သုဒ္ဓပါစိတ်အဖွင့်

၁။ မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ် ပါစိတ္တိယေသု-သုဒ္ဓပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ မုသာဝါဒ ဝဂ္ဂသ-မုသာဝါဒဝဂ်၏၊ ပဌမေ-မ သိက္ခာပုဒ်၌၊ သမ္ဘဝနမုသာဝါဒေတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေပိ-မပြောမီရှေးဦးလည်း၊ ဇာနိတ္တာ-သိပြီး၍၊ ဝစနက္ခဏေပိ-ပြောခြင်း၏ ခဏာ၌လည်း၊ ဝါ-ပြောဆဲခဏာ၌လည်း၊ ဇာနန္တသော ဝ-သိလျက်သာလျှင်၊ ဝါ-သိသော ရဟန်း၏သာလျှင်၊ မုသာဘဏေန-မုသားပြောခြင်းကြောင့်၊ (ပါစိတ္တိယံ ၌စပ်၊) [အချို့စာ၌ "မုသာဝါဒဘဏနေ"ဟု ဝါဒပါသည်ကား မကောင်း။] ဘဏနဿ နာမ-နဲ မည်သည်လည်း၊ (တစ်နည်း) စ-ဆက်၊ ဘဏနံ နာမ-နဲ မည်သည်၊ (ဝိညာပနပ္ပယောဂေါ ၌စပ်၊) ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဘူတသ-မဟုတ်မမှန်သော အရာဝတ္ထု၏၊ ဘူတတံ ဝါ-ဟုတ်မှန်သည်၏ အဖြစ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘူတသ-ဟုတ်မှန်သော အရာဝတ္ထု၏၊ အဘူတတံ ဝါ-မဟုတ်မမှန်သည်၏အဖြစ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ကာယေန ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ [တချို့လိမ်ရာ၌ ပယောဂတစ်မျိုးသာ ရ၍ တချို့၌ ၂ မျိုးလုံးကိုပင် ရသောကြောင့် ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ၌ ဝါကို အနိယမတ္ထ ဟု ကြံ၊] ဝိညာပနပ္ပယောဂေါ-သိစေတတ်သော ပယောဂတည်း၊ ဝါ-သိစေကြောင်း ပယောဂတည်း။

ပုဗ္ဗေပိ ဘဏနေ။ ။"ပုဗ္ဗေပိ ဝစနက္ခဏေပိ"တို့သည် သမ္ဘ၏အဖွင့်၊ မလိမ်မိကလည်း "ငါလိမ်တော့မည်"ဟု သိခြင်း၊, လိမ်နေတုန်းမှာလည်း "ငါလိမ်နေသည်"ဟု သိခြင်းအားဖြင့် ၂ မျိုး ပြားသည့်အားလျော်စွာ သမ္ဘ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်+ဇာန-သိသူ၊ ထိုသို့ သိလျက် လိမ်၍ ပြောခြင်းသည် "သမ္ဘဇာနမုသာဘဏန"မည်၏၊ မုသာဘဏနေကို ကြည့်၍ "ဝဒန် ဝါဒေါ၊ မုသာ+ဝါဒေါ မုသာဝါဒေါ"ဟု ပြု၊ မုသာကား နိပါတ်ပုဒ်၊ သမ္ဘဇာနန္တသ+မုသာဝါဒေါ သမ္ဘဇာနမုသာဝါဒေါ။ ["သမ္ဘဇာနန္တမုသာဝါဒေါ"ဟု ဖြစ်သင့်လျက် နွဲ့ ကို ချေထားသည်။]

ဘဏနဿ နာမ။ ။"ဘဏန"ဟု ဆိုသောကြောင့် နှုတ်ဖြင့် ပြောမှု ဝစီပယောဂကိုသာ ယူရမည်လောဟု မေးဖွယ်ရှိ၍"ဘဏနဿ နာမ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဝိညာပနပ္ပယောဂေါ" ဟု မိန့်၊ "သူတစ်ပါး သိစေဖို့ရန် နှုတ်ဖြင့် ပြောမှု ဝစီပယောဂ, ကိုယ်ဖြင့် လက်ပြ-ခေါင်းညိတ် စသည်ကို ပြုမှု ကာယပယောဂသည် ဘဏန မည်၏"ဟူလို၊ ဤအဖွင့်သည် မုသာဝါဒ၏ သဒ္ဒတ္ထ (သဒ္ဒါနက်) မဟုတ်၊ ("မုသာဝါဒ"ဟု ဟောတော်မူသော ဒေသကဘုရားရှင်၏ လိုလားတော်မူအပ်သော) အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊ ထိုသို့ လိမ်မှု ညာမှု ပယောဂ ပြုရာ၌ "မဟုတ်သည်ကို အဟုတ်, ဟုတ်သည်ကို မဟုတ်"ဟု ပြောဆို ပြုလုပ်၍ ပြုရသောကြောင့် "အဘူတသ ဝါ" စသည် မိန့်။ [ဝိညာပေတီတိ ဝိညာပနံ-(ကိုယ်မှု နှုတ်မှု ပယောဂသည် ဝဒန္တပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကို သိစေတတ်သောကြောင့်) ဝိညာပန မည်၏ တစ်နည်း-"ဝိညာပေတိ အနေနာတိ ဝိညာပနံ"ဟု ပြု၊ ဝိညာပနဿ+တံ+ပယောဂေါ စာတိ ဝိညာပနပ္ပယောဂေါ။]

စ-ဆက်ဦးအုံ့၊ ဧတံ-ဤသမ္မာနမုသာဝါဒေ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ နိမိတ္တတ္ထေ-နိမိတ်အနက်၌၊ ဘုမ္မဝစနံ-သတ္တမီဝိဘတ်ရှိသောသဒ္ဒါတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဤသမ္မာနမုသာဝါဒေ ဟူသော သဒ္ဒါ၏ နိမိတ်အနက်၌ သတ္တမီဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သမ္မာနမုသာဝါဒံ-ဒ ကို၊ ဝါ-မဆိုမီကာလ, ဆိုဆဲခဏ၌ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိလျက် ချက်ယွင်းသော စကားကို၊ ဝဒတိ-ပြောဆို၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တံနိမိတ္တံ, တံဟေတု, တပ္ပစ္စယာ-ထိုသမ္မာနမုသာဝါဒဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့, တတ္ထ-ဤသမ္မာနမုသာဝါဒေဟူသော ပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ အညေသု-အခြားကုန်သော၊ ဤဒိသေသု စ-ဤကဲ့သို့ရှိအပ်သော ပုဒ်တို့၌လည်းကောင်း၊ [သြမသဝါဒေ, ဘိက္ခုပေသုညေ စသောပုဒ်တို့၌ ဟူလို၊] အတ္ထော-နိမိတ်အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ... (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ဟတ္ထက်-ဟတ္ထကမည်သော၊ သက္ကပုတ္တံ-သာကီဝင်မင်းသားကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ အဝဇ္ဇနိတ္တာ ပဋ္ဌဇ္ဇနနာဒိဝတ္ထုသို့-ပယ်ပြီး၍ ဝန်ခံခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အနာဏတ္တိက်-တည်း။

နိမိတ္တတ္ထေ ဧတံ။ ။သမ္မာနမုသာဝါဒေ ဟူသောပုဒ်တွင် "သမ္မာနမုသာဝါဒ"ဟူသော ပကတိ၏အနက်ဖြစ်သော အနှတ္ထကို ဖွင့်ပြီး၍ သို့ဝိဘတ်၏အနက်ဖြစ်သော ဘဟျတ္ထကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် "နိမိတ္တတ္ထေ ဧတံ"ဟု မိန့်။ [အနှတ္ထော ဘဟိရတ္ထော စ, ဒုဝိဓော ဟောတိ သဒ္ဒတ္ထော, ပကတျတ္ထေတ္ထ အနှတ္ထော, ဘဟျတ္ထော ပစ္စယာဒျတ္ထော=ပကတိလိင် ဓာတ်တို့၏ အနက်သည် အနှတ္ထ(အတွင်းနက်) မည်၏၊ ပစ္စည်း ဝိဘတ်တို့၏ အနက်သည် ဘဟျတ္ထ(အပနက်) မည်၏။]

တံနိမိတ္တံ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။မုသာဝါဒေ၌ သတ္တမီဝိဘတ်၏ နိမိတ်အနက်၌ သက်သော ကြောင့် "တံနိမိတ္တံ"ဟုလည်းကောင်း, ပဋ္ဌနိမိတ် စသည်၌ကဲ့သို့ အတိတ်နိမိတ်ဟူသော အမှတ်အသားအနက်ကို ယူမည်စိုး၍ "တံဟေတု"ဟုလည်းကောင်း, ဟေတုအရလည်း ဟိတ် ၆-ပါးစသော အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ "တပ္ပစ္စယာ"ဟုလည်းကောင်း "ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ ပုရိမသ ပုရိမသ အတ္ထဝစနံ"နှင့်အညီ ဆင့်၍ ဆင့်၍ ဖွင့်ပြီးလျှင် နိမိတ္တံ, ဟေတုတို့၌ ပဌမာလည်း ဟိတ်အနက်၌ သက်ကြောင်း သိစေလို၍ "ပစ္စယာ"ဟု သွာဝိဘတ်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊ သြမသဝါဒေ, ဘိက္ခုပေသုညေ စသော အလားတူ သိက္ခာပုဒ်များ၌လည်း ဤ နိမိတ္တသတ္တမီချည်းတည်း။

အဝဇ္ဇနိတ္တာ ပဋ္ဌဇ္ဇနနာဒီ။ ။"အဝဇ္ဇနန"ဟူသည် အယူဝါဒတစ်ခုကို အောက်ချ၍ အသိအမှတ် ပြုခြင်းတည်း၊ ထိုလို့ ပြုခြင်းကိုပင် "ပယ်ခြင်း"ဟု အဓိပ္ပာယ်နက် ပေးသည်၊ "အဝညာ"ပုဒ်၌ကဲ့သို့ အဝ သည် ပရိဘာဝနအနက်ဟောတည်း၊ [ပါစိတျာဒိယောဇနာ၌ အဝ:သဒ္ဒါသည် ဝိယောဂအနက်ဟောတည်း-ဟု ဆို၍ ဝန်ခံခြင်းနှင့် ကင်းအောင်ပြုခြင်း"ဟု ကြံလေသည်၊] ပဋ္ဌဇ္ဇနနကား ရှေးရှု အသိအမှတ်ပြုခြင်း (ဝန်းခံခြင်း)တည်း၊ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော "ပဋ္ဌဇ္ဇနိတ္တာ အဝဇ္ဇနန (ဝန်ခံပြီး၍ ပယ်ခြင်း),...အညေနညပဋ္ဌိစရဏာ

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနတ္ထံ-မ္မကို ပြောခြင်း အကျိုးငှာ၊ မုသာ-ချို့ယွင်းသော စကားကို၊ ဘဏန္တသ-ပြောဆိုသော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိက-အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ-၏၊ စတုတ္ထပါရာဇိကတည်း။) အမူလကေန-သော၊ ပါရာဇိကေန-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသနတ္ထံ-ငှာ၊ (မုသာ ဘဏန္တသ) သံယာဒိသေသော-သံယာဒိသေသ် အာပတ် သည်၊ (ဟောတိ၊ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်တည်း။) သံယာဒိသေသေန-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသနတ္ထံ-ငှာ၊ (မုသာ ဘဏန္တသ) ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊ သဟဓမ္မိကဝဂ်, ဆဋ္ဌ-အမူလကသိက္ခာပုဒ်) အာစာရဝိပတ္တိယာ-တို့ ဖြင့်၊ (ထုလ္လစ္စဉ်း စသော အောက်အာပတ် ၅-ဖုံဖြင့်၊) အနုဒ္ဓံသနတ္ထံ၊ (မုသာ ဘဏန္တသ) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ) ယော ၊ပေ၊ ပသတိ-၏၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အရဟာ-ရဟန္တာတည်း။) ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ရောစနတ္ထံ-ငှာ၊ ပဋိဝိဇာနန္တသ-ပြောအပ်သော အကြောင်းအရာကို နားလည်သူ အား၊ မုသာ-ချွတ်ယွင်းသော စကားကို၊ ဘဏိတေ-ပြောခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အပဋိဝိဇာနန္တသ-ပြောအပ်သော အကြောင်းအရာကို နားမလည်သူအား၊ (မုသာ ဘဏိတေ) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ (ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစန စ့သည်မဖက် သက်သက်)၊ ပေ၊ ဣဓ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ [ဤအာပတ် ၇-ချက်၏ ဆောင်ပုဒ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာမှာ ရှု ၄-ချက်သည် ဒွေမာတိကာ၌ တိုက်ရိုက်လာ၏။ ၃-ချက်ကား ပဒဘာဇနီမှာ လာသည်။]

အနုပဓာရေတွာ-မစဉ်းစား မဆင်ခြင်မူ၍၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ ဘဏန္တသ-ပြောမိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (လိမ်မည်ဟု မကြံစည်ဘဲ အမှတ်တမဲ့ အလွဲပြောမိသော ရဟန်း၏-ဟူလို၊) အညံ-စီဝရံစသော အခြား စကားကို၊ ဘဏိသာမိ-ပြောဆိုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ အညံ-စီဝရံစသော အခြား စကားကို၊ ဘဏန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ [ထိုင်းမှိုင်းတွေဝေသည့်အတွက် ရည်ရွယ်ချက် မရောက်ဘဲ အလွဲအမှား ပြောမိသော ရဟန်း၏။] ပေ၊ အနာပတ္တိ-မသင့်၊ ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရတာ-ချွတ်ယွင်းစေခြင်းကို ရှေးရှုပြုသူ၏အဖြစ်လည်း ကောင်း၊(လိမ်လိုခြင်း-ဟူလို၊) ဝိသံဝါဒနစိတ္တေန-ချွတ်ယွင်းစေကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ (ဝိညာပနပ္ပယောဂေါ-၌စပ်၊) ယမတ္ထံ-အကြင်အကြောင်းအရာကို၊ ဝတ္တုကာမော-ပြောဆိုလို၏၊ တဿ-ထိုအကြောင်းအရာကို၊ (ဝိညာပန၌ ဓာတ်ကံ၊) ပုဂ္ဂလဿ-နားထောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊(ကာရိတ်ကံ)၊ ဝိညာပနပ္ပယောဂေါ စ-သိစေကြောင်း ပယောဂလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ။... ပဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

စကားတစ်မျိုးဖြင့် စကားတစ်မျိုးကို ဖုံးခြင်းသည်...သမ္ဘဝနမုသာဘဏန,...သင်္ကေတံ ကတ္တာ ဝိသံဝါဒန (ချိန်းချက်ပြီး၍ ချွတ်ယွင်းစေခြင်း)တို့ကို ယူ။

၂။ သြမသဝါဒ သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ- ၌၊ သြမသဝါဒေတိ- ကား၊ သြဝိဏ္ဏနဝစနေ- ထိုးဆွကြောင်း စကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-နှုတ်လုံ့ ထိုးခြင်းကြောင့်၊ (ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ-၌စပ်၊) ဇာတိ၊ ပေ၊ အက္ကောသေသု-အမျိုးဇာတ်, နာမည်, အနွယ်, အလုပ်, အတတ်ပညာ, အနာရောဂါ, အသွင်သဏ္ဌာန်, ကိလေသာ, အာပတ်, ဆဲရေးကြောင်းစကားတို့တွင်၊ ဘူတေန ဝါ-ဟုတ်မှန်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ အဘူတေန ဝါ-မဟုတ်မမှန်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အက္ကောသဝတ္ထုဖြင့်၊ ပါရာဇိက်-က အာပတ်သို့၊ အာပန္နံ ဝါ-ရောက်သူမူလည်းဖြစ်သော၊ အနာပန္နံ ဝါ-မရောက်သူမူလည်းဖြစ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ (အက္ကောသနဝစနေ-၌စပ်)၊ ယာယကာယစိ-အမှတ်မရှိ တစ်ခုခုသော၊

သြဝိဏ္ဏနဝစနေ။ ။သြမသဝါဒေတိ ခုံသနဂရဟာဏဝစနေ-ဆဲရေးကြောင်းစကား, ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချကြောင်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ယသ္မာ ပန တံ (ထိုစကားသည်) နေဝ ကဏ္ဏသုခံ, နေ ဟဒယသုခံ-နားကိုလည်း မချမ်းသာစေတတ်, စိတ်နှလုံးကိုလည်း မချမ်းသာစေတတ်၊ တသ္မာ ဘေန (ထိုဆဲဆို ရှုတ်ချကြောင်းစကားဖြင့်) ကဏ္ဏဋ္ဌေ၀ ဟဒယဋ္ဌ ဝိဏ္ဏတိတိ အာဟ-သြဝိဏ္ဏနဝစနေတိ၊ ဋီကာ။

မှတ်ချက်။ ။မသဓာတ်၏ ဟိံသာရောသန (ညှဉ်းဆဲခြင်း, ချုပ်ချယ်စော်ကားခြင်း) အနက်ကို ယူ၍ "ခုံသနဂရဟာဏဝစနေ"ဟု ဋီကာ၌ ဓာတ်နက်ဖွင့်၏၊ ထိုဆဲဆိုစော်ကားကြောင်း စကားသည် နားလည်း မခံသာ, စိတ်နှလုံးလည်း မခံသာအောင် လုံ့ဖြင့် ထိုးသကဲ့သို့ ခံရခက်သောကြောင့် "သြဝိဏ္ဏနဝစေန"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ သဘာဝတ္ထ (အစစ်အမှန်အနက်) ဖွင့်သည်။ [ပါစိတ္တာဒိယောဇနာ၌ကား-မသဓာတ်သည် ဝိဏ္ဏနအနက်ရှိ၏-ဟု ဖွင့်လေ၏။]

ဇာတိ ၊ပေ၊ အက္ကောသေသု။ ။ဤ ၁၀-ပါးကို ဆဲခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၍ "အက္ကောသဝတ္ထု"ဟု ခေါ်၏၊ တစ်မျိုး တစ်မျိုးလျှင် ဟီန-ဥက္ကဋ္ဌ(အယုတ်-အမြတ်)ဟု ၂-မျိုးစီ ပြား၏၊ ခတ္တိယ, ပြာဟ္မဏဇာတ်တို့သည် ဥက္ကဋ္ဌဇာတိ, စဏ္ဍာလ စသောဇာတ်(အမျိုး)သည် ဟီနဇာတိမည်၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်မှာ အကျယ်လာသည်၊ "အက္ကောသ"ဟူသည်... ဂေါဏောသိ-သင်ဟာ နွားပဲ(ဟီနအက္ကောသ), ပဏ္ဍိတောသိ-မင်းက ပညာရှိပေကိုး(ဥက္ကဋ္ဌအက္ကောသ)တည်း၊ မေထုန်နှင့်စပ်သောအဆဲ, အင်္ဂါဇာတ်နှင့်စပ်သော အဆဲများလည်း အက္ကောသပင်တည်း။

ဘူတေန, အဘူတေန။ ။ခတ္တိယကို ခတ္တိယဟု ဆဲလျှင် ဘူတတည်း၊ ခတ္တိယကို စဏ္ဍာလဟု ဆဲလျှင် အဘူတတည်း၊ မှန်သည် ဖြစ်စေ, မမှန်သည် ဖြစ်စေ ဆဲလိုသော စိတ်ဖြင့် ပြောဆိုလျှင် ဤ သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်သင့်၏။

ပါရာဇိက် ၊ပေ၊ ဘိက္ခု။ ။ဘိက္ခုကို ဆဲလျှင် ဤ သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်သင့်၏၊ ထို ဘိက္ခုကား ပါရာဇိကကျသူ ဖြစ်စေ, မကျသူ ဖြစ်စေ ဘိက္ခုအဖြစ်၌ တည်နေသူ, ဆဲသူကလည်း ဘိက္ခုဟု ထင်မှတ်ခံရသူတည်း။

နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဝါ-လက်ချောင်းပြသဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနုညာပဒေသေန-အခြားသူကိုကဲ့သို့ မည္ဆန်ပြခြင်းဖြင့် (တိုက်ရိုက်အားဖြင့်)၊ အက္ကောသနဝစနေ-ဆဲရေးကြောင်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ဣတိ အတ္ထော၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ အနာဏတ္တိက-တည်း။ [မည်သည့်ဘာသာဖြင့် ဆဲဆဲ, လက်ပြ ခြေပြလုပ်၍ ဆဲဆဲ အဆဲခံရသူက ဆဲမှန်းသိလျှင် အာပတ်သင့်၏။]

ဒသဟိ-နိ်သော၊ တေဟိယေဝ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ-ထိုအက္ကောဝတ္ထုတို့ဖြင့်ပင်၊ သန္တိ၊ ပေ၊ စဏ္ဍာလာတိအာဒိနာ-စဏ္ဍာလာအစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အညာပဒေသံ-အခြားသူကိုကဲ့သို့ ည္ဆန်ပြခြင်းကို၊ (စောင်းချိတ်မှုကို)။ ကတ္တာ-၍၊ အက္ကောသန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ (ဒုက္ခဇနံ စပ်၊) စောရော-သူခိုးသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ ဂဏ္ဌိဘေဒကော-အိမ်အစပ်ကို ဖောက်ဖြတ်သူသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ (စောရ၏ ပရိယာယ်တစ်မျိုး) ဣတိအာဒိဟိ-ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ပါဠိမုတ္တကပဒေဟိ-ပါဠိတော်မှ လွတ်သော ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ["စောရောသိ" စသည်ကား ပါဠိတော်မှာ မပါ၊ ထို့ကြောင့် "ပါဠိမုတ္တက"ဟု ဆိုသည်။] အက္ကောသန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ယထာဝါ တထာဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော စကားဖြင့်လည်း၊ [ပါဠိတော်မှာ တိုက်ရိုက်ပါသော စကားဖြင့် ဖြစ်စေ, မပါသော စကားဖြင့် ဖြစ်စေ-ဟူလို၊] အနုပသမ္ပန္နံ-ရဟန်းမဟုတ်သူကို၊ အက္ကောသန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဇနံ (ဟောတိ)၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘိက္ခုနိပိ-ဘိက္ခုနီသည်လည်း၊ အနုပသမ္ပန္နသဒ္ဒီ-အနုပသမ္ပန္နဟူသော အရေအတွက်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ အနက္ကောသိတုကာမဿ-ဆဲရေးခြင်းငှာ အလိုမရှိသည် ဖြစ်၍၊ ကေဝလံ-ဆဲရေးလိုခြင်း မဖက် သက်သက်၊ ဒဝကမ္မတာယ-ပြောင်လှောင်လိုသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝဒတော-ပြောဆိုသောရဟန်း၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံတို့၌၊ ဒုဿာသိတံ-ဒုဿာသိတအာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)။

အနုညာပဒေသေန။ ။မိမိဆဲလိုသူကို တိုက်ရိုက်မဆဲဘဲ အခြားသူတစ်ယောက်ကို ည္ဆန်ပြသလို လုပ်၍ စောင်းချိတ်သည့် အနေအားဖြင့် "သန္တိ ဣဓ ဧကစ္စေ စဏ္ဍာလာ=ဤအရပ်၌ တချို့ စဏ္ဍာလများ ရှိကြတယ်"ဟု ဆိုလျှင် အညာပဒေသ မည်၏။ ထိုသို့ အညာပဒေ မဟုတ်ဘဲ ထိုသူ့ကို တိုက်ရိုက် ဆဲဆိုခြင်းကို "အနညာပဒေသ"ဟု ခေါ်သည်။ [အည=အခြားသူကိုကဲ့သို့+နေ အပဒေသ=မည္ဆန်ပြခြင်း။]

သဗ္ဗတ္ထ ဒုဿာသိတံ။ ။ပြောင်လိုလှောင်လို ကစားလိုခြင်းကို "ဒဝကမ္မတာ"ဟု ခေါ်၏။ ထိုသို့ ပြောင်လှောင်မှုကို "ဒုဋ္ဌ+ဘာသိတံ ဒုဿာသိတံ"နှင့်အညီ မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားဟု ခေါ်၏။ ဤနေရာ၌ကား ထိုစကားကို အကြောင်းပြု၍ အာပတ်ကိုလည်း ကာရဏူပစာရအားဖြင့် "ဒုဿာသိတ"ဟု (မူလလိင်အတိုင်း နပုံလျှိုင်ဖြင့်) ဆိုထားသည်၊ ထိုသို့ ပြောရာ၌ ဥပသမ္ပန္နဖြစ်စေ, အနုပသမ္ပန္နဖြစ်စေ, ပါဠိတော်၌ လာသော စကားဖြင့် ဖြစ်စေ,

အတ္ထ၊ပေ၊ပုရေက္ခာရာနံ-အနက်ဖွင့်အဋ္ဌကထာကို ရှေးရှုပြုသူ, ပါဠိတော်ဓမ္မကို ရှေးရှုပြုသူ, အဆုံးအမသြဝါဒကို ရှေးရှုပြုသူတို့၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဋ္ဌ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ယံ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အက္ကောသတိ-ဆဲရေး၏၊ တဿ-ထိုဆဲရေးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-ရဟန်း၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ အနညာပဒေသေန-အခြားသူကိုကဲ့သို့ မညွှန်ပြသဖြင့်(တိုက်ရိုက်အားဖြင့်)၊ ဇာတိအာဒီဟိ-ဇာတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အက္ကောသန်-ဆဲရေးခြင်းလည်းကောင်း၊ မံ-ငါ့ကို၊ အက္ကောသတိ-ဆဲရေး၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဇာနနာ-သိခြင်းလည်းကောင်း၊ အတ္ထပုရေက္ခာရတာဒီနံ-အတ္ထပုရေက္ခာရ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ-နှ၏၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝေဒနာ-သည်၊ ဒုက္ခာ-ဒုက္ခဝေဒနာတည်း၊ [အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကား တိဝေဒနာတည်း၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၃။ ပေသုညသိက္ခာပုဒ် တတိယေ- ၌၊ ဘိက္ခုပေသုညေတိ- ကား၊ ဘိက္ခုသ - ရဟန်း၏ (အထံသို့)၊ (ဥပသံဟရေ-ပို့ဆောင်အပ်သော၊) ပေသုညေ-ချောပစ်ကုန်းတိုက်စကားကြောင့်၊ (ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ-၌ စပ်)၊ ဇာတိအာဒီဟိ-ဇာတ် အစရှိကုန်သော၊ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ-

---

ပါဠိတော်မှာ မပါသော စကားဖြင့် ဖြစ်စေ အားလုံးတို့၌ပင် ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်သင့်သည်။ [သဗ္ဗတ္ထာတိ-ဥပသမ္ပန္နာနုပသမ္ပန္နေသု စေဝ ပါဠိအာဂတာနာဂတပဒေသု စာတိ သဗ္ဗတ္ထ-ဋီကာ။]

အတ္ထ၊ ပေ၊ ပုရေက္ခာရာနံ။ ။"စဏ္ဍာလောသိ"စသော ပါဠိတော်ကို မြန်မာနိဿယကဲ့သို့ အနက်ဖွင့်၍ ပို့ချသူ, ထိုပါဠိ၏ အဋ္ဌကထာကို ပို့ချသူသည် အတ္ထပုရေက္ခာရ မည်၏၊ "စဏ္ဍာလောသိ"စသော ပါဠိကိုပင် ပို့ချသူသည် ဓမ္မပုရေက္ခာရ မည်၏၊ "ယခုဘဝ၌ စဏ္ဍာလ ဖြစ်ရသည်၊ နောင်ဘဝတို့၌ မဖြစ်ရအောင် မကောင်းမှုကို မပြုနှင့်"ဟု ဆုံးမစကားပြောသူသည် အနုသာသနီပုရေက္ခာရ မည်၏။

ဘိက္ခုသ ပေသုညေ။ ။"ဘိက္ခုသ+ပေသုည် ဘိက္ခုပေသုည်"ဟု ဆင့်ဆိုတပ္ပုရိသ် ပြုစေလိုသည်၊ "ဘိက္ခုသ"အရလည်း ကုန်းတိုက်စကားကို ပို့ဆောင်အပ်ရာ (ပြောဆိုအပ်ရာ) ရဟန်းကို ယူသင့်၏၊ အဋ္ဌကထာ၌ "ယော အက္ကုဇ္ဈော တဿ ဘိက္ခုသ (ထိုအဆဲခံရသော ရဟန်း၏အထံသို့) ဥပသံဟရေ ၊ပေ၊ ဝစနေ"ဟူသော အဖွင့်ကို ထောက်ပါ၊ ဤအလို "ဘိက္ခု ပေသုညေ-ရဟန်း၏ (အထံသို့) ပို့ဆောင်အပ်သော ကုန်းတိုက်စကားကြောင့်"ဟု ပေး၊ ကုန်းတိုက်တတ် ပို့ဆောင်တတ်၍ အာပတ်သင့်သော ရဟန်းကိုကား ရှေးသိက္ခာပုဒ်များကဲ့သို့ "ဘိက္ခုနော"ဟု ထည့်ပါ၊ [ဘိက္ခုသ+ဥပသံဟဠ+ပေသုည် ဘိက္ခုပေသုည်"ဟု ဝစနတ္ထပြု။] ပါစိတျာဒိ အဋ္ဌကထာ၌ "ဘိက္ခုနံ+ပေသုည်၊ ဘိက္ခုတော သုတ္တာ ဘိက္ခုနော ဘိက္ခုသ ဥပသံဟဠပေသုညေတိ အတ္ထော"ဟု တွေ့ရ၏။

ဣတိုဖြင့်၊ ဝါ-ဆဲရေးခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အဂ္ဂေါ သန္တသဲ-ဆဲရေးသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ (အဂ္ဂေါသဝစနံ-ဆဲရေးကြောင်းစကားကို၊) သုတွာ-ကြားရ၍၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်း၏၊ ဝါ-ရဟန်းသည်၊ ပိယကမျတာယ ဝါ-ချစ်ခြင်းကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်း၊ ဘေဒါဓိပ္ပာယန ဝါ-ကွဲပြားခြင်းဌာနဖြစ်သော အလိုကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကွဲပြားစေလိုခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ယော-အကြင် ရဟန်းကို၊ အက္ကုဇ္ဈော-ဆဲရေးအပ်၏၊ တဿ ဘိက္ခုဿ-ထိုအဆဲခံရသော ရဟန်း၏၊ (သန္တိက်-အထံသို့) ကာယေန ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသံဟရေ-ပို့ဆောင်အပ်သော၊

ဧတိအာဒီဟိ၊ ပေ၊ အဇ္ဈော။ ။ဤဝါကျကား "ဘိက္ခုဿ ပေသုညေ"ဟူသော အဖွင့်ကို ထင်ရှားအောင်ပြသော တပ္ပာကဋီကရဏ, တစ်နည်း-ဝိတ္ထာရဝါကျတည်း၊ ထိုတွင် "ဧတိ ၊ပေ၊ အဂ္ဂေါ သန္တသ ဘိက္ခုနော"ဖြင့် ဆဲတတ်သော ပဌမရဟန်းကို ပြ၏၊ ဘိက္ခုဿ၏ စပ်ပုဒ်ကို "အဂ္ဂေါသဝစနံ"ဟု ထည့်ပါ၊ ဤ"ဘိက္ခုနော သုတွာ"နေရာဝယ် ပါစိတ္တာဒိ၌ "ဘိက္ခုတော သုတွာ"ဟု ရှိ၏၊ သဒ္ဒါသွား မတူသော်လည်း အဓိပ္ပာယ်တူပင်။

ထို့နောက် "ဘိက္ခုနော ပိယကမျတာယ ဝါ"ဟု တွေ့ရ၏၊ ဤအတိုင်း မှန်လျှင် ဘိက္ခုနော အရ ကုန်းတိုက်စကားကို ပြောရာ ရဟန်းကို ယူရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ ယူလျှင် "တဿဘိက္ခုဿ" နှင့် အရချင်း တူနေလိမ့်မည်၊ တစ်ဝါကျထဲ၌ အရတူပုဒ် ၂-ခု မရှိကောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပသံဟရေ၌ စပ်ဖို့ရန် ဆဋ္ဌိကတ္တား ကြံပါ၊ ပါစိတ္တာဒိအဌကထာ၌ကဲ့သို့ "ဘိက္ခုနော"ဟု ရှိလျှင် သာ၍ ရှင်း၏၊ ထို"ဘိက္ခုနော"အရလည်း ကုန်းတိုက်စကားကို ပို့ဆောင်တတ်သော ဒုတိယ ရဟန်း ရသည်။

ပိယ ၊ပေ၊ ဓိပ္ပာယေန ဝါ။ ။ဤစကားဖြင့် ကုန်းတိုက်သော ရဟန်း၏ အလိုဆန္ဒကို ပြ၏၊ (ငါ့အား ဆဲသူကို လာ၍ ပြောဖော်ရပေသည်-ဟု ကျေးလူးတင်၍) မိမိကို ချစ်ခင်စေလိုသောကြောင့် ဖြစ်စေ, ဆဲသူနှင့် အဆဲခံရသူ ၂-ဦးကို ကွဲစေလိုသောကြောင့်ဖြစ်စေ ကုန်းတိုက်သည်။ [ဘေဒေ+ပဝတ္တော+အဓိပ္ပာယော ဘေဒါဓိပ္ပာယော။]

ယော အက္ကုဇ္ဈော၊ပေ၊ ဥပသံဟရေ။ ။အာပုဇ္ဈ ကုသဓာတ် တပစ္စည်းဖြင့် "အက္ကုဇ္ဈော"ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေ၊ ယခုတွေ့ရသော အက္ကုဇ္ဈေ-အမျက်မထွက်"ကား ပါဠိပျက်သာတည်း၊ အကြင် တတိယရဟန်းသည် အဆဲခံရ၏၊ တဿ ဘိက္ခုနော-ထိုအဆဲခံရသော တတိယရဟန်း၏၊ "သန္တိက်"ဟု ထည့်၍ ဥပသံဟရေ၌စပ်၊ ထိုအဆဲခံရသော ရဟန်း၏အထံသို့ လက်ပြခြေပြ လုပ်၍ ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း, "အို ဦးတိဿ -ကိုယ်တော်ကို ဦးဒတ္တက စကြာလမျိုးဟု ပြောနေတယ်"စသည်ဖြင့် နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပို့ဆောင်အပ်သည်-ဟူလို။

တသ္မိ ၊ပေ၊ ဝစနေ။ ။ပိသတိတိ ပိသုနာ၊ (ဝါစာ) ညီညွတ်နေသူတို့ကို ကွဲသွားအောင် ကြိတ်ချေတတ်သောစကား၊ ပိသဓာတ်, ဥနန်ပစ္စည်းဟု ထောမနိမိ ဆို၏၊ ပိသုနာ ဒေ ပေသုညံ (ဣပစ္စည်း သွတ္ထ)၊ "တာယ ဝါစာယ ဝါ သမန္နာဂတော ပိသုနော၊ တဿ+ပေသုညံ"ဟု တေရသကဏ်၌ တစ်နည်းဖွင့်သေး၏၊ ထိုအလို "ပိသတိတိ ပိသုနော"ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ရှုအောင်ပြ၍

တသို့ ပိယသုညကရဏာဝစနေ-ထိုမိမိ၏ ချစ်အပ်သည်၏အဖြစ်, သူတစ်ပါး၏ အချစ်မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော စကားကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယ် (ဟောတိ)။ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ ပေသုညဥပသံဟရဏာဝတ္ထုသို့-ချောပစ်ကုန်းတိုက်စကား ကို ပို့ဆောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ အနာဏတ္တိက်-တည်း၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ [ဇာတိအာဒိဟိ အဏ္ဏောသ ဝတ္ထုတိတိ အာဒိနာ ဝုတ္တနယေန(ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊) အချို့စာ၌ ဝုတ္တနယေနေဝဟု ဧဝပါသည်ကား စာသွားထုံးစံမက္၊ ပဌမညွှန်ရာ၌ ဧဝမပါရ၊ ဒုတိယညွှန်မှသာ ဧဝပါရမည်၊] အညာပဒေသေန-အခြားသူကိုကဲ့သို့ ညွှန်ပြသဖြင့် (စောင်းချိတ်သဖြင့်)၊ အဏ္ဏောသန္တသ-၏၊ ဝစနုပသံဟာရေ ဝါ-စကားကို ပို့ဆောင်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဠိမုတ္တကအဏ္ဏောသူပ သံဟာရေ ဝါ-ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော စောရောသိ စသော ဆဲရေးကြောင်း စကားကို ပို့ဆောင်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဒုက္ကဋံ ဟောတိ)၊ အနုပသမ္ပန္နသ-ရဟန်းမဟုတ်သူ၏ အထံသို့၊ ဥပသံဟာရေ စ-ပို့ဆောင်ခြင်း ကြောင့်လည်း၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ ဘိက္ခုနီ-နီသည်၊ အနုပသမ္ပန္နဋ္ဌာနေ-အနုပသမ္ပန္နအရာ၌၊ ဋ္ဌိတာ-တည်၏။

"ပိသုနသ+ကမ်ံ (ကုန်းတိုက်ခြင်းအလုပ်ဟူသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှု) "ပေသုည"ဟု ကမ္မအနက်၌ ဏျပစ္စည်း သက်။ [ကခ်ါဋီကာ၌လည်း ဤသို့ပင် ၂-နည်းပြု၏။ သို့သော် "ကာယ ဝါစာယ ဝါ"ဟု ဝါမပါသောကြောင့် တစ်နည်းထဲကဲ့သို့ ထင်ရသည်။]

မှတ်ချက်။ ။"ပေသုည"အရ ပထမနည်းအလို စကားရသောကြောင့် "တသို့ ပေသုညေ-ထိုကဲ့ပြားအောင် ကြိုတ်ချေတတ်သော စကားကြောင့်"ဟု ဆိုလျှင် ပြီးနိုင်ရကား"တသို့ ပေသုည ကရဏာဝစနေ"ဟု ဆိုဖွယ် မလိုပါ။ ထို့ကြောင့် "တသို့ ပိယသုညကရဏာဝစနေ"ဟု မူရင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်၊ ပိယော စ+သုညံ စ ပိယသုညံ၊ ပိယသုညသ-မိမိ၏ ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်, သူတစ်ပါး၏ အချစ်မှ ကင်းဆိတ်သူ၏ အဖြစ်ကို (ဘာဝပွဓာန) + ကရဏ-ပြုတတ်သော (ပြုကြောင်းဖြစ်သော) စကားတည်း၊ ပိယသုညကရဏ-စကား၊ "ပိယသုညကရဏ"ဟု ဆိုလိုလျက် "ယ+ည+ကရ"တို့ကို ချေ၊ အာပစ္စည်းသက်၍ "ပိသုဏာ"ဟု ဖြစ်ပြီးမှ "ပိသုဏာ ယေ ပေသုညံ"ဟု သွတ္တအနက်၌ ဏျပစ္စည်းသက်ဟု ကြံပါ။

အဏ္ဏောသူပသံဟာရေ။ ။"စောရောသိ" စသော ပါဠိမုတ္တကအဏ္ဏောသစကားကို ဆောင်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်ဟု ဆိုသဖြင့် အဏ္ဏောသ (ဆဲစကား) မဟုတ်သော "ဦးတိသက ကိုယ်တော့်ကို စာမတတ်ပါဘူးလို့ ပြောနေတယ်" စသော စကားကို မိမိကို ချစ်အောင် ပို့ဆောင်ရာ၌ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်ပါ။ သို့သော် ဒုက္ကဋ်အာပတ် ဖြစ်သင့်၏-ဟု ဝဒန္တိဝါဒ လာ၏။

ပိယကမျှတာယ-ချစ်ခြင်းကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နဝဒန္တသ-ပြောသူလည်း မဟုတ်သော၊ ဘေဒါဓိဗွာယေန-ကွဲပြားခြင်းဌ ဖြစ်သော အလိုကြောင့်၊ ဝါ-ကွဲပြားစေလိုခြင်းကြောင့်၊ နဝဒန္တသ-ပြောသူလည်း မဟုတ်သော၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ (ပိယကမျှတာ ဘေဒါဓိဗွာယမဖက် သက်သက်)။ ပါပဂရဟီတာယ-ယုတ်မာသူကို ကဲ့ရဲ့ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ယုတ်မာသူကို ကဲ့ရဲ့လိုခြင်းကြောင့်၊ ဝဒန္တသ-ပြောသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ဇာတိအာဒီဟိ-တို့ဖြင့်၊ အနညာပဒေသေန-ဖြင့်၊ အကျော်သန္တသ-ဆဲရေးသော၊ ဘိက္ခုနော-၏။ (ဝစန်-ဆဲရေးကြောင်းစကားကို၊) သုတ္တာ-၍၊ ဘိက္ခုသ-၏ (အထံသို့)။ ဥပသံဟရဏံ-ပို့ဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပိယကမျှတာဘေဒါဓိဗွာယေသု-ပိယကမျှတာ ဘေဒါဓိဗွာယတို့တွင်၊ အညတရတာ-တစ်ပါးပါး၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တသ-ထိုပို့ဆောင်အပ်ရာ ရဟန်း၏၊ ဝိဇာနနာ-သိခြင်းလည်းကောင်း။ ပေ၊ ... တတိယသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၄။ ပဒသောဓမ္မ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ - ၌၊ ပဒသော ဓမ္မံ ဝါစေယျာတိ - ကား၊ သဏ္ဌိတိတ္တယံ - သဏ္ဌိယနာ ၃-တန်သို့၊ အနာရဒ္ဓံ-မတက်ရောက်သည်၊ (သဒ္ဒတ္ထ)။ ဝါ - မတင်အပ်သည်၊ (ဝေါဟာရတ္ထ)၊ (သမာနံ)ပိ-သော်လည်း၊ [ပိ-ဂရဟာဇောတက၊ ဂရဟာဇောတက ဟူသမျှလည်း သမ္ဘာဝနာသမုစ္စည်းတည်း၊] ရာဇောဝါဒ ၊ပေ၊ ကုလုမ္ဗသုတ္တ မဂ္ဂကထာဒိ ဓမ္မဋ္ဌ-(သုတ္တကို ရာဇောဝါဒ စသည်နှင့်တွဲ) ရာဇောဝါဒသုတ်, တိက္ခိန္ဒြိယသုတ်, စတုပရိဝတ္တသုတ်, နန္ဒောပနန္ဒသုတ်, ကုလုမ္ဗသုတ်, ဓမ္မကထာအစရှိသော ဓမ္မလည်းဖြစ်သော၊ သဏ္ဌိတိတ္တယံ-သို့၊ အာရဒ္ဓံ-သော၊ ဝါ-သော၊ တိပိဋကဓမ္မဋ္ဌ-

---

ပါပဂရဟီတာယ။ ။တစ်ပါးက ဆဲနေသည်ကို အခြားတစ်ပါးက သည်းခံနေရာ၌ မြှောက်ပေးခြင်း မဟုတ်ဘဲ ဆဲသော ယုတ်မာသူကို ကဲ့ရဲ့သည့် အနေအားဖြင့် "ကြောက်... ဒီလိုသည်းခံနေသူကို ထပ်ပြီး ဆဲရသလား"ဟု ပြောခြင်းသည် "ပါပဂရဟိနော+ဘာဝေါ ပါပဂရဟိတာ မည်၏။

ရာဇောဝါဒ ၊ပေ၊ တိပိဋကဓမ္မဋ္ဌ။ ။ရာဇောဝါဒစသော ပါဠိဖြင့် ပဒသောဓမ္မံ၌ ဓမ္မ၏အရကို သရုပ်ထုတ်၏။ ရာဇောဝါဒသုတ် စသည်ကား ပထမ-ဒုတိယ-တတိယသင်္ဂါယနာ ၃-တန် တင်ရာတွင် မပါဝင်သော ဓမ္မ, ပိဋကတ ၃-ပုံကား သင်္ဂါယနာ ၃-တန်တင်ရာတွင် ပါဝင်သော ဓမ္မတည်း။ မဂ္ဂကထာဒိ၌"အာဒိသဒ္ဒေန သီလူပဒေသ, ဓုတင်ပဉ္စ, အာရုမ္ဘကထာ, ဝုဋ္ဌိကဒဏ္ဍကံ(ဟု)ကဝတ္ထု, အသုဘကထာဒိနံ ဂဟဏံ"ဟု ဋီကာဖွင့်အတိုင်း ယူပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဓမ္မအရ၌ အဋ္ဌကထာဓမ္မကိုလည်း ယူ၊ [အတ္ထုပသံဟိတောတိ-အဋ္ဌကထာသန္နိဿိတော၊] မြန်မာဘာသာ စသည်ဖြင့် သံပြိုင်ပို့ချပါသော်လည်း အနာပတ္တိတဲ့၊ ဝိဝဏ္ဏနိဿိတေပိ နာနာဘာသာဝသေန ဂါထာသိလောက ဗန္ဓနာဒိဟိ အဘိသင်္ခတေ အနာပတ္တိ၊-ပါစိတ္တာဒိ။

ပိဋကတ ၃-ပုံမမူလည်းဖြစ်သော၊ ပဒံ ပဒံ-အစု အစုကို၊ ဝါစေယျ-ဆိုစေအံ့၊ ဝါ-ပို့ချအံ့၊ ပဒါ ၊ပေ၊ အနုဗျဉ္ဇနေသု-ပဒ, အနုပဒ, အနုက္ခရ, အနုဗျဉ္ဇနတို့တွင်၊ ဧကေကံ-တစ်ခု တစ်ခုသော၊ ကောဌာသံ-အဖို့အစုကို၊ (ဝါစေယျ-အံ့၊ ဝါ-အံ့၊) ဣတိ အတ္ထော-အနက်။

ပါစိတ္တိယံတိ-ကား၊ ဧတေသု ပဒါဒီသု-ဤပဒ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဘိက္ခုဒ္ဒ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိဒ္ဒ-ရဟန်းမကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ကောဌာသံ-အဖို့အစုကို၊ အဝသေသပုဂ္ဂလေဟိ-ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်(လူ,သာမဏေ စသော ကြွင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်-ဟူလို၊) သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဘဏန္တိ-ရွတ်ဆိုသောရဟန်း၏၊ ပဒါဒိ ဂဏနာယ-ပဒ အစရှိသည်တို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ ပဒသော-အစုစုဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ-ပါဠိ အဋ္ဌကထာဓမ္မကို၊ ဝါစနဝတ္ထုသို့-ဆိုစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ-ပို့ချခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ ဥပသမ္ပန္နေ-ရဟန်း၌၊ အနုပသမ္ပန္နသညိနော-လူ သာမဏေဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ပဒသောဓမ္မံ ဝါစေန္တဿ) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။

အနုပသမ္ပန္နေန-လူ သာမဏေနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဥဒ္ဒေသဂ္ဂဟဏေ-သင်ယူအပ်သော ပါဠိ အဋ္ဌကထာကို သင်ယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (ဧကတော-တည်း၊...လိုက်စေ၊) သဇ္ဈာယကရဏေ-စာပြန်မှုကို ပြုခြင်း၌

ပဒံ ပဒံ ဝါစေယျ။ ။"ပဒံ ပဒံ"ဖြင့် "ပဒသော"၌ "သော"ပစ္စည်းကို ဝိစ္ဆာအနက်ဟောဟုလည်းကောင်း, ပဒသောပုဒ်နောင် ဒုတိယာဝိဘတ်ကျေသည်ဟုလည်းကောင်း သိစေ၏၊ ဝါစေယျ၌ ဝစဓာတ်, ကာရိတ်ဏေပစ္စည်းဖြစ်၍ "ဆိုစေ"ဟု သဒ္ဒတ္ထ, "ပို့ချ"ဟု ဝေါဟာရတ္ထ ပေးသည်၊ စာပို့ချရာ၌ ပေစာ, စာအုပ် မပေါ်သေးသော ရှေးခေတ်က ဆရာ့ကိုယ်တိုင် နှုတ်ဖြင့် ချပေးရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဆရာနှင့် တပည့် သာမဏေသို့ သံပြိုင်ဆိုမိလျက် ရှိတတ်သည်။

ပဒါနုပဒ ၊ပေ၊ အတ္ထော။ ။ပဒသော၌ ပဒသဒ္ဒါလည်း ကောဌာသအနက်ဟောဟုလည်းကောင်း, ထိုကောဌာသမည်သော ပဒသည် "ပဒ, အနုပဒ, အနုက္ခရ, အနုဗျဉ္ဇန"အားဖြင့် ၄-ပါးရှိ၏ဟုလည်းကောင်း သိစေလို၍ "ပဒါ၊ပေ၊ကောဌာသန္တိ အတ္ထော"ဟု မိန့်သည်၊ ထို ၄-ပါး၏ အကျယ်ကိုလည်းကောင်း, ဧကတော ဝါစန (သံပြိုင် ပို့ချပုံ) ကိုလည်းကောင်း ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ အဋ္ဌကထာကြီးမှ ယူ၍ ပြထားသည်။

ဥဒ္ဒေသဂ္ဂဟဏေတျာဒိ။ ။သာမဏေနှင့် ရဟန်း အတူတွဲ၍ ဆရာဘုန်းကြီးအထံ စာသင်ယူခြင်းကို "ဧကတော ဥဒ္ဒေသဂ္ဂဟဏ"ဟုလည်းကောင်း, အတူတွဲ၍ စာအံခြင်း, စာပြန်ခြင်းကို "ဧကတော သဇ္ဈာယကရဏ"ဟုလည်းကောင်း, သာမဏ၏အထံ၌ ရဟန်းက စာဆိုခြင်း-စာတက်ခြင်းကို "တဿ သန္တိကေ ဥဒ္ဒေသဂ္ဂဟဏ"ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်၊ ဤပုဒ်များကို "ဧကတော ဘဏန္တဿာပိ"၌ စပ်။

လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုလူသာမဏေ၏၊ သန္ဓိကေ-အထံ၌၊ ဥဒ္ဒေသဂ္ဂဟဏေ-၌လည်းကောင်း၊ ယေဘုယ္ယေန-များသောအားဖြင့်၊ ပဂုဏာဂန္ဓံ-လေ့လာအပ်ပြီးသော ကျမ်းစာကို၊ ဘဏန္တဿ-ရွတ်ဆိုသော လူ, သာမဏေကိုလည်းကောင်း၊ သြသာရေန္တဿ စ-ပရိသတ်အလယ်၌ ပါဠိတော်ကို သက်ရောက်စေသော လူ, သာမဏေကိုလည်းကောင်း၊ ခလိတဗ္ဗာနေ-ချွတ်ချော်ရာအရပ်၌၊ ဧဝံ ဘဏာဟိတိ-ဤသို့ ဆိုလောဟူ၍၊ ဝစနေ စ-ပြောဆိုခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-ထောက်ပေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ ဘဏန္တဿပိ-ရွတ်ဆိုမိသော်လည်း၊(အနာပတ္တိ ဟောတိ)။ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ-၏လည်း၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ အနုပသမ္ပန္နတာ-လူ သာမဏေ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တလက္ခဏံ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ (သံဂီတိတ္တယ အနာရုဠ္ဠ ရာဇောဝါဒ စသည်နှင့် အာရုဠ္ဠတေပိဋကဖြစ်သော-ဟူလို၊) ဓမ္မံ-ပါဠိ အဋ္ဌကထာဓမ္မကို၊ ပဒသော-အစု အစုအားဖြင့်၊ ဝါစနတာ-ဆိုစေသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပို့ချသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တည်း၊ ဝါ-သံပြိုင်၊ သြသာပနာ စ-ပြီးဆုံးစေခြင်းလည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း, ဘဏနံ စ-ရွတ်ဆိုခြင်းလည်းကောင်း) ၊ပေ၊ အဂ်ါနိ-တို့တည်း၊ ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ-ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ပေ၊ နော သညာဝိမောက္ခံ-ဝိတိက္ကမသညာ မရှိသော်လည်း အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်း မရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊...စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

ယေဘုယ္ယေန ၊ပေ၊ သြသာရေန္တဿ စ။ ။သြသာရေန္တဿ စ၌ စဖြင့် ဘဏန္တဿကို ဆည်းပါ။ ဤ ၂-ပုဒ်ကို ဝစနေ စ၌ ဆဋ္ဌီကံစပ်၊ တစ်ဂါထာ၌ တစ်ပါဒသာ မရဘဲ, ၃-ပါဒရလျှင် "ယေဘုယ္ယေန ပဂုဏာဝန္ဓ"မည်၏။ စုဏ္ဏိယ၌လည်း ဤနည်းမှီး၍ ယေဘုယ္ယအဖြစ်ကို သိပါ။ သာမဏေသည် ၄-ပုံလျှင် ၃-ပုံရပြီးသော ထိုစာကို ဆရာ့အထံ၌ ဆိုနေသည်ကို "ဘဏန္တ"ဟု ဆိုသည်၊ ပရိသတ်အလယ်၌ အဓိဗာယ်မပြောဘဲ ပါဠိတော်သက်သက်ကို ဟောရွတ်နေသည်ကို "သြသာရေန္တ"ဟု ဆိုသည်။

ခလိတဗ္ဗာနေ ၊ပေ၊ ဝစနေ။ ။ထိုသာမဏေများ၏ လွဲမှားသော နေရာဝယ် ထောက်ပေးသည်ကို "ဧဝံ ဘဏာဟိတိ ဝစနေ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ထောက်ပေးရာ၌ သံပြိုင် ရွတ်ဆိုမိသော်လည်း အာပတ်မသင့်၊ ဝစနေ စ၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ဥဒ္ဒေသဂ္ဂဟဏေ စသော ရှေ့သတ္တမျှန်ပုဒ်များကို ဆည်းသည်၊ ထို့ကြောင့် "ဝစနေန စ"ဟု မရှိစေရ၊ "ဝစနေ စ"ဟု သတ္တမျှန်သာ ရှိစေရမည်၊ ဘဏန္တဿပိ၌ ပိကား ဂရဟာဇောတက၊ သံပြိုင်မဟုတ်လျှင် အနာပတ်ဖြစ်ကြောင်းမှာ ဆိုဖွယ်မလိုဟု သမ္ဘာဝနာပြု၊ ဘာ့ကြောင့် အနာပတ္တိ ဖြစ်ရသနည်း၊ ဝါစေယျ-ပို့ချခြင်း မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

ဧကတော ဘဏနံ။ ။ဤအဋ္ဌကထာ၌ "သြသာပနာ"ဟု တွေ့ရ၏၊ "ရူပံ အနိစ္စံ"ဟု ရွတ်ရာ၌ "ရူ"ဟူသော အက္ခရာတစ်လုံးကို သံပြိုင်ရွတ်မိလျှင် အာပတ်သင့်၏၊ ထိုသို့ "ရှ" တစ်လုံးကို ရွတ်ရာ၌ "သြသာပနာ-ပြီးစေခြင်း"မဟုတ်သေး၊ "ဧကတော ဘဏန-သံပြိုင်ဆိုခြင်း"သာ၊ ထို့ကြောင့် "ဧကတော ဘဏနံ"ဟု သာရတ္ထ-ဝိမတိဋီကာတို့ ရှိသည့်အတိုင်းကောင်းသည်။

၅။ သဟသေယျ သိက္ခာပုဒ် ပဠုမေ-၌၊ အနုပသမ္ပန္နေနာတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ထပေတ္တာ-ထား၍၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုဘူတေန-ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ [ပါရာဇိကဝတ္ထု၏ အပိုင်းအခြားကို၊ "အပဒါနံ အဟိမစ္ဆာ"စသည်ဖြင့် ပါရာဇိကခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ၊] တိရစ္ဆာနဂတေနပိ-တိရစ္ဆာန်နှင့်သော်လည်း(သဟ၌စပ်) ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တံတိ-ကား၊ ဒွိန္နံ ဝါ-၂ ညဉ့်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏ္ဏံ ဝါ-၃ ညဉ့်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ရတ္တိနံ-တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သောညဉ့်၌၊ သဟသေယ္ယတိ-ကား၊ သဗ္ဗဆန္ဒပရိစ္ဆိန္နေဝါ-အလုံးစုံမိုးအပ်, အလုံးစုံကာရံအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ယေဘုယ္ယေနစ္ဆန္နပရိစ္ဆိန္နေ ဝါ - များသောအားဖြင့် မိုးအပ်, များသောအားဖြင့်

ဥတ္တရိ ၊ပေ၊ ဥပရိ။ ။ဒွေ+ရတ္တိယော ဒိရတ္တံ၊ တိရတ္တံလည်း နည်းတူ၊ ဒိရတ္တံ ဝါ+တိရတ္တံ ဝါ ဒိရတ္တတိရတ္တာနိ၊ ဒိရတ္တတိရတ္တာနံ-တို့၏၊ ဥတ္တရိ-အထက်ဖြစ်သော ညဉ့်တည်း၊ ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တံ-ညဉ့်၊ ဥတ္တရိကို "ဥပရိ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် "၂ ညဉ့် ၃ ညဉ့်တို့၏ အထက်၌ (အထက်ဖြစ်သော ညဉ့်၌)"ဟု ပေး။

မှတ်ချက်။ ။၃ ညဉ့်အထိ လူ-သာမဏေနှင့်အတူ အိပ်ကောင်းလျှင် ၂ ညဉ့်မှာ အထူးဆိုဖွယ်မလို၊ သို့သော် လောကဒ္ဒ"၂ ခု, ၃ ခု, ၄ ခု, ၅ ခု"စသည်ဖြင့် သင်္ချာချင်းတွဲ၍ ပြောမှ စကားချောသောကြောင့် ဝါစာသိလိဋ္ဌ (စကားချောစေခြင်း) အကျိုးငှာ ဒိရတ္တကို အပိုထည့်၍ မိန့်တော်မူသည်၊ တစ်နည်း-"၃ ညဉ့်"ဟူရာ၌ ပဌမညဉ့် အတူအိပ်ပြီးနောက် ဒုတိယညဉ့်၌ အတူမအိပ်ဘဲ တတိယ-စတုတ္ထညဉ့်၌ အတူအိပ်လျှင် ကြားပြတ်သော်လည်း "၃ ညဉ့်"ဟု ရေတွက်မည် စိုးသောကြောင့် "တစ်ဆက်တည်း ၃ ညဉ့်"ဟု သိစေလို၍ "ဒိရတ္တ"ဟု အကြို သင်္ချာတစ်ခုကို အပိုထည့်၍ မိန့်တော်မူသတတ်။

သဟသေယ္ယ။ ။"သဗ္ဗဆန္ဒပရိစ္ဆိန္နေ ၊ပေ၊ သေနာသနေ"ဟူသော ပါဠိဖြင့် အိပ်ရာကျောင်းကိုလည်း "သေယ္ယာ"ခေါ်သည်ဟု ပြ၏၊ "သယန္တိ ဧတ္ထာတိ သေယ္ယာ"ဟု ပြု၊ နိပဇ္ဇနံဟူသော ပါဠိဖြင့် အိပ်ခြင်းကြိယာကိုလည်း "သေယ္ယာ"ခေါ်၏ဟု ပြ၏၊ "သယနံ သေယ္ယာ"ဟု ပြု၊ ထို ၂ မျိုးလုံးကိုပင် သာမညနိဒ္ဒေသ(တူသောကြောင့် တစ်ပုဒ်ထဲ ညွှန်ပြသော) နည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း, "သေယ္ယာ စ+သေယ္ယာ စ သေယ္ယာ"ဟု ဧကသေသ်ပြုသောနည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း "သေယ္ယာ"ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ [တဒုဘယမ္ပိ ဣဒ သာမညေန ဧသသေသ နယေန ဝါ ဂဟိတန္တိ အာဟ-သဗ္ဗဆန္ဒပရိစ္ဆိန္နေတိအာဒိ၊] ဤအလို "ပဝိသိတ္တာ"ဟု ကြိယာတစ်ခု အပိုထည့်၍ "သဟ-အတူ၊ သေယ္ယ-တစ်မိုးတစ်ရံထဲသော ကျောင်းသို့ ဝင်၍+အိပ်ခြင်း"ဟု ပေးပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဧကသေသ်ပြုရာ၌ ဝိဘတ်ချင်းတူမှ ဧကသိသ်ပြုနိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် သေယ္ယာ ၂ ပုဒ်ကို ဒုတိယာဝိဘတ္တန္တချည်း ကြံ၍ ပဌမသေယ္ယာ၏ စပ်ဖို့ရာ "ပဝိသိတ္တာ"ထည့်ရသည်၊ [တသ္မာ အယမေတ္ထ အတ္ထော၊ သေနာသနသခ်ိတံ သေယ္ယ ပဝိသိတ္တာ ကာယပ္ပသာရဏာ သခ်ိတံ (ကိုယ်ကို ဆန့်၍ အိပ်ခြင်းဟူသော) သေယ္ယ ကပ္ပေယ္ယ၊ ဝိဒဟေယ္ယ, သမ္မာ ဒေယ္ယာတိ-ပါစိတ္တာဒိ] သဟနှင့် သေယ္ယလည်း သမာသ်မဟုတ်, ဝါကျသာ။

ကာရံအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သေနာသနေ-ကျောင်း၌၊ ပုဗ္ဗာပရိယေန ဝါ-ရှေ့နောက်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ရဟန်းက အလျင်, လူ-သာမဏေက နောက်, သို့မဟုတ် လူ-သာမဏေက အ်လျင်, ရဟန်းက နောက်အားဖြင့်-ဟူလို၊] ဧကဗ္ဗဏေန ဝါ-တစ်ပြိုင်နက်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ နိပဇ္ဇနံ-အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေယျာတိ-ကား၊ ဝိဒဟေယျ-ပြုအံ့၊ သမ္မာဒေယျ-ပြီးစီးစေအံ့၊ တတ္ထ-ထိုသဗ္ဗစ္ဆန္နပရိစ္ဆိန္နေဟူသောပါဠိ၌၊ ဆဒနံ-အမိုးကို၊ အနာဟစ္စ-မထိခိုက်မူ၍၊ ဒိယမှုဟတ္ထုဗ္ဗေဓေန-အခွဲအားဖြင့် ၂ တောင်အစောက်ရှိသော၊ ဝါ-တစ်တောင့်ထွာအစောက်ရှိသော၊ ပါကာရာဒိနာ-တံတိုင်းအစရှိသော အကာအရံဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္နံပိ-ကာရံအပ်သော ကျောင်းကိုသော်မှလည်း၊ [ပိဖြင့် အောက်ခြေမှ အမိုးထိအောင် အကာရှိကို သမ္ဘာဝနာပြု၊] သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္နမိစ္စေဝ-နှဟူ၍သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဣမိနာ လက္ခဏေန-ဤလက္ခဏာနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသောကျောင်းသည်၊ (ဧကူပစာရော ဟောတိ၏ သာမညကတ္တား)၊ သတ္တ ဘူမိကော- ဘုံ ၇ ဆင့်ရှိသော၊ ပါသာဒေါ-ပြာသာဒ်သည်၊ သစေပိ (ဟောတိ)-

---

သဗ္ဗစ္ဆန္နပရိစ္ဆိန္နေ။ ။ဆဒိယတေတိ ဆန်း၊ သဗ္ဗံ+ဆန်း(အလုံးစုံ+မိုးအပ်သောကျောင်းတည်း၊) သဗ္ဗစ္ဆန်း (သေနာသန်)၊ ပရိ(သမန္တတော)+ဆိဒ္ဓတေ(ပိုင်းဖြတ်ကာရံအပ်၏) ဣတိ ပရိစ္ဆိန်း-ထက်ဝန်းကျင် ပိုင်းဖြတ်ကာရံအပ်သောကျောင်း၊ သဗ္ဗံ+ပရိစ္ဆိန်း သဗ္ဗပရိစ္ဆိန်း၊ "သဗ္ဗစ္ဆန်း သဗ္ဗပရိစ္ဆိန်း"ဟု ဆိုလျက် သဗ္ဗတစ်ပုဒ် ချေထားသည်၊ [အချို့စာ၌ သဗ္ဗစ္ဆန်းပဒ္ဓိစ္ဆန်း"ဟု ရှိ၏၊ ပတိရှေးရှိရာ၌ ဆဒဓာတ်ဖြင့် "ပဒ္ဓိစ္ဆန်း-ဖုံးလွှမ်းကာရံအပ်"ဟု သင့်၏၊ ပရိရှေးရှိရာ၌ ဆိဒ ဓာတ်ဖြင့် "ပရိစ္ဆိန်း-ပတ်ဝန်းကျင် ပိုင်းဖြတ်ကာရံအပ်"ဟု ရှိသင့်၏။]

ဝိဒဟေယျ။ ။[ဝိပုဗ္ဗ ဓာတ်, ဓာဓာဟု ဒွေဘော်ပြု-စသည် ရုပ်တွက်၊] ကပ္ပေယျ၌ ကပ္ပ ဓာတ်၏ ပြုခြင်းအနက်ကို ပြလို၍ "ဝိဒဟေယျ"ဟု ဖွင့်သည်၊ [ဝိပုဒ္ဓော ဓာကရောတျတ္ထော-ဝိရှေးရှိသော ဓာဓာတ်သည် ပြုခြင်းအနက်ရှိ၏။- ဓာတ္ဝတ္ထသင်္ဂဟ၊] ထိုပြုခြင်းသည်လည်း "အိပ်ခြင်းကြိယာကို ဖြစ်စေခြင်းတည်း"ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထကို ပြလို၍ "သမ္မဒေယျ"ဟု ဖွင့်သည်။ [သံပုဗ္ဗ ပဒ, ကာရိတ်ကျေ၊ "ပြီးစီးစေအံ့"ဟု ပေး။]

တသ္မာ ဣမိနာ လက္ခဏေန။ ။တသ္မာ-ထိုသို့ "သဗ္ဗစ္ဆန်း စသည်ကို သေယျာ"ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်, ဒိယမှုဟတ္ထုဗ္ဗေဓ ပါကာရစသည်ဖြင့် ကာအပ်သည်ကိုလည်း"သဗ္ဗပရိစ္ဆိန်း"ဟု သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်"ဟုလည်းကောင်း, ဣမိနာ လက္ခဏေန-ဤသဗ္ဗစ္ဆန်း သဗ္ဗပရိစ္ဆိန်း စသော လက္ခဏာနှင့်"ဟုလည်းကောင်း အနက်ကျယ် မှတ်ပါ။]

သတ္တဘူမိကော။ ။မြို့ကြီးမှား၌ ၇ ထပ်တိုက်ကဲ့သို့ ၇ ဆင့်မြင့်သော ပြာသာဒ်ပင်ဖြစ်စေ, ထိုပြာသာဒ်၌ အောက်ဆုံးအထပ်မှ အထက်ထပ်အထိ အတွင်းလှေကားဖြင့် တက်သွားရလျှင် အမိုးတူ အကာတူဖြစ်၍ ဧကူပစာရ-တူသော ဥပစာရှိသည် မည်၏၊ ထိုပြာသာဒ်မျိုးကို ရည်ရွယ်၍ "သစေပိ သတ္တဘူမိကော ပါသာဒေါ ဧကူပစာရော"ဟု ဆိုသည်၊ အပြင်၌ လှေကား

အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) ဧကူပစာရော-တူသောဥပစာ ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သတဂုဏ်-အခန်းတစ်ရာရှိသော၊ စတုဿာလ် ဝါ-လေးမျက်နှာပတ်လည် တန်းလျားရှည်ကျောင်းသည်မူလည်း၊ (သစေပိ ဟောတိ, ဧဝံသတိပိ) ဧကူပစာရော, ဟောတိ-၏၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (နိပဇ္ဇတိ၌ စပ်၊) တတ္ထ ဝါ-ထိုကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ အညတ္ထ ဝါ-အခြားကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သောကျောင်း၌၊ တေန အနုပသမ္မန္ဓေန ဝါ-ထိုလူ, သာမဏေနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အညေန-အခြားသော၊ အနုပသမ္မန္ဓေန ဝါ-နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သဟ-ကွ၊ တိဿော ရတ္တိယော-၃ ညဉ့်တို့ပတ်လုံး၊ သယိတွာ-အိပ်ပြီး၍၊ စတုတ္ထဒိဝသေ-၄ ရက်မြောက်နေ့၌၊ သူရိယေ-နေသည်၊ အတ္ထင်္ဂတေ-ဝင်ပြီးသော်၊ အနုပသမ္မန္ဓေ-သည်၊ နိပန္နေ-အိပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-အိပ်ပြီးနောက်၊ ဂဗ္ဘဒ္ဒါရံ-အခန်းတံခါးကို၊ ပိဓာယ ဝါ-ပိတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အပိဓာယဝါ-မပိတ်ဘဲသော်လည်းကောင်း၊ (သစေ) နိပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ အိပ်အံ့၊ ပဌမနိပန္နော-ပဌမအိပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်း၊) တသ္မိံ-ထိုလူ,သာမဏေသည်၊ နိပဇ္ဇန္တေ-အိပ်လတ်သော်၊ (သစေ)နဝုဋ္ဌာတိ-အကယ်၍ မထအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊) တဿ-ထိုရဟန်း၏၊

တပ်လျှင်ကား တစ်ဖက်၌သာ အကာရှိ၍ အခြားတစ်ဖက်နှင့် ရှေ့နောက်၌ အကာမရှိသောကြောင့် ယေဘုယျနစ္ဆန္နပရိစ္ဆိန္န မဟုတ်ရကား ဧကူပစာရ မဖြစ်။

သတဂုဏ် စတုဿာလ်။ ။တစ်မျက်နှာ တစ်မျက်နှာ၌ အခန်းပေါင်း ၂၅ ခန်း ရှိသော လေးမျက်နှာပတ်လည် တန်းလျားရှည်ကို "သတဂုဏ် စတုဿာလ်"ဟု ခေါ်၏။ ထိုကျောင်း၌လည်း အခန်းများ၏ ရှေ့၌ လမ်းသွားဖို့ရာ တစ်ဆက်တည်း အမိုးပါ၍ တောက်လျှောက်သွားနိုင်သော တန်းလျားရှည် ရှိ၏၊ ထိုကျောင်းမျိုး၌ တစ်မိုးတည်း တစ်ကာတည်း ဖြစ်ရကား ဧကူပစာရပင် ဖြစ်သည်။ [လမ်းလျှောက်ရာအပြင်ကို မမိုးဘဲ ထားလျှင်လည်းကောင်း, အမိုးပါသော်လည်း အခန်းတိုင်းရှေ့မှာ ဖြတ်၍ ကာထားလျှင်လည်းကောင်း ဧကူပစာရ မဖြစ်။]

တတ္ထ ဝါ အညတ္ထ ဝါ။ ။ပဌမအိပ်ရာ ကျောင်းမှာပင် ၃ ညဉ့်ဆက်၍ အိပ်သူကို "တတ္ထ ဝါ"ဟု ဆို၏၊ ပဌမညဉ့်၌ တစ်ကျောင်း, ဒုတိယ တတိယညဉ့်၌ အခြားတစ်ကျောင်း ဤသို့ ပြောင်း၍ အိပ်သူကို "အညတ္ထ ဝါ"ဟု ဆိုသည်။

တေန ဝါ အညေန ဝါ။ ။၃ ညဉ့်လုံး ကိုရင်တိဿနှင့်ချည်း အိပ်သူကို "တေန ဝါ"ဟု ဆို၏၊ ပဌမညဉ့်၌ ကိုရင်တိဿနှင့်အတူ, ဒုတိယညဉ့်၌ ကိုရင်ဒတ္တနှင့်အတူ, တတိယညဉ့်၌ ကိုရင်နာဂနှင့်အတူ ဤသို့ အနုပသမ္မန္ဓမတူဘဲ အိပ်သူကို "အညေန ဝါ"ဟု ဆိုသည်။ [အမိုးအကာတူနေလျှင် အခန်းတံခါးပိတ်မှ-မပိတ်မှမှာ လိုရင်းမဟုတ်။]

ပဌမနိပန္နော ဝါ၊လေ၊ ပါစိတ္တိယံ။ ။ရှေ့ဝါကျစုံ လူ-သာမဏေက အလျှင်အိပ်၍ ရဟန်းက နောက်မှ အိပ်ပုံပြပြီးလျှင် ဤဝါကျ၌ ရဟန်းက အလျှင်အိပ်၍ လူ-သာမဏေက နောက်မှ အိပ်ပုံကို တစ်နည်းပြလိုသောကြောင့် "ပဌမနိပန္နော ဝါ"ဟု ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုသည်၊

(ပါစိတ္တိယံ၌စပ်) ဥဘိန္နံ-ရဟန်း, သာမဏေ၂ ဦးတို့၏၊ နိပဇ္ဇနပယောဂဂဏနာယ စ-အိပ်ခြင်းပယောဂ၏ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုပသမ္ပန္နဂဏနာယ စ-လူ သာမဏေ၏အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤကခ်ီဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌၊ ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နေန-နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ သေယျဝတ္ထုသို့-အိပ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပန္နေ-ရဟန်း၌၊ အနုပသမ္ပန္နသညိနော-သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (သေယျ-ကို၊ ကပ္ပေန္တဿ စ-ပြုသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဥပဇ္ဈာယန္တပရိစ္ဆိန္နာဒီသု-ထက်ဝက်မိုးအပ်, ထက်ဝက်ကာရံအပ်သော ကျောင်းအစရှိသည်တို့၌၊ (သေယျ ကပ္ပေန္တဿ)စ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။

["ဒိရတ္တာတိရတ္တံ ဥနကဒိရတ္တာတိရတ္တံ ဝါ"ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေ၊] ဒိရတ္တာတိရတ္တံ ဝါ-၂ ညဉ့် ၃ ညဉ့်ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ (ဝါ လိုက်ပေး)၊ ဥနကဒိရတ္တာတိရတ္တံ ဝါ-၂ ညဉ့် ၃ ညဉ့်အောက် ယုတ်လျော့သော ညဉ့်ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ဝသန္တဿ (စ)-အိပ်နေသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စမ္ မ စကိုယူ၊) တတိယာယ ရတ္တိယာ-၃ ညဉ့်မြောက်၏၊ ပုရာရုဏာ-အရုဏ်မတက်မီ၊ နိက္ခမိတ္တာ-ထွက်၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝသန္တဿ (စ)-၏လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဆန္ဒ

ရဟန်းက အလျင်အိပ်နေဉ် လူ-သာမဏေက နောက်မှ လာ၍ အိပ်ရာ၌ ရဟန်း မထလျှင် အာပတ်သင့်၏-ဟူလို၊ ထိုသို့ သင့်ရာ၌ ရဟန်းကဖြစ်စေ, လူ သာမဏေကဖြစ်စေ ထ၍ ထ၍ ဦးခေါင်းပြန်ချတိုင်း အကြိမ်များသလောက်လည်းကောင်း, လူ သာမဏေ များသလောက်လည်းကောင်း အာပတ်အရေအတွက် များ၏။]

ဥနက၊ ပေ၊ ဝသန္တဿ။ ။"တိရတ္တံ ဝါ"၌ ဝါပါသောကြောင့် "၂ ညဉ့် ၃ ညဉ့်ပြည့်အောင် မအိပ်သော ရဟန်းမှာ အနာပတ္တိ" ဖြစ်သကဲ့သို့ ၃ ညဉ့်အပြည့် အိပ်သူမှာလည်း အနာပတ္တိပင် ဖြစ်ရကား "ဒိရတ္တာတိရတ္တံ ဝသန္တဿ"ဟု ဥနက မပါသော ဝါကျတစ်ခုလည်း ပါဠိတော်အတိုင်း ရှေ့က ရှိသင့်သေး၏။

တတိယာယ၊ ပေ၊ ဝသန္တဿ။ ။၂ ညဉ့်ကုန်အောင် အိပ်ပြီး၍ တတိယညဉ့်၌ အရုဏ်မတက်ခင် ထပြီးနောက်"ပြန်အိပ်"ဟူရာ၌ ထိုတတိယညဉ့်သည် အရုဏ်တက်လျှင် ကုန်ပြီ ဖြစ်ရကား စတုတ္ထညဉ့်၌ ပြန်၍အိပ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ [တတိယာယ ရတ္တိယာ အရုဏေတော ပုရေတရမေဝ ဗဟိ နိက္ခမိတ္တာ အရုဏဲ ဗဟိ ဥဋ္ဌာပေတ္တာ စတုတ္ထဒိဝသေ အတ္ထာဝ်ေတ သူရိယေ ပုန ဝသန္တဿ၊-ဋီကာ။]

မှတ်ချက်။ ။"ဗဟိ နိက္ခမိတ္တာ"ဟု ဆိုသောကြောင့် "ကျောင်းဆောင်ပြင်ဘက် ထွက်နေမှ အတူအိပ်ရာမရောက်၊ ကျောင်းခန်းတွင်းမှာ ထိုင်နေလျှင် အတူအိပ်ရာ ရောက်သည်ဟု ဆိုကြ၏၊ အမှန်ကား-ကျောင်းခန်းတွင်း၌ ကိုယ်ကို ဆန့်၍ မအိပ်ဘဲ ထိုင်နေလျှင် လူ သာမဏေနှင့် အတူအိပ်သည် မမည်၊ "ဗဟိ နိက္ခမိတ္တာ"ကား အတူမအိပ်ကြောင်း ထင်ရှားအောင်ပြသော စကားသာတည်းဟု မှတ်ပါ။

သဗ္ဗာပရိစ္ဆိန္နာဒီသု-အလုံးစုံမိုးအပ်သည် ဖြစ်၍, အလုံးစုံ မကာရံအပ်သော ကျောင်းအစရှိသည်တို့၌၊ ဝသန္တသ(စ)-၏လည်းကောင်း၊ ဣတရသို့-အခြား လူ သာမဏေသည်၊ နိသိန္နေ-ထိုင်နေလတ်သော်၊ နိပဇ္ဇန္တသ(စ)-အိပ်သောရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ (ဣတရသို့-အခြား လူ သာမဏေသည်၊) နိပန္နေ ဝါ-အိပ်ပြန်သော် လည်း၊ နိသီဒန္တသ(စ)-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ပါစိတ္တိယဝတ္ထုကသေနာသနံ-ပါစိတ်အာပတ်၏ တည်ရာဝတ္ထုဖြစ်သော ကျောင်းလည်းကောင်း၊ [သဗ္ဗစ္ဆန္နပရိစ္ဆိန္နကျောင်း, ယေဘုယျနစ္ဆန္နပရိစ္ဆိန္နကျောင်း-ဟူလို၊ ဥပမုစ္ဆန္နပရိစ္ဆိန္နကျောင်းကား ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုတည်း၊] တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ အနုပသမ္ပန္နေန-နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ နိပဇ္ဇံ-အိပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဒိဝသေ-၄ ရက်မြောက်နေ့၌၊ သူရိယတ္ထင်္ဂတေ-နေဝင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ... ပဠမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၆။ ဒုတိယ သဟသေယျ သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ မာတုဂါမေနာတိ-ကား၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ တိရဟု ဇာတာယပိ-ထိုနေ့၌ မွေးဖွားသူလည်း ဖြစ်သော၊ မနုဿိတ္ထိယာ-လူမိန်းမနှင့်၊ (သဟ၌စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ ဒိဿမာနရူပါ-မြင်အပ်သော ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ကိုယ်ကို ထင်ရှားပြနေကုန်သော၊ ယက္ခိပေတိယော-ဘီလူးမ ပြိတ္တာမတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏာကော-ပဏ္ဏာဂ်သည်လည်းကောင်း၊ မေထုနဝတ္ထုဘူတာ-မေထုနဝတ္ထုဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ တိရစ္ဆာနိတ္ထိယော စ-တိရစ္ဆာန်မတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဒုက္ကဋဝတ္ထုကာ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်၏ တည်ရာအကြောင်းဝတ္ထုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊...(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) သာဝတ္ထိယံ, အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရံ-အရှင်အနုရုဒ္ဓါထေရ်ကို၊ အာရဗ္ဘ, မာတုဂါမေန-နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ သေယျဝတ္ထုသို့-အိပ်မိခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊

သဗ္ဗာပရိစ္ဆိန္နာဒီသု။ ။[သဗ္ဗ+အပရိစ္ဆိန္နာဒီသု၊] အာဒိဖြင့် သဗ္ဗအစ္ဆန္န သဗ္ဗပရိစ္ဆိန္န, သဗ္ဗအစ္ဆန္န သဗ္ဗအပရိစ္ဆိန္န, ယေဘုယျနအစ္ဆန္န ယေဘုယျနအပရိစ္ဆိန္န, ဥပမုစ္ဆန္န စူဠကပရိစ္ဆိန္န, ဥပမုပရိစ္ဆိန္န စူဠကစ္ဆန္န ဤကျောင်းများကို ယူ။ [၄ ပုံလျှင် ၁ ပုံသာ မိုးအပ်-ကာအပ်သည်ကို "စူဠက-အငယ်မိုး, အငယ်ကာ"ဟု ဆိုသည်။]

မနုဿိတ္ထိယာ။ ။အသက်ရှင်ဆဲ မိန်းမကို "မနုဿိတ္ထိ"ဟု ဆိုသည်၊ သေပြီးမိန်းမသည် ပါရာဇိကဝတ္ထု ဖြစ်သော်လည်း (အနုပါဒိန္နကအဖို့=ကမ္မဇရုပ် မရှိသော အဖို့၌ တည်သောကြောင့်) သဟသေယျအာပတ်ကို မပြုတတ်ဟု ဆိုကြ၏။-ဋီကာ။

ဒိဿမာနရူပါ, မေထုနဝတ္ထုဘူတာ။ ။အဒိဿမာနရူပါဟိ=ကွယ်ပျောက်နေကုန်သော၊ ယက္ခိပေတိဟိ-တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ မေထုနဿ အဝတ္ထုဘူတာယ စ (မေထုနဝတ္ထုမဟုတ်သော) တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာ (တောက်တဲ့မ, အိမ်မြောင်မ စသည်နှင့်လည်းကောင်း) (သဟသေယျ ကပ္ပေန္တသ) အနာပတ္တိ။

ရတ္တိပရိစ္ဆေဒါ-ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို၊ အညတြ-ကြဉ်၍၊ သေသ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ အနန္တရသိက္ခာပဒေ-အခြားမဲ့ ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ ဟိ-မှန်("အညတြ ရတ္တိပရိစ္ဆေဒါ"ဟူသောစကား မှန်သည်ဟူလို၊) တတြ-ထိုအနန္တရသိက္ခာပုဒ်၌၊ စတုတ္ထဒိဝသေ-တွဏ္ဍေ၌၊ (စတုတ္ထနေ့၏ ညဉ့်၌၊) အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣဒ ပန-ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား၊ ပဌမဒိဝသေပိ-ပဌမနေ့၌လည်း၊ (ပဌမနေ့၏ ညဉ့်၌လည်း၊) (အာပတ္တိ ဟောတိ)။ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ... ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၇။ ဧမ္မဒေသနာ-သိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ ဥတ္တရိ ဆပ္ပဉ္စ ဝါစာဟိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဧကော - တစ်ခုသော၊ ဂါထာပါဒေါ-ဂါထာပါဒသည်၊ ဧကော-တစ်ခွန်းသော၊ ဝါစာ-စကားတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော စုဏ္ဏိယပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝါစာပမာဏ-စကား၏ပမာဏကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ ဓမ္မံ ဒေသေယျာတိ-ကား၊ ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ ဓမ္မံ ဝါ-ပါဠိတော်ဓမ္မကိုသော်လည်းကောင်း၊ [သဂီတိတ္တယအနာရုဠ္ဠ ရာဇောဝါဒ စသည်နှင့် သဂီတိတ္တယမာရုဠ္ဠ တေပိဋကဗုဒ္ဓဝစနကို "ဝုတ္တလက္ခဏဓမ္မ"ဟု ဆိုသည်၊] အဋ္ဌကထာဓမ္မံ ဝါ-အဋ္ဌကထာဓမ္မကို သော်လည်းကောင်း၊ ဘာသေယျ-ဟောအံ့၊ [ဤစကားကို ထောက်လျှင် ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာမဟုတ်သော မြန်မာဘာသာစသည်ဖြင့် ဟောရာ၌ အနာပတ္တိဟု သိသာပြီ၊] အညတြ ဝိညုနာ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေနာတိ-ကား၊ ဝိညုနာ-တတ်သိနားလည်သော၊ ပုရိသေန-ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ [စကားရိုး စကားဆန်းကို နားလည်သော ယောက်ျားကို "ဝိညုပုရိသ"ဟု ခေါ်သည်၊ နောက် ဝိညုဣတ္ထိလည်း နည်းတူ၊] ပန-ဆက်၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ-လူ့ကိုယ်ကို၊ ဂဟေတ္တာ-ယူ၍၊ (တစ်နည်း) မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဂဟေတ္တာ-လူယောင်ဆောင်၍၊ ဌိတေန-တည်သော၊ ယက္ခေန ဝါ-ဘီလူးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပေတေန ဝါ-ပြိတ္တာနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနေန ဝါ-နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ (လူယောင်ဆောင်နိုင်သော နဂါး ဂဠု တိရစ္ဆာန်ကို ယူ)၊ သဒ္ဓိ-အတူ (အဖော်လုပ်၍)၊ ဌိတာယပိ-တည်သော မိန်းမအားလည်း၊ ဓမ္မံ-ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာဓမ္မကို၊ ဒေသေတုံ-ဟောခြင်းငှာ၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

ဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိ။ ။ဆ ဝါ+ပဉ္စ ဝါ+ဝါစာယော ဆပ္ပဉ္စဝါစာ၊ (ဝါသဒ္ဒါ၏ ဝိကပ်အနက်ကို ရသော သဒ္ဓေါဘယပဒဗဟုဗ္ဗီဟိ) "ဝါစာ"ဟူရာ၌ ဂါထာအရာဝယ် ဝိဘတ္တန္တပုဒ်ကို မယူရ၊ တစ်ပါဒကို "ဧကဝါစာ(စကားတစ်ခွန်း)"ဟု ယူပါ။ သဗ္ဗတ္ထကို "သုတ္တေ အဋ္ဌကထာယဉ္စ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ "သုတ္တ"ဟူသည် စုဏ္ဏိယပါဠိတော်တည်း၊ စုဏ္ဏိယပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ ဝိဘတ္တန္တတစ်ပုဒ်ကို "ဧကဝါစာ"ဟု ယူကြသည်။ [ဧကော ဂါထာပါဒေါတိ ဣဒံ ဂါထာဗန္ဓမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အညတ္ထ ပန ဝိဘတ္တန္တ ပဒမေဝ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဝဒန္တိ-တေရသကဏ်။]

ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဒုတိယာနိယတော-တ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏေန-ရှိသော၊ ("ဝိညူ အနန္ဓော အဗဓိရော အန္ဓော ဒ္ဝါဒသဟတ္ထေ ဌိတော ဝါ နိသိန္နော ဝါ"ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊) မနုဿေန-လူယောက်ျားနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ဝိညုမနုဿိတ္ထိယာ-တတ်သိနားလည်သော လူမိန်းမအား၊ ဆန္နံ ဝါစာနံ-၆ ခွန်းသော စကားတို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ပဒါဒိဝသေန-ပဒအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေန္တသ-၏၊ ပဒါဒိဂဏနာယ-ပဒ အစရှိသည်တို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟုနံ-များစွာသော မာတုဂါမတို့အား၊ ဒေသယတော-ဟောသော ရဟန်း၏၊ မာတုဂါမဂဏနာယ စ-မာတုဂါမ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ) ၊ပေ၊ မာတုဂါမသ-အား၊ ဓမ္မဒေသနဝတ္ထုသို့-တရားဟောခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အမာတုဂါမေ-မာတုဂါမ မဟုတ်သူ၌၊ မာတုဂါမသညိနော (ဝါ)-မာတုဂါမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဒေသေန္တသစ-၏လည်းကောင်း၊)ယက္ခိပေတိပဏ္ဍကမနုဿဝိဂ္ဂဟတိရစ္ဆာနိတ္ထိနံ-ဘီလူးမ, ပြိတ္တာမ, ပဏ္ဍုက်, လူ့ကိုယ်ရှိသော တိရစ္ဆာန်အမတို့အား၊ ဒေသေန္တဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)။

ဆဟိ ဝါစာဟိ ဝါ-၆ ခွန်းသောစကားတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဝါလိုက်)၊ တတော-ထိုဒ၆ ခွန်းသောစကားတို့အောက်၊ သြရံ ဝါ-ယုတ်လျော့သောစကားခွန်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [သြရံသည် နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် တတိယာ ဗဟုဝုစ်လည်း ကျေနှိုင်၏။] (ဓမ္မံ-ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာဓမ္မကို၊) ဒေသေန္တဿ (စ)-ဟောသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (စ,ကို ယူစပ်)၊ ဝုတ္တလက္ခဏော-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ ပုရိသေ-သည်၊ သတိ ဝါ-ရှိသော်လည်းကောင်း၊ (ဒေသယတောဒ္ဒ စပ်)၊ သယံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊ ဥဋ္ဌာယ-ထပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ နိသိဒိတ္မာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဒေသယတောဒ္ဒစပ်)၊ ဥဋ္ဌဟိတ္မာ-၍၊ ပုန, နိသိန္နဿ-ထိုင်နေသော၊ မာတုဂါမဿ ဝါ-မာတုဂါမအားသော်လည်းကောင်း၊ (ဒေသယတောဒ္ဒစပ်)အညဿ-အခြားသော၊ မာတုဂါမဿ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊

ပဒါဒိဂဏနာယ။ ။အာဒိဖြင့် အနုပဒ, အန္ဓကရ, အနုဗျဉ္ဇနတို့ကို ယူ၊ ထို့ကြောင့် ၆ခွန်းထက် ပိုလျှင် အကျရာတစ်လုံးချင်း ဟောရာ၌ တစ်လုံးလျှင် တစ်အာပတ်, ပုဒ်ဖြင့် ဟောရာ၌ တစ်ပုဒ်လျှင် တစ်အာပတ်ဟု မှတ်ပါ။

သယံ ၊ပေ၊ နိသိဒိတ္မာ။ ။ပဌမတစ်ထိုင်၌ ၆ ခွန်းအလွန်ဆုံး ဟောပြီးမှ ပြန်ထိုင်၍ ၆ခွန်းအလွန်ဆုံး ဟောပြန်လျှင် ၂ ရပ်ပေါင်း ၁၂ ခွန်းဖြစ်သော်လည်း အနာပတ္တိ၊ ဘာကြောင့်နည်း- ဣရိယာပုတ် ပြောင်းလွဲသောကြောင့်တည်း၊ ဤနည်းအားဖြင့် ထလိုက် ထိုင်လိုက်လုပ်၍ ဟောလျှင် အခွန်းတစ်ရာပြည့်သော်လည်း အနာပတ္တိပင်။ [မာတုဂါမကလည်း ထိုနည်းအတိုင်း ထလိုက် ထိုင်လိုက်နေ၍ နာယူလျှင် ၆ခွန်း, ၆ခွန်းထက် အလွန်ဟောသော ဘိက္ခုမှာ အနာပတ္တိ။]

ဒေသယတော(စ)-၏လည်းကောင်း၊ (အနာပတ္တိ၌စပ်၊) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဒီဃနိကာယော နာမ-ဒီဃနိကာယ်မည်သည်၊ ကိမတ္ထိယော-အဘယ်အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိပါသနည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဋ္ဌသ-မေးအပ်သည်ဖြစ်၍၊ သဇ္ဇပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဒီဃနိကာယံ-ကို၊ ဒေသေန္တသ(စ)-၏လည်းကောင်း၊ အညသ-အခြားယောက်ျား၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဝုစ္စမာနံ-ပြောဆိုအပ်သော တရားစကားကို၊ မာတုဂါမေ-သည်၊ သုဏန္တေ-နာလတ်သော်၊ (ဒေသေန္တသ စ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။

ဝုတ္တလက္ခဏသ-ရှိသော၊ ဓမ္မသ-ကို၊ [သဗ္ဗီတိတ္တယအနာရုဋ္ဌရာဇောဝါဒသုတ် စသည်နှင့် တေပိဋကဗုဒ္ဓဝစနကို ဝုတ္တလက္ခဏဓမ္မဟု ဆိုသည်၊] ဆန္ဒံ ဝါစာနံ-တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဒေသနာ-ဟောခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တလက္ခဏော-ရှိသော၊ မာတုဂါမော-မလည်းကောင်း၊ (ဝိညုမနုဿီတို့ကို ဆိုသည်၊) ဣတ္ထိရိယာ ပထမရိုဝတ္တာဘာဝေါ-ဣတ္ထိရိယာပုတ်တို့ ပြောင်းလဲခြင်း၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ (ထလိုက် ထိုင်လိုက် စသည်မဟုတ်-ဟူလို၊) ကပ္ပိယကာရကသ-အပ်အောင်ပြုတတ်သော ယောက်ျား၏၊(ဝိညုပုရိသ၏)၊ အဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊ အပဋ္ဌ ဝိသဇ္ဇနံ-ပြဿနာဖြေဆိုမှုမဟုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ သဒိသာနေဝ-နှ်သည်သာ၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ကိရိယာကိရိယံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ဖခွန်းထက်အလွန်တရားဟောမှု မပြုထိုက်သည်ကို ပြုခြင်းသည် ကိရိယ, ပြုထိုက်သော ကပ္ပိယကာရကယူမှုကို မပြုခြင်းသည် အကိရိယ၊] ဣတိ-အပြီးတည်း၊ သတ္တမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၈။ ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ-၌၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံတိ-ကား၊ စတုတ္ထပါရာဇိကေ-က၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသောလက္ခဏာ ရှိသော၊ (ဓမ္မံ၌ စပ်၊ စျာနံ ဝါ ဝိမောက္ခံ ဝါ စသည်ဖြင့် ဟောအပ်သည်ကို ဝုတ္တလက္ခဏဟု ဆိုသည်၊) ဥတ္တရိမနုဿာနံ-မြတ်သောလူဖြစ်ကုန်သော၊ စျာယိနဉ္စေဝ-စျာယီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ အရိယာနဉ္စ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ဓမ္မံ-ကို၊ အာရောစေယျ၌ စပ်၊) ဘူတသို့ ပါစိတ္တိယံတိ-ကား၊ အတ္တနိ-မိမိ၌၊ စျာနာဒိဓမ္မေ-စျာန် အစရှိသော တရားသည်၊

အညဿ ဝါ မာတုဂါမဿ။ ။ပဌမမာတုဂါမတစ်ယောက်အား ဖခွန်း ဟောပြီးနောက် အခြားတစ်ယောက်အား ဖခွန်းဟော, ထို့နောက် အခြားတစ်ယောက်အား ဖခွန်းဟော၊ ဤသို့ မာတုဂါမအများကို တစ်ယောက်လျှင် ဖခွန်းကျစီ မှန်း၍ ဟောလျှင် တစ်ထိုင်တည်း၌ မာတုဂါမအား တရားဟောသော်လည်း အနာပတ္တိ။ [ဋီကာ၌ နောက်နောက်ရောက်လာသော မာတုဂါမကို "အညဿ"ဟု ဖွင့်၏။]

ဧဝံ ပန ပုဋ္ဌဿ။ ။တစ်ဝါကျတည်း၌ အရတူလျှင် ဝိဘတ်တူမြဲတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဒေသေန္တဿ"နှင့် ဝိဘတ်တူအောင် "ပုဋ္ဌဿ"ဟု ရှိစေ။ ["ပုဋ္ဌေ"ဟု မရှိသင့်၊ ရှေးနိဿယများ၌ကား "ပဋ္ဌေ-ကို၊ ပုဋ္ဌေ-မေးအပ်သော်"ဟု ပေးကြ၏။]

သတိ-သော်၊ တံ-ထိုစျာန်အစရှိသော တရားကို၊ ဘိက္ခု စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ အညဿ-အခြားလူ,သာမဏေအား၊ အာရောစယတော-ပြောပြသော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ) ၊ပေ၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဘူတာရောစနဝတ္ထုသို့-မိမိ၌ ထင်ရှားရှိသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောပြခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အနာဏတ္တိကံ-တည်း။

နိပ္ပရိယာယေန,-ပရိယာယ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ (တိုက်ရိုက်အားဖြင့်)၊ ["ပဌမစျာန်ကို ငါရပြီ, သောတာပန် ငါဖြစ်ပြီ"စသည်ဖြင့် မသွယ်ဝိုက်ဘဲ တိုက်ရိုက်အားဖြင့်၊] အတ္တနိ-၌၊ ဝိဇ္ဇမာနံ-ထင်ရှားရှိသော၊ စျာနာဒိဓမ္မံ-စျာန်အစရှိသောတရားကို၊ အာရောစေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ (ပါစိတ္တိယံ၌စပ်၊) ယသ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အာရောစေတိ-ပြော၏၊ သော-ထိုပြောရာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနန္တရမေဝ-ပြောရာကာလ၏အခြားမဲ့၌ပင်၊ (ဇာနာတိ၌စပ်၊) အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စျာနလာဘီ-စျာန်ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (အယံ-သည်၊) အရိယော-အရိယာတည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာဖြင့်၊ တမတ္ထံ-ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ သစေ ဇာနာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ နော စေ ဇာနာတိ-အံ့၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ (အခြားသူကိုကဲ့သို့ ညွှန်ပြသဖြင့်၊) အာရောစိတံ-ပြောအပ်သော စျာန်အစရှိသောတရားကို၊ ဇာနာတု ဝါ-သိမူလည်း သိပစေ၊ မာ (ဇာနာတု) ဝါ-မသိမူလည်း မသိပစေ၊ ဒုက္ကဋမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)။

တထာရူပေ-ထိုသို့ ပြောထိုက်သောသဘောရှိသော၊ ကာရဏေ-အကြောင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဥပသမ္ပန္နဿ-ရဟန်းအား၊ အာရောစယတော-ပြောသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္မိကဿ-အစဆုံး လွန်ကျူးမှု၌ယှဉ်သော

ပရိယာယေန။ ။[ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသတိ, သော ဘိက္ခု ပဌမံ စျာနံ သမာပဇ္ဇတိ-သင်ဒကာရဲ့ ကျောင်းနေရဟန်းသည် ပဌမစျာန် ရ၏၊ ဣတိ အာဒိနာ အညာပဒေသေန၊] မိမိကိုယ်ကိုပင် အခြားသူကဲ့သို့ (အခြားသူအနေအားဖြင့်) ညွှန်ပြ၍ ပြောခြင်းကို ပရိယာယ်ဖြင့် ပြောခြင်းဟု ဆိုသည်။

တထာရူပေ ကာရဏေ။ ။ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးဖြစ်စေ, မစံမီ အကြားဌ်ဖြစ်စေ တရားထူးရ-မရကို အတင်းမေးခြင်းဟူသောအကြောင်း, စျာယီ အရိယာမှန်း မသိ၍ စွပ်စွဲသောရဟန်းအား အပြစ်မဖြစ်စေလိုခြင်းဟူသောအကြောင်း, အထက်ပုဂ္ဂိုလ်က "တရားထူး ရပြီး ပြီလား"ဟု မေးခြင်းဟူသောအကြောင်း, ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားအလုပ်ကို အားထုတ်နေသူတည်းဟု အမှားသိ ဖြစ်၍ အားထုတ်မှု၏ အချီးနှီး မဖြစ်ကြောင်း ကြားရလျှင် ရှင်လန်းစေလို-အတုလိုက်၍ အားထုတ်စေလိုခြင်း စသော ကောင်းသော အကြောင်းများတည်း။

ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အရိယာနံ-ယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဥမ္မတ္တကာဒိဘာဝေါ-သူရူးအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ စျာနလာဘိနော-စျာန်ရခြင်းရှိသူတို့သည်၊ တသ္မိံ-ထိုဥမ္မတ္တကစသူတို့၏ အဖြစ်သည်၊ သတိ-ဖြစ်လတ်သော်၊ စျာနာ-စျာန်မှ၊ ပရိဟာယန္တိ-ယုတ်လျော့ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥမ္မတ္တက စသည်မရှိခြင်း, စျာန်ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥမ္မတ္တက စသည်ဖြစ်လတ်သော် စျာန်မှ ယုတ်လျော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တေ-ထိုဥမ္မတ္တက စသူတို့ကို၊ ဣမ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌ နဂဟိတာ-မယူအပ်ကုန်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ-ဓမ္မ၏၊ ဘူတတာ-ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ အနုပသမ္မန္နဿ-အား၊ အာရောစနံ-ခြင်းလည်းကောင်း၊ တဒ်ဏာဝိဇာနနာ-ထိုပြောရာခဏာ၌ သိခြင်းလည်းကောင်း၊ အနညာပဒေသော-အခြားသူ ကိုကဲ့သို့ မည္ဆန်ပြခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကိရိယဲ-မပြုထိုက်သော ပြောဆိုမှုကို ပြုခြင်းရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ပေ၊ ကုသလာဗျာကတစိတ္တေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဒ္ဝိစိတ္တံ၊ သုခမဗ္ဗေတ္တဝေဒနာဟိ-သုခဝေဒနာ, ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့ဖြင့်၊ ပေ၊ အဌမ သိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၉။ ဒုဋ္ဌုल्लောရောစနသိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ ဘိက္ခုဿာတိ-ကား၊ ပါရာဇိက်-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အနဇ္ဈာပန္နဿ-မရောက်သောရဟန်းစစ်၏၊ ["ဘိက္ခုဿ"အရ ပါရာဇိက မကျသောရဟန်းစစ်ကို ယူပါ-ဟူလို၊] ဒုဋ္ဌုल्लံတိ-ကား၊ ဧတံ-ဤဒုဋ္ဌုल्लံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဒ္ဝိန္နံ-၂ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိကွန္နာနံ-ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသ် အာပတ်အစုတို့ကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဒါသည်၊ ကိဉ္စာပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဣမ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သံဃာဒိသေသမေဝ-ကိုသာ၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏။ [ပါရာဇိကကျလျှင် "ဘိက္ခုမဟုတ်တော့ရကား "ဘိက္ခုဿ ဒုဋ္ဌုल्लं-ရဟန်း၏ဒုဋ္ဌုल्लဟု ဆိုသောကြောင့် သံဃာဒိသေသ်ဟူသော ဒုဋ္ဌုल्लအာပတ်ကိုသာ ယူရတော့သည်-ဟူလို။]

အညတြ ဘိက္ခုဿမ္ပိ တိယာတိ-ကား၊ သံယော-သည်၊ အဘိဏှာပတ္တိကဿ-မပြတ်အာပတ်ရှိသော၊ (မပြတ်မလတ် အာပတ်သင့်သော)၊ ဘိက္ခုနော-၏(အပေါ်၌)၊ (ကတိကဝတ်တို့ ကရောတိ၌စပ်၊) အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ သံဝရတ္ထာယ-စောင့်စည်းခြင်း အကျိုးငှာ၊ အာပတ္တိနံ စ - တို့၏လည်းကောင်း၊ ကုလာနံ စ-

---

ယသ္မာ ပန။ ။အဘယ်ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဥမ္မတ္တက စသည်ကို မယူရသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "ယသ္မာ ပန"စသည် မိန့်၊ အရိယာဖြစ်လျှင် မရူးနိုင်၊ စျာန်ရသူမှာလည်း ရူးလျှင် စျာန်လျှော်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဘူတ-ထင်ရှားရှိ" မဖြစ်နိုင်တော့၍ ဥမ္မတ္တက စသူများကို မယူရ ဟူလို၊ အာဒိဖြင့် ခိတ္တစိတ္တ-ဝေဒနာဌာနတို့ကို ယူ။

အမျိုးတို့၏လည်းကောင်း၊ ပရိယန္တ-အပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာဝါ-ပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ အကတွာဝါ-မပြုဘဲသော်လည်းကောင်း၊ တိက္ခတ္တုံ-ခုကြိမ်၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ ယံ ကတိကံ-အကြင်ကတိကဝတ်ကို၊ ကရောတိ-၏၊ တံ-ထိုကတိကဝတ်ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အယထာကတိကာယ-အကြင် အကြင်ပြုအပ်သော ကတိကဝတ်အတိုင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ [တချို့စာ၌ "အညထာ ကတိကာယ-ကတိကမ္မတစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်"ဟု ရှိ၏။] အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အသုစိ-သုက်ကို၊ မောစေတွာ-လွတ်စေ၍၊ သံယာဒိသေသံ-သို့၊ အာပန္နော-ပြီ၊ ဣတိအာဒိနာ-ရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဒီ-ကွ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ယဒေတွာ-ဆက်စပ်၍(တွဲ၍)၊ အာရောစေန္တသ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိအာရောစနဝတ္ထုသို့-ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို ပြောခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း။

အဒုဋ္ဌုလ္လာယ-ဒုဋ္ဌုလ္လမဟုတ်သော အာပတ်၌၊ [ထုလ္လစ္စဉ်းစ်သော ငါးပုံကို အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ဟု ခေါ်သည်။] ဒုဋ္ဌုလ္လသညိနော-ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကသဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (အာရောစေန္တသ-၏။) ဒုက္ကဋံ(ဟောတိ)၊ အဝသေသေ-သံယာဒိသေသ်မှ ကြွင်းကုန်သော၊

ယံ သံယော ၊ပေ၊ ကရောတိ။ ။ရဟန်းတစ်ပါးသည် မကြာ မကြာ သံယာဒိသေသ် အာပတ်သင့်၏၊ သူ၏ မကြာ မကြာ အာပတ်သင့်ကြောင်းကို လူတို့အား ပြောစေရလျှင် ရှက်သောကြောင့် နောင်ခါ ရှောင်ကြဉ်လိမ့်မည်ဟု အကျိုးလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရဟန်းတစ်ပါးကို ပြောဖို့ရန် သမ္မုတိပေး၏၊ ထို သမ္မုတိကိုလည်း အခြား သမ္မုတိများကဲ့သို့ ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးဖွယ်မလို၊ သံယာစု၍ ကတိကဝတ်ပြုသောအားဖြင့် ပေးရသည်။

ပေးပုံကား–"သံယာဒိသေသ်အာပတ် မကြာ မကြာ သင့်သော ဦးဗုဒ္ဓရက္ခိတကို လူတို့အား ပြောဖို့ရန် ဦးဓမ္မရက္ခိတကို သမုတ်ပါ၏၊ ထိုသို့ သမုတ်ခြင်းသည် သံယာအား နှစ်သက်ပါ၏လော" ဤသို့ ၃ ကြိမ် ပြော၍ သမုတ်ခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ ပေးရာ၌ "မည်သည့်အာပတ်ကိုသာ, မည်သည့် အမျိုးအားသာ ပြောရမည်"ဟု အာပတ်အပိုင်းအခြား, အမျိုးအပိုင်းအခြား ထားသည်လည်း ရှိ၏၊ မထားသည်လည်း ရှိ၏၊ ထိုအားလုံးကို ပြလို၍ "ယံ သံယော ၊ပေ၊ ကရောတိ"ဟု မိန့်သည်။ [ကတေန-ပြုခြင်းကြောင့်+နိဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်သောသမ္မုတိသည်၊ ကတိတာ-မည်၏။]

တံ ထပေတွာ ၊ပေ၊ ပါစိတ္တိယံ။ ။ထိုသို့ သမ္မုတိရသူ မဟုတ်ဘဲ ပြောသော ရဟန်း, သမ္မုတိရ၍ ပြောပြန်သော်လည်း ကတိကပြုရာ၌ သတ်မှတ်ထားလျှင် သတ်မှတ်အပ်သော အာပတ်, သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးတွင် မကဘဲ အပိုအာပတ်ဖြင့် အပိုအမျိုးအားပြောသော ရဟန်း, ထိုသို့ ပြောရာ၌လည်း "မည်သည့် အမှုကို ပြု၍ သံယာဒိသေသ်အာပတ် သင့်သည်" ဟု ဝတ္ထုနှင့် အာပတ်ကို တွဲစပ်၍ ပြောလျှင် ထိုရဟန်းမှာ ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်။

ဆ-နိ်သော၊ အာပတ္တိကွန္ဒေ-အာပတ်အစုတို့ကို၊ (အာရောစေန္တသ ဒုက္ကဋ်ဟောတိ)။ အနုပသမ္ပန္နသ-သာမဏေ၏၊ ပုရိမပဠသိက္ခာပဒဝိတိက္ကမသခ်ိတ်-ရှေ့သိက္ခာပုဒ် ၅ ပါးကို လွန်ကျူးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ဒုဋ္ဌုလ္လ-ရုန်ရင်းသော၊ (အဗျာစာရ)ဝါ-လွန်ကျူးမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊[လိင် ၁၀ ပါးတွင် ပါဏာတိပါတစသော ရှေ့ ၅ ပါးကို ကျူးလွန်ခြင်းသည် သာမဏေ၏ ဒုဋ္ဌုလ္လအဗျာစာရတည်း။] ဣတရံ-ရှေ့သိက္ခာပုဒ်မှ အခြားသော၊ အဒုဋ္ဌုလ္လ-မရုန်ရင်းသော၊ အဗျာစာရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာရောစေန္တသာပိ-ပြောပါသော်လည်း၊ (ဒုဋ္ဌုလ္လပါသောကြောင့် သမ္ဘာဝနာ ပိဖြင့် ဆိုသည်၊) ဒုက္ကဋမေव-သည်သာ၊ (ဟောတိ)။ ဝတ္ထုမတ္တံ ဝါ-ဝတ္ထုမျှကိုသော်လည်းကောင်း၊ [သုက္ကဝိသဋ္ဌိအမှု ပြု၏၊ ကာယသံသဂ္ဂအမှု ပြု၏" စသည်ဖြင့် ဝတ္ထုမျှကိုသော်လည်းကောင်း, မတ္တဖြင့် အာပတ်နာမည် မပါဟုကန်၊] အာပတ္တိမတ္တံဝါ-အာပတ်မျှကိုသော်လည်းကောင်း၊ [ဝတ္ထုမပါဘဲ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်သင့်၏" စသည်ဖြင့် အာပတ်မျှကိုသော်လည်းကောင်း, မတ္တဖြင့် ဝတ္ထုကို ကန်၊] အာရောစေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသမ္မုတိပရိစ္ဆေဒ-ဘိက္ခုသမ္မုတိ အပိုင်းအခြားကို၊ (သမုတ်တုန်းက မည်သည့် အာပတ်, မည်သည့် အမျိုးအားသာ ပြောရမည်ဟူသောအပိုင်းအခြားကို၊) အနတိက္ကမိတ္တာ-မကျော်လွန်မူ၍၊ အာရောစေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ဝုတ္တလက္ခဏသ-ရှိသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ [ပါရာဇိက် အနဗျာပန္နသာတိ ၈၀ ဝုတ္တလက္ခဏသ၊] သဝတ္ထုကော-ဝတ္ထုနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သံဃာဒိသေသော-လည်းကောင်း၊ အနုပသမ္ပန္နသ- လူ သာမဏေအား၊ အာရောစနံ-ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ-တို၏၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဝေဒနာ-နာသည်၊ ဣမ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဒုက္ခာယေဝ-ဒုက္ခဝေဒနာသာတည်း၊ ဣတိ-တည်း၊ . . . နဝမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၁၀။ ပထဝီစယနသိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ ပထဝိန္တိ (ဧတ္ထ)-ဤ ပါဠိ၌၊ (လဇ္ဇမာနာ-သံဝဏ္ဏနာအဖြစ်ဖြင့် ရသင့်ရထိုက်သော၊) ပထဝီ-မြေသည်၊ ဇာတပထဝီ-ဝိလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖြစ်ပြီးသော မြေလည်းကောင်း၊ [ဇာယိတ္ထာတိ ဇာတာ၊ ဇာတာ စ+သာ+ပထဝီ စာတိ-ဇာတပထဝီ၊] အဇာတပထဝီ-ဝိလည်းကောင်း၊ ဝါ-မဖြစ်သေးသော မြေလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဓာ-၂ ပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ--ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ ဇာတပထဝီ-ဝိသည်၊ သုဒ္ဓမိဿပဋ္ဌဝသေန-သုဒ္ဓပထဝီ, မိဿပထဝီ, ပဋ္ဌပထဝီတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ တိဝိဓာ-၏၊ တတ္ထ-ထို ၃ ပါးတို့တွင်၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ သုဒ္ဓပံသုဝါ-

---

ဣတရံ အဒုဋ္ဌုလ္လံဝါ။ ။တတော အညံ ဝိကာလဘောဇနာဒိပဠက် (ဒဇာ် ၁၀ ပါးတွင် ပါဝင်သော ဝိကာလဘောဇန စသော ၅ ပါးကိုလည်းကောင်း) သုက္ကဝိသဋ္ဌိ, ကာယသံသဂ္ဂ, ဒုဋ္ဌုလ္လ, အတ္တကာမဠ (သံဃာဒိသေသ် ရှေ့ ၄ ပါးကိုလည်းကောင်း) လွန်ကျူးခြင်းသည် သာမဏေများ၏ အဒုဋ္ဌုလ္လအဗျာစာရတည်း။

သက်သက်သော မြေမှုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖုံသည်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓ မတ္တိကာဝါ-သက်သက်သော မြေညက်သည်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓပထဝီ နာမ-ဝီ မည်၏။ ဝါ-ပါသာဏစသည်နှင့်မဖက်, သက်သက်သောမြေ မည်၏။ ယတ္ထ-အကြင်မြေ၌၊ ပံသုတောဝါ-မြေမှုန်မှသော်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကတောဝါ-မြေညက်မှသော်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏ ၊ပေ၊ ဝါလုကာသု-ကျောက်ခဲ, ကျောက်စရစ်, အိုးခြမ်း, ကျောက်ပြုတ်, သဲတို့တွင်၊ အညတရဿ-တစ်မျိုးမျိုး၏။ တတိယဘာဝေါ-၃ ခုမြောက်တစ်ဖို့သည်၊ ဝါ-၃ ဖို့ ၁ ဖို့သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏။ (သာ-ထိုမြေသည်၊) မိဿပထဝီ နာမ-မိဿပထဝီ မည်၏။ ဝါ-ပါသာဏစသည်နှင့် ရောသောမြေ မည်၏။ အတိရေကစတုမာသံ-၄ လထက်အလွန်၊ သြဝဋ္ဌော-မိုးစွတ်အပ်သော၊ (မိုးတစ်ကြိမ်စွတ်ပြီးနောက် ၄လ ကြာသော-ဟူလို၊) ပံသုပုဏ္ဏောဝါ-မြေမှုန်ပုံသည်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာပုဏ္ဏောဝါ-မြေညက်ပုံသည်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏပထဝီ နာမ-ဝီ မည်၏။ ဝါ-အပုံမြေ မည်၏။ ဣတိ-သို့, ဝုတ္တံ-ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ (တစ်နည်း) ဝုတ္တံ-သီဟိုဠ် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ [ဝုတ္တံတိ ပဒဘာဇနီယဲ၊ သီဟဠဋ္ဌကထာယမေဝ ဝါ ဝုတ္တံ၊ ပါဠိတော်မှာ...ဤအတိုင်း တိုက်ရိုက်မရှိသောကြောင့် "သီဟဠဋ္ဌကထာယ မေဝ ဝါ"ဟု တစ်နည်း ဆိုသည်။]

ပန-ဆက်၊ ဝုတ္တလက္ခဏေန-ဆိုအပ်ပြီးသောလက္ခဏာဖြင့်၊ (ပါသာဏ စသည် ၄ ဖို့ ၁ ဖို့ပါသော လက္ခဏာဖြင့်-ဟူလို၊) မိဿပုဏ္ဏောပိ-ရောနှောအပ်သော အပုံသည်လည်းကောင်း၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏော-ကျောက်ဖျာ၌၊ ဌိတသုခုမရဇံပိ-တည်သော သိမ်မွေ့သော မြေမှုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဖုသာယန္တေ-ရွာလတ်သော်၊ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ တိန္တံ-မိုးစွတ်အပ်သည်၊ (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊) စတုမာသစ္စယေန-၄ လလွန်သဖြင့်၊ တိန္တောကာသော-မိုးစွတ်အပ်သော အရပ်သည်၊ ပုဏ္ဏပထဝီသဒ်မေဝ-ပုဏ္ဏပထဝီဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။ စ-ဆက်၊ တိဝိဓာပိ-၃ ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဒေဝ ပထဝီ-ဤမြေကို၊ (ဝုစ္စတိ၌စပ်၊) ဥဒ္ဓနပတ္တပစနာဒိဝသေနဝါ-ဖိုခနောက်ထားခြင်း,သပိတ်ဖုတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊

ပါသာဏ၊ပေ၊ဝါလိကာသု။ ။မုဋ္ဌိပွမာဏတော ဥပရိ ပါသာဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ မုဋ္ဌိပွမာဏာသက္ခရာ၊ ကထလာတိ ကပါလခဏ္ဍာနိ၊ မရုမ္ဗာတိ ကဋ္ဌသက္ခရာ၊ ဝါလိကာ ဝါလိကာယေဝ-လက်ဆုပ်ပမာဏအထက်ကို ပါသာဏ(ကျောက်ခဲ)ဟု ခေါ်၊ လက်ဆုပ်ပမာဏရှိလျှင် ကျောက်စရစ်ဟု ခေါ်၊ အိုးကွဲ၏ အပိုင်းအစတို့ကို (အိုးခြမ်းကွဲ)ဟု ခေါ်၊ ကျောက်ပြုတ် (ကျောက်သေး)ကို မရုမ္ဗဟု ခေါ်၊ ဝါလိကာဟူသည် ဝါလိကာပင်တည်း၊ (ပရိယာယ်အထူး မရှိ-ဟူလို။)

ပိဋ္ဌိ ၊ပေ၊ ဌိတသုခုမရဇေပိ။ ။ဤမြေမှုန်သည် တစ်ကြိမ်မိုးစွတ်၍ ၄ လကြာလျှင် ပုဏ္ဏပထဝီ ဖြစ်သကဲ့သို့ ပန်းအိုးစသည်၌ တည်သော မြေညက်လည်း တစ်ကြိမ်မိုးစွတ်၍ ၄ လကြာလျှင် ပုဏ္ဏပထဝီ ဖြစ်တော့၏။

ယထာ တထာ ဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ အဒဗျာ-မီးမလောင်အပ်သောမြေကို၊ ဇာတပထဝီတိ-ဇာတပထဝီဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။။

ပန-ကား၊ ဒဗျာ-မီးလောင်အပ်သောမြေသည်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တပ္ပမာဏတော-ဆိုအပ်ပြီးသော ၃ဖို့ ၁ဖို့ ပမာဏထက်၊ အဓိကတရပါသာဏာဒိမိဿာ ဝါ-ပိုလွန်သော ပါသာဏ အစရှိသည်တို့နှင့်ရောသောမြေသည်လည်းကောင်း၊ အဇာတ ပထဝီ နာမ-ဝိမည်သည်၊ ဟောတိ-၏။ သုဒ္ဓပါသာဏာဒိဘေဒါယ-သုဒ္ဓပါသာဏ အစရှိသော အပြားရှိသောမြေ၏။ (အဇာတပထဝီဘာဝေ-အဇာတပထဝီ၏အဖြစ်၌) ဝါဒေါ-ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ကောပန-အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း၊ (တစ်နည်း) ကောပန ဝါဒေါ-ဘာပြောဖွယ် ရှိတော့အံ့နည်း၊ တတ္ထ-ထိုမြေတို့တွင်၊ ယာ-အကြင်မြေကို၊ ဇာတပထဝီတိ-ဝိဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီ၊ အယံ-ဤမြေသည်၊ အဂတပ္ပယ ပထဝီ-ဝိတည်း၊ ဝါ-တူးဖို့ရန် မအပ်သောမြေတည်း၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဒေဝရှိပ်-ဤသို့သဘောရှိသော၊ တံ ပထဝီ-ထိုဇာတပထဝီကို၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ခဏတိ-တူးအံ့၊ ခဏနဘေဒနဝိလေခနပစနာဒီဟိ-တူးခြင်း,ဖျက်ခြင်း,ခြစ်ခြင်း,မီးတိုက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝိကောပေတိ-ပျက်စီးစေအံ့၊ ဝါ-ဖျက်ဆီးအံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပယောဂဂဏနာယ-ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ [တူးဖျက်ရာ၌ ပယောဂများသလောက် ပါစိတ်အာပတ်များ၏-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ခဏာပေတိ-တူးစေအံ့၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ပင်၊ [ခဏနဘေဒနဝိလေခနပစနာဟီတိ ဝုတ္တေနေဝ နယေန၊] ဝိကောပါပေတိ-ပျက်ပစေဟု စေခိုင်းအံ့၊ ဝါ-ဖျက်ဆီးစေအံ့၊ (ကာရိတ် ၂ ချက်ဆင့်၊) တဿ-ထိုရဟန်း၏၊(အာဏတ္တိယာ၌စပ်၊) ဝါ-သည်၊(အာဏာပေန္တသ၌စပ်၊) ဣမံ ပဒေသံတိ ဝါ-ဤအရပ်ကိုဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဣမံ ပထဝီတိ ဝါ-ဤမြေကိုဟူ၍သော်

သုဒ္ဓပါသာဏာဒိဘေဒါယ။ ။သုဒ္ဓေါ+ပါသာဏော သုဒ္ဓပါသာဏော၊ သော+အာဒိ ယသ္မာတိ သုဒ္ဓပါသာဏာဒိ၊ အာဒိသဒ္ဒေန သုဒ္ဓသက္ခရာဒီနံ ဂဟဏံ၊ သုဒ္ဓပါသာဏာဒိ+ ဘေဒေါ ယသ္မာတိ သုဒ္ဓပါသာဏာဒိဘေဒါ (ပထဝီ)။ [ဋီကာဝိဂ္ဂဟပြုပုံနှင့် မတူတတ်ပါ။]

သယံ ခဏတိ။ ။ယော အန္ဓမသော ပါဒဂုံဌကေနပိ (ခြေမဖြင့်လည်း) ခဏတိ-တူး၏ (နှိုက်၏)၊ ဥဒကံပိ ဆဒ္ဒေန္တော ဘိန္ဒတိ-ပျက်စေလိုသော စိတ်ဖြင့် ရေသွန်လျက် ဖျက်ဆီး၏၊ [ကျင်ငယ်ကိုမျှ ပြင်းပြင်း မစွန့်ရ၊] ပါဒဂုံဌကေနပိ ဝိလိခတိ (ရေးခြစ်၏)၊ ပတ္တံပိ ပစန္တော ဒဟတိ (သပိတ်ဖုတ်ရင်းလည်း မီးတိုက်၏)၊ သော သဇ္ဇော ခဏတိယေဝ-ထိုအားလုံးသည် ခဏတိ မည်သည်သာ၊ တေနာဟ- "ခဏန ၊ပေ၊ ဝိကောပေတိ"ဟု ခဏတိကို အကျယ်ထပ်၍ ဖွင့်သည်။

လည်းကောင်း၊ နိယမေတွာ-သတ်မှတ်၍၊ ခဏ-တူးလော့၊ ဘိန္ဒ-ဖြိုလော့၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အာဏာပေန္တသ-စေခိုင်းလတ်သော်၊ [တစ်နည်း-အာဏာပေန္တသ-စေခိုင်းသော၊ တသ-ထိုရဟန်း၏၊] အာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်း ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ အာဏတ္တေ-စေခိုင်းအပ်သူသည်၊ ဒိဝသံပိ-တစ်နေ့ပတ်လုံးလည်း၊ ခဏန္တေ-တူးလတ်သော်၊ အာဏာပကသ-စေခိုင်းသောရဟန်း၏၊ ဧကမေဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်(ဟောတိ)။ ဣတရော-စေခိုင်းအပ်သူမှတစ်ပါးသော စေခိုင်းတတ်သော ရဟန်းသည်၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ သစေ အာဏာပေတိ-အကယ်၍ စေခိုင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝါစာယ ဝါစာယ-စကားခွန်းတိုင်း စကားခွန်းတိုင်းအားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ) ၊ပေ၊ အာဌဝိကေ-အာဌဝိမြို့၌ နေကုန်သော၊ ပေ၊ သာဏတ္တိကံ-တည်း၊ ပထဝိယာ-အကပ္ပိယမြေ၌၊ ဝေမတိကသ-၍၊ (ခဏန္တသ-ကိုယ်တိုင်တူးသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ ခဏာပေန္တသ-သူတစ်ပါးကို တူးစေသောရဟန်း၏လည်း ကောင်း၊) အပထဝိယာ-အကပ္ပိယမြေ မဟုတ်သည်၌၊ ပထဝိသညိနော စေဝ-အကပ္ပိယမြေဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကသ စ-သော် လည်းကောင်း၊ (ခဏန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ခဏာပေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။

သြကာသံ-အရပ်ကို၊ အနိယမေတွာ-မသတ်မှတ်မူ၍၊ ပေါက္ခရဏီ-ရေကန်ကို၊ ခဏ-တူးလော့၊ အာဝါဋံ-တွင်းကို၊ ခဏ-တူးလော့၊ ကန္ဒ-သစ်ဥ၊သစ်ဖုကို၊ ခဏ-တူးလော့၊ ဣတိအာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသောစကားတို့ကို၊ ဘဏန္တသ-၏လည်း ကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာပထဝိယာ-အောက်မြေသားနှင့်၊ အသမ္ဘဒ္ဓံ-မစပ်သော၊ အာတပေန-နေပူကြောင့်၊ သုသိတွာ-ခြောက်၍၊ ဖလိတကဒ္ဒမံ ဝါ-ကွဲသော ညွှန်ချပ်လွှာ လည်းကောင်း၊ (ဣတိ၌ စပ်၊) ဂေါကဏ္ဏက ဝါ-နွားခွာဖြင့် ဖြတ်အပ်သည် ဖြစ်၍

ဣမံ ပဒေသံ ၊ပေ၊ နိယမေတွာ။ ။နေရာကို သတ်မှတ်၍ "ဤအရပ်ကို တူးလော့", မြေကို သတ်မှတ်၍ "ဤမြေကို တူးလော့" ဤသို့ စသည်ဖြင့် ခိုင်းလျှင် ခိုင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်, ခိုးအပါသူ၏ တူးခြင်း ပယောဂကြောင့် ခိုင်းသူမှာ ပါစိတ်အာပတ်။

သြကာသံ အနိယမေတွာ။ ။နေရာအရပ်, တူးဖို့ရာ မြေကို မသတ်မှတ်ဘဲ "ရေကန် တူးလော့" စသည်ဖြင့် ခိုင်း၏၊ ထိုသို့ ခိုင်းရာ၌ "မည်သည့်နေရာ၌ တူးလော့"ဟု သတ်မှတ်မှု မပါသောကြောင့် အနာပတ္တိ။

ဖလိတ ၊ပေ၊ ဂေါကဏ္ဏကံ ဝါ။ ။["နေပူ၍ ကွဲသောညွှန်"ဟူရာ၌ အောက်မြေသားနှင့် အဆက်ပြတ်၍ ကွဲနေသော ညွှန်တည်း။] "အာတပေန သုက္ခကဒ္ဒမော စ ဖလတိ" တတြ ယော ဟေဋ္ဌာ ပထဝိယာ အသမ္ဘဒ္ဓေါ။ တမေဝ အပနေတုံ (ဖယ်ရှားခြင်းငှာ) ဝဋ္ဋတိ၊ ဧသနယော ဂေါကဏ္ဏကေပိ၊ တေနာဟ-အာတပေန ၊ပေ၊ အသမ္ဘဒ္ဓန္တိ၊ ဂေါကဏ္ဏက-ဟူသည် ရှဉ့်ပျော့ထဲ၌ သွားသော နွားတို့၏ ခွာဖြင့် ဖြတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ နေရာရွှေ့သွားသော ညွှန်တည်း။

ဆူးထသောညွှန်တည်း၊ လိဒ္ဓိတွာ-ကွဲ၍၊ ပတိတနဒီတဲ့ ဝါ-ပြုကျသော မြစ်ကမ်းပါး လည်းကောင်း၊ မဟန္တံပိ-ကြီးသည်လည်းဖြစ်သော၊ နဂ်လစ္ဆိန္နမတ္တိကာပိဏ္ဍံဝါ-ထယ်ဖြင့် ,ဖြတ်အပ်သော မြေစိုင်ခဲလည်းကောင်း၊ ဝါ-ထယ်ချေး(ချီး)ခဲလည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧဝမာဒီနိ-ဤသို့ အစရှိသော မြေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ အဇာတပထဝီစ-အဇာတပထဝီကိုလည်းကောင်း၊ ဝိကောပေန္တသ(စ)-ဖျက်ဆီးသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ [ဥမ္မတ္တကာဒီနံ စမ္မ စကို လိုက်စေ၊] ဣမသ္မာ ထမ္ဘသ-ဤတိုင်၏(ဤတိုင်စိုက်ဖို့)၊ အာဝါဋံ-တွင်းကို၊ ဇာန-သိစမ်းလော့၊ မတ္တိကံ-မြေညက်ကို၊ ဒေဟိ-ပေးစမ်းလော၊ မတ္တိကံ-ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ခဲ့စမ်း လော့၊ မေ-အား၊ ပံသုနာ-မြေမှုန်ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိ၏၊ မတ္တိကံ-မြေညက်ကို၊ ကပ္ပိယံ-အပ်အောင်၊ ကရောဟိ-ပြုလော့၊ (တစ်နည်း) ကပ္ပိယံ ကရောဟိ-ကပ္ပိစမ်း လော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဏန္တသ(စ)-ပရိယာယ်ဖြင့် ပြောသောရဟန်း၏လည်း ကောင်း၊ အသဒ္ဓိစ္စ-သညာနှင့်တကွ မစေ့ဆော်မူ၍၊ ရုက္ခာဒိပဝဋ္ဋနေန-သစ်တုံး အစရှိသည်ကို လှိမ့်ခြင်းဖြင့်၊ ဘိန္နန္တသ(စ)-ဖျက်မိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ [သစ်တုံးကို လှိမ့်ရာ၌ မြေပျက်၏၊ တောင်ဝှေးဖြင့် ထောက်၍ သွားရာ၌လည်း မြေပျက်၏၊ သို့သော် ပျက်စေလိုသော စေတနာမရှိသောကြောင့် အသဒ္ဓိစ္စ အနာပတ်တည်း၊] အဿတိယာ-သတိမရှိသဖြင့် (အမှတ်တမဲ့)၊ ပါဒဂ္ဂုကာဒီဟိ-ခြေမ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝိလေခန္တသ (စ)-ခြစ်မိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဇာတပထဝီဘာဝံဝါ-ဝိ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဟံ-ငါသည်၊ ခဏာမိ-တူး၏၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ အဇာနန္တသ (စ)-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်တည်း။

ဇာတပထဝီ-ဇာတပထဝီလည်းကောင်း၊ ပထဝီသညိတာ-ဇာတပထဝီဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ခဏနခဏာပနာနံ-ကိုယ်တိုင် တူးခြင်း, သူတစ်ပါးကို တူးစေခြင်းတို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဏ္ဍ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ တီဏိ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ အဂ်ါနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ-သမုဋ္ဌာန်အစရှိသည်တို့သည်၊ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ-အဒိန္နာဒါန (ဒုတိယပါရာဇိက)သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူကုန်၏၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ-ပညတ်တော်ကြောင့် အပြစ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ တိစိတ္တံ, တိဝေဒနံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ဒသမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

ပဌမော-သော၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ-သည်၊ သမတ္တော-ပြီ။

အဿတိယာ။ ။သတိမထားဘဲ ခြေမ စသည်ဖြင့် အမှတ်တမဲ့ ခြစ်သူမှာသာ အနာပတ္တိ၊ တချို့ကား မြေပေါ်၌ ကျောင်းပုံစံ ရေး၍ ပြတတ်ကြ၏၊ ထိုပြမှု၌ကား အဿတိယာ မဟုတ်သဖြင့် အာပတ်သင့်သည်သာ။

၁။ ဘူတဂါမ သိက္ခာပုဒ် ဘူတဂါမဝဂ္ဂသ-ဝဂ်၏၊ ပဌမေ-၌၊ ဘူတဂါမပါတဗျတာ ယာတိ ဇေတ္ထ-၌၊ (အဝယဝတ္ထော-အစိတ်ဖြစ်သောအနက်ကို၊ ဇဝံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။) ဘဝန္တိ-ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားကုန်ဆဲ၊ ဣတိစ-ဤပစ္စုပ္ပန်ဝစနတ္ထကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟေသုံ (အဘဝုံ)-ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားကုန်ပြီ၊ ဣတိ စ-ဤအတိတ်ဝစနတ္ထကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘူတာ-ဘူတတို့ မည်၏၊ ဇာယန္တိ-ဖြစ်ထွန်းကုန်ဆဲ၊ ဝဍ္ဎန္တိ-ကြီးပွားကုန်ဆဲ၊ (ဣတိ အတ္ထော စ-ဤ ၂ နက်သည်လည်းကောင်း၊) ဇာတာ-ဖြစ်ထွန်းကုန်ပြီး၊ ဝဍ္ဎိတာ-ကြီးပွားကုန်ပြီး၊ ဣတိ အတ္ထော စ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-၏။) ဂါမောတိ-ကား၊ ရာသိ-အပေါင်းအစုတည်း၊ ဘူတာနံ-ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားဆဲ, ဖြစ်ထွန်း ကြီးပွားပြီး မြက်, သစ်ပင်, ခ၊ နွယ်တို့၏၊ ဂါမော-အပေါင်းတည်း၊

ဘဝန္တိ အဟေသုံ စာတိ။ ။"ဘဝန္တိတိ ဘူတာ, အဘဝုံတိ ဘူတာ"ဟု ပစ္စုပ္ပန်, အတိတ် ဝိဂ္ဂဟ ၂ မျိုးပြုပါဟု ဆိုလိုသည်။ [အဟေသုံကား ဘူဓာတ်၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော ဟူဓာတ်ဖြင့် ပြခြင်းတည်း၊ မှန်၏-"ဘူ, ဟု-သတ္တာယံ"ဟု ဓာတ် ၂ မျိုးလုံးပင် သတ္တာအနက်ကိုချည်း ဟောကြ၏၊ ထို့ကြောင့် တကယ် ဝိဂ္ဂဟပြုသောအခါ "အဘဝုံတိ (တစ်နည်း-အဘဝိသူတိ) ဘူတာ"ဟု ပြုရသည်။]

မူကွဲ။ ။"အဟေသုံ"နေရာဝယ် ပါစိတ္တာဒိအဋ္ဌကထာ အချို့စာအုပ်များ၌ "အဟာဝုန္တိ"ဟု တွေ့ရ၏၊ မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ၌ "အဘဝုံ"ဟု ဆရာတို့ ပြင်ကြသည်၊ ဘဝန္တိနှင့်တူအောင် ဘူဓာတ်အတိုင်း "အဘဝုံ"ဟု မူရင်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်၊ ယောဇနာ၌ကား "အဟု ဝတ္ထုံ"ဟု ရှိ၏၊ မူရင်းနှင့် သာ၍ ဝေးသွားသည်။

ဇာယန္တိ ၊ပေ၊ အတ္ထော။ ။"ဇာယန္တိ ဝဍ္ဎန္တိ"တို့သည် ဘဝန္တိ၏ အနက်ဖွင့်၊ "ဇာတာ ဝဍ္ဎိတာ"တို့သည် အဟေသုံ၏ (တစ်နည်း-အဘဝုံ၏) အနက်ဖွင့်တည်း၊ ထိုသို့ ၂ နက်စီ ဖွင့်ခြင်းဖြင့် ဘူဓာတ်၏ သတ္တာ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း), ဝုဍ္ဎိ (ကြီးပွားခြင်း) အနက်များကို ပြ၏၊ ထိုတွင်-ဘဝန္တိတိ ဣမိနာ"ဝိရူဠ္ဍမူလေ-စည်ပင်သော အမြစ်ရှိကုန်သော၊ နီလဘာဝ် အာပဇ္ဇိတ္တာ-စိမ်းညိုကုန်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၍၊ ဝဍ္ဎမာနကေ-ကြီးပွားဆဲဖြစ်ကုန်သော၊ တရုဏာရုက္ခ ဝစ္ဆေ-သစ်ပင်ငယ် ခ၊ငယ်တို့ကို ဒဿေတိ၊ အဟေသုံတိ ဣမိနာ ပန "ဝဍ္ဎိတ္တာ ဌိတေ-ကြီးပွားပြီး၍ တည်နေကုန်သော၊ မဟန္တေ ရုက္ခဝစ္ဆာဒိကေ" ဒဿေတိ၊- ဋီကာ။

ဆိုလိုရင်းကား–သစ်ပင်တို့၌ အစွမ်းကုန် ကြီးပွားရသော အဆင့်အတန်း ရှိ၏၊ ထို အဆင့်အတန်းသို့ မရောက်မီ ကြီးပွားနေဆဲ သစ်ပင် ခ၊နွယ်များကို "ဘဝန္တိတိ ဘူတာ"ဟု ဆိုလိုသည်၊ အစွမ်းကုန် ကြီးပွားပြီး၍ (ထို့ထက် ကြီးပွားစရာ မရှိတော့ဘဲ) ရှင်နေသော သစ်ပင်များကို "အဟေသုံ (အဘဝုံ)တိ ဘူတာ"ဟု ဆိုလိုသည်။

ဂါမောတိ ၊ပေ၊ ဘူတ ဂါမော။ ။ဂါမောတိ ရာသိဖြင့် ဂါမသဒ္ဒါသည် အပေါင်းအစု အနက်ကို ဟောသော အနိပ္ဖန္နပါဋိပဒိကပုဒ်ဟု ပြ၏။ ထို့နောက် "ဘူတာနံ+ဂါမော"ဟု ဆဋ္ဌီ တပ္ပုရိသ်ကို ပြ၏၊ ဤ ဝိဂ္ဂဟ၌ "ဘူတ"အရ အစိတ် အစိတ် သစ်ပင်များ ရ၍ "ဂါမ"အရ-

ဘူတဂါမော-တို့၏အပေါင်း၊ ဝါ-စာစ်နည်း၊ ဘူတာ ဧဝ-ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားဆဲ, ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားပြီးသော မြက်,သစ်ပင်,ချုံနွယ်တို့သည်ပင်၊ ဂါမော-အပေါင်းတည်း၊ ဘူတဂါမော-ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားဆဲ, ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားပြီးသော မြက်,သစ်ပင်,ချုံနွယ် အပေါင်း၊ ဧတံ-ဤဘူတဂါမောဟူသော အမည်သည်၊ ပတိဋ္ဌိတ၊ပေ၊ရုက္ခာဒီနံ-မြေ၌ တည်သော စိမ်းစိုသော မြက် သစ်ပင်အစရှိသည်တို့၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း။ [“ဧတံ-ဤဘူတဂါမောဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ပတိဋ္ဌိတ၊ပေ၊ရုက္ခာဒီနံ-တို့ကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသော သဒ္ဒါတည်း”ဟုလည်း ပေးပါ။]

ပါတဗျသ-သုံးစွဲအပ်သော မြက် သစ်ပင်အပေါင်း၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း၊ ပါတဗျတာ-သုံးစွဲအပ်သော မြက် သစ်ပင်အပေါင်း၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ၊ ဆေဒနဘေဒနာဒီဟိ-ဖြတ်ခြင်း, ခွဲခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ယထာရုစိ-အလိုရှိတိုင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတာ-သုံးစွဲထိုက်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊တသံ ဘူတဂါမပါတဗျတာယ-ထိုဘူတဂါမ်၏သုံးစွဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

ထို သစ်ပင်တို့ အပေါင်း အစု ရ၏၊ ဤသို့ အစိတ်နှင့် အပေါင်းသာ ကွဲပြား၍ တကယ် အရကောက်မှာ မကွဲပြားသောကြောင့် “ဘူတာ ဧဝ+ဂါမော”ဟု အရတူ ကမ္မဓာရဲကို တစ်နည်း ပြပြန်သည်။

ပတိဋ္ဌိတ ၊ပေ၊ အဓိဝစနံ။ ။ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတသဟ ဟရိတသဟ တိဏသဟ စေဝ-မြေ၌ တည်၍ စိမ်းစိုသော မြက်၏လည်းကောင်း၊ ဟရိတရုက္ခာဒီနံ စ-စိမ်းစိုသော သစ်ပင်စသည်တို့၏လည်းကောင်း(အမည် ဖြစ်သည်)။ အာဒိသဒ္ဒေန-ရုက္ခာဒီနံ၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ သြသဓိ ဂစ္ဆလတာဒယော-ဆေးပင်, ချုံနွယ် စသည်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတာတိ အတ္ထော။ ။ပါတဗျတာ၌ ပါဓာတ်, ဏ်ဟော တဗျပစ္စည်း၊ ပါဓာတ်သည် သောက်ခြင်း, စောင့်ရှောက်ခြင်း အနက်များကို အဟောများသော်လည်း ဤနေရာ၌ “ပရိဘောဂ”အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတာတိ အတ္ထော”ဟု ဖွင့်သည်။ [ဧတ္ထ စ ပါတဗျတာန္တိ-ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတံတိ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇနကတန္တိ ဝါ အတ္ထော၊ ပါသဒ္ဒေါ ပန မရိဘောဂတ္ထော၊- သဒ္ဒနီတိ- ကိတ် (၂၅)။]

ဆုတ်ဦးအုံ- “ပရိဘောဂ”ဟူသည်လည်း စားသောက် သုံးဆောင်ခြင်းမဟုတ်, သုံးစွဲခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဆေဒနဘေဒနာဒီဟိ ယထာရုစိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဖြတ်ချင်ဖြတ်, ခွဲချင် ခွဲ, မီးတိုက်ချင် တိုက်, အလိုရှိသလို သုံးစွဲအပ် (သုံးစွဲထိုက်)သည်၏အဖြစ်ဟူသော သုံးစွဲခြင်းကြောင်း-ဟူလို။

မှတ်ချေ။ ။“ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတာ”ဟု မှတ်ရှိ၏၊ ဖျက်ဆီးခြင်းအနက်ကို ဟောသော “ဘန္ဇ”ဓာတ်သည် ပရိနှင့်တွဲလေ့ မရှိ၊ ထို့ပြင် ဖျက်ဆီးခြင်းအနက်ကို ဆိုလိုလျှင် “ယထာရုစိ”ဟု ဝိသေသနလည်း မလို၊ ဖျက်ဆီးခြင်းကို ဆိုလိုလျှင် “ပါတဗျဘာဝန္တိ ဝိနာသေတဗ္ဗတံ”ဟု ဒုတိယပါရာဇိကဋ္ဌ သာရတ္ထ-ဝိမတိတို့ ဖွင့်ကြသကဲ့သို့ ဤနေရာ၌လည်း “ဝိနာသေတဗ္ဗတာတိ အတ္ထော”ဟုသာ ဖွင့်ဆိုသင့်၏၊ ဤသို့ အရပ်ရပ်ကို ထောက်ထားလျှင် “ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတာ”ဟု ရှိသော ပါဋ္ဌသည် မသင့်မြတ်ပါ။

(ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ)၊ စ-ဆက်၊ **ဘေ**-ဤဘူတဂါမပါတဗျတာယဟူသောသဒ္ဒါ သည်၊ နိမိတ္တတ္ထေ-နိမိတ်အနက်၌၊ ဘုမ္မဝစနံ-သတ္တမီဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဘူတဂါမပါတဗျတာဟေတု-ဘူတဂါမ်၏(သုံးစွဲအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဘူတဂါမဿ-ဘူတဂါမ်ကို (ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားဆဲ, ဖြစ်ထွန်း ကြီးပွားပြီးဖြစ်သော မြက် သစ်ပင် အပေါင်းကို၊) ဆေဒနာဒိပစ္စယာ-ဖြတ်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဘသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ပထဝီဥဒကပါကာရာဒီသု-မြေ, ရေ, တံတိုင်း အစရှိသော အရုပ်တို့တွင်၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဇာတ-ဖြစ်သော (ပေါက်သော)၊ အသုက္ခံ-မခြောက်သေးသော၊ အနွမ္ဗသော-အားဖြင့်၊ အတိသုခုမတိဏံပိ-အလွန်သိမ်မွေ့သော မြက်ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ သာသပဝီဇကသေဝါလမို-မုန်ညင်းစေ့ပမာဏရှိသော မှော်ညင်း, နှမ်းစေ့ငယ်ပမာဏရှိသော မှော်သေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓရဆေဒနဝိဓေနာ ဒီဟိ-ထုတ်နုတ်ခြင်း, ဖြတ်ခြင်း, ထိုးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝိကောပေတိ ဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း ဖျက်ဆီးအံ့၊ ပထဝီခဏနေ-ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တ နယေန-ဖြင့်၊ [ခဏနဘေဒနဝိလေခနပစနာဒီဟိကို ဝုတ္တနယေနဟု ပြန်ညွှန်း သည်၊] ဝိကောပါပေတိဝါ-သူတစ်ပါးကိုမူလည်း ဖျက်ဆီးစေအံ့၊ (သော ဘိက္ခု) ပါစိတ္တိယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

ဘူတဂါမဿ ဆေဒနာဒီ။ ။"ဘူတဂါမဿ"သည် ဆေဒန၌ စပ်ရသော ဆဋ္ဌီကံတည်း၊ [ယု-ဏ္ဍ-တုမ့်, ပစ္စည်းပြီ, ဆဋ္ဌီကံနေစေ၊] ဤနေရာ၌ ကံအနက်ပေးရသော်လည်း "ပါတဗျတာ နှင့် တွဲသောအခါ၌ကား တာ၌ စပ်ရသော သမ္ဗန်ဖြစ်သောကြောင့် "ဘူတဂါမဿ-၏"ဟု ပေးရသည်၊ "ဘူတဂါမဿ+ပါတဗျတာ ဘူတဂါမပါတဗျတာ"ဟု ပြု။

ပထဝီဥဒကပါကာရာဒီသု။ ။မြက်သည် မြေပေါ်၌ ပေါက်၏၊ မှော်မျှားသည် ရေ၌လည်း ပေါက်တတ်, မိုးစိုနေသော တံတိုင်း-စေတီ စသည်၌လည်း ပေါက်တတ်၏၊ တံတိုင်း စသည်၌ ပေါက်၍ အရွက် ၂ ရွက် ၃ ရွက် ထွက်လျှင် ဘူတဂါမ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ပထဝီဥဒက ပါကာရာဒီသု"ဟု ပေါက်ရာဌာနများကို ညွှန်ပြသည်၊ အာဒိဖြင့် သစ်ပင်စသည်ကို ယူ၊ ကျွေပေါင်း စသည်တို့သည် သစ်ပင်ပေါ်၌ ပေါက်တတ်ကြ၏။ [ရေအိုးများ၏ အပြင်ဘက်၌ ရေညိုကား ဝိဇဂါမ်တည်း။]

သာသပဝီဇကသေဝါလမို။ ။သာသပသေဝါလ်-မုန်ညင်းစေ့ ပမာဏရှိသော မှော်ညင်း, ဝိဇကသခ်ါတံ သေဝါလ်-(နှမ်းစေ့ငယ်ပမာဏ ရှိသောကြောင့်) ဝိဇကဟု ခေါ်အပ်သော မှော်သေး၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တတ္ထ သာသပသေဝါလော နာမ-သာသပမတ္တော ခုဒ္ဒက သေဝါလော၊ ဝိဇကသေဝါလော နာမ-ဥပရိခုဒ္ဒကပတ္တော (အထက်၌ အရွက်ငယ်ရှိသော) ဟေဋ္ဌာခုဒ္ဒကမူလော (အောက်၌ အမြစ်သေးရှိသော မှော်သေးတည်း)။ [ဝိဇကကို ပါစိတ္တာဒီ၌ "တိလဝိဇက"ဟု ဆို၏။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ ရုက္ခဆိန္နနဝတ္ထုသို့-သစ်ပင်ကို ဖြတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ သာဝတ္ထိက်-တည်း၊ ဘူတဂါမတော-ဘူတဂါမ်မှ၊ ဝိယောဇိတ်-ကင်းစေအပ်သော၊ မူလဗီဇ ပေ၊ ဗီဇဗီဇာနံ-အမြစ်မျိုးစေ့, ပင်စည်မျိုးစေ့, အဆစ်မျိုးစေ့, အညွှန့်မျိုးစေ့, အစေ့မျိုးစေ့တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော မျိုးစေ့သည်၊ ဘာဇနဂတံ ဝါ-အိုးခွက်၌ ရောက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ပန်းအိုးထဲ စသည်၌ စိုက်ပျိုးထားသည်ကို ဆိုလိုသည်၊) ရာသိကတံ ဝါ-အစုအပုံ ပြုအပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ [ထင်းများပုံထားသကဲ့သို့ မြေပေါ်၌ ပုံထားအပ်သော ညောင်ဝုဒ္ဓဟေအကိုင်း, နဘဲကိုင်းစသည်၊] (ဟောတိ-အံ့၊) ဘူမိယံ-မြေ၌ ရောပိတံ-စိုက်အပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်သော်လည်း၊ နိက္ခန္တမူလမတ္တံ ဝါ-ထွက်သောအမြစ်မျှရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ နိက္ခန္တအက်ုရမတ္တံ ဝါ-ထွက်သော အညွှန့်မျှရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-အံ့၊) အဃ-ထိုမျိုးစေ့၏၊ ဝိဒတ္ထိ မတ္တာ-တစ်ထွာမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပတ္တဝဋ္ဋိ-အရွက်ဖူးသည်၊ သစေပိ နိဂ္ဂတိ-အကယ်၍မူလည်း ထွက်စေဦးတော့၊ (ဒဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) မူလေ-အမြစ်သည်၊ အနိက္ခန္တေဝါ-မထွက်သေးသော်လည်းကောင်း၊ မူလေ-သည်၊ နိက္ခန္တေ-ထွက်လတ်သော်၊ ယာဝ-လောက်၊ အက်ုရော-အညွှန့်သည်၊ ဟရိတော-စိမ်းစိုသည်၊ နု ဟောတိ- မဖြစ်သေး၊ တာဝ ဝါ-ထို မစိမ်းစိုသေးသမျှသော်လည်းကောင်း၊

ဘူတဂါမတော ဝိယောဇိတံ၊ ။သစ်ပင်ဖြစ်သော ဘူတဂါမ်မှ ဖြတ်၍-ဆွတ်ခူး၍ယူအပ်သည်ကို "ဝိယောဇိတ-မယှဉ်စေအပ်, ကင်းကွာစေအပ်"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုဝိယောဇိတသည် မူလဗီဇစသော ၅ မျိုးတွင် တစ်ပါးပါးတည်း။

ဆက်ဦးအံ့--ဗီဇံ၌ ဝိဇဟတိ (ဇနန)အနက်ဟော, စုရာဒိတည်း၊ ဝကို ဗပြု၊ အက်ုရာဒီ-အညွှန့် အစရှိသည်ကို၊ ဗီဇယတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဣတိ ဗီဇံ "မူလမေဝ+ဗီဇံ မူလဗီဇံ"စသည် ပြု၊ ထိုဗီဇသည် ၅ မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင်-မူလဗီဇံ ဟလိဒ္ဒိအာဒိက်(နန္နင်းတက် စသည်) ခန္ဓဗီဇံ-အဃတ္ထာဒိက် (အကိုင်းအခက်ကို စိုက်လျှင် အပင်ပေါက်နိုင်သော ညောင်ဝုဒ္ဓဟေ စသည်)၊ ဖလုဗီဇံ-ဥမ္မူအာဒိက်(ကြံစသည်)၊ အဂ္ဂဗီဇံ-ဟိရိဝေရာဒိက်(အညွှန့်စိုက်လျှင် အပင်ပေါက်နိုင်သော ပန်းမ စသည်၊ ရှေးက "ဟိရိဝေရ-ဖာလာ"ဟု အနက်ပေးကြ၏၊ အခြို့ရွက်လှပင်များလည်း အဂ္ဂဗီဇတွင် ပါဝင်၏၊) ဗီဇဗီဇံ-ပုဗ္ဗဏ္ဏာဒိက် (ကောက်စပါး စသည်)။

နိက္ခန္တမူလမတ္တံ၊ ။ထိုဘာဇနဂတမျိုးစေ့သည်လည်းကောင်း, ရာသိကတမျိုးစေ့သည်လည်းကောင်း (မြေ၌ ချ၍ စိုက်အပ်စေကာမူ) အမြစ်မျှသာ ထွက်သေး၍ အညွှန့်မထွက်သေးသည်ကို "နိက္ခန္တံ+မူလမတ္တံ ယသ္မာတိ နိက္ခန္တမူလမတ္တံ"ဟု ဆိုသည်၊ မတ္တဖြင့် အညွှန့်ထွက်ခြင်းကို ကန့်သည်၊ နိက္ခန္တအက်ုရမတ္တံ၌လည်း နည်းတူ။

သစေ ဝိဿ ၊ပေ၊ ဘာဝ၊ ။ဤစကားသည် နိက္ခန္တမူလမတ္တံဝါ နိက္ခန္တအက်ုရမတ္တံဝါကို ထပ်၍ ဖွင့်ပြသော စကားတည်း၊ မှန်၏-"သစေ ဝိဿ၊ပေ၊ အနိက္ခန္တေဝါ"သည် နိက္ခန္တအက်ုရမတ္တံ၏ ရှင်းလင်းချက်တည်း၊ "အညွှန့်မျှထွက်"ဟူရာ၌ အညွှန့်က(ဌက်ပျောပင်စိုက်ရာ၌ကဲ့

တံ-ထိုမျိုးစေ့ကို၊ ဝိကောပေန္တသ-ဖျက်ဆီးသောရဟန်း၏။ ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)။ ဘူတဂါမဗီဇဂါမေ-ဘူတဂါမ်, ဗီဇဂါမ်၌၊ ဝေမတိကသ-၍၊ (ဝိကောပေန္တသ-၏လည်းကောင်း။) အဘူတဂါမာဗီဇဂါမေ-ဘူတဂါမ်မဟုတ်, ဗီဇဂါမ် မဟုတ်သော ဝတ္ထုဟု၊ ["အဘူတဂါမာဗီဇဂါမေ"ဟု ပါဠိမှန် ရှိစေ၊ ဋီကာ၌ "အဘူတဂါမာဗီဇဂါမသညိသ"ကို နည်းမှီးပါ။] ဘူတဂါမဗီဇဂါမသညိနော စေဝ-၍သော်လည်းကောင်း။ ဝေမတိကသ စ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဝိကောပေန္တသ-၏။) တထာ-ထို့အတူ ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်တည်း။

[ဒုက္ခဋ္ဌဝါရမှတစ်ပါး အနာပတ္တိဝါရကို ပြလိုမှ "ဥဘယတ္ထ ပန"ဟု မိန့်။] ပန-ကား၊ ဥဘယတ္ထ-၂ ပါးစုံသော ဘူတဂါမ် ဗီဇဂါမ်၌၊ အတထာသညိသ-ထို ဘူတဂါမ်, ဗီဇဂါမ်ဟု အမှတ်မရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဝိကောပေန္တသ စ)။ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အသဠိစ္စ(ဝါ)-သညာနှင့်တကွ မစေ့ဆော်မူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အသတိယာ(ဝါ)-သတိကင်းသဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဇာနိတ္တာဝါ-မသိမူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝိကောပေန္တသ-၏

ရွက်ဖူးတစ်ထွာမျှ ထွက်သော်လည်း အမြစ်မထွက်သေးလျှင် ဗီဇဂါမ်ပင် ဖြစ်သေး၏၊ ဖျက်သူမှာ ဒုက္ခဋ္ဌသာတည်း၊ "နိက္ခန္တေ ဝါ မူလေ၊ပေ၊ တာဝ"သည် နိက္ခန္တမူလမတ္တ၏ ရှင်းလင်းချက်တည်း၊ "အမြစ်မျှထွက်"ဟူရာ၌ အညွှန့်မစိမ်းသေးသမျှ အမြစ်မျှ ထွက်သည်သာဖြစ်၍ ဖျက်ဆီးသူမှာ ဒုက္ခဋ္ဌ-ဟူလို။

တထာ ဘူတဂါမဗီဇဂါမေ။ ။တထာဖြင့် ဒုက္ခဋ္ဌကို ညွှန်းသည်၊ "ဘူတဂါမ်"ကား ထင်ရှားပြီ၊ ဗီဇဂါမ်ဟူသည် ပြခဲ့သော မျိုးစေ့များတည်း၊ ထိုမျိုးစေ့များလည်း ဘူတဂါမ်ဖြစ်သော သစ်ပင်၌ တည်နေဆဲ မဟုတ်ရ၊ သစ်ပင်မှ ကင်းကွာစေအပ် (ဆွတ်ခူး၍-ဖြတ်၍ ယူအပ်)သော နောင်ခါ သစ်ပင်ပေါက်စေနိုင်သောမျိုးသာ ဗီဇဂါမ်အမည် ရ၏၊ သစ်ပင်မပေါက်စေနိုင်လျှင် ဗီဇဂါမ်အမည် မရ။ [ဘူတဂါမတော ဝိယောဇိတံ ဝိရူဟနသမတ္ထမေဝ (စည်ပင်ပေါက်ရောက်စွမ်းနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော) မူလဗီဇာဒိကံ ဗီဇဂါမော နာမတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ဋီကာ။]

အသဠိစ္စ။ ။အသဠိစ္စာတိ ပါသာဏရုက္ခာဒီနိ ဝါ ပဝေဏ္ဏသ သာခံ ဝါ ကဗုန္ဓသ (ဒရွတ်တိုက်၍ ဆွဲလျက် မြက်သစ်ပင်များကို ဖျက်သူ) ကတ္တရဒဏ္ဍေန ဝါ ဘူမိ ပဟရိတ္တာ ဂစ္ဆန္တသ တိဏာနိ ကုပ္ပန္တိ၊ တာနိ တေန(ထိုရဟန်းသည်) ဝိကောပေဿာမီတိ ဧဝံ သဠိစ္စ အဝိကောပိတတ္တာ အသဠိစ္စ ဝိကောပိတာနိ နာမ ဟောန္တိ။

အသတိယာ။ ။အညဝိဟိတော (တစ်ပါးအာရုံ၌ စိတ်ထားလျက်) ကေနစိ သဒ္ဓိ ကထေန္တော (စကားပြောစဉ်) ပါဒဂ္ဂိုဠကေန ဝါ ဟတ္ထေန ဝါ တိဏံ ဝါ လတံ ဝါ ဝိကောပေန္တော (ပျက်စေလျက်) တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ အသတိယာ ဝိကောပေန္တသ အနာပတ္တိ။

အဇာနိတ္တာ။ ။ဧတ္ထ အဇ္ဇန္တရေ (ဤအပုံအတွင်း၌) ဗီဇဂါမောတိ ဝါ ဘူတဂါမောတိ ဝါ ဇာနာတိ (ဗီဇဂါမ်-ဘူတဂါမ်ရှိမှန်း မသိ)၊ ဝိကောပေမိတိ ပန ဇာနာတိ၊ (ကောက်ရိုးပုံ အခြောက် ဖြစ်၍ ဖျက်ဆီးမှန်းကိုကား သိ၏)၊ ခနိတ္တိံ ဝါ ကုဒါလံ ဝါ (တရွင်း သို့မဟုတ်,

လည်းကောင်း၊ ဣမံ ရုက္ခန္တိ-ဤသစ်ပင်ကိုဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အနိယမေတ္တာ-မသတ်မှတ်မူ၍၊ ရုက္ခံ-ကို၊ ဆိန္နံ-ဖြတ်လော့၊ ဝလ္လိ-နွယ်ကို၊ ဆိန္နံ-လော့၊ ဣတိ အာဒီနိ-ဤသို့ အစရှိသောစကားတို့ကို၊ ဘဏန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဣမံ ပုပ္ဖံ-ဤပန်းကို၊ ဇာန-သိလော့၊ (ဣတိ)ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဣမံ ဖလံ-ဤအသီးကို၊ ဇာန-လော့၊ (ဣတိ)ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဣမံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ဒေဟိ-ပေးလော့၊ ဣမံ-ဤဝတ္ထုကို၊ အာဟရ-ဆောင်ခဲ့လော့၊ မေ-အား၊ ဣမိနာ-ဤဝတ္ထုဖြင့်၊ အတ္ထো-အလိုသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) ဣမံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ကပ္ပိယံ-အပ်အောင်၊ ကရောဟိ-လော့ (ကပ္ပိစမ်းလော့)၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏန္တသ စ-၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကပ္ပိယဝစနေန-အပ်သောစကားဖြင့်၊ ဘူတဂါမတော-ဘူတဂါမ်မှ၊ ဝိယောဇိတံ-ကင်းစေအပ်ပြီးသော၊ ဗီဇဇာတံ-မျိုးစေ့အပေါင်းကို၊ ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ ကပ္ပိယံ-အပ်အောင်၊ ကရောဟိ-ပြုလော့ (ကပ္ပိစမ်းလော့)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကာရေတွာဝ-ကပ္ပိမှုကို ပြုစေပြီး၍သာ(ပြီးမှသာ)၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ထိုက်၏(သုံးဆောင်ကောင်း၏)၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ ကပ္ပိလတ်သော်၊ ဗီဇဂါမပရိမောစနမ္ပိ- ဗီဇဂါမ် အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်စေခြင်းသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ [ပိဖြင့် ဘူတဂါမ်မှ လွတ်ပြီးခြင်းကို ပေါင်း၊] ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို (ကပ္ပိမှုကို)၊ ကရောန္တေန-ပြုသော လူ, သာမဏေသည်၊ အဂ္ဂိနာ ဝါ-မီးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နခေန ဝါ-လက်သည်းခြေသည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သတ္ထေနဝါ-ဓားစသော လက်နက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုရာ၏၊ စ-ဆက်၊ အဂ္ဂိနာ-ဖြင့်၊ ကရောန္တေန-သည်၊

ပေါက်တူးကို) သံဂေါပနတ္ထာယ ဌပေတိ(လုံခြုံအောင် သိမ်းထား၏၊ အထဲသို့ ထိုးသွင်းလိုက်၏၊) ဒယှမာနဟတ္ထော ဝါ အဂ္ဂိ ပါတေတိ၊ (မီးကို ယူသွားစဉ် လက်ကို လောင်၍ ပူသဖြင့် မြက်စသည်ပေါ်မှာ လွတ်ချလိုက်၏၊) တတြ စေ တိဏာနိ စ ဆိဒ္ဒန္တိ (တရှင်းထိုးသွင်းသဖြင့် ပြတ်ကုန်၏၊) ဒယှန္တိ (မီးကို လွတ်ချသဖြင့် လောင်အပ်ကုန်၏၊) ဧဝံ အဇာနိတ္တာ (ပျက်စီးလိမ့်မည်ဟု မသိဘဲ) ဝိကောပေန္တသ အနာပတ္တိ။

ဧဝံ ကပ္ပိယဝစနေန။ ။မည်သည့်သစ်ပင်ဟု မသတ်မှတ်ဘဲ "ရုက္ခံ ဆိန္နံ"စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း, "ဣမံ ပုပ္ဖံ ဇာန"စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း, ဆိုအပ်ပြီးသောစကားကို "ကပ္ပိယဝစန-ရဟန်းတို့အား အပ်သောစကား"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ကပ္ပိယစကားဖြင့်ဆို၍ ဘူတဂါမ်သစ်ပင်မှ ကွာစေအပ်ပြီးဖြစ်သော အကိုင်းအခက် အသီးအညွှန့်သည် နောင်ခါ စိုက်၍ သစ်ပင်ပေါက်နိုင်သေးလျှင် ဗီဇဂါမ် ဖြစ်နေသေး၏၊ ဗီဇဂါမ်ကို ဖျက်ဆီးလျှင်လည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ထပ်၍ "ကပ္ပိယံ ကရောဟိ"ဟု ဆို၍ ကပ္ပိစေပြီးမှ စားကောင်းသည်။

ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အဂ္ဂိနာ-ဖြင့်၊ ဧကဒေသေ-တစ်ခုသော အရပ်၌၊ ဖုသန္တေန-ထိလျက်၊ ကပ္ပိယန္တိ-အပ်ပါပြီဟူ၍၊ ဝတ္တာဝ-ဆိုရ်သာ၊ ကာတဗ္ဗံ-ရာ၏။

သတ္ထေန-ဓားစသော လက်နက်ဖြင့်၊ ကရောန္တေန-သည်၊ ယသ ကသ-ဟု-သော၊ တိခိဏသတ္ထသ-ထက်သော လက်နက်၏၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ သူစိမ်ခွေ ဒနာဒီနမ္မိ-အပ်, လက်သည်းလို့ဓား အစရှိသည်တို့၏လည်း၊ တုဏ္ဍေနဝါ-အဦးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဓာရာယ ဝါ-အသွားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဓံ ဝါ-ထိုးအပ်ရာ အရာကိုသော်လည်းကောင်း(ထိုးရာကိုသော်လည်းကောင်း)၊ [ဝိဇ္ဇတိ ဇတ္ထာတိ ဝေဓော၊] ဆေဒံဝါ-ဖြတ်အပ်ရာ အရာကိုသော်လည်းကောင်း (ဖြတ်ရာကိုသော်လည်းကောင်း)၊ [ဆိဇ္ဇတိ ဇတ္ထာတိ ဆေဒေါ၊] ဒဿေန္တေန-ပြလျက်၊ တထေဝ-ထိုရှေးနည်းအတိုင်းပင်၊ [“ကပ္ပိယံ”ဟု ဆိုရ်ပင်-ဟူလို၊] ကာတဗ္ဗံ-ရာ၏။

နခေန-လက်သည်း ခြေသည်းဖြင့်၊ ကရောန္တေန-သည်၊ ဂေါမဟိသာဒီနံ-နွားကျွဲ အစရှိသည်တို့၏၊ ခုရေ-ခွာတို့ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ [နွားကျွဲ ခွာတို့က မထက်သောကြောင့် “ပြတ်ရာ”မထင်နိုင်၍ ချန်ထားသည်၊] ယေနကေနစိ-သော၊ အပူတိနာ-မပုပ်သော၊ မနုဿာနံဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနံဝါ-တိရစ္ဆာန်တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ နခေန-လက်သည်း ခြေသည်းဖြင့်၊ [“လူတို့၏ လက်သည်း, ဌက်စသော တိရစ္ဆာန်တို့၏ ခြေသည်းဖြင့်”ဟု ဆိုလိုသည်၊] အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ အာဟရေနပိ-ဆောင်အပ်သော လက်သည်း ခြေသည်းဖြင့်လည်း၊ သတ္ထေ-လက်နက်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ [ဝေဓံဝါ ဆေဒံဝါ ဒဿေန္တေန ကပ္ပိယံတိ ဝတ္တာဝါတိ ဝုတ္တံ အတိဒိသတိ၊] ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏။

ကပ္ပိယန္တိ ဝတ္တာဝါ။ ။ယာယကာယစိ ဘာသာယ (မည်သည့် ဘာသာဖြင့် ဆိုဆို) ကပ္ပိယန္တိ ဝတ္တာဝ (အပ်ပါ၏ဟု ဆိုရ်သာ ပြုရသည်) ဧဝံ သဒ္ဒေန ပဌမံ အဂ္ဂိနာ ဖုသိတ္တာ ပစ္ဆာ ကပ္ပိယန္တိ ဝတ္တုံ၊ နဝဋ္ဋတိတိ ဒဿေတိ၊ (ဝတ္တာဝဉ္စ ဧဝေဖြင့် ရှေးဦးစွာ မီးဖြင့် ထိလျက် နောက်မှ ကပ္ပိယံဟု ဆိုခြင်းငှာ မအပ်ဟု ပြ၏။) ပဌမံ အဂ္ဂိံ နိက္ခိပိတ္တာ (ရှေးဦးစွာ မီးကို ကပ္ပိမည့် ဝတ္ထုပေါ်၌ ချ၍) တံ အနုဒ္ဓရိတ္တာဝ (ထိုမီးကို မရုပ်သိမ်းဘဲသာ) ကပ္ပိယန္တိ ဝုတ္တေ ပန ဝဋ္ဋတိတိ ဝဒန္တိ။

မှတ်ချက်။ ။လူ သာမဏေတို့က “ကပ္ပိယံ”ဟု ဆိုရမည်ကိုသာ ပြောသော်လည်း ရဟန်းက “ကပ္ပိယံ ကရောဟိ-အပ်အောင် ပြုလော့”ဟု ပဌမဆိုပြီးမှသာ လူ သာမဏေက “ကပ္ပိယံ”ဟု ဆိုရမည်၊ [“ကပ္ပိယံ ဘန္တေ”ဟု ယခုကာလ၌ ဘန္တေ ထည့်၍ ဆိုကြသည်မှာလည်း အပြစ်မရှိပါ။] ထို့ပြင် တောင်လောက်ကြီးသော မျိုးစေ့ပုံကို ကပ္ပိခိုင်းကောင်းသောကြောင့် ထိုအပုံသည် အကပ်ခံပြီး မဟုတ်နိုင်ရကား ကပ္ပိရမည့် ပစ္စည်းများကို အကပ်မခံဘဲလည်း ကပ္ပိကောင်း၏, ထိုသို့ အကပ်မခံဘဲ တစ်ခါ ကပ္ပိထားလျှင် မကုန်မချင်း နောက်ရက်များ၌လည်း သုံးစွဲကောင်း၏ဟု မှတ်ပါ။

- တတ္ထ-ထိုသို့ ကပ္ပိမူကို ပြုရာ၌၊ ဗီဇာနံ-တို့၏၊ ပဋ္ဌတမတ္ထော-တောင်အတိုင်း အရှည်ရှိသော (တောင်မျှလောက်ကြီးသော)၊ ရာသိ-အစုအပုံသည်၊ သစေပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိဝါ-လည်းကောင်း၊) ရုက္ခသဟဿံ-သစ်ပင်တစ်ထောင်ကို၊ ဆိန္နိတ္တာ-၍၊ ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်စုတည်း ဖွဲ့စပ်အပ်သည်၊ (သစေ ဟောတိ, ဧဝံသတိ)ဝါ၊ ဥဒ္ဓုနံ-ကြိတို့၏၊ မဟာဘာရော-ကြီးစွာသော ဝန်သည်၊ ဗန္ဓိတ္တာ-ဖွဲ့စည်း၍၊ ဌပိတော-ထားအပ်သည်၊ (သစေပိ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ ဝါ)၊ ဧကသ္မိံ-တစ်ခုသော၊ ဗီဇေ-မျိုးစေ့ကို၊ ကပ္ပိယေ-အပ်သည်ကို၊ ကတေ ဝါ-ပြုအပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ (ဥဒ္ဓုံ ကပ္ပိယံ ကရိဿာမိတိ ဝါကျကို ထောက်၍ ဧကသ္မိံ ဗီဇေ ဝါ စသည်နှင့် ကပ္ပိယေ ကတေ တို့ကို အရတူဟု မှတ်၊) (ဧကိဿံ-တစ်ခုသော၊) ရုက္ခသာခါယ-သစ်ကိုင်းကို၊ ကပ္ပိယာယ-အပ်သည်ကို၊ ကတာယ ဝါ-ပြုအပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊(ဧကသ္မိံ-တစ်ချောင်းသော၊)ဥဒ္ဓုမ္မာ-ကို၊ကပ္ပိယေ-အပ်သည်ကို၊ ကတေ ဝါ-ပြုအပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ ကတံ-အပ်အောင်ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဥဒ္ဓုံ-ကို၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကရိဿာမိ-ပြုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ တေဟိ-ထိုကြံတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ ဝါ-အတူ၊ ဗဒ္ဓံ-ဖွဲ့စည်းအပ်သော၊ ဒါရုကံ-ထင်းချောင်းငယ်ကို၊ ဝိဠ္ဍတိ-ထိုးအံ့၊ ဝဋ္ဋတိ ယေဝ-အပ်သည်သာ၊ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ ယာယ ဝလ္လိယာ-အကြင်နွယ်ဖြင့်၊ ဘာရော-ကြိုစည်းဝန်ကို၊ ဗဒ္ဓေါ-ဖွဲ့စည်းအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုနွယ်ကို၊ သစေ ဝိဠ္ဍတိ-အကယ်၍ ထိုးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

မရိစပက္ကာဒီဟိ-ငြုတ်သီးမှည့် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ မိသေတွာ-ရောရ၍၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်းကို၊ အာဟရန္တိ-ပို့ဆောင်ကြကုန်၏။ တတ္ထ-ထိုသို့ ပို့ဆောင်ရာ၌၊ ကပ္ပိယံ ကရောဟီတိ-တိ ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ရဟန်းက ဆိုအပ်သော်၊ (အနုပသမ္ပန္နော-သည်၊) ဘတ္တာသိတ္ထော-ဆွမ်းလုံးတို့ကို၊ သစေပိ ဝိဠ္ဍတိ-အကယ်၍မူလည်း ထိုးစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ [ဆွမ်းလုံးကို အပ် စသည်ဖြင့် ထိုးစေဦးတော့ ကပ္ပိပြီးသား ဖြစ်သည်-ဟူလို၊] တိလတဏ္ဍုလေသုပိ-နှမ်းနှင့်ရောသော ဆန်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ["နှမ်းနှင့်ရောသောဆန်"ဟူရာ၌ ချက်ပြီးထမင်းကို ယူ၊ ကာရဏူပစာတည်း၊ ထမင်းထဲ၌ နှမ်း ပါလာ၍ ကပ္ပိရာ၌ ဆွမ်းလုံးကို

ဒါရုကံ ဝိဠ္ဍတိ။ ။ဇာနိတ္တာဝါ အဇာနိတ္တာဂါ ဝိဠ္ဍတိဝါ ဝိဠ္ဍာပေတိဝါ-သစ်သားချောင်းမှန်းသိ၍ ဖြစ်စေ, မသိဘဲဖြစ်စေ, ကပ္ပိသူက ထိုးခုတ်လိုက်အံ့၊ သူတစ်ပါးကိုသော်လည်း ကပ္ပိသူက ထိုးခုတ်ခိုင်းအံ့၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

တံ ဝိဠ္ဍတိ, နဝဋ္ဋတိ။ ။"ထိုနွယ်ကို ထိုးခုတ်လျှင် မအပ်"ဟူရာ၌ ကပ္ပိရာ မရောက်သည်ကို "မအပ်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ အကြောင်းကား...ဝလ္လိအာဒိနံ-တို့၏၊ ဘာဇနဂတိကတ္တာ-တည်ရာခွက်နှင့် အလားတူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ထိုးမိစေကာမူ ကပ္ပိရာရောက်သည်ပင်-ဟူလို၊] ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ယာဂုယာ-ယာဂုဌ်၊ ပက္ခိတ္တာနိ-ထည့်အပ်သော နှမ်းတို့သည်၊ ဧကာဗဒ္ဓါနိ-တစ်ဆက်တည်း စပ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ နု သန္ဓိဿန္တိ-မတည်ကုန်၊ တတ္ထ-ထိုယာဂုဝယ် ထည့်အပ်သော နှမ်းတို့၌၊ ဧကေကံ-တစ်လုံးစီ တစ်လုံးစီကို၊ ဝိဗျိတ္တာဝ-ထိုး၍သာ(ကပ္ပိယံ-ကပ္ပိမှုကို) ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။ ကပိဋ္ဌဖလာဒိနံ-သီးသီး အစရှိသည်တို့၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ မိဠံ-အသားအနှစ်သည်၊ ဝါ-အဆန်သည်၊ ကဋာဟံ-ခွက်ကို၊ ဝါ-အခွံကို၊ မုဏ္ဍိတ္တာ-လွှတ်၍၊ (သစေ) သဠ္ဆရတိ-အကယ်၍ လှည့်လည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘိန္နာ ပေတ္တာ-ခွဲစေ၍၊ ကပ္ပိယံ-ကပ္ပိမှုကို၊ ကာရေတဗ္ဗံ-ပြုစေထိုက်၏။ [သီးသီး အခွံကခွက်နှင့် သဘောတူသောကြောင့် ခွဲစေပြီးမှ ကပ္ပိပါ-ဟူလို၊] (မိဠံ-အသားအနှစ်သည်၊) ဧကာဗဒ္ဓံ-အခွံနှင့်တစ်ဆက်တည်း စပ်နေသည်၊ စေ(ဟောတိ)၊ (အဆန်မခြောင်သည်ကို ဆိုလိုသည်၊) ဧဝံသတိ၊ ကဋာဟေပိ-ခွက်၌လည်း၊ (ကပ္ပိယံ-ကို၊) ကာတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန-ကား၊ (ကပ္ပိမှု ပယောဂပါမှ အပ်သည်မှတစ်ပါး, ပယောဂ မပါဘဲ အပ်သော အသီးကား၊) ယံ ဖလံ-အကြင် အသီးသည်၊ တရုဏံ-နုသေးသည်၊ အဗီဇံ-ရင့်သောအစေ့ မရှိသည်၊ [အကုံရဇနနသမတ္ထဗီဇရဟိတံ-အညွှန့်အညောက်ကို ဖြစ်စေစွမ်းနိုင်သော အစေ့မှ ကင်းသော၊ တရုဏအမ္ဗဖလာဒိ-နုသောသရက်သီး စသည်သည်၊] ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ယဋ္ဌ-အကြင်အသီးသည်လည်း၊ နိဗ္ဗတ္တဗီဇံ-ထုတ်အပ်သောအစေ့ ရှိ၏၊ ဗီဇံ-အစေ့ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ထုတ်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ထိုက်၏၊ တတ္ထ-ထို နုသော အစေ့ရှိသော အသီး, ထုတ်အပ်သော အစေ့ရှိသော အသီး၌၊ ကပ္ပိယကရဏကိစ္စံ-ကပ္ပိမှုကို ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ [သယမေဝ ကပ္ပိယာနိ-စားဖို့ရန် အလိုလို အပ်ပြီးဖြစ်ကြသည်-ဟူလို၊] ဘူတဂါမော-ဂါမ်လည်းကောင်း၊ ဘူတဂါမသညိတာ-ဂါမ်ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိကောပနံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်ဖျက်ဆီးခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဝိကောပါပနံ ဝါ-သူတစ်ပါးကို ဖျက်ဆီးစေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ...ပဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၂။ **အညဝါဒက သိက္ခာပုဒ်** ဒုတိယေ-၌၊ ယမတ္ထံ-အကြင်အကြောင်းအရာကို၊ [တွံ ကိရ ဒုက္ကဋာပတ္တိံ အာပန္နော-သင် ...ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ ရောက်တယ်ဆို၊ ဣတိအာဒိကံ ယံကိဉ္စိ အတ္ထံ၊] သံယမဠွေ-သံယာ့အလယ်၌၊ ဝိနယဓရော - ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုစ္ဆတိ - မေး၏၊ တတော-

---

နိဗ္ဗတ္တဗီဇံ။ ။ဗီဇနိဗ္ဗတ္တေတွာ(အစေ့ကို နစ်စေ၍-ထုတ်၍) ဝိသုံ ကတွာ(အစေ့, အသားကို တခြားစီပြု၍) ပရိဘုဉ္ဇိတုံ သက္ကုဏေယျံ (စား၍ ဖြစ်ကောင်းသော) အမှပနသာဒိဖလံ (သရက်, ပိန္ဓံစသော အသီး)၊ ["ဗီဇံ အပနေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ"သည် နိဗ္ဗတ္တဗီဇ၏ အဖွင့်တည်း၊]

ထိုမေးအပ်သော အကြောင်းအရာမှ၊ အည့်-အခြားအကြောင်းအရာကို၊ ဝဒတိ-ပြောတတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ အညဝါဒကော-က မည်၏။ ဧတံ-ဤအညဝါဒက ဟူသော အမည်သည်၊ အညေန-မေးအပ်သော အကြောင်းမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်၊ အည့်-မိမိပြောအပ်သော အကြောင်းမှ တစ်ပါးသော ဝိနည်းမိုရ်ပြောအပ်သောအကြောင်းကို၊ ပဋိစရဏသ-ဖုံးကွယ်ခြင်း၏။ နာမ-အမည်တည်း၊ ဝိဟေသေတိ-ညှဉ်းဆဲတတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိဟေသကော-ဝိဟေသကမည်၏။ ဧတံ-ဤဝိဟေသကောဟူသောအမည်သည်၊ တုဏ္ဏီဘာဝသ-မဖြောဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း၏။ နာမ-အမည်တည်း၊ တသ္မိံ အညဝါဒကေ-ထိုမေးအပ်သောအကြောင်းမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းကို ပြောဆိုတတ်သူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တသ္မိံ) ဝိဟေသကေ-ထိုမဖြောဘဲ ညှဉ်းဆဲတတ်သူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဝတ္ထုဒ္ဒယေ-ဝတ္ထု ၂ ပါးအပေါင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယဒ္ဒယံ-ပါစိတ် ၂ ပါးအပေါင်းကို၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ။

တသ္မာ-ထို့ကြောင့် (ထိုသို့ မေးအပ်သော အကြောင်းမှ တစ်ပါးသောအကြောင်းဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏ အညဝါဒက မည်သည်၏အဖြစ်၊ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း၏ ဝိဟေသကမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) ယော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သာဝသေသံ-အကြွင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ့အလယ်၌၊ အနုယုဉ္ဇိယမာနော-မေးစီစစ်အပ်သော်၊ တံ-ထိုအာပတ်ကို၊ နှ ကထေတုကာမော-မဖြေလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အညေန-မေးအပ်သောစကားမှ တစ်ပါးသော၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ အည့်-တစ်ပါးသော စကားကို၊ ဆာဒေန္တော-ဖုံးလွှမ်းလျက်၊ ကထာ တထာ-ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊

အညေနာညံ ပဋိစရဏသ။ ။အညေန-မေးအပ်သော အကြောင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းအရာဖြင့်+အည့်-တစ်ပါးသော မေးအပ်သော အကြောင်းကို+ပဋိစရဏ-ဖုံးလွှမ်း(ကွယ်ကာ)ခြင်း။ [ပဋိစ္စာဒနတ္ထော ဟိ စရဏသဒ္ဒေါ ဟောတိ, ဓာတုနာ အနေကတ္ထတ္တာ။]

မှတ်ချက်။ ။ပါစိတ္တာဒိအဋ္ဌကထာ၌ "အည့် ဝဒတီတိ အညဝါဒကံ၊ ဝိဟေသေတီတိ ဝိဟေသကံ"ဟု နုပလှိုင်ချ၏၊ ဤ၌ ပလှိုင်ချသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟောနေရကား အညေနာညပဋိစရဏ, တုဏ္ဏီဘာဝကို အရကောက်ဖို့ရန် ဘာဝပွဓာနကြ၍ ပြခဲ့ရသည်၊ နဂိုကပင် နပုလှိုင်ချလျှင်ကား အညေနာညပဋိစရဏ, တုဏ္ဏီဘာဝကို တိုက်ရိုက်ယူနိုင်သောကြောင့် ဘာဝပွဓာန ကြိုဖွယ်မလိုထော့။ [ဖုံးလွှမ်းကွယ်ကာပုံ ညှဉ်းဆဲပုံကို ပါတိမောက်ဘာသာဋ္ဌိကာ၌ အကျယ်ပြထားပြီ။]

သာဝသေသံ။ ။ပါရာဇိကမှ တစ်ပါးသော အာပတ် ၆ ပုံကို "သဟ+အဝသေသေန ယာ ဝတ္ထုတီတိ"နှင့်အညီ သာသနာတော်၌ အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွဖြစ်သော (အကြွင်းအကျန် ရှိသေးသောကြောင့်) သာဝသေသအာပတ်ဟု ခေါ်၏၊ ပါရာဇိကအာပတ်ကား အနဝသေသ အာပတ်တည်း။

ဝိကၠိပတိ-ပယ်ရှား၏၊ ယော စ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ တုဏ္ဏီဘာဝေန-ဆိတ်ဆိတ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိဟေသေတိ-ညှဉ်းဆဲ၏၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏ (အတွက်) ဘဂဝတာ-သည်၊ ယံ အညဝါဒကကမ္မဋ္ဌေဝ-ကံကိုလည်းကောင်း၊ ယံ ဝိဟေသကကမ္မဋ္ဌ-ကံကိုလည်းကောင်း၊ အနုညာတံ-ပြီ၊ [ထိုကံပြုပုံကို ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပါဠိတော်မှာ ရှု] တသ္မိံ-ထိုအညဝါဒကကံ, ဝိဟေသကကံကို၊ သံဃေန-သည်၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တထာ-ထိုသို့ အပြားရှိသော အညဝါဒက, ဝိဟေသကအမှုကို၊ ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ [ဆိုအပ်ပြီးသော အညဝါဒက, ဝိဟေသကအမှုကို တထာဟု ညွှန်းသည်၊] (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ၊ ပေ၊) အညေန-တစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်၊ အည်-တစ်ပါးသော အကြောင်းကို၊ ပဋိစရဏဝတ္ထုသို့-ဖုံးလွှမ်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အနာဏတ္တိက်-တည်း။

(ကမ္မေ-အညဝါဒကကံ, ဝိဟေသကကံသည်၊) ဓမ္မကမ္မေ-ဓမ္မကံသည်၊ (သတိ-ဖြစ်လတ်သော်၊) တိကပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)။ (ကမ္မေ-သည်၊) အဓမ္မကမ္မေ-အဓမ္မကံသည်၊ (သတိ) တိကဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ ပန-ဆက်၊ အညဝါဒကေ ဝါ-ကံသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟေသကေဝါ-ကံသို့သော်လည်းကောင်း၊ အနာရော ပိတေ-မတင်အပ်သေးမီ၊ တထာ-ထိုအညဝါဒက အမှု, ဝိဟေသက အမှုကို၊ ကရောန္တသ-၏၊ ဒုက္ကဋမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)။ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နဘာဝံ-ရောက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဝါ-ပါနေသည်ကား အပို၊) အဇာနန္တသ-မသိသည်ဖြစ်၍၊ [ဖုံးလွှမ်းလိုသောစိတ် မရှိ၊ တကယ်ပင် မသိ၍ ပြန်မေးသည်-ဟူလို၊] တုမှေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ ကိံ-အဘယ်ကို၊ ဘဏथ-ပြောကြပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆတောပိ-လည်းကောင်း၊ ဂေလညေနဝါ-အနာကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ယေန ကထေတုံ နိ သက္ကောတိ, မုခေ တာဒိသေန ဗျာဓိနာ-မဖြေဆိုနိုင်လောက်အောင် ပါးစပ်၌ ပေါက်နေသော အနာကြောင့်-ဟူလို၊] သံဃသ-၏၊ ဘဏ္ဍနာဒိနိ-ငြင်းခုံခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ (ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန) ဝါ-ဤအလိုကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဓမ္မေန-မတရားသဖြင့်၊ (ကမ္မံ-ကို၊ ကရိဿန္တိ-ပြုကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝဂ္ဂေန-ဝဂ်ဖြစ်သော သံဃာဖြင့်၊ (ကမ္မံ ကရိဿန္တိ, ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေနဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) နိ ကမ္မာရဟသ-ကံပြုခြင်းငှာ မထိုက်သူ၏ အပေါ်၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရိဿန္တိ, ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေနဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နိ ကထေန္တသ (စ)-မဖြေဆိုသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။

ဘဏ္ဍနာဒိနိ။ ။သံဃာ့အလယ်၌ မေးသည်ကို မိမိက ပြောလိုက်လျှင် သံဃာမှာ အငြင်းအခုံဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အထင်ရှိ၍ မပြောလျှင် အနာပတ္တိ၊ ဘဏ္ဍနာဒိနိ၌ အာဒိဖြင့် ကလဟ, ဝိဂ္ဂဟ, ဝိဝါဒ, သံယောဓ, သံယာဓိတို့ကို ယူ။

ဓမ္မကမ္မေန-ကံဖြင့်၊ အာရောပိတတာ-အညပါဒကတ်, ဝိဟေသကတ်သို့ တင်အပ်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယာဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုနှာဝါ-ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနုယုဉ္ဇိယမာနတာ-မေးစီစစ်အပ်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဆာဒေတုကာမတာယ-ဖုံးလွှမ်းလိုသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညေန-တစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်၊ အညံ-တစ်ပါးသော အကြောင်းကို၊ (တစ်နည်း, အညေနာညံ-အဖျင်းဖျင်း၊) ပဋိစရဏံ ဝါ-ဖုံးလွှမ်းခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ တုဏ္ဏီဘာဝေါ ဝါ-ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့, ဣမာနိ တီဏိ-ဤ ၃ ပါးစီတို့သည်၊ ဇတ္ထု-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဂ်ါနိ-တို့တည်း၊ [အညဝါဒကအတွက်အဂ်ါ ၃ပါးကား-(၁) ဓမ္မကမ္မေန အာရောပိတတာ၊ (၂) အာပတ္တိယာ ဝါ ဝတ္ထုနှာ ဝါ အနုယုဉ္ဇိယမာနတာ၊ (၃) အညေနာညံ ပဋိစရဏံတို့တည်း၊ ဝိဟေသကအတွက် အဂ်ါ ၃-ပါးကား-(၃) အဂ်ါ၌ တုဏ္ဏီဘာဝေါကို ပြောင်းလဲထည့်ရုံသာ]၊ ပေ၊ သဒိသာနိ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ သိယာ-ရံခါ၊ ကိရိယံ-မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်းရှိသည်လည်းကောင်း၊ သိယာ-ရံခါ၊ အကိရိယံ-ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းရှိသည်လည်းကောင်း၊ [အညေနာညံ, ပဋိစရဏပြုခြင်းကို ကိရိယံ, ဆိတ်ဆိတ်မနေဘဲ ပြောရမည်ဖြစ်လျက် မပြောခြင်းကို အကိရိယံဟု ဆိုသည်] ၊ပေ၊ ဒုတိယသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၃။ ဥဗ္ဗာဟနက သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ ယေန ဝစနေန-အကြင်စကားဖြင့်၊ ဥဗ္ဗာဟေန္တိ-ဥဗ္ဗာယနအမှုကို ပြုစေကြကုန်၏၊ (နောက်၌ ဖွင့်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် အနက်မှန်ကို မသိသေးဟန်ဆောင်၍ ပေးရသည်၊) ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသောရဟန်းသည်၊ ဆန္နာယ-ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဣဒံ နာမ-ဤမည်သော အမှုကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဣတိ အာဒီနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝဒန္တာ-ပြောကုန်လျက်၊ သံယေန-သည်၊ သမ္မတံ-ကမ္မဝါစာဖြင့် သမုတ်အပ်သော၊ သေနာသနပညာပကာဒိဘေဒံ-သေနာသနပညာပက အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဥပသမ္ပန္နံ-ရဟန်းကို၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အယသကာမာ-

---

ယေန ဝစနေန။ ။နောက်၌ ဝဒန္တာဟူသော ကြိယာ၏ ကံဖြစ်သော "ဆန္နာယ၊ ပေ၊ ကရောတိ" အစရှိသော စကားကိုပင် "ယေန ဝစနေန"ဟု ဆိုသည်။ [ဆန္နာယ၌ ပုလ္လိင်မှ ဣတ္ထိလိင်ပြန်၍ ဆိုအပ်သော လိင်္ဂဝိပလ္လာသတည်း၊ "ဆန္ဒေန"ဟု ဆိုလိုသည်။]

ဣဒံ နာမ ကရောတိ။ ။ဣဒံဖြင့် မိမိ ပြောလိုအပ်သော အကြောင်းအရာကို ညွှန်ပြ၏၊ မည်သည့် ကိုယ်တော်ဟာ ဆန္နာဂတိလိုက်၍ သူနှင့် အကျွမ်းဝင်သူတို့အား "ကျောင်းကောင်း, ဆွမ်းကောင်းကို အလှည့်ချ၍ ပေး၏"စသော စကားမျိုးတည်း။

သေနာသနပညာပကာဒိဘေဒံ။ ။သံဃာတော်သည် ကမ္မဝါစာဖြင့် ရဟန်းတစ်ပါးကို "ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို ညွှန်ချတတ်, ခင်းပေးတတ်သူ"ဟု သမုတ်အပ်၏၊ ထိုရဟန်းကို "သေနာသနပညာပကရဟန်း"ဟု ခေါ်၏၊ အာဒိဖြင့် ဘတ္တုဒ္ဒေသက (စာရေးတံဆွမ်း စသည်ကို

ကျော်စောမဲ့ကို အလိုရှိကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဘိက္ခူဟိ-အခြားရဟန်းတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အဝစ္ဆာပေန္တိ-အဝစ္ဆာယနအမှုကို ပြုစေကြကုန်၏၊ အဝညာယ-အောက်တန်းစားဟု, အသိအမှတ်ပြုလျက်၊ သြလောကာပေန္တိ-ကြည့်ရှုစေကြကုန်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ လာမကတော-ယုတ်မာသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (အယုတ်တမာကြီးဟူ၍)၊ စိန္တာပေန္တိ-ကြံစည်စေကြကုန်၏၊ တं ဝစနံ-ထိုအောက်တန်းစားဟု, အသိအမှတ်ပြုလျက်, ကြည့်ရှုစေကြောင်း စကားသည် (အယုတ်သဘော, ထုတ်မပြောဘဲ, တွေးတောကြံစည်စေကြောင်း စကားသည်)၊ ဥဒ္ဓါပနက်-ဥဒ္ဓါပနကမည်၏။

အလှည့်ကျအားဖြင့် ညွှန်ပြတတ်သူ), ယာဂုဘာဇက (သံယိကယာဂုကို ဝေဖန်တတ်သူ), ဖလဘာဇက (သံယိကသစ်သီးကို ဝေဖန်တတ်သူ)စသည်ဖြင့် သမ္ဘတိရထားသူများကို ယူပါ။

ဘိက္ခူဟိ အဝစ္ဆာပေန္တိ။ ။ဘိက္ခူဟိသည် စျေမာတ်၏ ကတ္တား၊ တစ်နည်း-ကာရိတ်ကံတည်း၊ ဥဒ္ဓါပေန္တိကို "အဝ+စ္ဆာပေန္တိ"ဟု ရှေးဦးစွာ ပုဒ်ဖြတ်ပြ၏၊ ထိုသို့ ပြသဖြင့် ဥ-ပုဒ်ရင်းမဟုတ်, အဝကို ပြုထားသော (သြ၏ဝိပရိတ်) ဥ-ဟု သိစေ၏၊ ထို့နောက် အဝ ဥပသာရ၏ အဝညာယအနက်, စျေမာတ်၏ သြလောကနအနက်ကို ယူစေလို၍ "အဝညာ+သြလောကာပေန္တိ"ဟု ဖွင့်သည်။ [စျေမာတ်သည် "စျေတု ဥဒ္ဓါနဲ့ ဒဟန-ညာဏ စိန္တနဲ့ ဒိတ္ထိသု"ဟူသော အနက်များကိုသာ ဟောရာ၌ သြလောကန အနက်ကို မဟောသော်လည်း "ဓာတုနံ အနေကတ္ထတ္တာ" နှင့် အညီ သြလောကန အနက်ကို ဟောသည်ဟု မှတ်ပါ။]

လာမကတော ဝါ စိန္တာပေန္တိ။ ။ဤဒုတိယနည်းဖြင့် အဝ၏ လာမကအနက်ကိုလည်းကောင်း, စျေမာတ်၏ အနက်ရင်းဖြစ်သော စိန္တာအနက်ကိုလည်းကောင်း ပြသည်၊ ထို ၂ နက်တွင် "ဤရဟန်းသည် ဆန္ဒဂတိလိုက်တတ်သော အောက်တန်းစားတည်း"ဟု အခြားရဟန်းတို့က ကြည့်ကြအောင် (အမြင်သေးကြအောင်) အပြစ်ပြောကြောင်း စကားကို "အဝညာယ သြလောကာပန"ဟုလည်းကောင်း, ဤရဟန်းဟာ ဆန္ဒာဂတိလိုက်တတ်သော ယုတ်မာသူပဲ"ဟု အခြားရဟန်းများ စိတ်ထဲ၌ ကြံစည်အောင် (အထင်သေးအောင်) အပြစ်ပြောကြောင်းစကားကို "လာမကတော စိန္တာပန"ဟုလည်းကောင်း မှတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် "ယေန ဝစနေန ဥဒ္ဓါပေန္တိ"ဟု စခိုခဲ့သည်။

မှတ်ချေ။ ။ဘိက္ခူဟိ "အဝစ္ဆာပေန္တိ"နေရာဝယ် "အဝဇာနာပေန္တိ"ဟု ပါဌ်ရှိ၏၊ ဥ+ဒ္ဓါပေန္တိကို "အဝ+စ္ဆာပေန္တိ"ဟု ပဒစ္ဆေဒ ပြုခြင်းသာဖြစ်သောကြောင့် ထို "အဝဇာနာပေန္တိ"သည် အထက်ထက်က ပျက်လာသော ပါဌ်ပျက်သာတည်း၊ ဤနေရာ၌သာ ပျက်သည် မဟုတ်သေး၊ ဒုတိယပါရာဇိက အဋ္ဌကထာကြီး၌လည်း ပျက်သည်ပင်။ [အနေကတ္ထတ္တာ ဓာတုနံ စျေသဒ္ဒါ သြလောကနတ္ထောပိ ဟောတိတိ အာဟ--အဝညာယ သြလောကာပေန္တိတိ၊ စိန္တနတ္ထောယေဝ ဝါ၊ စိန္တာပေန္တိတိ၊-ဋီကာသစ်၊ ဤ ဋီကာသစ်သည် ပါဌ်မှန်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ ပါစိတျာဒိယောဇနာ၌ကား "အဝ+ဇာနာပေန္တိ"ပါဌ်ကို တွေ့ရ၍ "စျေသဒ္ဒါ ဉာဏတ္ထော"ဟု ဖွင့်သွားလေသည်။]

စ-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ယေန-အကြောင်စကားဖြင့်၊ တထေဝ-ထိုရှေးနည်းအတူ သာလျှင်၊ [ဆန္ဒာယ ဣတ္ထန္နာမော စသည်ကို "တထေဝ"ဟု ညွှန်ပြ၏။] ဝဒန္တာ-ပြောဆိုကုန်လျက်၊ ခိယန္တိ-အပြစ်ပြောကုန်၏။ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောအရပ်၌၊ (ရောက်ရာ ရောက်ရာ အရပ်၌)။ တသ-ထိုရဟန်း၏၊ အဝဏ္ဏံ-အပြစ်ကို၊ ပကာသေန္တိ-ထင်ရှားပြကြကုန်၏။ တံ-ထိုအပြစ်ပြောကြောင်းစကားသည်၊ (ရှုတ်ချ ကြောင်း စကားသည်)။ ခိယနကံ-ခိယနက မည်၏။ ဥဒ္ဓါပနကေ-အောက်တန်းစား ဟု, အသိအမှတ်ပြုလျက်, ကြည့်ရှုစေကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝါ-အယုတ်သဘော, ထုတ်မပြောဘဲ, တွေးတော ကြံစည်စေကြောင်းဖြစ်သော၊ (တသ္မိံ-ထိုစကားကြောင့် လည်းကောင်း။) ခိယနကေ-အပြစ်ပြောကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝါ-ရှုတ်ချကြောင်း ဖြစ်သော၊ တသ္မိံ-ထိုစကားကြောင့်လည်းကောင်း။ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဝတ္ထုဒ္ဒယေ-ဝတ္ထု ၂-ပါး အပေါင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယဒ္ဒယံ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ-ကြောင့် (ထိုသို့ အယသကို လိုလား၍ အမြင်သေး အထင်သေးဖြစ်အောင် ပြောကြောင်းစကားကို ဥဒ္ဓါပနက, ရှုတ်ချကြောင်းစကားကို ခိယနကဟု ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သမ္မတသ-ကမ္မဝါစာဖြင့် သမုတ်အပ်ပြီးသော၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်း၏၊ အယသကာမတာယ-ကျော်စောမဲ့ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပန္နသ-အခြားရဟန်းအား၊ ဝဒန္တော-ပြောလျက်၊ ဥဒ္ဓါပေတိ ဝါ-အောက်တန်းစားဟု, အသိအမှတ်ပြုလျက်, ကြည့်ရှုစေ မူလည်း ကြည့်ရှုစေအံ့ (အယုတ်သဘော, ထုတ်မပြောဘဲ, တွေးတော ကြံစည်စေ မူလည်း ကြံစည်စေအံ့)၊ ခိယတိ ဝါ-အပြစ်ကို ထင်ရှားပြမူလည်း ပြအံ့ (ရှုတ်ချ မူလည်း ရှုတ်ချအံ့)။ ပေ၊ ဟောတိ-၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓါပနကခိယနဝတ္ထုသို့-အောက်တန်းစားဟု, အသိ အမှတ်ပြုလျက်, ကြည့်ရှုစေကြောင်း, ယုတ်မာသူဟု ကြံစည်စေကြောင်း စကားကို ပြောဆိုခြင်း, အပြစ်ပြောခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် (ကဲ့ရဲ့စေကြောင်း စကားကို ပြောဆိုခြင်း, ရှုတ်ချကြောင်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်)။ပေ၊ အနာဏတ္တိက်-တည်း၊ တသ ဥပသမ္ပန္နသ-ထိုရဟန်း၏(အပေါ်ဒ္ဒယံ သမ္မုတိကမ်-အကြင် သမ္မုတိက်ကို၊ ကတ်-ပြုအပ်ပြီ၊ တသ္မိံ-ထိုသမ္မုတိက် သည်၊ ဓမ္မကမ္မ-ဓမ္မက်သည်၊ (သတိ-ဖြစ်လတ်သော်)၊ တိကပါစိတ္တိယံ-သည်

ယေန ● ၊ပေ၊ ခိယန္တိ။ ။ခိဓတ်သည် ကောဓ-ဟီသာအနက်ကို ဟော၏။ ဤနေရာ၌ ကား ကောဓအတွက် အပြစ်ပြောခြင်း, အတင်းပြောခြင်း အဝဏ္ဏပကာသန အနက်တို့ပေါ်ယူစေလို၍ "အဝဏ္ဏံ ပကာသေန္တိ"ဟု ဖွင့်၏။ ယေနကို ထောက်၍ အပြစ်ပြောကြောင်း, အတင်းပြောကြောင်း စကားကို "ခိယနက" ခေါ်သည်ဟု မှတ်။ [ဥဒ္ဓါပေန္တိ ဧတေနာ-ဥဒ္ဓါပနံ၊ ဥဒ္ဓါပနံယေဝ ဥဒ္ဓါပနကံ။ (ကပစ္စည်း သွတ္ထ)၊ ခိယန္တိ ဧတေနာတိ ခိပ [illegible] နည်းတူ၊ ခိ၌ ဣကို ဣယပြု။]

(ဟောတိ)။ (တသို့-ထိုသမ္ဘုတိကံသည်) အမမ္မကမ္မော-သည်၊ (သတိ) တိကဒုက္ခဋ္ဌ-သည်၊ (ဟောတိ)။ ပန-ကား၊ အနုပသမ္မန္နသ-လူ, သာမဏေ၏၊ သန္ဓိကေ-အထံ၌ တထာ-ထိုဆန္ဒာယ ဣတ္ထန္နာမော အစရှိသော စကားကို၊ ဘဏန္တသ(စ)-၏ လည်းကောင်း၊ အသမ္မတသ-ကမ္မဝါစာဖြင့် မသမုတ်အပ်သော ရဟန်း၏၊ အဝဏ္ဏံ-ကို၊ ယသ ကသိစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်၏၊ သန္ဓိကေ, ဘဏန္တသစ-၏လည်းကောင်း၊ (ဒုက္ခဋ္ဌံ ဟောတိ)။ ပန-ကား၊ သမ္မတသဝါ-သမုတ်အပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အသမ္မတသဝါ-မသမုတ်အပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အနုပသမ္မန္နသ-လူ,သာမဏေ၏၊ အဝဏ္ဏံ-ကို၊ ယသ ကသိစိဒေဝ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်၏ပင်၊ (အထက်၌ ယသ ကသိစိ ပါခဲ့၍ ဤ၌ ဧဝဟု ထည့်သည်)၊ သန္ဓိကေ-၌၊ [ရဟန်းထံဖြစ်စေ, လူ-သာမဏေထံဖြစ်စေ-ဟူလို၊] ဘဏန္တသ-၏၊ (ဤ၌ "စ"ပါသည်ကား ပိုဟန်တူသည်)၊ ဒုက္ခဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)။

ပကတိယာဝ-ပင်ကိုအားဖြင့်ပင်၊ ဆန္ဒဒိဝသေန-ဆန္ဒအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကရောန္တံ-ပြုနေသောရဟန်းကို၊ ဥဒ္ဓျာပေန္တသဝါ (စ)-ကဲ့ရဲ့စေသောရဟန်း၏ သော်လည်းကောင်း၊ [ဝါဖြင့် ခိယန္တိကို ဝိကပ်ပြု၏။] ခိယန္တသဝါစ- အပြစ်ပြောသော ရဟန်း၏သော်လည်းကောင်း၊ [ဝါဖြင့် ဥဒ္ဓျာပေန္တသကို ဝိကပ်ပြုသည်။] ဥမ္မတ္တကာဒိနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ဓမ္မကမ္မေန-ဖြင့်၊ သမ္မတတာ-

---

အသမ္မတသ ●။ ။ကမ္မဝါစာယ အသမ္မတသ (ကမ္မဝါစာဖြင့် မသမုတ်အပ်ဘဲ) ကေဝလံ တဝေဝ ဧသော ဘာရောတိ သံယေန အာရောပိတဘာရသ (သေနာသနပညာပနစသော တာဝန်သည် သင်၏တာဝန်ပဲဟု တင်အပ်သော တာဝန်ရှိသော ရဟန်း၏) တစ်နည်း-ဘိက္ခုနံ ဝါ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ သယမေဝ ဘာရံ ဝဟန္တသ (သံဃာက တာဝန်ပေးမထား သော်လည်း ရဟန်းများ ချမ်းသာအောင် မိမိဖာသာ တာဝန်ဆောင်နေသူကို "အသမ္မတသ"ဟု ဆိုသည်။) တစ်နည်း-ယတြ ဝါ ဒွေ တယော ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ၊ တတြ တာဒိသံ ကမ္မံ ကရောန္တသ (၂ ပါး ၃ ပါး နေရာဌာနခ၌ က မ္မဝါစာဖြင့် သမုတ်၍ မဖြစ်, တစ်ပါးက ထိုတာဝန်ကို ပြုနေလျှင် "အသမ္မတသ" ပင်။)

အနုပသမ္မန္နသ။ ။ဧတ္ထ ပန ကိဉ္စာပိ အနုပသမ္မန္နသ တေရသ သမ္ဘုတိယော ဒါတုံ နဝဋ္ဌတိ-သာမဏေမှာ သမ္ဘုတိ ၁၃ ပါးလုံး ပေးခွင့်မရှိ၊ တထာပိ ယော ဥပသမ္မန္နကာလေ လဒ္ဓသမ္ဘုတိကော၊ ပစ္ဆာ အနုပသမ္မန္နဘာဝေ ဌိတော၊ တံ သန္ဓာယ သမ္မတသာတိ ဝုတ္တံ-သို့သော် ရဟန်းတုန်းက သမ္ဘုတိ ရဖူး၍ ယခု သာမဏေဘာဝ၌ တည်နေသော ရဟန်းဘဝမှ လျှောကျလာသူကို "အနုပသမ္မန္နသမ္မတ"ဟု ခေါ်သည်။

ဥမ္မတ္တကာဒိနံ။ ။အာဒိဖြင့် အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ယူရ၏၊ အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်သာ အနာပတ္တိ ဖြစ်၏၊ မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံလိမ်လည်၍ အတင်းပြောခြင်းဖြစ်ရကား မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်မူ အာပတ်သင့်၏။ [ယံသ္မာ ဥဒ္ဓျာပနဋ္ဌ ခိယနဋ္ဌ မုသာဝါဒ ဝသေန ပဝတ္တံ၊ တသ္မာ အာဒိကမ္မိကဿ ဣမိနာဝ အနာပတ္တိ၊ မုသာဝါဒေန ပန အာပတ္တိ ယေဝါတိ ဂဟေတဗ္ဗံ-(ဋီကာ)။]

သမုတ်အပ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-ရဟန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဂတိဂမနာဘာဝေါ-အဂတိလိုက်မှု၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ တသ-ထိုအဂတိမလိုက်သော ရဟန်း၏၊ အဝဏ္ဏကာမတာ-အပြစ်ကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ယသ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သန္ဓိကေ-၌၊ ဝဒတိ-ပြော၏၊ တသ-ထိုပြောရာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-ရဟန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓျာပနံဝါ-ကဲ့ရဲ့စေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ (ဝါဖြင့် ခိယနံ ဝါကို ဝိကပ်ပြုသည်၊) ခိယနံဝါ-အပြစ်ပြောခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ဆ-ဤ ၆ ပါးစီတို့သည်၊ [ဥဒ္ဓျာပနအတွက် ၆ ပါး, ခိယနအတွက် ၆ ပါး-ဟူလို]၊ ပေ၊ ပန-အထူး၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဒုက္ခဝေဒနမေဝ-ဒုက္ခဝေဒနာသာ ရှိ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊

တတိယသိက္ခာပုဒ် သမတ်။

၄။ ပဌမသေနာသန သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ သံယိကန္တိ-ကား၊ သံယသ-၏၊ သန္ဓက်-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ (မဟုံ ဝါ စသည်၌ စပ်၊) မဠာဒီသု-ညောင်စောင်း အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယောကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ မဠသခေ်ပေန-ညောင်စောင်းအသွင်ဖြင့်၊ (ညောင်စောင်း၌ ထည့်သွင်းကြောင်း ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်၊) ကတော-ပြုအပ်သော၊ သဇ္ဇောပိ-အလုံးစုံသော အိပ်ရာသည်လည်း၊ မဠ္ဟောယေဝ-မဠမည်သည်သာ၊ ပိဋ္ဌေပိ-အင်းဖျဉ်၌လည်း၊ ဧသေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်၊ နယော-တည်း၊ ပန-ကား၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ စောဒေနဝါ-အဝတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယစမ္မေနဝါ-အပ်သော အရေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊

မဠသခေ်ပေန။ ။သံခိပိယတိ ဧတေနာတိ သခေ်ပေါ၊ ထည့်သွင်း(ရေတွက်)ကြောင်း ပုံသဏ္ဌာန်၊ မဠ္ဟော+သခေ်ပေါ မဠသခေ်ပေါ။ အကြင် ပုံစံမျိုးဖြင့် လုပ်ထားလျှင် မဠအမျိုးအစားတွင် ပါဝင်၏၊ ထိုပုံစံကို "မဠသခေ်ပ"ဟု ခေါ်၏၊ ဤပါဠိဖြင့် ပိဋဿအမျိုးအစားကို ကန့်သည်။

မဠ။ ။ရှေးက "ညောင်စောင်း"ဟု အနက်ပေးကြ၏၊ "ခဠာ-ခဠင်(ခုတင်)"ဟု ထောမနိဓိဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် အိပ်ဖို့ရာ ခုတင်အမျိုးမျိုးကို "မဠ"ဟု ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မှတ်ပါ။ [အခြားနေရာ၌ကား ပန်းရံ, လက်သမားတို့၏ ငြမ်းကိုလည်းကောင်း, တောထဲ၌ လယ်ယာစောင့်သောအခါ နေရသော လင့်စင်ကိုလည်းကောင်း "မဠ"ဟု ခေါ်သေး၏။]

ပိဋ္ဌ။ ။ရှေးက "အင်းပျဉ်"ဟု အနက်ပေးကြ၏၊ "အာသနဘေဒ-ထိုင်စရာအထူး"ဟု ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ကုလားထိုင်စသော အနိမ့်အမြင့် ဖင်ထိုင်ခုံအမျိုးမျိုးကို ဤသိက္ခာပုဒ်၌ "ပိဋ္ဌ"ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ [အခြားနေရာ၌ကား"ထမင်းစားခုံ, စာရေးခုံ, ယင်ပလွင်"စသည်များကိုလည်း "ပိဋ္ဌ"ဟု ခေါ်သေး၏။

ကပ္ပိယစမ္မေန။ ။"မိဂါဇေဠကစမ္မေန"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ မိဂအရေ၌ ဧဏီမိဂ(ဧဏီမည်သော သားကောင်၊ ဝါ-တောဆိတ်နက်), ဝါတမိဂ(သမင်ပျံ-လေကဲ့သို့ အပြေးမြန်သောသားကောင်), ပသဒမိဂ (သမင်ပျောက်), ကုရုင်မိဂ (ဒရယ်), မိဂမာတုက (ဆတ်), ရောဟိတမိဂ(စိုင်) ဤမိဂအမျိုးများ ပါဝင်၏။

ဆဝိ-အရေကို (အခွံကို)၊ ကတ္တာ-၍၊ မနုဿလောမံ-လူ့အမွေးကိုလည်းကောင်း၊ တာလီသပတ္တဥ္စ-အခြားအရွက်နှင့် မရောသော ပန်းညိုရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ (အခြားအရွက်တို့နှင့်ရောထည့်လျှင်ကား အပ်၏၊) ဌပေတ္တာ-၍၊ ယေဟိ ကေဟိစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးကုန်သော၊ လောမပေါစောဌေဟိ-အမွေး, အရွက်, မြက်, လျှော်, အဝတ်ပိုင်းတို့ဖြင့်၊ ပူရေတ္တာ-ပြည့်စေ၍(အဆာသွတ်၍)၊ ကတသေနာသနံ-ပြုအပ်သော ကျောင်းအသုံးအဆောင်ကို၊ ဘိသိတိ-ဘိသိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုဘုံလျှို့ဌ်၊ နိသီဒိတုမ္မိ-ထိုင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ နိပဇ္ဇိတုမ္မိ-အိပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [လဲအဆာသွတ်ထားသော မွေ့ရာ ဖုံတို့ဌ်ကား ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းငှာ မအပ်၊] စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဘုံလျှို့ဌ်၊ ပမာဏပရိစ္ဆေဒေါပိ-ပမာဏအပိုင်းအခြားသည်လည်း၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ပန-ကား၊ ကောစ္ဆံ-ခပ်အခင်းသည်၊ ဝါကဉသီရမုဠ္ဠပဋ္ဌဝါဒီနံ-လျှော်မျှင်, ပန်းရင်းမြက်, ဖြူဆံမြက်, ပြိန်းမြက် အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရမယံ-တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပြုအပ်သည်၊ [အညတရေန+ပကတံ အညတရမယံ၊ တပ္ပကတိဝစနေမယော၊]

ဘိသီ။ ။"ဘုံလျှို့"ဟု အနက်ပေးကြ၏၊ အပြင်ဘက်က အဝတ်ကိုဖြစ်စေ, အပ်သော သားရေကိုဖြစ်စေ ဘုံလျှို့ရေ ချုပ်၍ အတွင်းဌ် အဆာသွင်းထားသော မွေ့ရာ(ဖုံ)တည်း၊ ထို အဆာသည် ဥဏ္ဏာ(သားမွေး), စောဌ(အဝတ်), ဝါက(လျှော်မျှင်-အုန်းဆံမျှင်လည်း ပါဝင်၏), တိဏ(မြက်), ပဏ္ဏာ(သစ်ရွက်)အားဖြင့် ၅ မျိုး ပြား၏၊ ထိုအဆာသည် လူ၏အမွေး, သန့်သန့်သော ပန်းညိုရွက်များ မဟုတ်စေရ။

အကပ္ပိယအရေ။ ။ဘိသိ မပြုကောင်းသော အရေများ၏ အကောင်များကား-မဏ္ဍူ, ကာဠသီဟ(ဝက်ဝံနက်), သရဘ(သရဘမည်သော သားကောင်), ကဒလိမိဂ(ဝန်ပိုင်), ဝါဠမိဂ (ခြသေ့, သစ်, ကျား, ဝံ, အောင်းဟူသော ရဲတင်းသော သားကောင်များ)။ ထို့ပြင် အရေ မအပ်ချင်းတူသော နွား, ကျွဲ, ယုန်, ကြောင် စသည်တို့လည်း ဝါဠမိဂတွင် ပါဝင်ကြ၏။(ဋီကာ)

ပမာဏပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ ။"အရွယ်ပမာဏကို မည်မျှသာ ကြီးစေရမည်"ဟု မဆိုသော်လည်း မဇ္ဈိဘိသိ (ခုတင်ပေါ်အခင်း), ပီဌဘိသိ (ထိုင်ခုံပေါ်အခင်း), ဘူမတ္ထရဏဘိသိ (ကြမ်းပေါ်အခင်း), စက်မနဘိသိ(စက္ကြီလမ်းအခင်း), ပါဒပုဉ္ဆနဘိသိ (ခြေသုတ်)စသော ဘုံလျှို့တို့နှင့် သင့်တော်သလို ပမာဏလုပ်ရမည်ဟု မှတ်ပါ။

ကောစ္ဆံ။ ။"ခပ်အခင်း"ဟု နိဿယအနှ်က် ရှိ၏၊ ဤအခင်းသည် ဆင်းတုတော်များ၏ အောက်က ပလ္လင်တော်နှင့် ပုံသဏ္ဌာန်တူ၏ဟု ပါစိတျာဒိယောဇနာ ဆို၏၊ ထိုအဆိုသည် "အန္တော သံဝေလ္လိတ္တာ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စ ဝိတ္ထတံ"ဟူသော စကားနှင့် ညီ၏၊ "ထက်စည်" ခေါ်သော ဝုံးတစ်မျိုးနှင့် ပုံသဏ္ဌာန် တူ၏။

ဝါကပေါပဋ္ဌာဒီနံ။ ။ထိုကောစ္ဆကို ပြုလုပ်သောအခါ အုန်းဆံ အပါအဝင်ဖြစ်သော လျှော်မျှင်, ပန်းရင်းမြက်, ဖြူဆံမြက်, ပြိန်းမြက် စသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်လေ့ ရှိကြသည်။

အန္တောသံဝေလ္လိတ္တာ ဗဟွဲ။ ။ယထာ ဝေမဇ္ဈေ သံခိတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ မဇ္ဈေ သုဋ္ဌု ဝေဌေတ္တာ ဗဟွဲ = အကြင်နည်းဖြင့် ဖွဲ့တုပ်အပ်လျှင် အလယ်၌ ကျဉ့်သွား၏၊ ထိုနည်းဖြင့် အလယ်၌ ကောင်းစွာ ရစ်ပတ်၍ ဖွဲ့အပ်၏၊ အန္တောကို မဇ္ဈေဟုလည်းကောင်း, သံဝေလ္လိတ္တာကို "သုဋ္ဌု+ ဝေဌေတ္တာ"ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်။

မုတ်ရျက်။ ။ဤအဖွင့်များကို ကောက်ချက်ချသောအခါ လျှော်မျှင် စသည်ကို အတော်ထူစွာ ထပ်၍ အထက်အောက် ပြန့်ကျယ်အောင် အလယ်၌ စု၍ ဖွဲ့ချည်လိုက်လျှင် ကောစ္ဆ မည်သော ဖင်ထိုင်ခုံ အခင်းတစ်မျိုး ဖြစ်လာလေသည်၊ ထိုအခင်းကို အဘိဓာန်၌ "ကောစ္ဆံ တု ဘဒ္ဒပီဌေ (ကောင်းမြတ်သော ထိုင်ခုံ)"ဟု ဆိုသည်။

အဝသိက သံကေတာ။ ။ဝသော ဧတေသုတိ ဝသိကာ၊ နဝသိကာ အဝသိကာ၊ အဝသိကာ ဣတိ သံကေတာ အဝသိကသံကေတာ "ဝသာ နာမသာတိ ဧဝံ အပညာတာ" ကား "အဝသိကသံကေတာ"၏အဖွင့်၊ ထိုရှစ်လဟူသည် ဆောင်း ၄-လ, နွေ ၄ လတည်း။

စတ္တာရော မာသေ-ဆောင်း ၄လတို့ပတ်လုံး၊ (သန္ဓရိတုံ-ခင်းခြင်းငှာ) နှ ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-ကား၊ ဂိမှေ-နွေအခါ၌၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဇနပုဒ်၌၊ ဝိဂတ ဝလာဟက်-ကင်းသောမိုးတိမ်ရှိသော၊ ဝိသုဒ္ဓ-စင်ကြယ်သော၊ နဘ-ကောင်းကင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တဒါ-ထိုနွေအခါ၌၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသောလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဂစ္ဆတိ-မရုပ်သိမ်းဘဲ ထွက်သွားအံ့၊ [အဗ္ဗောကာသ၌ ခင်း၍နေပြီးနောက် မရုပ်သိမ်းဘဲ သွားအံ့-ဟူလို၊] ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် နွေအခါ၌ မရုပ်သိမ်းဘဲ သွားကောင်းပါသော်လည်း၊ ကာကာဒိနံ-ကျီး အစရှိသည်တို့၏၊ [အာဒိဖြင့် ကုလလ (သိန်းစွန်)နှင့် အခြားငှက်များကို ယူ] နိပဒ္ဓဝါသရက္ခမူလေ-အမြဲနေရာ သစ်ပင်အနီးအောက်၌၊ ကဒါစိပိ-တစ်ရံတစ်ခါ၌လည်း၊ နှ ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ [နွေနွေ ဆောင်းဆောင်း ဘယ်ခါမဆို မရုပ်သိမ်းဘဲ မသွားအပ်-ဟူလို၊] ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ယတ္ထစ-အကြင် အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ယဒါ စ-အကြင် အခါ၌လည်းကောင်း၊ သန္ဓရိတုံ-ငှာ၊ နှ ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အရပ်-အခါသည်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဗ္ဗောကာသသခ်ေပမေဝ-အဗ္ဗောကာသ၌ ထည့်သွင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့သာ၊ ဂတံ-ရောက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။

သန္ဓရိတွာတိ-တွာဟူသည်ကား၊ တထာရူပေ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ဌာနေ-အဗ္ဗောကာသအာ္သရပ်၌၊ အတ္တနောဝါ-မိမိ၏သော်လည်းကောင်း၊ ပရဿဝါ-သူတစ်ပါး၏သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ သန္ဓရိတွာ-ခင်းပြီး၍၊ (“နေဝ ဥဒ္ဓရေယျဝါ, နှ ဥဒ္ဓရာပေယျဝါ, အနာပုစ္ဆံဝါ ဂစ္ဆေယျ”တို့၌ စပ်) ဟိ-မှန်၊ အညဿ-အခြားသူ၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ သန္ဓတံပိ-ခင်းအပ်သောအခင်း သည်လည်း၊ (ဘာရောဒ္ဓ စပ်)၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ သော-ထိုစေခိုင်းသော ရဟန်းသည်၊

ဣတိ၊ပေ၊ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ဤကား နိဂုံးတည်း။ ဤဝါကျ၌ ယတ္ထအရတွင် ပကတိ လွင်တီးခေါင်, မိုးယိုသော မဏ္ဍပ်, ကျီး စသည်တို့ အမြဲနေရာ သစ်ပင်အောက်အရပ်များ ပါဝင်၏။ ယဒါအရတွင် မိုးကာလ, အမြဲမိုးရွာသော ဇနပုဒ်များ၌ ဆောင်း ၄ လ, ကျီးစသည်တို့နေရာ နွေ ၄ လ တို့ ပါဝင်၏ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုအားလုံးကို အဗ္ဗောကာသဟု ယူပါ-ဟူလို။

အညဿတ္ထာယ သန္ဓတမ္ပိ။ ။“သန္ဓရိတွာ”အရ မိမိအတွက် ခင်းခြင်းသာမက, သူတစ်ပါးအတွက် ခင်းခြင်းကိုပါ ယူခြင်းသည် မှန်ကန်သင့်မြတ်ပါ၏လောဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “အညဿတ္ထာယ သန္ဓတံပိ ဟိ”စသည် မိန့်၊ ပိဖြင့် အတ္တနော အတ္ထာယ သန္ဓတံကို ပေါင်း၊ မိမိအတွက် ခင်းအပ်သော-အခင်းသာမက သူတစ်ပါးအတွက် ခင်းအပ်သော အခင်းလည်း စေခိုင်းသူ မထိုင်သေးသမျှ သို့မဟုတ် “သင်သွားလိုလျှင် သွားနိုင်၏, အခင်းကို စောင့်ရှောက်ဖွယ် မလို”ဟု မဆိုသေးသမျှ ခင်းသူ (စေခိုင်းအပ်သူ)၏ တာဝန်ဖြစ်သောကြောင့် “သန္ဓရိတွာ”အရ၌ သူတစ်ပါးအတွက် ခင်းခြင်းကိုပါ ယူခြင်းသည် မှန်ကန်သင့်မြတ်၏-ဟူလို။

တတ္ထ-ထိုနေရာ၌၊ နေ နိသီဒတိ-မထိုင်သေး၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တွဲ-သင်သည်၊ ဂစ္ဆ-သွားလိုလျှင် သွားတော့၊ ဣတိ-သို့၊ နေ ဘဏတိ-မပြောသေး၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ (မထိုင်သေး, မပြောသေးသမျှ-ဟူလို၊) သန္ဓရကသေဝ-ခင်းသောရဟန်း၏သာ၊ ဘာရော-တာဝန်တည်း။

သန္ဓရာပေတွာတိ-ကား၊ အနုပသမ္မန္နေန-လူ,သာမဏေသည်၊ ဝါ-ကို၊ သန္ဓရာပေတွာ-ခင်းစေပြီး၍၊ (နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ စသည်၌စပ်၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတဒေဝ-ထို လူ, သာမဏေကို ခင်းစေအပ်သော အခင်းသည်သာ၊ တဿ-ထိုစေခိုင်းသော ရဟန်း၏၊ ပလိဘောဂေ-ပလိဘောဝသည်(ဖဲသွားခြင်းကို နှောင့်ယှက်တတ်သော တာဝန်သည်)၊ ဟောတိ-၏၊ ဥပသမ္မန္နေန-ရဟန်းသည်၊ သန္ထတံ-ခင်းအပ်သော အခင်းသည်၊ သန္ဓရကသေဝ-ခင်းတတ်သော ရဟန်း၏သာ၊ ဘာရော-တာဝန်တည်း၊ တဿ-ထိုအခင်းသည်လည်း၊ ယာဝ-လောက်၊ အာဏာပကော-စေခိုင်းသော ရဟန်းသည်၊ တတ္ထ-ထိုနေရာ၌၊ နေ နိသီဒတိ-သေး၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တွဲ-သင်သည်၊ ဂစ္ဆ-သွားလိုလျှင် သွားတော့၊ ဣတိ-သို့၊ နေ ဘဏတိ-မပြောသေး၊ (တာဝ-ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ သန္ဓရကသေဝ-ခင်းတတ်သော ရဟန်း၏သာ၊ ဘာရော-တည်း၊) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ-အကြောင်းကြောင့်၊ အတ္တနာ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ သန္ဓရာပိတေ ဝါ-ခင်းစေအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ပကတိသန္ထတေ ဝါ-ပကတိခင်းအပ်ပြီးမူလည်းဖြစ်သော၊ ယသ္မိံ-အကြောင်အခင်း၌၊ ဥပသမ္မန္နော-ရဟန်းသည်၊ နိသီဒတိ- ထိုင်၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ တံ-ထို အခင်းသည်၊ နိသိနသေဝ-

---

●တဒေဝ ဟိ။ ။အခင်းခိုင်းရာ၌ အနုပသမ္မန္နကို ခိုင်းခြင်း, ဥပသမ္မန္နကို ခိုင်းခြင်းဟု ၂ မျိုး ရှိ၏။ ထိုတွင် အနုပသမ္မန္နကို အခင်းခိုင်းလျှင် (ထိုလူ, သာမဏော) ခင်းအပ်သောအခင်းသည် ခိုင်းသောရဟန်း၏ ပလိဘောဝ ဖြစ်၏။ သန္ဓရာပေတွာနှင့်တိုက်ရိုက် သက်ဆိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားလိုသောအခါ ထိုအခင်းကို မရုပ်သိမ်းဘဲ သွားလျှင် ခိုင်းသုံ့မှာ အာပတ်သင့်သည်-ဟူလို။ [ပလိဘောဝ ဟူရာ၌ မရုပ်သိမ်းဘဲ ဖဲသွား၍မဖြစ်အောင် ဖဲသွားခြင်းကို နှောင့်ယှက်တားမြစ်တတ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။]

ဥပသမ္မန္နေန သန္ထတံ။ ။လူ, သမဏေကို မခိုင်းဘဲ ရဟန်းငယ်တစ်ပါးပါးကို ခိုင်းရာ၌ ကား-ခိုးအပ်သူ ရဟန်းငယ်က ခင်းထားအပ်သော အခင်းသည် ခိုင်းသူက မထိုင်သေးသမျှ, သို့မဟုတ် "စောင့်မနေနှင့်, သွားလို သွားတော့"ဟု မပြောသေးသမျှ, အခိုင်းခံရသော ရဟန်းငယ်၏ တာဝန်သာတည်း။

ယသ္မိं ဟိ။ ။"အာဏာပကော တတ္ထ နေ နိသီဒတိ"နှင့် စကားစပ်၍ သန္ဓရာပိတ အမည်ရသော အခင်းများကို ပြလိုသောကြောင့် "ယသ္မိं ဟိ"စသည် မိန့်၊ "ပကတိသန္ထတ"ဟူသည် မိမိလည်း မခင်းအပ်, ခိုင်း၍လည်း မခင်းစေအပ်ဘဲ လူ စသူတို့ ခင်း၍ ထိုင်သွားသောကြောင့် နိုဂ္ဂဟပင် ခင်းပြီးဖြစ်သော အခင်းတည်း၊ ထိုအခင်း၌လည်း ရဟန်း တစ်ပါးပါးလာ၍ ထိုင်လျှင် ထိုရဟန်း၏ တာဝန်သာ ဖြစ်၍ "သန္ဓရာပိတ"တွင် ပါဝင်သည်-ဟူလို။

ထိုင်ပြီးသော ရဟန်း၏သာ၊ ဘာရော-တည်း၊ တသွ-ကြောင့်၊ သန္ဓရာပိတံတွေ့ဝ-သန္ဓရာပိတ ဟူ၍သာ၊ သခ်ီ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ တံပက္ကမန္တော နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ နဉ္ဓရာပေယျာတိ-ယျ ဟူသည်ကား၊ အတ္တနာ ဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ ဥဒ္ဓရိတ္တာ-ရုပ်သိမ်း၍၊ ပတိရူပေ-သင့်လျော်သော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ (မိုးမစွတ်သော အရပ်-ဟူလို၊) နဌပေယျ-မထားအံ့၊ ပရေနဝါ-အခြားသူသည်မူလည်း၊ ဝါ-ကိုမူ လည်း၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် (ထိုသင့်လျော်သောအရပ်၌ ထားမှုကို)၊ နဌာပေယျ-မပြုစေအံ့။ [တထာဖြင့် "ပတိရူပေ ဌာနေ နဌပေယျ"ကို ညွှန်းသည်။]

အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆေယျာတိ-ယျဟူသည်ကား၊ ယော ဘိက္ခု ဝါ-အကြင်ရဟန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယော သာမဏေရော ဝါ-အကြင်သာမဏေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယော အာရာမိကော ဝါ-အကြင်အရံစောင့်သည်သော်လည်းကောင်း၊ လဇ္ဇီ-ရှက်ခြင်းရှိသည်၊ [ပရိက္ခာရဝိနာသနေ ဘီတော-ပရိက္ခရာပျက်စီးမှာစိုးသူ၊ ဣတိ အတ္ထော၊] ဟောတိ-၏၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပလိဗောဓံ ဝိယ-ပလိဗောဓကိုကဲ့သို့ (တာဝန်ကိုကဲ့သို့)၊ မညတိ-မှတ်ထင်၏၊ တထာရူပံ-ထိုသို့သဘောရှိသော ရဟန်း, သို့မဟုတ် သာမဏေ, သို့မဟုတ် အရံစောင့်ကို၊ အနာပုစ္ဆိတ္တာ-မပန်ပြောမူ၍၊ တံ သေနာသနံ-ထိုကျောင်းအသုံးအဆောင်ကို၊ တဿ-ထိုရဟန်းစသူအား၊ အနိယျာတေတ္တာ-မအပ်နှင်းမူ၍၊ နိရပေက္ခော-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည် (ပြန်လာ၍ ရုပ်သိမ်းမည်ဟု ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊) ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ထာမမဇ္ဈိမဿ-အားအလယ်အလတ်ရှိသော၊ ပုရိသဿ-၏၊ လေဋ္ဌုပါတံ-ခဲကျရာအရပ်ကို(ခဲတစ်ကျအရပ်ကို)၊ အတိက္ကမေယျ-ကျော်လွန်အံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဧကေန ပါဒေန-ခြေတစ်လှမ်းဖြင့်၊ လေဋ္ဌုပါတာတိက္ကမေ-ခဲတစ်ကျအရပ်ကို လွန်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယပါဒါတိက္ကမေ-ဒုတိယခြေလှမ်းဖြင့် ခဲတစ်ကျအရပ်ကို လွန်ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဘောဇနသာလာယ-ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ ဌိတော-တည်လျက်၊ အသုကသ္မိံ နာမ-ထိုမည်သော၊ ဒိဝါဝိဟာရ ဌာနေ-နေ့နေရာအရပ်၌၊ ပညပေတ္တာ-ခင်းပြီး၍၊ ဂစ္ဆာဟိ-သွားလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ပေသေတ္တာ-စေခိုင်းပြီး၍၊ တတော-ထိုဆွမ်းစားဇရပ်မှ၊ နိက္ခမိတ္တာ-ထွက်၍၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်သို့၊ [စေခိုင်း၍ ခင်းအပ်သော အခင်းရှိရာလမ်းသို့

အနာပုစ္ဆံ။ ။"အနာပုစ္ဆိတ္တာ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဝါစာသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှာ လာထားသော-အက္ခရာဟုလည်းကောင်း, အနာပုစ္ဆာ၌လည်း တွာပစ္စည်း ကျေသည်ဟုလည်းကောင်း ပြသည်၊ "တံ ၊ပေ၊ အနိယျာတေတ္တာ"ကား အနာပုစ္ဆံ၏ အဓိပ္ပာယ်အဖွင့်တည်း၊ "မပန်ပြော"ဟူရာ၌ "ထိုသေနာသနကို ကြည့်ရှု၍ သိမ်းလိုက်ပါ"ဟု ထိုဘိက္ခု စသည်ထံ မအပ်နှံဘဲ-ဟု ဆိုလိုသည်။

·မသွားဘဲ အခြားလမ်းသို့] ဂစ္ဆန္တော-သွားသော ရဟန်းကို၊ ပါဒဒ္ဓါရေန-ခြေကို ကြွမြှောက်ခြင်းဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ သန္ဌတ်-အခင်းကို၊ အနုဒ္ဓရိတ္တာ-မရုပ်သိမ်းမူ၍လည်းကောင်း၊ အနာပုစ္ဆံ-မပန်ပြောမူ၍လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏမနဝတ္ထုသို့-ဖဲသွားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အနာဏတ္တိက်-စေခိုင်းခြင်းမရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ ပုဂ္ဂလိကေ-အခြား ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ညောင်စောင်းစသည်၌၊ တိကဒုက္ကဋံ-တည်း၊ စိမိလိက် ဝါ-ပုဆိုးကြမ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရတ္ထရဏ် ဝါ-ညောင်စောင်းစသည်တို့၏ အပေါ်၌ ခင်းအပ်သော အခင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘူမတ္ထရဏ် ဝါ-မြေပေါ်၌ခင်းအပ်သော အခင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ တဋ္ဌိက် ဝါ-သပေါ့ဖျာကိုသော်လည်းကောင်း၊ စမ္မခဏ္ဍံ ဝါ-သားရေပိုင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါဒပုဉ္ဆနံ ဝါ-ခြေသုတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖလကပီဌံ ဝါ-ပျဉ်ချပ်အင်းပျဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံ ဝါ ပန ကိဉ္စိ-အကြင် အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒါရုဘဏ္ဍံ ဝါ-သစ်ဘဏ္ဍာကိုသော်လည်းကောင်း၊ (သစ်သားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ဘဏ္ဍာကိုသော်လည်းကောင်း၊) မတ္တိကာဘဏ္ဍံ ဝါ-မြေညက်ဘဏ္ဍာကိုသော်လည်းကောင်း၊ (မြေညက်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သောဘဏ္ဍာကိုသော်လည်းကောင်း၊) အန္ဓမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ပတ္တမာရကံပိ-

---

ပါဒဒ္ဓါရေန။ ။"ခြေကြွခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်"ဟူရာ၌ "ပဌမခြေတစ်လှမ်း၌ ဒုက္ခဋ္ဌ, ဒုတိယခြေတစ်လှမ်း၌ ပါစိတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဘာ့ကြောင့် လေ့ကျပါတဖြင့် မဆုံးဖြတ်ဘဲ ခြေကြွလှမ်းခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရသနည်း၊ ဆွမ်းစားစရပ်က အခင်းရှိရာအရပ်မှ ခဲတစ်ကျ ဥပစာကို လွန်နေပြီ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ [လေ့ကျပါတူပစာရတော ဗဟိဋ္ဌိတတ္တာ ပါဒဒ္ဓါရေန ကာရေတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ၊ အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တသ ပဌမပါဒဒ္ဓါရေ ဒုက္ခဋ်၊ ဒုတိယပါဒဒ္ဓါရေ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။]

အနာဏတ္တိက။ ။ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ, သူတစ်ပါးကို ခိုင်းရှိုးဖြစ်စေ, "မရုပ်သိမ်းဘဲ သွားလော့, မပန်ပြောဘဲ သွားလော့"ဟု စေခိုင်းခြင်းကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်နှင့် စပ်၍ အာပတ်မသင့်ရကား အနာဏတ္တိကသိက္ခာပုဒ်တည်း၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်နှင့်စပ်၍ အာပတ်မသင့်သော်လည်း အကပ္ပိယသမာဒါနဒုက္ကဋ်အာပတ်ကား သင့်သည်သာ၊] အချို့စာ၌ "သာဏတ္တိက်"ဟုရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။

ပါဒပုဉ္ဆနံ။ ။ရေရွက်ကေဟိ ဝါ ပိလောတိကေဟိ ဝါ ပါဒပုဉ္ဆနတ္ထံကတာ-ကြိုးငယ်များကို အဝိုင်းသဏ္ဌာန်ဖြစ်အောင် ရစ်ပတ်၍ ပြုလုပ်သော, သို့မဟုတ် အဝတ်တောင်းတို့ကို ထပ်၍ ပြုအပ်သော ခြေသုတ်ဖို့ရာ အသုံးအဆောင်သည် "ပါဒပုဉ္ဆန" မည်၏၊ ယခုအခါ အုန်းဆံတို့ကို လုပ်အပ်သော ခြေသုတ်ဖုံလျှည်း ပါဒပုဉ္ဆနပင်တည်း၊ ပါဒါနံ-တို့ကို+ပုဉ္ဆနံ-သုတ်ကြောင်း အသုံးအဆောင်တည်း၊ ပါဒပုဉ္ဆနံ-ဆောင်။

ဖလကပီဌ။ ။ဖလကမေဝ-ပျဉ်ချပ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပီဌံ-တည်း၊ ဖလကပီဌံ-အောက်၌ ခြေထောက်မတပ်ဘဲ ပျဉ်ချပ်သက်သက်ထိုင်ခုံ။ [ဥတ္တရတ္ထရဏာ စသည်ကို နောက်သိက္ခာပုဒ်၌ ဖွင့်လတ္တံ့။]

သပိတ်ခြေကိုသော်လည်း၊ ဝုတ္တလက္ခဏော-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော်၊ [“ယေ အဝသိကသင်္ကေတာ”အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊] အလ္လောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ ဌပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဂစ္ဆန္တသ-သွားသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋမေဝ-သာ၊ (ဟောတိ)။ ပန-ကား၊ အာရညကေန-တောခိုနေသော ရဟန်းသည်၊ အနောဝဿကေ-မိုးမစွတ်အပ်သောအရပ်သည်၊ အသတိ-သော်၊ သင်္ဃ-အလုံးစုံသော ကျောင်းအသုံးအဆောင်ကို၊ ရက္ခေ-သစ်ပင်၌၊ လဂ္ဂေတွာပိ-ချိတ်၍လည်းကောင်း၊ (ဂန္ဓိ ဝဋ္ဋတိ၌ စပ်၊) ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ ဥပစိကာဟိ-ခြတ္တိသည်၊ နု ခဇ္ဇတိ-မခဲစားအပ် မခဲစားနိုင်၊ ဧဝံဝါ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်မူလည်း၊ ကတွာပိ-ပြု၍လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓိ, ဝဋ္ဋတိ၊ အဘ္ဘောကာသိကေန-အဘ္ဘောကာသိကမုတင်ဆောင် ရဟန်းသည်၊ (လွင်တီးခေါင်၌

ပတ္တာဓာရကံပိ။ ။ပိသည် ဂရဟာဇောတက၊ အောက်တန်းကျသော ပတ္တာဓာရကခ်ေသော်မှ ဒုက္ကဋ် ဖြစ်သေး၏။ တာလဝဏ္ဏ စသည်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိတော့ဟု သမ္ဘာဝနာပြု။ [ပတ္တာဓာရကံပီတိ ဣမိနာ တာလဝဏ္ဏ (ထန်းရွက်ယပ်), ဗီဇနီ (အခြားယပ်), ပတ္တ (သပိတ်), ပါနီယ ဥဒုက် (သောက်ရေမှုတ်), ပါနီယသင်္ခါဒီသု ဝတ္ထုဗဟုမေဝ နတ္ထိတိ ဒသေတိ။]

အာရညကေန ပန။ ။ တောကျောင်းဘုန်းတော်ကြီးများအား ကြည်ညိုသူတို့က.... ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် စသည်ကို သံယိကအဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲဖို့ရန် လှူတတ်ကြ၏၊ အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားလိုသော တောကျောင်းဘုန်းကြီးသည် ဘယ်လို စီစဉ်၍ သွားရမည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “အသတိ အနောဝဿကေ” စသည် မိန့်။

ဥပလက္ခဏနည်း။ ။“အသတိ အနောဝဿကေ”သည် အနောဝဿကကို မှတ်၍ပြသော ဥပလက္ခဏနည်းသာ၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-“သဘာဂါနံ အဘာဝေ”ဟုလည်း ဆိုသင့်သောကြောင့်တည်း၊ [ဣဒ္ဓ လက္ခဏဝစနံ သဘာဂါနံ အဘာဝေတိ စ ဣဒ္ဓိတမ္ပတ္တာ၊] ခရီးသွားမည့် တောကျောင်းဘုန်းကြီးသည် သံယိက မဟု စသည်ကို မိမိနှင့် သဘောတူသော အနီးအပါး ကျောင်းသို့ ပို့ထားပြီးမှ သွားရမည်၊ သဘာဂကျောင်း မရှိလျှင် မိုးမစွတ်အပ်သော လိုဏ်ဂု စသော အရပ်၌ ထားခဲ့ရမည်၊ ထိုအရပ်မျိုး မရှိမှ သစ်ပင်၌ ချိတ်ဆွဲထားခဲ့ရသည်။

ယထာ ဝါ။ ။ပြခဲ့သော နည်းများကိုသာ ပြု၍ သွားနိုင်သည် မဟုတ်သေး၊ ခြမစားနိုင် လောက်အောင် ကျောက်ခဲလေးလုံးအပေါ်၌ ညောင်စောင်းတင်၍ ထိုညောင်စောင်းပေါ်၌ အခြားညောင်စောင်းနှင့် အင်းပျဉ် စသည်များ အဆင့်ဆင့်တင်၍လည်း သွားကောင်းသည်။

အဗ္ဘောကာသိကေန။ ။အဗ္ဘောကာသိကမုတင်ဆောင်ရဟန်းသည် “ငါက ဥက္ကင်္ဌမုတင်ဆောင်”ဟု ဆို၍ သက်နှံးကုဋ်ရှိ မလုပ်ဘဲ သံယိကမဟု စသည်ကို လွင်တီးခေါင်၌ မထားကောင်းဟု ပြလို၍ “စီဝရကုဋ်ကဲ့ ကတွာ”ဟု မိန့်၊ ၇ ရက် ၇ လီ မိုးရွာနေ၍ သက်နှံးကုဋ် လုပ်ထားသော်လည်း မိုးမစွပ်အောင် မတတ်နိုင်လျှင်ကား အပြစ်မရှိတော့၊ ရုက္ခမူမုတင်ဆောင် ရဟန်းမှာ ဤနည်းပင်တည်း။

နေသော ရဟန်းသည်၊) စီဝရကုဋိုက်-သင်္ကန်းကျောင်းငယ်ကို၊ ကတ္တာပိ-ပြု၍ လည်း၊ ရက္ခိတဗ္ဗံ-စောင့်ရှောက်ရာ၏။ [သင်္ကန်းကို အမိုးအကာ လုပ်ထားသော ကျောင်းငယ်ကို "စီဝရကုဋိ"ဟု ခေါ်သည်။]

အတ္တနော-မိမိ၏၊ သန္ဓကေ-ဥစ္စာဖြစ်သော အခင်းဌာလည်းကောင်း၊ ဝိဿာ သိကပုဂ္ဂလိကေ-အကျွမ်းဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဥစ္စာဖြစ်သော အခင်းဌာလည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓရဏာဒိနိ-ရုပ်သိမ်းမှု အစရှိသည်တို့ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဂမနေ-ခြင်းဌာလည်းကောင်း၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ၊) သြတာပေန္တသ-နေလှန်းစဉ်၊ အာဂန္တာ-ပြန်လာ၍၊ ဥဒ္ဓရိဿာမိ-ရုပ်သိမ်းအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂစ္ဆတော-သွားသောရဟန်း၏လည်း ကောင်း၊ ဝုဒ္ဓတရာ-မိမိထက် သီတင်းကြီးသူတို့သည်၊ ဥဌာပေန္တိ-နေရာမှ ထစေ ကုန်အံ့၊ အမနုဿော-ဘီလူးပြိတ္တာသည်၊ တတ္ထ-ထိုနေရာ၌၊ နိသီဒတိ-ထိုင်နေအံ့၊ [အမနုဿောတိ ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ (တစ္ဆေ)။] ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက် သော၊ ဣဿရော-အစိုးရသူသည်၊ ဂဏ္ဍတိ-အတင်းယူအံ့၊ သီဟာဒယော-ခြင်္သေ့ အစရှိသည်တို့သည်၊ တံဌာနံ-ထိုအခင်းရှိရာအရပ်သို့၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်နေကုန်အံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သေနာသနံ-ကျောင်းအသုံးအဆောင်သည်၊ ပလိဗုဒ္ဓံ-နှောင့်ယှက်အပ်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ တတော-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပလိဗုဒ္ဓေ-နှောင့်ယှက်အပ်သော၊ သေနာသနေ-ကျောင်းအသုံးအဆောင်သည်၊ (သတိဝါ-ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊) ဇိဝိတပြဟ္မစရိယန္တရာယကရာသု-အသက်၏အန္တရာယ်, ပြဟ္မစရိယ၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ အာပဒါသု-ဘေးရန်တို့သည်၊ (သန္တီသု ဝါ-ရှိကုန်သော်လည်းကောင်း၊) ဂစ္ဆန္တသ-သွားသော ရဟန်း၏လည်း ကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

မဗ္ဘာဒိနံ-ညောင်စောင်းအစရှိသည်တို့၏၊ သံယိကတာ-သံယိက၏အဖြစ်လည်း ကောင်း၊ ဝုတ္တလက္ခဏော-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ ဒေသေ-လွင်တီးခေါင် အရပ်၌၊ သန္ဓရဏံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်ခင်းခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ သန္ဓရာပဏံဝါ-သူတစ်ပါးကို ခင်းစေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ အပလိဗုဒ္ဓတာ-မနှောင့်ယှက်အပ် သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အာပဒါယ-ဘေးရန်၏၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်း ကောင်း၊ နိရပေက္ခတာ-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ (မငဲ့ကွက်ဘဲ ဟူလို၊) လေဿပါတာတိက္ကမော - ခဲတစ်ကျ အရပ်ကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ဆ-ဤ ၆ ပါးတို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အင်္ဂါနိ-တည်း၊

ဝိဿာသိကပုဂ္ဂလိက။ ။မတောင်းဘဲ ယူသော်လည်း ကျေနပ်လောက်သဖြင့် ဝိဿာ သဂ္ဂါဟ ယူ၍ ဖြစ်နိုင်လောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဝိဿာသိကပုဂ္ဂလ"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာသည် မိမိဥစ္စာကဲ့သို့ ဖြစ်ရကား မရုပ်သိမ်းဘဲ သွားသော်လည်း အနာပတ္တိ၊ ထိုမျှလောက် မရင်းနှီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာ၌ကား မရုပ်သိမ်းဘဲ သွားလျှင် "ပုဂ္ဂလိကေ တိကဒုက္ကဋံ"ဟု ဆိုခဲ့သော ဒုက္ကဋ်တည်း။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ-တို့သည်၊ ပထမကထိနသဒိသာနေဝ-သာ၊ [တခ္ပို့စာ၌ ဣတိရှိ၏-အပေါ်၊] ပန-အထူး၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကိရိယာကိရိယံ-ယတည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [ဖဲသွားမှုကို ပြုခြင်းသည် ကိရိယ, ရုပ်သိမ်းမှုကို စသည်ကို မပြုခြင်းကား အကိရိယ။] .... စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၅။ ဒုတိယသေနာသန သိက္ခာပုဒ် ပဌမေ-၌၊ ဝိဟာရေတိ-ကား၊ ဂဇ္ဇေဝါ-အခန်း၌သော် လည်းကောင်း၊ အညတရသ္မိံ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆဒ္ဒေ-အလုံးစုံ မိုးအပ်သော၊ ဂုတ္တ သေနာသနေ ဝါ-လုံခြုံသောကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ (သန္ထရိတ္တာ ဝါ သန္ထရာ ပေတ္တာ ဝါ၌စပ်၊) သေယျန္တိ-ကား၊ သေယျာ နာမ ဘိသိစိမိလိကာ၊ပေ၊ ပဏ္ဏာသန္ထာ ရောတိ-သေယျာ နာမ ဘိသိစိမိလိကာ၊ပေ၊ ပဏ္ဏာသန္ထာရောဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ (ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ-ဟူလို၊) [သေယျာ နာမ-သေယျာ မည်သည်၊ ဘိသိ-ဘုံလျှိုလည်းကောင်း၊ စိမိလိကာ-ပုဆိုးကြမ်းလည်းကောင်း၊ ဥတ္တရတ္ထရဏံ-အပေါ်လွှမ်းအခင်းလည်းကောင်း၊ ဘူမတ္ထရဏံ-မြေအခင်းလည်းကောင်း၊ တဋ္ဌိကာ-သပေါ့ဖျာလည်းကောင်း၊ စမ္မခဏ္ဍော-သားရေပိုင်းလည်းကောင်း၊ နိသီဒနံ-နိသီဒိုန်အခင်းလည်းကောင်း၊ ပစ္စတ္ထရဏံ-သီးခြားအခင်းလည်းကောင်း၊ တိဏသန္ထာရော-မြက်အခင်းလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏသန္ထာရော-သစ်ရွက်အခင်းလည်းကောင်းတည်း။]

တတ္ထ-ထို ၁၀-ပါးသော သေယျာတို့တွင်၊ စိမိလိကာ နာမ-ကာ မည်သည်၊ ပရိကမ္မကတာယ-ပြုအပ်သော ပရိကံရှိသော၊ ဘူမိယာ-မြေ၏၊ (နွားချေးစသည်တို့ဖြင့် သုတ်လိမ်း၍ ဆေးခြယ်ထားသောမြေ, သမံတလင်းကို တင်၍ ဆေးခြယ်ထားသော မြေမျိုးတည်း၊) ဝဏ္ဏာနုရက္ခဏတ္ထံ-အဆင်းကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတာ-ပြုအပ်သော အခင်းတည်း၊ ဥတ္တရတ္ထရဏံ နာမ-ဏာ မည်သည်၊ မဠုပိဌာဒီနံ-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသည်တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ အတ္ထရိ တဗ္ဗယုတ္တက်-ခင်းခြင်း၌ သင့်လျော်သော၊ (တဗ္ဗပစ္စည်းကို ဘောဟောဟု ကြ၊) ပစ္စတ္ထရဏံ-အပေါ်လွှမ်းအခင်းတည်း၊ ဘူမတ္ထရဏံ နာမ-ဏာ မည်သည်၊ စိမိလိကာယ-ပုဆိုးကြမ်းအခင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ တဿာ-ထိုပုဆိုးကြမ်းအခင်း၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ (အတ္ထရိတဗ္ဗာ-ခင်းထိုက်သော၊) စိမိလိကာယ-သည်၊ အသတိ-သော်၊ သုဒ္ဓဘူမိယံ-သက်သက်သော မြေ၌၊ အတ္ထရိတဗ္ဗာ-ခင်းထိုက်သော၊ ကဋသာရကာဒိဝိကတိ-ဖျာ, သင်ဖြူး အစရှိသော အထူးပြုအပ်သောအခင်းတည်း၊ တဋ္ဌိကာ နာမ-ကာ မည်သည်၊ တာလပဏ္ဏာဒိဟိ-ထန်းရွက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကတတဋ္ဌိကာ-ပြုအပ်သော သပေါ့ဖျာတည်း။

စမ္မခဏ္ဍော နာမ-ဏ္ဍော မည်သည်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညဿုံ အလုံးစုံသော၊ စမ္မံ-သားရေတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သီဟစမ္မာဒိနံ-ခြသေ့ရေ အစရှိသည်တို့ကို၊ ပရိဟရဏေယေဝ-ကိုယ့်ဥစ္စာဟု သိမ်းပိုက်၍ သွားလေရာရာ ဆောင်ခြင်း၌သာ၊

ပဋ္ဌိကေ္ခပေါ-ပယ်မြစ်တော်မှခြင်းသည်၊ (ဟောတု)။ သေနာသနပရိဘောဂေ ပန-ကျောင်းအသုံးအဆောင်၌ကား၊ အကပ္ပိယစမ္မံနာမ-မအပ်သောသားရေမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပစ္စတ္ထရဏံ နာမ-ဏာ မည်သည်၊ ပါဝါရော-ခြုံထည်လည်းကောင်း၊ ကောဇဝေါ-သားမွေးကော်ဇောလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧတ္ထကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာ၊ (ဝုတ္တံ-ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ)၊ ("ဧတ္ထကမေဝ ဝုတ္တံ"ဟု ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ၌ ရှိ၏။) သေသံ-ကြွင်းသော အခင်းသည်၊ ပါဏဋ္ဌမေဝ-ထင်ရှားသည်သာ။ [သေသန္တိ-ဘိသိ, နိသီဒနံ, တိဏသန္ထာရော, ပဏ္ဏသန္ထာရောတိ အဝသိဋ္ဌ သေနာသနံ။]

ဣတိ-သို့၊ ဒသသု-၁၀ ပါးကုန်သော၊ ဣမာသု သေယျာသု-ဤအိပ်ရာနေရာတို့တွင်၊ ဧကံပိ-တစ်ခုလည်းဖြစ်သော၊ သေယျံ-အိပ်ရာနေရာကို၊ အတ္တနော-၏၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဝါအပိုင်းအခြားအားဖြင့် (ဝါစဉ်ဖြင့်)၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝုတ္တလက္ခဏော-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ ["ဂဠေ ဝါ အညတရသ္မိံ ဝါ" စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊] ဝိဟာရေ-၌၊ သန္ထရိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သန္ထရာပေတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဒိသံဂမိကော-အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားလတ္တံ့ဖြစ်သော၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဌပိတံ-ထားအပ်သော အိပ်ရာနေရာကို၊ ["ယထာ ထပိတံ"ဟုစာရှိ၏။ ဌပိတံ မပါလျှင် တထာစပ်ရာကို ကြည့်၍ "ဌပိယမာနံ"ဟု ထည့်နိုင်၏။] ဥပစိကာဟိ-ခြတို့သည်၊ နံ ခဇ္ဇတိ-မခဲစားအပ်, မခဲစားနိုင်၊ တထာ-ထို ခြမစားနိုင်လောက်အောင်သော

ပရိဟရဏေယေဝ။ ။အတ္တနော သန္ထတံ ကတ္တာ တံ တံ ဝိဟာရံ ဟရိတွာ မဠေပိဌာဒိသု အတ္ထရိတွာ ပရိဘောဂေယေဝ ပဋ္ဌိကေ္ခပေါ-ကိုယ့်ဥစ္စာ အနေအားဖြင့် ထိုထို ကျောင်းသို့ ဆောင်ယူ၍ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ် စသည်တို့၌ ခင်း၍ သုံးခြင်း၌သာ ပယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ [ပရိ-ကိုယ့်ဥစ္စာဟု သိမ်းပိုက်၍+ဟရဏ-ဆောင်ယူခြင်း။]

သေနာသနပရိဘောဂေ။ ။(ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်ဘဲ) ကျောင်းအသုံးအဆောင်အဖြစ်၌ကား မအပ်သော သားရေ မရှိပါ။ ။သေနာသနသန္ထတံ ကတ္တာ (ကျောင်းပိုင်ပစ္စည်းလုပ်၍) ဘူမတ္ထရဏဝသေန ပရိဘောဂေ နေဝတ္ထိ ဒေါသော။

ပါဝါရော ကောဇဝေါ။ ။ပါဝါရေ၏ သဏ္ဌာဒေ၏ သရီရံ ဧတေနာတိ ပါဝါရော-ကိုယ်ကို ပုံးကြောင်း, ခြုံကြောင်းဖြစ်သော တဘက်, စောင်၊ ကောဇဝေါတိ ဥဒ္ဒလောမိဧကန္တလောမိအာဒိ ကောဇဝတ္ထရဏံ-တစ်ဖက်အမွေးရှိသော(တစ်ဖက်ချော), ၂ ဖက်အမွေးရှိသော (နှစ်ဖက်ချော) ကော်ဇောအခင်း။

ယထာ ဥပစိကာဟိ နံ ခဇ္ဇတိ။ ။ခြမစားအောင် ကျွေးခဲ့ ၄-လုံးပေါ် ညောင်စောင်းတင်၍ ထိုအပေါ်၌ ဘိသိစသည်ကို ထား၍ မိုးမယိုသော ကျောင်းခန်း စသည်၌ ထားခဲ့ရမည်၊ မိုးယိုသောကျောင်း၌ မိုးဖို့ရာ မြက်စသည်တို့ အဆင်သင့် ရှိနေ၍ မိုးတတ်လျှင် မိုးပြီးမှ ထိုကျောင်းခန်း၌ ထားရမည်၊ မမိုးနိုင်လျှင် မိုးမယိုသော နေရာကို ရှာ၍ ထားခဲ့ရမည်၊ တစ်ကျောင်းလုံး မိုးယိုလျှင် ဒါယကာများအိမ်သို့ ပို့၍ ထားခဲ့ရမည်၊ ဒါယကာများက သံယိက

အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဌပနဝေယျ-ထားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း မရုပ်သိမ်းအံ့၊ နာ ဥဒ္ဓရာပေယျ-သူတစ်ပါးကိုမူလည်း မရုပ်သိမ်းစေအံ့၊ ပုရိမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ အနာပုစ္ဆံ ဝါ-မပန်ပြောဘဲမူလည်း ဂဠေယျ-အံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ (ပဌမပါဒေစသည်၌စပ်၊) ဝါ-ထိုရဟန်းသည်၊ (အတိက္ကမန္တသ၌ စပ်၊) ပရိက္ခိတ္တသ-ကာရံအပ်သော၊ အာရာမသ-အာရာမ်၏၊ ပရိက္ခေပ-အကာအရံကိုလည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိတ္တသ-မကာရံအပ်သော၊ (အာရာမသ-၏၊) ဥပစာရံ-ကိုလည်းကောင်း၊ [အစွန်ဆုံးကျောင်းမှ ခဲ ၂ ကျကို ဥပစာဟု ဆိုသည်၊] အတိက္ကမန္တသ-ကျော်လွန်လတ်သော်၊ (တစ်နည်း) အတိက္ကမန္တသ-ကျော်လွန်သော၊ (တဿ-၏၊) ပဌမပါဒေ-ပဌမခြေလှမ်း၌၊ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်း၌၊ ဥပစိကာသက်-ခြင်္သေ့ဖြစ်သော ယုံမှားဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တတော-ထိုကျောင်းမှ၊ အနာပုစ္ဆံပိ-မပန်ပြောဘဲလည်း၊ ဂန္တ္မဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မပန်ပြောဘဲ သွားခြင်းငှာ အပ်ပါသော်လည်း၊ အာပုစ္ဆနံ-ပန်ပြောခြင်းသည်၊ ဝတ္တံ-ဂမိကဝတ်တည်း၊ [ဝတ္တန္တိ ဂမိကဝတ္တံ၊] (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ သံယိကေ-သံယာဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ သေယျ-အိပ်ရာနေရာကို၊ သန္ထရိတွာ-ခင်းပြီး၍၊ အနုဒ္ဓရိတွာ-ရုပ်လည်း မရုပ်သိမ်းဘဲ၊ အနာပုစ္ဆ-ပန်လည်း မပန်ပြောဘဲ၊ ပက္ကမနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ သာမာရဏာပညတ္တိ ၊ပေ၊ တိက ဒုက္ကဋံ။

ပန-ကား၊ ဝုတ္တ လက္ခဏသ-သော၊ ဝိဟာရသ-၏၊ ဥပစာရေ-၌၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်ဖြစ်သော၊ အာသန္နေ-အနီး၌၊[ဥပစာရေကို ဗဟိအာသန္နေဟုထပ်ဖွင့်သည်၊ "ဥပစာရေတိ ဧတသ္မိံ ဝိဝရဏေ ဗဟိအာသန္နေတိ"] ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ ဝါ-ဆွမ်းစားစရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊[ဥပဋ္ဌာနသာလာယံဝါတိ-ဘောဇနသာလာယံဝါ]

ပစ္စည်းကို (တာဝန်ကြီး၍) လက်မခံလိုလျှင် လွင်ပြင်မှာပင် ကျောက်ခဲပေါ် ညောင်စောင်းတင်၍ ထိုညောင်စောင်းပေါ်၌ ဘိသိစသည် တင်၍ မြက် သစ်ရွက်တို့ဖြင့် ဖုံးခဲ့ရမည်၊ ထိုသို့ထားခဲ့လျှင် ထိုကျောင်းပျက်သော်လည်း ကျန်သမျှမှာ နောက်လာ အာဂန္တုကအတွက် အကျိုးများလိမ့်ဦးမည်။

ဥပစိကာသက်၏ နတ္ထိ။ ။ကျောက်ဖျာပေါ် ကျောက်တုံးပေါ် တည်၍ ဆောက်အပ်သော ကျောင်း, ကျောက်တောင် ထွင်းအပ်သော လိုဏ်ဂူ, အုတ်တိုက်များ၌ ခြုတက်လိမ့်မည်ဟု ယုံမှားဖွယ် မရှိ။ [တချို့အုတ်တိုက်များကား ယခုအခါ ခြုတက်၏၊ ထိုသို့ ခြုတက်လျှင် ထိုအုတ်တိုက်မှ သွားသူသည် ရုပ်သိမ်း-ပန်ပြော၍ သွားရမည်။]

ဥပဋ္ဌာန၊ပေ၊သန္ထရာပေတွာ ဝါ။ ။ဘိသိစသော သေယျ ၁၀-မျိုးကို အန္တောဂဿ စသည်၌ ခင်း၍ မရုပ်သိမ်းဘဲ သွားလျှင် ကျောင်းလည်း ပျက်, သေယျလည်း ပျက်သောကြောင့် ပါစိတ်ဟု ပညတ်တော်မူ၏၊ ဝိဟာရ၏ ဥပစာဖြစ်သော ဥပဋ္ဌာနသာလာ စသည်၌ ခင်းလျှင်ကား

အပရိစ္ဆိန္နမဂ္ဂေဝါ-မကာရံအပ်သောမဂ္ဂပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆိန္နေ**ပိ**-ကာရံအပ်ပါသော်လည်း၊ ဗဟုနံ-များစွာကုန်သော ရဟန်း, သာမဏေတို့၏၊ **သန္ဓိ**ပါတဘူတေ ဝါ-စုဝေးရာ ဖြစ်၍ဖြစ်သော မဂ္ဂပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ **ရုက္ခမူ**လေဝါ-သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ **သန္ဓ**ရိတ္တာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ **သန္ဓ**ရာပေတ္တာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဥဒ္ဒရဏာဒီနိ အကတ္တာ စသည်၌စပ်၊) **မ**ဟာ**ပ**ဒ္ဒ-ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကိုကား၊ ဝိဟာရေဝါ-ကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တပကာရေ-ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊ ဝိဟာရူပစာရေ ဝါ-ကျောင်းဥပစာ၌သော်လည်းကောင်း၊ **သန္ဓ**ရိတ္တာ ဝါ **သန္ဓ**ရာပေတ္တာ ဝါ, ဥဒ္ဒရဏာဒီနိ, အကတ္တာ-မပြု၊မူ၍၊ **ဂ**ဏ္ဌ**ဿ**-သွားသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋမေ**ဝ** (ဟောတိ)၊ **အ**တ္တနော, **သ**ဒ္ဓေ-၌လည်းကောင်း၊ ဝိ**ဿ**ာသိကပုဂ္ဂလေ-**အ**ကျွမ်းဝင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ဥစ္စာ၌လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒရဏာဒီနိ-တို့ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ (ဂမနေ-၌လည်းကောင်း၊) ပုရိမနယေနေ**ဝ**-သာလျှင်၊ ပလိဗုဒ္ဓံ-နှောင့်ယှက်အပ်သော အိပ်ရာနေရာကို၊ **ဆ**ဒ္ဒေတ္တာ-စွန့်၍၊ ဂမနေ-၌လည်းကောင်း၊ (**အ**နာပတ္တိ ဟောတိ)။

ယော-**အ**ကြင်ရဟန်းသည်၊ **အ**ဒ္ဓေ**ဝ**-ယနေ့ပင်၊ **အ**ာဂန္တာ-ပြန်လာ၍၊ ပဋိဇဂ္ဂိ**သ**ာမိ-သုတ်သင်အံ့ (ရုပ်သိမ်းအံ့၊) ဣတိ **ဧ**ဝံ-ဤသို့၊ **သ**ာ**ပ**ကော-ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိသည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊) **နဒီ**ပါရံ**ဝ**ါ-မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမန္တရံ**ဝ**ါ-အခြားတစ်ရွာသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တာ-သွားပြီး၍၊ **ဝ**ါ-သွားပြီးနောက်၊ **ယ**တ္တ-**အ**ကြင်ရောက်ရာအရပ်၌၊ **အ**ဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဂမနစိတ္တं-ခရီးသွားကြောင်းစိတ်သည် (ဆက်လက်၍ ခရီးသွားလိုသောစိတ်သည်)၊ **ဥ**ပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ **တ**တ္ထေ**ဝ**-ထိုအရပ်၌ပင်၊ ဌိတော-တည်လျက်၊ ဂန္ဓိ-တစ်စုံတစ်ယောက်ကို၊ ပေသေတ္တာ**ဝ**ါ-

---

ဝိဟာရမဟျက်, ဘိသိ စသည်သာ ဟျက်သောကြောင့် ဒုက္ကဋ်ဟု ပညတ်တော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့် **အ**များ မြင်လောက်သော ဥပဌာနသာလာ, **အ**ပရိစ္ဆိန္နမဂ္ဂေ**ပ**, ပရိစ္ဆိန္နဖြစ်လျှင် ဗဟုနံ သန္ဓိပါတ**မ**ဂ္ဂေ**ပ**, ရုက္ခမူလတို့ကို ပြထားသည်။

မဟာ**ပ**ဒ္ဒ။ ။ဝုတ္တပ္ပကာရေဖြင့် ဥပဌာနသာလာ စသည်ကို ညွှန်သည်၊ သေယျာ ၁၀ မျိုးတွင် မပါ၀င်သော မ**ဟာ**ပဒ္ဒကိုကား ဝိဟာရ၌ဖြစ်စေ, (ဥပဌာနသာလာ စသော) အပြင်ဥပစာ၌ဖြစ်စေ ခင်းထား၍ မရုပ်သိမ်းဘဲ သွားလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ချည်းသာ၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-**မ**ဟာ**ပ**ဒ္ဒတို့ကို ဝိဟာရအတွင်း၌ ထားသော်လည်း တော်တော်ကြာရုံဖြင့် ခြေမတက်နိုင်၍ ကျေးငှက်မဟျက်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ဝိဟာရအပြင်၌ ထားလျှင်ကား ကျောင်းစဉ်လှည့်သူတို့ မြင်၍ ရုပ်သိမ်းကြလိမ့်မည်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

ယတ္တ**သ**ဒ္ဓေ**လ**ေ**တ**တ္ထေ**ဝ**။ ။နဒီပါရ စသည်သို့ ရောက်ပြီးနောက်မှ တစ်ဖန်ဆက်၍ ခရီးသွားလိုစိတ်ရှိလျှင် ထိုစိတ်ဖြစ်ရာ အရပ်မှပင် တစ်ယောက်ယောက်ကို စေလွှတ်၍ မုလသာ[illegible]ခဲ့သော သေယျာကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ဖို့ရန် ပန်ကြောပါ၊ ထိုသို့ မပန်ကြောဘဲ ဆက်၍ သွားလျှင် ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌ "အညတ္တ ဂစ္ဆန္တော ပါဒုဒ္ဓါရေန ကာရေတဗ္ဗော"အရ ဆုံးဖြတ်ပါ၊ ထို့မကြောင့် "တတ္ထေ**ဝ**"ဟု **ဧ**ဝဖြင့် မိန့်သည်။

စေလွှတ်၍သော်လည်း၊ အာပုစ္ဆတိ-ပန်ပြောအံ့၊ နဒိပူရရာဇစောရာဒီသု-မြစ်ရေပြည့်ခြင်း, မင်း ခိုးသူ အစရှိသော အန္တရာယ်တို့တွင်၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အန္တရာယ်သည်၊ ပလိဗုဒ္ဓေါ-နှောင့်ယှက်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်း၊) ပစ္စာဂန္တုံ-ပြန်လာခြင်းငှာ၊ နှ သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်အံ့၊ တဿစ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ [ယော စမ္မ စကို ဤ၌ ရွှေ့၍ ပေးနိုင်သောကြောင့် "တဿ စ"ဟု စ, မပါသင့်၊] အာပဒါသု-ဘေးရန်တို့ကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တသ-မရုပ်သိမ်းဘဲ သွားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ဝုတ္တလက္ခဏသေယျာ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော အိပ်ရာနေရာလည်းကောင်း၊ တဿာ-ထိုအိပ်ရာ နေရာ၏၊ သံယိကတာ-သံယိက၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တလက္ခဏော-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ (သင္ဘပရိစ္ဆဒ္ဒေ ဝုတ္တသေနာသနေ ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊) ဝိဟာရေ-၌၊ သန္ဌရဏံဝါ-ကိုယ်တိုင်ခင်းခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ သန္ဌရာပဏံဝါ-သူတစ်ပါးကို ခင်းစေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ အပလိဗုဒ္ဓတာ-မနှောင့်ယှက်အပ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အာပဒါယ-ဘေးရန်၏၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ အနပေက္ခသ-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသောရဟန်း၏၊ ဒိသာပက္ကမနံ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥပစာရသီမာတိက္ကမော-ဥပစာရသီမ်ကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သတ္တ-၇ ပါးကုန်သော၊ ပေ၊ ဝုတ္တနယေ နေ၀ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-တည်း။ ..... ပဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၆။ အနုပဇ္ဈ သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ ဇာနန္တိ-ကား၊ အယံ-ဤရဟန်းကို၊ အနုဠာပနီယော-မထစေထိုက်၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ တေနေ၀-ထို့ကြောင့်ပင် (ထိုသို့ မထစေထိုက်ဟု သိသူကို ဇာနံဟု ဆိုလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အသ-ထိုဇာနံဟူသောပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဝုမှောတိ ဇာနာတိ၊ ပေ၊ သံယေန ဒိန္နောတိ ဇာနာတိတိ-ဟူ၍၊ ဘဂ၀တာ၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဟိ-အကြောင်းကို ထင်စွာပြဦးအံ့၊ [ဝုမှ စသည်တို့၏ အနုဠာပနီယဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ထင်စွာပြဦးအံ့-ဟူလို၊] ဝုမှော-သီတင်းကြီးသူကို၊ အတ္တနော-မိမိထက်၊ ဝုမှတာယ-ကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုဠာပနီယော-မထစေထိုက်၊ ဂိလာနော-မကျန်းမာသူကို၊ ဂိလာနတာယ-မကျန်းမမာ, သနားစရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊

တေနေ၀သ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ပါဠိတော်၌ "ဇာနံ"ဟု သာမညရှိပါလျက် "အနုဠာပနီယော အယံ"ဟူသော အနက်ကို အဘယ်မှ ရ၍ ဖွင့်ပြအပ်ပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တေနေ၀သ"စသည်မိန့်၊ ထိုပဒဘာဇနီမှ ရ၍ ဖွင့်ပြနိုင်သည်-ဟူလို။

ဝုမှော ဟိ။ ။ပဒဘာဇနီ၌ "အနုဠာပနီယော"ဟု မပါပါတကားဟု ထပ်၍ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဝုမှော ဟိ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ ကြီးသူသည် ကြီးသောကြောင့်ပင် မထစေထိုက်ရကား "ဝုမှော"စသည်ကို ဟောလျှင် အနုဠာပနီယဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်သည်-ဟူလို။

(အနုဋ္ဌာပနီယော)၊ ပန-ကား၊ သံယော-သည်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကသဝါ-ဘဏ္ဍာတိုက်စိုး ရဟန်းအားသော်လည်းကောင်း၊ (ဒေတိ၌စပ်၊) ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ (ဗဟူ ပကာရတံ ဂုဏာဝိသိဋ္ဌတံတို့၌စပ်၊) ဓမ္မကထိကဝိနယဓရဂဏဝါစကာစရိယာနံဝါ-ဓမ္မကထိက, ဝိနည်းမိုရ်, ဂိုဏ်းကို စာချသောဆရာတို့အားသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟူပကာရတံ-များသောကျေးလူးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂုဏာဝိသိဋ္ဌတာ-ဂုဏ်အားဖြင့် ထူးကဲကုန်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ သလ္လက္ခေတွာ-၍၊ ဓုဝဝါသတ္ထာယ-အမြဲနေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ [ဤမှနောက်၌ "သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍"ဟု တွေ့ရ၏၊ ပါစိတ္တာဒိ အဋ္ဌကထာ၌မပါ။] သမ္မနိတ္တာ-သမုတ်၍၊ ဒေတိ-ပေး၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယသ-အကြင်ရဟန်းအား၊ သံယေန-သည်၊ ဒိန္နော-ပေးအပ်ပြီ၊ သောပိ-ထိုရဟန်းကိုလည်း၊ အနုဋ္ဌာပနီယော-မထစေထိုက်။

ပုဗ္ဗပဂတန္တိ-ကား၊ ပုဗ္ဗံ-မိမိအလျင်၊ ဥပဂတံ-ကပ်ဝင်ပြီးသော၊ အနုပခဇ္ဇာတိ-ကား၊ မဠ္ဆပီဌာနံဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိသန္တသ-အတွင်းသို့ ဝင်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ နိက္ခမန္တသ ဝါ-အပြင်သို့ ထွက်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ တသ ဘိက္ခုနော ဝါ-ထိုရဟန်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ဥပစာရံ-ဥပစာသို့ (အနီးအပါး အရပ်သို့)၊ အနုပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ [အနု ပိုဟန်တူသည်၊] (သေယျံ ကပ္ပေယျဒ္ဒ်စပ်၊) တတ္ထ-ထိုမဠ္ဆပီဌ ဘိက္ခုတို့တွင်၊ တာဝ-ဘိက္ခုမှ ရှေးဦးစွာ၊ မဠ္ဆပီဌာနံ-တို့၏၊ (ဥပစာရောဒ္ဒ်စပ်၊) မဟာလွကေ-ကြီးသော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဒိယဏော ဟတ္ထော-အခွဲအားဖြင့် ၂ တောင်သည်(တစ်တောင့်ထွာသည်)၊ [သမန္တာ ဒိယဏော ဟတ္ထောတိ မရွှေ ပညတ္တံ မဠ္ဆပီဌံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။] ဥပစာရော-ဥပစာတည်း(အနီး၌ဖြစ်သောအရပ်တည်း)၊ ခုဒ္ဒကေ-ငယ်သော၊ (ဝိဟာရေ-၌၊) ယတော-အကြင်ဘက်၌၊ ပဟောတိ-တစ်တောင့်ထွာလောက်၏၊ တတော-ထိုဘက်၌၊ ဒိယဏော ဟတ္ထော-သည်၊ (ဥပစာရော-တည်း။) ပန-ကား၊ ပဝိသန္တသ-ဝင်သော၊ တသ-ထိုရဟန်း၏၊ ပါဒဓောဝနပါသာဏတော-ခြေဆေးရာကျောက်ဖျာမှ၊ (ဒ္ဒါရေ-တံခါးအနီး၌၊နိက္ခိတ္တပါဒဓောဝနပါသာဏတော၊) ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ မဠ္ဆပီဌံ-သည်၊ (အတ္ထိ-၏။) တာဝ-ထိုညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တိုင်အောင်၊ (ဥပစာရော-တည်း။) နိက္ခမန္တသ-ထွက်သော၊ (တသ-ထိုရဟန်း၏။) မဠ္ဆပီဌတော-မှ၊ ယာဝ-လောက်၊ ပဿာဝဌာနံ-ကျင်ငယ်စွန့်ရာအရပ်သည်၊ (အတ္ထိ-၏။) တာဝ-ထိုကျင်ငယ်စွန့်ရာအရပ်တိုင်အောင်၊ ဥပစာရော-တည်း။

သေယျံ ကပ္ပေယျာတိ-ကား၊ တသ-ထိုရဟန်း၏၊ သမ္ဘာဝံ-ကျဉ်းမြောင်းခြင်းကို၊ ကတ္တုကာမတာယ-ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တသ္မိံ ဥပစာရေ-ထိုဥပစာ၌၊ ဒသသု-၁၀ ပါးကုန်သော၊ သေယျာသု-အိပ်ရာနေရာတို့တွင်၊ ဧကံပိ-တစ်ခုသော အိပ်ရာနေရာကိုလည်း၊ သန္ဌရန္တသ ဝါ-ကိုယ်တိုင်ခင်းသောရဟန်း၏

သော်လည်းကောင်း၊ သန္ဓရာပေန္တသဝါ-သူတစ်ပါးကို ခင်းစေသောရဟန်း၏ သော်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ တတ္ထ-ထိုအိပ်ရာနေရာ၌၊ နိသီဒန္တသ ဝါ-ထိုင်သောရဟန်း၏သော်လည်းကောင်း၊ နိပဇ္ဇန္တသ ဝါ-အိပ်သောရဟန်း၏ သော်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ဒွေပိ-ထိုင်ခြင်း အိပ်ခြင်း ၂ မျိုးလုံးတို့ ကိုလည်း၊ ကရောန္တသ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ)။ ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်၊ ,ကရောန္တသ-ထိုင်မှု အိပ်မှုကို ပြုသောရဟန်း၏၊ ပယောဂ ဂဏနာယ-ပယောဂ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ အနုပခဇ္ဇ-အနီးသို့ ဝင်၍၊ သေယျ-ထိုင်ခြင်း အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပနဝတ္ထုသို့-ပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ပုဂ္ဂလိကေ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ကျောင်း၌၊ (အနုပခဇ္ဇ-၍၊) သေယျ-ကို၊ ကပ္ပေန္တသ-ပြုသော ရဟန်း၏၊ တိကဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဝုတ္တုပစာရတော-ဆိုအပ်ပြီးသော ဥပစာမှ၊ (ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၏ တစ်တောင့်ထွာဥပစာ, ခြေဆေးကျောက်ဖျာမှ ဝင်လမ်းဥပစာ, ကျင်ယမ်စွန့်ရာ အရပ်သို့ ထွက်လမ်းဥပစာမှ-ဟူလို၊) ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာဒိကေဝါ-ဆွမ်းစားစရပ် အစရှိသော အရပ်၌သော် လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရဿ-၏၊ ဥပစာရေ ဝါ-ဥပစာ၌သော်လည်းကောင်း၊ သန္ဓရဏသန္ဓရာပနေသုပိ-ကိုယ်တိုင်ခင်းခြင်း, သူတစ်ပါးကို ခင်းစေခြင်းတို့ကြောင့် လည်းကောင်း၊ နိသဇ္ဇသယနေသုပိ-ထိုင်ခြင်း အိပ်ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋမေဝ။

ပန-ကား၊ အတ္တနောဝါ-မိမိ၏သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဿာသိကဿဝါ-အကျွမ်း ဝင်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ သန္တကေ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ သန္ဓရန္တသ စ-ခင်းသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂိလာနော-မကျန်းမာသည်၊ (ဟုတ္တာ ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊) သီတုဏ္ဏ ပိဋ္ဌိတော-အအေး အပူသည် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ ဝါ-လည်းကောင်း၊) ပဝိသတိ-အနီးသို့ ကပ်ဝင်အံ့၊ တဿ စ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ [ယော စ, တဿ စဟု ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတည်းက ၂ ခါ မဆည်းနှိုင်၊ ထို့ကြောင့် စ တစ်လုံး ပိုသည်၊] အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (ပဝိသန္တသ စ-အနီးသို့ ကပ်ဝင်သော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ သံယိကဝိဟာရတာ-သံယိကကျောင်း ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုဋ္ဌာပနီယဘာဝဇာနနံ-မထစေထိုက်သူ၏အဖြစ်ကို သိခြင်းလည်းကောင်း၊ (မထစေထိုက်သူမှန်းသိခြင်း-ဟူလို၊) သမ္ဘာဝေတုကာမတာ-ကျဉ်းမြောင်းစေခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥပစာရေ-ဥပစာ၌၊ နိသီဒနံ ဝါ-ထိုင်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ နိပဇ္ဇနံ ဝါ-အိပ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့ ဣမာနိ စတ္တာရိပေ၊ ပန-ထူး၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဒုက္ခဝေဒနမေဝ-ဒုက္ခဝေဒနာသာ ရှိ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၇။ နိကဗုန သိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ ကုပိတောတိ-ကား။ ကုဒ္ဓေါ-အမျက်ထွက်သည်၊ ဝါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ အနတ္တမနောတိ-ကား၊ အတုဋ္ဌစိတ္တော-မနှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ (နိကမ္ပေယျ ဝါ နိကမ္ပာပေယျ ဝါတို့၌စပ်၊) နိကမ္ပေယျ ဝါ နိကမ္ပာပေယျ ဝါ ပါစိတ္တိယန္တိ ဧတ္ထ-ယံ ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ အနေကဘူမိကာ-များသောဘုံအဆင့်ရှိကုန်သော၊ ဝါ-များသော အထပ်ရှိကုန်သော၊ ယေ ပါသာဒါ-အကြင်ပြာသာဒ်တို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ အနေကကောဋ္ဌကာနိ-များသောတံခါးမုခ် ရှိကုန်သော၊ ယာနိ ဝါ စတုသာလာနိ-အကြင်လေးဖက်တန်းလျားစရပ်တို့သည်လည်း၊ (သန္တိ-နိ၏၊) တာဒိသေသု-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်ကုန်သော၊ သေနာသနေသု-တို့၌၊ ဂဟေတ္တာ-ဆွဲကိုင်၍၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ အဋ္ဌပေတ္တာ-မတန့်ထားမူ၍၊ (ရပ်မထားဘဲ-ဟူလို၊) ဧကေနေဝ ပယောဂေန-တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂဖြင့်သာလျှင်၊ အတိက္ကာမေန္တသ-ကျော်းကို လွန်စေသော ရဟန်း၏၊ (ကျော်းပြင်ဘက်ရောက်အောင် နှင်ထုတ်သူ၏-ဟူလို၊) ဧကံ-တစ်ချက်သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အန္တရေ-အကြား၌၊ ဌပေတ္တာ-တန့်ထား၍၊ [တချို့စာ၌ "အန္တရေ"မပါ၊ ဌပေတ္တာ ဌပေတ္တာဟု ၂ ချက်ရှိ၏။] နာနာပယောဂေဟိ-အမျိုးမျိုးသော ပယောဂတို့ဖြင့်၊ အတိက္ကာမေန္တသ-၏၊ ဒွါရဂဏနာယ-တံခါးပေါက်၏အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ)၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ အနာမသိတ္တာ-မသုံးသပ်မူ၍၊ နိက္ခမ-ထွက်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-ပြော၍၊ ဝါစာယ-စကားဖြင့်၊ နိကမ္ဘန္တသာပိ-နှင်ထုတ်သောရဟန်း၏လည်း၊ ဧသေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း။

ပန-ကား၊ နိကမ္ပာပေန္တသ-နှင်ထုတ်စေသော ရဟန်း၏၊ (ဒုက္ကဋံ၌စပ်၊) နိကမ္ဘ-နှင်ထုတ်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဏတ္တမတ္တေ-စေခိုင်းအပ်ကာမျှ၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ အာဏတ္တေ-စေခိုင်းအပ်သော၊ တသ္မိ-ထိုသူသည်၊ ဗဟုကေပိ-များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါရေ-တံခါးတို့ကို၊ နိက္ခာမေန္တေ-ထွက်စေလတ်သော်၊ [ထွက်သွားအောင် နှင်ထုတ်လတ်သော် ဟူလို၊] ဣတရဿ-အခြားသော အာဏာပကရဟန်း၏၊ ဧကမေဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထကာနိ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဒွါရာနိ-တံခါးတို့တိုင်အောင်၊ [အဒွါအစွန္တသံယောဂ ကြီသည်၊] နိကမ္ဘာဟိ-နှင်ထုတ်လော့၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ မဟာဒွါရံ-တံခါးမကြီးသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) တာဝ-ထိုတံခါးမကြီးတိုင်အောင်၊ နိကမ္ဘာဟိ-နှင်ထုတ်လော့၊

အနေက၊ ယေ၊ စတုသာလာနိ။ ။လေးမျက်နှာ၌ တန်းလျားရှည်စရပ်ကို "စတုသာလ" ဟု မှတ်ပါ၊ အခန်းများစွာ ရှိရကား တစ်ခန်းလျှင် တစ်ခါးမုခ် တစ်ခုစီ ရှိ၍ "အနေကကောဋ္ဌကာနိ"ဟု ဆိုသည်။ [အနေကကောဋ္ဌာကာနိတိ အနေကဒွါရကောဋ္ဌကာနိ။]

ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ နိယမေတွာ-သတ်မှတ်၍၊ အာဏာတ္ထော-စေခိုင်းအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဒ္ဓါရဂဏနာယ-တံခါးပေါက်၏အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ ပုဂ္ဂလိကေ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ (ဝိဟာရေ-၌၊) နိကမှန္တသ-နှင်ထုတ်သော ရဟန်း၏။) တိကဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ ပရိက္ခာရနိကမှနေ-ပရိက္ခာရာကို ဆွဲထုတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာဒိကာ-ဆွမ်းစားစရပ်အစရှိသော၊ ဝိဟာရူပစာရာ-ကျောင်းဥပစာမှ၊ တဿဝါ-ထိုရဟန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပရိက္ခာရသ ဝါ-ပရိက္ခာရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိကမှနေ-နှင်ထုတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဒုက္ကဋံ ဟောတိ)။ပန-ကား၊ အနုပသမ္ပန္နသ-လူ,သာမဏေကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ဝါပါလျှင် ကောင်း၏။) အနုပသမ္ပန္နပရိက္ခာရသ ဝါ-လူ,သာမဏေ၏ ပရိက္ခာရာကို သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရာဝါ-ကျောင်းမှသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရူပစာရာ ဝါ-မှသော်လည်းကောင်း၊ နိကမှနေ-နှင်ထုတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိကမှာ ပနေ စ-နှင်ထုတ်စေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋမေဝ (ဟောတိ)၊ တဋ္ဌ-ထိုဒုက္ကဋ်ကိုလည်း၊ [တဋ္ဌာတိ ဒုက္ကဋံ ပရာမသတိ၊] အသမ္ဘဒ္ဓေသု-တစ်စပ်တည်း မဖွဲ့စပ်ကုန်သော၊ ပရိက္ခာရေသု-တို့၌၊ ပရိက္ခာရဂဏနာယ-အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-ထိုက်၏။

အတ္တနော ဝါ-မိမိ၏သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဿာသိကဿ ဝါ-အကျွမ်းဝင်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ သန္တကာ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝိဟာရာ-မှ၊ နိကမှနေ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သကလသံယာရာမတောပိ-အလုံးစုံသောသံယာ အရံမှလည်း(တစ်တိုက်လုံးမှလည်း)၊ ဘဏ္ဍနကာရကဿဝါ-ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုတတ်သော ရဟန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ တဿ-၏၊ ပရိက္ခာရဿဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိကမှနေ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိကမှာပနေဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ)။ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝသနဋ္ဌာနတော-နေရာအရပ်မှ၊ အလဇ္ဇိဿ-အလဇ္ဇီရဟန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသောရဟန်းကိုလည်းကောင်း၊ (နိကမှနေ၌စပ်၊) နှ သမ္မာဝတ္တန္တာနံ-ကောင်းစွာမကျင့်ကုန်သော၊ အန္တေ ဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ-အနီးနေတပည့်, အတူနေတပည့်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တေသံ-ထို အန္တေဝါသိက, သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်တို့၏ ပရိက္ခာရဿဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ နိကမှနေစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သယံ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-အရူး အစရှိသည်တို့သည်၊ (သမာ်နာနံ-ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-ဖြစ်ကုန်သော

သယဉ္စ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ။ ။ရှေ့၌ "ဥမ္မတ္တကဿ"ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထို"ဥမ္မတ္တက"သည် နှင်ထုတ်အပ်သောရဟန်းဥမ္မတ္တကတည်း၊ ဤနေရာ၌ မိမိကိုယ်တိုင် ဥမ္မတ္တကဖြစ်သူတည်းဟု သိစေလို၍ "သယဉ္စ"ဟု မိန့်သည်၊ "သယဉ္စ"ဟု စသဒ္ဒါပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် "ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ" စသဒ္ဒါ ပါဖွယ် မလို။

ရဟန်းတို့၏။) [အာဒိဖြင့် ခံတွေ့စိတ္တ, ဝေဒနာဋ္ဌတို့ကို ယူ။] (နိကဗုနေ စ-ကြောင့်လည်းကောင်း။) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ သံယိကဝိဟာရော-သံယိကကျောင်းလည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပန္နသ-၏။ ဘဏ္ဍနကာရကဘာဝါဒိဝိမုတ္တတာ-ဘဏ္ဍနကာရက၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့မှ လွတ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ [အာဒိဖြင့် ကလဟကာရက, ဝိဝါဒကာရကတို့ကို ယူ။] ကောပေန-စိတ်ဆိုးခြင်းကြောင့်၊ နိကဗုနံဝါ-နှင်ထုတ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ နိကဗာပနံဝါ-နှင်ထုတ်စေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။.... သတ္တမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၈။ ဝေဟာသကုဋ္ဌိ သိက္ခာပုဒ် အဌမေ-၌၊ ဥပရိဝေဟာသကုဋ္ဌိယာတိ-ကား၊ ဥပရိ-အထက်ထပ်၌၊ အစ္ဆန္နတလာယ-မဖုံးအပ်သော အပြင်ရှိသော၊ ဝါ-ကြမ်းမခင်းအပ်သော အပြင်ရှိသော၊ ဒွိဘူမိကကုဋ္ဌိယာဝါ-၂ ထပ်ရှိသောကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ တိဘူမိကကုဋ္ဌိယာဝါ-၃ ထပ်ရှိသောကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ (အဘိနိသီဒေယျဝါ အဘိနိပဇ္ဇေယျဝါတို့၌စပ်၊) ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဣမ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်သော၊ကုဋိ-ကျောင်းကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ အသီသယဠာတိ-မဇ္ဈိမသား၊ပေ၊ယဠာဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [မဇ္ဈိမသ-ပမာဏအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ အသီသယဠာ-ဦးခေါင်းကို မထိခိုက်လောက်သော ကျောင်းသည်၊ (ဝေဟာသကုဋ္ဌိ-မည်၏။)]

ဥပရိဝေဟာသကုဋ္ဌိယာ။ ။၂ ထပ် ၃ ထပ်ကျောင်း၌ အထက်ထပ်တွင် ကြမ်းမခင်းရသေး၍ ကောင်းကင်ပြင်ကဲ့သို့ ဟာလာဟင်းလင်း ဖြစ်နေသော ကျောင်းကို "ဝေဟာသကုဋ္ဌိ"ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် "အစ္ဆန္နတလာယ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "အစ္ဆန္န-မဖုံးအပ်"ဟူသည် "ကြမ်းပြင်မဖုံးအပ်"တည်း၊ "ကြမ်းမခင်းအပ်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ [ဥပရိဝေဟာသကုဋ္ဌိယာတိ-ဥပရိမတလေ (အထက်ထပ်၌) အသန္ထတပဒရာယ(မခင်းအပ်သော ဖျဉ်ချပ်ရှိသော-ကြမ်းမခင်းရသေးသော) ကုဋ္ဌိယာ-ဋ္ဌိကာ၊ ဥပရိ-၌၊ ဝေဟာသော (ဟာလာဟင်းလင်းသည်)၊ ယသ္မာတိ ဥပရိဝေဟာသာ၊ သာ စ+သာ+ကုဋိ စာတိ ဥပရိဝေဟာသကုဋိ။]

အသီသယဠာ။ ။ထိုဝေဟာသကုဋ္ဌိသည် အနိမ့်အမြင့် အမျိုးမျိုးရှိသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဦးခေါင်း မထိခိုက်လောက်အောင်မြင့်သော ကျောင်းကိုသာ ယူစေလိုသောကြောင့် ပဒဘာဇနီ၌ "အသီသယဠာ"ဟု မိန့်သည်၊ ယဠေတိ-ထိခိုက်တတ်၏။ ဣတိ ယဠာ၊ သီသံ+န, ယဠာ အသီသယဠာ-ဦးခေါင်းကို မထိခိုက်သော (ဦးခေါင်းလွတ်သော) ကုဋိ၊ (အယုတ္တသမာသ်)။

ဆက်ဦးအုံ---ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အောက်ထပ်၌ နေသော ရဟန်း၏ ဦးခေါင်းပေါ်၌ ခုတင်ခြေထောက် ပြုတ်ကျမှုကြောင့် ပညတ်ရသော သိက္ခာပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အောက်ထပ်သည် ရဟန်းများ သွားလာရာ၌ ဦးခေါင်းလွတ်အောင် မြင့်သောကျောင်း ဖြစ်စေရမည်၊ ဦးခေါင်းမလွတ်သော ကျောင်း၌ ငုံ၍ သွားနေသူကား သူ၏ အပြစ်သာ။

အာဟစ္စပါဒကန္တိ-ကား၊ အင်္ဂေ-အပေါင်ဦး၊ ဝိဇ္ဇိတွာ-ထွင်း၍၊ ပဝေသိတပါဒကံ-သွင်းအပ်သော အခြေရှိသော၊ (မဠုံ ဝါ ပိဋ္ဌံ ဝါတို့၌ စပ်)။

အာဘိနိသီဒေယျာတိ-ကား၊ အာဘိဘဝိတွာ အလျှောတ္ထရိတွာ - လွှမ်းမိုး၍၊ နိသီဒေယျ-ထိုင်အံ့၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတံ-ဤမဠုံ ပိဋ္ဌံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ-သတ္တမီဝိဘတ်၏အနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ-ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ မဠေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ နိသီဒေယျ ဝါ-ထိုင်မူလည်း ထိုင်အံ့၊ နိပဇ္ဇေယျဝါ-အိပ်မူလည်းအိပ်အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ အာဘီတိ ဣဒံ-အာဘိဟူသော ဤပုဒ်သည်၊ ပဒသောဘနတ္ထေ-နိသီဒေယျ နိပဇ္ဇေယျပုဒ်တို့ကို တင့်တယ်စေခြင်း, တန်ဆာဆင်ခြင်း အနက်၌၊ ဥပသဂ္ဂမတ္တံ မေဝ-ဥပသာရမျှသာတည်း၊ တသ္မာ, ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဝုတ္တလက္ခဏာယ-သော၊ [ဥပရိအစ္ဆန္နတလာယ ဒ္ဝိဘူမိကကုဋိယာ ဝါ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊] (ဝေဟာသကုဋိယာကို နောက်မှ ပေး၊) သတ္တန္တိမေန-အလုံးစုံတို့၏ အဆုံး၌ ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ယာဝ-လောက်၊ ပမာဏမဇ္ဈိမဿ-ပမာဏအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ သတ္ထသော-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဟေဋ္ဌိမာဟိ-အောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ တုလာဟိ-ထုပ်လျှောက်တို့ဖြင့်၊ [ထုပ်လျှောက်ဖြင့် "ဆင့်"ကို ယူပါ။ ညောင်စောင်း,အင်းပျဉ်ကို ထုပ်လျှောက်ပေါ်တင်၍ မဖြစ်, ဆင့်ပေါ်၌သာ တင်၍ ဖြစ်သည်။] သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ နိ ယဇ္ဇေတိ-မထိခိုက်၊ ဧတ္ထကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်တိုင်အောင်၊ ဥစ္စာယ-မြင့်သော၊ ဝေဟာသကုဋိယာ-ဟင်းလင်းအပြင်ရှိသော ကုဋိ၌၊ တုလာနံ-ထုပ်လျှောက်တို့၏၊ ဥပရိ-၌၊ ဌပိတေ-ထားအပ်သော၊ အာဟစ္စပါဒကေ-အပေါင်ဦး ထွင်း၍ သွင်းအပ်သော အခြေရှိသော၊ မဠေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ နိသီဒတိဝါ-ထိုင်မူလည်း ထိုင်အံ့၊ နိပဇ္ဇတိဝါ-အိပ်မူလည်း

အာဟစ္စပါဒကံ။ ။အာဟစ္စ-အပေါင်ထွင်း၍+ပဝေသိတော+ပါဒေါ ယဿာတိ အာဟစ္စပါဒကော၊ (မဠော)။ [အာပုဗ္ဗ, ဟန+တ္ဝာ၊ ဟ္ဝာကို ရစ္ဆပြု၍ "အာဟစ္စ"ဟု ဖြစ်၏။ ပဝေသိတ အလယ်ပုဒ် ကျေ။] ဤအာဟစ္စပါဒက ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်သာ ခြေထောက်ပြုတ်ကျစရာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အာဟစ္စပါဒက ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်နှင့်သာ ဆိုင်၏။ အခြား ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်များနှင့် မဆိုင်။

ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ။ ။အာဘိကို "အာဘိဘဝန အနက်ရှိ"ဟု ကြိုလျှင် မဠုံ ပိဋ္ဌံတို့သည် အာဘိ၌ ထုံးစံအတိုင်း ကံအဖြစ်ဖြင့် စပ်ရသောကြောင့် အထူးမဖွင့်တော့ဘဲ အာဘိကို "အနက်သီးခြား မရှိ, နိသီဒေယျပုဒ်ကို တင့်တယ်ဝေဆာအောင် တန်ဆာဆင်ရုံသာ"ဟု ကြိုလျှင် မဠုံ ပိဋ္ဌံတို့၌ ဒုတိယာသည် (ကံအဖြစ်ဖြင့် စပ်ဖို့ရာ မရှိသောကြောင့်) သတ္တမီအနက်၌ သက်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် "ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဥပယောဂဝစနံ"သည် အာဘိအတွက် အနက်မရှိသော ဒုတိယနည်း အတွက် အဖွင့်တည်း။

အိပ်အုံ့၊ တသ-ထိုရဟန်း၏၊ အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တာနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ (နိသီဒန္တသ ဝါ နိပဇ္ဇန္တသ ဝါ-အစရှိသည်တို့ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်-ဟူလို၊) ပယောဂဂဏနာယ-အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ ဥပရိဝေဟာသကုဋိယာ-အထက်ဆင့်တွင် ဟင်းလင်းအပြင်ရှိသောကျောင်း၌၊ အာဟစ္စပါဒက်-အပေါင်း၌ ထွင်း၍ သွင်းအပ်သော အခြေရှိသော၊ မဉ္စပီဌ-ကို၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ ဝါ-ဖိ၍၊ [သဟသာ အဘိဘဝိတွာ အလျှောတ္ထရိတ္ကာ၊] အဘိနိသီဒနအဘိနိပဇ္ဇနဝတ္ထုသို့-ထိုင်ခြင်း အိပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ပုဂ္ဂလိကေ-သော၊ (ဝိဟာရေ-၌၊ အဘိနိသီဒန္တသ ဝါ-၏လည်းကောင်း။ အဘိနိပဇ္ဇန္တသ ဝါ-၏လည်းကောင်း။) တိကဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။

အတ္တနော ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဿာသိကဿ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ သန္တကေ-သော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ (နိသီဒန္တသ၌စပ်၊) အဝေဟာသကုဋိယာ-ဝေဟာသကုဋိ မဟုတ်သော သစ်ရွက်ကျောင်း စသည်၌လည်းကောင်း၊ [အဝေဟာသကုဋိယာတိ-ဘူမိယံ ကတပဏ္ဏသာလာဒီသု၊ ထိုကျောင်းမျိုး၌ သူတစ်ပါးကို ထိခိုက်စရာ မရှိ] သီသယဌာယ-ဦးခေါင်းကို ထိခိုက်သော ဝေဟာသကုဋိ၌လည်းကောင်း (ဦးခေါင်းမလွတ်သော ဝေဟာသကုဋိ၌လည်းကောင်း)၊ ယသ-အကြင် ဝေဟာသကုဋိ၏၊ ဟေဋ္ဌာဝါ-အောက်အပြင်သော်လည်း၊ (ဝါဖြင့် ဥပရိတလ်ကို ဝိကပ်ပြုသည်၊) ဒဠ္ဌသမ္ဘာရာဒီနံ-သစ်သားတည်းဟူသော အဆောက်အဦ အစရှိသည်တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ နိက္ခိတ္တတ္တာ-ထားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပရိဘောဂ-သုံးစွဲအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဥပရိတလ်ဝါ-အထက်အပြင်သော်လည်း၊ (ဝါဖြင့် ဟေဋ္ဌာကို ဝိကပ်ပြုသည်၊) ပဒရသဠိတံ (ဝါ)-ပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့် စီအပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပျဉ်ခင်းအပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဝါ ယူ၍စပ်၊) သုဓာဒိပရိကမ္မကတံဝါ-အက်တော အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပရိကမ်ပြုအပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-၏။) တတ္ထ-ထိုဝေဟာသကုဋိကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ အာဟစ္စပါဒကေ-အာဟစ္စပါဒက ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်၌၊ နိသီဒန္တသ-ထိုင်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (အနာပတ္တိ၌ စပ်)။

ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဝေဟာသဌေပိ-ဟင်းလင်းအပြင်၌ တည်သည်လည်းဖြစ်သော၊ တသ္မိ အာဟစ္စပါဒကေ-ထို အာဟစ္စပါဒက ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၌၊ ဌိတော-ရပ်လျက်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ စေ ဂဏှာတိ ဝါ-အကယ်၍ မူလည်း လှမ်းယူအုံ၊ [ဥပရိနာဂဒန္ဓကာဒီသု လဂ္ဂိတံ စီဝရာဒိ ယံကိဉ္စိ ဂဏှာတိ

သီသယဌာယ။ ။ယော သီသံ ယဌာ ဟောတိ၊ တတ္ထာပိ အနာပတ္တိ၊ နု ဟိ သက္ကာ တတ္ထ-(ထို ဦးခေါင်းထိသောကျောင်း၌) ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ အနောနတေန (မကိုင် မညွှတ်ဘဲ) ဝိစရိတုံ၊ တသ္မာ အသမ္ဘရဏဋ္ဌာနတ္တာ (လှည့်လည်ရာအရပ် မဟုတ်သောကြောင့်) ပရသ ပိဋ္ဌာ နဘဝိဿတိ။

ဝါ-အထက်အမြင့် ဆင်စွယ်ကောက် စသည်တို့၌ ချိတ်ထားအပ်သော သင်္ကန်း စသည်ကို ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ပေါ်တက်၍ လှမ်းယူအံ့၊ လဂ္ဂတိ ဝါတိ ဧတ္ထ ဧသေဝ နယော၊] (စေ) လဂ္ဂတိဝါ-အကယ်၍မူလည်း လှမ်းချိတ်အံ့၊ (တဿစ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း။) ယဿ-အကြင်ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၏၊ ပဌာဏီ-မယ်နသည်၊ ဝါ-စို့သည်၊ ဝါ-သံသည်၊ ဒိန္နာ-ပေးအပ်ပြီးသည် (ရိုက်အပ်ပြီးသည်)၊ ဟောတိ-၏၊ ပါဒသီသာနံ-ခြေထောက်ထိပ်တို့၏၊ ဥပရိ-၌၊ အာဏီ-မယ်နသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဝေသိတာ-သွင်းအပ်ပြီးသည် (ရိုက်အပ်သည်)၊ (ဟောတိ)၊ တတ္ထ-ထို ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၌၊ နိသီဒန္တသဒ-၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ သံယိကော-ဖြစ်သော၊ ဝိဟာရော-ကျောင်းလည်းကောင်း၊ အသီသယဌာ-ဦးခေါင်းကို မထိခိုက်လောက်သော(ဦးခေါင်းထိခိုက်လောက်အောင် မမြင့်သော)၊ဝေဟာသ ကုဋိ-ဋီလည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ သပရိဘောဂံ-သုံးဆောင်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အပဌာဏီဒိန္နေ-မပေးအပ်သော မယ်နရှိသော (သံမရိုက်အပ်သော)၊ အာဟစ္စပါဒကေ-၌၊ နိသီဒနံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း၊ ..... အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၉။ မဟာလွှကဝိဟာရ သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ မဟာလွှကန္တိ-ကား၊ သဿာမိကံ-ကျောင်းရှင် ဒါယကာရှိသော (ကျောင်းရှင်ဒါယကာရှိသောကြောင့် မဟာလွှကဖြစ်သော-ဟူလို၊) ဝိဟာရံတိ-ကား၊ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တံ-အတွင်းသုတ်လိမ်းအပ်, အပြင်သုတ်လိမ်းအပ်သော တိုက်ကျောင်းကို၊ [မဟာလွှကပုဒ်ကို ဝိဟာရကာရသိက္ခာပုဒ်၌, ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တပုဒ်ကို ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။] ယာဝဒတ္ထိရကောသာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဒ္ဝါရကောသော နာမ-သမည်သည်၊ (ပဒေသောဒ္ဝိစပ်၊) ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန-အလွန်ကို ပိုင်းခြားခြင်းအားဖြင့်၊ ပိဋ္ဌသံယာတသ-တံခါးပေါင်၏၊ ဝါ-ကျည်းခွေ၏၊ သမန္တာ-ထက်ဝန်းကျင်၌၊ အမုတေယျဟတ္ထော-အခွဲအားဖြင့် ၃ တောင်ရှိသော၊ ဝါ-၂ တောင့်ထွာရှိသော၊ ပဒေသော-အရပ်တည်း၊ အဂ္ဂဋ္ဌပနာယာတိ-ကား၊ သကဝါဋကသ-တံခါးရွက်နှင့်

ပဌာဏီ ဒိန္နာ။ ။[ပဋိပက္ခဘူတာ-(အောက်က သွင်းထားသော ခြေကို အပေါ်ကနေ၍ ရိုက်ရသည့်အတွက်) ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော အာဏီ-မယ်နှ (စို့-သံ) ပဌာဏီ၊] ညောင်စောင်းခြေထောက်ကို အပေါင်၌သွင်းပြီးလျှင် အပေါ်က(သို့မဟုတ်) ဘေးက "မယ်နှ"ဟု ရှေးကခေါ်ကြသော စို့ (ဝါ-သံ)ကို ရိုက်ထားလျှင် ခြေထောက်ပြုတ်၍ မကျနိုင်၊ "ပါဒသီသာနံ ဥပရိ အာဏီ ပဝေသိတာ"ကား ပဌာဏီ ဒိန္နာကို ထပ်၍ ဖွင့်သော စကားတည်း။

သမန္တာ၊ ပေ၊ ပဒေသောတိ။ ။ယဿ ဝေမဇ္ဈေ ဒ္ဝါရံ(တံခါးမ) ဟောတိ၊ ဥပရိဘာဂေ စ ဥစ္စာ ဘိတ္တံ၊ တဿ (အလယ်၌ တံခါးရှိ၍, တံခါးအထက်၌လည်း နံရံအမြင့်ရှိသော ထိုကျောင်း၏) တီသု ဒိသာသု သမန္တာ (ဘေး နှစ်ဖက် အထက်အားဖြင့် အရပ် ၃ မျက်နှာ ပတ်ဝန်းကျင်၌) အမုတေယျဟတ္ထော ပဒေသော (ဒ္ဝါရကောသဟု ခေါ်အပ်သောအရပ်တည်း၊)

တကွဖြစ်သော၊ ဒွါရဗန္ဓသ-တံခါးပေါင်၏၊ နိစ္စလဘာဝတ္ထာယ-မလှုပ်ရှားသည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ (ပုနပ္ပုနံ လိမ္မိတဗ္ဗော ဝါ လိမ္မာပေတဗ္ဗော ဝါ ထည့်ပါဌ်ဒ္ဒစပ်၊) ဟိ-ထင်ရှားအောင် ပြဦးအုံ့၊ ကဝါဋံ-တံခါးရွက်သည်၊ လဟုပရိဝတ္တက်-လျင်မြန်သော ပြန်လည်ခြင်း ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ဝိဝရဏကာလေ-ဖွင့်ရာအခါ၌၊ ဘိတ္တိ-နံရံကို၊ အာဟနတိ-ထိခိုက်တတ်၏၊ ပိဒဟနကာလေ-ပိတ်ရာအခါ၌၊ ဒွါရဗန္ဓံ-တံခါးပေါင်ကို (ကျည်းခွေကို)၊ (အာဟနတိ-၏၊) တေန အာဟနေန-ထိုသို့ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်၊ ဘိတ္တိ-သည်၊ ကမ္ပတိ-တုန်လှုပ်၏၊ တတော-ထိုသို့ တုန်လှုပ်ခြင်းကြောင့်၊ မတ္တိကာ-မြေညက်သည်၊ စလတိ-လှုပ်၏၊ စလိတ္တာ-၍၊ ဝါ-လှုပ်ခြင်းကြောင့်၊ သိထိလာ ဝါ ဟောတိ-လျှော့သည်သော်လည်း ဖြစ်၏၊ ပတတိ ဝါ-ပြိုကျသော်လည်း ပြိုကျတတ်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ယာဝ ၊ပေ၊ အဂ္ဂဋ္ဌပနာယာတိ-ယ ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

တတ္ထ-ထိုယာဝဒါရကောသာအဂ္ဂဋ္ဌပနာယဟူသော ပါဌ်၌၊ ဣဒံ နာမ-ဤမည်သော အမှုကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ဝါ-ရမည်၊ ဣတိ-သို့၊ မာတိကာယံ-ကာ၌လည်း၊ ကိဉ္စာပိ နေဝ ဝုတ္တံ-အကယ်၍ကား ဆက်၍ ဟောတော်မမူအပ်၊ ပဒဘာဇနေ-၌လည်း၊ (ကိဉ္စာပိ) နေ ဝုတ္တံ-အပ်၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆက်၍ ဟောတော်မမူအပ်ပါသော်လည်း၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိယံ - အကြောင်းဝတ္ထု၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၌၊

ခုဒ္ဒကသ ပန ဝိဟာရသ ဒ္ဝိသု ဒိသာသု (အထက်၌ မရ၍ ဘေးနှစ်ဖက် အရပ်ဟူသော ပတ်ဝန်းကျင်၌ "အမှုတေယျဟတ္ထော ပဒေသော"ဟု လိုက်၍စပ်၊) တတြာပိ-ထိုဘေးနှစ်ဖက် အရပ်တို့၌လည်း၊ ယံ ဘိတ္တိ(ကို) ဝိဝရိယမာနံ ကဝါဋံ အာဟနတိ(ထိခိုက်၏)၊ သာ(ထိုနံရံသည်) အပရိပုဏ္ဏူပစာရာပိ (နှစ်တောင့်ထွာ မပြည့်သော ဥပစာရှိသည်လည်း) ဟောတိ သစေ ပန အမောဘာဂေပိ (လေပေါက်ကာသော-သုတ်လိမ်းလိုက်သော အရပ်သည်) အတ္ထိ၊ တံပိ လိမ္မိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊-ဋီကာ။

အဂ္ဂဋ္ဌပနာယ။ ။အဂ္ဂဋ္ဌသဒ္ဒါသည် (ဤနေရာ၌) တံခါးရွက်ကို ဟော၏၊ သို့သော်လည်း တံခါးရွက်နှင့် တံခါးပေါင်(ကျည်းခွေ)တို့သည် မကင်းနိုင်ရကား အဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့် တံခါးပေါင်ပါ ယူစေလို၍ "သကဝါဋကသ ဒွါရဗန္ဓသ"ဟု မိန့်သည်၊ "ဌပန-ထားခြင်း" ဟူသည် မလှုပ်ရှားအောင် ထားခြင်းတည်း၊ ထို့နောက် ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားပြလို၍ "ကဝါဋံ ဟိ" စသည် မိန့်။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ။ ။သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌လည်းကောင်း, ပဒဘာဇနီပါဠိတော်၌လည်းကောင်း "အဂ္ဂဋ္ဌပန အကျိုးငှာ+မည်သည့် ကိစ္စကို ပြုလုပ်ရမည်"ဟု တိုက်ရိုက်မပါသည် မဟုတ်ပါလော၊ ထိုသို့ မပါသောကြောင့် အဘယ်အနက်ကို မှတ်ရပါမည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ၊ပေ၊ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌော"ဟု မိန့်၊ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ပဒဘာဇနီတို့၌ "အဂ္ဂဋ္ဌပနာယ" စပ်ဖို့ရာ ကြိယာမပါသော်လည်း ဝတ္ထုကြောင့်၌ "အထပ်ထပ် မိုးမှ, သုတ်လိမ်းမှ"ကို ပြသော

ပုနပ္ပုနံ ၊ပေ၊ လေပါပေတိတိ-ပုနပ္ပုနံ ၊ပေ၊ လေပါပေတိဟူသော စကားရပ်၏၊ အဓိကာရတော-လိုက်လာခြင်းကြောင့်၊ ယာဝဒ္ဓါရကောသာ-တံခါးပေါင်၏ ထက်ဝန်းကျင် နှစ်တောင့်ထွာအရပ်တိုင်အောင်၊ အဂ္ဂဠုဗန္ဓပနာယ-တံခါးရွက် တံခါးပေါင်တို့ကို မလှုပ်ရှားအောင် ထားခြင်းငှာ၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ လိမ္မိတဗ္ဗော ဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း လိမ်းကျံအပ် လိမ်းကျံနိုင်၏၊ လိမ္မာပေတဗ္ဗော ဝါ- သူတစ်ပါးကိုမူလည်း လိမ်းကျံစေအပ် လိမ်းကျံစေနိုင်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အာလောကသန္ဓိပရိကမ္မာယာတိ ဧတ္ထ-၌၊ဝါတပါနကဝါဋကာ-လေသောက်ပြတင်း၏ တံခါးရွက်ငယ်တို့ကို၊ အာလောကသန္ဓိတိ-နှီ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-နှ၏၊ တေ-ထိုလေသောက်ပြတင်း၏ တံခါးရွက်ငယ်တို့သည်၊ ဝိဝရဏကာလေ-ဖွင့်ရာအခါ၌၊ ဝိဒတ္ထိမတ္တံပိ-တစ်ထွာ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ အတိရေကံပိ-တစ်ထွာထက် ပိုလွန်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘတ္တိပ္ပဒေသံ-နံရံအရပ်ကို၊ ပဟာရန္တိ-ရိုက်ခတ်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤလေသောက်ပြတင်း၌၊ ဥပစာရော-ဥပစာကို၊ သဗ္ဗဒိသာသု-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌၊ [နံပါးနှစ်ဖက်နှင့် အထက်အောက်ကို ဆိုသည်၊] လဗ္ဘတိ-ရအပ် (ရနိုင်)၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗဒိသာသု-တို့၌၊ ကဝါဋ ဝိတ္ထာရပ္ပမာဏော-တံခါးရွက်၏အပြန့်ကျယ် ပမာဏရှိသော၊ ဩကာသော-ကို၊ အာလောကသန္ဓိပရိကမ္မတ္ထာယ-လေသောက်ပြတင်းတံခါးရွက်ကို ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤအာလောကသန္ဓိ ပရိကမ္မာယဟူသော ပါဠိ၌၊ အဓိပ္ပာယော-ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်တည်း။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ လေပကမ္မေ-သုတ်လိမ်းမှု၌၊ ယံ-အကြင်ကိစ္စကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ တံ-ထိုကိစ္စကို၊ ဒသေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ဆဒနေ-အမိုး၌၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ ဒွတ္တိံသ္ဌာနသာတိ အာဒိ-သ

"ပုနပ္ပုနံ ဆာဒါပေတိ၊ ပုနပ္ပုနံ လိမ္မာပေတိ"ဟူသော ကြိယာ ပါရှိ၏၊ ထိုကြိယာပုဒ်များတွင် အဂ္ဂဠုဗန္ဓပနာယနှင့် စပ်ဖို့ရန် လျော်သော လိမ္မာပေတိကို လိုက်စေ၍ "ပုနပ္ပုနံ လိမ္မိတဗ္ဗော ဝါ, လိမ္မာပေတဗ္ဗော ဝါ"ဟူသော ကြိယာပုဒ်များကို ထည့်လျက် အနက်ကို မှတ်ပါ-ဟူလို။

အာလောကသန္ဓိ။ ။"အာလောကံ-အပြင်မှ ဝင်လာသော အရောင်အလင်းကို+သံဓတိ-ပိတ်ဆို့တတ်၏၊ ဣတိ အာလောကသန္ဓိ"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အလင်းရောင်ကို ပိတ်ကာသော လေသောက်ပြတင်း၏ တံခါးရွက်ငယ်များကို "အာလောကသန္ဓိ"ဟု ခေါ်၏၊ ဝါတံ+ပိဝတီတိ ဝါတပါနံ-လေကို သောက်တတ်သော ပြတင်းပေါက်၊ ဝါတပါနသ+ကဝါဋကာ-တံခါးရွက်အငယ်စားတို့တည်း၊ ဝါတပါနကဝါဋကာ-တို့။

အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထိုစကားရပ်၌၊ ဒွတ္တိ ဆ္ဆဒနသ ပရိယာယန္တိ-ကား၊ ဆဒနသ-အမိုး၏၊ ဒွတ္တိပ္ပရိယာယ-ဝန်းကျင်လှည့်ပတ် ၂ ထပ် ၃ ထပ်ကို၊ (အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၌စပ်၊) ပရိကွေပေါ-ဝန်းကျင်ထပ်ဆင့်၍ မိုးခြင်းကို၊ ပရိယာယ-ယ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပရိကွေပဒ္ဝယ ဝါ-ဝန်းကျင်လှည့်ပတ် ၂ ထပ်ဆင့်၍ မိုးခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိကွေပတ္တယ ဝါ-ဝန်းကျင်လှည့်ပတ် ၃ ထပ်ဆင့်၍ မိုးခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-စီမံအပ် စီမံနိုင်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

အပ္ပဟရိတေ ဒ္ဝိတေနာတိ-ကား၊ အဟရိတေ-စိမ်းစိုသော ကောက်ပင် ပဲပင် မရှိရာ အရပ်၌၊ ဒ္ဝတ္တာ-၍၊ (အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၌စပ်၊) စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအပ္ပဟရိတေ ဟူသော ပါဠိ၌၊ သတ္တာဓိကာဒိဘေဒံ-စပါးမျိုး ၇ ပါး အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ-ကောက်ကိုလည်းကောင်း၊ မုဂ္ဂ၊ ပေ၊ ကုမ္ဘဏ္ဍာဒိဘေဒံ-ပဲနောက်, ပဲကြီး,

---

ပရိယာယ်။ ။ပရိ (ပုနပ္ပုနံ)-အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်+အယတိ (ပဝတ္တတိ)-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ ပရိယာဧယော၊ ပရိ ပုဗ္ဗ, ဣဓာတ်, ဏပစ္စည်းဖြင့် "ပရိယာယော"ဟု ပုလ္လိင်ဖြစ်၏၊ ဒွတ္တိ ဟူသော သင်္ခ်ာရှေ့ရှိမှ "ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ပရိယာယာ ဒွတ္တိပရိယာယ်"ဟု ဒိဂုသမာသ်ဖြစ်၍ နပုလ္လိင် ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် "ပရိယာယော ဝုစ္စတိ"ဟု ရှိလျှင် သာ၍ သဒ္ဒါထုံးစံကျမည်၊ ပရိ (ပုနပ္ပုနံ) +ခိပိယတေတိ ပရိကွေပေါ-မိုးသင့်သော အရပ်ကို ပတ်ပတ်လည်၌ အထပ်ထပ်မိုးခြင်းကို "ပရိကွေပ"ဟု ခေါ်သည်။ [သိက္ခာပုဒ်၌ "ဒွတ္တိဆ္ဆဒနသ ပရိယာယ်"ဟု ရှိရာဝယ် ဆဒနသ အလယ်ပုဒ်ခြားလျက် ဒွတ္တိ+ပရိယာယတို့ကို သမာသ်ဖြစ်ကြသည်ဟု မှတ်ပါ။]

ဆက်ဦးအုံ-"ဆဒနသ ဒွတ္တိပရိယာယ်"ဟူရာ၌ ကျောင်းဆောင်တစ်ခုလုံး၏ မိုးသင့်ရာ အရပ်ကို အားလုံး မိုးပြီးသောအခါ "ဧကပရိယာယ-တစ်ထပ်မိုး"ဟု မှတ်ပါ၊ ထို့နောက် ထပ်၍ အားလုံး မိုးပြီးသောအခါ "ဒ္ဝိပရိယာယ-၂ ထပ်မိုး"ဟု မှတ်ပါ၊ ဤသို့ ၂ ထပ်မိုးပြီးတိုင်အောင် သဘောမကျသေးလျှင် ဖျက်၍ ပြင်စေနိုင်၏။ ၂ ထပ်ကို သဘောကျ မိုးဖို့ရန် စီမံပြီးနောက် ၃ ထပ်မြောက် အမိုးကို မိုးဖို့ ပြင်ဆင်ရာ၌ကား "ဤအတိုင်းပင် မိုးရစ်တော့"ဟု စီမံ၍ ဖဲသွားရမည်၊ "မဖဲသွားဘဲ ထိုနေရာ၌ ရပ်နေလျှင်လည်း ဘာမျှ ပြောခွင့်မရ"ဟု ပါစိတ္တာဒိ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။

တေရသတဏ်း ။ဣမိနာ ပန နယေန သဗ္ဗသို့ ဝိဟာရေ ဧကဝါရံ ဆာဒိတေ တံ ဆာဒနံ ဧကမဋ္ဌတိ ဂဟေတ္တာ ဒွေ မဋ္ဌေတိ ဝုတ္တံ၊ ပရိယာယေန ဆာဒနေပိ ဣမိနာဝ နယေန ယောဇေတဗ္ဗံတိ တိသုပိ ဂဏ္ဌိပဒေသု ဝုတ္တံ၊ တံ (ထိုစကားသည်) ပုနပ္ပုနံ ဆာဒါပေသိတိ ဣမာယ ပါဠိယာ(နှင့်လည်းကောင်း) သဗ္ဗံပိ စေတံ ဆာဒနံ ဆာဒနုပရိ (အမိုး၏ အထက်၌ ထပ်၍ မိုးခြင်းကို) ဝေဒိတဗ္ဗံတိ ဣမိနာ အဋ္ဌကထာဝစနေန သမေတိ။

အပ္ပဟရိတေ။ ။"အဟရိတေ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အပ္ပသဒ္ဒါသည် အဘာဝ (မရှိခြင်း) အနက်ဟောတု သိ၏၏၊ "အပ္ပိဠ္ဓော-အလိုဆိုးမရှိ"ဟူရာ၌ ကဲ့သို့တည်း။ [နတ္ထိ+ဟရိတံ ယတ္ထာတိ အပ္ပဟရိတံ (ဌာနံ)။]

နှမ်း, ပဲပိစပ်, ဗူး, ဖရုံ အစရှိသော၊ အပရဏ္ဏံ စ-ပဲကိုလည်းကောင်း၊ ဟရိတ်တိ-တံ ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏။ ယံ-အကြင်ကောက်ပဲသီးနှံသည်၊ တသ္မိံ ခေတ္တေ-ထိုကျောင်းတည်မည့် လယ်၌၊ ဝုတ္တံ-စိုက်ပျိုးအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) န တာဝ သမ္မဇ္ဇတိ-မပြည့်စုံသေး၊ [ဝုတ္တံတိ-ဝပိတံ-စိုက်တော့ စိုက်အပ်ပြီး၊ သို့သော် အပင်မပေါက်သေး-ဟူလို၊] ဝသေ-မိုးသည်၊ ပတိတေ ပန-ကျသော်ကား၊ သမ္မဇ္ဇိဿတိ-ပြည့်စုံလတ္တံ့၊ တမ္မိ-ထိုကောက်ပဲသီးနှံသည်လည်း၊ ဟရိဟသခ်မေဝ-ဟရိတဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏။ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တသ္မိံ-ထိုစိမ်းစိုသော ကောက်ပင် ပဲပင် ရှိရာအရပ်၌၊ ဌတ္တာ-ရပ်၍၊ အဓိဋ္ဌဟန္တော-စိမ်သော ရဟန်းသည်၊ ဒုက္ကဋံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

အပ္ပဟရိတေ-စိမ်းစိုသော ကောက်ပဲပင် မရှိရာအရပ်၌၊ ဌတ္တာ-၍၊ အဓိဋ္ဌဟန္တသာပိ-စိမ်သောရဟန်း၏လည်း၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ပရိစ္ဆေဒေ-အပိုင်းအခြားတည်း၊ ပိဏ္ဍံ၀သသ ၀ါ-ခေါင်လျှောက်ဝါး၏သော်လည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌာဂါရထုပိကာယ ၀ါ-စုလစ်မွန်းချန် အထွတ်တင်အပ်သော ကျောင်း၏ ထုပိကာ၏သော်လည်းကောင်း၊ ပသေ-နံပါး၌၊ ၀ါ-ဘေး၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသော၊ ပုရိသော-သည်၊ ဆဒနမုခ၀ဋ္ဋိ အန္တေန-အမိုးခြင်ပိတ်၏ အစွန်းဖြင့်၊ သြလောကေန္တော-အောက်သို့ ကြည့်လတ်သော်၊ ယသ္မိံ ဘူမိဘာဂေ-အကြင်မြေ အဖို့၌၊ ဌိတံ-တည်သော၊ ဘိက္ခုံ-ကို၊ ပဿတိ-မြင်နိုင်၏၊ ယသ္မိံ စ-အကြင်အရပ်၌လည်း၊ ဌိတော-တည်သော ရဟန်းသည်၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ နိသိန္နကံ-

---

ပုဗ္ဗဏ္ဏံ အပရဏ္ဏံ။ ။ပုဗ္ဗံ-ပဲ၏ရှေ့၌ဖြစ်သော+အနံ-အစာတည်း၊ ပုဗ္ဗနံ-စာ၊ သဏ္ဌာတ၌ "ပြုဗ"ဟု ရှိ၍ နှကို ဏာပြု၊ အပရံ-စပါး၏နောက်မှ ဖြစ်သော+အနံ အပရဏ္ဏံ၊ ကမ္ဘာဦး၌ စပါးမျိုးသည် ရှေးဦးစွာ ပေါ်၍ ပဲမျိုးက နောက်မှ ပေါ်သတတ်။

တသ္မိံ ဌတ္တာ ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ။ ။ဤပါဠိဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ပမာဏအပိုင်းအခြား ရှိသော အရပ်၌ ပုဗ္ဗဏ္ဏာ စသည်တို့ မရှိမှသာ ကျောင်းတည်ကောင်းသည်၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏာ စသည်တို့ ရှိနေလျှင် ကျောင်းမတည်ရဟု ပြသည်။

ပိဏ္ဍိ ၊ပေ၊ ပသေ။ ။ပိဏ္ဍံ၀သသဖြင့် အလျှားလိုက် မိုးအပ်သော ကျောင်း၏ ခေါင်လျှောက်ဝါး(အသား)ကို ပြ၏၊ ကုဋ္ဌဂါရထုပိကာယဖြင့် အထွတ်တင်အပ်သော ကျောင်း၏ အမိုးအလယ်ခေါင်၌ အထွတ်ထုပိကာကို ပြသည်။

မုခ၀ဋ္ဋိအန္တေန။ ။အမိုး၏ အစွန်အဖျားကို မုခ၀ဋ္ဋိဟု ဆိုသည်၊ အခြင်ရနယ်မျှားကို ပိတ်ဆီးထားသောကြောင့် "ခြင်ပိတ်"ဟု ခေါ်၏၊ ခေါင်အုတ်ဘေး၌ (သို့မဟုတ် ထာပိကာ၏ ဘေး၌) နေ၍ အပေါ်မှ ငုံကြည့်သော ယောဂျားသည် အမိုးအစွန်း ခြင်ပိတ်ဖျားဆီသို့ မျက်စိတန်း၍ ကြည့်လိမ့်မည်၊ ထိုသို့ ကြည့်လျှင် အောက်၌ ရပ်၍ စိမ်နေသူကို မြင်လောက်သော နေရာ၌ ရပ်၍ စိမ်ရမည်၊ အောက်က ကြည့်သော ရဟန်းကလည်း အထက်၌ ပြုခဲ့သော အရပ်ဝယ် နေသူကို မြင်နိုင်လောက်သော နေရာ ဖြစ်ရမည်-ဟူလို။

ထိုင်နေသော၊ တံ-ထိုယောက်ျားကို၊ တဏေ၀-ထိုခြင်ပိတ်စွန်းဖြင့်ပင်၊ ဥလ္လော ကေန္ဓော-မော်ကြည့်လတ်သော်၊ ပဿတိ-၏၊ တသ္မိ-ထိုအချင်းချင်း မြင်နိုင် လောက်ရာ အရပ်၌၊ ဌာတဗ္ဗံ-တည်နေရာ၏၊ [ဘာ့ကြောင့်နည်း-မတော်တဆ ကျောင်းပြိုလာလျှင် မိမိကို မပိနိုင်လောက်သောနေရာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊] (ဣတိ 'အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-တည်း၊-ထည့်၍စပ်၊) တသ-ထို အိမ်ပိုင်းအခြား၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ အပ္ပဟရိတေပိ-စိမ်းစိုသော ကောက်ပင် ပဲပင် မရှိရာ အရပ်၌လည်း၊ ဌာတုံ-ရပ်ခြင်းငှာ၊ (ရပ်ခွင့်ကို)၊ နဿ လဘတိ-မရ။

တတော စေ ဥတ္တရိတိ-ကား၊ မဂ္ဂေန-လမ်းစဉ်အားဖြင့် (အဖြောင့်အားဖြင့်)၊ ဆာဒိယမာနေန-မိုးအပ်သောကျောင်း၌၊ တိဏ္ဏံ-သုံးထပ်ကုန်သော၊ မဂ္ဂါနံ-လမ်းစဉ် တို့၏(အဖြောင့်မိုးခြင်းတို့၏)၊ (ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သော စတုတ္ထမဂ္ဂ၌လည်းကောင်း၊) ပရိယာယေန-ဝန်းကျင်လှည့်ပတ်သောအားဖြင့်၊ ဆာဒိယမာနေ-၌၊ တိဏ္ဏံ-ကုန် သော၊ ပရိယာယာနံ-ဝန်းကျင်လှည့်ပတ် မိုးအပ်သော အမိုးတို့၏၊ ဥပရိ-အထက် ဖြစ်သောစတုတ္ထပရိယာယ၌လည်းကောင်း၊ (စေ အဓိဋ္ဌဟေယျ၌စပ်၊) ဣဋ္ဌကာ၊ပေ၊ သုဓာဟိ-အုတ်, ကျောက်, အင်္ဂေတို့ဖြင့်၊ ဆာဒိယမာနေ-၌၊ ဣဋ္ဌက ၊ပေ၊ ဂဏနာယ-အုတ်ချပ်, ကျောက်ချပ်, အင်္ဂေအစိုင်အခဲ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ)၊ တိဏပဏ္ဏေဟိ-မြက် သစ်ရွက်တို့ဖြင့်၊ ဆာဒိယမာနေ-၌၊

မဂ္ဂေန ဆာဒိယမာနေ။ ။မဂ္ဂေန ဆာဒိယမာနေတိ-အပရိကျွဲတွာ (ထက်ဝန်းကျင် မလှည့်ပတ်ဘဲ) ဥဇုကမေ၀ (ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်းသာလျှင်) ဆာဒိယမာနေ၊ ရှေးအုတ်တိုက် မျှားဝယ် အုတ်ချပ်မိုးရာ၌ တဖြောင့်တည်း တန်းစီ၍ မိုးရသည်၊ ဤသို့ မိုးသင့်ရာ အရပ် အားလုံး မိုးပြီးမှ တစ်ဖန် ဒုတိယအကြိမ် ထပ်ဆင့်၍ မိုးရသည်၊ ဤမဂ္ဂေန ဆာဒိယမာနေဖြင့် ပိဋ္ဌိ၀ံသဿဟု ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ခေါင်လျှောက် ပါသော အမိုးမျိုးကို ပြ၏။

ပရိယာယေန ဆာဒိယမာနေ။ ။မြက် သစ်ရွက်တို့ကို ပဌမအကြိမ် မိုးရာ၌ပင် မြက် အထပ်ထပ်, သစ်ရွက်အထပ်ထပ် လှည့်ပတ်မိုးထား၍ မြေညက်စသည်တို့ဖြင့် အင်္ဂေတမ်သလို မ်ရသည်၊ ထို့နောက် ဒုတိယအကြိမ်လည်း ဤနည်းအတိုင်း မိုးရသည်၊ "ပရိယာယေန ဆာဒိယမာနေ"ပါ၌ဖြင့် ကူဋာဂါရ ထုပိကာတင်သော အမိုးကို ပြသည်။

ဣဋ္ဌက၊ပေ၊ ဆာဒိယမာနေ။ ။ဤစကားသည် "မဂ္ဂေန ဆာဒန"အတွက် စကားတည်း၊ မဂ္ဂဖြင့် မိုးရာ၌ အုတ်-ကျောက်-အင်္ဂေတို့ဖြင့် မိုးရကား အုတ်ချပ်အရေအတွက်, ကျောက်ပြား အရေအတွက်, အင်္ဂေတခဲ အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်-ဟူလို။

တိဏပဏ္ဏေဟိ။ ။ပရိယာယမိုးရာ၌ မြက်ဖြင့် ဖြစ်စေ, သစ်ရွက်ဖြင့် ဖြစ်စေ မိုးနိုင်၏၊ ထိုသို့ မိုးလျှင် သစ်ရွက်အရေအတွက်, မြက်ဆုပ်အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်များစွာ သင့်သည်၊ [တတ္ထ-မဂ္ဂေန ဆာဒန် ဣဋ္ဌကသိလာသုဓာဒီဟိ လဒ္ဓတိ ပရိယာယေန ဆာဒန် တိဏပဏ္ဏေဟိတိ အာဟ-ဣဋ္ဌကသိလာသုဓာဒီဟိတိ အာဒိ၊] [ရှေးက "အုတ်, ကျောက်,

ပဏ္ဏာဂဏနာယစေဝ-သစ်ရွက်အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တိဏမုဋ္ဌိ ဂဏနာယ စ-မြက်ဆုပ်အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ ဆာဒါပနလေပါပနဝတ္ထုသို့-မိုးစေခြင်း, သုတ်လိမ်းစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ ဥနဒွတ္တိပ္ပရိယာယေ - ယုတ်လျော့သော ၂ ထပ် ၃ ထပ် အမိုးခ်၍ အတိရေကသညိနော-လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-ရှိသော်လည်းကောင်း၊ (အဓိဋ္ဌဟန္တိသ-၏၊) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။

သေတဝဏ္ဏာဒိကရဏော-ဖြူသောအဆင်း အစရှိသည်ကို ပြုခြင်းခ်၍ (အဓိဋ္ဌဟန္တိသ-၏လည်းကောင်း၊) ဒွတ္တိပ္ပရိယာယေ-ဝန်းကျင်လှည့်ပတ် ၂ ထပ် ၃ ထပ်သော အမိုးခ်သော်လည်းကောင်း၊ ဥနကဒွတ္တိပ္ပရိယာယေ ဝါ-၂ထပ် ၃ ထပ်အောက် ယုတ်လျော့သော အမိုးခ်သော်လည်းကောင်း၊ (အဓိဋ္ဌဟန္တိသ-၏လည်းကောင်း၊) လေဏဂုဟာတိဏကုဋိကာဒီသု-လိုဏ်, ဂူ, မြက်မိုးကုဋီ အစရှိသည်တို့ခ်၍၊ [တံခါးတပ်ထားလျှင် လိုဏ်, တံခါးမတပ်ဘဲ တောင်ခေါင်းသက်သက် ဖြစ်လျှင် "ဂူ"ဟု ဋီကာ ခွဲ၏။] (အဓိဋ္ဌဟန္တိသ စ)၊ အညသ-အခြားသူ၏ အတ္ထာယ-ဌာ၊ (အဓိဋ္ဌဟန္တိသ-၏လည်းကောင်း၊) အတ္တနော-၏၊ ဓနေန-အပ်သောဥစ္စာဖြင့်၊ ကာရေတိသ-၏လည်းကောင်း၊ ဝါသာဂါရံ-နေရာကျောင်းကို၊ ဌပေတွာ-ထားခ်၍ သေနာနိ-ကြွင်းသော အဆောက်အဦတို့ကို၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ မဟာလွကဝိဟာရတာ-ကြီးသော ကျောင်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဝါသာဂါရတာ-နေရာကျောင်း၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရိ-၂ ထပ် ၃ ထပ်ထက်အလွန်၊ အဓိဋ္ဌာနံ-စီမံခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ... နဝမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

သစ်ရွက်, အင်္ဂတေ, မြက်"ဟု ၅ မျိုးသာ ရှိသောကြောင့် ထို ၅ မျိုးကို ပြသည်၊ ယခုခေတ် သွပ်, ကတ်, ဓနိ, သက်ငယ်မျိုးများလည်း အချပ်အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်ပင်။]

ဆက်ဦးအုံ–ရှေးက မိုးမယိုအောင် အထပ်ထပ် မိုးလေ့ရှိကြ၏၊ ထို့ကြောင့် "မဂ္ဂေန ဆာဒနံ" စသည်ခ် တစ်ထပ်ပြီး တစ်ထပ် ဆင့်ခ် ဆင့်ခ် မိုးခြင်းဟု မှတ်ပါ။ [သင်္ခေပ စေတံ ဆာဒနံ ဆာဒုပရိ (အမိုးအဆင့်ဆင့်) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဥပရူပရိဆန္နော ဟိ ဝိဟာရော စိရံ အနောဝဿကော ဟောတိ၊ (အတော်ကြာအောင် မိုးမယိုနိုင်၊) ဣတိ မညမာနာ ဧဝံ (ဤသို့ အထပ်ထပ်) ဆာဒေန္တိ။]

သေတဝဏ္ဏာဒိကရဏေ– ။အာဒိဖြင့် ကာဠဝဏ္ဏ (အမဲသုတ်ခြင်း) ဂေရုကံ ပရိကမ္မ (ဂွေနီစသော အနီသုတ်ခြင်း) စသည်ကို ယူ၊ ထိုသို့ သုတ်မှုကြောင့် ကျောင်းမလေးရကား အထပ်ထပ် သုတ်သော်လည်း အနာပတ္တိ။

၁၀။ သပါဏကသိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ ဇာနံ သပ္ပာဏာကံတိ-ကား၊ ဇေတံ-ဤရေသည်၊ သပါဏာကံ-ပိုးနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဒိသ္မာ ဝါ-၍လည်းကောင်း၊ သုတ္တာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ သိဠေယျ ဝါ သိဠာပေယျ ဝါတိ-ထား၊ တေန ဥဒကေန-ထိုပိုးကောင်ရှိသော ရေဖြင့်၊ (တိဏံ ဝါ-မြက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကံ ဝါ-မြေညက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊) သယံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ သဠေယျ-ဖျန်းအုံ့၊ (ပက်အုံ့၊) အညံဝါ-အခြားသူကိုမူလည်း၊ အာဏာပေတွာ-၍၊ သိဠာပေယျ-ဖျန်းပက်စေအုံ့၊ တတ္ထ-ထိုသို့ ဖျန်းပက်ရာ၌၊ ဓာရံ-ရေအယဉ်ကို၊ အဝိစ္ဆိန္နိတ္တာ-မဖြတ်မူ၍၊ သိဠန္တသ-တစ်ခါတည်း သွန်းလောင်းသော ရဟန်း၏၊ ဧကဿိ ယဒေ-တစ်ခုသောရေအိုး၌၊ [ယဒေတိ-ဥဒကယဒေ၊] ဧကာဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ (ဓာရံ-ကို၊) ဝိစ္ဆိန္နန္တသ-ဖြတ်သောရဟန်း၏၊ ဝါ-ဖြတ်၍ ဖျန်းပက်သော ရဟန်း၏၊ (ရပ်နား၍ ရပ်နား၍ ဖျန်းပက်သော ရဟန်း၏-ဟူလို၊) ပယောဂဂဏာနာယ-ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့်၊ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)။

မာတိကံ-ပိုးရှိသော ရေမြောင်းကို၊ ပမုခံ-မိမိလိုရာသို့ ရွှေ့ရှု၊ ကရောတိ-အုံ့၊ ဒီဝသမ္မိ-တစ်နေ့ပတ်လုံးလည်း၊ သန္ဒတု-စီးပါစေ၊ ဧကာဝ အာပတ္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌၊ ဝါ-က၊ ဗန္ဓိတ္တာ-ဖွဲ့ဆီး၍၊ အညတော-အခြားအရပ်သို့၊ နေန္တသ-ဆောင်သောရဟန်း၏၊ ပယောဂဂဏာနာယ-ဖြင့်၊ အာပတ္တိယော(ဟောန္တိ)၊ ဗဟုကမ္မိ-မျှားစွာလည်းဖြစ်သော၊ တိဏပဏ္ဏသာခါဒိ-မြက်, သစ်ရွက်, သစ်ခက် အစရှိသောဝတ္ထုကို၊ ဧကပ္ပယောဂေန-တစ်ကြိမ်တည်းသောပယောဂဖြင့်၊ ဥဒကေ-ပိုးရှိသောရေ၌၊ ပက္ခိပန္တသ-ထည့်သောရဟန်း၏၊ ဧကာဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊

တေန ဥဒကေန။ ။သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ "သပါဏကံ ဥဒကံ တိဏံ ဝါ၊ ပေ၊ သိဠေယျ" စသည်ဖြင့် ရှိ၏၊ "တေန ဥဒကေန"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဥဒကံ၌ ဒုတိယာကို ကရိဏီးအနက် ဟောဟု သိစေ၏ဟု ပါစိတျာဒိယောဇနာ ဖွင့်၏၊ သို့သော် "ရေကို မြက်ပေါ်သို့လောင်း, မြေညက်ပေါ်သို့ သွန်းဖျန်း"ဟု ဆိုလျှင် ဥဒကံ၌ ကံအနက်ပင် ရနိုင်သောကြောင့် "တေန ဥဒကေန"သည် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ ဖြစ်မည် ထင်သည်။

မာတိကံ ပမုခံ။ ။မာတိကာဟူသည် ပိုးကောင်ရှိသော ရေမြောင်းတည်း၊ ပမုခံပုဒ်ကို "အဘိမုခံ"ဟု ပါစိတျာဒိယောဇနာ ဖွင့်၏၊ မိမိဆောင်လိုရာသို့ သွားအောင် မြောင်းကို (ရွှံ့ညွန်မှားကို ဖယ်သောအားဖြင့်) ရှေ့ရှုပြုသည်-ဟူလို။

ဥဒကေဝတ္ထိဝန္ဓသ။ ။ဤစကားဖြင့် "ပိုးရှိသော ရေထဲသို့ တိဏမတ္တိကတို့ကို ထည့်သော ရဟန်း"ဟု ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤနည်းအလို "ဥဒကံ-ရေထဲသို့၊ တိဏံ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ မတ္တိကံ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း"ဟု ပေးရသည်၊ "ဥဒကေ"ကား အဓိပ္ပာယ်နက်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။ [ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ၂ နည်းလုံး အနက်ပေးထား၏။]

အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဧကေကံ-တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ၊ ပက္ခိပန္တသ-၏။ပေ။အာပတ္တိယော၊ စ-ဆက်၊ ဣဒံ-ဗဟုကမ္မိ တ်ဏာပဏ္ဏာသာခါဒိ အစရှိသော ဤစကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်)ယံ-အကြင် ရေသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ မြက်စသည်ကို၊ ပက္ခိပိယမာနေ-ထည့်အပ်သော်၊ (ထည့်လိုက်လျှင်)၊ ပရိယာဒါနံ-ကုန်ခန်းခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် နောက်ကျလတ်သော်၊ (အချို့စာများ၌ ယတ္ထ-ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း။) ပါဏကာ-ပိုးကောင်ငယ်တို့သည်၊ မရန္တိ-သေကုန်၏၊ (တထာ-ထိုသေနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊)အာဝိလံ ဝါ-နောက်ကျသည်သော်သည်း၊ ဟောတိ၊ တာဒိသံ- ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ရေကို၊ (မြက်စသည် ထည့်လိုက်လျှင် ကုန်ခန်းသွားရမည့် ရေ, နောက်ကျမည့်ရေကို၊)သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ မဟာဥဒကံ-များစွာသောရေကို၊ (သန္ဓာယ) နု (ဝုတ္တံ)၊ သိဒ္ဓာပနေ-သွန်လောင်းစေခြင်း၌၊ အာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ ဧကာဏတ္တိယာ-တစ်ကြိမ်စေခိုင်းခြင်းကြောင့်၊ ဗဟုကမ္မိ-များစွာသော ရေကိုလည်း၊ သိဒ္ဓတု-သွန်လောင်းပစေ၊ အာဏာပဏသ-၏၊ ဧကမေဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ အပ္ပာဏကေ-ပိုးမရှိသောရေ၌၊ သပ္ပာဏကသညိနော-ပိုးနှင့်တကွဖြစ်သော ရေဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘောသု-အပ္ပာဏက , သပ္ပာဏက ၂ ပါးလုံးတို့၌၊ ဝေမတိကသ-၍လည်းကောင်း၊ (သိဒ္ဓန္တသ-၏။) ဒုက္ကဋံ(ဟောတိ)၊ (အပ္ပာဏကေ-၌၊) အပ္ပာဏကသညိနော-၍၊ သိဒ္ဓန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ အသဒ္ဓိစ္စ(ဝါ)-သညာနှင့်တကွ မစေ့ဆော်မူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အသတိယာ ဝါ-သတိကင်းသဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိဒ္ဓန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ အဇာနန္တသ-ပိုးရှိမှန်းမသိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ဥဒကသ-၏၊ သပါဏကတာ-ပိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သိဒ္ဓနေန-သွန်လောင်းခြင်းကြောင့်၊ ပါဏာကာ-ပိုးငယ်တို့သည်၊ မရိဿန္တိ-သေကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနနံ-သိခြင်းလည်းကောင်း၊ တဒ္ဓ ဥဒကံ-ထိုရေကိုလည်း၊ တာဒိသမေဝ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊(ပိုးသေလောက်သောရေ ဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း-ဟူလို၊) ဝဓကစေနာယ-သတ်ကြောင်းစေတနာနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကရဏီယေန-

---

ဝိနာ ဝဓကစေတနာယ။ ။"ပိုးကောင်တွေ သေချင် သေမစေ"ဟူသော ဝဓကစေတနာဖြင့် သွန်းဖျန်းလျှင် (လောင်းထည့်လျှင်) သပါဏကဝဂ်၌ လာမည့် သပါဏကသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဝဓကစေတနာ မပါဘဲ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် လောင်းထည့်သော ရဟန်းမှာ အနာပတ္တိ၊ ဥပမာ--မီးထွန်းလျှင် ပိုးကောင်ကလေးများ သေမည်ဟု သိသော်လည်း အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မီးထွန်းသော ရဟန်းမှာ အာပတ်မသင့်သကဲ့သို့တည်း။

ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ တိဏာဒီနံ-မြက် အစရှိသည်တို့ကို၊ သိဒ္ဓနံ-သွန်ထည့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ပဏ္ဏာတ္တိဝဇ္ဇံ-တည်း၊ တိစိတ္တံ-၏၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ .... ဒသမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။ [တစ်ရံတစ်ခါ ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်လည်းပိုးရှိသောရေကို သုံးစွဲမိ, ရဟန္တာများလည်း ဤသိက္ခာပုဒ်ကို မသိ၍ ပြုမိတတ်သောကြောင့် "ပဏ္ဏာတ္တိဝဇ္ဇံ"ဟုလည်းကောင်း, ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတစိတ်ရှိလျက် သင့်အပ်သောကြောင့် "တိစိတ္တ"ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။]

ဒုတိယော-သော၊ ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၁။ သြဝါဒ သိက္ခာပုဒ်

သြဝါဒဝဂ္ဂသ- ဝဂ်၏၊ ပဌမေ- ၌၊ အသမ္မတောတိ- ကား၊ အဌဂ်သမန္နာဂတသ - ၈ ပါးသော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊[အင်္ဂါရှစ်ပါးကို ပါတိမောက်ဘာသာဋ္ဌိကာ၌ ပြထားပြီ၊] ဘဂဝတာ-သည်၊ ဥ ဘွိစတုတ္ထေန-ဥ တ်လျှင် ၄ ကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ ကမ္မေန-ကံပြုကြောင်းစကားဖြင့်၊ ဝါ-ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ယာ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိ-အကြင် ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိကို၊ အနုညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်၏နိဒါန်း၌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊] တာယ-ထိုဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိဖြင့်၊ အသမ္မတော-မသမုတ်အပ်ဘဲ၊ (သြဝဒေယျ၌စပ်၊) သြဝဒေယျာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီသံယံဝါ-နီသံယာကိုသော်လည်းကောင်း၊ သမ္မဟုလာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယော ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကဘိက္ခုနိံ ဝါ-တစ်ယောက်သောဘိက္ခုနီကိုသော်လည်းကောင်း၊ (သြဝဒေယျ၌စပ်၊) ဝဿသတူပသမ္မန္နာယ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗန္တိ အာဒိကေ-ဗ္ဗံ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ အဌ-နှင့်သော၊ ဂရုဓမ္မေ-ဂရုဓမ်တို့ကို၊ ဝါ-အလေးပြုအပ်သောတရားတို့ကို၊ သြဝါဒဝသေန-ဆုံးမခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-သြဝါဒပေးသည့်အနေအားဖြင့်၊ သြသာရေန္တော-ပါဠိကို သက်ရောက်စေလျက်၊ ဝါ-ပါဠိကို ရွတ်ပြလျက်၊ သြဝဒေယ္ယ-ဆုံးမအံ့၊ [ဝဿသတူပသမ္မန္နာယ-ရဟန်းဖြစ်ပြီး၍ ဝါတစ်ရာရှိသော၊ ဝါ-ဝါတစ်ရာ ရပြီးသော၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ တာဒဟုပသမ္မန္နသ-ထိုနေ့၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ ဘိက္ခုနော-ကို၊ အဘိဝါဒနံ-

---

သြဝဒေယ္ယ။ ။"ဘိက္ခုနီသံယာကို ဖြစ်စေ,သံယာမပြည့်သော ဘိက္ခုနီ ၂ ပါး ၃ ပါးကို ဖြစ်စေ, ဘိက္ခုနီ ၁ ပါးတည်းကို ဖြစ်စေ ဆုံးမအံ့"ဟုရာ၌ အခြား တရားဖြင့် ဆုံးမခြင်းမဟုတ်, ဂရုဓမ်ပါဠိကို ရွတ်ပြ၍ သြဝါဒပေးခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "အဌဂရုဓမ္မေ သြဝါဒဝသေန သြသာရေန္တော သြဝဒေယ္ယ"ဟု မိန့်သည်။

ဆရာကြီးဆုံ- "သြဝါဒဝသေန"ဖြင့် "ဂရုဓမ်ပါဠိကို ရွတ်ရာ၌ မိမိရကြောင်းကို သိစေလိုခြင်းစသည်ကြောင့် ရွတ်ပြခြင်းမဟုတ်, သြဝါဒပေးသည့် အနေအားဖြင့် ရွတ်ပြခြင်း"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ပါဠိသက်သက်ကို ရွတ်ပြခြင်းကို "သြသာရဏာ"ဟု ခေါ်၏။ [သြသာရေတဗ္ဗာတိ-ပါဠိ, ဝတ္တဗ္ဗာ- ပါစိတျာဒိ။]

ရှိခိုးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စုဋ္ဌာန်-ခရီးဦးကြိုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဉ္ဇလိကမ္မ-လက်အုပ်ချီမှုကိုလည်းကောင်း၊ သာမီစိကမ္မ-အရိုအသေပြုမှုကိုလည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။ (အယမ္ပိ ဓမ္မော-ကိုလည်း၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်ထက်ဆုံး၊ အနတိက္ကမနီယော-မလွန်ကျူးအပ်, မလွန်ကျူးထိုက်)။- ဂရုဓမ်ပါဠိ။]-

ပါစိတ္တိယံတိ-ကား၊ သြဝါဒပရိယောသာနေ-သြဝါဒ၏အဆုံး၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ပေ၊ သြဝဒနဝတ္ထုသို့-ဆုံးမခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အညေန-ဂရုမ်ပါဠိမှ တစ်ပါးသော၊ ဓမ္မေန-တရားဖြင့်၊ (သြဝဒတော)ဝါ-ဆုံးမသော ရဟန်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိသု-တို့၌၊ ဥပသမ္ပန္နမတ္တံ-ရဟန်းဖြစ်ပြီးကာမျှဖြစ်သော ဘိက္ခုနီကို၊ သြဝဒတော ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ၊ သမ္မတသဿ-ပိ-သမုတ်အပ်ပါသော်လည်း၊(သြဝဒတောဘ၌စပ်၊) တံသမ္မုတိကမ်ံ-သည်၊ အဓမ္မကမ်ံ-အဓမ္မက်သည်၊ စေ ဟောတိ, (ဧဝံသတိ)။ တသ္မိံ အဓမ္မကမ္မေ-၌၊ အဓမ္မကမ္မသညိနော-အဓမ္မက်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝဂ္ဂေ-ဝဂ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနိသံယေ-၌၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဝေမတိကဿ-၍၊ (ဝဂ္ဂေ, ဘိက္ခုနိသံယေ, သြဝဒတော-၏လည်းကောင်း။) ဓမ္မကမ္မသညိနော-၍၊ (ဝဂ္ဂေ, ဘိက္ခုနိသံယေ, သြဝဒတော)စ-

---

ဂရုဓမ်။ ။"ဝဿသတူပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ"စသော ပါဠိကို "ဂရုဓမ္မ"ဟု ခေါ်သည်၊ [ဂရု-ဘိက္ခုနီဟူသမျှတို့သည် တစ်သက်လုံး မလွန်ကျူးမိအောင် အလေးဂရုပြုအပ်ကုန်သော+ ဓမ္မာ-တရားတို့တည်း၊ ဂရုဓမ္မာ-တို့၊] ထိုဂရုဓမ်ပါဠိအကျယ်ကို ဤသိက္ခာပုဒ်၏ပါဠိတော်မှာ ရှုပါ။

ဘိက္ခုနိသု၊ပေ၊မတ္တံ။ ။ဘိက္ခုနီဖြစ်လိုသူသည် ရှေးဦးစွာ ဘိက္ခုနီသံယာ၌ ဥ တို့စတုက္ကကမ္မဝါစာဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုပေးရ၏၊ ထို့နောက် ဘိက္ခုသံယာ၌ ထိုကမ္မဝါစာဖြင့်ပင် ဘိက္ခုနီအဖြစ်ကို ယူရသည်၊ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုသံယာ၌ ဘိက္ခုနီမပြုရသေးသူကို "ဘိက္ခုနိသု ဥပသမ္ပန္နမတ္တံ"ဟု ဆိုသည်၊ မတ္တာဖြင့် "ဘိက္ခုသံယာ၌ ဥပသမ္ပန္နမဖြစ်ရသေး"ဟု ကန့်သည်၊ ဘိက္ခုသံယာတစ်ဖက်၌သာ ရဟန်းဖြစ်သော သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ကို သြဝါဒပေးရာ၌ကား ပါစိတ်အာပတ်ပင်တည်း။

ဝဂ္ဂေ တိကပါစိတ္တိယံ။ ။အားလုံး မစုံသေးဘဲ ဝဂ္ဂဖြစ်နေသော ဘိက္ခုနီသံယာကို (၁) ဝဂ္ဂဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍, (၂) ဝဂ္ဂလေလား, သမဂ္ဂလေလားဟု ယုံမှားရှိ၍, (၃) သမဂ္ဂဟု အမှတ်ရှိ၍ သြဝါဒပေးခြင်းကြောင့် တိကပါစိတ် ဖြစ်၏။

တထာ ဝေမတိကဿ။ ။ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိကံသည် အဓမ္မက်ဖြစ်သော်လည်း "ဓမ္မက်လေလား, အဓမ္မက်လေလား"ဟု ယုံမှားရှိသော ရဟန်းအတွက် ဝဂ္ဂဘိက္ခုနီသံယာကို ရှေးအတိုင်း ဝဂ္ဂမှတ်၍, ဝေမတိကဖြစ်၍, သမဂ္ဂထင်၍ သြဝါဒပေးခြင်းကြောင့် ထို့အတူ တိကပါစိတ် ဖြစ်၏။

တထာ ဓမ္မကမ္မသညိနော။ ။(တထာ လိုက်စေ) ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိကံကို ဓမ္မက်ထင်လျက် ထို ၃ မျိုးသော အမှတ်ဖြင့် သြဝါဒပေးခြင်းကြောင့်လည်း ထို့အတူ တိကပါစိတ် ဖြစ်၏။

၏လည်းကောင်း၊ တထာ-ထိုအတူ ၃ချက်စီသော ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ နဝ-၉ ချက်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ)၊ သမဂ္ဂေပိ-ညီညွတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနိသံယေ-၌၊ (သြဝဒတော)၊ နဝ-နှင့်သော၊ (ပါစိတ္တိယာနိ ဟောန္တိ)၊ ဣတိ- ဤသို့လျှင်၊ အဓမ္မကမ္မဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊ အဌာရသ-နှင့်သော၊ (ပါစိတ္တိယာနိ ဟောန္တိ)။

ပန-ကား၊ တံ-ထိုသမ္ဘုတိကံသည်၊ ဓမ္မကမ္မံ-ဓမ္မကံသည်၊ (တရားရှိသောကံသည်)၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မသညီ သမဂ္ဂ ဘိက္ခုနိသံယံ သမဂ္ဂသညီ သြဝဒတိတိ-ဓမ္မကမ္မေ၊ ပေ၊ သြဝဒတိဟူသော၊ ဣဒံ အဝသာနပဒံ-ဤအဆုံးပုဒ်ကို (ဤအဆုံးဝါကျကို)၊ [ပါဠိတော်၌ အဆုံးဖြစ်သော ဝါကျကို-ဟူလို၊] ဌပေတွာ-ထား၍၊ တေနေဝ နယေန-ထိုအဓမ္မကံ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်၊ သတ္တရသ-တစ်ဆယ့်ခုနစ်ချက်ကုန်သော၊ ဒုက္ကဋာနိ (ဟောန္တိ)၊ အယျ-အရှင်ဘုရား၊ သမဂ္ဂါ-ညီညာဖြဖြ ရောက်ပြီးကြကုန်သည်၊ အမှ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ဘိက္ခုနီတို့က လျှောက်အပ်သော်၊ အည်-ဂရုဓမ်တရားမှ တစ်ပါးသော၊ ဓမ္မံ-သုတ္တန် အဘိဓမ္မာတရားကို၊ (ဘဂဝန္တသ စ-ရှုတ်ဆိုသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ သမဂ္ဂမှာယျာတိစမ္ မ ရွှေထိုင်သည်၊) အယျ-ရား၊ ဝဂ္ဂါ-အစုတို့သည်၊ (မစုံသေးကုန်သည်၊) အမှ-ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ အဌ-၈ ပါးကုန်သော၊ ဂရုဓမ္မေ-ဂရုဓမ်တို့ကို၊ ဘဂဝန္တသ စ-၏လည်းကောင်း၊ သြဝါဒံ-ကို၊ အနိယျာတေတွာ- မအပ်နှင်းမူ၍၊ ဝါ- နိုဂုံးမချုပ်ဘဲ၊ [“ဧသော ဘဂိနိယော

သမဂ္ဂေပိ ဘိက္ခုနိသံယေ။ ။ဝဂ္ဂဘိက္ခုနီကို သြဝါဒပေးရာ၌ ပါစိတ် ၉ ချက် ဖြစ်သကဲ့သို့ သမဂ္ဂဘိက္ခုနီကို သြဝါဒပေးရာ၌လည်း ပါစိတ် ၉ ချက်ပင် သင့်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-ဘိက္ခုနောဝါဒက သမ္ဘုတိကံက အဓမ္မကံ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

သတ္တရသ။ ။ရှေ့၌ အဓမ္မိကဓမ္မကို မူတည်၍ ပါစိတ် ၁၈ ဝါရကို ပြခဲ့၏၊ ဤ၌ ဓမ္မကံကို မူတည်၍ ၁၈ ဝါရ ရသော်လည်း နောက်ဆုံးဝါရသည် အနာပတ္တိဝါရ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုဝါရကို ချန်၍ ကျန် ၁၇ ဝါရ၌ ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဝေါင်း ၁၇ ပါး ဖြစ်သည်-ဟူလို။ [ရေတွက်ကြည့်ပါလေ, ပါဠိတော်၌ကား တိုက်ရိုက်ပါရှိ၏။]

သမဂ္ဂမှာယျ။ ။[သမဂ္ဂါ- အမှ+အယျ၊] သမဂ္ဂါကို “သဗ္ဗာ+အာဂတာ” (သမ္ဘာ+အာဂတာ-ဟု မူကွဲ) ပါစိတ္တာဒိအဋ္ဌကထာ ဖွင့်၏၊ “သမံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်+ဂယ္ဟန္တေ-ယူအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ သမဂ္ဂါ”ဟု ပြု၊ “အလုံးစုံ+ယူအပ်”သည် “အားလုံးစုံညီခြင်း”တည်း။

အည် ဓမ္မံ။ ။[အည် သုတ္တန် ဝါ အဘိဓမ္မံ ဝါ၊] “သမဂ္ဂါ အမှ+အယျ+အားလုံးစုံပါပြီ အရှင်ဘုရား”ဟု ဘိက္ခုနီတို့က လျှောက်ကြလျှင် “ဂရုဓမ္မသြဝါဒကို နာခံလိုကြပါပြီ”ဟု အဓိဋ္ဌာယ်ရ၏၊ ထိုသို့ ဂရုဓမ်သြဝါဒကို နာလိုပါလျက် အခြားတရားကို ဟောလျှင် ဒုက္ကဋ် သင့်၏။

သြဝါဒေါ-ဤဂရုဓမ်ရှစ်ပါးသည် သြဝါဒတည်း"ဟု နိဂုံးမအုပ်ဘဲ၊] အည်-ဂရုဓမ်ပါဠိမှ တစ်ပါးသော၊ ဒုမ္မဲ-သုတ္တန်, အဘိဓမ္မာတရားကို၊ ဘဏန္တိ-သ စ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋမေဝ-ဒုက္ကဋ်သည်ပင်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဓမ္မကမ္မသညီ-ဓမ္မက်ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သမဂ္ဂ-သော၊ ဘိက္ခုနိသံယံ-ကို၊ သမဂ္ဂသညီ-ညီညွတ်သော ဘိက္ခုနိသံယာဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) သြဝဒတိ-၏၊ (တသ စ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဂရုဓမ္မပါဠိ-ဂရုဓမ်ပါဠိဟူသော၊ ဥဒ္ဒေသံ-အကျဉ်းဥဒ္ဒေသကို၊ ဒေတိ-ပေး၏၊ (တသ စ-၏လည်းကောင်း၊) ပရိပုစ္ဆံ-အဖန်ဖန် မေးအပ်သော ဂရုဓမ် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒေတိ-၏၊ (တသ စ-၏လည်းကောင်း၊) အယျ-ရား၊ သြသာရေဟိ-သက်ရောက်စေပါလော့၊ (ရွတ်ဆိုပါလော့)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုစ္စမာနော-ဘိက္ခုနီတို့က လျှောက်အပ်သော်၊ သြသာရေတိ-ဂရုဓမ်ပါဠိကို သက်ရောက်စေ၏ (ဂရုဓမ်ပါဠိကို ရွတ်ဆို၏)၊ (တသ စ-၏လည်းကောင်း။)

ပဋ္ဌံ-ဂရုဓမ်နှင့်စပ်သော, မစပ်သောပြဿနာကို၊ ပုဋ္ဌော-သည်၊ (ဟုတ္တာ) [ဂရုဓမ္မနိဿိတံ ဝါ ခန္ဓာဒိနိဿိတံ ဝါ ပဋ္ဌံ ဘိက္ခုနိယာ ပုဋ္ဌော၊] ကထေတိ-ဖြေဆို၏၊ (တသစ-၏လည်းကောင်း၊) ဘိက္ခုနိုနံ-တို့သည်၊ သုဏာမာနာနံ-နာယူကုန်စဉ်၊ အညသ-တစ်ပါးသော လူသာမဏေ၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဘဏတိ-ဂရုဓမ်တရားကို ဟောပြော၏၊ (တသစ-၏လည်းကောင်း၊) သိက္ခမာနာယဝါ-သိက္ခမာန်အားသော်လည်းကောင်း၊သာမဏေရိယာဝါ-သာမဏေမအားသော်လည်းကောင်း၊ဘဏတိ-ဂရုဓမ်တရားကို ဟောပြော၏၊ တသ စ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒိနဋ္ဌ အနာပတ္တိ၊ အသမ္မတတာ-မသမုတ်အပ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပန္နတာ-ပြည့်စုံသော ရဟန်းမအဖြစ်လည်းကောင်း၊ [ဘိက္ခုနိသံယာ-ဘိက္ခုသံယာ နှစ်ဖက်၌ ပဋ္ဌင်းဖြစ်ပြီးသူကို ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပန္နာဟု ဆိုသည်၊] သြဝါဒဝသေန-ဆုံးမခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-သြဝါဒပေးသည့် အနေအားဖြင့်၊ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မဘဏနံ-၈ ပါးသော ဂရုဓမ်ပါဠိကို ရွတ်ဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ တီဏိ၊ပေ၊သဒ်သာနေဝ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ပဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၂။ **အတ္ထဂ်တ သိက္ခာပုဒ်** ဒုတိယေ-၌၊ သြဝဒေယျာတိ-ကား၊ အဋ္ဌဂရုဓမ္မေဟိ ဝါ-တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အညေန-ဂရုဓမ်မှတစ်ပါးသော၊ ဓမ္မေနဝါ-သုတ္တန်,အဘိဓမ္မာတရားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သြဝဒန္တသ-၏၊ သမ္မတသာပိ-သမုတ်အပ်ပြီးသော ရဟန်း၏သော်မှလည်း၊ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ သူရိယေ-နေသည်၊ အတ္ထဂ်တေ-ဝင်ပြီးလတ်သော်၊ သြဝဒနဝတ္ထုသ္မိ-ဆုံးမခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ၊ပေ၊ သူရိယေ-သည်၊ အနတ္ထဂ်တေ-မဝင်သေးမီ၊ အတ္ထဂ်တသညိနော-ဝင်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-လည်းကောင်း၊ (သြဝဒန္တသစ-လည်းကောင်း၊ ဧကတောဥပသမ္ပန္နံ-တစ်ဖက်သောဘိက္ခုနိသံယာ၌

ရဟန်းဖြစ်ပြီးခါစ ရဟန်းမကို၊ သြဝဒန္တသစ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)။ ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝိယ-ရှေးသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့၊ ဥဒ္ဒေသာဒိနယေန-ဥဒ္ဒေသအစရှိသော နည်းဖြင့်၊ (ဘဂဝန္တသ-ရွတ်ဆိုသောရဟန်း၏။) အနာပတ္တိ (ဟောတိ-၏။) အတ္ထာဂ်တသူရိယတာ-ဝင်ပြီးသော နေ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နေဝင်ပြီးခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏာ၂ပသမ္ပန္နတာ-ပြည့်စုံသော ရဟန်းမ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သြဝဒန်-ဆုံးမခြင်းလည်းကောင်း၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

(၂)။ **ဘိက္ခုနုပသယ သိက္ခာပုဒ်** - တတိယေ-၌၊ ဘိက္ခုနုပသယဿ-ကား၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဧကရတ္တံပိ-တစ်ညဉ့်မျှလည်း၊ (ဝသနဋ္ဌာနမှိမှ ပိ ရှေ့ထိုင်သည်၊) ဝသနဋ္ဌာန်-နေရာအရပ်သို့၊ (ဥပသက်မိတ္တာ၌စပ်၊) သြဝဒေယျာတိ-ကား၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဂရုဓမ္မေဟိ-ဂရုဓမ်ပါဠိတို့ဖြင့်၊ သြဝဒန္တသေဝ-ဆုံးမသောရဟန်း၏သာ၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ပန-ဆက်၊ အသမ္မတော-မသမုတ်အပ်သူသည်၊ ဝါ-သမ္မုတိမရသူသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)။ ဒွေ-၂ ချက်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ)။ [ပဌမသိက္ခာပုဒ်အတွက် ၁ ချက်, ဤသိက္ခာပုဒ်အတွက် ၁ ချက်အားဖြင့် ပါစိတ် ၂ ချက်၊] ပန-ဆက်၊ သူရိယေ-သည်၊ အတ္ထာဂ်တေပိ-ဝင်ပြီးသော်လည်း၊ ဝါ-ဝင်ပြီးမှလည်း၊ သစေ သြဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) တိဏိ-နိ သော၊ (ပါစိတ္တိယာနိ) ဟောန္တိ၊ [ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်အတွက် ပါစိတ် တစ်ချက် တိုးသည်။]

ပန-ကား၊ သမ္မတသ-သမုတ်အံ့ပ်သောရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ သြဝဒန္တသာပိ-ဆုံးမပါသော်လည်း၊ ဒွေ ဧဝ-၂ ချက်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပါစိတ္တိယာနိ) ဟောန္တိ၊ ဟိ-မှန်၏။ [ပါစိတ် ၃ ချက် မသင့်ရဘဲ, ၂ ချက်သင့်ဟူသော စကားမှန်သည်-ဟူလို၊] ဘိက္ခုသ-၏၊ သမ္မတတ္တာ-သမုတ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂရုဓမ္မောဝါဒကမူလက်-ဂရုဓမ်ပါဠိဖြင့် ဆုံးမခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ (ယာ-အကြင် ရဟန်းမသည်၊) သြဝါဒါယ-ဂရုဓမ္မအဆုံးအမကို ခံယူခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ သံဝါသာယ-သံဝါသအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ [ဥပုသ်နေ့ကို မေးခြင်း, ပဝါရဏာပြုခြင်းကို သံဝါသဟု ဆိုသည်၊ သံဝါသာယာတိ ဥပေါသထပုစ္ဆနတ္ထာယ စေဝ ပဝါရဏာယ စ၊ အာရာမဝဂ် အဌမသိက္ခာပုဒ်၊] ဂန္တုံ-သွားခြင်းငှာ၊ နှ သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ သာ-ထိုရဟန်းမသည်၊ ဂိလာနာတိ-ဂိလာနာ မည်၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) သက္ကေသု-သက္ကာဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌၊ ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနုပသယံ-ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဥပသက်မိတ္တာ-သွား၍၊ သြဝဒနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အညတြ သမယာတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤပညတ်သည်၊ ဧတ္ထ - ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုပညတ္တိ - တည်း၊ ပေ ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ-

ရဟန်းမဟုတ်သော သိက္ခာမာန်, သာမဏေမဉ္ဇ၊ ဥပသမ္ပန္နသည်နော ဝါ-ရဟန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (သြဝဒန္တိသစ-၏လည်းကောင်း။) ဧကတော ဥပသမ္ပန်-ကို၊ [ရှေ့အတိုင်းပေး၊] ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောတရားဖြင့်၊ [သြဝဒန္တိသ စ-၏လည်းကောင်း။] ဣတရံ-ဧကတော ဥပသမ္ပန္နမှတစ်ပါးသော ဥဘတော ဥပသမ္ပန္နရဟန်းမကို၊ [ဥဘတော သံယေ ဥပသမ္ပန်း၊] အညေန-ဂရုဓမ်ပါဠိမှတစ်ပါးသော၊ ဓမ္မေန-သုတ္တန်, အဘိဓမ္မာတရားဖြင့်၊ သြဝဒန္တိသစ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ သမယေ-သွားသင့်ရာအခါ၌၊ (ဥပသက်မိတ္တာ-သွား၍။) (သြဝဒန္တိသ စ-၏လည်းကောင်း။) အနုပသမ္ပန္နာယ-၌၊ (သြဝဒန္တိသ စ-၏လည်းကောင်း။) ပုရိမ သိက္ခာပဒေ ဝိယ-၌ကဲ့သို့၊ ဥဒ္ဒေသာဒိနယေန-ဖြင့်၊ (ဘဏန္တိသ စ-၏လည်းကောင်း။) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဥပသယူပဂမနံ-ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းသို့ သွားခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပန္နဟာ-ပြည့်စုံသော ရဟန်းမ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သမယာဘာဝေါ-အခါ၏မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဂရုဓမ္မေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သြဝဒနံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၄။ အာမိသ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ အာမိသဟေတူတိ-ကား၊ စီဝရာဒီနံ-သင်္ဃာဋိ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရဟေတု- တစ်ပါးပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (သြဝဒန္တိ၌စပ်၊) ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သမ္မတာ-သမုတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဘိက္ခုတိ-ဘိက္ခုတို့ဟူ၍၊ အမိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဧဝရူပေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-သမ္မုတိရပြီးသော ရဟန်းတို့ကို၊ အဝဏ္ဏကာမတာယ-အကျော်စောမဲ့ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဘဏန္တိသ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို)။ပေ၊ အာမိသဟေတု-အာမိသဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ သြဝဒန္တိ-ကုန်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဘဏနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ ဓမ္မကမ္မေ-ဓမ္မကံ၌၊ တိကပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ အဓမ္မကမ္မေ-အဓမ္မကံ၌၊ တိကဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။

အသမ္မတံ-မသမုတ်အပ်သော၊ဥပသမ္ပန္နဉ-ရဟန်းကိုလည်းကောင်း၊သမ္မတံဝါ-သမုတ်အပ်ပြီးမူလည်းဖြစ်သော၊ အသမ္မတံဝါ-မသမုတ်အပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊

အာမိသဟေတု။ ။အာမသီယတေ-တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ငါ့ဟာ ငါ့ဟာဟု သုံးသပ်အပ်၏။ ဣတိ အာမိသံ၊ သင်္ဃာဋိ စသော ပစ္စည်းများတည်း။ အာမိသံ ဧဝ+ဟေတု အာမိသဟေတု၊ စီဝရာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ပိဏ္ဍပါတ, သေနာသန,ဂိလာနပစ္စယ, သဏ္ဌာရ, ဂရုကာရ, မာနတ, ဝန္ဒန, ပူဇန တို့ကို ယူ။

အသမ္မတံ ဥပသမ္ပန်း။ ။သမ္မုတိရသော ရဟန်းကဖြစ်စေ, သံယာကဖြစ်စေ ဘိက္ခုနီတို့အား သြဝါဒပေးရန် တာဝန်ချထားအပ်သော ရဟန်းကို "အသမ္မတဥပသမ္ပန္နဟု" ဆိုသည်၊ အသမ္မတအနုပသမ္ပန္နလည်း တို့အတူပင်တည်း။

အနုပသမ္မန္ဓ-သာမဏေကိုလည်းကောင်း၊ **ဧ**ဝံ-ဤသို့၊ **ဝါ**-အာမိသဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဆုံးမကြကုန်၏ဟူ၍၊ ဘဂဝန္တသ-၏၊ ဒုက္ခဋ္ဌမေ**ဝ**-ပင်၊ (ဟောတိ)။ **တ**တ္ထ-ထို သမ္မတ, အသမ္မတ, အနုပသမ္မန္ဓတို့တွင်၊ **ယော**-အကြင် သာမဏေသည်၊ **ဘိက္ခု**ကာလေ-ရဟန်းဖြစ်ရာအခါ၌၊ **သ**မ္မုတိ-ကို၊ **လ**ဘိတ္ဝာ-ရခဲ့၍၊ **သ**ာမဏေရဘူမိယံ-သာမဏေဖြစ်ရာ အခိုက်၌၊ **သ**ဏ္ဌိတော-ကောင်းစွာ တည်၏၊ **အ**ယံ-ဤသာမဏေသည်၊ **သ**မ္မတော နာမ-သမ္မတမည်သော၊ **အ**နုပ**သ**မ္မန္ဓော-သာမဏေတည်း။ [ရဟန်းဘဝတုန်းက သမ္မုတိရခဲ့၍ ယခုအခါ သိက္ခာကျလျက် သာမဏေဘဝ၌ တည်သူကို "သမ္မတအနုပသမ္မန္ဓ"ဟု ခေါ်သည်-ဟူလို။] **ပ**န-ကား၊ **ပ**ကတိယာ-ပင်ကိုအားဖြင့်၊ (နဂိုကပင်၊) **စ**ိ**ဝ**ရာဒိဟေတု-ကြောင့်၊ **သ**ြ**ဝ**ဒန္တံ-ဆုံးမသောရဟန်းကို၊ **ဧ**ဝံ-သို့၊ **ဝါ**-ဟူ၍၊ ဘဂဝန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ **ဥ**မ္မတ္တကာဒီနဉ္စ-လည်းကောင်း၊ **အ**နာ**ပ**တ္တိ၊ **ဥ**ပသမ္မန္ဓတာ-ရဟန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ **ဓ**မ္မေန-တရားသဖြင့်၊ **လ**ဒ္ဓသမ္မုတိကတာ-ရအပ်သော သမ္မုတိရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ **အ**နာ**မ**သန္ဓရတာ-အာမိသ၌ဖြစ်သော စိတ်ရှိသူမဟုတ်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ **အ**ဝဏ္ဏကာ**မ**တာယ-ကျော်စောမဲ့ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **ဧ**ဝံ-သို့၊ **ဝါ**-ဟူ၍၊ ဘဂဝန်-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။

စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၅။ စိဝ**ရ**ဒါ**န သိက္ခာပုဒ်** ပ**ဌ**မ-ပ**ဌ**မသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပေ၊ **စ**ိ**ဝ**ရ**ဝ**တ္ထု**ဒါ**နသို့-သက်နှိုး ပေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်ဦးအံ့၊ **ဧ**တ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသကထာမဂ္ဂေါ-ကြွင်းသော စကားအစဉ်ကို၊ **စ**ိ**ဝ**ရ**ပ**ဋိ**ဂ**္ဂဟဏသိက္ခာ**ပ**ဒေ-**စ**ိ**ဝ**ရ**ပ**ဋိ**ဂ**္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၌ [နိသဂ္ဂိယ ပါစိတ်,**စ**ိ**ဝ**ရ**ဝ**ဂ်, ၅ နံပါတ်သိက္ခာပုဒ်၌] **ဝ**ုတ္တနယေနေ**ဝ**-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သာလျှင်၊ **ဝ**ေဒိ**တ**ဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-မှန်၊ **တ**တြ-ထိုစိ**ဝ**ရ**ပ**ဋိ**ဂ**္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ **ပ**ဋိ**ဂ**္ဂဟ**ကော**-ခံယူသူတည်း၊ ဣ**ဝ**-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ (**ပ**ဋိ**ဂ**္ဂါ**ဟ**ိ**ကာ**-ခံယူသူတည်း၊) **အ**ယံ-ဤ**စ**ိ**ဝ**ရ**ပ**ဋိ**ဂ**္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၌ ရဟန်း၏ ခံယူသူဖြစ်ခြင်း, ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ရဟန်းမ၏ ခံယူသူဖြစ်ခြင်းသည်၊ **ဝ**ိသေသော-ထူး၏၊ သေသ-ကြွင်းသော **အ**စိ**အ**ရင်ကို၊ **တ**ာဒိ**သ**မေ**ဝ**-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ပ**ဌ**မသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

အနာမိ**သ**န္ဓ**ရ**တာ၊ ၊အာမိသေ + အန္ဓရဲ (စိတ်သည်) ယသ္မာတိ အာမိသန္ဓရော၊ နိ + အာမိသန္ဓရော အနာမိသန္ဓရော၊ တဿ + ဘာ**ဝေ**ါ အနာမိသန္ဓ**ရ**တာ၊ [အာမိသဟေတု ဩ**ဝ**ဒိသာမိတိ **ဧ**ဝံ ပ**ဝ**တ္တအဏ္ဍာသယာဘာ**ဝေ**ါ] အာ**မ**ိသ**ကို** လိုလား**၍** ဩ**ဝ**ါ**ဒ**ပေးနေသူ **မ**ဟုတ်ခြင်း-ဟူလို။

၆။ စီဝရသိဗ္ဗန သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ စီဝရန္တိ-ကား၊ နိဝါသနပါရုပနုပဂံ-ဝတ်ခြင်း, ရုံခြင်း သို့ ကပ်ရောက်သော၊ ဝါ-ဝတ်လောက် ရုံလောက်သော၊ (စီဝရံ-ကို၊) (သိဗ္ဗေယျဝါ သိဗ္ဗာပေယျဝါ၌စပ်၊) သိဗ္ဗေယျဝါ သိဗ္ဗာပေယျဝါတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ သိဗ္ဗန္တသ-ချုပ်သော ရဟန်း၏၊ သူစိမ်-အပ်ကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ {တချို့စာ၌ "ပဝေသေတွာ ပဝေသေတွာ"ဟု နှစ်ထပ်ရှိ၏,မကောင်း၊} နီဟရဏော-နုတ်ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ သတက္ခတ္တုမ္ပိ-အကြိမ် တစ်ရာလည်း၊ ဝါ-အကြိမ် မျှားစွာလည်း၊ [အနေကသခ္ခာ] ဝိဋ္ဌိတွာ-ထိုး၍၊ သကိံ-တစ်ကြိမ်၊ နီဟရန္တသ-နုတ်သောရဟန်း၏၊ ဧကမေဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ [အလွန်ရှည်သော အပ်ကို တစ်ချောင်းလုံးပေါ်လာအောင် မနုတ်သေးဘဲ၊ အပ်ချည်ကြိုး ရှည်ရှည် ဝင်အောင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ထိုးပြီးမှ တစ်ကြိမ်နုတ်သူကို "သကိံ နီဟရန္တ"ဟု ဆိုသည်။]

ပန-ကား၊ သိဗ္ဗ-ချုပ်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သောရဟန်းသည်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ သူစိကမ္မံ-အပ်ချုပ်မှုကို၊ သစေပိ နိဋ္ဌာပေတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြီးဆုံးစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-လည်း၊) အာဏာပကဿ-စေခိုင်းသောရဟန်း၏၊ ဧကမေဝ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဧတ္ထ စီဝရေ-ဤသင်္ကန်း၌၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ တံ-ထိုအမှုသည်၊ တဝ-သင်၏၊ ဘာရော-တာဝန်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) နိဋ္ဌာပေတိ-ပြီးဆုံးစေအံ့၊ တဿ-ထိုပြောဆိုအပ်သော ရဟန်း၏၊ အာရာပထေ အာရာပထေ-အပ်လမ်းကြောင်းတိုင်း အပ်လမ်းကြောင်းတိုင်း၌၊ ဝါ-အပ်နုတ်တိုင်း အပ်နုတ် တိုင်း၌, ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ အာဏာပကဿ-စေခိုင်းသောရဟန်း၏၊ ဧက ဝါစာယ-တစ်ခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်၊ သမ္ဗဟုလာနိပိ-မျှားစွာလည်း ဖြစ်ကုန် သော၊ (ပါစိတ္တိယာနိ ဟောန္တိ)၊ ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်၊ အာဏတ္တိယံ ပန-စေခိုင်းရာ ၌ကား၊ ဝတ္ထုဗဟုမေဝ-ပါစိတ်များစွာဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ စီဝရသိဗ္ဗနဝတ္ထုသို့-သင်္ကန်းချုပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ပေ၊ ဥတိကာယ-ဆွေမျိုးတော်သော ဘိက္ခုနီမ၏၊ ဝါ-၌၊ အညာတိကသည်နော ဝါ-ဆွေမျိုးမတော်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿဝါ-လည်းကောင်း၊ (စီဝရံ-ကို၊ သိဗ္ဗန္တဿစ-ချုပ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဧကတော ဥပသမ္မန္နာယ-၏၊ (စီဝရံ-ကို၊) သိဗ္ဗန္တဿစ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အည်-သင်္ကန်းမှတစ်ပါးသော၊ ထဝိကာဒိ ပရိက္ခာရံ-အိတ် အစရှိသော ပရိက္ခရာကို၊ သိဗ္ဗန္တဿစ-၏လည်းကောင်း၊ ဥတိ ကာယ-ဆွေမျိုးတော်သော ဘိက္ခုနီမ၏လည်းကောင်း၊ သိက္ခမာနသာမဏေရီနဉ္စ-သိက္ခမာန်, သာမဏေမတို့၏လည်းကောင်း၊ စီဝရမ္ပိ- သင်္ကန်းကိုသော်လည်း၊

[ဝိ သည် သမ္ဘာဝနာ၊ "အခြား ထဝိကာဒိပရိကၠရာမှာ ဆိုဖွယ်ရာ မလို"ဟု ဂရဟာ ပြုပါ။] သိဒ္ဓန္တသစ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ အညာတိကာယ-သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ သန္ဓကတာ-ဥစ္စာ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ နိဝါသန ပါရုပနုပဂတာ-ဝတ်ခြင်း ရုံခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဝတ်လောက် ရုံလောက်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တလက္ခဏ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ [သူစီ ပဝေသေတွာ နိဟရဏောဟု ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော-ဟူလို။] သိဒ္ဓနုဝါ-ကိုယ်တိုင်ချုပ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ သိဒ္ဓာ ပနုဝါ-သူတစ်ပါးကို ချုပ်စေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၇။ သံဝိဓာန သိက္ခာပုဒ် သတ္ထမေ-၌၊ သံဝိဓာယာတိ-ကား၊ သံဝိဒဟိတ္တာ-သဘောတူ စီစဉ်၍၊ ဂမနကာလေ-သွားခါနီးအခါ၌၊ သကေ်တံ-အချိန်း အချက်ကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ (ပဋိပဇ္ဇေယျ၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂန္တိ-ကား၊ ဧက်-တစ်ကြောင်းတည်းသော၊ အဒ္ဓါနသင်္ခါတံ-အဝွန့်ဟု ဆိုအပ်သော၊ မဂ္ဂ-ခရီးကို၊ (တစ်နည်း) ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ (ဘိက္ခုနီနှင့် အတူ၊) (ဂန္တဗ္ဗံ-သွားထိုက်သော၊) အဒ္ဓါနမဂ္ဂ-အဝွန့်ရှည်သောခရီးကို၊ (ပဋိပဇ္ဇေယျ ၌စပ်၊) သတ္ထဂမနီယောတိ-ကား၊ သတ္ထေန-အဖော်ကုန်သည်အပေါင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဂန္တဗ္ဗော-သွားထိုက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနပဒတ္ထမေव-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော ပုဒ်အနက်ရှိသည်သာ။

ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ အကပ္ပိယဘူမိယံ-မအပ်သောမြေ၌၊ ဌတ္တာ-၍၊ သံဝိဒဟန္တ သ-သဘောတူ စီစဉ်သောရဟန်း၏၊ ဝါ-တိုင်ပင်သော ရဟန်း၏၊ သံဝိဒဟန ပစ္စယာ-သဘောတူ စီစဉ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ တာဝ-ပါစိတ်အာပတ် မသင့်မီ ရှေးဦးစွာ၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝါ-သင့်နှင့်၏။) တတ္ထ-ထို အကပ္ပိယဘူမိယံ ဌတ္တာ အစရှိသော ပါဠိ၌၊ ဘိက္ခုနုပသယံ- ဘိက္ခုနီတို့၏

သံဝိဓာယ။ ။ဝိပုဒ္ဓော ဓာ, ကရောတျတ္ထော-ဝိရှေးရှိသော ဓာတ်သည် ပြုခြင်း (စီစဉ်ခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ သံသဒ္ဒါသည် အတူတကွ (သဟ)အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် "အတူတကွ (သဘောတူ)-စီစဉ်" သဒ္ဒတ္ထပေးပါ။ သံဝိဒဟိတ္တာဖြင့် ဝိဓာယ၌ ယသည် တွာ ပစ္စည်း၏ ကာမိယဟု သိစေ၏၊ ထိုစီစဉ်ခြင်းဟူသည် "တိုင်ပင်ခြင်းတည်း"ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထကို ပြလို၍ "ဂမနကာလေ သကေ်တံ ကတ္တာ"ဟု ဖွင့်သည်။

ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂေ။ ။အဒ္ဓါနသဒ္ဒါသည် အနည်းဆုံး ယူဇနာဝက်ရှည်သော ခရီးကို ဟော၏၊ ပဌမနည်းအလို ဧကသဒ္ဒါသည် "တစ်"သင်္ခ်ာအနက်ကို ဟော၏၊ ဧကော+အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ၊ ဒုတိယနည်းအလို ဧကတောအနက်ကို ဟော၏၊ "ဧကတော+ဂန္တဗ္ဗော+အဒ္ဓါန မဂ္ဂေါ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ"ဟု ပြုသင့်၏။

ကျောင်းကိုလည်းကောင်း၊ အန္တရာရာမ်-ရွာတွင်းကျောင်းတိုက်ကိုလည်းကောင်း၊ [အန္တရာရာမန္တိ-အန္တောဂါမေ ဝိဟာရော-စာရိတ္တာသိက္ခာပုဒ်ဋီကာ၊] အာသနသာလ်-ရွာတွင်းဆွမ်းစားစရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ တိတ္ထိယသေယျာ-တိတ္ထိတို့၏ကျောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ-၍၊ သေသာ-ကြွင်းသောမြေအရပ်သည်၊ အကပ္ပိယဘူမိ-အကပ္ပိယဘူမိ မည်၏။ တတ္ထ-ထိုမအပ်သောမြေ၌၊ ဌတွာ-၍၊ သံဝိဒဟန္တသ-၏။ [“သံဝိဒဟနပစ္စယာ တာဝ ဒုက္ကဋံ”ဟူသော ရှေ့ဝါကျ ပြန်စပ်၊] ဣတိ အတ္ထော-နက်။]

ပန-ကား၊ သံဝိဒဟိတွာ-၍၊ အဇ္ဇတိဝါ-ယနေ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သ္သေတိဝါ-နက်ဖြန်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိယမိတံ သတ်မှတ်အပ်သော၊ ကာလ-အခါကို၊ ဝိသကေ်တံ-ခွဲတမ်းယွင်းအောင်(အချိန်းအချက်ပျက်အောင်၊) အကတွာ-မပြုမူ၍၊ [ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိं ဂစ္ဆန္တသ္သ လှမ်းစပ်၊] ပန-ကား၊ ဒွါရဝိသကေ်တံ-တံခါး၏ခွဲတမ်းယွင်းခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဝိသကေ်တံဝါ-လမ်း၏ ခွဲတမ်းယွင်းခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတွာပိ-၍လည်း၊ ဘိက္ခုနိယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိं-ကွ၊ ဂစ္ဆန္တသ-သွားသော ရဟန်း၏။ [အနာပတ္တိဋ္ဌာနပ်၊] ယာဝ-အကြာင်မျှလောက်၊ အာသန္နသာပိ-အလွန်နီးသည်လည်းဖြစ်သော၊ [အာသန္နသာပိ၊ ရတနဟတ္ထန္တရသာပိ-တစ်တောင်မျှ ကွာခြားသည်မှုလည်းဖြစ်သော၊ ဣတိ အဓိပ္ပာယော၊] အညသ-အခြားသော၊ ဂါမသ-ရွာ၏။ [ဥပစာရံ နာ သြက္ကမတိဋ္ဌာနပ်၊] အယံ-ဤအပိုင်းအခြားသည်၊ ဣမသ-ဤရွာ၏။ ဥပစာရော-ဥပစာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ ဌပိတံ-ထားအပ်သော၊ ဥပစာရံ-သို့၊ နာ သြက္ကမတိ-မသက်ရောက်သေး၊ တာဝ-ထိုမသက်ရောက်သေးမီ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ပန-ကား၊ တံ-ထိုဥပစာသို့၊ သြက္ကမန္တသ-သက်ရောက်လတ်သော်၊ ဝါ-သက်ရောက်သော ရဟန်း၏၊ ပဌမ ပါဒေ-ပဌမခြေလှမ်း၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ ဒုတိယပါဒေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဂါမူပစာရောက္ကမနဂဏနာယ-ရွာတစ်ပါး၏ ဥပစာသို့ သက်ရောက်ခြင်း၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ)။ ပန-ကား၊ အဒ္ဓယောဇနာတိက္ကမေ-ယူဇနာဝက်ကို လွန်ရာအရပ်၌၊ ဂါမေ-သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ-ယူဇနာဝက်၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။)

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ ဧကဒွါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နဝတ္ထုသို့-တစ်ကြောင်းတည်းအမှန်ရှည်သော ခရီးကို သွားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြု၊ အညတြ သမယာတိ- ဟူသော၊ အယံ- ဤပညတ်သည်၊ ဧတ္ထ- ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊

အယံ ၊ဧတ၊ ဋီကာ။ ။ရွာချင်းကပ်နေသောကြောင့် လူတို့ထားအပ်သော ဥပစာကို “ရွာဥပစာ”ဟု ဆိုရသည်၊ ရွာချင်း ဝေးမူကား ထုံးစံအတိုင်း ရွာစည်းရိုး၏ပြင်ဘက် ခဲတစ်ကျသည် ဥပစာတည်း၊ စည်းရိုး မရှိလျှင် အစွန်ဆုံးအိမ်မှ ခဲနှစ်ကျသည် ဥပစာတည်း။

အနုပညတ္တိ-တည်း၊ ပေ၊ အသံဝိဒဟိတော-တိုင်ပင်ခြင်းမရှိသော သွားခြင်း၌၊ သံဝိဒဟိတသညိနော ဝါ-တိုင်ပင်ခြင်းရှိသော သွားခြင်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဂစ္ဆန္တဿ-၏လည်း ကောင်း၊) ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ အသံဝိဒဟန္တိယာ-မတိုင်ပင်ဘဲ၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ အတ္တနာဝ-မိမိသည်သာ၊ သံဝိဒဟတိ-တိုင်ပင်၏၊ တဿစ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ သမယေ-သွားသင့်ရာ အခါ၌၊ သံဝိဒဟိတ္တာပိ-တိုင်ပင်ပြီး၍လည်း၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ အသံဝိဒဟန္တဿ ဝါ-မတိုင်ပင်ဘဲသော်လည်းကောင်း၊ ဝိသကေ်တေန ဝါ-(တိုင်ပင်သော်လည်း) အချိန်းအချက် ပျက်ခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆန္တဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တဿစ-တိုင်ပင်၍ သွားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။

ဒွိန္နမ္ပိ-ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ နှစ်ဦးလုံးတို့၏လည်း၊ သံဝိဒဟိတ္တာ-၍၊ မဂ္ဂပဋိပဒ္ဓိပတ္တိ-ခရီးသွားခြင်းလည်းကောင်း၊ အဝိသကေ်တတာ-မချွတ်ယွင်းသည်၏အဖြစ်လည်း ကောင်း၊ [အခြို့စာ၌ "အဝိသကေ်တံ-မချွတ်ယွင်းခြင်းလည်းကောင်း"ဟု ရှိ၏။] သမယာဘာဝေါ-အခါ၏မဟုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အနာပဒါ-ဘေးရန်၏မရှိခြင်း လည်းကောင်း၊ ဂါမန္တရောက္ကမနံဝါ-အခြား တစ်ရွာသို့ သက်ရောက်ခြင်းသော် လည်းကောင်း၊ အမှယောဇနာတိက္ကမေ ဝါ-ယူဇနာဝက်ကို လွန်ခြင်းသော်လည်း ကောင်း၊ ပေ၊ အဂ်ါနိ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဧကတော ဥပသမ္မန္နာဒိဟိ-ဧကတော ဥပသမ္မန္နဘိက္ခုနီ အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ (ဂစ္ဆန္တဿ-၏။) မာတုဂါမသိက္ခာ ပဒေန-မာတုဂါမသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊[သဟဓမ္မိကဝဂ်, မာတုဂါမနှင့်အတူ တိုင်ပင်သွား သော သိက္ခာပုဒ်။] အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာန်-အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ [အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာန်၏ သဘောကို ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန်အခန်း ပြန်ကြည့်ပါ။] ကိရိယ-တည်း၊ နော သညာဝိမောက္ခ-ဝိတိက္ကမသညာ မရှိသော် လည်း အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်း မရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ပေ။ ။ သတ္တမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

ဝိသကေ်တေန။ ။ဘွေ ပုရေဘတ္တံ ဂမိဿာမာတိ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အလ္လဝါ ဂမိဿာမာတိ သွေ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ကာလဝိသကေ်တေယေဝ အနာပတ္တိ-ကာလ၏ အချိန်းအချက် လွဲရာ၌သာ အနာပတ် ဖြစ်၏၊ ဒွါရဝိသကေ်တေ ပန မဂ္ဂဝိသကေ်တေ ဝါ သတိပိ အာပတ္တိယေဝ-တံခါး၏ အချိန်းအချက် လွဲခြင်း, လမ်း၏ အချိန်းအချက်လွဲခြင်း ရှိသော်လည်း အာပတ်သာ။

အာပဒါသု။ ။ရေဘေဒေ-တိုင်းပြည်ပျက်ရာ အခါ၌၊ စက္ကသမာရုဠာ ဇာနပဒါ ပရိယယန္တိ-ကျရိယာပုတ်တည်းဟူသော စက်, လှည်း-ရထား စသော စက်သို့ ရောက်ကုန်, စီးကုန်လျက် နယ်သူ နယ်သားတို့ လှည့်လည် ပြေးလွှားကြကုန်၏၊ ဧဝရူပါသု အာပဒါသု အနာပတ္တိ။

၈။ နာဝါဘိရုဟန သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ-၌၊ သံဝိဓာယာတိ-ကား၊ ကိုယ်ဌာပုရေက္ခာရော-ပျော်မြူးခြင်း၏ ရှေးရှုပြုခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သံဝိဒဟိတ္တာ-တိုင်ပင်၍၊ အာဘိရုဟနကာလေ-တက်စီးခါနီး အခါ၌၊ သကေ်တံ-အချိန်းအချက်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ (အာဘိရုဟေယျ၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဥဒ္ဓဂါမိနိန္တိ-ကား၊ ကိုယ်ဌာဝသေန-ပျော်မြူးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ နဒီယာ-မြစ်၏၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်ဖြစ်သော၊ ပဋိသောတံ-ရေညာသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားသော၊ အဓောဂါမိနိန္တိ-ကား၊ တထေဝ-ထိုပျော်မြူးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ အဓော-အောက်ဖြစ်သော၊ အနုသောတံ-ရေစုန်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားသော၊ (နာဝံ၌စပ်၊) ပန-ကား၊ ယံ-အကြင်လှေကို၊ တိတ္ထပ္ပဋိပါဒနတ္ထံ-လိုရာဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥဒ္ဓံဝါ-အထက်သို့သော်လည်းကောင်း၊ အဓောဝါ-အောက်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဟရန္တိ-ဆောင်ကုန်၏၊ ဧတ္ထ-ဤလှေ၌ (ဤလှေကို စီးရာ၌)၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အညတြ တိရိယံ တရဏာယာတိ (ဧတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (တရဏာယာတိ ဣဒံ-တရဏာယဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊) ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ နိသက္ကဝစနံ-ပဋ္ဌမီဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ တိရိယံ-ဖီလာ၊ ယာ တရဏာ-အကြင်ကူးကြောင်းလှေသည်၊ (အတ္ထိ-၏၊) တံ-ထိုကူးကြောင်းလှေကို၊ ဌပေတ္တာ-၍၊ [အာဘိရုဟေယျ၌စပ်၊] ဣတိ အတ္ထော။

ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ သဂါမကတီရပဿေန-ရွာရှိသော ကမ်း၏ဘေးဖြင့်၊ ဂမနကာလေ-သွားရာအခါ၌၊ ဂါမန္တရဂဏနာယ-အခြားတစ်ရွာ၏အရေအတွက်အားဖြင့်၊ (ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ)၊ အဂါမကတီရပဿေန ဝါ-ရွာမရှိသော ကမ်း၏ဘေးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယောဇနဝိတ္ထတာယ-တစ်ယူဇနာပြန့်ကျယ်သော၊ နဒီယာ-၏၊ မဇ္ဈေန ဝါ-အလယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂမနကာလေ-၌၊ အမုယောဇနဂဏနာယ-ယူဇနာဝက်၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ သမုဒ္ဒေ ပန - သမုဒ္ဒရာ၌ကား၊ ယထာသုခံ - ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ဂန္တုံ - ငှာ၊

ကိုယ်ဌာပုရေက္ခာရော။ ။လောကသာဒမိတ္တသန္ထဝဝသေန-လောက၌ သာယာအပ်သောမိတ်ဖွဲ့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် (ဤကား ကိုယ်၏ သရုပ်ဖော်ဝိသေသနတည်း။) ကိုယ်ပုရေက္ခာရော၊ တထေဝါတိ ကိုယ်ဝသေနေဝ။

ယာ ၊ပေ၊ တရဏာ။ ။"တရဏာ-ကူးခြင်း"ဟု ပေးကြ၏၊ ထိုသို့ ကူးခြင်းကြောင့်ကို ယူစေလိုလျှင် "ယံ တရဏံ"ဟု နပုလ္လိင် ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ မရှိဘဲ "တရဏာ"ဟု ရှိသောကြောင့် "ကူးကြောင်းလှေ"ဟု ပေးလိုက်သည်။

သမုဒ္ဒေ ပန။ ။သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ "ဥဒ္ဓဂါမိနိံ အဓောဂါမိနိံ"ဟု အဆန်သွား, အစုန်သွား လှေကို ပြထား၏၊ သမုဒ္ဒရာ၌ကား အဆန် အစုန် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် သမုဒ္ဒရာဝယ် သွားရာ၌ အနာပတ္တိဟု ဆိုသည်၊ ရေကန်၌လည်း နည်းတူ၊ [ပါဠိယံ ဥဒ္ဓဂါမိနိံဝါ၊ ပေ၊ ဝစနတော ပန ဝါပိ သမုဒ္ဒါဒီသု ကိုယ်ပုရေက္ခာရတာယပိ ဂစ္ဆန္တသ အနာပတ္တိ။]

ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို) ပေ၊ နာဝါဘိရုဟနဝတ္ထုသို့-လေ့စီးခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ အညတြ တိရိယံ တရုဏာယာတိ-ယ ဟူသော၊ အယံ-သည်၊ ဇတ္ထ-၌၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ သေသံ-ကို၊ အနန္တရသိက္ခာ ပဒေ-အခြားမဲ့သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ ဣတိ-တည်း။ ။ အဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၉။ ပရိပါစိတ သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ ဘိက္ခုနိပရိပါစိတန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ ပရိပါစိတံ-ထက်ဝန်းကျင်ကျက်စေအပ်သော (စီမံအပ်သော)၊ (ပိဏ္ဍပါတံ၌စပ်၊) တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ နေဝ ဥတကပ္ပဝါရိ တာနံ-ဥတိ ပဝါရိတ မဟုတ်ကုန်သော၊ အတ္တနော မိမိဟူသော ဘိက္ခုနီ၏၊ နဥတကပ္ပဝါရိတာနံ-ဥတိပဝါရိတ မဟုတ်ကုန်သော၊ ဂိဟီနံ-လူဝတ်ကြောင်တို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဘိက္ခုဿ-ရဟန်း၏၊ ဂုဏံ-ဂုဏ်ကို၊ ပကာသေတွာ-ထင်ရှားပြု၍၊ အယျဿ-အရှင့်အား၊ ဒေထ-လှူကြကုန်၊ အယျဿ-အရှင့်ဖို့၊ ကရောထ-ပြုကြကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နိဗ္ဗာဒိတံ-ပြီးစေအပ်သော၊ လဒ္ဓဗ္ဗံ-ရထိုက်သော၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ (ပိဏ္ဍပါတံ၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိသမာရမ္ဘာတိ ဧတ္ထ-ပုဗ္ဗေ ဂိဟိသမာရမ္ဘာဟူသော ဤပါဋ်၌၊ သမာရမ္ဘာတိ-သမာရမ္ဘာဟူသည်ကား၊ သမာရဒ္ဓံ-ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဆွမ်းကို၊ (အညတြ၌စပ်၊) ဧတံ-သမာရမ္ဘဟူသော ဤအမည်သည်၊ ပဋ္ဌယာဒိတဿ-လျှော်စွာအားထုတ်ခြင်း ရှိသော ဆွမ်း၏ (စီမံအပ်သော ဆွမ်း၏)၊ နာမံ-တည်း၊ ဂိဟီနံ-တို့၏(တို့သည်)၊

ပရိပါစိတံ။ ။ပရိပါစိယတ္ထ-ထက်ဝန်းကျင် ကျက်စေအပ်ပြီ၊ ဣတိ ပရိပါစိတံ=သူတို့ဘာသာ ချက်လိုရှိ ချက်အပ်သောဆွမ်း မဟုတ်၊ ဘိက္ခုနီသည် ကျက်စေအပ်=ဘိက္ခုနီအချက်ခိုင်းအပ်သော ဆွမ်း-ဟူလို၊ ထိုကဲ့သို့သော ဆွမ်းကိုပင် ဘိက္ခုနီသည် ပြီးစေအပ်သောကြောင့် "နိဗ္ဗာဒိတံ"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ ယခုကာလ၌ "စီမံအပ်သော"ဟု ပေးကြ၏၊ "လဒ္ဓဗ္ဗံ ကတံ=ရထိုက်အောင် ပြုအပ်"ကား နိဗ္ဗာဒိတံ၏ အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊ "နိဗ္ဗာဒိတံ-ပြီးစေအပ်"ဟူရာ၌ ရဟန်းကြွလာလျှင် အဆင်သင့်ရအောင် ပြုအပ်ပြီး ဖြစ်သည်"ဟု ဆိုလိုသည်။

သမာရဒ္ဓံ။ ။ဤအဖွင့်ဖြင့် သမာရမ္ဘသဒ္ဒါကို ကမ္မသာဓနပြုပါဟု ပြ၏၊ သံ+အာ, ရဘာဓာတ်, အပစ္စည်း (ဍ) လာ၊ တစ်နည်း (မ်)လာ၍ သမာရမ္ဘလည်း ရှိ၏၊ သမာရဘီယတ္ထ-ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ သမာရမ္ဘော၊ (ပိဏ္ဍပါတော)၊ "သမာရဒ္ဓ"ကား အညတြင့်၍ ဒုတိယန္တ တည်း။ [သမာရမ္ဘာတိ"ဟု ရှိစေ။]

ပဋ္ဌယာဒိတဿ။ ။ယတန်-အားထုတ်ခြင်း၊ ယာဒေါ-ခြင်း၊ တကို ဒပြု၊ ပဋ္ဌရှပ်(လျှော်စွာ)+ ယာဒေါ ပဋ္ဌယာဒေါ၊ ပဋ္ဌယာဒေါ ယဿ အတ္ထိတိ ပဋ္ဌယာဒိတော (ပိဏ္ဍပါတော)၊ ဣသို့ ကြိမ့ "ယာ"ဟု ဝုဒ္ဓိရှိခြင်းနှင့် လျှော်မည်၊ ယတဓာတ်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း "ပတိယတ္တံ" ပါ၌, "ပတိယန္တံ"သက္ကတကို ကြည့်၍ သိနိုင်သည်။ ["ပတိယာဒိတဿာတိ သမ္ဘာဒိတဿ"ဟု ဋ္ဌီကာ ဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။]

သမာရမ္ဘော-ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်သော ဆွမ်းတည်း၊ ဂိဟိသမာရမ္ဘော-လူတို့ ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်သောဆွမ်း၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ပရိပါစနတော-ကျက်စေရာ အခါမှ (စီမံရာ အခါမှ)၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ပဌမတရံယေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဂိဟိနံ-တို့သည်၊ ယံ ပဋိယာဒိတဘတ္တံ-အကြင်စီမံအပ်သော ဆွမ်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဥတကပ္ပဝါရိတာနံ-ဆွေမျိုးတော်သူ ဖိတ်မံသူတို့၏၊ ယံ သန္တက်-အကြင်ဥစ္စာဖြစ်သော ဆွမ်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုဆွမ်းကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အညံ-ဂိဟိသမာရမ္ဘမှတစ်ပါးသော ဆွမ်းကို၊ ဇာနံ-ဘိက္ခုနိပရိပါစိတ ဆွမ်းဟု သိလျက်၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-စားသော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ တဿ-ထိုပါစိတ်သည်လည်း၊ အဒ္ဓေါဟာရဂဏနာယ-ခံတွင်းသို့ ရှေးရှဆောင်ခြင်း၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ (ဟောတိ)၊ အဿ - ထို ဘိက္ခုနိပရိပါစိတဆွမ်းကို၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ပန-ခံယူခြင်းကြောင့်ကား၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ဘိက္ခုနိပရိပါစိတံ-ရဟန်းမသည် စီမံအပ်သော၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ဘုဥ္ဇနဝတ္ထုသို့-စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အညတြ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိသမာရမ္ဘာတိ-ဟူသော၊ အယံ-သည်၊ ဇတ္ထ-၌၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ ပေ၊ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယ-သည်၊ ပရိပါစိတံ-စီမံအပ်သော ဆွမ်းကို၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-စားသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အပရိပါစိတေ-အပရိပါစိတဆွမ်း၌၊ ပရိပါစိတသညိနော-ပရိပါစိတဆွမ်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥဘယတ္ထ-နှစ်ပါးစုံသော အပရိပါစိတဆွမ်း, ပရိပါစိတဆွမ်း၌၊ ဝေမတိကသ-၍၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။

ဥဘယတ္ထ-၌၊ အပရိပါစိတသညိနော-အပရိပါစိတဆွမ်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဂိဟိသမာရမ္ဘေ-လူတို့ အားထုတ်အပ်သော ဆွမ်း၌၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ သိက္ခမာနသာမဏေရာဒီဟိ-သိက္ခမာန်သာမဏေ အစရှိသူတို့သည်၊ ပရိပါစိတေ-စီမံအပ်သောဆွမ်း၌၊ (ဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ပဠဘောဇနာနိ-ငါးမျိုးသော ဘောဇဉ်တို့ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အဝသေသေ-ကြွင်းသော ယာဂု ခဲဖွယ် သစ်သီးကြီးငယ်၌၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ ပရိပါစိတတာ-စီမံအပ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပရိပါစိတဘာဝဇာနနံ-စီမံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို

အဝသေသေ၊ ၊"ဘောဇဉ်ငါးပါးမှ ကြွင်းသော ခဲဖွယ်များကို စားရာ၌ အနာပတ္တိ"ဟူရာဝယ် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်သာ ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ခြင်းကို ရည်ရွယ်သည်၊ ဘိက္ခုနီစသော သီတင်းသုံးဖော် ၅ မျိုးတို့ တိုက်တွန်းမှ ရအပ်သော စားဖွယ်ကို စားရာ၌ သူပေါဒနဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှကား မလွတ်ဟု ဋီကာတို့ ဆိုကြသည်။ [အဝသေသေတိ-ဘိက္ခုနိပရိပါစိတေပိ ယာဂုခဇ္ဇကဖလာဖလာဒိကေ သဒ္ဓတ္ထု။]

သိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဂိဟိသမာရမ္ဘာဘာဝေါ-လူဝတ်ကြောင်တို့ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်သော ဆွမ်း၏ မဟုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သြဒနာဒီနံ-သြဒနအစရှိသော ဘောဇဉ်ငါးပါးတို့တွင်၊ အညတရတာ-တစ်ပါးပါး၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုဘောဇဉ်ကို၊ အလ္လောဟရဏ်-ခံတွင်းသို့ ရွှေ့ရွှဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း (စားခြင်းလည်းကောင်း)။ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ နဝမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၁၀။ ရဟောနိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ သဇ္ဇောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကထာ မဂ္ဂေါ - စကားအစဉ်ကို၊ ဒုတိယအနိယတေ- ဒုတိယ အနိယတသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ - သာ၊ ဂေဒိ တဇ္ဇော-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ဒုတိယအနိယတေနစ-ဒုတိယ အနိယတသိက္ခာပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း၊ ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သော အစေဋ္ဌကဝဂ်၌၊ ဥပနန္ဒသ-ဥပနန္ဒ၏၊ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေန စ-နှင့်လည်းကောင်း၊ ဧကပရိစ္ဆေဒံ-တူသောအပိုင်းအခြား ရှိ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် တူသောအပိုင်းအခြားရှိပါသော်လည်း၊ အဌပ္ပတ္တိဝသေန-အကြောင်းဝတ္ထု ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ ပညတ္တံ- ပြီ၊ ဣတိ- တည်း၊ [အစေဋ္ဌကဝဂ် ပဌမသိက္ခာပုဒ်ကိုပင် ဥပနန္ဒကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် စတုတ္ထဖြစ်သောကြောင့် "စတုတ္ထသိက္ခာပဒ"ဟု ဆိုသည်။] ဒသမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

တတိယော-သော၊ သြဝါဒဝဂ္ဂေါ-သြဝါဒဝဂ်တည်း။

၁။ အာဝသထ သိက္ခာပုဒ် ဘောဇနဝဂ္ဂသ-ဘောဇနဝဂ်၏၊ ပဌမေ-၌၊ အဂိလာနေနာ တိ-ကား၊ အမုယောဇနမ္ပိ-ယူဇနာဝက် ခရီးကိုလည်း၊ ဂန္တုံ-သွားခြင်းငှာ၊ သမတ္ထေန-စွမ်းနိုင်သေးသော၊ (ဘိက္ခုနာ-သည်၊ [ဤအဖွင့်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် ယူဇနာဝက်ခရီးကိုမျှ မသွားနိုင်သူကို ဂိလာနဟု မှတ်၊] ဧကောတိ-ကား၊ ဧကဒိဝသိကော-တစ်နေ့၌ စားထိုက်သော၊

အဌပ္ပတ္တိယံ ဟိ။ ။"တစ်ထပ်တည်းတူလျှင် အဘယ့်ကြောင့် သီးခြားပညတ်တော်မူရသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "အတ္ထုပ္ပတ္တိယံ ဟိ"စသည် မိန့်၊ ဘိက္ခုနီနှင့်အတူ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ နေခြင်းဟူသော ဝတ္ထုကြောင်းက သီးခြားလည်းဖြစ်, ဥပနန္ဒ စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်လာ ဝတ္ထု၏ အလျင်လည်း ဖြစ်သောကြောင့် ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို သီးခြား ပညတ်တော်မူရသည်-ဟူလို။ [အတ္ထသ-အကြောင်းဝတ္ထု၏+ဥပ္ပတ္တိ-ဖြစ်ခြင်း၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ တ္ထ ကို ဌပြု၍ "အဌပ္ပတ္တိ"ဟု ပါဠိရှိရသည်။]

ဧကဒိဝသိကော။ ။ဧကဒိဝသေ-တစ်နေ့၌+ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော-စားထိုက်သော ဆွမ်းတည်း၊ ဧကဒိဝသိကော (ဝိဏ္ဏော)၊ ဤစကားဖြင့် တစ်နေ့တည်းမှာ ၂ ထပ် ၃ ထပ် စားလျှင်လည်း စားကောင်းရာ ရောက်၏။ [နောက်၌ "ဧကဒိဝသမေဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗောတိ-ဧကဒိဝသံ သကိယေဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော"ဟု ဋီကာအများ ဖွင့်ကြသည်ကို စဉ်းစားပါ။]

(တစ်နေ့စာဖြစ်သော)၊ အာဝသထပိဏ္ဍောတိ-ကား၊ ဣမေသံတိဝါ-ဤပါသဏ္ဍအားလုံးတို့ဖို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧတ္တကာနန္တိဝါ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါသဏ္ဍတို့ဖို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ပါသဏ္ဍံဝါ-ပါသဏ္ဍအယူရှိသူကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧတ္တကမေဝါတိ-ဤမျှအတုင်းအရှည်ရှိသော ထမင်းကိုသာဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဘတ္တံဝါ-ထမင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနောဒိဿ-မရည်စူးမူ၍၊ ဝါ-မပိုင်းခြား မကန့်သတ်မူ၍၊ သာလာဒီသု-စရပ် အစရှိသောအရပ်တို့တွင်၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌၊ ပုညကာမေဟိ-ကောင်းမှုကိုအလိုရှိသူတို့သည်၊ ပညတ္တံ- ဝတ်တည်အပ်သော၊ ဘောဇနံ- ဘောဇဉ်ကို၊ (ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားနိုင်၏။)

ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဧကကုလေနဝါ-တစ်ဦးသော အမျိုးသည်သော်လည်းကောင်း၊ နာနာကုလေဟိ-အထူးထူးသော အမျိုးတို့သည်၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဟုတ္မာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဿိံ ဌာနေဝါ-တစ်ခုသောအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ နာနာဌာနေသုဝါ-အမျိုးမျိုးသော အရပ်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈ-ယနေ့၊ ဧကဿိံ-တစ်ခုသော အရပ်၌၊ သွေ-နက်ဖြန်၊ ဧကဿိံ-၌၊ ဣတိ ဧဝံ-

---

အာဝသထပိဏ္ဍော။ ။အာဂန္တာ+ဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ အာဝသထော-လာ၍နေရာ(တည်းခိုရာ) စရပ် စသည်တည်း၊ အာဝသထေ-၌+ပညတ္တော-ဝတ်တည်အပ်သော+ပိဏ္ဍော-တည်း၊ အာဝသထပိဏ္ဍော။ [သာလာဒီသု အနောဒိဿ(မည်သူ မည်ဝါတို့အတွက်ဟု မရည်စူး မသတ်မှတ်မူ၍) ယာဝဒတ္ထံ ပဠုန် ဘောဇနာနန္တိ နံ အညတရံ ဘောဇနန္တိ အတ္ထော။]

ပါသဏ္ဍံ ဝါ။ ။"ပါသံ-တဏှာကျော့ကွင်း, ဒိဋ္ဌိကျော့ကွင်းကို+ဍေန္တိ-ထောင်ထားတတ်ကုန်၏"နှင့်အညီ ထိုထိုအယူဝါဒရှိသူများကို ပါသဏ္ဍဟု ခေါ်၏။ ထိုပါသဏ္ဍတို့သည် အယူကွဲပြားသလောက် များပြားရကား ဆန္နဝုတိ (၉၆)မျိုး ရှိသတတ်။

ဣမေသံ ဝါ ဧတ္တကာနံ ဝါ။ ။ဣမေသံဝါဖြင့် အလျှို့ရှင်တို့ လိုလားအပ်သော ပါသဏ္ဍဂိုဏ်းများကို ပြ၏။ ဧတ္တကာနံဝါဖြင့် ထိုပါသဏ္ဍဂိုဏ်းဝင်တို့တွင် "ဤမျှလောက်သောပုဂ္ဂိုလ်"ဟု ပုဂ္ဂိုလ်များကို ပိုင်းခြား၍ ပြ၏။ ထို့ကြောင့် ပါသဏ္ဍအများဖြစ်၍ "ဧကံ" မရှိရ၊ "ဧဝံ ပါသဏ္ဍံ ဝါ"ဟု ရှိသင့်သည်။ [ဣမေသံ ဝါတိ-ဣမေသံ ပါသဏ္ဍာနံ ဝါ၊ ဧတ္တကာနံ ဝါတိ-ဣမသ္မိံ ပါသဏ္ဍေ ဧတ္တကာနံ ပါသဏ္ဍာနံဝါ။]

ဧတ္တကမေဝ။ ။ဤစကားကား လျှို့ဖွယ်ထမင်းကို ပိုင်းခြားသောစကားတည်း၊ "တစ်တင်းချက်လျှမည်, နှစ်တင်းချက်လျှမည်" ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထမင်းကိုလည်း မပိုင်းခြား, မကန့်သတ်-ဟူလို။ [အနောဒိဿ-အနုဒ္ဒိသိတ္တာ(သဒ္ဒတ္ထ)၊ အပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ(အဓိပ္ပာယတ္ထ)၊ ဣတိ အတ္ထော။]

သာလာဒီသု။ ။သာလရုက္ခမူလအတ္ထောကာသာဒီသု (စရပ်, သစ်ပင်အောက်, လွင်ပြင်စသော အရပ်တို့တွင်) ယတ္ထကတ္ထစိ ဌာနေသု။ [ဤကား အာဝါသထ၏ သရုပ်ပြတည်း၊ "အာဝသထ"ဟု တည်းခိုရာ စရပ်ကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် ရုက္ခမူလ စသည်ကိုလည်း အာဝသထ၌ သွင်းယူပါ-ဟူလို။]

ဤသို့၊ အနိယတဌာနေဝါ-အမြဲမသတ်မှတ်အပ်သောအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပညတ္တောဝတ်တည်အပ်သောဆွမ်းကို၊ ဧကသို့ ဌာနေ-တစ်ခုသောအရပ်၌၊ ဧကဒိဝသမေဝ-တစ်ရက်တည်း၌သာ၊ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗော-စားထိုက်၏၊ တတော စေ ဥတ္တရိတိ-ကား၊ ဒုတိယဒိဝသတော-ဒုတိယနေ့မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ တသို့ ဌာနေ ဝါ-ထိုအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ အညသို့ ဌာနေ ဝါ-အခြားအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုအမျိုးတို့၏၊ သန္တကဿ-ဥစ္စာကို၊ ပဋိဂ္ဂဟဏော-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အဒ္ဓေါဟာရေ အဒ္ဓေါဟာရေ-စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း၌ (ထမင်းလုတ်တိုင်း ထမင်းလုတ်တိုင်း၌)၊ ပါစိတ္တိယံ။ [အာလောပေ အာလောပေ ကဗဇ္ဇေ ကဗဇ္ဇေ။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ အနုဝသိတ္တာ-နောက်ထပ်နေ၍၊ [အနုဝသိတ္တာ-ပုနဝသိတ္တာ၊] အာဝသထပိဏ္ဍံ-တည်းခိုရာ စရပ်စသည်၌ ဝတ်တည်အပ်သော ဆွမ်းကို၊ ဘုဥ္ဇနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အဂိလာနေနာတိ-ဟူသော၊ အယံ-သည်၊ ဧတ္ထ-၌၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ပေ၊ ဂိလာနဿ-ဂိလာနဖြစ်ပါလျက်၊ အဂိလာနသညိနော-ဂိလာနမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဘုဥ္ဇန္တဿ-၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဂိလာနဿ-ဂိလာနဖြစ်သော၊ ဂိလာနသညိနော-ဂိလာနဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဘုဥ္ဇန္တဿ-စားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (ယော)ဝါ-အကြင်ရဟန်းသည်မူလည်း၊ ဂဠ္ဆန္တော-စဉ်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့၌၊ (ဘုဥ္ဇတိ-၏။) ဂတဌာနေ-ရောက်အပ်သောအရပ်၌၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ (ဘုဥ္ဇတိ-၏။) ပစ္စာဂစ္ဆန္တောပိ-ပြန်လာပြန်သော်လည်း၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-၌၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ (ဘုဥ္ဇတိ-၏။) အာဂတဌာနေ-ပြန်ရောက်အပ်သောအရပ်၌၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ (ဘုဥ္ဇတိ-၏၊ တဿစ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အားလုံး ၄ ကြိမ်စားသော ရဟန်း။)

ယော-သည်၊ ဂမိဿာမိ-သွားအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဘုဥ္ဇိတ္တာ-စားပြီး၍၊ နိက္ခန္တော-ထွက်လတ်သော်၊ ကေနစိ-တစ်ခု တစ်ခုသော၊ ဥပဒ္ဒဝေန-ဘေးရန်ကြောင့်၊ [နဒီပူရစောရဘယာဒိနာ ကေနစိ ဥပဒ္ဒဝေန၊] နိဝတ္တိတ္တာ-ပြန်နစ်၍၊ ခေမာဘာဝံ-ဘေးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတ္တာ-သိ၍၊ ဂစ္ဆန္တော-ထပ်၍သွားလတ်သော်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့၌၊ ဘုဥ္ဇတိ-၏၊ (တဿ စ-၏လည်းကောင်း၊) ယဿ ဝါ-အကြင်ရဟန်းအားလည်း၊ သာမိကာ-အလျှူရှင်တို့သည်၊ နိမန္တေတွာ-ပင့်ဖိတ်၍၊ ဒေန္တိ-ပေးလျှောကုန်၏၊ (တဿစ-၏လည်းကောင်း၊) ယော ဝါ-အကြင်ရဟန်းသည်မူလည်း၊ ဘိက္ခုနုံယေဝ-ရဟန်းတို့ဖို့သာ၊ ဥဒ္ဒိဿ-ရည်စူး၍၊

ဘိက္ခုနုံယေဝ။ ။ဘိက္ခုနုံယေဝ၌ ဧဝ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထကို "နယာဝဒတ္ထ ပညတ္တံ"ဖြင့်ပြသည်၊ "ဘုဥ္ဇတိ"ဟု ကြိယာထည့်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် အချို့စာ၌ "ယံ ဝါ"ဟု ရှိသည်ကားမကောင်း၊ [နိဿယဟောင်း၌ကား "ယော ဘိက္ခု-သည်"ဟု အပိုထည့်၍ "ယံ ဘောဇနံ-ကို

ပညတ္တံ-ဝတ်တည်အပ်သော၊ ယာဝဒတ္ထံ-အလိုရှိတိုင်း၊ (လာလာသမျှအတွက်)၊ နှ ပညတ္တံ-ဝတ်တည်အပ်သည် မဟုတ်သော ဆွမ်းကို၊ (ဘုဥ္ဇတိ-၏၊ တဿ စ-၏လည်းကောင်း၊) ပဋ္ဌဘောဇနာနိ-ငါးပါးသော ဘောဇဉ်တို့ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ အညံ-အခြားသော ယာဝဂု ခဲဖွယ် သစ်သီးကြီးငယ်ကို၊ ဘုဥ္ဇတိ-၏၊ တဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ အာဝသထပိဏ္ဍတာ-အာဝသထပိဏ္ဍ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဂိလာနတာ-ဂိလာနမဟုတ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုဝသိတွာ-နောက်ထပ်နေ၍၊ ပရိဘောဇနံ-သုံးဆောင်စားသောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ပဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၂။ ဂဏဘောဇနေ သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ ဂဏဘောဇနေတိ-ကား၊ ဂဏဿ-ဂိုဏ်း၏၊ (ဘောဇနေ-ဘောဇဉ်ကိုစားခြင်းကြောင့် ဟုဆက်၊) ဣမေ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဂဏောတိ-ဂဏဟူသည်၊ စတ္တာရောဝါ-၄ ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တတုတ္တရိဝါ-ထို ၄ ပါးထက် ပိုလွန်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းတို့တည်း၊ တေသံ-ထို ၄ ပါး, ၄ ပါးထက် ပိုလွန်သော ရဟန်းတို့၏၊ (ဘောဇနေ၌စပ်၊) ဝါ-တို့သည်၊ (လဒ္ဓေ၌စပ်၊) နိမန္တနတောဝါ-ပင့်ဖိတ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တိတောဝါ-တောင်းခြင်းကြောင့်သော်လည်းလည်း၊ လဒ္ဓေ-ရအပ်သော၊ သြဒနာဒိနံ-ထမင်းအစရှိကုန်သော၊ ပဋ္ဌန်-ကုန်သော၊ ဘောဇနာနံ-ဘောဇဉ်တို့တွင်၊ အညတရဘောဇနေ-တစ်ပါးပါးသော ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းကြောင့်၊ (ပါစိတ္တိယံ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

၊ပေ၊ ပညတ္တံ-၏။ တံ ဘောဇနံ ဘုဥ္ဇတိ၊ တဿ စ အနာပတ္တိ၊ ယော ဘိက္ခု ယံ ဘောဇနံ ယာဝဒတ္ထံ နှ ပညတ္တံ၊ တံ ဘုဥ္ဇတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော စ အနာပတ္တိ"ဟု ပေးလေ၏။]

ဂဏဘောဇနေ။ ။ဂဏေန လဒ္ဓတ္တာ ဂဏဿ သန္တကေ ဘောဇနေတိ အတ္ထော-ဂိုဏ်းသည်ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဂိုဏ်း၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဘောဇဉ်၊ ဤစကားဖြင့် "ဂဏဿ+ဘောဇနံ ဂဏဘောဇနံ"ဟု ပြုစေလိုသည်၊ အဂ်ါကို ပြရာ၌ "အဗ္ဗောဟရဏံ"ဟု ပါသောကြောင့် ဂဏဘောဇနကို စားခြင်းတိုင်အောင် ဌာနပြုပစ်ရအားဖြင့် ယူပါ၊ တစ်နည်း-"ဂဏဘောဇန ဘောဇန"ဟု ဆိုလိုလျက် ဘောဇနတစ်ပုဒ် အကျေ ကြံပါ။

ဣဒ ဇ။ ။ဂဏဥပုသ် စသည်၌ ၂ ပါးကိုလည်းကောင်း, ၃ ပါးကိုလည်းကောင်း "ဂဏ"ဟု ခေါ်၏၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မည်မျှလောက်သောအပေါင်းကို "ဂဏ"ဟု ခေါ်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "ဣဒ စ၊ပေ၊ဘိက္ခု"ဟု မိန့်၊ ၄ ပါးမှ စ၍ အထက်ဖြစ်သော ရဟန်းများကို "ဂဏ"ခေါ်သည်-ဟူလို။

တေသံ၊ပေ၊ဘောဇနေ။ ။ထိုရဟန်းတို့ဖို့ မအပ်သော နည်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်ခြင်း, သို့မဟုတ် မအပ်သော တောင်းနည်းဖြင့် တောင်းခြင်းကြောင့် ရအပ်သောဘောဇဉ်ကို "ဂဏဘောဇဉ်"ဟု ခေါ်သည်၊ မအပ်သောပင့်နည်း, တောင်းနည်းတို့ကို ပြလို၍ "တတ္ထာယံ ဝိနိစ္ဆယော"ဟု မိန့်။

တတ္ထ-ထိုဂဏဘောဇနေ ဟူသောပါဠိ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့.ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ (နိမန္တေတိ၌စပ်)၊ ဝါ-တို့သို့၊ ဥပသက်မိတ္တာ-၍၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝေဝစနေန ဝါ-ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘာသန္တရေနဝါ-ပါဠိဘာသာမှ တစ်ပါးသော ဘာသာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဠဉ္ဇန်-ကုန်သော၊ ဘောဇနာနံ-တို့၏၊ နာမံ-အမည်ကို၊ ဂဟေတ္တာ-ယူ၍၊ သြဒနေန နိမန္တေမိ-ထမင်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်ပါ၏၊ သြဒနံ မေ ဂဏှထ-တပည့်တော်၏ ထမင်းကို ခံယူလှည့်ပါကုန်၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ (မအပ်သော လျှောက်ထားနည်းဖြင့်-ဟူလို၊) သစေ နိမန္တေတိ-အကယ်၍ ပင့်ဖိတ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဧဝံ-ဤသို့ မအပ်သော ပင့်ဖိတ်နည်းဖြင့်၊ ဧကတောဝါ-တပေါင်းတည်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နာနာတောဝါ-အသီး အသီးအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သော၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဧကတောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နာနာတောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တွာ-သွား၍၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ စေ ဂဏှန္တိ-အကယ်၍ ခံယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) [ဂဏဘောဇနံ ဟောတိ၌စပ်၊] ပစ္ဆာ-တပေါင်းတည်း ခံယူပြီးရာကာလမှ နောက်၌၊ ဧကတောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နာနာတောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဘုဉ္ဇန္တု-စားပစေကုန်၊ [“ဘုဉ္ဇန္တိ-စားကြကုန်၏”ဟု စာအမျှား ရှိ၏။] ဂဏဘောဇနံ-ဂဏဘောဇဉ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤဂဏဘောဇဉ်အရာ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ-ခံယူခြင်းသည်သာ၊ ပမာဏံ-လိုရင်းတည်း။

စတ္တာရော ဘိက္ခူ။ ။ဤစကားဖြင့် အနည်းဆုံးဖြစ်သော “ဂဏ”ကို မှတ်၍ ပြ၏၊ ထိုရဟန်း ၄ ပါးကား တစ်နေရာတည်း၌ နေသော ရဟန်းများလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ တစ်နေရာစီ နေသော ရဟန်းများလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ [စတ္တာရောတိ ဧကဌာနေ ဝါ နာနာဌာနေသု ဝါ ဌိတေ စတ္တာရော ဘိက္ခူ။ လက္ခဏဝစနဠွေတံ၊ တသ္မာ စတ္တာရော ဝါ တတော ဝါ အဓိကေ ဘိက္ခူတိ အတ္ထော။]

ဝေဝစနေန ဝါ ဘာသန္တရေန ဝါ။ ။သြဒန်၏ ဝေဝုစ်ဖြစ်သော အန္ဒ စသည်ကို “ဝေဝစန” ဟု ဆိုသည်၊ အန္ဒလူမျိုးတို့၏ဘာသာ, ဒမိဠလူမျိုးတို့၏ဘာသာ (မြန်မာဘာသာ စသည်)ကို “ဘာသန္တရေန”ဟု ဆိုသည်၊ လာ၍ ပင့်သော ဒါယကာသည် “အန္ဒေန နိမန္တေမိ-ဘတ္တေန နိမန္တေမိ”ဟု ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်ဖြင့် ပင့်ခြင်း, မြန်မာလို “ထမင်းစား ကြွပါ, မုန့်မှုန့်ဘုဉ်းပေး ကြွပါ, ငါးကြော်ဘုဉ်းပေး ကြွပါ, အမဲဟင်းဘုဉ်းပေး ကြွပါ”ဟူသော ဘောဇဉ်နာမည် တပ်၍ ပင့်ဖိတ်ခြင်းကို “အကပ္ပိယနိမန္တန”ဟု ခေါ်သည်၊ “ဘုဉ်းပေး” ဟူသော စကားသည် လိုရင်း မဟုတ်၊ “ထမင်း” စသော ဘောဇဉ် နာမည်သာ အကပ္ပိယနိမန္တန အဖြစ်၌ လိုရင်းတည်း။ [“ဝိဏ္ဏာပါတ, ဘိက္ခာ (ဆွမ်း) ဟူသော အသုံးအနှုန်းသာ အပ်သော အသုံးဖြစ်သည်။]

သြဒနာဒီနံ-ထမင်း အစရှိသည်တို့၏၊ နာမံ-အမည်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဧကတောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နာနာတောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝိညာပေတွာစ-တောင်းပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာစ-သွားပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ သစေ ဂဏ္ဌန္တိ-အကယ်၍ ခံယူကုန်အုံ၊ ဧဝမ္မိ-ဤသို့ မအပ်သော နာမည်ဖြင့် တောင်း၍ တပေါင်းတည်း ခံယူပြန်သော်လည်း၊ ဂဏဘောဇနမေဝ-ဂဏဘောဇဉ်ပင်တည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒုဝိဓသာပိ-၂ ပါးအပြား ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ တသ-ထိုဂဏဘောဇဉ်ကို၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏော-ခံယူခြင်း၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အဒ္ဓျောဟာရေ အဒ္ဓျောဟာရေ-တိုင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ [ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဤသို့ ပြန်အုပ်ပါ။]

ဂိလာနသမယာဒီသု-ဂိလာနသမယ အစရှိသည်တို့၌၊ (အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊) ယဒါ-အကြင် အခါ၌၊ ပါဒါနမ္မိ-ခြေတို့၏လည်း၊ ဖလိတတ္တာ-ကွဲကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိတုံ-လှည့်လည်ခြင်းငှာ၊ နေ သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဩကာ၌ "နေ သက္ကောတိ"ဟု ရှိ၏၊ ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ၌ "နေ သက္ကာ ဟောတိ"ဟု ရှိ၏။] အယံ-ဤအခါသည်(ဆွမ်းမခံနိုင်လောက်အောင် ဂိလာနဖြစ်ရာ အခါသည်) ဂိလာနသမယော-မကျန်းမာသူ၏အခါ မည်၏၊ အတ္ထတကထိနာနံ-ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ပဉ္စမာသာ-၅ လတို့လည်းကောင်း၊ ဣတရေသံ-အခြားသော ခင်းအပ်ပြီးကထိန် မရှိသူတို့၏၊ ကတ္ထိကမာသော-တန်ဆောင်မုန်းလလည်းကောင်း၊ [သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၁)ရက်မှ စ၍ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အထိသည် မဇ္ဈိမဒေသအခေါ်အားဖြင့် 'တန်ဆောင်မုန်းလ' မည်၏။] ဣတိ အယံ-ဤအခါသည်၊ စီဝရဒါနသမယော-သင်္ကန်းလှူခြင်း၏အခါ မည်၏။(သင်္ကန်းလှူရာအခါ မည်၏။) ယဒါ-၌၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ စီဝရေ-သင်္ကန်းကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်စဉ်၊ ကိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ စီဝရေ-၌၊ ကတ္ထဝ္ဍံ ကမ္မံ - ပြုထိုက်သော အမှုကို၊ ကရောတိ- ပြု၏၊ တသ-

---

သစေ ၊ပေ၊ ဂဏဘောဇနမေဝ။ ။ဤစကားဖြင့် အကပ္ပိယဝိညတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ဂဏဘောဇဉ်ကို ပြသည်၊ ဤသို့ 'ပင့်ဖိတ်တုန်းက မအပ်သော ဂဏဘောဇဉ်, မအပ်သော တောင်းနည်းဖြင့် တောင်းအပ်သော ဂဏဘောဇဉ်ဟု ၂ မျိုး ရှိသည်။ [မအပ်သောတောင်းနည်းဖြင့် ဥာတိ ပဝါရိတကိုသော်မှလည်း ၄ ပါးအတွက် မတောင်းရ၊ ဥာတိ ပဝါရိတ မဟုတ်သူ, အထံ၌ တောင်းလျှင် သူပေါဒနဝိညတ္တိ စသည်ကြောင့်လည်း အာပတ်သင့်သေး၏။]

ကတ္ထဝ္ဍံ ကမ္မံ။ ။စီဝရဝိစာရဏာ (သင်္ကန်းချုပ်ဖို့ စီမံခြင်း), ဆိန္နန (ဖြတ်ခြင်း), မောယ သုတ္တာရောပနာဒိ (နောက်ထပ် လိုက်၍ ချုပ်ဖို့ရန် ရှေးဦးစွာ အပ်ချည်ဖြင့် သီပေးခြင်း စသော) ယဉ်ကိုဋ္ဌိ စီဝရေ ကတ္ထဝ္ဍံ ကမ္မံ, အန္ဓမသော သူစီဝေခနမ္မိ ဣတိ အဓိပ္ပာယော။ [ရှေးက သူစီဝေခန-အပ်ကို နဖား ဖောက်ပေးရသေး၏။]

ထိုရဟန်း၏၊ အယ်-ဤအခါသည်၊ စီဝရကာရသမယော-သင်္ကန်းပြုလုပ်ခြင်း၏ အခါ မည်၏။ ဝါ-သင်္ကန်းပြုလုပ်ရာအခါ မည်၏၊ ယဒါ-၌၊ အမုယောဇနမ္မိ-ယူဇနာဝက်ခရီးကိုလည်း၊ [အမုယောဇနသည် အတိုဆုံးခရီးတည်း။] ဂန္ဓကာမော ဝါ-သွားလိုသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဂစ္ဆတိ ဝါ-သွားဆဲသော်လည်း ဖြစ်၏၊ ဂတောဝါ-သွားပြီးသည်သော်လည်း ဖြစ်၏၊ အယ်-ဤအခါသည်၊ အဒ္ဓါနဂမန သမယော-အဓွန့်ရှည်သော ခရီးကို သွားခြင်း၏အခါ မည်၏၊ နာဝါဘိရုဟန သမယေပိ-လှေစီးခြင်း၏အခါ၌လည်း၊ ဝါ-လှေစီးရာအခါ၌လည်း၊ ဧသေဝ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်၊ နယော-သိကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ ယဒါ-၌၊ ဂေါစရဂါမေ-ဆွမ်းခံရွာ၌၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ [စတ္တာရော ဘိက္ခူကား အနည်းဆုံး အပိုင်းအခြားတည်း။] ပိဏ္ဍာယ-ဌာ၊ စရိတ္တာ-၍၊ နှ ယာပေန္တိ-မမှီတကုန်၊ အယ်-ဤအခါသည်၊ မဟာသမယော-မျှားစွာသော ရဟန်းတို့၏အခါ မည်၏၊ ဝါ-မျှားစွာသော ရဟန်းတို့၏ စုဝေးမိရာ အခါ မည်၏၊ ယဒါ-၌၊ ယောကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ပဋိဇိတော-ရသော့,ရဟန်းသည်၊ [ယောကောစိ ပဋိဇိတောဖြင့် "သာသနာတွင်းသီတင်းသုံးဖော် ဖြစ်စေ, သာသနာပ တတ္ထိဖြစ်စေ"ဟု ပြ၏။] ဘတ္တေန-ထမင်းဖြင့်၊ နိမန္တေတိ-ပင့်ဖိတ်၏၊ အယ်-ဤအခါသည်၊ သမဏဘတ္တသမယော-သမဏဘတ်၏အခါ မည်၏၊ ဝါ-သမဏတို့၏ ထမင်းကျွေးရာအခါ မည်၏၊ ဧတေသု သမယေသု-ဤအခါတို့၌၊ ဘုဉ္ဇိတုံ-ဂဏဘောဇဉ်ကို စားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပေ၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အညတရသမယာတိ-အညတရသမယာ အစရှိသော၊ အယ်-ဤပညတ်သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သတ္တဝိဓာ-ရှိသော၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ ပေ၊ နှ ဂဏဘောဇနေ-ဂဏဘောဇဉ် မဟုတ်သောဆွမ်း၌၊ ဂဏဘောဇနသညိဿ - ဂဏဘောဇဉ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿဝါ-လည်းကောင်း၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ပန-ကား၊(နှ ဂဏဘောဇနေ)၊ နှ ဂဏဘောဇနသညိဿ-ဂဏဘောဇဉ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဘုဉ္ဇန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) ယေ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ဒွေတယော-၂ ပါး ၃ ပါးတို့သည်၊ (တစ်နည်း) ဒွတ္တယော-၂ ပါးသော်လည်း ဖြစ်, ၃ ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ဂဏ္ဍန္တိ-ကုန်၏၊ [ပင့်တုန်းက အများကို ပင့်စေကာမူ ၂ ပါး တစ်တွဲ, ၃ ပါးတစ်တွဲ ခံယူလျှင် အနာပတ္တိ၊] တေသံ စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍာယ-ဌာ၊ စရိတ္တာ-၍၊ ဧကတော-

---

နာဝါ ၊ပေ၊ နယော။ ။"ယဒါ နာဝံ အဘိရုဟိတုကာမော ဝါ ဟောတိ, အာရုဠ္ဠော ဝါ (စီးနေသည်သော်လည်း) သြရုဠ္ဠော ဝါ (ဆင်းပြီးသည်သော်လည်း)၊ အယံ နာဝါဘိရုဟန သမယော နာမ"ဟု တူပုံကို သိပါ၊ လိုရာဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်သော်လည်း မဆင်းသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး နာဝါဘိရုဟနသမယပင်တည်း။

တပေါင်းတည်း၊ ဘုဥ္ဇန္တာနံ-စားကြကုန်သော၊ ဗဟူနံ-များစွာသော ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း၊ နိစ္စဘတ္တာဒီသု-နိစ္စဘတ် အစရှိသည်တို့၌၊ ဝါ-အမြဲ ပေးလှူအပ်သော ထမင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဧကတော-တည်း၊ (ဂဏ္ဌန္တာနံ-ခံယူကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ပဠဘောဇနာနိ-တို့ကို၊ ဌမေတွာ-၍၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ယာဂု ခဲဖွယ် သစ်သီးကြီးငယ်တို့၌၊ (ဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဂဏဘောဇနတာ-ဂဏဘောဇဉ်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဒုတိယသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၃။ ပရမ္မရဘောဇန သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ ပရမ္မရဘောဇနေတိ-ကား၊ ဂဏဘောဇနေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်လျှင်၊ [“သြဒနေန နိမန္တေမိ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့သော မအပ်သော ပင့်ဖိတ်နည်းဖြင့်၊] ပဠဟိ-ကုန်သော၊ ဘောဇနေဟိ-တို့ဖြင့်၊ နိမန္တိတသ-ပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်း၏၊ ယေန ယေန-အကြင် အကြင် ဒါယကာသည်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ နိမန္တိတော-ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီ၊ တသ တသ-ရှေးဦးစွာ ပင့်ဖိတ်သော ထိုထို ဒါယကာ၏၊ ဘောဇနတော-ဘောဇဉ်မှ၊ ဥပဋ္ဌိပါဋ္ဌိယာ ဝါ-အစဉ်မဟုတ်သော အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဝိကပ္ပေတွာ ဝါ-ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲသော်လည်းကောင်း၊ ပရသ ပရသ-နောက်နောက် ဒါယကာ၏၊ ဘောဇနေ-ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းကြောင့်၊ (ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ပဠသု-၅ ပါးကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကေသု-သီတင်းသုံးဖော်တို့တွင်၊ အညတရသ-တစ်ပါးပါးအား၊ မယံ-တပည့်တော်၏၊ ဘတ္တပစ္စာသံ-ထမင်း၌ဖြစ်သော အလိုအာသာကို(ထမင်းရဖို့ရန် မျှော်လင့်ချက်ကို)၊ တုယံ-အရှင်ဘုရားအား၊ ဒမ္မိ-လျှောပါ၏၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (မယံ-၏၊ ဘတ္တပစ္စာသံ-ကို၊ တုယံ-အား၊)

နိစ္စဘတ္တာဒီသု။ ။“နိစ္စဘတ္တံ ဂဏ္ဌထ-နိစ္စဘတ်ကို ခံယူကြပါ” ဟု ဘတ္တနာမည်ဖြင့် လျှောက်ရာ၌ ၄ ပါးမှ စ၍ အများအတူ ခံယူ၍ စားသော်လည်း အနာပတ္တိ၊ အာဒီဖြင့် သံဃဘတ္တ-သံဃာကုန် လှူအပ်သောဘတ်, ဥဒ္ဒေသဘတ္တ-သံဃာမှ ညွှန်ချအပ်သောဘတ်, သလာကဘတ္တ- စာရေးတံထမင်း, ပက္ခိကဘတ္တ- ပက္ခရက်တို့ လှူအပ်သော ထမင်း, ဥပေါသထိကဘတ္တ-ဥပုသ်နေ့လှူအပ်သောထမင်း, ပါဋိပဒိကဘတ္တ-ဥပုသ်အထွက်တစ်ရက်နေ့ လှူအပ်သောထမင်းများကို ယူ။

ပရသ ပရသ။ ။ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ပရသ”တစ်ပုဒ်ကို ရှေးဦးစွာ ဝိစ္ဆာပြု၊ “ပရသ ပရသ”ဟု ဖြစ်၏၊ ရှေ့ ပရသ၏ သကို ချေ၊ “ပရ ပရသ”ဟု ဖြစ်၏၊ [မောဂ္ဂလ္လာန်-(၁)တရား ၅၄ သုတ်ကို ကြည့်ပါ။] ပရ ပရသ+ဘောဇနံ ပရံပရဘောဇနံ၊ နိဂ္ဂဟီတ်ကား ဝါစာသိလိဋ္ဌ တည်း၊ “နောက်နောက် အလှူရှင်၏ ဘောဇဉ်ကို စားခြင်း”ဟု ပေး။

ဝိကပ္ပေမိ-ဝိကပ္ပနာပြုပါ၏၊ (စွန့်ပါ၏)၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ သမ္မုခါဝါ-မျက်မှောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထန္နာမသ-ဤအမည်ရှိသူအား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝိကပ္ပေမိ-၏၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ပရမ္မုခါဝါ-မျက်ကွယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဌမနိမန္တနံ-ပဌမပင့်ဖိတ်ကြောင်း ထမင်းကို၊ အဝိကပ္ပေတွာ-ဝိကပ္ပနာ မပြုမူ၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ နိမန္တိတကုလေ-ပင့်ဖိတ်သော အမျိုး၌၊ လဒ္ဓဘိက္ခတော-ရအပ်သော ထမင်းမှ၊ ကေသိတ္ထမိ-ထမင်းတစ်လုံးကိုလည်း၊ အဒ္ဓျောဟရတိ-စားမျိုး၏၊ (တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊) ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ သမယော-သမယသည်၊ ဝုတ္တနယော ဧဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

☰ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ အညတြ-ပဌမပင့်ဖိတ်သော အမျိုးမှ တစ်ပါးသော အမျိုး၌၊ နိမန္တိတဘောဇနဝတ္ထုသို့-နိမန္တိတဘတ်ကို စားခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အညတြ သမယာတိ-ဟူသော၊ အယံ-သည်၊ ဧတ္ထ-၌၊ တိဝိဓာ-ဝုဝါးအပြားရှိသော၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ပရိဝါရေ-ပရိဝါပါဠိတော်၌၊ ဝိကပ္ပနမ္မိ-ဝိကပ္ပနာကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ-အနုပညတ်၌ ယူ၍၊ စတသော အနုပညတ္တိယောတိ-စတသော အနုပညတ္တိယောဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ-သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့သည်၊) ဝုတ္တံ-မိန့်အပ်ပြီ၊ ပေ၊ နိ ပရမ္မရဘောဇနေ-ပရမ္မရဘောဇဉ် မဟုတ်သော ဆွမ်း၌၊ ပရမ္မရဘောဇနသညိနော-ပရမ္မရဘောဇဉ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဘုဉ္ဇန္တဿ-၏၊) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ (နိ ပရမ္မရဘောဇနေ-၌၊) နိ ပရမ္မရဘောဇနသညိဿ-ပရမ္မရဘောဇဉ်မဟုတ်သော ဆွမ်းဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဘုဉ္ဇန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သမယေ-စားသင့်ရာအခါ၌၊ (ဘုဉ္ဇတိ-စား၏၊ တဿ စ-ထို ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) (ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊)

ဝိကပ္ပေမိ။ ။"မယံ ဘတ္တပစ္စာသံ တုယံ ဝိကပ္ပေမိ"ဟု ရှေးပုဒ်များကို လိုက်စေ၊ မိမိအတွက် ရဖို့ရန် မျှော်လင့်ချက်ရှိရာ ဘတ်ကို (ထမင်းကို) "ဘတ္တပစ္စာသာ"ဟု ခေါ်၏၊ ဘတ္တေ-၌၊ ပစ္စာသာ-အလိုအာသာတည်း၊ ဘတ္တပစ္စာသာ-သာ။

မှတ်ချက်။ ။အဝိကပ္ပေတွာကို "အပရိစ္စဇိတ္တာ"ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် ဝိကပ္ပေမိကို "စွန့်ပါ၏"ဟု အနက်ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် မိမိရဖို့ရန် မျှော်လင့်ချက် ဘတ်ကို အလိုရှိရာ တစ်ပါးပါးအား စွန့်လှူလိုက်ခြင်းကို "ဘတ္တဝိကပ္ပနာပြုခြင်း"ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုသို့ ဝိကပ္ပနာပြုပြီးဖြစ်လျှင် ထိုဘတ်ကို မိမိမပိုင်တော့သဖြင့် နောက်မှ ဖိတ်ထားသော ဘတ်ကို စားကောင်းပြီ။

ဣတ္ထန္နာမဿ။ ။မိမိပေးလိုရာပုဂ္ဂိုလ်က အဝေးမှာ နေလျှင် အနီး၌ရှိသော၊ သီတင်းသုံးဖော် တစ်ပါးပါးထံ သွား၍ "မည့်သည့် နေရာ၌ နေသော ဦးတိဿ (စသည် အမည်ရှိသူ) အား ဤဘတ္တပစ္စာသာကို လှူပါ၏ (စွန့်ပါ၏)"ဟု ဆိုရသည်။

ဝိကပ္ပေတွာဝါ-ဝိကပ္ပနာပြုပြီး၍သော်လည်း၊ ဘုဥ္ဇတိ-၏၊ ဧကသံသဋ္ဌာနိ ဝါ-တစ်ခုတည်း ရောစပ်အပ်သော ဘတ်တို့ကိုသော်လည်း၊ ဘုဥ္ဇတိ-၏၊ ဒွေတိဏိ-၂ ခု ၃ ခု ကုန်သော၊ ["ဒွတ္တိဏိ"ရှိလျှင် သခ္ခေါဘယပဒဟုဒ္ဒိဟိဖြစ်၍ ကောင်း၏၊ "ဒွေဝါ တိဏိဝါ ဒွတ္တိဏိ"ဟု ပြုပါ။] နိမန္တနာနိ-ပင့်ဖိတ်ကြောင်း ဘတ်တို့ကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတ္တာဝါ-ပြု၍သော်လည်း၊ ဘုဥ္ဇတိ-၏၊ (တဿစ-၏လည်းကောင်း၊) ယော-သည်၊ နိမန္တနပဋိပါဋိယာ-ပင့်ဖိတ်ကြောင်း ဘတ်၏အစဉ်အားဖြင့်၊ ဘုဥ္ဇတိ-၏၊ (တဿစ-၏လည်းကောင်း၊) ယော-သည်၊ သကလေန-အလုံးစုံသော၊ ဂါမေနဝါ-ရွာသည်သော်လည်းကောင်း၊ [အဘေဒေါပစာ ဖြစ်၍ ရွာသူရွာသားများကို ယူ။] ပူဂေနဝါ-အသင်းအပင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ နိမန္တိတော-ပင့်ဖိတ်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) တေသု-ထိုရွာသူရွာသားအမျိုးတို့တွင်၊ (ထိုအသင်းအပင်း အမျိုးတို့တွင်၊) ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အမျိုး၌၊ ဘုဥ္ဇတိ-၏၊ (တဿစ-၏လည်းကောင်း၊) (ယော-သည်၊) နိမန္တိယမာနောဝ-ပင့်ဖိတ်အပ်သော်သာ၊ (ပင့်ဖိတ်အပ်တုန်းကပင်)၊ [နိမန္တိယမာနောဝါဟု ရှိသည် (ဝ)ဟု ရှိလျှင် သာ၍ စာသွားကောင်း၏။] ဘိက္ခု-ဆွမ်းကို၊ ဂဟေသာမိ-ခံယူအုံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒတိ-ပြော၏၊ တဿစ-၏လည်းကောင်း၊ နိစ္စဘတ္တာဒီသု-နိစ္စဘတ် အစရှိသည်တို့၌၊ (ဘုဥ္ဇန္တဿစ-၏လည်းကောင်း၊) ပဋ္ဌ-၅ ပါးကုန်သော၊ ဘောဇနာနိ-ဘောဇဉ်တို့ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ယာဂု ခဲဖွယ် သစ်သီးကြီးငယ်တို့၌၊ (ဘုဥ္ဇန္တဿစ-၏လည်းကောင်း၊) ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကိရိယာကိရိယံ-တည်း။ [စားခြင်းသည် ကိရိယ, ဝိကပ္ပနာ မပြုခြင်းသည် အကိရိယ।] ဣတိ-တည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

ဧကသံသဋ္ဌာနိ။ ။အလျှူရှင်တို့ ကိုယ်တိုင်က သဘောတူရောစပ်၍ လျှူအပ်သော နိမန္တနဘတ်တို့ကို "ဧကသံသဋ္ဌာနိ"ဟု ဆိုသည်၊ ဧကသံသဋ္ဌာနိတိ-ဧကသ္မိံ မိဿိတာနိ၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊-ဒွတ္တိဏိ ကုလာနိ နိမန္တေတွာ (အကပ္ပိယနိမန္တနဖြင့် ပင့်ပြီး၍) ဧကသ္မိံ ဌာနေ နိသီဒါပေတွာ ဣတော စ အာဟရိတွာ (ဟိုအိမ် ဒီအိမ်မှ ယူခဲ့၍) ဘတ္တံ အာကိရန္တိ (သပိတ်၌ လောင်းထည့်ကြကုန်၏။) သူပဗျဉ္ဇနာနိ အာကိရန္တိ၊ ဧကမိဿကံ (တစ်ခုတည်း ရောသွားသည်) ဟောတိ၊ ဧတ္ထ အနာပတ္တိ။

ဒွေ ၊ပေ၊ ကတ္တာ။ ။နိမန္တိယတော ဧတေဟိတိ နိမန္တနာနိ၊ နိမန္တနဘတ် ၂ ခု ၃ ခု ရ၍ မိမိဘာသာ ရောရ၍ စားခြင်းကို "ဧကတော ကတ္တာ"ဟု ဆိုသည်၊ [ဒွေတိဏိ နိမန္တနာနိ ဧကတော ပက္ခိပိတွာ ဧကံ ကတ္တာ ဘုဥ္ဇတီတိ အတ္ထော။]

ဘိက္ခု ဂဟေဿာမိ။ ။အပင့်လာသူက မလျှောက်တတ်၍ "ဘတ္တံ ဂဏှ-ထမင်း ယူလှည့်ပါ" ဟု လျှောက်လျှင် "သင်၏ ထမင်းကို ငါ အလိုမရှိ၊ ဆွမ်းအယူ လာမည်"ဟု ပြောလိုက်လျှင် ပရမ္မုခဘောဇဉ်ကို စားသော်လည်း အနာပတ္တိ။

၄။ ကာဏမာတာ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ- ၌၊ ပူပေဟိဝါတိ- ကား၊ ပဟိဏကတ္ထာယ- ပေးပို့အပ်သော လက်ဆောင်အကျိုးငှာ၊ ပဋိယတ္တေဟိ- စီရင်အပ်ကုန်သော၊ အတိရသကမောဒကသက္ခလိကာ ဒီဟိ-အတိရသကမုန့်, လသျှားမုန့်, မုန့်ကြွက်ကျစ် အစရှိကုန်သော၊ ယေဟိ ကေဟိစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုကုန်သော၊ ခဇ္ဇကေဟိ-မုန့်ခဲဖွယ်တို့ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ မန္ဒေဟိ ဝါတိ-ကား၊ ပါထေယျတ္ထာယ-လမ်းစာရိက္ခာ အကျိုးငှာ၊ ပဋိယတ္တေဟိ-ကုန်သော၊ ယေဟိ ကေဟိစိ-ကုန်သော၊ သတ္တုတိလတဏ္ဍုလာဒီဟိ- မုန့်မှုန့်, နှမ်း, ဆန် အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ပဝါရေယျ၌စပ်၊) ဒွတ္တိပတ္တပူရာတိ-ကား၊ မုခပဋိယာ-နှုတ်ခမ်းရစ်၏၊ ဟေဋ္ဌိမလေခံ-အောက်အနားရေးကို၊ ဘနတိ ကွန္ဒာ-မလွန်ကုန်သော၊ ဒွေဝါ-နှစ်သပိတ်ပြည့်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တယောဝါ-သုံးသပိတ်ပြည့်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပတ္တပူရာ-သပိတ်တို့၌ ပြည့်သောမုန့်တို့ကို၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၌စပ်၊) တတော စေ ဥတ္တရိတိ-ကား၊ တတိယ- ၃ ခုမြောက် ဖြစ်သော၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ ထူပီကတံ-ထူပကဲ့သို့ ပြုအပ်သည် မည်လောက်အောင် (စုံစုံတက်အောင်)။ သစေ ဂဏှာတိ-အကယ်၍ ခံယူအုံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) မုခဝဋ္ဌိယာ-နှုတ်ခမ်းရစ်၏၊ ဟေဋ္ဌိမလေခတော-အောက်အနား ရေးမှ၊ ဥပရိဋ္ဌိတပူပဂဏနာယ-အထက်၌တည်သော မုန့်တို့၏ အရေအတွက် အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ပူပေဟိ ဝါ။ ။"ပူဓာတ်, ပက်ပစ္စည်း"ဟု ထောမနိမိ ဆို၏။ ဆန်ကို အမှုန့်ပြု၍ လုပ်အပ်သော မုန့်ကို "ပိဋ္ဌက"ဟု ခေါ်၏။ ပူပနှင့် ပိဋ္ဌကသည် ပရိယာယ်တည်း၊ ထိုမုန့်များကို "အတိရသက" စသည်ဖြင့် သရုပ်ဖော်သည်။

ပဟိဏကတ္ထာယ။ ။ ပဟီယတေ-ပေးပို့အပ်၏၊ ဣတိ ပဟိဏော၊ ပဟုဒ္ဓ, ဟိဓာတ်, ယုကို အနပြု၊ ပ (ပြု) ဥပသာရကြောင့် ဏကြီးပြန်၊ ပဟိဏောယေဝ ပဟိဏကော၊ ပါစိတ္တိယာဒိ၌ "ပဟိဏက"ဟု ရှိ၏။ "ပဟေဏက"ဟု ရှိလျှင် ဣ ကို ဧ ပြု။

သတ္ထု။ ။"မုန့်လုံး"ဟု ပေးရိုးရှိ၏။ "မန္ဒေနာတိ-အဗဒ္ဓသတ္ထုနာ စ သပ္ပိမဓုဖာဏိတာဒီဟိ ယောဇေတွာ ဗဒ္ဓသတ္ထုနာ စ"ဟူသော ဝိနည်းမဟာဝါ အဌကထာကို ထောက်၍ ဆန်အမှုန့်ကို ထောပတ်စသည် ရောရ၍ မပြစ်လွန်း မကျဲလွန်းသော အရည်ကို အဗဒ္ဓသတ္ထု, အခဲဖြစ်အောင် ဖွဲ့ဆုပ်အပ်သော မုန့်အခဲကို "ဗဒ္ဓသတ္ထု"ဟု အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ ဆရာတော် ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။

ဒွေ ဝါ၊ ပေ၊ ပူရာ။ ။ဤအဖွင့်ဖြင့် "ပတ္တေသု-တို့၌+ပူရာ-ပြည့်သောမုန့်တို့တည်း၊ ပတ္တပူရာ-တို့ ဒွေဝါ+တယောဝါ- ဒွတ္တယော၊ ဒွတ္တယောစ+တေ၊ ပတ္တပူရာစာတိ ဒွတ္တိပတ္တပူရာ" ဟု ပြုစေလိုသည်။ [ပါစိတ္တျာဒိယောဇနာ၌ တစ်မျိုးကြံလေသေး၏။]

ထူပီကတံ။ ။အထူပေါပိ ထူပေါဝိယ ကရီယတေတိ ထူပီကတော၊ (ပတ္တော)၊ ထူပိ၌ (ဤ)သည် မောဂ္ဂလ္လာန်အလို အဘူတတဗ္ဗောအနက်၌ သက်သော စီပစ္စည်း၊ ကစ္စည်းအလို (ဤ) ပစ္စည်း။ [အဘူတတဗ္ဗော၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သဒ္ဒါကျမ်းမှာ ရှုပါ။]

ဒွတ္တိပတ္တာပူရေ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတ္တာတိ ဇတ္ထု-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။) ယေန-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဒွေ-၂ သပိတ်ပြည့်မုန့်တို့ကို၊ ဂဟိတာ-ခံယူအပ်ပြီးကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-နိ၏။) တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဗဟိ-မုန့်ခံယူရာ အိမ်၏ပြင်ဘက်၌၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဇတ္ထု-ဤအိမ်၌၊ မယာ-တပည့်တော်သည်၊ ဒွေပတ္တာပူရာ-၂ သပိတ်ပြည့်မုန့်တို့ကို၊ ဂဟိတာ-ခံယူအပ်ကုန်ပြီ၊ တွံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ဧကံ-တစ်သပိတ်ပြည့်မုန့်ကို၊ ဂဏှာယျာသိ-ခံယူပါလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏ (ပြောဆိုရမည်)။

တေနာပိ-ထိုဒုတိယရဟန်းသည်လည်း၊ အညံ-အခြားသော တတိယရဟန်းကို၊ ပဿိတွာ-၍၊ ပဌမံ-စွာ၊ အာဂတေန-လာသော ရဟန်းသည်၊ ဒွေပတ္တာပူရာ-၂ သပိတ်ပြည့်မုန့်တို့ကို၊ ဂဟိတာ-ကုန်ပြီ၊ မယာ-သည်၊ ဧကော-တစ်သပိတ်ပြည့်မုန့်ကို၊ ဂဟိတော-အပ်ပြီ၊ တွံ-သည်၊ မာ ဂဏှိ-မခံယူနှင့်တော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-၏။ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဧကော-ကို၊ ဂဟိတော-ပြီ၊ တဿာပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ ပရမ္မရာရောစနေ-အခြားသူ အခြားသူအား ပြောဆိုခြင်း၌၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ပန-ကား၊ ယေန-သည်၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ တယော-၃ သပိတ်ပြည့်မုန့်တို့ကို၊ ဂဟိတာ-ကုန်ပြီ၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ အညံ-အခြားရဟန်းကို၊ ဒိသွာ-၍၊ တွံ-သည်၊ ဇတ္ထု-ဤအိမ်၌၊ မာ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှိ-မခံယူနှင့်တော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-၏။ အဝဒန္တသ-မပြောသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သုတ္တာ-ကြား၍၊ ဝါ-ကြားပါလျက်၊ ဂဏှန္တသ-ခံယူသောရဟန်း၏လည်း၊ ဒုက္ကဋမေဝ-သည်ပင်၊ (ဟောတိ)။

ဤ တတော နိဟရိတ္တာ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သံဝိဘဇိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ လဒ္ဓဗ္ဗာနတော-ရအပ်ရာ အရပ်မှ၊ သတ္ထာသန္ဓံ-အလုံးစုံတို့ထက်နီးသော၊ အာသနသာလံ-ဝါ-ဆွမ်းစားစရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ [ရှာတွင်း၌ရှိသော ဆွမ်းစားစရပ်ကို ဆိုလိုသည်၊] ဝိဟာရံ-ဝါ-ကျောင်းတိုက်သို့သော်လည်းကောင်း၊ [ယတ္ထ တတ္ထ၏ပြင်ဘက် ဂန္ဓာလှမ်းစပ်၊] ပန-သည်သာမကသေး၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်သို့၊ နိဗဒ္ဓ-အမြဲ၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂမတိ-မိမိ ကပ်ဝင်၏ (မိမိသွား၏)၊ တတ္ထ-ဝါ-ထိုအရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဧကံ ပတ္တာပူရံ-တစ်သပိတ်ပြည့်မုန့်ကို၊ အတ္တနော-ဖို့၊ ဌပေတွာ-၍၊ သေသံ-ကြွင်းသော ၂ သပိတ်ပြည့်မုန့်, သို့မဟုတ် တစ်သပိတ်ပြည့်မုန့်ကို၊ [၃ သပိတ်ပြည့်မုန့်ကို ခံယူလျှင် ၂ သပိတ်ပြည့်မုန့်, ၂ သပိတ်ပြည့်မုန့်ကို ခံယူလျှင် တစ်သပတ်ပြည့်မုန့်ကို- ဟူလို။] ဘိက္ခုသံဃသ - အား၊ ဒါတဗ္ဗံ - ပေးထိုက်၏၊

ယတ္ထ ဝါ ပန တတ္ထ။ ။ ဤဝါကျဖြင့် မုန့်ခံယူလာသော ထိုရဟန်း၏ သွားနေကျ စရပ်-ကျောင်းကို ပြ၏၊ ထိုသို့ သွားနေကျ (ဆွမ်းစားနေကျ) စရပ်ရှိလျှင် မနီးသော်လည်း ထိုစရပ်သို့ သွားပြီးမှ မုန့်ကို ဝေနိုင်သည်-ဟူလို။

ပန-ဗျတိရိုက်ကား၊ ယထာမိတ္တံ-အကြင် အကြင် မိတ်ဆွေအား၊ ဒါတုံ-ပေးလှူခြင်းငှာ၊ ဝါ-ပေးလှူခွင့်ကို၊ နှ လဘ္ဘတိ-မရအပ်၊ ယေန-သည်၊ ဧကော-တစ်သပိတ်ပြည့်မှန့်ကို၊ ဂဟိတော-ပြီ၊ တေန-သည်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသောမှန့်ကို၊ အကာမာ-မပေးလိုဘဲ၊ နှ ဒါတဗ္ဗံ-မပေးရာ၊ ဝါ-ပေးဖွယ်မလို၊ ယထာရုစိ-အလို့အတိုင်း၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုနိုင်၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ နှ ဇာနိတ္တာ-မသိမူ၍၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏဝတ္ထုသို့-ခံယူခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ပေ၊ ဥနကဒွတ္တိပတ္တပူရေ-၂ သပိတ် ၃ သပိတ်ပြည့်အောက် ယုတ်လျော့သော မှန့်၌၊ အတိရေကသညိသ(ဝါ)-ပိုလွန်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကသ(ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှန္တသ-၏။) ဒုက္ကဋံ(ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ (ဥနကဒွတ္တိပတ္တပူရေ-၌) ဥနကသညိသ-၂ သပိတ် ၃ သပိတ်ပြည့်အောက် ယုတ်လျော့သောမှန့်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ပဟိဏကတ္ထာယ-လက်ဆောင်အကျိုးငှာ၊ နှ ပဋ္ဌိယတ္တံဝါ-စီရင်အပ်သည်မဟုတ်သောမှန့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါထေယျတ္ထာယ-လမ်းစာရိက္ခာအကျိုးငှာ၊ နှ ပဋ္ဌိယတ္တံဝါ-စီရင်အပ်သည် မဟုတ်သောမှန့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တဒတ္ထာယ-ထိုလက်ဆောင်အကျိုးငှာ၊ ဝါ-ထိုလမ်းစာရိက္ခာအကျိုးငှာ၊ ပဋ္ဌိယတ္တသေသကံဝါ-စီရင်အပ်သောမှန့်မှကြွင်းကျန်သော မှန့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဂမနေ-သွားခြင်းကိစ္စသည်၊ ပဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓေဝါ-ငြိမ်းအေးပြန်သော်လည်း၊ (ဒေန္တာနံ-ပေးလှူသူတို့၏မှန့်ကို၊) ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဉာတကပဝါရိတာနံ-ဆွေမျိုးတော်သူ, ဖိတ်မံအပ်သူတို့သည်၊ ဒေန္တာနံဝါ-ပေးလှူကုန်စဉ်သော်လည်း၊ (ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) အတ္တနော-၏၊ ဓနေန-အပ်သောဥစ္စာဖြင့်၊ ဂဏှန္တသ-လဲယူသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝုတ္တလက္ခဏပူပမန္တာ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော ပူပမန္တ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ [“လက်ဆောင်ပေးဖို့-ရိက္ခာဖို့”ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသည်၊] အသေသကတာ-အကြွင်းအကျန် မဟုတ်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အပဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓဂမနတာ-မငြိမ်းအေးသော သွားခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနညာတကာဒိတာ-ဆွေမျိုးမတော်သူ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏံ-၂ သပိတ် ၃ သပိတ်ပြည့်ထက် ပိုလွန်သော မှန့်ကို ခံယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

ဂမနေ ဝါ ပဋ္ဌိပဿဒ္ဓေ။ ။အန္တရာမဂ္ဂေ ဥပဒ္ဒဝံ ဒိသွာ (သွားမည့် ခရီးအကြား၌ ဘေးဥပဒ် မြင်သောကြောင့် ဖြစ်စေ) အနတ္ထိကထာယ ဝါ (သက်သက် မသွားလိုသောကြောင့် ဖြစ်စေ) မယံ ဣဒါနိ နှ ပေသိဿာမ (လက်ဆောင် မပို့ကုန်ဟော့အုံ) နှ ဂမိဿာမာတိ ဧဝံ ဂမနေ (သွားကြောင်း စိတ်သည်) ဥပစ္ဆိန္နေ ဒေန္တာနန္တိ အတ္ထော။

၅။ ပဋ္ဌမပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ် ပဋ္ဌမေ-၌၊ ဘုတ္တာဝီတိ-ကား၊ ဘုတ္တဝါ-စားပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) (ခါဒေယျဝါ ဘုဉ္ဇေယျဝါ၌စပ်) [အတီတေ တတဝန္တုတာဝီသုတ်အရ အတိတ်ဟော တာဝီပစ္စည်း ကို တဝန္တုပစ္စည်းဖြင့် လဲ၍ "ဘုတ္တဝါ"ဟု ဖွင့်သည်၊] ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဋ္ဌန်-၅ မျိုးကုန်သော၊ ဘောဇနာနံ-ဘောဇဉ်တို့၏၊ သာသပမတ္တမ္ပိ-မုန်ညင်းစေ့ ပမာဏရှိသော ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ အဇ္ဈောဟရိတံ-ဝမ်းတွင်းသို့ သွင်းအပ်ပြီ၊ (စားမျိုအပ်ပြီ၊) သော-ထိုစားမျိုပြီးသော ရဟန်းကို၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဘုတ္တာဝီဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပဝါရိတောတိ-ကား၊ အသနံ ပညာယတိ, ဘောဇနံ ပညာယတိ, ဟတ္ထပါသေ ဌိတော, အဘိဟရတိ, ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတီတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌၊] ဝုတ္တပဋ္ဌင်ဝသေန-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အင်္ဂါ ၅ ပါး၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကတပ္ပဝါရဏော, ကတပ္ပဋိက္ခေပေါ-ပြုအပ်ပြီးသော ပယ်မြစ်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [အသနံ-စားခြင်းကြိယာသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှားအံ့၊ ဘောဇနံ-ဘောဇဉ်ငါးပါး တစ်ပါးပါးသည်၊ ပညာယတိ-အံ့၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊) အဘိဟရတိ-ရှေးရှုဆောင်အံ့၊ ပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှားအံ့၊] တတ္ထ-ထို အသနံ ပညာယတိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အသနံ ပညာယတီတိ ဣမိနာ-အသနံ ပညာယတိဟူသော ဤအင်္ဂါဖြင့်၊ ဝိပ္ပကတ ဘောဇနော-စား၍ မပြီးသေးသော ဘောဇဉ်ရှိသူကို၊ ဝါ-စားဆဲဘောဇဉ်ရှိသူကို၊

အဇ္ဈောဟရိတံ။ ။ဧဝံ ပရိတ္တမ္ပိ (ဤမျှလောက် နည်းသည်လည်းဖြစ်သော) ဘောဇနံ သခ်ါဒိတ္တာ (ကောင်းစွာ ဝါးပြီး၍သော်လည်းကောင်း) အသခ်ါဒိတ္တာ ဝါ ဂိလိတံ (မျိုအပ်ပြီ)၊ အခြားနေရာ၌ ခံတွင်းသို့ သွင်းရုံမျှကို "အဇ္ဈောဟရဏ"ဟု ဆိုရသော်လည်း ဤနေရာ၌ မျိုချခြင်းတိုင်အောင် ယူပါ-ဟူလို။

ကတပ္ပဝါရဏော။ ။ကတော+ပဝါရဏာ ယေနာတိ ကတပ္ပဝါရဏော၊ "ပဝါရဏာ"အရ အခြား ပဝါရဏာ ၃ မျိုးကို ယူမှားမည် စိုး၍ "ကတပ္ပဋိက္ခေပေါ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဤ ကတပ္ပဝါရဏောသည် သိက္ခာပုဒ်၌လာသော "ပဝါရိတော"ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာတည်း၊ သဒ္ဒါနက်မှာ (ပဝုဋ္ဌ ဝရမတ်, ကာရိတ် ဏော, တပစ္စည်း ဖြစ်၍) "ပဝါရိတော-ပယ်မြစ်စေအပ်ပြီးသည်"ဟု ပေး၊ ပါတိမောက္ခဘာသာဋီကာကို ကြည့်ပါ၊ [ပဝါရဏာ ၄ မျိုးကို တေရသကဏ္ဍီကာ ဤသိက္ခာပုဒ်မှာ ရှု။]

ဋီကာ။ ။ပဝါရိတောတိ = ပဋိက္ခေပိတော၊ ယော ဟိ ဘုဉ္ဇန္တော ပရိသကေန (ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသူ-ဆွမ်းဟင်းလိုက်သူသည်) ဥပနီတံ ဘောဇနံ အနိစ္ဆန္တော ပဋိက္ခိပတိ၊ သော (ထို ပယ်မြစ်သူသည်) တေန (ထိုဆွမ်းလိုက်သူက) ပဝါရိတော ပဋိက္ခေပိတော နာမ (ပယ်မြစ်စေအပ်သည် မည်သည်) ဟောတိ၊ ဗျဉ္ဇနံ ပန အနာဒိယိတ္တာ (ဂရုမစိုက်မူ၍) အတ္ထမေဝ ဒသ္သေတုံ (လိုရင်းအနက်မျှကို ပြခြင်းငှာ) ကတပ္ပဝါရဏော၊ ပေ၊ အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပဝါရိတောတိ-ပဝါရိတ မည်၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ယော စ-အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝိပ္ပကတဘောဇနော-သည်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ကိဉ္စိ-အချို့ကို၊ ဘုတ္တံ-စားအပ်ပြီ၊ ကိဉ္စိ-ကို၊ အဘုတ္တံ-မစားအပ်သေး၊ ယဉ္စ-အကြင် ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ ဘုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစားအပ်ပြီးသမျှ ဘောဇဉ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဘုတ္တာဝီတိပိ-ဘုတ္တာဝီ ဟူ၍လည်း၊ သခ်ီ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (အချို့ကို စားပြီး၍ အချို့ကို မစားသေးသူကို ဘုတ္တာဝီဟု ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဘုတ္တာဝီတိ ဝစနေန-ဘုတ္တာဝီဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခု သော၊ အတ္ထသိဒ္ဓိ-အနက်၏ ပြီးစီးခြင်းကို၊ နိ ပဿာမိ-မတွေ့၊ မမြင်ရ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မတွေ့မြင်ရပါသော်လည်း၊ ဒိရတ္တတိရတ္တန္တိအာဒိသု-ဒိရတ္တတိရတ္တံ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဒိရတ္တာဒိဝစနံ ဝိယ-ဒိရတ္တ အစရှိသော သဒ္ဒါကိုကဲ့သို့၊ ပဝါရိတ ပဒဿ-ပဝါရိတပုဒ်၏၊ ပရိဝါရဘာဝေန-အခြံအရံ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာယ စ-သဒ္ဒါ၏ ညက်ညောသည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တေ-ဤဘုတ္တာဝီဟူသောသဒ္ဒါကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ပန-ဆက်၊ ပဝါရဏာဂေါ်သု-ပဝါရဏာအဂ်ါတို့တွင်၊ အသနံ ပညာယတီတိ-အသနံ ပညာယတိဟူသည်ကား၊ ဝိပ္ပကတဘောဇနံ-စား၍ မပြီးသေးသော ဘောဇဉ်ကို၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ သော ပုဂ္ဂလော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ-ထို ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဉ္ဇမာနော-စားဆဲသည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဘောဇနံ ပညာယတီတိ-ကား၊ ပဝါရဏာပဋိဟာနကံ-ပဝါရိတ်လောက်သော၊ ဘောဇနံ-ကို၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ သြဒနာဒိနံ-သြဒန အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော၊ ပဋ္ဌိကွိပိတဗ္ဗံ-ပယ်မြစ်ထိုက်သော၊ ဘောဇနံ-သည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဟတ္ထပါသေ ဌိတောတိ-ကား၊ ပဝါရဏာပဋိဟာနကံ-သော၊ ဘောဇနံ-ကို၊ ဂဏှိတွာ-ခံယူ၍၊ ဒါယကော-ပေးလှူတတ်သော ဒါယကာသည်၊ (ဆွမ်း,ဟင်းလိုက်သော ဒါယကာသည်)၊ အမုတေယျဟတ္ထပဋိမာဏော-အခွဲအားဖြင့် ၃ တောင်

ဝိပ္ပကတဘောဇနော။ ။ဝိ-ကင်းသော+ပကတ-အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်း၊ ဝိပ္ပကတ+ဘောဇနံ ယသ္မာတိ ဝိပ္ပကတဘောဇနော-ကင်းသော အပြားအားဖြင့် ပြုပြင်ခြင်းရှိသူ(သဒ္ဒတ္ထ)၊ ဝါ-စား၍ မပြီးသေးသော ဘောဇဉ်ရှိသူ(အဓိဗ္ဗာယတ္ထ)၊ ဝါ-စား၍ မပြီးသေးသူ (ဝေါဟာရတ္ထ)။

ကိဉ္စိ အတ္ထသိဒ္ဓိ။ ။အသနံ ပညာယတိဖြင့် စားဆဲ (စားနေတုန်းမှာ) ပယ်မြစ်သူကို "ပဝါရိတ"ဟု ဟောတော်မူလိုသောကြောင့် စားပြီးဟူသော အနက်ကို ဟောသော ဘုတ္တာဝီ အတွက် သီးခြားအနက်ထူးကို မတွေ့ရ-ဟူလို။

ပမာဏရှိသော၊ ဝါ-၂ တောင့်ကွာ ပမာဏရှိသော၊ သြကာသေ-အရပ်၌၊ ဌိတောတည်သည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အဘိဟရတိတိ-ကား၊ သော ဒါယကော-ထိုပေးလှူတတ်သော ဒါယကာသည်၊ တဿ-ထိုရဟန်းဖို့၊ တံ ဘောဇနံ-ကို၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ စေ အဘိသံဟရတိ-အကယ်၍ ရှေးရှုဆောင်အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပဋိဂ္ဂေပေါ ပညာယတီတိ-ကား၊ ပဋိဂ္ဂေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊ ဒီဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ အဘိဟဋံ-ရှေးရှုဆောင်အပ်သော၊ တံ-ထိုဘောဇဉ်ကို၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ကာယေနဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ စေ ပဋိက္ခိပတိ-အကယ်၍ ပယ်မြစ်အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ပဋ္ဌနံ-နံသော၊ အဂ်ါနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ပဝါရိတော-ပယ်မြစ်စေအပ်ပြီးသည် (ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသည်)၊ (ဟောတိ)။

တတြ-ထိုအဂ်ါ ၅ ပါးတို့၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ အသနန္တိအာဒီသု-အသနံ အစရှိသည်တို့၌၊ တာဝ-ပဝါရိတ်သင့်ပုံမှ ရှေးဦးစွာ၊ ယဋ္ဌ-အကြင် ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ အသ္နာတိ-စား၏၊ (စားဆဲ)၊ ယဋ္ဌ ဘောဇနံ-အကြင် ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌိတေန-တည်သူသည်၊ အဘိဟဋံ-ရှေးရှုဆောင်အပ်သည်ကို၊ ပဋိက္ခိပတိ-ပယ်မြစ်၏၊ တံ-ထိုဘောဇဉ်ကို၊ သြဒနော-ထမင်းလည်းကောင်း၊ ကုမ္မာသော-တစ်ဝက်ကျက်ပြုတ် မုယောဆန်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော စားဖွယ်လည်းကောင်း၊ သတ္တု-မုန့်မှုန့်လည်းကောင်း၊ မစ္ဆော-ငါးလည်းကောင်း၊ မံသံ-အသားလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေသံ-ဤ ၅ မျိုးသော ဘောဇဉ်တို့တွင်၊ အညတရမေဝ-တစ်မျိုးမျိုးဟူ၍သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ [ဧဝဖြင့် ယာဂု ခဲဖွယ် သစ်သီး ကြီးငယ်ကို ကန့်။]

တတ္ထ-ထိုဘောဇဉ်ငါးပါးတို့တွင်၊ သြဒနော နာမ-သြဒနမည်သည်ကို၊ (ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။) သာလိ-သလေးလည်းကောင်း၊ ဝီဟိ-ကောက်လည်းကောင်း၊ ယဝေါ-မုယောလည်းကောင်း၊ ဂေါဓုမော-နတ်ကောက်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကျုံ့လည်းကောင်း၊ ကင်္ဂု-ဆတ်လည်းကောင်း၊ ဝရကော-ပြောင်းလည်းကောင်း၊ ကုဒြုသကော-လူးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သတ္တန်း-၇ ပါးကုန်သော၊ ဣမေသံ ဓညာနံ-ဤစပါးမျိုးတို့၏၊ တဏ္ဍုလေ-ဆန်တို့ကို၊ ဂဟေတ္တာ-ယူ၍၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ပစာမ-ချက်ကုန်အံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ ယာဂုံ-ယာဂုကို၊ ပစာမ-ကျိုကုန်အံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ယံကိဉ္စိ-အကြင်အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ပစန္တု-ချက်ပစေကုန်၊ (ကျိုပစေကုန်၊) ဥဏ္ဏံဝါ-အပူကိုသော်လည်းကောင်း၊ သီတလံ ဝါ-အအေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘုဉ္ဇန္တာနံ-စားသူတို့၏၊ ဘောဇနကာလေ-စားရာအခါ၌၊ ဂဟိတ ဂဟိတဋ္ဌာနေ-ယူအပ်ရာ ယူအပ်ရာ အရပ်၌၊ သြမိ-အရေးအသား အပိုင်းအခြားသည်၊ သစေ ပညာယတိ-အကယ်၍ ထင်ရှားအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊)

သြဒနော-ထမင်းသည်၊ ဟောတိ-၏။ ပဝါရဏံ-ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊ (ပဝါရိတ်ကို)။ ဇနေတိ-ဖြစ်စေတော့၏။ ပန-ကား၊ ယော ပါယသော ဝါ-အကြင်နို့ထမင်းသည် သော်လည်းကောင်း၊ (ယာ) အမ္မိလယာဂု ဝါ-အကြင် ဗြုံးစပ်ယာဂုသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓနတော-ဖိုခနောက်မှ၊ သြတာရိတမတ္တာ-ချအပ်ကာမျှသည်၊ (ဟုတ္တာ)။ အဗ္ဘက္ခာ-လောလောပူသည်၊ (သမာနာ-သော်၊) အာဝဋ္ဋိတ္တာ (အာဝိဋ္ဌ တ္တာ)-စောင်းငဲ့၍၊ ပိဝိတုံ-သောက်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ယဿ-အကြင်နို့ထမင်း၏၊ (ယဿာ-အကြင်ယာဂု၏၊) ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဂဟိတောကာသေပိ-ယူအပ်ရာအရပ်၌လည်း၊ သြမိ-အရေးအသား အပိုင်းအခြား သည်၊ နု ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ (သော-ထိုနို့ထမင်းသည်၊ သာ-ထိုယာဂုသည်၊) ပဝါရဏံ-ကို၊ နု ဇနေတိ-မဖြစ်စေနိုင်၊ [သြဒနမဟုတ်သောကြောင့် ပဝါရိတ်မဖြစ် စေပါ-ဟူလို၊] ပန-ထိုသို့ပင် မဖြစ်စေပါသော်လည်း၊ ဥသုမာယ-အငွေ့သည်၊ ဝိဂတာယ-ကင်းလတ်သော်၊ ယနဘာဝံ-တစ်ခဲနက်၏အဖြစ်သို့၊ သစေ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ ရောက်အံ့၊ သြမိံ-ကို၊ သစေ ဒဿေတိ-အကယ်၍ပြအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ပုန-တစ်ဖန်၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေပြန်၏၊ [သြဒနဖြစ်သော ကြောင့်-ဟူလို၊] ပုဗ္ဗေ-ရှေးဦး၌၊ (ဖိုမှ ချကာစ ပူနေတုန်းက-ဟူလို၊) တနုကဘာဝေါ-ကျဲသည်၏အဖြစ်သည်၊ နု ရက္ခတိ-ပဝါရိတ်မသင့်အောင် မစောင့်ရှောက်နိုင်၊ ဗဟု-များစွာကုန်သော၊ ပဏ္ဏာဖလကဋ္ဌိရေ-အရွက်, အသီး, အညောက်တို့ကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်၍၊ မုဋ္ဌိမတ္တာပိ-တစ်ဆုပ်စာမျှ ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တက္ကုလာ-ဆန်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပက္ခိတ္တာ-ထည့်အပ်ကုန်သည်၊ သစေပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍ မူလည်းဖြစ်စေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊) ဘောဇန ကာလေ-စားရာအခါ၌၊ သြမိ-သည်၊ စေ ပညာယတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ပဝါရဏံ-ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ပဝါရိတ်ကို၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေနိုင်၏။

အမ္မိလယာဂု။ ။ဟင်းရွက်ဟင်းသီး အညောက် စသည်တို့ကိုပါ ရောစပ်၍ ဆန်ကို ကျိုအပ်သော (ဗြုံးစပ်=အမျိုးမျိုး ရောစပ်ထားသော) ယာဂုတည်း၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌ "ဗဟု ပဏ္ဏာဖလကဋ္ဌိရေ ပက္ခိပိတ္တာ တက္ကုလာ ပက္ခိတ္တာ"ဟု ဆိုလတ္တံ့။

သြမိ ပညာယတိ။ ။လက်ရာ ဇွန်းရာကို သြမိ (အရေးအသား အပိုင်းအခြား)ဟု ခေါ်၏၊ ယာဂုအကျဲကို ဇွန်းဖြင့် ခတ်ယူသောအခါ ယူရာအရပ် (ဇွန်းရာ) မထင်ရှား၊ နို့ထမင်းနှင့် ယာဂုအပျစ်ကား (လက်ရာ ဇွန်းရာ) ထင်ရှား၏၊ ထို့ကြောင့် ယာဂုအပျစ်လည်း သြဒနအမည် ရသည်။

အာဝိဋ္ဌတ္တာ။ ။အာ+ဝိပုဗ္ဗ အဋ္ဌ ဓာတ်ဖြင့် "အာဝိဋ္ဌတ္တာ-ရှေးရှု ဆွဲငင်၍ ဝါ-စောင်း၍" ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ယခုစာတို့၌ အာဝဋ္ဋိတ္တာ-ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ အာဝဋ္ဋနဘာဝင်ကို "အာဝဋ္ဋန"ဟု သုံးစွဲသောအရာကဲ့သို့ ဋ္ဋ ကို ဋ္ဌ ပြုလျှင် တော်သလို ရှိ၏။

အယာဂုကေ-ယာဂုမရှိသော၊ [နဂိုစီရင်တုန်းက ယာဂုမပါသော-ဟူလို၊] နိမန္တနေ-နိမန္တနဘတ်၌၊ ယာဂုံ-ယာဂုကို၊ ဒဿာမ-လျှုကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြ၍၊ ဘတ္တေ-ထမင်း၌၊ ဥဒကကဋ္ဌိကခီရာဒီနိ-ရေ, ပဆုန်းရည်, နွားရည် အစရှိသည်တို့ကို၊ အာကိရိတ္တာ-လောင်းထည့်၍၊ ယာဂုံ-ကို၊ ဂဏှထ-ခံယူကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒေန္တိ-လှူတတ်ကုန်၏၊ တနုကာ-ကျဲသည်၊ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ပင် ကျဲပါသော်လည်း၊) ပဝါရဏံ-ကို၊ ဇနေတိယေव-ဖြစ်စေသည်သာ၊ ပန-ကား၊ ပဏ္ဍုထိတေသု-ပွက်ပွက်ဆူကုန်သော၊ ဥဒကာဒီသု-ရေ အစရှိသည်တို့၌၊ [အာဒိဖြင့် ကဋ္ဌိက, ခီရ အစရှိသည်တို့ကို ယူ၊] ပက္ခိပိတ္တာ-ထမင်းကို ထည့်၍၊ ပစိတ္တာ-ကျိုချက်၍၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ လှူကုန်လတ်သော်၊) ယာဂုသင်္ဃမေဝ-ယာဂုဌ် သွင်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ယာဂုယာပိ-ယာဂုအစစ်ဌ်လည်း၊ [ပိသည် သမ္ဘာဝနာ]၊ သာသပမတ္တာမို-မုန်ညင်းစေ့မျှ ပမာဏရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ မစ္ဆမံသကဿ-ကို ဝါ-ငါးအပိုင်း အသားအပိုင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နှာရုဝါ-အကြောသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိတ္တံ-ထည့်အပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဧသော်၊) [ငါးဆံပြုတ်စသည် ဖြစ်သွားလတ်သော်-ဟူလို၊] ပဝါရဏံ-ကို၊ ဇနေတိ-၏။

သာနုလောမာနံ-အလျော်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝုတ္တဝေါဝေါနံ-ဆိုအပ်ပြီးသော စပါးမျိုး ၇ ပါးတို့၏၊ တဏ္ဍုလေ-ဆန်တို့ကို၊ ဌပေတ္တာ-ဖယ်ထား၍၊ အညေဟိ-အခြားကုန်သော၊ ဝေဠုတဏ္ဍုလာဒီဟိ ဝါ-ဝါးသီးအဆန် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကန္ဒမူလဖလေဟိ ဝါ-သစ်ဥ, သစ်မြစ်, သစ်သီးတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယေဟိ ကေဟိစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ကတဘတ္တံ-ပြုအပ်သော ထမင်းသည်၊ ပဝါရဏံ-ကို၊ နှ ဇနေတိ-မဖြစ်စေ၊ ယဝေဟိ - မုယောတို့ဖြင့်၊ (အခွံကြမ်းသော ဂျုံတို့ဖြင့်၊) ကတော - ပြုအပ်သော

ဥဒက ၊ပေ၊ အာကိရိတ္တာ။ ။ထမင်းထဲ၌ ရေစသည်ကို ထည့်ရုံသာ ထည့်၍ မနယ်ဘဲ လှူသောကြောင့် (သြဒနပင် ဖြစ်ရကား) ပဝါရိတ်ကို ဖြစ်စေသည်၊ အကယ်၍ ထမင်းလုံးများကို ကျေအောင် ချေထားလျှင် (ယာဂုဖြစ်သွားသောကြောင့်) ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေ၊ [အာကိရိတ္တာ တေဟိ သဒ္ဓိ မဒ္ဒိတ္တာ ဘတ္တမိဿကေ ကတ္တာ၊ပေ၊ သစေ ပန ဘတ္တေ ဥဒက ကဋ္ဌိကခီရာဒီနိ အာကိရိတ္တာ မဒ္ဒိတ္တာ ယာဂုံ ဂဏှထာတိ ဒေန္တိ၊ ပဝါရဏံ နှ ဇနေတိ။]

သာနုလောမံ။ ။တိုက်ရိုက်အားဖြင့် ဓညဝ ၇ မျိုးတွင် မပါဝင်ဘဲ အလျော်အားဖြင့်သာ ယူနိုင်သော နီဝါရ (ကျိတ်စပါး) ဝရကစောရက (ပြောင်းသူခိုး-ပြောင်းဖူးဟု ခေါ်ကြ၏)တို့ကို ဓညာနုလောမဟု ဆိုကြသည်။ [နီဝါရဝရကစောရကာစတ္ထ ဓညာနုလောမာတိ ဝဒန္တိ။]

ဘောဇဉ်သည်၊ ကုမ္မာသော နာမ-ကုမ္မာသ မည်၏။ ပန-ကား၊ အညေဟိ-မုယောမှ အခြားကုန်သော၊ မုဂ္ဂါဒီဟိ-ပဲနောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကတကုမ္မာသော-ပြုအပ်သော တစ်ဝက်ကျက်ပြုတ်ဘောဇဉ်သည်၊ ပဝါရဏာ-ကို၊ နဇနေတိ-စေ။ [ဓညမှ ဖြစ်သော ဆန်ကို မလုပ်အပ်သောကြောင့် ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေ။]

သတ္တုဓညာနိ-စပါးမျိုး ၇ ပါးတို့ကို၊ ဘဇိတွာ-လှော်၍၊ ကတော-ပြုအပ်သော ဘောဇဉ်သည်၊ သတ္တု နာမ-သတ္တု မည်၏။ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ခရပါကဘဇိတာနံ-ကြမ်းကြမ်းကျက်အောင် လှော်အပ်ကုန်သော၊(ကောင်းကောင်းကျက်အောင် လှော်အပ်ကုန်သော၊) ဝိဟီနံ-ကောက်တို့၏၊ တဏ္ဍုလေ-တို့ကို၊ ကောဋ္ဋေတွာ-ထောင်း၍၊ ကတစုဏ္ဍာမိ-ပြုအပ်သော အမှုန့်သည်လည်းကောင်း၊ ကုဏ္ဍကမိ-ဆန်ကွဲသည်လည်းကောင်း၊ သတ္တုသင်္ဂဟမေဝ-သတ္တုဌ္ဌ သွင်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ သမပါကဘဇိတာနံ ဝါ-သင့်ရုံကျက်အောင် လှော်အပ်သည်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာတပသုက္ခာနံ ဝါ-နေ၌ ခြောက်သည်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (နေလှန်းအပ်သည်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊) (ဝိဟီနံ - ကောက်တို့၏၊) ကုဏ္ဍကံ ဝါ- ဆန်ကျိုး, ဆန်ကွဲသည်

ကုမ္မာသော၊ ။"အဒ္ဓသိန္နာ စ ဂေါဓုမာ, အညေ စ စဏကာဒယော၊ ကုမ္မာသ ဣတိ ကထျန္တေ"ဟု ဆို၍ အဒ္ဓသိန္နေ ဂေါဓုမ-တစ်ဝက်ကျက်ရုံ ပြုတ်အပ်သော ဂျုံ, ကုလားပဲ စသည်ကို "ကုမ္မာသ"ဟု ထောမနိမိတ္တ် ဆိုသည်၊ ဤတ္တိကား "ယဝေတိ ကတော"ဟု ဆိုသောကြောင့် "တစ်ဝက်ကျက်ရုံ ပြုတ်အပ်သော မုယောဆန်ကို ပြုလုပ်ထားသော စားဖွယ်တစ်မျိုး"ဟု မှတ်ပါ။ ဆက်ဦးအုံ--ရဋ္ဌပါလသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ သိုးနေသော ထိုကုမ္မာသကို "သုနခဝန္တသဒိသံ-ခွေးအန်ဖတ်နှင့်တူသော၊ ပူတိကုဏ္ဍဏ္ဍာမိဝ-ကြက်ဥပုပ်ကဲ့သို့၊ ဘိန္နဌာနေ-ကွဲသောအရပ်၌၊ ပူတိကံ-အပုပ်နံ့ကို၊ ဝါယန္တံ-နံ့စေသော"ဟု သရုပ်ဖော်ထား၏။ ထို့ကြောင့် "ကုမ္မာသ"ဟူသည် မုန့်မျိုးမဟုတ်၊ ထမင်းချက်သကဲ့သို့ တစ်ဝက်ကျက်ရုံ ပြုတ်ထားသော ဘောဇဉ်တစ်မျိုးတည်း၊ ထိုသို့ တစ်ဝက်ကျက်ရုံ ပြုတ်ထားသောကြောင့်ပင် ညနေက ချက်ပြုတ်ထားပါလျက် တစ်ညဉ့်လွန်ရုံမျှဖြင့် သိုးရလေသည်၊ ထမင်းသည် တစ်ညဉ့်လွန်လျှင် ထမင်းကြမ်းသာ ဖြစ်၏, မသိုး၊ မျှားစွာသော မုန့်များလည်း တစ်ညဉ့်လွန်ရုံမျှဖြင့် မသိုးနိုင်။

သတ္တု နာမ၊ပေ၊ကတော၊ ။အဗဒ္ဓသတ္တု-မဆုပ် မဖွဲ့အပ်သော မုန့်မှုန့်၊ ဗဒ္ဓသတ္တု-ဆုပ်အပ်သော မုန့်မှုန့်များကို "သတ္တု"ဟု အခြားနေရာ၌ ခေါ်သော်လည်း ဤဘောဇဉ် ၅ပါး ခွဲခြားရာ၌ကား စပါးမျိုး၇ပါးကို လှော်၍ အခွံချွတ်ပြီးသော လှော်ဆန်ကို သတ္တုဟု ခေါ်ရင်းစွဲတည်း။

အန္တမသော ၊ပေ၊ သတ္တုသင်္ဂဟံ၊ ။[ခရ-ကြမ်းကြမ်း၊ ဝါ-ကောင်းကောင်း+ပါက-ကျက်အောင်+ဘဇိတ-လှော်အပ်၊] စား၍ ဖြစ်ဖို့ရာ ကောင်းကောင်း ကျက်အောင် လှော်အပ်ပြီးသော ကောက်စပါး၏ ဆန်မှုန့် ဆန်ကွဲများလည်း သတ္တုဌ္ဌ ပါဝင်၏။ အမှုန့်နှင့် ဆန်ကွဲကို "အန္တမသော"ဟု ဆိုသောကြောင့် မူလသတ္တုမှာ လှော်အပ်ပြီး စပါး၏ "ဆန်လုံး"ဟု သိသာပြီ။

လည်းကောင်း၊ ယေကေစိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညဿုံ အလုံးစုံကုန်သော၊ တဏှာလာ ဝါ-ဆန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ လာဇာ ဝါ-ပေါက်ပေါက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ လာဇေဟိ-ပေါက်ပေါက်တို့ဖြင့်၊ ကတဘတ္တာသတ္တာ၊အာဒီနိ ဝါ-ပြုအပ်သောထမင်း, ပြုအပ်သော သတ္တု အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ နု ပဝါရေန္တိ-ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေကုန်။

မစ္ဆမ်သေသု-ငါး, အသားတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။) ယာဂုံ-ကို ပိဝန္တသ-သောက်နေသောရဟန်းအား၊ ယာဂုသိတ္ထမတ္တာနေဝ-ယာဂုလုံးမျှ ပမာဏရှိကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ- ၂ခုကုန်သော၊ မစ္ဆခဏ္ဍာနိ ဝါ-ငါးအပိုင်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မံသခဏ္ဍာနိ ဝါ-အသားပိုင်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကဘာဇနေ ဝါ-တစ်ခွက်တည်း၌သော်လည်းကောင်း၊ နာနာဘာဇနေဝါ-အမျိုးမျိုးသော ခွက်၌သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ-သော်၊) တာနိ-ထိုငါးအပိုင်း, အသားပိုင်းတို့ကို၊ အခါဒန္တော-မခဲစားသေးဘဲ၊ အညံ-ငါးအပိုင်း, အသားပိုင်းမှ အခြားသော၊ ပဝါရဏာပဟောနကံ-ပါဝါရိုက်လောက်သော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသောဘောဇဉ်ကို၊ စေ ပဋိဂ္ဂဏှိပတိ-အကယ်၍ ပယ်မြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) နု ပဝါရေတိ-ပဝါရိတ်မသင့်၊ တတော-ထိုငါးအပိုင်း ၂ ခုမှ၊ (ထိုအသားပိုင်း ၂ ခုမှ၊) ဧကံ-တစ်ခုကို၊

သမ၊ပေ၊နု ပဝါရေန္တိ။ ။[သမ-သင့်ရုံ (တော်ရုံ)+ပါက-ကျက်အောင်။] စားဖြစ်လောက်အောင် အကျက်ကြီးမဟုတ်ဘဲ သင့်ရုံကျက်အောင် လျော်အပ်, သို့မဟုတ် နေ၌ အခြောက်လှန်းအပ်သော ကောက်စပါးတို့၏ ဆန်ကွဲ-စပါးအားလုံးတို့၏ ဆန်ပေါက်ပေါက်မှ ဖြစ်သော ထမင်း-အမှုန့် အမျိုးမျိုးကား ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေနိုင်။

ဆက်ဦးအုံ့။ ။ပါစိတ္တာဒိ အဋ္ဌကထာ၌ "သမပါကဘဇ္ဇိတာနံ ဝိဟီနံ ဝါ ဝိဟိပလာသာနံ ဝါ တဏ္ဍုလာ, ဘဇ္ဇိတတဏ္ဍုလာ ဧဝ ဝါ နု ပဝါရေန္တိ"ဟု ရှိ၏။ ထို၌ "ဘဇ္ဇိတတဏ္ဍုလ-စပါးတုန်းက မလျော်ဘဲ ဆန်ဖြစ်မှ လျော်အပ်သော ဆန်"ကိုပင် ဤအဋ္ဌကထာ၌ "ယေကေစိ တဏ္ဍုလာ -ဝိဟိသာမက, စပါးမျိုး ၇ ပါး၏ ဆန်အားလုံး"ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

မှတ်ချက်။ ။စပါးမျိုး ၇ ပါး၏ ထမင်းကို သြဒန, မုယောကို တစ်ဝက်ကျရုံ ပြုတ်အပ်သော ဘောဇဉ် (စားဖွယ်)ကို ကုမ္မာသ, မချက်မပြုတ်ဘဲ လျော်၍ ပြုအပ်သော ဆန်-ဆန်ကွဲ-ဆန်မှုန့် စားဖွယ်များကို "သတ္တု"ခေါ်သည်ဟု ခွဲခြားမှတ်ပါ။ သို့ဖြစ်လျှင် ယခုခေတ်၌ ကျော်ထား, ဖုတ်ထား, ပေါင်းထားသော မုန့်အမျိုးမျိုးကို ထို သြဒန, ကုမ္မာသ, သတ္တုတို့မှ အလွတ်ဖြစ်သော "ခါဒနီယ-ခဲဖွယ်"ဟု မှတ်။

တာနိ စေ အခါဒန္တော။ ။ပဝါရိတ်သင့်ဖို့ အဂ်ါတွင် "စားဆဲဘောဇဉ်"ဟု ပါရှိ၏။ ဤနေရာ၌ကား ငါးအတုံးကလေးကို (အမဲအတုံးကလေး)ကို စားဆဲမဟုတ်သောကြောင့် အခြားဘောဇဉ်ကို ပယ်သော်လည်း ပဝါရိတ်မသင့်ပါ။

ခါဒိတံ-ခဲစားအပ်ပြီ၊ ဧကံ-တစ်ခုသည်၊ ဟတ္ထေါ-လက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တေါ-သပိတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ အည်-အခြားသော ဘောဇဉ်ကို၊ သစေ ပဋိက္ခိပတိ-အကယ်၍ ပယ်မြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ပဝါရေတိ-ပဝါရိတ်သင့်၏၊ ဒွေပိ-၂ခုလုံးတို့သည်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ခါဒိတာနိ-ခဲစားအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ မုခေ-ခံတွင်း၌၊ သာသပမတ္တာမိ-မုန်ညင်းစေ့မျှ ပမာဏရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အဝသိဋ္ဌ-ကြွင်းကျန်သော ငါး, အသားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့အံ့၊ အည်-အခြားသော ဘောဇဉ်ကို၊ သစေပိ ပဋိက္ခိပတိ-အကယ်၍မူလည်း ပယ်မြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) နပဝါရေတိ-ပဝါရိတ်မသင့်။ [၂ တုံးလုံး စားပြီးဖြစ်၍ စားဆဲ မဟုတ်သောကြောင့် ပဝါရိတ်မသင့်ပါ။]

ပန-ကား၊ အကပ္ပိယမံသံ-မအပ်သောအသားကိုလည်းကောင်း၊ ကုလဒူသနဝဇ္ဇကမ္မဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနသာဒိတရူပိယာဒိဟိ-ကုလဒူသနအမှု, ဆေးကုမှု, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောမှု, လက်ခံသာယာအပ်သော ရွှေငွေအစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တံ-ဖြစ်သော၊ အကပ္ပိယဘောဇနဉ္စ-မအပ်သော ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ အည်-အခြားသော၊ ကပ္ပိယံ ဝါ-အပ်သောဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယံ ဝါ-မအပ်သောဘောဇဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခါဒဏ္ဍော-ခဲစားစဉ်၊ ပဋိက္ခိပတိ-ပယ်မြစ်၏၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်၊) နပဝါရေတိ-မသင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ယဉ္စ-အကြင်ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ အသ္မာတိ-စားဆဲ၊ ယဉ္စ ဘောဇနံ-ကိုလည်း၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌိတေန-တည်သူသည်၊ အဘိဟဋ်-ရှေးရှုဆောင်အပ်သည်ကို၊ ပဋိက္ခိပဏ္ဍော-ပယ်မြစ်သောရဟန်းသည်၊ ပဝါရဏာ-ကို၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ တံ-ထိုစားအပ်ဆဲဘောဇဉ်, ပယ်မြစ်အပ်သောဘောဇဉ်ကို၊ ဥ တွာ-သိပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (အာပတ္တိ-သို့) အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ တသ-ထိုအခြင်းအရာကို၊ ဇာနနတ္ထံ-သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ အယံ ဝိနိစ္ဆယော-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။

တာဝ-ဟတ္ထပါသေ ဌိတောပါဠိမှ ရှေးဦးစွာ၊ အသနံ ဘောဇနဉ္စ ဧတ္ထ-အသနံ ဘောဇနံဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဧဝံ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏။) ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧကသိတ္ထမ္ပိ-ဆွမ်းတစ်လုံးသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အလ္လောဟဋ်-စားမျိုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ ပတ္တမုခ

အကပ္ပိယဘောဇနံ။ ။မအပ်သော အသားကြီးဆယ်ပါးတွင် တစ်ပါးပါးသည်လည်းကောင်း, အခြား ကုလဒူသနအမှု, ဝဇ္ဇကမ္မအမှု, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနအမှုကြောင့်ဖြစ်သောဘောဇဉ်သည်လည်းကောင်း, သာယာအပ် (ခံယူအပ်)သော ရွှေငွေဖြင့် ဝယ်အပ်သော ဘောဇဉ်သည်လည်းကောင်း, နဂိုကပင် ပယ်ထိုက်သော ဘောဇဉ်ဖြစ်ရကား မိမိက အပ်သောဘောဇဉ်ကို ဖြစ်စေ, မအပ်သောဘောဇဉ်ကို ဖြစ်စေ စားဆဲဖြစ်စေကာမူ ပယ်မြစ်သည့်အတွက် ပဝါရိတ်မသင့်။

ဟတ္ထေသု-သပိတ်, ခံတွင်း, လက်တို့တွင်၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခု သော အရပ်၌၊ ဘောဇနေ-ဘောဇဉ်သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ သာပေက္ခော၀-ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိသည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ)၊ [သပိတ် စသည်၌ ရှိသော အစာကို စားလို သော စိတ်ရှိနေခြင်းကို "သာပေက္ခ"ဟု ဆိုသည်၊] အည့်-အခြားသော၊ ဝုတ္တ လက္ခဏ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ ဘောဇန်-ကို၊ သစေ ပဋိဂ္ဂိပတိ-အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ-သော်၊) ပ၀ါရေတိ-၏။ ပန-ကား၊ နိရပေက္ခော-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိ သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ယံ-အကြင် ဘောဇဉ်သည်၊ ပတ္တာဒီသု-သပိတ် အစရှိ သည်တို့၌၊ အ၀သိဋ္ဌ-ကြွင်းကျန်၏။ စ-ထိုသို့ ကြွင်းကျန်ပါသော်လည်း၊ တံ-ထို ဘောဇဉ်ကို၊ အလ္လောဟရိတုကာမော-စားမျိုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ နု (ဟောတိ)-အံ့၊ အညဿ၀ါ-အခြားသူအား မူလည်း၊ ဒါတုကာမော-ပေးခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊) အညတြ၀ါ-အခြားအရပ်သို့မူလည်း၊ ဂန္တာ-၍၊ ဘုဉ္ဇိတုကာမော-သည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊ ဧ၀ံသတိ၊) သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂိပန္တောပိ-ပယ်မြစ် ပါသော်လည်း၊ နု ပ၀ါရေတိ-ပ၀ါရိတ် မသင့်။

ပန-ကား၊ ဟတ္ထပါသေ ဌိတောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧ၀ံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဘိက္ခု-သည်၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ-သော်၊) အာနိသဒဿ-တင်ပါး၏၊ ပစ္ဆိမန္တတော-နောက်အစွန်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍လည်း ကောင်း၊ ဌိတော-ရပ်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ-သော်၊) ပဏှိန်-ဖနောင့်တို့၏၊ အန္တတော-အစွန်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-လည်းကောင်း၊ နိပန္နော-လျောင်းနေ သည်၊ သစေ(ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ-သော်၊) ယေန ပယေန-အကြင်နံပါးဖြင့်၊ နိပန္နော-လျောင်းနေ၏၊ တဿ-ထိုနံပါး၏၊ ပါရိမန္တတော-ထိုဘက်အစွန်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍လည်းကောင်း၊ နိသိန္နဿ ၀ါ-ထိုင်နေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဌိတဿ ၀ါ-ရပ်နေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ နိပန္နဿ ၀ါ-လျောင်းနေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒါယကဿ-ဒါယကာ၏၊ ပဿာရိတဟတ္ထံ-ဆန့်တန်းအပ်သောလက်ကို၊ ဌပေတ္တာ-ထား၍၊ ယံ အဂ်ီ-အကြင်အဂ်ါသည်၊ အာသန္နတရံ-သာ၍နီး၏၊ တဿ-ထိုအဂ်ါ၏၊

ဘောဇနေသတိ။ ။ပဋ္ဌသု ဘောဇနေသု ကေသို့ပိ ဘောဇနေ သတိ၊ အည့် ဝုတ္တလက္ခဏာ ဘောဇနဋ္ဌာ-ပတ္တာဒိဂတတော အည့် ဝုတ္တလက္ခဏာ ပဋ္ဌသု ဘောဇနေသု ကေမို့ ဘောဇနံ။

နိရပေက္ခော။ ။"ယံ ပတ္တာဒီသု ၊ပေ၊ ဒါတုကာမော"ဖြင့် နိရပေက္ခော၏ အကျယ်သရုပ်ကို ပြသည်၊ မစားလိုခြင်း, သူများပေးလိုခြင်းကို "နရပေက္ခ"ခေါ်သည်-ဟူလို။ [နိရပေက္ခော ဟောတိတိ ဧတသော ဝိ၀ရဏံ၊ ယံ ပတ္တာဒီသူတိအာဒိ။]

အညတြ ၊ပေ၊ ကာမော။ ။နိရပေက္ခဖြစ်သူသာ ပ၀ါရိတ် မသင့်သည်မဟုတ်သေး၊ အခြား တစ်နေရာသို့ သွား၍ စားဦးမည့်သူလည်း (စားဆဲမဟုတ်သောကြောင့်) ပ၀ါရိတ် မသင့်-ဟူလို။ [နု ကေ၀လံ နိရပေက္ခော ၀ါတိ အာဟ-အညတြ ၀ါတိအာဒိ။]

သြရိမန္တေန-ဤဘက်အစွန်းဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ-ပိုင်းခြား၍၊ အမုတေယျဟတ္ထော-အခွဲအားဖြင့် ၃ တောင်ကို၊ ဝါ-၂ တောင့်ထွာကို၊ ဟတ္ထပါသောတိ-ဟတ္ထပါသ်ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ တသ္မိ-ထိုဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌတ္တာ-၍၊ အဘိဟဋ်-ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ဘောဇဉ်ကို၊ ပဋိက္ခိပန္တသော-ပယ်မြစ်သော ရဟန်း၏သာ၊ ပဝါရဏာ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတော-ထိုဟတ္ထပါသ်မှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ဝါ-ပြင်ဘက်၌၊ (အဘိဟဋ်-ကို၊ ပဋိက္ခိပန္တသ-၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊) နဟ (ဟောတိ)-ဖြစ်။ [အထက်နှင့် အောက် ဟတ္ထပါသ်တိုင်းနည်းများလည်း ဒန္တပေါဏသိက္ခာပုဒ်၌ လာဦးလတ္တံ့။]

အဘိဟရတိတိ-ကား၊ ဟတ္ထပါသဗ္ဗန္တရေ-ဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌၊ ဌိတော-တည်သူသည်၊ ဂါဟဏတ္ထံ-ခံယူစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥပနာမေတိ-အနီးသို့ ညွှတ်စေအံ့၊ ဝါ-ကပ်အံ့၊ ပန-ဆက်၊ အနန္တရနိသိန္နောပိ-အခြားမဲ့၌ ထိုင်နေသည်လည်းဖြစ်သော၊ (ကပ်၍နေသည်လည်းဖြစ်သော၊) ဘိက္ခု-သည်၊ ဟတ္ထေဝါ-လက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အာမာရကေဝါ-သပိတ်ခြေ၌သော်လည်းကောင်း၊ [ဝါသဒ္ဒါသည် အဝုတ္တ ဝိကပ္ပနဖြစ်၍ "ဥိရှသု ဝါ"ဟု ဝိကပ်ပြု။] ဌိတံ-တည်သော၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ အနဘိဟရိတ္တာဝ-ရှေးရှုမဆောင်မူ၍သာလျှင်၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ-ထိုထမင်းကို၊ ပဋိက္ခိပတော-ပယ်မြစ်သော ရဟန်း၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [ကိုယ်ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်သောကြောင့် ပယ်သော်လည်း ပဝါရိတ် မသင့်၊] ဘတ္တပစ္ဆိ-ထမင်းတောင်းကို၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ဌပေတွာ-ထားပြီး၍၊ (ထားပြီးမှ)၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဘတ္တံ ဂဏှထဟူ၍၊ ဝုတ္တေပိ-လျှောက်အပ်ရာ၌လည်း၊ ဧသေဝ-ပင်၊ နယော-တည်း၊ ပန-ကား၊ ဤသက်-ဇဉ်ငယ်(အနည်းငယ်)၊ ဥဒ္ဓရိတ္တာ-မြှောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အပနာမေတ္တာ ဝါ-စောင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ တံ-ထိုထမင်းကို၊ ပဋိက္ခိပတော-၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ ဟောတိ-၏။ [မြှောက်ခြင်း, စောင်းခြင်းသည် "ရှေးရှုဆောင်ခြင်း"ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

ဘတ္တပစ္ဆိ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပရိဝိသန္တသ-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးစဉ်၊ ဝါ-ဆွမ်းလိုက်နေစဉ်၊ အညော-အခြားသူသည်၊ အဟံ-သည်၊ ဓာရေဿာမိ-ဆွမ်းတောင်းကို ဆောင်ပေးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဂဟိတမတ္တကမေဝ-ကိုင်အပ်ကာမျှကိုသာ၊ (ကိုင်ရုံကလေးလောက်ကိုသာ)၊ ကရောတိ-၏၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ပရိဝေသကော

ဂါဟဏတ္ထံ ဥပနာမေတိ။ ။ဥပနာမေတိတိ ဣမိနာ ကာယဘာဝေါ (ကိုယ်ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်ခြင်းကို) ဒဿေတိ။ [ဂဟဏတ္ထံဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ အကပ်မခံသူကို ယူစေရမည် ဖြစ်သောကြောင့် "ဂါဟဏတ္ထံ"ဟု ရှိရမည်။]

ယေဝ-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသူသည်သာ (ဆွမ်းလိုက်သူသည်သာ)၊ တံ-ထိုဆွမ်းတောင်းကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်နေရ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သာ-ထိုဆွမ်းတောင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ (ပရိဝေသကေန-သည်၊) အဘိဟဋာဝ-ရှေးရှုဆောင်အပ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ တတော-ထိုဆွမ်းတောင်းမှ၊ ဒါတုကာမတာယ-ပေးခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂဏှန္တိ-နှိုက်ယူဆဲကို၊ ပဋိဂ္ဂါပန္တသ-၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ကား၊ ပရိဝေသကေန-သည်၊ ဖုဋ္ဌမတ္တာဝ-တိအပ်ကာမျှသည်သာ၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ဣတရောဝ-အခြားသူသည်သာ၊ နံ-ထိုဆွမ်းတောင်းကို၊ (သစေ) ဓာရေတိ-အကယ်၍ ဆောင်ထားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတော-ထိုဆွမ်းတောင်းမှ၊ ဒါတုကာမတာယ-ကြောင့်၊ ဂဏှန္တိ-နှိုက်ယူနေဆဲကို၊ ပဋိဂ္ဂါပန္တသ-၏၊ ပဝါရဏာ နဟောတိ၊ ကဋ္ဌဆ္ဆိနာ-ဇွန်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဓရေ ပန-ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီးသော ဘောဇဉ်၌ကား၊ (ပဝါရဏာ-သည်၊) ဟောတိ-၏၊ ဒ္ဝိန္နံ-၂ ဦးကုန်သော ဆွမ်းလိုက်သူ ကူညီသူတို့၏၊ သမဘာရေပိ-အညီအမျှ ဆောင်အပ်သော ဝန်၌လည်း၊ ပဋိဂ္ဂါ ပန္တော-သည်၊ ပဝါရေတိယေဝ-သည်သာ၊ အနန္တရဿ-အခြားမဲ့ရဟန်းအား၊ ဒိယျမာနေ-ပေးအပ်စဉ်၊ ဣတရော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ပိဒဟတိ-ပိတ်ထားအံ့၊ အညဿ-အခြားရဟန်းဖို့၊ အဘိဟဋံ နာမ-ဆောင်အပ်သည်မည်သော ဘောဇဉ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-ပယ်မြစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ပဋိဂ္ဂေပေါတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ အဘိဟဋေ-ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ဘောဇဉ်၌၊ ပဋိဂ္ဂေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ နဟတိ-မတက်ရောက်၊ ဝါ-အထမမြောက်၊ ပန-အနွယကား၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ အဘိဟဋံ-ကို၊ အဂ္ဂိလိစာလနာဒိနာ-လက်ချောင်းကို လှုပ်စေခြင်း အစရှိသော၊ ကာယဝိကာရေန ဝါ-ကိုယ်၏ထူးခြားသော အမူအရာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အလံ-တော်ပြီ၊ မာ ဒေဟိ-မပေးနှင့်တော့၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ ဝစီဝိကာရေန ဝါ - နှုတ်၏ ထူးခြားသော အမူအရာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊

ကာယဝိကာရေန။ ။အဂ္ဂိလီ ဝါ ဟတ္ထံ ဝါ မက္ခိကာဗီဇနီ ဝါ (ခြင်ယပ်) စီဝရကဏ္ဏံ ဝါ (သင်္ကန်းစွန်း) စာလေတိ-လှုပ်စေ၏၊ ဝါ-လှုပ်၍ ပယ်မြစ်၏၊ ဘမုကာယ ဝါ အာကာရံ ကရောတိ- မျက်မှောင်ကုပ်လျက် မလိုချင်သော အခြင်းအရာကို ပြု၏၊ ကုဒ္ဓေါ ဝါ ဩလောကေတိ-ဆွမ်း(ဟင်း) လိုက်သည်ကို စိတ်ဆိုးသည် ဖြစ်၍လည်း ကြည့်၏၊ ဧဝံ ဝုတ္တေန အဂ္ဂိလိစာလနာဒိနာ ကာယဝိကာရေန။

ဝစီဝိကာရေန။ ။အလံတိ ဝါ နု ဂဏှာမိတိ ဝါ မာ အာကိရာတိ ဝါ အပဂစ္ဆ (ဖဲလော့) ဣတိ ဝါ ဧဝံ ယေန ကေနစိ ဝစီဝိကာရေန၊ အဘိဟဋေ ပန ဘတ္တေ-ရှေးရှုဆောင်အပ်ပြီးဖြစ်နေသော ထမင်း၌ကား၊ ပဝါရဏာယ ဘီတော- ပဝါရိတ်သင့်မှာ ကြောက်သည် ဖြစ်၍၊

ပဋိက္ခိပတော-၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ သမံသက်-အသားနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ရသံ-အရည်ကို၊ အဘိဟရတိ-ရှေးရှုဆောင်၏၊ ရသံ ပဋိဂ္ဂဏှာထာတိ-ရသံ ပဋိဂ္ဂဏှာထဟူ၍၊ ဝါ-အရည်ကို ခံယူပါကုန်ဟူ၍၊ ဝဒတိ-လျှောက်၏၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သုတ္တာ-ကြားရ၍၊ ပဋိက္ခိပတော-၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ကား၊ မံသရသံ (ပဋိဂ္ဂဏှာထာ)တိ-ဟူ၍၊ ဝါ-အသားအရည်ကို ခံယူပါကုန်ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သော်၊ ပဋိက္ခိပတော-၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဣမံ ဂဏှာထာတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-ဤဟာကို ခံယူပါကုန်ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-(အမည်မတပ်ဘဲ) လျှောက်အပ်ရာ၌၊ (ပဋိက္ခိပတော-၏၊ ပဝါရဏာ-သည်၊) ဟောတိယေဝ-ဖြစ်သည်သာ၊ မံသံ-အသားကို၊ ဝိသုံ-အရည်မှ သီးခြား၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဝါ-ခွဲခြား၍၊ မံသရသံ (ပဋိဂ္ဂဏှာထာ)တိ-ဟူ၍၊ ဝါ-၍၊ ဝုတ္တောပိ-လျှောက်အပ်ရာ၌လည်း၊ သာသပမတ္တံ-သော၊ ခဏ္ဍံ-အသားတုံးသည်၊ သစေပိ အတ္ထိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိသေးအုံ၊ (ဧဝံ သတိ-ဤသို့ရှိသေးလတ်သော်၊) ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ၊ (သာသပမတ္တံ-သော၊ ခဏ္ဍံ-သည်၊) သစေ နတ္ထိ-အုံ၊ (ဧဝံသတိ, ပဋိက္ခိပိတုံ-ဌာ၊) ဝဋ္ဋတိ-၏။

ကဋ္ဌရပနသာဒိဟိ-အညောက်, ပိန္ဓဲသီးအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ မိသေတွာ-ရောရ၍၊ မစ္ဆမံသံ-ငါး, အသားကို၊ ပစန္တိ-ကျိုချက်ကြကုန်၏၊ တံ-ထိုဟင်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ကဋ္ဌရသူပံ-အညောက်ဟင်းရည်ကို၊ ဂဏှာထ-ကုန်၊ ပနသဗျဉ္ဇနံ-ပိန္ဓဲဟင်းလျှာကို၊ ဂဏှာထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အုံ၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့လျှောက်ပါသော်လည်း၊ နပဝါရေတိ-မသင့်၊ ကသ္မာ-နည်း၊ အပ္ပဝါရဏာရဟသ-ပဝါရိတ်မထိုက်သောဟင်း၏၊ နာမေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တာ - လျှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊

ဟတ္ထေ အပနေတွာ (မိမိလက်တို့ကို ရုပ်သိမ်းထား၍) ပုနပ္ပုနံ ပတ္ထေ သြဒနံ အာကိရန္တံ (ထည့်နေသူကို) "အာကိရ အာကိရ-ထည့်ဟ ထည့်ဟ၊ ကောဌေ့တွာ ကောဌေ့တွာ ပူရေဟိ-ဖိ၍ ဖိ၍ ဖြည့်ဟ၊ ဣတိ ဝဒတော ပဝါရဏာ နာ ဟောတိ။

ဩနယော--ဘတ္တံ အဘိဟရန္တံ ဘိက္ခုံ သလ္လက္ခေတွာ (မိမိအားပေးဖို့ရန် ဆွမ်းကို ရှေးရှုဆောင်နေသော ရဟန်းကို အရိပ်အကဲ မှတ်သား၍) "ကိုယ် အာဝုသော ဣတောပိ ကိုယ်ဂဏှိဿသိ-ဘယ်နှယ်လဲ ငါ့ရှင်, ဒီအထဲက ယူဦးမလား"ဟုလည်းကောင်း "ဒမ္မိ တေ ကိုယ်-ဒီကတောင်မှ တစ်ခုခု ပေးချင်သေးရဲ့"ဟုလည်းကောင်း၊ ဝဒတောပိ-ပြောသောရဟန်းမှာလည်း ဤနည်းအတိုင်းပင်၊ (ပဝါရိတ်မသင့်-ဟူလို၏)--- ဋီကာ။

မံသရသံ။ ။"မံသဿ+ရသော"ဟု တပ္ပရိသိဝိဂ္ဂဟပြုလျှင် အသားမပါသော အရည်ကိုသာ "မံသရသ"ဟု ခေါ်ရသော်လည်း "မံသံ စ+ရသော စ"ဟု ဒွန္ဒဝိဂ္ဂဟပြုရာ၌ကား အသားလည်းပါသော အရည်ကို "မံသရသ"ဟု ခေါ်ရ၏၊ ထိုကြောင့် "မံသရသံ ဂဏှာထ"ဟု လျှောက်ထားရာ၌ ပယ်မြစ်သူမှာ အသားကို ပယ်ရာရောက်သောကြောင့် ပဝါရိတ် သင့်သည်။

မစ္ဆမ်ဲသဗ္ဗဥ္ဇနံ-ငါးဟင်းလျှာ, အသားဟင်းလျှာကို၊ ဂဏှာထ-ကုန်၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ သော်လည်းကောင်း၊ ဣမံ-ဤဟာကို၊ ဂဏှာထ-ကုန်၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တောပန-လျှောက်အပ်ရာ၌ကား၊ ပဝါရေတိ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤကခ်ါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပေါ-အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္ထာရော ပန-ကိုကား၊ သမန္တပါသာဒိကာယံ-၌၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ဂမနာဒီသု-သွားခြင်း အစရှိသော ဣရိယာပုတ်တို့တွင်၊ ယသ္မိံ ဣရိယာပထေ-အကြင်ဣရိယာပုတ်၌၊ ပဝါရေတိ-၏၊ တံ-ထိုဣရိယာပုတ်ကို၊ အကောပေန္တေနေဝ-မဖျက်ဘဲသာ၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားရာ၏၊ အနတိရိတ္တန္တိ-ကား၊ နအတိရိတ္တံ-အကြွင်းအကျန်မဟုတ်သော၊ နအဓိကံ-အပိုအလျှံ မဟုတ်သော၊ [ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ၌ စပ်၊] ဣတိ အတ္ထော-နှက်၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုအနတိရိတ္တဟူသည်၊ အကပ္ပိယကတာဒီဟိ-အကပ္ပိယက အစရှိကုန်သော၊ သတ္တဟိ-၇ ပါးကုန်သော၊ ဝိနယကမ္မာကာရေဟိ-ဝိနည်းကံ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ အကတံဝါ-မပြုအပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်သည်လည်းကောင်း၊ ဂိလာနသ-ဂိလာန၏၊ အနဓိကံ-အပိုအလျှံမဟုတ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ အကပ္ပိယကတန္တိအာဒိ-အကပ္ပိယကတံ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ-ထိုအကပ္ပိယကတံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယံဖလံဝါ-အကြင်အသီးကို သော်လည်းကောင်း၊ ယံ ကန္ဒမူလာဒိဝါ-အကြင် သစ်ဥ, သစ်မြစ် အစရှိသည်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ပဠုဟိ-ကုန်သော၊ သမဏကပ္ပိယေဟိ-ရဟန်းတို့၏ ကပ္ပိခြင်းတို့ဖြင့်၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ဝါ-ကပ္ပိမှုကို၊ အကတံ-မပြုအပ်၊ ယဉ္စ-အကြင်ဘောဇဉ်သည်လည်း၊ အကပ္ပိယမံသံ ဝါ-မအပ်သော အသားကြီးသည် သော်လည်းကောင်း၊ (အသားကြီး ၁၀ ပါးကို ဆိုသည်၊) အကပ္ပိယဘောဇနံ ဝါ-မအပ်သော ဘောဇဉ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ကုလဒူသန စသည်ကြောင့် ဖြစ်သော ဘောဇဉ်၊) (ဟောတိ-၏။) ဧတံ- ဤ မကပ္ပိအပ်သော အသီး, အဉ,

---

အကပ္ပိယကတံ စသည်။ ။အနတိရိတ္တံပုဒ်ကို ဖွင့်သော အရာဖြစ်၍ "အကပ္ပိယကတံ" စသည်ဖြင့် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုသော်လည်း ပြုရာမရောက်သော အင်္ဂါများကို ဆိုထားသည်၊ အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုရာရောက်သော အင်္ဂါများကိုကား "အတိရိတ္တံ ပန တဿေဝ ပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ"ဟု မိန့်လတ္တံ့။

အကပ္ပိယကတံ။ ။အတိရိတ္တသဒ္ဒါသည် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ တိုင်အောင်သော အနက်ကို မဟော၊ "အပိုအလျှံ+အကြွင်းအကျန်"အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် "အကပ္ပိယံ+အတိရိတ္တံ+ကတံ"ကို ကြည့်၍ မအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို အပိုအလျှံ အကြွင်းအကျန် ပြုအပ်သည်ကို "အကပ္ပိယကတံ"ဟု မှတ်ပါ၊ ဆိုလိုရင်းကား-"အလမေတံ သဗ္ဗံ"ဟု အပိုအလျှံပြုအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်က အပ်သောပစ္စည်း မဟုတ်လျှင် အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုရာ၌ အင်္ဂါတစ်ပါး ပျက်ကွက်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

အသီး, အဥ, အမြစ်, မအပ်သော အသားကြီး, မအံ့ပ်သော ဘောဇဉ်သည်၊ အကပ္ပိယံနာမ-အကပ္ပိယ မည်၏။ အကပ္ပိယ်-မအပ်သော၊ တံ-ထိုဘောဇဉ်ကို၊ အလမေတံ သဗ္ဗန္တိ- အလမေတံ သဗ္ဗံဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံကို၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊ ဝါ-ဖြစ်သော၊ တံ-ထို ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊) အကပ္ပိယကတန္တိ-ဟူ၍၊ ဝါ-မအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို အပိုအလျှံ ပြုအပ်၏ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံယေဝ-အကပ်မခံအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုပင်၊ ပုရိမနယေနေဝ-အလမေတံ သဗ္ဗံဟူသော ရှေးနည်းဖြင့်သာ၊ အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံကို၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ-၏။)

အနုစ္ဆာရိတကတန္တိ-ကား၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို၊ ကာရေတုံ-ပြုစေခြင်းငှာ၊ အာဂတေန-လာသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဤသကမ္မိ-စဉ်းငယ်လည်း၊ (အနည်းငယ်လည်း)၊ အနုက္ခိတ္တံ ဝါ-မမြှောက်အပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုပနာမိတံ ဝါ-ဝိနည်းမိုရ်ဘက်သို့ မညွှတ်စေအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကတံ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။) [အနုစ္ဆာရိတကို "အနုက္ခိတ္တ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥ+စရ, ကာရိတ်ကျေ၊ "အထက်၌+မဖြစ်စေအပ်"ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏။]

အဟတ္ထပါသေ ဌိတေန ကတန္တိ-ကား၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကာရေတုံ-ငှာ၊ အာဂတသေ-လာသော ရဟန်း၏၊ ဟတ္ထပါသတော-မှ၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ ဌိတေန-တည်သော ဝိနည်းမိုရ်သည်၊ ကတံ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။) အဘုတ္တာဝိနာ ကတန္တိ-ကား၊ ယော-အကြင်ဝိနည်းမိုရ်သည်၊ အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံကို၊ ကရောတိ-၏၊ တေန-ထိုဝိနည်းမိုရ်သည်၊ ပဝါရဏာပဗ္ဗဟောနကံ-ပဝါရိတ်လောက်သော၊ ဘောဇနံ-ကို၊ အဘုတ္ဝေန-စားပြီး မဟုတ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ကတံ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။) ဘုတ္တာဝိနာ ပဝါရိတေန အာသနာ ဝုဋ္ဌိတေန ကတန္တိ ဣဒံ-ဘုတ္တာဝိနာ၊ပေ၊ ကတံဟူသော ဤအဂ်ါသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။ [“ဘုတ္တာဝိနာ-တချို့တစ်ဝက် စားပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ပဝါရိတေန-ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းသည်၊ အာသနာ-မှ၊ ဝုဋ္ဌိတေန-ထပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ကတံ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။)]

အလမေတံ သဗ္ဗန္တိ အဝုတ္ထန္တိ-ကား၊ ဝစီဘေဒ-စကားလုံး၏ ကွဲပြားမှုကို၊ ဝါ-နှုတ်မြွက်မှုကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဧဝံ-ဤသို့ အလမေတံ သဗ္ဗံဟူ၍၊ အဝုတ္ထံ-မဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ သတ္တဟိ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ ဝိနယကမ္မာ

အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတံ။ ။အကပ် မခံအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို "အလမေတံ သဗ္ဗံ"ဟု အပိုအလျှံပြုလျှင် အဂ်ါတစ်ပါး ပျက်၏၊ ကတံ၏ ကတ္တားကို "ဝိနယဓရေန"ဟု ထည့်၊ အလမေတံ သဗ္ဗံ"ဟု ဆိုမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဝိနယဓရ"ဟု ခေါ်သည်။

ကာရေဟိ-ဤဝိနည်းကံ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံကို၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ [အတိရိတ္တံကို "ကပ္ပိယံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူ စားအပ် စားကောင်းသည်ကို၊] အကတံ-မပြုအပ်၊ ယဉ္စ-အကြင် ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်လည်း၊ ဂိလာနာတိရိတ္တံ-ဂိလာန၏ အပိုအလျှံ အကြွင်းအကျန်သည်၊ နမဟုတ်၊ တဒုဘယမ္မိ-ထို၂ ပါးစုံသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် သည်လည်း၊ (ဝိနည်းကံဖြင့် အတိရိတ္တကပ္ပိယ ဖြစ်အောင်လည်း မပြုအပ်, ဂိလာန၏ အကြွင်းအကျန်လည်း မဟုတ်သော ထို၂ ပါးစုံသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် သည်လည်း)၊ အနတိရိတ္တံ-အနတိရိတ္တ မည်၏၊ ပန-ကား၊ အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံ ဖြစ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို၊ တဿ-ထိုအနတိရိတ္တ ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်၏ပင်၊ ပဋိပဂ္ဂနယေန-ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းအားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

အပိစ-စိုးစဉ်း အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ [ပဋိပဂ္ဂနည်းဖြင့် သိပါဟု ဆိုသော်လည်း အနည်းငယ်ထူးသောအရာ ရှိသေးသည်-ဟူလို၊] ဇတ္ထ-ဤ အတိရိတ်ဖြစ်အောင် ပြုရာ၌၊ (တစ်နည်း) ဇတ္ထ-ဤပဋိပဂ္ဂအရာတို့တွင်၊ ဘုတ္တာ ဝိနာကတံ ဟောတိတိ-ကား၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ အနန္တရ နိသိန္နဿ-အခြားမဲ့၌ ထိုင်နေသောရဟန်း၏၊ ပတ္တတော-သပိတ်မှ၊ ဧကမ္မိ-တစ်ခု လည်းဖြစ်သော၊ သိတ္ထံ ဝါ-ထမင်းလုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ မံသဟီရံ ဝါ-အသားမျှင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခါဒိတ္တာ-ခဲစားပြီး၍၊ ကတမ္မိ-ပြုအပ်သော အာမိသသည်လည်း၊ ဘုတ္တာဝိနာ-စားပြီးသူသည်၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (ပြုအပ်ရာ

ဝိနယကမ္မာကာရေဟိ။ ။(၁)ကပ္ပိယခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို (၂) အကပ်ခံ၍ (၃) ကြွမြောက်လျက် (သို့မဟုတ်) (မမြောက်နိုင်လျှင်) ဝိနည်းမိုရ်ဘက်သို့ ညွှတ်စေလျက် (၄) ဟတ္ထပါသ်အတွင်းမှာ တည်စေသောအခါ (၅) ဝိနည်းမိုရ်သည် ဆွမ်းစားပြီး ဖြစ်ရမည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊-စားပြီး မဟုတ်သူက "အလမေတံ သဗ္ဗ-ဤအားလုံးကို ငါတော်ပြီ"ဟု မဆိုနိုင်သောကြောင့်တည်း၊ [ထိုစားပြီးပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဝါရိတ်သင့်သူ မဟုတ်လျှင် ထိုစားရာအရပ်မှ ထသည်ဖြစ်စေ, မထ သည်ဖြစ်စေ အရေးမကြီး၊] (၆) စားစဉ်က ပဝါရိတ်သင့်ထားသူ ဖြစ်လျှင် ထိုင်နေရာမှ မထ သေးဘဲ (၇) ထိုဝိနည်းမိုရ်က "အလမေတံ သဗ္ဗ"ဟု ပါဠိ-မြန်မာ အလိုရှိရာဖြင့် ဆိုရမည်။

အလမေတံအနက်။ ။"ဘူသဏော ဝါရဏော စာလံ, ဝုစ္စတေ ပရိယတ္တိယံ" (၁၁၆၀) အဘိဓာန်လာ အလံသဒ္ဒါ၏ အနက်တို့တွင် ဝါရဏားပယ်ရှားတားမြစ်ခြင်း အနက်ကို ယူစေ လို၏၊ "အလမေတံ သဗ္ဗ-ယခု သင်ယူလာသော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်အားလုံး တော်ပြီ၊ ငါမစား လိုတော့, ငါ၏အကြွင်းအကျန် အတိရိတ္တ ဖြစ်ပြီ" ဟူလို။

ဋီကာ။ ။ဋီကာသစ်၌ကား "ပရိယတ္တိ (ပရိယတ္တ)-စွမ်းနိုင်, သင့်တော်ခြင်း"အနက်ကို ဖွင့်၏။ [ဧတံ သဗ္ဗံ အလံ ပရိယတ္တံ-ယခု သင်ယူလာခဲ့သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ် အားလုံးသည် သင့်အတွက် တော်လောက်ပြီ၊ ဣဒမ္ပိ တေ အဓိက-ဒီဟာတောင်မှ သင့်အတွက် အပိုရတာ ဖြစ်တယ်၊ ဣတော အညံ နု လစ္ဆသိတိ အဓိပ္ပာယော-သည့်ပြင် နောက်ထပ် ရတော့မည် မဟုတ်-ဟု ဆိုလိုသတတ်။]

ရောက်သည်၊) ဟောတိ-၏၊ ယော-အကြင်ဝိနည်းမိုရ်သည်၊ ပါတောဝ-စောစော၌ပင်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဘုတ္တာဝီ-စားပြီးသည်၊ ပဝါရိတော-တော်ပြီ တန်ပြီဟု ပယ်မြစ်စေအပ်ပြီးသည်၊ ဝါ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) နိသီဒတိယေဝ-ထိုင်မြဲထိုင်နေ၏၊ သော-ထိုဝိနည်းမိုရ်သည်၊ ကာလေ-မွန်းတည့်ချိန်သည်၊ ဥပဂဋ္ဌေပိ-(နီးကပ်မှလည်း)၊ အဘိဟဋ္ဌုं-ရှေးရှုဆောင်အပ်သော၊ ပိဏ္ဍံ-ကို၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဥပနီတံ-အနီးသို့ ကပ်ဆောင်အပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) ကပ္ပိယံ-အပ်အောင်၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝါ-ခွင့်ကို၊ လဘတိ-၏၊ [ပဝါရိတ်သင့်ပြီးပါသော်လည်း နေရာမှ မထသေးသောကြောင့် အပ်အောင် ပြုကောင်းသည်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ကပ္ပိယေ-အပ်သည်ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော၊ တသ္မိं-ထိုအာမိသ ထဲ၌၊ ဘုဉ္ဇန္တသ-စားနေစဉ်၊ အညံ-အခြားသော၊ အာမိသံ-ကို၊ သစေ ဣာကိရန္တိ-အကယ်၍ လောင်းထည့်ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) တံ-ထိုအာမိသကို၊ သော-ထိုပဌမဝိနည်းမိုရ်သည်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ကာတုं-အပ်အောင်ပြုခြင်းငှာ၊ နလဘတိ-မရတော့၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) (ကသ္မာ တံ သော ပုန ကာတုं နလဘတိ-နည်း၊) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ-အကြင် အာမိသကို၊ အကတံ-အပ်အောင် မပြု အပ်သေး၊ တံ-ထိုအာမိသကို၊ ကာတဗ္ဗံ-အပ်အောင် ပြုနိုင်၏၊ ယေန စ-အကြင်ဝိနည်းမိုရ်သည်လည်း၊ အကတံ-အပ်အောင် မပြုအပ်သေး၊ တေနစ-သည်လည်း၊ ကာတဗ္ဗံ-အပ်အောင်ပြုနိုင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ("တသ္မာ-ထိုသို့ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ သော ပုန ကာတုं နလဘတိ" ဟု ရှေ့လှည့်စပ်ပါ။) တသ္မာ-ကြောင့်၊ တသ္မိं ဘာဇနေ-ထိုပဌမခွက်၌၊ ကရိယမာနေ-အတိရိတ္တဖြစ်အောင် ပြုအပ်သော်၊ ပဌမကတေန-ပဌမပြုအပ်သော အာမိသနှင့်၊ သဒ္ဓိं-တကွ၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (ပြုအပ်ရာ ရောက်သည်၊) ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုနောက်ထပ် ထည့်အပ်သော အာမိသကို၊ (တသ္မိं ဘာဇနေ-၌၊) ကာတုं-အပ်အောင်ပြုခြင်းငှာ၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

ပန-ကား၊ အညသ္မိं-ပဌမခွက်မှ အခြားသော၊ ဘာဇနေ-ခွက်၌၊ တေန ဝါ-ထိုပဌမပြုသော ဝိနည်းမိုရ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အညေနဝါ-အခြားဝိနည်းမိုရ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ကာတုं-အပ်အောင်ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတံ-ပြုအပ်သော အာမိသကို၊ ပဌမကတေန - ပဌမ ပြုအပ်ပြီးသော အာမိသနှင့်၊

ယံ ဟိ အကတံ။ ။ယေန (အကြင်ဝိနည်းမိုရ်သည်) ပဌမံ ကပ္ပိယံ ကတံ၊ တေန ယံ အကတံ၊ ကာတဗ္ဗံ (မပြုအပ်သေးသော အာမိသကို ကပ္ပိယဖြစ်အောင် ပြုနိုင်၏) ပဌမဘာဇနေ ပန ကာတုं နလဗ္ဘတိ-သို့သော် ပဌမခွက်၌ကား မပြု၍၊ ယေန အကတံတိ အညေန ဘိက္ခုနာ ယေန (အခြားရဟန်းဟူသော အကြင်သူသည်) ပဌမံ နကတံ၊ တေန ကာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော၊ (ဝုတ္တံတိ သီဟဠဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ)။

မိသေတ္တာပိ-ရောရ၍လည်း၊ ဘုဋ္ဌိတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-(အခြားပဝါရိတတို့မဖက်) သက်သက်၊ တသ-ပဝါရိတ်သင့်၍ အတိရိတ်ပြုစေ့သော ထိုရဟန်းအား၊ (ဘုဋ္ဌိတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်သည်ကား၊) နု-မဟုတ်သေး၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ယေန-အကြင်ဝိနည်းမိုရ်သည်၊ ကတံ-အပ်အောင်ပြုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုဝိနည်းမိုရ်ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အညေသံ-ကုန်သော၊ ပဝါရိတာနမ္မိ-ပဝါရိတ် သင့်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့အားလည်း၊ ဘုဋ္ဌိတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ ပန-ဆက်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ အကတေန-အပ်အောင် မပြုအပ်သော အာမိသနှင့်၊ (ကတံ-အပ်အောင် ပြုအပ်ပြီးသော အာမိသသည်၊) မိသံ-ရောသည်၊ နု ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဧဝံ-ဤသို့ မရောလောက်အောင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မုခဋ္ဌ-ခံတွင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဟတ္ထဋ္ဌ-လက်ကိုလည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓံ-စင်ကြယ်သည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဘုဋ္ဌိတဗ္ဗံ-စားရာ၏။

ပန-ကား၊ ဂိလာနာတိရိတ္တံ-ဂိလာနာတိရိတ္တဟူသည်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ (အကြွင်းအကျန်မဟုတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်မဖက်သက်သက်၊) ဂိလာနသ-ဂိလာန၏၊ ဘုတ္တာဝသေသေမေဝ-စားအပ်ပြီးမှ အကြွင်းအကျန်ဖြစ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်သာ၊ နု-မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ-အဟုတ်ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ (အာဟာရံ၌စပ်)၊ ဂိလာနံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိဿ-ရည်စူး၍၊ အဇ္ဇ ဝါ-ယနေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ သွေ ဝါ-နက်ဖန်၌သော်လည်းကောင်း၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ဂ္လာနတိ-ခဲစားခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ တဒါ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ခါဒိဿတိ-ခဲစားလတ္တံ့၊ ဂ္လတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အာဟာရံ-ဆောင်အပ်ပြီ၊ တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဂိလာနာတိရိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။

ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါတိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ယာဝကာလိကံ-ယာဝကာလိကာခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ ပါစိတ္တိယန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ [အသနံ ပညာယတိ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အဂ်ါ ၅ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော

တံ ဌပေတ္တာ။ ။"အလမေတံ သဗ္ဗံ-ဤအားလုံး ငါတော်ပြီ"ဟု ဆိုထားသော ဝိနည်းမိုရ်ဖြစ်ရကား အတိရိတ္တကပ္ပိယဖြစ်အောင် (သူ့ကိုယ်တိုင်)ပြုထားသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို မစားကောင်းသဖြင့် သူ့ကို ချန်ထားရသည်။

ယထာ ပန ၊ပေ၊ ဘုဋ္ဌိတဗ္ဗံ။ ။အတိရိတ်ဝိနည်းကပ်ပြု၍ စားသော ရဟန်းသည် ပါးစပ်၌လည်းကောင်း, လက်၌လည်းကောင်း အာမိသရှိနေလျှင် ထိုအာမိသတို့က အတိရိတ်ဝိနည်းကပ်ပြုရာတွင် မပါဝင်သောကြောင့် ထိုပါးစပ် လက်တို့ကို စင်ကြယ်အောင် ပြုပြီးမှ စားပါ-ဟူလို။ [သာရတ္ထဒီကာ၌ ("ပဝါရိတေန ဘောဇနံ အတိရိတ္တံ ကာရာပေတ္တာပိ) ယထာ အကတေန မိသံ နု ဟောတိ၊ ဧဝံ ၊ပေ၊ ဘုဋ္ဌိတဗ္ဗံ"ဟု ရှိ၏၊ ဤအဋ္ဌကထာ၌ (လက်သည်းကွင်း) အတွင်းစာများ ကျနေဟန်တူသည်။]

နည်းဖြင့်-ဟူလို၊] ပဝါရိတသ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသည် ဖြစ်၍၊ အနတိရိတ္တံ-ဝိနည်းကံဖြင့် ပြုအပ်သော အပိုအလျှံလည်း မဟုတ်, ဂိလာန၏ အပိုအလျှံလည်း မဟုတ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ အာမိသံ-ကို၊ အဗ္ဗောဟာရဏတ္ထာယ-စားမျိုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတော-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ဂဟဏော-ခံယူခြင်း၌၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။) အဗ္ဗောဟာရေ အဗ္ဗောဟာရေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ အညတြ-ပဝါရိတ်သင့်ရာအရပ်မှ တစ်ပါးသော အရပ်၌၊ ဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အနတိရိတ္တန္တိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤ ပညတ်သည်၊ ဧတ္ထ-၌၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ ပေ၊ယာမကာလိကာဒိနိ-ယာမကာလိက အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ အာဟာရတ္ထာယ-အာဟာရအကျိုးငှာ၊ ဂဏှာတော-ခံယူသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ နိရာမိသာနိ-အာမိသမပါသော ယာမကာလိက စသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ အဗ္ဗောဟာရတောစ-စားမျိုသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အတိရိတ္တေ-အတိရိတ္တဖြစ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၌၊ အနတိရိတ္တသညိနော စေဝ-ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ စ-လည်းကောင်း၊ (ဂဏှာတော-၏လည်းကောင်း၊) တထာ-ထို့အတူ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ (အတိရိတ္တေ-၌၊) အတိရိတ္တသညိနော-အတိရိတ္တ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဂဏှန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံကို၊ ကာရာပေတွာ-၍၊ ဘုဉ္ဇိဿာမိ-အုံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဏှန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊ အညဿ-အခြားရဟန်း၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဂဏှန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊ ယာမကာလိကာဒိနိ-ယာမကာလိက အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ (ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၌ စပ်၊) တေသံ-ထိုယာမကာလိက အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ (ပရိဘောဂ၌ စပ်၊) အနုညာတ ပရိဘောဂဝသေန-ခွင့်ပြုအပ်သော သုံးဆောင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိရာမိသာနိ-အာမိသ မပါကုန်ဘဲ၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ-လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပဝါရိတဘာဝေါ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အာမိသဿ-အာမိသ၏၊ အနတိရိတ္တတာ- အပိုအလျှံ မဟုတ်သည်၏

နိရာမိသာနိ၊စေ၊ဒုက္ကဋံ။ ။ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဟူသော အာမိသမပါဘဲ ယာမကာလိကစသော ကာလိက ၃ မျိုး သက်သက်ကိုသာ စားမျိုလျှင် စားမျိုသည့်အတွက် ဒုက္ကဋ်သင့်၏၊ ယာဝကာလိကအာမိသနှင့် ရောရှိ ဤယာမကာလိက စသည်ကို စားမျိုလျှင်ကား ပါစိတ်ပင်တည်း။

အနုညာတဝရိဘောဂ။ ။ယာမကာလိက် ပိပါသာယ သတိ ပိပါသစ္ဆေဒနတ္ထံ-ယာမကာလိကကို မွတ်သိပ်ဆာလောင်သောအခါ ထိုမွတ်သိပ်မှုကို ပယ်ဖြတ်ခြင်းငှာ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏၊ သတ္တာဟကာလိက် ယာဝဇီဝိတဉ္စ တေန တေန ဥပသမေတဗ္ဗကေ အာဗာဓေ သတိ ဘသ ဥပသမနတ္ထံတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ထိုထို ဆေးဖြင့် ငြိမ်းပျောက်စေနိုင်သော အနာရောဂါရှိမှ ထိုရောဂါ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏။

အပြစ်လည်းကောင်း၊ ကာလေန-နံနက်အချိန်၌၊ အဗျောဟရဏ-စားမျိုခြင်းလည်း ကောင်း၊ ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကိရိယာကိရိယံ-တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [စားခြင်းသည် ကိရိယ, အတိရိတ်မပြုခြင်းသည် အကိရိယ။]

ပဠမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၆။ ဒုတိယပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ် ဆဒ္ဒေ-၌၊ အဘိဟဋ္ဌေ ပဝါရေယျာတိ-ဟူသည်ကား၊ အဘိဟရိတ္တာ- ရှေးရှုဆောင်ယူ၍၊ ဘိက္ခု- ရဟန်း၊ ဟန္ဒ-ရော့၊ ခါဒ ဝါ-ခဲမူလည်း ခဲပါလော့၊ ဘုဥ္ဇ ဝါ-စားမူလည်း စားပါလော့၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝါရေယျ-ဖိတ်မံအံ့၊ ဇာနန္တိ-ကား၊ သုတ္တာ ဝါ-ကြားရ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဿာ ဝါ-မြင်၍သော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပဝါရိတဘာဝံ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ အာသာဒနာပေက္ခော တိ-ကား၊ အာသာဒနံ စောဒနံ-အပြစ်တင်ခြင်းကို၊ မက္ခံကရဏဘာဝံ-မျက်နှာမသာယာအောင် ပြုအပ်သူ၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ-မျက်နှာ ပျက်ခြင်းကို၊ အပေက္ခမာနော-ရှုငဲ့သည်၊ (ဟုတ္တာ, ပဝါရေယျ-အံ့၊) ဘုတ္တာသို့ ပါစိတ္တိယန္တိ ဧတ္ထ-ဤပါဠိ၌၊ တာဝ-မစားမီ ရှေးဦးစွာ၊ အဘိဟာရေ-ရှေးရှုဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ သစေ ဂဏှာတိ-အကယ်၍ ယူအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အဘိဟာရကဿ-ရှေးရှုဆောင်သောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ တသ္မိं-ထိုပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်းသည်၊ ဘုဥ္ဇန္တေ-စားနေစဉ်၊ အဘိဟာရကဿ-၏၊ (ဒုက္ကဋံ ပါစိတ္တိယံ၌စပ်၊) တဿ-ထိုပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်း၏၊ အဗျောဟာရေ အဗျောဟာရေ-ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်တိုင်း ရှေးရှုဆောင်တိုင်း၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဘောဇနပရိယောသာနေ-စားခြင်း၏အဆုံး၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ [“ဘုတ္တာသို့”ဟု အတိတ်ဟော တပစ္စည်းဖြင့် မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့် ဖိတ်မံခံရသူ စားပြီးခါမှ ဖိတ်မံသူမှာ ပါစိတ်သင့်သည်-ဟူလို။]

အဘိဟရိတ္တာ။ ။အဘိဟဋ္ဌ၏၏ အဖွင့်၊ အဘိပုဗ္ဗ ဟရဓာတ် (တကို ဋ္ဌပြုထားသော) တုံ့ပစ္စည်းသည် တွာပစ္စည်းအနက်ကို ဟော၏ဟု သိစေသည်။ [အဘိဟဋ်ဟုလည်း ပါ၌ ရှိသေး၏။]

သုတ္တာ ဝါ ဒိဿာ ဝါ။ ။အညေန ဝါ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ တေန ဝါ-ထိုပဝါရိတ်သင့်သူ ကိုယ်တိုင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အာရောစိတံ-ပြောအပ်သည်ကို၊ ““သုတ္တာ”ဟု ဆို၍, ပဝါရိတ် သင့်သည်ကို ကိုယ်တိုင် မြင်ရာ၌ “ဒိဿာ”ဟု ဆိုသည်။

အာသာဒနာ။ ။“စောဒနံ”ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏၊ အာပုဗ္ဗ, သဒဓာတ်, ကာရိတ်ကေ၊, ယုပစ္စည်းဖြင့် “ရောပန”အနက်ဟု ဖွင့်သော ထောမနီမိန့်ဖြင့် သဘောတူပင်တည်း၊ “ပါစိတ် အာပတ်ဖြင့် အပြစ်တင်လိုခြင်း”ဟု အဓိပ္ပာယ်ယူပါ။ [သုတ်ပါဌေယျ-ပါထိကသုတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း “အာသာဒေတဗ္ဗံ ယဋ္ဌယိတဗ္ဗံ-ထိခိုက်စော်ကားထိုက်”ဟု ဖွင့်၏၊ သဘောတူပင်။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) သာဝတ္ထိယံ-၌၊ အညတရံ-မထင်မရှား တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ အနတိရိတ္တေန-အတိရိတ္တ မဟုတ်သော၊ ဘောဇနေန-ဖြင့်၊ အဘိဟဋ္ဌု-ရှေးရှုဆောင်ယူ၍၊ ပဝါရဏာဝတ္ထုသို့-ဖိတ်မံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ ပဝါရိတေ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်း၌၊ ပဝါရိတသညိနော-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်းဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (အဘိဟဋ္ဌု-၍၊ ပဝါရေန္တသ-ဖိတ်မံသောရဟန်း၏၊) ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဝေမတိကဿ-၍၊ (အဘိဟဋ္ဌု-၍၊ ပဝါရေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) (ဒုက္ကဋံ၌စပ်၊) ယာမကာလိကာဒိနိ-ယာမကာလိကအစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ အာဟာရတ္ထာယ-ဌာ၊ အဘိဟရန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထို ယာမကာလိကအစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟဏအရှောဟာရေသု-ခံယူခြင်း, စားမျိုခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ အပ္ပဝါရိတေ စ-ပဝါရိတ်မသင့်သော ရဟန်း၌လည်းကောင်း၊ ပဝါရိတသညိနော-ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ စ-လည်းကောင်း၊ အဘိဟဋ္ဌု-၍၊ ပဝါရေန္တသ စ-၏လည်းကောင်း၊) ဒုက္ကဋံ။

ပန-ကား၊ (အပ္ပဝါရိတေ-၌၊) အပ္ပဝါရိတသညိသ-ပဝါရိတ် မသင့်သောရဟန်းဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (အဘိဟရန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ အတိရိတ္တံ-အပိုအလျှံကို၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ ဒေတိ-ပေး၏၊ (တဿ စ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အတိရိတ္တံ-ကို၊) ကာရာပေတွာ-၍၊ ဘုဉ္ဇာဟိ-လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒေတိ-၏၊ (တဿ စ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ယော ဝါ-အကြင်ရဟန်းသည်မူလည်း၊ အညဿ-ပဝါရိတ်မသင့်သော အခြားရဟန်း၏၊ အတ္ထာယ-ဌာ၊ ဟရန္တော-ဆောင်လျက်၊ ဂစ္ဆာဟိ-လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ မှာ၍၊ ဒေတိ-တစ်ဆင့် ပေးလိုက်၏၊ (တဿ စ-၏လည်းကောင်း၊) ယော-သည်၊ ယာမကာလိကာဒိနိ-တို့ကို၊ ပစ္စယေ-ပိဝါသဂေလညအကြောင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ပရိဘုဉ္ဇာဟိ-လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒေတိ-၏၊ တဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ပဝါရိတတာ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပဝါရိတသညိတာ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူဟု အမှတ်ရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အာသာဒနာ ပေက္ခတာ-အပြစ်တင်ခြင်းကို ရှုခဲ့သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနတိရိတ္တေန-ဝိနည်းကဲဖြင့် အပိုအလျှံလည်း မပြုအပ်, ဂိလာနု၏ အကြွင်းအကျန်လည်း မဟုတ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ဖြင့်၊ အဘိဟဋ္ဌု-၍၊ ပဝါရဏာတာ-ဖိတ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနပရိယောသာနံ-စားခြင်း၏ပြီးဆုံးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့, ဣမာနိ ပဉ္စ-တို့သည်၊ ဇတ္ထ-၌၊ အင်္ဂါနိ-တို့တည်း၊ ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-သည်၊ ဒုက္ခဝေဒနံ-ဒုက္ခဝေဒနာရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ဣတိ-တည်း။

ဆဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၇။ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ ဝိကာလေတိ-ကား၊ ဝိဂတေ-စားခြိန်မှ ကင်းသော၊ ကာလေ-အခါ၌၊ မဇ္ဈန်ကာတိက္ကမနတော-မွန်းတည့်လွန်ရာအခါမှ၊ ယာဝအရုဏုဂ္ဂမနာ-အရုဏ်တက်သည့်တိုင်အောင်၊ ဣတိ (အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပာယော-ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဧတသ္မိံ အန္တရေ-ထိုဝိကာလအတွင်း၌၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝနမူလ ဖလ-တောခွေဖြစ်သော သစ်မြစ် သစ်သီးကို၊ ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊ အာမံဝါ-အစိမ်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ပက္ကံ ဝါ-အမှည့်မူလည်းဖြစ်သော၊ အာမိသသခ်ေပဂတံ-အာမိသ၌ ပေည့်သွင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ ခါဒနီယံ ဝါ-ခဲဖွယ်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယံဝါ-ဘောဇဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အလ္လောဟရဏတ္ထာယ-စားမျိုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-ခံယူအံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပဋိဂ္ဂဟဏော-၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အလ္လောဟာရေ အလ္လောဟာရေ-စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ရာဇဂဟေ-၌၊ သတ္တရသဝဂ္ဂိယေ-သတ္တရသဝဂ္ဂိယ မည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ အာရब्ब-၍၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ ဘောဇန ဝတ္ထုသို့-စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ပေ၊ယာမကာလိကာဒီနီ-တို့ကို၊ အာဟာရတ္ထာယ-ငှာ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏအလ္လောဟာရေသု-ခံယူခြင်း, စားမျိုခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာလေ-စားခြိန်၌၊ ဝိကာလသညိဿ-ဝိကာလဟု အမှတ်ရှိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ (ပဋိဂ္ဂဟဏအလ္လောဟာရေသု-တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ ကာလေ-စားခြိန်၌ ကာလသညိဿ- စားခြိန်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ပရိဘုဥ္ဇန္တသ-

---

ဝိကာလေ။ ။ဘုရား အစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့၏ စားလေ့စားထဖြစ်ရာ (အရုဏ်တက်ချိန်မှ စ၍ မွန်းမတည့်မီအတွင်း) အချိန်အခါကို "ကာလ"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုအချိန်မှ ကင်းသောအခါသည် "ဝိဂတော+ကာလော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဝိကာလ မည်၏။ [အရုဏုဂ္ဂမဏတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကော၊ အယံ ဝုဒ္ဓါဒီနံ အရိယာနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော ဘောဇနဿ ကာလော နာမ၊ တဒညော ဝိကာလော, ဝိဂတော ကာလောတိ ကတ္တာ၊ ဌိတမဇ္ဈန္ဟိကောပိ (မွန်းမတ်မတ် တည့်ချိန်လည်း) ကလသင်္ခါတော ဂစ္ဆတိ။ - ဋီကာ။]

ယံ ကိဉ္စိ ၊ပေ၊ ခါဒနီယံ ဝါ။ ။ဤပါဠိဖြင့် "ခဲဖွယ်"ဟူသော ခါဒနီယ၏သရုပ်ကို ပြ၏၊ ထို့ကြောင့် သစ်မြစ် သစ်ဥ သစ်သီးမှ စ၍ သစ်ပင်ဆိုင်ရာ အစိမ်း အမှည့်များနှင့် ပဲမျိုးစပါးမျိုး ၇ ပါးမှ ဖြစ်သော မုန့်အမျိုးမျိုးကို ခါဒနီယဟု မှတ်ပါ။ [ယံကိဉ္စိ ၊ပေ၊ ခါဒနီယန္တိ ဣမိနာ ယံ သက္ခလိမောဒကာဒိပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏမယံ၊ တတ္ထ ဝတ္ထုတ္ထမေဝ (ထိုမုန့်များ၌ ခါဒနီယဟု အထူးပြောဖွယ်ပင်) နတ္ထိတိ ဒဿေတိ။] "ဘောဇနီယ"ကား ပြခဲ့သော ဘောဇဉ် (၅) မျိုးသာတည်း။

သုံးဆောင်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ယာမကာလိကာဒီနိ-တို့ကို၊ ပစ္စယေ-ဝိပါသဂေလညအကြောင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ပရိဘုဥ္ဇတဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဥ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ အလ္လောဟရိတပ္ပဋိ-အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ အလ္လောဟရိတဝဋ်ဟူ၍၊ အနုညာတနယေန-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်၊ ရောမန္ထကဿာပိ-စားမြုံ့ပြန်တတ်သော ရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ရောမန္ထကဿ-စားမြုံ့ပြန်တတ်သော ရဟန်း၏၊ ရောမန္ထံ-စားမြုံ့ပြန်အပ်သော အစာကို၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ စ-ထိုသို့ပင် ခွင့်ပြုပါသော်လည်း၊ မုခဒ္ဒါရာ-ခံတွင်းပေါက်မှ၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်သို့၊ နီဟရိတ္တာ-ထုတ်ပြီး၍၊ နအလ္လောဟရိတဝဋ်-မမျိုရာ၊ ဝါ-မမျိုရ၊] ဝိကာလတာ-ဝိကာလ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ယာဝကာလိကတာ-ယာဝကာလိက၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အလ္လောဟရဏံ-စားမျိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ရောမန္ထံ။ ။နွားတို့သည် စားပြီးအစာကို အန်ထုတ်၍ ခံတွင်းထဲ၌ ထားလျက် ထပ်၍စား(ဝါး)နေတတ်ကြ၏၊ ထိုသို့ စားဝါးသော အစာကို "ရောမန္ထ"ဟု ဆိုသည်။ [ရောဂံ မထ္နာတီတိ ရောမန္ထော-ရောဂါကို မွေနှောက်တတ်သော စားမြုံ့ပြန်ခြင်း၊ (ထောမနိဓိဝိဂ္ဂဟ)။] နွားဘဝမှ လာသော ရဟန်းတစ်ပါးသည် ထိုကဲ့သို့ စားဝါးနေတတ်သောကြောင့် သီးခြားခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ သို့သော် ထိုစားဝါးပြီး အစာသည် ခံတွင်းပေါက် (ပါးစပ်) ပြင်ဘက်သို့ ရောက်အောင် ထွက်လာလျှင်ကား ပြန်၍ မျိုမချရ၊ ထို့ကြောင့် "နစ ဘိက္ခဝေ" စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။

ဋီကာ။ ။အလ္လောဟရိတ္တာ ဥဂ္ဂိရိတ္တာ မုခေဝ ဌပိတော ဗဟိ မုခဒ္ဒါရာ အဓိနိဂ္ဂတော (ခံတွင်းပေါက် ပြင်ဘက်သို့ မထွက်သော) ဘောဇနဿ မဂ္ဂါ ဗဟိ နိဂ္ဂတော (အစာ၏ လမ်းပေါက်မှ အပြင်သို့ ထွက်သော အစာကို) ရောမန္ထောတိ ပဝုစ္စတိ၊ ဣဒမ ပန အလ္လောဟရတ္တာ မုခေဝ ဌပိတောတိ အဓိပ္ပေတော-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌ကား ပဌမ မျိုချပြီးနောက် အန်ထုန်၍ ခံတွင်းထဲ၌သာ ထားအပ်သော (အပြင်မထုတ်အပ်သော) အစာကို ရောမန္ထဟု အလိုရှိအပ်၏။

အခြားပုဂ္ဂိုလ်။ ။ထိုရောမန္ထကို ပြန်၍ မျိုချရာ၌ ရောမန္ထက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသာ အပ်၏၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လည်မျိုး၏ အတွင်းဘက်မှ အန်ထွက်လာသော အစာကို မျိုး၍ မချရ ထွေးပစ်ရမည်၊ ရွတ်တရက် ပြန်ဝင်သွားလျှင်ကား (ပြန်မဝင်အောင် မတားမြစ်နိုင်သောကြောင့်) အနာပတ္တိ။ [ဌပေတ္တာ ရောမန္ထက် သေသာနံ အာဂတံ ဥဂ္ဂါရံ (ထွက်လာသော အန်ဖတ်ကို) မုခေ သန္ဓာရေတ္တာ ဂိလန္ဓာနံ အာပတ္တိ၊ သစေ ပန အသန္ဓာရိတမေဝ (မဆောင်ထားအပ်သည် ဖြစ်၍သာ) ပရာလ ဂစ္ဆတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။] - စူဠဝဂ္ဂ၊ ဒုဗ္ဗကဝတ္ထုခန္ဓက အဋ္ဌကထာ။

၈။ သန္ဓိဓိကာရ သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ-၌၊ သန္ဓိဓိကာရန္တိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (အဝယဝတ္ထော-အစိတ်ဖြစ်သော အနက်ကို၊ ဧဝံ-နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏။) ကာရော-ကာရ ဟူသောပုဒ်လည်းကောင်း၊ ကရဏံ-ကရဏ ဟူသောပုဒ်လည်းကောင်း၊ ကိရိယံ-ကိရိယ ဟူသောပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤပုဒ် ၃ ခုသည်၊ အတ္ထတော-လိုရင်းအနက်အားဖြင့်၊ ဧကံ-တူ၏။ [ဤပါဠိဖြင့် "ကရဏံ ကာရော"ဟု ဘာဝသာဓနပြုပါဟု ပြသည်။] အသ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၏။ သန္ဓိမိ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို၊ ကာရော-ပြုခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏။) ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သိုမှီး သိမ်းဆည်းမှုကို ပြုခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊) သန္ဓိဓိကာရံ-သန္ဓိဓိကာရ မည်၏။ သန္ဓိဓိကာရမေဝ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို ပြုခြင်းရှိသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်ပင်၊ သန္ဓိဓိကာရက်-သန္ဓိဓိကာရက မည်၏။ (ကပစ္စည်း သွတ္ထ-ဟူလို၊ သန္ဓိဓိကိုလည်း "သမ္မာ+နိဓာန် သန္ဓိမိ=ကောင်းစွာထားခြင်း၊ ဝါ-သိုမှီးသိမ်းထားခြင်း"ဟု ပြု။) ဧတံ-ဤ သန္ဓိဓိကာရက်ဟူသော အမည်သည်၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ဧကရတ္တိ-တစ်ညဉ့်ကို၊ ဝိတိနာမိတဿ-လွန်စေအပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်၏။ နာမ-အမည်တည်း၊ တဿ-ကြောင့်၊ (အကပ်ခံပြီး၍ တစ်ညဉ့်လွန်စေအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၏ အမည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဧဝံ-သို့၊ သန္ဓိဓိကတံ-ပြုအပ်သော သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းရှိသော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ယာဝကာလိကံဝါ-ယာဝကာလိကကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယာမကာလိကံဝါ-ယာမကာလိကကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓေါ ဟရိဿာမိ-စားမျိုအုံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂဏှန္တဿ-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏေ-ခံယူခြင်း၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ အဒ္ဓေါဟာရေ အဒ္ဓေါဟာရေ-စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာ ၊ပေ၊ နာမ။ ။နံနက်ဆွမ်းစားပြီးမှ နေ့ဆွမ်းစားအတွင်းဖြစ်စေ, ညနေအတွင်းဖြစ်စေ, သန်းခေါင်အတွင်းဖြစ်စေ သိမ်းထားအပ်သမျှကို သန္ဓိဓိကာရဟု ခေါ်နိုင်သော်လည်း နံနက်၌ အကပ်ခံပြီး၍ တစ်ညဉ့်လွန်အောင် သိမ်းထားအပ်ပြီးသော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကိုသာ အထင်ရှင်ဖြစ်အားဖြင့် သန္ဓိဓိကာရက ခေါ်သည်-ဟု ပြလိုသောကြောင့် "ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာ၊ပေ၊ နာမ" ဟု မိန့်။

[ဆောင်] အဓိဝစန်, နာမ်ရှိက, မှားလှနက်တွင်, လိုအင်နက်မှီ, ထင်ရှင်ဖြစ်။

ယာမကာလိကံ ဝါ။ ။သိက္ခာပုဒ်ရင်း၌ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါဟု ရှိ၏။ ယာမကာလိကသည် ခါဒနီယ ဘောဇနီယ မဟုတ်၊ သို့သော် "အနာပတ္တိ ယာမကာလိကံ ယာမေ နိဒဟိတွာ ဘုဉ္ဇတိတိ-ညဉ့်ယာမ်အတွင်း သိုမှီး၍ စားခြင်းကြောင့် အနာပတ္တိ"ဟု ဟောတော်မူသဖြင့် အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဖျော်ရည်စသည်ကို ညဉ့်ယာမ်လွန်သွားမှ သောက်လျှင် သန္ဓိဓိပါစိတ်ဟု ပညတ်တော်မူရာ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် "ယာမကာလိကံ ဝါ"ဟု ထည့်၍ ဆိုသည်။

ပတ္တော-သပိတ်သည်၊ ဒုဒ္ဓါတော-မကောင်းသဖြင့် ဆေးအပ်သည်၊ ဝါ-မစင်မကြယ် ဆေးအပ်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အုံ့၊ ယံ-အကြင်သပိတ်ကို၊ အဂ္ဂိလိယာ-လက်ချောင်းဖြင့်၊ ယံသန္တသ-ပွတ်တိုက်လတ်သော်၊ လေခါ-အရေးအသားသည်၊ ဝါ-လက်ချောင်းရာသည်၊ (သစေ) ပညာယတိ-အကယ်၍ ထင်ရှားအုံ့၊ ဂဏ္ဍိကပတ္တသ-အဖွဲ့အတုပ်ရှိသော သပိတ်၏၊ ဂဏ္ဍိကန္တရေ-အဖွဲ့အတုပ်၏အကြားဌ၊ သ္မေဟော ဝါ-ဆီ အစေးသည်သော်လည်း၊ ပဝိဋ္ဌော-ဝင်နေသည်၊ (သစေ) ဟောတိ-အုံ့၊ ယော-ယင်းဆီအစေးသည်၊ ဥဏ္ဏော-နေပူ၌၊ သြတာပေန္တသ-သပိတ်ကို နေလှန်းသည်ရှိသော်၊ ပဋ္ဌရတိ-ယိုစီးလာတတ်၏၊ ဥဏ္ဏယာဂုယာ ဝါ-ပူသောယာဂုကိုလည်း၊ ဂဟိတာယ-ဆောင်ယူအပ်သော်၊ သန္ဒိဿတိ-ထင်ရှားလာတတ်၏၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ပတ္တေပိ-သပိတ်၌လည်း၊ ပုနဒိဝသေ-နောက်တစ်နေ့၌၊ ဘုဉ္ဇန္တသ-သုံးဆောင်သောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ယံ ဘောဇနံ-ကို၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နိရပေက္ခော-စားဦးမည်ဟု ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သာမဏေရာနံ-သာမဏေတို့အား၊ ပရိစ္စဇိတ္တာ-စွန့်၍၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) တေဟိ-ထိုသာမဏေတို့သည်၊ နိဟိတံ-သိမ်းသိမ်းဆည်းအပ်သည်ကို၊ လဘိတ္တာ-၍၊ ဘုဉ္ဇိတိ-သုံးဆောင်၏၊ တံ-ထို ဘောဇဉ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတ္တာ-အကပ်ခံ၍၊ အပရိစ္စတ္တမေဝ-မစွန့်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒုတိယဒိဝသေ-နောက်တစ်နေ့၌၊ ကပ္ပိယဘောဇနံ-အပ်သောဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တသ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ အကပ္ပိယေသု-မအပ်သော အသားတို့တွင်၊ မနုဿမံသေ-လူသားဌ၊ ထုလ္လစ္စယေန-ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ [လူသားကို သိမ်း၍ စားလျှင် ထုလ္လစ္စဉ်းနှင့်တကွ သန္ဓိမိပါစိတ်၊] ပန- ကား၊ သေသေသု-

---

ပတ္တော ဒုဒ္ဓါတော။ ။ပြောင်အောင် မဆေးအပ်သော သပိတ် (စားခွက်အမျိုးမျိုး)ကို "ဒုဒ္ဓါတပတ္တ"ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ယံ အဂ္ဂိလိယာ ၊ပေ၊ ပညာယတိ"ဟု ဒုဒ္ဓါတသရုပ်ကို ဖော်သည်၊ လက်ရာ ထင်လောက်အောင် (နက်ဖြန်ခါ၌ ဆွမ်းနှင့်ရောရ၍ ပါးစပ်တွင်းသို့ ဝင်လောက်အောင်) အဆီကလေးများ ကျန်နေသော သပိတ်-ဟူလို။ [ဒု-မကောင်းသဖြင့်၊ ဝါ-မစင်မကြယ်+ဓောတ-ဆေးအပ်။]

ဂဏ္ဍိကပတ္တသ။ ။ဥိနပဋ္ဌပန္နနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဖွဲ့တုပ်အပ်သော သပိတ်၏ အဖွဲ့အကြားဌ ဟင်း၏ အဆီများ ဝင်ရောက်နေတတ်၏၊ ထိုအဆီသည် သပိတ်ကို နေလှန်းသောအခါ ယိုထွက်လာတတ်၏၊ သို့မဟုတ် ထိုသပိတ်ဖြင့် ယာဂုပူကို ယူသောအခါ ယာဂုအပေါ်ယံ၌ အဆီဝေ့နေသည်ကို တွေ့မြင်ရ၏၊ ထိုကဲ့သို့ မစင်ကြယ်သော သပိတ်, အဆီဝင်နေသော သပိတ်၌ နက်ဖြန်စားလျှင် မနေ့က အဆီနှင့်ရောရ၍ ခံတွင်းသို့ ဝင်သွားသောကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ဆရာတို့သည် သပိတ်, ပန်းကန်များကို စင်ကြယ်အောင် ဆပ်ပြာဖြင့် နေ့စဉ် ပွတ်တိုက်စေတော်မူကြသည်။

ကြွင်းသော အသားကြီး ၉ မျိုး, အပွင့်ဝေကို့တအသား, ဥဒ္ဒိဿကတအသားတို့၌ ဒုက္ကဋေန-ဒုက္ကဋ်အာပတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ (ပါစိတ္တိယ် ဟောတိ)။ ယာမကာလိက-သန္ဓိမိယာမကာလိကကို၊ ပစ္စယေ-ပိပါသအကြောင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ အဇ္ဇောဟရတော-စားမျိုသောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယ် (ဟောတိ)။ အာဟာရတ္ထာယ-အာဟာရအကျိုးငှာ၊ အဇ္ဇောဟရတော-၏၊ ဒုက္ကဋေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ (ပါစိတ္တိယ် ဟောတိ)။ ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဝါရိတော-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ အနတိရိတ္တကတံ-အတိရိတ်မပြုအပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ် ယာမကာလိကကို၊ အဇ္ဇောဟရတိ-၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သဗ္ဗဝိကပ္ပေသု-အလုံးစုံသော ဝိကပ်တို့၌၊ အပရမ္ပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယ်-သည်၊ ဝမ္ဘုတိ-တိုးပွား၏၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ သစေ အဇ္ဇောဟရတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)။ အနတိရိတ္တပစ္စယာ-အနတိရိတ္တဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ သဗ္ဗဝိကပ္ပေသု-တို့၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ပစ္စယေ-ပိပါသဂေလညအကြောင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ဝိကာလပစ္စယာ-ဝိကာလဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ယာမကာလိကာဒီသုစ-ယာမကာလိကအစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ (သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယာဝဇီဝိကတို့ကိုပါ-ဟူလို)၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အဝသေသေသု-ထို ၃ ပါးတို့မှ ကြွင်းသော ယာဝကာလိကဝတ္ထုတို့၌၊ ဝိကာလပစ္စယာ-ဝိကာလဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယ်-သည်၊ ဝမ္ဘုတိယေဝ-တိုးမြဲတိုးသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သန္ဓိမိ-သိုမှီးအပ်သော အာမိသသည်၊ ဘိက္ခုနိယာ-အား၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဘိက္ခုနိယာစသ-၏လည်း၊ သန္ဓိမိ-သည်၊ ဘိက္ခုဿ-အား၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ (ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊) ဘိက္ခုနိ ဘိက္ခုနိကေ-ဘိက္ခုနီခန္ဓကဋ္ဌ၊ အနုညာတတ္တာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-သာမာရဏေဝိနိစ္ဆယ အပြီးတည်း။

သေသေသု။ ။ဟတ္ထိ, အဿ, သုနခ, အဟိ, သီဟ, ဗျဂ္ဃ, ဒီပိ, ဘစ္ဆ, တရစ္ဆ မဲသေသုစေဝ-ကျန်အသား ၉ ပါးတို့၌လည်းကောင်း၊ အပွင့်ဝေကို့တေ စ-မဆင်ခြင်ဘဲ စားအပ်သော အသားဟူသမျှ၌လည်းကောင်း, [အသားဟင်းကို စားခါနီး၌ အပ်သော အသားမျိုးလော, မအပ်သော အသားမျိုးလေလော-ဟုဆင်ခြင်ရသေး၏၊ ထိုသို့ဆင်ခြင်၍ အပ်သောအသားမှန်းသိမှ စားရ၏၊ မသိလျှင်လည်း မေးပြီးမှ စားရ၏၊ ထိုသို့ မမေး-မဆင်ခြင်ဘဲ စားလျှင် ဒုက္ကဋ်] ဥဒ္ဒိဿကတမဲသေ စ-ရဟန်းစားဖို့ ရည်ရွယ်၍ သတ်အပ်သော အသား၌လည်းကောင်း၊ [ထိုအသားကို စားလျှင် ဒုက္ကဋ်] သန္ဓိမိဖြစ်လျှင်ကား ဒုက္ကဋ်နှင့်တကွ သန္ဓိမိပါစိတ် သင့်၏။

သဗ္ဗဝိကပ္ပေသု။ ။ကပ္ပိယဘောဇနံ ဘုဥ္ဇန္တဿတိအာဒိနာ ဝုတ္တေသု သဗ္ဗေသု ဝိကပ္ပေသု အပရမ္ပိ ပါစိတ္တိယ် ဝဋ္ဋတိ။ [သန္ဓိမိကပ္ပိယဘောဇဉ်ကို ပဝါရိတ်သင့်လျက် စားလျှင် သန္ဓိမိပါစိတ် အပြင်, ပဝါရိတ်ပါစိတ်လည်း တိုး၏၊-စသည်ဖြင့် သိပါ။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) သာဝတ္ထိယံ-၌၊ အာယသ္မန္တံ ဗေလဋ္ဌသီသံ-အရှင် **ဗေလဋ္ဌသီသကို၊** အာရဗ္ဘ-၍၊ သန္နိမိကာရကဘောဇနဝတ္ထုသို့-သိုမ့်သိမ်းဆည်းမှုကို ပြုခြင်းရှိသော ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ သတ္တဟကာလိကယာဝဇီဝိကာနံ-သတ္တဟကာလိက ယာဝဇီဝိကဝတ္ထု၊ တို့ကို၊ အာဟာရတ္ထာယ-ငှာ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောဟာရေ စ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ စ-ဆက်၊ ဧတာနိ-ဤယာမကာလိက အစရှိသော ၃ မျိုးတို့သည်၊ အာဟာရတ္ထာယ-ငှာ၊ နံ ကပ္ပန္တိယထာ-မအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤ့အတူ၊ ယာဝကာလိကာဒီဟိ-ယာဝကာလိက အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သံသဋ္ဌာနိပိ-ရောနှောအပ်သော အရသာရှိသော ယာမကာလိက အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ (နံ ကပ္ပန္တိ-ကုန်၊) [သံသဋ္ဌာနိတိ သံသဋ္ဌရသာနိ။]

ဟိ-သာဓကကား၊ ယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ နံ ကပ္ပတိတိအာဒိ-ယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ နံ ကပ္ပတိ ဤသို့ အစရှိသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယာဝကာလိကေန-နှင့်၊ (သံသဋ္ဌ-ရောနှောအပ်သော အရသာရှိသော၊) ယာမကာလိကံ-သည်၊ တဒဟု-ထိုနေ့၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ဝိကာလေ နံ ကပ္ပတိ .... ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက။]

တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေန တေန-ထိုထို ကာလိကနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ သံသဋ္ဌ-ရောနှောအပ်သော၊ တံတံ-ထိုထို ကာလိကကို၊ သစေပိ လဘတိ-အကယ်၍မူလည်း ရအံ့၊ (ဧဝံသတိ)။ အသမ္မိဿရသံ ဝါ-မရောစပ်အပ်သော အရသာရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆေးကြောပွတ်တိုက်အပ်သော်၊ ဣတရေန-အခြားအရသာနှင့်၊ သံသဋ္ဌော-ရောနှောခြင်းသည်၊ နံ ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ (တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊) သုဓောတံ ဝါ-ကောင်းစွာဆေးကြောအပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အတ္တနော-၏၊

တသ္မာ။ ။သာဓကဝါကျ၏ ရှေ့က "ယသ္မာ ယာဝကာလိကာဒီဟိ သံသဋ္ဌာနိ နံ ကပ္ပန္တိ" ဝါကျကို လှမ်း၍ တသဒ္ဒါဖြင့် စွဲပါ၊ "ယာဝကာလိက စသည်တို့နှင့် ရောအပ်သော ယာမကာလိက စသည်တို့၏ အရသာချင်း ရောစပ်သွားလျှင် မိမိကာလအားလျော်စွာ မအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်"ဟူလို။

အသမ္မိဿရသံ။ ။အမိသိတရသံ၊ ဣဒဘ္ဘ သိဟလပါယသာဒိနာ သဟ လဒ္ဓံ သပ္ပိပိဏ္ဍာဒိကံ (အေးသော နို့ထမင်းအပြစ်ပေါ်မှာ တင်၍ လှူအပ်သော ထောပတ်ခဲ စသည်ကို) သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ထိုသို့သော နို့ထမင်းအပြစ်နှင့် ထောပတ်ခဲသည် အရသာချင်း မရောနိုင်၊ ထိုထောပတ်ခဲသည် ၇ ရက်အပ်၏-ဟူလို။

သုဓောတံ ၊ပေ၊ နံ ဝညာယတိ။ ။"ယထာ၊ပေ၊နံ ပညာယတိ"ဟူသော အနိယမအာကာရဝါကျကို တထာ ထည့်၍ "သုဓောတံ"၌ ပြန်လှည့်ပါ၊ ဣဒံ ပန ပိဏ္ဍပါတေန သဒ္ဓိ လဒ္ဓတဏ္ဍောလဇာတိဖလာဒီ (ဆွမ်းနှင့် ရော၍ ရအပ်သော ကရဝေးရွက်, ဇာတိပျိုလ်သီး

ကာလာနုရူပေန-အခါအားလျော်စွာ၊ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ သမ္ဘိန္နရသံ ဝါ-ရောစပ်အပ်သော အရသာရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒုဒ္ဓေါတံ ဝါ-မကောင်းသဖြင့် ဆေးကြောအပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ, အတ္တနော-၏၊ ကာလာနုရူပေန-စွာ၊ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ-ဌာ၊) နဝဋ္ဋတိ။

ဟိ-မှန်၊ ယာဝကာလိကံ-ယာဝကာလိကသည်၊ အတ္တနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ သမ္ဘိန္နရသာနိ-ရောစပ်အပ်သော အရသာရှိကုန်သော၊ တီဏိပိ-၃ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာမကာလိကာဒိနိ-ယာမကာလိက အစရှိသည်တို့ကို၊ အတ္တနော-၏၊ သဘာဝံ-သဘောသို့၊ ဥပနေတိ-ကပ်ဆောင်၏၊ (မိမိ၏ သဘောအားလျော်စွာ နံနက်ပိုင်းသာ စားခြင်းငှာ အပ်သည်-ဟူလို၊) ယာမကာလိကံ-သည်၊ ဒွေပိ-၂ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တာဟကာလိကာဒိနိ-တို့ကို၊ အတ္တနော-၏၊ သဘာဝံ-သို့၊ ဥပနေတိ-၏၊ သတ္တာဟကာလိကံ-သည်၊ ယာဝဇီဝိကမေဝ-ယာဝဇီဝိကကိုသာ၊ အတ္တနော သဘာဝံ ဥပနေတိ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (သတ္တာဟကာလိက၏ ယာဝဇီဝိကကိုသာ မိမိ၏ သဘောသို့ ကပ်ဆောင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေန-ထိုနေ့၌ အကပ်ခံအပ်သော၊ တေန-ထိုသတ္တာဟကာလိကနှင့်၊ (တေနာဟိ သတ္တာဟကာလိကေန၊) သဒ္ဓိ-ကွ၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ-ထိုနေ့၌ အကပ်ခံအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ-ရှေးနေ့၌ အကပ်ခံအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ယာဝဇီဝိကံ-သည်၊ သတ္တာဟံ-၇ ရက်ပတ်လုံး၊ ကပ္ပတိ-၏။ ["တဒဟု+ပဋိဂ္ဂဟိတံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ"ဟု ပြု။]

ဒွိဟပဋိဂ္ဂဟိတေန-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၏ ၂ ရက်ရှိသော၊ [ဒွိဟံ+ပဋိဂ္ဂဟိတသ အသာတိ ဒွိဟပဋိဂ္ဂဟိတံ"ဟု ဗာဟိရတ္ထဗဟုဗ္ဗီဟိ ပြုပါ။]တေန-ထိုသတ္တာဟကာလိကနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ၊ပေ၊ ဆာဟံ-၆ ရက်ပတ်လုံး၊ ကပ္ပတိ-၏၊ တိဟပဋိဂ္ဂဟိတေန-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၏ ၃ ရက်ရှိသော၊

စသည်ကို) ယာဝုအာဒိသု ပက္ခိပိတ္တာ ဒိန္နသိရိဝေရာဒိ (ထည့်ခတ်လျှအပ်သော ချင်းစသည်ကို) သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ထိုကရဝေးရှက် စသည်ကို စင်ကြယ်အောင် ဆေးကြော ပွတ်တိုက်ထားလျှင် ယာဝဇီဝိကဖြစ်၍ တစ်သက်လုံး အပ်၏-ဟူလို။

ယာဝကာလိကံ ဟိ။ ။ယာဝကာလိကံ ဟိမှ စ၍ ဝေဒိတဗ္ဗံတိုင်အောင် ရှေ့စကား၏ ဒဋ္ဌိဝါကျတည်း၊ ဤဝါကျကို ကြည့်၍ အချိန်တို့ ကာလိကနှင့် အချိန်ရှည် ကာလိကတို့ ရောရာ၌ အချိန်ရှည် ကာလိကသည် အချိန်တို့ ကာလိကအား လျော်သော ထိုအချိန်အတွင်း၌သာ သုံးစွဲရကြောင်း သိပါ။

တသ္မာ။ ။ဤ"တသ္မာ"၏ စွဲရာကား ရှေ့ဝါကျကြီးတွင် "သတ္တာဟကာလိကံ ယာဝဇီဝိကမေဝ ၊ပေ၊ ဥပနေတိ"လောက်သာတည်း၊ ထို့ကြောင့် ယာဝကာလိကံ ဟိ၌ "ဟိ ယသ္မာ"ဟု မစွဲခဲ့။

တေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ, တဒဟုပဋိဋ္ဌဟိတံ ဝါ ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဟံ-၅ ရက်ပတ်လုံး၊ ကပ္ပတိ-၏၊ စတူဟပဋိဋ္ဌဟိတေန-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၏ ၄ ရက်ရှိသော၊ တေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ, တဒဟုပဋိဋ္ဌဟိတံ ဝါ ၊ပေ၊ စတူဟံ-၄ ရက်ပတ်လုံး၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ပဗ္ဗာဟပဋိဋ္ဌဟိတေန-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၏ ၅ ရက်ရှိသော၊ တေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ, တဒဟုပဋိဋ္ဌဟိတံ ဝါ၊ပေ၊တိဟံ-၃ ရက်ပတ်လုံး၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ဆာဟပဋိဋ္ဌဟိတေန-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၏ ၆ ရက်ရှိသော၊ တေန သဒ္ဓိ, တဒဟုပဋိဋ္ဌဟိတံ ဝါ ၊ပေ၊ ဒွိဟံ-၂ ရက်ပတ်လုံး၊ ကပ္ပတိ-၏၊ သတ္တာဟပဋိဋ္ဌဟိတေန-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၏ ၇ ရက်ရှိသော၊ (တေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ တဒဟုပဋိဋ္ဌဟိတံ ဝါ-သော၊ ပုရေပဋိဋ္ဌဟိတံ ဝါ-သော၊ ယာဝဇီဝိကံ-သည်၊) တဒဟေဝ-ထိုအကပ်ခံရာနေ့၌သာ၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ [စတူဟပဋိဋ္ဌဟိတေန...စတူဟံ၊ ပဗ္ဗာဟပဋိဋ္ဌဟိတေန...တိဟံ၊ ဆာဟပဋိဋ္ဌဟိတေန...ဒွိဟံ-ဟု ပေယျာလဋ္ဌ ပြောင်းလွှဲရပုံကို သိပါ။]

ဟိ-လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြဦးအုံ၊ တသ္မာယေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ သတ္တာဟကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ယာဝဇီဝိကံ တဒဟုပဋိဋ္ဌဟိတန္တိ-သတ္တာဟကာလိကေန၊ ပေ၊ ပဋိဋ္ဌဟိတံ ဟူ၍၊ အဝတ္ထာ-ဟောတော်မမူဘဲ၊ ပဋိဋ္ဌဟိတံ သတ္တာဟံ ကပ္ပတီတိ-ကပ္ပတိဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ကာလယာမသတ္တာဟာတိက္ကမေသု-နံနက်ကာလ, ညဉ့်ယာမ်, ၇ ရက်ကို လွန်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ဧတ္ထ-ဤယာဝကာလိက, ယာမကာလိက, သတ္တာဟကာလိကတို့၌၊ ဝိကာလဘောဇနသန္နိဓိဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒါနံ-ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်, သန္နိဓိသိက္ခာပုဒ်, ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

တသ္မာယေဝ ဟိ။ ။ရှေ့၌ "တသ္မာ"ဟု ဖလဝါကျတစ်ခု ရှိပြီးဖြစ်၍ "တသ္မာယေဝ"ဟု သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏထည့်၍ ဆိုသည်၊ ဤသို့ အကျိုးတစ်ပါး ရှိပြီးနောက်, ထပ်၍ အကျိုးတစ်ပါးကို ပြသော ဖလဝါကျကို လဒ္ဓဂုဏ်ဝါကျဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်။

တသ္မာ၏ ခွဲနက်။ ။တဒဟုပဋိဋ္ဌဟိတံ ဝါ ပုရေပဋိဋ္ဌဟိတံ ဝါ ကို ကြည့်၍ "တသ္မာ-ထိုသို့ တဒဟုပဋိဋ္ဌဟိတသာမက, ပုရေပဋိဋ္ဌဟိတလည်း အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်"ဟု စွဲပါ၊ ["တသ္မာတိ-ယသ္မာ ပုရေပဋိဋ္ဌဟိတံပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ"ဟု ဋီကာပါဠိ ရှိစေ၊] ထိုသို့ ရှေးရှေးနေ့တို့က အကပ်ခံပြီး ယာဝဇီဝိကလည်း သတ္တာဟကာလိက၏ ရက်သို့ လိုက်၍ အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဘေသဇ္ဇကွန်ကပါဠိတော်၌ "တဒဟုပဋိဋ္ဌဟိတံ"ဟု မဟောဘဲ "ပဋိဋ္ဌဟိတံ"ဟု ဟောတော်မူခြင်းနှင့် ညီမျှသည်-ဟူလို။

အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။သတ္တာဟကာလိကကို ၇ရက်လွန်မှ စားလျှင် ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်, ယာမကာလိကကို ညဉ့်ယာမ်လွန်မှ စားလျှင် ဤသန္နိဓိသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်, ယာဝကာလိကကို နေလွဲမှစားလျှင် ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်, ယာဝကာလိကကို နောက်ရက်ကျမှ စားလျှင် သန္နိဓိပါစိတ်ဟု သိပါ။

ပန-ဆက်၊ စတူသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု ကာလိကေသု-ဤကာလိကတို့တွင်၊ ယာဝကာလိကံ-လည်းကောင်း၊ ယာမကာလိကံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမမေဝ ဒွယံ-ဤကာလိက ၂ ပါး အပေါင်းသည်သာ၊ အန္တောဝုတ္ထဉ္စေဝ-အန္တောဝုတ္ထမည်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကပ္ပိယကုဋိအတွင်း၌ နေစေအပ် သိမ်းထားအပ်သည် မည်သည်လည်းကောင်း၊ သန္နိဓိကာရကဉ္စ-သန္နိဓိကာရကမည်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-၏၊) သတ္တာဟကာလိကံ-သတ္တာဟကာလိကသည်လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကဉ္စ-ယာဝဇီဝိကသည်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယကုဋိယံ-အကပ္ပိယကုဋိ၌၊ နိက္ခိပိတုမ္မိ-ထားခြင်းငှာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ သန္နိဓိပိ-သန္နိဓိကိုလည်း၊ နဇနေတိ-မဖြစ်စေ၊ ပန-ထိုသို့ အကပ္ပိယကုဋိ၌ ထားခြင်းငှာ အပ်၍ သန္နိဓိကို မဖြစ်စေပါသော်လည်း၊ ကပ္ပိယကုဋိယံ-၌၊ အန္တောဝုတ္ထေန-အန္တောဝုတ္ထဖြစ်သော၊ တေန-ထိုယာမကာလိက, ယာဝကာလိက ၂ ပါးနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဣတရဒွယံ-အခြားသော သတ္တာဟကာလိက, ယာဝဇီဝိက ၂ ပါးအပေါင်းသည်၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ-ထိုနေ့၌ အကပ်ခံအပ်သည်၊ (သမာနမ္မိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) နဝဋ္ဋတိ-စားခြင်းငှာ မအပ်၊ မုခသန္နိဓိနာမ-မုခသန္နိဓိ မည်သည်၊ ဟောတိ-၏။ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-မဟာပစ္စရီအဋ္ဌကထာ၌၊ အန္တောဝုတ္ထံ ဟောတီတိ-တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ အဆိုကွဲရာ၌၊ နာမမတ္တမေဝ-အမည်မျှသည်သာ၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုတတ်သော အထူးတည်း၊ အာပတ္တိ ပန-အာပတ်သည်ကား၊ ဒုက္ကဋမေဝ-ဒုက္ကဋ်ချည်းသာတည်း။

အန္တော ၊ပေ၊ ကာရကဉ္စ။ ။အန္တော-အကပ္ပိယကုဋိအတွင်း၌+ဝုတ္ထံ-တစ်ညဉ့်လွန်အောင် နေစေအပ်(ထားအပ်)သော ဝတ္ထု။ "သန္နိဓိကာရကံ"ပုဒ်ကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ဤကာလိက ၂ မျိုးသည် အန္တောဝုတ္ထ-သန္နိဓိကာရက ဖြစ်၏။ ကျန်ကာလိက ၂ ပါးကား အန္တောဝုတ္ထ-သန္နိဓိကာရက မဖြစ်၊ သတ္တာဟကာလိကသည် ၇ ရက်ကျော်လွန်လျှင် ဘေသဇသိက္ခာပုဒ်အရသာ နိဿဂ္ဂိပါစိတ် သင့်၏။ ထို့ကြောင့် "သန္နိဓိ နဇနေတိ"ဟု ဆိုသည်။ [နောက်လာမည့် ကပ္ပိယကျောင်း ၄ မျိုးတွင် မပါဝင်သော ကျောင်းကို (အပ်အပ်စပ်စပ် ရသော ကျောင်းဖြစ်စေကာမူ) အကပ္ပိယကုဋိဟု ခေါ်သည်။]

မုခသန္နိဓိ။ ။ပါးစပ်ထဲ၌ တစ်ညဉ့်မျှ သိုမှီး သိမ်းဆည်းထားအပ်သောကြောင့် "မုခသန္နိဓိ" ခေါ်သည်မဟုတ်, ခံတွင်း၌ သွင်းလျှင် အာပတ်သင့်လောက်အောင် အန္တောဝုတ္ထဖြစ်သော ကာလိကရောသောကြောင့် "မုခသန္နိဓိ"ဟု ခေါ်သည်၊ [ကိုယ်စွာပိ မုခေ ဧကရတ္တံ နဝုတ္ထံ၊ တထာပိ (သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယာဝဇီဝိက ၂ မျိုးသည် ခံတွင်း၌ တစ်ညဉ့်မျှ သိမ်းထားအပ်သော ကာလိက မဟုတ်သော်လည်း) မုခေ ပက္ခိတ္တမေဝ ယသ္မာ သန္နိဓိ နာမ ဟောတိ (ခံတွင်း၌ ထည့်သွင်းအပ်သည်ရှိသော်သာ-စားမျိုမှသာ သန္နိဓိ အာပတ်သင့်၏) တသ္မာ မုခသန္နိဓိတိ ဝုတ္တံ၊ "မုခေ+ပက္ခိတ္တံ (ထည့်အပ်မှ)+သန္နိဓိ-သန္နိဓိ ဖြစ်သော ကာလိက ၂ မျိုးတည်း၊ မုခသန္နိဓိ-ခံတွင်းထည့်အပ်မှ ဖြစ်သော သန္နိဓိ"ဟု ပြု။

တတ္ထ-ထိုအကပ္ပိယကုဋိယဲ့ အန္တောဝုတ္ထေန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အကပ္ပိယ ကုဋိ နာမ-မည်သည်၊ သံဃသ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္မန္နပုဂ္ဂလသ ဝါ-ရဟန်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ သန္တက်-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝသနတ္ထာယ-နေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတဂေဟံ-ပြုအပ်သော ကျောင်းတည်း၊ တတ္ထ-ထိုအကပ္ပိယကုဋိ၌၊ သဟသေယ္ယပ္ပဟောနကေ-သဟသေယ္ယလောက်သော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ ဝုတ္ထံ-တည်နေစေအပ်သော၊ ဝါ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းအပ်သော၊ ယာဝကာလိကဠ-ယာဝကာလိကလည်းဖြစ်သော၊ ယာမကာလိကဠ-ကလည်းဖြစ်သော၊ သံဃိကံ ဝါ-သံဃာ့ဥစ္စာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္မန္နပုဂ္ဂလသ-၏၊ သန္တကံ ဝါ-ဥစ္စာသည်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တောဝုတ္ထံ နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ-၏။ တတ္ထ-ထိုအကပ္ပိယကုဋိ၌၊ ပဏ္ဏံ-ချက်အပ်သော ယာဝကာလိကသည်၊ အန္တောပဏ္ဏံ နာမ-ဣ မည်၏။

ပန-ကား၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ [ကပ္ပိယကုဋိ ဖြစ်စေ, အကပ္ပိယကုဋိ၌ဖြစ်စေ, ဘယ်အရပ်၌ မဆို၊] သယံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊ ပဏ္ဏံ-ချက်အပ်သော ယာဝကာလိကသည်၊ သာမံပဏ္ဏံ နာမ-ဣ မည်၏။ တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အန္တောဝုတ္ထ, အန္တောပဏ္ဏ, သာမံပဏ္ဏဖြစ်သော ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကကို၊ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ-မစားမျိုအပ်, မစားမျိုကောင်း၊ တေန တေန-ထိုထို အန္တောဝုတ္ထ, အန္တောပဏ္ဏ, သာမံပဏ္ဏဖြစ်သော ကာလိကနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ဣ၊ သံသဋ္ဌမို-ရောနှောအပ်သော ကာလိကသည်လည်း၊ တံဂတိကမေဝ-ထို အန္တောဝုတ္ထ, အန္တောပဏ္ဏ, သာမံပဏ္ဏဖြစ်သော ကာလိကတို့နှင့် အလားတူသည်သာ၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော အန္တောဝုတ္ထ, အန္တော ပဏ္ဏ, သာမံပဏ္ဏ, သံသဋ္ဌဖြစ်သော ကာလိကကို၊ အဇ္ဈောဟရန္တသ-၏! ဒုက္ကဋံ(ဟောတိ)။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အန္တော ဝုတ္ထအန္တောပဏ္ဏမောစနတ္ထံ-အန္တောဝုတ္ထ, အန္တောပဏ္ဏတို့မှ လွတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ စတသော-၄ လုံးကုန်သော၊ ကပ္ပိယဘူမိယော-ကပ္ပိယဘူမိတို့ကို၊ ဝါ-ကပ္ပိယကုဋိတို့ကို၊ အနုညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တာသံ-ထိုကပ္ပိယဘူမိတို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ သမန္တပါသာဒိကာယံ-၌၊ (မယာ)၊ ဝုတ္တော။

အကပ္ပိယကုဋိ နာမ ၊ပေ၊ ဂေဟံ။ ။"သံဃသ ဝါ ဥပသမ္မန္နပုဂ္ဂလသ ဝါ သန္တက်"ဟု ဆိုသောကြောင့် သီကွမာန် သာမဏေတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ကျောင်းသည် အကပ္ပိယကုဋိ မဟုတ်၊ "ဝသနတ္ထာယ"ဟု ဆိုသောကြောင့် နေဖို့ရာ မဟုတ်သော မီးတင်းကုန် စသည်မျှားလည်း အကပ္ပိယကုဋိ မဟုတ်။

တတ္ထ ပဏ္ဏံ။ ။ထိုအကပ္ပိယကျောင်းအတွင်း၌ ရဟန်း၏ဥစ္စာဖြစ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို လူ သာမဏေတို့က ချက်ပေးသော်လည်း အန္တောပဏ္ဏဖြစ်၍ မစားအပ်၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏။

ကပ္ပိယဘူမိယော။ ။ယာဝကာလိက, ယာမကာလိက ၂ မျိုးကို သိမ်းကောင်းရာ, လူ သာမဏေတို့က ထိုကုဋိအတွင်း၌ ချက်၍ ပေးကောင်းရာ ကျောင်း ၄ မျိုးကို "ဥဿာဝ နန္တိကာ, ဂေါနိသာဒိကာ, ဂဟပတိကုဋိ, သမ္မုတိကုဋိ"ဟု ခေါ်သည်။

ပန-ဆက်၊ ယတ္ထ-အကြောင်းကျောင်းတိုက်၌၊ ဧတာ-ဤကပ္ပိယကုဋိ ၄ လုံးတို့သည်၊ နိ သန္တိ-မရှိကုန်၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ အနုပသမ္ပန္နသ-၏၊ သန္တက်-ဥစ္စာကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သာမံပက္ကမ္မိ-သာမံပက္ကဝတ္ထုသည်လည်း၊ ပုနပါက်-ထပ်၍ ချက်အပ်သောဝတ္ထုသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ (ကျက်ပြီးကို တစ်ဖန် နွေးကောင်း၏-ဟူလို၊) အသန္ဓိမိကာရကေ-သန္ဓိမိကာရက မဟုတ်သော အာမိသ၌၊ သန္ဓိမိကာရကသညိနော-သန္ဓိမိကာရကဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿဝါ-သော်လည်းကောင်း၊(ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ) ဒုက္ကဋံ၊ (အသန္ဓိမိကာရကေ-၌၊) အသန္ဓိမိကာရကသညိနော-သန္ဓိမိကာရကမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ယာဝကာလိကာဒိနိ-ယာဝကာလိကအစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ နိဒဟိတ္တာ-သိုမှီး၍၊ သက် သက် ကာလ-မိမိ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကာလကို၊ အနတိက္ကာမေတ္တာ-မလွန်စေမူ၍လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိတံ-ယာဝဇီဝိတဝတ္ထုကို၊ သဒါပိ-အခါခပ်သိမ်းလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆယေ-နောက် ကာလိက ၃ ပါးအတွက် ပိပါသဂေလညအကြောင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒိနဋ္ဌ-၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ အာမိသံ-ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကဟူသော အာမိသကိုလည်းကောင်း၊ သန္ဓိဘာဝေါ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းအပ်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုအာမိသကို၊ အဗ္ဘောဟရဏံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၉။ ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ် နဝမေ - ၌၊ ပဏီတဘောဇနာနီတိ - ကား၊ ပဏီတသံသဋ္ဌာနိ- မွန်မြတ်သော အာဟာရနှင့် ရောစပ်အပ်ကုန်သော၊ သတ္တဓညာနိ-စပါးမျိုး ၇ ပါးတို့မှ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘောဇနာနိ-ဘောဇဉ်တို့သည်၊ (သန္တိ-ရှိကုန်၏၊) "သတ္တဓညနိဗ္ဗတ္တာနိ" ဖြင့် ဘောဇဉ်၏ သရုပ်ကို ပြ၏။ ငါး အမဲကို ဘောဇနအရ၌ မယူဘဲ သြဒန, သတ္တု, ကုမ္ဘာသတို့ကိုသာ ယူပါ-ဟူလို၊ ငါး အမဲတို့ကား "ပဏီတ"အရတွင် ပါဝင်ပြီ၊] ဟိ- ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ အာဇညယုတ္တော- အာဇာနည်မြင်းနှင့်

ဥဿာဝနန္တိကာ။ ။သံယိကဖြစ်စေ, ပုဂ္ဂလိကဖြစ်စေ ကျောင်းဆောက်ခါနီး၌ ပဌမဆုံးတိုင်, ပဌမဆုံး အုတ်ကို ချသောအခါ လူ ရှင်အများ ကိုင်လျက် ရဟန်းတို့က "ကပ္ပိယကုဋိ-ကရောမ" ဟု ဆို၍ ချလျှင် ဥဿာဝနန္တိကာကုဋိ ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ချရာ၌ "ကရောမ"အဆုံးနှင့် တိုင်, အုတ်တို့၏ မြေကျခြင်းသည် တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ရမည်။

ဂေါနိသာဒိကာ ဝေသည်။ ။အကာအရံ မရှိ, ရှိသော်လည်း မလုံသောကြောင့် နွားများ သွားလာ ဝင်ထွက်၍ နေနိုင်လောက်သော ကျောင်းတိုက်-ကျောင်းငယ် ဂေါနိသာဒိကာကုဋိ မည်၏၊ ဒါယကာတို့က "ကပ္ပိယကုဋိ ဒေမ"ဟု လျှောက်၍ လှူအပ်သော ကျောင်းသည်လည်းကောင်း, လူတို့အပိုင် အိမ်သည်လည်းကောင်း ဂဟပတိကုဋိ မည်၏၊ ကမ္မဝါစာဖြင့် ကပ္ပိယကုဋိ ဖြစ်အောင် သမုတ်အပ်သော ကျောင်းသည် သမ္မုတိကုဋိ မည်၏။

ကပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ရထော-ရထားကို၊ အာဇညရထောတိ-အာဇညရထော ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ [ပဏီတဘောဇနာနီတိ ဝုစ္စန္တိ၌စပ်၊] ပဏီတသံသဋ္ဌာန်-ကုန်သော၊ ဘောဇနာနိ-တို့ကို၊ ပဏီတဘောဇနာနီတိ-ပဏီတဘောဇနတို့ ဟူ၍၊ (ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏၊) [အာဇညရထော၌ ယုတ္တဟူသော အလယ်ပုဒ်ကျေသကဲ့သို့ "ပဏီတေန+သံသဋ္ဌာနိ+ဘောဇနာနိ-ပဏီတဘောဇနာနိ"ဟု သံသဋ္ဌအလယ်ပုဒ်ကျေသော တပ္ပုရိသ်သမာသ်ပြုပါ-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ယေဟိ ပဏီတေဟိ-အကြင်မွန်မြတ်သော အာဟာရတို့နှင့်၊ သံသဋ္ဌာနိ-ရောစပ်အပ်ကုန်သော၊ တာနိ-ထိုဘောဇဉ်တို့ကို၊ ပဏီတဘောဇနာနီတိ-ပဏီတဘောဇနတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုမွန်မြတ်သော အာဟာရတို့၏၊ ပဘေဒဒဿနတ္ထံ-အထူးအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ သေယျထိဒံ, သပ္ပိနဝနီတန္တိအာဒိ-တံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌ (ဘဂဝါ-သည်၊) အာဟ-ပြီ။

တတ္ထ-ထို သေယျထိဒံ သပ္ပိ နဝနီတံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ သပ္ပိအာဒိနိ-သပ္ပိ အစရှိသည်တို့ကို၊ [အာဒိဖြင့် ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ပါဝင်ခဲ့သော နဝနီတ, တေလ, မဓု, ဖာဏိတတို့ကို ယူ၊] ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒေ-ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-သိထိုက်ကုန်၏၊ ပန-အထူး၊ မစ္ဆာဒီသု-မစ္ဆ အစရှိသည်တို့တွင်၊ [အာဒိဖြင့် မံသ, ခီရ, ဒဓိတို့ကို ယူ၊] သြဒကောတိ-ကောဟူ၍၊ (တစ်နည်း) ဥဒကစရောတိ-ရောဟူ၍၊ ဝုတ္တလက္ခဏော-ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ သဇ္ဇောပိ-အလုံးစုံသော ရေသတ္တဝါသည်လည်း၊ မစ္ဆောယေဝ-မစ္ဆမည်သည်ချည်းသာ၊ ပန-ကား၊ ယေသံ-အကြင် သတ္တဝါတို့၏၊ မံသံ-အသားသည်၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ တေသံ-ထို(အပ်သော အသားရှိသော) သတ္တဝါတို့၏၊ မံသဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ခီရဒဓိနီ စ-နို့ရည် နို့ဓမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဓိပ္ပေတာနိ-အလိုရှိ အပ်ကုန်၏၊ [မအပ်သော မြင်း စသည်တို့မှ ဖြစ်သော မံသ, ခီရ, ဒဓိတို့ကား ဒုက္ကဋဝတ္ထုဟု နောက်၌ လာလတ္တံ့။]

သဇ္ဇောပိ ၊ပေ၊ မစ္ဆောယေဝ။ ။ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ "မစ္ဆော နာမ ဥဒကစရော ဝုစ္စတိ"ဟု ရှိ၏၊ ဥဒကစရောပုဒ်ကိုပင် "သြဒကော"ဟု ဆိုဟန်တူ၏၊ သို့မဟုတ် "သြဒကော"ဟု ပါဠိတော်မှာပင် မူကွဲရှိဟန်တူ၏၊ ရေ၌ လှည့်လည်ကျက်စားသော ငါး-လိပ်-မိကျောင်း-မကန်းစသော ရေသတ္တဝါအားလုံးကို မစ္ဆအရ၌ သွင်းယူပါ-ဟူလို၊ ဤသို့ "သဇ္ဇောပိ"အရ ရေသတ္တဝါအားလုံးကို ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် "ဝုတ္တလက္ခဏော မစ္ဆော မစ္ဆောယေဝ"ဟု မစ္ဆောတစ်ခုမပါသင့်။ [မစ္ဆော နာမ သြဒကော ဝုစ္စတိတိ ဧဝံ ဝိဘင်္ဂေဝုတ္တလက္ခဏော သဇ္ဇောပိ မစ္ဆော ဧဝ-ဋီကာ။]

ဧဝရူပါနိ ပဏီတဘောဇနာနိတိ-ကား၊ ယာနိ-အကြင် ဘောဇဉ်တို့ကို၊ ဧတေဟိ သပ္ပိအာဒီဟိ-ဤထောပတ် အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သံသဋ္ဌတ္တာ-ရောနှောအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဏီတဘောဇနာနိတိ-ပဏီတဘောဇနတို့ ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-နိ၏၊ တထာရူပါနိ-ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ပဏီတဘောဇနာနိ-မွန်မြတ်သော အာဟာရနှင့် ရောစပ်အပ်သော ဘောဇဉ်တို့ကို၊ ("ဝိညာပေတွာ ဘုဥ္ဇေယျ" ပါဠိတော်၌စပ်၊) ယသ-အကြင်ရဟန်း၏၊ တေဟိ-ထိုပဏီတဘောဇဉ်တို့နှင့်၊ ဝိနာပိ-ကင်း၍လည်း၊ ဖာသု-ကျန်းမာမှုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ (ပဏီတဘောဇဉ် မစားရဘဲလည်း ကျန်းမာနေသော ရဟန်းသည်၊) အဂိလာနော တိ-အဂိလာန မည်၏။ [ယသကဲ့သို့ အနိယမသာ ပါ၍ နိယမ မပါလျှင် နိယမ ထည့်၍ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသို့ ပြန်လှည့်ရ၏။]

အတ္တနော အတ္ထာယ ဝိညာပေတ္တာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (ဂုဏ္ဌတ်-လျှို့ဝှက်သော အနက်ကို၊) ပန (ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဒသေမိ)-ထုတ်၍ ပြဦးအံ့၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အဂိလာနော-ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ၊ သုဒ္ဓါနိ-ဘောဇဉ်မဖက် သက်သက်ကုန်သော၊ သပ္ပိအာဒီနိ-ထောပတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ [အာဒိဖြင့် ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ပါခဲ့သော နဝနီတ တေလ မဓု ဖာဏိတတို့ကို ယူ၊] ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ-ဆေးအကျိုးငှာ၊ ဝိညာပေတိ-တောင်း၏၊ သော-ထိုရဟန်းကို၊ မဟာနာမသိက္ခာပဒေန-မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊ (သုဒ္ဓါနိ-ကုန်သော၊) မစ္ဆာဒီနိ-ငါး အစရှိကုန်သော၊ [အာဒိဖြင့် မံသ, ခီရ, ဒဓိတို့ကို ယူ၊] စတ္တာရိ-၄ ပါးသော အာဟာရတို့ကို၊ ဝိညာပေန္တော-တောင်းသော ရဟန်းကို၊ သူပေါဒနဝိညတ္တိယာ-သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ [သေခိယ၌ လာမည့် "နေ သူပံ ဝါ ဩဒနံ ဝါ"စသော သိက္ခာပုဒ်ကို ဆိုသည်၊] ကာရေတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ဝါ-ထိုက်၏၊ သပ္ပိအာဒီဟိ-အစရှိသည်တို့နှင့်၊ [အဒိဖြင့် နဝနီတ စသော ကျန် ၈ ပါးကို ယူ၊] သံသဋ္ဌဘောဇနာနိ-ရောစပ်အပ်သော ဘောဇဉ်တို့ကို၊ ဝိညာပေန္တော-ကို၊ ဂ္လာမိနာ-ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ဝါ-ထိုက်၏။

တတြ-ထို အတ္တနော အတ္ထာယ ဝိညာပေတ္တာဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ သပ္ပိနာ-ထောပတ်နှင့်၊ (သံသဋ္ဌ-ရောနှောအပ်သော၊) ဘတ္တံ-ဆွမ်းကို၊ ဒေဟိ-လျှူလော့၊ ဣတိ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သပ္ပိ-ကို၊ အာဟိရိတ္တာ-လောင်းထည့်၍၊ (ဘတ္တံ-ကို၊) ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-သော်လည်းကောင်း၊ သပ္ပိမိဿကံ-ထောပတ်နှင့်ရောနှောအပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ (ဘတ္တံ-ကို၊) ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-သော်လည်းကောင်း၊ သပ္ပိံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘတ္တံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝိညာပေန္တသ-တောင်းသော ရဟန်း၏၊ တာဝ-မခံယူမီ ရှေးဦးစွာ၊

ဝိညတ္တိယာ-တောင်းခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ခဉ္စ (ဟောတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဟဏော-ခံယူခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ခဉ္စ၊ အဒ္ဓောဟရဏော အဒ္ဓောဟရဏော-စားမျိုခြင်း စားမျိုခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ သပ္ပိဘတ္တံ ဒေဟီတိ-သပ္ပိဘတ္တံ ဒေဟိ ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဝါ-တောင်းအပ်သော်၊ ယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊ သာလိဘတ္တံ-သလေးထမင်းသည်၊ (အတ္ထိ) ဝိယ-ရှိသကဲ့သို့၊ (တထာ-ထို့အတူ၊) သပ္ပိဘတ္တံ နာမ-ထောပတ်တည်းဟူသော ထမင်းမည်သည် မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (သလိဘတ္တ ရှိသကဲ့သို့ သပ္ပိဘတ္တ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သူပေါဒနဝိညတ္တိယာ-သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဒုက္ခဉ္စမေဝ-သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ သပ္ပိနာ-နှင့်၊ (သံသဋ္ဌ-သော၊) ဘတ္တံ-ကို၊ ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဒတ္တာ-ပေးလျှပြီး၍၊ သပ္ပိ-ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဘုဉ္ဇ-စားပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ နဝနီတခီရာဒီနိ ဝါ-ဆီဦး နို့ရည် အစရှိသည်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဣမိနာ-ဤကပ္ပိယဘဏ္ဍာဖြင့်၊ ဂဟေတ္တာ-ထောပတ်ကို လဲယူ၍၊ ဘုဉ္ဇ-လော့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဝါ-ဆီစသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ လျှအုံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ လျှလတ်သော်၊) ယထာဝတ္ထုကမေဝ-ဝတ္ထုကြောင်းအတိုင်းရှိသော ပါစိတ်အာပတ်ပင်တည်း။

သပ္ပိဘတ္တံ။ ။"သာလိဘတ္တံ"ဟု ဆိုရာ၌ သလေးဆန်ဖြင့် ပြုအပ်သော သလေးထမင်းသည် လောက၌ အထင်အရှား ရှိ၏၊ "သပ္ပိဘတ္တံ"ဟူရာ၌ကား "ထောပတ်တည်းဟူသော ထမင်း"ဟု လောက၌ မရှိ၊ ထောပတ်ကိုပင် ဆွမ်းအနေဖြင့် တောင်းရာ ရောက်သောကြောင့် သူပေါဒနဒုက္ခဉ် သင့်ရသည်။

ဆက်ဦးအုံ့။ ။"သပ္ပိဘတ္တံ"ဟူရာ၌ "သပ္ပိနာ+သံသဋ္ဌ+ဘတ္တံ"ဟု သမာသ်တွဲလျှင် ဤပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဆိုင်၏၊ "သပ္ပိမယ်-ထောပတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော (ထောပတ်ဖြင့် ပြီးသော)+ဘတ္တံ"ဟု သမာသ်တွဲလျှင် ထောပတ်ကိုပင် အရကောက်ရသောကြောင့် သူပေါဒနသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဆိုင်၏၊ ဤသို့ မသေမချာ ဖြစ်သောကြောင့် သူပေါဒနဝိညတ္တိဒုက္ခဉ်ဟု ဆုံးဖြတ်ရသည်။

သပ္ပိ ကတ္တာ ။ပေ။ ခီရာဒီနိ ဝါ။ ။နဝနီတကို လျှ၍ "ဤ နဝနီတကို ထောပတ်ပြုလုပ်၍ စားပါ"ဟုသော်လည်းကောင်း, ခီရကို (အာဒိဖြင့် ဒဓိကို) လျှ၍ "ဤခီရစသည်ကို ထောပတ်ပြုလုပ်၍ စားပါ"ဟုသော်လည်းကောင်း လျှောက်သည်။

ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဝါ ။ပေ။ ဂဟေတ္တာ ဘုဉ္ဇ။ ။ရဟန်းတို့ အလျှောခံကောင်းသော ဆီ စသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို လျှ၍ "ဤကပ္ပိယဘဏ္ဍာဖြင့် ထောပတ်ကို လဲယူ၍ စားပါ"ဟုသော်လည်းကောင်း လျှောက်သည်။

ယထာဝတ္ထုကံ။ ။ယံ ယံ+ဝတ္ထု ယသ္မာတိ ယထာဝတ္ထုကံ (ပါစိတ္တိယံ)=အကြင် အကြင် ပဏီတဘောဇနကို တောင်း၍ စားခြင်းဟူသော ဝတ္ထုရှိသော ပါစိတ်အာပတ်တည်း၊ တောင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ခဉ်, ခံယူခြင်းကြောင့် ဒုက္ခဉ်များလည်း ရှေ့အဖို့က သင့်သေး၏။

ပန-ကား၊ ဂေါသပ္ပိနာ-နွားမမ္ပြစ်သော ထောပတ်နှင့်၊ (သံသင့်-သော၊) ဘတ္တံ-ကို၊ ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-သော်၊ ဂေါသပ္ပိ ဝါ-နွားမမ္ပြစ်သောထောပတ် ကိုမူလည်း၊ ဒေတု-ပေးပစေ၊ တသ္မိံ-ထိုဂေါသပ္ပိသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ပုရိမနယေန-ရှေးနည်းဖြင့်၊ ["ဘတ္တံ ဒတ္တာ, သပ္ပိံ ကတ္တာ ဘုဉ္ဇ"စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်း-ဟူလို၊] နဝနီတာနိ ဝါ-ဆီဦးအစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း၊ (ဒေတု-စေ၊) ဣတော-ဤနွားမမ္ပ၊ (နိဗ္ဗတ္တေန-ဖြစ်သော၊) သပ္ပိနာ-ဖြင့်၊ ဘုဉ္ဇ-စားပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဂါဝိံယေဝ ဝါ-နွားမကိုသာလျှင်မူလည်း၊ ဒေတု-စေ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ-ပင်တည်း။

ပန-ကား၊ ဂေါသပ္ပိနာ-နှင့်၊ (သံသင့်-သော၊ ဘတ္တံ-ကို၊) ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ယာစိတော-တောင်းအပ်သော ဒါယကာသည်၊ အဇိကာသပ္ပိအာဒီဟိ-ဆိတ်မမ္ပ ဖြစ်သော ထောပတ်အစရှိသည်တို့နှင့်၊ (သံသင့်, ဘတ္တံ-ကို၊) သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ လျှူအုံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဝိသကေ်တံ-အမှတ်အသား မဟုတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ချွတ်ယွင်းခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ဟိ-မှန်၏၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ လျှူလတ်သော်၊ [ဂေါသပ္ပိဘတ္တကို တောင်းပါလျက် အဇိကာသပ္ပိဘတ္တ စသည်ကို လျှူလတ်သော်-ဟူလို၊] အည်-အခြားသော ဝတ္ထုကို၊ ဒိန္နံ နာမ-လျှူအပ်သည် မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အဇိကာသပ္ပိနာ-ဆိတ်မမ္ပဖြစ်သော ထောပတ်နှင့်၊ (သံသင့်-သော၊ ဘတ္တံ-ကို၊) ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိအာဒိသုပိ-ဤသို့ အစရှိသော တောင်းခြင်းတို့၌လည်း၊ ဧသ-သည်၊ နယော-တည်း။ ["အဇိကာသပ္ပိနာ ဘတ္တံ ဒေဟိ"ဟု တောင်းပါလျက် ဂေါသပ္ပိဘတ္တကို ပေးပေး, နဝနီတဘတ္တ စသည်ကို ပေးပေး အနာပတ္တိပင်-ဟူလို။]

ကပ္ပိယသပ္ပိနာ-အပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါမှ ဖြစ်သော ထောပတ်နှင့်၊ (သံသင့် ဘတ္တံ) ဒေဟိ, ဣတိ ဝုတ္တော, အကပ္ပိယသပ္ပိနာ-မအပ်စပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါမှ ဖြစ်သော ထောပတ်နှင့်၊ (သံသင့် ဘတ္တံ) (သစေ) ဒေတိ-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဝိသကေ်တမေဝ-ဝိသကေ်တပင်တည်း၊ အကပ္ပိယသပ္ပိနာ-နှင့်၊

["ဝတ္ထုဃ-ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ဝတ္ထုကြောင်းအား+အနုရူပ်-လျော်သောတောင်းစားခြင်းတည်း၊ ယထာဝတ္ထု-ခြင်း၊ ယထာဝတ္ထု+ယသ္မာတိ ယထာဝတ္ထုကံ-ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ဝတ္ထုကြောင်းအား လျော်သော တောင်းစားခြင်းရှိသော ပါစိတ်အာပတ်"တစ်နည်း ဝိဂ္ဂဟပြု။]

ဝိသကေ်တံ ၊ပေ၊ ဧဝံ ဟိ။ ။နဝ+သကေ်တံ ဝိသကေ်တ-မှတ်သားအပ်သော အမှတ်အသား မဟုတ်၊ အမှတ်အသား လွဲခြင်း-ချွတ်ယွင်းခြင်း၊ ဟိသဒ္ဒါ ဒဠ္ဍီကရဏတည်း၊ တသ္မာရှိသော နောက်ဝါကျကို ထောက်၍ "ဟိယသ္မာ"ဟုလည်း ကာရဏလေတက တစ်နည်း ကြံရသည်။

(သံသင္ခ ဘတ္တံ) ဒေဟိ, ဣတိ ဝုတ္တေ, အကပ္ပိယသပ္ပိနာဝ-နှင့်သာ၊ (သံသင္ခ ဘတ္တံ) (သစေ) ဒေတိ-အုံ့၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ-ခံယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂေပိ-သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋမေव-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣမိနာ နယေန-ဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒေသုပိ-နဝနီတစသော အားလုံးသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။ ["နဝနီတေန ဘတ္တံ ဒေဟိ" စသည်ဖြင့် တောင်းခြင်း, ပေးခြင်းတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း အဆုံးအဖြတ်ကို သိပါ-ဟူလို။] ပန-ကား၊ သဗ္ဗေဟိပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သပ္ပိ အာဒိဟိ-ထောပတ်အစရှိသည်တို့နှင့်၊ (သံသင္ခ ဘတ္တံ) ဧကဋ္ဌာနေ ဝါ-တစ်နေရာတည်း၌သော်လည်းကောင်း၊ နာနာဋ္ဌာနေ ဝါ-အမျိုးမျိုးသော နေရာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝိညာပေတ္တာ-တောင်း၍၊ ပဋိလဒ္ဓံ-ရအပ်သောဆွမ်းကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ သမ္ဘိန္နရသံ-ရောနှောသော အရသာရှိသည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ တတော-ထိုသမ္ဘိန္နရသ ဆွမ်းမှ၊ ကုသဂ္ဂေန-သမန်းမြက်ဖျားဖြင့်၊ ဧကပိန္ဍမ္ပိ-တစ်ပေါက်မျှကိုလည်း၊ [ခီရ စသည်တို့လည်း ပါနေသောကြောင့် "ဧကပိန္ဍ"ဟု ဆိုသည်၊] သစေ အဒ္ဓါ ဟရတိ-အကယ်၍ စားမျှော်အုံ့၊ (ဒေဝံသတိ)၊ နဝ-၉ ချက်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ကဏိတဘောဇနဝိညတ္တိဝတ္ထုသို့-ပဏီတဘောဇဉ်ကို တောင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊ အဂိလာနောတိ-အဂိလာနောဟူသော၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ ဂိလာနသ-ဂိလာနဖြစ်လျက်၊ အဂိလာနသညိနော-ဂိလာနမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကသ၀ါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဝိညာပေတ္တာ-၍၊ ဘုဥ္ဇတော-စားသော ရဟန်း၏။) ဒုက္ကဋံ၊ (ဂိလာနသ-လျက်၊ လိုက်စေ၊) ဂိလာနသညိသ-ဂိလာနဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဝိညာပေတ္တာ-၍၊ ဘုဥ္ဇတော-၏လည်းကောင်း၊) ဂိလာန ကာလေ-ဂိလာနဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဝိညာပေတ္တာ-တောင်းပြီး၍၊ အဂိလာနသ-ဂိလာန မဟုတ်ဘဲ၊ (ရောဂါပျောက်မှ-ဟူလို၊) ဘုဥ္ဇတော-၏လည်းကောင်း၊ ဂိလာနသ-၏၊ သေသေကေ-အကြွင်းအကျန်၌၊ (ဘုဥ္ဇတော-၏လည်းကောင်း၊) ဥတကပ၀ါရိတဋ္ဌာနတော-ဆွေးမျိုးတော်သူ ဖိတ်မန်သူတို့၏ အထံမှ၊ (ဝိညာပေတ္တာ ဘုဥ္ဇတော- ၏လည်းကောင်း၊) အညသ- အခြား ဂိလာန၏၊

ကပ္ပိယသပ္ပိနာ။ ။"ကပ္ပိယမံသသပ္ပိနာ"ဟု ဆိုလျက် မံသဟူသော အလယ်ပုဒ်ကျ၊ မှန်၏-ထောပတ်ဟူသမျှ မစားကောင်းသော ထောပတ်ဟူ၍ မရှိ အပ်သော အသားရှိသော သတ္တ၀ါမှ ဖြစ်သော ထောပတ်ကို "ကပ္ပိယသပ္ပိ"ဟု ဆိုသည်၊ အကပ္ပိယသပ္ပိ၌လည်း နည်းတူ။

ဧကဋ္ဌာနေ၊ပေ၊ ပဋိလဒ္ဓံ။ ။တစ်အိမ်တည်း၌ပင် သပ္ပိဘတ္တ, နဝနီတဘတ္တ စသော ၉မျိုးလုံး တောင်း၍ ရသည်ကို "ဧကဋ္ဌာနေ၊ ပေ၊ ပဋိလဒ္ဓံ"ဟု ဆိုသည်၊ ၂ နေရာ ၃နေရာ စသည်၌ တောင်းမှ ရသည်ကို "နာနာဋ္ဌာနေ၊ ပေ၊ ပဋိလဒ္ဓံ"ဟု ဆိုသည်။

အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ဝိညတ္တေ-တောင်းအပ်ပြီးသော ပဏီတဘောဇဉ်၌၊ (ဘုဥ္ဇတော-၏လည်းကောင်း၊) အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဓနေန-အပ်သော ဥစ္စာဖြင့်၊ ဂဟိတေ-လဲယူအပ်သော ပဏီတဘောဇဉ်၌၊ (ဘုဥ္ဇတော-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာ ဒိနဋ္ဌ-၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။

ပဏီတဘောဇနတာ-ပဏီတဘောဇဉ်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဂိလာနတာ-ဂိလာန မဟုတ်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကတဝိညတ္တိယာ-ပြုအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ ပဋိလာဘော-ရခြင်းလည်းကောင်း၊ အဗျောဟရဏံ-စားမျိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ တိဝေဒနံ-တည်း၊ ဣတိ-သာဓာရဏာဝိနိစ္ဆယ အပြီးတည်း။ ။နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ ဒန္ဓပေါဏ သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ အဒိန္နန္တိ-ကား၊ ကာယေန ဝါ-ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ-ကိုယ်နှင့်စပ်သောဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏှန္တဿ-ခံယူရသောရဟန်းအား၊ ဝါ-၏၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌတ္တာ-တည်၍၊ ကာယကာယပဋိဗဒ္ဓနိသဂ္ဂိယာနံ-ကိုယ်, ကိုယ်နှင့်စပ်သောဝတ္ထု, ပစ်လွှတ်ခြင်းတို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးဖြင့်၊ နဒိန္နံ-မပေးအပ်သော၊ (အာဟာရံ-ကို၊ အာဟရေယျ-ရှေးရှုဆောင်အံ့၊) ဧတံ-ဤ အဒိန္နံဟူသော အမည်သည်၊ အပဋိဂ္ဂဟိတကဿ- အကပ်မခံအပ်သော အာဟာရ၏၊ နာမံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အပဋိဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်မခံအပ်သော အာဟာရကို၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သန္တကမ္မိ-ဥစ္စာကိုသော်လည်း၊ အဗျောဟရိတုံ-ငှာ၊ နဝဋ္ဋတိ-အပ်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သော အာဟာရကို၊ အန္ဓမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဝိဿာသိကသန္တကမ္မိ-အကျွမ်းဝင်ခြင်းရှိသူ၏ ဥစ္စာကိုသော်လည်း၊ (အဗျောဟရိတုံ- ငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ- ၏၊ တဿ- ထို ပဋိဂ္ဂဟိတက၏၊ လက္ခဏံ-ကို၊ ဝုတ္တဝိပလ္လာသေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အပဋိဂ္ဂဟိတက၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ [ဝုတ္တဝိပလ္လာသေနာတိ - ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန။]

ကာယေန ၊ပေ၊ နဒိန္နံ။ ။အကပ်ခံယူသော ရဟန်းက ကာယဖြင့် ဖြစ်စေ, ကာယပဋိဗဒ္ဓဖြင့် ဖြစ်စေ ခံယူနိုင်၏၊ ကပ်သောလူ စသူက ကာယ, ကာယပဋိဗဒ္ဓ, နိသဂ္ဂိယ ၃ မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ကပ်နိုင်၏၊ ထိုတွင်-ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော လက်စသည်ကို(ဧကဒေသကို ပစာရအားဖြင့်) "ကာယ"ဟုလည်းကောင်း, လက် စသည်ဖြင့် ကိုင်၍ ထိ၍ ထားအပ်သော သပိတ်, ပန်းကန်စသည်ကို "ကာယပဋိဗဒ္ဓ"ဟုလည်းကောင်း, ပေးသူ ကပ်သူက ၂ တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌ တည်လျက် ပစ်ပေးခြင်းကို "နိသဂ္ဂိယ"ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။ [ဤ အဖွင့်ကို ရည်ရွယ်၍ အကပ်ခံလက်စ၌ "**သုံးခုပေးခြင်း, ခံခြင်းနှစ်လောက်**"ဟု ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ဆိုခဲ့သည်၊ "ပေးသူက ကာယစသော ၃ မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပေး၍, ခံသူက ကာယ, ကာယပဋိဗဒ္ဓ ၂ မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ခံသည်-ဟူလို။]

ဟိ-ခဲ့၊ ယောကောစိ-သော၊ အနုပသမ္မန္နော-ရဟန်း မဟုတ်သူသည်၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ တိရစ္ဆာနောပိ-သည်သော်လည်း၊ ဘိက္ခုဿ-ရဟန်းယောက်ျား အား၊ ဘိက္ခုနိ ဝါ-ရဟန်းမသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာ-ရဟန်းမအား၊ ဘိက္ခုပိဝါ-ရဟန်းယောက်ျားသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌိတော-လျက်၊ ကာယာဒိနံ-ကိုယ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးဖြင့်၊ သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ ပေးအုံ့၊ (ကပ်အုံ့)၊ တံ-ထိုဝတ္ထုကို၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ (ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ ၌စပ်)၊ ယေန ကေနစိ-သော၊ သရီရာဝယဝေန ဝါ-ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ တပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ-ထိုကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ သံဟာရိမေန-ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော၊ ဝါ-ပြောင်းရွှေ့အပ် ပြောင်းရွှေ့ကောင်းသော၊ (တစ်ယောက်ချီမ, ရွှေ့၍ရကောင်းသော) အန္တမသော-အားဖြင့်၊ မဠ္ဠေနာပိ စ-ညောင်စောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဓာရေတုံ-ဆောင် ခြင်းငှာ၊ သမတ္ထေန-စွမ်းနိုင်သော၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ အတတ္ထဇာတကရုက္ခ ပဏ္ဏောနာပိ စ-ထိုသစ်ပင်၌ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သော သစ်ရွက်ဖြင့်သော်မှလည်းကောင်း၊ သူစိယာ-အပ်၏၊ ပရာမဋ္ဌမတ္ထောနာပိ-သုံးသပ်အပ်ကာမျှဖြင့်လည်း၊ [ပရိက္ခရာ ၈ ပါး တွင် "သူစိ"ပါနေ၍ "သူစိနာ ပရာမဋ္ဌမတ္ထောနာပိ" ဆိုဟန်တူသည်၊] ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ-

---

တိရစ္ဆာနော ၊လေ၊ ဘိက္ခုပိ။ ။တိရစ္ဆာနောပိ, ဘိက္ခုနိ, ဘိက္ခုပိတို့ကို ထောက်၍ တိရစ္ဆာန်ကလည်း ကပ်နိုင်၏၊ ဘိက္ခုအား ဘိက္ခုနီကလည်းကောင်း, ဘိက္ခုနီအား ဘိက္ခုကလည်းကောင်း ကပ်နိုင်၏ဟု မှတ်ပါ။ [တိရစ္ဆာနောပိ၌ ပိသည် ဂရုဟာဇောတက။]

သံဟာရိမေန။ ။သံဟရဏံ သံဟာရော၊ သံဟာရေ+နိဗ္ဗတ္တံ သံဟာရိမံ-ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ် (ပြောင်းရွှေ့၍ ရကောင်း)သော မဠ္ဠ စသည်၊ ယောဇနာကား "သံဟရိတဗ္ဗ-ကောင်းစွာ ဆောင်နိုင် ပြောင်းရွှေ့နိုင်၏၊ (ပြောင်းလို့ ရွှေ့လို့ ရကောင်း၊) ဣတိ သံဟာရိယံ၊ ဣဿပစ္စည်း, ယကို မ-ပြု၍ "သံဟာရိမံ"ဟု ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။ [ဝိနည်းဋီကာစာအုပ်များ ၌လည်း "အသံဟာရိယ"ဟု အဖွင့်တွေ့ရ၏။] ကာယပဋိဗဒ္ဓဖြင့် အကပ်ခံရာ၌ ထိုကာယပဋိဗဒ္ဓဝတ္ထု-သည် ထာမမဇ္ဈိမယောက်ျားသည် ပြောင်းရွှေ့နိုင်, ချီမနိုင်သောဝတ္ထု ဖြစ်စေရမည်၊ မပြောင်း ရွှေ့နိုင်, မ-ချီနိုင်သော ပျဉ်ချပ်ကြီး-ကျောက်ဖျာကြီးကို ကိုင်ထား၍ အကပ်မခံထိုက်၊ ပြောင်းရွှေ့ ချီကြွနိုင်လျှင်ကား ညောင်စောင်းငယ် စားပွဲခုံများကို ထိကိုင်လားလျက်လည်း အကပ်ခံ ကောင်းသည်။

ဓာရေတုံ သမတ္ထေန စ။ ။ထိုထိကိုင်ထားအပ်သော ကာယပဋိဗဒ္ဓဝတ္ထုသည် ကပ်အပ် သောပစ္စည်းကို ဆောင်နိုင်သောဝတ္ထု ဖြစ်ရမည်၊ အလွန်သေးငယ်သော "တိန္တိဏိကာပဏ္ဏ-မန်ကျည်းရွက်" စသော ဝတ္ထုမျိုး မဖြစ်စေရ-ဟူလို။

အတတ္ထ ၊လေ၊ ပဏ္ဏောပိ။ ။ထိုဆောင်စွမ်းနိုင်သော သစ်ရွက်သည် သစ်ပင်၌ ဖြစ်နေသော (သစ်ပင်မှ မခွဲရသေးသော) သစ်ရွက်လည်း မဟုတ်စေရ။ [သစ်ပင်၌ ချည်ထားအပ်သော ညောင်စောင်း စားပွဲများလည်း မခွဲရသေးသော သစ်ရွက်နှင့် အလားတူပင်တည်း။]

အကပ်ခံအပ်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) [ကပ်သူက ကာယ-ကာယပဋိဗဒ္ဓ-နိသဂ္ဂိယဖြင့် ကပ်၍, အကပ်ခံသူက ကာယ-ကာယပဋိဗဒ္ဓဖြင့် အကပ်ခံလတ်သော်-ဟူလို၊] ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ-အကပ်ခံအပ်ပြီးတော့သည်သာ၊ ဝါ-အကပ်မြောက်တော့သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဣဓ-ဤအကပ်ခံရာ၌၊ ပဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓံ နာမ-ကာယပဋိဗဒ္ဓနှင့်စပ်သော ဝတ္ထုမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယမ္မိ-အကြင်ဝတ္ထုကို လည်း၊ နတ္ထုကရဏီယာ-နှာနှပ်တံဖြင့်၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်သောနှာကို၊ နာသိကာယ ဝါ-နှာခေါင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အကလ္လကော-မကျန်းမာသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) မုခေန ဝါ-ခံတွင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-ခံယူ၏၊ (အကပ်ခံ၏၊) [လက်ဖြင့် ယူ၍ မစားနိုင်သောကြောင့် ခံတွင်း၌ ထည့်ပေးသည်ကို ခံယူသည်၊] သဇ္ဇံ-သော၊ (တံ-ထိုဝတ္ထုသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊) ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤအကပ်ခံရာ၌၊ အာဘောဂမတ္တမေဝ-အကပ်ခံမည်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းမျှသည်သာ၊ ပမာဏ-လိုရင်း ပမာဏတည်း၊ စ-ဆက်၊ ပုဗ္ဗာဘောဂေ-ရှေး၌ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ နိဒ္ဒါယန္တသ-အိပ်ငိုက်သောရဟန်း၏၊ ပတ္တေ-၌၊ ဒိန္နမ္ပိ-ပေးအပ်သော ဝတ္ထုသည်လည်း၊ ဟတ္ထပါသေ-သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ-အကပ်ခံအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ယမ္ပိ-အကြင်ဝတ္ထုသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ပတ္တေန-ဖြင့်၊ ပဋိဂ္ဂဏှိဿာမိ-အကပ်ခံအုံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိသိန္နဿေဝ-ထိုင်နေစဉ်ပင်၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ပတတိ-ကျ၏၊ (တမ္ပိ-ထိုဝတ္ထုသည်လည်း၊) ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ အဘိဟဋ္ဌဘာဇနတော-ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ခွက်မှ၊ ပတိတရဇမ္ပိ-ကျသော မြေမှုန်သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

တတ္ထ-ထိုအကပ်ခံရာ၌၊ ဒ္ဝိတနိသိန္နနိပန္နာနံ-ရပ်နေသူ, ထိုင်နေသူ, လျောင်းနေသူတို့၏၊ ပဝါရဏာသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာလျှင်၊ ဟတ္ထပါသော-ကို၊ ဝေဒိတတ္ထော-ထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဒါယကပဋိဂ္ဂါဟကေသု-ပေးသူ, အကပ်ခံသူတို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ယောက်သည်၊ဝါ-က၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ ဧကော-သည်၊ ဝါ-က၊ ဘူမိယံ-၌၊ သစေ ဟောတိ-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘူမဋ္ဌသ-မြေ၌တည်သူ၏၊

ပဋိဗဒ္ဓ ၊ပေ၊ နတ္ထိ။ ။သပိတ်ခြေပေါ်၌ တည်သော သပိတ်ထဲ၌ ကပ်လာသော အာဟာရကို သပိတ်ခြေကိုင်၍ အကပ်ခံရာဝယ် သပိတ်ခြေသည် ကာယပဋိဗဒ္ဓ, သပိတ်ကား ကာယပဋိဗဒ္ဓ ပဋိဗဒ္ဓ (ကိုယ်နှင့်စပ်သောဝတ္ထုနှင့်စပ်နေသောဝတ္ထု)ဖြစ်ရကား ကာယပဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓ ရကောင်းသည်ဟု ထင်မှားဖွယ် ရှိသောကြောင့် "ပဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓံ နာမ နတ္ထိ"ဟု မိန့်သည်၊ သပိတ်ခြေပေါ်၌ တည်သော ထိုသပိတ်လည်း ကာယပဋိဗဒ္ဓတွင် ပါဝင်သောကြောင့် ပဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓ မရှိ-ဟူလို၊ [အတ္ထတော ပန သဇ္ဇပိ ပဋိဗဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။]

ပတိတရဇမ္ပိ။ ။မြေမှုန်လည်း ရှေးရှုဆောင်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အကပ်မြောက်သည်-ဟူလို။ ဤစကားကို ထောက်၍ "ဟင်းလိုက်ရာ၌ အခြား ခွက်ဝယ် ဟင်းစက်ကျသော်လည်း အပ်၏"ဟု မှတ်ပါ။

သီသေန-ဦးခေါင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာကာသဋ္ဌသ-ကောင်းကင်၌ တည်သူ၏၊ ဒါတုံ ဝါ-ဌာသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတုံ ဝါ-ဌာသော်လည်းကောင်း၊ ပသာရိတ ဟတ္ထံ-ဆန့်တန်းအပ်သော လက်ကို၊ ဋ္ဌပေတွာ-၍၊ ယံ အဂ်ီ-အကြင်အဂ်ိသည်၊ အာသန္နတရံ-သာ၍ နီး၏၊ (အနီးဆုံး ဖြစ်၏၊) တဿ-ထို အနီးဆုံးအဂ်ိ၏၊ သြရိမန္တေန စ-ဤမှာဘက်အစွန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါသပ္ပမာဏံ-ဟတ္ထပါသ်၏အတိုင်းအရှည်ကို၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ-ပိုင်းခြားထိုက်၏၊ ဧကော-သည်၊ ဝါ-က၊ ကူပေ-တွင်းထဲ၌၊ ဧကော, ကူပတဋ္ဌေ-တွင်း၏ကမ်းပါး၌၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) ဧကော, ရုက္ခေ-သစ်ပင်ပေါ်၌၊ ဧကော, ပထဝိယံ-၌၊ သစေပိ ဟောတိ-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာလျှင်၊ ဟတ္ထပါသပ္ပမာဏံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။

တသ္မိ-ထိုဟတ္ထပါသ်၌၊ ဋ္ဌတွာ-၍၊ ဒွေ ဝါ-၂ ယောက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တယော ဝါ-၃ ယောက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ (အာရောပေန္တိ, ဋ္ဌပေန္တိတို့၌စပ်၊) ယံ (ဘာရံ)-အကြင်ဝန်ကို၊ မဇ္ဈိမော-အားအလယ်အလတ်ရှိသော၊ ပုရိသော-သည်၊ ဥက္ခိပိတုံ-ချီမြှောက်ခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-၏၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ဘာရံ-ဝန်ကို၊ ပဝဇ္ဇေန္တာ-လိမ့်စေကုန်လျက်၊ ဝါ-လှိမ့်ကုန်လျက်၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဘူမိယံ-မြေပေါ်၌၊ ဋ္ဌပိတဟတ္ထံ-ထားအပ်သော လက်သို့၊ သစေပိ အာရောပေန္တိ-အကယ်၍မူလည်း တင်စေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ-ဤသို့ တင်သော်လည်းကောင်း၊) ဥက္ခိပိတွာ-၍၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပသာရိတဟတ္ထေ-၌၊ ဧကဒေသနာပိ-တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့်လည်း၊ သစေပိ ဋ္ဌပေန္တိ-အကယ်၍ မူလည်း ထားစေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-ဤသို့ထားသော်လည်းကောင်း၊ တံ-ထိုဝတ္ထုသည်၊ ပဒ္ဓိဋ္ဌဟိတမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ကား၊ စိရန္တသ-လှည့်လည်စဉ်၊ ဝါ-လှည့်လည်သောရဟန်း၏၊ ပတ္တော-၌၊ ယံ ရဇ-အကြင်မြူမှုန်သည်၊ ပတတိ-ကျ၏၊ တံ-ထိုမြူမှုန်သည်၊ အပ္ပဒ္ဓိဋ္ဌဟိတမေဝ-အကပ်မခံအပ်သေးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဒ္ဓိဋ္ဌဟေတွာဝ-အကပ်ခံပြီး၍သာ၊ ဝါ-အကပ်ခံပြီးမှသာ၊ ဘိက္ခာ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏှိ တဗ္ဗာ-ခံယူထိုက်၏၊ [မြူမှုန်ကျလျှင် နောက်ထပ် ဆွမ်းမခံသေးဘဲ သပိတ်ကို

ဒွေ တယော သာမဏေရာ။ ။ဤ ဒွေ တယော သာမဏေရာကို ထောက်၍ ထာမမရှိမ မြှောက်နိုင်သော စားပွဲခုံကြီးပေါ်၌ရှိသော စားခွက်ကို ၂ ယောက် ၃ ယောက် ကပ်ကောင်း၏ဟု မှတ်ပါ။

ပဝဇ္ဇေန္တာ။ ။"မြေမှ မကြွဘဲ လှိမ့်၍ ရဟန်း၏ ဖြန့်ထားသော လက်ပေါ် တင်ပေးလျှင် အကပ်မြှောက်"ဟု ဆိုသောကြောင့် စားပွဲခုံကို အကပ်ခံရာ၌ "စားပွဲခင်းက ကြမ်းပေါ်၌ ထိနေသော်လည်း အကပ်မြှောက်၏"ဟု မှတ်ပါ။

အကပ်ခံပြီးမှ ဆွမ်းခံပါ-ဟူလို့] အပွင့်ရှိဟေတွာ-အကပ်မခံမူ၍၊ ဂဏ္ဌန္တသ-၏၊ ဝိနယဒုက္ခင်္ဇ-ဝိနယဒုက္ခင်္ဇသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် အကပ်မခံဘဲ ခံယူသော ရဟန်း၏ ဝိနယဒုက္ခင်္ဇ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တံ-ထို ဆွမ်းကို၊ ပုန-ဖန်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ဘုဉ္ဇန္တသ-စားသောရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟေတွာ-အကပ်ခံစေပြီး၍၊ (ကပ်ပြီးမှ)၊ ဒေထ-လှူပါကုန်၊ ဣတိ, ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ [ဆွမ်းလောင်းဖို့ လာသူအား "မလောင်းသေးနှင့်, သပိတ်ကို ကပ်ပြီးမှ လောင်းပါ" ဟု ပြောပါလျက်-ဟူလို့] ဝစနံ-ကို၊ အဿုတွာဝါ-မကြားမူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မကြားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနာဒိယိတ္တာ ဝါ-မနာယူမူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မနာယူခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သစေ ဒေန္တိ ယေဝ-အကယ်၍ ပေးမြဲပေးကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ဝိနယဒုက္ခဋ-မှ၊ မုစ္စတိ-၏၊ ပုန, ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ အညာ-သော၊ ဘိက္ခာ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-ထိုက်၏။

မဟာဝါတော-ကြီးစွာသော လေသည်၊ တတော တတော-ထိုထို အရပ်မှ၊ ရဇ-မြူမှုန်ကို၊ သစေ ပါတေတိ-အကယ်၍ ကျစေအံ့၊ (ထိုသို့ ကျခြင်းကြောင့်)၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဂဟေတုံ-ဌာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ သစေ နဟောတိ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အနုပသမ္ပန္နသ-လူ,သာမဏေအား၊ ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန-စင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်၊ အာဘောဂ-နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂဏှိတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ တံ-ထိုဆွမ်းကို၊ အနုပသမ္ပန္နသ-အား၊ ဒတ္တာ-၍၊ ပုန, တေန-ထိုသာမဏေသည်၊ ဒိန္နံ ဝါ-ပေးအပ်သော ဆွမ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုသာမဏေ၏၊ ဝိဿာသေန-အကျွမ်းဝင်ခြင်းကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝါ-ခံယူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဘုဉ္ဇိတုံ, ဝဋ္ဋတိ၊ အဿုခေဋ္ဌသိယာ ဏိကာဒီသု- မျက်ရည်, တံထွေး, နှပ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ [အာဒိဖြင့် ကျင်ကြီး,

---

ဝိနယဒုက္ခင်္ဇ။ ။"မည်သည့် ဒုက္ခင်္ဇအာပတ်"ဟု သီးခြား အမည်မတပ်ဘဲ ပညတ်အပ်သော သာမညဒုက္ခင်္ဇအာပတ်ဟူသမျှကို "ဝိနယေ+ပညတ္တံ+ဒုက္ခင်္ဇံ"အရ ဝိနယဒုက္ခင်္ဇဟု ခေါ်သည်၊ မှန်၏-"ပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ခင်္ဇ"စသောအားဖြင့် ဒုက္ခင်္ဇ ၈ မျိုး ရှိ၏။ အကျယ်ကို ဒုတိယပါရာဇိက အဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။ အကျဉ်းချုပ်ကား....

ပုဗ္ဗ-သဟပယောဂေ စ, အနာမာသ-ဒုရူပစိဏ္ဏေ၊
ဝိနယေ ဧဝေ ဥတေ စ, ဥတ္တိယာ စ ပဋိဿဝေ၊
အဋ္ဌေ တေ ဒုက္ခဋာ ဝုတ္တာ, ဝိနယေ ဝိနယညုနာ။

အနုပသမ္ပန္နသ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။လူ, သာမဏေအား ပေး၍ ထို လူ သာမဏေက အလိုက်သိစွာ ပေးလျှင်လည်း စားကောင်း၏၊ မပေးလျှင် ဝိဿာသဂ္ဂါဟဖြင့် ယူ၍လည်း စားကောင်း၏၊ ဤဝါကျကို နဂိုရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကိုက်အောင် ဆိုသည်၊ နဂိုက အမှန်ပင် လူ သာမဏေဖို့ဟု ရည်ရွယ်၍ ဆွမ်းခံလျှင် မိမိဥစ္စာ မဟုတ်တော့ရကား ဆွမ်းခံပြီးမှ လူ သာမဏေအား မပေးဘဲ အကပ်ခံ၍ စားလျှင်လည်း စားကောင်းသည်သာ။

ကျင်ငယ်, သလိပ်, သွားချေး, မျက်ချေး, နားချေးများနှင့် ကိုယ်၌ ပေါက်သော ဆားများကို ယူ] ယံ-အကြင်ဝတ္ထုသည်၊ ဌာနတော-မျက်တွင်းစသော တည်ရာမှ၊ စဝိတ္တာ-ရွှေ့လျှောရ၍၊ ဟတ္ထေဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တေဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပတတိ-ကျ၏၊ တံ-ထိုဝတ္ထုကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-အကပ်ခံထိုက်၏၊ အဂ်ီလဂ္ဂံ-ကိုယ်အင်္ဂါ၌ ကပ်ငြိနေသော မျက်ရည်စသည်ကိုကား၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသည်သာ၊ ပတန္တမ္ပိ-ကိုယ်အင်္ဂါမှ ကျလာသော မျက်ရည်စသည်သည်လည်း၊ ဝေါစ္ဆိန္နံ-အဆက်ပြတ်သည်၊ စေ (ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) အန္တရာ-အကြား ၌၊ နဂဟေတဗ္ဗံ-မမှီယူထိုက်၊ ဥဂ္ဂဟိတကံနာမ-ဥဂ္ဂဟိတကမည်သည်၊ ဝါ-မကောင်းသဖြင့် ခံယူအပ်သည် မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထို ဥဂ္ဂဟိတကဖြစ်သော ဝတ္ထုကို၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမ္ပိ-အကပ်ခံအပ်ပါ သော်လည်း၊ နဝဋ္ဋတိ-စားခြင်းငှာ မအပ်။

ပန-ကား၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ ဘေသဇ္ဇဝါ-ဆေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ မူလဖလဝါ-အမြစ်, အသီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ မာတာဒီနံ-အမိ အစရှိသူတို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဂဟေတွာဝါ-ယူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဆာယတ္ထာယ-အရိပ်အကျိုးငှာ၊ ဖလိနိံ-အသီးရှိသော၊ သာခံ-အကိုင်းကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာဝါ-မြှောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ (အကပ်မခံဘဲ ယူသွား-ဟူလို၊) တတော-ထိုဝတ္ထုမှ၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ (ပရိဘုဥ္ဇိတုံ-ငှာ၊) ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိအံ့၊ တံ-ထိုဝတ္ထုကို၊ ပုန-ဖန်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံ၍၊ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ တတ္ထဇာတိကဖလိနိသာခါယဝါ- ထိုသစ်ပင်၌ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော အသီးရှိသော အကိုင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ဝလ္လိယာဝါ-ထို သစ်ပင်၌ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော အသီးရှိသော နွယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-

---

ပတန္တမ္ပိ ဝေါစ္ဆိန္နံ။ ။ဝေါစ္ဆိန္နံ-ဟုလည်း ရှိ၏၊ ဝိ+ဥစ္ဆိန္နံဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ [မျက်ရည် စသည်သည် သူ၏ တည်ရာ မျက်တွင်းစသည်မှ ကျလာ၍ အဆက်မပြတ်သေးလျှင် ခံယူ၍ သောက်ကောင်းစားကောင်း၏၊ အဆက်ပြတ်၍ ကျလာလျှင်ကား (သောက်စားဖို့ရန်) မခံယူကောင်း၊ ခံယူလျှင် ဥဂ္ဂဟိတက ဖြစ်၏၊ ပြခဲ့သော ဒုက္ကဋ် ၈ မျိုးတွင်ကား (ဥဂ္ဂဟိတကဒုက္ကဋ်ဟု မရှိသောကြောင့် ဒုရုပစိဏ္ဏာဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏၊ ဥသည် ဒု၏ ပရိယာယ်တည်း။ [ဥဂ္ဂဟိတက် ဟောတိ-ဒုဋ္ဌ ဂဟိတိတက် နာမ ဟောတိတိ အတ္ထော။]

တတ္ထဇာတိကဖလိနိသာခါယ။ ။ဤ "ဖလိနိ"ကား သာခါင့်၍ ကျတ္ထိလိင်တည်း၊ "ဖလဲ ယသာ အတ္ထိတိ ဖလိနိ-ဒဏ္ဍိနိ-ဒုတ်ရှိသူမ"ကဲ့သို့တည်း။ [ပါစိတ္တာဒိယောဇနာ၌ ကျနပစ္စည်း, ကျတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်းဟု ဆိုလေ၏။] တတ္ထ (ထိုသစ်ပင်၌) ဇာတိကာ တတ္ထဇာတိကာ၊ တတ္ထဇာတိကာ စ+သာ+ဖလိနိသာခါ စာတိ တတ္ထဇာတိကဖလိနိသာခါ။ [ကျတ္ထိလိင်ဖြစ်၍ ကပစ္စည်း နှောင်းရာ၌ အ ကို ကျ ပြု။] ဝလ္လိယာ၌လည်း "တတ္ထဇာတိကဖလိနိယာ"ဟု လိုက်စေ၊ သာခါယ, ဝလ္လိယာတို့သည် သတ္တမျန္တပုဒ်တို့တည်း၊ ဂဟဓာတ်၏ အာဓာရကို ကံအနက်လည်း ဆိုနိုင်သည်။

ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ စာလေတိ-လှုပ်ချော့၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ တတော-ထိုအကိုင်းမှ၊ ဝါ-ထိုနွယ်မှ၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်သော၊ ဖလံ-သည်၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ဒုရုပစိဏ္ဏဒုက္ကဋ္ဌ-ဒုရုပစိဏ္ဏဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အညဿ-အခြားရဟန်းအား၊ တံ-ထို ဝတ္ထုသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ ဖလိရုက္ခံ-အသီးရှိသော သစ်ပင်ကို၊ အပဿယိတုံ ဝါ-မှီခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (အပုဇ္ဇ, သိမာတ်)၊ အာလမ္ဗိတုံဝါ-ဆွဲကိုင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ ဌပိတေ-ထားအပ်သောဝတ္ထုမှ(ကြက်သွန်, ချင်း စသည်မှ)၊ အည-အခြားသော၊ ယံ အင်္ဂုရာဒိ-အကြင် အညွှန့် အစရှိသော ဝတ္ထုသည်၊ (အာဒိဖြင့် အမြစ်, အရွက်ကို ယူ၊) ဥပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တံ-ထိုအညွှန့် စသည်ကို၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတမေဝ-အကပ်ခံအပ်ပြီးတော့သည်သာ၊ (ထပ်၍ အကပ်ခံဖွယ်မလို)ဟိ-မှန်. ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ မုတ္တော-လွတ်ပြီးသော အာဟာရမှ၊ နိရပေက္ခော-ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်သေး၊ (တစ်နည်း) နိရပေက္ခော နဟောတိ-ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိသေး၏၊ နိရပေက္ခတာယ-ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (သတိ) ဝါ-ဖြစ်နိုင်သော်လည်း၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ နမုစ္စတိ-မလွတ်သေး၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏံ-အကပ်ခံခြင်းကို၊ နဝိဇဟတိ-မစွန့်သေး၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤကခ်ါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပေါ-တည်း၊ ဝိတ္ထာရော ပန-ကိုကား၊ သမန္တပါသာဒိကာယံ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တော-ပြီ။

မုခဒ္ဒါရန္တိ-ကား၊ ဂလနာဠိကံ-လည်မျိုသို့၊ (အာဟာရေယျဒ္ဒစပ်)၊ ဟိ-မှန်၊ မုခေန-ခံတွင်းဖြင့်၊ ပဝိဋ္ဌံ ဝါ-သွင်းအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ နာသိကာယ-နှာခေါင်းဖြင့်၊ ပဝိဋ္ဌံဝါ-လည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ဂလေန-လည်မျိုဖြင့်၊ အဇ္ဈောဟရဏီယတာယ-စားမျိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗမိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ တံ-

---

ဒုရုပစိဏ္ဏဒုက္ကဋံ။ ။နဝ ကတ္တာပဋ္ဌိ ဝါရိတသ ကတတ္တာ (မပြုရဟု တားမြစ်ထားအပ်သည်ကို ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) ဒုဋ္ဌု+ဥပစိဏ္ဏံ (စရိတ်)-မကောင်းကျင့်အပ်၏၊ ဣတိ ဒုရုပစိဏ္ဏံ၊ ဒုရုပစိဏ္ဏော-မကောင်းကျင့်အပ်သော အကျင့်ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သင့်ရောက်အပ်သော+ဒုက္ကဋ် အာပတ်တည်း၊ ဒုရုပစိဏ္ဏဒုက္ကဋံ။

ယာဝ ၊ပေ၊ နဝိဇဟတိ။ ။အကပ်ခံပြီးသော ဝတ္ထုသည် လက်မှ လွတ်သော်လည်း စားဦးမည်ဟု ငဲ့ကွက်မှု ရှိသေးသမျှလည်းကောင်း, စားဦးအံ့ဟု ငဲ့ကွက်မှု မရှိသော်လည်း လက်မှ မလွတ်သေးသမျှလည်းကောင်း အကပ်မပျက်သေး၊ "ငဲ့ကွက်ခြင်းလည်း မရှိ, လက်မှ လည်း လွတ်မှ အကပ်ပျက်သည်"ဟူလို။

ဂလနာဠိကံ။ ။"နဝ အနာဟရေ ကဗဠေ မုခဒ္ဒါရံ ဝိဝရိဿာမိ"၌ အာဟာရဝင်ရာ ပါးစပ်အပေါက်ကို "မုခဒ္ဒါရ"ဟု ခေါ်သော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ခံတွင်းမှ အာဟာရ လျှောထွက်ရာ လည်မျိုတည်းဟူသော အောက်ပေါက်ကို "မုခဒ္ဒါရ"ဟု ယူစေလိုသောကြောင့် "မုခဒ္ဒါရန္တိ-

ထိုဝတ္ထုသည်၊ မုခဒ္ဒါရံ-ခံတွင်း၏ အောက်ပေါက်သို့၊ ပဝေသိတမေဝ-သွင်းအပ်သည် မည်တော့သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ အာဟာရန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ယာဝကာလိကံ ဝါ-ယာဝကာလိကကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယာမကာလိကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တာဟကာလိကံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (အာဟရေယျ)၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဧတံ-ဤကာလိက ၄ ပါးကို၊ အဗ္ဗောဟရဏီယတ္တာ-ခံတွင်းဝသို့ ရှေးရှုဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဟာရောတိ-အာဟာရမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [“အာဟရီယတေ - ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်အပ် ဆောင်ထိုက်၏၊ ဣတိ အာဟာရော”ဟု ပြုပါ။]

တတ္ထ-ထို ၄ ပါးသော ကာလိကတို့တွင်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ ဧည်ဝါ-စပါးမျိုး ၇ ပါးသည်လည်းကောင်း၊ ဩဒနုလောမံဝါ-စပါးမျိုး ၇ ပါးအားလျော်သော ကျိတ်စပါးစသည်သည်လည်းကောင်း၊ [တောဋ္ဌ အလိုလိုပေါက်နေသော ကျိတ်စပါးစသည်ကို “ဩဒနုလောမ”ဟု ဆိုသည်၊ နိဝါရာဒိတု တဋ္ဌိဒါ၊ အဘိဓာန်(၄၆၁)၊] တာလနာဠိကေရ ပနသ လဗုဇအလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍပုဿဖလတိပုသဖလဋ္ဌောလုကသခ်ိတ်-ထန်းသီး, အုန်းသီး, အိမ်ပိန္ဓဲသီး, တောင်ပိန္ဓဲသီး, ဘူးသီး, ဖရုံသီး, သခွားငပြုတ်သီး, ငခွားငဆစ်သီး, သခွားငကြောင်သီးဟု ဆိုအပ်သော၊ နဝဝိဓံ-၉ ပါးအပြားရှိသော၊ မဟာဖလဗွေဝ-အသီးကြီးသည်လည်းကောင်း၊ အပရဏ္ဏာ-ပဲမျိုးသည်လည်းကောင်း၊ အည်-သော၊ ယံ ဝနမူလပတ္တပုပ္ဖဖလာဒိ-အကြင်တောသစ်မြစ်, သစ်ရွက်, သစ်ပွင့်, သစ်သီး အစရှိသော ဝတ္ထုသည်၊ အာဟာရတ္ထံ-အာဟာရကိစ္စကို၊ ဖရတိ-ပြီးစေ၏၊ တံစ-ထိုတောသစ်မြစ်အစရှိသော ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောအာဟာရသည်၊ ယာဝ-လောက်၊ မဗ္ဗန္ဓိကကာလော-မွန်းတည့်ကာလသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထို မွန်းတည့်ကာလ တိုင်အောင်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော-စားသောက် သုံးဆောင်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယာဝကာလိကံ နာမ-ယာဝကာလိက မည်၏။

ဂလနာဠိကံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဂလဿ-လည်ပင်း၏+နာဠိ-ဝါးကျည်တောက်နှင့်တူသော အချောင်းတည်း၊ ဂလနာဠိ-လည်ချောင်း၊ ဝါ-မျိုချရာလည်ပင်း=လည်မျိုး၊ သမာသန္တ က ပစ္စည်းသက်။

ယာဝကာလိကံ နာမ။ ။ရဟန်းများ စားကောင်းရာ (အရုဏ်တက်မှ စ၍ မွန်းတည့်) အချိန်ကို “ကာလ”ဟု ခေါ်၏၊ [ယာဝကာလ-မွန်းတည့်ကာလတိုင်အောင်+ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံတိ ယာဝကာလိကံ”ဟု ပြု၊ ဋီကာ၌ “ယာဝ ကာလော ယသ္သာတိ ယာဝကာလိကံ”ဟုပြု၏။] **“ထန်းအုန်းနှစ်ကွဲ, ပိန္ဓဲနှစ်စုံ, ဘူး-ဖရုံ, မှတ်တုံ သုံးသခွား”**ဟူသော ဤအသီးများကို “အသီးကြီး ၉ လုံး”ဟု ခေါ်သည်။

အမ္ဘပါန်-သရက်သီးဖျော်ရည်လည်းကောင်း၊ ဇမ္ဗုပါန်-သပြေသီးဖျော်ရည်လည်းကောင်း၊ စောစပါန်-တောငှက်ပျောသီးဖျော်ရည်လည်းကောင်း၊ မောစပါန်-အိမ်ငှက်ပျောသီးဖျော်ရည်လည်းကောင်း၊ မဓုကပါန်-သစ်မည်ဇည်သီးဖျော်ရည်လည်းကောင်း၊ မုဒ္ဒိကပါန်-မုဒရက်သီးဖျော်ရည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သပြက်သီးဖျော်ရည်လည်းကောင်း၊ သာလူကပါန်-ကြာစွယ်ဖျော်ရည်လည်းကောင်း၊ ဖာရုသကပါန်-ဖက်သက်သီးဖျော်ရည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ ပါနာနိ-ဤဖျော်ရည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုဖျော်ရည်တို့အား၊ အနုလောမာနိ-လျော်ကုန်သော၊ ယာနိ ဝေတ္တတိန္ဓိဏိကမာတုလုင်္ဂကပိဋ္ဌကောသမ္ဘကရမန္ဒာဒိ ခုဒ္ဒကဖလပါနာနိ-အကြင်ကြိမ်သီး, မန်ကျည်းသီး, ရှောက်သီး, သီးသီး, ကြို့သီး, ခံသီး အစရှိသော သေးငယ်သော အသီးဖျော်ရည်သည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဧတာနိ-ဤဖျော်ရည်တို့သည်၊ အနုပသမ္ဘဋ္ဌေဟိ-တို့သည်၊ သီတောဒကေန-ရေအေးဖြင့်၊ မဒ္ဒိတ္တာ-ပျော်အောင်နယ်၍၊ ဝါ-ဖျော်၍၊ ကတာနိ-ပြုအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ)ဝါ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ အာဒိစ္စပါကာနိ-နေဖြင့် ချက်အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ရတ္တိယာ-ညဉ့်၏၊ ယာဝပစ္ဆိမယာမံ-ပစ္ဆိမယံတိုင်အောင်၊ နိဒဟိတ္တာ-သိုမှီး၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတောာ-သုံးဆောင်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ယာမကာလိကာနိ နာမ-က တို့ မည်၏။

ခုဒ္ဒကဖလ။ ။"ခုဒ္ဒကဖလ"ဟု ဆိုသော်လည်း ရှောက်သီး, သီးသီးတို့သည် မသေးငယ်လှ၊ ထိုခေတ်က ဖျော်ရည်လုပ်ဖို့ အသုံးနည်းသောကြောင့်လည်းကောင်း, ပြခဲ့သော မဟာဖလကို ထောက်၍လည်းကောင်း, "ခုဒ္ဒက"ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ["ပါတဇ္ဇတိ ပါန်-သောက်ထိုက်သော အရည်၊ အမ္ဘေန+ကတံ+ပါနံ အမ္ဘပါန်"စသည်ပြု၊ ဤဖျော်ရည်များကို ပါတိမောက်ဘာသာ ဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အနုပသမ္ဘဋ္ဌေဟိ။ ။"လူ-သာမဏေတို့ ပြုအပ်"ဟု ဆိုသဖြင့် ရဟန်းများကိုယ်တိုင် သရက်သီးစသည်ကို ဝိကာလ၌ အကပ်ခံ၍ ဖျော်ရည် မလုပ်အပ်ဟု မှတ်ပါ၊ ဝိကာလ၌ အကပ်ခံလျှင် "ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ"အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍ ထိုဖျော်ရည်ကို သောက်သော ရဟန်းတို့မှာ သောက်တိုင်း ဒုက္ကဋ်သင့်၏။

သီတောဒကေနတျာဒီ။ ။ဖျော်ရည်လုပ်ရာ၌ သရက်သီး စသည်ကို ရေအေးဖြင့် ဖျော်၍လည်း လုပ်နိုင်၏၊ ခပ်ပူပူကို သောက်လိုလျှင် နေပူဖြင့်သာ ကျက်စေ၍လည်း လုပ်နိုင်၏၊ မီးဖြင့် ချက်လျှင်ကား မအပ်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် မီးဖြင့် ချက်၍ ကြာရှည်ခံအောင် လုပ်ထားသော လိမ္မော်ရည်များကို ယာမကာလိက မဟုတ်, ယာဝကာလိကဟု မှတ်ပါ။ [အခြားမှတ်ဖွယ်များကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ယာမကာလိကံ။ ။ယာမကာလ-နောက်ဆုံး ညဉ့်ယံတိုင်အောင်+ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတိ ယာမကာလိကံ၊ အရုဏ်တက်ပြီးမှစ၍ အကပ်ခံထားလျှင် နောက်ဆုံးညဉ့်ယံအထိ (ဆာလောင်မွတ်သိပ်လျှင်) သောက်ကောင်းသော အာဟာရ-ဟူလို၊ ဋီကာ၌ "ယာမော+ကာလော အဿာတိ ယာမကာလိကံ"ဟု ပြု၏။

အဝသေသေသု-ကြွင်းကုန်သော၊ အနုညာတဖလပတ္တပုပ္ဖရသေသုပိ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အသီးရည်, အရွက်ရည်, အပွင့်ရည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်၊ နယော-တည်း၊ [အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သပ္ပံ ဖလရသံ ဌပေတ္တာ ဓညဖလရသံတိအာဒိနာ အနုညာတကေသု ဖလပတ္တပုပ္ဖရသေသုပိ၊] သပ္ပိအာဒိနိ-ကုန်သော၊ ပဉ္စဘေသဇ္ဇာနိ-၅ ပါးကုန်သော ဆေးတို့သည်၊ သတ္တာဟံ-၇ ရက်ပတ်လုံး၊ နိဒဟိတ္တာ, ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော-သုံးဆောင်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သတ္တာဟကာလိကာနိ နာမ-ကတို့ မည်၏။

ပန-ကား၊ ဣဒံ ယာဝကာလိကာဒိတ္တယံ-ဤယာဝကာလိက အစရှိသော ၃ ပါး အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကာလဝိမုတ္တံ-ကာလ ၃ ပါးမှ လွတ်သော၊ ဥဒကံ စ-ရေကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတ္တာ-၍၊ အဝသေသမူလဖလာဟာလဒိ-ကြွင်းသော အမြစ်, အသီးငယ် အသီးကြီး အစရှိသော၊ ယံ-အကြောင်းတို့သည်၊ ခါဒနီယတ္ထံ-ခဲဖွယ်ကိစ္စကို၊ နေဝ ဖရတိ-မပြီးစေနိုင်၊ ဘောဇနီယတ္ထံ-ဘောဇဉ်ကိစ္စကို၊ နဖရတိ-နိုင်၊ တံ-ထိုဝတ္ထုသည်၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်ထက်ဆုံး၊ နိဒဟိတ္တာ, ပစ္စယေ-ဂေလည်အကြောင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော-ကြောင့်၊ ယာဝဇီဝိကံ နာမ-ကမည်၏။အာဟာရေယျာတိ-ကား။ပဝေသေယျ-သွင်းဒုံ့အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာတိ ဣဒံ-အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာဟူသော ဤစကားကို၊ အနာဟာရေပိ-

---

သတ္တာဟကာလိကံ။ ။ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ပြအပ်ခဲ့သော ထောပတ်စသော အာဟာရသည် ထိုဆေးနှင့် သင့်သော ရောဂါ ရှိလျှင် အကပ်ခံ၍ ၇ ရက်ထားလျက် စားကောင်းသောကြောင့် "သတ္တာဟကာလံ+ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ"အရ "သတ္တာဟကာလိက" မည်၏၊ "သတ္တာဟံ+ကာလော ယဿာတိ"ဟုလည်း ဋီကာပြု၏။

ယာဝဇီဝိကံ။ ။ခဲဖွယ် (သရေစာ)အဖြစ်ဖြင့်လည်း စားလေ့ မရှိ, ဘောဇဉ်မျိုးတွင်လည်း မပါဝင်သော အမြစ်-အသီး စသော အာဟာရများသည် အကပ်ခံ၍ မကျန်းမာခြင်း, ဖျားနာခြင်းဟူသော (ဂေလည)အကြောင်းရှိလျှင် တစ်သက်လုံး ထားလျက် စားသုံးနိုင်သောကြောင့် "ယာဝဇီဝံ+ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ"အရ "ယာဝဇီဝိက"မည်၏၊ ဋီကာ၌ "ယာဝဇီဝံ+ဧတသ္မာတိ"ဟု ပြု၏။

မုတ်ချက်။ ။ဤစကားရပ်ကို ထောက်၍ မန်ကျည်းရွက်ကြမ်း, ကင်ပွန်းရွက်ကြမ်းသည် ယာဝဇီဝိက၊ အနုသည် ဟင်းချက်၍ စားရ, လက်သုတ်လုပ်၍ စားရသောကြောင့် ယာဝကာလိက၊ မန်ကျည်းရွက်ကို အခြောက်လှန်းထားသော်လည်း ရေနွေးဖျော်၍ လက်သုတ်လုပ်စားရသောကြောင့် "ယာဝကာလိက"ဖြစ်မြဲ ဖြစ်၏၊ ထို့အတူ ရှမ်းပြည်ဖြစ် လက်ဖက်အစိုသည် လက်ဖက်သုတ်အဖြစ်ဖြင့် ခါဒနီယတွင် ပါဝင်သောကြောင့် ယာဝကာလိကတည်း၊ အခြောက်လှန်းထားသော်လည်း ယာဝကာလိကပင်။

ဥဒကဒန္တပေါနာ။ ။ရေသည် (မြူမှုန်မပါလျှင်) ကာလိက ၄ မျိုးလုံးမှ လွတ်၏၊ ရထရေကဲ့(လှည်း ရထား သွားသောအခါ ထသော) မြူမှုန်ပါလျှင်ကား ထိုမြူမှုန်သည် ယာဝဇီဝိကဖြစ်သောကြောင့် အကပ်ခံပြီးမှဖြစ်စေ, စစ်၍ဖြစ်စေ သောက်ရမည်၊ ဤသို့ ရေသက်သက်သည်

အာဟာရမဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥဒကေ-၌၊ အာဟာရသညာယ-အာဟာရဟူသော အမှတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒန္တပေါနေ-ဒန်ပူ၌၊ ဣဒံ-ဤဒန်ပူကို၊ မုခဒ္ဒါရံ-ခံတွင်းပေါက်သို့၊ အာဟဋ္ဌ-သွင်းဆောင်အပ်ပြီ၊ ဣတိ သညာယ စ-ဤသို့သော အမှတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌာစ္ဆာယန္တာနံ-ကုဋ္ဌာစ္ဆပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ကုဋ္ဌာစ္ဆဝိနောဒနတ္ထံ-ကုဋ္ဌာစ္ဆကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ဥဒကံ-ကို၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျှော်စွာ၊ ပါတုံ-သောက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဒန္တကဋ္ဌံ-ဒန်ပူကို၊ ဒန္တပေါနပရိဘောဂေန-ဒန်ပူ အသုံးအဆောင်ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ စ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒံ ဒွယံ-ဤရေ, ဒန်ပူဟူသော ၂ ပါးအပေါင်းကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော ဝတ္ထုကို၊ အဗ္ဗောဟရဏတ္ထာယ-စားမျိုခြင်းငှာ၊ ဂဏှတော-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ဂဟဏေ-ခံယူရာအခါ၌၊ ဒုက္ကဋံ(ဟောတိ)၊ အဗ္ဗောဟာရေ အဗ္ဗောဟာရေ-စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဒန္တကဋ္ဌရသော-ဒန်ပူရည်သည်၊ အဇာနန္တဿ-မသိစဉ်၊ ဝါ-မသိသော ရဟန်း၏၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ သစေပိ ပဝိသတိ-အကယ်၍မူလည်း ဝင်သွားအံ့၊ ဧဝံသတိပိ-လည်း၊ ပါစိတ္တိယမေव-သာတည်း။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ဝေသာလိယဲ၊ အညတရံ-အမျိုးအမည်အားဖြင့် မထင်ရှားသော၊ ဘိက္ခုံ-ကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ အဒိန္နံ-မပေးအပ်သော၊ ဝါ-မကပ်အပ်သော၊ အာဟာရံ-ကို၊ အာဟရဏဝိတ္ထာသို့-ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတကေ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော အာဟာရ၌၊ အပဋိဂ္ဂဟိတသညိနော-အကပ်မခံအပ်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-သုံးဆောင်သော

အာဟာရတွင် မပါဝင်သော်လည်း အချို့က ခံတွင်းသို့ သွင်းအပ်သည့်အတွက် "အာဟာရ"ဟု ထင်ကြ၍ "အကပ်မခံဘဲ သောက်ကောင်းမှ သောက်ကောင်းရဲ့လား"ဟု ယုံမှားသံသယဖြစ်ကြ၏၊ "မုခဒ္ဒါရ"အရ ခံတွင်းအောက်ပေါက် မယူဘဲ အထက် ပါးစပ်ပေါက်ဟု ထင်၍ ဒန်ပူ၌လည်း ပါးစပ်တွင်းသို့ သွင်း၍ ဝါးရသောကြောင့် ထို့အတူပင် သံသယဖြစ်ကြ၏၊ ထို သံသယဖြစ်ခြင်းကို ပယ်ခြင်းငှာ "အညတ္ထ ဥဒကဒန္တပေါနာ"ဟု မိန့်တော်မူရသည်။

ဒန္တကဋ္ဌရသော။ ။ရှေးက ဒန်ပူကို သွားကြားထိုးရုံမက, အရည်ထွက်အောင် သွားဖြင့် ကိုက်ဝါးကြ၏၊ ထိုအရည်သည် သွားကြား၌ ညစ်နေသော ဆွမ်းဟင်းစသော အာမိသနှင့် ရောရှိဖြစ်စေ, မရောဘဲ အရည်သက်သက်ဖြစ်စေ (မိမိ မသိဘဲ) ဝင်သွားသော်လည်း (ဤ သိက္ခာပုဒ်က အစိတ္တကဖြစ်သောကြောင့်) ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် အကပ်ခံပြီးမှ ဒန်ပူကို ဝါးသင့်၏၊ အကပ်မခံလျှင် အရည်မဝင်အောင် သတိထားရလိမ့်မည်။ [ဒန္တဿ-သွား၏+ကဋ္ဌ-သုတ်သင်ကြောင်း သစ်သားတည်း၊ ဒန္တကဋ္ဌ-သား၊ ဧတေန-ဖြင့်၊ ဒန္တံ-ကို + ပုနာတိ-ဖြူစင်အောင် သုတ်သင်ရ၏၊ ဣတိ ဒန္တပေါနော။]

ရဟန်း၏၊ ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ (ပဋိဂ္ဂဟိတကေ-၌၊) ပဋိဂ္ဂဟိတသညိဿ-အကပ်ခံ အပ်ပြီးဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ပရိဘုဥ္ဇန္တိဿ-၏လည်းကောင်း၊) ဥဒကဒန္တ ပေါနေ-ရေ, ဒန်ပူ၌၊ (ပရိဘုဥ္ဇန္တိဿ)၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ မဟာဝိကဋာနိ-မဟာ ဝိကဋဆေးတို့ကို၊ ပစ္စယေ-မြွေကိုက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ [သတိ ပစ္စယေတိ-ကာရဏော သတိ, သပ္ပဒဋ္ဌေတိ အတ္ထော၊] ကပ္ပိယကာရကေ-အပ်အောင် ပြုမည့်သူသည်၊ (ကပ်မည့်သူသည်)။ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပရိဘုဥ္ဇန္တိဿ-၏လည်းကောင်း၊ [မြွေကိုက်ခြင်းဟူ သော အကြောင်းလည်း ရှိ, ကပ်မည့်သူလည်း မရှိ၍ ကိုယ်တိုင်ယူစားလျှင် အာပတ္တိ၊] ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ, အနာပတ္တိ။

ဧတ္ထ-ဤ အသတိ ကပ္ပိယကာရကေဟူသော ပါဠိ၌၊ ဒုဗ္ဗစော-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော(အပြောခက် အဆိုခက်ဖြစ်သော)၊ ကပ္ပိယကာရကောပိ-ကပ္ပိယ ကာရကသည်လည်းကောင်း၊ အသမတ္ထော-မစွမ်းနိုင်သော၊ [သစ်စိမ်းကို ပြာချဖို့ရန်, မြေကူးဖို့ရန် မစွမ်းနိုင်သော ကလေးစသူများ၊] ကပ္ပိယကာရကောပိ-သည်လည်း ကောင်း၊ အသန္တပက္ခေယေဝ-မရှိသူ၏အဖို့၌သာ၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ ဆာရိကာယ-ပြာသည်၊ အသတိ-သော်၊ သုက္ခဒါရုံ-ခြောက်သောသစ်သားကို၊ စာပေတွာ-မီးရှို့၍၊ တသ္မိံ-ထိုခြောက်သော သစ်သားသည်၊ အသတိ စ-မရှိပြန်သော်လည်း၊ အလ္လဒါရုံ-စိုသော သစ်သားကို၊ ရက္ခတောဝ-သစ်ပင်မှ၊ ဆိန္ဒိတ္တာပိ-ကိုယ်တိုင်ဖြတ်၍သော်မှ လည်း၊[ပိကား ထုံးစံအားဖြင့် မဖြတ်ကောင်းသည်ကိုသော်မှ ခွင့်ပြုသော သမ္ဘာဝနာ တည်း၊] ကာတုံ-ပြာဖြစ်အောင် ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ မတ္တိကာယ-မြေညက် အကျိုးငှာ၊ ပထဝီ-မြေကို၊ ခဏိတုံ စ-တူးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ စတုဋ္ဌမမ္မိ-၄ ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဣဒံ မဟာဝိကဋံ-ဤ မဟာဝိကဋဆေးသည်၊ ကာလောဒိဿံ ၊နာမ-ကာလောဒိဿ မည်၏၊ [မြွေ ကိုက်ရာ ကာလကို ရည်ရွယ်၍ ခွင့်ပြုအပ်သည်-ဟူလို၊] သပ္ပဒဋ္ဌကဿေယေဝ-မြွေကိုက်အပ်ရာ ခဏ၌သာ၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ အညဒါ-

---

မဟာဝိကဋာနိ။ ။ဂူထ (မစင်), မုတ္တံ (ကျင်ငယ်), ဆာရိကာ (ပြာ), မတ္တိကာ (မြေညက်) ဤ ၄ မျိုးတို့သည် တည်ရာ စသည်အားဖြင့် ဟစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူကြသောကြောင့် "ဝိရူပါနိ-မတူသောသဘော ရှိကုန်သည်၊ ဇာတာနိ-ဖြစ်ကုန်၏"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ဤအလို "ဝိသဒိသံ-မတူအောင်+ကတာနိ-ပြုအပ်သော ဝတ္ထုတို့တည်း၊ ဝိကတာနိ-တို့"ဟု ပြု၊ တစ်နည်း-ပကတိ အစာ မဟုတ်သောကြောင့် "ဝိကဋာနိ ဝိရူပါနိ-ဖောက်ပြန်သော (ထူးခြားသော) အစာတို့သည်၊ ဇာတာနိ"ဟု ဋီကာ တစ်နည်းဖွင့်၏၊ ဤအလို ဝိကဋသဒ္ဒါကို "ဝိကတိ"နှင့် အနက်တူဟု မှတ်ပါ၊ ဝိကရိယန္တေ-ပကတိမှ ဖောက်ပြန်အောင် ပြုအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ ဝိကဋာနိ၊ မဟန္တာနိ-ကြီးကျယ်ကုန်သော + ဝိကဋာနိ မဟာဝိကဋာနိ။

အခြားအခါ၌၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာ - အကပ်ခံ၍၊ (ပဋ္ဌိဂ္ဂါဟာပေတွာ ရှိသည်ကား မကောင်း)၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-ရာ၏။

အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတာ - အကပ်မခံအပ်သော ဝတ္ထု၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနနုညာတတာ-သီးခြား ခွင့်ပြုအပ်သော ဝတ္ထုမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓူမာဒိအဗ္ဘောဟာရိကာဘာဝေါ-အခိုးအစရှိသော အဗ္ဘောဟာရိကဝတ္ထု၏ မဟုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အဗ္ဗောဟရဏံ-စားမျိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့ ဣမာနိ စတ္တာရိ-တို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဂၢိနိ-တို့တည်း၊ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ-တို့သည်၊ ဧဋ္ဌကလောမသဒိသာနိ-ဧဋ္ဌကလောမသိက္ခာပုဒ်၏ သမုဋ္ဌာန် စသည်တို့နှင့် တူကုန်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဒသမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

စတုတ္ထော-သော၊ ဘောဇနဝဂ္ဂေါ-တည်း။

ဓူမာဒိ ၊ပေ၊ ဘာဝေါ။ ။အမွှေးတိုင် စသည်မှ ထွက်သော အခိုးကို "ဓူမ"ဟု ဆို၏၊ ထို ဓူမသည် ခံတွင်းသို့ ဝင်သွားသော်လည်း အာပတ်သင့်ခြင်း၏အကြောင်း မလုံလောက်သော ကြောင့် အနာပတ္တိတည်း၊ အာဒိဖြင့် ပုပ္ပဂန္ဓ-ပန်းအနံ့၊ ဆွမ်းစားရာ၌ သွားချင်းကြိတ်၌ဖြစ်သော သွားမှုန့်ကလေးများကို ယူ။ [ဝေါဟာရံ-အာပတ်၏ အကြောင်းဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတီတိ ဝေါဟာရိကော၊ နဝေါဟာရိကော အဗ္ဗောဟာရိကော။]

၁။ အစေဋ္ဌက သိက္ခာပုဒ် အစေဋ္ဌကဝဂ္ဂဿ-၏၊ ပဌမေ-၌၊ အစေဋ္ဌကာဒိနံ-အစေဋ္ဌက အစရှိကုန်သော၊ ဧတေသံ အညတိတ္ထိယာနံ-ဤသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါးသော တိတ္ထိတို့အား၊ [ဤအစေဋ္ဌကပရိဗ္ဗာဇကတို့ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ယံကိဉ္စိ-သော၊ အာမိသံ-ဆွမ်းစသော အာမိသကို၊ ဧကပယောဂေန-တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂဖြင့်၊ ဒေန္တိဿ-ပေးသော ရဟန်း၏၊ ဧကံ-တစ်ချက်သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အဝစ္ဆိန္နဿ အဝစ္ဆိန္နဿ-ဖြတ်၍ ဖြတ်၍၊ (ပေးကြောင်း ပယောဂကို ရပ်၍ ရပ်၍-ဟူလို၊) ဒေန္တိဿ-ပေးသောရဟန်း၏၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-ပယောဂတိုင်း ပယောဂတိုင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ-ပရိဗ္ဗာဇိကမအား၊ ဒွေ ပူပေ-မုန့် ၂ ယောက်တို့ကို၊ ဒါနဝတ္ထုသို့-ပေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ ၊ပေ၊ ဥဒကဒန္တပေါနံ-ကို၊ ဒေန္တိဿ-ပေးသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အတိတ္ထိယေ-တိတ္ထိမဟုတ်သူ၌၊ တိတ္ထိယသညိဿ-တိတ္ထိဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဒေန္တိဿ-လည်းကောင်း၊) ဝေမတိကဿ-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်း ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဒေန္တိဿ) စ-လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။

အတိတ္ထိယေ-၌၊ အတိတ္ထိယသည်သ-တိတ္ထိမဟုတ်သူဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဒေန္တိသ)၊ အနုပသမ္ပန္နေန-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒါပေန္တသ-ပေးစေသောရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုတိတ္ထိတို့၏၊ သန္တိကေ-အနီး၌၊ ဘာဇနံ-စားခွက်ကို၊ နိက္ခပိတ္တာ-ချထားပြီး၍၊ ဣဒံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ဂဏှထ-ယူကုန်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏန္တသ-ပြောဆိုသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ တေသံ ဝါ-ထိုတိတ္ထိတို့၏သော် လည်း၊ နိက္ခိတ္တဘာဇနေ-ချထားအပ်သော ခွက်၌၊ ဒေန္တသ-ထည့်ပေးသောရဟန်း ၏လည်းကောင်း၊ ဗာဟိရလေပံ-အပ၌ လိမ်းကျံကြောင်း ဆီအစရှိသည်ကို၊ ဒေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အညတိတ္ထိယတာ-အညတိတ္ထိယ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနနုညာ တတာ-ခွင့်ပြုအပ်သောဝတ္ထု၊ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ (ဗာဟိရလေပ မဟုတ်ခြင်း-ဟူလို၊) အလ္လောဟရဏီယတာ-စားမျိုအပ်သော အာဟာရ၏ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ အလ္လောဟရဏတ္ထာယ-စားမျိုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သဟတ္ထာ-မိမိ လက်ဖြင့်၊ အနိက္ခိတ္တဘာဇနေ-ချထားအပ်သည်မဟုတ်သော စားခွက်၌၊ ဒါန်- ပေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ-တို့သည်၊ ဇတ္ထု-၌၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ပဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၂။ ဥယျောဇနေ သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ၊ ဒါပေတ္တာ ဝါ အဒါပေတ္တာ ဝါတိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ အာမိသံ-ယာဂုစသော အာမိသကို၊ [ယာဂုအာဒိကံ ယံကိဉ္စိ အာမိသံ၊] ဒါပေတ္တာ ဝါ-ပေးစေပြီး၍သော်လည်း ကောင်း၊ နှ ဒါပေတ္တာ ဝါ-မပေးစေဘဲသော်လည်းကောင်း၊ ဥယျောဇေယျာတိ-ကား၊ မာတုဂါမေန-မာတုဂါမနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဟသနကီဠနရဟောနိသဇ္ဇာဒီနိ- ရယ်ရွှင်ခြင်း, ကစားခြင်း, ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ထိုင်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ [အာဒိ သဒ္ဒေန ဝုတ္တာဝသေသံ ကာယဝစီဒ္ဒါရဝိတိက္ကမံ သင်္ကာတိ၊] ကတ္တုကာမော- ပြုလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဂစ္ဆ-ပြန်တော့၊ ဣတိ အာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသောစကား တို့ကို၊ ဝတ္တာ-ပြော၍၊ ဥယျောဇေယျ-ပြန်လွှတ်အံ့။

ဗာဟိရလေပံ။ ။ဗာဟိရေ-အပြင်ပ၌+လေပေါ-သုတ်လိမ်းကြောင်းတည်း၊ ဗာဟိရလေပေါ- ကိုယ်ပ၌ သုတ်လိမ်းကြောင်း၊ ကိုယ်တွင်း၌ စားမျိုဖို့ မဟုတ်, ကိုယ်၏ အပေါ်ယံအရေ ခြေဖဝါး စသည်၌ လိမ်းဖို့ဖြစ်သော ဆီ-ထောပတ် စသည်တည်း။ [ဗာဟိရလေပန္တိ-တေလာဒီ။]

စတ္တာရိ။ ။အင်္ဂါရေတွက်ရာ၌ "တီဏိ"ဟု စာအများ ရှိ၏၊ ဝိမတိ၌ကား "အလ္လောဟရဏီ ယတာ"ဟု အင်္ဂါတစ်ပါးပြု၍ "စတ္တာရိ"ဟု ရှိသည်၊ တေရသကဏ်၌မူ "အနနုညာတတာ" မပါဘဲ "တီဏိ"ဟု ရှိ၏၊ "အလ္လောဟရဏီယ"ဟု ဆိုလျှင် "အနနုညာတတာ"မပါဘဲ ပြီးနိုင်သောကြောင့် တေရသကဏ် စာအရှိက ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်၏၊ ဤအဌကထာ ၌ကား "အနနုညတတာ" ပါနေသောကြောင့် ၄ ပါးသာ ဖြစ်ရပေမည်။

ဧတေဒေဝါတိ-ကား၊ ဧတံ အနာစာရမေဝ-ဤ ဟသနစသော မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကိုသာလျှင်၊ ပစ္စယံ ကရိတ္တာ-အကြောင်းပြု၍၊ အည့်-အခြားသော၊ ပတိရူပ်-လျောက်ပတ်သော၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ နု (ပစ္စယံ ကရိတ္တာ)-အကြောင်းမပြုမူ၍၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဥယျောဇနမတ္တေ-ပြန်လွှတ်ခြင်းမျှ၌၊ တာဝ-ဒုတိယဒုက္ကဋ်, ပါစိတ်အာပတ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ အသ-ထိုပြန်လွှတ်သောရဟန်း၏၊ သော-ထိုပြန်လွှတ်အပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဒဿနူပစာရံ ဝါ-မြင်ခြင်း၏ ဥပစာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မြင်လောက်ရာ ဥပစာကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဝနူပစာရံ ဝါ-ကြားခြင်းခြင်း၏ ဥပစာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြားလောက်ရာ ဥပ်စာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကေန ပါဒေန-ခြေတစ်လှမ်းဖြင့်၊ ဝိဇဟတိ-စွန့်၏၊ (တဒါ-ထို အခါ၌၊) အပရံ-အခြားသော၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယေန (ပါဒေန)-ဒုတိယခြေလှမ်းဖြင့်၊ (ဒဿနူပစာရေ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊) သဝနူပစာရေ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊) ဝိဇဟိတေ-စွန့်အပ်ပြီးသော်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဒဿနူပစာရံ ဝါ အစရှိသောပါဠိ၌၊ ဒဿနူပစာရသ-ဒဿနူပစာ၏။ အဒ္ဓေါကာသေ-လွင်ပြင်၌၊ ဌတ္တာ-တည်၍၊ ဒ္ဝါဒသဟတ္ထပ္ပမာဏံ-၁၂ တောင် ပမာဏသည်၊ (ဟောတိ)၊ သဝနူပစာရသ-သဝနူပစာရ၏၊ တထာ-ထို့အတူ ၁၂ တောင်ပမာဏတည်း၊ ပန-ကား၊ အန္တရာ-၁၂ တောင်၏ အကြား၌၊ ကုဋ္ဌဒ္ဝါရပါကာရာဒယော-နံရံ, တံခါး, တံတိုင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-အကယ်၍ ရှိကုန်အုံ့၊ (ဧဝံ သန္တေသု-ကုန်လတ်သော်၊) တေဟိ-ထိုနံရံ, တံခါး, တံတိုင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ အန္တရိတဘာဝေါယေဝ-ခြားကွယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ပင်၊ ဥပစာရာတိက္ကမော-ဥပစာကို လွန်ခြင်းတည်း။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ ဥယျောဇနဝတ္ထုသို့-ပြန်လွှတ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဥယျောဇနာဏတ္တိကာယ-ပြန်လွှတ်ဖို့ရန် စေခိုင်းခြင်းအားဖြင့်၊ [ကိုယ်တိုင် အပြန်မခိုင်းဘဲ ပြန်ဖို့ရန် ပြောလိုက်ပါဟု တစ်ဆင့်ခိုင်းခြင်းအားဖြင့်၊] သာဏတ္တိက်-စေခိုင်းခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ တိကပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အနုပသမ္ပန္နေ-၌၊ တိကဒုက္ကဋ်-၃ ချက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဒုက္ကဋ် အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-ဥပသမ္ပန္န, အနုပသမ္ပန္န ၂ ဦးလုံးတို့၏အပေါ်၌လည်း၊ ကလိသာသနာရောပနေ-ကောဓအတွက် အမိန့်အာဏာကို တင်ခြင်း၌၊

♦ **အည့်**။ ။ဌပေတ္တာ ဝုတ္တပ္ပကာရံ အနာစာရံ-ဆိုအပ်ပြီး အနာစာရ မဟုတ်ဘဲ၊ ဥဘိန္နံ ဧကတော နု ယာပနာဒိ-အစ္ကဲ့ ပတိရူပကာရဏံ-၂ ပါးအတူ ဆွမ်းခံလျှောင် မမျှခြင်း စသော (ပြန်လွှတ်ဖို့ရန်) သင့်လျော်သော အကြောင်းကို၊ ပစ္စယံ နု ကရိတ္တာ-အကြောင်းမလုပ်ဘဲ "ဥယျောဇေယျ-အုံ့"ဟုစပ်။ [ဋီကာ၌"ကရိတ္တာ နု ဟောတိတိ အတ္ထော"ဟု စာစပ်လွဲသည်။]

(ဒေါသအတွက် နှိပ်နှိပ်စက်စက် ပြောဆို အပြစ်တင်ခြင်း၌)၊ ဒုက္ခဋ္ဌမေဝ (ဟောတိ)၊ ဥဘော-၂ ဦးသော ငါတို့သည်၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ (သမာနာ-ကုန်လတ်သော်၊) နု ယာပေဿာမ-မျှတကုန်လိမ့်မည် မဟုတ်၊ ဣတိ ဧဝမာဒီဟိ-ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ပတိရူပကာရဏေဟိ-လျှောက်ပတ်သော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဥယျောဇေန္တိသ-ပြန်လွှတ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒိနဋ္ဌ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အနာစာရံ-မလျှောက်ပတ်သော အကျင့်ကို၊ အာစရိတုကာမတာ-ကျင့်လိုသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တဒတ္ထမေဝ-ထိုမလျှောက်ပတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း အကျိုးငှာပင်လျှင်၊ ဥပသမ္ပန္နသ-ရဟန်းကို၊ ဥယျောဇနံ-ပြန်လွှတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥယျောဇိတသ-ပြန်လွှတ်အပ်သော ရဟန်း၏၊ ဥပစာရာတိက္ကမော-ဥပစာကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ တီဏိ၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ သဘောဇနေ သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ (ယံ ကုလံ-အကြင် အမျိုးသည်၊ ဝါ-အကြင် အိမ်သည်၊) ဥဘောဟိ-သမီးခင်ပွန်းနှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဇနေဟိ-လူတို့နှင့်၊ သဟ ဝတ္တတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံကုလံ-သည်၊) သဘောဇနံ- မည်၏၊ သဘောဇနေ-သမီး ခင်ပွန်း နှစ်ယောက်ဟူသော လူတို့နှင့်တကွဖြစ်သော၊ တသ္မိံ (ကုလေ)-ထိုအမျိုး၌၊ ဝါ-ထိုအိမ်၌၊ အထဝါ-ကား၊

ကလိသာသနာရောပနေ။ ။ကလိ ဝုစ္စတိ ကောဓော၊ တဿ သာသနံ (အာဏာ) ကလိသာသနံ၊ တဿာရောပနေတိ အတ္ထော၊ "ကောဓ၏ အမိန့်အာဏာကို တင်ခြင်း"ဟူသည် စိတ်ဆိုးနေခြင်းဟူသော ဒေါသကြောင့် ထိုဒေါသအလိုက် ထိုသူ့အပေါ်၌ အပြစ်တင်ခြင်းတည်း။ ["အပ္ပေဝ နာမ ဣမိနာပိ ဥဒ္ဓာဠော ပဏ္ဍိတေယျာတိ-ဤအပြစ်တင်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သည် ဖြစ်၍ ဖဲသွားတန်ရာ၏"ဟု ကြံပြီးလျှင် "သူ၏ ရပ်ပုံ, ထိုင်ပုံ, အာလောကိတ ဝိလောကိတ လုပ်ပုံကို ကြည့်စမ်းလော့၊ သစ်ဝုတ်တိုလို ရပ်, ခွေးလို ထိုင်, မျောက်လို ဟိုကြည့် ဒီကြည့် ကြည့်တယ်"ဤသို့ စသည်ဖြင့် နှိပ်နှိပ်စက်စက် ပြောဆိုခြင်း-ဟူလို။]

ဥဘော ၊ပေ၊ ဧဝမာဒီဟိ။ ။သင်နှင့် ငါတို့ ၂ ပါးအတူ ဆွမ်းခံလျှင် ၂ ပါးလုံး မျှတအောင် ရကြလိမ့်မည်မဟုတ်၊ အာဒိဖြင့် အဖိုးတန်ဘဏ္ဍာကို မြင်၍ လောဘဖြစ်မည်စိုးခြင်း, မာတုဂါမကို မြင်၍ သာသနာတော်၌ မပျော်မည် စိုးခြင်း, ဂိလာနအတွက် ကျောင်း၌ ကျန်ရစ်သူအတွက် ကျောင်းစောင့်နေသူအတွက် ယာဂု စသည်ကို ပြန်ပို့စေလိုခြင်း ဤသို့ စသော ရိုးသားသော အကြောင်းများကို ယူပါ။

သဟ ၊ပေ၊ သဘောဇနံ။ ။"သဟ+ဥဘောဟိ ဇနေဟိ ယံ ဝတ္တတိတိ သဘောဇနံ"ဟု တိပဒဝဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ပြုစေလို၍ "သဟ+ဥဘောဟိ+ဇနေဟိ"ဟု ဖွင့်သည်၊ တိပဒ မဖြစ်စေလိုလျှင် "ဥဘော+ဇနာ ဥဘောဇနာ"ဟု ကမ္မဓာရည်းပြု၊ ဥဘော၌ ယောဝိဘတ် မကျေသော အလုတ္တသမာသ်၊ "သဟ+ဥဘောဇနေဟိ ယံတိ သဘောဇနံ"ဟုလည်း ပြုနိုင်၏၊ [သဟကို သပြု၍ ဥကို ချေ။]

[အထ ပုဗ္ဗော-ရှေ့ဖြစ်သော၊ နယော-နည်းသည်၊ ယုတ္တော-သဒ္ဒပရိယာယ်, တစ်မျိုးဆွယ်၍, တင့်တယ်လျောက်ပတ်, ကောင်းမြတ်လှပေပြီ၊ ဝါ အပရော-သော၊ နယော-ကို၊ မယာ, ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်၏၊ ဝါ-ဆိုဦးအံ့၊ ဤသို့လည်း ဆရာတို့ အနက်ပေးကြသေး၏။] သဘောဇနေတိ-ကား၊ သဘောဂေ-သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော မိန်းမ ယောက်ျားနှင့်တကွဖြစ်သော၊ (တသို့ ကုလေ-၌၊) ဟိ-မှန်၏၊ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတ ပုရိသဿ-ရာဂသည် လုယူအပ်သော စိတ်ရှိသော ယောက်ျား၏၊ ဣတ္ထိ-သည်၊ ဘောဂေါ-အသုံးအဆောင်တည်း၊ (ရာဂပရိယုဋ္ဌိတာယ-ရာဂသည် လုယူအပ်သော စိတ်ရှိသော၊) ဣတ္ထိယာစ-၏လည်း၊ ပုရိသော-သည်၊ ဘောဂေါ-တည်း၊ တေနေဝ-ပင်လျှင်(ဣတ္ထိ ပုရိသတို့ ဘောဂမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်၊) အဿ-ထိုသဘောဇနဟူသောပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဣတ္ထိစေဝ ဟောတိ ပုရိသော စာတိ အာဒိ-ဣတ္ထိ စေဝ ဟောတိ ပုရိသော စ အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

အနုပခဇ္ဇ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျာတိ-ကား၊ အနုပဝိသိတ္တာ- အနီးသို့ ဝင်၍၊ နိသီဒေယျ-ထိုင်အံ့၊ တသို့ ကုလေ-ထိုအမျိုး၌၊ ဝါ-ထိုအိမ်၌၊ ယံ သယနိယရံ-အကြင် အိပ်ရာခန်းဆောင်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တဿ-ထိုအိပ်ရာခန်းဆောင်၏၊ (သာမည)၊ မဟာ စတုသာလာဒီသု-ကြီးစွာသော လေးဖက်တန်းလျား အစရှိသော အိမ်တို့၌၊ ကတဿ-ပြုအပ်သော၊ မဟလ္လကဿ-ကြီးကျယ်သော အိပ်ရာခန်းဆောင်၏၊ (ဝိသေသ)၊ ပိဌသယ်ဌတော-တံခါးပေါင်မှ၊ ဟတ္ထပါသံ-ဟတ္ထပါသ်ကို၊ ဝိဇဟိတ္တာ-စွန့်၍၊ အန္တော-အတွင်း၌ ဖြစ်သော၊ သယနဿ-အိပ်ရာခန်းဆောင်၏၊ အာသန္နေ-အနီးဖြစ်သော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ (နိသီဒေယျ-ထိုင်အံ့၊)

သဘောဂေ။ ။ဤနည်း၌ "ဘုဋ္ဌိတတ္ထံတိ ဘောဇနံ-ယောက်ျား၏ စည်းစိမ်ဖြစ်သော မိန်းမ, မိန်းမ၏ စည်းစိမ်ဖြစ်သော ယောက်ျား၊ သဟ+ဘောဇနေန + ယံ ဝတ္ထုတိ်တိ သဘောဇနံ" ဟု ပြု။

အနုပခဇ္ဇ။ ။"အနုပဝိသိတ္တာ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် "အနု+ဥပ+ခဒ"ဟု မကြံဘဲ "အနု+ပ+ခဒ+တ္တာ"ဟု ကြံပါ။ [ပါစိတ္တာဒီယောဇနာ အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ကား "အနု+ဥ+ခဒ"ဟု ကြံလေသည်။] တ္တာကို ယပြု၊ ဒျကို ဇပြု၊ ခဒဓာတ်သည် ဟိသာအနက်ကို ဟော၏၊ သူတို့၏ အနီးသို့ ဝင်ခြင်းသည် သူတို့ကို ညှဉ်းဆဲရာ ရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် "အနုပဝိသိတ္တာ"ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထကို ဖွင့်သည်၊ "အနု-အနီး၌+ပခဇ္ဇ-ညှဉ်းဆဲ၍"ဟု သဒ္ဒတ္ထ မှတ်ပါ။

သယနိယရံ။ ။သယန္တိ ဧတ္ထာတိ သယနီယံ၊ သယနီယံ စ+တံ+ယရံ စာတိ သယနိယရံ=အိပ်ခန်းဖြစ်သော အိမ်၊ ဝါ-အိပ်ရာအခန်း။ ["သယနီယယရ"ဟု ဆိုလိုလျက် ယကို ချေ၊ ဤကို မလျှော့ရသေးပြု။]

ခုဒ္ဒကသ - ငယ်သော အိပ်ရာခန်းဆောင်၏။ ဝေမ၌ - အလယ် အရပ်ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ-ကျော်လွန်၍၊ နိသီဒေယျ-အုံ့၊ ဣတိ အတ္ထေအတ္ထော၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ နိသိန္နသ-ထိုင်နေသောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ဤက္ခဒ် (သိက္ခာပဒ်)၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ အသယနိယရေ-အိပ်ရာခန်းဆောင်မဟုတ်သော အရပ်၌၊ သယနိယရသည်နော-အိပ်ရာခန်းဆောင်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကသဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (နိသီဒန္တသ-ထိုင်သောရဟန်း၏၊) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ အသယနိယရေ-၌၊ နသယနိယရသည်သ-အိပ်ရာခန်းဆောင်ဟု အမှတ်မရှိသည်ဖြစ်၍၊ (နိသီဒန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဝုတ္တလက္ခဏ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ [“မဟလ္လကသ ပိဌသယ်ာဌတော” အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊] ပဒေသ-အရပ်ကို၊ အနတိက္ကမိတ္တာ-မကျော်လွန်မူ၍၊ နိသီဒန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ [နိသိန္နသဟု အတိတ် တပစ္စည်းဖြင့် ရှိသည်ကား မကောင်း။] ဘိက္ခုသ္မိံ-ရဟန်းယောက်ျားဟူသော၊ ဒုတိယကေ-၂ ယောက်မြောက် အဖော်သည်၊ သတိ-သော်၊ နိသီဒန္တသ၊ ဥဘောသု-သမီး ခင်ပွန်း၂ ယောက်တို့သည်၊ နိက္ခန္တေသု ဝါ-အိပ်ခန်းမှ ထွက်ကုန်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ ဝိတရာဂေသု ဝါ-ကင်းသော ရာဂရှိကုန်သော်လည်းကောင်း၊ နိသီဒန္တသ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အဝိတရာဂ ဇာယမ္ပတိကာနံ-မကင်းသော ရာဂရှိသော သမီး ခင်ပွန်းတို့၏၊ သန္ဓိဟိတတာ-တည်နေကုန်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သယနိယရတာ-အိပ်ရာခန်းဆောင်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယသ-၂ ယောက်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုပခဋ္ဌ-အနီးသို့ ဝင်၍၊ နိသီဒနံ-ထိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ။ ။ တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄-၅။ ရဟောပဋ္ဌိတ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထပဉ္စမာနိ-တို့ကို၊ ပေ၊ ပဋ္ဌိတ္ဌာနာသနေစ-ဖုံးကွယ်အပ်သော အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ရဟောစ-နား၏ ကွယ်ရာ၌လည်းကောင်း၊ နိသဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ,ပညတ္တာနိ-ပြီ၊ သာမာရဏပညတ္တိယော-တို့တည်း၊ ပေ၊ သေသော-ကြွင်းသော၊ ကထာနယော-ဆိုဖွယ်နည်းကို၊ အနိယတဒ္ဓယေ-အနိယတသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်း၌၊ ဝုတ္တနယေ နေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ စတုတ္ထပဉ္စမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ခုဒ္ဒကသ။ ။ဝိတ္ထာရတော ပဉ္စဟတ္ထပ္ပမာဏံ ဟောတိ=အကျယ်ငါးထောင်ရှိသော အိမ်၊ တသ မဇ္ဈိမဌာနံ ပိဌသံယာဌတော အမှုတေယျဟတ္ထပ္ပမာဏမေဝ ဟောတိ=ထိုအိမ်ကလေး၏ အလယ်အရပ်သည် တံခါးပေါင်မှ နှစ်တောင့်ထွာသာ ပေး၏။

ဝိတရာဂေသု။ ။ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ဝတ္ထုရင်း၌ အိပ်ခန်းဝယ် ဝင်ထိုင်သော ရဟန်းရှိစဉ် ယောက်ျားက ရာဂဖြစ်နေ၍ ရဟန်းကို သွားစေလိုလျက် မသွားခြင်းဟူသော အမှုဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ၂ ယောက်လုံး ဝိတရာဂ(အနာဂါမ်)ဖြစ်ကြလျှင် ထိုင်သော်လည်း အနာပတ်ဟု ခွင့်ပြုတော်မူသည်။

၆။ စာရိတ္တ သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ နိမန္တိတောတိ-ကား၊ ပဠုန်-ကုန်သော၊ ဘောဇနာနံ-တို့တွင်၊ အညတရေန-ဖြင့်၊ နိမန္တိတော-ပင့်ဖိတ်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ [“ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အကပ်ပွယဝစကားဖြင့် ဖိတ်အပ်သည်-ဟူလို၊] သဘတ္တော သမာနောတိ-ကား၊ တေနေဝ နိမန္တနဘတ္တေန-ထိုပင့်ဖိတ်ကြောင်း ထမင်းဖြင့်ပင်၊ သဘတ္တော-ဘတ်ရှိသည်၊ သမာနော-လျက်၊ သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာတိ-ကား၊ အန္တောဥပစာရသီမာယ-ဥပစာရသီမ၏အတွင်း၌၊ ဒဿနူပစာရေ-၌၊ ဘိက္ခုံ, ဒိသွာ-၍၊ ယံ-အကြင်ရဟန်းကို၊ ပကတိဝစနေန-ပြောရိုးဆိုစဉ်စကားဖြင့်၊ အာပုစ္ဆိတုံ-ပန်ကြောခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ရဟန်းကို၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ကုတ္တဏ္ဍာမသ-ဤအမည်ရှိသူ၏၊ ယရံ-သို့၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားမလို့ပါ၊ ကုတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ စာရိတ္တံ-လှည့်လည်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇာမိ-ရောက်မလို့ပါ၊ ကုတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဤဒိသေန-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဝစနေန-ဖြင့်၊ အနာပုစ္ဆိတ္တာ-မပန်ပြောမူ၍၊ (စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျ၌ စပ်)။

ပုရေဘတ္တံဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံဝါတိ-ကား၊ ယေန ဘတ္တေန-အကြင်ဘတ်ဖြင့်၊ နိမန္တိတော-ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီ၊ တသ္မိံ-ထိုဘတ်ကို၊ ဘုတ္တေဝါ-စားအပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ အဘုတ္တေဝါ-မစားအပ်သေးမီလည်းကောင်း၊ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယ္မာတိ-ကား၊ ယသ္မိံ ကုလေ-အကြင်အမျိုး၌၊ ဝါ-အကြင်အိမ်၌၊ နိမန္တိတော-ပြီ၊ တတော-ထို(ပင့်ဖိတ်အပ်ရာ)အမျိုးမှ၊ ဝါ-အိမ်မှ၊ အညာနိ-အခြားကုန်သော၊ ကုလာနိ-တို့သို့၊ ပဝိသေယ္မ-ဝင်အုံ့၊ အညတြ သမယာ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ဝုတ္တလက္ခဏံ- သိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ ဒုဝိဓမ္မိ- သော၊

အန္တော ၊ပေ၊ ဒိသွာ။ ။အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်လိုစိတ် ဖြစ်ရာ အရပ်မှ စ၍ ချဉ်းကပ်ဖို့ရန် သွားနေစဉ် ကျောင်းတိုက်ဥပစာအတွင်းဝယ် ရဟန်းတစ်ပါးပါးကို ဘေးမှာဖြစ်စေ, ရှေ့မှာ ဖြစ်စေ မြင်၍။ [ဤ ဒိသွာကို အနာပုစ္ဆိတ္တာ၌ စပ်။]

ပကတိဝစနေန။ ။“ပြောရိုးပြောစဉ် စကားဖြင့် ပြော၍ ကြားလောက်ရာ အရပ်”ဟူသည် ၁၂ တောင်အတွင်းအရပ်တည်း၊ ထို ၁၂ တောင်အတွင်း၌ ရဟန်းတစ်ပါးပါးကို “မည်သူ၏ အိမ်သို့ သွားမည်လို့ပါ”ဟု ဖြစ်စေ, “(မည်သည့်အိမ်၌) လှည့်လည်မည်လို့ပါ”ဟု ဖြစ်စေ ဤကဲ့သို့ အလားတူ စကားဖြင့် ခွင့်ပန်ရသည်။

ဘုတ္တေ အဘုတ္တေ။ ။“တသ္မိံ ဘုတ္တေ ဝါ”သည် ပစ္ဆာဘတ်၏အဖွင့် “(တသ္မိံ) အဘုတ္တေ” သည် ပုရေဘတ်၏ အဖွင့်တည်း။ များစွာသော အခြားနေရာတို့၌ “ပစ္ဆာဘတ်”ဟု ဆိုလျှင် ဆွမ်းစားချိန်၏ နောက်ဖြစ်သော မွန်းလွဲကာလကို ယူရ၏။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား မွန်းမတည့်ခင် ကာလကိုပင် ၂ ချိန်ခွဲ၍ ထိုနိမန္တနဘတ်ကို မစားမီ “ပုရေဘတ်”ဟုလည်းကောင်း, စားပြီး နောက်ကို “ပစ္ဆာဘတ်”ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။

သမယ်-သမယကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ မဗ္ဗန္ဓိကေ-မွန်းတည့်အခါသည်၊ အဝိတိ ဝတ္ထေ-မလွန်သေးမီ၊ အညသ-ပင့်ဖိတ်သူမှ၊ အခြားသူ၏၊ ကုလ-အိမ်သို့၊ သစေ ပဝိသတိ-အကယ်၍ ဝင်အုံ့၊ အထ-ထိုသို့ ဝင်လတ်သော်၊ အသ-ထိုရဟန်း၏၊ ယရူပစာရောက္ကမနေ-အိမ်၏ဥပစာကို သက်ရောက်ရာအခါ၌၊ ဒုက္ကဋံ၊ ပဌမပါဒေန-ဖြင့်၊ ဥမ္မာရံ-တံခါးခုံကို၊ အတိက္ကမန္တသ-ကျော်လွန်သော ရဟန်း၏၊ အပရမ္မို-အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယပါဒေန-ဖြင့်၊ အတိက္ကမေ-ကျော်လွန်ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ စာရိတ္တာပဇ္ဇနဝတ္ထုသို့-လှည့်လည်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ သန္ဓံ ဘိက္ခုံ၊ အနာပုစ္ဆာ-သန္ဓံ ဘိက္ခုံ၊ အနာပုစ္ဆာပညတ်လည်းကောင်း၊ ပုရေဘတ္တံ-ပုရေဘတ္တံပညတ်လည်း ကောင်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ-လည်းကောင်း၊ အညတြ သမယာ-အညတြ သမယာပညတ် လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ စတုဒ္ဒိဓာ-၄ ပါးအပြားရှိသော၊ အယံ အနုပညတ္တိ-ဤအနုပညတ်သည်၊ (ဟောတိ)။ ပေ၊ အနိမန္တိတေ-အကပ်ယနိမန္တနဖြင့် မပင့်ဖိတ်အပ်သော် မိမိ၌၊ နိမန္တိတသညိသ-အကပ်ယနိမန္တနဖြင့် ပင့်ဖိတ်အပ်သည်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကသ-ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ပဝိသတော-၏၊) ဒုက္ကဋံ၊ တသ္မိံ-ထိုအနိမန္တိတ၌၊ အနိမန္တိတ သညိသ-ဖြစ်၍၊ (အနာပုစ္ဆိတွာ-ဘဲ၊ ပဝိသတော-ဝင်သော ရဟန်း၏လည်း ကောင်း၊) သမယေ-အခါ၌၊ (အနာပုစ္ဆိတွာ, ပဝိသတော-လည်းကောင်း၊) သန္ဓံ-ထင်ရှားရှိသော၊ ဘိက္ခုံ-ရဟန်းကို၊ အနာပုစ္ဆိတွာ-၍၊ (ပဝိသတော-လည်းကောင်း၊) အသန္ဓံ-ထင်ရှားမရှိသော၊ ဘိက္ခုံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆိတွာ-၍၊ ပဝိသတော-လည်းကောင်း၊ အညသ-အခြားသူ၏၊ [ပင့်ဖိတ်သူမှတစ်ပါး အခြားသူ၏၊] ယရေနဝါ-အိမ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ယရူပစာရေနဝါ-အိမ်၏ဥပစာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂေါ-လမ်းသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တေန-ထိုအိမ်လမ်းဖြင့်၊ ဝါ-ထိုအိမ်ဥပစာလမ်း ဖြင့်၊ ဂစ္ဆတော-သွားသောရဟန်း၏လည်းကောင်း အန္ဓရာရာမဘိက္ခုနုပဿယ တိတ္ထိယသေယျပဋိက္ကမနဘတ္တိယယရာနိ-ရွာတွင်းရှိ ကျောင်းတိုက်၊ ဘိက္ခုနီမ တို့၏ကျောင်း၊ တိတ္ထိတို့၏ အိပ်ရာ နေရာ၊ ဆွမ်းစားစရပ်၊ ဘတ်ရှိရာ အိမ်တို့သို့၊

စတုဒ္ဒိဓာ။ ။ပါဠိတော်၌ "(၁) ပုရေဘတ္တံ, (၂) ပစ္ဆာဘတ္တံ, (၃) စီဝရဒါနသမယော, (၄) စီဝရကာရသမယော, (၅) သန္ဓံ ဘိက္ခုံ"ဟု အနုပညတ် ၅ ချက် ရှိ၏၊ ဤ၌ သမယနှစ်ပါးကို တစ်မျိုးတည်း သဘောထား၍ "၄ ပါး"ဟု ဆိုဟန်တူ၏၊ သို့မဟုတ်လျှင် "စတုဒ္ဒိဓာ"ဟု မရှိဘဲ "ပဉ္စဒိဓာ"ဟု ရှိရလိမ့်မည်။

အန္ဓရာရာမ ၊ပေ၊ ယရာနိ။ ။ရွာတွင်း၌ရှိသော ဘိက္ခုတို့၏အာရာမ် ကျောင်းတိုက်သည် အန္ဓရာရာမ, ရွာတွင်း၌ရှိသော ဆွမ်းစားစရပ်သည် ပဋိက္ကမန, ပင့်ဖိတ်ကြောင်း ဘတ်ရှိရာအိမ် (ဘတ်ဖြင့် ပင့်ဖိတ်သူ၏အိမ်)သည် ဘတ္တိယယရ။ [သလာကဘတ် စသည်ကို လှူနေကျ ဒါယကာ၏ အိမ်ကိုလည်း "ဘတ္တိယယရ"ဟု ပါစိတ္တာဒီအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သေး၏။]

ဂစ္ဆတော-သွားသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အာပဒါသု-ဘေးရန်တို့ကြောင့်၊ [အသက်အန္တရာယ်, ဗြဟ္မစရိယအန္တရာယ်ကို "အာပဒါ"ဟု ဆိုသည်။] ဂစ္ဆတော-လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ-လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ပဉ္စန္နံ-ကုန်သော၊ ဘောဇနာနံ-တို့တွင်၊ အညတရေန-ဖြင့်၊ နိမန္တနသာဒယနံ-ပင့်ဖိတ်မှုကို သာယာခြင်းလည်းကောင်း၊ သန္တံ-သော၊ ဘိက္ခုံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆနာ-မပန်ပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ ဘတ္တိယယရတော-ဘတ်ရှိရာအိမ်မှ၊ အညယရပ္ပဝိသနံ-တခြားအိမ်သို့ဝင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ မဗ္ဗနှိကာနတိက္ကမော-မွန်းတည့်အခါကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သမယသဝါ-အခါ၏သော်လည်းကောင်း၊ အာပဒါနံဝါ-ဘေးရန်တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ပဉ္စ-ဤငါးပါးတို့သည်၊ ဇေ-ဌ၊ အဂ်ါနိ-တို့တည်း၊ သမ္ပဋ္ဌာနာဒိနိ-တို့သည်၊ ပဌမကထိန သဒိသာနေဝ-တည်း၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကိရိယာကိရိယံ-ကိရိယ, အကိရိယတည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ မဟာနာမ သိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ စတုမာသာစ္စယပ္ပဝါရဏာတိ-ကား၊ စတ္တာရော မာသေ-၄ လတို့ပတ်လုံး၊ ဂိလာနပစ္စယပ္ပဝါရဏာ- ဂိလာနပစ္စည်းဖြင့် ဖိတ်မန်ခြင်းကို၊ (သာဒိတဗ္ဗာ၌စပ်၊) စ-ဆက်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဧတံ-"စတုမာသပစ္စယပ္ပဝါရဏာ သာဒိတဗ္ဗာ, အညတြ ပုနပ္ပဝါဏာယ, အညတြ နိစ္စပ္ပဝါဏာယ"ဟူသောဤစကားကို၊ ဝတ္ထုဝသေန-သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်ကြောင်း ဝတ္ထု၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဇေ-ဤစတုမာသပစ္စယပ္ပဝါရဏာ သာဒိတဗ္ဗာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ စတုမာသပ္ပဝါရဏာ ဝါ-၄ လလုံး ဖိတ်ခြင်းသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ပုနပ္ပဝါရဏာ ဝါ-နောက်ထပ်ဖိတ်ခြင်းသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ နိစ္စပ္ပဝါရဏာ ဝါ-အမြဲဖိတ်ခြင်းသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံသော ဖိတ်ခြင်းတို့ကိုလည်း၊ သာဒိတဗ္ဗာ-သာယာအပ် သာယာနိုင်ကုန်၏၊ ဣဒါနိ-၌၊ မေ-ငါ၏၊ ဝါ-ငါ့မှာ၊ ရောဂေါ-ရောဂါသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ နှ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ-မပယ်မြစ်ထိုက်ကုန်၊ ပန-အနွယကား၊ ရောဂေ-သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဝိညာပေဿာမိ- အလိုရှိကြောင်းကို သိစေအံ့၊ ဝါ- တောင်းအံ့၊

သမ္ဗ ဧတ် ।ပေ। ဝုတ္တံ။ ။မဟာနာမ်မည်သော သာကီမင်းသည် သံယာတော်အား ထောပတ်စသော ဆေးဖြင့် ၄ လပတ်လုံး ဖိတ်၏၊ ၄ လပြည့်သောအခါ ဆေးတွေ ပေါ်များသောကြောင့် နောက်ထပ် ၄ လ ဖိတ်ပြန်၏၊ ထို့နောက် ၄ လပြည့်သောအခါ (တောင်းသူနည်းပါး၍ ပေါမြီ ပေါနေသောကြောင့်) လအပိုင်းအခြား မကန့်သတ်ဘဲ အမြဲဖိတ်ပြန်၏၊ ဤသို့ ဝတ္ထုကြောင်းဝယ် ၄ လ ဖိတ်, နောက်ထပ်ဖိတ်, အမြဲဖိတ်ဟု ၃ မျိုးပါသောကြောင့် "စတုမာသပစ္စယပ္ပဝါရဏာ သာဒိတဗ္ဗာ, အညတြ ပုနပ္ပဝါရဏာယ အညတြ နိစ္စပ္ပဝါရဏာယ" ဟု ဝတ္ထုကြောင်းအလိုက် မိန့်တော်မူသည်။

ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ အဓိဝါသေတဗ္ဗာ-လက်ခံထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အတ္ထော-တည်း။ ["ဣဒါနိ ၊ပေ၊ နေ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ"ကား သာဒိတဗ္ဗာ၏ အဖွင့်တည်း၊ မပယ်မြစ်ခြင်းကိုပင် "သာယာခြင်း"ဟု ဆိုလိုသည်။]

တတော စေ ဥတ္တရိ သာဒယေယျာတိ ဧတ္ထ-ဤပါဠိ၌ (အတ္ထော ၆ဝ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ တတ္ထ-ထိုသို့ဖိတ်ရာ၌၊ ရတ္တိဟိဝါ-ညည့်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘေသဇ္ဇေဟိဝါ-ဆေးတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘ္ဘောဒေါ-အပိုင်းအခြားသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ကိုး-အဘယ်သို့ ပြုသနည်း၊) ဘိက္ခာယေဝ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ရတ္တိယော-ညဉ့်တို့ပတ်လုံး၊ ဝိညာပေတဗ္ဗာနိ-အလိုရှိကြောင်းကို သိစေထိုက်ကုန်၏။ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (ဤပါဠိဖြင့် ရတ္တိပရိစ္ဆေဒပြုပုံကို ပြသည်၊) ဧတ္ထာနိ(၆ဝ)-ကုန်သော၊ ဘေသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ ဝိညာပေတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ (ဤပါဠိဖြင့် ဘေသဇ္ဇပရိစ္ဆေဒပြုပုံကို ပြသည်၊) ပရိစ္ဆေဒေါ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ အထ-ထိုသို့ ဖြစ်လတ်သော်၊ တတော ရတ္တိပရိယန္တတော ဝါ-ထိုညဉ့်အပိုင်းအခြားထက်သော်လည်းကောင်း၊ တတော ဘေသဇ္ဇပရိယန္တတော ဝါ-ထိုဆေးအပိုင်းအခြားထက်သော်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရိ-အလွန်၊ ("စေ သာဒယေယျ-အကယ်၍ သာယာအံ့"ဟု သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်၌ စပ်၊) နေ ဘေသဇ္ဇကရဏီယေန-ဆေးဖြင့် ပြုဖွယ်မဟုတ်သော ကိစ္စဖြင့်၊ ဘေသဇ္ဇံ ဝါ-ဆေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညဘေသဇ္ဇကရဏီယေန-တစ်ပါးသော ဆေးဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်၊ အညံ-သော၊ ဘေသဇ္ဇံဝါ-ဆေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိညာပေန္တသ-၏။ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

တတော ၊ပေ၊ ဥတ္တရိ။ ။"ညဉ့်ပေါင်း ၃ဝ တိုင်အောင် တောင်းနိုင်ပါသည်"ဟု ညဉ့်ကို ကန့်သတ်၍ ဖိတ်ရာ၌ ထိုညဉ့်ထက်အလွန် (ထိုညဉ့်လွန်သွားမှ) တောင်းလျှင်လည်းကောင်း, "ထောပတ် ၁ ပိဿာ ဖိတ်ပါ၏"စသည်ဖြင့် ဆေးကို ကန့်သတ်၍ ဖိတ်ရာ၌ ထိုထက်အလွန် (၁ ပိဿာခွဲ စသည်) တောင်းလျှင်လည်းကောင်း ပါစိတ်။

၊နေ ဘေသဇ္ဇ ၊ပေ၊ အညံ ဘေသဇ္ဇံ။ ။မိမိမှာ ဆေးဖြင့် ပြုဖွယ် မလို၊ ရောရော နှောနှော ဆွမ်းဖြင့်လည်း မျှတနိုင်လောက်အောင် ကျန်းမာနေ၏၊ ထိုသို့ ဆေးဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိပါဘဲ ဆေးကို တောင်းလျှင်လည်းကောင်း, ထောပတ်ဆေးဖြင့် ပြုဖွယ်ရောဂါ ရှိပါလျက် အခြားသော ဆီကို တောင်းလျှင်လည်းကောင်း ပါစိတ်။

မှတ်ချက်။ ။"အညံ ဘေသဇ္ဇံတိ-သပ္ပိနာ ပဝါရိတော တေလံ, အဗ္ဘဉ္ဇနေန (တစ်ပြည်သားဖြင့်) ဖဝါရိတော ဒေါဏံ (တစ်စိတ်သားကို)"ဟု ပါစိတ္တာဒိအဋ္ဌကထာအတိုင်း ဋီကာဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်သည် "အညဘေသဇ္ဇကရဏီယေန"ဟူသော စကားနှင့်မထပ်မိပါ၊ အဋ္ဌကထာ၌ပင် နောက်စကားကို ရှေ့ယူ၍ ဖွင့်ထားသော ပါဠိပျက်ဟု ထင်ပါသည်။ [ယောဇနာ၌ကား ပါဠိ၌ အတိုင်းပင် ကျမ်းတက်ထား၏]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) သင်္ကေသု-သင်္ကာဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌၊ ပေ၊ ဘေသဇ္ဇဝိညာပနဝတ္ထုသို့-ဆေးကို တောင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ပေ၊ နှ တတုတ္တရိ-ထို့ထက်အလွန် မဟုတ်သည်၌၊ တတုတ္တရိသည်နော-ထို့ထက်အလွန်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဝိညာပေန္တိသ-၏။) ဒုက္ကဋံ၊ (နှ တတုတ္တရိ-၌၊) နှ တတုတ္တရိသည်သ-ထို့ထက်အလွန်ဟု အမှတ်ရှိသူမဟုတ်ဘဲ၊ (ဝိညာပေန္တိသ-၏လည်းကောင်း၊) ယေဟိ ဘေသဇ္ဇေဟိ-အကြင် ဆေးတို့ဖြင့်၊ ပဝါရိတော-ဖိတ်မန်အပ်ပြီ၊ တတော-ထို(ဖိတ်မန်ကြောင်း)ဆေးတို့မှ၊ အညေဟိဝါ-အခြားဆေးတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဓိကတရေဟိဝါ-အပိုအလွန်ဆေးတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ သတိ-ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ယာသု ရတ္တိသု-အကြင်ညဉ့်တို့၌၊ ပဝါရိတော-ပြီ၊ တတော-ထို(ဖိတ်မန်ရာ)ညဉ့်တို့မှ၊ အတိက္ကမိတ္တာပိ-ကျော်လွန်၍လည်း၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ သတိစ-ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ အာစိက္ခိတ္တာ-ပြော၍၊ ဝိညာပေန္တိသ-လည်းကောင်း၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ဥတကေဝါ-ဆွေမျိုးတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကပ္ပဝါရဏာယ-ပုဂ္ဂလိကဖိတ်ခြင်းဖြင့်၊ ပဝါရိတေဝါ-ဖိတ်သူတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပရိယန္တပဝါရဏာယ-အပိုင်းအခြားမရှိသော ဖိတ်ခြင်းဖြင့်၊ ပဝါရိတေ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညသ-အခြားရဟန်း၏၊ အတ္ထာယဝါ-အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဓနေနဝါ-ဥစ္စာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိညာပေန္တိ-ကုန်၏၊ တေသံစ-ထိုရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ (ယေစမှ စကို ဤ၌ယူ)၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံစ-လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သံဃပ္ပဝါရဏတာ-သံဃပ္ပဝါရဏာ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သံဃာကို ဖိတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ တတော-ထိုသံဃာကို ဖိတ်ရာဌာနမှ၊ ဘေသဇ္ဇဝိညတ္တိ-ဆေးကို တောင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ အဂိလာနတာ-ဂိလာနမဟုတ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပရိယန္တာတိက္ကမော-အပိုင်းအခြားကို လွန်းခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ယထာဘူတံ အာစိက္ခိတ္တာ။ ။"ဒါယကာဖိတ်တုန်းက ဤမည်သော ဆေးကို ဖိတ်ထား၏၊ ငါတို့မှာ ဒါယကာဖိတ်သော ဆေးမှ တခြားသော ဤမည်သော ဆေးကို စားသုံးလိုသည်"ဟုလည်းကောင်း, "ဒါယကာဖိတ်တုန်းက ၁ ပိဿာ တောင်းပါ"ဟု ကန့်သတ်ထား၏၊ ငါတို့မှာ ၁ ပိဿာကျော် အသုံးလိုနေသည်"ဟုလည်းကောင်း, "ဒါယကာကန့်သတ်ထားသည့် ညဉ့်မှား တော့ ကုန်လွန်သွားပါပြီ, ငါတို့မှာ ယခုမှ ဆေးအလိုရှိနေသည်"ဟုလည်းကောင်း အမှန်အတိုင်းပြော၍တောင်းလျှင် ဂိလာနမှာ အနာပတ္တိ၊ ဂိလာနမဟုတ်သူကား ထိုသို့ ပြော၍တောင်းလျှင် သူပေါဒနဝိညတ္တိဒုက္ကဋ်သင့်၏။[ဝေဠုဝိညာပေတုံ ဂိလာနောဝ လဘတိ နဂ္ဂတရော၊-ဋီကာ။]

အညသတ္ထာယ ၊ပေ၊ ဓနေနဝါ။ ။"အညသတ္ထာယ"သည် သူတစ်ပါးအတွက် ထိုသူ၏ ဥတိပဝါရိတအထံ၌ဖြစ်စေ, မိမိ၏ဥတိပဝါရိတအထံ၌ဖြစ်စေ တောင်းခြင်းတည်း။ "အတ္တနော ဓနေန"ကား မိမိအတွက် မိမိဥစ္စာဖြင့် လဲလှယ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဓနေန ဝါ"ဟု ဝါပါရမည်။

၈။ ဥယျုတ္တ သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ-ဌ၊ ဥယျုတ္တန္တိ-ကား၊ ကတဥယျောဂ်-ပြုအပ်ပြီးသော ထွက်သွားခြင်းရှိသော၊ ဂါမတော-ရွာမှ၊ နိက္ခန္တံ-ထွက်ပြီးသော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သေနန္တိ-ကား၊ စတုရင်္ဂိနီ-အင်္ဂါ ၄ ပါးရှိသော စစ်တပ်ကို၊ (ဒဿနာယ-ကြည့်ရှုခြင်းငှာ၊ ဂစ္ဆေယျ-သွားအံ့၊) အညတြ တထာရူပ ပစ္စယာတိ-ကား၊ တထာရူပေ-ထိုသို့ သွားထိုက်သော သဘောရှိသော၊ ကာရဏေ-အကြောင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ (စစ်တပ်ဌ ဆွေမျိုး မကျန်းမာခြင်း စသော အကြောင်းမရှိဘဲ-ဟူလို၊) ကေဝလံ-သက်သက်၊ သေနံ-စစ်တပ်ကို၊ ဒဿနတ္ထာယ-ကြည့်ရှုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂစ္ဆတော-သွားသောရဟန်း၏၊ ပဒေ ပဒေ-ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်းဌ၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဒဿနူပစာရေ-မြင်လောက်ရာ ဥပစာဌ၊ ဌတွာ-ရပ်၍၊ ပဿတော-ကြည့်သော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်ဌ၊ ဌိတော-တည်သူသည်၊ ပဿတိ-စစ်တပ်ကို မြင်နိုင်၏၊ သော-ထိုအရပ်သည်၊ ဒဿနူပစာရော နာမ-မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုမြင်လောက်ရာအရပ်ကို၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်၍၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပဿတော-၏၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-တိုင်းဌ၊ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ သေနံ-စစ်တပ်ကို၊ ဒဿနဝတ္ထုသို့-အကြည့်သွားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ [ဒဿနဝတ္ထုသို့တိ-သေနံ ဒဿနာယ ဂမနဝတ္ထုသို့၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော-"ဒဿနာယ ဂမနဝတ္ထုသို့"ဟုသော်လည်း ပါဌ်ရှိရင်း ဖြစ်၏။] အညတြ တထာရူပပစ္စယာတိ-ဟူသော၊ အယံ-သည်၊ ဧတ္ထ-ဌ၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ ပေ၊ ဟတ္ထိအာဒီသု-ဆင်အစရှိသော စစ်အင်္ဂါတို့တွင် ဧကမေက-တစ်ပါးပါးသော စစ်အင်္ဂါကို. ဒဿနာယ-ကြည့်ရှုခြင်းငှာ၊ ဂမနေ-သွားခြင်းဌ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊

ဥယျုတ္တံ။ ။ဥပုဇ္ဈ ယုဇဓာတ်, တပစ္စည်း၊ "မာတုနံ အနေကတ္ထတ္တာ"နှင့် အညီ ယုဇဓာတ်သည် သွားခြင်းအနက်ကို ဟောဏ်၊ "ကတဥယျောဂ်-ပြုအပ်ပြီးသော ထွက်သွားခြင်းရှိသော နိက္ခန္တံ-ထွက်ပြီးသော"ဟု ဆိုသောကြောင့် တပစ္စည်းလည်း အတိတ်ဟောဟု ကြံ "ဥယျုဇ္ဇိတ္ထ-မြို့ရွာမှ ထွက်သွားပြီ၊ ဣတိ ဥယျုတ္တာ (သေနာ)"ဟု ပြု။ ပါစိတ္တျာဒိယောဇနာဌ "ဥဇ္ဇဟိတ္ဝာ-မြို့ရွာမှ ထ၍၊ ယုဇ္ဇတိ ဂစ္ဆတီတိ ဥယျုတ္တာ"ဟု ပစ္စုပ္ပန်ပြုသည်ကို "ဥယျုတ္တာ နာမ သေနာ ဂါမတော နိက္ခမိတ္ဝာ (ထွက်ပြီး၍) နိဝိဋ္ဌာ ဝါ ဟောတိ ပယာတာ ဝါ-တစ်နေရာဌ စုနေသည်သော်လည်းကောင်း, သွားနေသည်သော်လည်းကောင်း"ဟူသော ပါဠိတော်ဖြင့်လည်းကောင်း, ပြခဲ့ပြီးသော အဋ္ဌကထာဖြင့်သော်လည်းကောင်း စဉ်းစားပါ။

ဧကမေက။ ။ဟတ္ထိအာဒီသု စတူသု အင်္ဂေသု ဧကမေက (တစ်ခုတစ်ခုသော အင်္ဂါကို) **အန္ဓမသော ဧကပုရိသာ.** ရှင်ဟတ္ထိပေ-ယောက်ျားတစ်ယောက် စီးအပ်သော ဆင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ **ဧကံပိ** သရဟတ္ထံ ပုရိသံ-မြားလက်စွဲသော ယောက်ျားတစ်ယောက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အတ္ထော။

[ပဒေ ပဒေကို "ဝုတ္တာနယ"ဟု ဆိုသည်။] အနုယျတ္တော-မြို့မှ ထွက်ပြီးသောစစ်တပ်မဟုတ်သည်၌၊ ဥယျုတ္တာသည်နော-မြို့ရွာမှ ထွက်ပြီးသော စစ်တပ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿဝါ-လည်းကောင်း၊ (ဒဿနာယ-ဌာ၊ ဂစ္ဆတော-သွားသောရဟန်း၏။) တထာ-ထိုဒုက္ခင့်အာပတ်တည်း၊ [တချို့စာ၌ ဒုက္ခင့် ပါ၏၊ တထာဟု ညွှန်းပြီးဖြစ်၍ ပိုသည်။] ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ (အနုယျတ္တော-၌၊) အနုယျုတ္တာသည်နော-မြို့ရွာမှ ထွက်ပြီးသော စစ်တပ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဿတော-လည်းကောင်း၊) အာရာမေ-၌၊ ဌတ္တာ-တည်၍၊ (ပဿတော-ကြည့်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) အတ္တနော-၏၊ ဌိတောကာသံ-တည်ရာအရပ်သို့၊ အာဂတံ-လာသောစစ်တပ်ကို၊ (ပဿတော-လည်းကောင်း၊) ပဋိပထံ-ခရီးရင်ဆိုင်၊ အာဂစ္ဆန္တံ-လာသောစစ်တပ်ကို၊ ပဿတောစ-လည်းကောင်း၊ တထာရူပပစ္စယေ-ထိုသို့သဘောရှိသော စစ်တပ်သို့ သွားထိုက်သောအကြောင်းသည်၊ (သတိ-သော်၊ သေနံ-သို့၊ ဂစ္ဆတော-၏လည်းကောင်း၊) [ဦးလေးစသော ဆွေမျိုး၏ စစ်တပ်၌ မကျန်းမာခြင်းစသော အကြောင်းကို ဆိုသည်။] အာပဒါသု-ကြောင့်၊ (သေနံ ဂစ္ဆတော) [အသက်အန္တရာယ်, ဗြဟ္မစရိယအန္တရာယ်ကြောင့် စစ်တပ်သို့ ခိုဝင်သွားခြင်း၊] ဥမ္မတ္တကာဒီနံစ-လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ ဟောတိ. ဥယျုတ္တသေနာ-မြို့ရွာမှ ထွက်ပြီးသော စစ်တပ်လည်းကောင်း၊ ဒဿနတ္ထာယ-ကြည့်ရှုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂမနံ-သွားခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုညာတောကာသတော-ခွင့်ပြုအပ်သောအရပ်မှ၊ အညတြ-အခြားအရပ်၌၊ ဒဿနံ-ကြည့်ရှုခြင်းလည်းကောင်း၊ တထာရူပပစ္စယဿ-ထိုသို့ သဘောရှိသော အကြောင်း၏သော်လည်းကောင်း၊ အာပဒါယဝါ-လည်းကောင်း၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-သည်၊ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

(၉)။ သေနာဝါသ သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ တတော စေ ဥတ္တရိတိ-ကား၊ တိရတ္တတော-ဥညဉ့်ထက်၊ဥတ္တရိ-အလွန်၊ စတုတ္ထဒိဝသေ-၄ ရက်မြောက်နေ့၌၊ သူရိယေ-နေသည်၊ အတ္ထင်္ဂတေ-ဝင်ပြီးသော်၊ သေနာယ-စစ်တပ်၌၊ တိဋ္ဌတု ဝါ-ရပ်မူလည်း ရပ်ပစေ၊ နိသီဒတု ဝါ-ထိုင်မူလည်း ထိုင်ပစေ၊ သယတု ဝါ- အိပ်မူလည်း အိပ်ပစေ၊ အာကာသေ- ကောင်းကင်၌၊

အနုယျုတ္တော။ ။ရှင်ဘုရင်သည် စစ်တပ်ဖြင့် စစ်တိုက်မဟုတ်ဘဲ ဥယျာဉ်သို့ ဖြစ်စေ, မြစ်သို့ ဖြစ်စေ သွားလျှင် ထိုစစ်တပ်ကို "အနုယျုတ္တာ"ဟု ခေါ်၏။ သေနာကို ငဲ့၍ "အနုယျုတ္တာယ"ဟု ဣတ္ထိလိင် ရှိသင့်၏။ ထို့ကြောင့် အနုယျုတ္တောကို လိင်ဝိပလ္လာသဟု ကြံပါ၊ အာဂစ္ဆန္တံ၌လည်း (အာဂစ္ဆန္တီ ရှိသင့်လျက်) နည်းတူ။

ဥယျုတ္တသေနာ။ ။သေနာ-ဟု ပဌမန္တ ရှိသင့်၏။ တေရသကဏ်၌လည်း ပဌမန္တပင် ရှိ၏၊ ထိုသည် အဂ်ါတစ်ပါးတည်း "တထာရူပပစ္စယဿ အာပဒါယဝါ"ဟု ဝါသဒ္ဒါပါသောကြောင့် ထို ၂ ခုတွင် ၁ ခုခုသည် အဂ်ါတစ်ပါး။

ဣဒ္ဓိယာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ ကိုဋ္ဌိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဣရိယာပထ်-ဣရိယာပုတ်ကို၊ သစေပိ ကပ္ပေတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြုစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ပြုပါသော်လည်း၊) ပါစိတ္တိယမေव-သာ၊ ဟောတိ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အတိရေကတိရတ္တံ-၃ ညဉ့်ထက်အလွန်၊ သေနာယ-၌၊ ဝသနဝတ္ထုသို့-နေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ဥနကတိရတ္တေ- ၃ ညဉ့် အောက် ယုတ်လျော့သော ညဉ့်၌၊ အတိရေကသညိနော-၃ ညဉ့်ထက် ပိုလွန်၏ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-လည်းကောင်း၊ (ဝသတော-နေသောရဟန်း၏၊) ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊ (ဥနကတိရတ္တေ-၌၊) ဥနကသညိဿ-၃ ညဉ့် အောက်ယုတ်လျော့၏ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဝသတော-လည်းကောင်း၊) တတိယာယ-၃ ညဉ့်မြောက်သော၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပုရာရုဏာ-အရုဏ်မတက်မီ၊ နိက္ခမိတွာ-စစ်တပ်မှ ထွက်၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝသတော-လည်းကောင်း၊ ဂိလာနဿ-မိမိကိုယ်တိုင် ဂိလာနဖြစ်၍၊ ဝသတော ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ဂိလာနကရဏီယေန-ဂိလာန၏ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဝသတောဝါ-လည်းကောင်း၊ ပဋိသေနာရဒ္ဓါယ-ရန်သူစစ်တပ်သည် ပိတ်ဆို့အပ်သော၊ [ပဋိသေနာယ-သည်၊ ရဒ္ဓါ-ပိတ်ဆို့အပ်သည်တည်း၊ ပဋိသေနာရဒ္ဓါ-မိမိနေရာစစ်တပ်ကို ရန်သူစစ်တပ်ကသွားလာမဖြစ်အောင် ပိတ်ဆို့ထားအပ်သော၊] သေနာယ-၌၊ (ဝသတော-လည်းကောင်း၊) ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ပလိဗုဒ္ဓဿ-နှောင့်ယှက်အပ်သည် ဖြစ်၍၊ (ဝသတော-လည်းကောင်း၊) [ရန်သူဖြစ်စေ, အစိုးရကဖြစ်စေ စစ်တပ်ကထွက်မသွားရအောင် မိမိကို နှောင့်ယှက်ထားသည်-ဟူလို၊] အာပဒါသု-ကြောင့်၊ (ဝသတော-လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ ဟောတိ၊ တိရတ္တာတိက္ကမော-၃ ညဉ့်ကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သေနာယ-၌၊ သူရိယဿ-နေ၏၊ အတ္ထင်္ဂမော-ဝင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဂိလာနတာဒီနံ-ဂိလာန၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏လည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့် "ဂိလာနကရဏီယ, ပဋိသေနာရဒ္ဓါ, ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓ, အာပဒါ"တို့ကို ယူ။] အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ဧဋ္ဌကလောမသဒိသာနေဝ-သာတည်း၊ ဣတိ-တည်း။

နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ ဥယျောဓိက သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ ဧတ္ထ-ဤအရပ်၌၊ ဥဂ္ဂန္ဒာ ဥဂ္ဂန္ဒာ-တက်၍ တက်၍၊ ယုဒ္ဓန္တိ-စစ်ထိုးကြကုန်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဝါ-တက်၍ တက်၍ စစ်ထိုးရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-ထို အရပ်သည်၊) ဥယျောဓိကံ-မည်၏၊ ဧတံ-ဤဥယျောဓိကံဟူသော အမည်သည်၊ သမ္ဘာဝေါနဿ-ပြင်းစွာ ပုတ်ခတ်ရာအရပ်၏၊ နာ ဝမံ-တည်း၊ ဧတ္ထ-ဤအရပ်၌၊

ဥယျောဓိကံ။ ။ဥပုဗ္ဗ ယုဓ ဓာတ်၊ ဥဂ္ဂန္ဒာ ဥဂ္ဂန္ဒာ-နှိုင်းသည့်ဘက်က တက်၍ တက်၍ ယုဒ္ဓန္တိ ဧတ္ထာတိ ဥယျောဓော (ကပစ္စည်း)။ "ဥယျောဓောယေဝ-ဥယျောဓိကံ" သွတ္တ၌ ကိုကသက်၊ [ကျေပစ္စည်းဖြင့် "ဥယျောဓက"ဟု ပြီးမှ အ ကို ဣ ပြုဟုသော်လည်း ကြံပါ။]

ဗလသ-စစ်သည်အပေါင်း၏၊ အဂ္ဂ-အစုကို၊ ဇာနန္တိ-သိကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုစစ်သည်အပေါင်းကို သိရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ-ထိုအရပ်သည်၊ ပလဂ္ဂ-မည်၏၊ ဗလဂဏနဋ္ဌာနံ-စစ်သည်အစုကို ရေတွက်ရာအရပ်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ သေနာယ-စစ်တပ်၏၊ ဝိယူဟနံ-စုဝေးတည်နေပုံ အထူးတည်း၊ (စစ်ဆင်ခြင်းတည်း၊) သေနာဗျူဟံ-ထူး၊ ဝါ-ခြင်း၊ ဧတံ-ဤသေနာဗျူဟဟူသော အမည်သည်၊ သေနာနိဝေသနသ-စစ်တပ်၏ စုဝေးတည်နေခြင်း၏၊ နာမံ-တည်း၊ အနိကသ-ဆင်စသော အပေါင်းကို၊ ဒဿနံ-ကြည့်ရှုခြင်းတည်း၊ အနိကဒဿနံ-ဆင်စသော အပေါင်းကို ကြည့်ရှုခြင်း၊ အနိက် နာမ-အနိကမည်သည်၊ (ဟတ္ထာနိက်၌ စပ်၊) ဟတ္ထိ-ဆင်တစ်စီးသည်၊ ဒ္ဝါဒသပုရိသော-တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်သော ယောက်ျား ရှိ၏၊ အဿော-မြင်းတစ်စီးသည်၊ တိပုရိသော-၃ ယောက်သော ယောက်ျားရှိ၏၊ ရထော-ရထားတစ်စီးသည်၊ စတုပ္ပုရိသော-၄ ယောက်သော ယောက်ျားရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမိနာ လက္ခဏေန-ဤလက္ခဏာဖြင့်၊ တယော-၃ စီးကုန်သော၊ ဟတ္ထိ-ဆင်တို့သည်၊ ပစ္ဆိမက်-နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဟတ္ထာနိက်-ဆင်အပေါင်းတည်း၊ အဿာနိကရထာနိကေသုပိ-မြင်းအပေါင်း ရထားအပေါင်းတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ-

---

ဗလဂ္ဂံ။ ။ဗလသ-ဗိုလ်ပါအပေါင်း၏+အဂ္ဂေါ-အစုအဝေးတည်း၊ ဗလဂ္ဂေါ၊ ဗလဂ္ဂံ+ဇာနန္တိ ဧတ္ထာတိ ဗလဂ္ဂံ၊ ဗလဂ္ဂဇာနနံ"ဟု ဆိုလိုလျက် ဇာနနပုဒ် အကျေကြ၊ တစ်နည်း "ဗလံ+ဂဏေတိ ဧတ္ထာတိ ဗလဂ္ဂံ" ကွိပစ္စည်း, ဏကို ချေ၊ "စစ်သည်ပေါင်း မည်မျှရှိ၏"ဟု သိဖို့ရန် ရေတွက်ရာ ဌာန။

သေနာဗျူဟံ။ ။[ဝိ+ဥိဟ=စစ်တိုက်ဖို့ရန် ပေါင်းစုခြင်း, စစ်ဆင်ခြင်း။] သေနာယ-စစ်တပ်၏၊ ဗျူဟော-စစ်တိုက်ရန် စုဝေး တည်နေခြင်းတည်း၊ သေနာဗျူဟော-ခြင်း၊ "ဤနေရာ၌ ဆင်တပ် နေစေ, ဤနေရာ၌ မြင်းတပ် နေစေ"စသည်ဖြင့် စစ်တိုက်ဖို့ရန် သူ့နေရာနှင့်သူ စုဝေးချထားခြင်း (စစ်ဆင်ခြင်း)ကို "သေနာဗျူဟ"ဟု ခေါ်၏၊ ဗျူဟသဒ္ဒါသည် သမူဟ(အပေါင်း) နိမ္မာဏ (ဖန်ဆင်းခြင်း) သမ္ဘာတက္က (ကောင်းစွာကြံခြင်း) ဒေဟ (ကိုယ်) သေနျ (စစ်သည်အပေါင်း) သေနာသန္နိဝေသနဝိသေသ (စစ်တိုက်ဖို့ရန် စစ်တပ်စုဝေးတည်နေပုံအထူး)ဟု အနက်များစွာ ရှိရာ ဤနေရာ၌ နောက်ဆုံးအနက်သာ သင့်လျော်သည်။

အနိကဒဿနံ။ ။နိယတေ (ပသာရိယတေ)တိ နိက်-ဖြန့်ကြဲအပ်သော အစိတ် အစိတ်၊ အ+နိက်-အစိတ်မဟုတ်သော အပေါင်း၊ (ထောမနိဓိ)၊ ပါစိတ္တာဒိယောဇနာ၌ "အဏတိ ဘေရဝသဒ္ဒံ ကရောတီတိ အဏိက်"ဟု တစ်မျိုးကြံလေသေး၏။

ဒ္ဝါဒသပုရိသော စသည်။ ။စီးသူ ၄ ယောက်, ခြေ ၄ ချောင်း၌ အစောင့် ၂ ယောက်စီ (၈ ယောက်)၊ ဤသို့လျှင် ဆင်တစ်စီး၌ စစ်သား ၁၂ ယောက် ရှိရ၏။ စီးသူ တစ်ယောက်, ခြေကို စောင့်သူ ၂ ယောက်အားဖြင့် မြင်းတစ်စီး၌ စစ်သား ၃ ယောက် ရှိရ၏။ ရထားမောင်းသူ ၁, စစ်သား ၁, နံပါးစွန်း (နပန်းစွန်း)စောင့်သူ ၂ ယောက်အားဖြင့် ရထားတစ်စီး၌ စစ်သား ၄ ယောက် ရှိရသည်။

သည်ပင်၊ နယော-တည်း၊ပန-ကား၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ အာဝုဓဟတ္ထာ-လက်၌ လက်နက်ရှိကုန်သော၊ ပုရိသာ-တို့သည်၊ ပစ္ဆိမကံ-သော၊ ပတ္တာနီကံ-ခြေလျင် စစ်သားအပေါင်း မည်၏။

ဧတေသု-ဤ ဥယျောဓိက ဗလဂ္ဂ သေနာဗျူဟတို့တွင်၊ ယဲ့ကိုဖို-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုကို၊ ဒဿနာယ-ကြည့်ရှုခြင်းငှာ၊ ဂစ္ဆတော-သွားသောရဟန်း၏၊ ပဒေ ပဒေ-၌၊ ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ ဒဿနူပစာရေ-၌၊ ဌတ္တာ-၍၊ ပဿတော-ကြည့်သော ရဟန်း၏။ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဥပစာရံ-ကို၊ ဝိဇဟိတ္တာ-၍၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ ပဿတော-၏၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ [အာရာမေ ဌတ္တာ စသော အစီအရင်ကို-ဟူလို၊] ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ ပန-အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အာပတ္တိဘေဒေါ-အာပတ် အထူးအပြားသည်၊ နတ္ထေဝ-မရှိသည်သာ၊ [ဒုက္ကဋ်အာပတ်လည်း အပြား မရှိ, ပါစိတ်အာပတ်လည်း အပြား မရှိ၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁။ သုရာပါန သိက္ခာပုဒ် သုရာပါနဝဂ္ဂသ-၏၊ ပဌမေ-၌၊ သုရာမေရယပါနေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ပိဋ္ဌာဒီဟိ- မုန့်မှုန့် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ မဒ္ဓံ-သေရည်သည်၊ သုရာ-သုရာမည်၏၊ ပုပ္ဖာဒီဟိ-ပန်းပွင့် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကတော-သော၊ အာသဝေါ-အရက်သည်၊ မေရယံ-မေရယ မည်၏၊ တဒုဘယံပိ-ထိုသေရည် အရက် ၂ မျိုးလုံးကိုလည်း၊ ပီဇတော-မျိုးမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ကုသဂ္ဂေနာပိ-သမန်းမြက်ဖျားဖြင့်လည်း၊ ပိဝတော-သောက်သောရဟန်း၏၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဝိဋ္ဌာဒီပုပ္ဖာဒီ။ ။အာဒိဖြင့် ယူရသော ပူပ, ဩဒန, ကိဏ္ဏ, သမ္ဘာရတို့ကိုလည်းကောင်း, ဖလ, မဓု, ဂုဠ, သမ္ဘာရတို့ကိုလည်းကောင်း ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

သေရည် အရက်အထူး။ ။ဧတ္ထ စ သုရာယ-မေရာယသ စ သမာနေပိ သမ္ဘာရ သံယောဂေ (သမ္ဘာရသံယုတ္တ၌ သုရာနှင့် မေရယတို့ သမ္ဘာရ ရောစပ်ပုံချင်း တူနေသော်လည်း) မဒ္ဒိတ္တာ ကတာ သုရာ-ရေဖြင့် နယ်၍ (ဖျော်၍) ပြုအပ်သော အရည်သည် သုရာ မည်၏၊ စိရပါရိဝါသိယမတ္တေန မေရယံ-ကြာမြင့်စွာ ထုံ၍ စိမ်ထားအပ်ကာမျှဖြင့် အရက် မည်၏၊ ဣတိ တေသံ နာနာကရဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဓီဇတော ပဌာယ။ ။သေရည် အရက် မဖြစ်သေးသော်လည်း သေရည်ဖြစ်အောင် ဆန်မှုန့် စသည်ကို သင့်လျော်သော ရေဖြင့် နယ်၍ လုပ်ထားလျှင်လည်းကောင်း, အရက်ဖြစ်အောင် သစ်မည်ဇည်ပွင့် စသည်ကို စိမ်ထားလျှင်လည်းကောင်း သေရည် အရက်တို့၏ မျိုးဖြစ်ပြီ၊ ထိုမျိုးမှ စ၍ မသောက်ကောင်း-ဟူလို။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ မဇ္ဇံ-သေရည်ကို၊ ပိဝနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပေ၊ တိက ပါစိတ္တိယံ၊ အမဇ္ဇေ-သေရည် အရက် မဟုတ်သော ဝတ္ထု၌၊ မဇ္ဇသညိဿ-သေရည် အရက်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ပိဝတော-သောက်သောရဟန်း၏၊) ဒုက္ကဋံ၊ (အမဇ္ဇေ-၌၊) အမဇ္ဇသညိဿ-သေရည် အရက် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပိဝတော-၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၌စပ်၊) အမဇ္ဇံ-သေရည် အရက် မဟုတ်သော၊ မဇ္ဇဝဏ္ဏဂန္ဓရသ-သေရည် အရက်၏ အဆင်း အနံ့ အရသာရှိသော၊ လောဏသောဝီဂရံ ဝါ-လောဏသောဝီရက် ဆေးရည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သုတ္တံ ဝါ-သုတ္တမည်သော အဖျော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိဝတော-၏လည်းကောင်း၊ ဝါသဂ္ဂါဟာပဏတ္ထံ-

---

မှတ်ချက်။ ။"ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ"ကို "သမ္ဘာရေ ပဋိယာဒေတွာ စာဋိယံ ပက္ခိတ္တကာလတော စေဝ-ဆိုင်ရာ အဆောက်အဦတို့ကို စီမံ၍ အိုး၌ ထည့်ရာအခါမှလည်းကောင်း, တာလနာဠိ ကေရာဒီနံ ပုပ္ဖရသဿ အဘိနဝကာလတောစ-ထန်းရည် အုန်းရည် စသည်နှင့်ပန်းပွင့်ရည်၏ အသစ်ကာလမှလည်းကောင်း"ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် တချို့က "ထန်းရည် အုန်းရည်ကို မသောက်အပ်"ဟု ယူဆကြ၏၊ သို့သော် ထိုထန်းရည်စသည်မှာ အခြားအဆောက်အဦနှင့် ရောဖွယ်မလို၊ သေရည်လုပ်ရာ၌ ထန်းပင်ပေါ်မှာပင် နဂိုက ထန်းရည်ခါး လုပ်နေကျအိုးကို တင်၍ ထန်းရည်ခံကြ၏၊ ထိုအိုး၌ကျသော ပင်ကျရည်သည် အသစ်ဖြစ်သော်လည်း မအပ်သည်ကို ရည်ရွယ်၍ "အဘိနဝကာလတော"ဟု ဆိုပါသည်၊ သေရည်အရက်လုပ်ဖို့ မဟုတ်သော ထန်းရည်စသည်ကို "အဘိနဝကာလတော"ဟု မဆို။ ["အုန်းရည်"ဟူရာ၌လည်း အုန်းသီးအတွင်းက အရည်ကို မဆိုလို၊ အုန်းပင်မှ ထန်းရည်ခံသလို ခံ၍ရသော အရည်ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ပေရည် ဓနိရည်များ၌လည်း နည်းတူ။]

မဇ္ဇံ။ ။"မဒ-ဥမ္မာဒေ (ယစ်မူး ရူးသွပ်ခြင်း၌)"ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သောက်သူကို အရူးကဲ့သို့ ယစ်မူးအောင် ပြုတတ်သော သုရာ-အာသဝ ၂ မျိုးလုံးကိုပင် မဇ္ဇသဒ္ဒါက ဟောနိုင်၏။ ["မဇ္ဇံ သုရာ, အာသဝေါ မေရယံ"ဟု ဆိုခဲ့ရာ၌ကား အရက်ကို "အာသဝ"ဟု သီးခြားဆိုလတ္တံ့ဖြစ်၍ မဇ္ဇသဒ္ဒါက သေရည်ကိုသာလျှင် ဟောခဲ့သည်။]

အမဇ္ဇသညိဿ။ ။သေရည် အရက်ကို "သေရည် အရက်မဟုတ်"ဟု ထင်၍ သောက်သော ရဟန်းလည်း ပါစိတ်အာပတ်ပင်တည်း၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-အစိတ္တကသိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် တည်း၊ ထို့ကြောင့် "အမဇ္ဇေ"ပုဒ်ကို လိုက်စေရသည်။

လောဏသောဝီရကံ၊ ပေ၊ သုတ္တံ။ ။လောဏသောဝီရက်တို့ ၉၀ နာမက် ပါနံ၊ သုတ္တံတိပိ ၉၀မေဝ-လောဏသောဝီရကဟူသည် ဤအတိုင်း နာမည်ရှိသော အဖျော်တစ်မျိုး(ဆေးရည်တစ်မျိုး)၊ သုတ္တဟူသည်လည်း ဤအတိုင်း နာမည်ရှိသော အဖျော်တစ်မျိုးပင်တည်း၊ (ပါစိတ္တာဒိ ယောဇနာ)။ ဤမေ ဒွေ အနေကေဟိ ဘေသဇ္ဇေဟိ အဘိသင်္ခတာ အာသဝဝိသေသာ-ဤ ၂ မျိုးတို့သည် ဆေးများစွာတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော စိမ်ရည်အထူးတို့တည်း။ (ဋီကာ)။ [တတိယ ပါရာဇိက အဋ္ဌကထာအဆုံးမှာ လောဏသောဝီရကစိမ်နည်း ပါသည်။]

ထုံအပ်သော အနုံကို ယူစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဤသက်-ဇဉ်ငယ်၊ မဇ္ဈ-ကို၊ ပကွိပိတ္တာ-ထည့်၍၊ သူပါဒိနီ-ဟင်းရည် အစရှိသည်တို့ကို၊ (အာဒိဖြင့် ဗျဉ္ဇနကို ယူ၊) ပစန္တိ-ကုန်၏၊ တေသု သူပသမ္ဘာကာဒီသု-ထိုဟင်းကို ကောင်းအောင်ချက်ခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ (ပိဝတော-၏လည်းကောင်း၊) အာမလကရသာဒီဟိ-သျှိသျှားသီးရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အမဇ္ဈ-သေရည် သေရက်မဟုတ်သော၊ မဇ္ဇသဒိသံ-သေအရက်နှင့်တူသော၊ အရိဋ္ဌ-အရေဆေးရည်ကို၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏၊ [သျှိသျှားသီးရည် စသည်တို့ဖြင့် အရိဋ္ဌဆေးရည် စိမ်ရသောကြောင့် မဇ္ဈနှင့် အဆင်း အနုံ့ အရသာတူသော်လည်း မမူးယစ်စေတတ်သဖြင့် မဇ္ဈမဟုတ်သော အရိဋ္ဌဆေးရည်တစ်မျိုးတည်း၊] တံ-ထိုအရိဋ္ဌဆေးရည်ကို၊ ပိဝတော-၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ မဇ္ဈဘာဝေါ-သေရည် အရက်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထို သေရည် အရက်ကို၊ ပါနဋ္ဌ-သောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဧဋ္ဌကလောမသဒိသာနိ-နှင့်၏၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ လောကဝဇ္ဇ-တည်း၊ ပေ၊ ဣတိ-သာဓာရဏာဝိနိစ္ဆယ အပြီးတည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ။

၂။ အဂ္ဂိလိပတောဒက သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ အဂ္ဂိလိပတောဒကေတိ (ဧတ္ထ)-ပါဠိ၌၊ အဂ္ဂိလိဟိ-လက်ချောင်းတို့ဖြင့်၊ ဥပကစ္ဆကာဒိယဋ္ဌာန-လက်ကတီးကြားအစရှိသောအရပ်၌ ထိုးခတ်ခြင်းကို၊ (အဂ္ဂိလိပတောဒကောတိ-ကောဟူ၍၊) ဝုစ္စတိ၊ အပိစ-သို့သော်လည်း၊ ယေန ကေနစိ-သော၊ ၊ သရီရာဝယဝေန-ဖြင့်၊ ဟသာဓိဗ္ဘာယသ-မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ အဂ္ဂိလိပတောဒကေန-လက်ချောင်းထိုးခြင်းဖြင့်၊ ဟသနဝတ္ထုသို့-မြူးတူးပျော်ပါးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နေ-၌၊ တိကဒုက္ကဋံ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘိက္ခုနိပိ-သည်လည်း၊ ဘိက္ခုဿ-၏(အတွက်)၊ ဘိက္ခု စ-သည်လည်း၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏(အတွက်)၊ အနုပသမ္ပန္နောဧဝ-အနုပသမ္ပန္နပင်တည်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓါဒီသု-ကာယပဋိဗဒ္ဓအစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောအရာတို့၌၊

အပိစ, ယေန ကေနစိ။ ။ဝတ္ထုကြောင်း၌ အဂ္ဂိလိဖြင့် ချိုင်းကြား စသည်ကို ထိုး၍ ကစားမှု ပါရှိ၏၊ ထိုဝတ္ထုကြောင်းအလိုက် "အဂ္ဂိလိပတောဒက"ဟု ဆိုသော်လည်း ကိုယ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြင့် တို-ဆိတ် ကစားလျှင်လည်း ပါစိတ်ပင်တည်း။

ဟသာဓိဗ္ဘာယသ။ ။ဤပါဠိဖြင့် ကာယသံသဂ္ဂါဓိဗ္ဘာယကို ကန့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုက ဘိက္ခုနီကိုလည်းကောင်း, ဘိက္ခုနီက ဘိက္ခုကိုလည်းကောင်း ဟသာဓိဗ္ဘာယဖြင့် တို့ထိကစားရာ၌ "ဒုက္ကဋ်"ဟု ဆိုသည်။

သဗ္ဗတ္ထ။ ။ပဋိဗဒ္ဓါဒီသု၌ အာဒိဖြင့် ကာယ-နိသဒ္ဓိယတို့ကို ယူ၊ "ကာယေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေ, ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ကာယေ, ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေ, နိသဒ္ဓိယေန ကာယေ, နိသဒ္ဓိယေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေ, နိသဒ္ဓိယေန နိသဒ္ဓိယေ" ဟု မျှားစွာ ရှိသောကြောင့် "သဗ္ဗတ္ထ"ဟု

ဒုက္ကဋမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ နဟသာဓိဗ္ဗာယသ-မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းဌာ်ဖြစ်သော အလိုရှိသူမဟုတ်ဘဲ၊ ကရဏီယေ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ အာမသတော-သုံးသပ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဟသာဓိဗ္ဗာယတာ-မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းဌာ်ဖြစ်သော အလိုရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပန္နသ-၏၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ကာယာမသန်-ကိုယ်ကို သုံးသပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ ဟသဓမ္မ သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-ဌာ်၊ ဥဒကေ ဟသဓမ္မေတိ (ဧတ္ထ)-ဌာ်၊ ဥဒကဿ-ရေကို၊ ကီဠိတံ-ကစားခြင်းကို၊ (ဥဒကေ ဟသဓမ္မောတိ-ဟူ၍)) ဝုစ္စတိ-၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဥပရိဂေါပ္ဖကေ-ဖမျက်၏ အထက်ပမာဏရှိသော၊ [ဂေါပ္ဖကာနံ ဥပရိဘာဂပ္ပမာဏေ]၊ ဥဒကေယေဝ-ရေ၌သာလျှင်၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားစဉ်၊ ဟသာဓိဗ္ဗာယော-မြူးတူးပျော်ပါးကစားခြင်းဌာ် ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ နိမုဇ္ဇတိ ဝါ-ငုပ်မူလည်း ငုပ်အံ့၊ ဥမ္မုဇ္ဇတိ ဝါ-ဖော်မူလည်း ဖော်အံ့၊ နိမုဇ္ဇနာဒီနံ-ငုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှာ၊ သြတရန္တသ- သက်ဆင်းသော၊ တဿ- ထိုရဟန်း၏၊ ဟတ္ထဝါရေ-လက်အကြိမ်ဌာ်လည်းကောင်း၊ ပဒဝါရေ-ခြေအကြိမ်ဌာ်လည်းကောင်း၊

ဆိုသည်။ [ရဟန်း၏ ပစ်အပ်သောဝတ္ထုဖြင့် အနုပသမ္ပန္နဝ်၏ ပစ်အပ်သောဝတ္ထုတို့ ထိအောင် ပစ်၍ ကစားခြင်းကို "နိသဂ္ဂိယေန နိသဂ္ဂိယ"ဟု မှတ်ပါ။]

နဟသာဓိဗ္ဗာယသ၊ အာမသတော။ ။"နဟသာဓိဗ္ဗာယော သတိ ကရဏီယေ အာမသတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို ယူထားသော ပါဌ်ဖြစ်၍ "နဟသာဓိဗ္ဗာယသ၊ ပေ၊ အာမသတော"တိုင်အောင်ကို စကားတစ်ရပ်ဟု မှတ်ပါ၊ သုံးသပ်ရာ၌လည်း ပုရိသကို သုံးသပ်မှ အနာပတ်, ဣတ္ထိကို သုံးသပ်မူ အနာမာသဒုက္ကဋ်။

ကီဠိတံ။ ။"ကေဠိ ကီဠာ စ ကီဠိတံ" အဘိဓာန်(၁၇၆)ရှိသောကြောင့် "ကီဠိတံ"ဟု ဖြစ်စေ, ကီဠာယေဝ+ကီဠိကာဟု ဏိကပစ္စည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ပါဌ်မှန်စေ၊ ဘာဝသာဓနဖြစ်၍ "ဥဒကဿ"ဟု ဆဋ္ဌိကံ ထားသည်၊ (**"ဘာဝသာဓနေ, နောက်ပုဒ်ပြု, ကမ္မတ္ထဆဋ္ဌီ"-နိယာမ်**)၊ ပါစိတျာဒိဌ္ဌကား "ဥဒကေ-ဌာ်၊ ကီဠိကာ-ခြင်း"ဟု ရှိ၏၊ ထိုဌာ်လည်း"ကီဠိကာ"ပင် ဖြစ်သင့်သည်။

ဟသာဓိဗ္ဗာယော။ ။"ကီဠာဓိဗ္ဗာယော"ဟု ဖွင့်၏၊ "ပရိဟာသော ဒေါ၊ ခိဠာ, ကေဠိ ကီဠာ စ"ဟု အဘိဓာန်(၁၇၆)ရှိသောကြောင့် ရယ်ခြင်းကို မယူဘဲ မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းကို ယူပါ"ဟူလို။ [ရှေ့သိက္ခာပုဒ်လည်း ဟသာဓိဗ္ဗာယကို "ခိဠာဓိဗ္ဗာယ"ဟုပင် သဘောတူ ဖွင့်ခဲ့သည်။]

နိမုဇ္ဇတိ။ ။မုဇ္ဇတေတ်သည် သြသီဒန(နစ်မြုပ်ခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ ဥ ရှေးရှိရာဌာ် ဥရ်မှ ရ် ပျောက်၍ "ဥမ္မု"ဟု ဒွေဘော်ရောက်ရ၏၊ ဥကြောင့် အထက်သို့ ဖော်ခြင်းအနက်ကို လည်း ဟောရသည်၊ ပဋိသေဓအနက်ကို ဟောသော "နိ"နောက်ဌာ်သာ ဒွေဘော်ရောက်၍ ပဋိသေဓအနက်ဟော မဟုတ်သော (နိ)နောက်ဌာ် ဒွေဘော်မရောက်ရ၊ ထို့ကြောင့် "နိမုဇ္ဇတိ"ဟု ပါဌ်မှန် ရှိစေရသည်။

ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)။ နိမုဇ္ဇနုမ္မုဇ္ဇနေသု-ဌပ်ခြင်း, ဖော်ခြင်းတို့၌ ပယောဂေ ပယောဂေ-တိုင်း၌ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ နိမုဇ္ဇိတ္တာ-ဌပ်၍ အန္တောဥဒကေယေव-ရေ၏အတွင်း၌သာ၊ ဂစ္ဆန္တသ-သွားသောရဟန်း၏၊ ဟတ္ထဝါရပဒဝါရေသု-တို့၌ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ဝါ-တစ်နည်း၊ တရန္တသ-ကူးသောရဟန်း၏၊ ယေန ယေန အဂ်ေန-အကြင် အကြင်အင်္ဂါဖြင့်၊ တရတိ-ကူး၏၊ တဿ တဿ-ထိုထိုအင်္ဂါ၏၊ ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) သာဝတ္ထိယံ ၊ပေ၊ ဥဒကေ-၌၊ ကိဉ္စနဝတ္ထုသို့-မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဥဒကေ-၌၊ အဟသ ဓမ္မေ-ပျော်မြူးခြင်းသဘော မဟုတ်သည်၌၊ (ရိုးရိုးရေချိုးခြင်း စသည်၌-ဟူလို၊) ဟသဓမ္မသညိနော-ပျော်မြူးခြင်းသဘောဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်း ကောင်း၊ ဝေမတိကဿဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (တရန္တသ) ဒုက္ခဋ္ဌ၊ နာဝါယ-လှေဖြင့်၊ ကီဠတော-၏လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေနဝါ-လက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေနဝါ-ခြေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌေနဝါ-ထင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကထလာယဝါ-အိုးခြမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ ပဟရတော-ပုတ်ခတ်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဘာဇနဂတံ-အိုးခွက်၌ရောက်သော၊ ဥဒကံ ဝါ-ရေကိုသော်လည်းကောင်း။ ကဠိကာဒီနိဝါ-ကစည်ရည်အစရှိသည်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ စိက္ခလ္လံဝါ-ညွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခိပနကီဠာယ-ပစ်ချခြင်းဟူသော ကစားခြင်းဖြင့်၊ ကီဠတော-၏လည်းကောင်း၊ တထာ-ထို့အတူ ဒုက္ခဋ္ဌ အာပတ်ပင်တည်း။ [တထာဖြင့် ညွှန်ပြီးဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ ဒုက္ခဋ္ဌပါသည်ကား မကောင်း။]

ပန-ကား၊ တံ တံ အတ္ထဇောတက်-ထိုထိုအနက်ကို ထွန်းပြတတ်သော၊ အက္ခရံ-စာကို၊ ဆိန္ဒိတုံ-ဖြတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (ရေထဲ၌ စာရေးကောင်းသည်-ဟူလို၊) နု ဟသာမိပွာယသ-ဟသာမိပွာယရှိသူ မဟုတ်ဘဲ၊ ကရဏီယေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ သြတရိတ္တာ-ရေသို့လက်ဆင်း၍၊ နိမုဇ္ဇနာဒီနိ-တို့ကို၊ ကရောန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ပါရံ-တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂစ္ဆတော-၏လည်းကောင်း၊ အာပဒါသု-ဘေးရန်တို့ကြောင့်(နိမုဇ္ဇနာဒီနိ,ကရောန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ ဥပရိဂေါပ္ဖကတာ-ဖမျက်၏အထက်ဖြစ်သော ရေ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖမျက်မြုပ်လောက်သော ရေ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဟသာမိပွာယေန-ပျော်မြူးခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုဖြင့်၊ ဝါ-ပျော်မြူးလိုသဖြင့်၊ ကီဠနံ-ကစားခြင်းလည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

နု ဟသာမိပွာယသ ၊ပေ၊ ကရောန္တသ။ ။"အနာပတ္တိ နု ဟသာမိပွာယော သတိ ကရဏီယေ ဥဒက သြတရိတ္တာ နိမုဇ္ဇတိဝါ ဥမ္မုဇ္ဇတိဝါ ပလဝတိဝါ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို ယူထားသော ဝါကျဖြစ်၍ "နု ဟသာမိပွာယသ သတိ ကရဏီယေ သြတရိတ္တာ နိမုဇ္ဇနာဒီနိ ကရောန္တသ"ဟု တစ်ဝါကျတည်း ရှိစေရမည်။

၄။ အနာဒရိယ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-ဌ၌ အနာဒရိယေတိ-ကား၊ ပုဂ္ဂလသဟ ဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသ ဝါ - တရားကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနာဒရကရဏော-မလေးစားမှုကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ("ယသ္မာ"ဟု ရှိလျှင် မကောင်း၊) ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဥပသမ္မန္နေန-ရဟန်းသည်၊ ပညတ္တေန-ဝိနည်းပညတ်တော်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆိုအပ်သော်၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝစနံ-ကို၊ အကတ္တုကာမတာယ ဝါ-ပြုခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မပြုလိုသူ၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ တံ ဓမ္မံ-ထိုဝိနည်းပညတ်တရားကို၊ အသိက္ခိတုကာမတာယ ဝါ-ကျင့်ခြင်းငှာ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မကျင့်လိုသူ၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ မနာဒရိယံ-လေးစားခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ-မလေးစားခြင်းကို၊ ကရောတိ-၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တသ္မိံ အနာဒရိယေ-ထိုလေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုမလေးစားခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ အနာဒရိယံကရဏဝတ္ထုသို့-လေးစားခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္မန္နေ-၌၊ (အနာဒရိယံ-ကို၊ ကရောန္တသ-၏၊) တိကဒုက္ကဋံ၊ ဥပသမ္မန္နေန ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ အနုပသမ္မန္နေန ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ-ဤအမှုသည်၊ သလ္လေခါယ-သလ္လေခအကျိုးငှာ၊ နသံဝတ္တတိ-မဖြစ်၊ဣတိအာဒိနာ-သောနယေနဖြင့်၊ အပညတ္တေန-ဝိနည်းပညတ်တော်မဟုတ်သော သုတ္တန် အာဘိဓမ္မာဒ်လာသောစကားဖြင့်၊ (သုတ္တေဝါ အာဘိဓမ္မေဝါ အာဂတေန) ဝုစ္စမာနသ-ပြောဆိုအပ်သော ရဟန်း၏၊ အနာဒရိယေပိ-ကြောင့်လည်း၊ ဒုက္ကဋမေव (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊

ပုဂ္ဂလသ ဓမ္မသ။ ။ဤပါဌ်ကို ထောက်၍ ပုဂ္ဂလအနာဒရိယ, ဓမ္မအနာဒရိယဟု ၂ မျိုးရှိကြောင်း သိပါ။ ထိုတွင် မိမိက မသင့်တော်သော အမှုကို ပြုနေစဉ် ရဟန်းတစ်ပါးပါးက ဝိနည်းပညတ်တော်ဖြင့် (မပြုအပ်)ဟု ပြောလျှင် "သူဟာ ဥက္ခိတ္တကရဟန်းပဲ, သို့မဟုတ် ရှုတ်ချအပ်သူပဲ, ကဲ့ရဲ့အပ်သူပဲ"ဟု ကြံ၍ သူ့စကားကို နားမထောင်ရာ ရောက်စေတော့ဟု သဘော်ထားကာ ထိုအမှုကို ပြုမြဲ ပြုခြင်းသည် "ပုဂ္ဂလအနာဒရိယ"တည်း၊ ရဟန်းတစ်ပါးပါးက မိမိ မသင့်မတော် ပြုနေသည်ကို "မပြုအပ်"ဟု ဝိနည်းပညတ်တော် ပြု၍ ပြောလျှင် "ဒီပညတ်တရားသည် ဘယ်နည်းနှင့် ကွယ်ပျောက်ပါ့မလဲ"ဟု တွေး၍ ထိုပညတ်တော်ကို မကျင့်လိုသော အမူအရာဖြင့် မလေးမစား ပြု၏၊ ထိုသို့ ပြုခြင်းသည် "ဓမ္မအနာဒရိယ"တည်း။

ဣဒံ ၊ပေ၊ အာဒိနာ။ ။"သင် ယခုပြုအပ်သော ဤအမှုသည် သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိသော်လည်း ကိလေသာတို့ကို ခေါင်းပါးအောင် ပြုခြင်းငှာ မဖြစ်ပါ"ဟု ပညတ်တော် မဟုတ်သော သုတ္တန်စကား, အာဘိဓမ္မာစကားဖြင့် ပြောလျှင်-ဟူလို၊ အာဒိဖြင့် "နဝုတတ္ထာယ, နပါသာဒိကတာယ, နအပစယာယ, နဝိရိယာရမ္ဘာယ သံဝတ္တတိ"တို့ကို ယူပါ။

ပဝေဏီအာဂတံ-အဆက်ဆက်မှ လာသော၊ ဥဂ္ဂဟံ-သင်ယူအပ်သော အယူကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ **ဧဝံ**-ဤသို့၊ **အမှာကံ**-တပည့်တော်တို့၏၊ **အာစရိယာနံ**-တို့၏၊ ဥဂ္ဂဟော-သင်ယူခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏၊) ပရိပုစ္ဆာ-အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)။ ဣတိ-သို့၊ ဘဏ္ဍန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ ဥပသမ္ပန္နသ-၏၊ ပညတ္တေန-ဝိနည်းပညတ်တော်ဖြင့်၊ ဝစနံ-ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ အနာဒရိယကရဏံ-လေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ ဘီသာပနံ သိက္ခာပုဒ် ပဠမေ-၌၊ ဘီသာပေယျာတိ-ကား၊ ဘီသာပနတ္ထံ-ကြောက်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ရူပါဒီနိ-ရူပါနံအစရှိသည်တို့ကို၊ ဥပသံဟရေယ္ယ-ရှေးရှုဆောင်အံ့၊ ဘယာနကကထံဝါ-ကြောက်စရာစကားကို မူလည်း၊ ကထေယျ-ပြောအံ့၊ ပန-ဆက်၊ သော-ထိုခြောက်အပ်သောရဟန်းသည်၊ ဘာယတုဝါ-ကြောက်မူလည်း ကြောက်ပစေ၊ မာ ဘာယတုဝါ-မကြောက်မူလည်း မကြောက်ပစေ၊ ဣတရဿ-အခြားသော ခြောက်သောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ ဘီသာပနဝတ္ထု-သို့-ကြောက်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ-ခြောက်လှန့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ တိဝဒဏ္ဍံ (ဟောတိ)။ နှ ဘီသာပေတုကာမဿ-ကြောက်စေလိုသူ မဟုတ်ဘဲ၊ တထာ-ထိုကြောက်စရာအမှုကို၊ ကရောတော-ပြုသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-ရဟန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊

ပဝေဏီအာဂတံ။ ။ပဌမသံဂါယနာတင်ရာ အခါမှစ၍ မဟာကဿပ စသော ဆရာအဆက်ဆက်မှ လာသော (မိမိတို့) သင်ယူအပ်သော ပါဠိအဋ္ဌကထာကို လက်ကိုင်ပြု၍ ပြန်ပြောလျှင် အနာပတ်တို့၊ ဤသို့ ဆရာကောင်းတို့၏ အယူကို လက်ကိုင်လုပ်၍ ပြန်ပြောလျှင်သာ အနာပတ်ဖြစ်သည်၊ ဂါရယှာစရိယဥဂ္ဂဟ (ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သော ဆရာ၏အယူ)ကို လက်ကိုင်ပြု၍ ပြန်ပြောလျှင်ကား အာပတ်ပင်တည်း။

ဆက်ဦးအုံ–"ဂါရယှာစရိယဥဂ္ဂဟ"ဟူသည် ကြိုရည်သည် သတ္တာဟကာလိက, အရည်ထုတ်အပ်ပြီးသော ကြိုဖတ်သည် ယာဝဇီဝိက၊ ထို့ကြောင့် ၂ ခုပေါင်းနေသော ကြိုချောင်းသည် နေလွဲအခါ (အကြောင်းရှိလျှင်) စုပ်ကောင်း၏၊ "တင်လဲခဲ, ဖန်ခါးသီးမျိုးပင် ဖြစ်၏"စသော အယူမျိုးတည်း၊ အမှန်အားဖြင့်ကား-ကြိုချောင်းသည် ယာဝကာလိက ဖြစ်၍ နေလွဲအခါ မစုပ်ကောင်း။

ဘီသာပနတ္ထံ။ ။သတ္တတ္ထ ဘီဓာတ်, ဘိကို ဘီသပြု၏၊ ဓာတ္တတ္ထသင်္ဂဟ ဘိသိဓာတ်ဟု ဆို၏၊ ဏာပေပစ္စည်း, ယုပစ္စည်း၊ သဒ္ဒနီတိ၌ နိဂ္ဂဟီတ်ဖြင့် "ဘီသ"ဟု ရှိ၏၊ [ရူပါဒီနီတိ ဘယာနကာနိ-ကြောက်စရာကောင်းကုန်သော၊ ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ဘယာနကကထဉ္စိ-စောဠကန္တာရ (ဓားပြရှိသော ခရီးခဲ), ဝါဠကန္တာရ, ပိသာစကန္တာရပဋိသံယုတ္တကထံ (ခြေသေ့စသော သားရဲရှိသော ခရီးခဲ, ဘီလူးရှိသော ခရီးခဲနှင့်စပ်သော စကားကို) ဘယတိ ဘေသ္မာတိ၊ ဘယာနကံ-ကြောက်စရာ။

ဒဿနသဝနဝိသယေ-မြင်လောက်ရာ ကြားလောက်ရာ အရပ်၌၊ ဘီသာပေတုကာမတာယ-ကြောက်စေလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါယမနံ-အားထုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ ဟောတိ သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ ဝိသိဋ္ဌနာပေက္ခောတိ-ကား၊ တပ္ပိတုကာမော-ပူခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ ဝါ-လှုံလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သမာဒဟေယ္ယာတိ-ကား၊ ဇာလေယျ-တောက်စေအံ့၊ အညတြ တထာရူပပစ္စယာတိ-ကား၊ ပဒီပုဇ္ဇာလနံ ဝါ-ဆီမီးကို တောက်စေခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆီမီးထွန်းခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တာပစနာဒီသု-သပိတ်ဖုတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဇောတိကရဏံဝါ-မီးကို ပြုခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ပစ္စယံ-အကြောင်းကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ (သမာဒဟေယျ-တောက်စေအံ့၊) တတြ-ထိုသို့တောက်စေရာ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ သမာဒဟန္တသ-တောက်စေသော ရဟန်း၏၊ အရဏိသဏ္ဌာပနတော-ပွတ်ခုံ, ပွတ်ကျည်ကို ကောင်းစွာတည်စေရာ အခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ယာဝ-လောက်၊ ဇာလာ-မီးလျှံသည်၊ နဉ္စဟတိ-မထသေး၊ တာဝ-ထိုမီးမတောက်သေးသမျှ၊ သဗ္ဗပယောဂေသု-တို့၌၊ ဒုက္ကဋံ၊ ဇာလုဋ္ဌာနေ-မီးထရာအခါ၌၊ ဝါ-မီးတောက်ရာအခါ၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ သမာဒဟာပေန္တသ-တောက်ပါစေဟု စေခိုင်းသော ရဟန်း၏၊ အာဏတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ၊ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ အာဏတ္တေန-စေခိုင်းအပ်သူသည်၊ ဗဟုမ္ပိ-များစွာလည်း၊ (အဂ္ဂိမ္ပိ-မီးကို၊) သမာဒဟိတေ-တောက်စေအပ်သော်၊ ဧကမေဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံသိက္ခာပဒံ-ကို၊) ဘဂ္ဂေသု-ဘဂ္ဂါဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသောဇနပုဒ်၌၊ (ဇနပုဒ်နာမည်တို့၌ ဗဟုဝုစ်အမည် ရရှိ၏တည်း)၊ ပေ၊ ဇောတိ- မီးကို၊ သမာဒဟိတွာ-

---

တပ္ပိတုကာမော။ ။ဝိသိဋ္ဌနာပေက္ခောဝယ် ဝိပုဋ္ဌ သိဝုဓာတ်သည် မီးပူစေခြင်း(မီးလှုံခြင်း) အနက်ဟောဟု သိစေလို၍ "တပ္ပိတုကာမော"ဟု ဖွင့်၊ တပ္ပိတုံ-ပူလောင်ခြင်းငှာ+ကာမော, တပ္ပိတုကာမော၊ ဝေါဟာရအားဖြင့် "မီးလှုံသည်"ဟု ပေး။

ဟောလေယျ။ ။သမာဒဟေယျ၌ သံ-အာပုဋ္ဌ ဒဟဓာတ်သည် တောက်လောင်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ကာရိတ် အကျေကြ၍ "တောက်စေ"ဟု အနက်ပေးစေလိုသောကြောင့် "ဇာလေယျ"ဟု ဖွင့်သည်။ [ဇလ-ကာရိတ်ကျေ, ဧယျ။]

အရဏိသဏ္ဌာပနတော။ ။"အရဏိ-သည်၊ နိမန္ထဒါရုမှိ-မီးထွက်အောင် ပွတ်အပ်သော သစ်သားဟု ဖြစ်၏၊ -အဘိဓာန် (၄၁၉)၊ ထိုသစ်သားသည် "အောက်ခံ-ပွတ်ခုံ, အထက်ဇ-ပွတ်ကျည်"ဟု ၂ မျိုး ရှိ၏၊ ယခု မီးခြစ်မျိုး မရှိမီက သုံးစွဲအပ်သော မီးခြစ်တစ်မျိုးပင်တည်း၊ "မီးထွက်အောင် ပွတ်ဖို့ရန် (မီးခြစ်ဖို့ရန်) ပွတ်ခံ ပွတ်ကျည်ကို နေရာတကျ ထားပြီးသည်မှ စ၍" ဟူလို။

တောက်စေ၍၊ ဝိသိဋ္ဌနဝတ္ထုသို့-မီးလှုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တိ-ပြီ၊ အဂိလာနော-အဂိလာနောဟူသော ပညတ်လည်းကောင်း၊ အညတြ တထာရူပ ပစ္စယာ-ဟူသော ပညတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာ ဒွေ-ဤ၂ ပါးတို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုပညတ္တိယော-တို့တည်း၊ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဂိလာနသ-ဂိလာနဖြစ်ပါလျက်၊ အဂိလာနသညိနော-သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဇောတိ-ကို၊ သမာဒဟန္တဿ-တောက်စေသော ရဟန်း၏၊) ဒုက္ကဋံ၊ ပတိလာတံ-မီးဖိုမှ ကျပြီးသော မီးစကို၊ ဥက္ခိပန္တဿ-မြှောက်ပင့်သော ရဟန်း၏၊ တထာ-ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်တည်း၊ တဋ္ဌ-ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်လည်း၊ အာဝိဏ္ဏာတံ-မကင်းသော မီးကောက်ရှိသော မီးစကို၊ ဝါ-မီးတောက်နေသော မီးစကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ-မြှောက်ပင့်၍၊ ယထာဌာနေ-တည်မြဲတိုင်းသော နေရာ၊ ဌပေန္တဿ-ထားသော ရဟန်း၏အတွက်၊ (ဟောတိ-၏၊) ပန-ကား၊ ဝိဏ္ဏာတံ-ကင်းသော မီးတောက်ရှိသော မီးစကို၊ ဝါ-မီးငြိမ်းပြီးသော မီးစကို၊ ဇာလယတော-တောက်စေသော ရဟန်း၏၊ ဝါ-မှုတ်သော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ [စေ့ဓာတ်သည် ဒဟန-မီးလောင်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ဝိဂတံ+စ္စာတံ ယသ္မာတိ ဝိဏ္ဏာတံ-ကင်းသောမီးတောက်ရှိသောထင်း-မီးငြိမ်းပြီးထင်း။]

ဂိလာနသ-ဂိလာန ဖြစ်၍၊ ဂိလာနသညိသ-ဂိလာနဟု အမှတ်ရှိလျက်၊ (ဇောတိ သမာဒဟန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) အညေန-အခြားသူသည်၊ ကတံဝါ-ပြုအပ်သော မီးသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝိတစ္ဆိတဂိရိံဝါ-ကင်းသော အလျှံရှိသော မီးကျီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိသိဋ္ဌေန္တဿ-လှုံသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပဒီပ ဇောတိကဇန္တာယရာဒိကေ-မီးထွန်းခြင်း, သပိဖုတ်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့် မီးကို ပြုခြင်း, ချွေးဇရုံးအိမ်၌ မီးထည့်ခြင်း အစရှိသော၊ တထာရူပပစ္စယေ-ထိုသို့ သဘောရှိသော အကြောင်းသည်၊ (သတိ-သော်၊ ဇောတိ သမာဒဟန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) အာပဒါသု-တို့ကြောင့်(ဇောတိ သမာဒဟန္တဿ) [တောကျောင်း၌ ခြသေ့ သစ် ကျား ဆင်စသော ဘေးရန်များကြောင့် မီးဖိုထားသူ၊] ဥမ္မတ္တကာ ဒီနဋ္ဌ အနာပတ္တိ၊ အဂိလာနတာ - ဂိလာန မဟုတ်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊

ပတိလာတံ။ ။ပတိတံ-ကျသော+အလာတံ-မီးစ (ထင်းစ)တည်း။ ပတိလာတံ၊ "ပတိတ"မှ တ-တစ်လုံး ချေ, ဒီယပြု၍ "ပတိလာတံ" ဖြစ်သည်ဟု ပါစိတ္တာဒီယောဇနာ မိန့်သည်။

ပဒီပ ၊ပေ၊ ဒီကေ။ ။ပဒီပုဇ္ဇာလနေ-ဆီမီးကို တောက်စေခြင်း (မီးငြိုထွန်းခြင်း)၌လည်းကောင်း, ပတ္တပစနသေဒကမ္မာဒီသု ဇောတိကရဏေ-သပိတ်ဖုတ် ချွေးထုတ် အစရှိသော အမှုတို့ကြောင့် မီးပြုခြင်း (မီးမွှေးခြင်း)၌ လည်းကောင်း, (ဇန္တာယရဟု ခေါ်အပ်သော ချွေးအောင်းရာ မီးတင်းကုတ်ဝယ်) သမာဒဟနေ-မီးတောက်စေခြင်း၌လည်းကောင်း။ [ပဒီပ၌ ဥဇ္ဇာလန ကျေ၊ "ဇောတိသ+ကရဏံ ဇောတိကံ" ကရဏအနက်၌ ဏိက သက်။]

အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်း၏မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝိသိဋ္ဌတုကာမတာ-လှုံ့လိုသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သမာဒဟနံ-တောက်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ-တို့ကို၊ သဗ္ဗရိတ္တေ-သဗ္ဗရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။.ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ နာနသိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ နာယေယျာတိ-ကား၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ မဒ္ဒိမဒေသေ - မဒ္ဒိမဒေသ၌၊ နာပနဒိဝသတော- ရေချိုးရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အဗုမာသေ-တစ်လထက်ဝက် ၁၅ ရက်သည်၊ အပုဏ္ဏော-မပြည့်သေးမီ၊ သမယာ-ရေချိုးသင့်ရာ အခါကို၊ (သိက္ခာပုဒ်၌ ခွင့်ပြုအပ်သော သမယကို၊) အညတြ-၍၊ နာယိဿာမိ-ရေချိုးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ စုဏ္ဏံဝါ-ဆပ်ပြာမှုန့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကံဝါ-မြေညက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ရှေးက မြေညက်ဖြင့်လည်း ပွတ်တိုက်လေ့ ရှိ၏။) အဘိသင်္ခရောတိ-ပြုစီရင်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တတော-ထိုပြုစီရင်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သဗ္ဗပယောဂေသု-တို့၌၊ ဒုက္ကဋံ- နာနပရိယောသာနေ-ရေချိုးခြင်း၏အဆုံး၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ သမယေသု-သမယတို့တွင်၊ ပရိဝေဏာသမ္မဇ္ဇနမတ္တမ္ပိ-ကျောင်းပရိဝုဏ်ကို တံမြက်လှည်းခြင်းမျှသည်လည်း၊ ကမ္မသမယော-ကမ္မသမယ မည်၏၊ အဗုယောဇနံ-ယူဇနာဝက်ခရီးသို့၊ ဂန္တုကာမဿ-သွားလိုသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတော-သွားဆဲရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဂတဿဝါ-သွားပြီးရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓါနဂမနသမယော-ယ မည်၏၊ သရဇေန-မြူမှုန်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါတေန-လေသည်၊ သြကိဏ္ဏဿ-ရောပြွမ်းအပ်သော ရဟန်း၏၊ ကာယေ-၌၊ ဒ္ဝိသု ဝါ-၂ ပေါက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိသုဝါ-၃ ပေါက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဥဒကဖုသိတေသု-ရေပေါက်တို့သည်၊ ပတိတေသု-ကျကုန်လတ်သော်၊ ဝါတဝုဋ္ဌိ သမယော-ယ မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ နာ ဇာနိတ္မာ-မသိမူ၍၊ နာယနဝတ္ထုသို့-ရေချိုးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အညတြ သမယာတိ-ယာဟူသော၊ အယံ ဆဗ္ဗိဓာ-ဤ ၆ ပါးအပြားရှိသော ပညတ်သည်၊ (သမယ ၆ ပါးကို ရည်ရွယ်၍ ဆဗ္ဗိဓာဟု ဆိုသည်၊) ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အတိရေကမုဗာသေ-တစ်လထက်ဝက်ထက် လွန်ရာအခါ၌၊ ဥနကသည်နော-တစ်လထက်ဝက်အောက် ယုတ်လျော့၏ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (နာယနဿ-ရေချိုးသောရဟန်း၏၊) ဒုက္ကဋံ၊ (အတိရေကမုဗာသေ-၌၊) အတိရေကသည်ဿ-ပိုလွန်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (နာယနဿဝါ-၏ လည်းကောင်း၊) သမယေ-ရေချိုးသင့်ရာအခါ၌၊ နာယနဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ယော-သည်၊ နဒီပါရံ-မြစ်၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားစဉ်၊ ဝါလုကံ-သဲကို၊

ဥက္ကရိတ္တာ-အထက်သို့ ကြဲ၍၊ (သဒ္ဒတ္ထ)၊ ဝါ-ယက်၍၊ (ဝေါဟာရတ္ထ)၊ ကတအာဝါ ဌေသုပိ-ပြုအပ်သော တွင်းတို့ဥသော်မှလည်း၊ (ပိဖြင့် "နဒီယံ ဝတ္တတေ မေဝ-တွင်းကလေး ဖြစ်အောင် တူး၍သော်မှ ရေချိုးကောင်း၏၊ မြစ်ထဲ၌ ချိုးမှုမှာ ဆိုဖွယ်မလို"ဟု သမ္ဘာဝနာပြု၊) နှာယတိ-၏၊ တဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ပစ္စန္တိမေ-မဇ္ဈိမဒေသ၏အစွန်ဖြစ်သော၊ ဇနပဒေ-၌၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (နှာယန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) [ပျားပိတုန်းလိုက်ခြင်း စသည်ကို "ဘေးရန်"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုဘေးရန်ကြောင့် မြစ်ချောင်းရှိရေအတွင်း ဝင်ပြေးသည်ကို "နှာယန္တသ"ဟု မှတ်၊] ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ မဇ္ဈိမဒေသော-မဇ္ဈိမဒေသလည်းကောင်း၊ ဥဒကမုမာသေ-တစ်လထက်ဝက်အောက် ယုတ်လျော့သောအခါ၌၊ နှာနံ-ရေချိုးခြင်းလည်းကောင်း၊ သမယာနံဝါ-

💬

အခါတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ နဒီပါရဂမနသဝါ-မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားခြင်း၏သော်လည်းကောင်း၊ အာပဒါနံဝါ-ဘေးရန်တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ ၊ ဣတိ-တည်း။ ။သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၈။ ဒုပဋ္ဌာကရဏ သိက္ခာပုဒ် အဌမေ-၌၊ အလဘိ-ရပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ လဘော-လာဘမည်၏၊ လဘောဇေ-ရသောရဟန်းသည်ပင်၊ လာဘော-လာဘ မည်၏၊ ကိံ-အဘယ်ကို၊ အလဘိ-ရသနည်း၊ စီဝရံ-ကို၊ (အလဘိ-ပြီ၊) ကိဒိသံ-အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ (စီဝရံ-ကို၊ အလဘိ-နည်း၊) နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ (စီဝရံ-ကို၊ အလဘိ-ပြီ၊) ဣတိ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ နဝစီဝရလာဘေနာတိ-နဝစီဝရလာဘေနဟူ၍၊ ဝတ္ထဒွေ-ဟောတော်မူထိုက်လျက်၊ အနုနာသိကလောပံ-နိဂ္ဂဟိတ်၏ ကျေခြင်းကို၊ အကတ္တာ-မပြုမူ၍၊ နဝံစီဝရလာဘေနာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပဋိလဒ္ဓနဝစီဝရေန-

---

အလဘိတိ လဘော။ ။[လဘဓာတ်, အပစ္စည်း၊] ရအပ်သော လာဘ်ကို ဟောရာ၌ ဏာပစ္စည်းဖြင့် "လာဘ"ဟု တစ်ခါတည်း ပြီး၏၊ ထို၌ "လဗ္ဘတိတိ လာဘော"ဟု ကမ္မသာဓနပြုရ၏၊ ဤ၌ကား ရပြီးသော ရဟန်းကို အရကောက်ရသောကြောင့် "အလဘိတိ လဘော"ဟု အတိတ်ဟော ကတ္တုသာဓနပြုပြီးမှ သွတ္ထအနက်၌ တဒ္ဓိတ် ဏာပစ္စည်းသက်၍ "လဘောဇဝ လာဘော"ဟု ဆက်သည်၊ ဤသို့ အဌကထာအဆို ရှင်းနေပါလျက် ဋီကာသစ်၌ "လဘသဒ္ဒေါ ကမ္မသာဓနေ၊ ကော ဘဝတာ လာဘော လဒ္ဓေါ=အရှင်သည် အဘယ်လာဘ်ကို ရအပ်သနည်း၊ ဣတိအာဒိသု ဝိယ"စသည် ဆိုလေ၏။

ဝစနတ္ထ။ ။နဝံ+စီဝရံ နဝံစီဝရံ၊ ဝံ၌ နိဂ္ဂဟိတ် မကျေသော အလုတ္တသမာသ် "နဝံစီဝရံ+လာဘော နဝံစီဝရလာဘော"ဟု ပြု၊ နဝံ+စီဝရံ၏အကြား၌ "ပန+ဘိက္ခုနာ" ၂ ပုဒ်ခြားသော်လည်း အနက်စပ်သောကြောင့် "နဝံစီဝရံ"ဟု သမာသ် ဖြစ်နိုင်သည်၊ "နာသံ+အနုဂတံ အနုနာသံ, အနုနာသံယေဝ အနုနာသိကံ"ဟု ပြု၍ နှာခေါင်းသို့လေထွက်သော နိဂ္ဂဟိတ်ကို "အနုနာသိက"ဟု ခေါ်သည်။

ရအပ်ပြီးသော အသစ်သက်နှီးရှိသော၊ ဝါ-အသစ်သက်နှီးကို ရပြီးသော၊ (ဘိက္ခုနာ-သည်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ မဇ္ဈေ-နဝံစီဝရ ၂ ပုဒ်တို့၏အလယ်၌၊ ဌိတပဒဿယေ-တည်သောပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်းတွင်၊ ပနာတိ-ပနဟူသောပုဒ်သည်၊ နိပါတမတ္တံ-အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း၊ ဘိက္ခုနာတိ-ဘိက္ခုနာဟူသောပုဒ်သည်၊ ယေန-အကြောင်းရဟန်းသည်၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီ၊ တဿ-ထိုရသောရဟန်းကို၊ နိဒဿနံ-ညွှန်ပြကြောင်းပုဒ်တည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသောအစီအရင်သည်၊ ပဒတ္ထတော-ပုဒ်နက်အားဖြင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ။

ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ နိဝါသနပါရုပနုပဂံ-ဝတ်ခြင်း ရမ်းခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သော၊ ဝါ-ဝတ်လောက် ရမ်းလောက်သော၊ စီဝရံ-ကို၊ လဘိတ္တာ-ရ၍၊ နိဋ္ဌိတရဇနသ-ပြီးပြီးသောဆိုးခြင်းကိစ္စရှိသော၊ တဿ-ထိုသက်နှီး၏၊ ယသ္မိံဝါ တသ္မိံဝါ ပဒေသေ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ [ဤပါဠိဖြင့် သက်နှီးထောင့်မှာဖြစ်စေ, အတွင်းမှာဖြစ်စေ ဝိန္ဓုထိုးကောင်းသည်ဟု ပြ၏၊ ယခုကာလ၌ ထောင့်မှာ ထိုးလေ့ရှိကြ၏။] ကံသနီလေနဝါ-သံညို ကြေးညို အညိုရောင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တနီလေနဝါ-သစ်ရွက်ရည် စိမ်းညိုရောင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကဒ္ဒမေနဝါ-ရွှံ့ညွန်ရောင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ကာဠကေန ဝါ-အနက်ရောင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မောရကွိမဏ္ဍလ မဂ်ုလပိဋ္ဌိနံ-ဥဒေါင်းမျက်ကွင်း ပမာဏ, ကြမ်းပိုးကျောက်ကုန်းပမာဏတို့တွင်၊ အညတရပ္ပမာဏံ-တစ်ပါးပါးသော ပမာဏရှိသော၊ ကပ္ပဗိန္ဒု-ကပ္ပဗိန္ဒုကို၊ အာဒိယိတ္တာ-ယူပြီး၍၊ (တစ်နည်း) ကပ္ပဗိန္ဒု အာဒိယိတ္တာ-ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးပြီး၍၊ တံစီဝရံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ထိုက်၏၊ အနာဒိယိတ္တာ-ကပ္ပဗိန္ဒုကို မယူမူ၍၊ ဝါ-ကပ္ပဗိန္ဒုမထိုးမူ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ပဋ္ဌိလဒ္ဓစီဝရေန။ ။ဤပါဠိကို ထောက်၍ "လဘော"၌ ကမ္မသာဓနဟု ထင်ရသော်လည်း "ဇိတိန္ဒြယော"ပုဒ်ကဲ့သို့ ကတ္တားကို အရကောက်ရသောကြောင့် ဤပဋ္ဌိလဒ္ဓစီဝရေနဖြင့်လည်း လဘ၏ ကတ္တုသာဓနကိုပင် သိရသည်ဟု မှတ်ပါ။

နိဝါသနပါရုပနုပဂံ။ ။ဤပါဠိဖြင့် နိသဂ္ဂိယသိက္ခာပုဒ်များ၌ လာသော ဝိကပ္ပနုပဂ (ဝိကပ္ပနာလောက်ရုံမျှ)ဖြစ်သော သက်နှီးကို ပယ်သည်၊ ဝတ်လောက် ရမ်းလောက် ရုံလောက်သော သက်နှီးကိုသာ ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးရမည်-ဟူလို။

ကံသနီလ ပတ္တနီလ။ ။ကြေးညို သံညိုအဆင်းရှိသော အညိုရောင်ကို "ကံသနီလ"ဟု ခေါ်၏၊ ["ကံသနီလေနာတိ စမ္မကာရနီလေန-သားရေသမားတို့ အသုံးပြုအပ်သော အညိုရောင်ဖြင့်"ဟု ဖွင့်၏၊ မဟာပစ္စရိယ် ပန အယမလ်-သံချေး သံညို၊ လောဟမယ်-ကြေးညို၊ ဧတေ ကံသနီလ် နာမာတိ ဝုတ္တံ၊] ပတ္တနီလေနာတိ-ယေနကေနစိ နီလဝဏ္ဏေန ပဏ္ဏရုသေနစ (သစ်ရွက်ရည်ဖြင့်)၊ ကဒ္ဒမ-ကာဠ-သာမ အရောင်များနှင့် ဝိန္ဓုပြောက်ပမာဏကို ဤအဖွင့်အတိုင်း ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အတ္တာနော-၏။ စီဝရံ-ကို၊ အဇာနနဝတ္ထုသို့-မသိခြင်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း။ အာဒိန္နေ-ယူအပ်ပြီးသော ကပ္ပဝိန္ဓု၌၊ အနာဒိန္နသညိနော-မယူအပ်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်း ကောင်း။ ဝေမတိကဿဝါ-သော်လည်းကောင်း။ (ပရိဘုဥ္ဇန္တဿ-၏။) ဒုက္ကဋံ၊ (အာဒိ နေ-၌၊) အာဒိန္နသညိဿ-ယူအပ်ပြီးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပရိဘုဥ္ဇန္တဿ-၏ လည်းကောင်း။) ကပ္ပေ-ကပ္ပဝိန္ဓုသည်၊ နဋ္ဌေ-ပျက်စီးသော်လည်းကောင်း၊ (ဖွပ်လျှော် ခြင်းစသည်ကြောင့် ပျက်စီးသွားသော်လည်းကောင်း-ဟူလို၊) ကပ္ပကတောကာသေ-ကပ္ပဝိန္ဓု ပြုအပ်ပြီးသော အရပ်သည်၊ ဇိဏ္ဏော-ဆွေးမြည့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဆွေးမြည့်၍ ကပ္ပဝိန္ဓု ပျောက်သွားသော်-ဟူလို၊) ကပ္ပကတေန-ပြုအပ်ပြီးသော ကပ္ပဝိန္ဓုရှိသော သင်္ကန်းနှင့်၊ အကပ္ပကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော ကပ္ပဝိန္ဓုမရှိသော သင်္ကန်းကို၊ သံသိဗ္ဗိတေ-စပ်၍ချုပ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ အဂ္ဂဠ အနုဝါတပရိဘဏ္ဍေသု-အဖာ, အလျားအနားပတ်, အနံ့အနားပတ်တို့ကို၊ အာရောပိတေသု-တင်အပ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ တံ-ထိုသင်္ကန်းကို၊ ပရိဘုဥ္ဇန္တဿ-၏ လည်းကောင်း။ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ဝုတ္တပ္ပကာရဿ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ("နိဝါသနပါရုပနုပဂံ"ဟု ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားရှိသော၊) စီဝရဿ-၏။ အကတ ကပ္ပတာ-ပြုအပ်သောကပ္ပဝိန္ဓုမရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊(ကပ္ပဝိန္ဓုမထိုးခြင်း လည်းကောင်း၊) နှ နဋ္ဌစီဝရာဒိတာ-နဋ္ဌစီဝရ အစရှိသည်၏အဖြစ် မဟုတ်ခြင်း လည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့် နိသဒ္ဒိ၌ ပြခဲ့သော ဝိနဋ္ဌ အစ္ဆိန္နစီဝရ စသည်ကို ယူ၊] နိဝါသနံဝါ-ဝတ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ပါရုပနံဝါ-ရမ်းခြင်း ရုံခြင်းသော်လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ကိရိယာကိရိယံ-တည်း။ [ဝတ်ရုံမှုကို ပြုခြင်းသည် ကိရိယ, ကပ္ပဝိန္ဓုထိုးမှုကို မပြုခြင်းသည် အကိရိယတည်း။] ဣတိ-တည်း။ ။

အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၉။ ဝိကပ္ပနာ သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ ဝိကပ္ပေတွာတိ ဘွေ-၌၊ (လဇ္ဇမာနာ-ရထိုက်ကုန် သော၊) ဝိကပ္ပနာ-ဝိကပ္ပနာတို့သည်၊ ဒွေ-၂ ပါးတို့တည်း၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ-မိမိနှုတ်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ စ-သူတစ်ပါးနှုတ်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ- သည်၊ ဟောတိ- သနည်း၊ စီဝရာနံ-တို့၏၊

အဇာနနဝတ္ထုသို့။ ။ရဟန်းများနှင့်တိတ္ထိတို့ ခရီးအတူ သွားကြစဉ် တောပုန်းဓားပြတို့က အဝတ်သင်္ကန်းတို့ကို လုယူကြလေသည်၊ ထိုအခါ မင်းမှူထမ်းတို့က ဓားပြတို့ကို ဖမ်း၍ အဝတ် သင်္ကန်းပြန်ရသဖြင့် ရဟန်းတို့အား "ကိုယ့်သင်္ကန်းကို မှတ်မိလျှင် ယူကြပါ"ဟု လျှောက်လေ သော် ရဟန်းများများ မမှတ်မိကြ၍ အကဲ့ရဲ့ ခံရလေသည်။

သမ္မုခ, ပရမ္မုခ ။ဝိသဒ္ဒါသည် ကင်းခြင်း အနက်ဟော၊ ဝိဂတံ- မိမိဥစ္စာ အဖြစ်မှ ကင်းအောင် + ကပ္ပနာ-ပြုခြင်းတည်း၊ ဝိကပ္ပနာ-ခြင်း၊ သံ သဒ္ဒါသည် "မိမိ" အနက်ဟော၊

ဧကဗဟုဘာဝံ-တစ်ထည်တည်း၏အဖြစ်, အများတို့၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ သန္ဓိဟိတာသန္ဓိဟိတဘာဝဠ-အနီးဌ ထားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်, အနီးဌ မထားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (သံ-အနီးဌ+နိဟိတ-သိုမှီးသိမ်းထားအပ်၊) ဥတ္တာ-သိ၍၊ ဣမံ စီဝရန္တိ၀ါ-ဣမံ စီဝရံဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ (အနီးတစ်ထည်ဌ ပြုပုံ)၊ ဣမာနိ စီဝရာနိတိ၀ါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ (အနီး အများဌ ပြုပုံ)၊ ဧတံ စီဝရန္တိ၀ါ-ဧတံ စီဝရံဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ (အဝေး တစ်ထည်ဌ ပြုပုံ)၊ ဧတာနိ စီဝရာနိတိ၀ါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ (အဝေး အများဌ ပြုပုံ)၊ ဝတ္တာ-ဆိုပြီး၍၊ တုယ္ဟံ ဝိကပ္ပေမိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုရာ၏၊ [ဣမံ စီဝရံ-ဤသင်္ကန်းကို၊ (ဣမာနိ စီဝရာနိ-တို့ကို၊) တုယ္ဟံ-သင့်အား၊ ဝိကပ္ပေမိ-ကိုယ်ဟာအမှတ်, ကင်းစင်လတ်အောင် ပြုပါ၏၊ ၀ါ-ပေးပါ၏၊] အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧကာ-တစ်မျိုးသော၊ သမ္မုခ၀ိကပ္ပနာ-နာတည်း၊ ဧတ္ထာ၀တာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းဖြင့်၊ နိဓေတုံ-သိုမှီးသိမ်းထားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-သုံးဆောင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝိသဇ္ဇေတုံ၀ါ-စွန့်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာတုံ၀ါ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်သေး၊ ပန-အနွယကား၊ မယံ သန္တကံ ၊ပေ၊ ကရောဟိတိ-ကရောဟိဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့, ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သော်၊ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ-ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုခြင်းမည်သည်၊ ၀ါ-ပြန်၍ထုတ်ခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [မယံ-တပည့်တော်၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ (မယံ-၏၊ သန္တကာနိ-တို့ကို၊) ပရိဘုဉ္ဇ၀ါ-သုံးဆောင်လိုမူလည်း သုံးဆောင်ပါလော့၊ ဝိသဇ္ဇေဟိ၀ါ-စွန့်လိုမူလည်း စွန့်ပါလော့၊ ယထာပစ္စယံ-အကြောင်းအားလျော်စွာ၊ ကရောဟိ-ပြုပါလော့၊] တတော-ထိုပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုရာအခါမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ပရိဘောဂါ၀ယောပိ-သုံးစွဲခြင်း အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋန္တိ-အပ်ကုန်၏။

အပရော နယော-အခြားတစ်နည်းကား၊ တထေ၀-ထိုအတူပင်၊ စီ၀ရာနံ-တို့၏၊ ၊ပေ၊ ဥတ္တာ-၍၊ တသ္မေ ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏ပင်၊ (တုယ္ဟံ ဝိကပ္ပေမိဟု ဆိုခဲ့သော ရဟန်းကိုပင် "တသ္မေ"ဟု ပြန်ညွှန်းသည်၊) သန္တိကေ-အထံ၌၊ ပေ၊ ဝတ္တာ-၍၊ ပဠသု-၅ ဦးကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကေသု-သီတင်းသုံးဖော်တို့တွင်၊ အညတရဿ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး၏၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ အဘိရုစိတဿ-အလိုရှိအပ်သော၊ ယဿကဿစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး၏၊ (အညတရဿ ကိုပင် "အတ္တနာ၊ပေ၊ကဿစိ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊) နာမံ-အမည်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဝိကပ္ပေမိတိ၀ါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ တိဿာယ

အတ္တနော+မုခံ-သံမုခံ= မိမိ၏ နှုတ်၊ သမ္မုခေန + ဝိကပ္ပနာ-သမ္မုခ၀ိကပ္ပနာ၊ ပရဿ+မုခံ-ပရံမုခံ (နိဂ္ဂဟိတ်လာ)၊ ပရမ္မုခေန+ဝိကပ္ပနာ-ပရမ္မုခ၀ိကပ္ပနာ။ [ဤသိက္ခာပုဒ်ဌ "မျက်မှောက်, မျက်ကွယ်အနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ် မဟုတ်သောကြောင့် "သမ္မုခါ, ပရမ္မုခါ"ဟု မရှိ၍ ဝိကပ္ပနာ ပြုပုံ အမျိုးမျိုးကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဘိက္ခုနီယာ(ဝိကပ္ပေမိတိဝါ)-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊(တိသာယ) သိက္ခမာနာယ (ဝိကပ္ပေမိတိဝါ)-သော်လည်းကောင်း၊ (တိသဿ) သာမဏေရဿ (ဝိကပ္ပေမိတိ ဝါ)-သော်လည်းကောင်း၊ (တိသာယ) သာမဏေရိယာ ဝိကပ္ပေမိတိဝါ-သော် လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုတ္ထဲ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အပရာပိ-အခြားတစ်မျိုးလည်း ဖြစ်သော၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ-တည်း။ [ဤနေရာ၌ မျက်ကွယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးဆိုခြင်း ကိုပင် "သမ္မုခဝိကပ္ပနာ"ဟု ဆိုထားသည်၊] ဇတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိ သော ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းဖြင့်၊ နိဓေတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပရိဘောဂါဒိသု-သုံးစွဲခြင်း အစရှိသည်တို့တွင်၊ ကေမ္မိ-တစ်ခုမျှလည်း၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ (တသေဝဟု ဆိုခဲ့သော ရဟန်းကို ဆိုသည်၊) တိသဿ ဘိက္ခုနော၊ပေ၊ ကရောဟိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-သော်၊ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တတော-ထိုပစ္စုဒ္ဓိ၏ပြုပြီးရာ အခါမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ပရိဘောဂါဒယောပိ-တို့သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋန္တိ-နှင့်၏၊ (ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊.... ကထံ အမေးကို ပြန်ဖြေရသည်။)

ကထံ-လျှင်၊ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ, ဟောတိ-နည်း၊ စီဝရာနံ-၏၊ တယော၀-ထို အတူပင်၊ပေ၊ ဧတာနိ စီဝရာနိတိဝါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထာ-ပြီး၍၊ တုယှံ-အား၊ ဝိကပ္ပနတ္ထာယ-ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒမ္မိ-ပေးပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုံ-ရာ၏၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ (ကိုယ်စား ဝိကပ္ပနာပြုပေးမည့် ရဟန်းသည်၊) ဝတ္ထုဟော-ထိုက်၏၊ (ကိုး-နည်း၊) တေ-အရှင်ဘုရား၏၊ မိတ္တောဝါ-ခိုင်မြဲသော မိတ်ဆွေသည်သော်လည်းကောင်း၊ သန္ဒိဋ္ဌောဝါ-မခိုင်မြဲတတ် မြင်အပ်ကာမျှဖြစ် သော မိတ်ဆွေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကော-အဘယ်သူပါနည်း၊ ဣတိ (ဝတ္ထု ဟော)၊တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ဣတရေန-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ (သက်နှုန်းရှင် ရဟန်းသည်၊) ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ တိသော ဘိက္ခုတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ တိသာ သာမဏေရိတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုံ-ပြောဆိုရာ၏၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ (ကိုယ်စား ဝိကပ္ပနာပြုပေးမည့်ရဟန်း သည်) အဟံ-သည်၊ တိသဿ-မည်သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒမ္မိ-ပေးပါ၏၊ ("ဝိကပ္ပေမိ" နေရာ၌ "ဒမ္မိ"ဟု သုံးသည်၊) ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ဝတ္ထုံ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ-တည်း၊ ပေ၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်သေး။

ပန-အနွယ်၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဒုတိယသမ္မုခဝိကပ္ပနာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေ နေဝ-ပင်၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋန္တိ-နှင့်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ-သည်၊ ဟောတိ-၏။) ပတ္တဝိကပ္ပနာယံပိ-သပိတ်ကို ဝိကပ္ပနာပြုရာ၌လည်း၊ ဧသေ၀ နယော-တည်း၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဒ္ဝိသု-ကုန်သော၊ ဣမာသု ဝိကပ္ပနာသု-တို့တွင်၊ ယာယ ကာယစိ-သော၊ ဝိကပ္ပနာယ-ဖြင့်၊ ပဋ္ဌသု-နှင့်သော၊ သဟမမ္မိကေသု-တို့တွင်၊ ယဿ ကဿစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးအား၊ စီဝရံ-ကို၊ ဝိကပ္ပေတွာ-ဝိကပ္ပနာပြုပြီး၍၊

ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ အကတပစ္စုဒ္ဓါရံဝါ-မပြုအပ်သော ပစ္စုဒ္ဓိရ်ရှိသော သက်နှ်းကို သော်လည်းကောင်း၊ [ဋီကာ၌ "အကတပစ္စုဒ္ဓရဏံ"ဟု ရှိ၏။] ယေန-အကြင်ရဟန်းနှင့်တကွ၊ [ယေန သဒ္ဒေ -ဋီကာ၊] ဝိနယကမ္မ-ကို၊ ကတံ-ပြီ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝိဿာသေန-အကျွမ်းဝင်းသဖြင့်၊ အဂ္ဂဟေတွာဝါ-မယူမူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဥ္ဇန္တဿ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို) ပေ၊ အပစ္စုဒ္ဓရဏံ-ပြန်၍ ထုတ်ခြင်းမရှိသောသက်နှ်းကို၊ ဝါ-ပစ္စုဒ္ဓိရ်မပြန်ရသေးသော သက်နှ်းကို၊ ပရိဘုဥ္ဇနဝတ္ထုသို့-သုံးစွဲခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-၏။ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုပစ္စုဒ္ဓိရ်မပြုရသေးသော သက်နှ်းကို၊ အဓိဋ္ဌာနဿဝါ-အဓိဋ္ဌာန်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝိသဇ္ဇနဿဝါ-စွန့်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏။) ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊ ပစ္စုဒ္ဓရဏော-ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုအပ်ပြီးသောသက်နှ်း၌၊ အပစ္စုဒ္ဓရဏာသညိဿ-ပစ္စုဒ္ဓိရ်မပြုရသေးသော သက်နှ်းဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ပရိဘုဥ္ဇန္တဿ-၏။) တထာ-ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်တည်း၊ ပန-ကား၊ (ပစ္စုဒ္ဓရဏော-၌) ပစ္စုဒ္ဓရဏာသညိဿ-ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုအပ်ပြီးသော သက်နှ်းဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ပရိဘုဥ္ဇန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) ဝိဿာသေန-ဖြင့်၊ (ဝိကပ္ပနာ အတူပြုဖက်ရဟန်းနှင့် အကျွမ်းဝင်သဖြင့်၊) ပရိဘုဥ္ဇန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ဥမ္မတ္တက အစရှိသည်ဖြစ်ကုန်၍၊ (ပရိဘုဥ္ဇန္တာနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဝိကပ္ပိတဿ-ဝိကပ္ပနာပြုအပ်ပြီးသောသက်နှ်း၏၊ [ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ၌လည်း မိမိအလိုကျ ပြုပေးရသောကြောင့် "သာမံ ဝိကပ္ပိတဿ"တွင် ပါဝင်နိုင်၏။] အပစ္စုဒ္ဓါရော-ပစ္စုဒ္ဓိရ်မပြုရသေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝိကပ္ပနုပဂစီဝရတာ-ဝိကပ္ပနာလောက်သော သက်နှ်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂေါ-သုံးစွဲခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကိရိယာကိရိယံ-တည်း။ [သုံးစွဲခြင်းသည် ကိရိယ, ပစ္စုဒ္ဓိရ်မပြုစေခြင်းသည် အကိရိယ] ။

(နဝမသိက္ခာပဒံ သမတ္တံ)။

အပစ္စုဒ္ဓရဏံ။ ။ထောမနိမိတ္တ ဓရိမာတ် (ပါဠိ၌ ဓရမာတ်)ဖြင့် ဝုဒ္ဓိမပြုဘဲ "ဥဒ္ဓရဏ"ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိ၌ ဓရမာတ်လည်း ထင်ရှား တည်ရှိခြင်း , ပျက်၍ ကျခြင်းအနက်ကို ဟောရာ၌ ဘူဝါဒိဖြစ်၍ ဝုဒ္ဓိမလို၊ ဆောင်ခြင်းအနက် ဟောရာ၌သာ စုရာဒိဖြစ်၍ "ဓာရဏ"ဟု ဝုဒ္ဓိရောက်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် ယုပစ္စည်းသက်ရာ၌ ဝုဒ္ဓိ မပါဘဲ အပစ္စုဒ္ဓရဏံဟု ပါ၌မှန်ရှိစေ။ ပစ္စုဒ္ဓါရော၌ကား ဏာပစ္စည်းဖြစ်၍ ဝုဒ္ဓိ ပါရသည်။

ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ။ ။ဥမ္မတ္တက ဖြစ်ရုံမျှဖြင့် အာပတ်သင့်-မသင့် အထူးဆိုဖွယ် မလို၊ ဥမ္မတ္တက ဖြစ်၍ ဆိုင်ရာသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးမိရာ၌သာ အာပတ်မသင့်-ဟု အထူးဆိုဖွယ် လို၏၊ ထို့ကြောင့် "ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ဖြစ်ကုန်၍၊ ပရိဘုဥ္ဇန္တာနံ စ"ဟု ဆိုင်ရာသိက္ခာပုဒ်၏ စကားကို ထည့်ပေးမှ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံသည်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊ ရှေ့၌ ဤသို့ ထည့်သင့်သော်လည်း လွယ်ကူအောင် အပိုမထည့်ဘဲ ပေးခဲ့ရသည်။

၁၀။ စီဝရာပနီဓာန သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ ပတ္တန္တိ-ကား၊ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ-အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော၊(ပတ္တံ-သပိတ်ကိုလည်းကောင်း၊) (အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော မြေသပိတ်, သံသပိတ်၊) စီဝရန္တိ-ကား၊ ဝိကပ္ပနုပဂံ-ဝိကပ္ပနာလောက်သော၊ (စီဝရံ-ကိုလည်းကောင်း၊) သဒသံ-အမြီတ်အဆာရှိသော နိသီဒိုင်ကို၊ နိသီဒနံ နာမ-နိသီဒနမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သူစိယရံ နာမ-မည်သည်၊ သသူစိကံ ဝါ-အပ်နှင့်တကွဖြစ်သော အပ်ဘူးသည်သော်လည်းကောင်း၊ အသူစိကံ ဝါ-အပ်မရှိသော အပ်ဘူးသည်သော်လည်းကောင်းတည်း၊ ကာယဗန္ဓနံ နာမ-မည်သည်၊ ပဋ္ဌိကာ ဝါ-ခါးပန်းပြားသည်သော်လည်းကောင်း၊ သူဂရန္တိကံ ဝါ-ဝက်အူသဏ္ဌာန်ရှိသော ခါးပန်းလုံးသည်သော်လည်းကောင်းတည်း၊ (ဝက်အူကဲ့သို့ အခေါင်းရှိသော ခါးပန်းလုံးတည်း၊) အပနိယျောတိ-ကား၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ နိဒဟေယျ-ဝှက်ထားအံ့၊ ဟသာပေက္ခောတိ-ကား၊ ဟသာဓိပ္ပာယော-ပျော်မြူးခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ အပနိဓေယျ-ဝှက်ထားအံ့၊) ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အပနိဓေန္တသ-ဝှက်ထားသောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဟောတိ)၊ အညံ-သူတစ်ပါးကို၊ အာဏာပေန္တသ-စေခိုင်းအပ်သော ရဟန်း၏၊ အာဏတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ တေန-ထိုစေခိုင်းအပ်သော ရဟန်းသည်၊ အပနိဟိတေ-ဝှက်ထားအပ်ပြီးသော်၊ ဣတရသ-စေခိုင်းသော အခြားရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ အပနိဓာနဝတ္ထုသို့-ဝှက်ထားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နေ-လူ,သာမဏေ၌၊ ဝါ-လူ,သာမဏေ၏ဥစ္စာကို ဝှက်ထားရာ၌၊ တိကဒုက္ကဋံ၊ ပန-ဆက်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာနိ-သိက္ခာပုဒ်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ပတ္တာဒီနိ-သပိတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ အညံ-အခြားသော၊ ပရိက္ခာရံ-ပရိက္ခရာကို၊ [သပိတ်အိတ် စသည်ကို ဆိုသည်၊ နောက်၌ ဝိသေသက် လာဦးမည်ဖြစ်၍ ဤကဲ့သို့ သာမညကဲ့ဟု မှတ်၊] ဥပသမ္ပန္နသ၀ါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ အနုပသမ္ပန္နသ၀ါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ သန္တကံ-ကို၊ (ဝိသေသ)၊ အပနိဓေန္တသ-၏၊ ဒုက္ကဋမေ၀-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ-မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သော သပိတ်အစရှိသော ပရိက္ခရာကို၊ ပဋိသာမေန္တသ-သိုမှီးသိမ်းထားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကထံ-တရားစကားကို၊ ကတ္တာ-၍၊ [“ရဟန်းဆိုတာ ကိုယ့်ပရိက္ခရာကို သိမ်းသိမ်းဆည်းဆည်းထားမှ သင့်တယ်”စသည်ဖြင့် တရားစကားပြော၍၊] ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပဋိသာမေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (အပနိဓေန္တာနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဥပသမ္ပန္နသ-၏၊ သန္တကာနံ-ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ပတ္တာဒီနံ-သပိတ်အစရှိသည်တို့ကို၊ [အာဒိဖြင့် သိက္ခာပုဒ်၌ လာသော စီဝရ, နိသီဒန, သူစိယရ, ကာယဗန္ဓန တို့ကိုယူ။] အပနိဓာနံ-ဝှက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝိဟေသေတုကာမတာ ဝါ-ညှဉ်းဆဲလိုသူ၏ အဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊

ဟသာမိပ္ပာယတာ ဝါ-ပျော်မြူးလိုသူ၏အဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဆဋ္ဌော-သော၊ သုရာပါနဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၁။ သဠိစ္စ သိက္ခာပုဒ် ။ သပ္ပာဏကဝဂ္ဂသ - ၏၊ ပဌမေ - ၌၊ တိရစ္ဆာနဂတပါဏော-တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါကို၊ ပါဏောတိ-ပါဏဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော-၏၊ တံ-ထို တိရစ္ဆာန်ကို၊ ခုဒ္ဒကမ္မိ-ငယ်သော တိရစ္ဆာန်ကိုလည်းကောင်း၊ မဟန္တမ္မိ-ကြီးသောတိရစ္ဆာန်ကိုလည်းကောင်း၊ မာရေန္တသ-သေစေသောရဟန်း၏၊ ဝါ-သတ်သောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-ပါစိတ်အာပတ်ချည်းသာ၊ ဟောတိ-၏၊ ပန - ထိုသို့ပင် ပါစိတ်အာပတ်ချင်း တူပါသော်လည်း၊ မဟန္တေ-ကြီးသောသတ္တဝါ၌၊ ဥပက္ကမမဟန္တတာယ-လုံ့လ၏ ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အကုသလံ-သည်၊ မဟန္တံ-ကြီးသည်၊ ဟောတိ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ပါဏံ-သတ္တဝါကို၊ ဇီဝိတာ-ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပနဝတ္ထု၊သို့-ခွင်းခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ ပါဏော-သတ္တဝါ၌၊ ဝေမတိကဿ-ဖြစ်သောယုံမှားခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍၊ (မာရေန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) အပ္ပာဏော-သတ္တဝါမဟုတ်သည်၌၊ ပါဏသညိနော-သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-လည်းကောင်း၊ (မာရေန္တဿ-၏ လည်းကောင်း၊) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ (အပ္ပာဏော-၌၊ မုန်းသူ၏ရုပ်ပုံ စသည်၌-ဟူလို၊) အပ္ပာဏကသညိဿ-သတ္တဝါမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (မာရေန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) အသဠိစ္စ-သတ္တဝါဟုသိသော သညာနှင့်တကွ မစေ့ဆော်မူ၍၊ (မာရေန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) အာဏာနန္တဿ-မသိသည်ဖြစ်၍၊ (မာရေန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊)နှ မရဏာဓိပ္ပာယဿ-သေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍၊ (မာရေန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) [ကြောက်ရုံ မှတ်ရုံ ရိုက်ရာ လက်လွန်၍ သေခြင်းမျိုး၊] ဥမ္မတ္တကာဒိနံ-ဥမ္မတ္တက အစရှိသည်ဖြစ်ကုန်၍၊ (မာရေန္တာနံစ-၏ လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။သေသံ-ကြွင်းသောအစီအရင်သည်၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ သပ္ပာဏက သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ သပ္ပာဏကန္တိ-ကား၊ ယေ ပါဏကာ-အကြင်ငယ်သော သတ္တဝါတို့သည်၊ ပရိဘောဂေန-သုံးစွဲခြင်းကြောင့်၊ မရန္တိ-သေကြကုန်၏၊ တေဟိ-ထိုငယ်သော သတ္တဝါတို့ဖြင့်၊ သပ္ပာဏကံ-ပိုးကောင်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ (ဥဒကံ-ရေကို၊ ပရိဘုဉ္ဇေယျ-သုံးစွဲအံ့၊) ဟိ-မှန်၏၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သောရေကို၊ ဇာနံ-ပိုးရှိသောရေဟု သိလျက်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-သုံးစွဲသောရဟန်း၏၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ ဟောတိ-၏၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ဇာနံ-ပိုးရှိသောရေဟု သိလျက်၊ သပ္ပာဏကံ-ပိုးနှင့်တကွ

ဖြစ်သော၊ ဥဒက်-ရေကို၊ ပရိဘုဥ္ဇနဝတ္ထုသို့-သုံးစွဲခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ တ္ထေ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို၊ သိဉ္စန သိက္ခာပဒေ-သိဉ္စနသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ ဥဏ္ဏောဒနသိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ ယထာဓမ္မန္တိ-ကား၊ ယသ အဓိကရဏသ-အကြင်အဓိကရုဏ်း၏၊ ဝူပသမာယ-ငြိမ်းအေးခြင်းငှာ၊ ယော ဓမ္မော-အကြင် ဝိနည်းတရားတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော-(သမထက္ခန္ဓကဋ္ဌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊) တေနေဝ ဓမ္မေန-ထိုဝိနည်းတရားတော်ဖြင့်ပင်၊ နိဟတာဓိကရဏန္တိ-ကား၊ နိဟတံ-နှိပ်နင်းအပ်ပြီးသော၊ (တံ)အဓိကရဏံ-ထိုအဓိကရုဏ်းကို၊ သမထက္ခန္ဓကေ-သမထက္ခန္ဓကဋ္ဌ၌၊ သတ္ထာရာ-သည်၊ ဝုတ္တဓမ္မေ နေဝ-ဟောတော်မူအပ်သော တရားဖြင့်ပင်၊ ဝူပသမိတံ-ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို၊(ဥဏ္ဏောဒေယျ-လှူပ်ရှားစေအံ့၊) ဣတိအတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ အသ-ထိုအဓိကရုဏ်း၏၊ ဝူပသမနနယံ-ငြိမ်းအေးကြောင်းနည်းကို၊ အဓိကရဏသမထေ သု-အဓိကရဏသမထတို့၌၊ ဒဿယိဿာမ-ပြကုန်အံ့၊ ပုနကမ္မာယ ဥဏ္ဏောဒေ ယျာတိ-ကား၊ တဿ တဿ ဘိက္ခုနော-ထိုထိုရဟန်း၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္တွာ-၍၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ အကတံ-မပြုအပ်သေး၊ ဣတိအာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ [အာဒိဖြင့် "ဒုက္ကဋံ ကမ္မံ, ပုန ကာတဗ္ဗံ ကမ္မံ၊ အနိဟတံ-မနှိပ်နင်းအပ်သေး၊ (မငြိမ်းစေအပ်သေး)၊ ဒုန္နိဟတံ၊ ပုန နိဟနိတဗ္ဗံ"တို့ကို ယူ၊] ဝဒန္တော-ပြောဆိုလျက်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ကရဏတ္ထာယ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဥစ္စာလေယျ-လှူပ်ရှားစေအံ့၊ ဝါ-လှုံ့ဆော်ပေးအံ့၊ ယထာဌိတဘာဝေန-တည်မြဲတိုင်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပတိဋ္ဌာတုံ-တည်ခြင်းငှာ၊ န ဒဒေယျ-မပေးအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကရောန္တသ-ပြုသော၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ လှူပ်ရှားစေပါသော်လည်း၊ ဓမ္မေန-ဝိနည်းတရားဖြင့်၊ ယံ အဓိကရဏံ-ကို၊ နိဟတံ-နှိပ်နင်းအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုအဓိကရုဏ်းကို၊ သုနိဟိတမေဝ-ကောင်းစွာနှိပ်နင်းအပ်သည်သာ၊ [သူက လှုံ့ဆော်ပေးသော်လည်း အဓိကရုဏ်းကတော့ ငြိမ်းပြီးအတိုင်းပါပဲ-ဟူလို၊] ကမ္မေ-ကံကို၊ ဝိပ္ပကတေ-အပြားအားဖြင့် မပြုအပ်သေးမီ၊ ဝါ-မပြီးသေးမီ၊ သစေ ပဋိဂ္ဂဏှာသတိ-အကယ်၍တားမြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ-ထို တားမြစ်သော ရဟန်းကို၊ သညာပေတွာ-ကောင်းစွာ သိစေပြီး၍၊ [မတားမြစ်ဖို့ရန် ဖျောင်းဖျ ပြောဆိုသောအားဖြင့် ကျေနပ်စေပြီး၍- ဟူလို၊]

ယထာဌိတ ၊ပေ၊ န ဒဒေယျ၊ ။"ငြိမ်းစေအပ်ပြီးအတိုင်း တည်ခွင့် မပေး"ဟူလို၊ ဤ ဝါကျဖြင့် ဥစ္စာလေယျ၏အဓိပ္ပာယ်ကို ပြသည်၊ ယခုကာလ၌ မငြိမ်မသက် ဖြစ်အောင် ကိစ္စ တစ်ခုခုကို နိုင်ငံရေးသမားတို့ လှုံ့ဆော်ပေးခြင်းမျိုးတည်း။

ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏၊ ဣတရထာ-ဤသို့ မဟုတ်လျှင်၊ [သူက တားမြစ်မြဲ တားမြစ်နေလျှင်-ဟူလို့] ကမ္မဋ္ဌ-ကံသည်လည်း၊ ကုပ္ပတိ-ပျက်စီး၏၊ ကာရကာနဋ္ဌ-ကံပြုသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ အာပတ္တိ ဟောတိ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ ဥက္ကောဋနဝတ္ထုသို့-လှုပ်ရှားစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ ဓမ္မကမ္မေ-ဓမ္မကံ၌၊ ဝေမတိကဿ-ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဥက္ကောဋနာသ-၏လည်းကောင်း၊) အဓမ္မကမ္မေ-အဓမ္မကံ၌၊ ဓမ္မကမ္မသညိနော-ဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ ဝါ-လည်းကောင်း၊ (ဥက္ကောဋနာသ-လှုပ်ရှားစေသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊ ဥဘယေသု-ဓမ္မကံ, အဓမ္မကံ ၂ ပါးတို့၌၊ အဓမ္မကမ္မသညိဿ-အဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဥက္ကောဋနာသ-လည်းကောင်း၊) အဓမ္မေန-ဝိနည်းတော်ဓမ္မမဟုတ်သဖြင့်၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝဂ္ဂေန-ဝဂ်ဖြစ်သော သံဃာသည်၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကတံ-ပြီ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အကမ္မာ ရဟဿ-ကံမထိုက်သော ရဟန်း၏အပေါ်၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကတံ-ပြီ၊ ဣတိဝါ-သော် လည်းကောင်း၊ ဇာနန္တဿ-သိသည်ဖြစ်၍၊ (ဥက္ကောဋနာသ-လှုပ်ရှားစေသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ဥက္ကောဋနာနံ-လည်း ကောင်း၊) အနာပတ္တိ ဟောတိ၊ ယထာဓမ္မံ-ဝိနည်းတော်ဓမ္မအားလျော်စွာ၊ နိဟတဘာဝေါ-နှိပ်နင်းအပ်ပြီး၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဇာနနာ-တရားသဖြင့် ငြိမ်းစေအပ်ပြီဟု သိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥက္ကောဋနာ-လှုပ်ရှားစေခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-သည်၊ ဒုက္ခဝေဒနံ-ရှိ၏၊ ဣတိ-တည်း။

တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄။ ဒုဋ္ဌုလ္လ သိက္ခာပုဒ်

စတုတ္ထေ-၌၊ သံဃာဒိသေသ်-သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ကို၊ ဒုဋ္ဌုလ္လန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-၏၊ တံ-ထိုဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဥပါယေန-အကြောင်းဖြင့်၊ ဥ တ္တာ-သိ၍၊ ပဋိဗ္ဗာဒေန္တဿ-ဖုံးထားသောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ

အဓိပ္ပေတံ။ ။ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ ဒုဋ္ဌုလ္လအရတွင် ပါရာဇိက ပါနေသော်လည်း အတ္ထုဒ္ဓါရအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်၊ ယူရမည့် ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်မှာ သံဃာဒိသေသ်သာတည်း။ ဘာကြောင့်နည်း၊ "ဘိက္ခုဿ+ဒုဋ္ဌုလ္လ"ဟု သိက္ခာပုဒ်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ပြီးသူမှာ ဘိက္ခုမဟုတ်တော့ရကား ပါရာဇိကအာပတ်သည် ဘိက္ခု၏ ဒုဋ္ဌုလ္လ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။

ယေန၊ ယေဘုယ်ယေန။ ။ကိုယ်တိုင်မြင်၍သိခြင်း, အခြားသူတို့က ပြော၍သိခြင်း, အာပတ်သင့်သူကိုယ်တိုင်က ပြော၍သိခြင်းဟု သိကြောင်းအမျိုးမျိုးရှိရာဝယ် "မည်သည့်အကြောင်းဖြင့် သိသိ"ဟူလို။ [ထို့နောက် ပါဠိလျှောက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြတားပြီ။]

(ဟောတိ)၊ ဒါနိ-၌၊ နံ-ထိုဒုဋ္ဌလ္လအာပတ်ကို၊ ကဿစိ-သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ နေ အာရောစေသာမိ-မပြောတော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံပြီး၍၊ ဓုရံ-တာဝန်ကို၊ နိက္ခိပိတ္တာ-ချပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ သစေပိ အာရောစေတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြောစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ပင် ပြောပါသော်လည်း၊) ပါစိတ္တိယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတ္တာဝ-ရောက်ပြီး၍သာ၊(ရောက်ပြီးမှသာ)၊ အာရောစေဿတိ-ပြောလတ္တံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဓုရံ-ကို၊ နိက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ပဋ္ဌာနတ္ထမေဝ-ဖုံးထားခြင်းအကျိုးငှာပင်၊ အညဿ-အခြားရဟန်းအား၊ သစေ အာရောစေတိ-အကယ်၍ ပြောအံ့၊ သောပိ-ထိုအခြားရဟန်းသည်လည်း၊ အညဿ-အခြားရဟန်းအား၊ သစေ အာရောစေတိ-အံ့၊ ဧတေနုပါယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ ယာဝ-လောက်၊ ကောဋိ-အစွန်းအပိုင်းအခြားသည်၊ နေ ဆိဒ္ဓတိ-မပြတ်သေး၊ တာဝ-ထိုအစွန်းအပိုင်းအခြား မပြတ်သေးသမျှ၊ သမဏသတမ္ပိ-ရဟန်းတစ်ရာသည်လည်း၊ အာပဇ္ဇတိယေဝ-အာပတ်သို့ ရောက်သည်သာ၊ ဝါ-အာပတ်သင့်သည်သာ၊ ပန-ကား၊ ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ကောဋိ-အစွန်းအစသည်၊ ဆိဒ္ဓတိ-နည်း၊ ဟိ-အဖြေကား၊ အာပန္နော-အာပတ်သင့်သော ရဟန်းသည်၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော ရဟန်းအား၊ သစေ အာရောစေတိ-အံ့၊ သောပိ-ထိုတစ်ပါးသော ရဟန်းသည်လည်း၊ အညဿ-အခြားရဟန်းအား၊ သစေ အာရောစေတိ-အံ့၊ သောပိ-ထိုတတိယရဟန်းသည်လည်း၊ နိဝတ္တိတ္တာ-ပြန်နစ်စေ၍၊ ယေန-အကြင် ဒုတိယရဟန်းသည်၊ အဿ-ထိုမိမိအား၊ အာရောစိတံ-ပြောအပ်ပြီ၊ တဿေဝ-ထိုဒုတိယရဟန်းအားပင်၊ သစေ အာရောစေတိ-အံ့၊ ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ တတိယေန ပုဂ္ဂလေန-သည်၊ ဒုတိယဿ-ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အာရောစိတေ-ပြန်၍ ပြောအပ်သော်၊ ကောဋိ-အစွန်းအပိုင်းအခြားသည်၊ ဆိန္နာ-ပြတ်သည်၊ ဟောတိ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အညတရံ-မထင်မရှား တစ်ပါးပါးသော၊ ပေ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိ ပဋိစ္ဆာဒနဝတ္ထုသို့-ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ။ပေ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာယ-သော၊ အာပတ္တိယာ-၌၊ အာဒိပဒေ-အစပုဒ်၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ [“ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိသည်, ဝေမတိကော, အဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိသည်”ဟု ၃ ပုဒ်ရှိသည်တွင် ပဌမဖြစ်သော ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိသည်ကို “အာဒိပဒ”ဟု ဆိုသည်၊ တိက ဒုက္ကဋ်၌လည်း ထို ၃ မျိုး သည်ကဲ့သောကြောင့် ဒုက္ကဋ် ၃ မျိုး ဖြစ်သည်။] ဣတရေသု-အခြားကုန်သော၊ ဒွီသု-၂ ပုဒ်တို့၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ အဒုဋ္ဌုလ္လာယ-အဒုဋ္ဌုလ္လဖြစ်သော၊ (အာပတ္တိယာ-၌၊ ပဋိစ္ဆာဒေန္တဿ-၏။) တိက ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ အနုပသမ္ပန္နဿ-၏။ ဒုဋ္ဌုလ္လေ ဝါ-ရုန်ရင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အဒုဋ္ဌုလ္လေ ဝါ မရုန်ရင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အဝ္ဝါဟာရေ-လွန်ကျူးမှု၌(ပဋိစ္ဆာဒေန္တဿ) ဒုက္ကဋံ ဟေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)။ [အနုပသမ္ပန္နဝ်၏ ဒုဋ္ဌုလ္လ, အဝ္ဝါဟာရကို မှသာ ဝါ ဒဝင် ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစန သိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။] သံယဿ-၏။ ဘဏ္ဍနာဒီနိ-ဝိဝါဒကုန် [illegible] သည်တို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ ကြေးနှင့်ပေါက်ပြည်းကော

အယံ-ဤမာပတ်သင့်သော ရဟန်းသည်၊ ကကၠဌော-ခက်ထန်၏၊ ဖရုသော-ကြမ်းတမ်း၏၊ ဇီဝိတန္တရာယံ ဝါ-ဝါအသက်၏ အန္တရာယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပြဟ္မစရိယန္တရာယံ ဝါ-ဝါပြဟ္မစရိယ၏ အန္တရာယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရိသတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့တွေး၍သော်လည်းကောင်း၊ အနာရောစေန္တသ-မပြောသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပတိရူပ်-ပြောခြင်းဌာ လျောက်ပတ်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အပသာဒေါ-မမြင်သည်ဖြစ်၍၊ အနာရောစေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ နဆာဒေတုကာမသ-မဖုံးထားလိုသည်ဖြစ်၍၊အနာရောစေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ သကေန ကမ္မေန-မိမိအမှုဖြင့်၊ ပညာယိသတိ-ထင်ရှားလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (မြန်မာလို"သူ့တိုက်နှင့်သူ့ကံ ဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ပြောကြသော စကားမျိုးတည်း၊) အနာရောစေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ဥမ္မတ္တက အစရှိသည်ဖြစ်ကုန်၍၊ (အနာရောစေန္တာနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဥပသမ္ပန္နသ-ရဟန်း၏၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိဇာနနံ-ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို သိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာဒေတုကာမတာယ-ဖုံးထားလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နာရောစေသာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝုရနိဂ္ဂေါ-ဝန်ချခြင်းလည်းကောင်း၊ [ပြောဖို့ရန် တာဝန်ကို မပြောတော့အံ့ဟု ချထားခြင်း၊)ဣတိ-သို့ပေ၊ဣတိ-တည်း။ ॥စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)॥

၅။ ဥနဝီသတိဝဿ သိက္ခာပုဒ် ပဌမေ-၌၊ ဥနဝီသတိဝဿန္တိ-ကား၊ ပဋ္ဌိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော-ပဋ္ဌိသန္ဓေယူရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အပရိပုဏ္ဏဝီသတိ ဝဿံ-မပြည့်သော အနှစ်၂၀ ရှိသော၊ (ပုဂ္ဂလံ၌ စပ်)။ ဥပသမ္ပာဒေယျာတိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဟုတ္တာ, ဥပသမ္ပာဒေယျ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအံ့၊ သော စ ပုဂ္ဂလော အနုပသမ္ပန္နော တိ-ကား၊ ဇာနန္တေနာပိ-သိလျက်လည်းကောင်း၊ အဇာနန္တေနာပိ-မသိဘဲလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပာဒိတော-မြင့်မြတ်သောပဋ္ဌင်းအဖြစ် သို့ ရောက်စေအပ်သူသည်၊ အနုပသမ္ပန္နောဝ-ပဋ္ဌင်း မဖြစ်သည်သာ။ [ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာလုပ်သူက အသက်၂၀ မပြည့်ကြောင်းကို သိသည်ဖြစ်စေ, မသိသည်ဖြစ်စေ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးလျှင် ရဟန်းစစ်စစ် မဖြစ်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ သော-ထိုရဟန်းစစ်စစ် မဖြစ်သူသည်၊ ဒသဝဿစ္စယေန-၁၀ ဝါ လွန်ရာအခါ၌၊ အညံ-အခြားပဋ္ဌင်းလောင်းကို၊ သစေ ဥပသမ္ပာဒေတိ-အကယ်၍ မြင့်မြတ်သောပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအံ့၊ တံ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ မုဋ္ဌိတ္တာ-လွှတ်၍၊ ဂရေဟာ-ဂိုဏ်းသည်၊ စေ ပူရတိ-အကယ်၍ ပြည့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊) သူပသမ္ပန္နော (သု+ဥသမ္ပန္နော)-ကောင်းစွာ ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ [ထိုဥပဇ္ဈာယ်လုပ်သော ရဟန်းတုကို ချန်လှပ်၍ ရဟန်းစစ်စစ်ဖြစ်သူ မရှိမဒေသ၌ ၁၀ ပါး, ပစ္စန္တရာဇ်၌ ၅ ပါးဂိုဏ်း ပြည့်လျှင် ထိုသူ ရဟန်းစစ်စစ် ဖြစ်၏-ဟူလို။]

သောပိ-ထိုရဟန်းစစ်စစ် မဖြစ်သူသည်လည်း၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ နဏာတိ-မသိသေး၊ (ပဋ္ဌင်းမဖြစ်ခဲ့ကြောင်း မသိသေး၊) တာဝ-ထိုမသိသေးသမျှ၊ တဿ-ထိုရဟန်းစစ်စစ် မဖြစ်သူ၏၊ သဂ္ဂန္တရာယော-နတ်ပြည်၏အန္တရာယ်သည်၊ နေဝ(ဟောတိ)-မဖြစ်၊ မောက္ခန္တရာယော-နိဗ္ဗာန်၏အန္တရာယ်သည်၊ နဲ(ဟောတိ)-မဖြစ်၊ ပန-ထိုသို့ပင် သဂ္ဂန္တရာယ်, မောက္ခန္တရာယ် မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဥ တွာ-သိပြီး၍၊ ဝါ-သိလတ်သော်၊ ပုန-တစ်ဖန် (ထပ်၍)၊ ဥပသမ္ပဒိတဗ္ဗံ-မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရာ၏။ (မဖြစ်မှန်း သိလျှင် ထပ်၍ ရဟန်းခံပါ-ဟူလို။)

တေစ ဘိက္ခူ ဂါရယှာတိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယ်-ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသောရဟန်းတို့သည်၊ ဂါရယှာ-ကဲ့ရဲ့ထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဒုက္ကဋံ-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ-နှ၏၊ [ဂါရယှာ ဟောန္တိ ကိုပင် "ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇန္တိ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဣဒံ တသ္မိံ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဥပသမ္ပာဒေတိ-စေ၏၊ တသ္မိံယေဝ ပုဂ္ဂလေ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ပုဂ္ဂိုလ်၌သာ၊ ဣဒံ ပါစိတ္တိယ်-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပသမ္ပာဒေဿာမိ-စေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဏံဝါ-ကာရကသံဃာဟူသော ဂိုဏ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာစရိယံဝါ-ကမ္မဝါစာဆရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊စီဝရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိယေသတိ-ရှာမိုးအံ့၊ [ရှေးခေတ်၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက သပိတ် သင်္ကန်းကို ပေးရသည်၊] သိမံဝါ-သိမ်ကိုမူလည်း၊ သမ္မနတိ-သမုတ်အံ့၊ ဥဒကုက္ခေပံဝါ-ရေတစ်ကျကိုမူလည်း၊ ပရိစ္ဆိန္နတိ-ပိုင်းခြားအံ့၊ သော-ထိုဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဧတေသု သတ္တကိစ္စေသု-ဤအလုံးစုံသော ကိစ္စတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥ တ္တိယာ-ဥ တ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒ္ဝိသု-၂ ကြိမ်ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာသု-ကမ္မဝါစာတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋာနိ-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇိတ္တာ-ရောက်ပြီး၍၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ-တတိယကမ္မဝါစာ၏အဆုံး၌၊ ပါစိတ္တိယ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ [ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အသက် ၂၀ တွက်ပုံကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ပါဠိလျှောက်အဓိပ္ပာယ်ကား ထင်ရှားပြီ။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဥနဝီသတိဝဿ-ယုတ်လျော့သော အနှစ် ၂၀ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အသက် ၂၀ မပြည့်သေးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို)၊ ဥပသမ္ပာဒနဝတ္ထုသို့-မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ဥနဝီသတိဝဿ-သူ၌၊ ဝေမတိကဿ-၍၊ (ဥပသမ္ပာဒေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿ-၌၊ ဥနကသညိနော-ယုတ်လျော့၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿ-သော်လည်းကောင်း၊(ဥပသမ္ပာဒေန္တသ-၏လည်းကောင်း)ဒုက္ကဋံ(ဟောတိ)၊ ဥဘယတ္ထ-၂ပါးစုံသော ဥနဝီသတိဝဿပုဂ္ဂိုလ်, ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ ပရိပုဏ္ဏသညိဿ-အနှစ် ၂၀ ပြည့်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်

ဖြစ်၍၊ (ဥပသမ္ပာဒေန္တသေ-၏လည်းကောင်း။) ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ဥပသမ္ပာ ဒေန္တာနံ စ-လည်းကောင်း။) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဥိနဝိသတိဝဿတာ-ဥိနဝိသတိ ဝဿ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥိနကသည်ကား-ယုတ်လျော့ဟု အမှတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒနံ-စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ-ပညတ်တော်ကြောင့် အပြစ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ ထေယျသတ္ထ သိက္ခာပုဒ်

ဆဋ္ဌေ-၌၊ ရာဇာနံ-မင်းကို၊ [မင်း၏ဥစ္စာကိုပင် ဌာနုပစာရ အားဖြင့် "ရာဇ" ဟု ခေါ်သည်။] ဝဿေတ္တာ ဝါ-လှည့်ပတ် ခိုးယူ၍သော်လည်းကောင်း၊ သုဏ်-အခွန်ကို၊ ပရိဟရိတု ကာမာ-ရှောင်လွှဲလိုကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာဝါ-သော်လည်းကောင်း။) ကတကမ္မာစေ-ပြုအပ်ပြီးသော ခိုးမှုရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အကတကမ္မာစ-မပြုအပ်သေး သော ခိုးမှုရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဂ္ဂပဋိပန္နာ-ခရီးသွားကုန်သော၊ ယေ စောရာ-အကြင်ခိုးသူတို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေသု-ထိုခိုးသူတို့၌၊ ဣဒ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌ [ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ် သံဝိဓာနခွဲ ဤစကားမျိုး မပါသောကြောင့် "ဣဒ"ဟု ဆိုသည်၊ ထေယျသတ္ထသညိနော-ထေယျသတ္ထဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ တသ-ထိုထေယျ သတ္ထ၏၊ ထေယျသတ္ထဘာဝံ-ထေယျသတ္ထ၏အဖြစ်ကို၊ ဥ တ္တာ-သိ၍၊ ဝါ-သိလျက်၊ [ထေယျသတ္ထသညိနောကို ထပ်၍ ဖွင့်သည်။] တေန-ထိုထေယျသတ္ထနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သံဝိဓာယ-တိုင်ပင်၍၊ ဂစ္ဆန္တသ-သွားသောရဟန်း၏၊ သံဝိဓာနေ စ-တိုင်ပင် ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂမနေစ-သွားခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဩဝါဒဝဂ္ဂေ-၌ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂ-တစ်ကြောင်းတည်း အခွန်ရှည်သောခရီးကို၊ ပဋိပဇ္ဇနဝတ္ထုသို့-သွားခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ပေ၊မနုဿေသု-တို့သည်၊ အသံဝိဒဟန္တေသု-မတိုင်ပင်ကုန်ဘဲ၊ သယမေဝ-မိမိကသာ၊ သံဝိဒဟိတ္တာ-၍၊ ဂစ္ဆန္တသ-လည်းကောင်း၊ ထေယျသတ္ထော-၌၊ ဝေမတိကသ-၍၊ (သံဝိဒဟိတ္တာ-၍၊ ဂစ္ဆန္တသ-၏လည်းကောင်း။) အထေယျသတ္ထေ-ထေယျသတ္ထမဟုတ်သည်၌၊

ရာဇာနံ ဝဿေတ္တာ။ ။မင်း၏ဥစ္စာဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ခုကို ယူပြီးလျှင် "ယခုအခါ ထိုမင်းအား ပြန်မပေးတော့အံ့"ဟု ကြံ၍ ခရီးသွားသူကို "ရာဇာနံ ဝဿေတ္တာ"ဟု ဆိုသည်၊ ဤ ရာဇာနံ ဝဿေတ္တာဖြင့် ကတကမ္မကို ပြ၏၊ သုဏ် ပရိဟရိတုကာမာဖြင့် အကတကမ္မကို ပြသည်ဟု ကြံပါ။

ထေယျသတ္ထ။ ။သဟ+အတ္ထေန(ဥစ္စာနှင့်) ယော ဝတ္တတိတိ သတ္ထော၊ ထေယျ၌ ထေန ဟာတ်, တွာကို ယပြု, ဒွေဘော်လာ, နကို ဓျ၊ ထေယျ-ခိုး၍+ဂတော-သွားပြီး, သွားလတ္တံ့ဖြစ် ။ သဟ+သတ္ထော-ကုန်သည်အပေါင်းတည်း၊ ထေယျသတ္ထော။

ဏ္ဍေယျသတ္ထသည်နော-ခိုးရ၍လာသည့်ကုန်သည်, ခိုးရ၍သွားမည့်ကုန်သည်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (သံဝိဒုယှိတွာ-၍၊ ဂစ္ဆန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဝေမတိ ကသ-ဖြစ်၍၊ (သံဝိဒဟိတွာ ဂစ္ဆန္တသ စ)၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ (အထေယျ သတ္ထော-၌)အထေယျသတ္ထသည်သ-၍၊(သံဝိဒဟိတွာ ဂစ္ဆန္တသ)၊ အသံဝိဒဟိတွာ ဝါ-မတိုင်ပင်မူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ကာလသင်္ကေတေန ဝါ-အချိန်ကာလ ချွတ်ယွင်းခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာပဒါသုဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း. (သံဝိဒဟိတွာ) ဂစ္ဆန္တသ-၏လည်းကျော်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (သံဝိဒဟိတွာ-၍၊ ဂစ္ဆန္တာနံ စ-၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ထေယျသတ္ထဘာဝေါ-ထေယျသတ္ထ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဇာနနံ - ထေယျသတ္ထဟု သိခြင်း လည်းကောင်း၊ သံဝိဓာနံ-လည်းကောင်း၊ အဝိသင်္ကေတေန-မချွတ်မယွင်းသဖြင့်၊ ဂမနံ-လည်း ကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ သံဝိဓာန သိက္ခာပုဒ် သတ္တမံ-ကို၊ ပေ၊ မာတုဂါမေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂံ-တစ်ကြောင်းတည်း အဝှန်ရှည်သောခရီးကို၊ ပဋ္ဌပဒုနဝတ္ထုသို့-သွားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဘိက္ခု-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ သံဝိဓာန သိက္ခာ ပဒေ-ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ သံဝိဓာန သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝါ-ဘိက္ခုနီနှင့် အတူ တိုင်ပင်၍ သွားခြင်းကြောင့် ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။ သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၈။ အရိဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ-၌၊ (အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊) (ယေ-အကြင်တရားတို့သည်၊ သဂ္ဂမောက္ခာနံ-နတ်ပြည်, ဗြဟ္မာ့ပြည်, နိဗ္ဗာန်တို့၏၊ အန္တရာယံ-ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ-တို့သည်၊) အန္တရာယိကာ-တို့ မည်၏၊ တေ-ထိုအန္တရာယိကမ္မေ-

---

အသံဝိဒဟိတွာ စသည်။ ။အသံဝိဒဟိတွာဖြင့် မတိုင်ပင်ဘဲ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သွားရာဝယ် ရထား, သင်္ဘော၌(ဘိန်းချသူများနှင့်ဆုံစည်းမိခြင်းကဲ့သို့) ဆုံစည်းမိသူများကို ယု၊ "နက်ဖြန် သွားစို့"ဟု တိုင်ပင်ပြီး၍ ယနေ့သွားသူကို "ကာလဝိသင်္ကေတဖြင့် သွားသူ"ဟု ဆိုသည်။

မာတုဂါမေန။ ။ဤမာတုဂါမ အရှင် ဘိက္ခုနီသံယာတစ်ဖက်၌သာ ရဟန်းဖြစ်ပြီးခါစ ဖြစ်သော ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ ဘိက္ခုနီနှင့်သိက္ခမာန် သာမဏေမတို့လည်း ပါဝင်ကြ၏၊ သို့သော် ထိုဘိက္ခုနီ, သိက္ခမာန်, သာမဏေမတို့နှင့်အတူ သွားသင့်ရာသမယ၌ ဘိက္ခုနီသံဝိဓာန သိက္ခာပုဒ်အရ အတူသွားကောင်းသေး၏၊ လူ၀တ်ကြောင့်မိန်းမနှင့်ကား အခါခပ်သိမ်း ချိန်းချက်၍ အတူ မသွားကောင်းဟု ထူးခြားပုံကို သိပါ။

အန္တရာယိကာ။ ။အန္တရေ-သတ္တဝါသန္တာန်ဟူသော ခန္ဓာအစဉ်၏အကြား၌+အယတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ အန္တရာယော၊ ခန္ဓာအစဉ်၏ အကြား၌ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သော ဤဘဝ အကျိုးမဲ့, နောင်သံသရာ အကျိုးမဲ့များကို "အန္တရာယ" ဟု ခေါ်၏၊ အန္တရာယ + နိယုတ္တာ

တို့သည်၊ ကမ္မကိလေသဝိပါကဥပဝါဒပညတ္တိဝိတိက္ကမနဝသေန-ကမ္မ, ကိလေသ, ဝိပါက, ဥပဝါဒ, ပညတ္တိဝိတိက္ကမတို့၏အပြားအားဖြင့်၊ ပဉ္စဝိဓ-ကုန်၏၊ တေသု-ထိ ၆ ပါးတို့တွင်၊ မုဒုကာနံ-နူးညံ့ကုန်သော၊ အတ္ထရဏာဒီနံ-အခင်း အစရှိသည်တို့၏၊ ဖသောဝိယ-အတွေ့ကဲ့သို့၊ ဣတ္ထိသမ္ဘသောပိ-မိန်းမတို့၏ အတွေ့သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ မေထုနဝိတိက္ကမနေ-မေထုန်ကို လွန်ကျူးခြင်း၌၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ အဒိသွာ-မမြင်မူ၍၊ ပညတ္တိဝိတိက္ကမန္တရာယိကေ-ပညတ်တော်ကို ကျူးကျော်ခြင်းဟူသော အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ယေ မေ၊ ပေ၊ အန္တရာယာယာတိ-ဟူ၍၊ (အရိဋ္ဌေန-အရိဋ္ဌရဟန်းသည်၊) ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ အနေက ပရိယာယေနာတိ-ကား။ ကာမာ-ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ ၂ ဖြာသော ကာမတို့သည်၊ အဋ္ဌကက်လူပမာ-အရိုးစုဟူသော ဥပမာရှိကုန်၏၊ ဝါ-အရိုးစုနှင့်တူကုန်၏၊ ဣတိ အာဒိဟိ-ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ အနေကေဟိ-များစွာကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။)

သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိတိ-ကား၊ ယေ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ပဿန္တိ ဝါ-မြင်သော်လည်း မြင်ကုန်၏၊ သုဏန္တိဝါ-ကြားသော်လည်း ကြားကုန်၏၊ တေသံ-ထိုမြင်ကုန် ကြားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တိက္ခတ္တုံ-ကြိမ်၊ ဓဝံ-သို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ အာယသ္မာ-အရှင်သည်၊ ဓဝံ-သို့၊ မာ အဝစ-မပြောပါနှင့်၊ [ပေယျာလကို သိက္ခာပုဒ်နိဿယအတိုင်း ဖော်၍ ပေးပါ၊ ပေ၊ တေ ဓမ္မေ-တို့ကို၊ ပဋိသေဝတော-မှီဝဲသောရဟန်း၏၊ (တေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊) အန္တရာယာယ-ဌာ၊ အလဉ္စ ပန-စွမ်းနိုင်ကုန်သည်သာ၊] ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဓဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တိ-မစွန့်သောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သုတ္တာ-ကြားရပါလျက်၊ အဝဒန္တာနမ္ပိ-မပြောဆိုသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ ဒုက္ကဋံ၊ (ဟောတိ)၊ ပုန-ဖန်၊ သယမဗ္ဘမ္ပိ-သံယာ့အလယ်သို့သော်မှလည်း၊ အာဂမ္ဘိတ္ဘာ-

---

အန္တရာယိကာ-အန္တရာယ်၌ ယှဉ်ကုန်သော, အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သောတရား တို့။ [သင်္ဂဟ၌ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည် ၂ မျိုးလုံးကို ယူ၊ ထိုသင်္ဂဟနှင့် မောက္ခသို့မရောက်အောင် နှောင့်ယှက်တတ်သော တရား။]

အန္တရာယိက ၅ ပါး။ ။အန္တရာယိကမည်သော တရားတို့သည် ကမ္မ, ကိလေသ, ဝိပါက, ဥပဝါဒ, ပညတ္တိဝိတိက္ကမအားဖြင့် ၅ ပါး ရှိ၏၊ ထိုတွင် မာတုယာတက စသော အာနန္တရိယက် ၅ ပါးသည် ကမ္မန္တရာယိက၊ ဘိက္ခုနီဒူသကနှင့် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံသည် (ရာဂ-ဒိဋ္ဌိ ကိလေသာ ဖြစ်၍) ကိလေသန္တရာယိက၊ ပဏ္ဏာဂ်ိ, တိရစ္ဆာန်, ဥဘတောဗျည်းတို့၏ ပဋိသန္ဓေဝိပါက်သည် ဝိပါကန္တရာယိက၊ အရိယာကို စွပ်စွဲကဲ့ရဲခြင်းသည် ဥပဝါဒန္တရာယိက၊ ဝိနည်းပညတ်တော်ကို ကျူးလွန်ခြင်းသည် ပညတ္တိဝိတိက္ကမန္တရာယိကတည်း။ ဤမှနောက်၌၊ **အရှင်ရဟန်း၏**အယူကို ပါဠိလျှောက်အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

ဆွဲငင်၍၊ တဏေ၀-ထိုရှေးအတိုင်းပင်၊ ဝတ္တတ္ထော-၏၊ တတြာပိ-ထိုသံယာ့အလယ်၌လည်း၊ တသ-ထိုရဟန်း၏၊ အပ္ပဋိနိသဒ္ဒနေ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဣတရေသံ-အခြားသော ရဟန်းတို့၏၊ အ၀စနေစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဋ္ဌမေ၀-သာ၊ ဧ၀မ်မိ-ဤသို့ပြောအပ်ပါသော်လည်း၊ အပ္ပဋိနိသဒ္ဒန္တော-မစွန့်သော ရဟန်းကို ပုန-တစ်ဖန်၊ ဥ-တ္တိစတုတ္ထေန-ဥ-တ္တိစတုတ္ထကမ္မ၀ါစာဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ကမ္မေန-ကံဖြင့်၊ ယာ၀တတိယံ-တိုင်အောင်၊ သမနုဘာသိတဗ္ဗော-အဖန်ဖန် ပြောဆိုထိုက်၏၊ အထ-ထိုသို့ ပြောရာ၌၊ အပ္ပဋိနိသဒ္ဒတော-သော၊ အသ-ထိုရဟန်း၏၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဥ-တ္တိယာစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒ္ဝိဟိ-ကုန်သော၊ ကမ္မ၀ါစာဟိ စ-တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ကမ္မ၀ါစာ ပရိယောသာနေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-အယူကို၊ အပ္ပဋိနိသဒ္ဒနဝတ္ထုသို့-မစွန့်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ (သမနုဘာသနကမ္မေ-သည်၊) အ၀မ္မကမ္မေ-သည်၊ (သတိ-ဖြစ်လတ်သော်၊) (အပ္ပဋိနိသဒ္ဒန္တသ-၏၊) တိကဒုက္ကဋံ(ဟောတိ)၊ အသနုဘာသိယမာနသ-ဉာတ်ကမ္မ၀ါစာဖြင့် အဖန်ဖန် မပြောဆိုအပ်သည် ဖြစ်၍၊ (အပ္ပဋိနိသဒ္ဒန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ပဋိနိသဒ္ဒန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ကုန်၍၊ အပ္ပဋိနိသဒ္ဒန္တာနံ စ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဓမ္မကမ္မတာ-ဓမ္မကံ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ [သမနုဘာသနကံ၏ ဓမ္မကံဖြစ်ခြင်း၊] သမနုဘာသနာ-ဉာတ်ကမ္မ၀ါစာဖြင့် အဖန်ဖန်ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိနိသဒ္ဒနံ-မစွန့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။ [သမနုဘာသနကံဖြင့် မဆုံးမအပ်သည် ဖြစ်၍ မစွန့်သေးသော ရဟန်းကို "အသမနုဘာသိယမာနသ" ဟု လည်းကောင်း, ထိုကံဖြင့် ဆုံးမအပ်သည် ဖြစ်၍ စွန့်သော ရဟန်းကို "ပဋိနိသဒ္ဒန္တသ"ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။

၉။ ဥက္ခိတ္တသံဘောဂ သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ တထာ၀ါဒိနာတိ-ကား၊ တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မန္တိအာဒိ၀ါဒိနာ-တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံအစရှိသော စကားကို ပြောလေ့ရှိသော၊ (ဘိက္ခုနာ၌စပ်၊) အကတာနု ဓမ္မေနာတိ ဇော-အကတာနုဓမ္မေနဟူသော ဤပါဋ္ဌ၌၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်ကို၊ **အဒဿနေ၀ါ**-မရှုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိကမ္မေ၀ါ-မကုစားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-အယူကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေ၀ါ-မစွန့်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန-ဟုတ်မှန်သောသဘောဖြင့်၊ ဝိနယေန-စောဒနာသာရဏာ၀ိနည်းဖြင့်၊ ဥက္ခိတ္တကဿ-နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော ရဟန်းကို၊ (ဩသာရဏာ၌စပ်၊) တစ်နည်း, ဥက္ခိတ္တကဿ-နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော ရဟန်း၏၊(အနုလောမ၀တ္တံ၌စပ်၊) အနုလောမ၀တ္တံ-ဥက္ခိတ္တကက်အားလျော်သော

ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော၊ သြသာရဏာ-သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်းကို၊ အနုဓမ္မော-အနုဓမ္မဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ယသ-အကြင်ရဟန်း၏အပေါ်၊ သြသာရဏာသခ်ါတော-သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ သော အနုဓမ္မော-ထိုအနုဓမ္မကို၊ နု ကတော-မပြုအပ်၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အကတာနုဓမ္မော နာမ-မည်၏၊ တာဒိသေန-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

သံဘုဇ္ဈေယျဝါတိ-ကား။ အာမိသသမ္ဘောဂံဝါ-အာမိသကို အတူတကွ သုံးစွဲခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသမ္ဘောဂံဝါ-ဓမ္မကို အတူတကွသုံးစွဲခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရေယျ-ပြုအံ့၊ သံဝသေယျာဝါတိ-ကား၊ ဥပေါသထာဒိကံ-ဥပုသ်အစရှိသော၊ သံယကမ္မ-သံယာ့ကံကို၊ ကရေယျ-အံ့၊ သဟဝါ သေယျ ကပ္ပေယျာတိ-ကား၊ နာနုပစာရေပိ-အထူးထူးသော ဥပစာရှိသည်သော်လည်းဖြစ်သော၊ [နာနုပစာရ၌ လူ,သာမဏေနှင့် သဟသေယျအာပတ် မသင့်သော်လည်း ဥက္ခိတ္တကနှင့် အတူ မအိပ်ကောင်းသောကြောင့် "နာနုပစာရေပိ"ဟု ဂရဟာ ပိနှင့် ဆိုသည်၊] ဧကစ္ဆန္နေ-တူသော အမိုးရှိသော ကျောင်း၌၊ နိပဇ္ဇေယျ-အိပ်အံ့၊ တတ္ထ-ထို သံဘုဇ္ဈေယျဝါစသောပါဠိ၊ အာမိသပရိဘောဂေ-အာမိသကို သုံးစွဲခြင်း၌၊ ဧကပယောဂေန-တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂဖြင့်၊ ပဟူပိ-များသော အာမိသတို့ကိုလည်း၊ ဒဒတောဝါ-ပေးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဂဏှတောဝါ-ယူသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏။) ဧကံ-တစ်ချက်သော၊ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ ဝိစ္ဆိန္နနေ-ပေးခြင်း, ယူခြင်းကြိယာကို ဖြတ်ခြင်းသည်၊ သတိ-ဖြစ်လတ်သော်၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဓမ္မသမ္ဘောဂေ-၌၊ ပဒါဒိဟိ- ပဒ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊

အနုဓမ္မော။ ။"အနုရူပေါ-ဥက္ခေပနီယကံအားလျော်သော+ဓမ္မော-ဝိနည်းတရား(ဝိနည်းကံ)တည်း၊ အနုဓမ္မော၊ တစ်နည်း, အနု(ပစ္ဆာ)-ဆိုင်ရာကျင့်ဝတ်ကို ကျင့်ပြီးသည်မှ နောက်၌+ကာတဗ္ဗော+ဓမ္မော အနုဓမ္မော၊ ထိုအနုဓမ္မောဟူသည် သံဃာက ဥက္ခေပနီယကံဖြင့် အဖက်မလုပ်ဖို့ရန် ဖယ်ထုတ်ထားရာမှ ပြန်၍ သွင်းခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "အနုဓမ္မော ဝုစ္စတိ သြသာရဏာ"ဟု မိန့်သည်။ {အကတော+အနုဓမ္မော ယသ (အကြင်သူ၏အပေါ်၌) ဣတိ အကတာနုဓမ္မော။

အနုလောမဝတ္တံ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ပဋ္ဌင်းခံမပေးရခြင်း, နိဿယည်းမပေးရခြင်းစသော ကျင့်ဝတ် ၁၈ ပါးကို အနုလောမဝတ်ဟု ခေါ်၏။ ထိုဝတ်များကိုလည်းကောင်း, ဥက္ခေပနီယကံကပြုပုံကိုလည်းကောင်း စူဠဝါ-ကမ္မက္ခန္ဓကာ၌ ရှုပါ။

သံဘုဇ္ဈေယျ စသည်။ ။ဆွမ်းစသော အာ မိသကို မိမိက ပေးခြင်း, သူဟာကို ယူခြင်းကို "အာမိသသံဘောဂ=အာမိသကို အတူသုံးစွဲခြင်း"ဟု ခေါ်၏။ ပါဠိတော်စသော ကျမ်းစာကို ဆရာလုပ်၍ ပို့ချပေးခြင်း, တပည့်လုပ်၍ (ပို့ချပါရန် တောင်း၍) စာတက်ခြင်းကို "ဓမ္မသံဘောဂ=ဓမ္မကို အတူသုံးစွဲခြင်း"ဟု ခေါ်၏။ ဥပုသ်ကံစသော သံဃာ့ကံများကို ထိုဥက္ခိတ္တကရဟန်းနှင့် အတူပြုခြင်းသည် သံဝါသ မည်၏။ ‹

ဥဒ္ဒိသန္တသဝါ-ဆရာလုပ်၍ ရွတ်ပြသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဥဒ္ဒိသာပေန္တသဝါ-တပည့်လုပ်၍ ရွတ်ပြစေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနော-ရဟန်း၏။) ပဒသောဓမ္မေ-ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒေါ-အာပတ်အပိုင်းအခြားကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။) သံဝါသေ-၌၊ ကမ္မပရိယောသာနဝသေန-ကံပြီးဆုံးခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ (အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။) သဟသေယ္ယာယ-သဟသေယျ၌၊ ဧကသ္မိံ-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ နိပန္နေ-အိပ်ပြီးလတ်သော်၊ ဣတရဿ-အခြားရဟန်း၏၊ နိပဇ္ဇနပယောဂဝသေန-အိပ်ခြင်း ပယောဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒေါ-အာပတ်အပိုင်းအခြားကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အရိဋ္ဌေန-မည်သော၊ ဘိက္ခုနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ သံဘုဇ္ဈနဝတ္ထုသ္မိံ-သုံးစွဲခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ပေ၊ဥက္ခိတ္တကေ-ဥက္ခိတ္တကရဟန်း၌၊ ဝေမတိကဿ-ဖြစ်သောယုံမှားခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍၊ (သမ္ဘောဂါဒိ-သမ္ဘောဂအစရှိသည်ကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုသောရဟန်း၏သော်လည်းကောင်း၊) အနုက္ခိတ္တကေ-ဥက္ခိတ္တက မဟုတ်သော ရဟန်း၌၊ ဥက္ခိတ္တကသညိနော-ဥက္ခိတ္တကဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (သမ္ဘောဂါဒိ-ကို၊ ကရောန္တဿစေဝ-၏လည်းကောင်း၊) ဝေမတိကဿ-ဖြစ်၍၊ (သမ္ဘောဂါဒိ ကရောန္တဿစ-၏လည်းကောင်း၊) ဒုက္ကဋံ၊ ဟောတိ၊ ဥဘောသု-ဥက္ခိတ္တက, အနုက္ခိတ္တက ၂ ပါးစုံတို့၌၊ အနုက္ခိတ္တကသညိဿ-ဥက္ခိတ္တက မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (သမ္ဘောဂါဒိ ကရောန္တဿ)၊ ဩသာရိတော-သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းအပ်ပြီ၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ တံ ဒိဋ္ဌိ-ထိုအယူကို၊ ပဋိနိဿဇ္ဇော-စွန့်ပြီ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဇာနန္တဿ-သိသည်ဖြစ်၍၊ (သမ္ဘောဂါဒိ ကရောန္တဿ)၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-နှ၍၊ (သမ္ဘောဂါဒိ-သမ္ဘောဂ အစရှိသည်ကို၊ ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ ဟောတိ၊ အကတာနုဓမ္မတာ-မပြုအပ်သေးသော အနုဓမ္မရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဇာနနာ-အကတာနုဓမ္မဟု သိခြင်းလည်းကောင်း၊ သမ္ဘောဂါဒိ ကရဏံ-သမ္ဘောဂ အစရှိသည်ကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ-တည်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ ကထိနက သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ သမဏုद्देသောတိ-ကား၊ သာမဏေရော-သာမဏေသည်၊ (ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒယျ-ပြောဆိုအံ့၊) စရာတိ-ကား၊ ဂစ္ဆ-သွားတော့၊ ပိရေတိ-ကား၊ အမာမက-ရတနာ ၃ ပါးကို မမြတ်နိုးတတ်သော၊ ပရ-ပြင်ပသူစိမ်း, ဟဲ့ လူပြိန်း၊ ဝိနဿာတိ-ကား၊

ဋီကာ။ ။ပိရေတဲ့သည် ပရနှင့် အနက်တူသော အာလပနတ္ထနိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ပရ-အမာမက" ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုပရကိုပင် "အမှာကံ အနတ္ထတ္ထိကဘူတ" ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်၊

နသေ-ပျက်စီးလေတော့၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ တံ-သင့်ကို၊ နု ပဿာမ-ငါတို့ မမြင်ကြရကုန်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆ-သွားတော့၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တထာ နာသိတန္တိ ဇတ္ထ-တံဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (လဇ္ဇမာနာ-ကုန်သော၊) နာသနာ-နာသနာ တို့သည်၊ သံဝါသနာသနာ-သံဝါသနာသနာလည်းကောင်း၊ လိင်္ဂနာသနာ-လည်း ကောင်း၊ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တိသော-၃ ပါးတို့ တည်း၊ တတ္ထ-ထို ၃ ပါးတို့တွင်၊ အာပတ္တိယာ အဒဿနာဒီသု-အာပတ်ကို မရှုခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ ဥက္ခေပနာ-နှင်ထုတ်ခြင်းသည်၊ သံဝါသနာသနာ နာမ-နာ မည်၏၊ ဝါ-ကံကြီးကံငယ်ဟူသောသံဝါသကို ဖျက်ဆီးခြင်း မည်၏၊ ဒုသကော-ဖျက်ဆီးတတ်သော သာမဏေကို၊ နာသေတဗ္ဗော-ပျက်စီးစေထိုက်၏၊ ဝါ-အသွင်ကိုဖျက်, လူထွက်စေထိုက်၏၊ [အခြားသာမဏေ၌ မေထုန်ကျင့်သော သာမဏေကို "ဒုသက"ဟု ဆိုသည်၊] မေတ္တိယ်-မေတ္တိယာ မည်သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ [အရှင်ဒဗ္ဗကို စွပ်စွဲသော ဘိက္ခုနီတည်း၊] နာသေထ-ပျက်စီးစေကြကုန်လော့၊ ဝါ-အသွင်ကို ဖျက်, လူထွက်စေကြကုန်လော့၊ ဣတိ အယံ-ဤဖျက်ဆီးခြင်းသည်၊ လိင်္ဂနာသနာ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း မည်၏၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ တေ အာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ နု စေဝ သော ဘဂဝါ သတ္ထာ အပဒိသိတဗ္ဗောတိ-အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ပေ၊ အပဒိသိတဗ္ဗောဟူသော၊ အယံ-ဤဖျက်ဆီးခြင်းသည်၊ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-ဒဏ်ပေးမှုဟူသော ဖျက်ဆီးခြင်း မည်၏၊ အယံ-ဤဒဏ္ဍကမ္မနာသနာကို၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ တထာ နာသိတန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဥပလာပေယျာတိ-ကား၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ ပြောဆ၍သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရံ-သင်္ကန်းကို၊ ဒဿာမိ-အံ့၊ ဣတိဝါ-သော်လည်း ကောင်း၊ ဥဒ္ဒေသံ-ရွတ်ပြအပ်သော ပါဠိကို၊ ဒဿာမိ-ချပေးအံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ သော်လည်း ကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆံ-အဖန်ဖန်မေးအပ်သော အဋ္ဌကထာကို၊ ဒဿာမိ-ချပေးအံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ ပြောဆ၍သော်လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဏောယျ-ချီးမြှောက်အံ့၊ [ဤဝါကျများ၌ ဤသို့ ကြိယာ အသီး အသီး ထည့်၍ စပ်မှ အဓိပ္ပာယ်ရသည်၊]

"ယတ္ထ၊ပေ၊ဝုတ္တံ ဟောတိ"ကား စရ ပိရေ ဝိနသေ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ "အမာမက (ဘုရား သာသနာတော်မှာ နေပါလျက်) ဘုရားကို မမြတ်နိုးသော၊ ပရ-ဟဲ့ ပြင်ပလူ"ဟု ပေးပါ။

တစ်နည်း။ ။"ပိရေတိ ဝါ ပရတောတိ ဣမိနာ သမာနတ္ထံ နိပါတပဒံ"ဟု ဋီကာတို့ (အဋ္ဌကထာမှ) တစ်မျိုးဖွင့်ကြသေး၏၊ ထိုအလို "ပိရေ-တခြားအရပ်သို့၊ စရ-သွားလော့"ဟု ပေး၊ "ဤအရပ်မှာ မနေနှင့်၊ ဝိနသေ-ငါတို့ ကွယ်ရာဝယ် ပျက်စီးလေလော့"ဟု ဆိုလိုသည်။

အဓိပ္ပေတောဟု။ ။"တထာနာသိတံ သမဏုဒ္ဒေသံ"ပါဠိဖြင့် အသွင်ဖျက်၍ လူထွက်စေခြင်း မဟုတ်ဘဲ သာမဏေအဖြစ်၌ တည်သေးကြောင်း သိသာရကား "ဒဏ်ပေးခြင်း"ဟူသော ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာကိုသာ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်သည်-ဟူလို။

ဥပဌာပေယျာတိ-ကား၊ စုဏ္ဏာမတ္တိကာဒီနိ-ရေချိုးဆပ်ပြာမှုန့်, မြေညက် အစရှိသည်တို့ကို၊ သာဒယန္တော-သာယာလျှက်၊ [သာမဏေက ပေးမှု ပြုစုမှုကို သာယာလျက်-ဟူလို၊] တေန-ထိုသာမဏေသည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္တနော-မိမိအား၊ ဝါ-မိမိကို၊ ဥပဌာန်-လုပ်ကျွေးမှုကို၊ ကာရာပေယျ-ပြုစေအံ့၊ သမ္ဘောဂသဟသေယျာ-သမ္ဘောဂသဟသေယျံတို့သည်၊ အနန္တရသိက္ခာပဒေ-အခြားမဲ့သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယာဧဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိကုန်သည်သာ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အာပတ္တိ ပရိမ္ဆေဒေါပိ-အာပတ်အပိုင်းအခြားကိုလည်း၊ တသ္မိံ-ထိုအခြားမဲ့သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ ကဏ္ဌကံ-ကဏ္ဌက မည်သော၊ သမဏုဒ္ဒေသံ-ကို၊ ဥပလာပနဝတ္ထုသ္မိံ-ဖြားယောင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တသဒိသမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်နှင့် တူသည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

သတ္တမော-သော၊ သပ္ပာဏကဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၁။ သဟဓမ္မိက သိက္ခာပုဒ် သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂသ-၏၊ ပဌမေ-၌၊ သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနောတိ-ဟူသော၊ ဣမသ-ဤပုဒ်၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဧတသ္မိံ သိက္ခာပဒေတိ-ကား၊ ဧတသ္မိံ သိက္ခာပဒေ-၌၊ ယံ-အကြင်ကျင့်ဝတ်ကို၊ (တုမှေဟိ-သင်တို့သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြောအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုကျင့်ဝတ်ကို၊ (ဘုဏာဂါမသိက္ခာပုဒ်၌ "ဘုတဂါမ်ကို မဖျက်အပ်" စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူအပ်သော အကျင့်မျိုးကို၊) နှ တာဝ သိက္ခိဿာပိ-ကျင့်လိမ့်ဦးမည် မဟုတ်၊ ဣတိ အတ္ထော။ ပန-ကား၊ ပါစိတ္တိယဏ္ဍေ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ အနာဒရိယဘယာ-မလေးမစားပြုသည့်အတွက် အာပတ်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ လေသေန-အမြွက်အားဖြင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒန္တိယ-ပြောဆိုသော ရဟန်း၏၊ ဝါစာယ ဝါစာယ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ သိက္ခမာနေနာတိ-ကား၊ ဩဝါဒ-အဆုံးအမကို၊ သိရသာ-ဦးခေါင်းဖြင့်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္တာ-ခံယူ၍၊ သိက္ခိတုကာမေနေဝ-ကျင့်လိုသည်သာလျှင်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ အညာတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အာဇာနိတဗ္ဗံ-မသိ, သိအောင် ပြုရာ၏၊ ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဣမသ-ဤပုဒ်၏၊ အတ္ထော-အနက်

အနာဒရိယဘယာ လေသေန။ ၊အနာဒရကရဏော ဘယာ၊ တတ္ထ (ထိုမရိုမသေပြုခြင်း၌) ပါစိတ္တိယဘာယာတိ အတ္ထော၊ လေသေန ဧဝံ ဝဒန္တိယာတိ-ဥဒုက် နှ သိက္ခိဿာမိတိ အဝတ္ဝာ (ကျင့်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု တိုက်ရိုက်မပြောဘဲ) ယာဝ နှ အည် ဘိက္ခုန္တိအာဒိနာ လေသေန (အမြွက်အားဖြင့်-ပရိယာယ်အားဖြင့်) ဝဒန္တိယ၊ မကျင့်ဘူးဟု တိုက်ရိုက်ပြောလျှင် အနာဒရိယ သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် သင့်မည်စိုးလို့ "နှ တာဝါဟံ ၊ပေ၊ ပရိပုစ္ဆာမိ"ဟု ဆုံးမသူကို သွယ်ဝိုက်သော စကားဖြင့် မလေးမစား ပြုသည်-ဟူလို။

အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ကော-အဘယ်ပါနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗ-အဖန်ဖန် မေးရာ၏၊ ပရိပဥ္ဍိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ စိန္တေတဗ္ဗ-ကြံစည်စဉ်းစားရာ၏၊ တုလယိတဗ္ဗ-နှိုင်းချိန်ရာ၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ ဆန္ဒ-ကို၊ (ဖွားဖက်တော် **အရှင်ဆန္ဒ**ကို ဆိုသည်၊) အာရဗ္ဘ-၍၊ ဧဝံ-သို့၊ (နှ တာဝါဟံ အာဝုသော ဧတေသို့ သိက္ခာပဒေ သိက္ခိသာမိ အစရှိသည်ဖြင့်)၊ ဘဂဝနော ဝတ္ထုသို့-ပြောခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ ၊ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နေ-လူ,သာမဏေ၌၊ ဝါ-လူ,သမဏေကို ပြောရာ၌၊ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဥဘောဟိပိ-၂ ပါးကုန်သော ဥပသမ္ပန္န, အနုပသမ္ပန္နတို့သည်လည်း၊ (ဝုစ္စမာနသ္မိံ စပ်၊) ဣဒံ-ဤအမှုသည်၊ သလ္လေခါယ-သလ္လေခအကျိုးငှာ၊ နှ (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ ဣတိအာဒိနာ-သော၊ နယေနေဝ-ပင်၊ အပညတ္တေန-ဝိနည်းပညတ်တော်မဟုတ်သော သုတ္တန် အဘိဓမ္မာ၌ လာသောစကားဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနသ္မိံ-ပြောဆိုအပ်သည်ဖြစ်၍လည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒတော-ပြောသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋမေဝ (ဟောတိ)၊ [“ဣဒံ နှ သလ္လေခါယ” စသည်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အနာဒရိယသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်နှင့်တူသောကြောင့်ပင် “နယေနေဝ”ဟု ဧဝဖြင့် ဆိုသည်၊] ဇာနိသာမိ-သိအောင်ပြုပါအုံ၊ သိက္ခိသာမိ-ကျင့်ပါအုံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဂဝန္တသ-ပြန်ပြောသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-၍၊ (ဘဂဝန္တာနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဥပသမ္ပန္နသ-၏၊ ဝါ-က၊ ပညတ္တေန-ဝိနည်းပညတ်တော်ဖြင့်၊ ဝစနံ-ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ အသိက္ခိတုကာမတာယ-မကျင့်လိုသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝစနံ-ပြန်ပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ **ဝိလေခန သိက္ခာပုဒ်** ဒုတိယေ-၌၊ ဥဒ္ဒိသမာနေတိ-ကား၊ အာစရိယေန-သည်၊ အန္တေ ဝါသိကသ-အနီးနေတပည့်အား၊ ဝုစ္စမာနေ ဝါ-ပြောဆိုပို့ချအပ်သော်လည်းကောင်း၊ သဇ္ဈာယဝသေန-သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိဝတ္တိယမာနေဝါ-အဖန်ဖန်ဖြစ်စေအပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-စာပြန်သော်

ဥဒ္ဒိသမာနေ။ ။မာနပစ္စည်း နှောင်းရာဝယ် ယပစ္စည်းသက်၍ “ဥဒ္ဒိသ”ဟု ဖြစ်၏၊ ဒိသဓာတ်သည် ရွတ်ဆိုခြင်း အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိသက်သက် (အဓိပ္ပာယ် မပြောဘဲ) ပို့ချရာ၌ ဆရာက တပည့်အား ရွတ်ပြသောအားဖြင့် ပို့ချအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း, မည်သူမဆို စာပြန်သည့် အနေအားဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း “ဥဒ္ဒိသမာန”ဟု ဆိုသည်။ [စာအုပ် ပေစာ မရှိသော ရှေးခေတ်၌ စာချလျှင် ဆရာက ရှေးဦးစွာ ရွတ်ပြရသည်။]

လည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေဟီတိ-ကား၊ ခုဒ္ဒကေဟိစ-ငယ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အနုခုဒ္ဒကေဟိစ-ထို့အောက် ငယ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဣမေဟိ သိက္ခာပဒေဟိ၌ စပ်)။

ယာဝဒေဝါတိ (ဧတံ)-ယာဝဒေဝဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ တေသံ-ထိုကုက္ကုစ္စအစရှိသည်တို့၏၊ သံဝတ္တနမရိယာဒပရိစ္ဆေဒဝစနံ-ဖြစ်ခြင်း၏ အပိုင်းအခြားကို ပိုင်းဖြတ်ကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ ဟိ-ခဲ့၊ ဧတာနိ-ဤခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (သံဝတ္တန္တိ၌စပ်)၊ ဝါ-တို့ကို၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ဥဒ္ဒိသန္တိ-ဆရာအဖြစ်ဖြင့်မူလည်း ရွတ်ပြကြကုန်၏၊ ဥဒ္ဒိသာပေန္တိ-တပည့်အဖြစ်ဖြင့်မူလည်း ရွတ်ပြစေကြကုန်၏၊ သဇ္ဈယန္တိ-စာအံသောအားဖြင့်မူလည်း သရဇ္ဈာယ်ကြကုန်၏၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ယာဝ-လောက်၊ ကပ္ပတိ နု ခေါ-အပ်လေသလော၊ နု ကပ္ပတိ နု ခေါ-မအပ်လေသလော၊ ဣတိ-သို့၊

ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေဟီ။ ။သံယာဒိသေသာဒီဟိ ခုဒ္ဒကေဟိ စေဝ, ထုလ္လစ္စယာဒီဟိ အနုခုဒ္ဒကေဟိ စ။ (ပါရာဇိကကို ထောက်၍ သံယာဒိသေသ်သည် ခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်, ထုလ္လစ္စဉ်းသည် အနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သံယာဒိသေသ်ကို ထောက်၍ ထုလ္လစ္စဉ်းသည် ခုဒ္ဒက, ပါစိတ်သည် အနုခုဒ္ဒက ထို့အတူ အထက် အထက် ထောက်၍ အောက် အောက် သိက္ခာပုဒ်များကို ခုဒ္ဒက-အနုခုဒ္ဒကဟု ခွဲပါ၊ အဆုံးဌ ဒုက္ကဋ်သည် ခုဒ္ဒက, ဒုဗ္ဘာသိတသည် အနုခုဒ္ဒက၊ ဤကား "သိက္ခာပဒေဟိ" ဖြင့် အာပတ်ကိုပါယူသော နည်းတည်း၊ တစ်နည်း-သိက္ခာပုဒ်ခေါင်းစဉ်အတိုင်း "သံယာဒိသေသ်သိက္ခာပုဒ်သည် ခုဒ္ဒက, အနိယတသည် အနုခုဒ္ဒက၊ အနိယတသည် ခုဒ္ဒက, နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်သည် အနုခုဒ္ဒက၊ အဆုံးဌ သေခိယသည် ခုဒ္ဒက, အဓိကရဏသမထသည် အနုခုဒ္ဒက"ဟုလည်း ဋီကာတို့ ခွဲကြ၏။

သံဝတ္တန ၊ပေ၊ ဝစနံ။ ။ယာဝဒေဝကို "ယာဝ+ဧဝ"ဟုခွဲ၊ ယာဝသည် မရိယာဒါဝဓိ (လယ်ကို ကန်သင်းဖြင့် ပိုင်းခြားသကဲ့သို့) ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ဧဝကား ထိုအနက်ကို မြဲစေခြင်း နိယမတ္ထ (သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ)အနက်ကို ဟောသည်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ၌ "ယာဝဇီဝယာတာယ ဧဝ-ပယ်ဖျောက်နိုင်ရုံ အကျိုးငှာသာလျှင်"ဟု ပေးရသော ယာဝဒေဝမျိုးတည်း၊ သံဝတ္တနဟူသည် "ယာဝ ၊ပေ၊ သံဝတ္တန္တိ"မှ သံဝတ္တနကြိယာတည်း။

ဆိုလိုရင်းကား--ဤခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့သည် သင်အံနေသူတို့မှာ "ပြုစရာကိစ္စတိုင်းဌ အပ်လေသလား, မအပ်လေသလား"စသည်ဖြင့် တွေးတောကာ သံသယ ကုက္ကုစ္စ စသည် ဖြစ်ရုံသာ အကျိုးရှိကြသည်၊ အခြားကောင်းကျိုးကို မဖြစ်စေနိုင်ကြပါ-ဟူလို။ [သံဝတ္တနဿ+မရိယာဒါ သံဝတ္တနမရိယာဒါ။ တာယ+ပရိစ္ဆေဒေါ သံဝတ္တနမရိယာဒပရိစ္ဆေဒေါ။ တဿ+ဝစနံ သံဝတ္တနမရိယာဒပရိစ္ဆေဒဝစနံ။]

ဥဒ္ဒိသန္တိ စသည်။ ။မိမိတို့ဘာသာ ရွတ်ပြ(ပို့ချ)ခြင်းကို "ဥဒ္ဒိသန္တိ"ဟုလည်းကောင်း, တပည့်တို့က ရွတ်ပြဖို့ရန် တောင်းပန်ခြင်းကို "ဥဒ္ဒိသာပေန္တိ"ဟုလည်းကောင်း, နှုတ်တက်ဆောင်၍ စာအံခြင်းကို "သဇ္ဈယန္တိ"ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်၊ [အဓိ+ဣဓာတ်ဖြစ်၍ အာချာတ်ပုဒ်၌ "သဇ္ဈာ"ဟု ဒီယဖြင့် မရှိရ၊ ဏာပစ္စည်းသက်ရာ၌သာ "သဇ္ဈာယ"ဟု ရှိရသည်။]

ကုက္ကုစ္စဝိပဋ္ဌိသာရော-ကုက္ကုစ္စဟူသော နှလုံးမသာယာခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝိဟေသာ-ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာမနောဝိလေခါ စ-ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော စိတ်ကို ရေးခြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိယေဝ-ဖြစ်တတ်ကုန်သည်သာ၊ တာဝ-ထိုကုက္ကုစ္စ ဝိဟေသာ ဝိလေခါ ဖြစ်သည့်တိုင်အောင်၊ သံဝတ္တန္တိ-နိ၏။ (ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ)။ အထဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ ယာဝ ဒေဝါတိ (ဧတံ)-သည်၊ အတိသယဝေါတ္ထာပနံ-အလွန်အကဲအားဖြင့် ပိုင်းခြားကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ တသ-ထိုယာဝဒေဝသဒ္ဒါ၏။ သံဝတ္တန္တိတိ ဣမိနာ-သံဝတ္တန္တိဟူသော ဤပုဒ်နှင့်၊ သမ္ဗန္ဓော-ဆက်စပ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)။ ကုက္ကုစ္စာယ-ကုက္ကုစ္စအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝိဟေသာယ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဝိလေခါယ-ငှာလည်းကောင်း၊ အတိဝိယ-အလွန်အကဲသာ,လျှင်၊ သံဝတ္တန္တိယေဝ-ဖြစ်ကုန်သည်သာ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သိက္ခာပဒဝိဝဏ္ဏနေတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ သိက္ခာပဒါနံ-တို့ကို၊ ဝိဝဏ္ဏနေဝရဟာဏေ-ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ ဝိနယဝိဝဏ္ဏနဝတ္ထုသို့-ဝိနည်းကို ကဲ့ရဲ့ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နဿ-၏။ (သန္တိကေ-အထံ၌)၊ ဝိဝဏ္ဏနေ-ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်၊ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-ဥပသမ္ပန္န, အနုပသမ္ပန္န ၂ ဦးလုံးတို့၏လည်း၊ (သန္တိကေ-၌)၊ အညမဝိဝဏ္ဏနေ-ဝိနည်းပညတ်တော်မှတစ်ပါးသော သုတ်, အဘိဓမ္မာတရားကို ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋမေဝ (ဟောတိ)။ နှ ဝိဝဏ္ဏေတုကာမ သေ-ကဲ့ရဲ့ခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဣဏယ်-တိုက်တွန်းပါ၏။ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ သုတ္တန္တေဝါ-သုတ္တန်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂါထာယောဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိယာပုဏာသု-သင်ပါဦးလော့၊ ပစ္ဆာပိ-နောက်၌လည်း၊ ဝိနယံ-ကို၊ ပရိယာပုဏိဿသိ-သင်ရပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏတော-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-နှ၍၊ (ဝိဝဏ္ဏနာနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဂရဟိတုကာမတာစ-ကဲ့ရဲ့လိုသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပန္နဿ-၏။ သန္တိကေ-၌၊ သိက္ခာပဒဝိဝဏ္ဏနံစ-သိက္ခာပုဒ်ကို ကဲ့ရဲ့ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနံ-ဒုက္ခဝေဒနာရှိ၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ မောဟန သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ အန္ဓဗုမာသန္တိ-ကား၊ အနုပဋ္ဌိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ အဗုမာသေ အဗုမာသေ-လခွဲတိုင်း လခွဲတိုင်း၌၊ ဥဒ္ဒိသမာနေတိ-ကား၊ ဥပေါသထဝသေန-ဥပုသ်ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဒိသိယမာနေ-ရွတ်ပြအပ်သော်၊ ယဿ တတ္ထ အာပတ္တိ အာပန္နောတိ-

---

အနုပေ၊အဗုမာသေ။ ။"အန္ဓဗုမာသ"၌ အနုသဒ္ဒါသည် အစဉ်အတိုင်း အနက်ကို အတွင်းပြု၍ ဝိစ္ဆာအနက်ကို ဟောတ်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် "အနုပတိပါဋိယာ"ဟုလည်းကောင်း,

ကား၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ယံ အနာစာရံ-အကြင် မလျှောက်ပတ်သောအကျင့်ကို၊ အာစရိတ္တာ-ကျင့်ပြီး၍၊ အညာဏကေန-မသိခြင်းကြောင့်၊ အာပန္နဘာဝံ-အာပတ်သို့ရောက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဇာနာပေတုကာမော-သိစေလိုသည်၊ ဝါ-ထင်စေလိုသည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊) ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဣဒါနေဝ ခေါ အဟံ ဇာနာမိအစရှိသော ဤစကားကို၊အာဟ-ပြောပြီ၊တသို့အနာစာရေ-ထိုကျင့်အပ်ပြီးသောမလျှောက်ပတ်သော အကျင့်ကြောင့်၊ [တသို့ အနာစာရေ စိတ္တော၊] ယံ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ခဲ့ပြီ၊ တဋ္ဌ ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အညာဏကေန-မသိခြင်းကြောင့်၊ အာပန္နတ္တာ-အာပတ်သို့ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မောက္ခော-အာပတ်မှလွတ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓမ္မောစ-သုတ္တန် အဘိဓမ္မတရားသည်လည်းကောင်း၊ ဝိနယောစ-ဝိနည်းလည်းကောင်း၊ ဒ္ဝိတော-တည်ရှိ၏၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တံ အာပတ္တိ-ထိုအာပတ်ကို၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ ဒေသနာဂါမိနိယာ-ဒေသနာဂါမ်အာပတ်အတွက်၊ ဒေသာပေတဗ္ဗော-ဒေသနာပြောစေထိုက်၏၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ-ဝုဋ္ဌာနဂါမ်အာပတ်အတွက်၊ ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-အာပတ်မှ ထစေထိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဥတ္တရိ၊ပေ၊အာရောပေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ယထာဓမ္မကာရဏာတော-တရားအားလျော်စွာ ပြုစေခြင်းထက်၊ ဝါ-တရားအားလျော်စွာ ကုစားစေခြင်းထက်၊ ဥတ္တရိ စ-အလွန်လည်း၊ တဿ တေ အာဝုသောတိအာဒိဝစနေဟိ-တဿ တေ အာဝုသော အစရှိသောစကားတို့ဖြင့်၊ နိန္ဒိတ္တာ-ကဲ့ရဲ့ပြီး၍၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်သို့၊ ဥ တ္တိဒုတိယကမ္မေန-ဥ တ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့်၊ မောဟော-မောဟကံကို၊ အာရောပေတဗ္ဗော-တင်ထိုက်၏၊ [ထို ကံပြုပုံကို ဤ သိက္ခာပုဒ်၏

"အမှုမာသေ အမှုမာသေ"ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ ပါတိမောက် ရွတ်ပြသောအားဖြင့် ဥပုသ်ပြုခြင်းသည် လခွဲတိုင်းလည်း ဖြစ်, ထိုလခွဲလည်း (တစ်ခုကျော် ၂ ခုကျော် မဟုတ်) အစဉ်အတိုင်းလည်း ဖြစ်သည်-ဟူလို၊ [အနုသဒ္ဒေါ ပတိပါဋိအတ္ထံ အန္တော ကတ္တာ ဝိစ္ဆတ္ထဝါစကော၊-ပါစိတ္ကာဒိယောဇနာ၊] ရှေသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့ စာချ-စာအံခြင်းဟူသော ဥဒ္ဒိသမာန မဟုတ်, ဥပုသ်နေ့၌ ဥပုသ်ပြုသောအားဖြင့် ရွတ်ပြသော (ပါတိမောက်ပြသော) ဥဒ္ဒိသမာနတည်းဟု သိစေလိုရ၏ "ဥပေါသထဝသေန"ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။

ယထာ ဓမ္မော စသည်။ ။ဓမ္မော စ ဝိနယော စကို ထောက်၍ မမှီသဒ္ဒါသည် ဝိနယ ၂မျိုးလုံးကို ဟော၏ဟု သိရ၏၊ "ယထာ"သဒ္ဒါသည် အနိယမအာကာရအနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် အနိယမအာကာရအနက်ဟော တထာကိုလည်း ထည့်ပါဟု သိစေလို၍ "တထာ" စသည်ကို ထည့်သည်၊ [ယထာနှင့် ဓမ္မောလည်း သမာသ်မဟုတ်, တစ်ပုဒ်စီသာ၊] ကာရေတဗ္ဗော၏ ဝုတ္တက်ကို "သော ဘိက္ခု"ဟု ထည့်ရမည်၊ တံ အာပတ္တိကား ကာရေ၌ ကရဓာတ်၏ အဝုတ္တက်တည်း။ ["ဒေသနာ ၊ပေ၊ ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော"ကား ကာရေတဗ္ဗော၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကို ကြည့်၍ "ကာရေတဗ္ဗော - ကုစားစေထိုက်၏"ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထ ပေးကြသေး၏။]

ပဒဘာဇနီမှာ ရှု၊] ဣဒံ တသ္မိံ မောဟနကေ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ မောဟေ-မောဟက်ကို၊ အာရောပိတေ-တင်အပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-တင်အပ်ပြီးမှ၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ မောဟေတိ-တွေဝေစေအံ့၊ ဝါ-အထင်မှားစေအံ့၊ မောဟနကေ-သူတစ်ပါးကို တွေဝေစေတတ်သော၊ ဝါ-သူတစ်ပါးကို အထင်မှား စေတတ်သော၊ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ ဣဒံ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ မောဟေ-မောဟက်ကို၊ အနာရောပိတေ-မတင်အပ်သေးမီ၊ (ဣဒံ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊) နှ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဣတိ အတ္ထော။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ မောဟနဝတ္ထုသို့-တွေဝေစေခြင်းဟူသောအကြောင်း ကြောင့်၊ ပေ၊ (မောဟေ-မောဟက်သည်၊) အဓမ္မကမ္မေ-အဓမ္မကံသည်၊ (သတိ-သော်၊ ပုန, မောဟေန္တသ-တွေဝေစေသော ရဟန်း၏၊) တိကဒုက္ကဋံ၊ မောဟေ-ကို၊ အနာရောပိတေ-မီ၊ (မောဟေန္တသ-၏၊) ဒုက္ကဋမေဝ-သာ၊ (ဟောတိ)။ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (ပါတိမောက္ခ-ကို၊) ဝိတ္ထာရေန-အကျယ်အားဖြင့်၊ နှ သုတံ-မကြားအပ်သေး၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဥနကဒ္ဒတ္တိကဒ္ဒတ္တာ-၂ ကြိမ် ၃ ကြိမ်အောက် ယုတ်လျော့သောအကြိမ်ပတ်လုံး၊ ဝိတ္ထာရေန-ဖြင့်၊ သုတံ-ပြီ၊ ယောစ-အကြင်ရဟန်းသည် လည်း၊ နှ မောဟေတုကာမော-တွေဝေစေခြင်းငှာ အလိုမရှိ၊ တေသံ-ထိုရဟန်း တို့၏လည်းကောင်း၊ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-နှ၍၊(မောဟေန္တာနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ မောဟာရောပနံ-မောဟက်ကို တင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ မောဟေတု ကာမတာ-တွေဝေစေလိုသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ [သိက္ခာပုဒ်၌ "နိသိန္နပုဗ္ဗံ ဒဋ္ဌတ္တိကဒ္ဒတ္တာ၊ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ"ဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်-ဟူလို၊] သုတဘာဝေါ-ကြားအပ်ပြီး၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ မောဟနံ-တွေဝေစေခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄။ ပဟာရ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ ပဟာရံ ဒဒေယျာတိ-ကား၊ ပဟာရိတုကာမတာယ-ပုတ်ခတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဟာရေ-ပုတ်ခတ်ခြင်းကို၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ သစေပိ မရတိ-အကယ်၍မူလည်း သေစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ပင် သေပါသော်လည်း၊) ပါစိတ္တိယမေဝ-သာတည်း၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ပဟာရဒါနဝတ္ထုသို့-ပုတ်ခတ်မှုကို ပေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နေ-၌၊ ဝါ-လူ,သာမဏေကို

မောဟေတိ။ ။မုဟ-ဝေစိတ္တေ၊ ကာရိတ်ဏေပစ္စည်းဖြစ်၍ "တွေဝေစေ၏"ဟု ပေးရသည်၊ "တွေဝေစေ"ဟူသည် သူတစ်ပါး၏စိတ်ကို "မသိလို ပြုရာတာပဲ"ဟု အထင်မှားစေခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ အထင်မှားအောင် မသိ၍ ပြုဟန်ဆောင်ခြင်းကိုပင် "မိုက်ယောင်မှုခြင်း"ဟု ရှေးက အနက်ပေးကြသည်။[မောဟေတိတိ မောဟနော၊ မောဟနောယေဝ မောဟနကော၊ သူတစ်ပါး ကို တွေဝေစေတတ်သော (သူတစ်ပါးကို တွေဝေသွားအောင် အထင်မှားသွားအောင်) မသိ၍ ပြုမိခဲ့ဟန်ဆောင်သောသော ပုဂ္ဂိုလ်။]

ပုတ်ခတ်ရာ၌၊ တိကဒုက္ကဋ်၊ ပန-ဆက်၊ ဝိရူပကရဏာဓိပ္ပာယေန-ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိအောင် ပြုခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဥပသမ္ပန္နသပိ-ရဟန်း၏ သော်မှလည်း၊ (ပိသဒ္ဒါ သမ္ဘာဝနာဇောတက၊ အနုပသမ္ပန္နကို မဆိုထားနှင့်ဟု ဂရုဟာခဲကို ဆည်း၊) ကဏ္ဏာဒိစ္ဆေဒနေ-နားအစရှိသည်တို့ကို ဖြတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋမေဝ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဝိဟေဋ္ဌယမာနသ-ညှဉ်းဆဲအပ်သည်ဖြစ်၍၊ မောက္ခာဓိပ္ပာယသ-လွတ်ခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဟာရံ-ကို၊ ဒေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-နှ၍၊ (ပဟာရံ ဒေန္တာနံ စ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ကုပိတတာ-စိတ်ဆိုးသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ နဲ မောက္ခာဓိပ္ပာယတာ-လွတ်ခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသူ၏အဖြစ်မဟုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပန္နသ-အား၊ ပဟာရဒါနံ-ပုတ်ခတ်မှုကို ပေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-တည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ တလသတ္ထိက သိက္ခာပုဒ် ပဌမေ-၌၊ တလသတ္ထိကံ ဥဂ္ဂိရေယျာတိ-ကား၊ ပဟာရဒါနာကာရံ-ပုတ်ခတ်မှုပေးမည့် အခြင်းအရာကို၊ ဒသေန္တော-ပြလျက်၊ ကာယံ ဝါ-ကိုယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ ဝါ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော လက်နက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာရေယျ-မြှောက်ပင့်အံ့၊ ဝါ-မိုးအံ့၊ ဝါ-ရွယ်အံ့၊ စ-ဆက်၊ ဇတ္ထု-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဥဂ္ဂိရဏ ပစ္စယာ-မြှောက်ခြင်း မိုးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ၊ ပန-ဆက်၊ ဥဂ္ဂိရိတ္တာ-မြှောက်၍၊ ဝိရဒ္ဓါ-ချော်လျက်၊ ပဟာရံ-ကို၊ သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ ပေးမိအံ့၊ နဲ ပဟာရိတုကာမတာယ-ပုတ်ခတ်ခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒိန္နတ္တာ-ပေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋမေဝ (ဟောတိ)၊ တေန ပဟာရေန-ထိုပုတ်ခတ်မိခြင်းကြောင့်၊ ဟတ္ထာဒီသု-လက်အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အင်္ဂါသည်၊ ဘိဒ္ဒတိ-ကျိုးပဲ့ ပျက်စီးအံ့၊ ဒုက္ကဋမေဝ-သာ တည်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဝိရူပကရဏာဓိပ္ပာယေန။ ။ဝိရူပသ-ဖောက်ပြန်သော ရုပ်အဆင်းရှိသူကို+ကရဏံ ဝိရူပကရဏံ၊ တသ္မိံ+(ပဝတ္တော)+အဓိပ္ပာယော ဝိရူပကရဏာဓိပ္ပာယော-ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဖြစ်အောင် ပြုလိုခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။တပ်မက်သောရာဂစိတ်ဖြင့် မာတုဂါမကို ပုတ်ခတ်လျှင် သံဃာဒိသေသ်၊ မိမိကို ရန်မူမည့် ရန်သူကို မြင်လျှင် "ဟေ့ အကောင်, အဲဒီက ရပ်, ရှေ့မတိုးခဲ့နှင့်"ဟု ပြောပါလျက် တိုးလာလျှင် မိမိမှာ ရှိသော လက်နက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်၍ သွားနိုင်၏၊ ထိုသို့ လွတ်မြောက်လိုမှ ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့် သေသွားသော်လည်း ဝမကစေတနာ မရှိရကား အနာပတ္တိ။ [တိရစ္ဆာနဂတာဒီနံ အသုစိကရဏာဒီနိ (မစင်စွန်ခြင်းစသည်တို့ကို) ဒီသွာ ကုဋ္ဌိတ္တာ ဥဂ္ဂိရန္တသ (မိုးသော-ရွယ်သော ရဟန်း၏) မောက္ခာဓိပ္ပာယောယေဝါတိ ဝဒန္တိ။]

၆။ အမူလက သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ အမူလကေနာတိ-ကား၊ ဒိဋ္ဌာဒိမူလဝိရဟိတေန-မြင်ခြင်းအစရှိသော အကြောင်းရင်းမှကင်းသော၊ (သံယာဒိသေသေနဋ္ဌစပ်၊) အနုဒ္ဓံသေယျာတိ-ကား၊ စောဒေယျ ဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း စောဒနာအံ့၊ စောဒါပေယျဝါ-သူတစ်ပါးကိုမူလည်း စောဒနာစေအံ့၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ စုဒိတကော-စောဒနာအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တခ်ဏာ ညေव-ထိုစောဒနာရာ ခဏာ၌ပင်၊ မံ-ငါ့ကို၊ စောဒေတိ-စောဒနာ၏။ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဇာနာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)။ စောဒကဿ-စောဒနာသောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ အမူလကေန-အကြောင်းရင်းမရှိသော၊ ဝါ-အခြေအမြစ်မရှိသော၊ သံယာဒိသေသေန-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသနဝတ္ထုသို့-စွပ်စွဲခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ ဝါ-အာစာရဝိပတ္တိဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ (အောက်အာပတ် ၅ ပုံဖြင့်၊) ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ဝါ-ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ (အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်လာအာပတ်ဖြင့်)၊ အနုဒ္ဓံသနေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်၊ အနုပသမ္ပန္နေ-၌၊ ဝါ-လူ,သာမဏေကို စွပ်စွဲရာ၌၊ တိကဒုက္ကဋ်၊ တထာ သညိဿ-ထိုသို့ အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ [သံယာဒိသေသ်အာပတ်သင့်သူဟု အမှတ်ရှိ၍၊] (စောဒေန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-နှ၍၊ (စောဒေန္တာနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-လည်းကောင်း၊ သံယာဒိသေသဿ-၏၊ အမူလကတာ-အကြောင်းရင်း မရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုဒ္ဓံသနာ-စွပ်စွဲခြင်းလည်းကောင်း၊ တခ်ဏာဝိဇာနနာ-ထိုစွပ်စွဲရာခဏာ၌သိခြင်းလည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ သဠိစ္စ သိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ ကုက္ကုစ္စံ ဥပဒဟေယျာတိ-ကား၊ တွံ-သင်သည်၊ ဥနဝီသတိဝဿော- ယုတ်လျော့သော အသက် ၂၀ ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) (ဥပသမ္ပန္နော)မည်-ရဟန်းဖြစ်ခဲ့၏ဟု ထင်၏။ ဣတိ အာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဘဏန္တော-လျက်၊ ဥပ္ပာဒေယျ-

---

တိကပါစိတ္တိယံ။ ။ဥပသမ္ပန္နဋ္ဌ (၁) ဥပသမ္ပန္နသည်, (၂) ဝေမတိက, (၃) အနုပသမ္ပန္နသည် ဖြစ်၍ စွပ်စွဲခြင်း ၃ မျိုးကြောင့် ပါစိတ် ၃ ချက် သင့်၏၊ အနုပသမ္ပန္နဋ္ဌ ထို ၃ မျိုး ဖြစ်၍ စွပ်စွဲလျှင် ဒုက္ကဋ် ၃ ချက် သင့်၏။

ဥပဒဟေယျ။ ။ပါစိတ္တာဒိယောဇနာ၌ ဥပပုဗ္ဗ-ဒဟဓာတ်သည် သကမ္မကဖြစ်သောကြောင့် အကမ္မက ပဒဓာတ်နောင် ကာရိတ်သွင်း၍ "ဥပ္ပာဒေယျ" ဖွင့်သည်ဟု ဆို၏၊ သို့သော် ဒဟဓာတ်သည် "ဒါဟ-ဓာရဏာ"အနက်ကို ဟောရကား ဥပ္ပာဒနအနက်ကို ဟောဖို့ မလွယ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဥပပုဗ္ဗ ဓာ,ဓာတ်ဖြင့် "ဝိဒဟတိ"စသည်ကဲ့သို့ ပြီးစေသင့်မည် ထင်သည်၊ "ဥပ္ပာဒေယျ လည်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ"ဟု ကြံပါ။ ["မညေတိ တက္ကယာမိ (ကြံမိ၏)"-ဦးကာ၊ အာဒိဖြင့် "ဝိကာလေ မညေ တယာဘုတ္တံ-သင်သည် နေလွဲမှ စားအပ်ပြီဟု ထင်၏၊ မဇ္ဈေ မညေ တယာ ပိတံ၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိ ရဟော မညေ တယာ နိသိန္နံ"စသည်ကို ယူပါ။]

ဖြစ်စေအံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဥပဟာဒေန္တသဒ္ဒါစပ်)၊ အညသို့-အခြားသော၊ ဥပဟာဒနုပစ္စယော-ကုက္ကုစ္စဖြစ်စေခြင်း၏အကြောင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဝါ-မရှိပါပဲ၊ သဠာယ-သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍၊ ဥပဟာဒေန္တသ-ဖြစ်စေသော ရဟန်း၏၊ ဝါစာယ ဝါစာယ-တိုင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ကြွဲ သိက္ခာပဒ်-ကို၊) ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နေ-သာမဏေ၌၊ [အနုပသမ္ပန္နေတိ သာမဏေရေ၊ အ-သဒ္ဒါ သဒိသအနက်ဟော၊ ရဟန်းနှင့်တူသော "သာမဏေ၌"ဟူလို။] ဝါ-သာမဏေကို ကုက္ကုစ္စဖြစ်စေရာ၌၊ တိကဒုက္ကဋံ၊ နဥပဟာဒေတုကာမသ-ကုက္ကုစ္စဖြစ်စေခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ ဟိတေသိတာယ-စီးပွားကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တထာ-ထိုဥဿုဝိသတိဝဿော တွံ မညေ အစရှိသောစကားကို၊ ဝဒန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-နှ၍၊ (ကုက္ကုစ္စံ-ကို၊ ဥပဟာဒေန္တာနံ စ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-ရဟန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဖာသုကာမတာ-မချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုက္ကုစ္စဟူဟာဒနံ-ကုက္ကုစ္စကို ဖြစ်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၈။ ဥပဿုတိ သိက္ခာပုဒ် ။ အဌမေ-၌၊ ဝိဝါဒါပန္နာနန္တိ-ကား၊ ဘဏ္ဍနကလဟေဟိ-မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်း, ကိုယ်နှုတ်ထိပါး၍ ခိုက်ရန်ပြုခြင်းတို့ဖြင့်၊ ဝိဝဓိတံ-တိုးပွားစေအပ်သော၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သို့၊ အာပန္နာနံ-ရောက်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခူနံ၌စပ်)၊ ဥပဿုတိန္တိ-ကား၊ သုတိသမီပံ-တိုင်ပင်သံ၏အနီး၌၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဝစနံ-စကားသံကို၊ သောတုံ-ကြားခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုကြားလောက်ရာအရပ်၌၊ တိဋ္ဌေယျ-တည်အံ့၊ ဣတိအတ္ထော၊ တတ္ထ-ထိုကြားလောက်ရာအရပ်သို့၊ (ဂစ္ဆတောဒ္ဓစပ်)၊ သောသာမိ-နားထောင်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ စောဒေတုကာမတာယ-စောဒနာလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊

ဘဏ္ဍန ၊ပေ၊ **ဝိဝဓိတံ**၊ ။မိမိတို့ဘက်သားချင်း တိုင်ပင်မှုကို "ဘဏ္ဍန"ဟု ခေါ်၏၊ ကိုယ် နှုတ် ထိပါး၍ ခြင်းခုန်မှု ရန်ဖြစ်မှုကို "ကလဟ"ဟု ခေါ်၏၊ ထို ၂ မျိုးမှ တိုးပွားလျှင် အဓိကရဏာသမထဖြင့် ငြိမ်းစေရသော ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဘဏ္ဍနကလဟေဟိ ဝိဝဓိတံ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ"ဟု ဆိုသည်။

ဥပဿုတိ၊ ၊သူယတိ-ကြားအပ်၏၊ ဣတိ သုတိ(အသံ)၊ သုတိယာ+သမီပံ ဥပဿုတိ-ကြားအပ်သောအသံ၏အနီး။ ဤသို့ ဝိဂ္ဂဟပြုစေလို၍ "သုတိသမီပံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "ယတ္ထ၊ပေ၊ အတ္ထော"ကား သုတိသမီပ၏ အဓိပ္ပာယတ္ထဖွင့်တည်း၊ [တတ္ထ တိဋ္ဌေယျကို ကြည့်၍ ဥပဿုတိ ဟူသော အတျယီဘောနောင် သို့ကို ချေ၊ ဥပဿုတိ၌ နိဂ္ဂဟီတ်ကား ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှာ အပိုလာသော အာဂုံတည်း။] ဥပေစ္စ-ကပ်ရောက်၍၊ သုယျတိ (နားထောင်အပ်၏) ဧတ္ထာတိ ဥပဿုတိ-ချောင်းမြောင်း ချဉ်းကပ်၍ နားထောင်အပ်ရာ အရပ်၊ ဤသို့ ဋီကာများ တစ်နည်းကြံကြသေး၏၊ ဤအလို အတျယီဘော မဟုတ်, ကမ္မဓာရည်းသာ။

ဂစ္ဆတော-၏၊ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ခံ၊ တုရိတဂမနေပိ-အဆောတလျင် သွားခြင်း၌လည်းကောင်း၊ [ရှေ့က သွားသူတို့၏ ပြောစကားကို ကြားလို၍ ခတ်မြန်မြန်လိုက်ခြင်း၊] သြဟီယမာနေပိ-ပြန်ဆုတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ [နောက်က လိုက်လာသူတို့၏ ပြောစကားကြားလို၍ နောက်သို့ ဆုတ်လာခြင်း၊] ဧသေဝ နယော၊ ပန-ဆက်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဌိတော-တည်သူသည်၊ သုဏာတိ-ကြားရ၏၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ဌိတဿ-တည်သောရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ၊ အတ္တနော-၏၊ ဌိတောကာသံ-တည်ရာအရပ်သို့၊ အာဂန္တွာ-လာ၍၊ တေသု-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ မန္တယမာနေသုပိ-တိုင်ပင်ကုန်သော်လည်း၊ ဥက္ကာသိတွာဝါ-ချောင်းဟန့်၍သော်လည်းကောင်း၊ အဟံ ဧတ္ထာတိ-ဤအရပ်မှာ ငါရှိ၏ဟူ၍၊ ဝတ္တွာဝါ-ပြောဆို၍သော်လည်းကောင်း၊ ဇာနာပေတဗ္ဗံ-သိစေထိုက်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ အသိပေးမှုကို၊ အကရောန္တသပိ-မပြုသော ရဟန်း၏လည်း၊ သဝနေ-နားထောင်ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ ဥပသုတိဌာနဝတ္ထုသို့-တိုင်ပင်သံ၏အနီး၌ တည်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နေ-၌၊ ဝါ-လူ, သာမဏေ၏ တိုင်ပင်သံကို ချောင်း၍ နားထောင်ရာ၌၊ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဣမေသံ-ဤရဟန်းတို့၏၊ (ဝစနံ-ကို၊) သုတ္တာ-၍၊ သြရမိဿာမိ-ရှောင်ကြဉ်အံ့၊ ဝိရမိဿာမိ-အထူးရှောင်ကြဉ်အံ့၊ ဝူပသမိဿာမိ-ငြိမ်းအေးအံ့၊ ["ဥပသမံ ဂမိဿာမိ"-ဦးကာ၊ "ဝူပသမေဿာမိ"ဟု မရှိသောကြောင့် "ငြိမ်းအေးစေအံ့"ဟု မရေးရ၊] အတ္တာနံ-ကို၊ ပရိမောစေဿာမိ-လွတ်မြောက်စေအံ့၊ [မမ အကာရကဘာဝံ ဂဏေတ္တာ-မိမိ၏ ဘာမျှ မလုပ်ကြောင်း ပြောပြ၍၊ အတ္တာနံ ပရိမောစေဿာမိ၊] ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂစ္ဆတော-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-နှ၍၊ (ဂစ္ဆန္တာနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စောဒနာဓိပ္ပာယော-စောဒနာခြင်း၌ ဖြစ်သောအလိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-စောဒနာလိုခြင်းလည်းကောင်း၊ သဝနံ-နားထောင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ သိယာ-ရံခါ၊ ကိရိယံ-တည်း၊ သိယာ-ရံခါ၊ အကိရိယံ-တည်း၊ [သွားခြင်းသည် ကိရိယ၊ မိမိရှိရာသို့ သူတို့ တိုင်ပင်လာရာ၌ မိမိ ရှိကြောင်းကို အသိမပေးခြင်းသည် အကိရိယ၊] ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၉။ ကမ္မပ္ပဋိဗာဟနသိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ ဓမ္မိကာနံ ကမ္မာနန္တိ-ကား၊ ဓမ္မေန-ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ဝိနယေန-စောဒနာ, သာရဏာဝိနည်းဖြင့်၊ သတ္ထု သာသနေန-မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဖြစ်သော ပြည့်စုံသော ဥ တ်ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ကဏာနံ-နှ်သော၊ (ကမ္မာနံ၌စပ်)၊ အပလောကနကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ ဥ တ္တိကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ ဥ တ္တိဒုတိယကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ ဥ တ္တိစတုတ္ထကမ္မံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုန္နံ-နှ်သော၊ ဣမေသံ ကမ္မာနံ-ဤကံတို့ဖို့

[ဆန္ဒံ ဒတ္တွာ၌စပ်၊ ဤကံတို့ ပြုဖို့ရန် ဆန္ဒပေးပြီး၍-ဟူလို၊] တတြ-ထိုဓမ္မိကာနံ ကမ္မာနံ ဟူသောပါဠိ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သခ်ေပတော-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ ကမ္မဝိနိစ္ဆယော-ကံအဆုံးအဖြတ်တည်း၊ တတြ-ထို ၄ ပါးသော ကံတို့တွင်၊ သမဂ္ဂသ-သော၊ သံဃသ-၏၊ အနုမတိယာ-ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်၊ (သံဃာ၏ခွင့်ပြုခြင်း, တိုက်တွန်းခြင်းအားဖြင့်၊) ရုစ္စတိ သံဃသာတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-သံဃာတော်အား နှစ်သက်ပါ၏လောဟူ၍၊ (သာဝေတွာ၌ စပ်)၊ တံ တံ ဝတ္ထုံ-ထိုထို ဝတ္ထုကို၊ ကိတ္တေတွာ-ပြောဆိုပြီး၍၊ တိက္ခတ္တုံ-၃ ကြိမ်၊ သာဝေတွာ-ကြားသိစေ၍၊ (မေးမြန်း၍၊) ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ အပလောကနကမ္မံ နာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝါ-ခွင့်ပန်ကြောင်းကံ မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

ပန-ကား၊ သမဂ္ဂသော သံဃသ-သမဂ္ဂသံဃာ၏ပင်၊ အနုမတိယာ-ဖြင့်၊ (ကတ္တဗ္ဗံ၌စပ်)၊ ဧကာယ-တစ်ကြိမ်သော၊ ဉတ္တိယာ-ဉတ်ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗံ-သော၊ ကမ္မံ-သည်၊ ဉတ္တိကမ္မံ နာမ-၏၊ ဧကာယ-သော၊ ဉတ္တိယာစေဝ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဧကာယ-သော၊) အနုသာဝနာယစ-ကမ္မဝါစာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ နာမ၊ ဧကာယ-သော၊ ဉတ္တိယာ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တီဟိ-ကုန်သော၊ အနုသာဝနာဟိစ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ နာမ၊ တေသု-ထို ၄ ပါးသော ကံတို့တွင်၊ အပလောကနကမ္မံ-သည်၊

ဓမ္မိကာနံ စသည်။ ။ဓမ္မော ဧတေသု အတ္ထိတိ ဓမ္မိကာနိ-ဝိနည်းတရားရှိသောကံတို့၊ ဓမ္မေနာ-တိ-ဘုရားတရား ဝတ္ထုနှာ(ထင်ရှားရှိသောဝတ္ထု)၊ ဝိနယေနာတိ-စောဒနာယ စေဝ သာရဏာယ စ (အာပတ်စသည်ဖြင့် အပြစ်တင်၍, ထိုအပြစ်ကို သတိမရလျှင် သတိပေးခြင်းဖြင့်)။ သတ္ထုသာသနေနာတိ-ဉတ္တိသမ္ပဒါယ စေဝ အနုသာဝနသမ္ပဒါယစ (ဘုရားဆုံးမတော်မူအပ်တိုင်းသော ပြည့်စုံသော ဉတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်)။

သမဂ္ဂသ, သံဃသ။ ။သီမဋ္ဌကသံဃာ သောဧတွာ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒံ အာဟရိတ္တာ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ ကာယေန စေဝ စိတ္တေန စ ဧကီဘူတသဒ္ဒေန သီမ, မဟာသီမ စသော သီမ အတွင်းရှိ သံဃာမျှားကို ဟတ္ထပါသ်စပ်အောင် သုတ်သင်ပြီး၍လည်းကောင်း, ဆန္ဒဆောင်ထိုက်သူများ၏ ဆန္ဒကို ဆောင်ယူပြီး၍လည်းကောင်း ပြုရသည့်အတွက် ကိုယ်စိတ် ၂ ပါးလုံး ညီညွတ်နေသော သံဃာ။

တံ တံ ဝတ္ထုံ။ ။ကံပြုခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုကို ရှေးဦးစွာ သံဃာအား ပြောပြပြီးမှ (ကဏ္ဍကသာမဏေသည် ဘုရားကို စွပ်စွဲနေပါသည်-စသည်ဖြင့် ကံပြုရခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထု ပြောပြီးမှ-ဟူလို) ထိုသို့ ပြောပြပြီးနောက် "သံဃာကို မေးပါ၏၊ ကဏ္ဍကသာမဏေကို ဖယ်ထုတ်ခြင်းသည် သံဃာအား နှစ်သက်ပါ၏လော"ဟု မြန်မာလိုဖြစ်စေ, "ရုစ္စတိ သံဃသ ကဏ္ဍကဿ သာမဏေရဿ နိဿာရဏာ"ဟု ပါဠိလိုဖြစ်စေ ၄ ကြိမ် မေးပြီးမှ ပြုရသောကံသည် အပလောကနကံ မည်၏၊ ထိုသို့ မေးသောအခါ အာလုံး ဆိတ်ဆိတ်နေလျှင် ကံအထမြောက်၏။

သြသာရဏံ-သြသာရဏဌာနလည်းကောင်း၊ နိဿာရဏံ-နိဿာရဏဌာနလည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာဂုကမ္မံ-ဘဏ္ဍာဂုကမ္မဌာနလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ-လည်းကောင်း၊ ကမ္မလက္ခဏံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဠ္ဌ ဌာနာနိ-၅ ဌာနတို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏။ (၅ ဌာနပြုရသည်-ဟူလို၊) တတ္ထ-ထို ၅ ပါးသော ဌာနတို့တွင်၊ ကဏ္ဍကသာမဏေရဿ-ကဏ္ဍကသာမဏေကို၊ နာသနာဝိယ-ဖျက်ဆီးခြင်းကိုကဲ့သို့(နာသနာ-ဖျက်ဆီးခြင်းကို၊ နိဿာရဏာတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-သံယာ့ဘောင်မှ နှင်ထုတ်ခြင်းဟူ၍၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ-ထိုက်၏။) တာဒိသံယေဝ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော သာမဏေကို၊ (နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော သာမဏေကို-ဟူလို၊) သမ္မာ-စွာ၊ ဝတ္တန္တံ-ကျင့်သည်ကို၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ ပဝေသနာ - သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်းကို၊ သြသာရဏာတိ-သြသာရဏာ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။ [တကယ်ကံပြုသောအခါ 'နိဿာရဏ'အမှုကအလျင်ကျသော်လည်း ဝါစာသိလိဋ္ဌ (စကားချောအောင်) အကျိုးငှာ ခေါင်းစဉ်တုန်းက သြသာရဏာကို အလျင်ပြခဲ့သည်။] ပဗ္ဗဇိတပေက္ခဿ-ရှင်အဖြစ်ကို ရှုငဲ့သူ၏၊ ဝါ- ရှင်လောင်း၏၊ ကေသဆ္ဆေဒနာပဋ္ဌာနံ-ဆံပင်ရိတ်ဖို့ရန် ပန်ပြောခြင်းသည်၊ ဘဏ္ဍာဂုကမ္မံ နာမ-ဘဏ္ဍာဂုကမ္မ မည်၏။

မုခရဿ-ကြမ်းတမ်းသော နှုတ်ရှိသော၊ ဘိက္ခူ-အခြားရဟန်းတို့ကို၊ ဒုရုတ္တဝစနေဟိ-မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားတို့ဖြင့်၊ ယဒ္ဓေန္တဿ-ထိပါးချုပ်ချယ်တတ်သော၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ (ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ၌ စပ်)၊ ဣတ္ထန္နာမော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ မုခရော-ကြမ်းတမ်းသောနှုတ်ရှိပါ၏၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဒုရုတ္တဝစနေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ယဒ္ဓေန္တော-ထိပါးချုပ်ချယ်လျက်၊ ဝိဟရတိ-နေပါ၏၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ (ဝတ္တုံ-ပြောဆိုခြင်းငှာ) ဣစ္ဆေယျ-အလိုရှိရာ၏၊ တံ-ထိုအလိုရှိအပ်သောစကားကို၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုရာ၏၊ ဝါ-ပြောဆိုပါစေ၊ ဘိက္ခူဟိ-တို့သည်၊ ဣတ္ထန္နာမော-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော-မပြောဆိုထိုက်ပါ၊ သြဝါဒါနုသာသနီ-သြဝါဒအနုသာသနီကို၊ နေ ကတ္တဗ္ဗော-ထိုက်ပါ၊ နေ သြဝဒိတဗ္ဗော-မဆုံးမထိုက်ပါ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ သံဃံ-ကို၊ ပုစ္ဆामि-မေးပါ၏၊ (ကိံ-နည်း၊) ဣတ္ထန္နာမဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ-ဗြဟ္မဒဏ်ကို၊ ဒါနံ-ပေးခြင်းသည်၊ သံဃဿ-အား၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆामि-၏။) ဒုတိယမ္ပိ-လည်း၊ ပုစ္ဆामि-၏။ပေ၊တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆामि၊

သြသာရဏံ စသည်။ ။သြသာရေန္တိ သံဃမဇ္ဈေ ဧတေနာတိ သြသာရဏံ=သံဃာ့အလယ်သို့ သွင်းကြောင်းက၊ နိဿာရေန္တိ သံဃမှာ ဧတေနာတိ နိဿာရဏံ=သံဃာမှ ဖယ်ထုတ်ကြောင်းက၊ ဘဏ္ဍုနော-ဦးပြည်းခေါင်းတုံး၏အဖြစ်ကို+ကမ္မ-ပြုကြောင်းက်တည်း၊ ဘဏ္ဍုကမ္မ-ရှင်လောင်းကို ဆံရိတ်ခါနီးဌ ကျောင်းတိုက်တွင်းရှိ သံဃာ့ထံ ခွင့်ပန်ကြောင်းက၊ ဗြဟ္မ-မြတ်သော+ဒဏ္ဍ-နှိပ်ကွပ်ဆုံးမခြင်းတည်း၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍ-ခြင်း၊ သဲဒဏ် ရေဒဏ် ပေးခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ, သူ-ဘာ-လုပ်လုပ်, ဘာပြောပြော, မဆုံးမဘဲ နေကြောင်းက၊ ထိုသို့ မဆုံးမဘဲ ပစ်ထားခြင်းသည် ဒဏ်ပေးခြင်းတစ်မျိုးပင်တည်း။

(ကိ-နည်း၊) ဣတ္ထန္နာမသ ၊ပေ၊ ရုစ္စတိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆာမိ)၊ ဧဝံ-ဤသို့ ၃ ကြိမ်မေး၍၊ ကတ္တာ-သော၊ ကမ္မ-သည်၊ ဗြဟ္မဒတ္တံ နာမ-၏။

ပန-ကား၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့အား၊ ဥိရုံဝိဝရိတ္တာ ဒဿနာဒိ ဝတ္ထူသု-ပေါင်းကို လှန်၍ ပြခြင်းအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ ဘိက္ခုနိသံယေန-သည်၊ အဝန္ဒိယော-ရှိမခိုးထိုက်သူကို ကာတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ယံ အဝန္ဒိယကမ္မ-အကြင် အဝန္ဒိယက်ကို၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုအဝန္ဒိယက်ကို၊ (ကတ္တာ-ဗ)ဟု စပ်၊) ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ အယျေ-အရှင်မတို့၊ အသုကော နာမ-ဤအမည်ရှိသော၊ အယျော-အရှင်သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ အပ္ပသာဒနီယံ-မကြည်ညိုဖွယ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြပါ၏၊ ဧတသ အယျဿ-ဤအရှင်ကို၊ အဝန္ဒိယကရဏံ-ရှိမခိုးမှုကို ပြုခြင်းသည်၊ ဘိက္ခုနိသံယဿ-အား၊ ရုစ္စတိ-လော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥပဿယေ-ဘိက္ခုနီတို့ ကျောင်း၌၊ နိသိန္နာဟေဝ-နေကုန်လျက်သာလျှင်၊ ကတ္တဗ္ဗံ-၏၊ [ဤစကားဖြင့် သိမ်အတွင်း သွားဖွယ် မလိုဟု ပြသည်၊ ရှေ့၌ "တံ ဘိက္ခုနီဟိ"ဟု ပါခဲ့ပြီးဖြစ်၍ "ဘိက္ခုနီဟိ" မလို၊] ဧဝရူပ်-သော၊ ကမ္မ-ကံသည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿ-ထိုက်၏၊ ကမ္မယေဝ-ကံသည်သာလျှင်၊ လက္ခဏံ-မှတ်သားအပ်သော လက္ခဏာတည်း၊ သြသာရဏာဒီနိ-သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ နိ-မဟုတ်ကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကမ္မလက္ခဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

စ-ဆက်၊ ဣဒံ ကမ္မလက္ခဏံ နာမ-ဤကမ္မလက္ခဏာ မည်သည်ကို၊ ဘိက္ခုနီ မူလက်-ဘိက္ခုနီလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ပညတ္တံ-ပြီ၊ အပိစ-ထိုသို့ပင် ဘိက္ခုနီမူလက ဖြစ်၍ ပညတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ဘိက္ခုနမ္မိ-ရဟန်း ယောက်ျားတို့အတွက်လည်း၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်) လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘိက္ခုဟိပိ-တို့သည်လည်း၊ အစ္ဆိန္နစီဝရကာဒီနံ-ဓားပြလုယူအပ်သော သင်္ကန်းရှိ သော ရဟန်းအစရှိသူတို့အား၊ စီဝရာဒီနိ-သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ဒေန္တေဟိ ဝါ-ပေးလိုကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ ဝါ-သုံးဆောင်ထိုက်သည်လည်း

ကမ္မလက္ခဏံ။ ။သြသာရဏာဒယော ဝိယ ကမ္မံ ဟုတ္တာ အညဿ နာမံ နိ လဘတိ၊ သြသာရဏစသည်၌ ကမ္မဟူသော နာမည်အပြင် သြသာရဏ စသောနာမည်လည်း ရသေး၏၊ ဤ၌ "ကမ္မ"အမည်သာ ရ၍ အခြား နာမည်အပို မရတော့-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် "ကမ္မမေဝ ဟုတ္တာ လက္ခီယတီတိ ကမ္မလက္ခဏံတိ အတ္ထော-ကံသာလျှင် မှတ်သားအပ်သော အမှတ် အသားဟု အနက်မှတ်၊ ကမ္မမေဝ+လက္ခဏံ ကမ္မလက္ခဏံ"ဟု ပြု။

စီဝရကာဒီနံ။ ။အစ္ဆိန္နစီဝရကာဒီနံ၌ အာဒိဖြင့် ဇိဏ္ဏစီဝရ, နဋ္ဌစီဝရ, ဂိလာန, ဗဟုသုတ, သံယဘာရနိတ္ထရက (သံယာ့တာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်) စသည် တို့ကိုယူ၊ စီဝရာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ဘေသဇ, သေနာသန စသည်ကိုယူ။

ဖြစ်ကုန်သော၊ အပနေတဗ္ဗာနိ၀ါ-ဖယ်ရှားထိုက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ၀တ္ထူနိ-၀တ္ထုတို့ကို၊ ပရိဘုဥ္ဇန္တေဟိ၀ါ-သုံးဆောင်လိုကုန်သော်လည်းကောင်း၊ အပနေန္တေဟိ ၀ါ-ဖယ်ရှားလိုကုန်သော်လည်းကောင်း၊ တထာရူပံ-ထိုသို့ ကတိကဝတ် ပြုထိုက်သော သဘောရှိသော၊ ဓမ္မိကံ-တရားရှိသော၊ ကတိကံ-ကတိကဝတ်ကို၊ ကရောန္တေဟိ ၀ါ-ပြုလိုကုန်သော်လည်းကောင်း၊ တိက္ခတ္တုံ-၃ ကြိမ်၊ သာ၀ေတွာ-၍၊ အပ လောကနကမ္မံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ သစ္စံ-သော၊ ဧတံ-ဤကံသည်၊ ကမ္မလက္ခဏမေ၀-ကမ္မလက္ခဏာသို့သာ၊ ပ၀ိသတိ-၀င်၏၊ ဣတိ-လျှင်၊ အပ လောကနကမ္မံ-သည်၊ ပဋ္ဌာနာနိ-တို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။

ပန-ကား၊ ဥ တ္တိကမ္မံ-သည်၊ သြသာရဏံ-သြသာရဏာဌာနလည်းကောင်း၊ နိဿာရဏံ-လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထံ-လည်းကောင်း၊ ပ၀ါရဏံ-လည်းကောင်း၊ သမ္မုတိံ-လည်းကောင်း၊ ဒါနံ-လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟံ-လည်းကောင်း၊ ပစ္စုဋ္ဌာနုံ-လည်းကောင်း၊ ကမ္မလက္ခဏံ-ကမ္မလက္ခဏာဌာနလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ နဝဌာနာနိ-၉ ဌာနတို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို ၉ ဌာနတို့တွင်၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံ၊ယောပေ၊ အာဂစ္ဆာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗောတိ-ဝတ္တဗ္ဗောဟူ၍၊ ဧ၀ံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခဿ-ရဟန်းအဖြစ်ကို ရှင့်သူကို၊ ဝါ-ရဟန်းလောင်းကို၊ သြသာရဏာ-သံ၊ဃ ဘောင်သို့ သွင်းခြင်းသည်၊ သြသာရဏာ နာမ-မည်၏၊ [သုဏာတု မေ စသည် လွယ်ပြီ၊ ထူးရာလောက်ကိုသာ အနက်ပေးမည်၊] ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသူ သည်၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-သော၊ အာယသ္မတော-၏၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော-ပါတည်း၊ သော-ထိုရဟန်းလောင်းကို၊ မယာ-သည်၊ အနုသိဋ္ဌော-သွန်သင်အပ်ပါပြီ၊ သံ၊ယဿ-၏၊ (ကမ္မံ-သြသာရဏာကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ-သည်၊ ယဒိ(သိယာ)-အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ-သော်၊) ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသော ရဟန်းလောင်းသည်၊ အာဂစ္ဆေယ္ယ-လာရာပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ဥ တ်ထား၍၊ အာဂစ္ဆာဟိ-လာခဲ့လော့၊ ဣတိ-သို့ ၀တ္တေ-၏။

ဒေန္တေဟိ စသည်။ ။အစ္ဆိန္နစီ၀ရပုဂ္ဂိုလ် စသည်အား သံ၊ယိကသက်နှံ့ကို ပေးလိုသူ, သံ၊ယိကသစ်သီး စသောစားဖွယ်များကို စားလိုသူ, ကျောင်းဆောက်ဖို့ နေရာလို၍ သံ၊ယိက သစ်ပင်စသည်ကို ပယ်လိုသူတို့သည် ဤအပလောကနကံဖြင့် ခွင့်ပန်၍ ပေးရ, စားရ, ပယ်ရသည်၊ ဤကံမျိုးကို သိမ်တွင်း သွားနေဖွယ်မလို၊ ဘိက္ခုနီများ၏ အပလောကနကံကဲ့သို့ ကျောင်းရှိ သံ၊ဃာကုန် စု၍ ပြုရံသာတည်း။

ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗ, အပနေတဗ္ဗ။ ။အမြစ်, အခေါက်, အရွက်, အညွှန့်, အပွင့်, အသီးတို့သည် ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗ၀တ္ထုတည်း၊ ကျောင်းဆောက်မှု စသည်ကို ပြုခြင်းငှာ အရိပ်ကောင်းသော သို့မဟုတ် အသီး သီးသော သံ၊ယိကသစ်ပင်သည် အပနေတဗ္ဗတည်း။

၀တ္ထုဗ္ဗော။ ။"အာဂစ္ဆာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော"သည် ဥ တ်ခ် မပါ, အလွတ်ပြောရမည့် စကားသာ တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပိုဟန်တူသည်၊ အချို့ကား "အာဂစ္ဆာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော"ကို ဌာန်ကရိုဏ်း ကျနအောင် ရွတ်ဆိုနေကြသေး၏၊ စဉ်းစားဖွယ်ပင်။

သုဏာန္တု မေ အာယသ္မန္တာ၊ပေ၊ဝူပသမေယျာမာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥဗ္ဘာဟိက ဝိနိစ္ဆယေ-ဥဗ္ဘာဟိကဝိနိစ္ဆယ၌၊ ဝါ-သံယာမှ ထုတ်နုတ်ရွေးချယ်အပ်သော ၂ ပါး၊ ၃ ပါးတို့၏ ဆုံးဖြတ်ရာ၌၊ ဓမ္မကထိကဿ-ဓမ္မကထိကဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-ကို၊ နိဿာရဏာ-သံယာ့ဘောင်မှ နှင်ထုတ်ခြင်းသည်၊ နိဿာရဏာ နာမ-မည်၏၊ [ဣတ္ထန္နာမော-သော၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဓမ္မကထိကော-ဓမ္မကထိကရဟန်း တစ်ပါးတည်း၊ ဣမဿ-ဤဓမ္မကထိကရဟန်း၏၊ သုတ္တံ-ဒွေမာတိကာဟူသော သုတ်သည်၊ နေဝ အာဂစ္ဆတိ-နှုတ်၌ မလာပါ၊ (နှ မာတိကာ အာဂစ္ဆတိ၊) သုတ္တ ဝိဘင်္ဂေါ-သုတ်ကို ဖွင့်ကြောင်း ပဒဘာဇနီသည်၊ နော (အာဂစ္ဆတိ)-နှုတ်၌ မလာပါ၊ သော-ထိုဓမ္မကထိကသည်၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ အသလ္လက္ခေတ္တာ-မမှတ်သားမူ၍၊ ဗျဉ္ဇနစ္ဆာယာယ-သဒ္ဒါ၏အရိပ်အရောင်ဖြင့်၊ အတ္ထံ-ကို၊ ပဋိဘာဟတိ-တားမြစ်ပါ၏၊ အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (ကမ္မ-အဓိကရဏဝူပသမနကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ (သိယာ)၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဣတ္ထန္နာမံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဝုဋ္ဌာပေတွာ-သံယာ့ဘောင်မှ ထွက်စေ၍၊ အဝသေသာ-နှင်သော၊ (မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊) ဣမံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝူပသမေယျာမ-ငြိမ်းစေကုန်ရာ၏။]

သုဏာတု မေ ၊ပေ၊ ကရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥပေါသထကမ္မဝသေန-ဥပုသ်ကံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဌပိတာ-ထားအပ်သော၊ ဥ တ္တိ-သည်၊ ဥပေါသထော နာမ-မည်၏၊ (ဥ တ်အနက်လွယ်ပြီ၊)သုဏာတု မေ၊ပေ၊ပဝါရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝါရဏာကမ္မဝသေန-ပဝါရဏာကံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဌပိတာ-သော၊ ဥ တ္တိ-သည်၊ ပဝါရဏာ နာမ၊ (ဥ တ်အနက် လွယ်ပြီ၊) သုဏာတု မေ ၊ပေ၊ အနုသာသေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္တာနံဝါ-မိမိကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရံဝါ-သူတစ်ပါးကိုသော်လည်းကောင်း၊သမ္မန္ဓိတုံ-သမုတ်ခြင်းငှာ၊ဌပိတာ-သော၊ဥ တ္တိ-သည်၊ သမ္မုတိ နာမ၊ [သံယသ-၏ (ကမ္မ-အနုသာသနသမ္မုတိကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ သိယာ၊

ဗျဉ္ဇနစ္ဆာယာယ။ ။အာပတ္တာဓိကရဏ်း၌ ဥဗ္ဘာဟိတဝိနိစ္ဆယပြုသောအခါ ရွှေ ငွေခံသော ရဟန်းအပေါ်၌ နိသဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ကြလျှင် ဓမ္မကထိကရဟန်းသည် ဝိနည်း၌ မကျွမ်းကျင်ဘဲ သုတ္တန်၌သာ ကျွမ်းကျင်သောကြောင့် "ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော" ဟုသာ ရှိပါတယ်၊ "အာပတ်သင့်တယ်လို့ စာ မရှိပါ"ဟု သူသင်ထားသော သုတ္တန်ပါဠိတော်လာ သဒ္ဒါ၏ အရိပ်အရောင်ဖြင့် "အာပတ်သင့်၏"ဟူသော အနက်ကို တားမြစ်၏။

အခြား ဓမ္မကထိကတစ်ပါးကား ဒွေမာတိကာဟူသော သုတ်ကိုသာ ရ၍ (သိ၍) အကျယ် ဝိဘင််ကို မရသော (မသိသော)ကြောင့် တွဲလွှားချ၍ ဝတ်သော ရဟန်း၏ အပေါ်၌ ဒုက္ကဋ် အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်သောအခါ "ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေဿာမိတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ"ဟု ပြုကျင့်ရမည့် အဖြစ်ကိုသာ ဆိုပါသည်, အာပတ်ဟု- မဆိုပါ"ဟု ပြော၍ တားမြစ်သည်။ [အာပတ်သင့်ကြောင်းကား အကျယ် ဝိဘင်းကျမ့ ပါသည်။]

(ဧဝံသတိ)။ ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသော ရဟန်းသည်၊ ဣတ္ထန္နာမံ-ဤအမည်ရှိသော ရဟန်းလောင်းကို၊ အနုသာသေယျ-သွန်သင်ရာပါ၏။]

သုဏာတု မေ ၊ပေ၊ ဒဒေယ္မာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ နိဿဋ္ဌစီဝရပတ္တာဒိနံ-စွန့်လွှတ်အပ်သော သင်္ကန်း သပိတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒါနံ-ပေးကမ်းခြင်းသည်၊ ဒါနံ နာမ-မည်၏၊ [ဤဥ တ်၏အနက်ကို နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ ပေးခဲ့ပြီ။] သုဏာတု မေ ၊ပေ၊ သံဝရေယ္မာသိတိ-ဟူ၍၊ အာပတ္တိပဋိဂ္ဂဟော-အာပတ်ကို ခံယူခြင်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟော နာမ-မည်၏၊ [ဤဥ တ်နှင့် နောက်ပုဒ်များ၏ အနက်ကိုလည်း ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ပင် ပေးခဲ့ပြီ။] သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တော အာဝါသိကာ ၊ပေ၊ ပဝါရေယ္မာမာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတာ-သော၊ ပဝါရဏာ ပစ္စုဋ္ဌာနာ-ပဝါရဏာကို အထက်သို့ ငင်ခြင်းသည်၊ ပစ္စုဋ္ဌာနာ နာမ-နာ မည်၏၊ [အာဝါသိကာ-အာဝါသိကဖြစ်ကုန်သော၊ အာယသ္မန္တော-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ (မေ-၏၊ ဝစနံ-ကို၊) သုဏန္တု-ပါကုန်၊ အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (ကမ္မံ-ပဝါရဏာ ပစ္စုဋ္ဌာနကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ (သိယာ၊ ဧဝံသတိ၊) ဣဒါနိ-၌၊ ဥပေါသထံ-ဥပုသ်ကို၊ ကရေယ္မာမ-ပြုကုန်ရာပါ၏၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိသေယ္မာမ-ကုန်ရာပါ၏၊ အာဂမေ-လာလတ္တံ့သော၊ ကာလေ-တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အခါ၌၊ ပဝါရေယ္မာမ-ပဝါရဏာ ပြုကုန်ရာပါ၏။] တိဏဝတ္ထာရကသမထေ-တိဏဝတ္ထာရကသမထ၌၊ (ဤသမထကို သမထက္ခန္ဓကာ၌ ရှုပါ။) သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥ တ်-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥ တ်လည်းကောင်း၊ ဧကေကသ္မိံ ပက္ခေ-တစ်ခုခုသောဘက်၌၊ ဧကေကာ-တစ်ခု တစ်ခုသော၊ ဥ တ်-ဥ တ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိသောပိ-နှင့်သော၊ ဥ တ်-ဥ တ်လည်းကောင်း၊ ကမ္မလက္ခဏံ နာမ-မည်၏၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဥ တ်-ကမ္မံ-သည်၊ နဝဋ္ဌာနာနိ-တို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

☰ ဥ တ်-ဒုတိယကမ္မံ-သည်၊ ဩသာရဏံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကမ္မလက္ခဏံ-ကမ္မလက္ခဏာဌာနလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သင်္ဂဟဌာနာနိ-တို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုဂဏပါးသောဌာနတို့တွင်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အလာဘာယ-လာဘ်မရခြင်းငှာ၊ ပရိသဒ္ဒနာဒိကေဟိ-အားထုတ်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌဟိ-၌သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊

ပဝါရဏာပစ္စုဋ္ဌာနာ။ ။သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ ပဝါရဏာမပြုနိုင်၍ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့သို့ ဆွဲငင်ခြင်း။ [ပဝါရဏာယ-ကို၊ ပတိ-တစ်ဖန်၊ ဥဋ္ဌာနာ (ဥဋ္ဌာကမုနာ) အထက်ကို (နောက်သို့) ဆွဲငင်ခြင်း။]

ပရိသဒ္ဒနာဒိကေဟိ။ ။စတုန်း ပစ္စယာနံ အလာဘတ္ထာယ ပယောဂကရဏာဒိကေဟိ၊ အာဒိဖြင့် "အနတ္ထာ ပရိသဒ္ဒန, အဝါသာယ ပရိသဒ္ဒန, အကြောသန ပရိဘာသန, ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ဘေဒန, ဤ ၄ ပါးအပြင် ဗုဒ္ဓ-ဓမ္မ-သံဃ-အဝဏ္ဏဘာသန ၃ ပါးကို"ယူ၊ ဤအင်္ဂါ တစ်ပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို (သူလျှိုသမျှပစ္စည်းကို မခံယူဖို့ရန်) ပတ္တနိက္ခေဒနကံ ပြုနိုင်သည်။

သမန္နာဂတသေ-သော၊ ဥပါသကသေ-ဥပါသကာ၏အပေါ်၌၊ သံယေန-သံဃာသည်၊ အသမ္ဘောဂကရဏာတ္ထံ-သုံးဆောင်ခြင်း မရှိအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပတ္တနိက္ကုဋ္ဌနဝသေန-သပိတ်မှောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိဿရဏာ-သံဃာ့ဘောင်မှ နှင်ထုတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တန္တေသေ-ကျင့်သော၊ တသေဝ-ထိုဥပါသကာ၏အပေါ်၌ပင်၊ ပတ္တုက္ကုဋ္ဌနဝသေန-သပိတ်လှန်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သြသာရဏာစ-သံဃာဘောင်သို့ သွင်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ သာ-ထိုနိဿာရဏာ, သြသာရဏာကို၊ ခုဒ္ဒကဘဏ္ဍကေ-ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကျမ်းကျဉ်း၊ ဝမုလိစ္ဆဝိဝတ္ထုသ္မိံ-ဝမုလိစ္ဆဝိဝတ္ထုဌာန်၌၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။

သီမာသမ္မုတိ-သိမ်သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-တိစီဝရိုက်နှင့် ကင်း၍ နေသည် မမည်လောက်အောင် သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဒုတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်လာ သမ္မုတိတည်း၊) သန္ထတသမ္မုတိ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-သန္ထတအသစ်ပြုနိုင်အောင် သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဧဋ္ဌကလောမဝဂ်,ဆဋ္ဌသသိက္ခာပုဒ်လာသမ္မုတိ၊)ဘတ္တုဒ္ဒေသကသမ္မုတိ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆွမ်းကို ညွှန်ပြတတ်သောရဟန်းဟု သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သေနာသနဂ္ဂါဟာပက (သမ္မုတိ)-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကျောင်းကို ယူစေတတ်သောရဟန်းဟု သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာဂါရိက(သမ္မုတိ)-လည်းကောင်း: ဝါ-ဘဏ္ဍာတိုက်စိုးဟု သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟက(သမ္မုတိ)-လည်းကောင်း၊ ဝါ-သံဃိကသက်နှံကို ခံယူတတ်သော ရဟန်းဟု သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ယာဂုဘာဇက(သမ္မုတိ)-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ယာဂုကို ဝေဖန်တတ်သောရဟန်းဟု သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဖလဘာဇက (သမ္မုတိ)-လည်းကောင်း၊ ဝါ-သစ်သီးကို ဝေဖန်တတ်သော ရဟန်းဟု သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ခဇ္ဇဘာဇက (သမ္မုတိ)-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ခဲဖွယ်ကို ဝေဖန်တတ်သောရဟန်းဟုသမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇက(သမ္မုတိ)-လည်းကောင်း၊ ဝါ-အနည်းငယ်ကို စွန့်တတ်သော ရဟန်းဟု သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သာဋိယဂ္ဂါဟာပက(သမ္မုတိ)-လည်းကောင်း၊ ဝါ-မိုးရေခံသက်နှံကို ယူစေတတ်သောရဟန်းဟု သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပတ္တဂ္ဂါဟာပက(သမ္မုတိ)-လည်းကောင်း၊ ဝါ-သပိတ်ကို ယူစေတတ်သော ရဟန်းဟု

ဘတ္တုဒ္ဒေသက စသည်။ ။သံယိကဆွမ်းကို အလှည့်ကျအားဖြင့် ညွှန်တတ်ချပေးတတ်သူသည် "ဘတ္တုဒ္ဒေသက"မည်၏၊ သံယိကကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို ယူစေတတ်, ချပေးတတ်သူသည် "သေနာသနဂ္ဂါဟာပက" မည်၏၊ သံယိကဘဏ္ဍာ စုထားရာကျောင်းဌ၌ စောင့်ရှောက်သူသည် "ဘဏ္ဍာဂါရိက" မည်၏၊ သံယိကအဖြစ်ဖြင့် လှူလာသော အဝတ်သက်နှံးများကို ခံယူသူသည် "စီဝရပဋိဂ္ဂါဟက"မည်၏၊ သံယိကပစ္စည်းဖြစ်သော် အပ်-အပ်ချည် စသော အနည်းငယ်ကို တောင်းလာသူ ရဟန်း, သာမဏေတို့အား ပေးစွန့်သော ရဟန်းသည် "အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇက"မည်၏၊ သံယိကမိုးရေခံသက်နှံးကို ခံယူစေတတ် ပေးတတ်သူသည် "သာဋိယဂ္ဂါဟာပက" မည်၏။

သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အာရာမိကပေသက(သမ္မုတိ)-လည်းကောင်း၊ ဝါ-အာရာမ်စောင့်တို့ကို စေခိုင်းတတ်သော ရဟန်းဟု သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သာမဏေရပေသကသမ္မုတိ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-သာမဏေတို့ကို စေခိုင်းတတ်သောရဟန်းဟု သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတာသံ သမ္မုတိနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ သမ္မုတိ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

ကထိနစီဝရမတကစီဝရဒါနဝသေန-ကထိန်သင်္ကန်းကို ပေးခြင်း, သေသူ၏သင်္ကန်းကို ပေးခြင်းတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒါနံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကထိနုद्ধါရဝသေန-ကထိန်နုတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥद्ধါရော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုဋ္ဌိဝတ္ထုဝိဟာရဝတ္ထုဒေသနာဝသေန-ကုဋ္ဌိနေရာကို ညွှန်ပြခြင်း, ကျောင်းနေရာကို ညွှန်ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေသနာ-ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန-ဆက်၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထေ-သမထ၌၊ ဧကသ္မိံ ပက္ခေ-တစ်ခုသောအဖို့၌၊ ဝါ-တစ်ဖက်၌၊ ဧကော-တစ်ခုသော ကမ္မဝါစာလည်းကောင်း၊ ဧကသ္မိံ ပက္ခေ-၌၊ ဝါ-၌၊ ဧကော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နှံသော၊ ယာ ဥ တ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ-အကြင်ဥ တ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာတို့ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ မောဟာရောပနာဒီသု-မောဟာရောပနကံ အစရှိသည်တို့၌၊ ယာ စ ကမ္မဝါစာ-ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ၊ တာသံ-ထိုကမ္မဝါစာတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ကမ္မလက္ခဏံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဥ တ္တိဒုတိယကမ္မံ-သည်၊ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

ဥ တ္တိစတုတ္ထကမ္မမ္မိ-သည်လည်း၊ (ပိဖြင့် ဥ တ္တိဒုတိယကံကို ပေါင်း) ၊ပေ၊ သတ္တေဝ-၇ ခုသည်ပင် ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဧဝဖြင့် ၇ ဌာနချင်း တူ၍ သန္ဓိဌာနာဝ ဓာရဏာပြု)၊ ဌာနာနိ-တို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို ၇ ပါးသောဌာနတို့တွင်၊ တဇ္ဇနီယ ကမ္မာဒီနံ-တဇ္ဇနီယကံ အစရှိကုန်သော၊ (အာဒိဖြင့် နိယတကံ, ပဗ္ဗာဇနီယကံ, ပဋိသာရဏီယကံ, ဥက္ခေပနီယကံတို့ကို ယူ၊) သတ္တန္နံ-နှင်သော၊ ကမ္မာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ နိဿာရဏာ-ကိုလည်းကောင်း၊ တေသံယေဝ ကမ္မာနံ-တို့၏ပင်၊ ပဋိပ္ပဿဿမ္ဘနဝသေန-ငြိမ်းအေးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဩသာရဏာစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိဝသေန-သမ္မုတိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမ္မုတိ-သမုတ်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ပရိဝါသဒါနမာနတ္တဒါနဝသေန-ပရိဝါသ်ပေးခြင်း, မာနတ်ပေးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒါနံ-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ မူလာယပဋိကဿနဝသေန-အရင်းသို့ ပြန်ငင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ-ကာရဟန်းမလည်းကောင်း၊ [ဘိက္ခုနီ ပါရာဇိက ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာသိက္ခာပုဒ်၊] အဋ္ဌကုန်သော၊ ယာဝတတိယကာ-ကာ ရဟန်းတို့လည်းကောင်း၊ [ဘိက္ခု ၄, ဘိက္ခုနီ ၄၊] အရိဋ္ဌော-အရိဋ္ဌရဟန်းလည်းကောင်း၊ စဏ္ဍာကာဠိစ-စဏ္ဍာကာဠိရဟန်းမလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေ တေ-ဤ ၁ ကျိပ် ၁ ယောက်တို့သည်၊ ယာဝ

တတိယကာ-တို့တည်း၊ ၀ါ-၃ ကြိမ်တိုင်အောင် သမနုဘာသနကဲ့ဖြင့် ဆုံးမခြင်း ရှိသူတို့တည်း၊ ဣတိ-သို့လျှင်၊ ဧကာဒသန္နံ-နှင်သော၊ ဣမာသံ သမနုဘာသနာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ သမနုဘာသနာ-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ဥပသမ္ပဒါကမ္မအဘ္ဘာနကမ္မ ဝသေန-ဥပသမ္ပဒါကံ, အဘ္ဘာနကံတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကမ္မလက္ခဏံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥ တ္တိစတုတ္ထကမ္မံ-သည်၊ သတ္တဋ္ဌာနာနိ-တို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ စတူသု-နှင်သော၊ ဣမေသု(ကမ္မေသု)-တို့တွင်၊ အပလောကနကမ္မံ-ကို၊ အပလောကေတွာ၀-ပန်ပြော၍သာ၊ ကာတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဥ တ္တိကမ္မာဒိ၀သေန-ဥ တ္တိကံအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ နှ ကာတဗ္ဗံ-ရာ၊ ဥ တ္တိကမ္မမ္မိ-ကိုလည်း၊ ဧကံ-တစ်ကြိမ်သော၊ ဥ တ္တိ-ကို၊ ဌပေတွာ၀-ထား၍သာ၊ ကာတဗ္ဗံ-ရာ၏။ အပလောကနကမ္မာဒိ၀သေန-အပလောကနကံ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ နှ ကာတဗ္ဗံ-ရာ၊ ပန-ကား၊ ဥ တ္တိဒုတိယကမ္မံ-သည်၊ အပလောကေတွာ-၍၊ ကာတဗ္ဗမ္မိ-ပြုထိုက်သော ကံသည်လည်း၊ အတ္ထိ-၏။ အကာတဗ္ဗမ္မိ-မပြုထိုက်သောကံသည်လည်း၊ အတ္ထိ-၏။ တတ္ထ-ထိုကံတို့တွင်၊ သီမာသမ္မုတိ-သိမ်သမုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သီမာသမ္မုဟနနံ-သိမ်နှုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ကထိနစီ၀ရဒါနံ-ကထိန်သင်္ကန်းကိုပေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ကထိနုဒ္ဓါရော-ကထိန်နှုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ကုဋိ၀တ္ထုဒေသနာ-ကုဋိနေရာကို ညွှန်ပြခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရ၀တ္ထုဒေသနာ-ကျောင်းနေရာကို ညွှန်ပြခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ-နှင်သော၊ ဣမာနိ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဂရုကာနိ-ကြီးလေးကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) အပလောကေတွာ-၍၊ ကာတုံ-ဌာ၊ နှ ဝဋ္ဋတိ-ကုန်၊ ဥ တ္တိဒုတိယကမ္မ၀ါစံ-ကို၊ သာ၀ေတွာ၀-ကြားသိစေ၍သာ၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏။ အ၀သေသာ-ကုန်သော၊ တေရသ-နှင်သော၊ သမ္မုတိယော-တို့လည်းကောင်း၊ သေနာသနဂ္ဂါဟာပကမတကစီ၀ရဒါနသမ္မုတိယော စ-သေနာသနဂ္ဂါဟာပကသမ္မုတိ, မတကစီ၀ရဒါနသမ္မုတိတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတာနိ-ဤကံတို့သည်၊ လဟုကာနိ-ပေါ့ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) အပလောကေတွာပိ-ပန်ပြော၍လည်း၊ ကာတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၊ ဥ တ္တိကမ္မာဒိ၀သေန ပန-ဥ တ္တိကံအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ကား၊ နှ ကာတဗ္ဗာနေ၀-ကုန်သည်သာ၊ ဥ တ္တိစတုတ္ထကမ္မမ္မိ-ကိုလည်း၊ သကလက္ခဏေနေ၀-မိမိလက္ခဏာဖြင့်သာ၊ ကာတဗ္ဗံ-ရာ၏။ သေသကမ္မ၀သေန-ကြွင်းသော ကံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နှ (ကာတဗ္ဗံ)-ရာ။

ဧကံ ဥ တ္တိ ဌပေတွာ၀။ ။"ဥ တ်တစ်ကြိမ်ထား၍သာ"ဟု ဧ၀ဖြင့် ဆိုခြင်းမှာ "ကမ္မ၀ါစာ မပါစေရ, အပလောကနကံ မပြုရ"ဟု ကန့်မြစ်လိုခြင်းတည်း၊ ထိုဥ တ်ကို ရွတ်ဆိုရာ၌ အက္ခရာတစ်လုံးတလေ ယုတ်လျော့သော်လည်းကောင်း, ပုဒ်တစ်ခုတလေ ယုတ်လျော့သော်လည်းကောင်း, ဌာန်ကရိဏီး မကျန်၍ ဒုရုတ္တဖြစ်သော်လည်းကောင်း (ထိုဥ တ်ကို) အကြိမ်ကြိမ် ရွတ်ကောင်း၏၊ ဥပမာ-ရဟန်းခံကမ္မ၀ါစာ၌ အကြိမ်ကြိမ် ရွတ်ကြသကဲ့သို့တည်း။ [သစေ ပန အက္ခရပရိဟီနံ ၀ါ ဒုရုတ္တပဒံ ၀ါ ဟောတိ၊ တဿ သောဓနတ္ထံ ပုနပ္ပုနံ ၀တ္တဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ-ဦးကာ။]

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ လက္ခဏေနေဝ-လက္ခဏာဖြင့်သာ၊ ဝတ္ထုဥ တ္တိအနုဿာဝနာသီမာပရိသာသမ္ဘတ္တိယာ-ဝတ္ထု၏ ပြည့်စုံခြင်း, ဥ တ်၏ ပြည့်စုံခြင်း, ကမ္မဝါစာ၏ ပြည့်စုံခြင်း, သိမ်၏ ပြည့်စုံခြင်း, ပရိသတ်၏ပြည့်စုံခြင်း ဖြင့်၊ ကတာနိ-နိ်သော၊ ဧတာနိ ကမ္မာနိ-ဤကံတို့သည်၊ ဓမ္မေန-ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ဝိနယေန-စောဒနာ သာရဏာဝိနည်းဖြင့်၊ သတ္ထုသာသနေန-ဘုရား အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော ပြည့်စုံသောဥ တ်ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတေသု-ဤကံတို့၌၊ ဓမ္မော-ဝိနည်းတရားသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဓမ္မိကာနိ နာမ-ဓမ္မိကတို့ မည်သည်၊ ဟောန္တိ-နိ်၏၊ ဣတိ-သို့ ဓမ္မိကာနံ-တရားရှိကုန်သော၊ ဧတေသံ ကမ္မာနံ-တို့ဖို့၊ ဆန္ဒံ-ဆန္ဒကို၊ ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌ ခီယနဓမ္မံ-ရှုတ်ချခြင်း သဘောသို့၊ အာပဇ္ဇန္တသ-ရောက်သော ရဟန်း၏၊ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ ခီယနဓမ္မာပဇ္ဇနဝတ္ထုသို့-ရှုတ်ချခြင်းသဘောသို့ ရောက်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ပေ၊ဓမ္မကမ္မေ-ဓမ္မကံ၌၊ ဝေမတိကဿ-၍၊ (ခီယန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) အဓမ္မကမ္မေ-အဓမ္မကံ၌၊ ဓမ္မကမ္မသညိနော-ဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ခီယန္တဿစ-၏လည်းကောင်း၊) ဝေမတိကဿ-၍၊ (ခီယန္တဿစ-၏လည်းကောင်း၊) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ (အဓမ္မကမ္မေ-၌၊) အဓမ္မကမ္မသညိဿ-အဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ခီယန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊) အဓမ္မေန-ဓမ္မမဟုတ်သဖြင့်၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကရောန္တိ-နိ်၏၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝဂ္ဂေန-ဝဂ်ဖြစ်သော သံယာဖြင့်၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တိ-နိ်၏၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နိ ကမ္မာရဟဿ-ကံမထိုက်သူ၏အပေါ်၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တိ-နိ်၏၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥ တ္တာ-သိပြီး၍၊ ခီယန္တဿ-၏ လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-နိ်၍၊ (ခီယန္တာနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဓမ္မကမ္မတာ-ဓမ္မကံ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကမ္မသညိတာ-ဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒံ-ကို၊ ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ ခီယနံ-ရှုတ်ချခြင်းလည်း ကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ ဆန္ဒံ အဒတ္တာ ဂမနံ သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ဝိနိစ္ဆယကထာယာတိ-ကား၊ယာဝ-လောက်၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ အာရောစိတံ-ပြောအပ်ပြီ၊ အဝိနိစ္ဆိတံ-အာပတ်တပ်၍ မဆုံးဖြတ်အပ်သေး၊ [အာပတ္တိဘာဝေန နိ ဝိနိစ္ဆိတံ၊ ဤစကားဖြင့် အာပတ္တာဓိကရဏ်း၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ပြသည်၊ ကမ္မ ဝါစာ ရွတ်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည့် အခြားကံများ၌ အဆုံးအဖြတ်ကို ပြလိုသောကြောင့်

အာရောစိတံ ဝတ္ထု။ ။ဝတ္ထုပုဒ်သည် နောက်ကျသော်လည်း ပါဠိတော်ရင်း၌ "ဝတ္ထု ဝါ အာရောစိတံ"ဟု ရှိသောကြောင့် အလျင် အနက်ပေးသည်၊ စောဒကနှင့် စုဒိတကတို့၏ ပြောသင့်သောစကားကို ပြောပြီးခြင်း, တရားဆုံးဖြတ်မည့် ဝိနည်းဓိုရ်ကို သမုတ်ပြီးခြင်းတိုင်အောင် "ဝတ္ထုအာရောစိတံ"ဟု ဆိုသည်။

"ဥ တ္တိ ဝါ"စသည်ကို မိန့်၊] ဥ တ္တိ ဝါ-ဥ တ်ကိုသော်လည်း၊ ဌပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ကမ္မဝါစာ-သည်၊ အနိဋ္ဌတာ-မပြီးဆုံးသေး၊ တာဝ-လောက်၊ (အာပတ်တပ်၍ မဆုံးဖြတ်ရသေးသမျှ, သို့မဟုတ် ကမ္မဝါစာရွတ်၍ မပြီးသေးသမျှ-ဟူလို၊) ဝိနိစ္ဆယ ကထာ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကားသည်၊ ဝတ္တမာနာ နာမ-ဖြစ်ဆဲမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဧတသ္မိ အန္တရေ-ဤအတွင်း၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကောပေတုကာမ တာယ-ဖျက်စေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိသာယ-၏၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဇဟတိ-စွန့်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝိဇဟနေ-စွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ ဝိဇဟိတေ-စွန့်အပ်ပြီးသောအခါ၌၊ ပါစိတ္တိယံ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ဆန္ဒံ-ကို၊ အဒတ္တွာ-၍၊ ပဏ္ဏမနဝတ္ထုသို့-ဖဲသွားခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ပေ၊ ဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဝေမတိကဿ-၍၊ (ပဏ္ဏမန္တသ-ဖဲသွားသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) အဓမ္မကမ္မေ-၌၊ ဓမ္မကမ္မသညိနော-၍၊ (ပဏ္ဏမန္တသစ-၏လည်းကောင်း၊) ဝေမတိကဿ-၍၊ (ပဏ္ဏမန္တသစ-၏လည်းကောင်း၊)ဒုက္ကဋံ၊ ပန-ကား၊ (အဓမ္မကမ္မေ-၌၊) အဓမ္မကမ္မသညိဿ-၍၊ (ပဏ္ဏမန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သံယသ-၏၊ ဘဏ္ဍနာဒိနိ-မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ အဓမ္မေန၊ပေ၊ ဥ တ္တာ-၍၊ (ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌ ပေးခဲ့ပြီ၊) (ပဏ္ဏမန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဂိလာနော-မကျန်းမာသည်၊ ဟုတ္တာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဂိလာနဿ-သူ၏၊ ကရဏီယေန ဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာရာဒီဟိ-ကျင်ကြီး အစရှိသည်တို့သည်၊ ပိဋ္ဌတော-နှိပ်စက်အပ်သည်၊ဟုတ္တာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ကမ္မံ-ကို၊ နကောပေတု ကာမော-ဖျက်စေခြင်းငှာ အလိုရှိသူ မဟုတ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပစ္စာ ဂမိဿာမိ-ပြန်လာအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ တဿစ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-နှ၍၊ (ဂစ္ဆန္တာနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယကထာယ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကား၏၊ ဝတ္တမာနတာ-ဖြစ်ဆဲ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကမ္မတာ-ဓမ္မက်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကမ္မသညိတာ-ဓမ္မက်ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သမာနသီမာယံ-တူသောသီမာ၌၊ ဌိတတာ-တည်သူ၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ သမာနသံဝါသကတာ-တူသောသံဝါသရှိသူ၏အဖြစ်လည်း ကောင်း၊ ကောပေတုကာမတာယ-ဖျက်စေလိုသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟတ္ထပါသ ဝိဇဟနံ-ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ခြင်းလည်းကောင်း ၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

သမာနသံဝါသကတာ။ ။ဥက္ခေပနီယကံ ပြုထားသောကြောင့် ကမ္မနာနာသံဝါသက ဖြစ်နေသူ, အယူဝါဒချင်း မတူသော လဒ္ဓိနာနာသံဝါသက ဖြစ်နေသူတို့မှာ ဟတ္ထပါသ် လွတ်နေသော် ကဲ့ မဖျက်၊ နဂိုကပင် သံဝါသ မတူသောကြောင့် ဆန္ဒ မပေးဘဲ ဖဲသွားသော်လည်း အနာပတ္တိ။

၁၁။ ဒုဋ္ဌုလ သိက္ခာပုဒ် ဧကာဒသမေ-၌၊ သမဏေန သံယေနာတိ-ကား၊ သမာနသံဝါသ ကေန-တူသောသံဝါသရှိသော၊ သမာနသီမာယံ-တူသောသီမာ၌ ဌိတေန-သော၊ သံယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိं-တကွ၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ (ခီယျနဓမ္မံ အာပဇ္ဇေယျ၌စပ်၊) ယထာသန္တုတန္တိ-ကား၊ မိတ္တသန္ဓိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တာဝသေန-သာမညမိတ်ဆွေ, ထိုဤအရပ် လှည့်လည်လတ်၍ မြင်အပ်ဖူးသော မိတ်ဆွေ, ကောင်းစွာဆည်းကပ်တတ်သော မိတ်ဆွေတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ယော ယော-အကြင် အကြင် မိတ်ဆွေကို၊ သန္တုတော-ကောင်းစွာ ချီးမွမ်းအပ်ပြီ၊ (ကောင်းစွာ ပေါင်းသင်းအပ်ပြီ၊) တဿ တဿ-ထိုထိုမိတ်ဆွေ အထံသို့၊ (ပရိဏာမေယျ-ညွှတ်စေအံ့၊) ဣတိ အတ္ထော၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ သံယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိं သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာ၊ သေနာသနပညာပကာဒိဝသေန-သေနာသနပညာပက အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အိပ်ရာနေရာ ခင်းပေးတတ်သူ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ [ဤနေရာ၌ "ပညာပန"ဟုရှိသည်ကား မကောင်း, ပုဂ္ဂိုလ်ရေအောင် "ပညာပက"ဟု ရှိမှ ကောင်းသည်၊] သမ္မတသ-သမုတ်အပ်ပြီးသော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒတ္တာ-ပေး၍၊ ပစ္ဆာ-၌၊ ခီယန္တသ-၏၊ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ခီယနဝတ္ထုသို့-ရှုပ်ချခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ပေ၊ ဓမ္မကမ္မေ-၌၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ စီဝရံ-ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အညံ-သင်္ကန်းမှ အခြားသော၊ ဝိသဒိုယဝေဘင်္ဂိယံ-စွန့်ပေးအပ်, ဝေဖန်အပ်သော၊ ဝါ-စွန့်ပေးကောင်း, ဝေဖန်ကောင်းသော၊ ပရိက္ခာရံ-ကို၊ ဒတ္တာ ပစ္ဆာ ခီယန္တသ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋ္ဌ-န်သော၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိ-တို့ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အဝသေသော-ကြွင်းသောပရိက္ခရာသည်၊ ဝိသဒိုယဝေဘင်္ဂိယော နာမ-မည်၏၊ ဝါ-စွန့်ပေးကောင်း, ဝေဖန်ကောင်းသော ပရိက္ခရာ မည်၏။

ဟိ-ချဲ့ဦးအံ့၊ ရာသိဝသေန-အစုတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋ္ဌ-န်သော၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိ-တို့ကို၊ ဝါ-ကြီးလေးသောဘဏ္ဍာတို့ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာနိ၊ တတ္ထ-ထိုဝါးပါးသော ဂရုဘဏ်တို့တွင်၊ အာရာမော-သစ်သီးအာရာမ်, ပန်းအာရာမ်လည်းကောင်း၊ အာရာမဝတ္ထု-သစ်သီးအာရာမ်, ပန်းအာရာမ်၏ တည်နေရာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤကား၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသောဂရုဘဏ်တည်း၊ [သစ်သီး သစ်ရွက် ပန်းခြံဥယျာဉ်ကို အာရာမ, ထို ခြံလုပ်ဖို့ နေရာနှင့် အာရာမ်ပျက်ဖြစ်သော နေရာဟောင်းများကို အာရာမဝတ္ထု ဟု ခေါ်၊] ဝိဟာရော - ကျောင်းလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရဝတ္ထု-

---

ယထာသန္တုတံ။ ။ထုမာတ်သည် အဘိတ္ထဝ (ချီးမွမ်းခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ သမ္မာ+ထဝိယဝံတတိ သန္တုတော-ကောင်းစွာ ချီးမွမ်းပြောဆိုအပ်သော မိတ်ဆွေဆရာများ၊ "ယော ယော+သန္တုတော ယထာသန္တုတံ"ဟု အဗျယီဘောပြု၊ ထို့ကြောင့် "ယော ယော မိတ္တ"စသည်ဖြင့် သရုပ်ဖော်သည်၊ မိတ္တဟူသည် သာမန်မိတ်ဆွေတည်း၊ သန္ဓိဌကား ဟိုကိစ္စ ဒီကိစ္စ၌ ပေါင်းဆုံတွေ့မြင်အပ်ဖူးသောမိတ်ဆွေတည်း၊ သမ္ဘတ္တမှာ အချင်းချင်း ကောင်းစွာ ဆည်းကပ် တတ်သော မိတ်ဆွေရင်းတည်း။ [သမ္ဘတ္တော ဒဠ္ဌမိတ္တောထ, သန္ဓိဌော ဒိဋ္ဌမတ္တကော-အဘိဓာန်(၃၄၆)။]

ကျောင်းရာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤကား၊ ဒုတိယ-နှစ်ခုမြောက်သော ဂရုဘဏ်တည်း၊ မဠော-ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌ-လည်းကောင်း၊ ဘိသိ-ဘုံလျှို့လည်းကောင်း၊ ဗိမ္ဗောဟနံ-ခေါင်းအုံးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ကား၊ တတိယ-၃ ခုမြောက်သော ဂရုဘဏ်တည်း၊ လောဟကုမ္ဘီ-သံအိုး, ကြေးအိုးလည်းကောင်း၊ (ထမင်းအိုးကို ဆိုသည်၊) လောဟဘာဏကံ-သံအိုးစရည်း, ကြေးအိုးစရည်းလည်းကောင်း၊(ရေလှောင်အိုးကြီးကို ဆိုသည်၊) လောဟဝါရကော-သံရေအိုး,ကြေးရေအိုးလည်းကောင်း၊ (ရှေးက 'အင်တွဲ'ဟု ပေးကြသည်၊) လောဟကဠာဟံ-သံဖျဉ်းအိုး, ကြေးဖျဉ်းအိုးလည်းကောင်း၊ ဝါသိ-ပဲခွပ် (ဓား)လည်းကောင်း၊ ပရသု-ပေါက်ဆိန်လည်းကောင်း၊ ကုဓာရီ-ဓားမလည်းကောင်း၊ ကုဒါလော-ပေါက်တူးလည်းကောင်း၊ နိခါဒနံ-ဆောက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ကား၊ စတုတ္ထ-၄ ခုမြောက်သော ဂရုဘဏ်တည်း၊ ဝလ္လိ-နွယ်လည်းကောင်း၊ ဝေဠု-ဝါးလည်းကောင်း၊ မုဉ္ဇ-ဖြူဆံမြက်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ-ပြိတ်မြက်လည်းကောင်း၊ တိဏ-မြက်သာမန်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာ-မြေညက်လည်းကောင်း၊ ဒါရုဘဏ္ဍံ-သစ်ဘဏ္ဍာလည်းကောင်း၊ [သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သောဘဏ္ဍာ၊] မတ္တိကာဘဏ္ဍံ-မြေညက်ဘဏ္ဍာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ကား၊ ပဉ္စမ-၅ ခုမြောက်သော ဂရုဘဏ်တည်း၊ ဟိ-ဆက်၊ ဧတာနိ ပဉ္စ-ဤ ၅ ပါးတို့သည်၊ သံယသန္ထကာနိ-သံယာ၏ဥစ္စာတို့သည်၊ (သမာနာနိ-လတ်သော်၊) သံယသ-အခြားသံယာအား၊ [အခြားကျောင်းတိုက်သံယာအား-ဟူလို၊] ဝိသဇ္ဇိတုံ ဝါ-စွန့်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝိဘဇိတုံဝါ-ဝေဖန်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ နေဝ ဝဋ္ဋတိ-ကုန်၊ ဂဏပုဂ္ဂလာနံ-ဂိုဏ်းပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝိသဇ္ဇိတုံဝါ ဝိဘဇိတုံ ဝါ နေ ဝဋ္ဋတိ၊ [အပိုင်စွန့်ခြင်းငှာသာ မအပ်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ခေတ္တတော့ ငှားကောင်း၏။] ဝိသဇ္ဇိတဝိဘတ္တာနိ-စွန့်အပ်, ဝေဖန်အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိပိ) သံယိကာ နေဝ-သံယိက ဖြစ်မြဲတို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ။

အာရာမ စသည်။ ။["သံယသန္ထကာနိ"ဟု ဆိုသောကြောင့် ပုဂ္ဂလသန္ထက (ကိုယ်ပိုင်) ဖြစ်လျှင် စွန့်ကောင်း၏ဟု မှတ်ပါ။] ပဌမဂရုဘဏ်ကို အာရာမ, အာရာမဝတ္ထုဟူသော ၂ မျိုးဖြင့် သိမ်းယူအပ်၏။ ဒုတိယဂရုဘဏ်ကိုလည်း ဝိဟာရ, ဝိဟာရဝတ္ထုဟူသော ၂ မျိုးဖြင့်ပင် သိမ်းယူအပ်၏။ တတိယဂရုဘဏ်ကို မဠ စသော ၄ မျိုးဖြင့် သိမ်းယူအပ်၏။ စတုတ္ထဂရုဘဏ်သည် လောဟကုမ္ဘီ စသောအားဖြင့် ၉ ခု ရှိ၏။ ပဉ္စမဂရုဘဏ်သည် ဝလ္လိ စသောအားဖြင့် ၈ မျိုး ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သည်မှာ -

ဒ္ဝိသင်္ဂဟာနိ ဒ္ဝေ ဟောန္တိ, တတိယံ စတုသင်္ဂဟံ၊
စတုတ္ထံ နဝကောဋ္ဌာသံ, ပဉ္စမံ အဋ္ဌဘောဒနံ။

သံယိကာနေဝ ဟောန္တိ။ ။ဤစကားကို ထောက်၍ သံယိကဖြစ်သောကျောင်း, အာရာမ်တို့ကို မိမိ၏ တပည့်စသူတို့အား ပျံ့လွန်တော်မူခါနီးစသည်၌ မပေးကောင်း၊ ဒ္ဝိသန္ထကလည်း မလုပ်ကောင်း၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟဖြင့်လည်း ယူ၍ မဖြစ်၊ ပေးသော် ယူသော်လည်း သံယိကသာ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသူ မပိုင်ဟု မှတ်ပါ။

ပန-ကား၊ ထာဝရေန-ထာဝရဂုဏ်ဖြင့်၊ ထာဝရံ-ထာဝရဂုဏ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ဣတရေန-အခြားသော အထာဝရ ဖြစ်သော၊ အကပ္ပိယေန ဝါ-အကပ္ပိယဂုဏ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မဟဗ္ဗကပ္ပိယေနဝါ-များသော အဖိုးရှိသော ကပ္ပိယဂုဏ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဣတရံစ-အခြားသော အထာဝရဂုဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ သံယသ-အား၊ ဥပကာရံ-ကျေးဇူးပြုသည်ကို၊ ဝါ-ကျေးဇူးများသည်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ ကပ္ပိယပရိဝတ္တနေန-အပ်သော လဲလှယ်နည်းဖြင့်၊ ပရိဝတ္တေတုံ-လဲလှယ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ ဝရသေနာသနာဒီနံ-ကောင်းမြတ်သော ကျောင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ သံဃဿတ္ထံ - ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ လာမကာနိ-အညံ့စားကျောင်း အစရှိသည်တို့ကို၊

ထာဝရ, ဣတရ။ ။ရှေ့ပြောင်း၍ မရလောက်အောင် ခိုင်မြဲသော အာရာမ-အာရာမဝတ္ထု, ဝိဟာရ-ဝိဟာရဝတ္ထုဟူသော ရှေ့ဂုဏ် ၂ မျိုးကို "ထာဝရ"ဟု ခေါ်၏။ ထာဝရမှတစ်ပါး သော နောက်ဂုဏ် ၃ မျိုးကို "ဣတရ"ဟု ဆိုသည်။ [ဣတရေနာတိ-အထာဝရေန, ပစ္ဆိမ ရာသိတ္တယေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။]

အကပ္ပိယ, မဟဗ္ဗကပ္ပိယ။ ။ရှေညောင်စောင်း အင်းပျဉ်, မအပ်သော အတွင်းအဆာ ပါ၊သော ဘိသိ, ပမာဏထက်လွန်သော ဗိမ္မောဟနတို့ကို အကပ္ပိယဟု ဆိုသည်၊ ဆင်စွယ် ညောင်စောင်း စသည်ကိုလည်းကောင်း, ခြုံ၊ထည် (ပါဝါ၍)စသည်ကိုလည်းကောင်း မဟဗ္ဗ ကပ္ပိယဟု ဆိုသည်၊ [အကပ္ပိယေနာတိ သုဝဏ္ဏမဠာဒိနာ စေဝ အကပ္ပိယဘိသိဗိမ္မောဟနေဟိ စ၊ မဟဗ္ဗကပ္ပိယေနာတိ-ဒန္တမယမဠာဒိနာ စေဝ ပါဝါရာဒိနာ စ၊ (သေနာသနက္ခန္ဓကတောရ သကဏ်)။ ဝိမတိဋ္ဌကား "အကပ္ပိယံဝါတိ-အာသန္ဒိအာဒိ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ဗိမ္မောဟနာဒိစ၊ မဟဗ္ဗကပ္ပိယံဝါတိ-သုဝဏ္ဏာဒိဝိစိတ္တံ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဒိန္နံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ အပ်သောနည်းဖြင့် ကပ္ပိယကာရက အထံ အပ်နှံ၍ ရှေ စသည်ကိုလည်း လျှောကောင်းသောကြောင့် "ကပ္ပိယ ဝေါဟာရေန ဒိန္နံ"ဟု ဆိုသည်။

ကပ္ပိယပရိဝတ္တန။ ။အပ်သော လဲလှယ်ခြင်းဟူသည် ကယဝိက္ကယလွတ်အောင် လဲနည်း, သံဃာဖက်က မနစ်နာအောင် လဲနည်းတည်း၊ သံဃာပိုင် အုန်းခြုံ (အာရာမ်)သည် ကျောင်း တိုက်နှင့် ဝေး၏၊ ကပ္ပိယလုပ်သူတွေ စား၍ အနည်းငယ် ကျန်သည်ကိုလည်း လှည်းခပေးရ၍ နည်းနည်းပါးပါးသာ သံဃာသုံးစွဲရ၏၊ လူတို့၏ အုန်းခြုံကား ကျောင်းတိုက်နှင့် နီးကပ်၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်ရာ၌ သံဃာသည် အပလောကနုက်ပြု၍ လဲနိုင်၏၊ သံဃာ့ခြုံသည် အုန်းပင် တစ်ထောင်ရှိ၍ လူ့ခြုံက အုန်းပင် ငါးရာ ရှိစေကာမူ လဲကောင်း၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သံဃာဘက်က မနစ်နာနိုင်သော လဲနည်းသည်လည်းကောင်း, လူတို့ဘက်က ပစ္စည်းသာနေ ပြန်လျှင် "သင်တို့ ပစ္စည်းက များသည်"ဟု သတိပေး၍ လူတို့က "ပိုသမျှကို ကုသိုလ်ပါ"ဟု လျှောက်သဖြင့် လဲခြင်းသည်လည်းကောင်း "ကပ္ပိယပရိဝတ္တန"တည်း။

ဝရ ၊ပေ၊ သံဃဿတ္ထံ။ ။ယာဂု ဘတ္တ စသည်တို့ ရခဲရာ ဒုဗ္ဘိက္ခအခါ၌ ကောင်းသော ကျောင်း-ခြုံ စသည်ကို မပျက်စီးအောင် စောင့်ရှောက်နိုင်ဖို့အကျိုးငှာ အညံ့ဆုံးမှ စ၍ ဂရုဘက် များကို တစ်ခုပြီး တစ်ခု စွန့်လျက် ထိုမှရသော ယာဂုဆွမ်း စသည်ကို သုံးဆောင်ကောင်း၏၊ သို့သော် နောက်ဆုံး ကျောင်းကောင်း-ခြုံကောင်းကိုကား မစွန့်ဘဲ ကျန်စေရမည်။

ဝိသဒ္ဓေတုံ-စွန့်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝိသဒ္ဓေတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုဉ္စ-ဆွမ်းစသည်ကို သုံးဆောင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဘွေ-ဤ ဂရုဘဏ္ဍာအစုတို့တွင်၊ ပုရိမေသု-ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ တီသု-ကုန်သော၊ ရာသီသု-အစုတို့၌၊ အဂရုဘဏ္ဍံ နာမ-ဂရုဘဏ် မမည်သော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ စတုတ္ထေ-စတုတ္ထရာသီ၌၊ လောဟကုမ္ဘီ-သံအိုး ကြေးအိုးလည်းကောင်း၊ အရဉ္ဇရသဏ္ဌာနံ-အိုးစရည်းသဏ္ဌာန်ရှိသော၊ လောဟဘာဏကံ-သံရေလှောင်အိုး ကြေးရေလှောင်အိုးလည်းကောင်း၊ ဟောဟကဋာဟံ-သံဖျဉ်းအိုး, ကြေးဖျဉ်းအိုးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ တီဏိ-ဤ ၃ မျိုးတို့သည်၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ပသတမတ္တဥဒကဂ္ဂဏှနကာနိ-တစ်လက်ဖက်မျှသော ရေကို ယူနိုင်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိပိ-နှင်သော်လည်း၊) ဂရုဘဏ္ဍာနိ-ဂရုဘဏ်တို့တည်း။

ပန-ကား၊ လောဟဝါရကော-သံရေအိုး, ကြေးရေအိုးကို၊ ကာဠလောဟတမ္ဗလောဟကံသလောဟဝဋ္ဋလောဟာနံ-သံ, ကြေးနီ, ကြေးဖြူ, ကြေးပုပ်တို့တွင်၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော သံ, ကြေးဖြင့်၊ ကတော-သော၊ သီဟဠဒီပေ-သီဟိုဠ်ကျွန်း(သီရိလင်္ကာ)၌၊ ပါဒဂ္ဂဏှနကော-တစ်ပါဒကို ယူနိုင်သော သံရေအိုး, ကြေးရေအိုးကို၊ ဘာဇေတဗ္ဗော-ဝေဖန်ထိုက်၏၊ [တိပုတမ္မေ မိသ္သေတ္တာ ကတံ ကံသလောဟံ-သလွဲဖြူ(ခဲဖြူ) ကြေးနီတို့ကို ရောရ၍ ပြုအပ်သော ကြေးသည် ကံသလောဟ မည်၏၊ သီသတဗ္ဗေ-သလွဲမည်း(ခဲပုပ်ကြေးနီ) မိသ္သိတ္တာ ကတံ ဝဋ္ဋလောဟံ၊] စ-ဆက်၊ ပါဒေါ နာမ-ပါဒမည်သည်၊ ဝါ-ပါဒဆန့်သော ကြေးအိုး မည်သည်၊ [ပမာဏဖြင့် ပမာဏဝန္တအိုးတိုင်အောင် ဌာနျှပစာရအားဖြင့် ယူ] မဂဓနာဠိယာ-မဂဓကွမ်းစားဖြင့်၊ ပဠနာဠိမတ္တံ-၅ ကွမ်းစားမျှကို၊ ဂဏှာတိ-ယူနိုင်၏၊ ဝါ-ဆန့်၏၊ တတော-ထို၅ကွမ်းစားဆန့်သောအိုးထက်၊ အတိရေကော-အပို အလွန်ဆန့်သောအိုးသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ [“တတော အတိရေကောတိ တတော အတိရေကဂ္ဂဏှနကော”ဟု ဋီကာရှိသောကြောင့် “လောဟဝါရကော” ၌၍ “အတိရေကော”ဟု ပုလ္လိင်ရှိစေ၊] တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ဣမာနိ-ဤအိုးတို့သည်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတာနိ-ကုန်သော၊ လောဟဘာဇနာနိ-သံအိုး ကြေးအိုးတို့တည်း။

ပန-ကား၊ ပါဠိယံ-၌၊ အနာဂတာနိပိ-မလာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိဂ်ါရ-ရေကရား၊ ဝါ-ရေတကောင်း၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟ-ထွေးခံ၊ ဝါ-လက်ဆေးခံ၊ ဥဒ္ဒုက်-ရေမှုတ်၊ ဒဗ္ဗီ-ယောက်မ၊ ကဋစ္ဆု-ယောက်ချို့၊ ဝါ-ဇွန်း၊ ပါတီ-ခွက်၊ တဋ္ဋက-စလောင်း၊ သရက-ရေသောက်ခွက်၊ သမုဋ္ဌ-သေတ္တာ၊ (သံဘဏ္ဍာ ကြေးဘဏ္ဍာအခန်းဖြစ်၍ ဖာ-ပခြုပ် မပေးရ၊) အဂ်ါရကပလ္လ-မီးအိုးခင်း၊ ဓူမကဋစ္ဆုအာဒိနိ-မီးမွှေယောက်မ အစရှိသည်တို့သည်၊ ခုဒ္ဒကာနိ-ငယ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိပိ-ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊) ဂရုဘဏ္ဍာနေဝ-ဂရုဘဏ်တို့ချည်းသာ၊ [ဤ၌ပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာအားလုံး

သံဘဏ္ဍာ ကြေးဘဏ္ဍာချည်းတည်း၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-သံဘဏ္ဍာ ကြေးဘဏ္ဍာ တို့ကို ပြရာအခန်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။] အယပတ္တော-သံသပိတ်လည်းကောင်း၊ အယထာလက်-သံခွက်လည်းကောင်း၊ တမ္မလောဟထာလက်-ကြေးနီခွက်လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ပန-ဤ ဘဏ္ဍာတို့ကိုကား၊ ဘာဇနီယာနိ-ဝေဖန် ကောင်းကုန်၏။ ကံသလောဟဝဋ္ဋလောဟ ဘာဇနဝိကတိ-ကြေးဖြူ၊ ကြေးပုပ် တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ခွက်အထူးသည်၊ သံယိကပရိဘောဂေန ဝါ-သံယိကပစ္စည်းကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [မိမိထက် ကြီးသော ရဟန်းလာလျှင် သူ့အား သုံးဆောင်စေခြင်းကို သံယိက ပရိဘောဂ ဟု ဆိုသည်။] ဂိဟိဝိကတာ-လူတို့ အထူးပြုအပ်သော ဥစ္စာသည်၊ (သမာနာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ-သုံးစွဲခြင်းငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ-၏။ ပုဂ္ဂလိက ပရိဘောဂေန-ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်(ပရိဘုဥ္ဇိတုံ-ငှာ၊) နဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ [မိမိထက် ကြီးသူတို့အား မပေးဘဲ မိမိတစ်ယောက်တည်း သုံးဆောင်မှုကို "ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂ"ဟု ဆိုသည်။] ပန-ဆက်၊ တံဘာဇနဝိကတိံ-ထိုကြေးခွက် အထူးကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အညသ္မိမ္မိ-အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ ကပ္ပိယလောဟ ဘဏ္ဍေ-အပ်သော သံဘဏ္ဍာ, ကြေးဘဏ္ဍာတွင်၊ အဠုနိသလာကာ-မျက်စည်းကို လည်းကောင်း၊ နတ္ထုဒါနံ-နှာကို ပေးကြောင်းဖြစ်သော အတံကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-နှာနှပ်တံကိုလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဏမလဟရဏီ-နားဖာချေးကလော်ကိုလည်းကောင်း၊ သူစိ-အပ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ခုဒ္ဒကော-သေးငယ်သော၊ ပိပ္ပလိကော-ဓားကို လည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဒက-သော၊ အာရကဏ္ဋက-အပ်နဖားထွင်းစူးကိုလည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌိကာ-သံကောက်ကို

ဓုဒ္ဓကာနိ ပိ။ ။ပိဖြင့် "အကြီးတွေကို မဆိုထားဘိ အငယ်တွေတောင် ဂရုဘာဏ်ဖြစ်သေး၏" ဟု ဂရဟာပြုသည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း- ဂိဟိဥပဂရဏတ္တာ (လူ့အသုံးအဆောင်များ ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။)

ကံသလောဟ၊ပေ၊ နဝဋ္ဋတိ။ ။ကြေးခွက်တို့တွင် ကြေးနီခွက်တစ်ခုသာ ဝေဖန်ကောင်း၍ ကြေးဖြူခွက် ကြေးပုပ်ခွက်တို့ကား ငယ်လျှင်သာ ဝေဖန်ကောင်း၏။ ကြီးလျှင်ကား မဝေဖန် ကောင်း။ ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်ဖြင့် ရှိသော်လည်း ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်ဖြင့် မသုံးကောင်း၊ သံယိကအဖြစ် ဖြင့်သာ သုံးကောင်းသည်။ [ကံသသဒ္ဒါသည် သံကိုလည်းဆောင်း, ကြေးကိုလည်းကောင်း ဟောတတ်၏။ ကာဠလောဟ၌ ကာဠသဒ္ဒါဖြင့် ကြေးမဟုတ်, သံဟု ဝိသေသနပြု၏။]

ဘာဇနဝိကတိ။ ။ပကတိသံ, ပကတိကြေးအတိုင်း မဟုတ်ဘဲ အိုး ခွက်ဖြစ်အောင် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြုအပ်သည်ကို "ဝိကတိ"ဟု ခေါ်၏။ ဝိကရိယတော-ပကတိမှ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြုလုပ်အပ်၏။ ဣတိ ဝိကတိ၊ ဘာဇနဉ္စ+တံ+ဝိကတိ စာတိ ဘာဇနဝိကတိ။

ဂိဟိဝိကတာ။ ။ဂိဟိဟိ-တို့သည်၊ ဝိကတာ (ပညတ္တာ)-အထူးတလည်ပြုလုပ်၍ (ခေတ္တ ခဏ တည်ထားအပ်သော ခွက်၊ (တစ်နည်း) ဂိဟိဟိ အတ္တနော သန္ဓကကရဏေန-ကိုယ့် ဥစ္စာဟု ပြုခြင်းအားဖြင့်) ဝိရူပံကတာ-ဖောက်ပြန်အောင် ပြုအပ်သောခွက်၊ ရဟန်းပစ္စည်းမှ ဖောက်ပြန်အောင် ပြုအပ်သည်-ဟူလို။

လည်းကောင်း၊ တာဠံ- မင်းတုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကတ္တာရယဋ္ဌိဝေဓကော-တောင်ဝှေးခ၌ စွပ်အပ်သော သံကွင်း ကြေးကွင်းကိုလည်းကောင်း၊ ["ကတ္တာရယဋ္ဌိဝလယ်"ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် "ကတ္တာရယဋ္ဌိဝေဓကော"ဟု တစ်ပုဒ်တည်းရှိစေ၊] ဘေဏ္ဍိဝါလကော-ခရင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယထာ တထာ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ယနကတလောဟ-တစ်ခဲနက် ပြုအပ်သော သံ, ကြေးကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပ္ပကတလောဟဘဏ္ဍ-ပြု၍ မပြီးသေးသော သံဘဏ္ဍာ ကြေးဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို၊ ဘာဇနီယ-ဝေဖန်ကောင်း၏။

ပန-ကား၊ ဓူမနေတ္တ-ဆေးတံ၊ ဖာလ-ထယ်သွား၊ ဒီပရုက္ခ-ဆီမီးတိုင်၊ ဒီပကပल्लိက-မီးအိုးကင်း၊ သြလမ္ဗကဒီပ-တွဲလျားကျသောဆီမီး၊ ဝါ-ဆီမီးဆွဲ၊ ဂ္ဂတ္ထိပုရိသတိရစ္ဆာနရူပကာနိ-မိန်းမရုပ် ယောက်ျားရုပ် တိရစ္ဆာန်ရုပ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အညာနိ-နှ်သော၊ ဘတ္တိစ္ဆဒနကဝါ-ဌာဒီသုံ-နံရံ, အမိုး, တံခါးရွက် အစရှိသည်တို့၌ ဥပနေတဗ္ဗာနိဝါ-ကပ်ဆောင်ထိုက်သော ဘဏ္ဍာတို့သည်လည်းကောင်း၊ [အသုံးပြုထိုက်သည်ကို ဆိုသည်။] အန္တမသော-အားဖြင့်၊ လောဟခီလက်-သံချောင်းကို၊ [ဖျဉ်ပြားစသည်၌ ရိုက်နှက်စရာ သံချောင်း၊] ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊ သဗ္ဗာနိပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ လောဟဘဏ္ဍာနိ-တို့သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိယေဝ-ဂရုဘဏ်တို့ချည်းသာ၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ လဒ္ဓါနိ-ရအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိပိ-နှ်သော်လည်း၊) ပရိဟရိတ္တာ-ကိုယ်ပိုင် အဖြစ်ဖြင့် သိမ်းဆည်း ဆောင်ထား၍၊ ["ပတ္တာဒိပရိက္ခာရံ ဝိယ သယမေव ပဋိသာမေတ္တာ"-ပါရိဟာရိယ်ကို ဖွင့်သော ဝိမတိ၊] ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန-နည်းဖြင့်၊ နု ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ-မသုံးစွဲထိုက်ကုန်၊ သံယိကပရိဘောဂေနဝါ-နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂိဟိဝိကတာနိ-တို့သည်(သမာနာနိဝါ-နှ်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ဌာ၊) ဝဋ္ဋန္တိ-နှ်၏။ တိပုဘဏ္ဍောပိ-သလွဲဘဏ္ဍာ (ခဲဘဏ္ဍာ)၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

ခီရပါသာဏမယာနိ- နို့ရည်အဆင်းရှိသော ကျောက်ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ တဋ္ဋကသရကာဒိနိ-စလောင်း, သောက်ခွက် အစရှိသည်တို့သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိယေဝ-တို့ချည်းသာ၊ ပန-ကား၊ ယဋ္ဌကော-ကြာသွတ်အိုးသည်လည်းကောင်း၊ (ကြာပန်းစိုက်ဖို့ အိုး၊) တေလဘာဇနံ ဝါ-ဆီအိုးသည်လည်းကောင်း၊ ပါဒဂ္ဂဏှန

ခီရပါသာဏမယာနိ။ ။မုဒုကခီရဝဏ္ဏပါသာဏမယာနိ-နို့ရည်အဆင်းကဲ့သို့ ဖြူဖွေးနူးညံ့သော ကျောက်ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ [ခီရံဝိယာတိ ခီရော (ပါသာဏော) ကျောက်စာရေးရာ, ဘုရားဆင်းတုတော်ထုရာ၌ အသုံးပြုသော ကျောက်မျိုးထက် ဖြူဖွေးသော ကျောက်တစ်မျိုးရှိသေး၏၊ ထိုကျောက်မျိုးကို "ခီရပါသာဏ"ဟု ခေါ်သည်၊ ခီရပါသာဏေန+ကတာနိ ခီရပါသာဏမယာနိ။] "တဋ္ဋက-စလောင်း"ဟူရာ၌ မီးအိမ်အပေါ်က ဖုံးအုပ်သော စလောင်းမျိုးကို ယူ။

ကတော-တစ်ပါးကို ယူနိုင်သောအိုးထက်၊ အတိရေကမေဝ-ပိုလွန်သောအိုးသည်သာ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာတည်း၊ သုဝဏ္ဏရဇတအာရကူဋ္ဌဇာတိဖလိကဘာဇနာနိ-ရွှေခွက်, ငွေခွက်, ကြေးဝါခွက်, ဖန်စစ်ခွက်တို့သည်၊ ဂိဟိဝိကတာနိ-လူတို့ အထူးပြုအပ်သော ဥစ္စာတို့သည်၊ (သမာနာနိပိ-နှ်သော်လည်း၊) နဝဋ္ဌန္တိ-ကုန်၊ ပန-ဆက်၊ သေနာသနပရိဘောဂေ-ကျောင်းအသုံးအဆောင်၌၊ အာမာသမ္မိ-သုံးသပ်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ-ကိုင်ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော၊ အနာမာသမ္မိ-မသုံးသပ်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ-မကိုင်ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော၊ သတ္ထုံ-အလုံးစုံသော ဘဏ္ဍာသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန-ကား၊ ဝါသိအာဒီသု-ဝါသိ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယာယ ဝါသိယာ-အကြင်ပဲခွပ်(ဓား)ဖြင့်၊ ဒန္တကဋ္ဌဿ ဒန္တဝဏ္ဏဿ ဒန္တမလဿ ဒန်ပူဖြတ်မှု ကြိုခွဲခွာမှုမျှမှ၊ အညံ, မဟာကမ္မံ-ကြီးသောအမှုကို၊ ကာတုံ-ဌာ၊ နှ သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ အယံ-ဤပဲခွပ်ငယ်ကို၊ ဘာဇနီယာ-ဝေဖန်ကောင်း၏၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာဖြင့်(ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်)၊ ကတာ-သော၊ သေသာ-ကြွင်းသော ပဲခွပ်ကြီးသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာတည်း၊ ပန-ကား၊ ပရသု-ပုဆိန်သည်၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဝေဇ္ဇာနံ-ဆေးဆရာတို့၏၊ သိရာဝေဓကောပိ-အကြောကို ဖောက်ထွင်းကြောင်း ပုဆိန်သည်လည်း၊ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ-ချည်းသာ၊ ကုဋ္ဌာရီ-ဓားမသည်၊ တထာ-ထို့အတူ ဂရုဘဏ္ဍာတည်း၊ ပန-ကား၊ ယာ-အကြင်ဓားကို၊ အာဝုဓသခ်ေပန-လက်နက်အသွင်ဖြင့်၊ ကတာ-ပြီ၊ အယံ-ဤ ဓားကို၊ အနာမာသာ-

---

သုဝဏ္ဏာ၊ပေ၊ နှ ဝဋ္ဋန္တိ။ ။"အာရကူဋ-ကြေးဝါ"ဟု အဘိဓာန်နိဃဏ္ဍသစ် ပေး၏၊ ရှေးက "တေးခပ်ပြာ"ဟု ပေးကြ၏၊ ဇာတိဖလိက-ဖန်အစစ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခွက်၊ ချက်ဖန် မဟုတ်သော တွင်းထွက်ဖန်တစ်မျိုး ရှိသေးဟန် တူသည်၊ ရှေးဆရာတော်ကြီးများကား "ကျောက်သလင်းကို ဇာတိဖလိက"ဟု ယူတော်မူကြ၏၊ ရွှေခွက်စသော ထိုခွက်တို့သည် အထည်ဝတ္ထု ရင်းကိုက မကိုင်တွယ်ကောင်းသောကြောင့် ဂိဟိဝိကတ ဖြစ်သော်လည်း မသုံးသပ်အပ်ကုန်၊ [ပိဖြင့် "သံယိက-ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ"ဟု ဂရဟာပြု၊] ဤစကားအရ ဆွမ်းကျွေးရာ စသည်၌ လူတို့က ငွေရေခွက်, ငွေထုံးဘူး စသည်များ၌ ထည့်၍ ရေ ကွမ်း စသည်ကို ကပ်ရာ၌ မအပ်ဟု မှတ်ပါ။ အမှတ်တမဲ့ အကပ်ခံမိတတ်သည်။

သေနာသန၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။"သုဝဏ္ဏာဘာဇန စသည်တို့သည် သေနာသနပရိဘောဂ ဖြစ်သော်လည်း မအပ်ကုန်"ဟု မှတ်ရမည်လောဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် သေနာသနပရိဘောဂေ ပန" စသည်မိန့်၊ ကျောင်းအသုံးအဆောင် အဖြစ်ဖြင့် ကျောင်းအား လျှူထားသော (သံယိက ပုဂ္ဂလိက မဟုတ်သော) ရွှေညောင်စောင်း (ခုတင်) ရွှေအင်းပျဉ် (ကုလားထိုင်) ငွေထွေးခံ, ငွေရေတကောင်း, ရွှေရေခွက်, ငွေရေခွက်, ကြေးဝါခွက်, ဖန်စစ်ခွက်များကို အကြောင်းအားလျော်စွာ သုံးသပ်ကိုင်၍ သုံးစွဲကောင်း၏-ဟူလို။] သုဝဏ္ဏာဒိမယမ္ပိ သတ္ထုံ တံ အာမသိတ္တာပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊-ဝိမတိ။]

မသုံးသပ်အပ်၊ ကုဒါလော-ပေါက်တူးသည်လည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဍာပန္ဓနိခါဒနံ ဝါ-ဖွဲ့တပ်အပ်သော အရိုးရှိသော ဆောက်သည်လည်းကောင်း၊ အဂရုဘဏ္ဍံ နာမ-ဂရုဘဏ် မဟုတ်သည် မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ကား၊ သမ္ဘုဇ္ဇနိဒဏ္ဍာခဏာတ်-တံမြက်စည်းရိုးကို ထွင်းကြောင်းဖြစ်သော၊ အဒဏ္ဍာတ်-အရိုးမရှိသော၊ ဖလမတ္တက မေဝ-အရွက်မျှသာဖြစ်သော၊ ယံ-အကြင်ဆောက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သိပါဋိကာယ-အိတ်ငယ်၌၊ (ဆောက်ထည့်ရန်အိတ်၌-ဟူလို၊) ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်၍၊ ပရိဟရိတုံ-ကိုယ်ပိုင်အဖြစ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းဆောင်ထားခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-၏၊ တံ-ထိုဆောက်ကို၊ ဘာဇနီယံ-၏၊ သိခရမ္မိ-စူးကိုလည်း၊ နိခါဒနေနေဝ-ဆောက်ဖြင့်သာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်ပြီ။

ယေဟိ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝါသိအာဒီနိ-ပဲခွပ်အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒိန္နာနိ-လှူထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊ ယရေ-အိမ်ကို၊ ဒမေဝါ-မီးလောင်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိလုတ္တောဝါ-လုယက်ဖျက်ဆီးအပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဘန္တေ-တို့၊ နော-တပည့်တော်တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ ဥပဂ္ဂရေ-ပဲခွပ်စသော အဆောက်အဦးတို့ကို၊ [ဥပဂ္ဂရေတိ ဝါသိအာဒိ ဘဏ္ဍာနိ၊ ဥပပုဗ္ဗ, ကရဓာတ်, တပစ္စည်းဖြစ်၍ ဥပကရဏနှင့် အနက်တူပင်၊ "ဥပကရဏ"ဟု မပြင်နှင့်၊] ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အာဟရိဿာမ-ဆောင်ပါကုန်အံ့၊ [တစ်နည်း, ပုန အာဟရိဿာမ-ပြန်ပေးပါကုန်အံ့၊] ဣတိ-သို့၊ စေ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသန္တေသု-ကုန်လတ်သော်၊) ဒါတဗ္ဗာ-နှ၏၊ သစေ အာဟရန္တိ-အကယ်၍ ဆောင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသန္တေသု-နှ်သော်၊) နှ ဝါရေတဗ္ဗာ-မတားမြစ်ထိုက်ကုန်၊ [ပြန်ပေးဖွယ် မလိုပါဟု မတားနှင့်-ဟူလို၊] အနာဟရန္တာပိ-မဆောင်ကုန်သော လူတို့ကိုလည်း၊ နှ စောဒေတဗ္ဗာ-မစောဒနာထိုက်ကုန်၊ ဝါ-မတောင်းထိုက်ကုန်။

ကမ္မာရ-ပန်းပဲသမား၊ ဝါ-ပန်းထိမ်သည်၊ ["ကမ္မာရော ရဇတသော, နိဒ္ဓမေ မလမတ္တနော"ဟူသော ဓမ္မပဒ မလဝဂ်လာ ဂါထာ၌ "ကမ္မာရ-ပန်းထိမ်သည်"နှင့် သင့်လျော်၏။] တဉ္စကာရ-ပန်းတဉ်းသည်၊ စုန္ဒကာရ-ပန်းပွတ်သမား၊ နဠကာရ-ကျူထရံသည်၊ မဏိကာရ-ရွှဲထွင်းသမား၊ ပတ္တဘန္ဓကာနံ-သပိတ်ဖာသမားတို့၏၊ [ပတ္တဘန္ဓကော နာမ-ပတ္တသ ဂဏ္ဌိကာဒိကာရကော၊] အမိကရဏီ-ပေ၊ (အောက်ခံသံတုံးကို "ပေ"ဟု ဆိုသည်၊) မုဋ္ဌိ-တူ၊ သဏ္ဍာသ-သံညှပ်၊ တုလာဒီနိ-ချိန်ခွင် အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗာနိ-နှ်သော၊ လောဟမယာနိ-သံ-ကြေးဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဥပကရဏာနိ-အဆောက်အဦးတို့သည်၊ သံယေ-၌၊ ဝါ-အား၊ ဒိန္နကာလတော-လှူအပ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိ-တို့တည်း၊ တိပုကောဋ္ဌကပေ၊ ဥပကရဏေသုပိ-သလွဲဖြတ်တောက်သူ, ရွှေပန်းထိမ်သည်, သားရေနယ်သမားတို့၏ အဆောက်အဦးတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-ပင်တည်း။

ပန-အထူးကား၊ အယ်-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ တိပုကောဋ္ဌကဥပကရဏော သု-သလွဲဖြတ်သူ၏ အဆောက်အဦးတို့တွင်၊ တိပုစ္ဆေဒနကသတ္ထက်-သလွဲဖြတ်ကြောင်း ဓားငယ်လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏကာရဥပကရဏောသု-ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ အဆောက်အဦးတို့တွင်၊ သုဝဏ္ဏစ္ဆေဒနကသတ္ထက်-ရွှေကို ဖြတ်ကြောင်း ဓားငယ်လည်းကောင်း၊ စမ္မကာရဥပကရဏောသု-သားရေနယ်သမား၏ အဆောက်အဦးတို့တွင်၊ ကတပရိကမ္မစမ္မစ္ဆေဒနခုဒ္ဒကသတ္ထက်-ပြုအပ်ပြီးသော ပရိကမ်ရှိသော သားရေနယ်ဖြတ်ကြောင်း ဓားငယ်လည်းကောင်း၊ [အမွေးအမျှင်များ စင်ကြယ်စေပြီး နေလှန်းပြီး ဖြစ်သည်ကို "ကတပရိကမ္မ"ဟု ဆိုသည်၊] ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ-ဤဓားငယ်တို့ကို၊ ဘာဇနီယာနိ-နှ၏၊ နှာပိတတုန္နကာရဥပကရဏောသုပိ-ဆတ္တာသည်, အပ်ချုပ်သမားတို့၏ အဆောက်အဦးတို့တွင်လည်း၊ မဟာကတ္တရိ-ကြီးစွာသော ကပ်ကျေးကိုလည်းကောင်း၊ မဟာသဏ္ဍာသံ-ကြီးစွာသော သံညှပ်ကိုလည်းကောင်း၊ မဟာပိပ္ပလိကဠ-ကြီးစွာသော ဓားကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ-၍၊ သဋ္ဌ-အလုံးစုံသော ဘဏ္ဍာသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတရာနိ-အခြားသောဘဏ္ဍာတို့သည်' ဂရုဘဏ္ဍာနိ-တို့တည်း။ [ဤတွင် လောဟဘဏ္ဍာနှင့်စပ်သော စကားအားလုံး ပြီးဆုံးပြီ။]

ဝလ္လိအာဒိသု-နွယ်အစရှိသည်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဧဝံ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။) ဝေတ္တဝလ္လိအာဒိကာ-ကြိမ်တည်းဟူသော အနွယ်အစရှိသော၊ ယာကာစိ-သော၊ အမုတဟုပ္ပမာဏာ-လက်ရုံးထက်ဝက်ပမာဏရှိသော၊ ဝလ္လိ-နွယ်သည်၊ သံယသ-အား၊ ဒိန္နာ-လျှုအပ်သည်၊ (သမာနာ ဝါ-ဟော်လည်းကောင်း၊) တတ္ထ ဇာတကာ-ထိုသံယိကမြေ၌ ပေါက်သည်၊ (သမာနာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) ရက္ခိတဂေါပိတာဝ-စောင့်ရှောက်အပ်,လုံခြုံစေအပ်သောနွယ်သည်သာ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ သာ-ထိုနွယ်သည်၊ သံယကမ္မေစ-သံယာ၏အမှုကိုလည်းကောင်း၊ စေတိယကမ္မေစ-စေတီတော်၏အမှုကိုလည်းကောင်း ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အတိရေကာ-ပိုနေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ပုဂ္ဂလိကကမ္မေပိ-ပုဂ္ဂလိက၏အမှု၌လည်း၊ ဥပနေတုံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ (သုံးစွဲခြင်းငှာ)၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ သုတ္တ,

---

အမုတဟုပ္ပမာဏာ။ ။ကပ္ပရတော ပဌာယ ယာဝ အံသကူဋပ္ပမာဏာ [လက်ရုံးလက်မောင်း၏ တစ်ဝက်ဟူသည် တတောင်မှ စ၍ ပခုံးစွန်းတိုင်အောင် အထက်ပိုင်းပမာဏတည်း!] ဝိဒတ္ထိစတုရဂ္ဂုလပ္ပမာဏာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ထိုပမာဏသည် ၁ ထွာနှင့်လက် ၄ သစ်ရှိ၏-ဟူလို။

ရက္ခိတဂေါပိတာ။ ။အစောင့်အရှောက် ထားသောအားဖြင့် စောင့်ရှောက်အပ်သည်ကို ရက္ခိတ, သေတ္တာ စသည်တို့၌ သိမ်းထားသကဲ့သို့ မပျက်စီးအောင် လုံခြုံစေအပ်သည်ကို ဂေါပိတဟု ဆိုသည်၊ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်လျှင် သံယိကမြေ၌ ပေါက်သော်လည်း ဂရုဘဏ်မဟုတ်။

မကစိဝါက, နာဋ္ဌိကေရဟီရ, စမ္မမယာ-ချည်ဖြင့် ပြုအပ်, သင်ပန်းလျှော်ဖြင့် ပြုအပ်, အုန်းဆံမျှင်ဖြင့် ပြုအပ်, သားရေနယ်ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ရဇ္ဇုကာဝါ-ကြိုးငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ယောတ္တာနိ ဝါ-သားရေကြိုးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါကေန စ-သင်ပန်းလျှော်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နာဋ္ဌိကေရဟီရေန စ-အုန်းဆံမျှင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေတ္မာ-ကျစ်၍၊ ဝါ-လွန်းပေါင်းတင်၍၊ ကတာ-သော၊ ဧကဝဇ္ဇာ ဝါ-တစ်လွန်းတင်ကြိုးသည်လည်းကောင်း၊ ဒွိဝဇ္ဇာ ဝါ-၂ လွန်းတင်ကြိုးသည်လည်းကောင်း၊ သံဃသ-၏၊ သန္ဓကာ-သည်၊ (သမာနာ-သော်၊) ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း။

ပန-ကား၊ သုတ္တံ-ကျစ်အပ်,မကျစ်အပ်သောချည်ကိုလည်းကောင်း၊[ဝဋ္ဋိတဗ္ဗေ အဝဋ္ဋိတဗ္ဗ သုတ္တံ၊] အဝဇ္ဇေတ္မာ-မကျစ်မူ၍၊ ဒိန္နာ-လှူအပ်ကုန်သော၊ မကစိဝါက နာဋ္ဌိကေရဟီရာစ-သင်ပန်းလျှော်မျှင်,အုန်းဆံမျှင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဇနီယာ-ဝေဖန်ကောင်းကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယေဟိ-အကြင်ဒါယကာတို့သည်၊ ဧတာနိ ရဇ္ဇုကာဒီနိ-ဤကြိုးငယ် အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒိန္နာနိ-အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နှ၏၊ တေ-ထိုဒါယကာတို့ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဟရန္တာ-ဆောင်ယူသည်တို့ကို၊ နဝါရေတဗ္ဗာ-မတားမြစ်ထိုက်ကုန်၊ ယောကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အဌဂ်ုလသူစိဒဏ္ဍကမတ္တောပိ-အလျားအားဖြင့် လက် ၈ သစ်, လုံးပတ်အားဖြင့် သီဟိုဠ်ကည်စ်ရိုးအတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ [ဒီဃသော အဌဂ်ုလမတ္တော, ပရိဏာဟတော သီဟဠပဏ္ဍသူစိဒဏ္ဍမတ္တော၊] ဝေဠု-ဝါးသည်၊ သံဃသ-အား၊ ဒိန္နော-လှူအပ်သည်၊ (သမာနော) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထဇာတကော-ထိုသံဃာကမြေ၌ ပေါက်သည်၊(သမာနော)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ရက္ခိတဂေါပိတော၀-စောင့်ရှောက်အပ်, လုံခြုံစေအပ်သော ဝါးသည်သာ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ သောပိ-ထိုဝါးသည်လည်း သံဃကမ္မေစ-ကိုလည်းကောင်း၊ စေတိယကမ္မေစ-ကိုလည်းကောင်း ကတော-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အတိရေကော-ပိုနေသော ဝါးသည်၊ ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ-၌, ဒါတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပါဒဂ္ဃနကတေလနာဠိ-တစ်ပါဒကို ယုန့်ဝင်သော ဆီကျည်တောက်ကိုလည်းကောင်း၊ ကတ္တရယဋ္ဌိ-တောင်ဝှေးကိုလည်းကောင်း ဥပါဟနဒဏ္ဍကော- ဖိနပ်ချိတ်စရာ တုတ်ငယ်လည်းကောင်း ဆတ္တဒဏ္ဍော-ထီးရိုးတုတ်လည်းကောင်း၊ ဆတ္တသလာကာ - ထီးရိုးဝါးခြမ်းစိတ်လည်းကောင်း

ရဇ္ဇုကာ ယေတ္တာနိ။ ။ရဇ္ဇုနှင့်ယောတ္တသည် ပရိယာယ်တည်း ဤနေရာ၌ကား "ယောတ္တာနိတိ စမ္မရဇ္ဇုကာ"ဟု ဝိမတိဖွင့်သောကြောင့် ချည်မျှင်ကြိုး လျှော်ကြိုး စသည်တို့ ရဇ္ဇုကာ, သားရေကြိုးကို "ယောတ္တ"ဟု ခွဲပါ၊ နောက်၌ "ဧကဝဇ္ဇာ" စသည်ဖြင့် လာလတ္တံ့ဖြစ်၍ ဤ ရဇ္ဇုက, ယောတ္တတို့ကို လွန်းမတင်ရသော ကြိုးများဟုလည်း မှတ်ပါ။

ဣတိ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံသည်၊ ဧတ္ထ-ဤဝါးဘဏ္ဍာတွင်၊ [ဧတ္ထာတိ-ဝေဠုဘဏ္ဍေ။] ဘာဇနီယဘဏ္ဍံ-ဝေဖန်ကောင်းသော ဘဏ္ဍာတည်း၊ ဒဗ္ဗေဟာမနုဿာ-မီးလောင်အပ်သော အိမ်ရှိသောလူတို့ကို၊ ဂဏ္ဌိတ္ဝာ-ဝါးတို့ကို ယူ၍၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားသည်တို့ကို၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ-နှိပ်။ [ဤတွင် နွယ်, ကြိုး, ဝါးဘဏ္ဍာများနှင့် စပ်သော စကားရပ် ပြီးပြီ။]

မုဠောစ-ဖြူဆံမြက်သည်လည်းကောင်း၊ ပဠဝေါစ-ပြိတ်မြက်သည်လည်းကောင်း၊ အဝသေသံ-ဖြူဆံမြက်, ပြိတ်မြက်တို့မှ ကြွင်းသော၊ ဆဒနတိဏံ စ-မိုးကြောင်းမြက်သည်လည်းကောင်း [ဤစကားဖြင့် နွားစာမြက်မျိုး မဟုတ်, အိမ်မိုးရသော သက်ငယ်မြက်မျိုးဟု သိစေ၏။ မုဠ, ပဠဝ (ဗလွဝ)တို့ကို ပုလ္လိင်ဟု ဆို၏။] မုဋ္ဌိပမာဏံ-တစ်ဆုပ်စာပမာဏရှိသည်၊ (သမာနံပိ-သော်လည်းကောင်း၊) ဆဒနတိဏသခ်ေပဂတေသု-အမိုးမြက်၌ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော၊ တာလပဏ္ဏာဒီသု-ထန်းရွက် အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဧကပဏ္ဏမ္ပိ-တစ်ရွက်သော်မှလည်း၊ သံဃသ-အား၊ ဒိန္နံ-သည်၊ (သမာနံ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) တတ္ထ ဇာတကံ-ထိုသံဃိကမြေ၌ ပေါက်သည်၊ (သမာနံ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) ဗဟိအာရာမေ-ကျောင်းတိုက်အပြင်၌၊ သံဃိကေ-သော၊ တိဏဝတ္ထုသို့-မြက်ခင်း၌၊ ဇာတကံ-သည်၊ (သမာနံ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) ရက္ခိတရေါပိတံ-သည်သာ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ တမ္မိ-ထိုမြက်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ပေ၊ အတိရေကံ-ပိုနေသောမြက်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ ဒဗ္ဗေဟာမနုဿာ-တို့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-မြက်တို့ကို ယူ၍၊ ဂစ္ဆန္တာ-တို့ကို၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ-နှိပ်၊ အဋ္ဌင်္ဂုလပုမ္ဗာ ဏော-လက် ၈ သစ် ပမာဏရှိသည်၊ (သမာနောပိ-သော်လည်း၊) ရိတ္တပေါတ္ထကော-စာမှ ကင်းဆိတ်သော ပေရွက်သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ-သာတည်း။ [ဤတွင် မြက်ဘဏ္ဍာနှင့်စပ်သော စကားရပ် ပြီးပြီ။]

မုဋ္ဌိပမာဏံပိ။ ။ပိသည် ဂရဟာဇေတက သမ္ဘာဝနာသမုစ္စည်းတည်း၊ တစ်လက်ဆုပ်စာမျှ ရှိသော မြက်သော်မှ ဂရုဘဏ်ဖြစ်သေး၏၊ ထို့ထက် များသော မြက်ဆုပ်မှာ ဂရုဘဏ်ဟု အထူး ပြောစရာ မလိုဟု သမ္ဘာဝနာပြု။

အဋ္ဌင်္ဂုလ ၊ပေ၊ ပေါတ္ထကော။ ဝိတ္ထာရတော (အကျယ်အပြန့်အပြားအားဖြင့်) အဋ္ဌင်္ဂုလပုမ္ဗာဏော၊ (ဦးကာသစ်)၊ ဤသို့ ဖွင့်သော်လည်း လက် ၈-သစ် အပြားရှိသော ပေရွက်သည် အောက်ဆုံးပမာဏရှိသော ပေရွက် မဟုတ်, အဋ္ဌင်္ဂုလပုမ္ဗာဏောလည်း အောက်ဆုံး ပမာဏကို ပြသောအရာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဦးကာသစ်ဖွင့်ပုံကို ဆရာတို့ မနှစ်သက်ကြ၊ "အဋ္ဌင်္ဂုလပုမ္ဗာဏောတိ-ဒီယသော အဋ္ဌင်္ဂုလပုမ္ဗာဏော"ဟူသော တေရသကဏ်အဖွင့်ကိုသာ နှစ်သက်တော်မူကြသည်၊ အဋ္ဌင်္ဂုလပုမ္ဗာဏောပိ၌ ပိလည်း ဂရဟာဇေတကပင်၊ ထို့ထက် ရှည်လျှင်ကား ဂရုဘဏ်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဖွယ်မလိုဟု သမ္ဘာဝနာ ပြုပါ၊ ရိတ္တပေါတ္ထကောတိ-အလိခိတပေါတ္ထကော၊ ဣဒဉ္စ ပဏ္ဏပ္ပသင်္ခေန ဝုတ္တံ-စာမရေးရသေး၍ စာမှ ကင်းဆိတ်သော ပေရွက်၊ ဤသို့ ပေရွက်ကို ထည့်၍ ဆိုခြင်းမှာလည်း ပဏ္ဏနှင့်စပ်လျဉ်းသဖြင့် ထည့်၍ ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

မတ္တိကာ-မြေညက်သည်၊ ပကတိမတ္တိကာဝါ-ရိုးရိုးမြေညက်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ပဠုဝဏ္ဏာဝါ-၅ မျိုးသော အဆင်းရှိသော မြေညက်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ သုဓာဝါ-အင်္ဂတေသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ သဇ္ဇုရသ, ကဂ်ုဋ္ဌ, သိလေသာဒီသု-ပွဲ့လျက်, ကညင်စေး, သစ်စေး အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိဝါ-သည်မူလည်း၊ ,ဟောတု-စေ၊ ဒုလ္လဘဋ္ဌာနေ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ရာ အရပ်၌ အာနေတွာ-၍၊ ဒိန္နံ-လျှူအပ်သည်၊ (သမာနံ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) တတ္ထ ဇာတကံ-သည်၊ (သမာနံ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) ရက္ခိတဂေါပိတံ-အပ်သော၊ တာလပဏ္ဏမတ္တံ-ထန်းသီးမှည့်ပမာဏရှိသော မြေညက်အစေးသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-သည်၊ ဟောတိ၊ တမ္မိ-ထိုမြေညက်အစေးသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ဟိင်္ဂု,ဟိင်္ဂုလက,ဟရိတာလ,မနောသိလဠုနာဒီနိ-ဟိင်္ဂု(ရှိန်းခို), ဟသ်ပဒါး, ဆေးဒန်း, မြင်းသီလာ, မျက်စဉ်းကျောက် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဘာဇနီယာနိ-ဝေဖန်ကောင်းကုန်၏။ [ဤတွင် မြေညက်ဘဏ္ဍာနှင့်စပ်သော စကားရပ် ပြီးပြီ။]

ဒါရုဘဏ္ဍေ-သစ်သားဘဏ္ဍာ၌၊ ယောကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝေဠုမှိ-ဝါး၌၊ ဝုတ္တပ္ပမာဏော-ဆိုအပ်ပြီးသောပမာဏရှိသော၊ [အလျား လက်၈ သစ်, လုံးပတ်အားဖြင့် သီဟိုဠ်ကညစ်ရိုးအတိုင်းအရှည် ရှိသည်ကို "ဝုတ္တပ္ပမာဏ" ဟု ဆိုသည်။] ဒါရုဘဏ္ဍကော-သစ်သားဘဏ္ဍာသည်၊ ပေ၊ ရက္ခိတဂေါပိတော-စောင့်ရှောက်အပ် လုံခြုံစေအပ်သော သစ်သားသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ [ကုရုန္ဒီ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း ဒါရုဘဏ္ဍာကို ပြုပြီး၍ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း ပြုပြန်လိုသောကြောင့် "အပိ"စသည် မိန့်၊] အပိစ-သေး၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဒါရုဝေဠုစမ္မပါသာဏာဒိဝိကတိ-သစ်သား, ဝါး, သားရေ,ကျောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ဒါရုဘဏ္ဍေန-သစ်သားဘဏ္ဍာဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-သွင်းယူအပ်ပြီ။

မှတ်ချက်။ ။ဤအဖွင့်များကို ထောက်၍ ထန်းရွက်နှင့် လျှဉ်းပါးဖွယ် မရှိသော စာရေးစက္ကူ၊ မှားသည်လည်းကောင်း, ရေးသား-ပုံနှိပ်ပြီးသော ပေစာ-စာအုပ်များသည်လည်းကောင်း, ဤစကားနှင့်မဆိုင်,ဂရုဘဏ်မဟုတ်ကြဟု မှတ်ပါ။ ရှေးဆရာအချို့ကား အဌဂ္ဂလပပမာဏောပိမ ပိကို "ရိတ္တပေါတ္ထကောပိ"ဟု ရွေ့ထိုင်၍ "ရိတ္တပေါတ္ထကသော်မှ ဂရုဘဏ် ဖြစ်သေး၏၊ လိခိတ ပေါတ္ထက၏ ဂရုဘဏ်ဖြစ်ကြောင်းမှာ အထူးဆိုဖွယ်မလိုတော့"ဟု သမ္ဘာဝနာပြု၍ ယခုကာလ စာအုပ်ပေစာများကို ဂရုဘဏ်ဟုလည်းကောင်း, ပုဂ္ဂလိက မအပ်ဟုလည်းကောင်း ဆုံးဖြတ်ကြသေး၏၊ ထိုအဆုံးအဖြတ်သည် ကျမ်းရင်းအာဘော် မဟုတ်ပါ။ ထို့ပြင်-ဂရုဘဏ်ဟု ဆိုတိုင်းလည်း "ပုဂ္ဂလိကမအပ်"ဟု မမှတ်ရ၊ အချို့ဂရုဘဏ်များမှာ ပုဂ္ဂလိက ခံယူကောင်း၏၊ ထာဝရ ဂရုဘဏ် ဖြစ်သော ဝိဟာရသော်မှ ပုဂ္ဂလိက ဖြစ်နိုင်သည်ကို သတိပြုပါ။

တတ္ထ ထိ ဒါရဘဏ္ဍာတို့တွင်၊ မဠုပိဋ္ဌေဟိ-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တို့ဖြင့်၊ အသင်္ဂဟိတာနိ-မသိမ်းယူအပ်ကုန်သော၊ အာသန္ဒိကာဒိနိ-လေးထောင့်ရှိသော အင်းပျဉ် အစရှိသည်တို့သည်၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ စောဠေနဝါ-အဝတ်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ပလာလေနဝါ-ကောက်ရိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏေဟိဝါ-သစ်ရွက်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကဒလိပဏ္ဏာဒီဟိ-ငှက်ပျောရွက် အစရှိသော အရွက်တို့ဖြင့်၊ ကတပိဋ္ဌ-ပြုအပ်သော အင်းပျဉ်ကို၊ ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊ သတ္ထာနိ-ကုန်သော၊ အာသနာနိ-နေရာထိုင်ခုံကိုလည်းကောင်း၊ [ဣတိ၌စပ်၊] ဝက်ဖလက်-ကောက်သောပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း၊ ဒီဃဖလက်-ရှည်သောပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း: စီဝရဓောဝနဖလက်-သင်္ကန်းဖွပ်လျှော်ရာ ပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌနဖလက်-ဖွပ်လျှော်အပ်သောသင်္ကန်း ထုရိုက်ရာပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း၊ [ယတ္ထ ရဇိတစီဝရံ ဟတ္ထေန ယဋ္ဌနိ-ဆိုးအပ်သောသင်္ကန်းကို လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ရိုက်နှက်ရာအင်းပျဉ်၊] ယဋ္ဌနမုစ္စရော-အလျား,အနံ့အနားပတ် အစရှိသည်ကို ပုတ်ခတ်ကြောင်း လက်ရိုက်လည်းကောင်း: [အနုဝါတာဒိ ယဋ္ဌနကောတိ ဝဒန္တိ၊] ဒန္တကဋ္ဌေဒနဂဏ္ဌိကာ-ဒန်ပူဖြတ်ရာ တုံးငယ်လည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရော-အရိုးတပ်အပ်သော လက်ရိုက်လည်းကောင်း၊ ယေန ရဇိတစီဝရံ ပေါထေန္တိ-လှေလည်းကောင်း၊ အမ္ဗဏံ-သောက်ရေလှောင်ရာ ဇလားလည်းကောင်း၊ [ဖလကေဟိ ပေါက္ခရဏီဝိယ ကတံ ပါနီယဘာဇနံ၊] ရဇနဒေါဏိ-ဆိုးရည်ထည့်ရာဇလားလည်းကောင်း၊ [ပဏ္ဏရဇနံ အာကိရိတ္တာ ဌပနဘာဇနံ၊] ဥဒကပဋ္ဌိကော-သင်္ကန်းညှစ်ရည်ကို ခံသောဇလားပုံ လည်းကောင်း၊ ဒါရုမယော ဝါ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒန္တမယောဝါ-ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝေဠုမယောဝါ-ဝါးဖြင့် ပြုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သပါဒကောပိ-အခြေရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အပါဒကောပိ-အခြေမရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌေါ-ပန်းကလာပ်လည်း ကောင်း၊ မဠုသာ-ပူတာတံတင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-သေတ္တာလည်းကောင်း: ပါဒဂဏ္ဍနကတော-တစ်ပါဒကို ယူနိုင်သော ကြုတ်ထဲက၊ အတိရေကပ္ပမာဏော-ပိုလွန်သော အတိုင်းအရည်ရှိသော၊ ကရဏော-ကြုတ်လည်းကောင်း၊ ဥဒကဒေါဏိ-ရေလှောင်ဇလားလည်းကောင်း ဥဒကကဋ္ဌဝယံ-ရေဖျဉ်းအိုးလည်းကောင်း၊ ဥဠုကော-ရေမှုတ်လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌဆ္ဆ-ယောက်ချိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဇွန်းလည်း ကောင်း၊ ပါနီယသရာဝံ-သောက်ရေခွက်လည်းကောင်း၊ ပါနီယသခေါ-သောက်ရေ ခရုသင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတေသု-ဤသစ်သားဘဏ္ဍာတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ သံယေ-၌၊ ဝါ-အား၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း။

အာသန္ဒိကာဒိနိ။ ။အာသန္ဒိကောတိ စတုရဿပီဋ္ဌ (၄ ထောင့်အင်းပျဉ်တစ်မျိုးကို) ဝုစ္စတိ၊ "လက် ၈ သစ် အခြေရှိသော အင်းပျဉ်"ဟူရာ၌ အလျားရှည်သော အင်းပျဉ်ကို ဆိုသည်၊ ဤ စတုရဿအင်းပျဉ်ကား အလွန်မြင့်သော်လည်း အပ်၏၊ အာဒိဖြင့် သတ္တင် (ခြေ ၄ ဖက်, လက်တင် ၂ ဖက်, ဦးခေါင်းတင်အားဖြင့် အင်္ဂါ ၇ ပါးရှိသော ပက်လက်ကုလားထိုင်မျိုး) ဘဒ္ဒပီဌ (ကြိမ်ခက်အပ်သော အင်းပျဉ်) စသည်ကို ယူပါ။

ပန-ကား၊ သခ်ၧာလက်-ခရုသင်းခွက်ငယ်ကို၊ ဘာဇနီယ်-၏၊ ဒါရုမယော-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ဥဒကတုမ္ဗော-ရေဗူးကို၊ တထာ-ထို့အတူ ဝေဖန်ကောင်း၏၊ ပါဒကထလိမဏ္ဍလ်-ခြေပွတ်အိုးခြမ်းနှင့်တူသောအဝိုင်းသည်၊ ဒါရုမယ် ဝါ-သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ စောဠပဏ္ဏာဒိမယ် ဝါ-အဝတ်သစ်ရွက်အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော ခြေသုတ်အဝန်းသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ အာဓာရကော-သပိတ်ခြေလည်းကောင်း၊ ပတ္တပိဓာနံ-သပိတ်ဖုံးလည်းကောင်း၊ တာလဝဏ္ဏံ-ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းလည်းကောင်း၊ ဗီဇနီ-လေးထောင့်ယပ်လည်းကောင်း၊ စကော်ဠကံ-ပန်းတောင်းလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိ-ခြင်းလည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌိသမ္ဗဠဉ္စနီ-အရိုးတပ်အပ်သော တံမြက်စည်းလည်းကောင်း၊ မုဋ္ဌိသမ္ဗဠဉ္စနီ-လက်ဆုပ်တံမြက်စည်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့ ဧတေသုပိ-ဤဘဏ္ဍာတို့တွင်လည်း၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ခုဒ္ဒကံ ဝါ-ငယ်သည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ မဟန္တံ ဝါ-ကြီးသည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ဒါရုဝေဠုပဏ္ဏစမ္ဘာဒီသု-သစ်သား, ဝါး, သစ်ရွက်, သားရေ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ-ချည်းသာ။

ထမ္ဘ, တုလာ, သောပါနဖလကာဒီသု-တိုင်, တုပ်လျှောက်လှေကား ပျဉ်ချပ်အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံ ကိဉ္စိ-သော၊ ဒါရုမယံ ဝါ-သော၊ ပါသာဏမယံ ဝါ-သော၊ ဂေဟသမ္ဘာရုပဂ်-ကျောင်း၏ အဆောက်အဦအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော ဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ ယော ကောစိ-သော၊ ကဋ္ဌသာရကော-ဖျာသင်းဖြူးသည်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဘူမတ္ထရဏံ-ကြမ်းပေါ် အခင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ အကပ္ပိယစမ္မံ-မအပ်သော သားရေအခင်းသည်လည်းကောင်း၊ (သီဟာဒီနံ စမ္မံ၊) သဗ္ဗံ-သည်၊ သံယိတံ-သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ ဘူမတ္ထရဏံ-ကြမ်းပေါ်၌ အခင်းကို၊ ကာတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ [ဘူမတ္ထရဏာ-ဘူမိ+အတ္ထရဏာ၊ တည်ရာကြမ်းပေါ်၌+ခင်းအပ်သော အခင်း။]

ပန-ဆက်၊ ဧဋ္ဌကစမ္မံ-သိုးရေသည်၊ ပစ္စတ္ထရဏဂတိကံ-အပေါ်လွှမ်းအခင်းနှင့် အလားတူသည်၊ ဟောတိ-၏။ [ဤစကားဖြင့် ညောင်စောင်းအင်ပျဉ်ပေါ်၌ ခင်းကောင်း၏ ဟု ပြသည်။] တမ္မိ-ထိုသိုးရေသည်လည်း၊ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ-ပင်တည်း၊ ကပ္ပိယစမ္မာနိ-အပ်သော သားရေတို့ကို၊ (မိဂါဒီနံ စမ္မာနိ၊) ဘာဇနီယာနိ-ကုန်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရုန္ဒိယံ-၌၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ပဉ္စပ္ပမာဏံ-ညောင်စောင်းပမာဏရှိသော၊ စမ္မံ-သားရေသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဥဒ္ဒဂ္ဂလ်-ဆုံငယ်သည်လည်းကောင်း၊ မုသလ်-ကျည်ပွေ့သည်လည်းကောင်း၊ သုပ္ပ-မန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆန်ကော(စကော)သည်လည်းကောင်း၊ နိသဒံ-ကျောက်ပျဉ်သည်လည်းကောင်း၊ နိသဒပေါတော-ကျောက်ပျဉ်၌ ထားအပ်သော ဆေးကြိတ်ကျောက်လုံးသည်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏဒေါဏိ-ကျောက်စကျင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏကဋာဟ-ကျောက်ဖျဉ်းအိုးသည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ကသိဘဏ္ဍမိ-လယ်ထွန်ဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ သဗ္ဗံ-သော

သော၊ စက္ကယုတ္တယာနံ-စက်ဘီးနှင့် ယှဉ်သော ယာဉ်သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ-ပင်တည်း။ [ရထသကဋ္ဌာဒိက် သဗ္ဗံ စက္ကယုတ္တယာနံ၊ ဝိသခ်ံတစက္ကံ ပန ယာနံ (ဖျက်အပ်ပြီးသော ယာဉ်ကား) ဘာဇနီယံ။]

မဠ္ဘပိဌာနံ-တို့၏၊ ပါဒါစ-အခြေတို့လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌနိယောစ-အပေါင်လည်းကောင်း၊ ဝါသိပရသုအာဒီနံ-ပဲခွပ်, ပုဆိန် အစရှိသည်တို့၏၊ ဒဏ္ဍာ စ-အရိုးတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့, ဧတေသု-ဤဘဏ္ဍာတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ အနိဋ္ဌတံ-မပြီးသေးသော ဘဏ္ဍာကို၊ ဘာဇနီယံ-၏၊ ပန-ကား၊ တစ္ဆိတမဋ္ဌ-ရွှေအပ်ပြီးဖြစ်၍ ချောညက်သော ညောင်စောင်းခြေ အစရှိသည်သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အနုညာတဝါသိယာ-ခွင့်ပြုမေတ္တာမူအပ်သော ပဲခွပ်၏၊ [အရိုးမပါသော, အိတ်ငယ်ဖြင့် စွတ်ထား၍ဖြစ်သော ပဲခွပ်ငယ်၏။] ဒဏ္ဍော-အရိုးလည်းကောင်း၊ ဆတ္တံ-ထီးလည်းကောင်း၊ မုဋ္ဌိပဏ္ဏံ-လက်ဆုပ်ဖြင့် ကိုင်ယူအပ်သော ထန်းရွက်လည်းကောင်း၊ ကတ္တရယဋ္ဌိ-တောင်ဝှေးလည်းကောင်း၊ ဥပါဟနာ-ဖိနပ်လည်းကောင်း၊ အရဏိသဟိတံ-ပွတ်ခုံ, ပွတ်ကျည်အစုံလည်းကောင်း၊ ဓမကရဏော-ဓမကရိုဏ်လည်းကောင်း၊ ပါဒဂ္ဂဏ္ဌနကတော-တစ်ပါဒကို ယူနိုင်သောဘူးထက်၊ အနတိရိတ္တံ-အပိုအလွန် မယူနိုင်သော၊အာမလကတုမ္ဗံ-ရှစ်ရှားသီးဗူးလည်းကောင်း၊ အာမလကယဋ္ဌော-သျှစ်သျှားသီးအိုးလည်းကောင်း၊ လာဗုကတုမ္ဗံ-ဘူးဖြစ်သော ဘူးလည်းကောင်း၊ လာဗုကယဋ္ဌော-ဘူးအိုးလည်းကောင်း၊ ဝိသာဏတုမ္ဗံ-သားချိုဘူးလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧတံ သဗ္ဗံ-ဤအလုံးစုံသော ဘဏ္ဍာကို၊ ဘာဇနီယံ-၏၊ တတော ပရံ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ ဟတ္ထိဒန္တောဝါ-ဆင်စွယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဝိသာဏံဝါ-သားချိုကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတစ္ဆိတံ-မရွှေအပ်သေးသည်၊ ယထာဂတမေဝ-ဖြစ်မြဲတိုင်းသာလျှင်၊ (သမာနံ-သော်၊) [ဆင်, သားကောင်တို့မှ ယူအပ်သည့်အတိုင်း မပြုပြင်အပ်သေး-ဟူလို၊] ဘာဇနီယံ-၏၊ တေဟိ-ထိုဆင်စွယ်သားချိုတို့ဖြင့်၊ ကတမဠ္ဘပိဌပါဒါဒီသု-ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်၏ အခြေ အစရှိသည်တို့၌၊ ပုရိမသဒိသောဝ-ရှေးနှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ["မဠ္ဘပိဌာနံ ပါဒါစ၊ပေ၊ တစ္ဆိတမဋ္ဌ ပန ဂရုဘဏ္ဍံ" ဟု အထက်၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အဆုံးအဖြတ်ကို သိပါ-ဟူလို၊] တစ္ဆိတနိဋ္ဌိတော ပိ-ရွှေအပ်ပြီး၍ ပြီးဆုံးသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဟတ္ထိကရဏ္ဍကော-ရှိန်းခိုကြုတ်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌနိကရဏ္ဍကော - မျက်စဉ်းကြုတ်လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဌိကာ-

---

မုဋ္ဌိပဏ္ဏံ။ ။တာလပတ္တံ-ထန်းရွက်၊ တံ ဟိ မုဋ္ဌိနာ ဂဟေတ္တာ ပရိဟရန္တိ (ထိုထန်းရွက်ကို လက်ဆုပ်ဖြင့်ကိုင်၍ ဆောင်ယူသွားကြသောကြောင့်) မုဋ္ဌိပဏ္ဏံတိ ဝုစ္စတိ၊ မုဋ္ဌိ ပဏ္ဏန္တိ-ဆတ္တစ္ဆာနပဏ္ဏမေဝါတိ (ထီးအမိုးရွက်မပါဘဲ) ဟု ကေစိတို့ဆိုကြသေး၏။

အရဏိသဟိတံ။ ။အတူတကွဖြစ်သော (တစ်ခုတည်း ကွဲနေသည် မဟုတ်သော) ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်အစုံ၊ [အရဏိသဟိတန္တိ - အရဏိယုဂဋ်၊ ဥတ္တရာရဏီ (အထက်ပွတ်ကျည်) အဓရာရဏီ (အောက်ခံပွတ်ခုံ) ဒွယံတိ အတ္ထော။]

အနားပတ်သီးလည်းကောင်း၊ ဝိဓော-ခါးပန်းသီးလည်းကောင်း၊ အဠနီ-မျက်စဉ်းကျည် (မျက်စဉ်းဘူး)လည်းကောင်း၊ အဠနိသလာကာ-မျက်စဉ်းတံလည်းကောင်း၊ ဥဒကပုဋ္ဌနီ-ရေသုတ်ပုဝါလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ သစ္စံ-ဤအလုံးစုံကို၊ ဘာဇနီယမေव-သည်သာ။

မတ္တိကာဘဏ္ဍော-၌၊ သစ္စံ-အလုံးစုံသော၊ မနုဿာနံ-တို့၏။ ဥပဘောဝပရိဘောဂံ-အတွင်းအသုံးအဆောင်, အပြင်အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော၊ ယဒုပိဓာနာဒိ ကုလာလဘာဇနံ-ရေအိုးဖုံး အစရှိသော အိုးထိန်းသည်တို့၏ဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ ပတ္တကဋာဟံ-သပိတ်ဖုတ်စရာ ဖျဉ်းအိုးလည်းကောင်း၊ အဂ်ါရကဋာဟံ-မီးကျီးထည့်ရာခွက်လည်းကောင်း၊ ဓူမဒါနကံ-အခိုးပေးတတ်သော ဆေးတံလည်းကောင်း၊[ရှေးက"အခိုးသောက်ပန်းတူလည်းကောင်း"ဟုပေးကြ၏။] ဒီပရုက္ခကော-ဆီမီးတိုင်လည်းကောင်း၊ ဒီပကပလ္လိကာ-ဆီမီးအိုးကင်းလည်းကောင်း၊ စယနိဋ္ဌကာ-စီကြောင်းအုတ်လည်းကောင်း၊ ဆဒနိဋ္ဌကာ-မိုးကြောင်းအုတ်လည်းကောင်း၊ ထုပိကာ-အထွတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ သစ္စံ-ဤအလုံးစုံသော ဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဝုတ္တနယေသု-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိကုန်သော၊ ဧတေသု ဂရုဘဏ္ဍေသု-ဤဂရုဘဏ်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဝေဠုအာဒိ-ဝါးအစရှိသည်ကို၊ အတ္တနော-၏။ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ဂဏှန္တေန-ယူသောရဟန်းသည်၊ သမကံဝါ-ညီမျှသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အတိရေကံဝါ-ပိုလွန်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဖာတိကမ္မံ-တိုးပွားမှုကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-၏။

ပန-ကား၊ ပါဒဂ္ဃနကတော-တစ်ပါဒကို ယူနိုင်သောဝတ္ထုထက်၊ အနတိရိတ္တ ပမာဏော-မပိုလွန်သော ပမာဏရှိသော၊ ယဒုကော-ကြာသွတ်အိုးလည်းကောင်း၊ ပတ္တော-သပိတ်လည်းကောင်း၊ ထာလကံ-ခွက်လည်းကောင်း၊ ကဠဋနကော-ရေခွက်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အင်တုံလည်းကောင်း၊ ကုဏ္ဍိကာ-ရေကရားလည်းကောင်း၊ ဝါ-ရေတကောင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တတ္ထ-ဤမြေဘဏ္ဍာ၌၊ ဣဒံ-ဤဘဏ္ဍာကို၊ ဘာဇနီယံ-၏။ စ-ဆက်၊ မတ္တိကာဘဏ္ဍေ-မြေဘဏ္ဍာ၌(ကုဏ္ဍိကာ-ရေကရားသည်၊ ဝါ-ရေတကောင်းသည်)ဘာဇနီယကောဋ္ဌာသံ-ဘာဇနီယ၏အဖို့သို့၊ ဘဇတိယထာ-

---

ဖာတိကမ္မံ ကတ္တာ။ ။(သက္ကတ၌ "သ္ဖာတိ"ဟု ရှိသော ဖာတိသဒ္ဒါသည် ဝုဒ္ဓိအနက်ကို ဟော၏။) သံယိကပစ္စည်းဖြစ်သော ဂရုဘဏ်ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို ယူ၍ သုံးစွဲလျှင် ထိုပစ္စည်းနှင့် "သမကံဝါ ဖာတိကမ္မံ ကတ္တာ-တန်ဖိုးကိုဖြစ်စေ, အလားတူပစ္စည်းကို ဖြစ်စေ အစားပေး၍ သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကံဝါ ဖာတိ ကတ္တာ-ထို့ထက်ပိုအောင် အစားပေး၍သော်လည်းကောင်း ယူပါ"ဟူလို၊ [ဖာတိကမ္မံ ကတ္တာတိ-အန္တိမသော တံ အဋ္ဌနကံ (ထိုမျှလောက် ထိုက်တန်သော) ဝါလိကာယပိ ထာဝရံ ဝဒ္ဓိကမ္မံ ကတ္တာ။] ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ သမကကိုလည်းကောင်း, အတိရေကလည်းကောင်း "ဖာတိကမ္မ"ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုသို့ ဖာတိကမ္မ မပြုဘဲ ယူလျှင် ထိုနေရာ၌သာ သံယိကအဖြစ်ဖြင့် သုံးရမည်၊ အမှတ်တမဲ့ အခြားအရပ် ယူမိလျှင် ပြန်ပို့ရမည်၊ မပို့နိုင်လျှင် ရောက်ရာဒေသ၌ သံယိကအဖြစ်ဖြင့် ထားရမည်။

ကပ်ရောက်သကဲ့သို့) ဧဝံ-တူ၊ လောဟဘဏ္ဍောပိ-သံဘဏ္ဍာ ကြေးဘဏ္ဍာ၌လည်း၊ ကုဏ္ဍိကာ-သည်၊ ဘာဇနီယကောဋ္ဌာသမေဝ-သို့သာ၊ ဘဇတိ-၏၊ ဣတိ-သို့လျှင်၊ ယံ-အကြင်ပရိက္ခရာကို၊ ဘာဇနီယံ-ဝေဖန်လည်း ဝေဖန်ကောင်း၏၊ ဝိသဇနီယမ္ပိ-စွန့်လည်း စွန့်ကောင်း၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိသဇ္ဇိယဝေဘဏ်ယသခ်ါတံ-ဝိသဇ္ဇိယဝေဘဏ်ယဟု ဆိုအပ်သော၊ အညံ-သင်္ကန်းမှတစ်ပါးသော၊ [သိက္ခာပုဒ်၌လာသော သင်္ကန်းမှတစ်ပါးသော၊] တံ ပရိက္ခာရံ-ထိုပရိက္ခရာကို၊ ဒတ္တွာ-၍၊ ခီယန္တသ-ရှုတ်ချသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ဣတရံ-ဝိသဇ္ဇိယဝေဘဏ်ယပရိက္ခရာမှ တစ်ပါးသော အဝိသဇ္ဇိယ အဝေဘဏ်ယပရိက္ခရာသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒါတုမေဝ-ပေးခြင်းငှာပင်၊ နု ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဣဿရဝတာယ-အစိုးရခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒေန္တော-ပေးသောရဟန်းသည်၊ ထုလ္လစ္စယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ထေယျစိတ္တေန-ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ ဝါ-ခိုးယူလိုသော စိတ်ဖြင့်၊ ဂဏှန္တော-ယူသောရဟန်းကို၊ ဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာကို၊ အဋ္ဌာပေတွာ-အဖိုးဖြတ်စေ၍၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏။

စ-ဆက်၊ အညံ-သင်္ကန်းမှတစ်ပါးသော၊ ပရိက္ခာရံ-ကို၊ ဒတ္တွာ-ပြီး၍၊ ခီယန္တသ-၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)ယထာ-ကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ သံယေန-သည်၊ အသမ္မတသ-မသမုတ်အပ်ဘဲ၊ စီဝရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညံ-သင်္ကန်းမှတစ်ပါးသော၊ ပရိက္ခာရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒတ္တွာ ခီယန္တသ, ဒုက္ကဋမေဝ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ပင်တည်း၊ အနုပသမ္ပန္နေ-၌၊ ဝါ-လူ,သာမဏေကို ပေးရာ၌၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံ၌၊ [အနုပသမ္ပန္နသည်ဖြစ်၍ ပေးခြင်း, ဥပသမ္ပန္နသည်ဖြစ်၍ ပေးခြင်း, ဝေမတိကဖြစ်၍ ပေးခြင်း အလုံးစုံ၌-ဟူလို၊] တိကဒုက္ကဋံ၊ ပန-ကား၊ ပကတိယာ-ပင်ကို အားဖြင့်၊ ဆန္ဒာဒိဝသေန-ဆန္ဒအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကရောန္တော-ပြုသောရဟန်းကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ တသ-ထိုရဟန်းအား၊ ဒိန္နေန-ပေးခြင်းဖြင့်၊ ကော အတ္ထော-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ လဒ္ဓါပိ-ရ၍လည်း၊ ဝိနိပါတေသတိ-ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကြဲစေလတ္တံ့၊(တော်စွာလျော်စွာ သုံးစွဲလတ္တံ့-ဟူလို၊) သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ နု ဥပနေဿတိ-မကပ်ဆောင်လတ္တံ့၊ (သင့်လျော်အောင် သုံးစွဲလိမ့်မည် မဟုတ်-ဟူလို၊) ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ခီယန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒိနံ-နှ၍၊ (ခီယန္တာနံ စ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-ရဟန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန-တရားဖြင့်၊ လဒ္ဓသမ္မုတိကတာ-ရအပ်သော သမ္မုတိရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သံယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဝိကပ္ပနုပဂစီဝရဒါနံ-ဝိကပ္ပနာလောက်သော သင်္ကန်းကို ပေးခြင်းလည်းကောင်း၊ပစ္ဆာ-၌၊ ခီယိတုကာမတာယ-ရှုံ့ချလိုသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ခီယနာ-ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဟေ၊ ပန-ထူး၊ ဣဒံ-သည်၊ ဒုက္ခဝေဒနံ-ရှိ၏၊ [ဒေါသစိတ်ဖြင့် ကဲ့ရဲ့သောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာရှိသော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်ရသည်၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ဧကာဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၂။ ပရိဏာမနသိက္ခာပုဒ် ဒွါဒသမေ-၌၊ သင်္ဂ-အလုံးစုံသောစကားရပ်သည်၊ တိ-သက ကရွေ-တိ-သကကရွာ၌၊ (နိသဂ္ဂိယပါစိတ်၌-ဟူလို၊) ပရိဏာမနသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-အထူးကား။ အယမေဝ-ဤဆိုအပ် လတ္တံ့သည်သာ၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း။ တတ္ထ-ထိုတိ-သကကရွာ ပရိဏာမနသိက္ခာပုဒ်၌၊ အတ္တနော-မိမိ၏ (အထံ၌)။ ပရိဏာမိတတ္တာ-ညွှတ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ ဟောတိ-၏။ ဣဓ-ဤသိက္ခာ ပုဒ်၌၊ ပုဂ္ဂလဿ-ပုဂ္ဂိုလ်၏(အထံ၌)၊ ပရိဏာမိတတ္တာ-ကြောင့်၊ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယံ-သုဒ္ဓိကပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊)ဣတိ-တည်း။ ။ဒသမသိက္ခာပဒံ(သမတ္တံ)။

အဋ္ဌမော-သော၊ သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၁။ အန္တေပုရ သိက္ခာပုဒ် ရာဇဝဂ္ဂဿ-၏၊ ပဌမေ-၌၊ ခတ္တိယဿာတိ-ကား၊ ခတ္တိယဇာတိ ကဿ-ခတ္တိယဇာတိရှိသော၊ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿာတိ-ကား၊ ခတ္တိယာ ဘိသေကေန-ခတ္တိယ အဘိသိက်ဖြင့်၊ ဝါ-ရှင်ဘုရင် ဖြစ်ဖို့ရန် သွန်းလောင်းကြောင်း ရေစင်ဖြင့်၊ မုဒ္ဓနိ-ဦးထိပ်၌၊ အဘိသိတ္တဿ-သွန်းလောင်း အပ်ပြီးသော၊ (ရညော၌စပ်၊) ဣတောဝ-ဤစက်ရာခန်းဆောင်မှ၊ အနိဂ္ဃန္တော-မထွက်သေးသော၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ (အတ္ထိ-၏၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ မထွက်သေးသော မင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-ထိုစက်ရာခန်းဆောင်သည်၊) အနိဂ္ဃန္တရာဇကံ-က မည်၏၊ အနိဂ္ဃန္တရာဇကေ-မထွက်သေးသော မင်းရှိသော၊ တသ္မိံ သယနိယရေ-ထိုစက်ရာခန်းဆောင်၌; ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [“သယနိယရေ” ဟု ထည့်ပါ-ဟူလို၊ သယနိယရ ပုဒ်ပြီးပုံကို သဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ] မဟေသီ-မိဖုရားကို၊ ရတနံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ နိဂ္ဂတန္တိ-ကား; နိက္ခန္တံ-ထွက်ပြီးသော ရတနာတည်း၊ ဣတောဝ-ဤစက်ရာခန်းဆောင်မှ၊ အနိဂ္ဂတံ-မထွက်သေးသော၊ ရတနံ-မိဖုရားရတနာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ မထွက်သေးသော မိဖုရားရတနာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊) အနိဂ္ဂတရတနကံ-က မည်၏၊ အနိဂ္ဂတရတနကေ- မထွက်သေးသော မိဖုရားရတနာ ရှိသော၊ တသ္မိံ

ရတနံ မဟေသီ။ ။ရတိ (မွေ့လျော်ခြင်း)+ဇနေတိတိ ရတနံ၊ “ရတိဇနန”မှ တိ၏ ဣကို အ,ပြု၊ ဇနပုဒ်ကို ချေ၍ “ရတန”ဟု ဖြစ်၏၊ ဟတ္ထိစသော ရတနာ ၇ ပါးနှင့် ဆိုင်သော်လည်း ဌာနအားလျော်စွာ ဧကဒေသျှုပစာရအားဖြင့် မိဖုရားရတနာကိုသာ ယူစေလို၍ “ရတနံ ဝုစ္စတိ မဟေသီ”ဟု မိန့်သည်၊ မဟန္တော (ကြီးကျယ်သော)+ဤသော (အစိုးရခြင်း) ဧတိဿာတိ မဟေသီ=ကြီးကျယ်သော အစိုးရခြင်းရှိသော မိဖုရားခေါင်။ [မဟေသီ သာဘိသေကာညာ-အဘိဓာန် ၂၃၂ သက္ကတ၌ မဟာဓာတ်၊ ဋီသစ် ပစ္စည်းနောင် ဋိပ် (ဤ) ပစ္စည်း သက်၍ “မဟိသီ”ဟု ရှိ၏။]

သယနိယရေ-၌၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဣန္ဒခီလံ အတိက္ကာမေယျာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အတ္ထနော-၏။ အာဂတဘာဝံ-လာသည်၏အဖြစ်ကို၊ အဇာနာပေတွာ-မသိစေမူ၍၊ [မိမိလာကြောင်းကို သိစေရန် တစ်ယောက်ယောက်ကို သံတော်ဦးတင် မခိုင်းဘဲ-ဟူလို၊] သယနိယရဿ-စက်ရာခန်းဆောင်၏၊ ဥမ္မာရံ-တံခါးခုံကို၊ ပဌမပါဒ်-ပဌမခြေလှမ်းကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ-ကျော်လွန်စေသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယေ-ဒုတိယခြေလှမ်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ရညော-ကောသလမင်း၏၊ အန္တေပုရပ္ပဝိသနဝတ္ထုသို့-နန်တော်တွင်းသို့ ဝင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ ပဋိသံဝိဒိတေ-တင်ကြို၍ သိစေသော မိမိ၌၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတသညိနော-တင်ကြို၍ မသိစေဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကသဝါ-သော်လည်းကောင်း၊(ပဝိသန္တသ-ဝင်သောရဟန်း၏၊) ဒုက္ကဋံ(ဟောတိ)၊ (ပဋိသံဝိဒိတေ-၌၊) ပဋိသံဝိဒိတသညိသ-တင်ကြို၍ သိစေခြင်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဝိသန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) နဝ ခတ္တိယသဝါ-ခတ္တိယဇာတ် မဟုတ်သူ၏သော်လည်းကောင်း၊ ခတ္တိယာဘိသေကေန-ဖြင့်၊ နဝ အဘိသိတ္တသ ဝါ-အဘိသိက်မသွန်းလောင်းအပ်သေးသော မင်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘောသု-မင်း မိဖုရား ၂ ယောက်တို့သည်၊ နိက္ခန္တေသုဝါ-ထွက်ပြီးကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘိန္နံ-မင်းမိဖုရား ၂ ယောက်တို့တွင်၊ အညတရဿ-တစ်ယောက်ယောက်သည်၊ နိက္ခန္တေ ဝါ-ထွက်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ သယနိယံ-သို့၊ ပဝိသန္တသ-လည်းကောင်း၊ အသယနိယရေ-စက်ရာခန်းဆောင် မဟုတ်သောအရပ်၌၊ (ပဝိသန္တသ)၊ ဥမ္မဇ္ဇကာဒိနံ-ကုန်၍၊ (ပဝိသန္တာနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ခတ္တိယတာ-ခတ္တိယ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဘိသိတ္တတာ-အဘိသိက်သွန်းလောင်းအပ်ပြီး၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-မင်း မိဖုရား ၂ ယောက်တို့၏လည်း၊ သယနိယရတောမှ၊ နိက္ခန္တတာ-မထွက်ကုန်သေးသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတတာ-တင်ကြို၍ မသိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒခီလာတိက္ကမော-တံခါးခုံကို ကျော်လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကိရိယာကိရိယံ-တည်း၊ [ဣန္ဒခီလကို ကျော်ခြင်းသည် ကိရိယ, တင်ကြို၍ မသိစေခြင်းသည် အကိရိယ၊] ဣတိ-တည်း။

ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ **ရတနသိက္ခာပုဒ်** ဒုတိယေ-၌၊ ရတနန္တိ-ကား၊ မုတ္တာဒိ-ပုလဲ အစရှိသော၊ ဒသဝိဓံ-၁၀-ပါး အပြားရှိသော၊ ရတနံ-ရတနာကိုလည်းကောင်း၊ [မုတ္တာ (ပုလဲ) မဏိ (ပတ္တမြား) ဝေဠုရိယ (ကြောင်-ကြောင်မျက်ရွဲ) သင်္ခ (ခရုသင်း) သိလာ(ကျောက်သလင်း) ပဝါဠ(သန္တာ) ရဇတ(ငွေ) ဇာတရူပ (ရွှေ)

လောဟိတက(ပတ္တမြားကျောက်နီ) မသာရဂလ္ဂ (ပတ္တမြားပျောက်-မြ) ဤ ၁၀ပါး တည်း။] ရတနသမ္မတန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ မနုဿာနံ-လူတို့၏၊ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ-အတွင်းအသုံးအဆောင်, ထက်ဝန်းကျင် အသုံး အဆောင်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဥဂ္ဂဏှေယျဝါ ဥဂ္ဂဏှေပေယျဝါတို့ဒ္ဒစပ်)။ အဗ္ဗာရာမေ ဝါတိ-ကား၊ ပရိကို့တ္ထသ-ကာရံအပ်သော အာရာမ်၏၊ အန္တောပရိဂ္ဂေပေ-အကာအရံ၏အတွင်းဒ္ဒသော်လည်းကောင်း၊ အပရိကို့တ္ထသ-မကာရံအပ်သော အာရာမ်၏၊ ဒ္ဒိန္ဒံ လေဌ္ဌပါတာနံ-ခဲ ၂ ကျတို့၏၊ အန္တော-အတွင်းဒ္ဒသော်လည်း ကောင်း၊ အဗ္ဗာဝသထေတိ-ကား၊ ပရိကို့တ္ထသ-ကာရံအပ်သောအိမ်၏၊ အန္တော ပရိဂ္ဂေပေ-သော်လည်းကောင်း၊ အပရိကို့တ္ထသ-မကာရံအပ်သောအိမ်၏၊ မုသလပါတဗ္ဗန္ဓရေ-ကျည်ပွေ့,တစ်ကျ၏အတွင်းဒ္ဒသော်လည်းကောင်း၊ (ဥဂ္ဂဏှေ ယျ ဝါ ဥဂ္ဂဏှေပေယျ ဝါတို့ဒ္ဒစပ်)။ ပန-ဆက်၊ ဇတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်ဒ္ဒ၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့,ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဇာတရူပရဇတံ-ရွှေ ငွေကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အတ္ထာယ-ဌာ၊ ဥဂ္ဂဏှန္တသဝါ-ကိုယ်တိုင်ကောက်ယူသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တသဝါ-သူတစ်ပါးကို ကောက်ယူစေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခု နော-၏။) နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံ ရှိသော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ သံယဂဏ ပုဂ္ဂလစေတိယနဝကမ္မာနံ-သံယာ,ဂိုဏ်း,ပုဂ္ဂိုလ်,စေတီ,နဝကမ္မတို့၏၊အတ္ထာယ-ဌာ၊ (ဥဂ္ဂဏှန္တသဝါ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တသဝါ ဘိက္ခုနော)၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အဝသေသေ-ကြွင်းသော၊ မုတ္တာဒိရတနေ-ပုလဲအစရှိသော ရတနာဒ္ဒ၊ သဗ္ဗေသမ္မိ-အလုံးစုံတို့၏ လည်း၊ [မိမိ, သံယာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်, စေတီ, နဝကမ္မတို့၏လည်း-ဟူလို] အတ္ထာယ-ဌာ၊ (ဥဂ္ဂဏှန္တသ ဝါ ဥဂ္ဂဏှာ ပေန္တသ ဝါ ဘိက္ခုနော)၊ ဒုက္ကဋမေဝ (ဟောတိ)။

ကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဝါ-ကပ္ပိယဝတ္ထုကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ကိုင်ယူကောင်းသော ပစ္စည်းဟူလို) အ ကပ္ပိယဝတ္ထုံဝါ-အကပ္ပိယဝတ္ထုကိုသော်လည်းကောင်း၊ (မကိုင်ယူ ကောင်းသော ပုလဲစသောရတနာပစ္စည်းများ-ဟူလို] အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံး အားဖြင့်၊ မာတုသန္တကမ္ပိ-အမိ၏ဥစ္စာကိုလည်း၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကသီသေန-ဘဏ္ဍာ တိုက်စိုး၏အဖြစ်ကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ပဋိသာမေန္တသ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းသောရဟန်း ၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ သိမ်းထားထိုက်သော သဘောရှိသောဝတ္ထုကို၊ [ဧကန်သိမ်းထားရတော့မည် ဖြစ်သော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ လည်းဖြစ်သော အမိ၏ ဥစ္စာကို၊] အတ္တနော-၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ပဋိသာမေတုံ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤဥစ္စာကို၊ ပဋိသာမေထ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော် နဝဋ္ဋတိ-သိမ်းထားခြင်းငှာ မအပ်၊ ဣတိ- ဤသို့ ပြော၍၊ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ-ပယ်မြစ်ရာ၏၊ ကုပိတာ-စိတ်ဆိုးကုန်သည်၊ [မသိမ်းနိုင်ဟု ပြောသဖြင့် စိတ်ဆိုးကုန်သည်၊] (ဟုတ္တာ) ပါတေတ္တာ-ပစ်ချ၍၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပလိတောဓော နာမ-ပလိတောဓ မည်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ- သိုမှီး သိမ်းဆည်းရာ၏

ဝိဟာရေ၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကုရောန္တာ-ပြုကုန်သော၊ ဝမုကီအာဒယော ဝါ-လက်သမား အစရှိသူဝို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ရာဇဝလ္လဘာ ဝါ-မင်းအကျွမ်းဝင်သူတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဥပကရဏံဝါ-ပဲခွပ်, ပုဆိန် စသော လက်သမားတို့၏အဆောက်အဦ ဘဏ္ဍာကိုသော်လည်းကောင်း၊ သယနဘဏ္ဍံ ဝါ-အိပ်ရာဘဏ္ဍာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဋိသာမေတွာ-သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်တတ်ကုန်၏၊ ဆန္ဒေန ပိ-ချစ်ခင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘယေနပိ-ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နဝ ကာတဗ္ဗမေဝ-မပြုထိုက်သည်သာ၊ ဂုတ္တဋ္ဌာနံ ပန-လုံခြုံသောအရပ်ကို ကား၊ ဒဿေတုံ-ပြခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

အဗ္ဘာရာမအဗ္ဘာဝသထေသုပိ-တို့၌လည်း၊ယာဒိသေ-အကြင်ကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ ဘိက္ခူဟိဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ သာမဏေရေဟိဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာသင်္ကာ-ယုံမှားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ တာဒိသေယေဝ-ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ဌာနေ-အရပ်၌၊ဥဂ္ဂဟေတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟာပေတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သညာဏံ-အမှတ်အသားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ [ငွေဖြစ်လျှင် ဤ၍ဤမျှဟု, အထည်ဝတ္ထုဖြစ်လျှင် ပုံသဏ္ဌာန်ကိုဟု မှတ်သား၍၊] နိက္ခိပိတဗ္ဗံ-သိမ်းထားရာ၏၊ ယသ-အကြင်သူ၏၊ ဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာသည်၊ နဋ္ဌံ-ပျောက်၏၊ သော-ထိုဘဏ္ဍာရှင်သည်၊ အာဂန္ဓတု-လာပါလော့၊ ဣတိစ-ဤသို့လည်း၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ ဝါ-ကြေညာရာ၏၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ အာဂန္ဓတိ-လာ၏၊ သော-ထိုလာသူကို၊ တေ-သင်၏၊ ကီဒိသံ-အဘယ်သို့ ရှိအပ်သော၊ ဘဏ္ဍံ-သည်၊ နဋ္ဌံ-ပျောက်သနည်း၊ ဣတိ-သို့ ပဋ္ဌိတဗ္ဗော-မေးထိုက်၏၊ သညာဏေန-အမှတ်အသားဖြင့်၊ သစေ သမ္မာဒေတိ-အကယ်၍ ပြီးစေနိုင်အံ့၊ [အမှတ်အသားနှင့်တူအောင် ပြောနိုင်အံ့၊] (ဧဝံသတိ) ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ နော စေ (သမ္မာဒေတိ)-အကယ်၍ မပြီးစေနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝိစိနာဟိ-ရှာဦးလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏။

တမှာ အာဝါသာ-ထိုကျောင်းတိုက်မှ၊ [ဘဏ္ဍာသိမ်းဆည်းထားရာ ကျောင်းတိုက်မှ-ဟူလို၊] ပဏ္ဏမန္တေန-ဖဲသွားလိုသော ရဟန်းသည်၊ ပတိရူပါနံ-လျှောက်ပတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-ရဟန်းတို့၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ [လဇ္ဇီကုဋုမ्ဘစ္ဆကရဟန်းတို့၏

ပလိဗောဓော နာမ။ ။မိမိကို အခြားတစ်နေရာသို့ သွား၍ မဖြစ်လောက်အောင် အနှောင့်အယှက်ပေးသော ပစ္စည်းဖြစ်နေသည်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ကိုင်ကောင်းသော ကပ္ပိယဝတ္ထုဖြစ်လျှင် ကိုယ်တိုင်သိမ်းဆည်းရာ၏၊ အကပ္ပိယဝတ္ထုဖြစ်လျှင် ကပ္ပိယကာရကတို့ကို သိမ်းစေရာ၏။

အထံ၌သာ ထားခဲ့ခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်သည်၊ [လျှပ်ပေါ်လော်လည်သော ရဟန်းတို့၏ အထံ၌ ထားခဲ့ခြင်းငှာ မလျှောက်ပတ်-ဟူလို၊] တေသု-ထိုလျှောက်ပတ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အသတိ-မရှိကုန်လတ်သော်၊ ပတိရူပါနံ-လျှောက်ပတ်ကုန်သော၊ ဂဟပတိကာနံ-အိမ်ရှင်သူကြွယ်တို့၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ နိက္ခိပိတ္တာ-ထားခဲ့၍၊ ပက္ကမိတဗ္ဗံ-ဖဲသွားရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ နေဝ ပက္ကမတိ-ဖဲလည်း ဖဲမသွားအံ့၊ သာမိကံ-ဥစ္စာရှင်ကို၊ နေ ပဿတိ-တွေ့လည်း မတွေ့အံ့၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ထာဝရံ-ခိုင်မြဲသော၊ သေနာသနံဝါ-ကျောင်းကိုသော်လည်း ကောင်း၊ စေတိယံဝါ-စေတီကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေါက္ခရဏိဝါ- ရေကန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကာရေတဗ္ဗာ-ပြုစေထိုက်၏၊ ဒီဃသ-ရှည်စွာသော၊ အဒ္ဓုနော-ကာလ၏၊ အစ္ဆယေန-လွန်ရာအခါ၌၊ သာမိကော-ဥစ္စာရှင်သည်၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ လာအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ-ထိုထာဝရအဆောက်အဦကို၊ ဒသေတ္တာ-ပြ၍၊ အနုမောဒါဟိ-ဝမ်းမြောက်ပေတော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ သစေ နာနုမောဒတိ-အကယ်၍ ဝမ်းမမြောက်နိုင်အံ့၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ ဓနံ-ဥစ္စာကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ စောဒေတိ-အကယ်၍ တိုက်တွန်းအံ့၊ ဝါ-တောင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမာပေတ္တာ-ပြည့်စုံစေ၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-အစားပေးရာ၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ သာဝတ္ထိယံ၊ အညတရံ-အမည်အားဖြင့် မထင်ရှားသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ ရတနဥဂ္ဂဏ္ဍနဝတ္ထုသို့-ရတနာကို ယူခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အညတြ အဗ္ဘာရာမာဝါ အဗ္ဘာဝသထာဝါတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤပညတ်သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဒုဝိဓာ-သော၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ ပေ၊ အနုညာတဌာနေ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အဗ္ဘာရာမ အဗ္ဘာဝသထအရပ်၌၊ အနာဒရိယေန-မလေးစားသဖြင့်၊ [ယူ၍ သိမ်းထားရမည်ဟု ပညတ်တော်မူအပ်သော ဝိနည်းတော်ကို မလေးစားသဖြင့်-ဟူလို၊] ဥဂ္ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အနိက္ခိပန္တသ-မထားသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အနုညာတဌာနေ-၌၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ နိက္ခိပန္တသ-ထားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ယံ-အကြင် ဝတ္ထုသည်၊ အာမာသံ-သုံးသပ်ထိုက်သော၊ ရတနသမ္မတံ-ရတနာဟု သမုတ်အပ်သော ဝတ္ထုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [မုတ္တ စသော ရတနာမဟုတ်ဘဲ အဝတ် စသော ရတနာ-ဟူလို၊] တံ-ထို ဝတ္ထုကို၊ (ဂဏှန္တသ-ယူသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဝိဿာသံဝါ-အကျွမ်းဝင်သဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တာဝကာလိကံဝါ-အခိုက်အတန့်သော်လည်းကောင်း၊ဂဏှန္တသ-ယူသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပံသုကူလ သညာယ- ပံသုကူ အမှတ်ဖြင့်၊ ဂဏှတော- ယူသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊

သမာပေတ္တာ ဒါတဗ္ဗံ။ ။သူ၏ ပစ္စည်းကို ပြည့်စုံအောင် (ဆွမ်းရပ်သလို) ရပ်၍ ရှာပြီးလျှင် အစားပေးလိုက်ပါ-ဟူလို၊ [သမာပေတ္တာတိ-အည် (အခြားပစ္စည်းကို) သမာပေတ္တာ၊ "သမာဒါပေတ္တာ"ဟု ရှေးပါဠိရှိ၏။

ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ဥမ္မတ္တက အစရှိသည်ဖြစ်ကုန်၍၊ (ဂဏ္ဌာန္တာနံစ-ယူကုန်သောရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

အနနုညာတကရဏ-ခွင့်မပြုအပ်သော အမှုကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရသန္တကတာ-သူတစ်ပါးဥစ္စာ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟပံသုကူလသညာနံ-အကျွမ်းဝင်၍ ယူခြင်း, ပံသုကူအမှတ်သညာတို့၏၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟဏံဝါ-ကိုယ်တိုင်ယူခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟာပဏံဝါ-သူတစ်ပါးကို ယူစေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပေ၊ သဠ္ဓရိတ္တ သဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝိသန သိက္ခာပုဒ် ဝတ်ယေ-၌၊ သန္ဓံ ဘိက္ခု အနာပုစ္ဆာတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ (ပဒတ္တယံ)-ဤ၃ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ စာရိတ္တေ-စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာ၊ ဝိကာလေတိ-ကား၊ မဇ္ဈန္ဟိကာတိက္ကမတော-မွန်းတည့်လွန်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အန္ဓောအရုဏော-အရုဏ်၏အတွင်း၌၊ ဧတသ္မိံ အန္တရေ-ဤအတွင်း၌၊ ဝိကာလေဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆာမီတိဝါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နေလွဲအခါ ရွာတွင်းဝင်ခြင်းကို ပန်ကြောပါ၏ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမံ ပဝိသိဿामီတိဝါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရွာတွင်းသို့ ဝင်ပါဦးအံ့ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အနာပုစ္ဆိတ္တာ-မပန်ကြောဘဲ၊ တထာရူပေ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ အစ္စာယိကေ-အဆောတလျင်ဖြစ်စေထိုက်သော၊ ကရဏီယေ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ အသတိ-မရှိပါဘဲ၊ ပရိက္ခိတ္တဿ-ကာရံအပ်သော၊ ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပံ-အကာအရံကို၊ အတိက္ကမန္တဿ-ကျော်လွန်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိတ္တဿ-မကာရံအပ်သော၊ (ဂါမဿ-၏၊) ဥပစာရံ-ဒုတိယခဲတစ်ကျ၊ ဥပစာသို့၊ [ဒုတိယလေဍ္ဍုပါတံ ပဌမခဲတစ်ကျသည် အာရာမ်ထိုက်သော အရပ်ဖြစ်၍ ဒုတိယခဲတစ်ကျကို ဥပစာဟု ဆိုသည်၊] သြက္ကမန္တဿ-သက်ရောက်သော ရဟန်း၏၊ ပဌမပါဒေ-၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယေ-ဒုတိယခြေလှမ်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

သမ္ဘဟုလာ-များစွာသောရဟန်းတို့သည်၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကမ္မေန-အမှုကြောင့်၊ ဂါမံ-သို့ သစေပိ ပဝိသန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ဝင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-တည်း၊) သဗ္ဗေဟိ-အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ပန်ကြောရာ၏၊ [ပရိတ်ရွတ်စသော ကိစ္စကြောင့် ၅ ပါး, ၁၀ ပါး သွားရာ၌ အချင်းချင်း ပန်ကြောပါ-ဟူလို၊] တသ္မိံ ဂါမေ-ထိုပဌမရွာ၌၊ တံကမ္မံ-ထိုအမှုသည်၊ နု သမ္ဘဇ္ဇတိ-မပြီးစီး၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ အညံ ဂါမံ-အခြားတစ်ရွာသို့၊ ဂစ္ဆန္တာနံ-သွားလိုကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ-ပန်ကြောဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ [ဆက်၍ သွားဖို့ရန် အားထုတ်သော လုံ့လ ဝီရိယ မငြိမ်းသေးသမျှ ရွာပေါင်း တစ်ရာ ဆက်ကာ ဆက်ကာ သွားသော်လည်း ထပ်၍

ပန်ပြောဖွယ်မလို၊] ပန-ဆက်၊ ဥဿာဟံ-အားထုတ်ခြင်းကို၊ (ဂါမပ္ပဝိသနုဿာဟံ-ရွာသို့ ဝင်ခြင်း၌ အားထုတ်မှုကို၊) ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတွာ-ငြိမ်းစေ၍၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားကုန်စဉ်၊ အန္တရာ-ကျောင်းမရောက်မီ အကြား၌၊ အညံ ဂါမံ-အခြားတစ်ရွာသို့၊ ပဝိသိတုကာမာ-ဝင်လိုကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ-ကုန်လတ်သော်၊) အာပုစ္ဆိတဗ္ဗမေဝ-ပန်ပြောရာသည်သာ၊ ကုလယရေဝါ-အမျိုးအိမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ [မိမိ၏အမျိုးကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်, ခတ္တိယစသော အမျိုးတို့၏အိမ်၌ဟု ဆိုလိုသည်။] အာသနသာလာယဝါ-ဆွမ်းစားစရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ [ရွာတွင်းရှိ ဆွမ်းစားစရပ်၌-ဟူလို၊] ဘတ္တကိစ္စံ-ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကတ္တာ-၍၊ တေလဘိက္ခာယဝါ-ဆီကို တောင်းခံခြင်း အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ သပ္ပိဘိက္ခာယဝါ-ထောပတ်ကို တောင်းခံခြင်း အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ စရိတုကာမေန-လှည့်လည်လိုသော ရဟန်းသည်၊ ပသေ-မိမိဘေး၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ အတ္ထိ-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော-ပန်ပြောထိုက်၏၊ (ဘိက္ခုမှိ-ရဟန်းသည်၊) အသန္တေ-မရှိလတ်သော်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဂန္တွာ-သွားရာ၏၊ ဝါ-သွားကောင်း၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝိထိ-လမ်းသို့၊ သြတရိတွာ-သက်ရောက်ပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒိသွာပိ-မြင်၍လည်း၊ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ-ပန်ပြောဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ [မရှိဘူး အနေဖြင့် သွားပြီးနောက် လမ်းပေါ်ရောက်မှ ရဟန်းကို မြင်လျှင် ပန်ပြောဖွယ် မလို၊]

ပန-ဆက်၊ ဂါမမဇ္ဈေန-ရွာလယ်ဖြင့်၊ ယော မဂ္ဂေါ-အကြင်လမ်းသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တေန-ထိုလမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တသ-သွားသောရဟန်း၏၊ တေလာဒီနံ-ဆီ အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ စရိသာမိ-လှည့်လည်အုံ့၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပသေ-မိမိဘေး၌၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ဝါ-မြင်လတ်သော်၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ပန်ပြောရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ မဂ္ဂါ-သွားမြဲလမ်းမှ၊ အနောက္ကမ္မ(နဿ+ဥက္ကမ္မ)-မဖဲမူ၍၊ စရန္တသ-ဆီစသည် အလို့ငှာ လှည့်လည်သော ရဟန်း၏၊ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [ရွာလယ်လမ်းဘေးရှိ အိမ်များ၌ ဆီအလျှံခံ သွားလျှင် ပန်ပြောဖွယ် မလို၊] (မဂ္ဂါ-သွားမြဲလမ်းမှ၊) ဥက္ကမန္တသ-ဖဲသော ရဟန်း၏၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ပဌမခြေလှမ်း၌ ဒုက္ကဋ်, ဒုတိယခြေလှမ်း၌ ပါစိတ်-ဟူလို။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ ဂါမပ္ပဝေသနဝတ္ထုသို့-ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ သန္တံ ဘိက္ခုတိ-သန္တံ ဘိက္ခုဟုလည်း ဖြစ်သော၊ အနာပုစ္ဆာတိစ-လည်းဖြစ်သော၊ အညတြ တထာရူပါအစ္ဆာယိကာတိစ-လည်းဖြစ်သော၊ ဣမာ တိသော-တို့သည်၊ ဇေ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုပညပတ္တိယော-တို့တည်း၊ ပေ၊ ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ ဝိကာလသညိနော-နေလွဲအခါဟု

အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဝိသန္ဓသ)စ-ဝင်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဝေမတိ ကသ-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ပဝိသန္ဓသ)စ-လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ (ကာလေ-၌) ကာလသည်နော-နံနက်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊(ပဝိသန္ဓသ)စ)၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အစ္စာယိကေန-အဆောတလျင် ဖြစ်စေထိုက်သော၊ ကရဏီယေနဝါ-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သန္ဓ-ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းကို၊ အာပုစ္ဆိတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အသန္ဓ-ထင်ရှား မရှိသော ရဟန်းကို၊ အနာပုစ္ဆိတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိသတိ-ဝင်၏၊ အန္တရာ ရာမ,ဘိက္ခုနုပဿယ,တိတ္ထိယသေယျ,ပဋ္ဌိက္ကမနေသု-ရွာတွင်းရှိ ကျောင်းတိုက်, ဘိက္ခုနီတို့၏ကျောင်း, တိတ္ထိတို့၏အိပ်ရာနေရာ, ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်တို့တွင်၊ အညတရံဝါ-တစ်ပါးပါးသော အရပ်သို့သော်လည်း၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ တဿစ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ [ယောစမ္မ စကို ဤ၌ ရွှေ့၍ အနက်ပေး၊] ဂါမေန-ရွာဖြင့်၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တေန-ထိုရွာလမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆတော-သွားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အာပဒါသု-ဘေးတို့ကြောင့်၊ [ခြေသော့် သစ်ကျားတို့ လိုက်ခြင်း, မိုး၏ သည်းထန်စွာရွာခြင်း စသော ဘေးရန်ကြောင့်၊] (ပဝိသန္ဓသ)စ) ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ဥမ္မတ္တက အစရှိသည်ဖြစ်ကုန်၍၊ (ပဝိသန္ဓာနံ)စ-ဝင်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

သန္ဓ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အနာပုစ္ဆတာ-မပန်ပြောသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မပန်ပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်း၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ [အစ္စာယိက စသော အကြောင်း မရှိခြင်း၊]ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ ဂါမပဝိသနံ-ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-သည်၊ ကိရိယာကိရိယံ-တည်း၊ [ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းသည် ကိရိယ, မပန်ပြောခြင်းသည် အကိရိယ၊] ဣတိ-တည်း။

တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄။ သူစီယရ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ ဘေဒနမေဝ-ခွဲခြင်းသည်ပင်၊ ဘေဒနကံ-မည်၏၊ [ကပစ္စည်း သွတ္ထ၊ "ဘိဒ္ဒတေ-ခွဲခြင်း၊ ဘေဒနံ-ခွဲခြင်း"ဟု ပြုပြီး နောက် "ဘေဒနမေဝ ဘေဒနကံ"ဟု ပြု၊] အသ-ဤပါစိတ် အာပတ်၏၊ တံ-ထိုခွဲခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုပါစိတ်အာပတ် သည်၊ ဘေဒနကံ-ဟ မည်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝရူပေ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊

အန္တရာရာမ၊ပေ၊ဂစ္ဆတိ။ ။အန္တရာရာမ စသည်ကို ပြခဲ့ပြီ၊ ထိုသို့ သွားသော ရဟန်းသည် ပန်မပြောဘဲ သွားနိုင်ရုံသာမက, ခါးပန်းမပန်း, သင်္ကန်းမရုံဘဲလည်း သွားနိုင်၏ဟု ဋီကာ ဆို၏၊ သို့သော် သင်္ကန်းရုံ၍ သွားမှ သမဏသာရုပ္ပ (ရဟန်းအနေနှင့် လျောက်ပတ်မှု) ဖြစ်သည်။

[အဋ္ဌိမယ, ဒန္ဓမယ, ဝိသာဏမယ တို့ကို ဆိုသည်။] သူစိယရေ-အပ်ဘူးတို့ကို၊ ကရဏာကာရာပနေသု-ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း, သူတစ်ပါးကို ပြုစေခြင်းတို့ကြောင့်၊ ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)။ ပဋိလာဘေ ပန-ရခြင်းကြောင့်ကား၊ တံ-ထိုအပ်ဘူးကို၊ ဘိန္ဒိတ္တာ-ခွဲပြီး၍၊ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ်အာပတ်ကို၊ ဒေသေတဗ္ဗံ-ဒေသနာကြားရာ၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) သက္ကေသု-သက္ကာသု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌၊ပေ၊ ဗဟုသူစိယရေ-များသော အပ်ဘူးတို့ကို၊ ဝိညာဏနဝတ္ထုသို့-တောင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ပေ၊အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ဝိပ္ပကတံ-အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်းမှ ကင်းသောအပ်ဘူးကို၊ ဝါ-ပြု၍ မပြီးသောအပ်ဘူးကို၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ (ပရိယောသာပေတွာ)ဝါ-ပြီးဆုံးစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပရေဟိ-သူတစ်ပါးတို့ကို၊ (ပရိယောသာပေတွာ)ဝါ-ပြီးဆုံးပါစေဟု စေခိုင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ [ပရိ+အဝ+သောဓာတ်, ကာရိတ် ၂ ချက်သက်, ၁ ချက်ကို ချေ।] ပရေဟိ-တို့သည်၊ ဝိပ္ပကတံပိ-ကိုလည်း၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ (ပရိယောသာပေတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပရေဟိ-တို့ကို၊ (ပရိယောသာပေတွာ)ဝါ-ပြီးပါစေဟု စေခိုင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ လဘန္တိသ-ရသောရဟန်း၏၊ စတုက္ကပါစိတ္တိယံ-၄ ချက်အတိုင်း အရှည်ရှိသော ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)။

အညသ-အခြားသူ၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ကရဏာကာရာပနေသု-ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း, သူတစ်ပါးကို ပြုစေခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အညေန-အခြားသူသည်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော အပ်ဘူးကို၊ ပဋိလဘိတ္တာ-ရ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇနေ-သုံးစွဲခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ-သည်၊ (ဟောတိ)။ ဂဏ္ဍိကေ-ကမ္မတ်သီးလည်းကောင်း၊ ဝါ-အနားပတ်သီးလည်းကောင်း၊ [ဣတိ၌စပ်।] အရဏိကေ-ပွတ်နှိပ်လေးလည်းကောင်း၊ [အရဏိဓနုကေဟု ဖွင့်၏၊ မီးထွက်အောင် ပွတ်ရာ၌ နှိပ်သောလေး।] ဝိဓေ-ခါးပန်းဘီလည်းကောင်း၊ [ဝိဓေတိ, ဝေဓနကေ-ဖောက်ထွင်းအပ်သော ခါးပန်းသီး।] အဠုနိယာ-မျက်စဉ်းဘူးလည်းကောင်း၊ အဠုနိသလာကာယ-မျက်စဉ်းတံလည်းကောင်း၊ ဝါသိဇဋ္ဌေ-ပဲခွပ်ရိုးလည်းကောင်း၊ [ဝါသိဇဋ္ဌေတိ-ဝါသိဒဏ္ဍကေ।] ဥဒကပုဉ္ဆနိယာ-ရေသုတ်ပုဝါလည်းကောင်း၊ [ရေသုတ်ပုဝါ၏ အရိုးကို ဆိုဟန်တူသည်။] ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတေသု-ဤဝတ္ထုတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခု သော ဝတ္ထုကို၊ အဋ္ဌိအာဒိဟိ-အရိုးအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကရောန္တသ-ပြုသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒိနံ-ကုန်၍၊ (ကရောန္တာနံ)စ-ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ သူစိယရတာ-အပ်ဘူး၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌိမယာဒိတာ-အဋ္ဌိမယ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့် ဒန္ဓမယ, ဝိသာဏမယတို့ကို ယူ।] အတ္တနော-၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ကရဏံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေ၍၊ ဝါ-ပြုပေးပါဟု စေခိုင်း၍၊ ပဋိလာဘောဝါ-ရခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ မဗ္ဗ သိက္ခာပုဒ် ပဗ္ဗမေ-၌၊ မဗ္ဗန္တိ-ကား၊ မသာရကာဒီသု-မသာရကာ အစရှိသော ညောင်စောင်းတို့တွင်၊ [အာဒိဖြင့် ကုဋိရပါဒ စသော ကျန် ၃ ပါးကို ယူ၊ "ကုဋိရပါဒေ! အာဟစ္စ, ပါဒေါစေဝ မသာရကော၊ စတ္တာရော ပုန္ဓိကာပဒ္ဒေါ, "တိမေ မဗ္ဗန္တရာ သိယုံ" အာဘိဓာန် ၃၁၀၊ အနက်ကို ထိုနိသယ၌ ရှု] အညတရံ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောညောင်စောင်းကို၊ (ကာရယမာနေန)၊ ပိဋ္ဌမိ-အင်းပျဉ်ကိုလည်း၊ တာဒိသမေဝ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော အင်းပျဉ်ကိုပင်၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုအင်းပျဉ်သည်၊ မဗ္ဗောဝိယ-ညောင်စောင်းသည်ကဲ့သို့၊ အတိဒီယံ-အလွန်ရှည်သည်လည်းကောင်း၊ အာသန္ဒီကောဝိယ-ပမာဏထက် လွန်သော အခြေရှိသော မြင့်ခုံသည်ကဲ့သို့၊ [အာသန္ဒီ ပိဋ္ဌန္တရေ မတာ-အာဘိဓာန် ၃၁၁၊] သမံ-အညီအမျှ၊ စတုရဿံ-လေးထောင့်သည်လည်းကောင်း၊ နု ဟောတိ-မဟုတ်၊ ဆေဒနကံ-ဆေဒနကသည်၊ ဘေဒနကသဒိသမေဝ-ဘေဒနကနှင့် တူသည်သာ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဥစ္စေ-မြင့်သော၊ မဗ္ဗေ-ညောင်စောင်း၌၊ သယနဝတ္ထုသို့-အိပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပမာဏိကံ-ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို၊ ကရောန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ-ပမာဏထက်လွန်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို၊ လဘိတ္တာ-ရ၍၊ ဆန္ဒိတ္တာ-ဖြတ်၍၊ (ပရိဘုဉ္ဇန္တသ)၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် မြှုပ်အပ်သော်၊ ပမာဏမေဝ-ပမာဏအတိုင်းသာ၊ ဥပရိ-မြေပေါ်၌၊ ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ ဧဝံ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နိခဏိတ္တာဝါ-တူးမြှုပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ [ရှည်သော အခြေကို မဖြတ်လိုလျှင် မြေ၌ တွင်းတူး၍ မြှုပ်ပါ၊ ထိုသို့ မြှုပ်ရာ၌ တွင်းအပေါ်မှာ လက် ၈ သစ်ပမာဏရှိရုံသာ ချန်ရမည်-ဟူလို၊] ဥတ္တာနံ-ပက်လက်၊ ကတ္တာဝါ-ပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ [ခြေထောက်ဘက်ကို အပေါ်က ထား၍ အပေါင် အထက်က ထိပ်ဘက်ကို အောက်ထားပါ-ဟူလို၊] အဋ္ဌက်-ငြမ်းစင်ကို၊ ပန္ဓိတ္တာ-ဖွဲ့၍သော်လည်းကောင်း၊ [ခုတင်ကို အပေါ်မြှောက်၍ ထုပ်-လျှောက်ပေါ်၌ တင်ကာ,(လယ်ယာ၌ လင့်စင်ထိုးသကဲ့သို့) ငြမ်းစင်လုပ်၍-ဟူလို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ တုလာသယ်ာ ဌေ ဌပေတ္တာ အင်္ဂ ကတ္တာ၊] ပရိဘုဉ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒိနံ-နှ၍၊ (ပရိဘုဉ္ဇန္တာနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပမာဏာတိက္ကန္တမဗ္ဗပိဋ္ဌတာ-ပမာဏကို လွန်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ကရဏံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကာရာပေတ္တာ-၍၊ ပဋ္ဌိလာဘောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ဒွေ-ဤ၂ပါးတို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဂ်ါနိ-အင်္ဂါတို့တည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော အစီအစဉ်သည်၊ သူစိယရသိက္ခာပဒသဒိသမေဝ-သူစိယရသိက္ခာပုဒ်၏အစီအစဉ်နှင့် တူသည်သာ၊ [ရှေ့၌ ပြအပ်ခဲ့သော စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်နှင့် တူသည်သာ၊] ဣတိ-တည်း။ ။ပဗ္ဗမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ တူလောနဒ္ဓ သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ ဇတ္ထု-ဤ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၌၊ သြနဒ္ဓ-မြေးယှက်အပ်သော၊ တူလ-လဲသည်၊ (အတ္ထိ-၏။) ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဝါ-ထိုသို့ မြေးယှက်အပ်သော လဲရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ-ထိုညောင်စောင်းအင်းပျဉ်သည်၊) တူလောနဒ္ဓ-မည်၏၊ စိမိလိက-အဝတ်ကြမ်းကို၊ ပတ္ထရိတ္တာ-ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ပေါ်၌ ဖြန့်ခင်း၍၊ တူလ-လဲကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်၍၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ စိမိလိကာယ-အဝတ်ကြမ်းတစ်ခုဖြင့်၊ သြနဒ္ဓ-ဖွဲ့အပ်သော၊(မဇ္ဈဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ပိဋ္ဌဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [မဇ္ဈ ပိဋ္ဌတို့အပေါ်၌ အဝတ်ဖြန့်ခင်း, ထိုအဝတ်၌ လဲ ဝါဂွမ်းတို့ကို ဖြန့်, ထိုအပေါ်၌ ထပ်၍ အုပ်လျက် မွေ့ရာချုပ်ခြင်းမျိုးကို ဆိုသည်၊ မွေ့ရာသည် ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်နှင့် တွဲ၍ မနေ၊ ဤအခင်းကား ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်နှင့် တွဲနေ၏။] ဥဒ္ဒါလနက်-ဥဒ္ဒါလနကသည်၊ ဘေဒနကသဒိသမေဝ-ဘေဒနကနှင့် တူသည်သာ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ တူလောနဒ္ဓ-ဖွဲ့အပ်သော လဲရှိသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို၊ ကာရာပနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အာယောဂေ-အာယောဂပတ်၌လည်းကောင်း၊ ကာယပန္ဓနေ-ခါးပန်းကြိုး၌လည်းကောင်း၊ အံသ ပဒ္ဓကေ-ပခုံးလွယ်၌လည်းကောင်း၊ ပတ္တတ္ထဝိကာယ-သပိတ်အိတ်၌လည်းကောင်း၊ ပရိဿာဝနေ-ပုဝါရေစစ်၌လည်းကောင်း၊ ဗိမ္ဗောဟနေ-ခေါင်းအုံး၌လည်းကောင်း၊ (တူလောနဒ္ဓ-ကို၊ ကတ္တာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကာရာပေတ္တာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) အညေန-အခြားသူသည်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော၊ တူလောနဒ္ဓ-မြေးယှက်အပ်သော လဲရှိသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို၊ ပတိလဘိတ္တာ-၍၊ ဥဒ္ဒါလေတ္တာ-ထုတ်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ-သုံးစွဲသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ပရိဘုဉ္ဇန္တာနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)။

စ-ဆက်၊ ဇတ္ထု-ဤအာယောဂပတ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဗိမ္ဗောဟနံ-ခေါင်းအုံးသည်, သီသပွမာဏမေဝ-ဦးခေါင်းပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံးသည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ယသ-အကြင်ခေါင်းအုံး၏၊ ဝိတ္ထာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဝါ-အနံအားဖြင့်၊ တီသု-ကုန်သော၊ ကောဏေသု-အထောင့်တို့တွင်၊ ဒ္ဝိန္နံ-၂ ထောင့်တို့၏၊ အန္တရံ-အကြားသည်၊ ဝိဒတ္ထိ-တစ်ထွာသည်လည်းကောင်း၊ စတုရင်္ဂုလ-လက် ၄ သစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ မုဋ္ဌိရတနံ-တစ်ဟောင်တောင်ဆုပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒီယသော-အလျားအားဖြင့်၊ ဒီယမုရတနံ ဝါ-အခွဲအားဖြင့်

တီသု ကောဏေသု၊ ပေ၊ ဒ္ဒီရတနံ။ ။ရှေးက ၄ ထောင့်အမြင့် ခေါင်းအုံး၌ ထိပ်ပိတ်ပါ၏၊ ခေါင်းအုံးချုပ်မည့် ထိပ်ပိတ်လေးထောင့် အဝတ်ကို ထောင့်ဖြတ်ထပ်လိုက်လျှင် ၃ထောင့်ဖြစ်၏၊ ထို ၃ ထောင့်တွင် ၂ ထောင့်၏အကြား၌ တိုင်းထွာလျှင် ၁ ထွာနှင့်လက် ၄ သစ်ကျယ်၏၊ ထို ၃ ထောင့်ကို ထောင့်ဖြတ် အလယ်က တိုင်းလျှင် တောင်ဆုပ်ကျယ်၏၊ အလျားအားဖြင့်ကား တစ်တောင့်ထွာ ဖြစ်စေ, ၂ တောင် ဖြစ်စေ ရှည်လျား၏၊ ဤ ခေါင်းအုံးသည်

၂ တောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်တောင့်ထွာသည်လည်းကောင်း၊ ဒွိရတနံဝါ-၂ တောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-ရှိ၏။) (တံ-ထိုခေါင်းအုံးသည်၊) သီသပ္ပမာဏံ နာမ-ဦးခေါင်းပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံးမည်၏။ တူလောနဒ္ဓ မဉ္စပိဋ္ဌတာ-မြေးယှက်အပ်သော လဲရှိသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ကရဏံဝါ-ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ကာရာပေတွာ-သူတစ်ပါးကို ပြုစေ၍၊ ပဋိလာဘောဝါ-ရခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ နိသီဒနန္တိ ဇတံ-နိသီဒနံဟူသော အမည်သည်၊ သန္ထတသဒိသံ-သန္ထတနှင့်တူစွာ၊ သန္ထရိတွာ-ဖြန့်ခင်း၍၊ (သုံးစွဲ ရာ၌ ဖြန့်ခင်း၍)၊ ကေသို့ အန္တေ-တစ်ခုသော အနံစွန်း၌၊ သုဂတဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏံ-ဘုရားရှင်၏ တစ်ထွာပမာဏရှိသော အရပ်ကို၊ ဒွိသုဠာနေသု-၂ ဠာနတို့၌၊ ဟာလေတွာ-ခွဲ၍၊ ကတာဟိ-ပြုအပ်ကုန်သော၊ တီဟိ-၃ ခုကုန်သော: ဒသာဟိ-အမြီတ်အဆာတို့နှင့်၊ ယုတ္တာသ-ယှဉ်သော၊ ပရိက္ခာရသ-ပရိက္ခရာ၏၊ နာမံ-တည်း၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ အပ္ပမာဏိကာနိ-ပမာဏမရှိကုန်သော၊ နိသီဒနာနိ-နိသီဒိုင်တို့ကို၊ ဓာရဏဝတ္ထုသို့-ဆောင်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဒသာ ဝိဒတ္ထိတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤပညတ်သည်၊ ဘွေ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ-အသာဓာရဏပညတ်တည်း။

ပမာဏိကံဝါ-ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော နိသီဒိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥိနကံဝါ-ပမာဏအောက် ယုတ်လျော့သော နိသီဒိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောန္တသ-လည်းကောင်း၊ အညေန-အခြားသူသည်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ-ပမာဏကို လွန်သောနိသီဒိုင်ကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဝိတာနာဒိသု-ဗိတာန် အစရှိသည်တို့တွင်၊ (အာဒိဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ လာသော ဘူမတ္ထရဏ စသည်ကို ယူ၊) ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးကို၊ ကရောန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ကရောန္တာနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ နိသီဒနသ-၏၊ ပမာဏာတိက္ကန္တတာ-ပမာဏကို လွန်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ကရဏံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

အကြီးဆုံး သီသပ္ပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံးတည်း၊ ထို့အောက် ငယ်ခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိပါ။ [လည်ပင်းနှင့်တကွ ဦးခေါင်းထားလောက်သည်ကို "သီသပ္ပမာဏ"ဟု ဆိုသည်၊ သီသပ္ပမာဏံ နာမ-ယတ္ထ ဂီဝါယ သဟ သကလ သီသ ဌပေတုံ သက္ကာ၊-သေနာသနက္ခန္ဓက,ဝိမတိဋ္ဌီကာ။]

၈။ ကဏ္ဍပ္ပဋိဗာဒီ သိက္ခာပုဒ် အဌမေ-၌၊ ကဏ္ဍပ္ပဋိဗာဒိန္တိ-ကား၊ အဓောနာဘိ-ချက်၏ အောက်၌လည်းကောင်း၊ ဥဇ္ဇဂဏ္ဍုမဏ္ဍလ-ပုဆစ်ဒူးဝန်း ၂ ဖက်၏ အထက်၌လည်းကောင်း၊ [ကဏ္ဍပိဋ္ဌကအဿာဝ ထုလ္လကစ္ဆာဟာဓာနံ-ယားနာ, သွေးစုနာ, အရည်ယိုသောအနာ, အိုင်းအနာတို့ကို၊ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ-ဖုံးလွှမ်းခြင်း အကျိုးငှာ၊ အနုညာတံ-သော၊ စီဝရံ-ကို၊ (ကာရယမာနေနၖ၌စပ်၊) (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊အပ္ပမာဏိကာယော-ပမာဏနှင့်မယှဉ်ကုန်သော၊ ကဏ္ဍပ္ပဋိစ္ဆာဒိကာယော-အနာလွှမ်းသက်နှံးတို့ကို၊ ဓာရဏဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပေ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ကဏ္ဍူ၊ပေ၊ဓာရဏံ။ ။ကဏ္ဍူတို့ ကစ္ဆ-ယားနာ၊ ပိဋ္ဌကာဒိ လောဟိတတုဏ္ဍိကာ-အဖျားၨ သွေးရှိသော၊ သုခုမပိဋ္ဌကာ-သေးငယ်သော အဖုနာ (သွေးစုနာ)၊ အဿဝေါတိ အရိသ-ဒူလာမြင်းသရိုက်နာ (လိပ်ခေါင်းထွက်နာ)၊ ဘဂန္ဒရ-ဘဂန္ဒိုရ်နာ (ဂရင်ဂျိုနာ)၊ မဓုမေဟာနံ-ဆီးချိုနာတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ အသုစိပဋ္ဌရဏ်-မစင်ကြယ်သော အရည်ကို သွန်ချတတ်သော အနာတည်း၊ ထုလ္လကစ္ဆာဟာဓော (ထုလ္လကစ္ဆ+အာဟာဓော)တို့ မဟာပိဋ္ဌကာဟာဓော ဝုစ္စတိ-ကြီးစွာသော အိုင်းအနာ (ဝဲကြီးနာ)ကို ဆိုအပ်၏။ - ဋီကာ။

၉။ ဝဿိကသာဋိက သိက္ခာပုဒ် နဝမ်-ကို၊ ပေ၊ အပ္ပမာဏိကာယော-ပမာဏနှင့် မယှဉ်ကုန်သော၊ ဝဿိကသာဋိကာယော-မိုးအခါ၌ သုံးစွဲအပ်သော သက်နှံးတို့ကို၊ ဝါ-မိုးရေခံသက်နှံးတို့ကို၊ ဓာရဏဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဇတ္ထ-၌၊ သေသံ-သော၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ နိသိဒနေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ၊ ဣတိ-တည်း။

နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ နဒ္ဓေရဏ သိက္ခာပုဒ် ဒသမံ-ကို၊ပေ၊ သုဂတစီဝရပ္ပမာဏံ-ဘုရားရှင်၏သက်နှံးတော် ပမာဏရှိသော၊ စီဝရံ-ကို၊ ဓာရဏဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ နိသိဒနေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

နဝမော-သော၊ ရတနဝဂ္ဂေါ-တည်း။

ကခ်ါဝိတရဏီယာ-ကခ်ါဝိတရဏီမည်သော၊ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ-ပါတိမောက်၏အဖွင့်၌၊ သုဒ္ဓပါစိတ္တိယဝဏ္ဏနာ-သုဒ္ဓပါစိတ်အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

ပါဋိဒေသနီယအခန်း

ပဌမ ပါဋိဒေသနီယ ပါဋိဒေသနီယေသု-ပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ပဌမေ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌၊ အန္တရယရံပဝိဋ္ဌာယာတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏၊ (ဟတ္ထတော၌ စပ်၊) ဝါ-ထိုရဟန်းမသည်၊ (ဒဒမာနာယ၌ လက္ခဏဝန္တစပ်၊) အန္တရာရာမာဒီသု-ရွာတွင်းရှိကျောင်းတိုက် အစရှိသည်တို့၌၊ ဌတ္ဝာ-တည်၍၊ ဒဒမာနာယ-ပေးလတ်သော်၊ (တစ်နည်း) ဒဒမာနာယ-ပေးသော၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ (ရဟန်းကိုယ်တိုင်-ဟူလို၊) ရထိကာဗျူဟာသိယ်ဋ္ဌက ယရာနံ-ရထားသွားလောက် ထုတ်ချင်းပေါက်လမ်းရှည်, ထုတ်ချင်းမပေါက်သော လမ်းတို, လမ်းဆုံလမ်းမ, လူနေအိမ်တို့တွင်၊ အညတရသို့-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဌိတောပိ-တည်လျက်လည်း၊ သစေ ဂဏှာတိ-အကယ်၍ ခံယူအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။ [ဤသိက္ခာပုဒ်နှင့်စပ်သော ဒုက္ကဋ် အာပတ်အပြစ် မရှိ-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမသည်၊ ရထိကာဒီသု-တို့၌၊ ဌတ္ဝာ-၍၊ ဒဒမာနာယ-သော်၊ ရထိကာဒီသု ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရာရာမာဒီသု ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဌတ္ဝာပိ-လည်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အာမိသံ-ကို၊ အဗ္ဗောဟရဏတ္ထာယ-စားမျိုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂဏှတော-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-၌၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။) အဗ္ဗောဟာရေ အဗ္ဗောဟာရေ-စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း၌၊ ပါဋိဒေသနီယံ-ပါဋိဒေသနီယအာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ တဿ- ထို ပါဋိဒေသနီယအာပတ်၏၊ ဒေသေတဗ္ဗာကာရော- ပြောပြထိုက်ပုံ အခြင်းအရာကို၊ ဝါ-ဒေသနာကြားထိုက်ပုံ အခြင်းအရာကို၊ ဂါရယ္ဟံ အာဝုသောတိ အာဒိနာ-ဂါရယ္ဟံ အာဝုသော အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ သိက္ခာပဒေ-၌၊ ဒဿိတောယေဝ-ပြတော်မူအပ်ပြီးပင်တည်း။

အန္တရယရ။ ။ရထိကာ-မြင်းရထား စသည် သွား၍ ဖြစ်လောက်သော ထုတ်ချင်းပေါက်လမ်းရှည်၊ ပါဋိတော်၌ "ရထိကာ"ဟု ရှိ၏။ ["ရထသမ္ဗန္ဓသော ရထိကာ"ဟု ပြု။] ဗျူဟ-ထုတ်ချင်းပေါက် မဟုတ်ဘဲ သွားလမ်းကိုပင် ပြန်၍ ထွက်ရသော လမ်းတို၊ သိယ်ဋ္ဌက-သုံးလမ်း လေးလမ်းဆုံရာ လမ်းခွ၊ ယရ-အိမ်၊ ဤအားလုံးကို "အန္တရယရ"ဟု ခေါ်သည်၊ အန္တရာရာမ စသည်တို့ကား အန္တရယရ၌ မပါဝင်ကြ။

သစေ ၊ပေ၊ ဒေါသော နတ္ထိ။ ။"အန္တရယရံ ပဝိဋ္ဌာယ"ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ဘိက္ခုနီက အန္တရယရ၌ ဝင်၍ ပေးခြင်းသာ လိုရင်း ဖြစ်၏။ ဘိက္ခုက အန္တရယရ၌ ခံယူခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် "သစေ၊ပေ၊နတ္ထိ"ဟု မိန့်သည်။ [အန္တရာရာမာဒီသု၌ အာဒိဖြင့် ဘိက္ခုနုပဿယ, တိတ္ထိယသေယျ, ပဋိဂ္ဂဟဏတို့ကို ယူ။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ အာမိသံ-အာမိသကို၊ ပဋိဂ္ဂဟဏာဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ, အနာဏတ္တိကံ၊စ-ဆက်၊ဧတံ-ဤပဌမပဋိဒေသနီယ သိက္ခာပုဒ်သည်၊(အသာဓာရဏပညတ္တိ-အသာဓာရဏပညတ်သည်လည်းကောင်း၊ အနာဏတ္တိကံ-အနာဏတ္တိကသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊) ယထာ-သို့၊ တထာ-တူ၊ သေသာနိပိ-ကြွင်းသော ပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်း၊ (အသာဓာရဏပညတ္တိယော-တို့သည်လည်းကောင်း၊ အနာဏတ္တိကာနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊) တိကပါဋိဒေသနီယ-၃ ချက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပါဋိဒေသနီယအာပတ်တည်း၊ ယာမကာလိကာဒီသု-တို့၌၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ-၌လည်းကောင်း၊ အလ္လောဟရဏေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဧကတော ဥပသမ္မန္နာယ-တစ်ဖက်သောဘိက္ခုနိသံယာ၌ ပဋ္ဌင်းပြုပြီးခါစ ရဟန်းမ၏၊(ဟတ္ထတော-မှ၊) ယာဝကာလိကေပိ-ယာဝကာလိကကိုခံယူခြင်း၌သော်မှလည်း၊ တထေဝ-ထို့အတူ ဒုက္ကဋ်အာပတ်ပင်တည်း၊ [ယာမကာလိက စသည်ကို ခံယူခြင်း၌ ဒုက္ကဋ် ဖြစ်ကြောင်းမှာ ဆိုဖွယ်မလိုဟု ပိဖြင့် ဂရဟာပြု၊] ဥတိကာယ-ဆွေမျိုးတော်သော ဘိက္ခုနီမ၏၊(ဟတ္ထတော-မှ၊) အညာတိကသည်ဝေမတိကာနမ်ပိ-အညာတိကသည်၊ ဝေမတိကရဟန်းတို့၏လည်း၊ (ပဋိဂ္ဂဟဏော-၌၊) ဧသေဝ နယော၊ [ဒုက္ကဋ်ပင်-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ (ဥတိကာယ-ဆွေမျိုးတော်သော ရဟန်းမ၏၊ ဟတ-တော-မှ၊) ဥတိကသည်နော-ဆွေမျိုးတော်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဂဟေတ္တာ-ခံယူ၍၊ ပရိဘုဥ္ဇန္တသ-သုံးဆောင်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဥတိကာယ-ဆွေမျိုးတော်သော ရဟန်းမကို၊ ဒါပေန္တိယာ ဝါ-ပေးစေသော ရဟန်းမ၏သော်လည်းကောင်း၊ [ကိုယ်တိုင် မပေးဘဲ ရဟန်း၏ဆွေမျိုးတော်သော ရဟန်းမကို အပေးခိုင်းသော ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမ-ဟူလို။] ဥပနိက္ခိပိတ္တာ-အနီး၌ ချထားပြီး၍၊ ဝါ-ပြီးမှ၊ ဒဒမာနာယဝါ-ပေးသောရဟန်းမ၏သော်လည်းကောင်း၊ (ဟတ္ထတော-မှ၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ ပရိဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ယာ-အကြင် ရဟန်းမသည်၊ [ယာ စမ္ပ စကို တသ၌ ရွှေထိုင်စေ၊] အန္ဓရာရာမဘိက္ခုနုပဿယတိတ္ထိယသေယ္ယ ပဋိဂ္ဂမနေသု-တို့၌၊ ဌတ္တာ-တည်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမတော-ရွာမှ၊ ဗဟိ-ပြင်ပသို့၊ နီဟရိတ္တာဝါ-ထုတ်ဆောင်၍သော်လည်းကောင်း၊ ယာမကာလိကာဒီနိ-တို့ကို၊ ပစ္စယေ-ပိပါသဂေလညအကြောင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ပရိဘုဥ္ဇ-သုံးဆောင်ပါလေလော့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ လျှောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒေတိ-ပေး၏၊ တသာ စ-ထို ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ သိက္ခမာနသာမဏေရိနဿ-သိက္ခမာန်, သာမဏေမတို့၏လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထတော ဂဟေတ္တာ, ပရိဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ဥမ္မတ္တက အစရှိသည် ဖြစ်ကုန်၍၊ (ပရိဘုဥ္ဇန္တာနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပန္နတာ-နှစ်ဖက်သော သံယာ၌ ပြည့်စုံသောရဟန်းမ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အညာတိကတာ-ဆွေမျိုးမတော်သူ၏

အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အန္တရယရေ-ရှာတွင်း၌၊ ဌိတာယ-တည်သော ရဟန်းမ၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ သဟတ္ထာ-မိမိလက်ဖြင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-ခံယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ယာဝ ကာလိကတာ-က၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဗ္ဗောဟရဏံ-စားမျိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ပဉ္စ-တို့သည်၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဒုတိယ ပါဋိဒေသနီယ ဒုတိယေ-ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဣဓ သူပန္တိအာဒိ-ဣဓ သူပံ အစရှိသောစကားသည်၊ ဝေါသာသနာကာရဒဿနံ-စီမံပုံအခြင်းအရာကို ပြကြောင်းစကားတည်း၊ အပသက္ဂ တာဝ ဘဂိနီတိအာဒိ-အပသက္ဂ တာဝ ဘဂိနီ အစရှိသော စကားသည်၊ အပသာဒေတဗ္ဗာကာရဒဿနံ-တားမြစ်ထိုက်ပုံ အခြင်းအရာကို ပြကြောင်းစကားတည်း၊ တတြ-ထို အပသက္ဂ တာဝ ဘဂိနီ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-

တည်း၊ ဧကေနာပိ-တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းသည်၊ အနုပသာဒိတေ-မတားမြစ်အပ်သော်၊ အဗ္ဗောဟရဏတ္ထာယ-ငှာ၊ အာမိသံ-ကို၊ ဂဏှန္တာနံ-ခံယူကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-၌၊ ဒုက္ကဋံ၊ အဗ္ဗောဟာရေ အဗ္ဗောဟာရေ-တိုင်း၌၊ ပါဋိဒေသနီယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ (အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။)

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ ဝေါသာသန္တိယာ-စီမံလတ်သော်၊ နှ နိဝါရဏဝတ္ထုသို့-မတားမြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ တိက ပါဋိဒေသနီယံ၊ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယ-သည်၊ ဝေါသာသန္တိယာ-သော်၊ နှ နိဝါရေန္တသ-မတားမြစ်သော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ-သိက္ခမာန်,သာမဏေမ၌၊ ဥပသမ္ပန္နသညိနော-ရဟန်းမဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (နှ နိဝါရေန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဝေမတိကသ-၍၊(နှ နိဝါရေန္တသ)စ-၏လည်းကောင်း၊ တထာ-ထို့အတူ ဒုက္ကဋ်အာပတ်တည်း၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ (အနုပသမ္ပန္နာယ-၌၊) အနုပသမ္ပန္နသညိနော-ဖြစ်၍၊(ပဋိဂ္ဂဟေတွာ,ဘုဥ္ဇန္တသ-လည်းကောင်း၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ [ပဋိဂ္ဂဟေတွာ, ဘုဥ္ဇတိ၌ စပ်] အတ္တနော-မိမိဟူသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဒါပေန္တိယာဝါ-ပေးစေသော်လည်းကောင်း၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဒေန္တိယာ ဝါ-ပေးသော်လည်းကောင်း၊ ယံ-အကြင် ထမင်း စသည်ကို၊

အတ္တနော ဘတ္တံ။ ။ဘိက္ခုနီက မိမိပိုင်ဘတ်ကို ပေးစေရာ၌ ခံယူသော ရဟန်းမှာ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော်လည်း ရှာတွင်းဖြစ်၍ ရှေ့သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်သည်။

အညေသံ ဘတ္တံ ဒေန္တိယာ။ ။ဘိက္ခုနီက အခြားလူတို့၏ ဘတ်ကို ကိုယ်တိုင်ပေးစဉ် ခံယူသော ရဟန်းမှာ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်ရုံသာမက ရှေ့သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်လည်း အာပတ်မသင့်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-ဘိက္ခုနီ၏ စီမံခြင်းမဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်ပေးခြင်းဖြစ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း, ဘိက္ခုနီ၏ ကိုယ်ပိုင် မဟုတ်သောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

နဒီနှုန်-မပေးအပ်သေး၊ တံ-ထိုထမင်းစသည်ကို၊ ဒါပေန္တိယာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ-အကြောင်ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ နဒီနှုန်-သေး၊ တတ္ထ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌၊ (ဒါပေန္တိယာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ သမကံ-အညီအမျှ၊ ဒါပေန္တိယာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သိက္ခမာနာယ-သည်၊ ဝေါသာသန္တိယာ ဝါ-စီမံသော်လည်းကောင်း၊ သာမဏေရိယာ-သည်၊ ဝေါသာသန္တိယာ-သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-ခံယူ၍၊ ဘုဥ္ဇတိ-၏၊ တဿစ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပဠဘောဇနာနိ-တို့ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ယာဂု ခဲဖွယ် သစ်သီးကြီးငယ်တို့၌၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ဘုဥ္ဇန္တာနံ) စ-လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပန္နတာ-လည်းကောင်း၊ ပဠဘောဇနတာ-လည်းကောင်း၊ အန္တရယရေ-၌၊ အနုညာတပဋိကာရတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အပြားမှ၊ အညထာ-တစ်ပါးသောအားဖြင့်၊ ဝေါသာသနာ-စီမံခြင်းလည်းကောင်း၊ အနိဝါရဏာ-မတားမြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အဗ္ဗောဟာရဏံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

တတိယ ပါဋိဒေသနီယ တတိယေ-၌၊ သေက္ခသမ္မတာနိတိ-ကား၊ လဒ္ဓသေက္ခသမ္မုတိ ကာနိ-ရအပ်သော သေက္ခသမ္မုတိရှိကုန်သော၊(ကုလာနိ၌စပ်၊) ပုဗ္ဗေ အနိမန္တိတောတိ-ကား၊ ယရူပစာရောဂ္ဂမနတော-အိမ်၌ ဥပစာသို့ ကပ်ရောက်ရာအခါမှ၊ ပဌမတရံ-ရှေးဦးစွာ၊ [တရပစ္စည်း အနက်မရှိ, သွတ္ထ၊] ဥပစာရံ-အိမ်၏ ဥပစာသို့၊ အနောဂ္ဂမန္တေယေဝ-မသက်ရောက်သေးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အနိမန္တိတော-မပင့်ဖိတ်အပ်ဘဲ၊ (ခါဒေယျ ဝါ ဘုဥ္ဇေယျဝါ၌ စပ်၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပိဏ္ဍာယ-ဌာ၊ စရိတုံ-ဌာ၊ သဂ္ဂေါ တိ-၏၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်၊) အဂိလာနော နာမ-မည်၏၊ ပါဋိဒေသနီယန္တိ-ကား၊ ယရူပစာရံ-အိမ်၏ ဥပစာသို့၊ ဩက္ကမိတွာ-သက်ရောက်၍၊ အာမိသံ-ကို၊ ဂဏှန္တသ-၏၊ ပဋိဂ္ဂဟဏော-၌၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုအာမိသကို၊ ဂဟေတွာ-ပြီး၍၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-၏၊ အဗ္ဗောဟာရေ အဗ္ဗောဟာရေ-၌၊ ပါဋိဒေသနီယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-အသာဓာရဏဝိနိစ္ဆယ အပြီးတည်း၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊မတ္တံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ နဇာနိတွာ-မသိမူ၍၊ ပဋိဂ္ဂဟဏဝတ္ထုသို့ ပညတ်၊ ပန-ဆက်၊ ပုဗ္ဗေ အနိမန္တိတော - ပုဗ္ဗေ အနိမန္တိတောဟူသော ပညတ်လည်းကောင်း၊ အဂိလာနော-အဂိလာနောဟူသော ပညတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာ ဒွေ-ဤ၂ပါးတို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုပညတ္တိယော-အနုပညတ်တို့တည်း၊

သေက္ခသမ္မတာနိ၊ ၊သဒ္ဓါတရား အားကြီး၍ ဥစ္စာ နည်းပါးသော အမျိုးကို (လာသမျှ ရဟန်းအား လှူနေလျှင် သိပ်ဆင်းရဲသွားမည် စိုးသောကြောင့်) သေက္ခမျိုးဟု ဥ တို့ဒုတိယ ကမ္မဝါစာဖြင့် သမုတ်ထားရသည်။ [သေက္ခ ဣတိ+သမ္မုတိ သေက္ခသမ္မုတိ၊ လဒ္ဓါ+သေက္ခ သမ္မုတိ ယေဟိတိ လဒ္ဓသေက္ခသမ္မုတိကာနိ။]

တိကပါဠိဒေသနီယံ-တည်း၊ ယာမကာလိကာဒီသု-တို့၌၊ ပဋိဂ္ဂဟဏောပိ-၌လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓေါဟာရေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အသေက္ခသမ္မတေ-သေက္ခဟု မသမုတ်အပ်သော အမျိုး၌၊ သေက္ခသမ္မတသညိနော-သေက္ခဟု သမုတ်အပ်သော အမျိုးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-လည်းကောင်း၊) ဝေမတိကဿ-၍၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ဘုဥ္ဇန္တသ) စ-လည်းကောင်း၊ တထာ-ထို့အတူ ဒုက္ကဋ်အာပတ်တည်း။

ပန-ကား၊ (အသေက္ခသမ္မတေ-၌၊) အသေက္ခသမ္မတသညိနော-တ ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-လည်းကောင်း၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ [ယော စမှ စကို တသနောင် ရွှေ့ထိုင်စေ၊] ပုဗ္ဗေ-၌၊ နိမန္တိတော-သည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဂိလာနော-မကျန်းမာသည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဘိက္ခု-ကို၊ ဂဏ္ဍာတိ-၏၊) အညဿ ဝါ-အခြားသူ၏မူလည်း၊ [သေက္ခသမ္မတအမျိုး မဟုတ်သူ၏-ဟူလို၊] တေသံ-ထိုသေက္ခသမ္မတအမျိုးတို့၏၊ ယရေ-၌၊ ပညတ္တံ-တည်ထားအပ်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဂဏ္ဍာတိ၊ (တဿစ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ယဿ-အကြင်ရဟန်းအား၊ [ယဿ စမှ စကိုလည်း တဿနောင် ရွှေ့ထိုင်စေ၊] ယရတော-မှ၊ နီဟရိတွာ-၍၊ အာသနသာလာဒီသု ဝါ-ဆွမ်းစားစရပ် အစရှိသည်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ [ဌပိတံ ဒေန္တိ၌စပ်၊ အိမ်မှ ထုတ်၍ ဆွမ်းစားစရပ်, ကျောင်းစသည်၌ ထားအပ်သော ဆွမ်းကို ပေးလျှသည်၊] ဘိက္ခု-ကို၊ အဒိဿွာ-မမြင်မူ၍၊ ဝါ-မမြင်မီ၊ ပဌမံယေဝ-လျှင်၊ နီဟရိတွာ-အိမ်မှ ထုတ်ဆောင်၍၊ ဒွါရမူလေဝါ-တံခါးအနီး၌သော်လည်းကောင်း၊ ဌပိတံ-ထားအပ်သော ဆွမ်းကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလျှကြကုန်၏၊ တံ-ထိုဆွမ်းကို၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-သော၊ တဿ စ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း။

နိစ္စဘတ္တကေ-နိစ္စဘတ်၌လည်းကောင်း၊ သလာကဘတ္တေ-၌လည်းကောင်း၊ ပက္ခိကေ-ကဘတ်လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထိကေ-ကဘတ်၌လည်းကောင်း၊ ပါဋိပဒိကေ-ကဘတ်၌လည်းကောင်း၊ (ပရိဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ယာမကာလိကာဒီ-ကို၊ ပစ္စယေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ ပရိဘုဥ္ဇ-လော့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒိန္နံ-ပေးလျှအပ်သော အာမိသကို၊ ပရိဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာ

နိစ္စဘတ္တကေ စသည်။ ။နိစ္စံ+ဒါတဗ္ဗံ+ဘတ္တံ နိစ္စဘတ္တံ၊ (ကအနက် မရှိ) "မည်သည့် ဒါယကာ၏ စာရေးတံဘတ်"ဟု စာရေးထားသော မဲလိပ်ကို (ရှေးက တုတ်ခြမ်း စသည်ကို) နှိုက်ယူစေ၍ (မဲချ၍) လျှအပ်သော ဘတ်သည် "သလာကာယ + ဒါတဗ္ဗံ + ဘတ္တံ" အရ သလာကဘတ္တမည်၏၊ တစ်ပက္ခ၌ တစ်ကြိမ်ဖြစ်စေ, ၂ ကြိမ်စသည်ဖြစ်စေ လျှအပ်သော ဘတ်သည် "ပက္ခေ+ဒါတဗ္ဗံ ပက္ခိကံ၊ ပက္ခိကံ စ+တံ+ဘတ္တံ စာတိ"အရ ပက္ခိကဘတ် မည်၏၊ ဥပေါသထေ+ဒါတဗ္ဗံ+ဘတ္တံ ဥပေါသထိကံ၊ ပါဋိပဒေ+ဒါတဗ္ဗံ ပါဋိပဒိကံ၊ အကျယ်ကို စူဠဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓကဋီကာ ရှုပါ။

ဒီနဋ္ဌ, အနာပတ္တိ၊ သေက္ခသမ္မတတာ-သေက္ခဟု သမုတ်အပ်သောအမျိုး၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အနိမန္ဒိတတာ-မပင့်ဖိတ်အပ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဂိလာနတာ-ဂိလာနမဟုတ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ယရူပစာရောက္ကမနံ-အိမ်၏ ဥပစာသို့ သက်ရောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ နိစ္စဘတ္တကာဒီနိ-နိစ္စဘတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အညံ-သော၊ အာမိသံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဘုဉ္ဇနံ-စားခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ပဉ္စ ၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

စတုတ္ထ ပါဋိဒေသနီယ စတုတ္ထေ-၌၊ ယာနိ ခေါ ပန အာရညကာနိတိအာဒိ-ကာနိ အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ စီဝရဝိပ္ပဝါသသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ ပုဗ္ဗေ အပဋိသံဝိဒိတန္တိ ဧတ္ထ-တံဟူသော ဤပါဋိ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဧဝံ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏။) ယံ-အကြင် ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို၊ ဣတ္ထိယာ ဝါ-မိန်းမသည်သော်လည်းကောင်း၊ [အရောစိတံ၌စပ်၊] ပုရိသေန ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ-အိမ်၌ တည်သူလူဝတ်ကြောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ-ရသေ့ ပရိဗိုဇ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အာရာမံ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ အာရာမူပစာရံဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိသိတ္တာ-ဝင်၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-ရှိသော၊ ကုလဿ-အမျိုးသည်၊ ခါဒနီယံ-ကို၊ အာဟာရိယိဿတိ-ပို့ဆောင်အပ်ပါလတ္တံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယံ-ကို၊ အာဟာရိယိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အာရောစိတံ-လျှောက်အပ်ပြီ၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ပစ္စာ-နောက်၌၊ ယထာအာရောစိတမေဝဝါ-လျှောက်အပ်သည့်အတိုင်းသာ လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အာဟာရိယတု-ပို့ဆောင်အပ်ပစေ၊ ¯တဿ-ထို ခဲဖွယ်

ယံ ဣတ္ထိယာ ဝါ၊ပေ၊အာရောစိတံ။ ။အာရောစိတံသည် ပဋိသံဝိဒိတံ၏ အဓိပ္ပာယတူတည်း၊ ပဋိသံဝိဒိတံ၌ ပဋိ+သံပုဗ္ဗ ဝိဒမာတ်, ကာရိတ်ကျေ, တပစ္စည်းဖြစ်၍ "သိစေအပ်"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ [ပဋိသံဝိဒိတန္တိ ပဋိကစ္စေဝ+သုဋ္ဌု+ဇာနာပိတံတိ အတ္ထော၊ ပါစိတ္တာဒိယောဇနာ၊] ဤဝါကျ၌ "ပဗ္ဗဇိတေန"အရကိုလည်း သာသနာပ ရသေ့ ပရိဗိုဇ်ကို ယူ၊ သီတင်းသုံးဖော် ၅ ဦးတွင် တစ်ဦးဦးကို လွှတ်၍ သိစေလျှင် အပ္ပဋိသံဝိဒိတပင်ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဣတ္ထိယာ ဝါ စသည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဒါများကို ကြည့်၍ ဣတ္ထိယာကို မူတည်-အာရာမံ, အာရာမူပစာရံဖြင့် မြောက်, ၂ ဝါကျ ဖြစ်၏၊ ထိုကို တစ်ဖန် ခါဒနီယံ, ဘောဇနီယံဖြင့် မြောက်, ၄ ဝါကျစီ ဖြစ်၏၊ ပုရိသေန စသည်ကို တည်၍လည်း ၄ ဝါကျစီ ဖြစ်ရကား အားလုံး ၁၆ ဝါကျကို တစ်ဝါကျတည်း ပေါင်းထားသည်ဟု မှတ်ပါ။

တဿ ပရိဝါရံ။ ။နဂိုက "ယာဂု အပို့ လာပါလိမ့်မည်"ဟု သိထားစေသော်လည်း "ယာဂုချည်း လျှလို့ မကောင်းပါ, ယာဂု၏ အခြေအရံလုပ်၍ မုန့်-ထမင်းတို့ကိုလည်း လျှကြဦးစို့" ဟု တိုင်ပင်၍ ယာဂုမှတစ်ပါးသော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်များကိုလည်း အခြေအရံဖြင့် ဆောင်ပို့ကြသည်ကို "တဿ ပရိဝါရံ"ဟု ဆိုသည်။

ဘောဇဉ်၏၊ ပရိဝါရ-အခြံအရံကို၊ ကတ္တာ-၍၊ တေန-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဗဟုကမ္မိ-များစွာလည်းဖြစ်သော၊ အညံဝါ-အခြားသော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို မူလည်း၊ (အာဟာရိယတု-ပို့ဆောင်အပ်ပါစေ၊) ဣတ္ထန္နာမ-သော၊ ကုလ-သည်၊ ပဋိသံဝိဒိတံ-တင်ကြို၍ သိစေအပ်, လျှောက်ထားအပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ခါဒနီယ-ကို၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွားမလို့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယ-ကို၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ ဂစ္ဆတိ-မလို့၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သုတ္တာ-၍၊ အညာနိ-အခြားကုန်သော၊ ကုလာနိဝါ-တို့သည်သော်လည်း၊ တေဟိ-ထို(တင်ကြို၍ သိစေသော)အမျိုးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ အာဟရန္တေ-ပို့ဆောင်ကြပါစေကုန်၊ တံ သဗ္ဗ-ထိုအလုံးစုံသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ပဋိသံဝိဒိတံနာမ-တမည်၏။

ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ ယံ-အကြင် ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အနာရောစိတံ စ-လျှောက်လည်း မလျှောက်အပ်၊ [ဤပါဠိဖြင့် ကိုယ်တိုင်လျှောက်၍ ပို့အပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်၏ ပြောင်းပြန်ကို ပြသည်၊] အနာဟဋ္ဌ-ဆောင်လည်း မဆောင်အပ်၊ [ဤပါဠိဖြင့်"တေဟိ သဒ္ဓိं အာဟရန္တေ"ဟု ဆိုအပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်၏ ပြောင်းပြန်ကို ပြသည်၊] တံ-ထိုခဲဖွယ် ဘောဇဉ်သည်၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတံ နာမ-တမည်၏၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပိဏ္ဍာယ-ဌာ၊ ဂန္တုံ-ဌာ၊ သင္ကေတိ-၏၊ သော-သည်၊ အဂိလာနော နာမ-နမည်၏၊ ပါဋိဒေသနီယန္တိ-ကား၊ ဧဝရူပ-ဤသို့သဘောရှိသော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ အာရာမ မရွေန-အာရာမ်၏အလယ်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တေဟိ-ဖြတ်သွားကုန်သော၊ အဒ္ဓိကေဟိ-ခရီးသွားသူတို့သည်၊ ဒိန္နမ္ပိ-ပေးလျှအပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ အာရာမေဝါ-ဌ္ဌသော်လည်းကောင်း၊ အာရာမူပစာရေဝါ-ဌ္ဌသော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ-ခံယူ၍၊ အရွှောဟရန္တသ ပဋိဂ္ဂဟကော ဒုက္ကဋံ၊ အရွှောဟာရေ အရွှောဟာရေ ပါဋိဒေသနီယံ၊ ဣတိ-အသာမာရဏဝိနိစ္ဆယ အပြီးတည်း။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အာရာမေ-ဌ္ဌ၊ စောရေ-ဓားပြတို့ကို၊ ပဋိဝသန္တေ-နေသည်တို့ကို၊ အနာရောစနဝတ္ထုသို့-မပြောခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အဂိလာနောတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤပညတ်သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်ဌ္ဌ၊ ဧကော-သော၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ တိကပါဋိဒေသနီယံ-ထည်း၊ ယာမကာလိကာဒီသု-တို့ဌ္ဌ၊ အာဟာရတ္ထာယ-အာဟာရ အကျိုးငှာ၊ ပဋိဂ္ဂဟကောပိ-ဌ္ဌလည်းကောင်း၊ အရွှောဟာရေပိ-ဌ္ဌလည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋမေဝ-သည်သာ၊ ပဋိသံဝိဒိတေ-တင်ကြို၍ သိစေအပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ဌ္ဌ၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတသညိနော-အပ္ပဋိသံဝိဒိတဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ-၍၊ ဘုဉ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဝေမတိကသ-၍၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ, ဘုဉ္ဇန္တသ)စ-၏လည်းကောင်း၊ တထာ-ထို့အတူ ဒုက္ကဋ် အာပတ်တည်း၊ပန-ကား၊(ပဋိသံဝိဒိတေ-ဌ္ဌ) ပဋိသံဝိဒိတသညိနော-ပဋိသံဝိဒိတဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ, ဘုဉ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ဂိလာနသ-

ဂိလာနဖြစ်၍၊(ပဋိဂ္ဂဟေတွာ, ဘုဥ္ဇန္တသ-၏လည်းကောင်း၊) ယော-အကြင်ရဟန်း သည်၊ ပဋိသံဝိဒိတဂိလာနာဝသေသက်ဝါ-တင်ကြို၍ သိစေအပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်၏ အကြွင်းအကျန်, ဂိလာန၏အကြွင်းအကျန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [ပဋိသံဝိဒိတဉ္စ+ဂိလာနော စ ပဋိသံဝိဒိတဂိလာနာ၊ တေသံ+အဝသေသက်-ဋီကာ၊] ဗဟာရာမေ-အာရာမ်၏ အပြင်ဘက်၌၊ ပဋိဂ္ဂဟီတံ ဝါ-ခံယူအပ်သော ဘောဇဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထဇာတကမေဝ-ထိုအာရာမ်၌ ပေါက်သည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မူလဖလာဒီဝါ-သစ်မြစ် သစ်သီး အစရှိသည်ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ယာမကာလိကာဒီသု-တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ပစ္စယေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ ပရိဘုဉ္ဇ-လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍ လျှူသဖြင့်၊ လဒ္ဓံ ဝါ-ရအပ်သော ဝတ္ထုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-၏၊ တဿစ-ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ [ပရိဘုဉ္ဇန္တသဟု စာရှိသော်လည်း ယော၏ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် "ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တဿ"ဟု ပါဠိမှန် ရှိစေ၊] ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ, အနာပတ္တိ။

ယထာဝုတ္တအာရညကသေနာသနတာ-အကြင် အကြင် ဟောတော်မူအပ်သော သာသက်သမ္မတ သပ္ပဋိဘယတောကျောင်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ [သာသက်သမ္မတာနိ သပ္ပဋိဘယာနိဟု ဟောတော်မူအပ်သည်ကို "ယထာဝုတ္တ"ဟုဆိုသည်၊] ယာဝကာလိကဿ-၏၊ အတတ္ထဇာတကတာ-ထိုတောကျောင်း၌ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဂိလာနကတာ-ဂိလာနမဟုတ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဂိလာနာဝသေသကတာ-ဂိလာန၏ အကြွင်းအကျန် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတတာ-တင်ကြို၍ မသိစေအပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဗ္ဗောဟာရာမေ-အာရာမ်တွင်း၌၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-ခံယူခြင်းလည်း ကောင်း၊ အဗ္ဗောဟာရဏံ-စားမျိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ သတ္တ-ဤ၇ ပါးတို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အင်္ဂါနိ-တို့တည်း၊ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ-တို့သည်၊ ကထိနသဒိသာနေဝ-ကထိနသိက္ခာပုဒ်၏ သမုဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကိရိယာကိရိယံ-တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ကိရိယာကိရိယံ။ ။ခံယူ၍ စားမျိုခြင်းသည် ကိရိယ၊ တင်ကြို၍ မသိစေဘဲ ဆောင်ယူ အပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ် ဖြစ်လျှင် အာရာမ်၏ ပြင်ဘက်သို့ ပြန်၍ ပို့ပြီးမှ ပဋိသံဝိဒိတ ပြုစေရ၏၊ ထိုသို့ မပြုစေမူကို အကိရိယ, (တစ်နည်း) ကျောင်းတွင်း၌ စားပြ ရှိလျှင် ရှိကြောင်းကို မပြောခြင်းသည် အကိရိယဟု ဆိုလိုဟန်တူသည် အဖွင့်၌ အထူး မဖွင့်ကြပါ။

ပါဠိဓေသနီယဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

သေခ်ိယအခန်း

ဘ။ **ပရိမဏ္ဍလ သိက္ခာပုဒ်** သေခ်ိယေသု- သေခ်ိယသိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ပဌမေ- ပဌမ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ပရိမဏ္ဍလန္တိ-ကား၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင် ၌၊ မဏ္ဍလံ-ဝန်းဝိုင်းစွာ၊ [နိဝါသေဿာမိ၌စပ်၊] သိက္ခာ ကရဏီယာတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပတ်ဝန်းကျင်ဝန်းဝိုင်းစွာ၊ နိဝါသေဿာမိ-သင်းပိုင် ကို ဝတ်အုံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာရာမေပိ-ကျောင်းအာရာမ်၌လည်းကောင်း၊ အန္တရ ဃရေပိ-ရွာတွင်း၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌၊ သိက္ခာ-ကျင့်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသေခ်ိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ [“ပရိစ္ဆေဒေါ နာ ကတော”နှင့် “ပါဠိ အာရောပိတာ”တို့၌ စပ်၊] ယသ္မာ-အကြင့် ကြောင့်၊ ဝတ္တကဒ္ဒနကေ-ကပ်၌၊ ဝုတ္တဝတ္တာနိပိ-ဟောတော်မူအပ်သော ဝတ်တို့သည် လည်း၊ သိက္ခိတဗ္ဗတ္တာ-ကျင့်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သေခ်ိယာနေဝ-သေခ်ိယတို့သည်ပင်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပါရာဇိကာဒိသုဝိယ-တို့၌ကဲ့သို့၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-ဂဏန်းဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းကို၊ နာ ကတော-မပြုအပ်၊ စ-

---

သမန္တတော မဏ္ဍလံ။ ။ပရိကို “သမန္တတော”ဟု ဖွင့်၊ “အထက်ဘက်၌ ချက်ဖုံးလောက်သော အရပ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်, အောက်ဘက်၌ ခြေသလုံးမြင်းခေါင်း၏အောက် လက် ၈ သစ်လောက် အရပ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ညီညီညာညာ ဝန်းဝိုင်းနေအောင် ဝတ်ပါ”ဟူလို။

အာရာမေပိ၊ပေ၊သဗ္ဗတ္ထ။ ။“ဥဗ္ဗဋ္ဌိကာယ အန္တရဃရေ”စသည်၌ “အန္တရဃရေ”ပါသကဲ့သို့ ဤ၌ “အန္တရဃရေ”မပါရကား ကျောင်း၌ဖြစ်စေ, ရွာ၌ဖြစ်စေ အားလုံးနေရာ၌ ပရိမဏ္ဍလ ဖြစ်အောင် ဝတ်ရမည်ဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် “အာရာမေပိ အန္တရဃရေပိ သဗ္ဗတ္ထ”ဟု ဖွင့်သည်၊ အာရာမေကို ဗုဒ္ဓပဌာနာဒိကာလကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည်ဟု ဋီကာဆို၏၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားဝတ်တက်ရာအရပ်, သံယာအမှာ စုဝေးရာအရပ်, ဆရာသမားထံ ဆည်းကပ်ရာအရပ်, စာတက်ရာအရပ်, ဆွမ်းစားရာအရပ် စသည်၌ ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် ဝတ်ရမည်။

သိက္ခာ ကာတဗ္ဗာ။ ။သိက္ခာဓာတ်၏ သင်ယူခြင်းအနက်, ကျင့်ခြင်းအနက်ကို ယူ၍ “သိက္ခာ-သင်ခြင်း အားထုတ်ခြင်းကို”ဟု ရှေးက အနက်ပေးကြသော်လည်း “နိဝါသေဿာမိတိ၊ ၊ပေ၊ သဗ္ဗတ္ထ”ကို ထောက်လျှင် ကျင့်ခြင်းအနက်ကိုသာ ယူသင့်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း-“ပရိမဏ္ဍလ ဖြစ်အောင် ဝတ်မည်”ဟု အလုံးစုံအရပ်၌ “သင်ရမည်”ဟူသော အနက်၏ မဖြစ်သင့်၍ “ကျင့်ရမည်”ဟူသော အနက်သာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း၊ သို့သော် ထိုဝတ်နည်းကို နားလည်အောင်ကား သင်ယူရမည်သာ၊ “မသင်ယူလျှင် အနာဒရိယ ဖြစ်ရာ၏”ဟု နောက်၌ ဋီကာပြလတ္တံ့။

ဝတ္ထကဒ္ဒနကေ ဝုတ္ထဝတ္ထာနိ။ ။ဝတ္ထကဒ္ဒနက၌ ဝတ်တို့လည်း “သိက္ခိတဗ္ဗာ-ကျင့်ထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤဝစနတ္ထကြောင့် သေခ်ိယ မည်ကြသည်”ဟူလို၊ ဝတ္ထကဒ္ဒနက၌ လာသော ဝတ်တို့သာ မက, အခြားခန္ဓကတို့၌ လာသော ဝတ်များလည်း ဤသေခ်ိယ၌ သွင်းယူရသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဝတ္ထကဒ္ဒနကေ ဝုတ္ထဝတ္ထာနိ”ကို နိဒဿနနည်းဟု မှတ်ပါ။

သည်သာမကသေး၊ စာရိတ္တဝိနယဒဿနတွင်-စာရိတ္တဝိနည်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ [“အာပတ္တိနာမေန အဝတ္ထာ ပါဠိ အာရောပိတာ”၌စပ်၊ ဋီကာ၌ “ပရိစ္ဆေဒေါ နကတော”ကို ဆောင်ယူ၍ စပ်ရမည်ဟူသော စကားကို စဉ်းစားပါ။] ယော ပန ဘိက္ခု ဩလမ္ဗနော နိဝါသေယျ, ဒုက္ကဋန္တိ-ယော ပန ဘိက္ခု။ပေ။ဒုက္ကဋံဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာပတ္တိနာမေန-အာပတ်အမည်ဖြင့်၊ အဝတ္ထာ-ဟောတော်မူဘဲ၊ သိက္ခာကရဏီယာတိ-ယာဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု-တို့၌၊ ပါဠိ-ကို၊ အာရောပိတာ-တင်အပ်ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာပတ်နာမည် မတပ်ပါသော်လည်း၊ ပဒဘာဇနေ-ပဒဘာဇနီ၌၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌-ဟူလို၊] အာပတ္တိဒုက္ကဋဿာတိ-ဿဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-မိန့်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ အနာဒရိယကရဏော-မလေးစားသဖြင့် ပြုခြင်းကြောင့်၊ [မလေးစားဘဲ မညီမညွတ်ဝတ်ခြင်း စသည်ကြောင့်-ဟူလို၊] ဒုက္ကဋံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏။ [ဤအဓိပ္ပာယ်များကို ဤအဌကထာအတိုင်း ပါတိမောက်ဘာသာ ဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ပရိမဏ္ဍလန္တိ-ဣတ္ထ-ပရိမဏ္ဍလံဟူသော ဤပါဋ္ဌ၌(ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဧဝံ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏။) နာဘိမဏ္ဍလံ-ချက်အဝန်းကို၊ [ချက်၏ဝဲယာဘေးပတ်လည် နောက်ကျောနှင့်တကွ အရပ်ကို ယူ၊ နောက် ဇာဏုမဏ္ဍလဿ ၌လည်း နည်းတူ။] ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍လည်းကောင်း၊ ဇာဏုမဏ္ဍလဿ-ပုဆစ်ဒူးဝန်း၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဇယ်ဋ္ဌိကတော-မြင်းခေါင်းရိုးမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တံ-လက် ၈ သစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်တိုင်အောင်၊ [ရိုးရိုးလက် ၈ သစ်ဖြင့် (ရှင်စောတစ်ထွာ, မဇ် ၃ ထွာအတိုင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ) အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တံ။] နိဝါသနံ-သင်းပိုင်ကို၊ ဩတာရေတွာ-ချ၍လည်းကောင်း၊ နိဝါသေန္တေန-ဝတ်သော ရဟန်းသည်၊ ပရိမဏ္ဍလံ-ပတ်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းစွာ၊ နိဝတ္ထံ နာမ-ဝတ်အပ်သည် မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧဝံ-သို့၊ အနိဝါသေတွာ-မဝတ်မူ၍၊ အနာဒရိယေန-မလေးစားခြင်းကြောင့်၊ (လေးစားခြင်း မရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မလေးစားခြင်း ကြီယာကြောင့်၊) ပုရတော ဝါ-ရှေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆတော ဝါ-နောက်၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဩလမ္ဗေတွာ-တွဲလျားချ၍၊ နိဝါသေန္တသ-ဝတ်သော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ တသ္မိံ-ထို တွဲလျားချ၍ ဝတ်သော ရဟန်း၏သာ၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ နမဟုတ်သေး၊ အညေ-ကုန်သော၊ တေန ခေါ ပန သမယေန ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ ဂိဟီ နိဝတ္ထံ နိဝါသေန္တိ

အနာဒရိယေန၊ ။သိက္ခာပုဒ်တော်ကို မလေးစားခြင်းကြောင့် လက် ၈ သစ်လောက် ခန့်မှန်းရသော အောက်ချခြင်းထက် ပို၍ အောက်ချဝတ်သော ရဟန်းမှာ ဒုက္ကဋ်၊ သာမဏေများ၌ ဒဏ်ထိုက်၏၊ အနာဒရိယစိတ် မရှိဘဲ ခြေသလုံး၌ အမြင်မတော်သော ရောဂါရှိနေသောကြောင့် အောက်ချ၍ ဝတ်သူမှာ အပြစ်မရှိ။

ဟတ္ထိသောဏ္ဍက်၊ပေ၊သံဝလ္လိယံ နိဝါသေန္တိ-တေန ခေါ ပန သမယေန၊ပေ၊ နိဝါသေန္တိဟူ၍၊ ခန္ဓကေ-စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကဌ်၊ ယေ နိဝါသနဒေါသာ-အကြင်ဝတ်ခြင်းဌ် အပြစ်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တထာ-ထိုဟောတော်မူအပ်သော အပြစ်တို့ဖြင့်၊ နိဝါသေန္တသဟပိ-၏လည်း၊ ဒုက္ကဋမေव-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ပင်တည်း။ [တေန ခေါ ပန သမယေန-ထိုအခါဌ်၊ ဆပ္ပဂ္ဂိယာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဂိဟိနိဝတ္ထံ-လူတို့၏ ဝတ်ခြင်းကို၊ (သဒိသူပစာ) နိဝါသေန္တိ-ဝတ်ကြကုန်၏၊ ဟတ္ထိသောဏ္ဍက်-ဟတ္ထိသောဏ္ဍကဝတ်ခြင်းကို၊ (နိဝါသေန္တိ-ကုန်၏၊) မစ္ဆဝါလက်-မစ္ဆဝါလကဝတ်ခြင်းကို၊ (နိဝါသေန္တိ)၊ စတုက္ကဏ္ဏက်-စတုက္ကဏ္ဏကဝတ်ခြင်းကို၊ (နိဝါသေန္တိ)၊ တာလဝဏ္ဏက်-တာလဝဏ္ဏကဝတ်ခြင်းကို၊ (နိဝါသေန္တိ)၊ သတဝလိက်-သတဝလိက ဝတ်ခြင်းကို၊ နိဝါသေန္တိ၊ သံဝလ္လိယံ-သံဝလ္လိယ ဝတ်ခြင်းကို၊ နိဝါသေန္တိ။]

တတ္ထ-ထိုဝတ်ခြင်းတို့တွင်၊ ဟတ္ထိသောဏ္ဍက် နာမ-ဆင်နှာမောင်းနှင့်တူသော ဝတ်ခြင်းမည်သည်၊ စောင်ကဏ္ဍတ္ထိနံ-စောင်ကုတိုင်းသူ မိန်းမတို့၏၊ နိဝါသနံဝိယ-ဝတ်ခြင်းကဲ့သို့၊ နာဘိမူလတော-ချက်အရင်းမှစ၍၊ ဟတ္ထိသောဏ္ဍသဏ္ဌာနံ-ဆင်နှာမောင်းသဏ္ဌာန်ရှိအောင်၊ သြလမ္ဗက်-တွဲလျားချအပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ နိဝတ္ထံ-ဝတ်ခြင်းတည်း၊ [ရှေ့တည့်တည့် ကပ်ထားသော သက်နှံးလိပ်ဝယ် ဆင်၏ နှာမောင်းကဲ့သို့ အရင်းတုပ်၍ အဖျားသေးသော ဝတ်ခြင်းတည်း၊] မစ္ဆဝါလက် နာမ-ငါးကြင်းမြီးနှင့်တူသော ဝတ်ခြင်းမည်သည်၊ ဧကတော-တစ်ဖက်ဌ်၊ ဒသန္နံ-အမြိတ်အဆာ အစွန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဧကတော-ဌ်၊ ပါသန္နံ-အတွင်းအစွန်းကို လည်းကောင်း၊ [ဒသာမူလ=အမြိတ်အဆာ၏ အရင်းပိုင်းကို ဆိုသည်၊] သြလမ္ဗေ တွာ-၍၊ နိဝတ္ထံ-ဝတ်ခြင်းတည်း၊ စတုက္ကဏ္ဏက် နာမ-အနား ၄ ခုရှိသောဝတ်ခြင်း မည်သည်၊ ဥပရိ-အထက်ဌ်၊ ဒွေ-၂ ခုသော အနားတို့လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌတော-အောက်ဌ်၊ ဒွေ-၂ ခုသော အနားတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ စတ္တာရော ကဏ္ဏေ-၄ ခုသော အနားတို့ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြ၍၊ နိဝတ္ထံ-ဝတ်ခြင်းတည်း။]

တာလဝဏ္ဏက် နာမ-ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းနှင့်တူသော ဝတ်ခြင်းမည်သည်၊ တာလ ဝဏ္ဏာကာရေန-ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ သာဒုက်-အဝတ်ကို၊ သြလမ္ဗေ တွာ-၍၊ နိဝတ္ထံ-ဝတ်ခြင်းတည်း၊ သတဝလိက် နာမ-မျှားစွာသော အတွန့်ရှိသော ဝတ်ခြင်း မည်သည်၊ [သတသဒ္ဒါ အနေကသင်္ခ်ာ၊] ဒီယသာဋကဲ-ရှည်စွာသော အဝတ်ကို၊ အနေကဂ္ဂတ္တ-အကြိမ်ပေါင်းများစွာ၊ ဝါ-အတွန့်ပေါင်းများစွာ၊ သြဘုဇိ တွာ-ခွေ၍၊ ဝါ-တွန့်၍၊ သြဝဋ်ကဲ-အတွန့်အလိပ် ရှိသည်ကို၊ ကရောန္တေန-ပြုလျက်၊ နိဝတ္ထံ-ဝတ်ခြင်းတည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝါမဒကွိဏပသေသု-လက်ဝဲနံပါး, လက်ာ နံပါးတို့ဌ်၊ နိရန္တရံ-အကြားမရှိအောင်၊ ဝလိယော-အတွန့်တို့ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြ၍၊ နိဝတ္ထံ-ဝတ်ခြင်းတည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဇာဇုတော-ဒုးပုဆစ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဧကော၊-

တစ်ခုသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေဝါ-၂ ခုသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝလိယော-အတွန်တို့သည်၊ သစေ ပညာယန္တိ-အကယ်၍ ထင်ရှားကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ဝိ သံဝလ္လိယန္တိ-ကား၊ မလ္လကမ္မကာရာဒီဟိ ဝိယ-လက်ဝှေ့သမား, အမှုလုပ်သမား အစရှိသူတို့ကဲ့သို့၊ ကစ္ဆံ-အောက်ပိုးကို၊ ဗန္ဓိတ္တာ-ဖွဲ့၍၊ (တစ်နည်း)၊ ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတ္တာ-ခါးတောင်းကျိုက်၍၊ နိဝတ္ထံ-ဝတ်ခြင်းတည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ နိဝါသေတုံ-ဝတ်ခြင်းငှာ၊ ဂိလာနသာပိ-မကျန်းမာသောရဟန်းအားသော်မှလည်းကောင်း၊မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသာပိ-ခရီးသွားရဟန်းအားသော်မှလည်းကောင်း၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ မဂ္ဂံ-ခရီးကို၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကံဝါ-တစ်ခုသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေဝါ-၂ ခု သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကဏ္ဏော-အနားစွန်းတို့ကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ-မြှောက်၍၊ အန္တရ ဝါသကသေ-သင်းပိုင်၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ယမ္ပိ လဂ္ဂန္တိ-အကြင်လည်း ချိတ်တက်ကြကုန်၏၊ ဝါ-အကြင်လည်း ညှပ်တက်ကြကုန်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဧကံ-တစ်ထည်သော၊ ကာသာဝံ-သင်းပိုင်ကို၊ တထာ-ထိုအစ၂ ဖက် အထက်၌ ညှပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နိဝါသေတွာ-ဝတ်၍၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ဝါ-အပေါ်၌၊ အပရံ-အခြားသင်းပိုင်တစ်ထည်ကို၊ (ယမ္ပိ) နိဝါသေန္တိ-အကြင်လည်း ဝတ်ကြကုန်၏၊ (တံ) သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော ဝတ်ခြင်းသည်၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

ပန-ဆက်၊ ဂိလာနော-မကျန်းမာသော ရဟန်းသည်၊ အန္တောကာသာဝဿ-အတွင်းသင်းပိုင်၏၊ သြဝဋ္ဋိကံ-အလိပ်ကို၊ ဒသ္သေတွာ-ထင်ရှားစေ၍၊ ဝါ-ပြ၍၊ အပရံ-အခြားသင်းပိုင်တစ်ထည်ကို၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ နိဝါသေတုံ-ငှာ၊ လဘတိ-ရ၏၊ အဂိလာနေန-ဂိလာနမဟုတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဒွေ-၂ ထည်သော သင်းပိုင်တို့ကို၊ နိဝါသေန္တေန-ဝတ်လတ်သော်၊ သဂုဏံ-အထပ်ရှိသည်ကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ နိဝါသေတဗ္ဗာနိ-ဝတ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ခန္ဓကေ-၌၊ ပဋိက္ခိတ္တဉ္စ-ပယ်မြစ်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ သြလမ္ဗကဉ္စ-တွဲလျားချအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဣမံ-ဤ ဝတ်ခြင်းကို၊ ဝိဝဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်ပြီး၍၊ ဝုတ္တလက္ခဏသမ္ပန္နံ-

---

သြဝဋ္ဋိကံ ဒသ္သေတွာ၊ ။ရှေးဆရာတို့ကား "သြဝဋ္ဋိကံ-ခါးတောင်းကျိုက်ကို"ဟု ပေးကြ၏၊ သို့သော် "ဒသ္သေတွာ"အရ ခါးတောင်းကျိုက်ကို ပြ၍ (ထင်ရှားစေ၍)ဟု မဖြစ်နိုင်၊ ခါးတောင်းကျိုက်မှာ အတွင်းက ဖြစ်နေ၍ မထင်ရှားစေနိုင်၊ ရှေ့၌လည်း "ခါးတောင်းကျိုက်၍ ဝတ်ခြင်းကို ဂိလာနသော်မှ မအပ်"ဟု ဆိုခဲ့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် "သြဝဋ္ဋိကံ-အလိပ်ကို"ဟု ပေးလိုက်၏။

အဂိလာနေန ဣတိ၊ နိဝါသေတဗ္ဗာနိ၊ ။ဂိလာနရဟန်းသည် သင်းပိုင် ၂ ထည် ထပ်၍ ဝတ်လိုလျှင် အတွင်းတစ်ထည်ကို ယခုခေတ် ထုံးစံအတိုင်း လိပ်၍ အပေါ်တစ်ထည်ကို ပတ်ရုံသာ ပတ်လျက် ဝတ်ကောင်းသော်လည်း ဂိလာနမဟုတ်သော ရဟန်းကား သင်းပိုင် ၂ ထည်လုံးကို ထပ်ပြီးမှ ဝတ်ကောင်းသည်။

ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံစွာ၊ [ချက်အဝန်း, ဒူးအဝန်းကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံစွာ-ဟူလို၊] နိဗ္ဗိကာရံ-ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိအောင်၊ ပရိမဏ္ဍလံ-စွာ၊ နိဝါသေတဗ္ဗံ-ဝတ်ရာ၏၊ ဝါ-ဝတ်ရမည်၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနိဝါသေတွာ-၍၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဝိကာရံ-ဖောက်ပြန်ခြင်းကို၊ ကရောန္တသ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ နိဒါနံ ပဋ္ဌလံ ဝတ္ထုန္တိအာဒိကေ-နိဒါနံ ပဋ္ဌလံ ဝတ္ထု၊ အစရှိသော၊ ဝိနိစ္ဆယေ-အဆုံးအဖြတ်တွင်၊ [ပဌမပါရာဇိကဋ္ဌ ပြခဲ့သော အဆုံးအဖြတ်များတွင်-ဟူလို၊] သုရသုရကာရကံ-သုရသုရကာရကသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ကောသမ္ဗယံ-၌၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သာမိသေန ဟတ္ထေန ပါနီယတ္ထာလကသသိတ္ထကပတ္တဓောဝနပဋိသံယုတ္တဒ္ဝယံ-သာမိသေန ဟတ္ထေန ပါနီယတ္ထာလကနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်, သသိတ္ထက ပတ္တ ဓောဝနနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်းကို၊ ဘဂ္ဂေသု-ဘဂ္ဂါဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌၊ သမ္ဗလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ (ပညတ္တံ)၊ သေသာနိ-ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုပင်၊ သာဝတ္ထိယံ ဆာဘဂ္ဂိယေ, အာရဗ္ဘ, သြလမ္ဗေတွာ နိဝါသနာဒိဝတ္ထုသို့-တွဲလျားချ၍ ဝတ်ခြင်းအစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ သူပေါဒနဝိညတ္တိယံ-သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒေသနာဒီသု-ဓမ္မဒေသနာ အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဂိလာနဝသေန-ဂိလာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကော-သော၊ အနုပညတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သာဓာရဏပညတ္တိယော-ဘိက္ခုနီတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ပညတ်တို့တည်း၊ အနာဏတ္တိကာနိ-စေခိုင်းခြင်း မရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊ သဗ္ဗေသု-အလုံးစုံသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဒုက္ကဋမေဝ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာတည်း၊ အညော-ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ အခြားသော၊ အာပတ္တိဘေဒေါ-အာပတ် အထူးအပြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝိပတ္တိဝိစာရဏာ-ဝိပတ္တိကို စိစစ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ [ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုခဲ့ပြီ-ဟူလို၊] သမုဋ္ဌာနာဒီနိ-သမုဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့ကို၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ အဝသာနေ-အဆုံး၌၊ ဒဿယိ ဿာမ-ပြကုန်အံ့။

ပန-ဆက်၊ အနာပတ္တိမတ္တံ-အနာပတ်မျှကိုလည်းကောင်း၊ အဂ်ဠ-အဂ်ါကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်၏၊ တယိဒံ-ထိုအနာပတ်မျှနှင့်အင်္ဂါကို၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဝါ-ဆိုဦးအံ့၊ တာဝ-ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-ညွှန်ပြအပ်သော၊) ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အသဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ မစေ့ဆော်မူ၍၊ (အပရိမဏ္ဍလ-မဝန်းဝိုင်းစွာ၊ နိဝါသေန္တသ-ဝတ်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) အသတိယာ-သတိလွတ်ကင်းမေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊ (အပရိမဏ္ဍလံ, နိဝါသေန္တသ - ၏လည်းကောင်း၊)

အဇာနန္တသ-မသိသည် ဖြစ်၍၊ (အပရိမဏ္ဍလ်, နိဝါသေန္တသ)၊ ဂိလာနသ-မကျန်းမာသည် ဖြစ်၍၊ (အပရိမဏ္ဍလ်, နိဝါသေန္တသ)၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (အပရိမဏ္ဍလ်, နိဝါသေန္တသ)၊ ဥမ္မတ္တကာဒိနံ - ကုန်၍၊ (အပရိမဏ္ဍလ်, နိဝါသေန္တာနံ စ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။

တတ္ထ-ထိုအသင်္ခိစ္စ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အသင်္ခိစ္စာတိ-ကား၊ အပရိမဏ္ဍလ်-စွာ၊ နိဝါသေသာမိ-သင်းပိုင်ကို ဝတ်အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အသင်္ခိစ္စ-၍၊ [ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ သြလမ္ဗက် (တွဲလျားချ၍) နိဝါသေသာမီတိ ဧဝံ အသင်္ခိစ္စ၊] အထ ခေါ-စင်စစ်ကား၊ ပရိမဏ္ဍလ်ယေဝ-စွာသာလျှင်၊ နိဝါသေသာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဝိရဇ္ဈိတွာ-ချွတ်ချော်၍၊ အပရိမဏ္ဍလ်-စွာ၊ နိဝါသေန္တသ-၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အသတိယာတိ-ကား၊ အညဝိဟိတသာပိ-အခြားအာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍လည်း၊ [သင်းပိုင်ဝတ်မှု၌ စိတ်မရောက်ဘဲ အခြားအာရုံ၌ စိတ်ရောက်သည် ဖြစ်၍-ဟူလို၊] တဏာ-ထို ပရိမဏ္ဍလ မဖြစ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နိဝါသေန္တသ-၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အဇာနန္တသာတိ-ကား၊ ပရိမဏ္ဍလ်-စွာ၊ နိဝါသေတုံ-ငှာ၊ ဝါ-ဝတ်နည်းကို၊ အဇာနန္တသ-၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အပိစ-ထိုသို့ပင် အဇာနန္တပုဂ္ဂိုလ်မှာ အနာပတ္တိ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ နိဝါသနဝတ္ထု-သင်းပိုင်ဝတ်ပုံ ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-သင်ယူရာ၏၊ ဝါ-သင်ယူရမည်။

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သုက္ခဇယော်ဝါ-ခြောက်သောခြေသလုံးရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟာပိဏ္ဍိကမ်သောဝါ-ကြီးသောခြေသလုံးကြွက်သားရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သာရုပ္ပတ္ထာယ-လျှောက်ပတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ အဌဂုဏ်လာဓိကမ္မိ-လက်ရှစ်သစ်ထက် အလွန်လည်း၊ သြတာရေတွာ-အောက်သို့ချ၍၊ နိဝါသေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဂိလာနသာတိ-ကား၊ ယသ-အကြင်ရဟန်း၏၊ ဇယ်ယဝါ-ခြေသလုံး၌သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေဝါ-ခြေ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝဏော-အနာသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဥက္ခိပိတွာဝါ-မြှောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ သြတာရေတွာ ဝါ-အောက်သို့ ချ၍သော်လည်းကောင်း၊ နိဝါသေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ အာပဒါသူတိ-ကား၊ ဝါဠာဝါ-ခြသေ့, သစ်ကျား အစရှိသော သားရဲတို့သည်

အစီး။ ။ကိုယ်တိုင် ပရိမဏ္ဍလ် နိဝါသေတုံ အဇာနန္တသ အနာပတ္တိ၊ တထာပိ နိဝါသနဝတ္ထု သာဓုက် ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗမေဝ၊ သင်္ခိစ္စ အနုဂ္ဂဟဏ် ဟိ အနာဒရိယံ သိယာတိ အာဟ-အပိစ နိဝါသနဝတ္ထု ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ။ [ပရိမဏ္ဍလဝတ်နည်းကို မသိသေး၍ ပရိမဏ္ဍလ မဖြစ်ဘဲ ဝတ်သူမှာ အာပတ်မသင့်သော်လည်း ဝတ်နည်းကိုကား လေးလေးစားစား သင်ရမည်သာ၊ မသင်လိုသောစေတနာဖြင့် မသင်ဘဲ နေလျှင် အနာဒရိယပင် ဖြစ်စရာ ရှိသည်။]

သော်လည်းကောင်း၊ စောရာဝါ-ဓားပြတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ အနုဗန္ဓန္တိ-လိုက်ကုန်၏၊ ဧဝရူပါသု-ဤသို့သဘော ရှိကုန်သော၊ (ဤသို့ အလားတူ ဖြစ်ကုန်သော၊) အာပဒါသု-ဘေးရန်တို့ကြောင့်၊ (အပရိမဏ္ဍလ-စာ၊ နိဝါသေန္တသ-၏။) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဥမ္မတ္တကာဒယော-ဥမ္မတ္တက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝုတ္တနယာ ဧဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိကုန်သည်သာ။

အနာဒရိယ-လေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိကာရဏာ ဘာဝေါ-အာပတ်မသင့်ဖို့ရာ အကြောင်း၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ အပရိမဏ္ဍလ နိဝါသန-ဝန်းဝိုင်းစွာ မဝတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ တီဏိ-တို့သည်၊ ဧတ္ထ-၌၊ အဂၢါနိ-တို့တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ (ဣမာနိ တီဏိ-တို့သည်၊ အဂၢါနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ)ယထာ-ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သေခ်ိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ပုရိမာနိ-ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသောအဂၢါတို့လည်းကောင်း၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တပုဗ္ဗိပကၠကရဏာ-ဟောတော်မူအပ်သော အကြောင်းအရာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တီဏိယေဝ-သုံးပါးတို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ [ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်အတွက် အပရိမဏ္ဍလ ပါရုပနကို သွင်း၊ တတိယသိက္ခာပုဒ်အတွက် သုပ္ပဋိစ္ဆန္ဒအဂမနကို သွင်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို တတိယအဂၢါ အဖြစ်ဖြင့် သွင်းပါ။] တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဣတော-ဤသိက္ခာပုဒ်မှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ တာနိပိ-ထိုအဂၢါတို့ကိုလည်း၊ အဝတ္တာ-မဆိုမူ၍၊ အနာပတ္တိမတ္တမေဝ-အနာပတ်မျှကိုသာ၊ ဝက္ခာမ-ဆိုကုန်တော့အံ့၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ပရိမဏ္ဍလ ပါရုပန ဒုတိယေ-၌၊ နဘိက္ခဝေ ဂိဟိပါရုတံ ပါရုပိတပုဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သော၊ ဂိဟိပါရုတံ-လူတို့၏ ခြုံနည်းကို၊ အပါရုပိတ္တာ-မခြုံမူ၍၊ ဥဘော ကဏ္ဏေ-အနားစွန်းနှစ်ဖက်တို့ကို၊ သမံ-အညီအမျှ၊ ကတ္တာ-၍၊ ပါရုပနံ-ခြုံခြင်းသည်၊ ဝါ-ရန်းခြင်းသည်၊ ပရိမဏ္ဍလ-စာ၊ ပါရုပနံ နာမ-ခြုံခြင်းမည်၏၊ ဝါ-ရန်းခြင်းမည်၏၊ [ခြုံခြင်းကို ပင် "ရန်းခြင်း" ဟု ခေါ်သည်။] တတ္ထ-ထိုနဘိက္ခဝေ့ ဂိဟိပါရုတံ ပါရုပိတဗ္ဗံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ [အညထာ ပါရုတံ၌စပ်၊] သေတပဋပါရုတံ-ဖြူသောအဝတ်ရှိသူတို့၏ ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ ပရိဗ္ဘာဇကပါရုတံ-ပရိဗ္ဗာဇ်တို့၏ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ ဧကသာဋကပါရုတံ-တစ်ထည်သော

ဥဘော ကဏ္ဏေ သမံ ကတ္တာ။ ။သက်နှံ့ရုံသောအခါ သက်နှံ့အနား ၂ ခုကို ညီစွာ ထား၍ လိပ်ရသေး၏၊ သက်နှံ့ရန်းရာ၌ကား သက်နှံ့အနား ၂ ခုကို ညီစွာ ထား၍ (မလိပ်တော့ဘဲ) လက်ဝဲဖက် လက်မောင်းကို ဖုံးစေလျက် ရန်းလိုက်ရသည်၊ ဤသို့ ရန်းခြင်းကို

အဝတ်ရှိသူတို့၏ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ သုရာသောဏ္ဍာပါရုတ်-သေသောက်ကြူးတို့၏ ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ အန္တေပုရိကပါရုတ်-နန်တွင်းသူတို့၏ ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ မဟာဇေဠုပါရုတ်-လက်သမားကြီးတို့၏ ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌိပ္ပဝေသကပါရုတ်-လယ်လုပ်တဲကုပ်သို့ ဝင်သူတို့၏ ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏပါရုတ်-ပုဏ္ဏားတို့၏ ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ ပါဋိကာရကပါရုတ်-သံယာအစဉ်အတန်းကို ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏ ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-ဤသို့ အစရှိသော၊ ပရိမဏ္ဍလလက္ခဏတော-ပရိမဏ္ဍလလက္ခဏာမှ၊ အညထာ-တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပါရုတ်-ခြုံခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) သင့်-သော၊ ဧတံ-ဤခြုံခြင်းသည်၊ ဂိဟိပါရုတံ နာမ-မည်၏။

တသ္မာ-ကြောင့်၊သေတပဋ္ဌာ-ဖြူသောအဝတ်ရှိကုန်သော၊ အမုပါလကနိဂ္ဂဏ္ဌာ-တစ်ဝက်သော အထက်ကိုယ်ကိုသာ စောင့်ရှောက်ကုန်သော နိဂဏ္ဌတို့သည်၊ ပါရုပန္တိ ယထာ-ခြုံကြကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧကစ္စေ-ကုန်သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကာ-တို့သည်၊ ဥရံ-ရင်ဘတ်ကို၊ ဝိဝရိတ္တာ-ဖွင့်၍၊ ဒွိသု-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ အံသကူဋေသု-ပခုံးစွန်းတို့၌၊ ပါဝုရဏံ-ခြုံထည်ကို၊ ဌပေန္တိ ယထာ စ-ထားကြကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧကသာဋကာ-တစ်ထည်သော အဝတ်ရှိကုန်သော၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ နိဝတ္ထသာဋကဿ-ဝတ်အပ်သော အဝတ်၏၊ ဧကေန-တစ်ခုသော၊ အန္တေန-အစွန်းဖြင့်၊ ပိဋ္ဌိ-ကျောက်ကုန်းကို၊ ပါရုပိတ္တာ-ခြုံ၍၊ ဥဘော ကဏ္ဏေ-အနားစွန်း ၂ ဖက်တို့ကို၊ ဥဘောသု-ကုန်သော၊ အံသကူဋေသု-တို့၌၊ ဌပေန္တိ ယထာ စ-သို့လည်းကောင်း၊ သုရာသောဏ္ဍာဒယော-သေသောက်ကြူး အစရှိသူတို့သည်၊ သာဋကေန-အဝတ်ဖြင့်၊ ဂီဝံ-လည်ပင်းကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဥဘော အန္တေ-တို့ကို၊ ဥရေဝါ-ရင်ဘတ်၌သော်လည်း၊ သြလမ္ဗေန္တိယထာစ-တွဲလျားချကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိယံဝါ-ကျောက်ကုန်း၌သော်လည်း၊ ခိပန္တိယထာ စ-ပစ်ချကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အန္တေပုရိကာဒယော - နန်းတွင်းသူ အစရှိသည်တို့သည်၊ အက္ခိတာရကမတ္တံ-မျက်လုံးပေါက်မျှကို၊ ဒသ္သေတ္တာ-ပြ၍၊ သြဂုဏ္ဌိတံ-

---

"ပရိမဏ္ဍလပါရုပန"ဟု ခေါ်၏။ သီဟိဠ်ရဟန်းတော်များ၌ ထိုကဲ့သို့ ရန်းနည်းကို တွေ့နိုင်သေးသည်၊ ယခုကာလ၌ကား ဤသို့ သက်နီးနား ၂ ခုကို ညီစွာ မထားတော့ဘဲ သက်နီးတစ်စ၏ ထောင့်ကို စုရုံ(လုံ)၍ လက်ဝဲ ပခုံးပေါ်၌ ထားကြသောကြောင့် "ဥဘော ကဏ္ဏေ သမံ ကတ္တာ"၏ အဓိပ္ပာယ် အစစ်အမှန် ပျောက်နေတော့၏။

သေတပဋ္ဌာ။ ။သေတပဋ္ဌာကို "အမုပါလကကနိဂ္ဂဏ္ဌာ"ဟု ဖွင့်၏။ သေတော+ပဋ္ဌော ယေသံတိ သေတပဋ္ဌာ၊ အမုံ-အထက်ပိုင်း ကိုယ်တစ်ဝက်ကို+ပါလေန္တိ-ဖုံးထားသောအားဖြင့် စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။ ဣတိ အမုပါလကာ၊ ထိုနိဂဏ္ဌတို့သည် အောက်ပိုင်း၌ မစောင့်ရှောက်တော့ဘဲ (အဝတ်မပါဘဲ) အထက်ပိုင်း၌သာ အဝတ်ဖြူ တစ်ထည်ကို ချိုင်းကြားနှစ်ဖက်၌ သွင်း၍ ခြုံထားကြသတတ်။

ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်အပ်သော ဦးခေါင်းရှိအောင်၊ ဝါ-ခေါင်းမြီးခြေလျက်၊ ပါရုပန္တိ ယထာ စ-ခြုံကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မဟာဇေဠာ-လက်သမားကြီးတို့သည်၊ ဒီဃသာဠကံ-ရှည်စွာသော အဝတ်ကို၊ နိဝါသေတွာ-ဝတ်၍၊ တသေဝ-ထိုအဝတ်၏ပင်၊ ဧကေနန္တေန-တစ်ခုသော အစွန်းဖြင့်၊ သကလသရီရံ-အလုံးစုံသောကိုယ်ကို၊ ပါရုပန္တိ ယထာ စ-ခြုံကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကဿကာ-လယ်သမားတို့သည်၊ ခေတ္တကုဋိံ-လယ်တဲကုပ်သို့၊ ပဝိသန္တာ-ဝင်ကုန်လတ်သော်၊ သာဋကံ-အဝတ်ကို၊ ပလိဝေဌေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဥပကစ္ဆကေ-လက်ကတီးကြားခ၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်သွင်း၍၊ တသေဝ-ထိုအဝတ်၏ပင်၊ ဧကေနန္တေန-ဖြင့်၊ သရီရံ-ကိုယ်ကို၊ ပါရုပန္တိ ယထာ စ-ခြုံကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာ-ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ ဥဘိန္နံ-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ဥပကစ္ဆကာနံ-တို့၏၊ အန္တရေ-အကြားခ၌၊ သာဋကံ-ကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ အံသကူဋေသု-တို့၌၊ ပက္ခိပန္တိ ယထာ စ-ထည့်သွင်းကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပါဋိကာရကော-သံယာအစဉ်အတန်းကို ပြုသော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဧကံသပါရုပနေန-လက်ဝဲတစ်ဖက် ပခုံးကို ခြုံခြင်းဖြင့်၊ (ထုံးစံအတိုင်း ဥဘော ကဏ္ဏာ သမံ ကတွာ ရန်းခြင်းကို ဆိုသည်၊) ပါရုတံ-ခြုံအပ်သော၊ ဝါမဟတ္ထံ-လက်ဝဲလက်မောင်းကို၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍၊ စီဝရံ-ကို၊ အံသကူဋေ-၌၊ အာရောပေတိ ယထာ စ-တင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ အပါရုပိတွာ-မခြုံမူ၍၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ (ပါရုပနဒေါသေ)-ဤခြုံခြင်း၏ အပြစ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ဧဝရူပေ-ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ (ဤသို့ အလားတူဖြစ်ကုန်သော)၊ ပါရုပနဒေါသေစ-ခြုံခြင်း၏အပြစ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ နိဗ္ဗိကာရံ-ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိအောင်၊ ပရိမဏ္ဍလံ-စွာ၊ ပါရုပိတဗ္ဗံ-ခြုံရာ၏၊ ဝါ-ရန်းရာ၏၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အပါရုပိတွာ-မခြုံမူ၍၊ ဝါ-မရန်းမူ၍၊ အာရာမေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊

အက္ခိတာရကမတ္တံ။ ။ခေါင်းမြီးခြုံ ကုလားမတို့သည် တစ်ကိုယ်လုံးခြုံ၍ မျက်လုံးနေရာ၌သာ အပေါက်ကလေး ဖောက်ထားကြ၏၊ ထိုနေရာ၌ အထဲက မျက်လုံးကလေးသည် ကြယ်ကလေးကဲ့သို့ ထင်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ကြယ်နှင့်တူသော မျက်လုံးကိုပင် "အက္ခိတာရက"ဟု ခေါ်သည်။ [အက္ခိတာရကမတ္တံတိ အက္ခိမတ္တံ။]

ပါဋိကာရကော။ ။ဆွမ်းကြီးခံကိစ္စ စသည် ရှိသောအခါ သံယာများကို စီတန်းပေးသော ရဟန်းကို "ပါဋိကာရက"ဟု ခေါ်၏၊ ပါဋိ-အစဉ်အတန်းကို+ကရောတိတိ ပါဋိကာရကော၊ ထိုရဟန်းသည် သင်္ကန်းကို ထုံးစံအတိုင်း ("ဥဘော ကဏ္ဏာ သမံ ကတွာ"ဖြစ်အောင်) ရန်းထား၏။ ထို့နောက် "ဟိုကိုယ်တော်က ဒီကြွ, ဒီကိုယ်တော်က ဟိုကြွ"စသည်ဖြင့် လက်မောင်းကို ယမ်းကာ ယမ်းကာ စီစဉ်ရသောအခါ လက်ဝဲလက်၌ ဖုံးထားသော သင်္ကန်းကို မဖုံးအားတော့ဘဲ ပခုံးပေါ်ပင့်၍ တင်လိုက်ရတော့သည်။

အန္တရယရေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အနာဒရိယေန-လေးစားခြင်း . မရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မလေးစားခြင်းကြောင့်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဝိကာရံ-ဖောက်ပြန်သော ရန်းခြင်းကို၊ ကရောန္တသ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ ပုရိမသဒိသာယေဝ-ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိနှင့် တူသည်သာ၊ စ-ဆက်၊ ဇတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ (အနာပတ္တိ-သည်၊ ပုရိမသဒိသာယေဝ-သာ၊ ဟောတိ၊) ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ယတ္ထ-အကြင် သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝိသေသော-အနာပတ္တိအထူးသည်၊ ဘဝိဿတိ-ရှိလတ္တံ့၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝက္ခာမ-ဆိုကုန်အံ့၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

သုပ္ပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပုဒ် ၁ တတိယေ-၌၊ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နောတိ-ကား၊ သုဋ္ဌု-ကောင်းစွာ၊ ပဋိစ္ဆန္နော-ဖုံးအုပ်သည်၊(ဟုတ္တာ-၍)ဂဏ္ဌိကံ-အနားပတ်သီးကို၊ပဋိမုဉ္စိတ္တာ-အနားပတ်ကွင်း၌ စွပ်၍၊ ဝါ-တပ်၍၊ အနုဝါတန္တေန-အလျားအနားပတ်စွန်းဖြင့်၊ ဂီဝံ-လည်ပင်းကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးအုပ်၍၊ ဥဘော-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ကဏ္ဏေ-အနားတို့ကို၊ သမံ-အညီအမျှ၊ ကတ္တာ-၍၊ ပဋိသယ်ရိတ္တာ-လိပ်၍၊ ယာဝ မဏိပန္ဓံ-လက်ကောက်ဝတ်တိုင်အောင်၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးအုပ်၍၊ အန္တရယရေ-၌၊ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကားအနက်၊ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊

အာရာမေ အန္တရယရေ။ ။ဤပရိမဏ္ဍလရန်းနည်းကိုလည်း အာရာမအရာဝယ် ဗုဒ္ဓ၊ ပဌာနာဒိကာလကို ရည်ရွယ်သည်၊ အန္တရယရ၌ကား (ဝါသူပဂတ-ညဉ့်အိပ်နေ့နေ) နေသော အခါကို ရည်ရွယ်ဟန်တူ၏၊ ရိုးရိုးသွားလာနေထိုင်ရာ၌ကား သုပ္ပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပုဒ်နှင့်ဆိုင်သည်။

ဂဏ္ဌံ ၊ပေ၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ။ ။ဤကား သုဋ္ဌု ပဋိစ္ဆန္နောကို ထပ်၍ ဖွင့်သော အနုသံဝဏ္ဏနာတည်း၊ "ကောင်းစွာ+ဖုံး"ယူသည် "ပခုံးစွန်းတို့ကိုလည်းကောင်း, ရင်ကိုလည်းကောင်း မဖော်ဘဲ ဖုံးခြင်းတည်း၊ ခေါင်းမြီးခြုံသော ဖုံးခြင်းမဟုတ်"ဟု သိစေလို၍ "ဂဏ္ဌိကံ" စသည်ကို မိန့်၊ "ဂဏ္ဌိကံ ပဋိမုဉ္စိတ္တာ"ဖြင့် လေတိုက်၍ သင်္ကန်းလွင့်သောအခါ ရင်ဘတ်မပေါ်အောင်" အနားပတ်သီးကို အနားပတ်ကွင်း၌ တပ်ပါ"ဟု ဆိုလိုသည်။

အနုဝါတမ္ပေန ဂီဝံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ။ ။ဤစကားကို ထောက်၍ သင်္ကန်းရုံသောအခါ လည်ပင်းကို ဖုံးကြသည်၊ သို့သော် အလျားအနားပတ်ဖြင့် ဖုံးရမည်ဟူရာ၌ ယခုကာလဝယ် အလျားအနားပတ် သက်သက်ဖြင့် မဟုတ်ဘဲ, ဂုတ်ပိုးချကာ သင်္ကန်းအထပ်ထပ် ဖုံးနေရသဖြင့် စာအတိုင်း မကျန, သင်္ကန်းက ရှည်လွန်းနေပုံရသည်။

ပဋိသံယရိတ္တာ။ ။ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်၌လည်း "ဥဘော ကဏ္ဏေ သမံ ကတ္တာ"ဟု ပါခဲ့၏။ ဤ၌ကား "ပဋိသံယရိတ္တာ"ဟု အပိုဆိုသောကြောင့် သင်္ကန်းအနား ၂ ဖက်ကို ညီစွာ ထား၍ ယခုအခေါ်လိပ်သလို လိပ်ရဦးမည်ဟုလည်းကောင်း, ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌ "ပဋိသံယရိတ္တာ"မပါ သောကြောင့် မလိပ်ဘဲ လက်ဝဲ လက်မောင်းပေါ် တင်လိုက်ရမည်ဟုလည်းကောင်း သိသာ၏။

တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အကတွာ-၍၊ ဇာဏုဝါ-ပုဆစ်ဒူးကိုသော်လည်း ကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဇတ္တုနိုဝါ-ပခုံးစွန်းနှစ်ဖက်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥရုဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍၊ ဂစ္ဆန္တသ-၏၊ ဒုက္ခဋ္ဌ (ဟောတိ)။ ။

တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

စတုတ္ထေ-၌၊ ဂလာဝါဋ္ဌကတော-လည်မျိုတွင်းငယ်မှ၊ ဝါ-လည်ချိုင့်မှ၊ ပဌာယ-၍၊ သီသံ-ဦးခေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ မဏိဗန္ဓတော-လက်ကောက်ဝတ်မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဟတ္ထေ-အပြင် လက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍိကမံသတော-ခြေသလုံးကြွက်သားမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ပါဒေ-ခြေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍၊ သေသံ-ကြွင်းသော တစ်ကိုယ်လုံးကို၊ ဆာဒေတွာ-ဖုံးအုပ်၍၊ နိသိန္နော-ထိုင်သောရဟန်းသည်၊ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နော နာမ-သုပ္ပဋိစ္ဆန္န မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝါသူပဂတသ-တည်းခိုနေထိုင်ခြင်းငှာ ရွာတွင်း၌ ရောက်နေသည်ဖြစ်၍၊ (အပ္ပဋိစ္ဆန္နသ-မဖုံးအုပ်သော ရဟန်း၏၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ။

စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဇာဏုဝါ ဇတ္တုနိုဝါ။ ။ဝိနယဝိနိစ္ဆယ စာကိုယ်၌ ဇာဏုဝါ နေရာဝယ် "ဇတ္တုနိုဝါ"ဟု ရှိသတတ်၊ ထို စာအရှိသည် ပို၍ ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်၏၊ အကြောင်းကား "ဇာဏု"ကို သင်းပိုင်ဖြင့် ဖုံးပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဂလာဝါဋ္ဌကတော။ ။"ဂလော စ ကဏ္ဌော"ဟု အဘိဓာန် (၂၆၃)၌ ပရိယာယ်ဆိုသောကြောင့် လည်မျိုကို ဂလဟု ခေါ်၏၊ ထိုဂလ၏ အာဝါဋ္ဌက (တွင်းငယ်) ဟူသည်ကား လည်မျိုး၏ အောက်ဆုံးချိုင့်ငယ်တည်း။ ဤစကားကို ထောက်၍ လည်ပင်း၏ ရှေ့တည့်တည့်မှ အထက်ဦးခေါင်းကို ဖော်ထားရမည်ဟု မှတ်။ ["ဂလ+အာဝါဋ္ဌက" နှစ်ပုဒ်စပ်သဖြင့် "ဂလာဝါဋ္ဌက"ဟု ရှိသင့်၏၊ သို့သော် စာအများပင် "ဂလဝါဋ္ဌက"ဟု ရှိသည်၊ ပါစိတ္တာဒိယောဇနာ၌ နောက်အာကို ချေဟု ဆို၏၊ "ပ+အာပ"မှ "ပပ" ဖြစ်သကဲ့သို့တည်းတဲ့။]

ပိဏ္ဍိကမံသတော။ ။"ခြေသလုံးကြွက်သားမှ အောက်ဖြစ်သော ခြေတို့ကို ဖော်၍ ထိုင်ရမည်" ဟူရာ၌ ယခုခေတ် တင်ပလ္လင်ခွေ၍ ထိုင်ရာဝယ် ဆိုလိုရင်းမဟုတ်၊ ရှေးက အများအားဖြင့် "ပီဋ"ခေါ်သော ထိုင်ခုံအငယ်ပေါ်၌ ထိုင်လေ့ရှိ၏၊ ထိုသို့ ထိုင်သောအခါ ခြေထောက်ကို တွဲလျားချ၍ ထိုင်ရသောကြောင့် ခြေသလုံးကြွက်သားမှ အောက်ကို ဖော်ပြီးသား ဖြစ်နေသည်၊ ဤစကားလည်း မဖော်လျှင် အပြစ်ကို ပြသောစကား မဟုတ်၊ အဖော်များမည် စိုးရ၍ ဖော်သင့်သမျှကို သတ်မှတ်သော စကားသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် တင်ပလ္လင်ခွေ၍ ထိုင်ရာ၌ ခြေသလုံး မဖော်ခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိဟု မှတ်ပါ။

ဝါသူပဂတသ။ ။ဝါသာယ-နေခြင်းငှာ+ဥပဂတော-ရွာ၌ရောက်သူတည်း၊ ဝါသူပဂတော-သူ၊ ခေတ္တခဏ ဆွမ်းစား, တရားဟော, အကြောင်းကိစ္စရှိ၍ သွားသူမဟုတ်ဘဲ တည်းခိုသောအားဖြင့် နေသူတည်း၊ ကြွင်းသော မှတ်ဖွယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

ပဠမေ-ပဠမသိက္ခာပုဒ်၌၊ (သုသံဝုတဂမနသိက္ခာပုဒ်၌)၊ သုသံဝုတောတိ-ကား၊ ဟတ္ထံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါဒံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အကိုင်္ဂါပေန္တော-မကစားစေဘဲ၊ ဝါ-မဆော့စေဘဲ၊ သုဝိနီတော-ကောင်းစွာ ဆုံးမအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) [ဂမိဿာမိ၌စပ်၊] ဣတိ အတ္ထော-ဤကားအနက်။ ။ဆဋ္ဌေပိ-ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌လည်း (သုသံဝုတနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၌လည်း)၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းပင်တည်း။

သတ္တမေ-သတ္တမသိက္ခာပုဒ်၌၊ (သြက္ခိတ္တစက္ခုဂမနသိက္ခာပုဒ်၌)၊ သြက္ခိတ္တစက္ခူ။ တိ-ကား၊ ဟေဋ္ဌာခိတ္တစက္ခု-အောက်၌ ချအပ်သော မျက်လုံးရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ယုဂမတ္တံ-ရထားထမ်းပိုး အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဝါ-ထမ်းပိုး တစ်ပြန်မျှလောက်သော၊ ဘူမိဘာဂံ-မြေအဖို့ကို၊ ပေက္ခမာနော-ကြည့်လျက်၊ [ဂမိဿာမိ၌စပ်၊] ပန-ဆက်၊ ဧကသ္မိံ-တစ်ခုသော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ ဌတ္တာ-တည်၍၊ ဟတ္ထိအဿာဒိပရိဿယာဘာဝံ-ဆင် မြင်း အစရှိသော ဘေးရန်တို့၏ မရှိခြင်းကို၊ သြလောကေတုံ-ကြည့်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ။အဋ္ဌမေပိ-အဋ္ဌမသိက္ခာပုဒ်၌လည်း (သြက္ခိတ္တစက္ခုနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၌လည်း)၊ ဧသေဝ နယော-ပင်တည်း။

သုသံဝုတော။ ။သုဋ္ဌု + သံဝုတာ (စောင့်စည်းအပ်သော လက်,ခြေတို့) ယေနာတိ သုသံဝုတော-ကောင်းစွာ စောင့်စည်းအပ်သော လက် ခြေရှိသူ-လက် ခြေတို့ကို ကောင်းစွာ စောင့်စည်းသူ၊ ဤသို့ သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ "ဟတ္ထံ ဝါ ၊ပေ၊ သုဝိနီတော"ကား အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း၊ "ကောင်းစွာ စောင့်စည်းသူ" ဟူသည် လက် ခြေတို့ကို မကစားစေဘဲ (မဆော့စေဘဲ) ဆရာသမားတို့ ကောင်းစွာ ဆုံးမထားအပ်သူတည်း။

သြက္ခိတ္တစက္ခု။ ။"သြသည် အဝ၏ ကာရိယတည်း၊ ထို အဝလည်း အောက်ချခြင်းအနက် ဟောတည်း"ဟု သိစေလိုမူ"ဟေဋ္ဌာခိတ္တစက္ခု"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဟေဋ္ဌာ+ခိတ္တံ သြက္ခိတ္တံ၊ သြက္ခိတ္တံ+စက္ခု ယသ္သာတိ သြက္ခိတ္တစက္ခု။ "ယုဂမတ္တံ-ရထား၏ ထမ်းပိုးတစ်ပြန်မျှအရပ်"ဟူသည် "၄ တောင်ခန့် အရပ်တည်း"ဟု ပြောစမှတ် ပြုကြ၏၊ တချို့နေရာ၌ ၄ တောင်ထွာခန့်အရပ်ကို "ယုဂမတ္တံ"ဟု ဖွင့်သေး၏။

ဆက်ဦးအုံ--"အောက်သို့ မျက်လုံးကို ချရုံမည်"ဟု ဆိုရာ၌ "လည်ပင်းကို မတ်မတ်ထား၍ ရှောင်သင့်ရာ အရပ်, သွားသင့်ရာ အရပ်ကို ကြည့်ရှုဖို့ရာ ရထားထမ်းပိုး တစ်ပြန်ခန့်မျှ အရပ်ကို ကြည့်ရှုသွားပါ"ဟု ဆိုလိုသည်၊ "မေးနိုးနှင့်ရင်ဘတ်နိုးကို ထိနေအောင် ငုံထားပါ"ဟု ဆိုလိုသည် မဟုတ်။ (သုတ္တန်ပါတ် အဋ္ဌကထာ, သြက္ခိတ္တစက္ခုဂါထာအဖွင့်။)

ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဌတ္တာ။ ။"တစ်နေရာ၌ ရပ်၍"ဟူသော စကားသည် ဥပလက္ခဏသာတည်း၊ သွားရင်းလည်း ဘေးရန် ရှိ-မရှိကို ကြည့်ကောင်း၏၊ ရွာထဲဝယ် ဘုရား ပူဇော်ပွဲလုပ်ရာ၌လည်း သြက္ခိတ္တစက္ခု မချဘဲ ပူဇော် ဖူးမြော်ကောင်း၏ဟု ဝဒန္တိဝါဒ ရှိ၏။

နဝမေ-နဝမသိက္ခာပုဒ်၌၊ (ဥက္ခိတ္တကာယဂမနသိက္ခာပုဒ်၌) ဥက္ခိတ္တကာယာတိ-ကား၊ ဥက္ခေပေန-မြောက်ပင့်ခြင်းဖြင့်၊ [နဂမိဿာမိ၌စပ်၊] ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ-ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏအနက်၌၊ ကရဏဝစနံ-ကရိဏ်းဝိဘတ်တည်း၊ ဒုကတောဝါ-တစ်ဖက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘတောဝါ-နှစ်ဖက်လုံး၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥက္ခိတ္တစီဝရော-မြောက်ပင့်အပ်သော သင်္ကန်းရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ (နဂမိဿာမိ၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-ဤကားအနက်၊ အန္တော ဣဒ္ဓီလတော-ရွာတံခါးခုံအတွင်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဒေဝ-ဤသို့ သင်္ကန်းကို မြောက်ပင့်လျက်၊ နဂန္တုံ-မသွားရာ၊ ဝါ-မသွားကောင်း။

ဒသမေ-ဒသမသိက္ခာပုဒ်၌၊(ဥက္ခိတ္တကာယနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၌)၊နိသိန္နကာလေ-ထိုင်ရာအခါ၌၊ ဓမကရဏ်-ဓမကရိဏ်ရေစစ်ကို၊ နိဟရန္တေနာပိ-ထုတ်သောရဟန်းသည်လည်း၊ စီဝရံ-ကို၊ အနုက္ခိပိတ္တာဝ-မမြောက်ပင့်မူ၍သာ၊ နိဟရိတဗ္ဗံ-ဆုတ်ဆောင်ရာ၏။ ပန-အထူးကား၊ ဝါသူပဂတဿ-တည်းခို နေထိုင်ခြင်းငှာ ရွာတွင်း၌ရောက်နေသည် ဖြစ်၍ (ဥက္ခိပန္တဿ-မြောက်ပင့်သောရဟန်း၏။) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ဥက္ခိတ္တကာယ။ ။ဥက္ခိပန်-မြောက်ပင့်ခြင်း၊ ဥက္ခိတ္တံ-ခြင်း၊ သွတ္ထ၌ က သက်၊ ဤသို့ နပုလ္လိင်ဖြစ်သင့်လျက် လိင်္ဂဝိပလ္လာသနည်းအားဖြင့် ဣတ္ထိလိင်ပြန်၍ "ဥက္ခိတ္တကာ"ဖြစ်၏ဟု ဤ၊ နာကို အာယပြု၊ ထိုနာလည်း ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏအနက်၌သက်၊ အခြားရဟန်းများကဲ့သို့ သင်္ကန်းကို ရိုးရိုးမရုံဘဲ အထက်သို့ မြောက်ပင့်ထားသူကို "ဣတ္ထမ္ဘူတ"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မှတ်သားကြောင်း အနက်ကို "ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏ"ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏသည် ကြိယာဝိသေသနတစ်မျိုး ဖြစ်သောကြောင့် "ဥက္ခိတ္တစီဝရော ဟုတ္တာ"ဟု ကြိယာဝိသေသနဖွင့်သည်။

ဥက္ခိတ္တစီဝရော။ ။ကဠိတော ဥဒ္ဓံ ကာယပန္ဓနာဒိဒဿနဝသေန ဥက္ခိပန် သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဥက္ခိတ္တစီဝရော ဟူသော စကားကို ခါးအထက် ခါးပန်းကြိုးပေါ်အောင် မြောက်ပင့်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည်၊ ဘာ့ကြောင့် သိရသနည်း- ပိဏ္ဍာယ စရတော ပတ္တဂဟဏာဒိမတ္တဿ အနုညာတတ္တာ=ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော ရဟန်းအတွက် သပိတ်ကိုင်ခြင်းမျှကို ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သောကြောင့်တည်း၊ သပိတ်ကို ကိုင်ရာ၌ အနည်းငယ် ကိုယ်ပေါ်စရာ ရှိ၏၊ ထိုသို့ ပေါ်သော်လည်း အပြစ်မရှိသောကြောင့်-ဟူလို။ (ဝိမတိ)။

မှတ်ချက်။ ။ဤအဖွင့်ကို ကြည့်လျှင် သင်းပိုင်ကို စွန်တောင်ဆွဲ၍ မြောက်ပင့်ခြင်းမျိုးကို "ဥက္ခိတ္တက"ဟု မဆိုလိုဟု ဝိမတိပြု၏၊ "စီဝရ"အရလည်း အပေါ်ရုံ ဧကသီသက်နှင်းကြီးကိုသာ ယူစေလိုဟန် တူ၏။

ဓမကရဏ် နိဟရန္တေနာပိ။ ။ခန္ဓေ လဂ္ဂပတ္တတ္ထဝိကာဒိတော ဓမကရဏ် နိဟရန္တသ္မိ ကဠိတော ဥဒ္ဓံပိ ဒိဿတိ=ပခုံး၌ ချိတ်အပ်, လွယ်အပ်သော သပိတ်အိတ် စသည်ဝယ် ထည့်ထားသော ဓမကရိဏ် (ရေစစ်)ကို ထုတ်သော ရဟန်းမှာ ခါး ပေါ်သွားတတ်၏၊ တထာ အဒေသေတွာ နိဟရိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော-ထိုသို့ မပေါ်စေဘဲ ထုတ်ရမည်-ဟူလို။

ဧကာဒသမေ-ဧကာဒသမသိက္ခာပုဒ်၌၊ (ဥဒ္ဓရိုကာယဂမနသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ဥဒ္ဓရိုကာယာတိ-ကား၊ မဟာဟသိတံ-ကျယ်စွာသော ရယ်ခြင်းကို၊ ဟသန္တော-ရယ်လျက်၊ [နဂမိသာမိ၌စပ်၊] ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အနက်၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေယေव-၌ပင်၊ ကရဏဝစနံ-ကရိုဏ်း ဝိဘတ်တည်း။ [ဥက္ခိတ္တကာယ၌ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏကို ကြိယာဝိသေသန ဖွင့်သကဲ့သို့ ဤ၌ "နိသီဒန္တော ဟုတ္တာ"ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် မှန်၏-ဟူလို။]

ဒွါဒသမေပိ-ဒွါဒသမသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ (ဥဒ္ဓရိုကာယနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၌လည်း)၊ ဧသေव နယော-ပင်တည်း၊ ဥဘယတ္ထ-နှစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဟသနီယသ္မိံ-ရယ်ထိုက်သော၊ ဝတ္ထုသ္မိံ-အကြောင်းကြောင့်၊ မိဟိတမတ္တံ-ပြုံးခြင်းမျှကို၊ ကရောန္တသ-၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ဤတေရသမေ-၌၊ (အပ္ပသဒ္ဒဂမနသိက္ခာပုဒ်၌)၊ အပ္ပသဒ္ဒေါတိ-ကား၊ ဥစ္စာသဒ္ဒ မဟာသဒ္ဒေါ-အထက်သို့ မြင့်တက်သောအသံ, နံပါးသို့ ပြန့်ကျယ်သောအသံ ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ နဂ (ဂမိသာမိ)-မသွားအံ့၊ စုဒ္ဒသမေပိ-၌လည်း၊ (အပ္ပသဒ္ဒနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊) ဧသေव နယော-ပင်တည်း။

ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ၂ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ အပ္ပသဒ္ဒတာပရိစ္ဆေဒေါ-တိုးသောအသံရှိသူ၏ အဖြစ်၏ အပိုင်းအခြားတည်း၊ (တိုးသောအသံ၏ အပိုင်းအခြား-ဟူလို၊) ဒွါဒသဟတ္ထေ-တစ်ဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသော၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ အာဒိမှိ- အစ၌၊ သံယတ္ထေရော- သံယာ့ထေရ်သည်၊ (နိသီဒတိ- ထိုင်၏။) မဇ္ဈေ- အလယ်၌၊ ဒုတိယတ္ထေရော- ဒုတိယထေရ်သည်၊ (နိသီဒတိ-၏။) အန္တေ-အဆုံး၌၊ တတိယတ္ထေရော-သည်၊ (နိသီဒတိ-၏။) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နိသိန္နေသု-ထိုင်ကုန်သော ထေရ်တို့တွင်၊ [ဤနေရာ၌ "ယံ"ဟု ပါ၏၊ အဌကထာကြီး၌ မပါ, စာသွားလည်း မကောင်း။] သံယတ္ထေရော-သည်၊ ဒုတိယတ္ထေရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သစေ မန္တေတိ-အကယ်၍ တိုင်ပင်နှီးနှော ပြောဆိုအံ့၊ ဒုတိယတ္ထေရော-သည်၊ တဿ-ထိုသံယာ့ထေရ်၏၊ သဒ္ဒဉ္စေဝ-အသံကိုလည်း၊ သစေ သုဏာတိ-အံ့၊ ကထဉ္စ-စကားလုံးကိုလည်း၊ သစေ ဝဝတ္ထပေတိ-အကယ်၍ ခွဲခြားမှတ်သားနိုင်အံ့၊ [စကားလုံးကွဲအောင် နားလည်အံ့-ဟူလို။] တတိယတ္ထေရော ပန-သည်ကား၊ သဒ္ဒမေဝ-အသံလောက်ကိုသာ၊ သစေ သုဏာတိ-အံ့၊ ကထံ-စကားလုံးကိုကား၊ သစေ နဝဝတ္ထပေတိ-အကယ်၍ မခွဲခြား မမှတ်သားနိုင်အံ့ ဧတ္ထာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ကြားခြင်း မှတ်သားခြင်းဖြင့်၊ အပ္ပသ

ဥဒ္ဓရိုကာယ- ဇလွမောတ်သည် ဟာသအနက်ကို ဟော၏၊ ဥကား ပဝလတ္ထ-အားကြီး [illegible] အနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် "မဟာဟသိတံ ဟသန္တော"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဇလွန်-ရယ် [illegible] ဇဋ္ဌိကာ-ခြင်း၊ ဤကို အကပြု၊ [ကျပစ္စည်း, ဣအာဂုံသော်လည်း ကြိပါ။] ခကို [illegible] ဒ္ဒ [illegible] လာ၊ မဟတီ+ဇဋ္ဌိကာ ဥဒ္ဓရိုကာ။

တိုးလောအသံသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ကား။ တတိယတ္ထေရော-သည်၊ ကထဗ္ဗ-ကိုလည်း၊ သစေ ဝဝတ္ထပေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)။ မဟာသဒ္ဒေါ နာမ-ကျယ်သောအသံ မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (အပ္ပသဒ္ဒတာပရိစ္ဆေဒေါ-တည်း။) [ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဣတော-ဤသိက္ခာပုဒ်မှ၊ ပရေသု-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဆသု-၆ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ကာယပ္ပစာလကန္တိ-ကား၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ စာလေတွာ စာလေတွာ-လှုပ်စေ၍ လှုပ်စေ၍၊ [နဂ ဂမိဿာမိ၌စပ်။] သမ္ဘတ္ထ-အလုံးစုံသော ဗာဟုပ္ပစာလကံ အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ ဧသနယော-ဤနည်းတည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကာယာဒိနိ-ကိုယ်အစရှိသည်တို့ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-မြှင့်စွာယူ၍၊ နိစ္စလာနိ-မတုန်လှုပ်ကုန်အောင်၊ ဥဇုနိ-ဖြောင့်မတ်ကုန်အောင်၊ (တစ်နည်း) နိစ္စလံ-မတုန်လှုပ်အောင်၊ ဥဇုံ-ဖြောင့်မတ်စွာ၊ ဌပေတွာ-၍၊ ဂန္ဓဗ္ဗဋ္ဌေဝ-သွားလည်း သွားရာ၏၊ နိသိဒိတဗ္ဗ-ထိုင်လည်း ထိုင်ရာ၏၊ နိသိဒနပ္ပဋိသံယုတ္တေသု-ထိုင်ခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ တီသု-သုံးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ [ကာယပ္ပစာလကနိသိဒန, ဗာဟုပ္ပစာလကနိသိဒန, သီသပ္ပစာလကနိသိဒနသိက္ခာပုဒ်တို့၌]။ ဝါသူပဂ္ဂတသ-ဖြစ်၍၊ (ကာယာဒိနိ-တို့ကို၊ စာလေတွာ စာလေတွာ-၍၊ နိသိဒန္တသ-ထိုင်သော ရဟန်း၏၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ဧကဝိသဒ္ဓါဝိသေသု-နှစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် သိက္ခာပုဒ်, နှစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ခမ္ဘကတောတိ-ကား၊ ကဋ္ဌယံ-ခဲ၌၊ ဟတ္ထံ-ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ ကတ ခမ္ဘော-ပြုအပ်သော ဆက်စပ်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ [နဂ ဂမိဿာမိ၌စပ်။]

ကာယပ္ပစာလကံ။ ။ကာယသ-ကိုယ်ကို+ပစာလကံ-လှုပ်စေ၍ လှုပ်စေ၍၊ ကာယပ္ပစာလကံ-၍၊ ပစာလကံ၌ ပပုဗ္ဗ-စလ, ကာရိတ်ကျေ, ဏပစ္စည်း-ပစာလ ဟု ဖြစ်ပြီးနောက် "ပစာလ ယေဝ ပစာလကံ"ဟု သွတ္တ၌ ကပစ္စည်းသက်၊ ဏပစ္စည်းလည်း အာဘိဂ္ဂည (ခဏ ခဏ) အနက်၌သက်၊ ဒုတိယာကား ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်၊ ထို့ကြောင့် "ကာယံ စာလေတွာ စာလေတွာ"ဟု အာဘိဂ္ဂညအနက်ဟော ၂ ရုပ်နှင့်တကွ တွာပစ္စယန္တဖြင့် ဖွင့်သည်၊ ဗာဟုပ္ပစာလကံ, ပိဏ္ဍုက္ခေပကံ စသော ၂ ရုပ်ဖွင့်သမျှ ပုဒ်တို့၌ ဤနည်းချည်းတည်း။ [မောဂ္ဂလ္လာန်ခါဒိကဏ္ဍ, (၆၃)သုတ်။]

နိစ္စလာနိ ဥဇုနိ။ ။ကာယာဒိနိနှင့် အရတူသောကြောင့် ဗဟုဝုစ်ပြင်ဟန်တူ၏၊ ကြိယာဝိသေသနဖြစ်၍ "နိစ္စလံ ဥဇုံ"ဟု ဒုတိယာကေဝစနန္တသာ ရှိသင့်မည် ထင်သည်။

ကတခမ္ဘော။ ။ခမ္ဘကတောဒ္ဓ ဝိသေသန နောက်ကျသည်ဟု သိစေလိုမျှ "ကတခမ္ဘော"ဟု ဖွင့်သည်၊ ခမ္ဘသဒ္ဒါသည် ဆက်စပ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ခဲနှင့် လက်ကို ဆက်စပ်အောင် ပြုသည်ကို "ခမ္ဘကတ"ဟု ဆိုလိုဟန်တူ၏၊ ထို့ကြောင့် "ကဋ္ဌယံ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ"ဟု ကတခမ္ဘကို သရုပ်ဖော်သည်။[သြဂုဏ္ဌိတ-ဥက္ကုဋိကာပုဒ်တို့ ပြီးပုံကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

တေဝိသစတုဝိသေသု-၂၃ ခုမြောက်သိက္ခာပုဒ်, ၂၄ ခုမြောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ (သြဂုဏ္ဍိတဂမနသိက္ခာပုဒ်, သြဂုဏ္ဍိတနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်တို့၌) သြဂုဏ္ဍိတောတိ-ကား၊ သသီသံ-ဦးခေါင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ကို၊ ပါရုတော-ခြုံသည်၊ (ဟုတ္တာ) [နှ ဂမိဿာမိ၌စပ်၊] ပဋ္ဌဝိသေ-၂၅ ခုမြောက်သိက္ခာပုဒ်၌၊ (ဥက္ကုဋ္ဌိကာယဂမနသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ပဏ္ဍိယော-ဖနောင့်တို့ကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ-မြှောက်၍၊ အဂ္ဂပါဒေဟေဝ-ခြေဖျားတို့ဖြင့်သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂပါဒေ-ခြေဖျားတို့ကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ပဏ္ဍိဟိယေဝ ဝါ-ဖနောင့်တို့ဖြင့်သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိယံ-၌၊ ဖုသန္တိယ-ထိလျက်၊ ဝါ-ထိသောရဟန်း၏၊ ဂမနံ-သွားခြင်းကို၊ ဥက္ကုဋ္ဌိကာ-ဥက္ကုဋ္ဌိကာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ကရဏဝစနံ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်သည်၊ ဝုတ္တလက္ခဏမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောလက္ခဏာ ရှိသည်သာ၊ [ကုတ္ထဘူတလက္ခဏာ အနက် ရှိသည်-ဟူလို။]

ဆဋ္ဌိသေ-၂၆ ခုမြောက်သိက္ခာပုဒ်၌၊ (ပလ္လတ္ထိကာယနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၌)၊ နပလ္လတ္ထိကာယာတိ-ကား၊ ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကာယ ဝါ-လက်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-လက်အာယောဂပတ်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒုဿပလ္လတ္ထိကာယ ဝါ-အဝတ်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ရစ်ပတ်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဝတ်အာယောဂပတ်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နှ နိသီဒိတဗ္ဗံ-မထိုင်ရာ၊ အနာဒရေန-မလေးစားခြင်းကြောင့်၊ [အနာဒရိယေနရှိလျှင် "လေးစားခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်"ဟု ပေး၊] နိသီဒန္တိယ-၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ဝါသူပဂတယ-၏၊ ဣဓပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ပုရိမေသု-ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါဒိသစတုဝိသေသုစ-ဒွါဒိသသိက္ခာပုဒ်, စတုဝိသသိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ။ဆဋ္ဌိသတိ-၂၆ ပါးသော၊ သာရုပ္ပာ-သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးကုန်ပြီ။[ဤကဲ့သို့ ဝတ်ရုံသွားလာနေထိုင်မှုရဟန်းတော်များအားလျှောက်ပတ်သောကြောင့် ပရိမဏ္ဍလမှစ၍ ဤ၂၆ ပါးသောသိက္ခာပုဒ်များကိုသာ သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ်များဟု ခေါ်သည်။]

ဘောဇနပွဋိသံယုတ္တေသု-ဘောဇဉ်နှင့်စပ်သောသိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ပဌမေ-၌၊ (သက္ကစ္စပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၌)၊ သက္ကစ္စန္တိ-ကား၊ သတိ-သတိကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတ္တာ-ဖြစ်စေ၍၊ [ပဋိဂ္ဂဟေဿာမိ၌စပ်၊] ဒုတိယေ-၌၊ (ပတ္တသညီပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ပတ္တေ-သပိတ်၌၊ သညာ-သညာတည်း၊ ပတ္တသညာ-သပိတ်၌ သညာ၊ အသ-

---

သက္ကစ္စံ။ ။ဤပုဒ်၏သဒ္ဒါနက်မှာ "ကောင်းစွာပြု၍၊ ဝါ-လေးလေးစားစား"ဟု ဖြစ်၏၊ ထို သက္ကစ္စပြုခြင်းဟူသည် "ဆွမ်းကိုခံယူမည်"ဟု သတိထားခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "သတိ ဥပဋ္ဌာပေတ္တာ"ဟု သဘာဝအနက်ကို ဖွင့်သည်။ [ဆရေတုကာမောဝိယ အဟုတ္တာ (ဆွမ်းကို စွန့်ပစ်လိုသူကဲ့သို့ မဖြစ်ဘဲ) ပိဏ္ဍာပါတေ သတိ ဥပဋ္ဌာပေတ္တာ-ဆွမ်းအပေါ်၌ (ခံယူမည်)ဟု သတိထား၍၊ - ဋီကာ။]

ထိုရဟန်း၏၊ သာ-ထိုသပိတ်၌ သညာသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်:) ပတ္တသညီ-ပတ္တသညီ မည်၏၊ အတ္တနော-၏၊ ဘာဇနေ-ခွက်၌၊ ဥပနိဗဒ္ဓသညီ-စပ်ဖွဲ့သော သညာရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ [ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေသာမိ၌စပ်၊] ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အနက်။

တတိယေ-၌၊ (သမသူပကပဋ္ဌိဂ္ဂဟသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ယတ္ထ-အကြင်ဆွမ်း၌၊ မုဂ္ဂ မာသေဟိ ဝါ-ပဲနှောက်, မတ်ပဲတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကုလတ္ထာဒီဟိ ဝါ-ပဲပိစပ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကတော-ပြုအပ်သော၊ ဟတ္ထဟာရိယော-လက်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် ဆောင်ယူနိုင်သော၊ သူပေါ-ပဲဟင်းသည်၊ ဘတ္တသ-ဆွမ်း၏၊ စတုတ္ထဘာဂပဿမာဏော-၄ ခုမြောက်အဖို့ ပမာဏရှိသည်၊ ဝါ-ဆွမ်း၏ ၄ ဖို့တစ်ဖို့ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ (သော-ထိုဆွမ်းသည်၊) သမ သူပကော နာမ-က မည်၏၊ ဝါ-ညီမျှသော ပဲဟင်းရှိသောဆွမ်း မည်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ တတော-ထိုဆွမ်း၏ ၄ ဖို့တစ်ဖို့ထက်၊ အဓိက်-ပိုလွန်သောပဲဟင်းကို၊ ဂဏှန္တသ-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ သူပံ-ပဲဟင်းကို၊ ဌပေတ္တာ-ထား၍: အဝသေသာ-ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗာပိ-သော၊ သူပေယျဘုဉ္ဇနဝိဂတိ-ပဲဟင်း၏ အစီးအပွားဖြစ်သော ဟင်းရံအထူးသည်၊ ရသရသော နာမ-ရသရသ မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မိံ ရသရသေ-ထိုအလွန်ကောင်းသော အရသာ၌သော်လည်း ကောင်း၊ ဥတကာန်-ဆွေမျိုးတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရိတာနံ ဝါ-ဖိတ်မန်သူ တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ အညဿ-အခြားရဟန်း၏၊ အတ္ထာယ ဝါ-အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဓနေန ဝါ-အပ်သောဥစ္စာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (အဓိက်-အပိုအလွန်ကို၊ ဂဏှန္တသ-ခံယူသောရဟန်း၏၊) ဣဒ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ဥပနိဗဒ္ဓသညီ ဟုတ္တာ။ ။ပိဏ္ဍပါတံ ဒေန္တေ-ဆွမ်းလောင်းလတ်သော် (ဆွမ်းလောင်းသော အခါ၌) အနာဒရိယံ ပဋ္ဌိစ္စ (မလေးစားခြင်း ဂရုမစိုက်ခြင်းကြောင့်) တဟံ တဟံ အနောလော ကေတ္တာ (ဟိုဟို သည်သည် မကြည့်ဘဲ) ပတ္တေ အာဘောဂသညီ ဟုတ္တာ (သပိတ်၌ စိတ် စိုက်သော သညာရှိသည် ဖြစ်၍)။

သူပေယျဘုဉ္ဇနဝိဂတိ။ ။သုခေန-ပါတဗ္ဗောတိ သူပေါ၊ ဤဝိဂ္ဂဟနှင့်အညီ လွယ်ကူစွာ သောက်ထိုက်သော ဟင်းရည်သာ သူပသဒ္ဒါ၏ ဟောရင်းအနက်တည်း၊ သို့သော် ဤသိက္ခာပုဒ် ၌ကား ပဲဟင်းအမျိုးကို "သူပ"ဟု ခေါ်သည်၊ သူပသ+ဟိတံ သူပေယျ-သူပ၏ စီးပွားဖြစ်သော ဟင်းရွက်ဟင်း, သားငါးဟင်း စသော ဟင်းရံ(သူပ၏ အခြံအရံ)အားလုံးကို "သူပေယျဘုဉ္ဇန ဝိဂတိ"ဟု ခေါ်သည်။ [သူပေယျဘုဉ္ဇနဝိဂတိတိ-ဩလောဏိ, သာကသူပေယျ, မစ္ဆမသရသာ ဒိကာ သဗ္ဗာပိ သူပေယျဘုဉ္ဇနဝိဂတိ၊-ဋီကာ၊] "ဩလောဏိ"ဟူသည် ဟင်းလျှာအထူးတစ်မျိုး တည်း၊ ကေစိတို့ကား ပုန်းရည် ရက်တက်ရည်ကို "ဩလောဏိ" ဟု ဆိုသတတ်၊ (ဋီကာ)၊ ရသာနံ-အရသာတို့၏ + ရသော-အရသာ,တည်း၊ ရသရသော-အရသာတို့၏ အရသာ၊ အလွန်ကောင်းသော အရသာ-ဟူလို။

စတုတ္ထေ-၌၊ (သမတိတ္ထိကပဋိဂ္ဂဟကာသိက္ခာပုဒ်၌)၊ သမတိတ္ထိကန္တိ-ကား၊ သမပုဏ္ဏံ သမဘာရိတံ-အညီအမျှ ပြည့်သော၊ [ဤ၌ သမဘာရိတံကား သမပုဏ္ဏံ၏ ပရိယာယ်တည်း။] အဓိဋ္ဌာနုပဂပတ္တာသ-အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော သပိတ်၏၊ အန္တောမုခဝဋ္ဋိလေခံ-အတွင်းနှုတ်ခမ်းရစ်အရေးကို၊ အနတိက္ကမိတ္တာ-မကျော်လွန်မူ၍ ရစိတံ-စီထားအပ်သော၊ [အချို့စာ၌ "ဌိတံ"ဟု ရှိ၏, မကောင်း၊ "ရစိတန္တိ ကတံ ပက္ခိတ္တံ၊ ပူရိတန္တိ အတ္ထော"ဟု ဋီကာ ဆိုသောကြောင့် "ရစိတံ"ဟု ရှိရမည်။] ပိဏ္ဍာပါတန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ယာဝကာလိကံ-ယာဝကာလိက ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို၊ [ပါဠိတော်ဝယ် ပဋိဂ္ဂဟေသာမိ၌ လှမ်းစပ်၊] ပန-ကား၊ အနဓိဋ္ဌာနုပဂေ-အဓိဋ္ဌာန် မလောက်သော သပိတ်၌၊ ယာဝကာလိကံ-ယာဝကာလိက ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်သည်၊ (ထူပီကတံ-ထူပကဲ့သို့ မိုမောက်အောင် ပြုအပ်သည်၊ သမာနံပိ-ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊) ယာမကာလိကာဒိနိစ-ယာမကာလိက အစရှိသော ဝတ္ထုတို့သည်လည်း၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ခွက်၌၊ [အဓိဋ္ဌာန်လောက်-မလောက် သပိတ်ခွက်အားလုံး၌] ထူပီကတာနိ-ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ) ပိ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋန္တိ-အပ်ကုန်၏။

ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြင်အာဟာရကို၊ ဒ္ဝိသု-နှစ်လုံးကုန်သော၊ ပတ္တေသု-တို့၌၊ ဂဟေတ္မာ-ခံယူ၍၊ ဧကံ-တစ်လုံးကို၊ ပူရေတ္မာ-ပြည့်စေ၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဟရတိ-ဆောင်ယူ၏၊ ပူပဥ္ဇာခဏ္ဍာဖလာဖလာဒိ-မုန့်, ကြံပိုင်း, သစ်သီးငယ် သစ်သီးကြီး အစရှိသော၊ ယံဝါ-အကြင်အာဟာရသည်မူလည်း၊ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ ပက္ခိပိယမာနံ-လောင်းထည့်အပ်စဉ်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ သြရောဟတိ-ကျသွား၏၊ (တံ စ-ထို ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်သည်လည်းကောင်း၊) တဏ္ဍောလဝဋ္ဋံသကာဒယော ဝါ-ဦးဆောက်ပန်းသဏ္ဌာန် ရှိသော ကရဝေးရွက် အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ ဥပရိ-

---

ထူပီကတာနိပိ။ ။ထူပံဝိယ ကတာနိ=စေတီ ပုထိုး မဟုတ်သော်လည်း စေတီပုထိုးကဲ့သို့ အပေါ်၌ မိုမောက်နေအောင်+ပြုအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိပိ)၊ ယာမကာလိကာဒိနိကို ငဲ့၍ ဗဟုဝုစ်ထားသည်၊ ရှေ့ဝါကျ၌ကား "ယာဝကာလိကံ"ကို ငဲ့၍ "ထူပီကတံ"ဟု ပြင်ရမည်၊ ထူပီ၌ (ဤ)လည်း အဘူတတဏ္ဍောအနက်၌ သက်သော စီပစ္စည်း, တစ်နည်း-ဤပစ္စည်းတည်း။

ဧကံ ပူရေတ္မာ။ ။ဆွမ်းခံတုန်းက တစ်သပိတ်ပြီး တစ်သပိတ် လဲ၍ နှစ်သပိတ်လုံး၌ မမောက်အောင် ခံယူပြီးလျှင် ဆွမ်းခံပြီးသောအခါ သပိတ်တစ်လုံးတည်း၌ အပြည့်သိပ်၍ ကျောင်းသို့ ပို့ကောင်း၏။

တဏ္ဍောလဝဋ္ဋံသကာဒယော။ ။မတ္ထကေ ဌပိတတဏ္ဍောလမေဝ ဝဋ္ဋံသကသဒ်သတ္တာ တဏ္ဍောလဝဋ္ဋံသက်= သပိတ်အထက်၌ အုပ်၍ ပေးလှူအပ်သော ကရဝေးရွက်သည်ပင် ဦးဆောက်ပန်းနှင့် တူသောကြောင့် "တဏ္ဍောလဝဋ္ဋံသက"ဟု ဆိုသည်၊ တဏ္ဍောလတန်းများ, ဝဋ္ဋံသကတန်းများ မဟုတ်-ဟူလို၊ အာဒိဖြင့် ပုပ္ပဝဋ္ဋံသက(ဦးဆောက်ပန်းသဏ္ဌာန် ပြုလုပ်သော ပန်း) ကဠကဖလဝဋ္ဋံသက(ဦးဆောက်ပန်းသဏ္ဌာန် ပြုလုပ်ထားအပ်သော ကုလားဆောင်းမေ ခါးသီး) စသည်ကို ယူ။

သပိတ်အပေါ်၌၊ ဌပေတွာ-၍၊ ဒိယျန္တိ-ပေးလျှူအပ်ကုန်၏။ (တေစ-ထိုဦးဆောက်ပန်းသဏ္ဌာန်ရှိသော ကရဝေးရွက် အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊) ယဘ္ဗ-အကြင်အာဟာရကိုလည်း၊ ပဏ္ဏော၀ါ-ဖက်ရွက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ထာလကေ၀ါ-ခွက်ငယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ပတ္တမတ္ထကေ-သပိတ်၏အထက်၌၊ ဌပိတံ-ထားအပ်သည်၊ ၀ါ-ထား၍ လျှူအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံစ-ထိုအာဟာရသည်လည်းကောင်း၊ ထူပိကတံ နာမ-ထူပိကတ မည်သည်၊ ၀ါ-ထူပကဲ့သို့ မိုမောက်အောင် ပြုအပ်သည် မည်သည်၊ နဟောတိ)-မဖြစ်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ သဗ္ဗံ-သည်၊ [ဝိဟာရဟရအာဟာရနှင့် ထူပိကတ အားလုံးသည်၊] ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဣမ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဂိလာနသာပိ-၏လည်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေနပိ-ထိုဂိလာနရဟန်းသည်လည်း၊ သမတိတ္ထိကောယေ၀-သပိတ်အတွင်း အနားရေးနှင့် ညီမျှသော ဆွမ်းကိုသာ၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ခံယူထိုက်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ထူပိကတဆွမ်းတို့၌၊ ပဋိဂ္ဂဟေတုမေ၀-ဌာသာ၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပန-ခံယူအပ်ပြီးသော ဆွမ်းသည်ကား၊ ၀ါ-ကိုကား၊ သုပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံ-ကောင်းစွာ ခံယူအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ထူပိကတဖြစ်အောင် ခံခြင်းဌာသာ မအပ်, ခံပြီးဖြစ်လျှင်ကား စားကောင်း၏-ဟူလို၊] ပဌမဆဋ္ဌာနိ-ပဌမ, ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (သက္ကစ္စဘုဉ္ဇနသိက္ခာပုဒ်, ပတ္တသညီဘုဉ္ဇနသိက္ခာပုဒ်တို့သည်)၊ ဝုတ္တနယာ နေ၀-ကုန်သည်သာ။

သတ္တမေ-၌(သပဒါနသိက္ခာပုဒ်၌)၊ သပဒါနန္တိ-ကား၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌၊ သြမိ-အရေးအသား အပိုင်းအခြားကို၊ ၀ါ-နှိုက်ရာကို၊ အကတ္တာ-၍၊ အနုပ္ပဋ္ဌိ ပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ [ဘုဉ္ဇိသာမိ၌စပ်၊] ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အညေသံ-အခြားသူတို့အား၊ ဒေန္တော ၀ါ-ပေးစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ အညဘာဇနေ-အခြားသော ခွက်၌၊ အာကိရန္တော ၀ါ-လောင်းထည့်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ တတော တတော-ထိုထို အရပ်မှ၊ သြမသတိ- သုံးသပ် နှိုက်ယူ၏၊ တသ-ထိုရဟန်း၏၊ (အနာပတ္တိ, ဟောတိ)၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဥတ္တရိဘင်-

---

ယဘ္ဗ ၊ပေ၊ နံ တံ ထူပိကတံ နာမ။ ။ဖက်ရွက်, ခွက်ငယ်တို့က သီးခြားခွက်တစ်မျိုးဖြစ်သောကြောင့် ထိုဖက်ရွက်, ခွက်ငယ်တို့၌ ထည့်၍ သပိတ်ပေါ် တင်လျှုလျှင် ထူပိကတမဖြစ်၊ "နံ တံ"၌ တံသည် ယံ ပန, ယံ ၀ါ, တက္ကောလ၀ဏ္ဏသကာဒယော, ယံ စ-ဟူသော လေး၀ါကျတို့ကို ပြန်၍ ညွှန်းသော သဒ္ဒါတည်း။

သြမိ ၊ပေ၊ အနုပ္ပဋ္ဌိပါဋိယာ။ ။ဟိုနေရာနှိုက်ယူ, ဒီနေရာနှိုက်ယူသောအားဖြင့် နှိုက်ယူရာအရပ်ကို မပြောဘဲ, အစဉ်အတိုင်း ယူသောအားဖြင့်-ဟူလို၊ ဤအဖွင့်သည် သပဒါနပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။ [သပဒါနပုဒ်၏ သဒ္ဒတ္ထကို ပါဘိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

လက်သုတ်ဟင်းလျှာကို၊ ဥပွဋ္ဌိပါဋ္ဌိယာ-အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဂဏ္ဌန္တိသပိ-၏လည်း၊ ဣမ-၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [ဥတ္တရိဘင်္ဂ၊ ဥတ္တရိ+အပေါ် အညွှန့်အဖျား၌+ဘင်္ဂ=ချိုး၍ ယူအပ်သော ဟင်းရွက်နှု၊ ထိုဟင်းရွက်နှုမျှား သုတ်ထားအပ်သည်ကို ဥတ္တရိဘင်္ဂဟု ခေါ်သည်၊] အဌမံ-သည်၊ (သမသူပကဘုဥ္ဇနသိက္ခာပုဒ်သည်၊) ဝုတ္တနယမေဝ-သည်သာ။

နဝမေ-၌၊ (နှ ထူပကသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ထူပကတော-ကား၊ မတ္ထကတော-ဦးထိပ်မှ၊ ဝေမ္ဗျတော-အလယ်မှ၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကားအနက်၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပရိတ္တကေ-အနည်းငယ်ကုန်သော၊ သေသေ-ကြွင်းသော ဆွမ်းတို့ကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ သင်္ကိုတ္တာ-စုရုံး၍၊ ဩမဒ္ဒိတ္တာ-ဦးထိပ်ကို နှိပ်၍၊ ဘုဥ္ဇတိ-စား၏၊ တဿာပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ဒသမေ-၌၊(ဩဒနပဋ္ဌိတ္ဌာဒနသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်းအား၊ ဘတ္တသာမိကာ-ဆွမ်းရှင်တို့သည်၊ မာယာတသမယာဒီသု-မသတ်ရဟု ကြွေးကြော်ရာ အခါ အစရှိသည်တို့၌၊ ဗျဥ္ဇနံ-သားငါးဟင်းလျှာကို၊ ပဋ္ဌိတ္ဌာဒေတ္တာ-ဖုံးအုပ်၍၊ ဒေန္တိ-ပေးလျှုတတ်ကုန်၏၊ ယောစ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ဘိယျောကမျတာယ-အမျှားကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နှ ပဋ္ဌိတ္ဌာဒေတိ-ဖုံးထားသည် မဟုတ်၊ [အခြားသူ မြင်မှာစိုး၍ စိတ်ရိုးရိုးဖြင့် ဖုံးထားသည်-ဟူလို၊ ဥပမာ-အမဲသားမစားသူ မြင်မှာစိုး၍ အမဲသားကို ဖုံးထားခြင်း စသည်မျိုးတည်း၊] တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဂိလာနဿ-၏၊ အနာဂတတ္တာ-မလာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ["ဂိလာနဿ အနာပတ္တိ"ဟု အနာပတ္တိဝါရ၌ မလာသောကြောင့်-ဟူလို၊] အာပတ္တိယေဝ-ပင်တည်း။

ဧကာဒသမေ-၌၊ (သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနံ အညဿတ္ထာယ အတ္တနော ဓနေနာတိ-ဓနေနဟူသော၊ ဣဒံ-ဤစကားသည် အနာပတ္တိယ်-အနာပတ္တိဝါရ၌၊ အဓိကံ-ပိုလွန်၏၊ [ဉာတကာနံ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ "ဝါ"မပါ၊] ဉာတကာနံ-ဆွေမျိုးတော်သူတို့၏၊ (သန္တက်-ဥစ္စာဖြစ်သော သူပေါဒနကို၊ ဝိညာပေန္တဿ-တောင်းသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ပဝါရိတာနံ-ဖိတ်မန်သူတို့၏၊ (သန္တက်-ကို၊ ဝိညာပေန္တဿ-လည်းကောင်း၊) အညဿ-အခြား

မာယာတသမယ။ ။"ပါဏော နှ ဟန္တွော-ဤသို့ အခါကြီး နေ့ကြီး၌ သတ္တဝါကို မသတ်ရ"ဟု ကြွေးကြော်ရာ (သကြီန်နေ့ ဥပုသ်နေ့စသော) အခါကြီး ရက်ကြီးကို "မာယာသမယ"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုအခါ၌ ဆွမ်းဟင်းလောင်းသူတို့က တိတ်တိတ်ဝယ်ထားအပ်သော အသားဟင်းကို ဖုံးအုပ်၍ လျှိုလိုက်လျှင် ရဟန်းမှာ အာပတ်မသင့်။ [ယာတေန္တိ ဧတ္ထာတိ ယာတော၊ နှ+ယာတော မာယာတော၊ မာယာတော စ+သော+သမယော စာတိ မာယာတသမယော။]

ရဟန်း၏။ အတ္ထာယ-ဌာ၊ (ဝိညာဏေန္ဒြသ-သူ၏ ဉာတိပဝါရိတ အထံ, မိမိ၏ ဉာတိပဝါရိတအထံ တောင်းသောရဟန်း၏လည်းကောင်း။) အတ္ထနော-၏၊ ဓနေန-ဖြင့်၊ (ဝိညာဏေန္ဒြသ-လဲယူသောအားဖြင့် တောင်းသောရဟန်း၏လည်းကောင်း။) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ဒွါဒသမေ-၌၊ (နိ ဥဒ္ဓါနသညီသိက္ခာပုဒ်၌) ဥဒ္ဓါနေ-ကဲ့ရဲ့ခြင်း၌၊ [ဋီကာ၌ "ဥဒ္ဓါန-ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစိတ်"ဟု ဖွင့်၏။] သညာ-သညာတည်း၊ ဥဒ္ဓါနသညာ-ကဲ့ရဲ့ခြင်း၌ သညာ၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သာ-ထိုကဲ့ရဲ့ခြင်း၌ သညာသည်၊ ဝါ-ထိုကဲ့ရဲ့လိုသော သညာသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်၊) ဥဒ္ဓါနသညီ-ဥဒ္ဓါနသညီ မည်၏၊ ဣဓပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ ဂိလာနော-ဂိလာနရဟန်းသည်၊ နိ မုစ္စတိ-အာပတ်မှ မလွတ်၊ ပန-ကား၊ ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒါပေဿာမိ-ပေးစေအံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ (သြလောကေန္ဒြသ-ကြည့်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) နိ ဥဒ္ဓါနသညိသ-ကဲ့ရဲ့ခြင်း၌ သညာမရှိသည်ဖြစ်၍၊ (သြလောကေန္ဒြသ)စ-၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

တေရသမေ-၌၊ (နာတိမဟန္တကဗဟုသိက္ခာပုဒ်၌)၊ နာတိမဟန္တန္တိ-ကား၊ မယူရကျော်-ဒေါင်းဥသည်၊ အတိမဟန္တံ-အလွန်ကြီး၏၊ ကုက္ကုဋကျော်-ကြက်ဥသည်၊ အတိခုဒ္ဒကံ-အလွန်ငယ်၏၊ တေသံ-ထိုဒေါင်းဥ, ကြက်ဥတို့၏၊ ဝေမဇ္ဈ-အလယ်သည်၊ ပမာဏံ-သင့်လျော်သောပမာဏတည်း၊ ပန-ကား၊ မူလခါဒနီယာဒိဘေဒေ-အမြစ်ခဲဖွယ် အစရှိသော အပြားရှိသော၊ သဗ္ဗခဇ္ဇကေ-အလုံးစုံသော ခဲဖွယ်၌လည်းကောင်း၊ ဖလာဖလေစ-သစ်သီးငယ် သစ်သီးကြီး၌လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ စုဒ္ဒသမေ-၌၊ (ပရိမဏ္ဍလအာလောပသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ပရိမဏ္ဍလန္တိ-ကား၊ အဒီယ်-ရှည်မျောမျော မဟုတ်သော၊ [အာလောပ် ကရိသာမိ၌စပ်။] ပန-ဆက်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ခဇ္ဇကဖလာဖလေဟိ-ခဲဖွယ်, သစ်သီးငယ်, သစ်သီးကြီးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ ဥတ္တရာဘင်္ဂေပိ-လက်သုတ်ဟင်းလျှာ၌လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ကုက္ကုဋကျော် အတိခုဒ္ဒက်။ ။"ဂိလာနသ ပန အတိခုဒ္ဒကံ ကဗဠံ ကရောတောပိ အနာပတ္တိ" ဟု ဋီကာသစ်ဆိုသောကြောင့် "ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ ကြက်ဥတမျှ သေးငယ်သော ဆွမ်းလုတ်ကို ပြုသူမှာ အာပတ်သင့်၏"ဟု ဆိုရာရောက်၏။ သို့သော် ဝိမတိ၌ "ကုက္ကုဋကျော် အတိခုဒ္ဒက်တိ ဣဒံ အသာရုပ္ပဝသေန ဝုတ္တံ၊ အတိမဟန္တေ ၉၀ အာပတ္တိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ"ဟု ဆိုသောကြောင့် "အတိခုဒ္ဒကဆွမ်းလုတ်ပြုရာ၌ အာပတ်မသင့်"ဟု ဆိုရာရောက်၏။ "နာတိမဟန္တံ ကဗဠံ"ဟု အတိမဟန္တကဗဠကိုသာ ပယ်သောကြောင့် ဝိမတိစကားသာ သင့်ဖွယ်ရှိသည်။

ပန္နရသမေ-၌၊ (အနာဟဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌)၊ အနာဟဋ္ဌေတိ-ကား၊ အနာဟရိတေ-မဆောင်ယူအပ်သေးမီ၊ မုခဒ္ဒါရံ-ခံတွင်းဝသို့၊ အသမ္ပတ္တေ-မရောက်သေးမီ၊ [နဝိဝရိသာမိ၌စပ်၊] ဣတိ အတ္ထော-ဤကားအနက်၊ သောဠသမေ-၌၊ (နဘုဇ္ဇမာနသိက္ခာပုဒ်၌)၊ သဇ္ဇံ ဟတ္ထန္တိ-ကား၊ သကလံ-သော၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ ("မုခေ နပက္ခိပိသာမိ"၌ စပ်။)

သတ္တရသမေ-သတ္တရသမသိက္ခာပုဒ်၌၊ သကဗဇ္ဇေနာတိ ဇတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏။) ယတ္ထကေန-အကြင်မျှလောက်သော ဆွမ်းလုတ်ဖြင့်၊ ဝစနံ-စကားလုံးသည်၊ အပရိပုဏ္ဏံ-မပြည့်စုံသည်၊ ဝါ-မပီသသည်၊ ဟောတိ-၏။ တတ္ထကေ-ထိုမျှလောက်သော ဆွမ်းလုတ်သည်၊ သတိ-ပါးစပ်တွင်း၌ ရှိလတ်သော်၊ ကထေန္တသ-စကားပြောသော ရဟန်း၏။ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-အနွယကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ကထေန္တော-ဟောလတ်သော်၊ ဟရိဋ္ဌကာဒိနိ-ဖန်ခါးသီး အစရှိသည်တို့ကို၊ မုခေ-ပါးစပ်၌၊ ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်၍၊ ကထေတိ-ဟောတိ၊ ယတ္ထကေန-အကြင်မျှလောက်သော ဖန်ခါးသီးစသော အာဟာရအားဖြင့်၊ ဝစနံ-သည်၊ အပရိပုဏ္ဏံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ တတ္ထကေ-ထိုမျှလောက်သော ဖန်ခါးသီးစသော အာဟာရသည်၊ မုခမ္ပိ-၌၊ သတိ-သော်၊ (ကထေတုံ-ဌာ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

အဋ္ဌာရသမေ-၌၊ (ပိဏ္ဍုက္ခေပကသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ပိဏ္ဍုက္ခေပကန္တိ-ကား၊ ပိဏ္ဍံ-ဆွမ်းလုတ်ကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ ဥက္ခိပိတ္တာ-မြှောက်၍ မြှောက်၍၊ [နဘုဇ္ဈိသာမိ၌စပ်၊] ဣဓမ္ဘပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ ခဇ္ဇကဖလာဖလေသု-တို့၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဧကူနဝီသတိမေ-၌၊ (ကဗဠာဝစ္ဆေဒကသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ကဗဠာဝစ္ဆေဒကန္တိ-ကား၊

သဇ္ဇံ ဟတ္ထံ၊ ။"သဇ္ဇံ"ဟူသော စကားကို ထောက်၍ "ဟတ္ထံ"အရ လက်ချောင်းကို ယူရမည်၊ မှန်၏-"ဟတ္ထ"အရ ယူရိုးယူစဉ်သော တတောင်ဆစ်မှ စ၍ လက်ဖျားအထိကို ယူလျှင် "သဇ္ဇံ"ဟု ဆိုဖွယ်မလို၊ ထိုဟတ္ထအားလုံးကို မုခ၌ သွင်းဖို့ရာ ယုံမှားဖွယ်လည်း မရှိ, မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ သွင်း၍ မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် တတောင်ဆစ်မှ လက်ဖျားအထိဖြစ်သော အပေါင်း၏ "ဟတ္ထ"အမည်ကို အစိတ်ဖြစ်သော လက်ချောင်း၌ တင်စား၍ ဧကဒေသျှုပစာရအားဖြင့် လက်ချောင်းများကိုသာ ဟတ္ထအရ ယူပါ၊ ထိုလက်ချောင်းများကို တစ်ချောင်းမျှလည်း မသွင်းရ, တစ်ချောင်း၏ တစ်စိတ်မျှလည်း မသွင်းရသောကြောင့် "သဇ္ဇံ ဟတ္ထံ-အားလုံးလက်ချောင်းကို" ဟု ဆိုသည်။

ဋီကာသစ်၊ ။သကလံ ဟတ္ထန္တိ သကလာ အင်္ဂုလိယော၊ ဟတ္ထသဒ္ဒေါ စေတ္ထ တဒေကဒေသေသု အင်္ဂုလိသု ဒဋ္ဌော၊ ဟတ္ထ မုဒ္ဒါတိအာဒီသု ဝိယ၊ [ဟတ္ထမုဒ္ဒါ၏ အနက်ကို သိက္ခာချခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ဧဝဉ္စ ကတ္တာ သဇ္ဇဂ္ဂဟဏံ သမတ္ထိတံ ဟောတိ (ပြည့်စုံလုံလောက်၏)၊ပေ၊ သမုဒါယေ ပဝတ္တသ ဧ ဝေါဟာရသ အဝယဝေါ ပဝတ္တနတော ဧကင်္ဂုလိမ္ပိ တတော ဧကဒေသမ္ပိ မုခေ ပက္ခိပိတုံ နဝဋ္ဋတိ။

ကပဋ္ဌ-ကို၊ အဝစ္ဆိန္ဒိတ္တာ အဝစ္ဆိန္ဒိတ္တာ-ကိုက်ဖြတ်၍ ကိုက်ဖြတ်၍၊ [နဘုဠိသာမိ၌ စပ်၊] ဣမ-၌၊ ခဠေကဖလာဖလေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဒိ-တကွ၊ ဥတ္တရိဘာဂေါ်ပိ-၌လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဝိသတိမေ-၌၊ (အဝဂဏ္ဍကာရကသိက္ခာပုဒ်၌)၊ အဝဂဏ္ဍကာရကန္တိ-ကား၊ မဂ္ဂေ္ဌော ဝိယ-မျောက်ကဲ့သို့၊ ဂဏ္ဍော-ပါးစောင်၌၊ ကတ္တာ ကတ္တာ-ပြု၍ ပြု၍၊ ဝါ-ထား၍ ထား၍၊ [နဘုဠိသာမိ၌ စပ်၊] ဣမ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဖလာဖလမတ္တကေ-သစ်သီးငယ်, သစ်သီးကြီးမျှ၌၊ [မတ္တဖြင့် "ခဠေက, ဥတ္တရိဘာဂ်" တို့ကို ကန့်၊] အနာပတ္တိ။

ဧကဝီသတိမေ-၌၊(ဟတ္ထနိဒ္ဓုနကသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ဟတ္ထံ-ကို၊ နိဒ္ဓုနိတ္တာ နိဒ္ဓုနိတ္တာ-ခါ၍ ခါ၍၊ [နဘုဠိသာမိ၌ စပ်၊] ပန-ဆက်၊ ဘေ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနာပတ္တိယံ-အနာပတ္တိဝါရ၌၊ ကစဝရံ ဆဒ္ဒေန္တော ဟတ္ထံ နိဒ္ဓုနာတိတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-ဤစကားသည်၊ အမိကံ-ပိုလွန်၏။ [ကစဝရံ-အမှိုက်ကို၊ ဆဒ္ဒေန္တော-စွန့်လတ်သော်၊ ဟတ္ထံ-ကို၊ နိဒ္ဓုနာတိ-ခါ၏။] ဒွါဝီသတိမေ-၌၊ (သိတ္ထာဝကာရကသိက္ခာပုဒ်၌)၊ သိတ္ထာဝကာရကန္တိ-ကား၊ သိတ္ထာနိ-ဆွမ်းလုံးတို့ကို၊ အဝကိရိတ္တာ အဝကိရိတ္တာ-ဖြန့်ကြဲ၍ ဖြန့်ကြဲ၍၊[နဘုဠိသာမိ၌ စပ်၊] ဣဓပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ ကစဝရံ ဆဒ္ဒေန္တော သိတ္ထံ ဆဒ္ဒယတီတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-သည်၊ အနာပတ္တိယံ-၌၊ အမိကံ-၏။ [ကစဝရံ-ကို၊ ဆဒ္ဒေန္တော-သော်၊ သိတ္ထံ-ဆွမ်းလုံးကို၊ ဆဒ္ဒယတိ-စွန့်၏။] တေဝီသတိမေ-၌၊ (ဇိတ္တာနိဿာရကသိက္ခာပုဒ်၌) ဇိတ္တာနိဿာရကန္တိ-ကား၊ ဇိဝှံ-လျှာကို၊ နိဿာရေတ္တာ နိဿာရေတ္တာ-ထုတ်၍ ထုတ်၍၊ [နဘုဠိသာမိ၌ စပ်၊]

စတုဝီသတိမေ-၌၊ (စပုစပုကာရကသိက္ခာပုဒ်၌)၊ စပုစပုကာရကန္တိ-ကား၊ စပုစပူတိ-စပုစပုဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သဒ္ဒံ-ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ [နဘုဠိသာမိ၌ စပ်၊] ပဉ္စဝီသတိမေပိ-လည်း၊ (သုရသုရကာရကသိက္ခာပုဒ်၌လည်း)၊ ဧသေဝနယော-ပဝတ္တတည်း။

ဆဗ္ဗီသတိမေ-၌၊ (ဟတ္ထနိလ္လေဟကသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ဟတ္ထနိလ္လေဟကန္တိ-ကား၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ နိလ္လေဟိတ္တာ နိလ္လေဟိတ္တာ-လျက်၍ လျက်၍၊ [နဘုဠိသာမိ၌ စပ်၊] ဟိ-မှန်၊ ဘုဉ္ဇန္တေန-ဆွမ်းစားသောရဟန်းသည်၊ အဂ္ဂိလိမတ္တမ္ပိ-လက်ချောင်းမျှကိုလည်း၊ နိလ္လေဟိတုံ-လျက်ခြင်းငှာ၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-အနွယကား၊ ယနယာဂု

စပုစပူတိ။ ။ဤသဒ္ဒါမျိုးကို "အနုကရဏသဒ္ဒါ"ဟု ခေါ်၏၊ ပါးစုပ်၌ တကယ်မြည်သော အသံကို အတူပြုသောသဒ္ဒါဟု ဆိုလိုသည်၊ အနုကရောတိ-တကယ်အသံကို အတူပြုတတ်၏၊ ဝါ-တကယ်အသံနှင့် တူ၏၊ ဤတို့ အနုကရဏ်၊ သုရသုရကာရတ်၌ သုရသုရသဒ္ဒါလည်း အနုကရဏသဒ္ဒါပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ပဉ္စဝီသတိမေပိ ဧသေဝ နယော"ဟု မိန့်သည်။ [စပုစပူတိ ဧဝံ အနုကရဏသဒ္ဒံ (တူသော အသံကို) ကတ္တာ၊]

ဖာဏိတပါယသာဒိကေ-တစ်ခဲနက်ဖျစ်သော ယာဂု, တင်လဲ, နို့ယနာဆွမ်း အစရှိသည်တို့ကို၊ [ယနယာဂု, ယနဖာဏိတ, ယနပါယသ စသည်ဖြင့် "ယန"ကို ပုဒ်တိုင်းလိုက်စေ၊] အဂ်ုလီဟိ-လက်ချောင်းတို့ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ကောက်ယူ၍၊ အဂ်ုလိယော-တို့ကို၊ မုခေ-၌၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ဘုဥ္ဇိတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

သတ္တာဟိသတိမအဌဝိသတိမေသုပိ-တို့၌လည်း၊ (ပတ္တာနိလ္လေဟကသိက္ခာပုဒ်, သြဌနိလ္လေဟကသိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း)။ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧကဂ်ုလိယာပိ-တစ်ခုသောလက်ချောင်းဖြင့်လည်း၊ ပတ္တော-သပိတ်ကို၊ နိ နိလ္လေဟိတဗ္ဗော-မခြစ်ထိုက်၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဧကသြဌော-တစ်ဖက်သောနှုတ်ခမ်းကိုလည်း၊ ဇိဝှာယ-ဖြင့်၊ နိ နိလ္လေဟိတဗ္ဗော-မလျက်ထိုက်၊ ပန-အနွယကား၊ သြဌမ်သေဟိဧဝ-နှုတ်ခမ်းသားတို့ဖြင့်သာလျှင်၊ ဂဟေတွာ-သိမ်းယူ၍၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ ပဝေသေတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ဧကူနတိံသတိမေ-၌၊ (ပါနီယတ္ထာလကသိက္ခာပုဒ်၌)၊ နိ သာမိသေနာတိ-ကား၊ ဧတေ-ဤအာမိသရှိသောလက်ဖြင့်ကိုင်ခြင်းကို၊ ပဋိက္ခေပဝသေန-ရှဲရှာဖွယ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သံယိကမ္မိ-သံယာ့ဥစ္စာလည်းဖြစ်သော၊ ပုဂ္ဂလိကမ္မိ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ဥစ္စာလည်းဖြစ်သော၊ ဂိဟိသန္တကမ္မိ-လူ့ဥစ္စာလည်းဖြစ်သော၊ အတ္တနော သန္တကမ္မိ-မိမိဥစ္စာလည်းဖြစ်သော၊ သခ်ီပိ-ရေသောက်ခရုသင်းကိုလည်းကောင်း၊ သရာဝကမ္မိ-ရေသောက်ခွက်ငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထာလကမ္မိ-ရေသောက်ထာလာကိုလည်းကောင်း၊ နိ ဂဟေတဗ္ဗမေဝ-မမကိုင်ထိုက်သည်သာ၊ ဂဏ္ဌန္တသ-ကိုင်သောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပန- ဆက်၊ ဟတ္ထသ- ၏၊ ဧကဒေသော-တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသည်၊

ပုဂ္ဂလိကမ္မိ ၊ပေ၊ **ထာလကမ္မိ**။ ။"အတ္တနော သန္တကမ္မိ"ဟု သီးခြားဆိုသောကြောင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကို "ပုဂ္ဂလိက"ဟု ဆိုသည်၊ ပါနီယတ္ထာလက်၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် သခ်စသည်တို့လည်း ပါနီယသခ် စသည်ချည်းတည်း၊ ["သခ်ီပိတိ ပါနီယသခ်ီပိ"စသည်၊ ပါစိတျာဒိ သေခိယယောဇနာ၊] ထိုတွင် သခ်ီသဒ္ဒါ (ပုံ-နပုံ)တည်း၊ ထို့ကြောင့် သန္တကမ္မိနှင့်လိုက်အောင် "သခ်ီပိ"ဟု ရှိစေ။

သရာဝ, ထာလက။ ။"သရံ-နို့စိမ်း စသော အနှစ်သာရကို+အဝတိ-စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဣတိ သရာဝံ"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ "မြေခွက်"ဟုလည်းကောင်း, ၂ ကုဋ်ဝင်သော ခွက်ဟုလည်းကောင်း ထောမနိမိ ဆို၏၊ ဤနေရာ၌ "သောက်ရေခွက်ငယ်တစ်မျိုး"ဟု မှတ်ပါ။ "ထလတိ အနှာဒိ ဧတ္ထာတိ ထာလာ"ဟု ပြု၍ ထမင်းခွက် စသည်ကို "ထာလာ"ဟု ဆို၏၊ ဤနေရာ၌ကား သံ, ကြေး စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ရေသောက်ခွက်ငယ်တစ်မျိုးပင်တည်း၊ သဏ္ဌာတ၌ "သ္ဌာလ"ဟု ရှိသောကြောင့် ရှေ့ပုဒ်နှင့်တွဲသောအခါ ဒွေဘော်ရောက်၍ "ပါနီယတ္ထာလက"ဟု ရှိရသည်။

အာမိသမက္ခိတော-အာမိသလိမ်းကျံအပ်သည်၊ သစေ နု ဟောတိ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) တေန ပဒေသေန-ထိုအစိတ်အပိုင်းဖြင့်၊ ဂဟေတုံ-ကိုင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဓောဝိသာမီတိဝါ ဓောဝါပေသာမီတိဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတီတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-ဤစကားသည်၊ အနာပတ္တိယံ-အနာပတ္တိဝါရ၌၊ အဓိကံ-ပိုလွန်၏။ [ဓောဝိသာမိ-ကိုယ်တိုင်ဆေးအံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ကြံ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဓောဝါပေသာမိ-သူတစ်ပါးကို ဆေးစေအံ့၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-ကိုင်အံ့၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-၏။]

တီသတိမေ-၌(သသိတ္ထကသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ဥဒ္ဓရိတ္တာဝါ ဘိန္ဒိတ္တာဝါ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာဝါ နီဟရိတ္တာ ဝါ ဆဒ္ဒေတီတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-သည်၊ အနာပတ္တိယံ-၌၊ အဓိကံ-၏၊ တတ္ထ-ထိုဥဒ္ဓရိတ္တာဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဥဒ္ဓရိတ္တာတိ-ကား၊ သိတ္ထာနိ-ဆွမ်းလုံးတို့ကို၊ ဥဒကတော-ရေမှ၊ ဥဒ္ဓရိတ္တာ-ထုတ်ဆယ်၍၊ ဧကသ္မိံ ဌာနေ-တစ်ခုသောအရပ်၌၊ ရာသိံ-အစုကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဥဒကံ-ဆွမ်းလုံးမဖက် ရေသက်သက်ကို၊ ဆဒ္ဒေတိ-စွန့်အံ့၊ ဘိန္ဒိတ္တာတိ-ကား၊ သိတ္ထာနိ-ဆွမ်းလုံးတို့ကို၊ ဘိန္ဒိတ္တာ-ဖျက်ခွဲ၍၊ ဝါ-ချေ၍၊ ဥဒကဂတိကာနိ-ရေနှင့် အလားတူသည်တို့ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဆဒ္ဒေတိ-အံ့၊ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာတိ-ကား၊ ပဋိဂ္ဂဟေန-လက်ဆေးခံဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နာနံ-ခံယူသူတို့၏၊ ပဋိဂ္ဂဟေ-လက်ဆေးခံ၌၊ ဆဒ္ဒေတိ-အံ့၊ နီဟရိတ္တာတိ-ကား၊ ဗဟိ-ရွာ့ပြင်ဘက်သို့၊ နီဟရိတ္တာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဆဒ္ဒေတိ-အံ့၊ ဧဝံ-ဤနည်းဖြင့်၊ ဆဒ္ဒေန္တဿ-စွန့်သောရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဘောဇနပ္ပဋိသံယုတ္တာနိ-ကုန်သော၊ တီသ-သုံးဆယ်သော၊ (သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊) နိဋ္ဌိတာ-ပြီးကုန်ပြီ။

ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တေသု-ဓမ္မဒေသနာနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ပဌမေ-၌၊ (ဆတ္တပါဏိသိက္ခာပုဒ်၌) အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပါဏိမှိ-လက်၌၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဆတ္တံ-ထီးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဆတ္တပါဏိ-ဆတ္တပါဏိ မည်၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံဆတ္တံ-ကို၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-သော၊ သရီရာဝယဝေ-ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်း၌၊ [အံသဋ္ဌိရုအာဒိကေ (ပခုံး,ပေါင်အစရှိသော) ယတ္ထ ကတ္ထစိ သရီရာဝယဝေ၊] ဌပေတွာပိ-ထား၍လည်း၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ နု မုဉ္စတိ-မလွှတ်သေး၊ တာဝ-ထိုမလွှတ်သေးသမျှ၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေတုံ-ဟောခြင်းငှာ၊ နု ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အညော-အခြားသူသည်၊ ဆတ္တံ-ကို၊ သစေ

ယံကိဉ္စိ ဆတ္တံ။ ။သေတဆ္ဆတ္တ (ထီးဖြူ) ကိလဉ္ဇဆတ္တ (ဖျာထီး) ပဏ္ဏစ္ဆတ္တေသု (သစ်ရွက်ထီးတို့တွင်) ယံကိဉ္စိ ဆတ္တံ (ဘယ်ထီးမဆို) ယမ္ပိ တတ္ထဇာတကာဒေါ့ရေန (ထိုသစ်ပင်၌ဖြစ်သော အရိုးဖြင့်) ကတံ ဧကပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ (တစ်ရွက်ထီး-ယပ်တောင်) ဟောတိ၊ တမ္ပိ (ထိုယပ်တောင်သည်လည်း) ဆတ္တမေဝ။

ဓာရေတိ-အကယ်၍ ဆောင်းမိုးနေအံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့ဆောင်းမိုးသော်လည်းကောင်း၊) ပသေ-နံပါး၌၊ [ဘေးက ထီးစိုက်အပ်သော နေရာ၌၊] (ဆတ္တံ-သည်၊) ဌိတံ-တည်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ အပဂတမတ္တော-ကင်းကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ဆတ္တပါဏိ နာမ-ဆတ္တပါဏိမည်သည်၊ နဟောတိ-မဟုတ်တော့၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဒေသေတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤမမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဓမ္မပရိစ္ဆေဒေါ-ဓမ္မအပိုင်းအခြားကို၊ ပဒသောဓမ္မော-ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တ နယေနေဝ-သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။

ဒုတိယေ-၌၊ (ဒဏ္ဍပါဏိသိက္ခာပုဒ်၌၊) မဇ္ဈိမဿ-ပမာဏအားဖြင့် အလယ်အလတ်ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ စတုဟတ္ထပ္ပမာဏော-လေးတောင်ပမာဏရှိသော တုတ်သည်၊ ဒဏ္ဍော နာမ-ဒဏ္ဍမည်၏၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒဏ္ဍပါဏိဘာဝေါ-ဒဏ္ဍပါဏိ၏အဖြစ်ကို၊ ဆတ္တပါဏိမှ-ဆတ္တပါဏိပုဒ်၌၊ ဝုတ္တ နယေနေဝ-သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏။ -- တတိယေပိ-၌လည်း၊ (သတ္ထပါဏိသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊) ဧသေဝနယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အသိ-သန်လျက်ကို၊ သန္ဓဟိတ္တာ-ဖွဲ့၍၊ ဝါ-လွယ်၍၊ ဌိတောပိ-တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ သတ္ထပါဏိသခ္မိ-သတ္ထပါဏိဟူသော အရေအတွက်သို့၊ နဂစ္ဆတိ-မရောက်။

စတုတ္ထေ-၌၊ (အာဝုဓပါဏိသိက္ခာပုဒ်၌)၊ သရဝိကတိယာ-အမျိုးမျိုးပြုအပ်သော မြားနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ ဓနုဝိကတိ-အမျိုးမျိုးပြုအပ်သော 'လေးကို၊ အာဝုဓန္တိ-အာဝုဓဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သရေန-မြားနှင့်၊ သဒ္ဓိံဝါ-တကွမူလည်း၊ ဓနုံ-လေးကို၊ ဂဟေတ္တာ-ကိုင်၍လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓဓနုံဝါ-မြားနှင့်မဖက် သက်သက်သော လေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓသရံဝါ-လေးနှင့်မဖက် သက်သက်သော မြားကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဇိယဓနုံဝါ-ညှိုးနှင့်တကွဖြစ်သော လေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဇ္ဇိယဓနုံဝါ-ညှိုးမရှိသော လေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတ္တာ-ကိုင်၍လည်းကောင်း၊ ဌိတသဝါ-ရပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊ နိသိန္နသဝါ-ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ခန္ဓေပိ-ပခုံး၌လည်း၊ ဓနု-လေးသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိမုဉ္စိ-စွပ်အပ်သည်၊ ဝါ-လွယ်အပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့(ဧဝံသတိ)၊ ယာဝ-လောက်၊ နဂဏှာတိ-လက်ဖြင့် မကိုင်သေး၊

ဓနုဝိကတိ။ ။စာပ-ကောဒဏ္ဍောဒိဘေဒါ သဗ္ဗာပိ ဓနုဝိကတိ -အမျိုးမျိုးပြုအပ်သော စာပမည်သောလေး, ကောဒဏ္ဍမည်သောလေး စသည်၊ စာပေါတိ-မလျှောက်ကာဇလာ ဣဒိသာ (အလယ်၌ ကောက်သောထမ်းပိုးနှင့်အလားတူသော) ဓနုဝိကတိ၊ ကောဒဏ္ဍောတိ-ဝဋ္ဋလဒဏ္ဍာ (ဝိုင်းသောလေးတံရှိသော) ဓနုဝိကတိ၊ ဤပုံစံများသည် မြန်မာများ ကိုင်လေ့ရှိသော လောက်လေး ဒူးလေးများ၏ပုံနှင့် မတူ။

တာဝ-ထိုလက်ဖြင့် မကိုင်သေးသမျှ၊ (ဓမ္မံ ဒေသေတုံ) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [လက်ဖြင့် မကိုင်လျှင် "အာဝုဓပါဏိ" မဟုတ်သောကြောင့် ထိုသူ့အား တရားဟောကောင်း၏-ဟူလို။]

ပဠမေ-၌၊ (ပါဒုကာရုဠသိက္ခာပုဒ်၌)။ ပါဒုကာရုဠဿာတိ-ကား၊ ဆတ္တာဒဏ္ဍကေ-ထီးရိုးပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော ခြေညှပ်ဖုန်း၊ အဂ္ဂုလန္တရိကံ-ခြေချောင်းနှစ်ခုအကြားကို၊ အပ္ပဝေသေတွာ-မသွင်းမူ၍၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ အဂ္ဂမန္တသ ဝါ-နင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ဌာနဝသေန-ရပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိမုက္ကသ ဝါ-စွပ်သောပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊ [ပါဋိတော်ဝယ် နဒေသဿာမိ၌ လုမ်းစပ်၊] ဆဒ္ဒေပိ-၌လည်း၊ (ဥပါဟနာရုဠသိက္ခာပုဒ်၌လည်း)။ ဧသေဝ နယော-ပင်တည်း၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ယွာယံ (ယော+အယံ)-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဏ္ဍိကဗန္ဓံ-ဖွဲ့အပ်သော ဖနောင့်ကို၊ ဝါ-ဖနောင့်ဖုံးကို၊ သြမုဋ္ဌိတွာ-စွပ်၍၊ ဌာနဝသေန-ဖြင့်၊ သြမုက္ကောတိ-သြမုက္ကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တဿာပိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း၊ (ဓမ္မံ ဒေသေတုံ) နဝဋ္ဋတိ။

သတ္တမေ-၌၊ (ယာနဂတသိက္ခာပုဒ်၌)။ (ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-ကို) ဒ္ဝိဟိ-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဇနေဟိ-လူတို့သည်၊ ဟတ္ထသယံဂ္ဂေန-ပေါင်းစပ်အပ်သော လက်ဖြင့်၊ ဝါ-လက်ချင်းဆက်သဖြင့်၊ ဂဟိတော-မ,၍ ယူအပ်သည်၊ သစေပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ-ဤသို့ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း။) သာဌကေ-အဝတ်၌၊ ဌပေတွာ-၍၊ ဝံသေန-ဝါးဖြင့်၊ သစေပိ ဂယှတိ-အကယ်၍မူလည်း ထမ်းဆောင်အပ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အယုတ္တေ-နွား, မြင်းတို့နှင့်မကပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ဝယ္ဟာဒိကေ-လှည်းပေါင်းချုပ် အစရှိသော၊ ယာနေ-ယာဉ်၌၊ (နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်၊ သစေပိ

ဆတ္တာဒဏ္ဍကေ။ ။ထီးရိုးနှင့်တူသော အဖု(ဘု)ကို ဆိုဟန်တူ၏၊ ထိုဘုကို ဖိနပ်၏ ခေါင်နေရာ၌ တပ်၍ ခြေချောင်းနှစ်ခုဖြင့် ညှပ်လျက်စီးအပ်သော ဖိနပ်ကို "ပါဒုကာ"ဟု ဆိုသည်။ ထိုပါဒုကာသည် ခုံ၌ သားရေ အထပ်ထပ် ပြုအပ်သော စမ္မပါဒုကာလည်း ရှိ၏၊ သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော ကဋ္ဌပါဒုကာလည်း ရှိ၏-ဟု ပါစိတ္တာဒီယောဇနာ ဆို၏။

ဆက်ဦးအုံ-နောက် ဥပါဟနာရုဠသိက္ခာပုဒ်၌ ပဏ္ဍိကဗန္ဓ-ဖနောင့်ဖုံးနောက်ပိတ်ပါ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မပါသောကြောင့် ဖနောင့်ဖုံးမပါသော ဖိနပ်ဟူသမျှကို ပါဒုကာ၌ သွင်းသင့်၏၊ ကြွင်းသော မှတ်ဖွယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

သစေပိ၊ပေ၊ ဂဠှတိ။ ။ပိသဒ္ဒါသည် ဂရဟာဇောတက၊ "ဤသို့ ဟတ္ထသယံဂ္ဂဖြင့် မ၍ ယူအပ်သူ, အဝတ်ကို ဝါးလုံးလျှိုး၍ ထမ်းဆောင်အပ်သူ, နွား-မြင်း မကပ်အပ်သော ယာဉ်၌ နေသူ, ဖျက်၍ ထားအပ်သော လှည်းဘီးပေါ်၌ နေသူတို့သော်မှ "ယာနဂတ"မည်ကြောင့်သေး၏၊ နွား-မြင်းတို့ဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယာဉ်ပေါ်၌ ရောက်နေသူ၏ "ယာနဂတ"မည်ကြောင်းမှာ ဆိုဖွယ်ရာပင် မလို"-ဟူလို။

ဟောတိ-တော့၊ ဧဝံသတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) ဝိသခ်ရိတ္တာ-ဖျက်၍၊ ‘ဌပိတေ-ထားအပ်သော၊ စက္ကမတ္တောပိ-စက်ဘီးမျှလည်း၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-တော့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ယာနဂတောတ္တေဝ-ယာနဂတ ဟူ၍သာ၊ သခ်-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဒွေပိ-နှစ်ဦးသော တရားဟောသူ, တရားနာသူတို့သည်လည်း၊ ဧကယာနေ-တစ်ခု တည်းသော ယာဉ်၌၊ နိသိန္နာ-ထိုင်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ [ယာဉ်တစ်ခုစီ-ဟူလို့] နိသိန္နေသုပိ-ထိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း၊ ဥစ္စေ-မြင့်သော၊ ယာနေ-ယာဉ်၌၊ နိသိန္နေန-ထိုင်သောရဟန်းသည်၊ နီစေ-နိမ့်သော၊ (ယာနေ-၌၊) နိသိန္နဿ-ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ် အား၊ ဒေသေတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ သမပဿမာဏောပိ-အနိမ့် အမြင့် ညီမျှသော ပမာဏ ရှိသော ယာဉ်၌လည်း၊ (နိသိန္နဿ-အား၊ ဒေသေတုံ-ဌာ၊) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပုရိမေ-ရှေ့ဖြစ်သော ယာဉ်၌၊ နိသိန္နေန-သည်၊ ပစ္ဆိမေ-နောက်ဖြစ်သော ယာဉ်၌၊ နိသိန္ဓ ဿ-ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တထာ-ထိုအတူ ဟောခြင်းဌာ အပ်၏၊ ပန-ဗျတိရိတ် ကား၊ ပစ္ဆိမေ-နောက်ဖြစ်သော ယာဉ်၌၊ ဥစ္စတရေပိ-မြင့်သော ယာဉ်၌သော်မှ လည်း၊ နိသိန္နေန-သည်၊ ဒေသေတုံ-ဌာ၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

အဌမေ-၌၊ သယနဂတဿာတိ-ကား၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ကဋ္ဌသာရကေပိ-ဖျာ, သင်ဖြူး၌သော်လည်းကောင်း၊ ပကတိဘူမိယမ္မိ-ပကတိမြေ၌ သော်လည်းကောင်း၊ နိပန္နဿ-လျောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥစ္စေပိ-မြင့်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ မဉ္စေဝါ-ကြောင်စောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ပီဌေဝါ-အင်းပျဉ်၌သော် လည်းကောင်း၊ ဘူမိဒေသေဝါ-မြေအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဌိတေနဝါ-ရပ်လျက်သော်လည်းကောင်း၊ နိသိန္နေနဝါ-ထိုင်လျက်သော်လည်းကောင်း၊ ဒေသေတုံ-ဌာ၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-ကား၊ သယနဂတေန-အိပ်ရာ၌ ရောက်နေ သော ရဟန်းသည်၊ သယနဂတဿ-အိပ်ရာ၌ ရောက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥစ္စတရေဝါ-မြင့်သော အိပ်ရာ၌သော်လည်းကောင်း၊ သမပဿမာဏောဝါ-ညီမျှသော ပမာဏရှိသော အိပ်ရာ၌သော်လည်းကောင်း၊ နိပန္နေန-လျောင်းလျက်၊ ဒေသေတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ နိပန္နေန-လျောင်းသောရဟန်းသည်၊ ဌိတဿဝါ-ရပ်သော်ပုဂ္ဂိုလ်အားသော်လည်းကောင်း၊ နိသိန္ဓဿဝါ-ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်အားသော် လည်းကောင်း၊ နိပန္ဓဿ ဝါ-လျောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အားသော်လည်းကောင်း၊ (ဒေသေတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊) နိသိန္နေနစ-ထိုင်သောရဟန်းသည်လည်း၊ ဌိတဿဝါ-

---

နိပန္နေန ၊လေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဤဝါကျများကို ထောက်၍ ရပ်ခြင်းဣရိယာပုတ်ထက် ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုတ်က မြတ်၏၊ ထိုင်ခြင်းဣရိယာပုတ်ထက် လျောင်းခြင်းဣရိယာပုတ်က မြတ်၏ဟု မှတ်ပြီးလျှင် မြတ်သော ဣရိယာပုတ်ဖြင့်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်က ယုတ်နိမ့်သောဣရိယာပုတ်ဖြင့် နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း, တူမျှသော ဣရိယာပုတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း တရား ဟောကောင်း၏ဟု မှတ်ပါ။

သော်လည်းကောင်း၊ နိသိန္နသဝါ-လည်းကောင်း၊ (ဒေသေတုံ, ဝဋ္ဋတိ)၊ ဌိတေန-ရပ်သောရဟန်းသည်၊ ဌိတသေဝ-ရပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ (ဒေသေတုံ-ဌာ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။။

နဝမေ-၌၊ (ပလ္လတ္ထိကာသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကာဒီသု-ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကာ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယာယကာယစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ပတ်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့်၊ နိသိန္နသ-ထိုင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဒေသေတုံ-ဟောခြင်းငှာ၊ နဝဋ္ဋတိ။

ဒသမေ-၌၊ (ဝေဠိတသီသသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ဝေဠိတသီသဿာတိ-ကား၊ ဒုဿဝေဌေနဝါ-ရစ်ပတ်ကြောင်း အဝတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ခေါင်းပေါင်းပုဝါဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ မောဠိအာဒီဟိဝါ-မကိုင်ရှိအစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ဝေဠိတ၌စပ်၊] ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်သော်၊ ကေသန္တော-ဆံ၏အဆုံးအပိုင်းအခြားကို၊ နဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ (တစ်နည်း) ကေသန္တော-ဆံ၏အဆုံးအပိုင်းအခြားသည်၊ နဒိဿတိ-မထင်ရှား၊ ဧဝံ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဆံ၏အဆုံးအပိုင်းအခြားကို မမြင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ဝေဠိတသီသဿ-ရစ်ပတ်အပ်သော ဦးခေါင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ [နဒေသေဿာမိ၌စပ်၊] တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်၊ အဿ-ဤသိက္ခာပုဒ်၏၊ အနာပတ္တိယံ-အနာပတ္တိဝါရ၌၊ ကေသန္တံ ဝိဝရာပေတွာ ဒေသေတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ကေသန္တံ-ဆံ၏ အပိုင်းအခြားကို၊ ဝိဝရာပေတွာ-ဖွင့်စေ၍၊ ဒေသေတိ-ဟောအံ့၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။။]

ဧကာဒသမေ-၌၊ (သြဂုဏ္ဌိတသိက္ခာပုဒ်၌)၊ သြဂုဏ္ဌိတသီသဿာတိ-ကား၊ သသီသံ-ဦးခေါင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ကို၊ ပါရုတဿ-ခြုံသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ [နဒေသေဿာမိ၌စပ်၊] ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနာပတ္တိယံ-၌၊ သီသံ ဝိဝရာပေတွာ ဒေသေတိတိ-ဒေသေတိဟူသော ဤစကားသည်၊ အမိုက်-ပိုလွန်၏၊ [သီသံ-ဦးခေါင်းကို ဝိဝရာပေတွာ-ဖွင့်စေ၍၊ ဒေသေတိ-ဟောအံ့၊ အနာပတ္တိ။]

ဒ္ဝါဒသမေ-၌၊ (ဆမာယံသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ဆမာယံ နိသီဒိတ္ဝာတိ-ကား၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ နိသီဒိတ္ဝာ-ထိုင်၍၊ အာသနေတိ-ကား၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဝတ္ထမို-အဝတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိဏာနိပိ-မြက်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သန္ထရိတ္ဝာ-ခင်း၍၊ နိသိန္နသ-ထိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ [နဒေသေဿာမိ၌စပ်၊ အာသန၏အရင်းခံမှာ"အာသနံ မဠ္ဠပီဌာဒိ"ဟူသည်နှင့်အညီ မဠ္ဠနှင့် ပီဌဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထ, တိဏတို့ကို"အောက်ထစ်ဆုံးအာသန"ဟု ဆိုသည်။]

တေရသမေ-၌၊ (နီစေ အာသနေသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ဥစ္စေ အာသနေတိ-ကား၊ အန္တမသော-ဖြင့်၊ ဘူမိပဿဒေသေပိ-မြေအရပ်၌သော်မှလည်း၊ ဥန္နတပဿဒေသေ-မြင့်မောက်သောအရပ်၌၊ နိသိန္နသ-အား၊ [နဒေသ ဿာမိ၌စပ်။]

စုဒ္ဓသမေ-၌၊ (ဌိတော နိသိန္နသိက္ခာပုဒ်၌)၊ နှ ဌိတော နိသိန္နသာတိ-ကား၊ ထေရသ-ထေရ်အား၊ ဥပဌာန်-ဆည်းကပ်ရာ အရပ်သို့၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ ဌိတ်-ရပ်နေသော၊ ဒဟရ-ရဟန်းငယ်ကို၊ အာသနေ-နေရာ၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသော၊ မဟာထေရော-မဟာထေရ်သည်၊ ပဋ္ဌ-ပြဿနာကို၊ သစေ ပုစ္ဆတိ-အကယ်၍ မေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နှ ကထေတဗ္ဗ-မဖြေဆိုထိုက်၊ ပန-ထိုသို့ မဖြေဆိုထိုက်ပါ သော်လည်း၊ ဂါရဝေန-ရိုသေခြင်းအားဖြင့်၊ ထေရ-ကို၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ-ထ၍၊ ပုစ္ဆ-မေးပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တုံ-လျှောက်ခြင်းငှာ၊ နှ သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပသေ-နံပါး၌၊ ဌိတသ-ရပ်နေသော၊ ဘိက္ခုသ-အား၊ ကထေ သာမိ-ဖြေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ကထေတုံ-ဖြေဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [ပါဠိ အဋ္ဌကထာနှင့်ဆိုင်သော ပြဿနာကို မေး၍ ပါဠိလို ဖြေရမည့်အရာကို ဆိုသည်၊ မြန်မာလို မေး-ဖြေရာ၌ကား ဖြေကောင်းပါ၏။]

ပန္နရသမေ-၌၊ (ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ဝါ-ရှေ့က ဂစ္ဆန္တော-သွားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဋ္ဌ-ကို၊ သစေ ပုစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တသ-အား၊ တံ-ထိုပြဿနာကို၊ အကထေတွာ-မဖြေမူ၍၊ ပစ္ဆိမသ-နောက်၌ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ကထေသာမိ-အံ့၊ ဣတိ-၍၊ ကထေတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ သဒ္ဓိ ဥဂ္ဂဟိတမမ္ပ-အတူတကွသင်ယူအပ်သော ပါဠိ အဋ္ဌကထာမမ္မကို၊ သဗ္ဗယိတုံ-သရဇ္ဈာယ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သမဓုရေန ဝါ-ညီမျှသော အဦးဖြင့်မူလည်း ဂစ္ဆန္တသ-သွားသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကထေတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ။

သောဠသမေ-၌(ဥပ္ပထေနဂစ္ဆန္တသိက္ခာပုဒ်၌)၊နှ ဥပ္ပထေနာတိဇ္ဈ-နှ ဥပ္ပထေန ဟူသော ဤပုဒ်၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဒွေပိ-တရားဟောသူ တရားနာသူ နှစ်ဦးတို့သည်လည်း၊ သကဋမဂ္ဂသ္မိ-လှည်းလမ်းခရီး၌၊ ဧကေကစက္ကပထေန ဝါ-တစ်ခုစီ တစ်ခုစီသော စက်ဘီး၏ လမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပထေန ဝါ-လမ်းမဟုတ်သဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သမဓုရံ-ညီမျှသောအဦးဖြင့်၊ (ရင်ပေါ်င တန်း)၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ (အညမညံ-ချင်း၊ ဒေသေတုံ၊) ဝဋ္ဋတိ။

သတ္တရသမေ-၌၊ (ဌိတော ဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်၌)၊ အသဒ္ဓိစ္စာတိ-အသဒ္ဓိစ္စဟူသော၊ အနာပတ္တိယံ-အနာပတ္တိဝါရ၌၊ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနံ-ဖုံးကွယ်အပ်သောအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တသ-သွားစဉ်၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ ဥစ္စာရော ဝါ-ကျင်ကြီးသည်သော်လည်း ကောင်း၊ ပဿာဝေါ ဝါ-ကျင်ငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ နိက္ခမတိ-အကယ်၍ ထွက်သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အသဒ္ဓိစ္စ-စေတနာနှင့်တကွ မစေ့ဆော်မူ၍၊ ကတော နာမ-ပြုအပ်သည် မည်သည်၊ ဟောတိ-၏။

အဋ္ဌရသမေ-၌၊ (ဟရိတေ ဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်၌)၊ ယမ္မိ-အကြင် စိမ်းစိုသော အရာဝတ္ထုသည်လည်း။ (သာမည)၊ ဇီဝမာနရုက္ခသ-အသက်ရှင်ဆဲ သစ်ပင်၏၊ မူလ-အမြစ်သည်၊ ပထဝိယံ-မြေပေါ်၌၊ ဒိဿမာနံ-ပေါ်ထင်လျက်၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊

သာခါဝါ-သစ်ကိုင်း သစ်ခက်သည်မူလည်း၊ ဘူမိလဂ္ဂါ-မြေ၌ ကပ်ငြိနေသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ (တံ-ထိုအရာဝတ္ထုကို၊) ဟရိတသခ်ံတမေဝ-ဟရိတဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ခန္ဓေ-ပင်စည်ပေါ်၌၊ နိသိဒိတ္တာ-ထိုင်၍၊ အပ္ပဟရိတဋ္ဌာနေ-စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင် မရှိရာ အရပ်၌၊ ပါတေတုံ-စွန့်ချခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ အပ္ပဟရိတဋ္ဌာနံ-ကို၊ သြလောကေန္တသေဝ-ကြည့်ရှုရှာဖွေစဉ်ပင်၊ သဟသာ-အဆောတလျင်၊ သစေ နိက္ခမတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂိလာနဋ္ဌာနေ-ဂိလာနအရာ၌၊ ဌိတော-တည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အပ္ပဟရိတေ-၌၊ ကတော-ပြုအပ်သော ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် တံတွေးသည်၊ ဟရိတံ-စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်ကို၊ သြတ္ထရတိ-လွှမ်းသွားအံ့၊ (အနာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ၊) ဣတိ ဣဒံ-ဤစကားသည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနာပတ္တိယံ-၌၊ အဓိကံ-၏၊ တတ္ထ-ထိုသို့စွန့်ရာ၌၊ အပ္ပဟရိတံ-စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်မရှိရာအရပ်ကို၊ အလဘန္တေန-မရသော ရဟန်းသည်၊ တိဏဏ္ဍုပကံဝါ-မြက်ကရွတ်ခွေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပလာလဏ္ဍုပကံဝါ-ကောက်ရိုးကရွတ်ခွေ(ဂွေ)ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဌပေတ္တာ-၍၊ ကတော-ပြုအပ်သော ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် နှပ်သည်၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဟရိတံ-ကို၊ သစေပိ သြတ္ထရတိ-အကယ်၍မူလည်း လွှမ်းမိုးသွားပါဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) ဝဋ္ဋတိယေဝ-သာ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ခေဠေန-တံတွေးဖြင့်၊ သိယာ-ဏိကာပိ-နှပ်ကိုလည်း၊ သင်္ဃဟိတာ-သွင်းယူအပ်ပြီ။

ဧကူနဝီသတိမေ-၌၊ နိ ဥဒကေတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ ပရိဘောဂ ဥဒကမေဝ-သုံးဆောင်ကောင်းသော ရေကိုသာ၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-အပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ အပရိဘောဂေသု-မသုံးဆောင်အပ် မသုံးဆောင်ကောင်းကုန်သော၊ ဝစ္စကုဋိသမုဒ္ဒါဒိဥဒကေသု-ဝစ္စကုဋိတွင်း၌ရှိသောရေ, သမုဒ္ဒရာရေ အစရှိသည်တို့၌၊ (ကရောန္တသ-စွန့်ချမှုကို ပြုသောရဟန်း၏၊) အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဝဿန္တေ-ရွာလတ်သော်၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဥဒကောယေ-ရေအယဉ်သည်၊ ဇာတေ-ဖြစ်လတ်သော်၊ အနုဒကဋ္ဌာနံ-ရေမရှိရာအရပ်ကို၊ အလဘန္တေန-မရသော ရဟန်းသည်၊ ဥဒကေ-ရေထဲ၌၊ ပါတေတုံ-စွန့်ချခြင်းငှာ၊- ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ ထလေ-ကုန်းပေါ်၌၊ ကတော-ပြုအပ်သော ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် တံတွေးသည်၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ သြတ္ထရတိ-အံ့၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ)၊ ဣတိ ဣဒံ-သည်၊ အနာပတ္တိယံ-၌၊ အဓိကံ-၏၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု-တို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော စကားရပ်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ သမုဒ္ဒာနာဒိဒိပနတ္ထာယ-သမုဋ္ဌာန်အစရှိသည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ပဂိဏ္ဏကံ-ရောပြွမ်းသော အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဥဒ္ဓရိတ္ဝါ ဥဒ္ဓရိတ္ဝါ ဥဒ္ဓရိတ္ဝါ, ဥဒ္ဓရိတ္ဝါ

တို့နှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ စတ္တာရိ- လေးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ သကဗဒ္ဓေန မုခေန ဗျာဟရဏံ-သကဗဒ္ဓေန မုခေန ဗျာဟရဏဟူသော၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဆမာနိစာသနဌိတပစ္ဆတောဂမနဥပ္ပထဂမနပ္ပဋိသံယုတ္တာနိ-ဆမာ, နိစာသန, ဌိတ, ပစ္ဆတောဂမန, ဥပ္ပထဂမနတို့နှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ ပဠ-ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနာနိ-သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊ ဧတ္ထ-ဤသေခိယ သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ဧကေကံ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကိရိယံ-မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်းရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ပေ၊ သစိတ္တကံ-တည်း၊ ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနံ။

သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ-သည်၊ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ ၊ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနံ-တည်း၊ ဆတ္တပါဏိဒဏ္ဍပါဏိသတ္ထပါဏိအာဝုဓပါဏိပါဒုကာဥပါဟနယာနသယနပလ္လတ္ထိကာဝေဌိတသြဂုဏ္ဌိတနာမကာနိ-ဆတ္တပါဏိ, ဒဏ္ဍပါဏိ, သတ္ထပါဏိ, အာဝုဓပါဏိ, ပါဒုကာ, ဥပါဟန, ယာန, သယန, ပလ္လတ္ထိကာ, ဝေဌိတ, သြဂုဏ္ဌိတ အမည်ရှိကုန်သော၊ ဧကာဒသ-တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာနိ-တို့တည်း၊ ကိရိယာကိရိယာနိ-တို့တည်း၊ ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနိ-တို့တည်း၊ သေသာနိ-ကြွင်းကုန်သော၊ တေပဏ္ဏာသ-၅၃ ပါးသော (သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊) ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနာဒိဘေဒါနိ-ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန် အစရှိသော အပြားရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊ [အာဒိဖြင့် ကိရိယာကိရိယ စသည်ကို ယူ၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တဝဏ္ဏနာ-ဓမ္မဒေသနာနှင့်စပ်ယှဉ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။ (အချို့စာအုပ်များ၌ ဤဝါကျ မပါ။)

[သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့တွင် သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ် ၂၆, ဘောဇနပ္ပဋိသံယုတ္တ သိက္ခာပုဒ် ၃၀, ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ် ၁၉ အားဖြင့် သေခိယသိက္ခာပုဒ် အမျိုးအစား ၃ မျိုး ရှိသည်။]

သစိတ္တက် စသည်။ ။သစိတ္တက်၌ မိမိပြုနေသော ဝတ္ထုကို သိသောစိတ်, သိက္ခာပုဒ်တော် အရ မပြုအပ်ဟု သိသော စိတ်ကို "စိတ္တ"ဟု ဆိုသည်၊ "အနာဒရိယံ ပဋ္ဌိစ္စ"ဟု ပါဠိတော်၌ မိန့်တော်မူသောကြောင့် သိက္ခာပုဒ်ကို မရိုသေ မလေးစားမှုဟူသော အကုသိုလ်ဒေါသစိတ်ကြောင့် သင့်ရကား အားလုံး သေခိယသိက္ခာပုဒ်များ အကုသလစိတ္တချည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "သစိတ္တက်, လောကဝဇ္ဇ, အကုသလစိတ်"ဟု ဆိုသည်။

ကမ်ါဝိတရဏီယာ-မည်သော၊ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ-၌၊
သေခိယဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

သမထအခန်း

သမထ ၇ ပါး အဓိကရဏသမထေသု - အဓိကရဏသမထဋ္ဌ၊ သတ္တာတိ-သတ္တဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ တေသု-ထိုအဓိကရဏသမထတို့ကို၊ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ-ဂဏန်းဖြင့် ပိုင်းခြားကြောင်းသဒ္ဒါလည်း၊ အဓိကရဏာနိ-အဓိကရုဏ်းတို့ကို၊ သမေန္တိ ဝူပသမေန္တိ-ငြိမ်းအေးစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဓိကရဏသမထာ-အဓိကရဏသမထတို့ မည်၏။ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ-ကား၊ အာပတ္တာဓိကရဏသင်္ခါတာသုစ-အာပတ္တာအဓိကရုဏ်းဟု ဆိုအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဝသေသာဓိကရဏာဘာယပစ္စယာသုစ-ကြွင်းသော အဓိကရုဏ်း ၃ ပါးအပေါင်း၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိသု-အာပတ်တို့၌၊ ပရိသုဒ္ဓဘာဝ-စင်ကြယ်သူ၏အဖြစ်ကို၊ ပုစ္ဆနတ္ထံ-မေးမြန်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗတံ-ရွတ်ပြအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနန္တိ-ကား၊ ဥပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပန္နာနံ-ဖြစ်ပေါ်ကုန်, ဖြစ်ပေါ်ကုန်သော၊ အဓိကရဏာနန္တိ-ကား၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းလည်းကောင်း၊ အနုဝါဒါဓိကရဏံ-လည်းကောင်း၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-လည်းကောင်း၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊

အဓိကရဏသမထာ။ ။သမထေဟိ-တို့သည်၊ အဓိကရိယန္တိ ဝူပသမိယန္တိ-ငြိမ်းစေအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ အဓိကရဏာနိ၊ ဤကား "သမထေဟိ စ အဓိကရဏီယတာ အဓိကရဏံ" ဟူသော သမထက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာနှင့် "သမထေဟိ သမေတဗ္ဗတာယ အဓိကရဏန္တိ အတ္ထော" ဟူသော တေရသကဏ် အဖွင့်အတိုင်း ဝစနတ္ထတည်း၊ ဋီကာသစ်၌ကား "အဓိကယိရန္တိ ဣတ္ထာတိ အဓိကရဏာနိ"ဟု အဓိကရုဏသာခ် ပြုလေ၏၊ "အဓိကရိယန္တိ"ဟု ကမ္မတ္ထကြိယာ မဟုတ်ဘဲ "အဓိကယိရန္တိ"ဟု ကတ္တုရုပ် ဖြစ်ကြောင်းမှာလည်း "ကေ+အဓိကယိရန္တိ၊ သမထာ" ဟူသော ကတ္တားပုဒ်တို့ကို ကြည့်၍လည်းကောင်း, "တေ တေသံ သမနဝသေန ပဝတ္တန္တိ" ဟူသော ကတ္တားဟောကြိယာကို ကြည့်၍လည်းကောင်း သိနိုင်သည်၊ "အဓိကယိရန္တိ-စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝါ-တည်ကုန်၏"ဟု ပေးပါ။

အာပတ္တာ၊ပေ၊ အာဂစ္ဆန္တိ။ ။ရှေးရှေးအခန်းတို့၌ "ဥဒ္ဒေသं အာဂစ္ဆန္တိ"ဟု ဆိုလျှင် "အာပတ်တို့ကို သရုပ်သကောင် ဖော်၍ ရွတ်ပြခြင်း"ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ဤအခန်း၌ကား သရုပ်ဖော်ဖို့ရာ အာပတ်တိုက်ရိုက် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့အခန်းတို့၌ကဲ့သို့ "ဓမ္မာ-အာပတ်တို့သည်"ဟု ပေးနိုင်ဘဲ "အဓိကရဏသမထ မည်ကုန်သော ဝိနည်းပညတ်တရားတို့သည်"ဟု ပေးရသည်၊ ထိုတရားတို့ကို အဘယ်အကျိုးငှာ သရုပ်ထုတ်ပြသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "အာပတ္တာဓိကရဏသင်္ခါတာသု"စသည်ကို မိန့်သည်၊ အာပတ္တာဓိကရုဏ်းတို့၏ ပရိသုဒ္ဓအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း, ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာပတ်တို့၌ ပရိသုဒ္ဓအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း မေးခြင်းအကျိုးငှာ ဤအဓိကရဏသမထဓမ္မတို့ကို သရုပ်ထုတ်ပြရသည်-ဟူလို။

ဥပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပန္နာနံ။ ။ဤသို့ ဖွင့်သဖြင့် "ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ"၌ ဝိစ္ဆာ ၂ ပုဒ်တွင် ရှေးပုဒ်၏ ဝိဘတ်ကို ချေ၍ သိန္ဓိစပ်ထားသည်ဟု သိစေ၏၊ "ဥဒ္ဒိတာနံ ဥဒ္ဒိတာနံ"ဟု ဋီကာသစ်ဖွင့်သော ကြောင့် မဋ္ဌိမ်မသက် ထင်ကြွခြင်းကို "ဥပ္ပန္န"ခေါ်သည်ဟု သိပါ။

စတုန္နံ-ကုန်သော၊ ဣမေသံ-ဤအဓိကရဏာ်းတို့၏၊ သမထာယ ဝူပသမာယာတိ-ကား၊ သမနတ္ထဗ္ဗေဝ-ငြိမ်းအေးခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝူပသမနတ္ထဉ္စ-ငြိမ်ဝပ်ပိပြားခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ သမ္မုခါဝိနယော-သမ္မုခါဝိနည်းကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ ပေ၊ တိဏဝတ္ထာရကော-တိဏဝတ္ထာရကသမထကို၊ (ဒါတဗ္ဗော-၏။) ဣတိ-သို့၊ သတ္တ-၇ ပါးကုန်သော၊ ဣမေ သမထာ-ဤသမထတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်ကုန်၏။ [သမထနှင့်ဝူပသမ အထူးကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

တတြ-ထိုအဓိကရဏာသမထတို့၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ တာဝ-သမထတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု-နိ)သော၊) အဓိကရဏေသု-အဓိကရဏ်းတို့တွင်၊ ဓမ္မောတိဝါ-ဓမ္မဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အဓမ္မောတိဝါ-အဓမ္မဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အဌာရသဟိ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဝတ္ထုဟိ-ဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ဝိဝဒန္တာနံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုကုန်သော၊ ဝါ-ငြင်းခုံကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ယော ဝိဝါဒေါ-အကြင် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ဝါ-သည်၊ (အတ္ထိ-၏။) [ဝိဝါဒေါတိ-ဝိပစ္စနိက် ဝါဒေါ (ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောခြင်း, ငြင်းခုံခြင်း)။] ဣဒံ-ဤဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ နာမ-ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းမည်၏။ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ-သီလဝိပတ္တိဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ ဝါ-အာစာရဝိပတ္တိဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ဝါ-ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာဇီဝဝိပတ္တိယာ ဝါ-အာဇီဝဝိပတ္တိဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနုဝဒန္တာနံ-စွပ်စွဲကုန်သောရဟန်းတို့၏၊ ယော အနုဝါဒေါ-အကြင်စွပ်စွဲခြင်းသည်၊ (ယာ) ဥပဝဒနာစေဝ-အကြင် ဆဲရေးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ယာ) စောဒနာစ-အကြင် အပြစ်တင်ခြင်း, မေးမြန်းခြင်း, စစ်ဆေးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-၏။) ဣဒံ-ဤစွပ်စွဲခြင်းသည်၊ အနုဝါဒါဓိကရဏံ နာမ-အနုဝါဒါဓိကရဏ်းမည်၏။

အဌာရသဟိ ဝတ္ထုဟိ။ ။လက္ခဏာဝစနမေတံ=အဌာရသဟိ ဝတ္ထုဟိဟူသော စကားသည် မှတ်သားကြောင်း လက္ခဏာစကားတည်း၊ ချဲ့ဦးအံ့, "ဤသူတို့ အနာရောဂါ ရှိကြလျှင် ဤဆေးကို ပေးရမည်"ဟူရာ၌ အနာရောဂါရှိသူတွေ များမှ ပေးရမည်မဟုတ်၊ တစ်ယောက်တလေ ရောဂါရှိလျှင်လည်း ပေးရသကဲ့သို့ ထို့အတူ ၁၈ ပါးလုံးဖြင့် ငြင်းခုံကြမှ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းဟု ခေါ်သည်မဟုတ်၊ ၁၈ ပါးထဲတွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ငြင်းခုံကြလျှင်လည်းကောင်း, သူ့သပိတ်-ငါ့သပိတ် စသည်ဖြင့် ငြင်းကြလျှင်လည်းကောင်း ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းဟု ခေါ်ရမည်၊ ထို့ကြောင့် "အဌာရသဟိ"ကို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏ ဥပလက္ခဏာစကားဟု ဆိုသည်။ -ဋီကာသစ်။

အနုဝါဒေါ။ ။အနုဝါဒေါကိုပင် "ဥပဝဒနာစေဝ စောဒနာစ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥပဝဒနာတိ-အကျော်သော (ဆဲခြင်း)၊ ဤ အကျော်သ အရ၌ "ပါရာဇိကကျတဲ့ရဟန်း"ဟု အာပတ်ဖြင့် ဆဲခြင်းကိုပင် "စွပ်စွဲခြင်း"ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် စောဒနာကို "အနုယောဂေါ-မေးမြန်း အပြစ်တင်ခြင်း"ဟု ဖွင့်သည်။

မာတိကာယ-ဒွေမာတိကာ၌၊ အာဂတာ-လာကုန်သော၊ ပဋ္ဌ-ငါးပါးသောအာပတ် အစုတို့လည်းကောင်း၊ [ပါရာဇိက, သံဃာဒိသေသ်, ပါစိတ်, ပါဋိဒေသနီ, ဒုက္ကဋ် ဤငါးပါးကို ဆိုသည်။] ဝိဘင်္ဂ-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနီ၌၊ (အာဂတာ-နှ ဟော၊) ဒွေ-နှစ်ပါးသော အာပတ်အစုတို့လည်းကောင်း၊ [ထုလ္လစ္စည်း, ဒုဗ္ဘာသိတ ဤနှစ်ပါးကို ဆို၏။] ဣတိ-သို့, သတ္တပိ-၇ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-အာပတ်အစုတို့သည်၊ အာပတ္တာဓိကရဏ် နာမ-မည်၏၊ သံဃသ-၏။ အပ လောကနာဒီနံ-အပလောကနကံ အစရှိကုန်သော၊ စတုန္နံ-ကုန်သော၊ ကမ္မာနံ-ကံတို့ကို၊ ယံ ကရဏ-အကြင် ပြုခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ-ဤ ကံပြုခြင်းသည်၊ ကိစ္စာဓိကရဏ် နာမ-ကိစ္စာဓိကရဏ်း မည်၏။

တတ္ထ-ထိုအဓိကရဏ်းတို့တွင်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်-ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းသည်၊ သမ္မုခါ ဝိနယေန စ-သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယေဘုယ္ယသိကာယ စ-ယေဘုယ္ယသိကာသမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒ္ဝိဟိ-နှစ်သော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္မတိ-ငြိမ်းအေး၏၊ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ-သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်သာ၊ (ဧဝဖြင့် ယေဘုယ္ယသိကာသမထကို ကန့်)၊ သမ္မမာနံ-ငြိမ်းအေးလတ်သော်၊ ဝါ-ငြိမ်းအေး သော အဓိကရဏ်းသည်၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ တသ္မိံယေဝ ဝါ-ထိုကျောင်းတိုက်၌သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ [သမ္မတိ၌စပ်၊] အညတ္ထ-အခြားကျောင်းတိုက်သို့, ဥပသမေတုံ-ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ ဂစ္ဆန္တာနံ-သွားကုန် သော ရဟန်းတို့၏၊ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝါ-ခရီးအကြား၌သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ-

---

တတ္ထ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ။ ။အဓိကရဏ်း ၄ ပါးကို ပြပြီး၍ "ထိုအဓိကရဏ်းတို့တွင် မည်သည့် အဓိကရဏ်းကို မည်သည့် သမထတို့ဖြင့် ငြိမ်းစေနိုင်၏"ဟု ပြလိုသောကြောင့် "တတ္ထ"စသည်မိန့်၊ ဝိဝါဒါဓိကရိဏ်းကို သမ္မုခါဝိနယသမထ, ယေဘုယ္ယသိကာသမထ, ဤ ၂ ပါးဖြင့် ငြိမ်းစေနိုင်၏။

ယသ္မိံ ဝိဟာရေ၊ပေ၊သမ္မတိ။ ။ဤဝါကျဖြင့် ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကို သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့် ငြိမ်းစေနည်း အမျိုးမျိုးကို ပြ၏၊ ထိုနည်းများကို ဝါသဒ္ဒါ ၄ ခုကို ကြည့်၍ ၄ နည်းဟု မှတ်ပါ။ ထိုတွင် "ယသ္မိံ၊ပေ၊တသ္မိံယေဝ"ဖြင့် အဓိကရဏ်းဖြစ်ရာ ကျောင်းတိုက်မှာပင် ငြိမ်းစေပုံကို ပြ၏၊ ဥပမာ-ဦးဒတ္တက "ဦးတိဿဟာ ဇ္ဈါသပိတ်ကို ယူထား၏"ဟု ပြောလျှင် ဦးတိဿက "မယူဘူး"ဟု ငြင်း၏၊ ဦးဒတ္တက "ယူတယ်"ဟု ငြင်း၏၊ ထိုအခါ ထိုကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာများ စည်းဝေး၍ "အလ် အာဝုသော-ဇ္ဈါရှင်တို့ ငြင်းခုံနေခြင်းသည် မတော်ပါ" ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြောဆို၍ ထိုရဟန်း ၂ ပါးကို ကျေနပ်လောက်သော နည်းဖြင့် ငြိမ်းစေခြင်းတည်း၊ အာဝါသိက တို့ချည်း မငြိမ်းစေနိုင်၍ ဝိနည်းဓိရ်တစ်ပါးလာမှ ငြိမ်းစေနိုင်လျှင်လည်း ထိုတိုက်မှာပင် ငြိမ်းစေသည် မည်၏။

အညတ္ထ၊ပေ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝါ။ ။အဓိကရဏ်းဖြစ်ရာ ကျောင်းတိုက်၌ ငြိမ်းစေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကြ၍ အခြားကျောင်းတိုက်သို့ သွားကြစဉ် လမ်းခရီးမှာပင် အမှုသည် ၂ ပါးတို့ အချင်းချင်း နားလည်မှုရ၍ ငြိမ်းသွားလျှင်သော်လည်းကောင်း, အခြားရဟန်းတို့က "ကိုယ်တော် တို့ဟာ စဉ်းစားကြပါဦး၊ ဒီလို မဖြစ်နိုင်ဘူးလား" စသည်ဖြင့် ပြော၍ သဘောပေါက်သဖြင့်

အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဂန္ဓာ-ရောက်၍၊ သံယသ-အား၊ နိယျာတိတံ-အပ်နှင်း အပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ သံယေနဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဝိနိစ္ဆိတံ ၌စပ်၊) ဝူပသမေတုံ-သံယာသည် ငြိမ်းအေးစေခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တေ-မစွမ်းနိုင်လတ်သော်၊ တတ္ထေဝ-ထိုကျောင်းတိုက်၌ပင်၊ ဥဗ္ဘာဟိကာယ-ဥဗ္ဘာဟိကာသမ္ဘတိ ဖြင့်၊ သမ္ဘတပုဂ္ဂလေဟိ ဝါ-သမုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆိတံ-ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) သမ္ဘတိ-ငြိမ်းအေး၏။ စ ပန-ထပ်၍ဆက်၊ ဧဝံ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္ဘမာနေ-ငြိမ်းအေးလတ်သော်၊ ဝါ-သော၊ တသ္မိံ-ထိုအဓိကရုဏ်း၌၊ ယာ သံယသမ္ဘုခတာ-အကြင်သံယာ၏မျက်မှောက်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း(ယာ)ဓမ္မသမ္ဘုခတာ-အကြင်ဓမ္မ၏မျက်မှောက်၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ (ယာ) ဝိနယသမ္ဘုခတာ- အကြင် ဝိနယ၏ မျက်မှောက်၏

ငြိမ်းသွားလျှင်သော်လည်းကောင်း, သို့မဟုတ် ခရီးရင်ဆိုင်လာသော ဝိနည်းဝိုဒ်တစ်ပါးနှင့်တွေ့၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အဆုံးအမဖြင့် ငြိမ်းသွားလျှင်သော်လည်းကောင်း "အန္တရာမဂ္ဂေ သမ္ဘတိ"ပင်တည်း။

တတ္ထ၊ပေ၊သံယေန ဝါ။ ။လမ်းခရီးမှာ ငြိမ်းစေနိုင်သဖြင့် မိမိတို့ အားကိုးရာကျောင်းသို့ ရောက်၍ အဓိကရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ဖို့ရန် အပ်နှံသောအခါ သံယာကုန် မစည်းဝေးဘဲ ရှိသမျှ သံယာကဖြစ်စေ, သံယာကုန်စည်းဝေး၍ ဝိနည်းဝိုဒ်ပုဂ္ဂိုလ်ကဖြစ်စေ ငြိမ်းစေလျှင် "သံယေန ဝိနိစ္ဆိတံ သမ္ဘတိ" မည်၏။

ဥဗ္ဘာဟိကာယ သမ္ဘတပုဂ္ဂလေဟိ။ ။သံယာ့အလယ်၌ အပလောကနကံဖြင့် ဖြစ်စေ, ဥ ဗ္ဘတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့်ဖြစ်စေ သမုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို"ဥဗ္ဘာဟိကာယသမ္ဘတပုဂ္ဂလ" ဟု ခေါ်၏၊ [အနန္တာနိ ဘဿာနိ-သူတစ်မျိုး ငါတစ်ဖုံ မကုန်နိုင်သောစကားတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကထိကဝါ-ဝိနည်းဆုံးဖြတ်မှု၌ ကန့်ကွက်နေသော ဓမ္မကထိကကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဘဟတိ ဧတာယာတိ ဥဗ္ဘာဟိကာ-ထုတ်ဖော်တားမြစ်ကြောင်း သမ္ဘုတိ၊-ပါစိတ္တာဒိယောဇနာ၊] ထိုသမ္ဘုတိရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သံယာမှ သီးခြား သင့်တော်ရာသွား၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ, ထိုပရိသတ်အလယ်မှာပင် "မည်သူမျှ မပြောရ"ဟု တားမြစ်၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ငြိမ်းအေးလျှင်လည်း ထိုဇရာက်ရာကျောင်းတိုက်၌ ငြိမ်းအေးသည် မည်၏။

ဓမ္မသမ္ဘုခတာ။ ။အဘိဓာန်လာ ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ အနက်များစွာတွင် သစ္စာအနက်ဟောဟု သိစေလို၍ "ဘူတတာ ဓမ္မသမ္ဘုခတာ"ဟု ဋီကာမိန့်သည်။ [သစ္စပရိယာယော ဟိ ဣဓ ဓမ္မသဒ္ဒေါ, ဓမ္မဝါဒီတိအာဒီသု ဝိယ။]

ဝိနယသမ္ဘုခတာ။ ။ဝိနယ-ဟူသည် ထိုထို အဓိကရုဏ်းကို ပယ်ဖျက်ကြောင်း ငြိမ်းစေကြောင်းဖြစ်သော ဘုရားဟော အစီအရင်အားလုံးတည်း၊ [ဝိနည်းဖြစ်စေ, သုတ္တန် အဘိဓမ္မာဖြစ်စေ ဝိနယဟု ဆိုလိုသည်၊] ထိုဝိနယ၏ မျက်မှောက်ဖြစ်ခြင်း (ထိုဝိနယအတိုင်းဆုံးဖြတ်ခြင်း) သည် ဝိနယသမ္ဘုခတာ မည်၏။ [ဝိနေတိ ဧတေနာတိ ဝိနယော၊ ဟသ တသ အဓိကရဏသ ဝူပသမနာယ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာဝိဓိ၊ တသ ဝိနယသ+သမ္ဘုခတာ ဝိနယသမ္ဘုခတာ။ - ဋီကာသစ်။]

အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ (ယာ) ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) အယံ-ဤ သမ္မုခတာ ၄ ပါးသည်၊ သမ္မုခါဝိနယော နာမ-သမ္မုခါဝိနည်း မည်၏။

စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထို ၄ ပါးတို့တွင်၊ ကာရကသံယသ-ကာရကသံယာ၏၊ (ကံပြုရာတွင် ပါဝင်သော သံယာ၏)၊ သံယသာမဂ္ဂိဝသေန-သံယသာမဂ္ဂိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-သံယာညီညွတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမ္မုခီဘာဝေါ-မျက်မှောက်၏အဖြစ်သည်၊ သံယသမ္မုခတာ-တာ မည်၏။ သမေတဗ္ဗသ-ငြိမ်းစေထိုက်သော၊ ဝတ္ထုနော-ဝတ္ထု၏၊ ဘူတတာ-ဟုတ်မှန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဓမ္မသမ္မုခတာ-မည်၏၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တံ-ထိုအဓိကရဏ်းကို၊ သမေတဗ္ဗ-ငြိမ်းစေထိုက်၏၊ တတော-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်၊ အသ-ထိုအဓိကရဏ်း၏၊ သမဏ-ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ ဝိနယသမ္မုခတာ-မည်၏၊ ယောစ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝိဝဒတိ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆို၏၊ ဝါ-ငြင်းခုံ၏၊ ယေနစ-အကြင်ရဟန်းနှင့်တကွလည်း၊ ဝိဝဒတိ-၏၊ ဝါ-၏၊ ဥဘိန္နံ-၂ ယောက်ကုန်သော၊ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာနံ-ဝိဝါဒဟူသော အကြောင်းဝတ္ထုကြောင့် ရန်သူဖြစ်ကြကုန်သော၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ သမ္မုခီဘာဝေါ-မျက်မှောက်၏အဖြစ်သည်၊ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ-မည်၏၊ ပန-အထူးကား၊ ဥဗ္ဘာဟိကာယ-ဥဗ္ဘဟိကာသမ္မုတိဖြင့်၊ ဝူပသမဏော-ငြိမ်းစေရာ၌၊ ဧတ္ထ-ဤသမ္မုခတာ ၄ ပါးတို့တွင်၊ သံယသမ္မုခတာ-သည်၊ ပရိဟာယတိ-ယုတ်လျော့၏၊ [သံယာမပါဘဲ သမ္မုတိရသော ရဟန်းတို့ချည်းသာ ဆုံးဖြတ်ရသော ကြောင့်တည်း၊] ဧဝံ-သို့၊ တာဝ-ယေဘုယ္ယသိကာသမထမ္မ ရှေးဦးစွာ၊ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ သမ္မတိ-၏။

ပန-ကား၊ ဧဝမ္မိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ သစေ နသမ္မတိ-အကယ်၍ မငြိမ်းအေးနိုင်အုံ၊ အထ-ထိုသို့ မငြိမ်းအေးလတ်သော်၊ နံ-ထိုအဓိကရဏ်းကို၊ [နိယျာတေန္တိ၌စပ်၊] ဥဗ္ဘဟိကာယ-ဥဗ္ဘဟိကာသမ္မုတိဖြင့်၊ သမ္မတာ-သမုတ်အပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ဝူပသမေတုံ-ငြိမ်းအေးစေခြင်းငှာ၊ နံ သင်္ဃောမ-မစွမ်းနိုင်ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍ သံယသော-သံယာအားသာလျှင်၊ သစေ နိယျာတေန္တိ-အကယ်၍ အပ်လွှဲကုန်အုံ၊ တတော-ထိုသို့ လွှဲအပ်လတ်သော်၊ ဝါ-ထိုသို့ အပ်လွှဲခြင်းကြောင့်၊ သံယော-သည်၊ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ-၅ ပါးသောအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော၊ (ဆန္ဒ, ဒေါသ, မောဟ, ဘယတို့ကြောင့် အဂတိမလိုက်ခြင်း ၄ မျိုးနှင့်စားရေးတံယူအပ်ပြီး, မယူအပ်သေးကို သိခြင်းအားဖြင့် ၅ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော) ဘိက္ခု-ကို၊ သလကဂ္ဂါဟာပတံ-

---

အတ္ထပစ္စတ္ထိကာနံ။ ။ဝိဝါဒသင်္ခါတေ-ငြင်းခုံခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ အတ္ထေ-အကြောင်းဝတ္ထု၌ ဝါ-ကြောင့်၊ ပစ္စတ္ထိကာ-ရန်သူဖြစ်သော ရဟန်းတို့တည်း၊ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ-တို့။ (တေရသကဏ်-သမထက္ခန္ဓက)။

စာရေးတံကို ယူစေတတ်သောရဟန်းဟူ၍၊ သမ္မနိုတ္တာ-သမုတ်ပြီး၍၊ တေန-ထို သမ္မုတိရသော ရဟန်းသည်၊ ဂူဇ္ဇကဝိဝဋ္ဋကသကဏ္ဏဇပ္ပကေသု-ဂူဇ္ဇက, ဝိဝဋ္ဋက,သကဏ္ဏဇပ္ပကဟူကုန်သော၊ တီသု-ကုန်သော၊ သလာကဂ္ဂါဟေသု-စာရေးတံယူစေခြင်းတို့တွင်၊ အညတရဝသေန-တစ်ပါးပါး၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ သလာကံ-စာရေးတံကို၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေ၍၊ သန္ဓိပတိတပရိသာယ-စည်းဝေးရောက်လာသော ပရိသတ်၌၊ ဓမ္မဝါဒီနံ-ဓမ္မဝါဒီတို့၏၊ ယေဘုယ္ယတာယ-များကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေ ဓမ္မဝါဒိနော-ထိုဓမ္မဝါဒီတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ [ဓမ္မဝါဒီတို့ ပြောဆိုသော အခြင်းအရာအားဖြင့်-ဟူလို၊] ဝူပသန္တံ-ငြိမ်းအေးသော၊ အဓိကရဏံ-သည်၊ သမ္မုခါဝိနယေန စ-သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယေဘုယ္ယသိကာယစ-ယေဘုယ္ယသိကာသမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝူပသန္တာ-ငြိမ်းအေးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ သမ္မုခါဝိနယော-သည်၊ ဝုတ္တနယောဧဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာ၊ ပန-ကား၊ ယေဘုယ္ယသိကကမ္မဿ-ယေဘုယ္ယသိကကံကို၊ ယံ ကရဏံ-အကြင်ပြုခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤယေဘုယ္ယသိကကံ ပြုခြင်းသည်၊ ယေဘုယ္ယသိကာ နာမ-ယေဘုယ္ယသိကာသမထ မည်၏၊ [မှားရာလိုက်၍ ပြုခြင်း, ဆုံးဖြတ်ခြင်း-ဟူလို၊] ဧဝံ-သို့လျှင်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းသည်၊ ဒ္ဝိဟိ-နှင်သော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္မတိ-၏။

အနုဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ သမ္မုခါဝိနယေနစ-သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ သတိဝိနယေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမူဠှဝိနယေနစ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တဿ ပါပိယသိကာယစ-တဿ ပါပိယသိကာသမထဖြင့်လည်းကောင်း စတူဟိ-နှင်သော၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္မတိ-၏။ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ-သမ္မုခါဝိနယသမထ ဖြင့်သာလျှင်၊ [ဧဝဖြင့် သတိဝိနယစသော ၃ ပါးကို ကန့်၊] သမ္မမာနံ-ငြိမ်းအေးလတ်သော်၊ ဝါ - ငြိမ်းအေးသော အနုဝါဒါဓိကရဏ်းသည်. ယော စ - အကြင်

တီသု သလာကဂ္ဂါဟေသု။ ။ဂူဟိတတ္ထော-လျှို့ဝှက်ထိုက်၏ ဣတိ ဂုဏ္ဌော ဂုဏ္ဌောယေဝ ဂူဇ္ဇကောလျှို့ဝှက်အပ်သောစာရေးတံယူနည်း။ ဝိဝရိတတ္ထောတိ ဝိဝဋ္ဋော ဝိဝဋ္ဋောယေဝ ဝိဝဋ္ဋကောပွင့်ပွင့်လင်းလင်း(ပြောင်)မဲယူနည်း၊ သဿ (အတ္ထိနော) ကဏ္ဏော သကဏ္ဏော သကဏ္ဏော+ဇပ္ပေါ(ပြောခြင်း) သကဏ္ဏဇပ္ပေါ၊ သကဏ္ဏဇပ္ပေါယေဝ သကဏ္ဏဇပ္ပကော ဤပစ္စည်းများကို "သွတ္ထ"ဟု သမထက္ခန္ဓကယောဇနာ ဖွင့်၏။ သညာအနက်၌ သက်လျှင်လည်း "ဂူဇ္ဇမည်သောစာရေး"ဟု အနက်ဖြစ်သင့်၏၊ ဤစာရေးတံယူနည်းအကျယ်ကို သမထက္ခန္ဓကပါဠိတော်မှာ ရှုပါ။ ယေဘုယ္ယသိကာ စသည်တို့၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါတိမောက်ဘာသာဋ္ဌိကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။

စတူဟိ၊ပေ၊သမ္မတိ။ ။"သမထ ၄ ပါးတို့ဖြင့်"ဟူသော စကားရပ်သည် ရန်ဖိုင်သမ္ဘအားလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ ဆိုအပ်သော စကားတည်း နောက်၌ အကျယ်ပြလတ္တံ့ကုဋ ကြည့်လျှင် အနုဝါဒါဓိကရဏ်းတစ်ပါးအတွက် သမထ ၂ ပါးသာ တစ်ပြိုင်နက် ရန်ဖိုင်ကြောင်း တွေ့ရ [illegible]

ရဟန်းသည်လည်း၊ အနုဝဒတိ-စွပ်စွဲ၏၊ ယဉ္စ-အကြင်ရဟန်းကိုလည်း၊ အနုဝဒတိ-စွပ်စွဲ၏၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဝစနံ-စကားကို၊ သုတ္တာ-ကြားပြီး၍၊ ကာစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဥဘော-၂ ပါးသော ရဟန်းတို့ကို၊ ခမာပေတွာ-သည်းခံစေ၍လည်းကောင်း၊ (ကာစိ-သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊) သစေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဧတ္ထ-ဤ အမှု၌၊ အယံ နာမ အာပတ္တိ-ဤမည်သော အာပတ်တည်း၊ ဣတိဧဝံ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆိတံ-ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ဝူပသမ္မတိ-ငြိမ်းအေး၏၊ တတ္ထ-ထိုသို့ ငြိမ်းစေရာ၌၊ သမ္မုခါဝိနယလက္ခဏံ-သမ္မုခါဝိနယလက္ခဏာသည်၊ ဝုတ္တနယ မေဝ-သည်သာ။

ပန-ကား၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ခီဏာသဝဿ-ရဟန္တာဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်းအား၊ ဝါ-သည်၊ အမူလိကာယ-သော၊ သီလဝိပတ္တိယာ-သီလဝိပတ္တိဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသိတဿ-စွပ်စွဲအပ်သည်ဖြစ်၍၊ သတိဝိနယံ-သတိဝိနည်းကို၊ ယာစမာနဿ-တောင်းလတ်သော်၊ သံဃော-သည်၊ ဥ တ္တိစတုတ္ထေန-ဥ တ်လျှင် ၄ ကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ ကမ္မေန-ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သတိဝိနယံ-သတိဝိနည်းကို၊ ဒေတိ-ပေး၏၊ တဒါ-၌၊ သမ္မုခါဝိနယေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝူပသန္တံ-ငြိမ်းအေးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ သတိဝိနယေ-ကို၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝါ-နောက်ထပ်၊ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်း၏၊ အနုဝါဒေါ-စွပ်စွဲခြင်းသည်၊ နဲ ရုဟတိ-မတက်ရောက်၊ ဝါ-အထမမြောက်။

ယဒါ-၌၊ ဥမ္မတ္တကော-ရူးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဥမ္မာဒဝသေန-ရူးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဿာမဏကေ-ရဟန်းတို့၏အလုပ်မဟုတ်သော၊ အဠာစာရေ-လွန်ကျူးမှုကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ သရတာယသ္မာ ဧဝရူပိ အာပတ္တိန္တိ-သရတာ၊ပေ၊ အာပတ္တိံဟူ၍၊ ဝါ-အရှင်သည် ဤသို့သဘောရှိသော အာပတ်ကို အမှတ်ရပါလော့ ဟူ၍၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ စောဒိယမာနော-စောဒနာအပ်သော်၊ ဝါ-အပြစ်တင်အပ်သော်၊ အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဥမ္မတ္တကေန-သော၊ မေ-တပည့်တော်သည်၊ ဧတံ-ဤအမှုကို၊ ကတံ-ပြီ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တံ-ထိုအာပတ်ကို၊ နဲ သရာမိ-အမှတ်မရပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏန္တော၀ိ-ပြောဆိုပါသော်လည်း၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ စောဒိယမနော၀-စောဒနာမြဲ စောဒနာအပ်သည်သာ၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ပုန-ဖန်၊ ဝါ-နောက်ထပ်၊ အစောဒနတ္ထာယ-မစောဒနာခြင်းအကျိုးငှာ၊ အမူဠ္ဠဝိနယံ-ကို၊ ယာစတိ-၏၊ သံဃော-သည်၊ အဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ဥ တ္တိစတုတ္ထေန-သော၊ ကမ္မေန-ဖြင့်၊ အမူဠ္ဠဝိနယံ-ကို၊ ဒေတိ-၏၊ တဒါ-၌၊ သမ္မုခါဝိနယေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမူဠ္ဠဝိနယေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝူပသန္တံ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ အမူဠ္ဠဝိနယေ-ကို၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ ပုန-ဖန်၊ ဝါ-ထပ်၊ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ-

ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်း၏၊ တပ္ပစ္စယာ-ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ အနုဝါဒေါ-စွပ်စွဲခြင်းသည်၊ နု ရုဟတိ-မတက်ရောက်၊ ဝါ-အထမမြောက်။

ပန-ကား၊ ယဒါ-၌၊ ပါရာဇိကေန ဝါ-ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကသာမဏေနဝါ-ပါရာဇိက၏အနီးဖြစ်သော ထုလ္လစ္စည်း, ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ပဌမပါရာဇိက၏ အနီးသည် ဒုက္ကဋ်, ကြွင်းပါရာဇိကတို့၏ အနီးကားထုလ္လစ္စည်းတည်း။] စောဒိယမာနသ-စောဒနာအပ်သည်ဖြစ်၍၊ အညေန-တစ်ပါးသောအကြောင်းဖြင့်၊ အညံ-တစ်ပါးသောအကြောင်းကို၊ ပဋိစရတော-ဖုံးလွှမ်းသော၊ ပါပုဿန္ဒတာယ-မျှားသော အကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါပိယသ-အထူးယုတ်မာသော၊ ပုဂ္ဂလသ-ပုဂ္ဂိုလ်၏(အပေါ်၌)၊ (ကမ္မံ ကရောတိ ၌ စပ်၊) အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အစ္ဆိန္နမူလော-မပြတ်သေးသော အမြစ်အရင်းရှိသည်၊ (ပါရာဇိကမကျသေးသည်)၊ သစေ ဘဝိဿတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ-သော်၊) သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တိတ္တာ-ကျင့်ပြီး၍၊ (ကံနှင့်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များကို ကျင့်ပြီး၍)၊ ဩသာရဏံ-သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်းကို၊ လဘိဿတိ-ရလတ္တံ့၊ ဆိန္နမူလော-ပြတ်ပြီးသော အရင်းအမြစ်ရှိသည်၊ (ပါရာဇိကကျပြီးသည်)၊ (သစေ ဘဝိဿတိ, ဧဝံသတိ) သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ အသ-ထိုရဟန်းကို၊ နာသနံ-ဖျက်ဆီးခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်

 သည်၊ (ဟုတ္တာ)။ပေ၊ တဿ ပါပိယသိက်-ကာ မည်သော၊ ကမ္မ-ကံကို၊ ကရောတိ-၏၊ တဒါ-၌၊ ပေ၊ ဝူပသန္တ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ပေ၊ သမ္မတိ-၏။

အာပတ္တာဓိကရဏံ-သည်၊ သမ္မုခါဝိနယေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိညာတကရဏေန စ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တိဏဝတ္ထာရကေန စ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တီဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ-၏၊ တဿ-ထိုအာပတ္တာဓိကရဏ်း၏၊ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝူပသမော-ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ကား၊ ယဒါ-၌၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနောဝါ-ရဟန်း၏(အထံ၌)သော်လည်းကောင်း၊ [ဒေသနာခံရဟန်း၏အထံ၌-ဟူလို၊] နိသဂ္ဂိယဝတ္ထုနာယ-နိသဂ္ဂိယအဖွဲ့၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ သံယဂဏမဇ္ဈေသုဝါ-သံယာ့အလယ်, ဂိုဏ်းအလယ်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု-သည်၊ လဟုကံ-လဟုကမည်သော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြော၏၊ တဒါ-၌၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-သည်၊ ပေ၊ ဝူပသမ္မတိ၊

သမ္မုခါဝိနယေနေဝ၊ ပေ၊ နတ္ထိ။ ။အာပတ္တာဓိကရဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယတစ်ပါးတည်းဖြင့် မငြိမ်းနိုင်၊ ဒေသနာကံ ဝုဋ္ဌာနကံဖြင့် ငြိမ်းစေရာ၌ သမ္မုခါဝိနယ, ပဋိညာယကရဏာ ဤ သမထ ၂ ပါးဖြင့် ငြိမ်း၏။ တိဏဝတ္ထာရကကံပြု၍ ငြိမ်းစေရာ၌ သမ္မုခါဝိနယ, တိဏဝတ္ထာရက သမထ ဤ ၂ ပါးဖြင့် ငြိမ်း၏။ [သမ္မုခါဝိနယေနေဝ ဝူပသမော နတ္ထိ၊ ပဋိညာယ-အာပတ်ကို ဝန်ခံခြင်းနှင့်လည်းကောင်း၊ တထာရူပါယ ခန္ဓိယာ ဝါ-ထိုသို့သဘောရှိသော တိဏဝတ္ထာရကကံကို နှစ်သက်ခြင်းနှင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနာ အဝူပသမနတော။]

တတ္ထ-ထိုဝ ၂ ပါးတို့တွင်၊ တာဝ-ပရိညာတကရဏမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒေ-သော၊) သမ္မုခါဝိနယေ-သမ္မုခါဝိနယသမထ၌၊ ယော စ-အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြော၏၊ ယဿစ-အကြင်ရဟန်း၏(အထံ၌)လည်း၊ ဒေသေတိ-၏၊ တေသံ-ထိုဒေသနာပြော, ဒေသနာခံရဟန်းတို့၏၊ သမ္မုခီဘာဝေါ-မျက်မှောက်တို့၏အဖြစ်သည်၊ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ-ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ မည်၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော ဓမ္မသမ္မုခတာ အစရှိသော အစီအရင်သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ရှိသည်သာ၊ စ-ဆက်၊ ပုဂ္ဂလဿစ-၏(အထံ၌)လည်းကောင်း၊ ဂဏဿ စ-၏(အထံ၌)လည်းကောင်း၊ ဒေသနာကာလေ-ဒေသနာပြောရာအခါ၌၊ သံဃသမ္မုခတာ-သည်၊ ပရိယာယတိ-ယုတ်လျော့၏။

ပန-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤအာပတ္တာဓိကရဏ်း၌၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊ အာပန္နောတိစ-အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊ အာပန္နောဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-အရှင်ဘုရား... တပည့်တော်သည် ဤမည်သော အာပတ်သို့ ရောက်ပါပြီဟူ၍လည်းကောင်း၊ [ပဋိညာဉ်စပ်၊] ပဿသိ-ရှု၏လော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးအပ်သော်၊ အာမ, ပဿာမီတိ-အာမ, ပဿာမိဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-မှန်ပါ, ရှုပါ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယာ ပဋိညာ-ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ-၏။) [အဟံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိं အာပန္နောဟူ၍လည်းကောင်း, အာမ ပဿာမိဟူ၍လည်းကောင်း ပဋိညာညဉ် ၂ မျိုးရှိသည်-ဟူလို၊] တာယ-ထိုဝန်ခံခြင်းကြောင့်၊ အာယတိं သံသရေယျာသိတိ-အာယတိ သံသရေယျာသိဟူ၍၊ ဝါ-နောင်အခါ စောင့်ဆည်းလော့ဟူ၍၊ ကရဏ-ပြုခြင်းသည်၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ ပဋိညာတကရဏံနာမ-ပဋိညာတကရဏာ မည်၏၊ သံယာဒိသေသေ-သံယာဒိသေသ်အာပတ်၌၊ ပရိဝါသာဒိယာစနာ-ပရိဝါသ်အစရှိသည်ကို တောင်းခြင်းသည်၊ ပဋိညာ-ပဋိညာမည်၏၊ ပရိဝါသာဒိနံ-ပရိဝါသ်အစရှိသည်တို့ကို၊ [အာဒိဖြင့် မာနတ်-အဗ္ဘာန်တို့ကို ယူ။] ဒါနံ-ပေးခြင်းသည်၊ ပဋိညာတကရဏံ နာမ-ဏာ မည်၏။

ပန-ကား၊ ဒွေ ပက္ခဇာတာ, (တစ်နည်း) ဒွိပက္ခဇာတာ-ဖြစ်သော ၂ ပက္ခရှိကုန်သော၊ ဘဏ္ဍနကာရကာ-ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဗဟုံ-များစွာသော၊ အဿာမဏကံ-ရဟန်းတို့၏အလုပ် မဟုတ်သော၊ အလ္လာစာရံ-လွန်ကျူးမှုကို၊ စရိတ္တာ-ကျင့်ပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ လဇ္ဇိဓမ္မေ-လज्जीသဘောသည်၊ ဥပဂန္တေ-ဖြစ်လတ်သော်၊ မယံ-ငါတို့သည်၊ ဣမာဟိ အာပတ္တိဟိ-တို့ဖြင့်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ သစေ ကာရေဿာမ-အံ့၊ ဝါ-အကယ်၍ ဆုံးဖြတ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ ဆုံးဖြတ်လတ်သော်၊) သိယာပိ- ရံခါလည်း၊ တံ အဓိကရဏံ- သည်၊

ပဋိညာတကရဏံ။ ။ပဋိညာတေ-အာပတ်ကို ဝန်ခံအပ်ပြီးသော်+ကရဏ-ဆုံးဖြတ်မှုကို ပြုခြင်းသည်၊ ပဋိညာတကရဏ-မည်၏။ ["အာယတိं သံဝရေယျာသိ"ဟူသော စကားကို ပြုခြင်း, ပရိဝါသ်ပေးကြောင်းစကားကို ပြုခြင်းတည်း။]

ကက္ခဋ္ဌတ္တာယ-ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ဝါဋဌတ္တာယ-ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ (ကဲလာသည်၏အဖြစ်အကျိုးငှာ)။ သံဝတ္တေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အညမညံ-ချင်း၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကာရာပနေ-ပြုစေခြင်းဌာ၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းဌာ၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ ယဒါ-ဌာ၊ တိဏဝတ္ထာရကကမ္မံ-ကံကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ တဒါ-ဌာ၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-သည်၊ ပေ၊ သမ္မတိ-၏၊ ဟိ-ဆက်၊ တတြ-ထိုတိဏဝတ္ထာရကသမထဌာ၊ ယတ္တကာ-အကြင်မျှ အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဟတ္ထပါသုပဂတာ-ဟတ္ထပါသ်ဌာ ရောက်ကုန်၏၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ ဧတံ-ဤကံသည်၊ နက္ခမတိ-မနှစ်သက်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ-မိမိအယူကို ထင်စွာပြုမူကို၊ အကတ္တာ-၍၊ နိဒ္ဒံ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ သြက္ကမန္တာပိ-သက်ရောက်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ (ဟတ္ထပါသုပဂတ, နိဒ္ဒေါက္ကမန ရဟန်းအားလုံးတို့၏-ဟူလို)၊ ထုလ္လဝဇ္ဇာ-ရှန့်ရင်းသော ပါရာဇိက, သံဃာဒိသေသ်အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တာ-လူတို့နှင့်စပ်၍ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ-၍၊ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဝုဋ္ဌဟန္တိ-ထမြောက်ကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ပေ၊ သမ္မတိ-၏။

ကိစ္စာဓိကရဏံ-သည်၊ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ-သမ္မုခါဝိနယသမထသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဧကေန-သော၊ သမထေန-ဖြင့်၊ သမ္မတိ-၏၊ [အပလောကနကံကိုပြုလျှင် ထိုကံ၌ ပါဝင်သော ရဟန်းတို့၏ မျက်မှောက်၌ ကံပြီး၏၊ ထိုကံပြီးခြင်းကိုပင် "ငြိမ်းအေးသည်"ဟု ဆိုသည်၊ ဥ တ္တိကံ စသည်၌လည်း နည်းတူ၊] ဣတိ-သို့လျှင်၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ အဓိကရဏာနိ-တို့သည်၊ ယထာနုရူပံ-အကြင် အကြင် လျော်သည့်အတိုင်း၊ သတ္တဟိ-နှင့်သော၊ ဣမေဟိ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္မန္တိ-ကုန်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ ၊ပေ၊ တိဏဝတ္ထာရကောတိ-ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ ၊ပေ၊ တိဏဝတ္ထာရကောဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤကခ်ီဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဝိနိစ္ဆယနယော-ဆုံးဖြတ်ကြောင်းအကျဉ်းနည်းတည်း၊ ဝိတ္ထာရောပန-အကျယ်နည်းသည်ကား၊ သမထက္ခန္ဓကေ-သမထက္ခန္ဓကဌ၌၊ အာဂတောယေဝ-လာသည်သာ၊ အသ-ထို အကျယ်၏၊ ဝိနိစ္ဆယောပိ-ကိုလည်း၊ သမန္တပါသာဒိကာယံ-ဌ၌၊ (မယာ) ဝုတ္တောပြီ။

ထုလ္လဝဇ္ဇံ, ဂိဟိပဋိသံယုတ္တံ။ ။ထုလ္လဝဇ္ဇာ-ပါရာဇိကဟူသော သံဃာဒိသေသဟူ၊ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တံတိ-ဂိဟိနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဟိနေန ခုံသနဝမ္ဘနခမ္မိကပဋိဿဝေသု-ယုတ်သော ဆဲရေးခြင်း, ရှုတ်ချခြင်း, တရားနှင့်လျော်သော ဝန်ခံမှု (ပဋိညာဉ်)ကို ဖျက်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ အာပန္နံ အာပတ္တိ။

တတ္ထာယသ္မိန္တေ၊ပေ၊ပရိသုဒ္ဓါတိ-ကား၊ သတ္တသု-ကုန်သော၊ တေသု အဓိကရဏာ သမထေသု-ထိုအဓိကရဏာသမထတို့၌၊ ကစ္စိ-အသို့နည်း၊ ပရိသုဒ္ဓါ-စင်ကြယ်သူ တို့သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်၏လော၊ ဝေါ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဥပသမေတဗ္ဗ-ငြိမ်းစေထိုက်သော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အဓိကရဏ်း သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆာမိ-၏၊ ဧတေန-ဤတတ္ထာယသ္မိန္တေ ပုစ္ဆာမိ ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ သဗ္ဗာပတ္တိဟိ-အလုံးစုံသော အာပတ် တို့မှ၊ ပရိသုဒ္ဓဘာဝေါ-စင်ကြယ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-အဖြစ်ကို၊ ပုစ္ဆိတော-မေးအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနန္တိအာဒိ-ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ အစရှိ သောစကားသည်၊ နိဂမနဝစနံ-နိဂုံးစကားတည်း၊ တတ္ထ-ထိုနိဂုံးစကား၌၊ ဧတ္တကန္တိ-ကား၊ ဧတ္တက်-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သိက္ခာပဒ-သည်၊ သုတ္တာဂတန္တိ-ကား၊ သုတ္တေ-သုတ္တမည်သော၊ ပါတိမောက္ခေ-ပါတိမောက်ပါဠိတော်၌၊ အာဂတ-လာသည်၊ သုတ္တပရိယာပန္နန္တိ-ကား၊ တတ္ထေव-ထိုပါတိမောက်ပါဠိတော်၌ပင်၊ အန္တောဂဓ-အကျုံးဝင်သည်၊ အနုမုမာသ ဥဒ္ဒေသ အာဂစ္ဆတီတိ-ထို့ကား၊ အမုမာသေ အမုမာသေ-လခွဲတိုင်း လခွဲတိုင်း၌၊ ဥပေါသထဝသေန-ဥပုသ်ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗတ-သို့၊ အာဂစ္ဆတိ-၏။

သမဂ္ဂေဟီတိ-ကား၊ ကာယသာမဂ္ဂိဝသေန-ကာယသာမဂ္ဂီ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမဂ္ဂေဟိ-ညီညွတ်ကြကုန်သည်၊ သမ္မောဒမာနေဟီတိ-ကား၊ စိတ္တသာမဂ္ဂိ ဝသေန-စိတ္တသာမဂ္ဂီ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကဿာသယတာယ-တူသောအလျှာသယ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သုဠု-လွန်စွာ၊ မောဒမာနေဟိ-ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်၊ အဝိဝဒမာနေဟီတိ-ကား၊ အဌာရသသု-ကုန်သော၊ ဝိဝါဒဝတ္ထုသု-ငြင်းခုံခြင်းတို့၏ အကြောင်းတို့တွင်၊ အညတရဝသေနာပိ-တစ်ပါးပါးသော အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့် လည်း၊ အဝိဝဒမာနေဟိ-မငြင်းခုံကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ တံ တံ သိက္ခာပဒ-ထိုထို သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အဝိတိက္ကမန္တေဟိ-မကျော်လွန်ကုန်ဘဲ၊ အဓိသီလသိက္ခာ-အဓိသီလသိက္ခာကို၊ သမ္မာဒေတဗ္ဗာ-ပြီးစီးစေထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ အန္တရန္တရာ-အကြား အကြား၌၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ နု ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော စကားကို၊ ပုရိမေ ပုရိမေ-သော၊ သိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တတ္တာစေဝ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (နု ဝုတ္တံ-အပ်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။) ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကခ်ါဝိတရဏီယာ-မည်သော၊ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ-၌၊
ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာ-ဘိက္ခုပါတိမောက်၏အဖွင့်သည်၊
နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

ဘိက္ခုနိုကခ်ေါအဋ္ဌကထာအဖွင့်

ပထာမ စကားချီ နာထော-သတ္တလောက၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဘိက္ခုနှိုန်-ရဟန်းမတို့၏၊ဟိတတ္ထာယ-စီးပွားအလို့ငှာ၊ ယံ ပါတိမောက္ခံ-အကြင်ပါတိမောက်ကို၊ ပကာသယိ-ထင်ရှားဟောဖော်, ပညတ်တော်မူပြီ၊ [ပကာသယိတိ-ဒေသယိ, ပညာပယိတိ အတ္ထော၊] တဿ (ပါတိမောက္ခဿ)-ထို ဘိက္ခုနှိုပါတိမောက်၏၊ ဧသော ဝဏ္ဏနာဂ္ဂမော-ဤ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာအစဉ်သည်၊ ဒါနိ-ဌ၊ သမ္ဘတ္တော-ကောင်းစွာ ဆိုက်ရောက်ပြီ။

၁။ ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် တတ္ထ-ထိုဘိက္ခုနှိုပါတိမောက်ဌ၊ သုဏာတု မေတိအာဒိနံ-သုဏာတု မေ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခ ဝဏ္ဏနာယံ-ဘိက္ခုပါတိမောက်အဖွင့်ဌ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်, ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ ဘန္တေ အယျေတိအာဒိဝသေန-ဘန္တေ အယျေ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ တသ္မိဉ္စ-ထိုဘိက္ခုပါတိမောက်ဌလည်းကောင်း၊ ဣမစ-ဤဘိက္ခုနှိုပါတိမောက်ဌလည်းကောင်း၊ အဘိလာပမတ္တမေဝ-သဒ္ဒါအသုံးအနှုန်းမျှသည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ လိင်ဘေဒမတ္တဉ္စ-လိင်အထူးမျှသည်လည်းကောင်း၊ ဝိသေသော-ထူး၏၊ စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနိယာ-ရဟန်းမ၏၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ နာမ-သိက္ခာချခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနိုနံ၊ပေ၊ အနာဝိကတ္တာတိ-ဘိက္ခုနှိုနံ၊ပေ၊ အနာဝိကတ္တာဟူ၍၊ အဝတ္တာ-မိန့်တော်မမူဘဲ၊ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ၊ပေ၊ ပဋိသေဝေယျာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ-သ)ည်၊) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ-ထိုယာ ပန ဘိက္ခုနီ၊ပေ၊ ပဋိသေဝေယျ-ဟူသောပါဋ်ဌ၌၊ ဆန္ဒသောတိ-ကား၊ မေထုနရာဂပဋိသံယုတ္တေန-မေထုနရာဂနှင့်စပ်ယှဉ်သော၊ ဆန္ဒေနစေဝ-ချစ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရုစိယာ စ-ကြိုက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ပဋိသေဝေယျ- မှီဝဲအုံ့၊) ပန-ဆက်၊ ဆန္ဒေ-ချစ်ကြိုက်ခြင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊

အဘိလာပ၊ပေ၊ဝိသေသော။ ။ဘိက္ခုပါတိမောက်ဌ "ဘန္တေ"ဟူသောသဒ္ဒါ, ဘိက္ခုနီပါတိမောက်ဌ "အယျေ"ဟူသော သဒ္ဒါ ဤသို့ သဒ္ဒါအသုံးအနှုန်းမျှသာလျှင်လည်းကောင်း, ထို့ဌ "တံ သဗ္ဗေဝ သန္တာ"စသော ပုလ္လိင်အရာဝယ် "ဤဌ တံ သဗ္ဗာဝ သန္တာ (သန္တိယော)"စသော ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ထူး၏၊ ကြွင်းသမျှ မထူးပါ။

ဆန္ဒသော။ ။ဆန္ဒသောဌ "ဆန္ဒ"အရ ဆန္ဒ-ရုစိ ၂ မျိုးလုံးကို ယူပါ-ဟု သိစေလိုခဲ့ "ဆန္ဒေန စေဝ ရုစိယာ စ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "အန္ဒေန စေဝါတိ-ပေမေန စေဝ (သိနေဟန် စေဝါတိ အတ္ထော)။ ရုစိယာ စာတိ-ဣစ္ဆာယ စ"ဌ်ကား၊ ထိုချစ်ကြိုက်မှုဟူရာဌ ကာယသံသဂ္ဂရာဂ ဖြင့် မဟုတ်၊ မေထုနရာဂနှင့်ယှဉ်သော ချစ်ကြိုက်ခြင်းတည်း-ဟု သိစေလိုရ်၊ "ပေထုနရာဂ ပဋိသံယုတ္တေန"ဟု ဝိသေသနပြုသည်။

ပလက္ကာရေန-အားကို ပြုခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-အနိုင်အထက်၊ ပခံသိတာယ-ဖျက်ဆီးအပ်သော ရဟန်းမ၏။ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပဒါ-ပြည့်စုံသော ဥပသမ္ပဒါရှိသော၊ (ဘိက္ခုသံဃာ, ဘိက္ခုနီသံဃာ ၂ ဖက်၌ ရဟန်းဖြစ်သော-ဟူလို၊) ယာ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ မနုဿာမနုဿတိရစ္ဆာနဇာတိသု-လူဇာတ်, လူနှင့်တူသော နတ် ဘီလူးဇာတ်, တိရစ္ဆာန်ဇာတ်တို့၌၊ ပုရိသဉာတောဗျဉ္ဇက ပဏ္ဏကာနံ-အထီး, ဥဘတောဗျည်း, ပဏ္ဏက်တို့တွင်၊ ယသ္မာ ကသ္မာစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ သဇီဝသံဃဝါ-အသက်ရှိသူ၏သော်လည်းကောင်း၊ နိဇီဝသံဃဝါ-အသက်မရှိသူ၏သော်လည်းကောင်း၊ (အသေကောင်၏သော်လည်းကောင်း)၊ [အဂ်ဇာတသဏ္ဌာနပ်၊] သန္ဓတသံဃဝါ-ဖုံးလွှမ်းရစ်အပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဣသန္ဓတသံဃဝါ-မဖုံးလွှမ်း မရစ်အပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အက္ခာယိတသံဃဝါ-ခွေး, မြေခွေးတို့သည် မခဲစားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ယေဘုယ္ယေန-များသောအားဖြင့် အက္ခာယိတသံဃဝါ-ဖြစ်သော၊ အဂ်ဇာတသ-၏၊ (ပဒေသံ၌ စပ်၊) အတ္တနော-၏၊ (မိမိဟူသော ဘိက္ခုနီ၏)၊ ဝစ္စ၊ပေ၊ မုခေသု-ဝစ္စမဂ်, ပဿာဝမဂ်, ပါးစပ်ဟူကုန်သော၊ တီသု-၃ ပါးသော မဂ်တို့တွင်၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော မဂ်၌၊ သန္ဓတေဝါ-ဖုံးလွှမ်းရစ်ပတ် သွင်းထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အသန္ဓတေဝါ-မဖုံးလွှမ်း မရစ်ပတ် မသွင်းထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပကတိဝါတေန-ပကတိလေသည်၊ အသံဖုဋ္ဌေ-မတွေ့ထိအပ်သော၊ အလ္လောကာသေ-စိုသောအရပ်၌၊ အန္ဓမသော-အားဖြင့်၊ တိလဖလမတ္တမ္ပိ-နှမ်းတစ်စေ့မျှလည်းဖြစ်သော၊ ပဒေသ-အရပ်ကို၊ ဆန္ဒသော-ချစ်ကြိုက်သော အားဖြင့်၊ ပဝေသေတိ-သွင်းအံ့၊ ပရေနဝါ-အခြားသူသည်မူလည်း၊ (အဂ်ဇာတေ-ကို၊) ပဝေသိယမာနာ-သွင်းအပ်သော်၊ ပဝေသန၊ပေ၊ဥဒ္ဓရဏောသု-သွင်းခြင်း, သွင်းပြီးခြင်း, ရပ်တန့်ခြင်း, နှုတ်ခြင်းတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးကို၊ သာဒယတိ-သာယာအံ့၊ အယံ-ဤရဟန်းမသည်၊ ပါရာဇိကာ-သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သူသည်၊ ဝါ-ပါရာဇိကကျသူသည်၊ ဟောတိ၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ဣတော-ဤသိက္ခာပုဒ်မှ၊ ပရေသု-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ သာမဏေရဏာသိက္ခာပဒေသု-တို့၌ လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းသို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။ ဝါ-သိပါလေ။ [သန္ဓတ, အသန္ဓတ, အက္ခာယိတတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဘိက္ခု ပဌမပါရာဇိက အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၅။ ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် ပန-ကား၊ အသာမဏေရဏောသု-အသာမဏေရဏာသိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ တာဝ - သံယာဒိသေသ် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ (နိဿဋ္ဌာန်-နှ်သော၊) စတုန္နံ-သော၊ ပါရာဇိကာနံ-ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ပဌမေ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဝသုတာတိ-ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန- ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့်၊ တိန္ဟာ- စိုစွတ်သည်၊ ကိလိန္နာ- စိုစွတ်သည်၊

(ဟုတ္တာ-၍) [သာဒယေယျ၌ စပ်] ဣတိ အတ္ထော၊ ဒုတိယပဒေပိ-အဝသုတသ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ပင်တည်း၊ ပုရိသပုဂ္ဂလသာတိ-ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂ-ကိုယ်ဖြင့် နှီးနှောခြင်းသို့၊ သမာပဇ္ဇိတုံ-ကောင်းစွာရောက်ခြင်း ၄၊ ဝိညုဿ-တတ်သိနားလည်သော၊ မနုဿဇာတိကဿ-လူဇာတ်ရှိသော၊ ပုရိသသဒ္ဒါတဿ-ယောက်ျားဟု ဆိုအပ်သော၊ ပုဂ္ဂလဿ-ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ [အာမသနံ စသည်၌စပ်] အဓဂ္ဂကန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ အဂ္ဂကာနံ-ညွှန်ရိုး ၂ ဖက်တို့၏၊ အဓော-အောက်၌လည်းကောင်း၊ ဥဿဇဇုမဏ္ဍလန္တိ-ကား၊ ဇာဏုမဏ္ဍလာနံ-ပုဆစ်ဒူးဝန်းတို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌လည်းကောင်း၊ [အာမသနံ စသည်၌စပ်] စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဥဿကပဋရမ္မိ-တတောင်ဆစ်၏ အထက်ကိုလည်း၊ [ဒုတိယမဟာသန္ဓိတော-လက်ကောက်ဝတ်အဆက်ကို ထောက်၍ ၂ ခုမြောက် အဆက်မှ ဥဒ္ဓံ၊] ဥဿဇဇုမဏ္ဍလေနေဝ-ဥဿဇဇုမဏ္ဍလသဒ္ဒါဖြင့်ပင်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်၏။

အာမသနန္တိ-ကား၊ အာမဇ္ဇနံ-ပြင်းစွာပွတ်တိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဖုဋ္ဌော ကာသံ-ထိအပ်သော အရပ်ကို၊ အနတိက္ကမိတ္တာ-မကျော်လွန်မူ၍၊ တတ္ထေဝ-ထို ထိအပ်သောအရပ်၌ပင်လျှင်၊ သံဃဋ္ဋနံ-ပြင်းစွာထိခတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ [အာမဇ္ဇနံကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ပရာမသနန္တိ-ကား၊ ဣတော စိတော စ-ဤမှ ဤမှ လည်း၊ ဝါ-ထိုမှ ဤမှလည်း၊ သဠ္ဠရဏံ-လှည့်လည်ရွှေ့လျားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ [ဟတ္ထဿ ဝါ ကာယဿ ဝါ တိရိယံ ဣတော စိတော စ သဠ္ဠရဏံ-လက်၏ဖြစ်စေ, ကိုယ်၏ဖြစ်စေ ဖီလာရွှေ့ခြင်း၊] ဂဟဏန္တိ-ကား၊ ဂဟိတမတ္တံ-ကိုင်အပ်ကာမျှကို လည်းကောင်း၊ ဆုပနန္တိ-ကား၊ အသံယဋ္ဌေတ္တာ-ပြင်းစွာ မထိခတ်မူ၍၊ ဖုဋ္ဌမတ္တံ-ထိအပ်ကာမျှကိုလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌိပီဠနန္တိ-ကား၊ အင်္ဂေ-အင်္ဂါတို့ကို၊ ဂဟေတ္တာ-ကိုင်၍၊ နိပ္ပီဠနံ-ညှစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာဒယေယျာတိ-ကား၊ ယာ ဘိက္ခုနီ-အကြင် ရဟန်းမသည်၊ အတ္တနော-၏၊ ယထာပရိစ္ဆေဒေ-အကြင် အကြင် ပိုင်းခြား အပ်ပြီးသော၊ ကာယေ-ကိုယ်၌၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဧတံ အာမသနာဒိံ-ဤသုံးသပ်ခြင်း အစရှိသည်ကို၊ သာဒယတိ-သာယာ၏၊ သယံဝါ-မိမိသည်သော်လည်း၊ ဝါ-မိမိက သော်လည်း၊ တေန ကာယေန-ထိုပိုင်းခြားအပ်သော ကိုယ်ဖြင့်၊ ပုရိသဿ-၏၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ-ကိုယ်အရပ်ကို၊ သာဒယမာနာ-သာယာလျက်၊ ဆုပတိ-တို့ထိ၏၊ အယံ-ဤရဟန်းမသည်၊ ဥဿဇဇုမဏ္ဍလိကာ နာမ-ဥဿဇဇုမဏ္ဍလိကာ မည်သော၊ ပါရာဇိကာ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤကခ်ီဝိတရဏီ အဌကထာ၌၊ သခ်ေပေါ-တည်း။

ပန-ကား၊ နိဒါနံ ပုဂ္ဂလံ ဝတ္ထုန္တိအာဒိကေ-နိဒါနံ ပုဂ္ဂလံ ဝတ္ထု၊ အစရှိသော၊ ဝိတ္ထာရဝိနိစ္ဆယေ-အကျယ်အဆုံးအဖြတ်၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သတ္ထာနေဝ-အလုံးစုံ သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်ပင်၊ အသာမာရဏာပညတ္တိယော-အသာမာရဏာပညတ်

တို့သည်၊ ဟောန္တိ-နိ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣတော-ဤသိက္ခာပုဒ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ သန္တိ-ထင်ရှားရှိသော၊ အနုပညတ္တိ-အနုပညတ်ကို၊ ဝတ္ဝာ-ဆိုပြီး၍၊ သာမာရဏပညတ္တိတိဝါ-သာမာရဏာပညတ္တိဟူ၍လည်းကောင်း၊ အသာမာရဏာပညတ္တိတိဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နု ဝက္ခာမ-မဆိုကုန်တော့အုံ၊ [ယခု ဖွင့်အပ်လတ္တံ့ သိက္ခာပုဒ်အားလုံးပင် အသာမာရဏာပညတ္တိချည်း ဖြစ်သောကြောင့် သာမာရဏာပညတ် အခွဲကို မဆိုတော့အုံ၊ အနုပညတ်တော်ပါသော သိက္ခာပုဒ်၌ "ဤကား အနုပညတ်"ဟု အနုပညတ်တော်မျှကိုသာ ဆိုတော့မည်-ဟူလို၊] အာဏတ္တိယံ-အာဏတ္တိကို ခွဲပြရာ၌၊ ယတ္ထ-အကြင်သိက္ခာပုဒ်၌၊ အာဏတ္တိ-အာဏတ္တိသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ကိဉ္စိ-ဘာကိုမျှ၊ အဝတ္ဝာ-မဆိုမူ၍၊ [အနာဏတ္တိကံ ဟု မဆိုတော့ဘဲ-ဟူလို၊] ယတ္ထ-အကြင်သိက္ခာပုဒ်၌၊ (အာဏတ္တိ-သည်၊) အတ္ထိ-၏၊ တတ္ထေဝ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌သာ၊ ဝက္ခာမ-ဆိုကုန်အုံ၊ ဝိပတ္တိဝိစာရဏာ-ဝိပတ္တိကို စိစစ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာယေဝ-သာ။ [ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ စိစစ်၍ ပြဆိုခဲ့ပြီ။]

ပန-ကား၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ [ပညတ္တိ, အာဏတ္တိ, ဝိပတ္တိမှ ကြွင်းသော အဆုံးအဖြတ်စကားကို၊] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်၏၊ [ထိုသို့ ဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊] တယိဒံ-ထိုကြွင်းသော အဆုံးအဖြတ်စကားရပ်ကို၊ (မယာ-သည်၊) ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဝါ-ဆိုဦးအုံ၊ တာဝ-နောက်နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ သုန္ဒရိနန္ဒံ-သုန္ဒရိနန္ဒာကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ ကာယသံသဂ္ဂ-ကိုယ်ဖြင့် နှီးနှောခြင်းသို့ သမာပဇ္ဇနဝတ္ထုသို့-ရောက်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဧကတော-တစ်ဖက်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ အဝဿုတေ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်ခြင်းသည်၊ (သတိ-သော်၊) ယထာပရိစ္ဆိန္နေန-အကြင် အကြင် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ပုရိသဿ-၏၊ ကာယံ-ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ [အာမသန္တိယာ၌စပ်၊] ဥဘတော-ဖက်သောယောက်ျား, ဘိက္ခုနီ၏၊ အဝဿုတေ-သည်၊ (သတိပိ-ရှိပြန်သော်လည်း၊) ကာယေန-ဖြင့်၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ-ကိုယ်နှင့် စပ်သော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ-အကြင် အကြင်

ဧကတော အဝဿုတေ။ ။ဘိက္ခုနီယာ အဝဿဝေ ၊ပေ၊ ကိဉ္စာပိ ဧကတောတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ၊ တထာပိ-ဧကတောဟု သာမညဆိုအပ်သော်လည်း၊ ဘိက္ခုနီယာ ဧဝ အဝဿုတေ သတိ အယံ အာပတ္တိဘေဒေါ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယထာပရိစ္ဆိန္နေန ကာယေန။ ။အဓိကၖတ, ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလကို "ယထာပရိစ္ဆိန္နကာယ" [illegible] ကာယသောကာယဟူသည် ယထာပရိစ္ဆိန္နကာယမှကြွင်းသော ဥဇ္ဇာဏတ(ညွှန်ရိုးမှ [illegible]) [illegible] ဏာဏမဏ္ဍလ (ပုဆစ်ဦးမှအောက်) အဓောကပ္ပရ (တကောင်ဆစ်အောက်) [illegible]

ပိုင်းခြားအပ်သော ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဝသေသ ကာယေနဝါ-ကြွင်းသောကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုယောက်ျား၏၊ ကာယ်- ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာမသန္တိယာ- သုံးသပ်သော ရဟန်းမ၏၊ ထုလ္လစ္စယ်-သည်၊(ဟောတိ-၏။) ယက္ခပေတပဏ္ဏကတိရစ္ဆာနဂတမနုဿဝိဂ္ဂဟာနံ-ဘီလူး, ပြိတ္တာ, ပဏ္ဏက်, လူယောင်ဆောင်သော တိရစ္ဆာန်တို့၏၊ ဥဘတော-နှစ်ဖက်လုံး၏၊ အဝဿုတေ-သည်၊ (သတိ-သော်၊) ယထာပရိစ္ဆိန္နေန-သော၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ကာယ်-ကို၊ အာမသန္တိယာပိ-သုံးသပ်သော ရဟန်းမ၏လည်း၊ ထုလ္လစ္စယ် ဟောတိ။

ပန-ကား၊ ပုရိသဿ-၏၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂသည်၊ သစေ နတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) [မေထုနရာဂ, ဂေဟသိတပေမစိတ်, သိုမဟုတ် သုဒ္ဓစိတ်ရှိသော်-ဟူလို၊] ပါရာဇိကခေတ္တောပိ-ပါရာဇိကခေတ်၌သော်မှ လည်း၊ ထုလ္လစ္စယမေဝ-သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ အဝသေသေ-ကြွင်းသော၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ကာယပဋိဗဒ္ဓါဒိဘေဒေ-ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ကာယပဋိဗဒ္ဓ အစရှိသော အပြားရှိသောဝတ္ထုခြင်းလည်းကောင်း၊ မေထုနရာဂဂေဟသိတပေမေသုစ-မေထုနရာဂဂေဟသိတပေမတို့၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံတို့၌၊ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊ အသဒ္ဓိစ္စ-သညာနှင့်တကွ မှစေ့ဆော်မူ၍၊(အာမသန္တိယာ-သုံးသပ်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) အသတိယာ-သတိ မရှိသည် ဖြစ်၍၊ ဝါ-အမှတ်တမဲ့၊ (အာမသန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အဇာနန္တိယာ-မသိသည်ဖြစ်၍၊(အာမသန္တိယာ-
၏လည်းကောင်း၊) အသာဒယန္တိယာ-ယောက်ျား၏သုံးသပ်ခြင်းကို မသာယာသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-နှ၍၊ (အာမသန္တိနံစ-သုံးသပ်ကုန်သော ရဟန်းမတို့၏လည်းကောင်း၊)အနာပတ္တိ ဟောတိ၊ အဂ်ိနိ-အဂ်ိတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဒာနာဒိနိစ-သမုဒ္ဒာန် အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခေ-၌၊ ကာယသံသဂ္ဂေ-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နှ၏။ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ ဆဋ္ဌပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ ဂဏာသာတိ-ကား၊ အညာသံ-အခြားကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့အား၊ (နှ အာရောစေယျုံ၌စပ်၊) ဌိတာ တိ-ကား၊ သလိင်္ဂ-မိမိအသွင်၌၊ (ဘိက္ခုနီအသွင်၌-ဟူလို၊) ဌိတာ-တည်သည်မူလည်း၊(အဿ-ရာ၏။) စုတာတိ-ကား၊ကာလကိတာ-သေသည်မူလည်း၊ (အဿ)၊ နာသိတာတိ-ကား၊ လိင်္ဂနာသနာယ-အသွင်ကို ဖျက်ခြင်းဖြင့်၊

အသဒ္ဓိစ္စ စသည်။ ။ချော်၍ ကိုင်မိသည်ကို "အသဒ္ဓိစ္စ"ဟုလည်းကောင်း, အခြားမှ နှုတ်ခမ်းသွင်းရင်း ကိုင်မိသည်ကို "အသတိယာ"ဟုလည်းကောင်း, ယောက်ျားမှန်း မိန်းမမှန်း မသိဘဲ ကိုင်မိသည်ကို "အသာဒယန္တိယာ"ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။

သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ နဋ္ဌာဝါ-ဖျက်အပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အညေဟိ-အခြားသူတို့သည်၊ နာသိတာဝါ-ပျက်စေအပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (အသ)၊ အဝသ တာတိ-ကား၊ တိတ္ထာယတနံ-တိတ္ထိဘောင်သို့၊ သက်န္တာ-ပြောင်းရွှေ့သည်မူလည်း၊ (အသ)။ ပုဗ္ဗေဝါဟံ ၊ပေ၊ အညာသိန္တိ-သိ ဟူသော၊ ဣဒံ-ဤစကားသည်၊ အသာ-ထို ဖုံးထားသော ရဟန်းမ၏၊ ဝစနကာလဒဿနံ-ပြောဆိုရာအခါကို ပြကြောင်းစကားတည်း၊ (အာပတ်ကား "ဖုံးထားတော့မည်"ဟု ဆုံးဖြတ်စဉ်ကပင် သင့်ခဲ့ပြီဟု ပြလို၍ "သလိင်္ဂ ဌိတာယ ပန"စသည် မိန့်၊) ပန-စင်စစ်ကား၊ သလိင်္ဂ-မိမိ အသွင်၌၊ ဌိတာယ-တည်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပါရာဇိကဘာဝ-ပါရာဇိက ကျသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတ္တာ-၍၊ ဝါ-လျက်၊ ဒါနိ-၌၊ နံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်အား၊ နေ အာရောစေဿာမိ-မပြောတော့အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဓုရေ-လုံ့လကို၊ နိက္ခိတ္တမတ္တေ-ယေဝ-ချအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်သော်သာ၊ အယံ-ဤဘိက္ခုနီသည်၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ နာမ-မည်သော၊ ပါရာဇိကာ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-အသာမာရဏာဝိနိစ္ဆယ အပြီးတည်း။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) သာဝတ္ထိယံ, ထုလ္လနန္ဒံ-ထုလ္လနန္ဒာကို၊ အာရब्ब-၍၊ နေဝ အတ္တနာ ၊ပေ၊ ဝတ္ထုသို့-ကိုယ်တိုင်လည်း မစောဒနာ, ဂိဏီးအားလည်း မလျှောက်ထားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောအစီအရင်ကို၊ သပါဏကဝဂ္ဂမှိ-၌၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပဒေ-ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ တတြ-ထိုဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်၌၊

ဋီကာအဓိပ္ပာယ်ကြွင်း။ ။သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ "ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နံ"ဝယ် "ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ"အရ ဘိက္ခုနီအတွက်သက်သက် ၄ ပါး, ဘိက္ခုနှင့် ဆက်ဆံသော ပါရာဇိက ၄ ပါး, ပေါင်း ၈ ပါးလုံးကို ယူ။

မေးခွယ်။ ။ယခုမှ ဘိက္ခုနီဒုတိယပါရာဇိကကို ပညတ်ခြင်း ဖြစ်ရကား သာမာရဏာ ၄ ပါးနှင့် ပေါင်းလျှင် ၅ ပါးသာ ပညတ်ပြီးရှိသေးသည် မဟုတ်လော အဘယ့်ကြောင့် ၈ ပါးလုံးကို ယူနိုင်သနည်း-ဟု မေးခွယ် ရှိ၏၊ အဖြေကား- ဤပါရာဇိကကို ပညတ်တော်မူစဉ် နောက်ဆုံးမှ ပညတ်တော်မူအပ်၏၊ သံဂါယနာတင်သောအခါကမှ ပဌမပါရာဇိကနှင့် အစုံဖြစ်သောကြောင့် (ပဌမပါရာဇိကအဖြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းမှုဝတ္ထုကြောင့် ပညတ်တော်မူရကား အစုံဖြစ်အောင်) ဤဒုတိယနေရာ၌ သံဂါယနာတင်တော်မူကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ "ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ"အရ ပါရာဇိက ၈ ပါးလုံးကို ယူနိုင်သည်။

မှတ်ချက်။ ။"ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ပါရာဇိကကို ၈ ပါးသော ပါရာဇိကတို့တွင် တစ်ပါးပါ" ဟု ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာပါရာဇိကဖုံးထား, သော ဘိက္ခုနီလည်း ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာပါရာဇိကအာပတ်သင့်၏-ဟု မှတ်ပါ။

ပါစိတ္တိယ် (ဟောတိ-၏)။) ဣမ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပါရာဇိက် (ဟောတိ)။ ဣတိ အယ မေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဝိသေသော၊ သေသ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ တာဒိသမေဝ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာတည်း၊ ဣတိ-တည်း။ ။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဒုက္ခဝေဒနံ။ ။သပါဏကဝဂ် ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်နှင့် အလားတူဟု ဆိုသော ကြောင့် "ဤသိက္ခာပုဒ်လည်း ဒုက္ခဝေဒနာ ရှိ၏"ဟု သိသာ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် မိမိခွစ်သူ၏ အပြစ်ကို ဖုံးထားခြင်းသည် (လောဘမူစိတ်ဖြစ်ရကား) သုခ-ဥပေက္ခာဝေဒနာ တစ်ပါးပါးသာ ရှိသင့်သည် မဟုတ်လော-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား-မဖုံးမီ ရှေ့အဖို့၌သာ လောဘမူစိတ် (ချစ်စိတ်)ဖြစ်၏။ ဖုံးသောအခါ၌ကား "မဖုံးရ"ဟူသော ပညတ်တော်ကို ကျူးကျော်သော ဒေါသစိတ် ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာ ရှိ၏-ဟု သိရသည်။

၇။ သတ္တမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ ဥက္ခိတ္တန္တိ-ကား၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်ကို၊ အဒဿနာဒိသု-မရှုခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ ဥက္ခိတ္တံ-နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော၊ ဓမ္မေနာတိ-ကား၊ ဘူတေန-ဟုတ်မှန်သော၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုဖြင့်၊ ဝိနယေနာတိ-ကား၊ စောဒေတွာ-စောဒနာ၍လည်းကောင်း၊ သာရေတွာ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေ၍လည်းကောင်း၊ သတ္ထုသာသနေနာတိ-ကား၊ ဣမာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ စောဒေတွာ-၍လည်းကောင်း၊ သာရေတွာ-၍လည်းကောင်း၊ ကရဏမေဝ-ပြုခြင်းသည်ပင်၊ [ဥ တ်ထားခြင်း, ကမ္မဝါစာ ရွတ်ခြင်းသည်ပင်၊ ကရဏန္တိ ဥ တ္တိဒ္ဒုပနဗ္ဗေ အနုသာဝနာဝစနဉ္စ၊] သတ္ထုသာသနံ နာမ-သတ္ထုသာသန မည်၏၊ အနာဒရန္တိ-ကား၊ ယေန သံယေန-သည်၊ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ-ဥက္ခေပနီယက်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ တသ္မိံဝါ-ထိုသံယာအားလုံး၌သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုသံယာ၌၊ ပရိယာပန္နဂဏေဝါ-အကျုံးဝင်သော ဂိုဏ်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဧကပုဂ္ဂလေဝါ-တစ်ပါးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၌သော်လည်းကောင်း၊ တသ္မိံ ကမ္မေဝါ-ထိုဥက္ခေပနီယက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အာဒရဝိရဟိတံ-လေးစားခြင်းမှကင်းသော၊ [ဤအဖွင့်ဖြင့် "ပုဂ္ဂလ၌လည်းကောင်း, ကံဟူသော ဓမ္မ၌လည်းကောင်း ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိ"ဟု ပြသည်။] သမ္မာဝတ္တနာယ-ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းဖြင့်၊ အဝတ္တမာနံ-မကျင့်သော၊ ဣတိ(အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အတ္ထော-အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း၊ [အဓိပ္ပာယတ္ထော ဝုတ္တော၊ အနာဒရံ၏ အဓိပ္ပာယ်-ဟူလို။] အပ္ပဋိကာရန္တိ-ကား၊ ပဋိကာရရဟိတ်-ကုစားခြင်းမှ ကင်းသော၊ အနောသာရိတံ-သံယာ့ဘောင်သို့ မသွင်းအပ်သေးသော၊ ဣတိ(အယံ)-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ အကတသဟာယန္တိ-ကား၊ ဧကကမ္မာဒိကေ-ဧကကမ္မအစရှိသော၊ [အာဒိဖြင့် ဧကုဒ္ဒေသ,သမသိက္ခာတို့ကိုယူ။] သံဝါသေ-သံဝါသ၌၊ သဟ-အတူတကွ၊

အယနဘာဝေန-ဖြစ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမာနသံဝါသကာ-တူသော သံဝါသရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သဟာယာ နာမ-သဟာယတို့ မည်၏။

ပန-ဆက်၊ ယသ-အကြင်ရဟန်း၏၊ သော သံဝါသော-ထိုသံဝါသသည်၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သဟာယာ-မိမိ၏အဖော်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ကတာ-ပြုအပ်ကုန်သည်၊ နဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အကတသဟာယော နာမ-အကတသဟာယ မည်၏၊ [သဟ အယနဘာဝေနကို ကြည့်၍ "သဟ အယန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ သဟာယာ"ဟု ပြု။ အကတာ+သဟာယာ ယေနာတိ အကတသဟာယော=မပြုအပ်သော အဖော်ရှိသူ၊ ဝါ-အဖော်မပြုအပ်သူ၊] အကတသဟာယ-မပြုအပ်သော အဖော်ရှိသော၊ သမာနသံဝါသကဘာဝ-တူသော သံဝါသရှိသူ၏အဖြစ်သို့၊ အနုပဂတ-မကပ်ရောက်သော၊ တံ-ထိုရဟန်းသို့၊ ဣတိ(အယံ)-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ တမနုဝတ္တေယျာတိ-ကား၊ ဥက္ခိတ္တံ-အပ်သော၊ ဥက္ခိတ္တကဘာဝေယေव-နှင်ထုတ်အပ်သူ၏အဖြစ်၌ပင်၊ ဌိတ-တည်သော၊ တံဘိက္ခု-သို့၊ ယာ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ယံဒိဋ္ဌိကော-အကြင် အယူရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ-ထိုအယူကို၊ ဂဟဏဘာဝေန-ယူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အနုဝတ္တေယျ-အစဉ်လိုက်အံ့၊ [ထိုရဟန်း၏ နောက်က လိုက်ခြင်းကို မဆိုလို၊ ထိုရဟန်း၏ ယူအပ်သော အယူကို လိုက်၍ ယူခြင်းကို "အနုဝတ္တန"ဟု ဆိုသည်။] သာ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ သံယဘေဒသိက္ခာပဒါဒီသု-သံယဘေဒသိက္ခာပုဒ် အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ဝိသုံ-အသီးအခြားလည်းကောင်း၊ သံယမဗ္ဗေ-သံယာ့အလယ်၌လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စမာနာ-ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ တံ ဝတ္ထုံ-ထိုဝတ္ထုကို၊ ဝါ-ထိုအယူကို၊ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တီ-မစွန့်လတ်သော်၊ သမနုဘာသနကမ္မပရိယောသာနေ-သမနုဘာသနက်၏ အဆုံး၌၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ နာမ-ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ မည်သော၊ ပါရာဇိကာ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-တည်း။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တနဝတ္ထုသို့-နှင်ထုတ်အပ်သော ရဟန်းသို့ လိုက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ဥ တ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊ ဒ္ဝိဟိ-ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ထုလ္လစ္စယာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ယသာ နက္ခမတိ သာ ဘာသေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ယျကာရ ပတ္တာယ-ယ အက္ခရာသို့ ရောက်သော၊ တတိယကမ္မဝါစာယ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။) အဓမ္မကမ္မေ-၌၊ တိကဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ သံယဘေဒသိက္ခာပဒါဒီသု-တို့၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၈။ အဋ္ဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထော-၌၊ အဝသုတာတိ-ကား၊ လောကသာဒမိတ္တ သန္ဌဝဝသေန- လူအပေါင်းသည် သာယာအပ်သော မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့်၊ တိန္တာ-စိုစွတ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ဟိ-မှန်၊ အယမေဝ အတ္ထော-ဤအနက်ကိုပင်၊ သီဟဠမာတိကာဋ္ဌကထာယံ-သီဟိုဠ် မာတိကာ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ သမန္တပါသာဒိကာယံ-၌၊ အသ-ထိုအနက်ကို၊ ဝိစာရဏာ-စိစစ်ခြင်းကို၊ ကတာ-ပြီ၊ [ကာယသံသဂ္ဂကို ဆိုလိုကြောင်း စိစစ်ထားပြီ-ဟူလို၊] ဒုတိယပဒေပိ-အဝသုတသဟူသော ဒုတိယပုဒ်၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ပန-ကား၊ ပုရိသပုဂ္ဂလသ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံဝါတိအာဒိသု-ပုရိသပုဂ္ဂလသ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပုရိသပုဂ္ဂလေန-ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ ယံ ဂဟဏံ-အကြင်ကိုင်ခြင်းကို၊ ကတံ-ပြီ၊ တံ-ထိုကိုင်ခြင်းကို၊ ပုရိသပုဂ္ဂလသ ဟတ္ထဂ္ဂဏန္တိ-ပုရိသပုဂ္ဂလသ ဟတ္ထဂ္ဂဏ်ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဤအဖွင့်ဖြင့် ပုရိသပုဂ္ဂလသကို ဟတ္ထ၌ မစပ်ဘဲ "ဂဟဏ်"၌စပ်ပါဟု သိစေသည်၊] သယံဒ္ဋိကဏ္ဏဂ္ဂဟဏေပိ-သံယံဒ္ဋိကဏ္ဏဂ္ဂဟဏာ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏန္တိ ဧတ္ထ-ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ်ဟူသော ဤပါဋ္ဌ၌၊ ယသ ကသ္မိ-သော၊ အပါရာဇိကဂ္ဂေတ္တာဘူတသ-ပါရာဇိကခေတ် မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အင်္ဂ-အင်္ဂါကို၊ ဂဟဏ-ကိုင်ခြင်းသည်၊ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ်-ဟတ္ထဂ္ဂဟဏာ မည်၏၊ ယသ ကသ္မိ-သော၊ နိဝတ္ထသ ဝါ-ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါရုတသ္မိ-ရန်းအပ်သော ဧကသီသက်နှီးကြိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟဏ-ကိုင်ခြင်းသည်၊ သယံဒ္ဋိကဏ္ဏဂ္ဂဟဏ်-သယံဒ္ဋိကဏ္ဏဂ္ဂဟဏာ မည်၏။ [ဟတ္ထသယံဒ္ဋိတို့သည် ဥပလက္ခဏနည်းတည်း၊ ဟတ္ထဖြင့် ပါရာဇိကခေတ်မဟုတ်သာ အရုပ်အားလုံးကို ယူ၍, သယံဒ္ဋိဖြင့် သင်းပိုင် ဧကသီ စသော အဝတ်အားလုံးကို ယူပါ-ဟူလို။]

သန္ဓိဌေယျ ဝါတိ အာဒိသု-ဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ [ဝေမတ္တော ဒဋ္ဌတ္တာ လှမ်းစပ်၊] ကာယသံသဂ္ဂသခ်ိတသ-ကာယသံသဂ္ဂဟု ဆိုအပ်သော၊ အသဒ္ဓမ္မသ-မသူတော်တို့၏အကျင့်ကို၊ ပဋိသေဝနတ္ထာယ-မှီဝဲခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပုရိသသ-၏၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊ သန္ဓိဌေယျဝါ-အတူတကွမူလည်း တည်အုံ၊ တတ္ထ-

---

လောကသာဒမိတ္တသန္ဌဝ၊ ။လက်ဆွဲခြင်း, အဝတ်ကို ကိုင်ခြင်း, အနီးဌ ရပ်နေခြင်းစသော ကိစ္စများသည် မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း, မိတ်ဆွေဖြစ်ပြီးသူတို့၏ အပြုအမူတည်း၊ ယခုကာလ၌ လက်ဆွဲ၍ နှုတ်ဆက်ကြပုံမျိုးပင် ဖြစ်၏။ [လောကေန-လူအဲ့မျှားသည်၊ အဿဒေါ-သာယာအပ်သည်တည်း၊ လောကသာဒေါ၊ လောကသာဒသခ်ိတော+မိတ္တသန္ဌဝေါ လောကသာဒမိတ္တသန္ဌဝေါ] ဤ၌"သီဟဠမာတိကာဋ္ဌကထာယံ"အရ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ဒွေမာတိကာအဋ္ဌကထာ ရှိကြောင်း သိရ၏။

ထိုဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌိတာ-တည်လျက်. သလ္လပေယျဝါ-အတူတကွမူလည်း စကား ပြောအံ့၊ ပုရိသေန-သည်၊ ဣတ္ထန္နာမံ-သော၊ ဌာနံ-အရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆ-လာခဲ့ပါ လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာ-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)။ တံ သကေ်တံ ဝါ-ထို ခ္ပိန်းချက်အပ်သော အရပ်သို့မူလည်း၊ ဂစ္ဆေယျ-သွားအံ့၊ တဿ ပုရိသဿ-ထို ယောက်ျား၏၊ အဘ္ဘာဂမနံဝါ-ရှေးရှုလာခြင်းကိုမူလည်း၊ သာဒယေယျ-သာယာအံ့၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နံ-ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ ဩကာသံဝါ-အရပ်သို့မူလည်း၊ ပဝိသေယျ-ဝင်အံ့၊ ပုရိဿ-၏၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌတ္တာ-တည်၍၊ ကာယံဝါ-ကိုယ်ကိုမူလည်း၊ ဥပသံဟရေယျ-အနီးသို့ ဆောင်အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏။

အယမ္ပိ ပါရာဇိကာတိ-ကား၊ ပုရိမာယော-ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းမတို့သည်၊ (ပါရာဇိကာယော-သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သူတို့သည်၊ ဝါ-ပါရာဇိကကျသူတို့သည်၊ ဟောန္တိ) ယထာ-ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ-သည်လည်း၊ ကာယသံသဂ္ဂသင်္ခါတဿ-သော၊ ဧတဿ အသဒ္ဓမ္မဿ-ဤ မသူတော်တို့၏အကျင့်ကို၊ ပဋိသေဝနတ္ထာယ-ငှာ၊ ဧတာနိ အဋ္ဌဝတ္ထူနိ-ဤ ၈ ပါးသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ပဋိပါဋိယာဝါ-အစဉ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာဝါ-အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍(ပြည့်စေခြင်းကြောင့်)၊ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ နာမ-အဋ္ဌဝတ္ထုကာ မည်သော၊ ပါရာဇိကာ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-တည်း။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ-ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ မည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိယော-ရဟန်းမတို့ကို၊ အာရब्ब-၍၊ အဋ္ဌမံ-ရှစ်ခုမြောက်သော၊ ဝတ္ထုံ-ဝတ္ထုကို၊ ပရိပူရဏဝတ္ထုသို့-ပြည့်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ [ကာရိတ် အကျေကြို] ပညတ္တံ-ပြီ၊ သကေ်တဂမနေ-ခ္ပိန်းချက်အပ်သော အရပ်သို့ သွားခြင်းကြောင့်၊ ပဒေ ပဒေ-၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပုရိသဿ-ခ္ပိန်းချက်သော ယောက်ျား၏၊ ဟတ္ထပါသံ-ဟတ္ထပါသ်သို့၊ သြက္ကန္တမတ္တေ-သက်ရောက်အပ်ကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ၊ ပုရိဿ-၏၊ အဘ္ဘာဂမနံ-ရှေးရှုလာခြင်းကို၊ သာဒယမာနေပိ-သာယာခြင်းကြောင့်လည်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဟတ္ထပါသောက္ကမနေ-ဟတ္ထပါသ်သို့ သက်ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ၊ သေသေသု-ကြွင်းသောဝတ္ထုတို့တွင်၊ ဧကေကသ္မိံ-တစ်ပါးပါးသော ဝတ္ထုကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ အဋ္ဌမေ-ရှစ်ခုမြောက်ဝတ္ထုသည်၊ ပရိပူဏ္ဏော-ပြည့်လတ်သော်၊ ပါရာဇိကာ-သည်၊

အဋ္ဌဝတ္ထူနိ ပူရေတွာ။ ။ဤ ၈ ပါးကို ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ, သယံဒိုကဏ္ဌဂ္ဂဟဏ စသော အစဉ်အတိုင်းဖြစ်စေ, အစဉ်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ပြောင်းပြန်ဖြစ်စေ, ၁ ခုကျော် ၂ ခုကျော် စသည်ဖြစ်စေ (မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို) ၈ ပါးပြည့်လျှင် ပါရာဇိက ကျသည်-ဟူလို။

(ဟောတိ)၊ [ပါဠိတော်၌ "ပါရာဇိကာ"ဟု ရှိ၏။] ပန-ဆက်၊ ဧကေကသို့-သော၊ ဝတ္ထုသို့-ကို၊ သတက္ခတ္တုမို့-အကြိမ်တစ်ရာလည်း၊ ဝိတိက္ကန္တေ-လွန်ကျူးအပ်ပြီးသော်၊ တာ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောပြီး၍၊ မုစ္စတိ-အာပတ်မှ လွတ်၏။

အပိစ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဇတ္တု-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဂဏန္ဒုပိကာ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့ ရောက်သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။ ဟိ-ချဲ့, ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဒါနိ-၌၊ နာပဇ္ဇိသာမိ-မရောက်တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဓုရနိက္ခေပံ-လုံ့လလျှော့ချမှုကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သော အာပတ်သည်၊ ဂဏန္ဒုပိကာ-ဂဏန္ဒုပိကာအာပတ် မည်၏၊ ဒေသိတဂဏန်-ဒေသနာပြောအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့၊ ဥပေတိ-ကပ်ရောက်၏၊ ပါရာဇိကဿ-ပါရာဇိကဇ၏၊ အဂ်ီ-အဂ်ီသည်၊ နု ဟောတိ-မဖြစ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော အာပတ်သို့၊ အာပန္နာ-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဓုရနိက္ခေပံ-ကို၊ (နောင်မပြုအံ့ဟု လုံ့လလျှော့မှုကို)၊ ကတ္တာ-၍၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်, ကိလေသဝေသေန-ကိလေသာအစွမ်းဖြင့်၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ ဒေသေတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ အဌမံ-၈ ခုမြောက်သော ဝတ္ထုကို၊ ပရိပူရေန္တိပိ-ပြည့်စေပါသော်လည်း၊ ပါရာဇိကာ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ နု ဟောတိ။

ပန-ကား၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ အာပဇ္ဇိတ္တာ-ရောက်ပြီး၍၊ ပုနပိ-လည်း၊ အည်-သော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုသို့၊ အာပဇ္ဇိသာမိ-ရောက်ဦးအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သညီသာ ဟာဝ-အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဒေသေတိ-၏၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏၊ သာ အာပတ္တိ-သည်၊ အဂဏန္ဒုပိကာ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့ မရောက်၊ ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည်၊ (သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ အဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည် မမည်သည်ဟောတိ-၏၊ ပါရာဇိကဿ-၏၊ အဂ်ီ-သည်၊ ဟောတိ၊ အသဒ္ဓိစ္စ-၍၊ (ပူရေန္တိယာ-ပြည့်စေသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) အသတိယာ-၍၊ ဝါ-မဲ့၊ (ပူရေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အဇာနန္တိယာ-၍၊ (ပူရေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အသာဒယန္တိယာ-မသာယာသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တဟာဒိနံ-၍၊ (ပူရေန္တိနံ စ-

---

ဂဏန္ဒုပိကာ၊ ။ဒေသိတာ ဣတိ ဂဏန်-ဒေသနာကြားအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့, ဥပေတိ-ကပ်ရောက်၏၊ ဣတိ ဂဏန္ဒုပိကာ၊ နောင်ခါ မကျူးလွန်တော့အံ့-ဟု အာယတိသံဝရစိတ်ဖြင့် ဒေသနာကြားအပ်သော အာပတ်သည် ဂဏန္ဒုပိကာအာပတ် မည်၏၊ အာယတိသံဝရစိတ် မရှိဘဲ ဝတ်ကျေ တန်းကျေ ဒေသနာကြားအပ်သော အာပတ်သည် အဂဏန္ဒုပိကာ အာပတ် မည်၏။ [အကျယ်အဓိပ္ပာယ်ကို ပါဂိမောက်ဘာသာဋ္ဌိကာ၌ ပြထားပြီ။]

တို့၏လည်းကောင်း။) အနာပတ္တိ၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂလည်း။ သဉ္ဇဿာဟတာ-အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ [“အခြားဝတ္ထုသို့လည်း ရောက်ဦးမည်”ဟု အားထုတ်မှုရှိခြင်း။] အဋ္ဌမဿ-ရှစ်ခုမြောက်သော၊ ဝတ္ထုဿ-၏၊ ပူရဏ-ပြည့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ၊ပေ၊ဓမ္မာတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ ပညတ္တာ-ပညတ်အပ်ကုန်သော၊ သာဓာရဏာ-ဘိက္ခုနီတို့နှင့် ဆက်ဆံကုန်သော၊ စတ္တာရော-၄ ပါးတို့လည်းကောင်း၊ ဣမေ စတ္တာရော-ဤအသာဓာရဏာ ၄ ပါးတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသမဂ္ဂေန-ပါတိမောက်ရွတ်ပြစဉ်အားဖြင့်၊ (အဋ္ဌပါရာဇိကာဓမ္မာ)၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ-ရွတ်ပြအပ်ပါကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဘေတ္တ-ဤဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော အစရှိသော ပါဠိ၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သဲသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယမေव၊ ဣတိ-တည်း။

ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ ကခ်ါဝိတရဏီယာ-မည်သော၊ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ-၌၊ ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခေ-၌၊ ပါရာဇိကကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ-ပါရာဇိကကဏ္ဍ၏ အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

သံယာဒိသေသ်အခန်း

၁။ **ဥဿယဝါဒိကာ သိက္ခာပုဒ်** သံယာဒိသေသေသု-သံယာဒိသေသ် သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ပဌမေ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဥဿယဝါဒိကာတိ-ကား၊ မာနုဿယဝသေန-ထောင်လွှားတက်ကြွသော မာန်မာန၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကောဓုဿယဝသေန-ထောင်လွှားတက်ကြွသော ကောဓ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကရဏာတ္ထာယ-တရားစွဲမှုပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊

ဥ × ယဝါဒိကာ။ ။ဥဿယေန-ထောင်လွှားတက်ကြွသော မာန ကောဓဖြင့်+ဝဒတိ-ပြောဆိုတတ် ငြင်းခုံတတ်၏။ ဣတိ ဥဿယဝါဒိကာ၊ ဥဿယ၌ ဥပုဒ္ဓ သိဓာတ်, အ ပစ္စည်း၊ “ဥသိက+ဓဇ-စိုက်ထူအပ်သော တံခွန်အလံ”ဟူရာ၌ကဲ့သို့ ဥဿယသဒ္ဒါလည်း တက်ကြွထောင်လွှားသော မာန စသည်ကို ဟောတ်-ဟု ကြံပါ။

ယေဘုယျနည်း။ ။“မာန ကောဓ ဟူသော ဥဿယဖြင့်+တရားတွေ.”ဟူသော စကားကို မာန ကောဓဖြင့် တွေ.သည်က များသောကြောင့် ယေဘုယျနည်းအားဖြင့် ဆိုသည်၊ အချို့-တရားတွေ.ရာ၌ကား၊ တရားသဖြင့် ဖြစ်စေလိုသော ကုသိုလ်စိတ် ကြိယာစိတ်ဖြင့် တွေ.ခြင်းလည်း ရှိ၏-ဟု ဋီကာဆို၏။ ထို့ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို တိစိတ္တကဖြစ်သော ပဌမကထိန သိက္ခာပုဒ်နှင့် အတူဟု ဆိုလတ္တံ့။

ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တာန်-တရားဆုံးဖြတ်တတ်သော'အမတ်ကြီးတို့၏၊ (တရားသူကြီး တို့၏၊) သန္ဓိကော-၌၊ ဝိဝဒမာနာ-ငြင်းခုံလျက်၊ (ဝိဟရေယျ၌စပ်၊) ဂဟပတိနာဝါတိ အာဒီဟိ-ဂဟပတိနာဝါ အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ပဠ-၅ ဦးကုန်သော၊ သဟခမ္မိကေ-တို့ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသာ-နှင်သော၊ ဂဟဋ္ဌပဋိဇာတာ-အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်, ရသေ့ ပရိဗ္ဗာဇ်တို့ကို၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ အယं ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကန္တိ-ကား၊ ဧတိသာ-ဤအာပတ်၏၊ အာဒိမှိ ပဌမံ-အစ၌၊ (အာဒိမှိ သည် ပဌမံအဖွင့်တည်း။) အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အစ၌ ရောက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (သာ-ထိုအာပတ်သည်၊) ပဌမာပတ္တိကာ-မည်၏၊ ဝိတိက္ကမဝဏ္ဏေယေဝ-လွန်ကျူးရာ ခဏာ၌သာလျှင်၊ [တတိယသမနုဘာသနာ၌ မဟုတ်ဟု ဧဝဖြင့်ကန့်၊] အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ-ရောက်ထိုက်သော အာပတ်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဌမာပတ္တိကံ-ရှေးဦးစွာ လွန်ကျူးဆဲခဏာ၌ သင့်ရောက်ခြင်းရှိသော၊ တံ-ထိုအာပတ်သို့၊ [ဝိဂြိုဟ်ဝါကျ၌ "ပဌမာပတ္တိကာ"သည် ပုဒ်အခိုက်အတန့်ကို ငဲ့သော "ပဒါဝတ္ထိကန္တနည်း"တည်း၊ "တံ ပဌမာပတ္တိကံ"ကား မူလဝါကျရှိသည့်အတိုင်း ဒုတိယန္တဖြင့် ပြန်၍ ဝိဘတျန်ခံသော "ဝါကျာဝတ္ထိကန္တ" နည်းတည်း။] အာပန္နာတိ-ကား၊ အဋ္ဌပရိယောသာနေ-တရား၏အဆုံး၌၊ အာပန္နာ-ရောက်ပြီ၊ ဘိက္ခုနိ-ကို၊ သံယတော-မှ၊ နိဿာရေတိ-ထွက်သွားစေတတ်၏၊ ဝါ-နှင်ထုတ်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သံယာမှ နှင်ထုတ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ နိဿာရဏီယော-နိဿာရဏီယ မည်၏၊ [ဤ ဝစနတ္ထဖြင့် နိပုဗ္ဗ သရ ဓာတ်နောင် အနီယပစ္စည်းသည် ကတ္တုသာဓနကို ဟော၏, ကာရိတ်ပစ္စည်းလည်း ကျေ၏-ဟု သိစေ၏။] နိဿာရဏီယံ-သံယာမှ နှင်ထုတ်တတ်သော၊ တံ-ထို အာပတ်သို့၊ သံယာဒိသေသန္တိ-ကား၊ ဧဝံ နာမကံ-ဤသို့ သံယာဒိသေသ်အမည် ရှိသော၊ (တံ-ထိုအာပတ်သို့၊ အာပန္နာ-ပြီ။)

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဥဿယဝါဒိကဝတ္ထုသို့-ထောင်လွှားဘိတဲ့, မာန်အမျက် ဟုန်ဖြင့်, ငြင်းခုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အဋ္ဌ-တရားစွဲမှုကို၊ ကရိသာမိ-ပြုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဒုတိယိကံဝါ-၂ ယောက် မြောက် အဖော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သက္ခိဝါ-သက်သေကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဟာယံဝါ-သဟာယ်ချင်း(သူငယ်ချင်း)ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [အဖော်ဖြစ်ရုံမတ္တ ကို "ဒုတိယိက", တိုင်ပင်ဖော် တိုင်ပင်ဖက်ကို "သဟာယ"ဟု ခွဲ၊] ပရိယေသန္တိယာ-ရှာသော ရဟန်းမ၏၊ ပရိယေသနေ-ရှာခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဌိတာယ-တည်သောရဟန်းမ၏၊ [ဥပဿယ(ဘိက္ခုနီကျောင်း) ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂါဒီသု (ဆွမ်းခံလမ်း အစရှိသည်တို့တွင်) ယသ္မိံ ဌာနေ ဌိတာယ၊] အဋ္ဌ-တရားစွဲမှုကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ တတော-ထိုအရပ်မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-သွားသော ရဟန်းမ၏၊

ပဒေ ပဒေ-၌၊ ဒုက္ကဋ် ဟောတိ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား, တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဘိက္ခုနုပသယံ-ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းသို့၊ အာဂတေပိ-လာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝေါဟာရိကေ-ဟရားသူကြီးတို့ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ ကထံ-စကားကို၊ အာရောစေန္တိယာ-ပြောသောရဟန်းမ၏၊ ဒုက္ကဋ် ဟောတိ၊ ဣတရေန-မိမိမှတစ်ပါးသော ဥပါသကာသည်၊ [တရားတွေ့ဘက် ဂဟပတိ စသည်ကို ဆိုလိုသည်။] အတ္တနော-၏၊ ကထာယ-ကို၊ အာရောစိတာယ-ပြောပြအပ်ပြီးသော်၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဣတရေန-မိမိမှတစ်ပါးသော ဥပါသကာသည်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်လည်းကောင်း၊ အာရောစနေပိ-ပြောခြင်း၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ တံ-ထိုဥပါသကာကို၊ [တရားတွေ့ဘက်"ဂဟပတိ" စသူကို-ဟူလို။] သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (ကိုး-အဘယ်သို့ ပြောသနည်း၊) မမစ-ငါ၏လည်းကောင်း၊ တဝစ-သင်၏လည်းကောင်း၊ ကထံ-စကားကို၊ တွံ ယေဝ-သင်သည်သာ၊ (သင်ချည်းသာ)၊ အာရောစေဟိ-ပြောလိုက်ပါတော့၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိ-သော်၊) သော-ထိုဥပါသကာသည်၊ အတ္တနော ဝါ-မိမိ၏မူလည်း၊ ကထံ-ကို၊ ပဌမံ-စွာ၊ အာရောစေတု-ပြောပါစေ၊ တဿာဝါ-ထိုရဟန်းမ၏မူလည်း၊ (ကထံ-ကို၊ ပဌမံ-စွာ၊ အာရောစေတု-စေ) ပဌမာရောစနေ-ပဌမပြောခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယေ-ဒုတိယပြောခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တေန-ထိုဥပါသကာသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တာယ-ပြောဆိုအပ်သော၊ (တပည့်တော်၏စကားနှင့် အရှင်မ၏ စကားကို အရှင်မချည်းသာ ပြောလိုက်ပါဟု ပြောဆိုအပ်သော့)၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ အာရောစနေပိ-ပြောခြင်း၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အညေန-အခြားသူသည်၊ ဝါ-အခြားသူကို၊ သစေ ကထာပေတိ-အကယ်၍ ပြောစေအံ့၊ တတြာပိ-ထိုသို့ အခြားသူကို ပြောစေရာ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ [မိမိမှလည်းကောင်း, တရားတွေ့ဘက် ဥပါသကာမှလည်းကောင်း အခြား ပြင်ဘက်သူကို "အညေန"ဟု ဆိုသည်။] ဟိ-မှန်၊ ယထာ တထာ ဝါ - အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်မူလည်း၊

အဋ္ဌ။ ။အဋ္ဌမာတ်သည် အဘိယောဂ(တရားတွေ့ခြင်း-တရားစွဲခြင်း)အနက်ဟောဟု မာတ်ကျမ်းတို့၌ ဆို၏။ အဋ္ဌနံ-တရားစွဲခြင်း၊ အဠော-ခြင်း၊ ပဌမဣရာဒွေဘော်နှင့် "အဋ္ဌော" ဟုလည်း ရှိ၏။ ဧတေန-ဤတရားစွဲခြင်းဖြင့်၊ ပစ္စတ္ထိကာ-ရန်သူတို့သည်၊ အဇ္ဈတ္တိကာ-ဒုက္ခာယန္တိ-ဆင်းရဲရကုန်၏။ ဣတိ အဋ္ဌော၊ ဝိနိစ္ဆိတပဌဝေါဟာရော-တရားသူကြီးတို့ ဆုံးဖြတ်ထိုက်သော တရားစွဲစကားပြောခြင်း။ [မူလပဏ-မဟာဂေါသိင်သုတ် ဋီကာ။]

အာရောစာပိယမာနေ-ပြောစေအပ်သော်၊ ပဌမာရောစနေ-ပဌမပြောခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဒုက္ကဋ် ဟောတိ၊ ဒုတိယေ-ဒုတိယပြောခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)။ ပန-ဆက်၊ ဥဘိန္နံ-နှစ်ယောက်သော ဘိက္ခုနီ, ဥပါသကာတို့၏၊ ကထံ-ကို၊ သုတ္တာ-ကြားပြီး၍၊ ဝေါဟာရိကေဟိ-တရားသူကြီးတို့သည်၊ ဝိနိစ္ဆယေ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အဋ္ဌပရိယောသာနံ နာမ-တရားစွဲခြင်း၏ ပြီးဆုံးခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မိံ အဋ္ဌပရိယောသာနေ-ထိုတရားစွဲခြင်း၏ပြီးဆုံးရာ၌၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဇယေ-နိုင်ခြင်းသည်၊ (သတိပိ-သော်လည်းကောင်း၊) ပရာဇယေ-ရှုံးခြင်းသည်၊ (သတိပိ-လည်းကောင်း၊) သံယာဒိသေသော-(ဟောတိ)။ [ဝေါဟာရေ-တရားဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကား၌+နိယုတ္တာ-ယှဉ်သူတို့တည်း၊ ဝေါဟာရိကာ-တို့၊ ဤ၌ ဝေါဟာရသဒ္ဒါသည် ဝိနိစ္ဆယကထာအနက်ကို ဟော၏။]

ပန-ကား၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ ပစ္စတ္ထိကမနုဿေဟိ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူတို့သည်၊ ဒုတံ-တမန်ကို၊ ပဟိဏိတ္တာ-စေလွှတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အာဂန္တွာဝါ-လာ၍သော်လည်းကောင်း၊ အယျေ-ရှင်မ၊ ဧဟိ-လာလော့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဂမိုယမာနာ-ဆွဲခေါ်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဂစ္ဆတိ-လိုက်သွားရ၏။ [တရားတွေ့အောင် အတင်းဆွဲခေါ်အပ်သည် ဖြစ်၍ လိုက်သွားရသည်-ဟူလို၊] (တဿာစ-ထိုရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ယာဝါ-အကြင်ရဟန်းမသည်လည်း၊ ဥပသယေ-ဘိက္ခုနီတို့၏ကျောင်း၌၊ အညေဟိ-အခြားသူတို့သည်၊ ကတံ-သော၊ အနာစာရံ-မလျောက်ပတ်သောအကျင့်ကို၊ အနောဒိဿ-မည်သူမည်ဝါဟု မညွှန်ပြမူ၍၊ အာစိက္ခန္တီ-ပြောဆိုလျက်၊ ဝါ-တိုင်ကြားလျက်၊ ရက္ခံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ယာစတိ-တောင်း၏။ [အစောင့်အရှောက်တောင်းပုံကို ပါတိမောက်ဘာသာဋ္ဌိကာ၌ ပြထားပြီ၊ (တဿာစ-၏လည်းကောင်း၊) ယာယ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ အဝုတ္တာ-မပြောဆိုအပ်ကုန်ဘဲ၊ ဝေါဟာရိကာ-တရားသူကြီးတို့သည်၊ အညတော-အခြားသူတို့ထံမှ၊ သုတ္တာ-ကြားရ၍၊ (ဘိက္ခုနီနှင့်ဥပါသကာတို့ အငြင်းအခုံ ဖြစ်နေပုံကို ကြားရ၍)၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာ၊ အဋ္ဌံ-ကို၊ ပရိယောသာပေန္တီ-ပြီးဆုံးစေကုန်၏၊ တဿာစ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (အဋ္ဌံ-ကို၊ ကရောန္တီနံ စ-ပြုသော ရဟန်းမတို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ အညေဟိ-အခြားသူတို့သည်၊ အနာကမ္ဘိတာယ-မဆွဲငင်အပ်ဘဲ၊ အဋ္ဌကရဏံ-တရားစွဲမှုကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌပရိယောသာနံ-တရားစွဲခြင်း၏ ပြီးဆုံးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကိရိယမေဝ-ကိရိယသာတည်း၊ (မပြုထိုက်သော တရားစွဲမှုကို ပြုခြင်းရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊) ဣတိ-တည်း။ ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ **စောရိဝုဋ္ဌာပိကာ သိက္ခာပုဒ်** ဒုတိယေ-ဌ၊ ယာယ-အကြင် မိန်းမသည်၊ ပဠုမာသဏ္ဌန ကတော-၅ ပဲ ထိုက်တန်သော ဝတ္ထုမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ပရသန္တကံ-သူတစ်ပါးဥစ္စာကို၊ အဝဟရိတံ-ခိုးယူအပ်ပြီ၊ အယံ-ဤမိန်းမသည်၊ စောရီ နာမ-စောရီ မည်၏။ တံ စောရိံ-ထိုသူခိုးမကို၊ [ဝုဋ္ဌာ ပေယျဌ္ဌစပ်။] [ပါရာဇိကလောက်သော ဝတ္ထုဖြစ်၍ ၅ ပဲတန်ကို အစပြုသည်။] . ဝဏ္ဏ ဝိဒိတန္တိ-ကား၊ တေန ကမ္မေန-ထိုခိုးမှုကြောင့်၊ အယံ-ဤမိန်းမသည်၊ ဝဓာရဟာ-သတ်ခြင်းကို ထိုက်၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဝိဒိတံ-ထင်ရှားသော၊ ဝါ-ကျော်စောသော၊ အနုပလောကေတ္တာတိ-ကား၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ဂဏန္တိ-ကား၊ မလ္လ ဂဏာဘဋ္ဌပုတ္တဂဏာဒိကံ-ဗိသဏိုးကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သူတို့၏အပေါင်း, ကဒဲနတ်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူတို့၏အပေါင်း အစရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပူဂန္တိ-ကား၊ ဓမ္မဂဏံ-တရားရှိသော ဗုဒ္ဓသာသနာကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သူတို့၏အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သေဏိန္တိ-ကား၊ ဂန္ဓိကသေဏိဒုဿိကသေဏိအာဒိကံ-နံ့သာကုန်သည်အပါင်း, အထည်ကုန်သည်အပေါင်း အစရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ [အနုပလောကေတ္တာဌ် စပ်။] ဟိ-ဆက်၊ ယတ္ထ ယတ္ထ-အကြင် အကြင် အရပ်၌၊ ရာဇာနော-မင်းတို့သည်၊ ဂဏာဒီနံ-ဂဏ အစရှိသည်တို့အား၊ ဂါမနိ ဂါမေ-ရွာ, နိဂုံးတို့ကို၊ ဇဏ္ဍ-ဤ ရွာ၌၊ ဝါ-ဤ နိဂုံး၌၊ တုမ္ဟေ၀-သင်တို့သည်သာ၊

မလ္လဂဏာ။ ။နာရာယနဘတ္တိကော-ဗိသဏိုးကို ၆ ည်းကပ်ကိုးကွယ်သော၊ တတ္ထ.တတ္ထ-ထိုထိုနေရာ၌; ပါနီယဌပန (သောက်ရေတည်ခြင်း) ပေါက္ခရဏီခနနာဒိပုညကမ္မကာရကော ဂဏော-ရေကန်တူးခြင်း အစရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုသော ဂိုဏ်းတည်း၊- (သာရတ္ထ)၊ ဝိမတိ၌ကား- "မလ္လရာဇနံ+ဂဏော မလ္လဂဏော (မလ္လာမင်းအဂပါင်း)"ဟု ဖွင့်သေး၏။

ဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏာ။ ။ကုမာရဘတ္တိကဂဏော-ကုမာရနတ် (ခန္ဓနတ်-ကဒဲနတ်)ကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သူအပေါင်း ထိုသူများလည်း ကောင်းမှုပြုကြသူများပင်တည်း၊ ဝိမတိ၌ကား- "ဘဋ္ဌိပုတ္တာ နာမ ကေစိ ဂဏာရာဇနော-တချို့ဂိုဏ်းဖွဲ့၍ အုပ်စိုးသောမင်းများသည် ဘဋ္ဌိပုတ္တာ မည်၏၊ တေသံ+ဂဏော"ဟု ဖွင့်သေး၏။

ဓမ္မဂဏာ။ ။သာသနဘတ္တိဂဏော-ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သူတို့၏အပေါင်းဖြစ်သော၊ အနေကပ္ပကာရပုညကာရကဂဏော-ကို၊ (ဓမ္မဂဏော) ဝုစ္စတိ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သော ဆွမ်းလောင်းအသင်း စသည်ကို ဆိုသည်၊ [ဝိမတိ၌ကား-"သာသနေ လောကေ ဝါ (သာသနာဝင်ဖြစ်စေ, သာသနာပလောကဌ်ဖြစ်စေ) အနေကပ္ပကာရပုညကာရကော ဂဏော"ဟု ဖွင့်သေး၏။ ထိုအလို ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ကောင်းမှုပုညအနက်ဟောတည်း။]

ဂန္ဓိကဒေ၊သေဏီ။ ။ရေမွှေး နံ့သာ ဆီ မျက်နှာချေ ပေါင်ဒါ သနပ်ခါး စသော နံ့သာများကို ပြုလုပ်ရောင်းချသော ကုန်သည်အပေါင်းသည် ဂန္ဓိကသေဏီ မည်၏။ ရက်တန်းရက်သူ, အထည်ရောင်းသူအပေါင်းသည် ဒုဿသေဏီ မည်၏။ [သေဏိသဒ္ဒါသည် "အပေါင်း"အနက်ဟောတည်း။] အာဒိဖြင့် အလားတူကုန်သည်အသင်းအဖွဲ့, အလုပ်တူအသင်းအဖွဲ့များကို ယူ။

အနုသာသထ-ဆုံးမကြကုန်၊ ဝါ-အုပ်ချုပ်ကြကုန်၊ ဣတိ-ပြော၍၊ နိယျာတေန္တိ-အပ်နှင်းကြကုန်၏၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌၊ တေ ယေဝ-ထိုဂဏအစရှိသူတို့သည်ပင်၊ ဣဿရာ-အစိုးရသူတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေ-ထိုအစိုးရသော ဂဏအစရှိသူတို့ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဣဒံ-ဤဂဏဝါ အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ဇတ္ထ-ဤရာဇ အစရှိ သည်တို့တွင်၊ ရာဇာနံ ဝါ-မင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဏာဒိကေ ဝါ-ဂဏအစရှိ သည်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပလောကေတွာပိ-ပန်ပြောပြီး၍လည်း၊ ဘိက္ခုနိသံယော-ကို၊ အပလောကေတဗ္ဗောဝ-ပန်ပြောထိုက်သည်သာ၊ ဝါ-ပန်ပြောရမည်သာ။

အညတြ ကပ္ပာတိ-ကား၊ တိတ္ထိယေသုဝါ-တိတ္ထိတို့၌သော်လည်းကောင်း၊ အညဘိက္ခုနိသုဝါ-အခြားသော ဘိက္ခုနိတို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌဇိတပုဗ္ဗာ-ရှေး၌ ပဋ္ဌဇိတ ဖြစ်ဖူးသူသည်၊ [ရှေးက ရသေ့မ လုပ်ဖူးသူ, သိက္ခမာန်-သာမဏေမ လုပ်ဖူးသူကို "ပဋ္ဌဇိတပုဗ္ဗာ"ဟု ဆိုသည်၊] ကပ္ပာ နာမ-မည်၏၊ တံ-ထိုရဟန်းပြုဖို့ရန် အပ်သော မိန်းမကို၊ ဌပေတ္တာ-၍၊ အညံ-အခြားသော မိန်းမကို၊ (ရဟန်းပြုဖို့ရန် မအပ်သော အခြားမိန်းမကို)၊ ဥပသမ္ပာဒေန္တိယာ-မြင့်မြတ်သော ဘိက္ခုနီအဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုပေးသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ဂဏအာစရိနီပတ္တစီဝရပရိယေသနေသု-ကာရကသံယာဟူသော ဂိုဏ်းကို ရှာခြင်း, ကမ္မဝါစာဆရာမကို ရှာခြင်း, သပိတ် သင်္ကန်းကို ရှာခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သီမာသမ္မုတိယာ-သိမ်ကို သမုတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ရဟန်းခံပေးဖို့ရန် သိမ်မရှိသေး၍ သိမ်သမုတ်ခြင်း-ဟူလို၊) ဥ တ္တိယာစ-ဥ တ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ရဟန်းခံဥ တ်-ဟူလို၊) ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ-၂ ကြိမ်ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာဟိ-ကမ္မဝါစာတို့ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်(ဟောတိ)၊ ကမ္မဝါစာပရိယော သာနေ-ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌၊ သံယာဒိသေသော-သည်၊ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ စောရိ-ခိုးသူမကို၊ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသို့-ထမြောက်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုပေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်) ပညတ္တံ-ပြီ၊ စောရိယာ-ခိုးသူမ၌၊ ဝေမတိကာယ-၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-ထမြောက်စေသော ရဟန်း၏၊) ဒုက္ကဋ်-သည်(ဟောတိ)၊ အစောရိယာ-ခိုးသူမ မဟုတ်သော မိန်းမ၌၊ စောရိသညာယ-ခိုးသူမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ စေဝ-၏လည်းကောင်း၊) ဝေမတိကာယ-၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ စ-၏လည်းကောင်း၊) တထာ-ထို့အတူ ဒုက္ကဋ်အာပတ်တည်း၊ (အစောရိယာ-၌) အစောရိသညာယ-ခိုးသူမ မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အဇာနန္တိယာ-ခိုးသူမဟု မသိသည်ဖြစ်၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အပလောကေတွာ-ရာဇ အစရှိသည်ကို ပန်ပြောပြီး၍ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-

၏လည်းကောင်း၊ ကပ္ပ-ရဟန်းပြုဖို့ရန် အပ်သောမိန်းမကို၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍(ဝုဋ္ဌာပေန္တိနှင့် စ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ စောရိတာ-ခိုးသူမ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စောရိသည်တာ-ခိုးသူမဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သောအကြောင်းကို၊ (ရာဇ စသည် ပန်ပြောမှုကို-ဟူလို၊) အညတြ-၍၊ ဝုဋ္ဌာပနံ-ထမြောက်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ စောရိဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာနံ-စောရိဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ ဇကာဂါမန္တရဂမန သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ ဂါမန္တရန္တိအာဒီသု-ဂါမန္တရံ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဧဝံ-နည်းဖြင့်၊ ဧဝဒိတဗ္ဗော-၏၊) တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ သကဂါမတော-မိမိရွာမှ၊ နိက္ခမန္တိယာ-ထွက်သောရဟန်းမ၏၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်သေး၊ ပန-ကား၊ နိက္ခမိတ္တာ-ထွက်ပြီး၍၊ အညံ-အခြားသော၊ ဂါမံ-ရွာသို့၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-သွားသောရဟန်းမ၏၊ ပဒေ ပဒေ-၌၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)။ ["ဂါမန္တရံ ဂစ္ဆေယျ"ဟု မိန့်တော်မူရကား မိမိရွာမှ ထွက်ရုံမျှ၌ အာပတ်မသင့်သေး, ရွာတစ်ပါးသို့ သွားမှ အာပတ်သင့်၏။] ဧကေန ပါဒေန-တစ်ခုသော ခြေဖြင့်၊ ဣတရဿ ဂါမဿ-အခြားတစ်ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပေ ဝါ-အကာအရံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပစာရေ ဝါ-ဥပစာကိုသော်လည်းကောင်း၊ [အကာမရှိလျှင် အကာဖြစ်ထိုက်သော ခဲတစ်ကျဉ်ပစာ-ဟူလို၊ (သာရတ္ထဒီကာ)] အတိက္ကန္တေ-လွန်အပ်သော်၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ (ဟောတိ)။ ဒုတိယေန-ဒုတိယခြေလှမ်းဖြင့်၊ အတိက္ကန္တမတ္တေ-လွန်အပ်ကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ သံယာဒိသေသော-သည်၊ (ဟောတိ)။ တတော-ထိုအခြားရွာမှ၊ နိက္ခမိတ္တာ-၍၊ ပုန-ဖန်၊ သကဂါမံ-မိမိရွာသို့၊ ပဝိသန္တိယာပိ-ဝင်သောရဟန်းမ၏လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ [အာပတ်သင့်သည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ခဏ္ဍာပါကာရေနဝါ-ကျိုးသောတံတိုင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝတိစ္ဆိဒ္ဒေနဝါ-စည်းရိုးအပေါက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိဝိဟာရဘူမိယေဝ-ဘိက္ခုနီတို့၏ကျောင်းမြေသို့သာ၊ ပဝိသိတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ သစေ ဟောတိ-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဝိသမာနာယ-ဝင်သောရဟန်းမသည်၊ ကပ္ပိယဘူမိ-အပ်သောမြေသည်၊ ဝါ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌာနာမ-ဝင်အပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊

သစေ ပန ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းသည် ရွာ၏ အကာစည်းရိုးနှင့် ဆက်စပ်လျက် ရှိမြဲတည်း၊ ထို့ကြောင့် အခြားရွာမှ မိမိကျောင်းသို့ ပြန်လာသောအခါ ရွာပေါက်မှ မဝင်ဘဲ တံတိုင်းပေါက်မှ (သို့မဟုတ်-စည်းရိုးပေါက်မှ) ကျောင်းသို့ ဝင်လျှင် ဂါမန္တရဂမန မဟုတ်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်၊ ထိုဘိက္ခုနီတို့၏ ဝိဟာရသည် နဂိုကပင် ဘိက္ခုနီတို့ ဝင်ကောင်းသော ကပ္ပိယဘူမိ ဖြစ်သည်။

ဗဟိဂါမေ-ရွာပြင်ဘက်၌၊ ၄တွာ-တည်၍၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ သကဂါမံဝါ-မိမိရွာသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပရဂါမံဝါ-သူတစ်ပါးရွာသို့သော်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယ ဘူမိယာ-မအပ်သောမြေဖြင့်၊ ပဒသာ-ခြေဖြင့်၊ ဝါ-ခြေလျင်၊ ပဝိသန္တိယာ-ဝင်သောရဟန်းမ၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ကခ်ိါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပေါ-တည်း။ [အကျယ်ကို သမန္တပါသာဒိကာ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုခဲ့ပြီ-ဟူလို။]

နဒိပါရဂမနေ-နဒိပါရဂမနဝိဘင်း၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏာယ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ နဒိယာ-၏၊ ဒုတိယိကံ-၂ ယောက်မြောက် အဖော်ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ ပရတီရံ-ဟိုဘက်ကမ်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိယာ ဝါ-သွားသောရဟန်းမ၏လည်း ၄ကောင်း၊ အန္တရာနဒိယံ-မြစ်အလယ်၌၊ ဒုတိယိကာယ-နှင့်၊ သဒ္ဓိं-ကွ၊ ဘဏ္ဍိတွာ-ငြင်းခုံ၍၊ ဝါ-ရန်ဖြစ်၍၊ ပုန-ဖန်၊ သြရိမတီရမေဝ-ဤဘက်ကမ်းသို့သာ၊ ပစ္စုတ္တရန္တိယာ ဝါ-ပြန်၍ ကူးလာသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ပဌမပါဒံ-ပဌမခြေကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ကြွမြှောက်၍၊ တီရေ-ကမ်း၌၊ ၄ပိတက္ခဏေ-ထားအပ်ရာ ခဏ၌၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယပါဒုဒ္ဓါရေ-ဒုတိယခြေကို ကြွမြှောက်ရာအခါ၌၊ သံယာဒိသေသော-သည်၊(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒ္ဓိသေတုယာနုနာဝါဟိ-တန်ခိုး, တံတား, ယာဉ်, လှေတို့ဖြင့်၊ ပရတီရံ-ဟိုဘက်ကမ်းသို့၊ သြတရိတုံ-သက်ခြင်း၄လည်းကောင်း၊ [ဂစ္ဆေယျ-ဟု ခြေဖြင့် သွားခြင်းကိုသာ ပယ်သောကြောင့် မသွားဘဲ ဣဒ္ဓိ စသည်ဖြင့် သက်ဆင်းခြင်း၄ အပ်သည်၊] နဟာနဒိကာရဏေန-ရေချိုးခြင်း အစရှိသောအကြောင်းကြောင့်၊ သြတိဏ္ဏာယ-သက်ဆင်းပြီးသော ရဟန်းမ၏၊ သြရိမတီရံ-ဤဘက်ကမ်းသို့၊ ပဒသာပိ-ခြေဖြင့်လည်း၊ [ပိဖြင့် ဣဒ္ဓိ စသည်ကို ပေါင်း၊] ပစ္စုတ္တရိတုံ စ-ပြန်၍တက်ခြင်း၄လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ရတ္တိဝိပ္ပဝါသေ-ရတ္တိဝိပ္ပဝါသ၌၊ ဝါ-ညဉ့်အခါဝယ် အဖော်နှင့်ကင်းမဲ့နေခြင်း၌ (ဝိနိစ္ဆယော ၉၀ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပုရေ အရုဏောယေဝ-အရုဏ်၏ ရှေ့၌ပင်၊ (တစ်နည်း) ပုရာရုဏောယေဝ-အရုဏ်မတက်မီပင်၊ [“ပုရာရုဏော”စသည်ဖြင့် ရှေးကပါဠိများစွာ သုံးခဲ့ပြီ၊] ဒုတိယိကာယ-အဖော်မ၏၊ ဟတ္ထပါသံ-ဟတ္ထပါသ်သို့၊ သြက္ကမိသာမိ-သက်ဆင်းအုံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဘောဂံ-နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ဝိနာ-၍၊ ဧကဇ္ဈောပိ-တစ်ခုသော အခန်း၌လည်း၊ ဒုတိယိကာယ-၏၊ ဟတ္ထပါသာတိက္ကမေ-ဟတ္ထပါသ်ကို လွန်ရာအရပ်၌၊ ၄တွာ-၍၊ အရုဏံ-အရုဏ်ကို၊ ဥဋ္ဌာပေန္တိယာ-

---

နဒိပါရဂမနေ။ ။ဤသိက္ခာပုဒ်၌လာသော နဒိပါရဂမန၏ ဝိဘင်းကို (ဝိဘင်္ဂပုဒ်ချေ၍) **နဒိပါရဂမနေဟု** ဆိုသည်၊ ထိုဝိဘင်း၌ “**နဒီ နာမ တိမဏ္ဍလ ပတိဋ္ဌာဒေတွာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥတ္တရန္တိယာ ဘိက္ခုနိယာ အန္တရဝါသကော တေမိယတိ**”ဟု **နဒီ**၏ **လက္ခဏာ**ကို **မိန့်ဆိုလျက်ရှိသည်။**

တက်စေသော ရဟန်းမ၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ဧကာဝါ-ဂဏှမှာတိ ဧတ္ထ-ဧကာဝါ- ဂဏှမှာဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဧကာ-တစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခုနီပိ-သည်လည်း၊ ဂဏောယေဝ-ဂဏပင်တည်း၊ [အပေါင်း၏ အမည်ကို အစိတ်၌ တင်စား၍ တစ်ယောက်ကိုပင် "ဂဏ"ဟု ခေါ်နိုင်သည်-ဟူလို၊] သြဟီယေယျာတိ-ကား၊ အဝဟီယေယျ-ချန်နေရစ်အံ့၊ ဒဿနူပစာရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဝနူပစာရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဇဟေယျ-စွန့်အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣန္ဒခီလာတိဣမတော-ရွာတံခါးခုံကို ကျော်လွန်ရာ အခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဗဟိဂါမေ-ရွာပြင်ဘက်၌၊ [ရွာတွင်းဖြစ်မူ ဂဏသြဟီယန အာပတ်မသင့်၊ ထို့ကြောင့် "ဗဟိဂါမေ"ဟု ဆိုသည်၊] ရုက္ခထမ္ဘသာဏိပါကာရာဒိ အန္တရိတဘာဝေနာပိ-သစ်ပင်, တိုင်, အဝတ် ကန့်လန့်ကာ အစရှိသော ဝတ္ထုသည် ခြားကွယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ ဒုတိယိကာယ-၏၊ ဒဿနူပစာရေ-ကို၊ ဝိဇဟိတေ-သော်၊ သဝနူပစာရော-သည်၊ သစေပိ အတ္ထိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-လည်း၊) အာပတ္တိယေဝ-အာပတ်ပင်တည်း။

ပန-ဆက်. အဗ္ဗောကာသေ-လွင်ပြင်၌၊ ဒူရေပိ-အဝေး၌လည်း၊ ဒဿနူပစာရော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုလွင်ပြင်၌၊ မဂ္ဂမူဠှသဒ္ဒေန ဝိယ-လမ်းမှားသူ၏ အသံနှင့်တူသော အသံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသဝနာရောစနသဒ္ဒေန ဝိယ စ-တရားနာဖို့ရန် ကြွေးကြော်သံနှင့်တူသော အသံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ထို အသံမျိုးဖြင့် ခေါ်ရာ၌ ခပ်ကျယ်ကျယ် လှမ်း၍ ခေါ်လေ-ကြွေးကြော်လေ ရှိ၏။] အယျောတိ-အို အရှင်မဟူ၍၊ သဒ္ဒါယန္တိယာ-အသံပြုသော ရဟန်းမ၏၊ (လှမ်းခေါ်သော ရဟန်းမ၏။) သဒ္ဒသဝနာတိဣမေ-အသံကြားလောက်ရာ အရပ်ကို ကျော်လွန်ခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိယေဝ-အာပတ်ပင်တည်း၊ ပန-ကား၊ မဂ္ဂ-ခရီးကို၊ ဂစ္ဆန္တီ-သွားစဉ်၊ သြဟီယိတွာ-ချန်ရစ်၍၊ ဣဒါနိ-ယခု၊ ပါပုဏိသာမိ-အမှီ လိုက်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သဉ္ဇသာဟာ-အားထုတ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သည်၊(ဟုတွာ)၊ သစေ အနုဝန္ဓတိ-အကယ်၍ လိုက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ ဂါမန္တရဂမနဝတ္ထုသို့-ရွာတစ်ပါးသို့ သွားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဧကာ ဝါ နဒီပါရံတိအာဒိကာ-အစရှိသော၊ တိဝိဓာ-၃ပါးအပြားရှိသော ပညတ်သည်၊ အနုပညတ္တိ၊ ပုရေ အရုဏော (တစ်နည်း) ပုရာရုဏာ-အရုဏ်မတက်မီ၊ သကဂါမတော-မှ၊ နိက္ခမိတွာ-၍၊ အရုဏုဂ္ဂမနကာလေ-အရုဏ်တက်ရာ အခါ၌၊ ဝါ-အရုဏ်တက်ချိန်၌၊ ဂါမန္တရ ပရိယာပန္နံ - ရွာတစ်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော၊ နဒီပါရံ - မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊

သြက္ကံမန္ဒိယာ-သက်ရောက်သော ရဟန်းမ၏၊ စတသောပိ-၄ ချက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဧကဂ္ဂဏေယ္ယ-တစ်ပြိုင်နက်သော ခဏ၌ပင်၊ ဟောန္တိ-နည်း။

စ-သာဓကကား၊ သိက္ခာပဒါ၊ပေ၊စိန္တိတာတိ-စိန္တိတာဟူသော၊ ဧတံ-ဤဂါထာ စကားကို၊ (သဂီတိကာရေဟိပိ-တို့သည်လည်း၊) ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊ [ဗုဒ္ဓဝရေန-ဘုရားမြတ်စွာသည်၊ ဝဏ္ဏိတာ-ဖွင့်လှစ်ထုတ်ဖော်, ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်သော၊ သံယာဒိသေသာ-သံယာဒိသေသ် မည်ကုန်သော၊ စတုရော-၄ ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါ-သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဘဝေယ္ယုံ-ရှိကုန်ရာ၏၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံသော အာပတ်တို့သို့၊ ဧကပ္ပယောဂေန-တစ်ပြိုင်နက်သော ပယောဂဖြင့်၊ အာပဇ္ဇေယ္ယ-ရောက်ရာ၏၊ သော ပဏ္ဍာ-ဤ ပြဿနာကို၊ ကုသလေဟိ-ဝိနည်းကျွမ်းကျင်, ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ-ကြံစည်အပ်ပြီ၊] ဧတေနုပါယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ တိဏ္ဏံ-၃ ချက်ကုန်သော အာပတ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ဒွိန္နဉ္စ - ၂ ချက်ကုန်သော အာပတ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ဧကတောဘာဝေါ - တပေါင်းတည်း၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ပန-ကား၊ ဒုတိယိကာယ-အဖော်မသည်၊ ပဏ္ဏာယဝါ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဿဇ္ဇာယဝါ-လူထွက်သော်လည်းကောင်း၊ ကာလင်္ကတာယဝါ-သေသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခသင်္ကန္တာယဝါ-တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သော်လည်းကောင်း၊ အာပဒါသုဝါ-ဘေးရန်တို့ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမန္တရဂမနာဒီနိ-ရွာတစ်ပါးသို့ သွားခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တိယာ-ပြုသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (ဂါမန္တရဂမနာဒီနိ-တို့ကို၊ ကရောန္တိနံ စ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ အနန္တရာယေန-အန္တရာယ်မရှိသဖြင့်၊ ဧကီဘာဝေါ-တစ်ယောက်တည်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဂါမန္တရဂမနာဒီသု-ရွာတစ်ပါးသို့ သွားခြင်း အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရတာပဇ္ဇနံ-တစ်ပါးပါး၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အာပဒါယ-ဘေးရန်၏၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ [အနန္တရာယေနာတိ ဟတ္ထိမောစနာဒိ အန္တရာယံ ဝိနာ-ဆင်၏လွတ်ခြင်း အစရှိသော အန္တရာယ် မရှိဘဲ၊ ဋ္ဌိကာ၊ ဆင်၏ လွတ်ခြင်းစသော ဘေးရန်ကို အန္တရာယဟုလည်းကောင်း, ဇီဝိတန္တရာယ်, ပြဟ္မစရိယန္တရာယ်များကို အာပဒါဟုလည်းကောင်း ခွဲပါ၊] ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

စတသောပိ။ ။အရှင်တင်ချိန်၌ အဖော်မပါဘဲ တစ်ယောက်တည်း နေမှုကြောင့် ရတို့ ဝိပ္ပဝါသအာပတ်, ဂဏသြဟီယနအာပတ်, ရွာတစ်ပါး၌ ပါဝင်နေသော မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားမှုကြောင့် ဂါမန္တရဂမနအာပတ်, နဒီပါရဂမနအာပတ်-ဤ ၄ ပါးတို့ တစ်ပြိုင်နက် သင့်ကြ၏။

၄။ ဥက္ခိတ္တကသြသာရဏ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ- ၌၊ ဥက္ခိတ္တန္တိ- ကား၊ အာပတ္တိယာ- ကို၊ အဒဿနာဒီသု-မရှုခြင်း အစရှိသောအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဥက္ခိပ္တံ-နှင်လုတ်အပ်ပြီးသော၊ (ဘိက္ခုနီ ၌ စပ်၊) အနညာယ ဂဏသ ဆန္ဒန္တိ-ကား၊ တသ္မေ ကာရကသံယသ-ထို ဥက္ခိတ္တကကံပြုသောသံယာ၏ပင်၊ ဆန္ဒံ-ဆန္ဒကို၊ အဇာနိတ္မာ-မသိမူ၍၊ သြသာရေယျာတိ-ကား၊ သြသာရဏကမ္မံ-သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းကြောင်းကံကို၊ ကရေယျ-ပြုအံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ ကရောန္တိယာ-ပြုသော၊ တသ္မာ-ထိုရဟန်းမ၏၊ ဂဏပရိယေသနေ-ဂိုဏ်းကို ရှာမှီးခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သီမာသမ္ဘတိယာ-သိမ်သမုတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥ တ္တိယာစ-ဥ တ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဒ္ဝိဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ သံယာဒိသေသော (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ (ကာရကသံယာကို မပန်ပြောဘဲ, ထိုကာရကသံယာ၏ ဆန္ဒကို မသိဘဲ-ဟူလို၊) သြသာရဏဝတ္ထုသို့-သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ တိကသံယာဒိသေသ်-၃ ချက် အတိုင်းအရှည် ရှိသော သံယာဒိသေသ်အာပတ်တည်း၊ အမမ္မကမ္မေ-၌၊ တိကဒုက္ကဋံ-တည်း၊ကာရကသံယ-ကို၊ အာပုစ္ဆိတ္မာဝါ-ပန်ပြော၍သော်လည်းကောင်း၊ဂဏသ-၏၊ ဆန္ဒံ-ကို၊ ဇာနိတ္မာဝါ-သိ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထေ-၄၃ ပါးသောနေတ္ထာရကျင့်ဝတ်၌၊ ဝတ္တန္တိံဝါ-ကျင့်သော ရဟန်းမကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကာရကသံယေ-သည်၊ အသန္တေ-မရှိလတ်သော်၊ သြသာရေန္တိယာ-သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ မြှလက်ပြုသော ကာရကသံယာများ၏ အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားကြခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့် မရှိတော့၍ မပန်ပြောဘဲ သြသာရဏကံပြုသူ၊] ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (သြသာရေန္တိနံ စ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဓမ္မကမ္မေန-ဖြင့်၊ ဥက္ခိတ္တတာ-နှင်ထုတ်အပ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတ ကာရဏာ-ကို၊ အညတြ-၍၊ သြသာရဏံ-သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကိရိယာကိရိယံ-ကိရိယာကိရိယတည်း၊ ဣတိ-တည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ ဘောဇနပဋိဂ္ဂဟဏ ပဌမသိက္ခာပုဒ် ပဌမေ-၌၊ အဝသုတာတိ-ကား၊ ဆန္ဒရာဂေန-ဆန္ဒရာဂဖြင့်၊ တိန္တာ-စိုစွတ်သည်၊ (ဟုတ္မာ)၊ အဝသုတ သာတိ-ကား၊ တာဒိသသေဝ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ [ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော-ဟူလို၊] (ပုရိသပုဂ္ဂလဿ-၏၊) ခါဒေယျဝါ ဘုဉ္ဇေယျဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-၌၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အလ္လောဟာရေ အလ္လောဟာရေ-တိုင်း၌၊ သံယာဒိသေသော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ အဝသုတဿ-ဆန္ဒရာဂဖြင့်

စိုစွတ်သော ယောက်ျား၏။ ဟတ္ထတော-မှ၊ အာမိသပဋိဂ္ဂဟဏဝတ္ထုသို့-အာမိသကို ခံယူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ဧကတော-တစ်ယောက်ယောက်၏။ (ဘိက္ခုနီဖြစ်ဖြစ် ယောက်ျားဖြစ်ဖြစ်-ဟူလို၊) အဝဿုတေ-ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်ခြင်းသည်၊ (သတိ-သော်၊) ပဋိဂ္ဂဟဏေ-၌၊ ဒုက္ကဋံ၊ အလ္လောဟာရေ-၌၊ ထုလ္လစ္စယံ။

ယက္ခပေတ ၊ပေ၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟာနံ-ဘီလူး, ပြိတ္တာ, ပဏ္ဍုက်, လူယောင်ဆောင်တတ်သော တိရစ္ဆာန်တို့၏။ ဟတ္ထတော-မှ၊ ဥဘတော-၂ ဖက်လုံးတို့၏။ အဝဿုတေ-ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်ခြင်းသည်၊ သတိပိ-ရှိသော်လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ [ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋ်, အလ္လောဟာရေ ထုလ္လစ္စဉ်းပင် သင့်သည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုယက္ခ အစရှိသည်တို့၌၊ ဧကတော-တစ်ဖက်ဖက်၏။ (ဘိက္ခုနီ ဘက်ကဖြစ်ဖြစ်, ယက္ခစသူတို့ဘက်ကဖြစ်ဖြစ်-ဟူလို၊) အဝဿုတေ သတိ, သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ခံယူခြင်း, စားမျိုခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ဥဒကဒန္တပေါဏသ-ရေဒန်ပူကို၊ (ပေါဏ-ဟု တချို့စာ ရှိ၏, ဆင်ခြင်ရှိမှ ထုံးစံကျသည်၊) ဂဟဏေပိ-ခံယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂေပိ-သုံးစွဲခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋမေव-သာတည်း၊ ဥဘောသု-၂ ယောက်လုံးတို့သည်၊ အနဝဿုတေသု-နှံသော်လည်းကောင်း၊ အနဝဿုတောတိ-ဆန္ဒရာဂဖြင့် မစိုစွတ်သော ယောက်ျားဟူ၍၊ ဥတ္တာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဌန္တိယာ-ယူသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိ ကာဒိနံ-အစရှိသည်ဖြစ်ကုန်၍၊ (ဂဏ္ဌန္တိနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဥဒကဒန္တပေါဏတော-မှ၊ အည့်-အခြားသော၊ အလ္လောဟရဏီယံ-စားမျိုထိုက်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်လည်းကောင်း၊ ဥဘတော-တို့၏၊ အဝဿုတတာ-အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သဟတ္ထာ-ဖြင့်၊ ဂဟဏ-ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ ဘောဇနပဋိဂ္ဂဟဏ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ် ဆဒ္ဒေ-၌၊ ယတော တွန်-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-သင်သည်၊ (အနဝဿုတာ၌စပ်၊) ဣဃ်ာတိ-ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဥယျောဇနတ္ထေ-တိုက်တွန်းခြင်းအနက်၌၊ (ပဝတ္တော-သော၊) နိပါတော-တည်း၊ အယမ္ပိတိ-ကား၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ ဧဝံ-သို့ဥယျောဇေတိ-တိုက်တွန်း၏။ သာ-ထိုရဟန်းမသည်၊ ဧဝံ-သို့ဥယျောဇနေန စ-တိုက်တွန်းခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တေန ဝစနေန-ထိုတိုက်တွန်းကြောင်း

အနဝဿုတောတိ ဝါ ဥတ္တာ ။မိမိက အနဝဿုတာ ဖြစ်နေလျှင် ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်က အဝဿုတဖြစ်ဖြစ်, အနဝဿုတဖြစ်ဖြစ် အနဝဿုတဟု အထင်ရှိ၍ ခံယူသူမှာ အနာပတ္တိ၊ အဝဿုတဟု ထင်၍ ခံယူလျှင်ကား ဒုက္ကဋ်။

ယာ ဥယျောဇေတိ, သာ ။ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပြအပ်သော ဒုက္ကဋ် အစ, သံဃာဒိသေသ် အဆုံးရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည် တိုက်တွန်းသော ရဟန်းမအတွက်သာတည်း၊ တိုက်တွန်းအပ်သော ဘိက္ခုနီအတွက် အာပတ်များမှာ ရှေ့သိက္ခာပုဒ်နှင့်သာ ဆိုင်၏။

စကားကြောင့်၊ ဣတရိသာ-တိုက်တွန်းအပ်သော အခြားဘိက္ခုနီ၏၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏေန စ-ခံယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋာနိ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်တို့သို့လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓေါဟာရဂဏနာယ-စားမျိုခြင်း၏အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ထုလ္လစ္စယာနိစ-ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်တို့သို့လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇိတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ ဘောဇနပရိယောသာနေ-စားခြင်း၏အဆုံး၌၊ သံယာဒိသေသံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥယျောဇနဝတ္ထုသို့-တိုက်တွန်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သာဏတ္ထိကမေဝ-စေခိုင်းခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်သာတည်း၊ ပုရိသသဝါ-ယောကျ်ား၏သော်လည်းကောင်း၊ ယက္ခာဒီနံ ဝါ-ဘီလူးအစရှိသည်တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ ဥဒကဒန္တပေါဏပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏုယျောဇနေစ-ရေ, ဒန်ပူတို့ကို ခံယူရန် တိုက်တွန်းခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုရေ, ဒန်ပူတို့ကို၊ ပရိဘောဂေစ-သုံးစွဲခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ယက္ခာဒီနံ-တို့၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ အဝသေသဂ္ဂဟဏတ္ထံ-ရေ, ဒန်ပူမှ ကြွင်းသော အာဟာရတို့ကို ခံယူခြင်းငှာ၊ ဥယျောဇနေ-တိုက်တွန်းခြင်း၌လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုကြွင်းသော အာဟာရတို့ကို၊ ဂဟဏေ-၌လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓေါဟာရေစ-၌လည်းကောင်း၊ ဒေသနယော-တည်း။ [ဒုက္ကဋ် အာပတ်ချည်းတည်း-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ ဘောဇနပရိယောသာနေ-စားခြင်း၏အဆုံး၌၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ အနဝသုတော-ဆန္ဒရာဂဖြင့် မစိုစွတ်သောယောကျ်ားတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥ တွာ ဝါ-သိ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂုပိတာ-ဆည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ နဿ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာတိ-မခံယူ၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ သိ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂုလာနုဒယတာယ-အမျိုးကို သနားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နဿ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာတိ-မခံယူ၊ [မိမိအား ပေးလျှင် ဆင်းရဲမည်စိုး၍-ဟူလို။] ဣတိ ဝါ-ဤသို့ သိ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥယျောဇေန္တိယာ-တိုက်တွန်းသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (ဥယျောဇေန္တိနံ-စ-တို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ မနုဿပုရိသတာ-လူယောကျ်ား၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာ-ကို၊ အညတြ-၍၊ ခါဒနီယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဘုဥ္ဇ-စားပါလော့၊ ဣတိ-သို့ ဥယျောဇနာ-တိုက်တွန်းခြင်းလည်းကောင်း၊ တေန ဝစနေန-ထိုတိုက်တွန်းကြောင်း စကားကြောင့်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဣတရိသာ-တိုက်တွန်းအပ်သော အခြားရဟန်းမ၏၊ ဘောဇနပရိယောသာနံ-စားခြင်း၏ပြီးဆုံးခြင်းလည်းကောင်း၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။

ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇,၈,၉။ သဠရိတ္တာဒိ သိက္ခာပုဒ် သတ္တမအဋ္ဌမနဝမသိက္ခာပဒါနံ-တို့၏၊ သဠရိတ္တာဒိတ္တယော-သဠရိတ္တ အစရှိသော သိက္ခာပုဒ် ၃ ပါးအပေါင်း၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။

၁၀။ သိက္ခာပစ္စာစိက္ခန သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌ ကိ သုမာဝ သမဏိယောတိ-ကား၊ ဣမာဝ-ဤသက္ခမိတုဟု ခေါ်ဆိုအပ်သူတို့သည်သာ၊ သမဏိယော ကိံသု-ရဟန်းမတို့တဲ့လော၊ တာသာဟံတိ-ကား၊ အဟံ-သည်၊ တာသံ-ထိုရဟန်းမတို့၏၊(သန္ဓိကေ၌စပ်)၊ ယာဝတတိယကပဒဿ-ယာဝတတိယကပုဒ်၏အနက်ကို၊ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ-ဘိက္ခုပါတိမောက်၏ အဖွင့်၌လည်းကောင်း၊ အဝသေသဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ တတ္ထေव-ထို ဘိက္ခုပါတိမောက်၌ပင်၊ သံယဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံစ-သံယဘေဒသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေနေव ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-အထူး၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ စဏ္ဍကာဠိ-စဏ္ဍကာဠိ မည်သော၊ ဘိက္ခုနိ အာရဗ္ဘ၊ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမီတိ အာဒိဝစနဝတ္ထု၊သို့-ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ အစရှိသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ စ-ဆက်' ဧဝံ ဝစနမေव-ဤသို့ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ အစရှိသည် ဆိုခြင်းသည်ပင်၊ ဇေတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ စတူသုန်သော၊ အင်္ဂေသု-တို့တွင်၊ ပဌမံ အင်္ဂ-တည်း၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊သေသံ-ကို၊ တာဒိသမေव-ထိုသံယဘေဒသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၁။ အဓိကရဏကုပိတ သိက္ခာပုဒ် ကောဒသမေ-၌ ကိသ္မိဉ္စိ ဒေဝ အဓိကရဏေတိ-ကား၊ စတုန္နံ-၄ ပါးသော အဓိကရဏ်းတို့တွင်၊ အညတြသ္မိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ (အဓိကရဏေ၌စပ်)။ [ကိသ္မိဉ္စိဒေဝကို "အညတြသ္မိ"ဟု ဖွင့်၏၊ အညတြသ္မိသည် နိဒ္ဓါရဏသမုဒါယကို ငဲ့သော နိဒ္ဓရဏီယ ဖြစ်ရကား၊ "စတုန္နံ"ဟု ထည့်သည်၊] ပစ္စာကတာတိ-ကား ပရာဇိတာ-ရှုံးသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ ဧဝံ ဝဒေယျ၌စပ်၊) ဣဒမ္ပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း ၊ပေ၊ ဆန္ဒဂါမိနိယောစ ဘိက္ခုနိယောတိအာဒိဝတ္ထု၊သို့-အစရှိသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သေသံ-ကို၊ ဒသမေ-၌ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဧကာဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၂။ ပါပသမာစာရ ပဌမသိက္ခာပုဒ် ဒွါဒသမေ-၌၊ သံသဋ္ဌာတိ-ကား၊ ပဋ္ဌိတာန်-ရသော, ရဟန်းတို့အား၊ အနနုလောမေန-မလျော်သော၊ ဂိဟိနံ-တို့၏၊ ကောဋ္ဌနပစနသာသနဟရဏာဒိနာ-စပါးထောင်း ဆန်ဖွတ်ခြင်း, ချက်ပြုတ်ခြင်း, သတင်းစကား ဆောင်ပို့ခြင်း အစရှိသော၊ ကာယိကဝါစသိကေန-ကိုယ်၌ဖြစ်သောအမှု, နှုတ်၌ဖြစ်သောအမှုအားဖြင့်၊ မိသိဘူတာ-ရောနှောသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ ဝိဟရန္တိ၌ စပ်၊) ဧတာသံ-ဤရဟန်းမတို့၏၊ ပါပေါ-ယုတ်မာသော၊ ကာယိကဝါစသိကော-ကိုယ်၌လည်းဖြစ်, နှုတ်၌လည်းဖြစ်သော၊ အာစာရော-အကျင့်သည်၊(အတ္ထိ-၏၊)ဣတိ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ယုတ်မာသောအကျင့် ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တာ-ထိုရဟန်းမတို့သည်၊)

ပါပါစာရာ-ပါပါစာရတို့ မည်၏။ ဧတာသံ-တို့၏။ ပါပေါ-သော၊ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ-ကျော်စောသံသည်၊ (အတ္ထိ)။ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ယုတ်မာသော ကျော်စောသံ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တာ-တို့သည်၊) ပါပသဒ္ဒါ-ပါပသဒ္ဒါတို့ မည်၏။ ဧတာသံ-တို့၏။ ပါပေါ-သော၊ အာဇီဝသင်္ခါတော-အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ သိလောကော-သိလောကသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ယုတ်မာသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တာ-တို့သည်၊) ပါပသိလောကာ-ပါပသိလောကတို့ မည်၏။

ဘိက္ခုနိသံယသ ဝိဟေသိကာတိ-ကား၊ အညမညိဿာ-တစ်ယောက်တစ်ယောက်၏ (အပေါ်၌)။ ဝါ-အချင်းချင်း၏(အပေါ်၌)။ ကမ္မေ-ကံကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သော်၊ ပဋိက္ကောသနေန-တားမြစ်ခြင်းအားဖြင့်၊ (ကြိယာဝိသေသန)။ ဝိဟေသိကာ-ညှဉ်းဆဲတတ်ကုန်သည်၊ ဝဋ္ဋပဋိဗ္ဗာဒိကာတိ-ကား၊ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကဿ-ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကဖြစ်သော၊ ဝဋ္ဋဿ-အပြစ်ကို၊ ပဋိဗ္ဗာဒိကာ-ဖုံးလွှမ်းတတ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ ဝိဟရန္တိ၌စပ်၊) (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ သံသဋ္ဌဝိဟာရဝတ္ထုသို့-လူတို့နှင့် ရောရောနှောနှော နေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ဧတ္ထာပိ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ သေသံ-ကို၊ ဒသမေဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊ သမနုဘာသနကမ္မကာလေ-သမနုဘာသနကံပြုရာအခါ၌၊ ဒွတ္တိသော-၂ ယောက် ၃ ယောက်တို့ကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ-ဥ တ်ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန် ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ-တည်း။ [နှိပ်မှုပြုရာ နိဂ္ဂဟကံ၌ သံယာ အချင်းချင်း ကံမပြုနိုင်သောကြောင့် ဒွတ္တိသောဟု ဆိုသည်၊ ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်၌ သခ်ျောဘယပဒဟုဇ္ဈတိဖြစ်၍ "ဒွတ္တိသော"ဟု ရှိသည်။]

ဒွါဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၃။ ပါပသမာစာရ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်

တေရသမေ-၌၊ ဧဝံ ဝဒေယျာတိ-ကား၊ သမနုဘဋ္ဌာ-ဥ တ်ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန် ပြောဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော၊ တာ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေယ္မ၊ ဧဝါစာရာ တိ-ကား၊ ဧဝံ အာစာရာ-ဤသို့ အကျင့်ရှိကုန်သော၊ တုမ္ဟာကံ-သင်တို့၏၊ ယာဒိသော-အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ အာစာရော-အကျင့်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဒိသာစာရာ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သောအကျင့်ရှိကုန်သော၊ (ဘိက္ခုနိယော သန္တိ၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ [ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ၌ "တာဒိသာစာရာတိ အတ္ထော"ဟု ရှိ၏၊ ထိုအတိုင်း ရှိမှ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ဖြစ်သော "ဧဝါစာရာ" နှင့် လျော်မည်၊ သဗ္ဗတ္ထ-

---

အာဇီဝသင်္ခါတော သိလောကော။ ။သိလောကသဒ္ဒါသည် ယသ(ကျော်စောခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ကား ထိုယသအနက်ကို ပါပသဒ္ဒ၌ သဒ္ဒပုဒ်က ဟောပြီးသောကြောင့် အာဇီဝအနက်ဟောဟု သိစေလို၍ "အာဇီဝသင်္ခါတော"ဟု ဖွင့်သည်။

အလုံးစုံတို့၌ (ဧဝံသဒ္ဓါ ဧဝံသီလောကာတို့၌)၊ ဧသနယော-တည်း၊ ဥညာယာတိ-ကား၊ အဝညာယ-အယုတ်အားဖြင့် သိခြင်းကြောင့်၊ နိစ်-နိမ့်ကျသည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဇာနနာယ-သိခြင်းကြောင့်၊ [ဥညာယ၌ ဥသည် အဝ၏ ကာရိယ, ထိုအဝလည်း "အဓောဘာဝအနက်ဟော"ဟု သိစေခြင်းငှာ "နိစ် ကတ္တာ"ဟု ဖွင့်သည်၊] ပရိဘဝေနာတိ-ကား၊ ဣမာ-ဤရဟန်းမတို့သည်၊ ကိံ ကရိဿန္တိ-အဘယ်ကို ပြုနိုင်ကုန်လတ္တံ့နည်း၊ ဝါ-ဘာတတ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပရိဘဝိတ္တာ-လွှမ်းမိုး၍၊ ဇာနနေန-သိခြင်းကြောင့်၊ အဣန္ဒိယာတိ-ကား၊ အသဟနတာယ-သည်းမခံနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကောဓေန-အမျက်ထွက်ခြင်းကြောင့်၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဝေဘာသိယာတိ-ကား၊ ဗလဝဘာသဘာဝေန-အားရှိသော စကားရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တနော-၏၊ ဗလပ္ပကာသနေန-အားအစွမ်းကို ထင်ရှားပြလိုခြင်းကြောင့်၊ သမုတ္တြာသေန-သင်တို့ကို ထိတ်လန့်စေလိုခြင်းကြောင့်၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဒုဗ္ဗလျာတိ-ကား၊ တုမှာကံ-အရှင်တို့၏၊ ဒုဗ္ဗလဘာဝေန-အားမရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဥညာယ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ ဥညာယစ-အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိဘဝေန စ-လွှမ်းမိုးလိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သမုစ္စယတ္ထော-သမုစ္စည်းအနက်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ ဝိဝိစ္စထာတိ-ကား၊ နာနာ-အသီး အသီးတို့သည်၊ ဟောထ-ကုန်လော့၊ အနနုလောမိကံ-ရဟန်းမတို့အား မလျော်သော ကာယိက ဝါစသိက သံသဂ္ဂ-ကိုယ်၌ဖြစ်သော နှီးနှောခြင်း, နှုတ်၌ဖြစ်သော နှီးနှောခြင်းကို၊ ပဇဟထ-ပယ်စွန့်ကြကုန်လော့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ သံသဋ္ဌာဝ အယျ ။ပေ၊ နာနာ ဝိဟရိတ္ထာတိ-ဟူ၍၊ ဥယျောဇနဝတ္ထုသို့-တိုက်တွန်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။တေရသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၄။ သံဃဘေဒါဒိ သိက္ခာပုဒ် . သံဃဘေဒါဒိသု-သံဃဘေဒ အစရှိကုန်သော၊ စတူသု ၄ ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဘိက္ခု ပါတိမောက်အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- ၏၊ ဟိ- စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ် အထူးကား၊ ကေဝလံ- သက်သက်၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီသည်၊ သံဃံ- ကို၊ နဿ ဘိန္ဒတိ- မခွဲနိုင်၊

ဝေဘာသိယာ။ ။ဘာသိယတေတိ ဘာသံ၊ ကျေပစ္စည်း, ဘာ၌ ရသပြု၊ ဝိဝိဓံ+ဘာသံ ယသာတိ ဝိဘာသော၊ အမျိုးမျိုးစကားရှိသော ဘိက္ခုနီသံယာ-ပြောချင်သလို ပြောနိုင်ဆိုနိုင်သော သံယာ၊ ဝိဘာသသ+ဘာဝေါ ဝေဘာသိယံ၊ နာကို အာပြု၍ "ဝေဘာသိယာ"ဟု ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ပြောနိုင် ဆိုနိုင်ကြောင်းကို ပြသော ချောက်လှန့်မှုတည်း၊ ထို့ကြောင့် "အတ္တနော ဗလပ္ပကာသနေန, သမုတ္တြာသေန"ဟု ဖွင့်သည်။

ပ်န-အနွယကား၊ ဘေဒါယ-ကွဲပြားခြင်းငှာ၊ ပရက္တမတ္တိစေဝ-လုံ့လလည်း ပြုနိုင်၏၊ အနုဝတ္တတိ စ-နောက်သို့လည်း လိုက်နိုင်၏။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ် အယျာယော သတ္တရသသံဃာဒိသေသာ ဓမ္မာတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းယောက်ျားတို့ကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်သော၊ သာမာရဏာ-ဘိက္ခုတို့နှင့် ဆက်ဆံကုန်သော၊ သတ္တ-၇ ပါးတို့လည်းကောင်း၊ အသာမာရဏာ-ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံကုန်သော၊ ဒသ-၁၀ ပါးတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သတ္တရသ-၁၇ ပါးကုန်သော၊ (ဓမ္မာ-အာပတ်တို့ကို၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ-ရွတ်ပြအပ်ကုန်ပြီ၊) ဥဘတောသံဃေ ပက္ခမာနတ္တံ စရိတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ-ဤပါဠိတော်၌၊ (ဂုဏ္ဍတ္ထံ-လျှို့ဝှက်သော အနက်ကို၊) ဟိ(ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဒသေမိ)-ထုတ်၍ ပြဦးအံ့၊ တစ်နည်း, ဥဘတောသံဃေ ပက္ခမာနတ္တံ စရိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဝါ-သည်၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဆာဒေန္တိယာပိ-ဖုံးလွှမ်းပါသော်လည်း၊ ပရိဝါသော နာမ-ပရိဝါသ်နေခြင်း မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဆာဒနပစ္စယာပိ-ဖုံးလွှမ်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဒုက္ကဋံ-သို့၊ နာ အာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ (ပိုဖြင့် ပရိဝါသာဘာဝ ကိုပေါင်း၊ "ပရိဝါသ် မနေရရုံမက, ဘိက္ခုတို့မှာ တစ်ညဉ့်ဖုံးလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် တစ်ချက်သင့်သကဲ့သို့, ဘိက္ခုနီတို့မှာ ဒုက္ကဋ်လည်း မသင့်"ဟူလို၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဆာဒေတွာပိ-ဖုံးလွှမ်း၍လည်းကောင်း၊ အစ္ဆာဒေတွာပိ-မဖုံးလွှမ်း၍လည်းကောင်း၊ ဧကံ-တစ်ခုသော ပက္ခမာနတ္တမေဝ-ပက္ခမာနတ်ကိုသာ၊ စရိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏။

တံ-ထိုပက္ခမာနတ်ကို၊ ဘိက္ခုနိဟိ-တို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ သီမံ-မဟာသီမ်ကို၊ သောဓေတွာ-သုတ်သင်ပြီး၍၊ [အားလုံး မာနတ်ကြားနိုင်ခြင်းကို "သုတ်သင်သည်" ဟု ဆိုသည်၊] ဝိဟာရသီမာယ ဝါ-ကျောင်းတိုက်ဟူသော မဟာသီမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သောဓေတုံ-ဝိဟာရသီမ်ကို သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တိဟိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်သော ရဟန်းမတို့သည်၊ ခဏ္ဍာသီမာယဝါ-ခဏ္ဍာသီမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗန္တိမေန-သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-ဖြင့်၊ စတုဝဂ္ဂ-၄ ပါးအစုဖြစ်သော၊ ဂဏ-ဂိုဏ်းကို၊ သန္နိပါတာပေတွာ-စည်းဝေးစေ၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ ဝါ-ပေးရမည်၊ ဧကာ-သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဧကိသာ-တစ်ချက်သော အာပတ်၏၊ ဝသေန - ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒွေ ဝါ - ၂ ချက်သော်လည်း

သံဃ နှ ဘိန္နတိ။ ။သံဃာသင်းခွဲမှုဟူသည် ကံကို အတူ မပြုခြင်း, ပါတိမောက်ပြမှု (ဥပုသ်ပြုမှု)ကို အတူမပြုခြင်းတည်း၊ ဘိက္ခုနီသည် နဂိုကပင် ဘိက္ခုသံဃာနှင့် အတူမပြုရသောကြောင့် တမင်တကာ ခွဲ၍ ပြုဖွယ်မလိုရကား ဘိက္ခုနီသည် သံဃဘေဒအမှုကို ပြု၍ မဖြစ်၊ ကွဲပြားအောင်ကား လုံ့ဆော်ပေးနိုင်, သံဃာ အသင်းခွဲသော ဘိက္ခုဘက်သို့ လိုက်ပါနိုင်သည်။ [ကမ္မံ ဥဒ္ဒေသောတိ ဒ္ဋီဟိ ဘေဒေါ၊ သော တာယ သဒ္ဓိ နတ္ထိ-ထိုကမ္မဥဒ္ဒေသသည် နဂိုကပင် ဘိက္ခုသံဃာနှင့် အတူ မရှိ၊ ဣတိ ဘိက္ခုနီ သံဃ နှ ဘိန္နတိ။]

ဖြစ်ကုန်သော၊ တိသောဝါ-၃ ချက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မဟုလာဝါ-အများသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧကဝတ္ထုကာဝါ-တူသောဝတ္ထုရှိသည်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ နာနာဝတ္ထုကာဝါ-အမျိုးမျိုးသောဝတ္ထုရှိသည်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော-တို့သည်၊) သစေ (ဟောန္တိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-နှလုံးသော်၊) တာသံ တာသံ-ထိုထို အာပတ်တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ ဝုတ္တဝတ္ထုဂေါတ္တနာမအာပတ္တိဘေဒေသု-ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ဝတ္ထု, အနွယ်, အမည်, အာပတ်အပြားတို့တွင်၊ ယံ ယံ-အကြင် အကြင် ဝတ္ထုစသည်ကို၊ (အာဒါတုံ-ယူခြင်းငှာ၊) ဣစ္ဆတိ-၏၊ တံ တံ-ထိုထိုဝတ္ထုစသည်ကို၊ အာဒါယ-၍၊ ယောဇနာ-ကမ္မဝါစာ၌ ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏။

တတြ-ထိုသို့ ယှဉ်စေမှုကို ပြုရာ၌၊ ဣဒံ-ကား၊ ပဌမာပတ္တိဝသေန-ပဌမအာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ မုခမတ္တနိဒဿနံ-အမြွက်မျှကို ညွှန်ပြခြင်းတည်း၊ အာပန္နာယ-အာပတ်သို့ ရောက်ပြီးသော၊ ဝါ-အာပတ်သင့်ပြီးသော၊ တာယ-ထိုရဟန်းမသည်၊ ဘိက္ခုနိသံယံ-သို့၊ ဥပသက်မိတွာ-၍၊ ပေ၊ ဝုဗှာနံ-သီတင်းကြီးဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့၏၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဝန္ဒိတွာ-ဝပ်ချ၍၊ ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝစနီယော-လျှောက်ထိုက်သည်၊ အသု-၏၊ (ကိံ-နည်း၊) အယျေ-အရှင်မတို့၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဥဿယဝါဒံ-ဥဿယဝါဒမည်သော၊ ဧကံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇိ-ရောက်ပါပြီ၊ အယျေ-တို့၊ သာဟံ-ထိုတပည့်တော်မသည်၊ သံယံ-ကို၊ ဥဿယဝါဒါယ-မည်သော၊ ဧကိဿာ-သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ပဋ္ဌမာနတ္တံ-ပဋ္ဌမာနတ်ကို၊ ယာစာမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝစနီယော အသု)၊ ဧဝံ-လျှင်၊ တိက္ခတ္တုံ-ကြိမ်၊ ယာစာပေတွာ-တောင်းစေပြီး၍၊ ဗျတ္တာယ-ဉ တ်ကမ္မဝါစာ နှုတ်၌လာသဖြင့် ကောင်းစွာ ထက်မြက်သော၊ ပဋိဗလာယ-ဌာန် ကရိုဏ်း ပီသစွာ ရွတ်နိုင်စွမ်း ရှိသော၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော၊ (ကိံ)၊ အယျေ-တို့၊ ပေ၊ သံဃသ-၏၊ (ကမ္မံ-မာနတ္တာဒါနကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ-သည်၊ ယဒိ (သိယာ)-အံ့၊ ပေ၊ ဒဒေယျ-ပေးရာပါ၏၊ သော ဉ တ္တိ၊ အယျေ-တို့၊ ပေ၊ တေမတ္တံ-ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊

မုခမတ္တနိဒဿနံ။ ။ပဝေသောပါယတ္ထနိဒဿနံ-ဋီကာ၊ မုခကို "ပဝေသောပါယ"ဟု ဖွင့်၏၊ ပါဠိစပ်ပေါက်သည် အစာဟူသမျှ၏ ဝင်ကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ယခုပြမည့်စကားလည်း တိုက်ရိုက်မပြအပ်သော အခြား အာပတ်တို့၏ ဝင်ကြောင်းနည်းလည်း ဖြစ်သည်-ဟူလို၊ ထိုသို့ အခြား အာပတ်အပေါင်းတို့ ပါဝင်နိုင်သော ဤစကားလည်း အကျဉ်းမျှသာဖြစ်သောကြောင့် "မုခမတ္တ" ဟု မတ္တသဒ္ဒါနှင့်တကွ ပြသည်၊ "အမြွက်မျှ"ဟု ရှေးနိဿယတို့ ပေးကြ၏။

၄ ၃ ၃ ၃

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ တာယ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ-သာလျှင်၊ ဝတ္ထုံ-ကို၊ သမာဒိယိတ္ဝာ-၍၊ တာဝ-ဘိက္ခုသံယာမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဘိက္ခုနိသံယသ-အား၊ ဧဝံ-သို့၊ အာရောစေတဗ္ဗံ-လျှောက်ထားရာ၏၊ (မာနတ်ကြားရာ၏)၊ (ကိုး-အဘယ်သို့ လျှောက်ထားရာသနည်း၊) အယျေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ဥဿယဝါဒ-သော၊ ဧကံ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇိ၊ သာဟံ-သည်၊ ပေ၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ပဏ္ဍ မာနတ္တံ-ကို၊ ယာစိ-တောင်းပါပြီ၊ တသာ မေ-အား၊ ပေ၊ အဒါသိ-ပေးပါပြီ၊ သာဟံ-သည်၊ မာနတ္တံ-ကို၊ စရামိ-ကျင့်ပါ၏၊ အယျေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ဝေဒယာမိ-မာနတ်နေကြောင်းကို သိစေပါ၏၊ မံ-ကို၊ သံယော-သည်၊ ဝေဒယတိတိ-မာနတ်ကျင့်နေကြောင်းကို သိစေသူဟူ၍၊ ဓာရေတု-သိမှတ်တော်မူပါ၊ ဣတိ (အာရောစေတဗ္ဗံ)၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ဘိက္ခုသံယသ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္တွာ-၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အာရောစေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ (မာနတ်ကြားရာ၏)၊ (ကိုး-နည်း၊) အယျာ-အရှင်ဘုရားတို့၊ အဟံ-သည်၊ပေ၊ ဓာရေတု-သိမှတ်တော်မူပါ၊ ဣတိ (အာရောစေတဗ္ဗံ)၊ အာရောစေတ္ဝာ-၍၊ ဘိက္ခုနိသံယသေဝ-၏သာလျှင်၊ သန္တိကေ-၌၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-နေရာ၏၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဘိက္ခူသု-တို့သည်၊ (ပဏ္ဏန္နေသုဝါ-ဖဲသွားပြီးကုန်သော်လည်းကောင်း၊) ဒုတိယိကံ-အဖော်မတစ်ယောက်ကို၊ ဌပေတ္ဝာ-၍၊ ဘိက္ခုနီသု-တို့သည်၊ ပဏ္ဏန္နာသုပိ ဝါ-ဖဲသွားပြီးကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘတောသံယေ-ဥဘတောသံယာ၌၊ မာနတ္တံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ စိဏ္ဏမေဝ-ကျင့်အပ်တော့သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ယာဝ-လောက်၊ အရုဏံ-သည်၊ နဥဋ္ဌဟတိ-မတက်သေး၊ တာဝ-လောက်၊ ယံ ဘိက္ခုံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံ ဘိက္ခုနိံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ပဿတိ-မြင်၏၊ (တသ ဘိက္ခုသ ဝါ-အားသော်လည်းကောင်း၊) တသာ(ဘိက္ခုနိယာ ဝါ)-အားသော်လည်းကောင်း၊ အာရောစေ တဗ္ဗံ-၏၊ အရုဏေ-သည်၊ ဥဋ္ဌိတေ-တက်ပြီးလတ်သော်၊ ဝတ္ထုံ-ဝတ်ကို၊ နိက္ခိပိတ္ဝာ-ချပြီး၍၊ ဥပဿယံ-ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းသို့၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ ဧဝံ-ဤနည်းဖြင့်၊ ပဋ္ဌဒသအရုဏာ-၁၅ အရုဏ်တို့ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗာ-ယူထိုက်ကုန်၏။

ပန- ကား၊ အနိက္ခိတ္တဝတ္ထာယ- မချအပ်သော ဝတ်ရှိသော ဘိက္ခုနီသည်၊ အာဂန္တုကေသု-အာဂန္တုကတို့သည်၊ အသတိ-မရှိကုန်လတ်သော်၊ စတုန္နံ-နှင့်သော၊ ဘိက္ခူနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ဒေဝသိကံ-နေ့တိုင်း၊ အာရောစေတ္ဝာ-၍၊ အာဂန္တုကေသု-တို့သည်၊ သတိ-ရှိကုန်လတ်သော်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-နှင့်သော၊ အာဂန္တုကာနံ-တို့အား၊ အာရောစေန္တိယာ-လျှောက်လျက်၊ (မာနတ်ကြားလျက်)၊ ပဋ္ဌဒသဒိဝသာနိ-၁၅ ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ပါရိဝါသိကကဿ ကေ-ပါရိဝါသိကကဿ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္ထိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏။ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤကခ်ီဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပေါ-တည်း၊ ဝိတ္ထာရော ပန-ကိုကား၊

သမန္တပါသာဒိကာယ်-၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ စိတ္ကာမာနတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာတိ-ကား။ ယဒါ-၌၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ စိတ္ကာမာနတ္တာ-ကျင့်အပ်ပြီးသော မာနတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏။ အထ-ထိုအခါ၌၊ အသာ-ထိုဘိက္ခုနီမ၏အပေါ်၌၊ (အဘ္ဘာနကမ္မံ၌ စပ်၊) ယတ္တ သိယာ ဝိသတိဂဏော ဘိက္ခုနိသံယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အဘ္ဘာနကမ္မံ-အဘ္ဘာနက်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကခ်ါဝိတရဏိယာ-မည်သော၊ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ-အဖွင့်၌၊
ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခေ-၌၊ သံယာဒိသေသဝဏ္ဏနာ-သည်၊
နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

နိသဂ္ဂိယပါစိတ်အခန်း
(ပဌမဝဂ်)

၁။ ပတ္တသန္နိစယ သိက္ခာပုဒ် နိသဂ္ဂိယေသု-နိသဂ္ဂိယသိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ တာဝ-ဒုတိယဝဂ်စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ အာဒိဝဂ္ဂသ-အစဝဂ်၏၊ ပဌမေ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပတ္တသန္နိစယံ ကရေယျာတိ-ကား။ ပတ္တသန္နိမိ-သပိတ်သိုမှီးခြင်းကို၊ ကရေယျ-ပြုအံ့၊ ဧကာဟံ-တစ်ရက်မျှ၊ အနဓိဋ္ဌဟိတ္တာ ဝါ-အဓိဋ္ဌာန်မတင်မူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အဝိကပ္ပေတ္တာ ဝါ-ဝိကပ္ပနာ မပြုမူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ-အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဌပေယျ-ထားအံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကားအနက်၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေါ။ပတ္တသန္နိစယ ဝတ္ထုသို့-သပိတ်သိုမှီးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သေသော-ဝတ္ထုမှ ကြွင်းသော၊ ကထာမဂ္ဂေါ-စကားအစဉ်ကို၊ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ-ဘိက္ခုပါတိမောက်အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏။ ဟိ-မှန်၏။ (တစ်နည်း) ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ တတြ-ထိုဘိက္ခုပါတိမောက်သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဒသာဟာတိက္ကမေ-၁၀ ရက်လွန်ခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။ ဣမ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဧကာဟာတိက္ကမေ-ကြောင့်၊ (အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ)။ ဣတိ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်သည်သာ၊ တဿ-ထိုပါတိမောက်သိက္ခာပုဒ်၏လည်းကောင်း၊ ဣမဿ-ဤသိက္ခာပုဒ်၏လည်းကောင်း၊ နာနာကရဏ-အသီးအခြား ပြုကြောင်း အထူးတည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ တာဒိသမေဝ-ဧကပါတိမောက်သိက္ခာပုဒ်ကိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ စိုဝရဘာနေ သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ အကာလစိုဝရန္တိ-ကား၊ ကထိနေ-ကထိန်ကို၊ အတ္ထတေ-ခင်းအပ်ပြီးသော်၊ ကထိနမာသေဟိ-ကထိန်လတို့မှလည်းကောင်း၊ (ကထိနေ-ကို၊) အနတ္ထတေ-မခင်းအပ်သော်၊ စိုဝရမာသတော-သက်နှံးလမှလည်းကောင်း၊ အညသ္မိံ-သော၊ ကာလေ-၌၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သောသက်နှံးကို၊ [အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ ဘာဇကပေယျ၌စပ်၊] ပန-ကား၊ ယံ-အကြင် သက်နှံးကို၊ ကာလေပိ-သက်နှံးကာလ၌လည်း၊ အာဒိဿ-ရည်စူး၍၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်ပြီ၊ (တံ)ဝါ-ထိုသက်နှံးကိုမူလည်း၊ [အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ ဘာဇကပေယျ၌စပ်၊] အာဒိဿ ဒိန္နံ နာမ-အာဒိဿ ဒိန္နံ မည်သည်၊ သမ္မတ္တာ-ရောက်လာကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (လာလာသမျှ)၊ ဘာဇေန္တိ-ဝေဖန်ပါစေကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာဝါ-လျှောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ-ဤသက်နှံးကို၊ ဂဏာသ-ဂိုဏ်းအား၊ [သုတ္တန္တိက, အာဘိဓမ္မိက စသည်ဖြင့် လျှောက်အပ်သော ဂိုဏ်းအား-ဟူလို၊] (ဒမ္မိ-လှူပါ၏၊) ဣဒံ-ကို၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဒါတုကာမတာယ-လှူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဒမူလေ-၌၊ ဌပေတ္တာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော သက်နှံးတည်း၊ (တစ်နည်း) ဒိန္နံ-လှူအပ်သောသက်နှံးသည်၊ (အာဒိဿ ဒိန္နံ နာမ-မည်၏၊) ဣတိ-သို့၊ ဧတံ အကာလစိုဝရံ-ဤအကာလသက်နှံးကို၊ ကာလစိုဝရန္တိ-ဟူ၍၊ (သံယိကသက်နှံး-ဟူ၍)၊ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ-ဆောက်တည်၍၊ ဘာဇကပေန္တိယာ-ဝေဖန်စေသောရဟန်းမ၏၊ ပယောဂေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ယံ-အကြင် သက်နှံးကို၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ [ဝေဖန်ခိုင်းသော ဘိက္ခုနီကို "အတ္တနာ"ဟု ဆိုသည်၊] လဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုသက်နှံးကို၊ နိသဂ္ဂိယံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ နိသဋ္ဌ-စွန့်အပ်ပြီးသောသက်နှံးကို၊ ပဋိလဘိတ္တာပိ-ပြန်ရ၍လည်း၊ ယထာဒါနေယျေ-အကြင်အကြင် လှူအပ်ရာ အရပ်၌သာ၊ ဥပနေတဗ္ဗံ-ကပ်ဆောင်ရာ၏၊ အညသ္မိံ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဧဝရူပေ-သော၊ သိက္ခာပဒေ-၌၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

အတ္ထတေ ၊ပေ၊ ဒိန္နံ။ ။ကထိန်အာနိသင် မရလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အထိ တစ်လသည်လည်းကောင်း, ကထိန်အာနိသင်ရလျှင် တပေါင်းလပြည့်အထိ ၅ လသည်လည်းကောင်း သက်နှံးကာလ မည်၏၊ ထိုကာလမှ တစ်ပါးသော ကာလ၌ ရအပ်သော သက်နှံးသည်လည်းကောင်း, ထိုလအတွင်းမှာပင် သံယိက မဟုတ်သော သက်နှံးသည်လည်းကောင်း အကာလသက်နှံး မည်၏။

နိသဋ္ဌ ပဋိလဘိတ္တာပိ။ ။နိသဂ္ဂိထုံးစံအတိုင်း စွန့်သောအခါ သက်နှံးခံသော ဝိနည်းဓိုရ်က "ဣမံ စီဝရံ တုယှံ ဒမ္မိ"ဟု ပြန်ပေးရ၏၊ ထိုသို့ ပေးသဖြင့် ပြန်၍ရသော်လည်း ကိုယ်ပိုင်မဖြစ်၊ ဒါယကာ၏ မူလရည်ရွယ်၍ လှူအပ်ရာဖြစ်သော ဂိုဏ်းဘထံ ပုဂ္ဂိုလ်ထံ ပြန်၍ ပို့ရမည်-ဟူလို၊ မိမိအပိုင် မဟုတ်သော နိသဂ္ဂိဝတ္ထုများ၌ ဤကဲ့သို့ မူလရည်စူးရာဝယ် ပြန်၍ပေးရသောကြောင့် "အညသ္မိံပိ ၊ပေ၊ ဧသေဝနယော"ဟု ဆိုသည်။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ အကာလစီဝရံ-အကာလသင်္ကန်းကို၊ ကာလစီဝရန္တိ-ကာလသင်္ကန်းဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ-ဆောက်တည်ပြီး၍၊ ဘာဇပနဝတ္ထုသို့-ဝေဖန်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊ အကာလစီဝရေ-အကာလသင်္ကန်း၌၊ ဝေမတိကာယ-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဘာဇပေန္တိယာ စ-ဝေဖန်စေသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း။) ကာလစီဝရေ-၌၊ အကာလစီဝရသညာယ-အကာလသင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဘာဇပေန္တိယာ)စေဝ-၏လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကာယ-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဘာဇပေန္တိယာ)စ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဥဘောသု-နှစ်ပါးကုန်သော အကာလသင်္ကန်း, ကာလသင်္ကန်းတို့၌၊ ကာလစီဝရသညာယ-ဖြစ်၍၊ (ဘာဇပေန္တိယာ စ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ဘာဇပေန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အကာလစီဝရတာ-အကာလသင်္ကန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တထာသညိတာ-ထိုအကာလသင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကာလစီဝရန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌာယ-၍၊ လေသေန-အနည်းငယ်သော အကြောင်းဖြင့်၊ ဝါ-အမြွက်ထောင်သဖြင့်၊ ဘာဇပနံ-ဝေဖန်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ [ကာလသင်္ကန်းဟု အဓိဋ္ဌာန်လိုက်ခြင်းကိုပင် ဝေဖန်ဖို့ရာ အနည်းငယ်သော အကြောင်းဖြစ်၍ "လေသ"ဟု ဆိုသည်၊] ပဋိလာဘော-ရခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ-ကုန်၏။ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ စီဝရအစ္ဆိန္နသိက္ခာပုဒ်

ဘတိယေ-၌၊ ဟန္ဒာတိ-ကား၊ ဂဏှ-ယူလော့၊ အစ္ဆိန္နေယျာတိ-ကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အစ္ဆိန္နန္တိယာ-လုယူသောရဟန်းမ၏၊ ဗဟိတ္တာ-ဖွဲ့ထုပ်၍၊ ဌပိတေသု-ထားအပ်ကုန်သော၊ ဗဟူသုပိ-မျှားစွာသောသင်္ကန်းတို့၌လည်း၊ ဧကာ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။) ဣတရေသု-ဗဟိတ္တာ ဌပိတမှတစ်ပါးသော သင်္ကန်းတို့၌၊ [တစ်ထုပ်တည်းထုပ်၍မထားဘဲ အသီးအသီးထားအပ်သောသင်္ကန်းတို့၌-ဟူလို၊] ဝတ္ထုဂဏနာယ-ဝတ္ထုအရေအတွက်အားဖြင့်၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်၏။) ပန-ကား၊ အစ္ဆိန္နာပနေ-လုယူစေခြင်း၌၊ ဧကာယ-တစ်ကြိမ်သော၊ အာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်းကြောင့်၊ ဗဟူသု-မျှားစွာသောသင်္ကန်းတို့ကို၊ အစ္ဆိန္နေသုပိ-လုယက်အပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဧကာဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ-၏။)

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ စီဝရံ-ကို၊ ပရိဝတ္တေတ္တာ-လဲလှယ်ပြီး၍၊ အစ္ဆိန္နနဝတ္ထုသို့-လုယူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သာဏတ္တိကံ-တည်း၊ တိကပါစိတ္တိယံ-သည်၊ အညသို့ ပရိက္ခာရေ-သင်္ကန်းမှတစ်ပါးသော ပရိက္ခရာ၌၊ တိကဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)။ ပန-ကား၊ အနုပသမ္ပန္နာယ-သိက္ခမာန် သာမဏေမ၏၊ စီဝရေပိ-သော်မှလည်း၊ တိကဒုက္ကဋမေဝ-သည်ပင်၊ (ဟောတိ)။ ပန-ကား၊ ယာ-

အကြောင်ရဟန်းမသည်၊ တာယ-ထိုသက်နှိုးရှင်သည်၊ ဒိယျမာနံဝါ-ပေးအပ်သော သက်နှိုးကိုမူလည်း၊ (ဂဏ္ဍာတိ-ယူ၏၊) တဿာ-ထိုသက်နှိုးရှင်၏။ ဝါ-နှင့်၊ ဝိဿာသာ ဝါ-အကျွမ်းဝင်ခြင်းကြောင့်မူလည်း၊ ဂဏ္ဍာတိ-၏၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ဂဏ္ဍန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥပသမ္မန္နတာ-ဥပသမ္မန္နမ်ား၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ [ဥစ္စာရှင်ကရဟန်းယောက်ျား ရဟန်းမိန်းမဖြစ်ခြင်း-ဟူလို၊] ပရိဝတ္တိတစီဝရဿ-လဲလှယ်အပ်သော သက်နှိုး၏၊ ဝိကပ္ပနုပဂတာ-ဝိကပ္ပနာလောက်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သကသညာယ-မိမိဥစ္စာဟူသော အမှတ်ဖြင့်၊ အစ္ဆိန္ဒနံဝါ-လုယူခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ အစ္ဆိန္ဒာပနံဝါ-လုယူစေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ပေ၊အဒိန္နာဒါန သဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဒုက္ခဝေဒနံ-ရှိ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄။ အညံ ဝိညာပန သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ ဝိညာပေတွာတိ-ကား၊ ဇာနာပေတွာ-သိစေပြီး၍၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဣဒံ နာမ-ဤမည်သော ဝတ္ထုကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့ပါလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ယာစိတွာ-တောင်းပြီး၍၊ အညံ ဝိညာပေယျာတိ-ကား၊ ယံ-အကြောင်းထောပတ်စသောဝတ္ထုကို၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (ဝိညာပိတံ၌ စပ်၊) အယျေ-အရှင်မ၊ တေ-အရှင်မ၏၊ အဟာသု-မကျန်းမာခြင်းသည်၊ ကီဒိသော-အဘယ်ပါနည်း၊ (ဘာရောဂါပါလဲ-ဟူလို၊) ကီဒိသကို၊ အာဟရိယတု-ဆောင်ယူအပ်စေလိုပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာယ-လျှောက်အပ်သော၊ (ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊) ဝိညာပိတံ-သိစေအပ်ပြီ၊ ဝါ-တောင်းအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုတောင်းအပ်ပြီးသောဝတ္ထုကို၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-ပယ်မြစ်၍၊ တံစေဝ-ထိုထောပတ်စသော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ အညဉ္စ-အခြားဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတုကာမာ-ယူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတော-ထိုမူလတောင်းအပ်သောဝတ္ထုမှ၊ အညံ-အခြားဝတ္ထုကို၊ ဝိညာပေယျ-သိစေအံ့၊ ဝါ-တောင်းအံ့၊ တဿာ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝိညတ္တိယာ-တောင်းခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဋိလာဘေ-ရခြင်းကြောင့်၊ [ပဌမတောင်းအပ်သော ဝတ္ထုမှတစ်ပါးသော ဒုတိယတောင်းအပ်သော ဝတ္ထုကို (အနည်းငယ်ပင် ဖြစ်စေ) ရခြင်းကြောင့်၊] နိဿဂ္ဂိယံ-စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဝိညာပေတွာ။ ။ဝိပုဋ္ဌ ဥာဏတ် ဏာပေပစ္စည်းသည် "သိစေ"ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ ထိုသိစေခြင်းဟူသည် မိမိမှာ ထောပတ် စသည် အလိုရှိကြောင်းကို တိုက်ရိုက်မတောင်းဘဲ ကိုယ်အမူအရာဖြင့် ဖြစ်စေ, နှုတ်အမူအရာဖြင့် ဖြစ်စေ သိစေခြင်းတည်း၊ တိုက်ရိုက်တောင်းခြင်းကို "ယာစိတွာ ဝါ"ဟု တစ်နည်း ဖွင့်၏၊ ယာစိတွာသည် သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်, အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း။ ပြုစီတျာဒိယောဇနာ၌ "ဇာနာပေတွာဖြင့် ဥာဏတ်၏ အနက်ကို ဖွင့်၍, ယာစိတွာဖြင့် ဥ ပဓာတ်၏ အနက်ကို ဖွင့်၏"ဟု ဆိုသည်။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ အည်-ဆီမှတစ်ပါးသော ထောပတ်ကို၊ ဝိညာပေတွာ-ပြီး၍၊ အည်-ထောပတ်မှတစ်ပါးသော ဆီကို၊ ဝိညာပနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ အနညေ-အခြားဝတ္ထုမဟုတ်သည်၌၊ ဒွိကဒုက္ကဋံ၊ ပန-ကား၊ အနညေ-၌၊ အနညသညာယ-အခြားဝတ္ထုမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဝိညာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) တသ္မိं-ထိုဝတ္ထုသည်၊ အပ္ပဟောန္တေ-မလောက်လတ်သော်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တညေव-ထိုဝတ္ထုကိုပင်၊ (ဝိညာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) [မူလတောင်းအပ်သော ဝတ္ထုက ဆေးမဖော်လောက်၍ ထပ်တောင်းသူ၊] အညေနပိ-ဖြင့်လည်း၊ အတ္ထေ-အလိုသည်၊ သတိ-သော်၊ တေန-ထိုမူလဝတ္ထုနှင့်၊ သဒ္ဓိं-တကွ၊ အညဉ္စ-အခြားဝတ္ထုကိုလည်း၊ (ဝိညာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ယံ-ကို၊ ဝိညတ္တံ-တောင်းအပ်ပြီ၊ တတော-ထိုတောင်းအပ်သောဝတ္ထုမှ၊ အည်-အခြားဝတ္ထုသည်၊ သမဋ္ဌတရံ-သာ၍ အဖိုးနည်းသည်၊ ဝါ-သာ၍ အဖိုးခို့သည်၊ စေ ဟောတိ-အုံ့၊ (ဝေ)သတိ)။ ဣမံ အာနိသံသံ-ဤအကျိုးကို၊ ဒသေတွာ-ပြ၍၊ သုဒ္ဓိ-သက်သက်၊ အညမေव-ကိုသာ၊ ဝိညာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ဝိညာပေန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။ လေသေန-အမြွက်ထောင်သဖြင့်၊ [မူလတောင်းအပ်သော ဝတ္ထုကို မလိုချင်ဟန်ဆောင်မှုကို "လေသ"ဟု ဆိုသည်၊] ဂဟေတုကာမတာ-ယူလိုသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အညဿ-အခြားဝတ္ထုကို၊ ဝိညာပန်-တောင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌိ လာဘော-ရခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ပေ၊ သဗ္ဗရိတ္တသဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ အည် စေတာပန သိက္ခာပုဒ် ပဌမေ-၌၊ အည် စေတာပေတွာတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာန-အပ်စပ်သော ဘဏ္ဍာဖြင့်၊ ဣမံ နာမ-ဤအမည်ရှိသောဝတ္ထုကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့ပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ အည်-အခြားသောဝတ္ထုကို၊ ပရိဝတ္တာပေတွာ-လဲလှယ်စေပြီး၍၊ အည် စေတာပေယျာတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ အခြားဝတ္ထုကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ အညမ္မိ- အခြား ဝတ္ထုကိုလည်း၊ အာဟရိဿတိ- ဆောင်ယူလတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊

အညေနပိ အတ္ထေ။ ။ထောပတ်ကို ပဌမတောင်း၍ ရသောအခါ ဆေးဆရာက ထောပတ်နှင့် ဆီကို နှစ်မျိုးစလုံးစပ်၍ ချက်မည်ဟု ပြောသောကြောင့် ထောပတ်မှတစ်ပါးသော ဆီကိုလည်း အလိုရှိ ပြန်၍ ထပ်တောင်းသူ။

အာနိသံသံ ဒဿေတွာ။ ။ထောပတ် တစ်ကျပ်ဖိုး ဝယ်၍ ပို့လာသောအခါ, ဆီဆိုလျှင် တစ်ကျပ်ဖိုးမှာ ဤထောပတ်၏ နှစ်ဆ ရနိုင်၏၊ ဤဆေးကိစ္စမှာ ဆီဖြင့်လည်း ပြီးစီး၏ဟု အကျိုးကို ပြောပြ၍ မူလတောင်းအပ်သော ထောပတ်မှ တစ်ပါးသော ဆီသက်သက်ကို တောင်းသူ။

မည်မာနာ-မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတ္တာ)။ မေ-အား၊ ဣမိနာ-ဤဝတ္ထုဖြင့်၊ နိ အတ္ထော-အလိုမရှိ၊ မေ-ငါ့ဖို့၊ ဣမံ နာမ-ဤအမည်ရှိသော ဝတ္ထုကို၊ အာဟရ-ဆောင်ခဲ့ပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောရ၏၊ တတော-ထိုမူလ လဲလှယ်စေအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုမှ၊ အညံ-အခြားသော ဝတ္ထုကို၊ စေတာပေယျ-လဲလှယ်စေအံ့၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏။ စေတာပနပွယောဂေ-လဲလှယ်စေခြင်း ပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ ပဋိလာဘေ-ရခြင်းကြောင့်၊ တေန ဝါ-ထိုကပ္ပိယဘဏ္ဍာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အညေန-အခြားသော၊ မူလေန ဝါ-အဖိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာဟဋံ-ဆောင်ယူအပ်သော ဝတ္ထုသည်၊ နိသဋ္ဌိယံ-သည်၊ ဟောတိ-၏။ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ စတုတ္ထသဒိသမေဝ-စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်၏အစီအရင်နှင့်တူသည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ သံဃိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ အညဒတ္ထိကေနာတိ-ကား၊ အညဿ-အခြားဝတ္ထု၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှာ၊ ဒိန္နေန- လှူအပ်သော၊ အညဒ္ဓိသိကေနာတိ- ကား၊ အညံ- အခြား ဝတ္ထုကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ညွှန်ပြ၍၊ ဒိန္နေန-သော၊ သံယိကေနာတိ-ကား၊ သံယဿ-အား၊ ပရိစ္စတ္တေန-စွန့်လှူအပ်သော၊ ပရိက္ခာရေနာတိ-ကား၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍေန-အပ်စပ်သော ဘဏ္ဍာဖြင့်၊ အညံ စေတာပေယျာတိ-ကား၊ ဣဒံ နာမ-ဤမည်သော ဝတ္ထုကို၊ ပရိဘုဥ္ဇေယျာထ-သုံးဆောင်ပါကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ ဥဒ္ဒိသိတွာ-ညွှန်ပြ၍၊ နိယမေတွာ-သတ်မှတ်၍၊ ပရိက္ခာရော-ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ ပရိက္ခရာကို၊ ဒိန္နော-လှူအပ်ပြီ၊ [ယော ပရိက္ခာရောဟု "ယော" ပါနေသည်ကား အပိုး] တတော-ထိုညွှန်ပြအပ်သောဝတ္ထုမှ၊ အညံ-အခြားဝတ္ထုကို၊ ပရိဝတ္တာပေယျ-လဲလှယ်စေအံ့၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏၊ ပယောဂေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ ပဋိလာဘေ-ကြောင့်၊ နိသဋ္ဌိယံ (ဟောတိ)။

အညဒတ္ထိကေန။ ။"အညဿ + အတ္ထော အညဒတ္ထော၊ အညဒတ္ထာယ ဒိန္နော အညဒတ္ထိကော"ဟု ပြုစေလို၍ "အညဿပေါ၊ဒိန္နေန"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဘိက္ခုနီက လဲစေအပ်သော (ဆီစသော) ဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသော အလှူရှင် ရည်ညွှန်းအပ်သော (ထောပတ်စသော) ဝတ္ထုကို "အည"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုအညဝတ္ထုအကျိုးငှာ လှူအပ်သော တစ်စုံတစ်ခုသော ပရိက္ခရာကို "အညဒတ္ထိက"ဟု မှတ်ပါ။

အညဒ္ဓိသိကေန။ ။အညဒတ္ထိကေနပုဒ်၏အနက်ကို ထင်ရှားအောင် ပြသော ပရိယာယ်ပုဒ်တည်း၊ "အညံ+ဥဒ္ဓိသ+ဒိန္နော အညဒ္ဓိသိကော"ဟု ပြု။ "အညဒ္ဓိသိက"ဟု သ နှစ်လုံးရှိလျှင် ကောင်း၏၊ သို့မဟုတ် သ တစ်လုံး အကျေ ကြံပါ။

သံဃိကေန ပရိက္ခာရေန။ ။"သံယဿ+ပရိစ္စတ္တော သံယိကော"ဟု ပြု၊ ပရိက္ခာရောကို ငဲ့၍ ပုလ္လိင်ချည်း ချသည်၊ (ငွေစသော အကပ္ပိယဝတ္ထုမဟုတ်သော) အဝတ်စသော အပ်စပ်သော ပရိက္ခရာ-ဟူလို။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ တာဒိသေန-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ (ဝတ္ထုတစ်ခုကို ညွှန်ပြ၍ လျှုအပ်သော-ဟူလို၊) ပရိက္ခာရေန-ကပ္ပိယဘဏ္ဍာပရိက္ခရာဖြင့်၊ အညံ-အလျှူရှင်ညွှန်ပြအပ်သော ဝတ္ထုမှတစ်ပါးသော ဝတ္ထုကို၊ စေတာပနဝတ္ထုသို့-လဲလှယ်စေခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ အနညဒတ္ထိကေ-အညဒတ္ထိကမဟုတ်သော ဝတ္ထု၌၊ ဒ္ဝိကဒုက္ကဋံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ တသ္မိံ-ထိုအညဒတ္ထိကမဟုတ်သော ဝတ္ထု၌၊ အနညဒတ္ထိကသညာယ-အညဒတ္ထိကဝတ္ထုမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဥပနေန္တိယာ-အလိုရှိရာဝတ္ထု၌ ကပ်ဆောင်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) သေသက်-အကြွင်းကို၊ ဥပနေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ တုမ္မေဟိ-အသင် ဒါယကာတို့သည်၊ ဧတဒတ္ထာယ-ထိုဝတ္ထုအကျိုးငှာ၊ ဒိန္နော-လျှူအပ်ပြီ၊ အမှာကဉ္စ-ငါတို့အား လည်း၊ ဣမိနာ နာမ-ဤအမည်ရှိသော ဝတ္ထုဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သာမိကေ-အလျှူရှင်တို့ကို၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ ဥပနေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ [“အသင်ဒါယကာတို့ကဆီကို လဲယူဖို့ရာ ပရိက္ခရာကို လျှူအပ်ပြီ, ငါတို့မှာတော့ ထန်းလျက်ဖြင့် အလိုရှိ၏” ဟု အလျှူရှင်တို့ကို ပန်ပြော၍ လဲယူသော ရဟန်းမ-ဟူလို၊] ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့သည်၊ ဝိဟာရမ္မိ-ကျောင်းကိုသော်မှလည်း၊ ဆဋ္ဌေတွာ-စွန့်ပစ်၍၊ ပက္ကမန္တိ-ဖဲသွားကြရကုန်၏၊ ဧဝရူပါသု-ကုန်သော၊ အာပဒါသု-ဘေးရန်တို့ကြောင့်၊ ဥပနေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ [ကျောင်းကိုသော်မှ စောင့်ရှောက်မည့်သူ မရှိလောက်အောင် ဘေးကြီးကြုံလာရာအခါဝယ် ဆွမ်းစသော အလိုရှိရာ၌ ကပ်ဆောင်သော ရဟန်းမ-ဟူလို၊ “ဥပနေန္တိန်”ဟု ဗဟုဝုစ်ရှိသည်ကား မကောင်း၊] ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ-ကုန်၍၊ (ဥပနေန္တိန်)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ စတုတ္ထသဒိသမေဝ-သာ၊ ဣတိ-တည်း။

ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ သံယိကစေတာပနသိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ သညာစိကေနာတိ-ကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ယာစိတကေနာပိ - တောင်းအပ်သော ပရိက္ခရာဖြင့် လည်းကောင်း၊ [အညံ စေတာပေယျ၌စပ်၊] ဧတဒေဝ-ဤသညာစိကေနဟူသော ပုဒ်သည်သာ၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်းအထူးတည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဆဋ္ဌသဒိသမေဝ-ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၏ အစီအရင်နှင့် တူသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

သေသက် ဥပနေန္တိယာ။ ။အလျှူရှင် ညွှန်ပြအပ်သော ဆီ စသည်ကို လဲစေပြီးသောအခါ လျှူထားအပ်သော ပရိက္ခရာက ပိုနေသေးလျှင် ထို အပိုအကျန်ကို အလိုရှိသော ဝတ္ထုနှင့် လဲစေသည်ကို “သေသက် ဥပနေန္တိ”ဟု ဆိုသည်။

၈။ မဟာနိုကစေတာပန ပဌမသိက္ခာပုဒ် အဌမေ-၌၊ မဟာဇနိကေနာတိ-ကား၊ ဂဏသ-ဘိက္ခုနိုဂိုဏ်းအား၊ ၊ ပရိစ္ဆေဒေန-စွန့်လျှအပ်သော ပရိက္ခရာဖြင့်(အည့် စေတာပေယျ၌စပ်)[“မဟာဇနဟူသည် ဘိက္ခုနီအပေါင်းတည်း”ဟု သိစေလို၍ “ဂဏသ”ဟု ဖွင့်သည်] ဣဒံ-ဤမဟာဇနိကေနဟူသော ပုဒ်သည်၊ ဧတ္ထ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဆဌတော-ဆဌ သိက္ခာပုဒ်မှ၊ နာနာကရဏံ-တည်း။ ။အဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၉။ မဟာနိုကစေတာပန ဒုတိယသိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ သညာစိကေနာတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-ဤ ပုဒ်သည်၊ အဌမတော-ထက်၊ အတိရိတ္တံ-ပိုလွန်၏၊ ဒ္ဝိသုပိ-နှစ်ပါးသော အဌမသိက္ခာပုဒ်, နဝမသိက္ခာပုဒ် တို့၌လည်း၊ သေသံ-သည်၊ ဆဌသိက္ခာပဒသဒိသမေဝ-သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ ပုဂ္ဂလိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ ပုဂ္ဂလိကေနာတိ-ကား၊ ဧကဘိက္ခုနိယာ-တစ်ပါးသော ရဟန်းမအား၊ ပရိစ္ဆေဒေန-စွန့်လျှအပ်သော ပရိက္ခရာဖြင့်၊ သညာစိကေနာတိ-ကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ယာစိတကေနစ-တောင်းအပ်သော ပရိက္ခရာဖြင့်လည်းကောင်း၊ အည့် စေတာပေယျာတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ ဥဒ္ဒိသိတ္တာ-ညွှန်ပြ၍၊ ဒိန္နံ-ပေးလျှအပ်ပြီ၊ တတော-ထိုညွှန်ပြအပ်သော ဝတ္ထုမှ၊ အည့်-တစ်ပါးသောဝတ္ထုကို၊ စေတာပေန္တိယာ-လဲလှယ်စေသော ရဟန်းမ၏၊ ပယောဂေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၊ ပဋိလာဘေ-ကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ တာဒိသေန-သော၊ ပရိက္ခာရေန-ဖြင့်၊ အည့်-အလျှော်ရှင်ညွှန်ပြအပ်သော ဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသောဝတ္ထုကို၊ စေတာပနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သေသံ-သည်၊ ဆဌသဒိသမေဝ-သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ယာစိတကေနာပိ။ ။သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ သမုစ္စယတ္ထ ပိသဒ္ဒါ မပါသော်လည်း သိလောက်သောအနက်ရှိရကား ထိုပိသဒ္ဒါကို ထည့်၍ ဖွင့်နိုင်သည်၊ ယာစိယတေတိ ယာစိယ+တောင်းအပ်သော ဝတ္ထု၊ ယာစိယံမှ ယကို ကပြု၊ သယံ+ယာစိတံ သညာစိတံ။

ပဌမဝဂ္ဂေါ–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီးပြီ။

၁၁။ ဂရုပါဝုရဏ သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယသ-ဒုတိယဝဂ်၏၊ ပဌမေ-၌၊ ဂရုပါဝုရဏန္တိ-ကား၊ သီတကာလေ- အအေး၏ အခါ၌၊ ဝါ- အေးရာ အခါ၌၊ ပါဝုရဏ-ခြုံထည်ကို၊ စတုက္ကံသပရမန္တိ(ဧတ္ထ)-စတုက္ကံသ ပရမ်ဟူသော ဤပါဋိ၌၊ ကံသော နာမ-ကံသ မည်သည်၊ စတုက္ကဟာပဏိကော-

၄ ကျပ်အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [“ပတ္တေ စ လောဟဘေဒသ္မိံ, ကံသော စတုက္ကဟာပဏော” (၅၀၅) အဘိဓာန်လာအနက် ၃ ပါးတွင် စတုက္ကဟာပဏ အနက်ဟော-ဟူလို၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ သောဌသကဟာပဏဟုနက်-၁၆ ကျပ်ထိုက်တန်သော ခြေ့ထည်ကို၊ စေတာပေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သဟဓမ္မိကေ စ-သီတင်းသုံးဖော်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥတကပ္ပဝါရိတေစ-ဆွေမျိုးတော်သူ, ဖိတ်မန်သူတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတ္မာ-ထား၍၊ အညေန-အခြားသူသည်၊ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခု သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဂုဏော-ဂုဏ်၌၊ ဝါ-ဂုဏ်ကြောင့်၊ ပရိတ္တေန-နှစ်သက်သည်၊ (ဟုတ္မာ-၍၊) အယျော-အရှင်မ၊ ယေန-အကြင် ဝတ္ထုဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တံ-ထိုဝတ္ထုကို၊) ဝဒေထ-ပြောပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာယ-လျှောက်အပ်သော ရဟန်းမသည်၊ ဝိညာပေဘဗ္ဗံ-တောင်းအပ် တောင်းနိုင်၏၊ တတော စေ ဥတ္တရိတိ-ကား၊ တဒုတ္တရိ-ထို ၁၆ ကျပ်တန် ခြေ့ထည်ထက် အလွန်၊ ဝိညာပေန္တိယာ-တောင်းသော ရဟန်းမ၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပဋိလဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီးသော ခြေ့ထည်သည်၊ နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်ထိုက်သည်၊ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ ရာဇာနံ-**ကောသလမင်း**ကို၊ ကမ္မလံ-ကမ္မလာကို၊ ဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံ-ကြောင့်၊ [“ဝိညာပိတ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်းပါ။] ပညတ္တံ-ပြီ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ ဥနကစတုက္ကံသေ-၄ ကံသအောက် ယုတ်လျော့သော တန်ဖိုးရှိသော ခြေ့ထည်၌၊ ဒ္ဝိကဒုက္ကဋံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ တသ္မိံ-ထို ၄ ကံသအောက် ယုတ်လျော့သော တန်ဖိုးရှိသော ခြေ့ထည်၌၊ ဥနကသညာယ-ယုတ်လျော့၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊(စေတာပေန္တိယာ-တောင်းသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) စတုက္ကံသပရမံ-၄ ကံသအလွန် အပိုင်းအခြားရှိသောခြေ့ထည်ကို၊ စေတာပေန္တိယာ-တောင်းသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥတကပ္ပဝါရိတေဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အညဿ-အခြားရဟန်း၏၊ အတ္ထာယဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ မနေနဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (စေတာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) မဟဋ္ဌ-မျှားသော အဖိုးရှိသော ခြေ့ထည်ကို၊ စေတာပေန္တံ-တောင်းစေလိုသော ဒါယကာကို၊ သမဋ္ဌ-နည်းသော အဖိုးရှိသော ခြေ့ထည်ကို၊ စေတာပေန္တိယာ-တောင်းသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (စေတာပေန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဂရုပါဝုရဏတာ-လေးသောခြေ့ထည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အတိရေကစတုက္ကံသတာ-၄ ကံသထက် အလွန်ထိုက်တန်သော ခြေ့ထည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနနုညာတဌာနေ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အရပ်၌၊ [ဥတကပဝါရိတ မဟုတ်သူတို့ အထံ၌-ဟူလို၊] ဝိညတ္တိ-တောင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဋိလာဘော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ၊ပေ၊ သဗ္ဗရိတ္တသဒိတာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၂။ လဟုပါဝုရဏ သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ လဟုပါဝုရဏန္တိ-ကား၊ ဥဏ္ဍကာလေ-အပူ၏ အခါ၌၊ ဝါ-ပူရာအခါ၌၊ ပါဝုရဏံ-ကို၊ အမုတေယျကံသ ပရမန္တိ-ကား၊ ဒသကဟာပဏဂ္ဃနကံ-၁၀ ထိုက်တန်သော ခြေထည်ကို၊ [စေတာပေတဗ္ဗံ၌ စပ်၊] သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ပဌမ သဒိသမေव-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။ ဣတော-ဤသိက္ခာပုဒ်မှ၊ ပရာနိ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ-၌၊ အဋ္ဌ-၈ ပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ တတိယဝဂ္ဂေ-၌၊ ဒသ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခ ဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-တည်း။ ။တတိယဝဂ္ဂေါ (နိဋ္ဌိတော)။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော တိံသနိသဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ ပညတ္တာ-အပ်ကုန်သော၊ သာဓာရဏာ-နှင့်သော၊ အဋ္ဌာရသ-တို့လည်းကောင်း၊ အသာဓာရဏာ-ကုန်သော၊ ဒွါဒသ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ တိံသ-သော၊ (ဓမ္မာ-အာပတ်တို့ကို၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ-ကုန်ပြီ၊) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံ သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနမေव-သာ၊ ဣတိ-တည်း။

နိသဂ္ဂိယဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

သုဒ္ဓပါစိတ်အခန်း

(လသုနဝဂ်)

၁။ လသုနသိက္ခာပုဒ် ပါစိတ္တိယေသု-သုဒ္ဓပါစိတ်တို့တွင်၊ တာဝ-ရတ္တန္ဓကာရဝဂ် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌသ- ညွှန်ပြအပ်သော၊) လသုနဝဂ္ဂသ-၏၊ ပဌမေ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌၊ လသုနန္တိ-ကား၊ မဂဓရဋ္ဌေ-မဂဓတိုင်း၌၊ ဇာတ်-ဖြစ်သော၊ အာမက်-အစိမ်းဖြစ်သော၊ ဘဏ္ဍိကလသုနမေဝ (တစ်နည်း) ဂဏ္ဍိကလသုနမေဝ-များသောအမြှောင်ရှိသော ကြက်သွန်ဖြူသာတည်း၊ ဧကဒွိတိ

ဘဏ္ဍိကလသုနမေဝ။ ။လသဓာတ် ဥနန်(ဦနန်)ပစ္စည်းဖြင့် "လသုန-လသုန"ဟု ပါ၌ ၂ မျိုး၊ လသဓာတ်ကို ဒိတ္တအနက်ဟော ကြံ၍ "လသတိ-တင့်တယ် တောက်ပတတ်၏: ဣတိ လသုနံ" ဟု ပြု၊ ယခုစာအများ၌ "ဘဏ္ဍိက"ဟု ရှိ၏၊ ပါစိတ္တာဒီယောဇနာ၌ "ဂဏ္ဍိက"ဟု ဆုံးဖြတ်၏၊ [ဂဏ္ဍ-အဖ အဥ အမြှောင်+ဣက-များစွာ ပါရှိသော ကြက်သွန်ဖြူ၊ ၂ မြှောင် ၃ မြှောင်မက အမြှောင်များစွာ ပါရှိသော ကြက်သွန်ဖြူ-ဟူလို၊ ဣကပစ္စည်း ဗဟုတ္တအနက်ဟော၊] ကြက်သွန်ဖြူ စားလျှင် ရာဂ တိုးပွားတတ်ဟု အယူရှိကြသော အခြား ဘာသာများ၌ကား ကြက်သွန်ဖြူ ဟူသမျှကိုပင် မစားအပ်ဟု ယူဆကြသတတ်။

မိဠက်-၁ မြောင့်ရှိသော ကြက်သွန်ဝါ, ၂ မြောင့်ရှိသော ကြက်သွန်နီ, ၃ မြောင့်ရှိသော ကြက်သွန်စိမ်းသည်၊ နှ-မဟုတ်၊ ဟိ-ဆက်၊ တံ-ထိုမျှားသောအမြောင့်ရှိသော ကြက်သွန်ဖြူကို၊ ခါဒိဿာမိ-ဒဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပဋ္ဌဝဏ္ဏန္တိယာ-ခံယူသော ရဟန်းမ၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အဗ္ဗောဟာရေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ လသုနံ-ကြက်သွန်ဖြူကို၊ ဟရာပနဝတ္ထုသို့-ဆောင်ယူစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ပေ၊အလသုနေ-လသုနမဟုတ်သော ကြက်သွန်၌၊ ဒွိကဒုက္ကဋံ-၂ ချက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [အလသုနေ-လသုနသညာဒုက္ကဋ်, အလသုနေ ဝေမတိကာဒုက္ကဋ်-ဟူလို၊] ပန-ကား၊ တသ္မိ-ထိုလသုနမဟုတ်သော ကြက်သွန်၌၊ အလသုနသညီယ-လသုနမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ခါဒန္တိယာ-ခဲစားသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ပလဏ္ဍုကေ-၁ မြောင့်ရှိသော ကြက်သွန်ဝါ၌လည်းကောင်း၊ ဘဠုနကေ-၂ မြောင့်ရှိသော ကြက်သွန်နီ၌လည်းကောင်း၊ ဟရိတကေ-၃ မြောင့်ရှိသော ကြက်သွန်စိမ်း၌လည်းကောင်း၊ စာပလသုနေ-ကြက်သွန်မြိတ်၌လည်းကောင်း၊ သူပသမ္ဘာကေ-ဟင်းရည်ကို ကြက်သွန်ဖြူထည့်ကာ ကောင်းစွာ ချက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ မံသသမ္ဘာကေ-အသားကို ကြက်သွန်ဖြူထည့်ကာ ကောင်းစွာ ချက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ တေလသမ္ဘာကေ-ဆီကို ကြက်သွန်ဖြူထည့်ကာ ကောင်းစွာ ချက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပဒရသာဠဝေ-ကြက်သွန်ဖြူထည့်၍ ပြုအပ်သော ဆီးယိုး၌လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရိဘင်္ဂေ-ကြက်သွန်ဖြူထည့်၍ ပြုအပ်သော လက်သုတ်ဟင်းလျာ၌လည်းကောင်း၊ (ခါဒန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ဥမ္မတ္တိကာ အစရှိသည် ဖြစ်ကုန်၍၊ (ခါဒန္တိနံ)စ-ခဲစားကုန်သော ရဟန်းမတို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ အာမကလသုနဿေဝ-စိမ်းသောကြက်သွန်ဖြူလည်းကောင်း၊ အဗ္ဗောဟာရဏာဒ-ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ဒွေ-တို့သည်၊ ဇတ္ထု-၌၊ အဂ်ါနိ-တို့တည်း၊ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ-တို့သည်၊ ဌေကလောမသဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ်)။

ပလဏ္ဍုက စသည်။ ။ပလဏ္ဍုကော နာမ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ ဘဠုနကော လောဟိတဝဏ္ဏော၊ ဟရိတကော ဟရိတပဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ မိဠာယ ပန(အမြောင့်အားဖြင့်ကား) ပလဏ္ဍုကဿ ဧကော မိဠာ ဟောတိ၊ ဘဠုနကဿ ဒွေ၊ ဟရိတကဿ တိသော၊ စာပလသုနော အမိဠကော၊ အကုံရမတ္တမေဝ ဟိ တဿ ဟောတိ။

ဗဒရသာဠဝေ။ ။ဗဒရသာဠဝံ နာမ ဗဒရဖလာနိ သုက္ခာပေတ္တာ စုဏ္ဏေတ္တာ ကတ္တာ ခါဒနီယဝိကတိ"ဟု ဋီကာဆိုသောကြောင့် "ဗဒရသာဠဝေ"ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေ၊ [စူဠဝါ-ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ခန္ဓကဋ္ဌ "နှ ဘိက္ခဝေ လသုနံ ခါဒိတဗ္ဗံ၊ ယော ခါဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ"ဟု ပညတ်တော်မူသောကြောင့် အမြောင့်များသော ကြက်သွန်ဖြူကို ဘိက္ခုတို့ စားလျှင် ဒုက္ကဋ်ဟု မှတ်ပါ။]

၂။ သမ္မာခေလောမ သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ သမ္မာခေတိ-ကား၊ ပဋိစ္စဆ္ခောကာသေ-ဖုံးထား အပ်သော အရပ်၌၊ [ဤကား မူလသံဝဏ္ဏနာ၊] ဥပကစ္ဆ ကေသု စ-လက်ကတီးကြားတို့၌လည်းကောင်း၊ မုတ္တ ကရဏေ စ-ကျင်ငယ်ပြုကြောင်း ပဿာဝမဂ်၌လည်းကောင်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [သမ္မာမ၏ သရုပ်ကို ပြသော အဓိပ္ပာယ်နက်၊] သံဃာရာပေယျာတိ ဧတ္ထ-ဤပါဠိ၌၊ ခုရသဏ္ဌာသကတ္တရိအာဒီသု-သင်တုန်း, မွေးညှပ်, ကတ်ကြေး အစရှိ သည်တို့တွင်၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ဝတ္ထုဖြင့်၊ သံဃာ ပေန္တိယာ-ပယ်ရှားစေသော ရဟန်းမ၏၊ ပယောဂဏာနာယ-ပယောဂ အရေ အတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ လောမဂဏာနာယ-အမွေးအရေအတွက် အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ နဲ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ သမ္မာခေ-ကျဉ်းမြောင်းသော အရပ်၌၊ လောမံ-ကို၊ သံဃာပနဝတ္ထုသို့-ပယ်ရှားစေခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အတ္ထနော-၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ အညံ-အခြားသူကို၊ အာဏာပေန္တိယာ-စေခိုင်းသော ရဟန်းမအတွက်၊ သာဏတ္ထိကံ-စေခိုင်းခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ အာပတ္တိဘေဒေါ-အာပတ်အထူးအပြားသည်၊ နတ္ထိ၊ [သမ္မာခေ သမ္မာခသညာပါစိတ်, အသမ္မာခသညာပါစိတ်, ဝေမတိကာပါစိတ်ဟူသော ပါစိတ် အပြား, အသမ္မာခေ သမ္မာခသညာဒုက္ကဋ်စသော ဒုက္ကဋ်အာပတ်အပြားမရှိ-ဟူလို၊] အာဘာဓပစ္စယာ-အနာဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ (သံဃာပေန္တိယာ-ပယ်ရှားစေ သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (သံဃာပေန္တိနံ)စ-တို့၏ လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အာဘာဓာဘာဝေါ-အနာ၏မရှိခြင်းလည်း ကောင်း၊ သမ္မာခေ-၌၊ လောမသံဃာဒေါ-အမွေးကို ပယ်ရှားခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ-တို့သည်၊ ဘိက္ခုနိယာ၊ပေ၊သဒိသာနိ-ဘိက္ခုနိယာ သဒိုး ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂဂမနသိက္ခာပုဒ်၏ သမုဋ္ဌာန် အစရှိသည်နှင့် တူကုန်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ တလဃာတက သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ တလဃာတကေတိ-ကား၊ အန္ဓမသော-အားဖြင့်၊ ဥပ္ပလကေသရေနာပိ-ကြာဝတ်ဆံဖြင့်သော်လည်း၊ မုတ္တကရဏာသ- ကျင်ငယ်ကို ပြုကြောင်း ပဿာဝမဂ်၏၊ တလဃာတနေ-အပြင်ကို ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်၊ မုတ္တကရဏမှိ-ကျင်ငယ်ကို ပြုကြောင်း ပဿာဝမဂ်၌၊ ပဟာရဒါနေ-ပုတ်ခတ်မှုကို ပေးခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂ။ ။သမ္မာခအရပ်ဝယ် အမွေးကို နုတ်ခြင်း, နုတ်စေခြင်းတို့၌ ဘိက္ခုတို့မှာ ဒုက္ကဋ်ဟု ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓကာ၌ ပညတ်တော်မူသည်။ [နှ ဘိက္ခဝေ သမ္မာခေ လောမံ သံဃာပေ တဗ္ဗံ၊ ယော သံဃာပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ တလယာတကရဏဝတ္ထုသို့-ပဿာဝမဂ်အပြင်ကို ပုတ်ခတ်မှုကို ပြုခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တိ၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ သာဏာတ္တိက်-တည်း၊ အာပတ္တိဘေဒေါ နတ္ထိ၊ ဣတော-ဤသိက္ခာပုဒ်မှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ယတ္ထ-အကြင်သိက္ခာပုဒ်၌၊ အာပတ္တိဘေဒေါ နတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဝတ္ထာဝ-မဆိုမူ၍သာ၊ ဂမိဿာမ-သွားကုန်တော့အုံ၊ ["အာပတ္တိဘေဒေါ နတ္ထိ"ဟု မဆိုတော့ဘဲ ဆိုသင့်ရာကိုသာ ဆက်လက် ဆိုသွားတော့မည်-ဟူလို၊] အာဘာဝပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဂဏ္ဌံဝါ-အဖုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝဏ်ဝါ-အနာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဟာရန္တိယာ-ပုတ်ခတ်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍(ပဟာရန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အာဘာဝဘာဝေါ-အနာ၏မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ မုတ္တကရဏော-၌၊ ပဟာရဒါနံ-ပုတ်ခတ်မှုကို ပေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဖဿသာဒယံ-ပုတ်ခတ်ခြင်း၏ အတွေ့ကို သာယာခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄။ စတုမဋ္ဌက သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ ဇတုမဋ္ဌကေတိ-ကား၊ ဇတုနာ-ချိပ်ဖြင့်၊ ကတေ-ပြုအပ်သော၊ မဋ္ဌဒဏ္ဍကေ-ပြေပြစ်သော တုတ်တံဖြင့်ထိုးခြင်းကြောင့်၊ [ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၌စပ်၊] ဧတေ-ဤစကားကို၊ ဝတ္ထု ဝသေန-ဝတ္ထုကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ဘိက္ခုနီ၏ ပဿာဝမဂ်ကို ချိပ်တောင့်ဖြင့် ထိုးမှုဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထုကြောင်းအလိုက် "ဇတုမဋ္ဌကေ"ဟု မိန့်တော်မူသည်-ဟူလို၊] ပန-စင်စစ်ကား၊ ကာမရာဂေန-ကာမရာဂကြောင့်၊ ဥပ္ပလကေသရမ္မိ-ကြာဝတ်ဆံကိုလည်း၊ ပဝေသေန္တိယာ-သွင်းသော ရဟန်းမ၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ ဇတုမဋ္ဌကသာဒယနဝတ္ထုသို့-ပြေပြစ်သော ချိပ်တောင့်ဖြင့် ထိုးခြင်းကို သာယာခြင်း"ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တိ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ တတိယသဒိသမေဝ-တတိယသိက္ခာပုဒ်၏ အစီအရင်နှင့် တူသည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ ဥဒကသုဒ္ဓိက သိက္ခာပုဒ် ပဉ္စမေ-၌၊ ဥဒကသုဒ္ဓိကန္တိ-ကား၊ မုတ္တကရဏသ-ကျင်ငယ်ကို ပြုကြောင်းပဿာဝမဂ်ကို၊ ဓောဝန်-ဆေးခြင်းကို၊ အာဒိယ မာနာယာတိ-ကား၊ ကရောန္တိယာ-ပြုသော ရဟန်းမသည်၊ [အာဒါတဗ္ဗံ ၌ စပ်] ဒွဂ်ုလပဗ္ဗပရမံ အာဒါတဗ္ဗန္တိ - ကား၊ ဒ္ဝိသု အဂ်ုလီသု-

---

ဥဒကသုဒ္ဓိက်။ ။သုဒ္ဓိယာ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-စင်ကြယ်အောင်+ကရဏ်-ပြုခြင်းတည်း၊ သုဒ္ဓိက်-ခြင်း၊ ဥဒကေန-ဖြင့်+သုဒ္ဓိက် ဥဒကသုဒ္ဓိက်၊ ဆိုလိုရင်းမှာ-အာဂ်ါဇာတ်ကို ရေဆေးခြင်းပင်တည်း၊ ရေဆေးသင့်သော အကြောင်းရှိလျှင် လက် ၂ ချောင်း၏ လက် ၂ ဆစ်ထက် မပို အောင် ဆေးပါ၊ ထိုသို့ မပိုစေဘဲ ရေဆေးရာဝယ် သာယာသော်လည်း အနာပတ္တိဟု ဆို၏။

လက် ၂ ချောင်းတို့၌၊ ဧကေကံ-တစ်ဆစ်စီ တစ်ဆစ်စီကို၊ ကတ္တာ-၍၊ [တစ်ချောင်းလျှင် တစ်ဆစ်စီပြု၍-ဟူလို၊] ဒွဂုံလပဋ္ဌပရမံ-လက် ၂ ချောင်း၏ လက် ၂ ဆစ် အလွန် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်တိုင်အောင်၊ အာဒါတဗ္ဗံ-ယူနိုင်၏၊ တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ-ကား၊ ဓောဝနကာလေ-ဆေးရာအခါ၌၊ ရာဂဝသေန-ရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိတ္ထာရတော-အပြန့်အကျယ်အားဖြင့်၊ တတိယာယ-၃ ခုမြောက်သော၊ အဂုံလိယာ-လက်ချောင်း၏။ အဂ္ဂပဗ္ဗံ-အဖျားတစ်ဆစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အဖျားတစ်ဆစ်၏ ဆံခြည်မျှကိုလည်း မသွင်းရ) ဂမ္ဘီရတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဧကိသာဝ အင်္ဂုံလိယာ-လက် ၁ ချောင်း၏သာ၊ တတိယပဗ္ဗံ-၃ ခုမြောက် အဆစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-၃ ခုမြောက်အဆစ်တိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ (၃ ခုမြောက်အဆစ်၏ ဆံခြည်မျှကိုလည်း၊) သစေ ပဝေသတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အတိဂ်မ္ဘီရံ-အလွန်နက်စွာ၊ ဥဒကသုဒ္ဓိကံ-ရေဖြင့် စင်ကြယ်အောင် ပြုမှုကို၊ ဝါ-ရေဆေးမှုကို၊ အာဒိယနဝတ္ထုသို့-ယူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ပေ၊ ဥိနကဒ္ဓဂုံလပဋ္ဌေ-လက် ၂ ဆစ်အောက် ယုတ်လျော့သော သွင်းခြင်း၌၊ ဒ္ဝိကဒုက္ကဋံ၊ [ဥိနကဒ္ဓဂုံလပဋ္ဌေ အတိရေကသညာ ဒုက္ကဋ်၊ ဥိနကဒ္ဓဂုံလပဋ္ဌေ ဝေမတိကာဒုက္ကဋ်၊] ပန-ကား၊ တသ္မိံ-ထိုဥိနကဒ္ဓဂုံလပဋ္ဌ၌၊ ဥိနကသညာယ-ယုတ်လျော့၏ ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဒ္ဝဂုံလပဋ္ဌပရမံ-လက် ၂ ဆစ်အတိုင်းအရှည်ရှိသောအရပ်ကို၊ အာဒိယန္တိယာ-ယူသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အာဘဝပ္ပစ္စယာ-ကြောင့်၊ အတိရေကမ္မိ-လက် ၂ ဆစ်ထက် ပိုလွန်သော အရပ်ကို လည်း၊ (အာဒိယန္တိယာ-လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (အာဒိယန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ ဥပတိဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ- ၌၊ ဘုဉ္ဇန္တိယာတိ- ကား၊ ပဋ္ဌန်- နှင့်သော၊ ဘောဇနာနံ - တို့တွင်၊ အညတရံ - အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဉ္ဇတော-စားစဉ်၊ ဝါ-စားသော ရဟန်း၏၊ [ဥပတိဋ္ဌေယျဝယ် ဥပဋ္ဌစပ်၊] ပါနီယေနာတိ-ကား၊ သုဒ္ဓေန-သက်သက်သော၊ ဥဒကေန ဝါ-ရေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တက္ကာဒီသု-ရက်တက်ရည် အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရေန ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့် ဒဓိ, မဓုရသ (အချိုရည်-ရှလပတ်ရည် စသည်) ခီရတို့ကို ယူ၊] ဝိဓူပနေနာတိ-ကား၊ ယာယ ကာယစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဗီဇနိယာ-ယပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ယပ်ခတ်၍ဖြစ်သော သက်နှိုးနား စသည်ကိုပါ ယူစေလို၍ "ယာယ ကာယစိ ဗီဇနိယာ"ဟု မိန့်သည်၊] ဥပတိဋ္ဌေယျာတိ-ကား၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ ဒ္ဝိသု-၂ မျိုးကုန်သော၊ ဧတေသု-ဤပါနီယ ဝိဓူပနတို့တွင်၊ အညတရံ-ကို၊ ဂဟေတ္တာ-ကိုင်၍၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊ [ဥပ၏အဖွင့်တည်း၊] တိဋ္ဌတိ-အံ့၊ တဿာ-ထိုရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ ဘုဥ္ဇန္တသ-စားစဉ်၊ ဝါ-စားသောရဟန်း၏။ ဧဝံ တိဋ္ဌန္တ ဝတ္ထုသို့-ဤသို့ အနီးဌ် တည်နေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ။ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဇဟိတ္စာ-စွန့်၍၊ ခါဒနီယံ-ခဲဖွယ်ကို၊ ခါဒန္တသ-ခဲစားစဉ်၊ ဝါ-ခဲစားသော ရဟန်း၏၊ ဥပတိဋ္ဌန္တိယာ-အနီးဌ် တည်သော ရဟန်းမ၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အနုပ သမ္ပန္နေ-လူ,သာမဏေဌ်၊ တိကဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဣမံ-ဤအရည်ကို၊ ပိဝထ-သောက်ပါကုန်၊ ဣမိနာ-ဤယပ်ဖြင့်၊ ဗီဇထ-ယပ်ခတ်ပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒေန္တိယာဝါ-ကိုယ်တိုင်ပေးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒါပေန္တိယာဝါ-သူတစ်ပါးကို ပေးစေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အနုပသမ္ပန္နံ-လူ, သာမဏေကို၊ ဥပ တိဋ္ဌာပနတ္ထံ-အနီးဌ် တည်နေစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာဏာပေန္တိယာဝါ-စေခိုင်းသည် မူလည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ဥပ တိဋ္ဌန္တိနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဘုဥ္ဇန္တသ-စားဆဲဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဟတ္ထပါသေ-ဌ်၊ ဌာနံ-တည်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပါနီယသဝါ-သောက်ရေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဓူပနသဝါ-ယပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟဏံ-ကိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့ ဣမာနိ ဒွေ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ॥ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ အာမကဓညသိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ - ဌ်၊ ဝိညတ္တာတိ - ကား၊ အန္တမသော -အားဖြင့်၊ မာတရမ္ပိ - အမိကိုသော်လည်း၊ ယာစိတ္စာ -တောင်း၍၊ ဘုဥ္ဇေယျာတိ-ကား၊ အဗ္ဗောဟရေယျ-စားမျိုအုံ့၊ စ-ဆက်၊ ဇတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်ဌ်၊ ဝိညတ္တိစေဝ-တောင်းခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနဿ-စားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဝိညတ္စာ-တောင်း၍၊ အညာယ-အခြားသူကို၊ ဘဇနာဒီနိ-လှော်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကာရာပေတ္စာဝါ-ပြုစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ အညာယ-အခြားသူကို၊ ဝိညာပေတ္စာ-တောင်းစေ၍၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဘဇနာ ဒီနိ-တို့ကို၊ ကတ္စာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟဏတော-ယူသောအခါမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ယာဝ-လောက်၊ ဒန္တေဟိ-သွားတို့ဖြင့်၊ သခ်ါဒနံ-ကောင်းစွာ ကြိတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ဝါးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထိုဝါးနေသည့်တိုင်အောင်၊ သဗ္ဗပယောဂေသု-တို့ဌ်၊ ဒုက္ကဋာနိ (ဟောန္တိ)၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

သဗ္ဗပယောဂေသု။ ॥အလှူခံပြီးနောက် တောထဲမှ ဆောင်ယူခြင်း, စပါးစိမ်းကို အခြောက်လှန်းခြင်း, မိုးစွေနေသည် ဖြစ်၍ မခြောက်သဖြင့် လှော်ဖို့ရန် ဖိုခနောက်ပြင်ခြင်း, အိုးကင်းပြင်ခြင်း, ယောက်မစီစဉ်ခြင်း, ထင်းရှာခြင်း, မီးမွှေးခြင်း, အိုးကင်းဌ် စပါးစိမ်းကို ထည့်ခြင်း, ယောက်မဖြင့် လှော်ခြင်း, ထို့နောက် ထောင်းဖို့ရန် ဆုံကျည်ပွေ့ကို ပြင်ခြင်း, ထောင်းခြင်း, ပြာခြင်း, ဆန်ဆေးခြင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပါးစပ်တွင်းဌ် သွားဖြင့် ကိုက်ဝါး၍ မပြီးသေးသမျှ ဒုက္ကဋ်ချည်းတည်း။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ အာမကဓညံ-စပါးစိမ်းကို၊ ဝိညာပနဝတ္ထုသို့-တောင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ သယံဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ အညာယဝါ-အခြားသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အဝိညတ္တိယာ-တောင်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ (ဝိညတ်မပါဘဲ)၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်သော စပါးစိမ်းကို၊ ဘဇ္ဇနာဒီနိ-တို့ကို၊ ကတ္တာဝါ-ပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ ကာရေတ္တာဝါ-ပြုစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဘုဉ္ဇန္တိယာ-စားသောရဟန်းမ၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အညာယ-အခြားသော ရဟန်းမ၏၊ ဝိညတ္တိယာ-တောင်းခြင်းကြောင့်၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်သော စပါးစိမ်းကို၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဘဇ္ဇနာဒီနိ-တို့ကို၊ ကတ္တာပိ-သော်လည်းကောင်း၊ ကာရေတ္တာပိ-စေ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဘုဉ္ဇန္တိယာ-၏၊ ဒုက္ကဋမေဝ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ပင်တည်း၊ အာဘာဓေ-အနာသည်၊ သတိ-သော်၊ သေဒကမ္မာဒီနံ-ချွေးအောင်းမှု အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဝိညာပေန္တိယာ-တောင်းသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အဝိညတ္တိယာ-ဝိညတ်မပါဘဲ၊ (မတောင်းဘဲ)၊ လဇ္ဇာမာနံ-ရအပ်သော စပါးစိမ်းကို၊ နဝကမ္မတ္ထာယ-နဝကမ္မအကျိုးငှာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိယာ-လက်ခံသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥတကပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနေ-ဆွမ်းတော်သူ ဖိတ်မန်သူတို့၏အထံ၌၊ မုဂ္ဂမာသာဒိအပရဏ္ဏံ-ပဲနောက် မတ်ပဲ အစရှိသော ပဲကို၊ ဝိညာပေန္တိယာ-လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (ဝိညာပေန္တိနံစ) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သတ္တန္နံ-၇ မျိုးကုန်သော၊ ဓညာနံ-တို့တွင်၊ အညတရဿ-တစ်မျိုးမျိုးသော စပါးကို ဝိညာပနံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်တောင်းခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဝိညာပါပနံဝါ-သူတစ်ပါးကို တောင်းစေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ [ဝိပုဗ္ဗ ဘာဓာတ်, ဏာ့ပေပစ္စည်း ၂ ချက် သက်ထားသော ပုဒ်တည်း၊ များသောအားဖြင့် ကာရိတ် ၂ ခုသက်လျှင် တစ်ခုကို ချေရိုးတည်း၊ ဤ၌ကား မကျေသော ပုဒ်အထူးဟု မှတ်ပါ။] ပဋိလာဘော-ရခြင်းလည်းကောင်း၊ ဘဇ္ဇနာဒီနိ-တို့ကို၊ ကတ္တာဝါ-ကိုယ်တိုင်ပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ ကာရေတ္တာဝါ-သူတစ်ပါးကို ပြုစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ အလ္ဟောဟရဏ-စားမျိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၈။ ပဌမဥဒ္ဓာရဆဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ - ၌၊ သက်ာရန္တိ- ကား၊ ကစဝရံ- အမှိုက်ကို၊ ဝိယာသန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဘုတ္တာဝသေသံ-စားအပ်ပြီးမှ အကြွင်းကို၊ [ဆဋ္ဌေယျဝါ ဆဋ္ဌာပေယျဝါ၌ စပ်၊] ဥဒ္ဓိဒ္ဓောဒကမှိ-လုတ်ဆေးရည်သည်လည်းကောင်း၊ ဒန္တကဋ္ဌမှိ-ဝါးအပ်ပြီးသော ဒန်ပူသည်လည်းကောင်း၊ (ဝိယာသော နာမ-ဝိယာသမည်တုံသေး၏။) ပန-မြောက်ပင့်ဖွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား၊ အဋ္ဌကစလကေသုခံတွင်းမှ ထုတ်ပစ်အပ်သော အရိုးစားဖတ်တို့၌၊ ဝတ္ထုဗဟုမေဝ-ဝိယာသဟု အထူးဆိုဖွယ် သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ [ဝိ+ရူပေါ-ဖောက်ပြန်သော+ယာသော-အစာတည်း၊ ဝိယာသော၊] တိရောကုဋ္ဋေ ဝါ တိရောပါကာရေ ဝါတိ-ကား၊ ယသ ကသ-အမှတ်မရှိ ထစ်စုံတစ်ခုသောအိမ်၏၊ ဝါ-ကျောင်း၏၊ ကုဋ္ဋသ ဝါ-နံရံ၏

သော်လည်းကောင်း၊ ပါကာရသဝါ-တံတိုင်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ပရတော-ထိုမှာဘက်၌၊ ဝါ-ပြင်ဘက်၌၊ [အိမ်-ကျောင်းတို့၏ နံရံကို "ကုဋ္ဌ"ဟု ခေါ်၍ အိမ်ကျောင်းတို့၏ ဝင်းအကာကို "ပါကာရ"ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုအကာသည် အုတ်-ကျောက်-သစ်သားအားဖြင့် ၃ မျိုးပြားသောကြောင့် "ယသ ကသစိ"ဟုဆိုသည်။]

ဆဋ္ဌေယျ ၀ါ ဆဋ္ဌာပေယျဝါတိ-ကား၊ သဗ္ဗာနိပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာနိ-ဤဥစ္စာရ စသည်တို့ကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဆဋ္ဌေန္တိယာ-စွန့်ပစ်သော ရဟန်းမ၏၊ ဧကပ္ပယောဂေ-တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂကြောင့်၊ ဧကာ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [ဥစ္စာရစသော ၄ မျိုးကို တစ်ခုစီခွဲ၍ စွန့်ပစ်လျှင် ဝတ္ထုအရေအတွက်အားဖြင့် အာပတ်များစွာဖြစ်၏။] သကိ-တစ်ကြိမ်၊ အာဏတ္တာယ-စေခိုင်းအပ်သော ရဟန်းမသည်၊ ဗဟုကေ-များစွာသော ဥစ္စာရစသည်ကို၊ ဆဋ္ဌေတေပိ-စွန့်ပစ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ဧကာဝ-တစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (အာပတ္တိ ဟောတိ)။ ["သကိ အာဏတ္တာ ဗဟုကံပိ ဆဋ္ဌေတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယသ"ဟူသော ပါဠိတော်ဝါကျကို ယူထားသော ဝါကျဖြစ်ရကား "အာဏတ္တာယ"ဟု ပါဌ်မှန်ရှိစေ၊ "အာဏတ္တိယာ"ဟု မရှိစေသင့်။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ တိရောကုဋ္ဌေ-နံရံပြင်ဘက်၌၊ ဆဋ္ဌနဝတ္ထုသို့-စွန့်ပစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ပေ၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ [ဤပါဌ်ကို ထောက်၍ ကျောင်းခန်းတွင်းက နေလျက် အောက်သို့ မကြည့်ဘဲ အမှိုက်တံတွေး စသည် စွန့်ပစ်သော ရဟန်းမှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍ သာမဏေများမှာ ဒဏ်ထိုက်သည်ဟု မှတ်ပါ။] ဩလောကေတွာဝါ-ကြည့်၍သော်လည်းကောင်း၊ အဝဋ္ဌေဝါ-မသုံးစွဲအပ်သော အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌေန္တိယာ-စွန့်ပစ်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ဆဋ္ဌေန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဥစ္စာရာဒိဘာဝေါ-ကျင်ကြီး အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနာလောကနံ-မကြည့်ရှုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဌနဋ္ဌာနံ-အများသုံးစွဲအပ်သော အရပ်လည်းကောင်း၊ [အသွားအလာရှိသောအရပ်-ဟူလို။] တိရောကုဋ္ဌတိရောပါကာရတာ-နံရံပြင်ဘက်, တံတိုင်းပြင်ဘက်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌနံဝါ-ကိုယ်တိုင်စွန့်ပစ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌာပနံဝါ-သူတစ်ပါးကို စွန့်စေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၉။ ဒုတိယဥစ္စာရဆဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ ဟရိတေတိ-ကား၊ ခေတ္တေဝါ-လယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ နာဠိကေရာဒိအာရာမေဝါ-အုန်းခြံအစရှိသောအာရာမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ရောပိမဟရိတဋ္ဌာနေ-စိုက်ပျိုးအပ် စိမ်းစိုသော အရပ်၌၊ တာနိ ဝတ္ထူနိ-ထိုဥစ္စာရစသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ဆဋ္ဌေန္တိယာဝါ-ကိုယ်တိုင်စွန့်ပစ်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌာပေန္တိယာဝါ-သူတစ်ပါးကို စွန့်ပစ်စေ

သောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဌာနေ-၌၊ [ရောပိမဟရိတအရပ်၌-ဟူလို၊] နိသီဒိတ္တာ-၍၊ အန္တိမသော-ဖြင့်၊ ဥဒကံ-အရည်ကို၊ ပိဝိတ္တာ-၍၊ မတ္ထကစ္ဆိန္နံ-ဖြတ်အပ်သော အထက်ပိုင်းရှိသော၊ နာဠိကေရမ္မိ-အုန်းသီးကိုလည်း၊ ဆဒ္ဒေန္တိယာ, အာပတ္တိယေဝ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဥစ္စာရာဒိနိ-ကျင်ကြီးအစရှိသည်တို့ကို၊ ဟရိတေ-စိမ်းစိုသောအရပ်၌၊ ဆဒ္ဓနဝတ္ထုသို့-စွန့်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ပေ၊ဘိက္ခုနိယာပိ-၏လည်း၊ နိက္ခိတ္တဗီဇေ-ချအပ်သော မျိုးစေ့ရှိသော၊ ခေတ္တေ-လယ်၌၊ ယာဝ-လောက်၊ အဂ်ုရော-အညွှန့်သည်၊ နဥဋ္ဌဟတိ-မထသေး၊ ဝါ-မထွက်သေး၊ တာဝ-ထိုအညွှန့်မထွက်သေးမီ၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အဟရိတေ-မစိမ်းစိုသော အရပ်၌၊ ဒွိကဒုက္ကဋံ(ဟောတိ)။ ပန-ကား၊ တသ္မိံ-ထိုစိမ်းစိုသောအရပ်၌၊ အဟရိတသညာယ-မစိမ်းစိုသော အရပ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဆဒ္ဒေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဆဋ္ဌိတခေတ္တေဝါ-စွန့်ပစ်အပ်ပြီးသောလယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သာမိကေ-ဥစ္စာရှင်တို့ကို၊ အပလောကေတွာဝါ-ပန်ပြောမ၍သော်လည်းကောင်း၊ [ဥစ္စာရှင်တို့ကခိုင်းစေထားအပ်သော လယ်စောင့် ခြံစောင့်များကိုလည်း သာမိကဋ္ဌ သွင်းပါ။] ဆဒ္ဒေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (ဆဒ္ဒေန္တိနံ)စ၊ပေ၊ဣတိ-တည်း။ ။

နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ နစ္စဂီတသိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ နစ္စန္တိ-ကား၊ အန္တိမသော-ဖြင့်၊ မောရနစ္စမို-ဒေါင်းတို့၏ကခြင်းကိုလည်း၊ (ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယျ၌စပ်၊) ဂီတန္တိ-ကား၊ အန္တိမသော, ဓမ္မဘာဏကဂီတမို-တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သီချင်းသံ

ဆဋ္ဌိတခေတ္တေ။ ။ကောက်ပင်တို့ကို ရိတ်၍ ယူသွားပြီးရာလယ်ကို "ဆဋ္ဌိတခေတ္တေ"ဟု ဆိုသည်၊ ရိတ်ပြီးသော်လည်း နောက်ထပ် အတက်ထွက်ဦးမည်ဖြစ်၍ စောင့်ရှောက်ထားလျှင်ကား "ဆဋ္ဌိတ"မဟုတ်။

မောရနစ္စမို။ ။ပိသဒ္ဒါသည် ဂရဟာဇောတက၊ ဒေါင်းသတ္တဝါတို့၏ ကခြင်းသော်မှ နစ္စမည်သေး၏၊ ကခြေသည် သေသောက်ကြူးစသော လူတို့ ကခြင်း၏ နစ္စအမည်ရကြောင်းမှာ အထူးဆိုဖွယ်မလို-ဟု သမ္ဘာဝနာပြု၊ မောရသဒ္ဒါလည်း ကတတ်သော တိရစ္ဆာန်တို့၏ နိဒဿနနည်းသာတည်း၊ ထိုမောရမြင့် သုဝ(ကျီးသား)၊ မဂ္ဂဋ(မျောက်)၊ သပ္ပ(အလမ္ဘာယ်မြွေ)စသည်ကိုလည်း ယူ။ [နဋ္ဌာဒယော ဝါ နစ္စန္တု, သောဏာ ဝါ၊ အန္တိမသော မောရသုဝမဂ္ဂဋာဒယောပိ၊ သပ္ပမေတံ နစ္စမေဝ။]

ဓမ္မဘာဏကဂီတံပိ။ ။ဓမ္မံ+ဘဏန္တိ ဓမ္မဘာဏကာ-တရားဟောသူတို့၊ တေသံ+ဂီတံ ဓမ္မဘာဏကဂီတံ၊ တရားဟောသောအခါ သီချင်းသံပေါက်အောင် အသံရှည်ဆွဲ၍ ဟောအပ်သော တရားသီချင်း။ ပိသဒ္ဒါ သမ္ဘာဝနာဇောတက၊ "တရားတည်းဟူသော မွန်မြတ်သော အသံသော်မှ ဂီတအမည် ရသေး၏၊ ကခြေသည်တို့၏ သီချင်း, အရိယာတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ အခါ၌

ကိုလည်း၊ (သဝနာယ-နားထောင်ခြင်းငှာ၊ ဂစ္ဆေယျ)။ ဝါဒိတန္တိ-ကား၊ အန္တမသော, ဥဒကဘေရိဝါဒိတမ္ပိ-ရေစည်တီးသံကိုလည်း၊ (သဝနာယ ဂစ္ဆေယျ)။ ဒဿနာယာတိ-ကား၊ ဧတေသု-ဤနစ္စ, ဂီတ, ဝါဒိတတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုကို၊ ဒဿနာယ-ကြည့်ရှုခြင်းငှာ၊ (တစ်နည်း) ဒဿနာယ-ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းငှာ၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-၏။ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋ(ဟောတိ)။ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဌိတာ-တည်သော ရဟန်းမသည်၊ ပဿတိဝါ-ကြည့်မူလည်း ကြည့်၏၊ သုဏာတိ ဝါ-နားထောင်မူလည်း နားထောင်၏။ (တတ္ထ-ထိုအရပ်၌) ဧကပ္ပယောဂေ-တစ်ကြိမ်သော ပယောဂ၌၊ ဧကာ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ တံတံဒိသံ-ထိုထိုအရပ်ကို၊ သြလောကေန္တိယာ-ကြည့်သောရဟန်းမ၏။ ပယောဂေ ပယောဂေ-၌၊ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ နစ္စာဒီနိ-ကခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒဿနာယ-ငှာ၊ ဂမနဝတ္ထုသို့-သွားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ။

သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ တာနိ ဝတ္ထူနိ-ထိုနစ္စ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ကရောန္တိယာ-ပြုသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အညံ-အခြားသူကို၊ အာဏာပေန္တိယာဝါ-စေခိုင်းသူမူလည်းဖြစ်သော၊ စေတိယဿ-စေတီအား၊ ဥပဟာရံ-ပူဇော်ခြင်းကို၊ ဒေထ-ပေးကုန်လော့၊ ဣတိ ဤဒိသေန-သော၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်ဖြင့်၊

သာဓုကီဠနသဘင် ကျင်းပရာဝယ် ရတနာသုံးပါးဂုဏ်နှင့်စပ်၍ စီကုံးအပ်သော သီချင်းတို့၏ ဂီတအမည်ရကြောင်းမှာ အထူးဆိုဖွယ် မလိုတော့ပါ"ဟူလို ။ [သီချင်းအသွားအတိုင်း ပြုလုပ်အပ်သော ဒန္ဓဂီတ (သွားသီချင်းသံ), သီချင်းမဆိုမီ ရှေးဦးစွာ အသံမပီသသော သြကူဇနေ (ငြီးသံ) တို့လည်း ဂီတတွင် ပါဝင်ကြသတတ်။]

မှတ်ချက်။ ။တရားတော်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဂီတသံပေါက်အောင် ရွတ်ဆိုလျှင် နားမထောင်အပ်၊ ရွတ်ဆိုခြင်းငှာလည်း မအပ်၊ ပို့, ကဗျာ လက်ာ တေးထပ် ဒွေးချိုး စသော ဂီတမျိုးပင် ဖြစ်သော်လည်း တရားသဘောပါအောင် ရေးထားလျှင် နားထောင်အပ်၏၊ သို့ရာဝယ် ရဟန်းများ ကိုယ်တိုင်ကား ဂီတဆိုသလို အသံ အတို အရှည်ဆွဲ၍ မဆိုကောင်းဟု မှတ်ပါ။

ဥဒကဘေရိဝါဒိတံပိ။ ။ဤ ပိကား ဂရဟာဇောတက၊ "ရေထည့်ရာ စည်ကို တီးသော အသံသော်မှ ဝါဒိတ မည်သေး၏၊ ညှို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော စောင်းစသော တူရိယာတို့ကို တီးသံ၏ ဝါဒိတအမည်ရကြောင်းမှာ ဆိုဖွယ်မလို"ဟူလို။ [ဝါဒိတန္တိ-တန္တိဗဒ္ဓါဒိဝါဒနီယဘဏ္ဍဝါဒိတံ ဝါ ဟောတု, ကုတဘေရိဝါဒိတံ ဝါ (အိုးစည်တီးသံ)၊ အန္တမသော ဥဒကဘေရိဝါဒိတံပိ၊ သဗ္ဗ မေဝေတံ ဝါဒိတမေဝ။]

ဒဿနာယ။ ။စက္ခုဝိညာဏ်စသော ဝိညာဏ် ၅ ပါးလုံး၏ ကိစ္စသည် သိမြင်ခြင်းသဘော ရှိရကား ဝိညာဏ် ၅ ပါးလုံး၏ ကိစ္စကို "ဒဿန"ဟု ဆိုနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဒဿနာယဝယ် နားထောင်ခြင်းကြီယာလည်း ပါဝင်သည်ဟု မှတ်ပါ။ တစ်နည်း-"ဒဿနဉ္စ+သဝနဉ္စ ဒဿန"ဟု ဝိရူပေကသေသ်ပြု၍ "ဒဿနာယ-ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းငှာ"ဟု ပေးပါ။

ဘဏ္ဍန္တိယာဝါ-ပြောသူမူလည်းဖြစ်သော၊ [ဘုရားရှေ့၌ အက သီဆို တီးမှုတ်မှုကို ခိုင်းသည်ကိုပင် "ဥပဟာရံ ဒေထ"ဟု ခိုင်းခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ပရိယာယ်ဖြင့် ခိုင်းခြင်းဟု ဆိုသည်၊] စေတိယသ-အား၊ ဥပဟာရံ-ကို၊ ကရောမ-ပြုလိုပါကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သော်၊ သာဓူတိ-ကောင်းပြီဟူ၍၊ သမ္ဘဋ္ဌိဏ္ဍန္တိယာဝါ-လက်ခံသူမူလည်းဖြစ်သော်၊ (ဘိက္ခုနီယာစ-၏လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-ပင်တည်း၊ ဣတိ-ဤစကားကို၊ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံတို့၌၊ [ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း, သူတစ်ပါးကို စေခိုင်းခြင်း, ပရိယာယ်ပြောခြင်းတို့၌-ဟူလို၊] ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏ စေတိယသ-အား၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ဆည်းကပ်ခြင်းကို၊ ကရောမ-ပြုလိုပါကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သော်၊ ဥပဋ္ဌာနကရဏံ နာမ-ဆည်းကပ်မှုကို ပြုခြင်းမည်သည်၊ သုန္ဒရံ-ကောင်း၏၊ ဣတိ ဤဒိသံ-သော၊ ပရိယာယံ-ကို၊ ဘဏ္ဍန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ [ဥပဋ္ဌာနဟူသည် ဘုရားအနီး၌ ပြုစု တည်နေခြင်း(ဆည်းကပ်ခြင်း)ဖြစ်သောကြောင့် "ကောင်း၏"ဟု ဆိုကောင်းသည်-ဟူလို၊] အာရာမေ-အာရာမ်၌၊ ဝါ-မိမိကျောင်း၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ပဿန္တိယာဝါ-ကြည့်သည်မူလည်း

စေတိယသ။ ။"စေတီတော်ကို နစ္စ ဂီတ ဝါဒိတတို့ဖြင့် ပူဇော်ပါရစေ"ဟု လူတို့ကလျှောက်လာလျှင် "အင်း-ကောင်းသားပဲ"ဟု သဘောတူ လက်မခံရ၊ လက်ခံလျှင် ဘိက္ခုနီတို့မှာ ပါစိတ်, ဘိက္ခုတို့မှာ ဒုက္ကဋ်၊ ဤစကားအရ "ကပွဲသဘင်ဖြင့် ဘုရားပွဲလုပ်ဖို့ရန် ကိုယ်တိုင် ကြိုးစားမှု, လူတို့အား စီမံမှုကို မပြုကောင်း"ဟု မှတ်ပါ။

သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု။ ။သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ "နစ္စံ၊ပေ၊ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယ္ယ"ဟု နစ္စစသည်တို့ကို ကြည့်ရှုနားထောင်ဖို့ရန် သွားသူသာ အာပတ်ဟု ပညတ်တော်မူ၏၊ ထိုနစ္စစသည်တို့ကို ကိုယ်တိုင်ပြုသူ, အပြုခိုင်းသူမှာ အာပတ်ဟု ပညတ်တော်မမူအပ်ချေ၊ သို့ပါလျက် "သယံ ဘာနိ ဝတ္ထုနိ ကရောန္တိယာ"စသော စကားကို အဘယ်မှ ရ၍ ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ"ဟု မိန့်သည်၊ မဟာအဋ္ဌကထာစသော အဋ္ဌကထာအားလုံးတို့၌ပင် တည်ကြည်တည်ကြည်း ဆိုထားသောကြောင့် ထိုအဋ္ဌကထာတို့မှ ရသဖြင့် ဆိုအပ်ပါသည်-ဟူလို။

အာရာမေ ဌတွာ။ ။"ဌတွာ-ရပ်၍"ဟူသော စကားသည် နိဒဿန(ဌာနကြိယာတစ်ခုကိုသာ ညွှန်ပြသော)နည်းတည်း၊ ထိုင်၍, လည်းလျှောင်း၍, စကြိသွား၍ ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းများကိုလည်း "ဌတွာ ပဿန္တိယာ ဝါ သုဏန္တိယာ ဝါ"၌ သွင်းယူရသည်။ [အာရာမေ ဌတွာတိ ဣဒံ နိဒဿနမတ္တံ, သေသဣရိယာပထေဟိ ယုတ္တာယ ပဿန္တိယာပိ အနာပတ္တိယာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ။]

အခြားကျောင်းတို့သို့ကား။ ။"ကျောင်း၌ တည်၍ ကြည့်လျှင် အနာပတ္တိ"ဟု ဆိုသော်လည်း တခြားကျောင်းတိုက်သို့ကား အကြည့် မသွားကောင်း။ [ပဿိဿာမိတိ ဝိဟာရတော ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တိယာ အာပတ္တိယေव-ဋီကာသစ်၊ ဤစကားလည်း "ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယ္ယ"ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် အညီပင်တည်း။]

ဖြစ်သော၊ သုဏာန္တိယာဝါ-နားထောင်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနိယာ-၏လည်းကောင်း၊) တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ အတ္တနော-၏၊ ဌိတောကာသံ-တည်ရာအရပ်သို့၊ အာဂန္ဓာ-လာ၍၊ ပယောဇိတံ-ယှဉ်စေအပ်သော နစ္စ စသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌိပထံ-ရှေးရှုဖြစ်သောလမ်းကို၊ ဝါ-ခရီးရင်ဆိုင်၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-သွားစဉ်၊ [ကိုယ့်ကိစ္စနှင့် သွားစဉ်-ဟူလို၊] သမ္မုခီဘူတံ-မျက်မှောက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော နစ္စ စသည်ကိုလည်းကောင်း၊ (ပဿန္တိယာဝါ သုဏန္တိယာဝါ, ဘိက္ခုနိယာ-၏လည်းကောင်း၊) သလာကဘတ္တာဒိကေ-သလာကဘတ်ကို ခံယူခြင်း အစရှိသော၊ ကရဏီယေ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ သတိ-သော်၊ ဂန္ဓာ-၍လည်းကောင်း၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ သမဇ္ဇဿန်-ပွဲသဘင်ရှိရာအရပ်သို့၊ ပဝိသိတွာပိဝါ-ဝင်ပြေး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပဿန္တိယာဝါ သုဏန္တိယာဝါ (ဘိက္ခုနိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ပဿန္တိနံ ဝါ သုဏန္တိနံ ဝါ, ဘိက္ခုနိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ နစ္စာဒီနံ-နစ္စအစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရတာ-တစ်ပါးပါး၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာ-ကို၊ အညတြ-၍၊ ဂမနံ-သွားခြင်းလည်းကောင်း၊ ဒဿနံဝါ-ကြည့်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ သဝနံဝါ-နားထောင်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ တီဏိ၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ပဌမော-သော၊ လသုနဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၁။ **ရတ္တန္ဓကာရ သိက္ခာပုဒ်** အန္ဓကာရဝဂ္ဂသ-၏၊ ပဌမေ-၌၊ ရတ္တန္ဓကာရေတိ-ကား၊ ရတ္တိ အန္ဓကာရေ - ညဉ့်မှောင်မိုက် အခါ၌၊ အပ္ပဒီပေတိ-ကား၊ ပဒ္ဓေါတစန္ဒသူရိယအဂ္ဂိသု-ဆီမီးရောင်, လရောင်, နေရောင်, မီးဖိုမှ မီးရောင်တို့တွင်၊ ဧကေကေနာပိ-တစ်ခုခုသော အရောင်ဖြင့်လည်း၊ အနောဘာသိတေ-မထွန်းလင်းအပ်သော အရပ်၌၊ ပုရိသေနာတိ-ကား၊ သန္တိဋ္ဌတုံ-အတူတကွ တည်နေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သလ္လပိတုံစ-အတူတကွ စကားပြောခြင်း

ရတ္တိအန္ဓကာရေ။ ။ရတ္တိယာ-ညဉ့်အခါ၌၊+အန္ဓကာရော-အမှောင်တည်း၊ [ပကတိစကားကို ကန်းအောင်ပြုတတ်သောကြောင့် အမှောင်ကို "အန္ဓံ+ကရောတီတိ အန္ဓကာရော"ဟု ဆိုသည်။] ရတ္တန္ဓကာရသဒ္ဒါသည် ညဉ့်အမှောင်ကို ညွှန်ပြသော နိဒဿနနည်းပြတည်း၊ နေ့အခါပင်ဖြစ်သော်လည်း ချောင်ကျခြင်း စသည်ကြောင့် မှောင်နေလျှင် ရတ္တန္ဓကာရ၌ သွင်းရမည်၊ ထို့ကြောင့် အပ္ပဒီပေအရ၌ နေရောင်ကိုပါ ဖွင့်ပြသည်။

အပ္ပဒီပေ။ ။ဒီပ, ပဒီပ, ပဒ္ဓေါတတို့သည် ဆီ စသည်ကြောင့် မီးစာ၌ တောက်နေသော ဆီမီး ဓာတ်မီးတို့ကို ဟော၏။ ပဒီပကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ ပြသည်၊ နေရောင်, လရောင်, မီးဖိုမှ မီးရောင်များကိုလည်း ယူပါ။ ထို့ကြောင့် "ပဒ္ဓေါတ၊ပေ၊အနောဘာသိတေ"ဟု ဖွင့်သည်ဟု ပါစိတ္တာဒီယောဇနာ ဆိုသည်။

ဌာလည်းကောင်း၊ ဝိညုနာ-တတ်သိ နားလည်သော၊ မနုဿပုရိသေန-လူယောက်ျားနှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ သန္ဓိဋ္ဌေယျ ဝါတိ-ကား၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌိတမတ္တာယ-ရပ်တည်ကာမျှဖြစ်သော ရဟန်းမ၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ သလ္လပေယ္ယာတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထိုဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌတ္တာ-တည်၍၊ ဂေဟသိတကထံ-အိမ်၌ မှီသော စကားကို၊ ကထေန္တိယာပိ-ပြောသောရဟန်းမ၏လည်း၊ ပါစိတ္တိယမေव-ပင်တည်း။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဧဝံ-ဤသို့(ယောက်ျားနှင့်အတူ)၊ သန္ဓိဋ္ဌနဝတ္ထုသို့-အနီး၌ တည်နေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဇဟိတ္တာ-စွန့်၍လည်းကောင်း၊ ယက္ခာဒိနံ-တို့၏၊ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတ္တာပိ-မစွန့်ဘဲလည်းကောင်း၊ သန္ဓိဋ္ဌန္တိယာ-အနီး၌ တည်နေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သလ္လပန္တိယာဝါ-အတူတကွ စကားပြောသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနိယာ-၏၊) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝိညုံ-တတ်သိနားလည်သော၊ ဒုတိယံ-အဖော်ကို၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ကရောန္တိယာ-ပြုသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အရဟောပေက္ခာယ-ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်သို့ မရှင့်သည်ဖြစ်၍၊ (ဧဝံ, ကရောန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အညဝိဟိတာယ-တစ်ပါးသော အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဧဝံ, ကရောန္တိယာ)၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (ဧဝံ ကရောန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ရတ္တန္ဓကာရတာ-ညဉ့်မှောင်မိုက်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌာနံ ဝါ-ရပ်တည်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ သလ္လပနံ ဝါ-စကားပြောခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ သဟာယာ ဘာဝေါ-အဖော်၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ရဟောပေက္ခတာ-ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်ကို ရှင့်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ။ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ ဝဇ္ဇီဗျောကာသ သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ ပရိစ္ဆန္နေ ဩကာသေတိ-ကား၊ ကုဋ္ဌာဒီသုနံရံ အစရှိသော အကာတို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အကာဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နေ-ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ (ဩကာသေ-အရပ်၌၊) ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဣဒမေဝ-ဤပဋိစ္ဆန္နေ ဩကာသေဟူသော ပုဒ်သည်သာ၊ နာနံ-ထူး၏။ [အခ္ခရာစာအုပ်များ၌ "နာနတ္တံ"ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ "နာနတ္တံ-ထူးသော အနက်ရှိ၏"ဟု ရှိလျှင် တော်သေး၏။]

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ အလ္လောကာသ သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ အလ္လောကာသေတိ-အလ္လောကာသေဟူသော ပုဒ်သည်၊ နာနံ-၏၊ ဥဘယတ္ထာပိ-၂ ပါးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပဌမသဒိသမေဝ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်နှင့် တူသည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄။ ဒုတိယိကဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ ရထိကာယာတိ-ကား၊ ရထာ-ရထား လမ်းမ၌၊ [ရထသ + ဟိတာ ရစ္ဆာ (ယ ပစ္စည်း)၊ ရထိကာ၌ကား ဣကပစ္စည်း၊ တစ်နည်း "ရထိယာ" ရှိ၏၊ ဣယပစ္စည်း၊] ဗျူဟေတိ-ကား၊ အနိဝိဒ္ဓရစ္ဆာယ်-ထုတ်ချင်းမဖောက်အပ်သော လမ်းအတိုင်း၊ သိယ်ာတကေတိ-ကား၊ စစ္စရေ-လမ်းဆုံလမ်းခွ၌၊ နိကဏ္ဏိကံ ဝါ ဇပ္ပေယျာတိ-ကား၊ [ကဏ္ဏသ+သမီပံ နိကဏ္ဏံ၊ နိကဏ္ဏံယေဝ နိကဏ္ဏိကံ၊] ကဏ္ဏမူလေ-နား၏အနီး၌၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော စကားကို၊ ဇပ္ပေယျ-ပြောဆိုအံ့၊ ဥယျောဇေယျာတိ-ကား၊ အနာစာရံ-မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို၊ စရိတုကာမတာယ-ကျင့်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ တံ-သည်၊ ဂစ္ဆ-တော့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒုတိယိကံ-အဖော်မကို၊ ဥယျောဇေယျ-ပြန်လွှတ်အံ့၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ [ဟတ္ထပါသ်၌ ရပ်တည်သောနည်း၊] တာဝ-ဥယျောဇနမှ ရှေးဦးစွာ၊ သန္တိဋ္ဌနာဒီသု-သန္တိဋ္ဌနအစရှိသည်တို့၌၊ တီဏိ-၃ ချက်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ)၊ ပန-ကား၊ ဥယျောဇေန္တိယာ-ပြန်လွှတ်သောရဟန်းမ၏၊ ဥယျောဇနေစ-ပြန်လွှတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါသဝိဇဟနေစ-ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ပြန်လွှတ်အပ်သော ရဟန်းမက မိမိ၏ ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ခြင်း၊) ဒုက္ကဋံ၊ ဟတ္ထပါသေ-ကို၊ ဝိဇဟိတေ-စွန့်အပ်ပြီးသော်၊ ပါစိတ္တိယံ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေါ၊ပညတ္တံ၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပုရိမတ္တယသဒိသမေဝ-ရှေ့သိက္ခာပုဒ် ၃ ပါးအပေါင်းနှင့်တူသည်သာ၊ ပန-အထူးကား၊ အနာပတ္တိယံ-၌၊ နှ အနာစာရံ၊ပေ၊ ဥယျောဇေတိတိ-ဟူသော၊ ဇတ္တုကံ-ဤမျှလောက်သော စကားသည်၊ အဓိကံ-ပိုလွန်၏၊ [အနာစာရံ-ကို၊ နှ စရိတုကာမာ-မကျင့်လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကရဏီယေ-ပြုဖွယ်သည်၊ သတိ-သော်၊ ဒုတိယိကံ-အဖော်မဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနိံ-ကို၊ ဥယျောဇေတိ-ပြန်လွှတ်၏။] ဣတိ-တည်း။ ။

စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ အနာပုစ္ဆာပဂ္ဂမနသိက္ခာပုဒ် ပဉ္စမေ-၌၊ ပုရေဘတ္တန္တိ-ကား၊ အရုဏုဂ္ဂံ-အရုဏ်တက်ချိန်ကို၊ [ဥဂ္ဂစ္ဆတိ+ဘတ္တာတိ ဥဂ္ဂေါ၊ အရုဏသ+ဥဂ္ဂေါ အရုဏုဂ္ဂေါ၊ တခ္ခိုစာအုပ်များ၌ "အရုဏုဂ္ဂမနံ"ဟုလည်းကောင်း, "အရုဏုဂ္ဂမံ"ဟုလည်းကောင်း ရှိ၏။] ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊ ယာဝမဇ္ဈန္ဟိကံ-မွန်းတည့်ချိန်တိုင်အောင်၊ အာသနေတိ-ကား၊ ပလ္လင်္ကသ-ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်၏၊

အာသနေ။ ။[အသီဒန္တိ ဘတ္တာတိ အာသနံ၊] အခြားနေရာ၌ အာသနဆိုလျှင် မဗွ ပီဋ္ဌစသည်ကို ယူသော်လည်း ဤနေရာ၌ တင်ပလ္လင်ဖွဲ့ခွေ၍ ထိုင်နေရာ အရပ်သာမည်ကို ယူပါဟု သိစေလို၍ "ပလ္လင်္ကသ သြကာသဘူတေ"ဟု ဖွင့်။ [ဥိရုဗဒ္ဓါသနသ-ပေါင်တို့ကို ဖွဲ့ခွေ၍ ထိုင်နေခြင်း၏ + သြကာသဘူတေ ဌာနေ။]

ဩကာသဘူတေ-တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော အရပ်၌၊ သာမိကေ အနာပုဏ္ဏာတိ-ကား၊ တသ္မိံ ကုလေ-ထိုအမျိုး၌၊ ဝါ-ထိုအိမ်၌၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဝိညုံ-တတ်သိနားလည်သော၊ မနုဿံ-ကို၊ အနာပုဏ္ဏာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ပဏ္ဏမေယျာတိ ဧတ္ထ-ဤပါဠိ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဆန္ဒဿ-အမိုး၏။ အန္တော-အတွင်း၌၊ နိသီဒိတ္တာ-ထိုင်ပြီး၍၊ အနောဝဿကံ-မိုးမစွတ်အပ်သောအရပ်ကို၊(အတိက္ကာမေန္တိယာ-လွန်စေသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) အလ္လောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ ဥပစာရံ-၁၂ တောင်ဥပစာကို၊ [ဒ္ဝါဒသဟတ္ထပ္ပမာဏံ ပဒေသံ၊] အတိက္ကာမေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ပဌမပါဒေ-၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယေ-ဒုတိယခြေလှမ်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊အနာပုဏ္ဏာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ပဏ္ဏမနဝတ္ထုသို့-ဖဲသွားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ပေ၊ပလ္လင်္ကသ-ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်၏၊ အနောကာသဘူတေ-တည်ရာ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော အရပ်၌၊ [တင်ပလ္လင်မခွေလောက်သော အရပ်၌-ဟူလို၊] ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အာပုစ္ဆိတေ-ပန်ပြောအပ်ပြီးသော သာမိက၌၊ အနာပုစ္ဆိတသညာယ-မပန်ပြောအပ်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဏ္ဏမန္တိယာစေဝ-၏လည်းကောင်း၊) ဝေမတိကာယ-၍၊ (ပဏ္ဏမန္တိယာစ-၏လည်းကောင်း၊) တထာ-ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်တည်း၊ ပန-ကား၊ (အာပုစ္ဆိတေ-၌၊) အာပုစ္ဆိတသညာယ-၍၊ (ပဏ္ဏမန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အသံဟာရိမေ-ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည် မဟုတ်သောနေရာ၌၊ (နိသီဒိတ္တာ အနာပုစ္ဆာ ပဏ္ဏမန္တိယာ)၊ ဂိလာနာယ-ဂိလာနဖြစ်၍၊ (အနာပုစ္ဆာ ပဏ္ဏမန္တိယာ)၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (အနာပုစ္ဆာ ပဏ္ဏမန္တိယာ)၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (အနာပုစ္ဆာ ပဏ္ဏမန္တိနံ)စ-အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပုရေဘတ္တတာ-ပုရေဘတ္တ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အန္တရယရေ-၌၊ နိသဇ္ဇာ-ထိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ နိသဇ္ဇာသနဿ (နိသဇ္ဇ+အာသနဿ)-ထိုင်ရာဖြစ်သော နေရာ၏၊ ပလ္လင်္ကာသတာ-ထက်ဝယ် တင်ပလ္လင် ဖွဲ့ခွေလောက်သော အရပ်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာ-ကို၊ [အသံဟာရိမေ, ဂိလာနာယ စသည်ဖြင့် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သောအကြောင်းကို-ဟူလို၊] အညတြ, အနာပုစ္ဆနံ-လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒါတိက္ကမော-ဆိုအပ်ပြီးသော အပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ [အနောဝဿက သို့မဟုတ် ဥပစာရကို လွန်ခြင်း-ဟူလို၊] ဣတိ ဣမာနိ ပဏ္ဏ၊ပေ၊ဣတိ-တည်။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဆန္ဒဿ၊ပေ၊ ပါစိတ္တိယံ။ ။အိမ်အတွင်း၌ အမိုးရှိသော နေရာဝယ် ထိုင်ပြီးမှ ထသွားလျှင် မိုးမစွတ်အပ်သော အရပ်သို့ ရောက်သောအခါ ပဌမခြေလှမ်း ဒုက္ကဋ်, ဒုတိယခြေလှမ်း ပါစိတ်၊ **အိမ်၏** အမိုးမပါသော လွင်ပြင်(ကပြင်)၌ ထိုင်ပြီး၍ ထသွားလျှင် ထိုင်ရာအရပ်မှ ၁၂ တောင် ဥပစာကို လွန်သောအခါ ပဌမခြေလှမ်း ဒုက္ကဋ်, ဒုတိယခြေလှန်း ပါစိတ်-ဟူလို။

၆။ အနာပုစ္ဆာ အဘိနိသီဒနသိက္ခာပုဒ် ဆဌေ-၌၊ ပစ္ဆာဘတ္တန္တိ-ကား၊ မဗ္ဗန္ဒိကေ-မွန်းတည့်အချိန်သည်၊ ဝိတိဝတ္တေ - လွန်ပြီးလတ်သော်၊ သူရိယသ-၏၊ ယာဝအတ္ထင်္ဂတာ-ဝင်ရောကာလတိုင်အောင်၊ အဘိနိသီဒေယ္ယဝါတိအာဒိမှ-ပါဠိရပ်၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ၉ဝ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ နိသီဒိတ္တာ-ထိုင်ပြီး၍၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-သွားသောရဟန်းမ၏၊ ဧကာ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အနိသီဒိတ္တာ-မထိုင်မူ၍၊ နိပဇ္ဇိတ္တာဝ-လျောင်းပြီး၍သာလျှင်၊ ဂစ္ဆန္တိယာပိ-၏လည်း၊ ဧကာ (အာပတ္တိ ဟောတိ)၊ နိသီဒိတ္တာ-၍၊ နိပဇ္ဇန္တိယာ-လျောင်းလတ်သော်၊ ဝါ-လျောင်းပြီး၍၊ (ဂစ္ဆန္တိယာ-သွားသောရဟန်းမ၏၊) [ထိုင်ရုံ လျောင်းရုံဖြင့် အာပတ်မသင့်၍ "ဂစ္ဆန္တိယာ"ဟု ထည့်ရသည်၊] ဒွေ(အာပတ္တိယော ဟောန္တိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊အာသနေ-နေရာ၌၊ အဘိနိသီဒနဝတ္ထုသို့-ထိုင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ပဌမသဒိသမေव-ပဌမသိက္ခာပုဒ်နှင့်တူသည်သာ၊ ပန-အထူးကား၊ တတ္ထ-ထိုပဌမသိက္ခာပုဒ်၌၊ အသံဟာရိမေ-မပြောင်းရွှေ့အပ်သောအရပ်၌၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ) ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဓုဝပညတ္တေ-အမြဲခင်းထားအပ်သော အရပ်၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ [ဘိက္ခုနီနံ အတ္ထာယ နိစ္စပညတ္တေ၊] ဣတိ-တည်း။ ။ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ အနာပုစ္ဆာ သန္ထရဏသိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ- ၌၊ ဝိကာလေတိ- ကား၊ သူရိယေ- သည်၊ အတ္ထင်္ဂတေ - ဝင်ပြီးလတ်သော်၊ သေယျန္တိ- ကား၊ အန္ဓကာရော-အားဖြင့်၊ ပဏ္ဏသန္ထာရမ္ပိ-သစ်ရွက်အခင်းကိုမူလည်း၊ [သန္ထရိတ္တာဝါ သန္ထရာပေတ္တာဝါ၌ စပ်၊] သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဆဋ္ဌသဒိသမေဝ-ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်နှင့် တူသည်သာ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပေ၊ ဝိကာလေ-အချိန်မဲ့ အခါမဲ့၌၊ ကုလာနိ-အိမ်တို့သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-၍၊ သာမိကေ-အိမ်ရှင်တို့ကို၊ အနာပုစ္ဆိတ္တာ-၍၊ သေယျ-အိပ်ရာနေရာအခင်းကို၊ သန္ထရိတ္တာ-ခင်း၍၊ပေ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-၌၊ အနာပတ္တိယံ-၌၊ ဓုဝပညတ္တံ နာမ-အမြဲခင်းထားအပ်သော နေရာမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၈။ ပရံ ဥဗ္ဗာဟနကသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ-၌၊ ဒုဂ္ဂဟိတေန ဒုပမာရိတေနာတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြောအပ်ပြီ၊ တတော-ထိုပြောဆိုအပ်သော စကားမှ၊ အညထာ-တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဂဟိတေနစ-ယူအပ်သော စကားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပမာရိတေနစ-မှတ်သားအပ်သောစကားဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ဥဗ္ဗာဟေယျ၌စပ်၊] ပရန္တိ-ကား၊ အယျေ-အရှင်မ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ အယျံ-အရှင်မကြီးကို၊ သက္ကစ္စံ-ရိုရိုသေသေ၊ နဥပဗ္ဗဟာမိ ကိရ- မလုပ်ကျွေးဘူးတဲ့၊ ဣတိ အာဒိနာ - သော၊

နယေန-ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နံ-ရဟန်းမကို၊ ဥဒ္ဓာပေန္တိယာ-ကဲ့ရဲ့စေသော ရဟန်းမ၏၊ ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ (ဣဒံသိက္ခာပဒံ)။ပေ၊အနုပသမ္ပန္နာယ-သိက္ခာမာန်သာမဏေမ ၌၊ (သိက္ခာမာန်သာမဏေမကို ကဲ့ရဲ့စေရာ၊) တိကဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ဥဒ္ဓာပေန္တိနံ) ယေဝ-တို့၏သာလျှင်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဒုဋ္ဌဟိတတာ စ-မကောင်းသဖြင့် မှတ်ယူအာပ်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓာပနံ-ကဲ့ရဲ့စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ယံ-အကြင်သူမကို၊ ဥဒ္ဓာပေတိ-၏၊ တဿာ-ထိုသူမ၏၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-ရဟန်းမ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ တီဏိ၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။

အဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၉။ ပရံ အဘိသပန သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ အဘိသပေယ္ယာတိ-ကား၊ သပထံ-ကျိန်ဆဲမှုကို၊ ဥပပဇ္ဇာမိ-ဖြစ်ရပါစေသား၊ နိရယေ-၌၊ ဥပပဇ္ဇတု-ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ (ဖြစ်ပါစေဟယ်)၊ ဣဏ္ဍတိ ဧဝမာဒီနိ-ဤသို့အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝဒမာနာ-ပြောသော ရဟန်းမသည်၊ နိရယေန-ဖြင့်၊ အဘိသပတိ နာမ-ကျိန်သည် မည်၏၊ အဣ္ဌောသတိ-ဆဲရေးသည် မည်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဂိဟိနိ-လူဝတ်ကြောင်မသည်၊ ဟောမိ-ဖြစ်ရပါစေသား၊ ဂိဟိနီ, ဟောတု-ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ဝါ-ဟယ်၊ ဣတိ ဧဝမာဒီနိ-တို့ကို၊ ဝဒမာနာ-သည်၊ ဗြဟ္မစရိယေန-ဖြင့်၊ (အဘိသပတိ နာမ)။ ပေ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ-လူသာမဏေမ၌၊ ဝါ-လူ သာမဏေကို ကျိန်ဆဲရာ၌၊ တိကဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ တိရစ္ဆာနယောနိယာဝါ-တိရစ္ဆာန်မျိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပေတ္တိဝိသယေနဝါ-ပြိတ္တာမျိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မနုဿဒေါဘဂ္ဂေန ဝါ-လူ၏ မကောင်းသော ကံရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊အဘိသပနေ-ကြောင့်၊ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ အတ္ထဓမ္မာနုသာသနီပုရေက္ခာရာနံ-အနက်ကို ရှေးရှုခြင်းရှိကုန်, ပါဠိကို ရှေးရှုခြင်းရှိကုန်, ဆုံးမမှုကို ရှေးရှုခြင်းရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊ (ဝဒန္တိနံ-ကုန်သော ရဟန်းမတို့၏လည်းကောင်း၊)[အတ္ထပုရေက္ခာရစသည်တို့က ကျိန်ဆဲမှု မဟုတ်သောကြောင့် "ဝဒန္တိနံ"ဟု ထည့်သည်၊] ဥမ္မတ္တိကာနံ, (အဘိသပန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ နိရယဗြဟ္မစရိယေဟိ-ဝေ၊ မြတ်သောအကျင့်တို့ဖြင့်၊ အဘိသပနံ-ကျိန်ဆဲခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-ရဟန်းမ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အတ္ထဓမ္မပုရေက္ခာရာဒီနံ-အတ္ထပုရေက္ခာရ, ဓမ္မပုရေက္ခာရ အစရှိသည်တို့၏၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဒေါဘဂ္ဂေန၊ ။ဒုဘဂသ-ဘုန်းကံမရှိသူ၏+ဘာဝေါ ဒေါဘဂ္ဂံ၊ မှက်စိကန်းခြင်း, ခြေလက် ကောက်ခြင်း စသည်ဖြင့် ရုပ်အဆင်း ယွက်ခြင်းတည်း။ [ကာဏာ ဟောမိ, ကုဏီ ဟောမိ၊ပေ၊ အာဒိနာ မနုဿဝိရူပဘာဝေန။]

၁၀။ ရောဒနသိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ ဝဓိတ္တာတိ-ကား၊ ဟတ္ထာဒီဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဟရိတ္တာ-ပုတ်ခတ်၍၊ [ရောဒေယျ၌စပ်၊] ဥဘယ်-ဝဓန, ရောဒန ၂ ပါးစုံကို၊ ဂါရော၌ယာဝ-ပြုသော ရဟန်းမ၏သာ၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ ကေဝလံ-ငိုခြင်းမဖက် သက်သက်၊ ဝဓ၌ယာ ဝါ-ပုတ်ခတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ကေဝလံ-ပုတ်ခတ်ခြင်းမဖက် သက်သက်၊) ရောဒ၌ယာ ဝါ-ငိုသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနိယာ-၏။) ဒုက္ကဋမေဝ-သာတည်း၊ ဥတိရောဂဘောဂဗျသနေဟိ-ဥတိဗျသန, ရောဂဗျသန, ဘောဂဗျသနတို့သည်၊ ဖုဋ္ဌာယ-တွေ့ထိနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ကေဝလံ-ပုတ်ခတ်ခြင်းမဖက်သက်သက်၊ ရောဒ၌ယာဧေ-ငိုသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ နှ ဝဓ၌ယာ-မပုတ်ခတ်သောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ဝဓိတ္တာ-ပုတ်ခတ်၍၊ ရောဒ၌ယာနံစ)။ပေ။ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ဝဓနဿေဝ-ပုတ်ခတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ရောဒနဿ-ငိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ ဒွေ၊ပေ၊ဣတိ-တည်း။ ။ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဒုတိယော-သော၊ အဋ္ဌကာရဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၁။ နဂ္ဂသိက္ခာပုဒ် နဂ္ဂဝဂ္ဂသ-နဂ္ဂဝဂ်၏၊ ပဌမေ-၌၊ နဂ္ဂါတိ-ကား၊ အနိဝတ္ထာ ဝါ-ခါးဝတ်သော်လည်း မရှိဘဲ၊ အပါရုတာဝါ-ကိုယ်ရုံသော်လည်း မရှိဘဲ၊ [နဟာယေယျ၌စပ်၊] ဟိ-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ နဟာယန္တိယာ-ရေချိုးသော ရဟန်းမ၏၊ သဗ္ဗပဌယောဂေသု-တို့၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ နဟာနပရိယောသာနေ-ရေချိုးခြင်း၏အဆုံး၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-အဝတ်မဆည်း အချည်းနှီး၊ နှာယနဝတ္ထုသို့-ရေချိုးခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဥဒကသာဋိကစီဝရေ-ရေသနုပ်သင်္ကန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ အစ္ဆိန္နေ ဝါ-လုယူအပ်သော်လည်းကောင်း၊ နဋ္ဌေ ဝါ-ပျောက်ပျက်သော်လည်းကောင်း၊ မဟဋ္ဌ-မျှားသော အဖုံးရှိသော၊ ဝါ-အဖုံးမျှားစွာ ထိုက်တန်သော၊ ဣဒံ-ဤ ရေသနုပ်သင်္ကန်းကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ စောရာပိ-ခိုးသူတို့သည်လည်း၊ ဟရေယ္ယုံ-ဆောင်ယူကုန်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဧဝရူပါသု-ကုန်သော၊ အာပဒါသုဝါ-တို့ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ နှာယန္တိယာ-အဝတ်မဆည်း အချည်းနှီး ရေချိုးသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (နှာယန္တိနံ)စ, အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ နဂ္ဂတာ-အဝတ်မဆည်း အချည်းနှီး၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာ

အနိဝတ္ထာဝါ အပါရုတာဝါ။ ။ဝိဂတပွနတ္ထံ ဝါသဒ္ဒါကြောင့် ခါးဝတ်ဖြစ်စေ, ကိုယ်ရုံဖြစ်စေ တစ်ထည်ထည်မျှ မပါသူကို "နဂ္ဂါ"ဟု မှတ်ပါ၊ နိဝသိယတေတိ နိဝတ္ထံ (ဝတ်အပ်ဆောခါးဝတ်-သင်းပိုင်) နတ္ထိ နိဝတ္ထံ ယာယာတိ အနိဝတ္ထာ၊ ပါရုပိယတေတိ ပါရုတံ-ခြုံထည် (အပေါ်ရန်းကေသီ သင်္ကန်းကြီး) နတ္ထိ ပါရုတံ ယာယာတိ အပါရုတာ။

ဘာဝေါ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော အကြောင်း၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ နှာနပရိယောသာန်-ရေချိုးခြင်း၏ ပြီးဆုံးခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ ဥဒကသာဋ္ဌိကသိက္ခာပုဒ် ဒုတိယ- ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပေ၊ အပ္ပမာဏိကာယော-ပမာဏနှင့်မယှဉ်ကုန်သော၊ ဥဒကသာဋ္ဌိကာယော-ရေသနုပ်တို့ကို၊ ဓာရဏာဝတ္ထုသို့-ဆောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဇတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော အစီအရင်ကို၊ ရတနဝဂ္ဂေ-ရတနဝဂ်၌၊ နိသိဒနသိက္ခာပဒေ-နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ ဝိသိဗ္ဗေတွာတိ-ကား၊ ဒုဿိဗ္ဗိတံ-မကောင်းသဖြင့် ချုပ်အပ်သော သင်္ကန်းကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ သိဗ္ဗနတ္ထာယ-ချုပ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝိသိဗ္ဗေတွာ- ဖြေပြီး၍၊ အနန္တရာယိကိနီတိ- ကား၊ ဒသသု-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အန္တရာယေသု-အန္တရာယ်တို့တွင်၊ [ရာဇ၊ စောရစသော အန္တရာယ် ဆယ်ပါးတို့တွင်-ဟူလို၊] ဧကေကသ္မိမ္မိ-တစ်ပါးပါးလည်း ဖြစ်သော အန္တရာယ်သည်၊ အသတိ- မရှိပါဘဲ၊ အညတြ စတူဟပဉ္စာဟာတိ-ကား၊ ဝိသိဗ္ဗိတ ဒိဝသတော-ဖြေအပ်ရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာဒိဝသေ-ငါးရက်တို့ကို၊ အတိက္ကာမေတွာ-လွန်စေပြီး၍၊ နေဝ သိဗ္ဗိသာမိ-မချုပ်တော့အံ့၊ သိဗ္ဗာပနာယ-ချုပ်စေခြင်းငှာ၊ ဥဿုက္ကံ-ကြောင့်ကြကို၊ နှ ကရိဿာမိ-မပြုတော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဓုရံ-တာဝန်ကို၊ ဝါ-ဝိရိယကို၊ နိက္ခိတ္တမတ္တေ-ချအပ်ပြီးကာမျှ၌၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ စီဝရံ-ကို၊ ဝိသိဗ္ဗေတွာ-၍၊ နှ သိဗ္ဗနဝတ္ထုသို့-မချုပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ အနုပသမ္ပန္နာယ-၌၊ [သိက္ခမာန်သာမဏေမ၏ သင်္ကန်းကို ဖြေပြီး၍ ချုပ်မပေးရာ၌-ဟူလို၊] တိက ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-ဥပသမ္ပန္နာ, အနုပသမ္ပန္နာ နှစ်မျိုးလုံးတို့၏လည်း၊ အညသ္မိံ-သင်္ကန်းမှတစ်ပါးသော၊ ပရိက္ခာရေ-၌၊ [ပရိက္ခရာကို ဖြေပြီး၍ ချုပ်မပေးရာ-ဟူလို၊] တထာ-ထို့အတူ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ အန္တရာယိကိနီဝါ-အန္တရာယ်ရှိသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပရိယေသိတွာဝါ-ရှာမှီး၍သော်လည်း၊ ကိဉ္စိ-ကို၊ နှ လဘတိ-မရ၊ ကရောန္တီ ဝါ-ပြုစဉ်မူလည်း၊ ဝါ-ချုပ်စဉ်မူလည်း၊ ပဋ္ဌာဟံ-ငါးရက်ကို၊ အတိက္ကာမေတိ-ကျော်လွန်စေ၏၊ တဿာစ-ထိုရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဂိလာနာယ-မကျန်းမာသည် ဖြစ်၍၊ (နေဝ သိဗ္ဗန္တိယာ-ကိုယ်တိုင်လည်း မချုပ်သော၊ သိဗ္ဗာပနာယ-ငှာ၊ ဥဿုက္ကံ-ကို၊ နှ ကရောန္တိယာ-မပြုသော၊ ဘိက္ခုနိယာ) စ-၏လည်းကောင်း၊

အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (နေဝ သိဗ္ဗန္တိယာ-သော၊ သိဗ္ဗာပနာယ-ဌာ၊ ဥဿုက္ကံ-ကို၊ နေ ကရောန္တိယာ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ) စ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (နေဝ သိဗ္ဗန္တိနံ-ကုန်သော၊ သိဗ္ဗာပနာယ-ဌာ၊ ဥဿုက္ကံ-ကို၊ နေ ကရောန္တိနံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။ နိဝါသနပါရုပနုပဂစီဝရတာ-ဝတ်လောက် ရုံလောက်သော သင်္ကန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-၏၊ သန္တကတာ-လည်းကောင်း၊ သိဗ္ဗနတ္ထာယ-ဌာ၊ ဝိသိဗ္ဗနံ ဝါ-ဖြေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဝိသိဗ္ဗာပနံ ဝါ-ဖြေစေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာ-ကို၊ အညတြ-၍၊ ပဠုဟာတိက္ကမော-ငါးရက်ကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝုရနိက္ခေပေါ-လုံ့လကို ချခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ပေ၊သမနုဘာသနသဒိသာနိ-တူကုန်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ (သမ္ပတ္တံ)။

၄။ သယံဗဋ္ဌိစာရ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ ပဠု- ငါးခုကုန်သော၊ အဟာနိ- ရက်တို့တည်း၊ ပဠာဟံ-ငါးရက်၊ ပဠာဟမေဝ-ငါးရက်သည်ပင်၊ ပဠာဟိကံ-ပဠာဟိက မည်၏၊ [ဤကပစ္စည်း သွတ္ထ၊] သယံဗဋ္ဌိနံ-ချုပ်စပ်အပ်သော သင်္ကန်းတို့၏၊ စာရော-လှည့်လည်ခြင်းတည်၊ သယံဗဋ္ဌိစာရော-ချုစပ်အပ်သောသင်္ကန်းတို့၏ လှည့်လည်ခြင်း၊ ပရိဘောဂဝသေနဝါ-သုံးစွဲခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သြတာပနဝသေနဝါ-နေလှန်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ပရိဝတ္တနံ၌ စပ်၊) သယံဗဋ္ဌိတဗ္ဗေန-ချုပ်စပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ [ဤပါဠိဖြင့် သံယာဋ္ဌိသဒ္ဒါ၏ ပဝတ္တိနိမိတ်ကို ပြသည်၊ "သံယဋ္ဌိယတေတိ သံယာဋ္ဌိ"ဟု ပြုပါ-ဟူလို၊] သယံဗဋ္ဌိတိ-သယံဗဋ္ဌိဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမာနံ-ရအပ်သော အမည်ရှိကုန်သာ၊ [စီဝရာနံဟု လာမည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ "လဒ္ဓနာမံ"ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊] တိစီဝရံ-သုံးထည်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဥဒကသာဋိကာ-ရေသနုပ်လည်းကောင်း၊ သင်္ကစ္စိကာ-ရင်စည်းတဘက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဠန္နံ-ငါးထည်ကုန်သော၊ ဣမေသံ စီဝရာနံ-ဤသင်္ကန်းတို့၏၊ ပရဝတ္တနံ-လဲလှယ်ခြင်းကို၊ (အတိဣာမေယျ၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-ဤကားအနက်၊ အတိဣာမေယျ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဆဋ္ဌေ-မြောက်သော၊ အရုဏုဂ္ဂမနေ-အရုဏ်တက်ချိန်၌၊ ဧကသိ-တစ်ထည်သော၊ စီဝရေ-ကို၊ ဝုတ္ထနယေန-ဖြင့်၊ [ဆိုအပ်ပြီးသော သုံးစွဲခြင်း, နေလှန်းခြင်းဖြင့်-ဟူလို၊] အပရိဝတ္တိတေ-မလဲလှယ်အပ်သော်၊ ဧကာ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ပဠသု-ငါးထည်သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ အပရိဝတ္တိတေသု- နှင့်သော်၊ ပဠု- ငါးချက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ စီဝရံ-ကို၊ နိက္ခိပိတ္စာ-၍၊ သန္တရုတ္တရေန-သင်းပိုင်နှင့်တကွဖြစ်သော အပေါ်ခြုံဖြင့်၊ ဇနပဒစာရိကံ-ဇနပုဒ်ဒေသစာရီကို၊ ပက္ကမနဝတ္ထုသို့-ဖဲသွားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ- ပြီ၊ တိကပါစိတ္တိယံ- တည်း။

ပဠာဟာနတိက္ကန္တေ-ငါးရက်မလွန်သေးသော လဲလှယ်ခြင်း၌၊ ဒ္ဒိကဒုက္ကဋ်-တည်း၊ ပန-ကား၊ တသ္မိ-ထို ငါးရက်မလွန်သေးသော လဲလှယ်ခြင်း၌၊ အနတိက္ကန္တ သညာယ-မလွန်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (အတိက္ကာမေန္တိယာ-လွန်စေသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ပဠမ်-ငါးရက်မြောက်သော၊ ဒိဝသံ-နေ့၌၊ ပဠစိဝရာနိ-ငါးထည်သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ နိဝါသေန္တိယာ ဝါ-ဝတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပါရုပန္တိယာဝါ-ခြုံသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သြတာပေန္တိယာဝါ-နေလှန်းသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဂိလာနာယ-ဖြစ်၍၊ (အတိက္ကာ မေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) မေ-ငါ၏၊ ဣဒံ စီဝရံ-သည်၊ မဟဋ္ဌ-ရှိ၏၊ ဤဒိသေ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ စောရဘယေ-ခိုးသူဘေး၌၊ ဝါ-ခိုးသူဘေး ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဓာရေတုံ-ဆောင်ခြင်းငှာ၊ နု သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဧဝရူပါသု-ကုန်သော၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (အတိက္ကာမေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိ ကာဒီနံ (အတိက္ကာမေန္တိနံ)စ, အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပဠန္နံ-ကုန်သော၊ စီဝရာနံ-တို့တွင်၊အညတရတာ-တစ်ထည်ထည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပဠာဟာတိက္ကမော-ငါးရက်လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော အကြောင်း၏မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ အပရိဝတ္တနံ-မလဲလှယ်ခြင်းလည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။ [“ဣဒံ မေ စီဝရံ၊ပေ၊အာပဒါသု”ဟူသောစကားသည် နောက်သိက္ခာပုဒ်၌ လာဦးမည်။]

၅။ စီဝရသက်သမနိယ သိက္ခာပုဒ်

ပဠမေ-၌၊ စီဝရသက်သမနိယန္တိ-ကား၊ သင်္ကာမေတဗ္ဗ စီဝရံ-ပြောင်းရွှေ့စေထိုက်သော သင်္ကန်းကို၊ [မိမိထံ၌ အတည်မနေဘဲ ပြန်ပေးထိုက်သော သင်္ကန်း-ဟူလို၊ ဤစကားဖြင့် သဒ္ဒတ္ထကို ပြသည်၊ သင်္ကာမနိယံ”ဟူသော ဝိသေသနပုဒ် နောက်ကျ နေသော ဝိသေသနပရပဒကမ္မဓာရည်းဟုလည်း သိစေသည်၊] အညိဿာ-အခြား ရဟန်းမ၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ အနာပုစ္ဆာ-မယန်ပြောဘဲ၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီး သော၊ ဝါ-ယူအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပဋိဒါတဗ္ဗံ-ပြန်ပေးထိုက်သော၊ ပဠန္နံ-ငါးထည်သောသင်္ကန်းတို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ထည်ထည်သော၊ စီဝရံ-ကို၊ (ဓာရေယျ-အံ့၊) ဣတိ-ကား၊ အတ္ထော-အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း၊ ဓာရေယျာတိ-ကား၊ တံ-ထိုပြောင်းရွှေ့ထိုက်သော သင်္ကန်းကို၊ သစေ နိဝါသေတိ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း ဝတ်အံ့၊ သစေ ပါရုပတိ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း ရုံအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ပါရုပနဝတ္ထုသို့-ရုံခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ အနုပသမ္ပန္နာယ-သိက္ခမာန်သာမဏေမ၌၊ [သိက္ခမာန်သာမဏေမ၏ သင်္ကန်းကို ယူဝတ်ရာ၌-ဟူလို၊] တိကဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ တာယ-ထိုသက်နှင်းရှင်သည်၊ ဒိန္နံ ဝါ-ပေးအပ်ပြီးသော သက်နှင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ တံ-ထိုသက်နှင်းရှင်ကို၊ အာပဇ္ဇာ ဝါ-ဝန်ပြောရ်သော်လည်းကောင်း၊ (ဓာရေတိ-၏။) အစ္ဆိန္နနဋ္ဌစီဝရိကာ-လုယက်အပ်ပြီးသော သက်နှင်းရှိသူ, ပျောက်သောသက်နှင်းရှိသူသည်၊ ဟုတ္တာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဓာရေတိ-ဆောင်၏။) [မေ-၏။ ဣဒံ စီဝရံ-သည်၊ မဟဋ္ဌ-မျှားသော အဖုံးရှိ၏။ ဤဒိသေ-ဤကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ စောရဘယေ-ခိုးသူဘေးမှ၊ ဝါ-ခိုးသူဘေး ဖြစ်ရာအခါမှ၊ ဓာရေတုံ-ငှာ၊ နဿ သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဧဝ ရူပါသု-နှင်သော၊ အာပဒါသုဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဓာရေတိ-၏။] တဿာစ-၏ လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (ဓာရေန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ စီဝရသက်ဘမဒိယတာ-ပြောင်းရွှေ့ထိုက်သော သက်နှင်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ဥပသမ္ပန္နာယ-ရဟန်းမ၏၊ သန္ဓိကတာ-ဥစ္စာ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော အကြောင်း၏မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဓာရဏံ-ဆောင်ထားခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ပေ၊ ပဌမကထိန သဒိသာနိ-ကုန်၏။ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-သည်၊ ကိရိယာကိရိယံ-တည်း၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။ ["ဣဒံ မေ၊ပေ၊အာပဒါသု"ဟူသော ဤဝါကျမျိုးသည် ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌လည်း ပါခဲ့၏။ ဦးကာသစ်၌ ဤသိက္ခာပုဒ်ဝယ် ဤဝါကျ မရှိထိုက်ဟု ပယ်၍ "အာပဒါသု"အတွက် ပါစိတ္တာ့ဒီအဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော အဖွင့်ကို ယူ၍ ဖွင့်သွား၏။]

၆။ ဂဏစီဝရသိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ ဂဏာသဟာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိသံဃသ-ဘိက္ခုနီသံဃာ၏။ စီဝရလာဘန္တိ-ကား၊ ဝိကပ္ပနုပဂမ္မိ-ဝိကပ္ပနာ လောက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ["ပိ"သည် ဂရဟာဇေတက၊ နိဝါသနပါရုပနုပဂ ဖြစ်မူ ဆိုဖွယ်ပင် မလို-ဟု သမ္ဘာဝနာပြု၊] ပစ္ဆိမ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ လဘိတဗ္ဗ-ရထိုက်သော၊ စီဝရံ-ကို၊ အန္တရာယံ ကရေယ္ယာတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်း အရာအားဖြင့် အားထုတ်လတ်သော်၊ တေ-ထိုအလှူရှင်တို့သည်၊ ဒါတုကာမာ-လှူခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ ဝါ-ဖြစ်လျက်၊) နဿ ဒေန္တိ-မလှူတော့ကုန်၊ ဧဝံ-ဤသို့ မလှူနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပရက္ကမေယ္ယ-အားထုတ်အံ့၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏၊ ဝစနေန-စကားကြောင့်၊ တေ-ထို အလှူရှင်တို့သည်၊ သစေ နဿ ဒေန္တိ-အကယ်၍ မလှူတော့ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊အညသ္မိံ-သက်နှင်းမှတစ်ပါးသော၊ ပရိက္ခာရေ-ခွက်စသော, ထောပတ်စသော ပရိက္ခာရာ၌၊ ဝါ-ပရိက္ခာရာကို အန္တရာယ်ပြုရာ၌၊ [ယတ္ထကတ္ထစိ ထာလကာဒီနံ ဝါ သပ္ပိတေလာဒီနံ ဝါ အညတရသ္မိံ၊] ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ သမ္ဘဟုလာနံ-မျှားစွာသော ရဟန်းမတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဧက ဘိက္ခုနိယာ ဝါ-တစ်ပါးသော ရဟန်းမ၏သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရလာဘေပိ-

သက်နှိုးလာဘ်၌လည်း၊ ဝါ-သက်နှိုးလာဘ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုရာ၌လည်း၊ ဒုက္ခဋ္ဌ မေဝ (ဟောတိ)၊ သမဏကာလေ-နည်းသောအဖိုးရှိရာအခါ၌၊ ဝါ-အဖိုးချိုရာအခါ၌၊ ဒဿထ-လျှုရကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာနိသံသ-အကျိုးကို၊ ဒသေတွာ-ပြ၍၊ နိဝါရေန္တိယာ-တားမြစ်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (နိဝါရေန္တိနံ)စ-အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမစီဝရတာ-ဝိကပ္ပနာလောက်သော နောက်ဆုံးသက်နှိုး၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သံယသ-ဘိက္ခုနီသံယာ၏ အပေါ်၌၊ ပရိဏာတဘာဝေါ-ညွှတ်ပြီး၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အာနိသံသဒဿနေန-အာနိသင်ကို ပြခြင်းနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အန္တရာယကရဏံ-အန္တရာယ်ကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ ပဋိဗာဟန သိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ ဓမ္မိကံ စီဝရဝိဘင်္ဂန္တိ-ကား၊ သမဂ္ဂေန-ညီညွတ်သော၊ သံယေန-သံယာသည်၊ သန္ဓိပတိတ္တာ-စည်းဝေး၍၊ ကရိယမာနံ-ပြုအပ်သော၊ စီဝရဝိဘင်္ဂ-သက်နှိုးဝေဖန်ခြင်းကို၊ ပတိဗာဟေယျာတိ-ကား၊ ပဋိသေဓေယ္ယ-တားမြစ်အံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ ပတိသေဓေန္တိယာ-တားမြစ်သော ရဟန်းမ၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ ဓမ္မိကံ-တရားရှိသော၊ ဝါ-တရားနှင့်လျော်သော၊ စီဝရဝိဘင်္ဂ-သက်နှိုးဝေဖန်ခြင်းကို၊ ပတိဗာဟနဝတ္ထုသို့-တားမြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဓမ္မိကေ-တရားရှိသော ဝေဖန်ခြင်း၌၊ ဝေမတိကာယ-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ပတိဗာဟန္တိယာ-တားမြစ်သောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) အဓမ္မိကေ-တရားမရှိသော ဝေဖန်ခြင်း၌၊ ဓမ္မိကသညာယ-တရားရှိသော ဝေဖန်ခြင်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပတိဗာဟန္တိယာ)စေဝ-၏လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကာယ-၍၊ (ပတိဗာဟန္တိယာ)စ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဥဘယတ္ထ-နှစ်ပါးစုံသော ဓမ္မိက အဓမ္မိကတို့၌၊ အဓမ္မိကသညာယ-၍၊ (ပတိဗာဟန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အာနိသံသ-အကျိုးကို၊ ဒသေတွာ-၍၊ ပတိဗာဟန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ [ယခုဝေလျှင် တစ်ပါးမှာ သက်နှိုးတစ်ထည်စာ မလောက်ပေဘူး၊ သုံးရက်,လေးရက်ကြာလျှင် ရလိမ့်ဦးမည်၊ ထိုအခါကျမှ ဝေကြတာပေါ့ဟု အကျိုးပြ၍ တားမြစ်သည်။] ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍(ပတိဗာဟန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ စီဝရဝိဘင်္ဂသ-သက်နှိုးဝေဖန်ခြင်း၏၊ ဓမ္မိကတာ-တရားနှင့်လျော်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မိကသညိတာ-တရားနှင့်လျော်၏ဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊

သမဏကာလေ ဒဿထ။ ။[သံသဒ္ဓါသည် အပွတ်နက်ဟော၊ နည်းသော အဖိုးရှိရာအခါ (အဖိုးချိုရာအခါ)။] "ဘယ်လောက်တန် လျှုမည်ဟု မှန်းသလဲ"ဟု မေးသောအခါ "ဤမျှလောက်တန်သော ပရိက္ခရာကို လျှုပါမည်"ဟု လျှောက်လျှင် "ဆိုင်းငုံကြဦး, ယခုအခါ ဝါစျေးတက်နေသေးတယ်, ဝါပေါလာလျှင် အထည်လဲ စျေးချိုလိမ့်မည်၊ ထိုအခါကျမှ လျှုကြတာပေါ့" ဤသို့ ပြောရှိ ဘားမြစ်သည်။

အာနိသံသေနု-အကျိုးနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်းရ၊ ပတိဗာဟနံ-ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနေဝ၊(ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။သတ္တမသိက္ခာပဒံ(သမ္တံ)။

၈။ စီဝရဒါန သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ-၌၊ သမဏစီဝရန္တိ-ကား၊ ကပ္ပကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော ကပ္ပဝိနှုရှိသော၊ ဝါ-ကပ္ပဝိနှုထိုးအပ်ပြီးသော၊ နိဝါသနပါရုပနုပဂံ-ဝတ်လောက် ရုံလောက်သောသင်္ကန်းကို၊ [ဒဒေယျဒ္ဓိစပ်၊] ဧဝရူပ-ဤသို့သဘောရှိသော သင်္ကန်းကို၊ ပဋ္ဌ-ကုန်သော၊ သဟမ္မိကေ-သီတင်းသုံးဖော်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မာတာပိတရောစ-အမိအဖတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတ္ဝာ-ထား၍၊ ယသ ကသ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဂဟဋ္ဌသဝါ-အိမ်ရှင်တည်သူ လူဝတ်ကြောင်အားသော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတသဝါ-ရဟေ့ပရိဗ္ဗာဇ်အားသော်လည်းကောင်း၊ ပရိစ္စဇိတ္ဝာ-စွန့်၍၊ ဒေန္တိယာ-ပေးသောရဟန်းမ၏၊ [ဤပါဠိဖြင့် "လှူသောအားဖြင့် ပေးခြင်းမဟုတ်, စွန့်သောအားဖြင့် ပေးခြင်း"ဟု ပြသည်။] ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊အဂါရိကသ-အိမ်ရှင် တည်သူ လူဝတ်ကြောင်အား၊ သမဏစီဝရဒါနဝတ္ထုသို့-ရဟန်းတို့၏ သင်္ကန်းကို ပေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်းယောက်ျား၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ မာတာပိတူနံ-တို့အား၊ ပရိစ္စဇိတ္ဝာပိ-အပိုင်စွန့်၍သော်လည်း၊(ဒေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အညေသံ-အခြားသူတို့အား၊ တာဝကာလိကမေဝ-အခိုက်အတန့်သာလျှင်၊ [အခိုက်အတန့် ဌားသော်အားဖြင့်၊] ဒေန္တိယာ-ပေးသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ဒေန္တိနံ)စ, အနာပတ္တိ၊ သမဏစီဝရတာ-ရဟန်းတို့၏သင်္ကန်း၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သဟမ္မိကေစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မာတာပိတရောစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတ္ဝာ-၍၊ အညေသံ-တို့အား၊ ဒါနံ-ပေးခြင်းလည်းကောင်း၊ အတာဝကာလိကတာ-အခိုက်အတန့်ပေးခြင်း မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမ္တံ)။

၉။ ကာလာတိက္ကမန သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာယာတိ-ကား၊ ဒုဗ္ဗလာယ-အားနည်းသော၊ စီဝရပစ္စာသာယ-သင်္ကန်း၌ ဖြစ်သော အလိုအာသာဖြင့်(ဒါတုံ-ဌာ)သစေသက္ကောမ-အကယ်၍ စွမ်းနိုင်ကုန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒသာမ-လှူပါကုန်အုံ၊ ဣတိ ဧတ္တကမတ္တံ-ဤမျှလောက်သော စကားကို၊ သုတ္ဝာ-၍၊ ဥပ္ပာဒိတာယ-ဖြစ်စေအပ်သော၊ အာသာယ-အလိုအာသာဖြင့်၊ ဣတိ-ကား၊ အတ္ထော-အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း၊ စီဝရကာလသမယံ အတိက္ကာမေယျာတိ-ကား၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုတ္ထဘိက္ခုနိဟိ-နေပြီးကုန်သော ရဟန်းမတို့သည်၊ ကာလစီဝရေ-ကာလသင်္ကန်းကို၊ ဘာဇိယမာနေ-ဝေဖန်အပ်သော်၊ အယျေ-တို့၊ အာဂမေယျာထ-ဆိုင်းငံ့ကြပါကုန်၊ သံယသ-၏၊ စီဝရပစ္စာသာ-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါသေး၏၊ ဣတိ ဝတ္ဝာ-ဤသို့ ပြော၍၊ တံစီဝရဝိဘဇိ-

ထိုသက်နှိုးဝေဖန်ခြင်းကို၊ စီဝရကာလ-သက်နှိုးကာလကို၊ အတိက္ကာမေယျ-ကျော်လွန်စေအံ့၊ ကထိနေ-ကို၊ အနုဋ္ဌတေ-မခင်းအပ်သော်၊ ဝဿာနသ-မိုးလ၏၊ ပစ္ဆိမမာသ-နောက်ဆုံးလကို၊ ကထိနေ-ကို၊ အတ္ထတေ-သော်၊ ကထိနုဋ္ဌာရ ဒီဝသ-ကထိန် နုတ်ရာ နေ့ကို၊ အတိက္ကာမေန္တိယာ-ကျော်လွန်စေသော၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာယ-အားနည်းသော သက်နှိုး၌ ဖြစ်သော အလိုအာသာဖြင့်၊ စီဝရကာလသမယ-သက်နှိုးကာလအခါကို၊ အတိက္ကာမိတဝတ္ထုသို့-ကျော်လွန်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရေ-အားနည်းသော သက်နှိုး၌၊ ဝေမတိကာယ-ဖြစ်၍၊ (အတိက္ကာမေန္တိယာ-ကျော်လွန်စေသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) အဒုဗ္ဗလစီဝရေ-အားနည်းသော သက်နှိုး မဟုတ်သည်၌၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရသညာယ-အားနည်းသော သက်နှိုးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (အတိက္ကာမေန္တိယာ)စေဝ-၏လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကာယ-ဖြစ်၍၊ (အတိက္ကာမေန္တိယာ)စ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဥဘယတ္ထ-နှစ်ပါးစုံသော ဒုဗ္ဗလစီဝရ, အဒုဗ္ဗလစီဝရတို့၌၊ အဒုဗ္ဗလစီဝရသညာယ-၍၊ (အတိက္ကာမေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း။)

နဝ သက္ကောမ-လျှုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ကိဉ္စာပိ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ကား လျှောက်ကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် လျှောက်ကြပါကုန်သော်လည်း၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တေသံ-ထိုဒါယကာတို့၏၊ ကပ္ပိယော-ဝါသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ-ဖြစ်တော့လတ္တံ့၊ ဣတိ ၉၀ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါတရားရှိသော၊ ပုရိသော-ယောကျ်ားသည်၊ အာဂမိဿတိ-လာတော့လတ္တံ့၊ တသ္မိံ-ထိုသဒ္ဓါတရားရှိသော ယောကျ်ားသည်၊ အာဂတေ-လာလတ်သော်၊ အဒ္ဓါ-မချွတ်ဧကန်၊ ဒဿန္တိ-လှူကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ ၉၀ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ [နှစ်မျိုးလုံးပြော၍ မဖြစ်, တစ်မျိုးမျိုးသာ ပြော၍ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိကပ္ပနတ္ထ "ဝါ"ကို ဣတိ ၉၀ နောက်၌ ရွှေ့ထိုင်ရသည်။] အာနိသံသ-အကျိုးကို၊ ဒဿေတွာ-ပြ၍၊ နိဝါရေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ-ကုန်၍၊ (နိဝါရေန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရတာ-အားနည်းသော သက်နှိုး၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရသညိတာ-အားနည်းသော သက်နှိုးဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အာနိသံသေန-နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ နိဝါရဏ-တားမြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ ဓမ္မိကံ ကထိနဒွါရန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗာသံ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့အား၊ အကာလစီဝရံ-ကို၊ ဒါတုကာမေန-လှူခြင်းငှာ အလိုရှိသော၊ ဥပါသကေန-ဥပါသကာသည်၊ ယတ္တကော-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ အတ္ထာရမူလကော-ခင်းခြင်းလျှင်

အကြောင်းရင်းရှိသော၊ အာနိသံသော-အကျိုးသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏။) တတော-ထိုအကျိုးထက်၊ အဓိကံဝါ-အပိုအလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သမကံဝါ-အညီအမျှကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒတ္တွာ-လှူပြီး၍၊ ယာစိတေန-တောင်းပန်အပ်သော၊ သမဂ္ဂေန-ညီညွတ်သော၊ ဘိက္ခုနိသံယေန-သည်၊ ယံကထိနံ-အကြင်ကထိန်ကို၊ ဥ ဘိုဒုတိယကမ္မေန-ဥ ဘိုဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့်၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ [တပေါင်းလမပြည့်မီအကြား၌-ဟူလို၊] ဥဒ္ဓရိယတိ-နုတ်အပ်၏၊ တဿ-ထိုသံယာ၏၊ သော ဥဒ္ဓါရော-ထိုနုတ်ခြင်းကို၊ ဓမ္မိကောတိ-တရားရှိ၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ကထိနုဒ္ဓါရံ-ကထိန်နုတ်ခြင်းကို၊ (ပတိဗာဟေယျ-တားမြစ်အံ့၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပတိဗာဟေယျာတိ-ကား၊ နိဝါရေယျ-တားမြစ်အံ့၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ကထိနုဒ္ဓါရံ-ကို၊ နိဝါရေန္တိယာ-တားမြစ်သော၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ ကထိနုဒ္ဓါရံ-ကို၊ ပတိဗာဟန ဝတ္ထုသို့-တားမြစ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ [ဓမ္မိကေ ဝေမတိကာယ-စသော ကြွင်းသော အစီအရင်ကို-ဟူလို၊] သတ္တမေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

သေသံ သတ္တမေ။ ။"သေသံ သတ္တမေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ"ဟု ဆိုသောကြောင့် "အာနိသံသံ ဒဿေတွာ ပတိဗာဟန္တိယာ"ဟု အနာပတ္တိဝါရ ရနိုင်၏။ ဘိက္ခုနိသံယာမှာ သက်နှံးဟောင်းနေပြီ၊ ကထိန်အာနိသင်ကို အရင်းခံ၍ ရမည့်လာဘ်, ရပြီးလာဘ်ကား အများကြီးရှိသည်၊ ထိုလာဘ်ကို သက်နှံး ရှားပါးနေသော ကထိန်အာနိသင်လည်း ရနေသော ဘိက္ခုနိသံယာကို ဝေသင့်သည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကျိုးပြု၍ တားမြစ်သူကို "အာနိသံသံ ဒဿေတွာ ပတိဗာဟန္တိ"ဟု မှတ်ပါ။

တတိယော–သော၊ နဂ္ဂဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၁။ တုဝဋ္ဋ သိက္ခာပုဒ် တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂသ-၏၊ ပဌမေ-၌၊ တုဝဋ္ဋေယျုန္တိ-ကား၊ နိပဇ္ဇေယျုံ-အိပ်ကုန်အံ့၊ ပန-ဆက်၊ တာသု-ထိုရဟန်းမနှစ်ယောက်တို့တွင်၊ ဧကာယ-တစ်ယောက်သည်၊ နိပန္နာယဝါ-အိပ်ပြီးသော်လည်း၊ ဝါ-အိပ်ပြီးမှလည်း၊ [အလျင်အိပ်သည်ကို ဆိုသည်၊ အိပ်ပြီး၍ ထမသွားသေး၊] အပရာ-အခြားတစ်ယောက်သည်၊ နိပဇ္ဇတု-အိပ်ပစေ၊ ဒွေပိ-နှစ်ယောက်စလုံးတို့သည်လည်း၊ သဟေဝဝါ-တစ်ပြိုင်နက်သာလျှင်မူလည်း၊ နိပဇ္ဇန္တု-အိပ်ပစေကုန်၊ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ-နှစ်ယောက်လုံးတို့၏လည်း၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ [ဘိက္ခုတို့ အတူအိပ်လျှင် ဒုက္ခဉ်ဟု ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓကဌ ပညတ်တော်မူ၏။] (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ ဒ္ဝိန္နံ-တို့၏၊ ဧကမဉ္စေ-ညောင်စောင်းတစ်ခုတည်း၌၊ ဝါ-ခုတင်တစ်ခုတည်း၌၊ တုဝဋ္ဋန ဝတ္ထုသို့-အိပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ကား၊ ဧကာယ-

သည်၊ နိပန္နာယ-အိပ်ပြီးလတ်သော်၊ ဧကာ-သည်၊ သစေ နိသီဒတိ-အကယ်၍ ထိုင်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်လည်းကောင်း၊) ဥဘော-နှစ်ယောက်တို့သည်၊ သစေ နိသီဒန္တိ-ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တာသံ-ထိုရဟန်းမတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (တုဝဋ္ဋန္တီနံ)စ-၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဧကမဋ္ဌတာ-ညောင်စောင်းတစ်ခုတည်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဒ္ဝိန္နံ-တို့၏၊ တုဝဋ္ဋနံ-အိပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဌေကလောမသဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ ဧကတ္ထရဏပါဝုရဏ သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ ဧတာသံ-ထိုရဟန်းမတို့၏၊ ဧကံ-တစ်ခု သော၊ အတ္ထရဏဿ-အခင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပါဝုရဏဿ-အခြုံသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (တာ-ထိုရဟန်းမတို့သည်၊) ဧကတ္ထရဏပါဝုရဏာ-တို့ မည်၏၊ ဧတံ-ဤဧကတ္ထရဏပါဝုရဏာဟူသော အမည်သည်၊ သံဃာရိမာနံ-ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ် ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သော၊ ပါဝါရတ္ထရဏကဌသာရကာဒီနံ-အခြုံ, အခင်း, ဖျာ, သင်ဖြူးအစရှိသည်တို့၏၊ ဧကံ အန္တံ-တစ်ဖက်သော အစွန်းကို၊ အတ္ထရိတွာ-ခင်းပြီး၍၊ ဧကံ(အန္တံ)-တစ်ဖက်သော အစွန်းကို၊ ပါရုပိတွာ-ခြုံ၍၊ တုဝဋ္ဋေန္တီနံ-အိပ်ကုန်သော ရဟန်းမတို့၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ တံယေဝ-ထိုအခြုံကိုပင်၊ အတ္ထရိတွာ-ခင်းပြီး၍၊ တံ(ဧဝ)-ထိုအခင်းကိုပင်၊ ပါရုပိတွာ-ခြုံ၍၊ နိပဇ္ဇန္တီနံ-အိပ်ကုန်သော ရဟန်းမတို့၏၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ တုဝဋ္ဋနဝတ္ထုသို့-အိပ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ အတ္ထရဏေဝါ-အခင်းသော်လည်းဖြစ်သော၊ ပါဝုရဏေဝါ-အခြုံသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဧကသို့-တစ်ခုခု၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ နာနတ္ထရဏပါဝုရဏေ-အသီးသီးသော အခင်းအခြုံ၌၊ ဒ္ဝိကဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ [နာနတ္ထရဏပါဝုရဏေ ဧကတ္ထရဏပါဝုရဏသညာ ဒုက္ကဋ်တစ်ချက်, နာနတ္ထရဏပါဝုရဏေ ဝေမတိကာ ဒုက္ကဋ်တစ်ချက် ဤသို့အားဖြင့် ဒုက္ကဋ်နှစ်ချက်-ဟူလို၊] ပန-ကား၊ တသို့-ထိုနာနတ္ထရဏပါဝုရဏာ၌၊ နာနတ္ထရဏပါဝုရဏသညာယ-နာနတ္ထရဏပါဝုရဏဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (နိပဇ္ဇန္တိယာ-အိပ်သောရဟန်းမ၏

ဧကသို့ ဒုက္ကဋ်။ ။အခြုံမဟုတ်ဘဲ တစ်ခင်းတည်း, သို့မဟုတ် အခင်းမဟုတ်ဘဲ တစ်ခြုံတည်း အိပ်လျှင် ဒုက္ကဋ်၊ ဘိက္ခုတို့မှာလည်း ဒုက္ကဋ်ဟုပင် ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကွန်ကဋ် ပညတ်တော်မူသည်၊ ဤစကားအရ "ကော်ဇောကြီး, သင်ဖြူးကြီး စသည်များပေါ်၌ ၂ ပါး ၃ ပါး စသည် အတူ မအိပ်ကောင်း"ဟု မှတ်ပါ၊ အကယ်၍ အိပ်ခွင့်ကြုံလျှင် "ဝဝတ္ထာနံ ဒသေတွာ"အရ အပိုင်းအခြားထား၍ အိပ်ရမည်။

ရဟန်းမင်္ဂလည်းကောင်း။) ဝဝတ္ထာနံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဒသေတွာ-ပြပြီး၍၊ နိပဇ္ဇိတ္တိ ယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (နိပဇ္ဇိတ္တိနံ) စ, အနာပတ္တိ၊ သေသံ-သည်၊ ပဌမသဒိသမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ အဖာသုကရဏ သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ အဖာသုန္တိ-ကား၊ ဣမိနာ-ဤစကြိုသွားခြင်း အစရှိသော အမှုကြောင့်၊ ဣမိဿ - ဤ ရဟန်းမင်္၏၊ အဖာသု-မချမ်းသာခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ စက်မနဌာန နိသဇ္ဇာဒယောဝါ-စကြိုသွားခြင်း, ရပ်ခြင်း, ထိုင်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ဥဒ္ဒေသဥဒ္ဒိသာပနပရိပုစ္ဆာသဇ္ဈာယံဝါ-ပါဠိကို ကိုယ်တိုင်ရွတ်ဆိုခြင်း, သူတစ်ပါးကို ရွတ်ဆိုစေခြင်း, အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို မေးမြန်းခြင်း, သရဇ္ဈာယ် ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောန္တိယာ-ပြုသောရဟန်းမင်္၏၊ စက်မနေ-စကြိ သွားခြင်း၌၊ နိဝတ္တနဂဏနာယ-ပြန်နစ်ခြင်း အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဌာနာဒီသု-ရပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ပယောဂဂဏနာယ-ပယောဂအရေအတွက် အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒေသာဒီသု-ပါဠိကို ရွတ်ဆိုခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ပဒဂဏနာယ-ပုဒ်အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊သဠာယတနာနိ-သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍၊ အဖာသုကရဏ ဝတ္ထုသို့-မချမ်းသာမှုကို ပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ တိက ပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ အနုပသမ္ပန္နာယ-ဥပသမ္ပန္နာ မဟုတ်သော မိန်းမ၌၊ ဝါ-အနုပ သမ္ပန္နာကို မချမ်းသာမှု ပြုရာ၌၊ တိကဒုက္ကဋံ-တည်း၊ နှ အဖာသုကာမတာယ-အဖာသုကာမတာ မဟုတ်သည် ဖြစ်၍၊ (အဖာသုံ-မချမ်းသာမှုကို၊ ကရောန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အာပုစ္ဆာ-ပန်ပြော၍၊ ပုရတော-၌၊ စက်မနာဒီနိ-တို့ကို၊ ကရောန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ(ကရောန္တိနံ)စ, အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-ရဟန်းမင်္၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဖာသုကာမတာ-မချမ်းသာမှုကို ပြုလိုသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဖာသုကရဏံ-မချမ်းသာမှုကို ပြုခြင်းလည်း ကောင်း၊ အနာပုစ္ဆနံ-မပန်ပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကိရိယာကိရိယံ-တည်း၊ ဒုက္ခ ဝေဒနံ-တည်း၊ ဣတိ-တည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဝဝတ္ထာနံ ဒသေတွာ။ ။အခင်းတစ်ခုပေါ်ဝယ် အတူအိပ်ခွင့်ကြုံလျှင် ၂ ပါး၏ အလယ်၌ သက်နှံးကို ဖြစ်စေ, တောင်ဝှေးကို ဖြစ်စေ, အယုတ်သဖြင့် ခါးပန်းကြိုးကိုသော်မှလည်း (အပိုင်းအခြားအနေရောက်အောင်) အလှားလိုက် ချထား၍ အိပ်သူတို့မှာ အနာပတ္တိ၊ ဤကဲ့သို့ အပိုင်းအခြားထား၍ အိပ်ခြင်းသည် အခင်း၌သာ ရနိုင်သည်၊ ခုတင်၌လည်း မရနိုင်, ခြေထည် ၌လည်း မရနိုင်"ဟု သတိပြုပါ။

၄။ သဟစိုဝိနိ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ ဒုက္ခိတန္တိ-ကား၊ ဂိလာနံ-မကျန်းမာသော၊ သဟ ဇိုဝိနိန္တိ-ကား၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိန်-ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေ တပည်မ်ကို၊ နေဝ ဥပဋ္ဌဟေယျာတိ- ကား၊ တဿာ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေ တပည်မ်အား၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို၊ သယံဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ အကရောန္တိယာ-မပြုသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ပရေဟိ ဝါ-သူတစ်ပါးတို့ကို မူလည်း၊ အကာရေန္တိယာ-မပြုစေသော ရဟန်းမ၏လည်း ကောင်း၊ ဓုရံ-လုံ့လကို၊ ဝါ-တာဝန်ကို၊ နိက္ခိတ္တမတ္တော-ချအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ [ဓုရံသည် နိက္ခိတ္တမတ္တောနှင့် အရ တူသောကြောင့် ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသပုဒ်တည်း၊ ဓုရေဟု ဆိုလိုသည်။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဒုက္ခိတံ-ဒုက္ခရောက်နေသော၊ သဟဇိုဝိနိ-အတူတကွ အသက်ရှည်လေ့ရှိသော တပည်မ်ကို၊ အနုပဋ္ဌာနဝတ္ထုသို့-မပြုစု မလုပ်ကျွေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ အန္တေဝါသိနိယာ ဝါ-အနီးနေတပည်မ်မူလည်းဖြစ်သော၊ အနုပသမ္ပန္နာယ ဝါ-သိက္ခာမာန်သာမဏေမမူလည်းဖြစ်သော၊ ဒုက္ခိတာယ-ဒုက္ခရောက်သူ၌၊ ဝါ-ဒုက္ခရောက်သူကို မပြုစုရာ၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ [အနုပသမ္ပန္နာယ၌ သဟဇိုဝိနိဖြစ်စေ, အန္တေဝါသိနိဖြစ်စေ ဒုက္ခရောက်သူကို မပြုစုမလုပ်ကျွေးရာ၌ ဒုက္ကဋ်-ဟူလို၊] ဒသသု-ဆယ်ပါးကုန်သော အန္တရာယ်တို့တွင်၊ အညတရန္တရာယေ-တစ်ပါးပါးသော အန္တရာယ်သည်၊ သတိ-သော်၊ (အနုပဋ္ဌဟန္တိယာ-မပြုစု မလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ပရိယေသိတွာ-ပြုစုလုပ်ကျွေးမည့်သူကို ရှာ၍၊ အလဘန္တိယာ-မရသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဂိလာနာယ-မိမိကိုယ်တိုင် မကျန်းမာသည်ဖြစ်၍၊ (အနုပဋ္ဌဟန္တိယာ)၊ အာပဒါသု-ဘေးရန်တို့ကြောင့်၊ (အနုပဋ္ဌဟန္တိယာ)၊ [အန္တရာယ်ဆယ်ပါးအပြင် ပြုစုလုပ်ကျွေး၍ မဖြစ်နိုင်လောက်သော ဘေးရန်၊] ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (အနုပဋ္ဌဟန္တိနံ)စ-၏ လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဂိလာနတာ-မကျန်းမာသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတာ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေ တပည်မ်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာနေ-ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၌၊ ဓုရနိက္ခေပေါ-လုံ့လကို ချထားခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ သမနုဘာသန သဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ နိကဗုန သိက္ခာပုဒ် ပဉ္စမေ-၌၊ ဥပဿယံ ဒတ္တာတိ-ကား၊ သကဝါဒုဗဒ္ဓံ-ဖွဲ့တပ်အပ်သော တံခါးရွက်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပုဂ္ဂလိက ဝိဟာရံ-ပုဂ္ဂလိကကျောင်းကို၊ ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ နိကမေယျာတိ-ကား၊ ဗဟူနိပိ-များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒ္ဝါရာနိ-တံခါးတို့သို့၊ ဝါ-တံခါးတို့တိုင်အောင်၊ ဧကပ္ပယောဂေန-တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂဖြင့်၊ နိကမန္တိယာ-နှင်ထုတ်သော ရဟန်းမ၏၊ ဧကာ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ နာနာ

ပယောဂေဟိ- အမျိုးမျိုးသော ပယောဂတို့ဖြင့်၊ (နိကမုန္ဒိယာ- ၏။) ပယောဂ ဂဏနာယ-ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့်၊ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)။ အာဏတ္တိ ယမ္မိ-စေခိုင်းခြင်းဌာနလည်း၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဣမဿိ မဗ္ဗဒ္ဓါရံ-ဤမည် ဤမည်သော တံခါးကို၊ အတိဏ္ဍာမေဟိ-ကျော်လွန်စေလော့၊ ဝါ-ကျော်လွန်အောင် ဆွဲထုတ်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ အာဏာပေတိ-အကယ်၍ စေခိုင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ)။ ဧကာယ-တစ်ကြိမ်သော၊ အာဏတ္တိယာဧဝ-စေခိုင်းခြင်း ကြောင့်ပင်၊ ဒ္ဝါရဂဏနာယ-တံခါးအရေအတွက်အားဖြင့်၊ အာပတ္တိယော(ဟောန္တိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ဧတာဒိသေ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဝတ္ထုသို့-နှင်ထုတ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ အကဝါဋ္ဌပဒ္ဓ တော-ဖွဲ့တပ်အပ်သော တံခါးရွက်မရှိသော ကျောင်းမှ၊ (နိက်မုန္ဒိယာ-နှင်ထုတ် သော ရဟန်းမ၏။) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အနုပသမ္ပန္နာယ-ဥပသမ္ပန္နာ မဟုတ်သူမ၌၊ (ဥပသမ္ပန္နာ မဟုတ်သူမကို နှင်ထုတ်ရာ၌)၊ တိကဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ သကဝါဋ္ဌ ပဒ္ဓတောဝါ-ဖွဲ့တပ်အပ်သော တံခါးရွက် ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အကဝါဋ္ဌ ပဒ္ဓတောဝါ-ဖွဲ့တပ်အပ်သော တံခါးရွက် မရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဝိဟာရာ-ကျောင်းမှ၊) ဥဘိန္နမ္ပိ-ဥပသမ္ပန္နာ, အနုပသမ္ပန္နာ နှစ်မျိုးလုံးတို့၏လည်း၊ ပရိက္ခာရ နိကမုနေ-ပရိက္ခရာကို ဆွဲထုတ်ခြင်း၌၊ ဒုက္ကဋမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ သံယိကဝိဟာရနိကမုနသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယ မေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ သံသဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌ-ကို၊ [ပညတ္တံ၌စပ်၊] ဝါ-သည်၊ ဥတ္တနပဒတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသော ပုဒ်နက်ရှိသည်သာ၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ စဏ္ဍကာဠီ-စဏ္ဍကာဠီကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ သံသဋ္ဌဝိဟာရဝတ္ထုသို့-လူတို့နှင့် ရောနှောလျက် နေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အဆုံးအဖြတ်သည်၊ ပဌမအရိဋ္ဌသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တဝိနိစ္ဆယသဒိသမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ အန္တောရဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ အန္တောရဋ္ဌေတိ-ကား၊ ယသ-အကြင် မင်း၏၊ ဝိဇိတေ-တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊ တဿ-ထိုမင်း၏၊ ရဋ္ဌေ-တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ [စရေယျ၌စပ်၊] အသတ္ထိကာ စာရိကန္တိ-ကား၊ သတ္ထေန-အဖော်ကုန်သည်နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-သွားသောရဟန်းမ၏၊ ဂါမန္တရဂဏနာယ-ရွာတစ်ပါး၏အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဂါမကေ-ရွာမရှိသော၊ အရညေ-၌၊ (ဂစ္ဆန္တိယာ-၏။) အမုယောဇနဂဏနာယ-ယူဇနာဝက် အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒေသစာရိကံ-ဒေသစာရိကို၊

ဝါ-လှည့်လည်အပ်သော အရပ်သို့ ပဏ္ဏမနဝတ္ထုသို့-ဖဲသွားခြင်းဟူသောအကြောင်း ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ သတ္ထေန-အဖော်ကုန်သည်နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-၏ လည်းကောင်း၊ ခေမေ-ဘေးရန်တို့၏ ကုန်ခန်းရာဖြစ်သော၊ အပ္ပဋိဘယေ-ဘေးရန် မရှိသောအရပ်၌၊ (ဂစ္ဆန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (ဂစ္ဆန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ(ဂစ္ဆန္တိနံ)စ, အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အန္တောရဋ္ဌတာ-တိုင်းနိုင်ငံအတွင်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အခေမတာ-ဘေးမကင်းသည်၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊စာရိတ်-ကို၊ ပဏ္ဏမနံ-ဖဲသွားခြင်းလည်းကောင်း၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၈။ တိရောရဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ-၌၊ တိရောရဋ္ဌေတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင် မင်း၏၊ ဝိဇိတေ-တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ ဝိဟရတိ-၏၊ တံ-ထိုမင်းကို၊ ဌပေတ္တာ-ထား၍၊ အညဿ-အခြားမင်း၏၊ ရဋ္ဌေ-တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ [စာရိတ် စရေယျ၌ စပ်၊] သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ သတ္တမေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ပန-အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ နဂရံ-သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရာမြို့သည်၊ ရာဇဂဟံ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့တည်း။ [သာဝတ္ထိမြို့မဟုတ်-ဟူလို၊] ဣတိ-တည်း။ ။အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၉။ အန္တောဝသ သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ အန္တောဝသဿတိ-ကား၊ ပုရိမံ-ရှေ့ဖြစ်သော၊ တေ မာသံဝါ-ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊(တစ်နည်း) ပုရိမံ ဝါ တေမာသံ-ပုရိမဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံးသော်လည်း ကောင်း၊ ပစ္ဆိမံ-နောက်ဖြစ်သော၊ တေမာသံဝါ-ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံးသော်လည်း ကောင်း၊ (တစ်နည်း) ပစ္ဆိမံ ဝါ တေမာသံ-ပစ္ဆိမဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံးသော်လည်း ကောင်း၊ အဝသိတ္တာ-မနေမူ၍၊ တဿ ဝဿဿ-ထိုဝါ၏၊ အန္တောယေဝ-အတွင်း ၌ပင်၊ [စာရိတ် စရေယျ၌ စပ်၊] ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သတ္တာဟကရဏီယေန-သတ္တာဟကရဏီယကိစ္စကြောင့်၊ ဝါ-၇ ရက်အတွင်းဝယ် ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ (ဂစ္ဆန္တိယာ)ဝါ-သွားသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဥဗ္ဘာဇ္ဇာယ-ထွက်သွားစေအပ်သည်ဖြစ်၍၊ (ဂစ္ဆန္တိယာ)ဝါ-သော၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တိယာဝါ-သော၊ (ဘိက္ခုနိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ဂစ္ဆန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ သေသံ-သည်၊ အဋ္ဌမသဒိသ မေဝ-သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ စာရိတ နဝ ပဏ္ဏမန သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ ဝဿံ ဝုတ္ထာတိ-ကား၊ ပုရိမံဝါ တေမာသံ-သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမံ ဝါ တေမာသံ-သော်လည်း ကောင်း၊ ဝုတ္ထာ-နေပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) [စာရိတ် နဝ ပဏ္ဏမေယျ၌ စပ်၊] ဆပ္ပဋ္ဌယောဇနာနိတိ ဧတ္ထ-ဤပါဠိ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော)၊ ပဝါရေတ္တာ-ပဝါရဏာပြုပြီး၍၊ ပဋ္ဌယောဇနာနိ-ငါးယူဇနာတို့တိုင်တိုင်၊

ဂန္ဓမ္မိ-သွားခြင်းငှာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ဆသု-ခြောက်ယူဇနာတို့၌၊ ဝတ္ထုပ္ပမေဝ-ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ဆက်၊ တီဏိ-သုံးယူဇနာတို့တိုင်တိုင်၊ ဂန္တွာ-သွားပြီး၍၊ တေနေဝ မုဂ္ဂေန-ထိုသွားလမ်းဖြင့်ပင်၊ သစေ ပစ္စာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ ပြန်လာအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နဝ ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ အညေန-အခြားလမ်းဖြင့်၊ အာဂန္တုံ-ပြန်လာခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ဝုတ္တပ္ပမာဏံ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပမာဏရှိသော၊ အဒ္ဓါနံ-အဓွန့်ရှည်သော ခရီးကို၊ နဂစ္ဆိဿာမိ-မသွားတော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဓုရေ-လှဲ့လကို၊ နိက္ခိတ္တမတ္တေ-ချထားအပ်ပြီးခါမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသိတွာ-နေပြီး၍၊ စာရိကံ-ကို၊ အပဋ္ဌမနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အန္တရာယေ-အန္တရာယ်သည်၊ သတိ-သော်၊ (အပဋ္ဌမန္တိယာ-မဖဲသွားသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ပရိယေသိတွာ-အဖော်ကို ရှာမှီး၍၊ ဒုတိယိကံ-အဖော်မဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနိံ-ကို၊ အလဘန္တိယာ-ဖြစ်၍၊ (အပဋ္ဌမန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဂိလာနာယ-ဖြစ်၍၊ (အပဋ္ဌမန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (အပဋ္ဌမန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ-ကုန်၍၊ (အပဋ္ဌမန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌတာ-နေပြီး၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာ ဘာဝေါ-ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသော အကြောင်း၏မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဌမယောဇနာနတိက္ကမော-ငါးယူဇနာကို မလွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ တီဏိ-ဤသုံးပါးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။ပေ၊ဣတိ-တည်း။ ။ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

စတုတ္ထော-သော၊ တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၁။ ရာဇာဂါရသိက္ခာပုဒ် စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂသ-၏၊ ပဌမေ-၌၊ ရာဇာဂါရန္တိ-ကား၊ ရညော-၏၊ ကီဠနယရံ-ပျော်မွေ့ရာ အိမ်တော်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပျော်မွေ့ရာ မင်းကွန်းစံနန်းတော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ စိတ္တာဂါရန္တိ-ကား၊ ကီဠနစိတ္တသာလံ-လူအများ၏ ပျော်မွေ့ရာ ဆန်းကြယ်စွာ ဆောက်လုပ်အပ်သော အိမ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာရာမန္တိ-ကား၊ ကီဠနဥပဝနံ-လူအများ၏ ပျော်မွေ့ရာ မြို့တွင်း ဥယျာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥယျာနန္တိ-ကား၊ ကီဠနုယျာနံ-လူအများ၏ ပျော်မွေ့ရာ မြို့ပ ဥယျာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊

ရာဇာဂါရံ။ ။ရညော+အာဂါရံ ရာဇာဂါရံ၊ ထောမနီဓိဋ္ဌ အဂသဒ္ဒူပပဒ+ရိဓာတ်-အဏ် ပစ္စည်းဖြင့် "အဂါရ"ဟုလည်းကောင်း, အာဂသဒ္ဒူပပဒ+ရိဓာတ်-အဏ်ပစ္စည်းဖြင့် "အာဂါရ" ဟုလည်းကောင်း ပါဠိနှစ်မျိုး ရှိ၏၊ အဂံ-မသွားသူသို့+ရယတိ-ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ အဂါရံ၊ အာဂံ-လာသူသို့+ရယတီတိ အာဂါရံ။ [ဤ ရာဇာဂါရ စသည်တို့၏ သရုပ်ကို ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ပေါက္ခရဏီန္ဒိ-ကား၊ ကိုဋိနပေါက္ခရဏီ-လူအများ၏ ဟော်မွေ့ရာ ရေကန်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဒဿနာယာတိ-ကား၊ ဧတေသု-ဤရာဇဂဟရ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးကို၊ ပဿိဿာမိ-ကြည့်အုံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-သွားသောရဟန်းမ၏၊ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ခံ (ဟောတိ)၊ ယတ္ထ-အကြင် အရပ်၌၊ ဌတွာ-ရပ်၍၊ ပဿတိ-ကြည့်၏၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ပဒံ-ခြေကို၊ အနုဒ္ဓရိတွာ-မကြွမြောက်မူ၍၊ ပဋိပါပိ-ငါးမျိုးလုံးတို့ကိုလည်း၊ ပဿန္တိယာ-၏၊ ဧကာဝ-သော၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ တံတံ-ထိုထိုအရပ်ကို၊ ဝိလောကေတွာ- လှည့်လည်ကြည့်ရှု၍၊ ဝါ- လှည့်လည်ကြည့်ရှုသောအားဖြင့်၊ သစေ ပဿတိ- အကယ်၍ ကြည့်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂီဝပရိတ္တနပ္ပယောဂဂဏာနာယ-လည်ပင်းကို လှည့်လည်ခြင်း ပယောဂ၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊ ဥမ္မီလနဂဏနာယ - မျက်စိဖွင့်ခြင်း၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ (အာပတ္တိယော-တို့သည်၊) နိ-မဖြစ်ကုန်၊ [“တံ တံ ဒိသာဘာဂံ ဝိလောကေတွာ ပဿန္တိယာ ပန ပါဒေ ဣဏ္ဍာ အာပတ္တိယော”ဟု ပါစိတ္တာဒိအဋ္ဌကထာရှိသောကြောင့် ထိုအတိုင်း အနက်ပေးလိုက်သည်။] (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ စိတ္တာဂါရံ-ဆန်းကြယ်သော အိမ်ကို၊ ပေ၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံတို့၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ အဝသေသော- သော၊ ဝိနိစ္ဆယော- ကို၊ နစ္စဒဿနသိက္ခာပဒေ- နစ္စဒဿနသိက္ခာပုဒ်၌။ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ အာသန္ဒိပရိဘုဥ္ဇနသိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ - ၌၊ အာသန္ဒီ နာမ ၊ပေ၊ အသံဟာရိမေဟိ ဝါဠေဟိ ကတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ပါဠိတော်၌ “ဝါဠေဟိ” ဟု ဗဟုဝုစ်ရှိ၏။] အတိက္ကန္တပမာဏာ-လက်ရှစ်သစ်ထက် လွန်သော ပမာဏရှိသော အခြေရှိသော လေးထောင့်ခုံမြင့်ကို၊ အာသန္ဒီ နာမ-အာသန္ဒီ မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊

ကိုဋိနဥပဝနံ။ ။ဝနေန-တောနှင့်+ဥပမိတံ-နှိုင်းယှဉ်အပ်သော (တူသော) ဥယျာဉ်တည်း၊ ဥပဝနံ-တောကဲ့သို့ စိမ်းစိမ်းစိုစို ရှိအောင် စိုက်ပျိုးထားအပ်သော မြို့တွင်းဥယျာဉ်၊ [ဝနတုလ္ယကတ္တိမေ (ပြုလုပ်ထားအပ်သော) အာရောပိတရုက္ခသမူဟေ ဥယျာနေ၊-ထောမနီမီ၊ ထိုဥယျာဉ်မျိုးသည် မြို့တွင်း၌ တည်ရှိသောကြောင့် “ကိုဋိနတ္ထံ အန္တော နဂရေ ကတံ အာရာမံ”ဟု ဋီကာတို့ ဖွင့်ကြသည်။] မြို့ပြင်ဘက်၌ ထိုကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးထားအပ်သော တောကို “ဥယျာန”ဟု ခေါ်သည်။

အတိက္ကန္တပမာဏာ။ ။အဋ္ဌဂုံလတော အတိက္ကန္တပမာဏပါဒကာ (ဋီကာ)။ ဤ အသန္ဒီ၏ ပုံစံကို “လေးထောင့်”ဟု ရတနဝဂ် (၅) သိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုခဲ့သောကြောင့် လက်ရှစ်သစ်ထက် လွန်အောင် အခြေရှိသော လေးထောင့်ခုံမြင့်တစ်မျိုးကို အာသန္ဒီ ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ဒီးဒိုး အခြေရှိသော မဟု ပီဌကို မသုံးစွဲကောင်းကြောင်းကို ရတနဝဂ် ပဌမသိက္ခာပုဒ်မြင့် တားမြစ်ပြီးမြစ်သည်။

အသံဟာရိမေဟိ - ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည် မဟုတ်ကုန်သော၊ (ခြေထောက်သစ်သားကိုပင် ခြသေ့ရုပ်စသည် ပြုလုပ်ထားသဖြင့် မပြောင်းရွှေ့နိုင်ကုန်သော၊) ဝါဇွေဟိ-သားရဲရုပ်တို့ဖြင့်၊ ကတော-ပြုအပ်သော ပလ္လင်သည်၊ ပလ္လင်္ကော နာမ-ပလ္လင် မည်၏။ ပန-ကား၊ ပရိဘုဥ္ဇေယျာတိ ဇတ္ထ-ပါဠိ၌၊ နိသီဒန နိပဇ္ဇနပွယောဂဂဏနာယ-ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းပယောဂ၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊အာသန္ဒိပလ္လင်္ကပရိဘောဂဝတ္ထုသို့-အာသန္ဒိ,ပလ္လင်္ကတို့ကို သုံးစွဲခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ အာသန္ဒိယာ-လေးထောင့်ခုံမြင့်၏၊ ပါဒေ-ခြေတို့ကို၊ ဆန္ဒိတ္တာ-ဖြတ်၍လည်းကောင်း၊ [လက်ရှစ်သစ်ထက် ပိုသမျှကို ဖြတ်၍-ဟူလို၊] ပလ္လင်္ကဿ-ပလ္လင်၏၊ ဝါဠေ-သားရဲရုပ်တို့ကို၊ ဘိန္ဒိတ္တာ-ဖျက်၍လည်းကောင်း၊ [ပါဠိတော်၌ "ဘိန္ဒိတ္တာ"ဟု ရှိ၏။] ပရိဘုဥ္ဇန္တိယာ-သုံးစွဲသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (ပရိဘုဥ္ဇန္တိနံ)စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အာသန္ဒိပလ္လင်္ကတာ-အာသန္ဒိ၏အဖြစ်, ပလ္လင်္က၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ နိသီဒနံဝါ-ထိုင်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ နိပဇ္ဇနံဝါ-အိပ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ [ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်း တစ်ခုခုပြုလျှင် အာပတ်သင့်သောကြောင့် "နိသီဒနံဝါ နိပဇ္ဇနံဝါ"ဟု ဝါသဒ္ဒါ ပါစေရမည်၊ ပါဠိတော်၌လည်း ပါ၏။]ပေ၊ ဣတိ-တည်း။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ သုတ္တကန္တနသိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ သုတ္တန္တိ-ကား၊ ဆန်း-ခေါမစသော ၆ မျိုးသော ချည်တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော ချည်ကို၊ ကန္တေယျာတိ ဇတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယတ္တက်-အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ချည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ အဋ္ဌင်-ဆွဲ၀င်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ-ထိုမျှလောက်ချည်ကို၊ တက္ကမှိ (တစ်နည်း) တက္ခမှိ-ဝင်ရိုးခ၌၊ ဝေဋ္ဌတေ-ရစ်ပတ်အပ်ပြီးသော်၊ ဧကော-သော၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤ၀င်ရိုးခ၌ ရစ်ပတ်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ပဒဘာဇနီယေ-၌၊ ဥဇုဝုဇုဝေတိ-ဥဇုဝုဇုဝေဟူ၍၊ ဝါ-ရစ်တိုင်း ရစ်တိုင်း၌ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ သုတ္တံ-ချည်ကို၊ ကန္တနဝတ္ထုသို့-ငင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ကန္တနတော-ငင်ရာအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ကဟ္ဝာသဝိစိနနံ-ဝါကို ရွေးချယ်ခြင်းကို၊ အာဒိကတ္တာ-၍၊ သဗ္ဗပွယောဂေသု-တို့၌၊ ဟတ္ထဝါရဂဏနာယ-လက်အကြိမ်၏အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ကန္တိတသုတ္တံ-ငင်အပ်ပြီးသော အမြီတ်အဆာချည်ကို၊ ကန္တန္တိယာ-စုပေါင်း၍ ငင်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ [ကျန်သမျှ အမြီတ်အဆာချည်အစရှိသည်ကို စုပေါင်း၍ငင်သောရဟန်းမ၊] ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ(ကန္တန္တိနံ)စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အကန္တိတတာ-မငင်အပ်သေးသော ဝါ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကန္တနံ-ငင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄။ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စန္တိ-ကား၊ ဂိဟီနံ-တို့၏၊ ဝေယျာဝစ္စံ-ဝေယျာဝစ္စကို၊ (ကရေယျ၌ စပ်၊) ဟိ-ချဲ့၊ မာတာပိတရော-တို့သည်၊ သစေပိ (ဟောန္တိ)၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ အတ္တာနော-၏၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကမ္မံ-ကို၊ အကာရာပေတွာ-မပြုစေမူ၍၊ [မိမိ၏ ဝေယျာဝစ္စကရဖြစ်အောင် တစ်စုံတစ်ခုသောအမှုကို မခိုင်းဘဲ-ဟူလို၊] တေသံ-ထိုမိဘစသော လူတို့ဖို့၊ ယာဂုပစနာဒီနိ-ယာဂုကျွေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုသောရဟန်းမသည်၊ [“ကရောတိ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊] ပုဗ္ဗပ္ပယောဂေသု-ယာဂုစသည်မကျွေချက်မီ ရှေ့ပယောဂတို့၌၊ ပယောဂဂဏနာယ-အားဖြင့်၊ ဒုက္ကဋာနိ-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်ပြီး၍၊ ယာဂုအာဒီသု-တို့၌၊ ဘာဇနဂဏနာယ-အိုးခွက်တို့၏အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခါဒနီယာဒီသု-ခဲဖွယ် အစရှိသည်တို့၌၊ ပူပဂဏနာယ-မုန့်တို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ သံယသ-သံယာဖို့၊ ယာဂုပါနေ-ယာဂုသောက်ဖွယ်ကို၊ (ကရီယမာနေ)ဝါ-ပြုအပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တေ-ထမင်းကို၊(ကရီယမာနေ)ဝါ-လည်းကောင်း၊ စေတိယပူဇာယ-စေတီပူဇော်မှုကို၊ ကရီယမာနာယဝါ-ပြုအပ်သော်လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုလူတို့၏၊ သဟာယဘာဝေန-အဖော်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ယာဂုပစနာဒီနိ-တို့ကို၊ (ကရောန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အတ္တာနော-၏၊ ဝေယျာဝစ္စကရဿ-ဝေယျာဝစ္စပြုသူဖို့၊ တာနိယေဝ-ထိုယာဂုကျွေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုပင်၊ ကရောန္တိယာ-ပြုပေးသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ကရောန္တိနံ)စ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စကရဏံ-လူတို့၏ဝေယျာဝစ္စကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော အကြောင်း၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ အဓိကရဏ သိက္ခာပုဒ် ပဉ္စမေ-၌၊ အဓိကရဏန္တိ-ကား၊ စတုန္နံ-၄ မျိုးသောအဓိကရဏ်း တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသောအဓိကရဏ်းကို၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ စီဝရသိဋ္ဌနေဝိယ-စီဝရသိဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့[နဂ္ဂဝဂ် တတိယသိက္ခာပုဒ်ကို ဆိုသည်“စီဝရဝိသိဋ္ဌန”ဟု ရှိလျှင်သာ၍ ကောင်း၏။] ဓုရေ-လုံ့လကို၊ နိက္ခိတ္တမတ္တေ-ချအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ဧကာဟမ္မိ-တစ်ရက်မျှလည်း၊ ပရိဟာရော-အာပတ်မသင့်ဖို့ရန် ရှောင်လွှဲခြင်းသည်၊ ဝါ-အစောင့်အရှောက်သည်၊ နတ္ထိ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ နဝ ဝူပသမနဝတ္ထုသို့-မငြိမ်းစေခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသ-ကြွင်းသောအစီအရင်ကို၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ ဘောဇနဒါန သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ သဟတ္ထာတိ-ကား၊ ကာယေန ဝါ-ကိုယ်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ-ကိုယ်နှင့်စပ်သောဝတ္ထု ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နိသဋ္ဌိယေနဝါ-ပစ်လွှင့်ခြင်းဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပစ်လွှင့်၍ပေးခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဠု-ကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကေ-သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို၊ ဌပေတ္မာ၊ အဝသေသာနံ-ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဥဒကဒန္တပေါနာ-ကို၊ အညတြ-၍၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ အဒ္ဓေါဟရဏီယံ-စားမျိုထိုက်သော အာဟာရကို၊ ဒဒန္တိယာ-ပေးသော ရဟန်းမ၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အဂါရိကဿ-အိမ်၌ တည်သူ လူဝတ်ကြောင်အား၊ ခါဒနီယဘောဇနီယဒါနဝတ္ထုသို့-ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို ပေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ဥဒကဒန္တပေါနေ-ရေဒန်ပူကို ပေးရာ၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ ပန-ကား၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ ဒါပေတိ-သူတစ်ပါးကို ပေးစေ၏၊ နဒေတိ-ကိုယ်တိုင်မပေး၊ (တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ဥပနိက္ခိပိတ္မာ-အနီး၌ ချပြီး၍၊ ဒေတိ၊ (တဿာ)၊ ဗာဟိရလေပ်-ပြင်ပကိုယ်၌ သုတ်လိမ်းကြောင်း ဆီစသည်ကို၊ ဒေတိ၊ (တဿာ)။ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ဒေန္တိနံ)စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဥဒကဒန္တပေါနာ-ကို၊ အညတြ-၍၊ အဒ္ဓေါဟရဏီယံ-စားမျိုထိုက်သော အာဟာရလည်းကောင်း၊ ပဠုသဟဓမ္မိကေ ဌပေတ္မာ, အညဿ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သဟတ္ထာ-ဖြင့်၊ ဒါနံ-လည်းကောင်း၊ပေ၊ဣတိ-တည်း။ ။ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ(သမတ္တံ)။

၇။ အာဝသထစီဝရ သိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ အာဝသထစီဝရန္တိ-ကား၊ ဥတုနိယော-ဥတုရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့သည်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တု-သုံးစွဲပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒိန္နစီဝရံ-လျှူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို၊ အနိသဋ္ဌိတ္မာတိ-ကား၊ စတုတ္ထေ ဒိဝသေ-၄ ရက်မြောက်သောနေ့၌၊ ဓောဝိတ္မာ-ဖွပ်လျှော်ပြီး၍၊ အညိဿာ-အခြားသူမအား၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဥတုနိယာ-သော၊ သာမဏေရိယာပိ-အားသော်လည်း၊ အဒတ္မာ-၍၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ အနိသဋ္ဌိတ္မာ-မစွန့်မူ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အာဝသထစီဝရံ-ကျောင်း၌ အမြဲထားအပ်သော ဥတုနှီးသင်္ကန်းကို၊ အနိသဋ္ဌိတ္မာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသို့ပေ၊နိသဋ္ဌိတေ-စွန့်အပ်ပြီးသော ဥတုနှီးသင်္ကန်း၌၊ ဒ္ဝိကဒုက္ကဋံ၊ [နိသဋ္ဌိတေ အနိသဋ္ဌိတသညာဒုက္ကဋ်, ဝေမတိကာဒုက္ကဋ်၊] ပန-ကား၊ တသ္မိံ-ထိုနိသဋ္ဌိတစီဝရ၌၊ နိသဋ္ဌိတသညာညယ-နိသဋ္ဌိတစီဝရဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ပုနပရိယာယေ-နောက်တစ်လှည့်၌၊ (ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာဝါ-သုံးစွဲသည်မူလည်းဖြစ်သော၊) အညာသံ-ကုန်သော၊ ဥတုနိနံ-ဥတုရှိကုန်သောရဟန်းမတို့၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ (ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာဝါ)။ အစ္ဆိန္နနဋ္ဌစီဝရိကာယ-လုယူအပ်ပြီးသောသင်္ကန်းရှိသူ, ပျောက်ပျက်သော သင်္ကန်းရှိသူဖြစ်၍၊ (ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာဝါ)၊ အာပဒါသု (ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာဝါ၊ ဘိက္ခုနိယာ-

၏လည်းကောင်း)၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ပရိဘုဥ္ဇန်နံ)စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အာဝသထ စီဝရတာ-ကျောင်း၌ အမြဲထားအပ်သော ဥတုနှီးသက်နံ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဒီဝသတာ-၄ ရက်မြောက်နေ့၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓောဝိတ္မာ-ဖွပ်လျှော်ပြီး၍၊ အနိသဇ္ဇနံ-လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၈။ အာဝသထဝိဟာရ သိက္ခာပုဒ် အဌမေ-၌၊ အာဝသထန္တိ-ကား၊ ကဝါဋ္ဌပဒ္ဓဝိဟာရံ-ဖွဲ့တပ်အပ်ပြီးသော တံခါးရွက်ရှိသော ကျောင်းကို၊ အနိသဇ္ဇိတ္မာတိ-ကား၊ ရက္ခဏတ္ထာယ-စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဒတ္မာ-၍၊ ဣမံ-ဤကျောင်းကို၊ ဇဂ္ဂေယ္ယာသိ-စောင့်ရှောက်ရစ်ပါလော့၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အနာပုစ္ဆိတ္မာ-၍၊ ဣတိ အတ္ထော၊ စာရိကံ ပက္ကမေယ္ယ ပါစိတ္တိယန္တိဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သကဝါမတော-မိမိရွာမှ၊ အညံ ဝါမံ-သို့၊ ဧကရတ္တိဝါသတ္ထာယပိ-တစ်ညဉ့်မျှနေခြင်းငှာလည်း၊ ပက္ကမန္တိယာ-ဖဲသွားသော ရဟန်းမ၏၊ ပရိက္ခိတ္တသ-ကာရံအပ်ပြီးသော၊ အာဝသထသ-ကျောင်း၏၊ ပရိက္ခေပံ-အကာအရံကိုလည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိတ္တသ-သော၊ (အာဝသထသ)၊ ဥပစာရံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဌမပါဒေန-အားဖြင့်၊ အတိက္ကန္တမတ္တေ-လွန်အပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ဒုက္ကဋံ(ဟောတိ)၊ [ပရိက္ခေပံ, ဥပစာရံတို့သည် အတိက္ကန္တမတ္တေ၏ ဝုတ္တကံဖြစ်၍ ပရိက္ခေပေ, ဥပစာရေဟု ရှိသင့်လျက် ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ၊] ဒုတိယေန-ဖြင့်၊ (အတိက္ကန္တမတ္တေ) ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ အာဝသထံ-ကျောင်းကို၊ အနိသဇ္ဇိတ္မာ-၍၊ စာရိကံ-ဒေသစာရီကို၊ ပက္ကမနဝတ္ထုသို့ ပညတ္တံ၊ပေ၊အကဝါဋ္ဌပဒ္ဓေ-ဖွဲ့တပ်အပ်ပြီးသော တံခါးရွက် မရှိသောကျောင်း၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ နိသဇ္ဇိတေ-စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသော ကျောင်း၌၊ ဒွိကဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ [အနိသဇ္ဇိတသညာဒုက္ကဋ, ဝေမတိကာဒုက္ကဋ-ဟူလို၊] ပန-ကား၊ တသ္မိံ-ထိုစွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသော ကျောင်း၌၊ နိသဇ္ဇိတသညာယ-စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပက္ကမန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အန္တရာယေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ (အနိသဇ္ဇိတ္မာ ပက္ကမန္တိယာ)၊ ပဋိဇဂ္ဂိတံ-စောင့်ရှောက်မည့်သူကို၊ ပရိယေသိတ္မာ-ရှာ၍၊ အလဘန္တိယာ-မရသည်ဖြစ်၍၊ (ပက္ကမန္တိယာ)၊ ဂိလာနာယ-ဖြစ်၍၊ [စွန့်လွှတ်ကြောင်းစကားကို မပြောနိုင်လောက်အောင် ပါးစပ်မကျန်းမာနေသူကို "ဂိလာန"ဟု ဆိုသည်၊] (အနိသဇ္ဇိတ္မာ ပက္ကမန္တိယာ)၊ အာပဒါသု (အနိသဇ္ဇိတ္မာ ပက္ကမန္တိယာ)၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (အနိသဇ္ဇိတ္မာ ပက္ကမန္တိနံ) စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သကဝါဋ္ဌပဒ္ဓတာ-ဖွဲ့တပ်အပ်ပြီးသော တံခါးရွက်ရှိသော ကျောင်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ပက္ကမနံ-လည်းကောင်း၊ [ပရိက္ခေပနှင့် ဥပစာကျော်လွန်ခြင်းကို "ဝုတ္တနယေန ပက္ကမနံ"ဟု ဆိုသည်၊] အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ၊ ပေ ၊ ဣတိ-တည်း။ ။အဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၉။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇ ပဌမသိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာ-ကား၊ ယဉ်ကိုင်-သော၊ ဗာဟိရကံ-သာသနာပ၌ဖြစ်သော၊ အနတ္ထသံဟိတ-အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော၊ ဟတ္ထိအဿရထ၊ပေါ၊ဂဒပွယောဂါဒိဘေဒ-ဆင်အတတ်, မြင်းအတတ်, ရထားအတတ်, လေးအတတ်, ဓားဆောက်ချက်အတတ်, အာထဗ္ဗနမန္တန်, ခိလနမန္တန်, ဝသီကရဏမန္တန်, သောသာပနမန္တန်, အဆိပ်ဆေးဖော်စပ်နည်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ပရူပယာတကရံ-သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှုကို ပြုတတ်သော၊ ဝိဇ္ဇံ-အတတ်ကို၊ ပရိယာပုဏောယျာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယသ္ဒိ ကသ္ဒစိ-၏၊ သန္ဓိကေ-၌၊ တံ-ထိုတိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာကို၊ ပဒါဒိဝသေန-ပဒ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် "အနုပဒ, အက္ခရ, အနုက္ခရတို့ကို ယူ။] ပရိယာပုဏန္တိယာ-၏၊ ပဒဂဏနာယ စေဝ-ပုဒ်တို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အက္ခရဂဏနာယ စ-အက္ခရာတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-တည်း။ ။ နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဟတ္ထိ ၊ပေ၊ ဝိနံ့။ ။တိရစ္ဆာနသဒ္ဒါသည် "ဆန့်ကျင်ဘက် ဖီလာကန့်လန့်"အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သုဂတိလမ်း နိဗ္ဗာန်လမ်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖီလာဖြစ်သော ဆင်အတတ်စသော သိပ္ပ, အာထဗ္ဗဏ စသော မန္တန်, အဆိပ်စပ်နည်း စသော သူတစ်ပါးနှိပ်စက်ကြောင်းအတတ်များကို သရုပ်ထုတ်ပြသည်။

ဟတ္ထိ ၊ပေ၊ သိပ္ပ။ ။ဒွန်ပုဒ်နောက်၌ ရှိသောကြောင့် သိပ္ပကို ပုဒ်တိုင်း ယှဉ်စေ၍ "ဟတ္ထိသိပ္ပ, ရထသိပ္ပ, ဓနုသိပ္ပ, ထရုသိပ္ပ"ဟု မှတ်ပါ၊ "ထရုခဂ္ဂါဒိမုဋ္ဌိယံ" အာဒိဓာန်နှင့်အညီ သန်လျက်စသည်တို့၏ အရိုးကို "ထရု"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုအရိုးကို (ရန်သူနှင့်တွေ့သောအခါ) အလွယ်တကူ နုတ်ယူတတ်သောအတတ်ကို "ထရုသိပ္ပ"ဟု ပြောကြ၏။

အာထဗ္ဗဏ၊ပေ၊မန္တ။ ။မန္တသဒ္ဒါကိုလည်း ရှေ့ပုဒ်တိုင်း၌ ယှဉ်စေ၊ အထဗ္ဗဏရသေ့သည် စီရင်အပ်သော ဝေဒကျမ်းကို "အာထဗ္ဗဏ"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဝေဒကျမ်းအဆိုနှင့်အညီ စီရင်အပ်သော သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်ကြောင်း မန္တန်ကို "အာထဗ္ဗဏမန္တန်"ဟု ခေါ်သည်၊ "ခိလနမန္တန်" ဟူသည် သစ်သားအနှစ်ဝတ်ကို မန္တန်စုပ်၍ မြေ၌ စိုက်ထားလျှင် သူတစ်ပါး သေစေနိုင်သော မန္တန်တည်း။

ဝသီကရဏမန္တန်။ ။မိမိအလိုသို့ လိုက်ပါအောင်ပြုကြောင်းဖြစ်သော ပီယမန္တန်မျိုးတည်း၊ [ဝသံ+ကရောတိ ဧတေနာတိ ဝသီကရဏံ၊] ပါစိတ္တာဒိယောဇနာ၌ကား "မန္ဒေန ဇပ္ပိတ္တာ-မန္တန်ဖြင့် မန်းမှုတ်၍၊ ပရဿ ဥမ္မတ္တာဘာဝမာပန္နကရဏော-သူတစ်ပါး ရူးအောင် ပြုတတ်သော မန္တန်"ဟု ဆို၏။

သောသာပန, အဂဒပွယောဂါဒီ။ ။"သောသာပန"ဟူသည် သူတစ်ပါး၏ အသား အသွေးစသည်တို့ကို ခြောက်သွေ့စေတတ်သော မန္တန်တည်း၊ အဂဒပွယောဂကို "ဝိသယောဇန-အဆိပ်ဖော်စပ်နည်း"ဟု ဋီကာတို့ ဖွင့်၏၊ ပယောဂါဒိ၌ အာဒိဖြင့် အလားတူသော သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်ကြောင်းအတတ် ဟူသမျှကို ယူပါ။

၁၀။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇ ပဌမသိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ ဝါစေယျာတိ ပဒ-ဝါစေယျဟူသော ပုဒ်သည်၊ ဝိသေသော- ရှေ့သိက္ခာပုဒ်မှ ထူး၏၊ ဥဘယမ္ပိ-၂ ပါးစုံသော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာစေဝ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သမ္ဗဟုလာ, ဘိက္ခုနိယောစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အာရဗ္ဘ, တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇ-သုဂတိလမ်း, နိဗ္ဗာန်လမ်း၏ ဖိလာကန့်လန့်ဖြစ်သော အတတ်ကို၊ ပရိယာပုဏာနဝါစနဝတ္ထုသို့-သင်ယူခြင်း, ပို့ချခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ လေခေဝါ-စာရေးအတတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဓာရဏာယဝါ-မာရဏာကျမ်းအတတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (ပရိယာပုဏာန္တိနံစ ဝါစေန္တိနံစ)၊ ဂုတ္တတ္ထာယ-မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ယက္ခပရိတ္တနာဂမဏ္ဍလာဒိကေ-ဘီလူးတို့ကို ကာကွယ်ခြင်း, မြွေနဂါးတို့ မဝင်နိုင်အောင် စည်းဝိုင်းတားခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗပရိတ္တေစ-အလုံးစုံသော အကာအရံ၌လည်းကောင်း၊ (ပရိယာပုဏာန္တိနံ စ ဝါစေန္တိနံ စ)၊ [ဂုတ္တတ္ထာယမ္ပစ၍ သဗ္ဗပရိတ္တေတိုင်အောင် "စ" တစ်လုံးသာ ပါသောကြောင့် စကားတစ်ရပ်ဟု မှတ်ပါ၊] ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ပရိယာပုဏာန္တိနံ စ ဝါစေန္တိနံ စ)၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇတာ-တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပရိယာပုဏာနဝါစနာ-သင်ယူခြင်း, ပို့ချခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ တီဏိ, ဒ္ဝိသုပိ-ကုန်သော၊ ဇတ္ထု-တို့၌၊ အဂ်ါနိ-အင်္ဂါတို့တည်း၊ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ-တို့သည်၊ ပဒသောဓမ္မ သဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

လေခေ, ဓာရဏာယဝါ။ ။"လေခါနံ+ဣဒံ လေခံ"ဟု ပြု၍ စာရေးသူတို့၏အတတ် (စာရေးစာချီအတတ်)ကို "လေခ"ဟု မှတ်ပါ။ ဓာရေဏီ ဇောယာတိ ဓာရဏာ၊ "ဤကျမ်း၌လာသော အစီအရင်အတိုင်း ပြုကျင့်လျှင် များစွာသော ကျမ်းဂန်တို့ကို အလွယ်တကူ သင်ယူမှတ်သားနိုင်၏"ဟု ဆိုကြသော "ပိဋကတ်မှော်"ကဲ့သို့သော အတတ်မျိုးကို "ဓာရဏာ"ဟု ခေါ်သည်။ လေခေတိ-လေခသိပ္ပေ၊ ဓာရဏာယ ဝါတိ-ဓာရဏာသတ္တေ၊ ယသ္မိံ ဝုတ္တနယေန ပဋိပဇ္ဇန္တော ဗဟူနိပိ ဂန္ထာနိ ဓာရေန္တိ-ဦးကာ၊ ဤဦးကာ၌ "ဓာရဏာယဝါ"ဟု "ဝါ"ပါသောကြောင့် အဌကထာ၌ "ဓာရဏာယ စ"ဟု မရှိစေရ။

ဂုတ္တတ္ထာယ၊ပေ၊ သဗ္ဗပရိတ္တေ။ ။မိမိ လုံခြုံဖို့ရန် တစ္ဆေ, သူရဲ, ဘီလူးတို့မှ စောင့်ရှောက်ကြောင်း မန္တန်, မြွေနဂါးတို့ မဝင်လာအောင် စည်းဝိုင်းတားသောမန္တန်တို့ကို သင်ယူပို့ချရာ၌ အနုပညတ္တိ၊ [နာဂမဏ္ဍလံ နာမ သပ္ပာနံ ပဝေသနိဝါရဏတ္ထံ မဏ္ဍလဗဒ္ဓမန္တော၊] ဤသိက္ခာပုဒ်နှစ်ရပ်နှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာမှာ ရှုပါ။

ပဌမော–သော၊ စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၁။ အာရာမပ္ပဝိသနသိက္ခာပုဒ်

အာရာမဝဂ္ဂသ ပဌမေ၊ သဘိက္ခုကံ အာရာမန္တိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ရုက္ခမူလေပိ-သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌သော်လည်း၊ ဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ တံပဒေသံ-ထိုအရပ်သို့၊ (ပဝိသေယျုံ၌စပ်၊) အနာပုစ္ဆာတိ ဇေတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဘိက္ခုသာမဏေရအာရာမိကေသု-ရဟန်း, သာမဏေ, အာရာမ်စောင့်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်ကို၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ပရိက္ခိတ္တသ-ကာရံအပ်ပြီးသော၊ အာရာမဿ-၏၊ ပရိက္ခေပံ-အကာအရံကို၊ အတိက္ကမန္တိယာ-ကျော်လွန်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိတ္တသ-မကာရံအပ်သော၊ (အာရာမဿ-၏၊) ဥပစာရံ-သို့ သြက္ကမန္တိယာ-သက်ရောက်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ, ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊) ပေ၊ အနာပုစ္ဆာ-ဘဲ၊ အာရာမ်-သို့ ပဝိသနဝတ္ထုသို့-ဝင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာတိ စ-ဟူသော ပညတ်လည်းကောင်း၊ ဇာနံ သဘိက္ခုကန္တိစ-ဟူသော ပညတ်လည်းကောင်း၊ ဣမာ ဒွေ-တို့သည်၊ ဇေတ္ထ-၌၊ အနုပညတ္တိယော-တို့တည်း၊ သဘိက္ခုကေ-ရဟန်းရှိသော အာရာမ်၌၊ ဝေမတိကာယ-၍၊ (ပဝိသန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အဘိက္ခုကေ-ရဟန်းမရှိသော အာရာမ်၌၊ သဘိက္ခုကသညာယ-ရဟန်းရှိသော အာရာမ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ပဝိသန္တိယာစေဝ-၏လည်းကောင်း၊) ဝေမတိကာယ-၍၊ (ပဝိသန္တိယာ) စ ဒုက္ကဋံ။

ပန-ကား၊ ဒုဝိဓေပိ-နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ တသ္မိံ-ထိုသဘိက္ခုက, အဘိက္ခုကအာရာမ်၌၊ အဘိက္ခုကသညာယ-အဘိက္ခုကအာရာမ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဝိသန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) သန္တံ-ထင်ရှားရှိသော၊ ဘိက္ခုံ-ကို၊ အာပုစ္ဆာ-ပန်ပြော၍၊ ပဝိသန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ပဌမပွဝိဋ္ဌာနံ-ပဌမဝင်ပြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သီသာနုလောကိကာယဝါ-ဦးခေါင်းကို မော်ကြည့်လျက် လိုက်သွားသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ရှေ့ကဝင်သွားသော ဘိက္ခုနီတို့၏ နောက်က အဆက်မပြတ် လိုက်သွားသည်-ဟူလို၊) ယတ္ထ-အကြင် အရပ်၌၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့သည်၊ သန္ဓိပတိတာ-စည်းဝေးနေကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ တာသံ-ထိုဘိက္ခုနီတို့၏၊ သန္ဓိကံ-သို့၊ ဂစ္ဆာမိ-အုံ့၊ ဣတိ သညာယ-ဤသို့သော် အမှတ်ဖြင့်၊ (ပဝိသန္တိယာ)ဝါ-ဝင်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (စာအံ်ခြင်း, စေတီတော်ကို ရှိခိုးခြင်း အစရှိသော ကိစ္စဖြင့် မိမိအလျင် စည်းဝေးနှင့်ကြသူတို့ ရှိရာ အရပ်သို့ ဝင်သွားသူ၊) အာရာမေန-ဖြင့်၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ထိုအာရာမ်လမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တိယာ ဝါ-သွားသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (ပဝိသန္တိယာ-ဝင်ပြေးသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ပဝိသန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ သဘိက္ခုကာရာမတာ-ရဟန်းရှိသောအာရာမ်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သဘိက္ခုကသညတာ-

ရဟန်းရှိသော အာရာမ်ဟု အမှတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ [ဘိက္ခုဒ္ဒ သညီဟု သုံး၍, ဘိက္ခုနီဒ္ဒ သညာဟု သုံးသောကြောင့် "သညတာ"ဟု ရှိရမည်၊ သဘိက္ခုက သညာယ+ဘာဝေါ သဘိက္ခုကသညတာ၊ ညာဒ္ဒ အာကို ရဿပြု။] ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒါ တိက္ကမော-ဆိုအပ်ပြီးသော အပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုညာတ ကာရဏာဘာဝေါ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော အကြောင်းမရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ ဘိက္ခုအဏ္ဏောသန သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ အဏ္ဏောသေယျာတိ-ကား၊ ဒသန္နံ-နှင့်သော၊ အဏ္ဏောသဝတ္ထူနံ- အဏ္ဏောသဝတ္ထုတို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးသောဝတ္ထုဖြင့်၊ သမ္မုခါဝါ-မျက်မှောက်ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ပရမ္မုခါဝါ-မျက်ကွယ်ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ အဏ္ဏောသေယျ-ဆဲရေးအံ့၊ ပရိဘာသေယျာတိ-ကား၊ အသ-ထိုရဟန်း၏အပေါ်၌၊ ဘယံ-ဘေးကို၊ ဥပဒံသေယျ-ပြအံ့၊ [ဥပဒၜသေယျဟု မူကွဲရှိ၏။] ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ကဲရောန္တိယာ-သော၊ တဿ-ထိုရဟန်းမ၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ အဏ္ဏောသနဝတ္ထုသို့-ဆဲရေးခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နေ-လူ, သာမဏေ၌၊ ဝါ-လူ သာမဏေကို ဆဲရေးရာ၌၊ တိကဒုက္ကဋံ၊ အတ္ထဓမ္မအနုသာသနီပုရေက္ခရာယ-အတ္ထဓမ္မအနုသာသနီတို့ကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှင့်၊ (အဏ္ဏောသေန္တိနံ)စ-ဆဲရေးကုန်သော ရဟန်းမတို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဥပသမ္ပန္နတာ-ရဟန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဏ္ဏောသနပရိဘာသနံ-ဆဲရေးခြင်း, ခြိမ်းခြောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ နှ အတ္ထပုရေက္ခာရာဒိတာ-အတ္ထပုရေက္ခာရာဒိတာ မဟုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ [အခ္ခိုစာများ၌ "နှ အတ္ထပုရေက္ခာရတာဒီနံ အဘာဝေါ"ဟု 'နှ'လည်းပါ, 'အဘာဝေါ'လည်းပါ၏။ မကောင်း၊ 'နှ အတ္ထပုရေက္ခာရာဒိတာ'ဟုသော်လည်းကောင်း, အန္ဓကာရဝဂ် နဝမသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့ 'အတ္ထပုရေက္ခာရတာဒီနံ အဘာဝေါ' ဟုသော်လည်းကောင်း ရှိရမည်။]ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ ဂဏပရိဘာသန သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ စဏ္ဍိကတာတိ-ကား၊ ကုဒ္ဓါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ ဂဏန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိသံဃံ-ဘိက္ခုနီသံဃာကို၊ ပရိဘာသေယျာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဧတော-ဤရဟန်းမတို့သည်၊ ဗာလာ-နားမလည်ကုန်၊ ဧတော-တို့သည်၊ အဗျတ္တာ-မထက်မြက်ကုန်၊ ဧတော-တို့သည်၊ ကမ္မံဝါ-ကံကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မဒေါသံဝါ-ကံ၏အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မသမ္ပတ္တိံဝါ-ကံ၏ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မဝိပတ္တိံဝါ-ကံ၏ပျက်စီးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ နှ ဇာနန္တိ-မသိကြကုန်၊ ဣတိဧဝံ-သို့ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ (မျက်မှောက်ဖြစ်စေ, မျက်ကွယ်ဖြစ်စေ-ဟူလို)ပရိဘာသန္တိယာ-ခြိမ်းခြောက်သောရဟန်းမ၏၊

ပါစိတ္တိယ်။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို) ပေ။ ဂဏ်-ဘိက္ခုနီသံ်ယာကို၊ ပရိဘာသနဝတ္ထုသို့-ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တဲ့၊ သမ္မဟုလာဝါ-များစွာသော ရဟန်းမတို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဧကံဝါ-တစ်ယောက်သော ရဟန်းမကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနုပသမ္ပန္နံဝါ-လူ, သာမဏေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘာသန္တိယာ-၏၊ ဒုက္ကဋ်၊ သေသ်-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဒုတိယသဒိသမေव-သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

သေသ်။ ။အတ္ထဓမ္မအနုသာသနီပုရေက္ခာရာယာတိအာဒိက် အဝသေသ်၊ တတ္ထ အနုသာသနီပုရေက္ခာရာယာတိ-ဣဒါနိပိ တွဲ ဗာလာ အဗျတ္တာတိအာဒိနာ (နောင်ဘဝတို့၌ ဤသို့ ဗာလ အဗျတ္တ မဖြစ်အောင် သူတစ်ပါးအပေါ် မေတ္တာထားပါ-အစရှိသော) နယေန အနုသာသနီပကွေ ဌတ္တာ ဝဒန္တိယာ အနာပတ္တိ။

၄။ ပဝါရိတ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ- ၌၊ ဂဏာဘောဇနေ- ဂဏာဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တ နယေန-ဖြင့်၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးသူကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊) ("ထမင်းစား ကြွပါ"စသော အကပ္ပိယဖိတ်နည်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးသူ-ဟူလို၊) ပဝါရဏာသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ပဝါရိတာ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ပုရေဘတ်-နံနက်အခါ၌၊ ယာဝုဠ္ဘေဝ-ယာဝုကိုလည်းကောင်း၊ သေသာနိ-ကြွင်းကုန်သော၊ တီဏိ-ကုန်သော၊ ကာလိကာနိစ-ယာမကာလိက အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတ္တာ-ထား၍၊ အညံ-သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ အာမိသံ-အာမိသကို၊ အဇ္ဈောဟရဏတ္ထာယ-ဌာ၊ ပဋိဂ္ဂဏ္ဏန္တိယာ-ခံယူသော၊ တဿာ-၏၊ ဂဟဏေ-ခံယူခြင်း၌၊ ဒုက္ကဋ်၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ကို) ပေ၊ အညတြ-ပင့်ဖိတ်ရာ အရပ်မှတစ်ပါးသော အရပ်၌၊ ဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသို့-စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တဲ့၊ တီဏိ-ကုန်သော၊ ကာလိကာနိ-ယာမကာလိက အစရှိသည်တို့ကို၊ အာဟာရတ္ထာယ- ဌာ၊ ပဋိဂ္ဂဏ္ဏန္တိယာပိ- ခံယူသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောဟရန္တိယာပိ-စားမျိုသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ်။

ပန-ကား၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ နိမန္တိတာ-မအပ်သောနည်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးသည်၊ အပ္ပဝါရိတာ-ပဝါရိတ် မသင့်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ယာဂုံ-ကို၊ ပိဝတိ-သောက်၏၊ (တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) သာမိကေ-ဥစ္စာရှင်တို့ကို၊ [ပင့်ဖိတ်သောသူတို့ကို-ဟူလို၊] အပလောကေတွာ၊ ဘုဉ္ဇတိ-၏၊ (တဿာ-လည်းကောင်း၊)တီဏိ-နှင့်သော၊ ကာလိကာနိ-တို့ကို၊ ပစ္စယေ-ပိပါသ, ဂေလညအကြောင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-၏၊ တဿာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (ပရိဘုဉ္ဇန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ နိမန္တိတာဝါ-ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရိတာဝါ-ပဝါရိတ် သင့်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ တံဥဘယံ

ဝါ-ထိုနှစ်ပါးစုံသော်လည်းကောင်း၊ [ဤသုံးမျိုးမှ အဂ်ါတစ်ပါးယူ၊] ပုရေဘတ္တံ-၌၊ ဝုတ္တာလက္ခဏာသ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ အာမိသသ-အာမိသကို၊ အရွောဟာရော-စားမျိုခြင်းလည်းကောင်း၊ သာမိကာနံ-တို့ကို၊ အနာပုစ္ဆနံ-မပန်ပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ နိမန္တိတာယ-ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ဘုဉ္ဇန္တိယာ-သုံးဆောင်သော ရဟန်းမ၏၊ အာပတ္တိသမ္ဘဝတော-အာပတ်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်၊ သိယာ-ရံခါ၊ ကိရိယာကိရိယံ-ကိရိယာကိရိယတည်း၊ [စားမှုသည် ကိရိယ, မပန်ပြောမှုသည် အကိရိယ၊] ပဝါရိတာယ-ပဝါရိတ်သင့် ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ (အတိရိတ်ဝိနည်းက်ကို)၊ ကာရေတွာပိ-ပြုစေ၍လည်းကောင်း၊ အကာရေတွာပိ-မပြုစေဘဲလည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာ-၏၊ အာပတ္တိသမ္ဘဝတော-ကြောင့်၊ သိယာ-ရံခါ၊ ကိရိယံ-ကိရိယတည်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ ကုလမစ္ဆရိနီ သိက္ခာပုဒ် ပဌမေ-၌၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ကုလေ-အမျိုး၌၊ မစ္ဆရော-ဝန်တိုခြင်းတည်း၊ ကုလမစ္ဆရော-ခြင်း၊ ဧတိသာ-ဤရဟန်းမ၏၊ ကုလမစ္ဆရော-အမျိုး၌ ဝန်တိုခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ သာ-ထိုရဟန်းမသည်၊ ကုလမစ္ဆရိနီ-နီမည်၏၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ကုလံ-ကို၊ မစ္ဆရာယတိ-ဝန်တိုတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကုလမစ္ဆရိနီ-မည်၏၊ အဿာတိ-ကား၊ ယာ-အကြင် ရဟန်းမသည်၊ ဤဒိသိ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သူသည်၊ (အမျိုး၌ ဝန်တိုသူသည်)၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်အံ့၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ယံ ကုလံ-အကြင် အမျိုးသည်၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့အား၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ဒါတုကာမံ-ပေးခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုအမျိုး၌၊ ဝါ-သို့၊ ကထံ နာမ-အဘယ်မည်သောနည်းဖြင့်၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့သည်၊ နု ဂစ္ဆေယ္ယုံ-မသွားကုန်ရာပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဘိက္ခုနိနံ-တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ကုလသဝါ-အမျိုး၏သော်လည်းကောင်း၊ ဣမေ-ဤဒါယကာတို့သည်၊ ကထံ နာမ-ဖြင့်၊ တာသံ-ထိုရဟန်းမတို့အား၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ နု ဒဒေယ္ယုံ-မပေးကုန်ရာပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကုလသ-၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဘိက္ခုနိနံဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏံ-အပြစ်ကို၊ ဘာသန္တိယာ-ပြောသော၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏၊ ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊

သိယာ ကိရိယံ။ ။ပဝါရိသ်သင့်သော ဘိက္ခုတို့မှာ အတိရိတ်ဝိနည်းက် ပြု၍ စားလျှင် အာပတ်မသင့်သော်လည်း ဘိက္ခုနီတို့မှာ အတိရိတ်ဝိနည်းက်ပြု၍ စားသော်လည်း အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် စားမှုကို ပြုခြင်းသည် ကိရိယတည်း။

ကုလမစ္ဆရိနီ။ ။ပဌမနည်းဝယ် အဿတ္ထိ၌ "ကုလမစ္ဆရိ"ဟု (ဤ)ပစ္စည်းသက်ပြီးနောက် ဣနီပစ္စည်း ထပ်၍ သက်၊ ဒုတိယနည်း၌ "ကုလမစ္ဆရ"နောင် ဣနီပစ္စည်း သက်၊ ဋီကာ၌ "ပုရမသ္မိံ ပက္ခေ သကတ္ထေ ဣနီပစ္စယော"ဟု ဆိုသည်ကို စဉ်းစားပါ၊ ဣနီပစ္စည်းသည် အမြဲအားဖြင့် ဝါစကမတတ်, ဧကတကမ္မသာ။

ကုလမစ္ဆရာယနဝတ္ထုသို့-အမျိုးဌ် ဝန်တိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အမစ္ဆရာယိတွာ-ဝန်မတိုဘဲ၊ သန္ဓေယေဝ-ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာဒီနဝံ-အမျိုး၏အပြစ်ကို၊ ဝါ-ဘိက္ခုနီတို့၏အပြစ်ကို၊ အာစိက္ခန္တိယာ-ပြောပြသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (အာစိက္ခန္တိနံ)စ-ပြောပြကုန်သော ရဟန်းမတို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ အလာဘကာမတာ-လာဘ်မရခြင်းကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုလဿ-၏၊ သန္ဓိကေ-၌၊ ဘိက္ခုနီနံ ဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သန္ဓိကေ-၌၊ ကုလဿ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏာဘာဏနံ-အပြစ်ကို ပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ အဘိက္ခုကာဝါသ သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ ဘိက္ခုနုပဿယတော-ဘိက္ခုနီတို့၏ကျောင်းမှ၊ အမုယောဇနဗ္ဘန္တရေ-ယူဇနာဝက်အတွင်း၌၊ ဩဝါဒဒါယကာ-ဩဝါဒကို ပေးတတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ သစေ နဝသန္တိ-အကယ်၍ မနေကုန်အံ့၊ မဂ္ဂေါဝါ-ခရီးသည်မှလည်း၊ **အ ခေမော**-ဘေးမကင်းသည်၊ အနန္တရာယေန-အန္တရာယ်မရှိသဖြင့်၊ ဂန္တုံ-သွားခြင်းငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်းသည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) [မဂ္ဂေါ ဝါ အခေမောကိုပင် "နသက္ကာ အနန္တရာယေန ဂန္တုံ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ယူဇနာဝက်အတွင်း၌ ဩဝါဒပေးမည့် ရဟန်းရှိသော်လည်း ထိုခရီးက ဘေးမကင်းသော်လည်းကောင်း-ဟူလို၊] အယံ-ဤကျောင်းသည်၊ အဘိက္ခုကော နာမ-အဘိက္ခုက မည်သော၊ အာဝါသော-ကျောင်းတည်း၊ တတ္ထ-ထိုအဘိက္ခုကကျောင်း၌၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝဿိဿာမိ-နေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သေနာသနပညာပနပါနီယဥ္စပဋ္ဌာပနာဒိနိ-အိပ်ရာနေရာခင်းခြင်း, သောက်ရေတည်ထားခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တိယာ-ပြုသောရဟန်းမ၏၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ အရဏုဂ္ဂမနာ-အရုဏ်တက်ခြင်းနှင့်၊ သဟ-တစ်ပြိုင်နက်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤကခ်ါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပေါ-တည်း၊ ဝိတ္ထာရော ပန-ကိုကား၊ သမန္တပါသာဒိကာယံ-၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ။ [ဝိနည်းအဋ္ဌကထာဝယ် ဩဝါဒဝဂ် ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုခဲ့ပြီ-ဟူလို။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အဘိက္ခုကေ-ရဟန်း မရှိသော၊ အာဝါသေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသနဝတ္ထုသို့-နေခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ပန-ကား၊ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝဿူပဂတာ-ဝါကပ်ပြီးကုန်သော၊

အဘိက္ခုကော နာမ။ ။မဂ္ဂေါ ဝါ-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သောနည်း၌ ရဟန်းရှိသော်လည်း ဩဝါဒစသည် ခံယူဖို့ရန် သွား၍ မဖြစ်ရကား မရှိခြင်းနှင့် သဘောတူပင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့် "အဘိက္ခုကအာဝါသ"မည်ကြောင်း ပြလို၍ "အဘိက္ခုကော နာမ" နာမသဒ္ဒါ ထည့်၍ ဆိုသည်။

ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပက္ကန္တာဝါ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကုန်သည်သော်လည်း၊ ဟောန္တိ-နှ-အံ့၊ ဝိဘ္ဘန္တာဝါ-လူထွက်ကုန်သည်သော်လည်း၊ (ဟောန္တိ)။ ကာလက်တာဝါ-ပျံ့လွှင့်ကုန်သည်သော်လည်း၊ (ဟောန္တိ-နှ-အံ့၊) ပက္ခသက်န္တာဝါ-တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကုန်သည်သော်လည်း၊ (ဟောန္တိ-နှ-အံ့၊) တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဝါ-ထိုကျောင်းတိုက်၏အနီး၌၊ ဝသန္တိယာ-နေသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (ဝသန္တိယာ-အဘိက္ခုကအာဝါသ၌ နေသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ-နှ၍၊ (ဝသန္တိနံ)စ-အဘိက္ခုကာဝါသ၌ နေကုန်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ အဘိက္ခုကအာဝါသတာ-ရဟန်းမရှိသောကျောင်းတိုက်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝဿူပဂမနံ-ဝါကပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အရုဏုဂ္ဂမနံ-အရုဏ်တက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ အပ္ပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ ဝဿံ ဝုတ္ထာတိ-ကား၊ ပုရိမံ ဝါ တေမာသံ-ပုရိမဝါ ၃ လပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမံ ဝါ တေမာသံ-ပစ္ဆိမဝါ ၃ လပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္ထာ-နေပြီးသည်(ဟုတ္တာ)၊ ဥဘတောသံဃေတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိသံဃေစေဝ-၌လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံဃေစ-၌လည်းကောင်း၊ (နှ ပဝါရေယျ၌စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယကထာ-တည်း၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ စတုဒ္ဒသေ ယေဝ-၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌သာလျှင်၊ သန္နိပတိတွာ-စည်းဝေးပြီး၍၊ သုဏာတု မေ၊ ပေ၊ ပဝါရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သဗ္ဗသဂ်ိဟိကဥ တ္တိ-ဝါ-သဗ္ဗသဂ်ိဟိကဥတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သုဏာတု မေ၊ပေ၊ တေဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ တေဝါစိကဥတ္တိ-ဝါ-တေဝါစိကဥတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အန္ဓရာယေ-အန္ဓရာယ်တစ်ပါးပါးသည်၊ သတိ-သော်၊ ဒွေဝါစိကံ (ပဝါရေယျာတိ)-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဝါစိကံ (ပဝါရေယျာတိ)-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ သမာနဝဿိကံ ပဝါရေယျာတိ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒွေဝါစိကာဒိ ဥ တ္တိ-ဝါ-

---

တတ္ထ ဝသန္တိယာ။ ။"တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌"ဟု ဆိုသော်လည်း ဘိက္ခုတို့ ဝါကပ်ပြီးမှ ဖဲသွားမှုဖြစ်ရာ ကျောင်းမဟုတ်, ထိုကျောင်းနှင့် (ယူဇနာဝက်အတွင်း ကျ၍) နီးကပ်သော ကျောင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "တတ္ထ"ကို သမီပျူပစာစကားဟု မှတ်ပါ။ [ဘိက္ခုနှင့် ဘိက္ခုနီတို့ တစ်ကျောင်းတိုက်ထဲမှာ မနေရ။]

သဗ္ဗသဂ်ိဟိကဥတ္တိ။ ။ဤ ဥ တ်၌ တေဝါစိက, ဒွေဝါစိက, ဧကဝါစိက, သမာနဝဿိက အားလုံး သိမ်းကျုံးပါဝင်သောကြောင့် "သဗ္ဗသဂ်ိဟိကဥ တ်"ဟု ဆိုသည်၊ ["အဇ-ယနေ့၊ စာတုဒ္ဒသီ-၁၄ ရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ ပဝါရဏာ-ပဝါရဏာနေ့ပါတည်း"ဟု ဥ တ်ကို အနက်ပေး၊ အကြွင်းလွယ်ပြီ၊ တေဝါစိကဥ တ်၌ "သုဏာတု မေ အယျ"မှ စ၍ "သံဃော တေဝါစိကံ ပဝါရေယျ"ဟု ဆို၊ ဒွေဝါစိက, ဧကဝါစိက, သမာနဝဿိကတို့၌လည်း နည်းတူ၊ "တေဝါစိက-၃ ခွန်းသော စုကားရှိအောင်၊ သမာနဝဿိက-တူသော ဝါရှိအောင်"ဟု ပေးပါ။

ဒွေဝါစိက အစရှိသော ဥ တ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ၄ပေတွာ-၍၊ သဗ္ဗသဏိဟိက ဥ တ္တိ-ကို၊ စေ ၄ပိတာ-အကယ်၍ ထားအပ်ပြီးသည် ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံယံ အယျ၊ ပေ၊ ပဋ္ဌိကရိဿာမိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သကိဝါ-တစ်ကြိမ်သော်လည်း ကောင်း၊ ဒုတိယမ္ပိ အယျ သံယံ၊ပေ၊တတိယမ္ပိ အယျ သံယ၊ပေ၊ကရိဿာမိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒွိတ္တိက္ခတ္တုံ-၂ ကြိမ် ၃ ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တာ-ဆို၍၊ ပဋ္ဌိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ပဝါရဏာပြုရာ၏၊ ဝါ-ဖိတ်မန်ရာ၏၊ [အယျ-မတို့၊ သံယံ-ကို၊ ဒိဋ္ဌေနဝါ-မြင်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုတေနဝါ-ကြားခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိသင်္ကာယဝါ-ယုံမှားခြင်းအားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပဝါရေမိ-ဖိတ်ပါ၏၊ အယျာယော-တို့သည်၊ မံ-ကို၊ အနုကမ္ပံ-အဖန်ဖန် တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့် ယူ၍၊ ဝါ-စွဲ၍၊ ဝဒန္တု-ပြောဆိုကြပါကုန်၊ ပဿန္တီ-အပြစ်ကို မြင်လတ်သော်၊ ပဋ္ဌိကရိဿတိ-ကုစားပါအံ့။]

တေဝါစိကာယ-တေဝါစိကမည်သော၊ ဥ တ္တိယာ-၌၊ ဝစနံ-ဖိတ်ကြောင်းစကား ကို၊ နု ဟာပေတဗ္ဗံ-မယုတ်လျော့စေရာ၊ (၃ ကြိမ်အောက် မယုတ်လျော့စေရ-ဟူလို၊) ဒွေဝါစိကာဒီသု-ဒွေဝါစိကာ အစရှိသည်တို့၌၊ ဝမေ့တုံ-တိုးပွားစေခြင်း၄၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဟာပေတုံ-ယုတ်လျော့စေခြင်း၄၊ နု ဝဋ္ဋတိ၊ [၃ ကြိမ်တိုး၍ ပဝါရဏာပြုခြင်း၄ အပ်၏၊ ၂ ကြိမ်အောက်ကား မယုတ်လျော့စေရ၊] ဧဝံ-လျှင်၊ ဘိက္ခုနိသံယေ-၌၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရဏာပြုပြီး၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုသိမ်၌ပင်၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တေန-မိန့်တော်မူအပ်ပြီးသော၊ ဥ တ္တိ ဒုတိယကမ္မေန-ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနိသံယသ-၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုး၄၊ (တစ်နည်း) ဘိက္ခုနိသံယသတ္ထာယ-ဘိက္ခုနိသံယာအတွက်၊ ဘိက္ခုသံယံ-ကို၊ ပဝါရေတုံ-ဖိတ်ခြင်း၄၊ (ပဝါရဏာပြုခြင်း၄)၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ-သမုတ်ထိုက်၏၊ သမ္မတာယ-အပ်ပြီးသော၊ တာယ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ ပန္နရသေ-၁၅ ရက်မြောက်နေ့၌၊ ဘိက္ခုနိ သံယံ-ကို၊ အာဒါယ-ခေါ်ယူ၍၊ ဘိက္ခုသံယံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ပေ၊ဝစနီယော-သည်၊ အသ-ဖြစ်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောဆိုထိုက်သနည်း၊) ဘိက္ခုနိသံယော အယျ၊ပေ၊ ပဋ္ဌိကရိဿတိတိ-တိဟူ၍၊ (ဣတိ ဝစနီယော အသ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပဉ္စဝဂ္ဂေါ-၅ ပါးအစုရှိသော၊ ဘိက္ခုနိသံယော-သည်၊ သစေ နု ပူရတိ-အကယ်၍ မပြည့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) စတူဟိ ဝါ-၄ ယောက်သော် လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တီဟိဝါ-၃ ယောက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊) ဂဏဥ တ္တိ-ဂဏဥ တ်ကို၊ ၄ပေတွာ-ထား၍၊ (ပဝါရေတဗ္ဗံ-၏၊) ဒ္ဝီဟိ-၂ ယောက်သော ရဟန်းမတို့သည်၊ ဥ တ္တိယာ-ဥ တ်နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အညမည်-အချင်းချင်း၊ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဧကာယ-တစ်ယောက်သော ရဟန်းမသည်၊ အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-ယနေ့ ငါ့အတွက် ပဝါရဏာနေ့ဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-ဆောက်တည်ရာ၏၊ ဝါ-ရမည်၊ ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရံ-ဘိက္ခုတို့၏ ကျောင်းသို့၊

ဂန္ဓာ-ပြီး၍၊ ဘိက္ခုနိယော အယျ ၊ပေ၊ ပဋိကရိဿန္တိတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ [ဤဖိတ်နည်းကား ဘိက္ခုနီ ၄ ယောက်, ၃ ယောက်, ၂ ယောက်ရှိရာ၌ ဖိတ်နည်းတည်း၊ ၁ ယောက်ရှိရာ၌ ဖိတ်နည်းကို ပြလိုမူ "အဟံ အယျ"စသည်မိန့်] အဟံ အယျ ၊ပေ၊ ပဋိကရိဿာမီတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ တိက္ခတ္တုံ-ကြိမ်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏။

ဘိက္ခုသံယော-သည်၊ သစေ နပ္ပရတိ-အကယ်၍ မပြည့်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘိက္ခုနိသံယော အယျ အယျေ ၊ပေ၊ ပဋိကရိဿတိတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ [ဤဖိတ်နည်းကား ရဟန်း ၂ ပါး, ၃ ပါးအထံ ဖိတ်ပုံတည်း၊ ရဟန်း ၁ ပါးအထံ ဖိတ်ပုံကို ပြလိုမူ "ဘိက္ခုနိသံယော အယျ အယျဲ" စသည်ကို မိန့်] ဘိက္ခုနိသံယော အယျ အယျဲ၊ပေ၊ ပဋိကရိဿတိတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ တိက္ခတ္တုံ-၃ ကြိမ်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ ဥဘိန္နံ-၂ ဖက်ကုန်သော ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီတို့၏ အပရိပူရိယာ-သံယာ၏ မပြည့်ခြင်းသည်၊ (သတိ)၊ ဘိက္ခုနိယော အယျေ၊ ပေ၊ ပဋိကရိဿန္တိတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယော အယျ အယျဲ၊ ပေ၊ ပဋိကရိဿန္တိတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဟံ အယျ အယျေ ၊ပေ၊ ပဋိကရိဿာမီတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဟံ အယျ အယျဲ ၊ပေ၊ ပဋိကရိဿာမီတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗာဟေဝ-အလုံးစုံသော ရဟန်းမတို့သည်ပင်၊ ဣမိနာ နယေန-ဖြင့်၊ ဥဘတောသံယေ-၌၊ ပဝါရိတာ-ဖိတ်အပ်ပြီးသည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ ဝဿံ-လုံး၊ ဝုတ္ထာ-နေပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဥဘတောသံယေ-၌၊ ဧဝံ-သို့၊ နပဝါရေသာမိ-မဖိတ်တော့အုံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝုရံ-ကို၊ နိက္ခိပတိ-၏၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏၊ ဝုရနိက္ခေပေန-လုံ့လကို လျှော့ချခြင်းနှင့်၊ သဟ-တစ်ပြိုင်နက်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ဝဿံ-လုံး၊ ဝတ္ထာ-၍၊ နပဝါရဏာဝတ္ထုသို့-ပဝါရဏာ မပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ပန-ကား၊ အန္တရာယေ-အန္တရာယ် ၁၀ ပါးတွင် တစ်ပါးပါးသည်၊ သတိ-သော်၊ (အပ္ပဝါရေန္တိယာ-ပဝါရဏာ မပြုသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ပရိယေသိတွာ-၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အလဘန္တိယာ-မရသည်ဖြစ်၍၊ (အပ္ပဝါရေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဂိလာနာယ- ၍၊ (အပ္ပဝါရေန္တိယာ- ၏လည်းကောင်း၊) အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (အပ္ပဝါရေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှင့်၊ (အပ္ပဝါရေန္တိနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဝဿံ-ပတ်လုံး၊ ဝုတ္ထတ္တာ-နေပြီးသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥဘတောသံယေ-၌၊ နပဝါရဏာ-ပဝါရဏာ မပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၈။ ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ-၌၊ ဩဝါဒါယာတိ-ကား၊ ဂရုဓမ္မသဝနတ္ထာယ-ဂရုဓမ်ိဩဝါဒကို နာယူခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ သံဝါသာယာတိ-ကား၊ ဥပေါသထပုစ္ဆနတ္ထာယစေဝ-ဥပုသ်နေ့ကို မေးခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ပဝါရဏတ္ထာယစ-ပဝါရဏာပြုခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ (နဂစ္ဆေယျ၌ စပ်၊) ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဧတေသံ-ဤဩဝါဒ, သံဝါသတို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ နဂစ္ဆာမိ-မသွားတော့အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုရံ (ဝုရေ)-ကို၊ နိက္ခိတ္တမတ္တေ-သော်၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ ပေ၊ ဩဝါဒါယ-ဂရုဓမ်ိဩဝါဒကို နာယူခြင်း အကျိုးငှာ၊ အဂမနဝတ္ထုသို့-မသွားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ပန-ကား၊ အန္တရာယေ-သည်၊ သတိ (အဂစ္ဆန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ပရိယေသိတ္တာ-၍၊ ဒုတိယံ-ကို၊ အလဘန္တိယာ-မရသည် ဖြစ်၍၊ (အဂစ္ဆန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဂိလာနာယ-၍၊ (အဂစ္ဆန္တိယာ)၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ-ကုန်၍၊ (အဂစ္ဆန္တိနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဩဝါဒသံဝါသာနံ-ဩဝါဒ, သံဝါသတို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ အဂမနံ-မသွားခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၉။ ဩဝါဒူပသက်မန သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ အန္ဓဗုမာသန္တိ-ကား၊ အဗုမာသေ အဗုမာသေ-လခွဲတိုင်း လခွဲတိုင်း၌၊ ဥပေါသထပုစ္ဆကန္တိ - ကား၊ ဥပေါသထပုစ္ဆနံ-ဥပုသ်နေ့ကို မေးမြန်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ-ကား၊ ဩဝါဒတ္ထာယ-ဩဝါဒခံလိုပါကြောင်း ခွင့်တောင်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ [ဩဝါဒယာစနတ္ထာယ၊-ဒီကား၊] ဥပသက်မနံ-ချဉ်းကပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ပစ္စာသီသိတဗ္ဗာ၌စပ်၊) တံ အတိက္ကမေန္တိယာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ တေရသေါ-၁၃ ရက်မြောက်နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ (စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်အတွက်)၊ စာတုဒ္ဒသေါ-၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ (ပန္နရသီဥပုသ်အတွက်)၊ အာရာမံ-ဘိက္ခုတို့၏ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တွာ-၍၊ အယံ ဥပေါသထော-ဤဥပုသ်နေ့သည်၊ စာတုဒ္ဒသီကော- စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်နေ့ပါလော၊ ပန္နရသိကော- ပန္နရသီဥပုသ်နေ့ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-မေးရာ၏၊ ဥပေါသထဒိဝသေ-၌၊ နိဒါနဝဏ္ဏာယ-၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဩဝါဒူပသက်မနံ-ဩဝါဒခံယူဖို့ ချဉ်းကပ်ခွင့်ကို၊ ယာစိတဗ္ဗံ-တောင်းရာ၏၊ ယာ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေ-သော၊ ကာလေ-အခါ၌၊ တဒုဘယံ-ထိုနှစ်ပါးစုံကို၊ နာ ကရောတိ-မပြု။ သာ-ထိုရဟန်းမသည်၊ တံ-ထို တစ်လခွဲအခါကို၊ အတိက္ကာမေတိ နာမ-လွန်စေသည် မည်၏၊ တဿာ-

---

ဥပေါသထပုစ္ဆက်။ ။"ပုစ္ဆနံ"ဟု ယုပစ္စည်းဖြင့် ပြသောကြောင့် ဥပေါသထပုစ္ဆက်ဝယ် "ပုစ္ဆနံ ပုစ္ဆာ၊ ဥပေါသထဿ+ပုစ္ဆာ ဥပေါသထပုစ္ဆာ"ဟု ပြုပြီးနောက် သမာသန္တကပစ္စည်းသက်, ဆာ ၌ ရဿပြု၍ "ဥပေါသထပုစ္ဆက်"ဟု ဖြစ်၏။

ထိုရဟန်း၏၊ ဥပေါသထမို့-ဥပုသ်နေ့ကိုလည်း၊ နေ ပုစ္ဆိသာမိ-မမေးတော့အံ့၊ သြဝါဒမို့-သြဝါဒခံယူဖို့ရန် ချဉ်းကပ်ခွင့်ကိုလည်း၊ နေ ယာစိသာမိ-မတောင်းတော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဓုရံ (ဓုရေ) နိက္ခိတ္တမတ္တော ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ ဥပေါသထသြဝါဒါနံ-ဥပုသ်နေ့, သြဝါဒခံယူဖို့ရန် ချဉ်းကပ်ခွင့်တို့ကို၊ အပုစ္ဆန အယာစနဝတ္ထုသို့-မမေးခြင်း, မတောင်းခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ အဌမသဒိသာယေဝ-အဌမသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ်နှင့် တူသည်သာ၊ ဥပေါသထောဝါဒါနံ - ဥပေါသထ, သြဝါဒတို့ကို၊ အပုစ္ဆန အယာစနာယ-မမေးခြင်း, မတောင်းခြင်းဌ၊ ဓုရနိက္ခေပေါ-လုံ့လကို လျှော့ချခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။

နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ ပသာခေဓာတ သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-ဌ၊ ပသာခေတိ-ကား၊ နာဘိယာ-ချက်၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊ ဇာဏုမဏ္ဍလာနံ-ပုဆစ်ဒူးဝန်းတို့၏၊ ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သော၊ ပဒေသေ-အရပ်ဌ၊ ဟိ-မှန်တကော-ထိုအရပ်မှ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ရုက္ခဿ-သစ်ပင်၏၊ သာခါ-သစ်ခက်တို့သည်၊ (ပဘိဇ္ဇိတ္တာ-ကွဲပြားရ)ဝိယ-သွားကုန်သကဲ့သို့၊ (တထာ-ထိုအတူ) ဥဘော-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ဥိရူ-ပေါင်တို့သည်၊ ပဘိဇ္ဇိတ္တာ-ရ၊ ဂတာ-သွားကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထိုအရပ်ကို၊ ပသာခေါတိ-ပသာခဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တသ္မိံ ပသာခေ-ထိုခက်မအရပ်ဌ၊ ဂဏ္ဍန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဂဏ္ဍံ-အဖုကို၊ ရုဓိတန္တိ-ကား၊ ဝဏ်-အနာကို။

ဘေဒါပေယျဝါတိအာဒီသု-ဘေဒါပေယျဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့ဌ၊ (ပိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဘိန္ဒ-ဖောက်လော့၊ ဖာလေဟိ-ခွဲလော့၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော အမှုတို့ကို၊ သစေ အာဏာပေတိ-အကယ်၍ စေခိုင်းအံ့၊ သော စ-ထိုစေခိုင်းအပ်သော ယောက်ျားသည်လည်း၊ တထေဝ-ထိုစေခိုင်းအပ်သည့်အတိုင်းပင်၊ (သစေ) ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဆ-၆ ချက်ကုန်သော၊ ဒုက္ကဋာနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆ-နှ်သော၊ ပါစိတ္တိယာနိစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)။ [ခိုင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်, ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပါစိတ်၊] ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော အမှုကို၊ ဧတ္ထ-ဤအနာဌ၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အမှုကို၊ ကရောဟိ-ပြုလော့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အထာပိ အာဏာပေတိ-အကယ်၍မူလည်း စေခိုင်းအံ့၊ သော စ-ထိုစေခိုင်းအပ်သော ယောက်ျားသည်လည်း၊ သဗ္ဗာနိပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘေဒနာဒီနိ-ဖောက်ခြင်းအစရှိသော အမှုတို့ကို၊ (အထာပိ) ကရောတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြုအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧကဝါစာယ-တစ်ခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်၊ ဆဒုက္ကာနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆ စ ပါစိတ္တိယာနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)။

ပန-ကား၊ ဘေဒနာဒိသု-ဖောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဧကံယေဝ-တစ်ခု သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဣဒံ နာမ-ဤမည်သောအမှုကို၊ ကရောဟိ-လော့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ အာဏာပေတိ-အံ့၊ သောစ-သည်လည်း၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသောအမှု တို့ကို၊ (သစေ) ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ အာဏတ္တံ-စေခိုင်း အပ်ပြီ၊ တဿေဝ-ထိုစေခိုင်းအပ်သော အမှုကိုသာ၊ ကရဏေ-ပြုခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ ပေ၊ ပသာခေ-ခက်မဋ္ဌ၊ ဇာတံ-ပေါက် သော၊ ဂဏ္ဌံ-အဖုကို၊ ပုရိသေန-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘေဒါပနဝတ္ထုသို့-ဖောက်စေခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ အပလောကေတွာဝါ-ပန်ပြော၍သော်လည်း ကောင်း၊ ဝိညတ္တိ-သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဒုတိယိကံ-အဖော်မကို၊ ဂဟေတွာဝါ-ခေါ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ကရောန္တိယာ-ပြုသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (ကရောန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ပသာခေ-ဋ္ဌ ဇာတတာ-ပေါက်သောအနာ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အနပလောကနံ-မပန် ပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ ဒုတိယိကာဘာဝေါ-အဖော်မ၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပုရိသေန-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘေဒါဒီနံ-ဖောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကာရာပနံ-ပြုစေခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဆဋ္ဌော-သော၊ အာရာမဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၁။ ဂဗ္ဘိနီသိက္ခာပုဒ် ဂဗ္ဘိနိဝဂ္ဂဿ-၏၊ ပဌမေ-၌၊ ဂဗ္ဘိနီတိ-ကိုယ်ဝန်ရှိသောမိန်းမ ဟူ၍၊ ဇာနိတွာ- သိ၍၊ ဝါ- သိလျက်၊ ဥပဒ္ဓာယာယ-ဥပဒ္ဓာယ်မသည်၊ (ဟုတ္တာ)။ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-သိက္ခာမာန်အဖြစ်မှ ထမြောက်စေသော ရဟန်းမ၏၊ ဂဏပရိယေသနာဒီသု-ကာရကသံယာဟူသော ဂိုဏ်းကို ရှာမှီးခြင်း အစရှိသည်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ဥ တ္တိကမ္မဝါစာဒွယေစ-ဥ တ်ကမ္မဝါစာနှစ်ကြိမ် အပေါင်း၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ-တတိယ ကမ္မဝါစာ၏အဆုံး၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ဂဗ္ဘိနီ-ကိုယ်ဝန် ရှိသော မိန်းမကို၊ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသို့-ထမြောက်စေခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဂဗ္ဘိနိယာ-၌၊ ဝေမတိကာယ-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-ထမြောက်စေသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) အဂဗ္ဘိနိယာ-၌၊ ဂဗ္ဘိနိသညာယ-၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ)စေဝ-၏လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကာယ-၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ)စ-၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဥဘောသု-ဂဗ္ဘိနီ, အဂဗ္ဘိနီ နှစ်ယောက်တို့၌၊ အဂဗ္ဘိနိသညာယ-၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ)၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဂဗ္ဘိနီတာ-ကိုယ်ဝန် ရှိသော မိန်းမ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဂဗ္ဘိနီတိ-ဟူ၍၊ ဇာနနံ-သိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာပနံ-ထမြောက်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ပန-

အထူးကား၊ ဣဒံ-သည်၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ-တည်း၊ တိစိတ္တံ-တည်း၊ တိဝေဒနံ-တည်း၊ [အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်လည်း "တိဝေဒနံ"ဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ "တိဝေဒနံ" ပါဖွယ်လိုမည်မထင်၊] ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ ပါယန္တီသိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ-၌၊ ပါယန္တီန္တိ-ကား၊ ထည့်-နှိုရည်ကို၊ ပါယမာနံ-တိုက်ဆဲဖြစ်သော မိန်းမကို၊ (ဝုဋ္ဌာပေယျ၌စပ်၊) ယံ-အကြင်ကလေးကို၊ ပါယေတိ-နှိုရည်ကို သောက်စေ၏၊ ဝါ-နှိုတိုက်၏၊ တသ-ထိုကလေး၏၊ မာတာဝါ-အမိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဓာတိဝါ-အထိန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ပါယန္တီ နာမ-ပါယန္တီ မည်၏၊) [ဤသို့ ထည့်မှ အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ သို့မဟုတ်လျှင် "ပါယန္တီ"နှင့် အရတူအောင် "မာတရံဝါ ဓာတိံဝါ"ဟု ရှိမှကောင်းမည်၊] ဘွော-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဣဒံ ဝတ္ထုမတ္တမေव-ဤဝတ္ထုမျှသည်သာ၊ ဝိသေသော-ပဌမသိက္ခာပုဒ်မှ ထူး၏၊ သေသံ-သည်၊ ပဌမသိက္ခာပဒသဒိသမေव-သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ ပဌမသိက္ခာနဿ သိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ ဒွေဝဿာနီတိ-ကား၊ ပဝါရဏာဝသေန - ပဝါရဏာပြုခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒွေသံဝစ္ဆရာနိ-၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ [၂ နှစ်တိတိမပြည့်သေးသော်လည်း ပဝါရဏာ ၂ ခါပြုပြီးလျှင် "ဒွေဝဿ"ဖြစ်တော့၏-ဟု သိစေလို၍ "ပဝါရဏာဝသေန"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊] ဆသု ဓမ္မေသုတိ-ကား၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီအာဒီသု-ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ အစရှိကုန်သော၊ ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏီ ပရိယောသာနေသု-ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏီ အဆုံးရှိကုန်သော၊ ဆသု-၆ ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသု-သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ အသိက္ခိတသိက္ခန္တိ-ကား၊ ပဒဘာဇနေ-ပဒဘာဇနီ၌၊ ဝါ-ပဒဘာဇနီ၏အနီး၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အဒိန္နသိက္ခံဝါ-မပေးအပ်သော သိက္ခာရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ကုပိတသိက္ခံဝါ-ပေးအပ်သော်လည်း ပျက်ပြီးသော သိက္ခာရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပေယျာတိ-ကား၊ ဆသု-၆ ပါးကုန်သော၊ တေသု ဓမ္မေသု-ထိုသိက္ခာပုဒ်တရားတို့၌၊ သိက္ခနတော-ကျင့်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဘာဝပွဓာန, ဘာဝလောပ-ဟု ကြံ၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ သိက္ခာသဒ္ဒါတော-သိက္ခာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ တေ ဓမ္မေ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တရားတို့ကို၊ မာနနတော-မြတ်နိုးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့ သိက္ခမာန်ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမ-ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊

ပဒဘာဇနေ။ ။ပဒဘာဇန-ဟူသည် သိက္ခာပုဒ်၌ ပါသော ပုဒ်များကို အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း စကားတည်း၊ "ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ ဒွေဝဿာနိ အဝိတိက္ကမသမာဒါနံ သမာဒိယာမိ"စသော စကားတို့သည် ပဒဘာဇန မဟုတ်၊ ထိုပဒဘာဇန၏အနီး အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ၌ ပါဝင်သော စကားတည်း၊ ထိုစကားကိုပင် သမိပ္ပဏ္ဏပစာရအားဖြင့် "ပဒဘာဇန"ဟု ခေါ်ထားသည်။ [ပဒဘာဇနသမီပေ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယံ ဝုတ္တနယေန။]

အနုပသမ္ပန္နံ-ဥပသမ္ပန္နာမဟုတ်သော မိန်းမကို၊ ဥပသမ္ပာဒေယျ-မြင့်မြတ်သော ဘိက္ခုနီအဖြစ်သို့ ရောက်စေအံ့၊ (ပဋ္ဌင်းပြုပေးအံ့)။ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ပဌမ သိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ-၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ဝေရုပ်-သော၊ သိက္ခမာန်-သိက္ခမာန်ကို၊ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသို့-ထမြောက်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဓမ္မကမ္မေ-ဓမ္မကံ၌၊ [ဝုဋ္ဌာပနကံဟူသော ဥပသမ္ပဒါကံကို ဆိုသည်။] တိကပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ အဓမ္မကမ္မေ-၌၊ တိကဒုက္ကဋံ-တည်း၊ ဒွေဝဿာနိ-၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ဆသု-ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-တို့၌၊ သိက္ခိတသိက္ခံ-ကျင့်အပ်ပြီးသော သိက္ခာရှိသော၊ သိက္ခမာန်-ကို၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ အသိက္ခိတသိက္ခတာ-မကျင့်အပ်သော သိက္ခာရှိသော သိက္ခမာန်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကမ္မတာ-ဓမ္မကံ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနံ-ကမ္မဝါစာ၏ဆုံးခြင်းလည်းကောင်း၊ ။ပေ။ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄။ ဒုတိယသိက္ခမာန်သိက္ခာပုဒ်

စတုတ္ထေ-၌၊ သံယေန အသမ္မတန္တိ-ကား၊ ယသာ-အကြင်သိက္ခမာန်အား၊ သံယေန-သည်၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါမာဌကေပိ-ဥပသမ္ပဒါကံပြုရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌သော်လည်း၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ [ပဒဘာဇန၏အနီးစကားကိုပင် "ပဒဘာဇနီ"ဟု ဆိုသည်။] ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊ ဥပသမ္ပဒါသမ္မုတိ-ဥပသမ္ပဒါသမ္မုတိသည်၊ ဝါ-ကို၊ နှ ဒိန္နာ-မပေးအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထို သိက္ခမာန်ကို၊ [ဝုဋ္ဌာပေယျုံ၌စပ်၊] ဒွေပိ-၂ ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာ-ဤ သိက္ခမာန်တို့သည်၊ မဟာသိက္ခမာနာ နာမ-မဟာသိက္ခမာန်တို့ မည်၏။ [အသက် ၂၀ကျော်ပြီးသော သိက္ခမာန်များ-ဟူလို။] ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သံယေန-သည်၊ သမ္မတံ-သမုတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခမာန်ကို၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ သေသံ-သည်၊ တတိယေ-၌၊ ဝုတ္တသဒိသမေဝ-သာ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-သည်၊ ဂိရိယာဂိရိယံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

သိက္ခမာနံ။ ။"ဆသု ဓမ္မေသု သိက္ခနတော"ကို ကြည့်၍ "သိက္ခတိ-၆ ပါးသောတရားတို့၌ ကျင့်ဆဲ၊ ဣတိ သိက္ခမာနာ"ဟု ပြု၊ "တေ ဝါ သိက္ခာသခ်ါတေ ဓမ္မေ မာနနတော"ကို ကြည့်၍ "သိက္ခာယော-တို့ကို၊ မာနေတိ-မြတ်နိုးတတ်၏၊ ဣတိ "သိက္ခမာနာ"ဟု ပြု၊ သိက္ခနတော မာနနတောတို့သည် သိက္ခမာနသဒ္ဒါ၏ ဖြစ်ကြောင်း (သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိနိမိတ်) ကို ပြသော နာမလာဘဟိတ်များတည်း။

၅။ ပဌမဂိဟိဂတ သိက္ခာပုဒ် ပဌမေ-၌၊ ဂိဟိဂတန္တိ-ကား၊ ပုရိသန္တရဂတံ-ယောက်ျား တစ်ပါးသည် သွားလာအပ်ပြီးသောမိန်းမကို၊ [ဝုဋ္ဌာပေယျ၌ စပ်၊] ဣဓမာပိ-၌လည်း၊ ဣဒံ ဝတ္ထုမတ္တမေव-သာ၊ ဝိသေသော-ပဌမသိက္ခာပုဒ်မှ ထူး၏၊ စ-ဆက်၊ ဥနဒ္ဓါဒသဝဿံ-ယုတ်လျော့သော ၁၂ နှစ်ရှိသော မိန်းမကို၊ (၁၂ နှစ် မပြည့်သေးသော မိန်းမကို၊) ပရိပုဏ္ဏာသညာယ-၍၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏။ အနာပတ္တိ-သည်၊ ကိဉ္စာပိ (ဟောတိ-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။) ပန-ထိုသို့ပင် အာပတ်မသင့်ပါသော်လည်း၊ သာ-ထိုသိက္ခာမာန်မသည်၊ အနုပသမ္ပန္နာဝ-ဥပသမ္ပန္နာ မဟုတ်သည်သာ၊ ဝါ-ဘိက္ခုနီမ မဖြစ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ သေသံ ပဌမသိက္ခာပဒသဒိသမေဝ-သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆–၇။ ဒု–တ, ဂိဟိဂတ သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌သင်္ဃ-အလုံးစုံသော အစီအရင်ကို၊ တတိယေ-တတိယသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သတ္တမေပိ- ၌လည်း၊ သင်္ဃ- ကို၊ စတုတ္ထေ- ၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-သိထိုက်၏။ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဆဋ္ဌ သတ္တမသိက္ခာပဒံ-ဆဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်, သတ္တမသိက္ခာပုဒ်သည်၊ (သမတ္တံ)။

၈။ ပဌမသဟစီဝိနီ သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌမေ-၌၊ သဟဇီဝိနိန္တိ-ကား၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိနိ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေ တပည့်မကို၊ နေဝ အနုဂ္ဂဏှောယျာတိ - ကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဥဒ္ဒေသာဒီဟိ-ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-ပါဠိသင်ပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နာနုဂ္ဂဏှောယျ-မချီးမြှောက်အံ့၊ နဲ အနုဂ္ဂဏှာပေယျာတိ-ကား၊ အယျေ-အရှင်မ၊ ဣမိသာ-ဤရဟန်းမအား၊ ဥဒ္ဒေသာဒီနိ-ဥဒ္ဒေသ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒေဟိ-ပေးလိုက်ပါလော့၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အညာယ-အခြားသော ရဟန်းမကို၊ နဲ အနုဂ္ဂဏှာပေယျ-မချီးမြှောက်စေအံ့၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဓုရေ-ကို၊ နိက္ခိတ္တမတ္တေ-သော်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ပညတ္တံ၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂေ-တုဝဋ္ဋဝဂ်၌၊ ဒုက္ခိတသဟဇီဝိနိသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တသဒိသမေဝ၊ ဣတိ-တည်း။ ။အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ။

၉။ နာနုဗန္ဓန သိက္ခာပုဒ် နဝမေ-၌၊ ဝုဋ္ဌာပိတံ ပဝတ္တိနိန္တိ-ကား၊ ဝုဋ္ဌာပိတံ-ထမြှောက်စေတတ်သော၊ ပဝတ္တိနိ- ဥပဇ္ဈာယ်မသို့၊ ယာယ- အကြင် ဥပဇ္ဈာယ်မသည်၊ ဥပသမ္ပာဒိတာ-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပြီ၊ တံ ဥပဇ္ဈာယိနိ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်မသို့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ နာနုဗန္ဓေယျာတိ-ကား၊ စုဏ္ဏေန-ရေချိုးဆပ်ပြာမှုန့်လည်းကောင်း၊ [ရှေးက "ရေချိုးကသဲမှုန့်"ဟု ပေးကြ၏။] မတ္တိကာယ-မြေညက်လည်းကောင်း၊ ဒန္တကဋ္ဌေန-ဒန်ပူလည်းကောင်း၊ မုခေါဒကေန-မျက်နှာသစ်ရေလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တေန

တေန ကရဏီယေန-ထိုထိုပြုဖွယ် ကိစ္စဖြင့်၊ နဉပဋ္ဌဟေယျ-မပြုစု မလုပ်ကျွေးအံ့၊ [“နဉပဋ္ဌာပေယျ”ဟု ကာရိတ် ဏာပေပစ္စည်းဖြင့် ရှိသည်ကား မကောင်း။] ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ နာနုဗန္ဓိသံ-မလိုက်တော့အံ့၊ ဣဟ-ဤ၌၊ ဟေ-ကို၊ နိက္ခိတ္တ မတ္တော-သော်၊ ပါစိတ္တိယံ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။နာနုဗန္ဓနဝတ္ထုသို့-မလိုက်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဘလ်-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို နားမလည်သူသော်လည်းဖြစ်သော၊ အလဇ္ဇိနိ ဝါ-အလဇ္ဇိသော်လည်းဖြစ်သော၊ (ပဝတ္တိနိ-ဉပဇ္ဈာယ်သို့) နဗုဒ္ဓန္တိယာ-မလိုက်သော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဂိလာနာယ-၍၊ (နဗုဒ္ဓန္တိယာ)၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (နဗုဒ္ဓန္တိယာ)၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (နဗုဒ္ဓန္တိနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဝုဋ္ဌာပိတပဝတ္တိနိတာ-မိမိကို ထမြောက်စေတတ်သော ဉပဇ္ဈာယ်မ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဒွေဝသာနိ-တို့ ပတ်လုံး၊ အနာနုဗန္ဓနေ-မလိုက်ခြင်း၌၊ ဝုရနိက္ခေပေါ-လည်းကောင်း၊ အနုညာတ ကာရဏာဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဒံ-သည်၊ အကိရိယံ-တည်း၊ [အခ်ို့စာများ၌ “ကိရိယံ”ဟု ရှိ၏၊ ဉပဇ္ဈာယ်မ၏ နောက်သို့ မလိုက်ဘဲ နေမှုကို ပြုခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်ရကား “အကိရိယံ”ဟု ရှိမှ ကောင်းသည်။] ဒုက္ခဝေဒနံ၊ ဣဒံ-တည်း။ ။နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၀။ ဒုတိယသဟစိုဝိနီ သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-၌၊ နေဝ ဝူပကာသေယျာတိ-ကား၊ ဂဟေတ္ဝာ-ခေါ်၍၊ နဂ္ဂေယျ-မသွားအံ့၊ နဝူပကာသာပေယျာတိ-ကား၊ အယျ-အရှင်မ၊ ဣမံ-ဤရဟန်းမကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ခေါ်၍၊ ဂစ္ဆာဟိ-သွားပါလော့၊ ဣတိ-သို့၊ အည်-အခြားရဟန်းမကို၊ နဝါ ဏာ ပေယျ-မစေခိုင်းအံ့၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဝုရေ-ကို၊ နိက္ခိတ္တမတ္တော-သော်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ။ သဟဇိုဝိနိယာ-အတူတကွ အသက်ရှည်လေ့ရှိသော တပည့်မကို၊ (ဉပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေ တပည့်မကို၊) အဝူပကာသနဝတ္ထုသို့-ခေါ်မသွားခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ကား၊ အန္ဓရာယေ-သည်၊သတိ-သော်၊(နဝူပကာသန္တိယာ-ခေါ်မသွားသောရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ပရိယေသိတွာ-ရှာ၍၊ ဒုတိယိကံ-အဖော်မကို၊ အလဘန္တိယာ-မရသည်ဖြစ်၍၊ (နဝူပကာသန္တိယာ)။ ဂိလာနာယ-၍၊ (နဝူပကာသန္တိယာ)။ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (နဝူပကာသန္တိယာ)။ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (နဝူပကာသန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ သဟဇိုဝိနိတာ-သဟဇိုဝိနီ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝူပကာသဝူပကာသာပနေ-ကိုယ်တိုင် ခေါ်သွားခြင်း, သူတစ်ပါးကို ခေါ်သွားစေခြင်း၌၊ ဝုရနိက္ခေပေါ-လည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ။ပေ။ဣဒံ-တည်း။ ။ဒသမသိက္ခာပဒံ။

သတ္တမော-သော၊ ဂဗ္ဗိနီဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၁-၂-၃ ပဌမကုမာရိဘူတာဒိ သိက္ခာပုဒ် ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂသ-၏၊ ပဌမဒုတိယတတိယာနိ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်,ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်, တတိယသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ တီဟိ-ကုန်သော၊ ဂိဟိဂတသိက္ခာ ပဒေဟိ-ဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ်တို့နှင့်၊ သဒ်သာနေဝ-တူကုန်သည်သာ၊ [ဂဗ္ဘိနီဝဂ် ဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ်တို့နှင့် တူကုန်သည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗပဌမာ-အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-၂ ယောက်ကုန်သော၊ ယာ တာ မဟာသိက္ခမာနာ-အကြင်မဟာသိက္ခမာန်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ [ဂဗ္ဘိနီဝဂ် တတိယ စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်တို့၌ လာသော မဟာသိက္ခမာန်တို့တည်း၊] တာ-ထိုမဟာသိက္ခမာန်တို့ကို၊ အတိက္ကန္တ ဝီသတိဝဿာတိ-လွန်ပြီးသော အနှစ် ၂၀ရှိသူတို့ဟူ၍၊ ဝါ-အသက် ၂၀ လွန်ပြီးသူတို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ-၏၊ ဟိ-ဆက်၊ တာ-ထိုမဟာသိက္ခမာန်တို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဂိဟိဝတ်ဘဝါ-ယောက်ျားသည် သွားလာအပ်ပြီးသူတို့သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု-ဖြစ်ပစေကုန်၊ အဂိဟိဂတာဝါ-ယောက်ျားသည် သွားလာအပ်ပြီး မဟုတ်သူတို့သည်မူလည်း၊ (ဟောန္တု)၊ သမ္မုတိကမ္မာဒီသု-သမ္မုတိကံ အစရှိသည်တို့၌၊ [သမ္မုတိကမ္မာဒီသု ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗာ"ဟု ဋီကာဆိုသောကြောင့် "သမ္မုတိကမ္မာဒီသု"ဟူသော ဤအဋ္ဌကထာပါဠိသည် ရှေးပါဠိမဟုတ်၊ သို့သော် တိုက်ရိုက်ရှိနေသောကြောင့် သာ၍ကောင်း၏။] သိက္ခမာနာ ဣဿရေ-သိက္ခမာန်တို့ဟူ၍သာ၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ဆိုထိုက်ကုန်၏၊ ဂိဟိဂတာတိဝါ-ဂိဟိဂတာတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကုမာရိဘူတာတိဝါ-ကုမာရိဘူတာတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နှ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ [သစေ ဝဒန္တိ, ကမ္မံ ကုပ္ပတီတိ အဓိပ္ပာယော။]

ဂိဟိဂတာယ-ယောက်ျားသည် သွားလာအပ်ပြီးသော မိန်းမ၏၊ ဒသဝဿကာလေ-၁၀ နှစ်ရှိရာ အခါ၌၊ သိက္ခာသမ္မုတိ-သိက္ခာသမ္မုတိကို၊ ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ ဒ္ဝါဒသဝဿကာလေ-၁၂ နှစ်ရှိရာ အခါ၌၊ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ ဧကာဒသဝဿကာလေ-၌၊ (သိက္ခာသမ္မုတိ) ဒတ္တာ၊ တေရသဝဿကာလေ-၌၊(ဥပသမ္ပဒါ)ကာတဗ္ဗာ၊[အဋ္ဌကထာ၌ ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်၊ "ဒ္ဝါဒသဝဿကာလေ ဒတ္တာ စုဒ္ဒသဝဿကာလေ ကာတဗ္ဗာ၊ တေရသဝဿကာလေ ဒတ္တာ ပန္နရသဝဿကာလေ ကာတဗ္ဗာ၊ စုဒ္ဒသဝဿ ကာလေ ဒတ္တာ သောဠသဝဿကာလေ ကာတဗ္ဗာ၊ ပန္နရသဝဿကာလေ ဒတ္တာ သတ္တရသဝဿကာလေ ကာတဗ္ဗာ၊ သောဠသဝဿကာလေ ဒတ္တာ အဋ္ဌာရသ ဝဿကာလေ ကာတဗ္ဗာ၊ သတ္တရသဝဿကာလေ ဒတ္တာ ဧကူနဝီသတိဝဿ ကာလေ ကာတဗ္ဗာ" ဟု ပေယျာလဖော်၍ဆိုပါ။] အဋ္ဌာရသဝဿကာလေ-၌၊ သိက္ခာသမ္မုတိ ဒတ္တာ ဝီသတိဝဿကာလေ ဥပသမ္ပဒါ ကာတဗ္ဗာ၊ စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအုံ့၊ အဋ္ဌာရသ ဝဿကာလတော ပဋ္ဌာယ၊ အယံ-ဤရဟန်းလောင်းမကို၊ ဂိဟိဂတာတိပိ-ဂိဟိဂတာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကုမာရိဘူတာတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝတ္တုံ-ဆိုခြင်းငှာ၊

ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ကုမာရိဘူတာတိ-ကုမာရိဘူတာတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ယာ အယံ သာမဏေရီ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သာ-ထိုသာမဏေမကို၊ ဂိဟိဂတာတိ-တာဟူ၍၊ နု ဝတ္တဗ္ဗာ၊ [ကုမာရိဘူတဖြစ်သောကြောင့် ဂိဟိဂတာဟု မဆိုရ၊] ကုမာရိဘူတာ ဣတ္ထေဝ-ကုမာရိဘူတာဟူ၍သာ၊ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ပန-ဆက်၊ သိက္ခာသမ္မုတိဒါနဝသေန-သိက္ခာသမ္မုတိကို ပေးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းလောင်းမတို့သည်လည်း၊ သိက္ခမာနာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တုံ, ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄။ ဥနဒ္ဒါဒသဝဿာ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ ဥနဒ္ဒါဒသဝဿာတိ-ကား၊ ဥပသမ္ပဒါဝသေန-မြင့်မြတ်သောရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ [ရဟန်းပြုရာအခါမှစ၍-ဟူလို၊] အပရိပုဏ္ဏဒ္ဒါဒသဝဿာ-မပြည့်သေးသော ၁၂ နှစ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်မသည်၊ ဟုတ္တာ, ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-ထမြောက်စေသော ရဟန်းမ၏၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာလျှင်၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ ဒုက္ကဋာနိ (ဟောန္တိ)၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ-ကမ္မဝါစာ၏အဆုံး၌၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-တည်း။ [တချို့စာအုပ်များ၌ "ဥပဇ္ဈာယာ ဟုတ္တာ"ဟု ပါ၍ရှိ၏၊ တစ်ဝါကျတည်း၌ အရတူပုဒ်များသည် ဝိဘတ်တူရမြဲဖြစ်သောကြောင့် "ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ"နှင့် အရတူအောင် "ဥပဇ္ဈာယာယ" ဟု ရှိရမည်၊ ဟုတ္တာပုဒ်ကို မငဲ့သောကြောင့် "ဟုတ္တာ"ဟု ရှိသည်ကား အပြစ်မရှိ၊ ဂဇ္ဘိနီဝဂ် ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌လည်း ဤစာသွားမျိုးပါခဲ့ပြီ။] စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ ပရိပုဏ္ဏဒ္ဒါဒသဝဿာ သိက္ခာပုဒ် ပဉ္စမေ-၌၊ သံယေန အသမ္မတာတိ-ကား၊ ယသ္မာ-အကြင် ရဟန်းမအား၊ သံယေန-သံယာသည်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ-ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိကို၊ (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးဖို့ရန် သမုတ်ခြင်းကို၊) နဒိန္နာ-မပေးအပ်သေး၊ (သာ-ထိုရဟန်းမသည်၊) သံယေန အသမ္မတာတိ-သံယေန အသမ္မတာမည်၏၊ [နိယမ မပါသော ဤသံဝဏ္ဏနာမျိုး၌ နိယမထည့်၍ သံဝဏ္ဏောတဗ္ဗပုဒ်သို့ ပြန်လှည့်ရသည်၊] ဥဘယတ္ထာပိ-၂ ပါးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသောအစီအရင်သည်၊ မဟာသိက္ခမာနာသိက္ခာပဒဒွယသဒိသမေव-မဟာသိက္ခမာနာသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်းနှင့် တူသည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ နိယနမ္မသိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ အလံ တာဝ၊ပေ၊ဝုစ္စမာနာတိ-ကား၊ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိယာ-ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိကို၊ ယာစိတာယ-တောင်းအပ်ပြီးသော်၊ သံယေန-သည်၊ ဥပပရိက္ခိတ္တာ-စူးစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ (တံ- သင်သည်၊) ဗလာ- ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်လည်းကောင်း၊

အဗျတ္တာစ-မထက်မြက်သည်လည်းကောင်း၊ အလဇ္ဇိနိစ-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းမရှိသည်လည်းကောင်း၊ အသိ-ဖြစ်၏။ [စာအုပ်များ၌ "ဟောတိ"ဟု ရှိသည်ကို နိယမဝါကျ၌ တုယ့်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပါ။] တသ္မာ, တယ့်-အား၊ ဝါ-၏။ ဥပသမ္မာဒိတေန-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းဖြင့်၊ (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ပဋ္ဌင်းပြုပေးခြင်းဖြင့်)။ အလ် တာဝ-မသင့်တော်သေးပါ။ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နိဝါရိယမာနာ-တားမြစ်အပ်သော်၊ (ပဋိသုဏိတ္ဌာ၌စပ်၊) ပစ္ဆာ ခိယနမမ္ပန္တိ-ကား၊ ပစ္ဆာ-၌၊ အညာသ်-ကုန်သော၊ ဗျတ္တာနံ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ ကျွမ်းကျင်ကုန်သော၊ လဇ္ဇိနီနံ-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းရှိကုန်သော ရဟန်းမတို့အား၊ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ-ကို၊ [သိက္ခမာန်ဘဝမှ ထမြောက်စေကြောင်းဖြစ်သော သမ္မုတိကို-ဟူလို၊] ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်သည်ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အဟမေဝနုန ဗာလာတိအာဒိနိ-အဟမေဝနုန ဗာလာ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဘဏမာနာ-ပြောဆိုလျက်၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ [မျက်မှောက် မျက်ကွယ်-ဟူလို၊] ခိယေယျ-ရှုတ်ချအံ့၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ခိယနမမ်-ရှုတ်ချခြင်းသဘောသို့၊ အာပဇ္ဇန္တိယာ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ ခိယနမမ်-ရှုတ်ချခြင်းသဘောသို့၊ အာပဇ္ဇနဝတ္ထုသို့ ပညတ္တံ၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုအားဖြင့်၊ ဆန္နာဒီနံ-ဆန္ဒအစရှိသည်တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ကရောန္တိနံ-ပြုကုန်သော ရဟန်းမတို့အား၊ [ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိပေးမှုကို ပြုကုန်သော ရဟန်းမတို့အား၊] ခိယန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ခိယန္တိနံ) စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိယာ-ကို၊ ယာစနံ-တောင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥပပရိက္ခိတ္တာ-စူးစမ်းဆင်ခြင်၍၊ နဆန္နာဒိဝသေန-ဆန္ဒအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် မဟုတ်ဘဲ၊ [ဥပပရိက္ခိတ္တာကိုပင် "နဆန္နာဒိဝသေန"ဟု ထပ်ဖွင့်၏။] ပဋိက္ခိတ္တာယ-ပယ်မြစ်အပ်သော ရဟန်းမ၏၊ သာဓုတိ-ကောင်းပါပြီဟူ၍၊ ပဋိဿဝေါ-ဝန်ခံခြင်းလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ-၌၊ ခိယနံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ တီဏိ ।ပေ। ဣတိ-တည်း။ ॥ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇-စ သိက္ခမာန နဝုဋ္ဌာပန ပ-ဒု,သိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ-၌၊ သာပစ္ဆာတိ-ကား၊ သိက္ခမာနာယ-သိက္ခမာန်သည်၊ ဥပသမ္ပဒံ - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်ကို၊ ယာစိယမာနာ-တောင်းပန်အပ်သော၊ ["ယာစိယမာနာယ"ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်၊] ယာ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တာ-ပြောပြီး၍၊ [ပါဠိတော်လာသည့်အတိုင်း "ဧဟိအား သက်နှံးပေးလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးမည်"ဟု ပြောပြီး၍-ဟူလို၊] စီဝရေ-ကို၊ လဒ္ဓေ-ရအပ်ပြီးသော်၊ ပစ္ဆာ-၌၊ အန္တရာယေ-သည်၊ အသတိ-မရှိပါဘဲ၊ [တချို့စာအုပ်များ၌ "အသန္တေပိ" ဟု ရှိ၏။ ပိ ပါသည်ကား မကောင်း။] နေဝ ဝုဋ္ဌာပေသာမိ-မထမြောက်စေတော့အုံ၊ ဝုဋ္ဌာပနာယ-ထမြောက်စေခြင်းငှာ၊ ဥဿုက္ကံ-ကြောင့်ကြကို၊

နဲ့ ကရိသ္သာမိ-မပြုတော့အုံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဓုရံ-လုံ့လကို၊ နိက္ခိပေယျ-လျှော့ချအုံ့၊ တသ္သာ-၏၊ ဓုရနိက္ခေပေန-လုံ့လကို လျှော့ချခြင်းနှင့်၊ သဟ-တစ်ပြိုင်နက်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။ ။ အဋ္ဌမေပိ-၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ဥဘယံ-၂ ပါးစုံသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပေ၊ ဧတေသု ဝတ္ထူသု-ဤဝတ္ထုတို့ကြောင့်၊ [“သင်္ကန်းပေးလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးမည်”ဟုလည်းကောင်း, ငါ့နောက်သို့ ၂ နှစ်ပတ်လုံးလိုက်လျှင် ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးမည်”ဟုလည်းကောင်း ဝန်ခံပြီးနောက် ရဟန်းခံ မပေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်-ဟူလို၊] ပညတ္တံ၊ ဒွိသုပိ-၂ ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း၊ အန္တရာယေ-သည်၊ သတိ, (နဝုဋ္ဌာ ပေန္တိယာ-မထမြောက်စေသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ပရိယေသိတွာ-ဂိုဏ်းစသည်ကို ရှာ၍၊ အလဘန္တိယာ-မရသည်ဖြစ်၍၊ (နဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ)၊ ဂိလာနာယ-ဖြစ်၍၊ (နဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ)၊ အာပဒါသု (နဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ)၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (နဝုဋ္ဌာပေန္တိနံ)စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥဘယတ္ထ-၂ ပါးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဧဝံ-ဤသို့ သင်္ကန်းပေးလျှင်၊ (တစ်နည်း) ဧဝံ-ဤသို့ ငါ့နောက်သို့ လိုက်လျှင်၊ တံ-သင့်ကို၊ ဝုဋ္ဌာပေဿာမိ-ထမြောက်စေအုံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိညာ-ဝန်ခံခြင်းလည်းကောင်း၊ အာကာဒီတနိပ္ပတ္တိ-အလိုရှိအပ်သော အကျိုး၏ ပြီးစီးခြင်းလည်းကောင်း၊ [သင်္ကန်းရခြင်းအကျိုး, နောက်သို့ လိုက်ခြင်းအကျိုး၏ ပြီးခြင်း၊] ပစ္စာ-၌၊ ဓုရနိက္ခေပေါ-လည်းကောင်း၊ပေ ၊ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၉။ သောကာဝါသ သိက္ခာပုဒ် နဝမေ–၌၊ သောကာဝါသန္တိ–ကား၊ သကေ်တံ–ချိန်းချက်မှုကို၊ ကတ္တာ-ပြုပြီး၍၊ အဂစ္ဆမာနာ-မသွားသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပုရိသာနံ-တို့၏၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ သောကံ-သောကကို၊ ဝါ-ဝမ်းနည်းခြင်းကို၊ ပဝေသေတိ-သွင်းတတ်၏၊ ဣတိ, သောကာဝါသာ-သောကာဝါသာ မည်၏၊ သောကာဝါသံ-ယောကျ်ားတို့အတွင်း,သောကကို သွင်းတတ်သော၊

သောကာဝါသံ။ ။[သောက+အာဝါသာ၊] အန္တောသည် အာ ဥပသာရ၏အဖွင့်၊ “အန္တော+ဝါသေတိ-နေစေ၏၊ ဣတိ အာဝါသာ၊ သောကံ+အာဝါသာ. သောကာဝါသာ”ဟု ပဌမနည်း၊ “သကေ်တံ ကတ္တာ အဂစ္ဆမာနာ-မည်သည့် နေရာသို့ လာခဲ့မည်”ဟု ယောကျ်ားနှင့် ချိန်းချက်ပြီးနောက် ထိုအရပ်သို့ မသွားဘဲ နေသဖြင့် ယောကျ်း၏ စိတ်အတွင်းသို့ သောကကို သွင်းတတ်သူ, ဝမ်းနည်းအောင် ပြုတတ်သူ။ [ဝါသေတိ၏ အနက်ကိုပင် ပဝေသေတိဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ဋီကာသစ်၌ “အာဂစ္ဆမာနာတိ-အာဂစ္ဆန္တီ”ဟု တွေ့ရ၏၊ ‘ချိန်းချက်ရာသို့ လာလျှင် သောကဖြစ်ဖွယ် မရှိသောကြောင့် ထိုပါဠိ မကောင်း၊ ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာဝယ် “အာဂစ္ဆမာနာနံ”ဟု ရှိရာ၌လည်း “အာဂစ္ဆမာနာ”ဟု ပြင်ပါ။

တံ-ထိုသိက္ခာမာန်ကို၊ အထဝါ-ကား။ ယရသာမိကာ-အိမ်ရှင်တို့သည်၊ ယရံ-အိမ်သို့ (အာဝိသန္တိ)ဝိယ-ဝင်ကုန်သကဲ့သို့၊ (တထာ)၊ အယမ္မိ-ဤသိက္ခာမာန်သည်လည်း၊ ပုရိသသမာဂမံ-ယောက်ျားတို့နှင့် ပေါင်းဆုံခွင့်ကို၊ အလဘမာနာ-မရသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သောကံ-သောကသို့၊ အာဝိသတိ-ဝင်တတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ယံ-အကြင် သောကသို့၊ အာဝိသတိ-၏၊ သော-ထို သောကသည်၊ အဿာ-ထို သိက္ခာမာန်၏၊ အာဝါသော-တည်နေရာသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ သောကာဝါသာ၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထိုသောကာဝါသာပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ သောကာဝါသာ နာမ၊ပေ၊ အာဝိသတီတိ-ဟူ၍၊ ဒွိဓာ-၂ ပါး အပြားအားဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ပဒဘာဇနီ၏အနက်ကား၊-(ယာ-အကြင်သိက္ခာမာန်သည်၊) ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏၊ ဒုက္ခံ-စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကို၊ ဥပဂ္ဂဟေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ (သာ-ထိုသိက္ခာမာန်သည်၊) သောကာဝါသာ နာမ-သောကာဝါသာ မည်၏၊ [ဤအဖွင့်ဖြင့် "ပုရိသာနံ အန္တော သောကံ ပဝေသတီတိ သောကာဝါသာ"ဟူသော အနက်ကို ပြ၏၊ ဒုက္ခံ သည် သောက၏ အဖွင့်တည်း။] (ယာ-အကြင်သိက္ခာမာန်သည်၊) သောကံ-သို့၊ အာဝိသတိ-၏၊ (သာ-သည်၊ သောကာဝါသာ နာမ၊) [ဤအဖွင့်ဖြင့် "သွာသာ အာဝါသော ဟောတီတိ သောကာဝါသာ"ဟူသောအနက်ကို ပြသည်။]

ပါ၊စိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဝေရုပ်-ဤသို့သဘောရှိသော သိက္ခာမာန်ကို၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-ထမြောက်စေလတ်သော်၊ ဝါ-ထမြောက်စေသော၊ (ဥပဇ္ဈာယာယ၌စပ်၊) ဝုတ္တ နယေနေဝ-သာလျှင်၊ [ဂိုဏ်းကို ရှာခြင်း အစရှိသော နည်းဖြင့်သာလျှင်-ဟူလို၊] ၊ပေ၊ ဥပဇ္ဈာယာယ-၏၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ) ၊ပေ၊ အဇာနန္တိယာ-သောကာဝါသာဟု မသိသည် ဖြစ်၍ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-ထမြောက်စေသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိနံ) စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ သောကာဝါသတာ-သောကာဝါသာ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဇာနနံ-သောကာဝါသာဟု သိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာပနံ-ထမြောက်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ တီဏိ၊ပေ၊ ဂဇ္ဈိနိဝုဋ္ဌာပနသဒိသာ နေဝ-ဂဇ္ဈိနိဝုဋ္ဌာပနသိက္ခာပုဒ်၏ သမုဋ္ဌာန်အစရှိသည်တို့နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။နဝမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

အထ ဝါ။ ။ဤနည်း၌ "အိမ်ရှင်သည် အိမ်ထဲသို့ ဝင်-ဝင်နေသကဲ့သို့ ချစ်သူနှင့် မတွေ့ရ၍ မကြာ မကြာ သောကဖြစ်နေသူကို "သောကာဝါသာ"ဟု ဆိုသည်၊ အာဝါသသဒ္ဒါသည် "နေရာအိမ်"ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် "သောကော+အာဝါသော ဧတိသာ ဝါတိ သောကာဝါသာ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုစေလို၍ "သွာသာ အာဝါသော"ဟု ဖွင့်သည်။

၁၀။ အနနုညာတ သိက္ခာပုဒ် ဒသမေ-ဌ၊ မာတာပိတူဟိတိ-ကား၊ ဝိဇာတမာတရာ စ-မွေးဖွားသော အမိရင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဇနကပိတရာ-စ-ဖြစ်စေတတ်သော အဘရင်းသည်လည်းကောင်း၊ [ဤ အဖွင့်ဖြင့် မွေးစားသော မိဘကို တားမြစ်သည်။] သာမိကေနာတိ-ကား၊ ယေန-အကြင် လင်ယောက်ျားသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတာ-သိမ်းပိုက်အပ်ပြီ၊ တေန-ထို လင်ယောက်ျားသည်လည်းကောင်း၊ အနနုညာတန္တိ-ကား၊ ဥပသမ္မဒဏ္ဍာယ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အနနုညာတံ-ခွင့်မပြုအပ်သော သိက္ခမာန်ကို၊ [ဝုဋ္ဌာပေယျဌ္ဌစပ်၊] ဟိ-မှန်၊ ပဗ္ဗာဇနကာလေစ-ရှင်ပြုရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္မဒါကာလေစ-ရဟန်းပြုရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ-၂ ကြိမ်၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ပန်ပြောရာ၏။ ဝါ-ပန်ပြောရမည်၊ ဘိက္ခူနံ ပန-ရဲဟန်းယောက်ျားတို့၏ကား၊ သကိံ အာပုစ္ဆိတေပိ-တစ်ကြိမ် ပန်ပြောအပ်သော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [ရှင်ပြုရာအခါတုန်းက ခွင့်ပန်ထားလျှင် ရဟန်းခံရာအခါ၌ ခွင့်မပန်ဘဲလည်း အပ်၏-ဟူလို၊ သို့သော် "ရှင်ပြုခွင့်သာ ပေးသည်၊ ရဟန်းခံခွင့်မပေးပါ"ဟု ဆိုလျှင်ကား ကျေနပ်အောင် ထပ်၍ ခွင့်တောင်းရမည်သာ။] တသ္မာ, ယာ-အကြင် ဥပဇ္ဈာယ်မသည်၊ ဥပသမ္ပဒါကာလေ-ဌ၌၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ဥပသမ္ပာဒေတိ-ပဋ္ဌင်းခံပေး၏၊ တဿာ-၏၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-လျှင်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ [ဂိုဏ်းစသည်ကို ရှာခြင်းကြောင့် ဒုက္ခင့်, ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌ ပါစိတ်-ဟူလို။]

☰ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊အနနုညာတဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသို့-ခွင့်မပြုအပ်သောသိက္ခမာန်ကို ထမြောက်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုမိဘ လင်ယောက်ျားတို့၏၊ အတ္ထိဘာဝံ-ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ အဇာနန္တိယာ-မသိသည်ဖြစ်၍၊ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ)။ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိနံ)စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ အနပလောကနံ-မပန်ပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ အတ္ထိဘာဝဇာနနံ-ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို သိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာပနံ-ထမြောက်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနနုညာတသမုဋ္ဌာနံ-အနနုညာတသမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ အစိတ္တကံ-ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနစိတ် မရှိသော်လည်း သင့်ရောက်ခြင်းရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

အနနုညာတသမုဋ္ဌာနံ။ ။ဤသမုဋ္ဌာန်သည် ရှေ့၌ မပါခဲ့သေးသော သမုဋ္ဌာန်အသစ်တည်း၊ နှုတ်, ကိုယ်နှုတ်, စိတ်နှုတ်, ကိုယ်နှုတ်စိတ် ဟူသော အကြောင်း ၄ ပါးကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမသည် အဇ္ဈာနက် စသည်အတွက် ခဏ္ဍာသိမ်၌ ရောက်ပြီး ဖြစ်နေစဉ် အနနုညာတသိက္ခမာန်ကို ခေါ်စေ၍ ရဟန်းပြုပေးလျှင် နှုတ်ကြောင့်သာဖြစ်၏၊ ဤသိက္ခာပုဒ်တော်အရ ရဟန်းပြု၍ မပေးကောင်းဟု ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနစိတ်ပါလျှင် နှုတ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏၊

၁၁။ ပါရိဝါသိယ သိက္ခာပုဒ် ဧကာဒသမေ-၌၊ ပါရိဝါသိယစ္ဆန္ဒဒါနေနာတိ- ကား၊ ပါရိဝါသိယေန-သုံးအပ်ပြီးသော၊ ဆန္ဒဒါနေန-ဆန္ဒပေးခြင်းဖြင့်၊ [ဝုဋ္ဌာပေယျ၌စပ်၊] တတ္ထ-ထိုပါရိဝါသိယစ္ဆန္ဒဒါနေနဟူသော ပါဠိ၌၊ ပါရိဝါသိယ်-ပါရိဝါသိယသည်၊ ပရိသပါရိဝါသိယ်-ပရိသပါရိဝါသိယလည်းကောင်း၊ ရတ္တိပါရိဝါသိယ်-လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒပါရိဝါသိယ်-လည်းကောင်း၊ အဗ္ဗာသယပါရိဝါသိယ်-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုဗိဓံ-၄ ပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို ၄ ပါးတို့တွင်၊ ပရိသပါရိဝါသိယ် နာမ-ပရိသပါရိဝါသိယ မည်သည်ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသောလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ သန္နိပတိတာ-စည်းဝေးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ မေယျောဝါ-မိုးသည်သော်လည်း၊ ဥဒ္ဒဟတိ-တက်လာအုံ့၊ ဥဿာရဏာ ဝါ-လူအများကို တိုးဝှေ့သွားလာစေခြင်းကိုသော်လည်း၊ ဝါ-လူအများကို ရှုန်းရှုန်းဖြစ်စေခြင်းကိုသော်လည်း၊ ကရီယတိ-ပြုအပ်အုံ့၊ [သံယာစည်းဝေးရာအရပ်၌ လူအများ ရှုန်းရှုန်းဖြစ်နေအောင် တစ်စုံတစ်ယောက်က ပြုအုံ့-ဟူလို၊] မနုဿာ ဝါ-လူတို့သည်သော်လည်း၊ အဗ္ဗောတ္ထရန္တာ-လွှမ်းမိုးကုန်လျက်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာကုန်အုံ့၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ မယံ, အနောကာသာ-အခွင့်မရှိကုန်' [ကံပြု၍ မရကုန်-ဟူလို၊] အညတြ-အခြားအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆာမ-သွားကြစို့၊ ဣတိ-ဤသို့တိုင်ပင်၍၊ ဆန္ဒ-ကံပြုလိုသော ဆန္ဒကို၊ အဝိသဇ္ဇိတ္တာဝ-မစွန့်မူ၍သာ၊ ဥဒ္ဒဟန္တိ-ထသွားကုန်အုံ့၊ ဣဒံ-ဤထသွားခြင်းသည်၊ ပရိသပါရိဝါသိယ် နာမ-ပရိသတ်၏သုံးခြင်း မည်၏၊ ဝါ-ပရိသတ်၏ပျက်ပြယ်ခြင်း မည်၏၊ ပရိသပါရိဝါသိယ်-သည်၊ ကိဉ္စာပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဆန္ဒဿ-ကံပြုလိုသော ဆန္ဒ၏၊ ဝါ-ကို၊ အဝိသဇ္ဇိတ္တာ-မစွန့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကာတုံ-အခြားတစ်နေရာ၌ ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [ပရိသာယ-၏+ပါရိဝါသိယ်-သုံးပြီးခြင်း၊ ဝါ-ပျက်ပြယ်ခြင်း၊ ပရိသပါရိဝါသိယ်-ခြင်း။]

ဘိက္ခုနီကျောင်းမှ ထ၍ ခရီးသွားပြီးမှ ရဟန်းပြုပေးရလျှင် (ပဏ္ဏာတ္တိဝိဇာနနစိတ် မပါမူ) ကိုယ်နှုတ်ကြောင့် ဖြစ်၏၊ ပဏ္ဏာတ္တိဝိဇာနနစိတ် ပါလျှင် ကိုယ် နှုတ် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏-ဟု မှတ်ပါ။ [ပန်ပြောမှုကို မပြုခြင်းသည် အကိရိယ, ရဟန်းခံပေးမှုကို ပြုခြင်းကား ကိရိယတည်း ထို့ကြောင့် ကိရိယာကိရိယ ဖြစ်သည်။]

ပါရိဝါသိယ။ ။ပရိ ပုဗ္ဗ ဝသဓာတ်, ဏ ပစ္စည်းဖြင့် "ပရိဝသိယိတ္ထာတိ ပရိဝါသော"ဟု ဖြစ်ပြီးနောက် သွတ္ထိ၌ ဏ္ဍ ပစ္စည်း ထပ် သက်၍ "ပါရိဝါသိယ"ဟု လည်းကောင်း, ယ ကို ကပြု၍ "ပါရိဝါသိက"ဟုလည်းကောင်း ပါ၌ ၂ မျိုးလုံး သင့်၏. ဝိမတိ၌ "ပရိဝုတ္ထော"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် "သုံးအပ်ပြီးသော"ဟု ပေးပါ။ "သုံး" ဆိုသည်မှာလည်း "ပေးလိုက်သော ဆန္ဒ၏ ကင်းခြင်း-ဆန္ဒပြယ်ခြင်း"တည်း။ ထို့ကြောင့် "ဝိဂတေ"ဟု ဝိမတိ၌ အဓိပ္ပာယတ္ထ ထပ်ဖွင့်သည်။

ပုန-တစ်ဖန်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဥပေါသထာဒီနိ-ဥပုသ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရိသာမ-ပြုကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ သန္နိပတိတွာ-စည်းဝေး၍၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ သန္နိပတန္တိ-စုဝေးမိကုန်၏၊ တာဝ-လောက်၊ [ရဟန်းအားလုံး စုရုံးပြီးသည့် တိုင်အောင်၊] ဓမ္မံ-ကို၊ သုဏာသာမ-နာကြကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ဧကံ-ရဟန်းတစ်ပါးကို၊ အဗ္ဗေသန္တိ-တရားဟောဖို့ရန် တိုက်တွန်းကြကုန်၏၊ တသ္မိံ-ထိုရဟန်းသည်၊ ဓမ္မကထံ-ကို၊ ကထေန္တေယေဝ-ဟောနေစဉ်ပင်၊ အရုဏော-သည်၊ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ-တက်အံ့၊ စာတုဒ္ဒသိကံ ဥပေါသထံ-စာတုဒ္ဒသိကဥပုသ်ကို၊ ကရိသာမ-ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ နိသိန္နာ-နေကုန်သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ပန္နရသောတိ-ပန္နရသောဟူ၍၊ [“အဋ္ဌပေါသထော ပန္နရသော”ဟု ဆိုရ-ဟူလို၊] ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန္နရသိကံ-ပန္နရသိကဥပုသ်ကို၊ ကာတုံ နိသိန္နာ သစေ (ဟောန္တိ)၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါဋိပဒေ-အထွက်တစ်ရက်ဖြစ်သော၊ အနုပေါသထေ-ဥပုသ် မဟုတ်သော နေ့၌၊ ဥပေါသထံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယကား၊ အညံ-ဥပုသ်မှ အခြားသော၊ သံယကိစ္စံ-သံယကိစ္စကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဒံ-ဤပါရိဝါသိယသည်၊ ရတ္တိပါရိဝါသိယံ နာမ-ညဉ့်၏သုံးခြင်း မည်၏၊ ဝါ-ညဉ့်၏ကင်းခြင်း မည်၏။ [“ပရိဝသန်+ပရိဝါသော”ဟု ဘာဝသာဓနပြု၊ ပရိဝါသောယေဝ+ပါရိဝါသိယံ၊ ရတ္တိယာ+ပါရိဝါသိယံ ရတ္တိပါရိဝါသိယံ။]

ပုန-တစ်ဖန်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အဇ္ဈာနာဒိသံယကမ္မံ-အဇ္ဈာန အစရှိသော သံယက်ကို၊ ကရိသာမ-ပြုကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သန္နိသိန္နာ-စုဝေးထိုင်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တတြ-ထိုစုဝေးနေထိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ နက္ခတ္တပါဌကော-နက္ခတ်ကျမ်းကို ရွတ်ဖတ်တတ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောအံ့၊ (ကိံ) အဇ္ဇ-ယနေ့၊ နက္ခတ္တံ-သည်၊ ဒါရုဏံ-ကြမ်းတမ်း၏၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ဤကံကို၊ မာ ကရောထ-မပြုကြကုန်လင့်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒတိ-အံ့၊) တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ တသ-ထို နက္ခတ္တပါဌကရဟန်း၏၊ ဝစနေန-စကားကြောင့်၊ ဆန္ဒံ-ကံပြုလိုသော ဆန္ဒကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုအရပ်၌ပင်၊ နိသိန္နာ-ထိုင်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အညော-အခြားရဟန်းသည်၊ အာဂန္တွာ-၍၊ နက္ခတ္တံ-ကောင်းသော နက္ခတ်ကို၊ ပတိမာနေန္တံ-မျှော်လင့်နေသော၊ ဗာလံ-လူပြိန်း

 လူအ,ကို၊ အတ္ထော-အကျိုးစီးပွားသည်၊ ဥပစ္ဆဂါ (ဥပ+အတိ+ဂါ)-ကပ်၍လွန်သွားပြီ၊ [ဤကား ဇာတ်တော်လာ ဂါထာ ၂ ပါဒတည်း၊] နက္ခတ္တေန-ဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရောထ-ပြုကုန်အံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့ ဝဒတိ-အံ့၊ ဣဒံ-ဤပါရိဝါသိယသည်၊ ဆန္ဒပါရိဝါသိယဿေဝ-ဆန္ဒ၏သုံးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈာသယပါရိဝါသိယဿ-အဇ္ဈာသယ၏ သုံးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဧတသ္မိ

ပါရိသါသိယေ-ဤပါရိဝါသိယ၌၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ-ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိကို၊ အနာဟရိတ္တာ-မဆောင်မူ၍၊ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဣဒံ-ဤပါရိဝါသိယကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ ပါရိဝါသိယစ္ဆန္ဒဒါနေနာတိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဤသုံးအပ်ပြီးသော ဆန္ဒပေးခြင်းဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-ထမြောက်စေသော ရဟန်းမ၏၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဤသုံးအပ်ပြီးသော ဆန္ဒပေးခြင်းဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသို့-ကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ဆန္ဒ-ကံပြုလိုသော ဆန္ဒကို၊ အဝိသဇ္ဇေတ္တာဝ-၍သာ၊ ပရိသာယ-ပရိသတ်သည်၊ အဝုဋ္ဌိတာယ-မထသေးမီ၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိနံ)စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ပရိဝါသိယစ္ဆန္ဒဒါနတာ-သုံးအပ်ပြီးသော ဆန္ဒဒါန၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာပနံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

ဧကာဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၂။ အနုဝဿသိက္ခာပုဒ် ဒွါဒသမေ-၌၊ အနုဝဿန္တိ-ကား၊ အနုသံဝစ္ဆရံ-နှစ်စဉ်၊ ဝါ-နှစ်တိုင်း၊ ဧဝံ-ဤသို့ နှစ်တိုင်း၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာပိ-ထမြောက်စေသော ရဟန်းမ၏လည်း၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ အနုဝဿံ-နှစ်စဉ်၊ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသို့ ပညတ္တံ၊ ဧကန္တရိကံ-နှစ်ခြားပြု၍၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (ဝုဋ္ဌာပနံ-ထမြောက်စေခြင်းလည်းကောင်း၊) ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ဒွါဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၃။ ဧကဝဿသိက္ခာပုဒ် တေရသမေ-၌၊ ဧကန္တရိကံ-တစ်နှစ်ခြား ပြု၍၊ ဧကံ-တစ်ယောက်ကို၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (ဝုဋ္ဌာပေန္တိနံ)စ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ သေသံ-ကြွင်းသောအစီအရင်သည်၊ ဒွါဒသမေန-ဒွါဒသမသိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဒိသမေဝ-သာ၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။

တေရသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဆန္ဒ, အလ္လာသယ၊ ။နက္ခတ္တပါဠကရဟန်း၏စကားကြောင့် ကံပြုလိုသော ဆန္ဒကို စွန့်လွှတ်လိုက်သောအခါ မလိုက်ပါနိုင်သောရဟန်းမ၏ ပေးလိုက်သော ဆန္ဒလည်း ပျက်ပြယ်တော့၏၊ ဤသို့ ပျက်ပယ်ခြင်းကို "ဆန္ဒပါရိဝါသိယ"ဟု ဆို၏၊ ထိုအချိန်မှာ ကံမပြုလိုသော အလ္လာသယ (အလိုဆန္ဒ) ဖြစ်နေကြ၏၊ ထိုအချိန်၌ "ကောင်းကင်က နက္ခတ်တွေဟာ ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ"ဟု နက္ခတ်ကို ဂရုမစိုက်သော ရဟန်းတစ်ပါး ရောက်လာ၍ နက္ခတ်ကောင်းကို မျှော်လင့်နေခြင်း၏ အပြစ်ကို ပြသောအခါ ကံပြုလိုသော အလ္လာသယ ဖြစ်ကြပြန်၏၊ ထိုအခါ "အလ္လာသယပါရိဝါသိယ-ကံမပြုလိုတော့ဟု ပဌမဖြစ်ခဲ့သော အလ္လာသယသည် ပျက်ပြယ်လေတော့၏"ဟုကြံပါ။

အဋ္ဌမော-သော၊ ကုမာရိဘူတဝတ္ထော-တည်း။

၁။ ဆတ္တုပါဟန သိက္ခာပုဒ် ဆတ္တဝဂ္ဂသ ပဌမေ, ဆတ္တုပါဟနန္တိ-ကား၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ ဆတ္တဥ္စ-ထီးကိုလည်းကောင်း၊ ဥပါဟနာယောစ-ဖိနပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဓာရေယျာတိ-ကား၊ ပရိဘောဂဝသေန-သုံးဆောင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဂ္ဂဝမနေ-ခရီးသွားရာအခါ၌၊ ဧကပ္ပယောဂေနေဝ-တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂဖြင့်သာလျှင်၊ ဒိဝသမ္မိ-တစ်နေ့ပတ်လုံးလည်း၊ ဓာရေန္တိယာ-ဆောင်သော ရဟန်းမ၏၊ ဧကာ-သော၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ တာဒိသံ-သော၊ ဌာနံ-ထီးရုပ်လောက်ရာ, ဖိနပ်ချုတ်လောက်ရာအရပ်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်၍၊ ဆတ္တမ္မိ-ထီးကိုလည်း၊ အပနာမေတ္တာ-ဖယ်၍၊ ဝါ-ရုပ်၍၊ ဥပါဟနာပိ-ဖိနပ်တို့ကိုလည်း၊ သြမုဠ္ဆိတ္တာ-ချုတ်၍၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ သစေ ဓာရေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပယောဂဂဏနာယ, ပါစိတ္တိယံ။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ဆတ္တုပါဟနဓာရဏဝတ္ထုသို့-ထီး, ဖိနပ်တို့ကို ဆောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ အဂိလာနာတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤပညတ်သည်၊ ဧတ္ထ-၌၊ အနုပညတ္တိ-တည်း၊ ဆတ္တသေဝ ဝါ-ထီးကိုသာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပါဟနာနံယေဝ ဝါ-ဖိနပ်တို့ကိုသာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ဓာရဏော-ဆောင်ခြင်း၌၊ ဒုက္ကဋံ၊ (ရှိညွှန်ရှိသော အရပ်၌ ဖိနပ်မစီးဘဲ ထီးကိုသာ ဆောင်းလျှင်လည်းကောင်း, ခဲ့ပြိတ်ပေါင်းရှိသောအရပ်ဝယ် ထီးမဆောင်းဘဲ, ဖိနပ်တို့ကိုသာ စီးလျှင်လည်းကောင်း ဒုက္ကဋ်၊) အဂိလာနာယ-ဂိလာနာမဟုတ်သော ရဟန်းမ၌၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဂိလာနာယ-ဂိလာနာရဟန်းမ၌၊ ဒ္ဝိကဒုက္ကဋံ၊ (အဂိလာနသညာ, ဝေမတိကာ ဒုက္ကဋ် ၂ ချက်-ဟူလို၊) ပန-ကား၊ (ဂိလာနာယ-ဂိလာနာဖြစ်၍၊) ဂိလာနသညာယ-ဂိလာနဟု အမှတ်ရှိလျက်၊ (ဓာရေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အာရာမေ-၌လည်းကောင်း၊ အာရာမူပစာရေ-၌လည်းကောင်း၊ ဓာရေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (ဓာရေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (ဓာရေန္တိနံ) စ၊ အနာပတ္တိ၊ ဥစ္စာနံ-ထီး, ဖိနပ် ၂ မျိုးလုံးတို့ကို၊ ဓာရဏော-ဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊ ပေ ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

ဝုတ္တလက္ခဏံ ဆတ္တံ။ ။ဆတ္တံ နာမ တိဏဝိ ဆတ္တာနိ၊ သေတစ္ဆတ္တံ-ထီးဖြူ။ ကိလဉ္ဇဆတ္တံ-နီးကို ရက်အပ်သော ဖျာထီး၊ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ-သစ်ရွက်ထီး၊ မဏ္ဍလပဒ္ဓံ-အပေါ်၌ ဖွဲ့အပ်သော အဝိုင်းရှိသော၊ သလာကပဒ္ဓံ-ဖွဲ့အပ်သော ဝါးခြမ်းစိတ်ရှိသော၊ ဣတိ ဧဝံ ပဒဘာဇနေ (ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌) ဝုတ္တလက္ခဏံ ဆတ္တံ။

တာဒိသံ ဌာနံ။ ။[ဂစ္ဆကဒ္ဓမာဒိကံ ဌာနံ ပတ္တာ၊] လမ်း၏အပေါ်၌ ခဲ့ပြန်ယိပိတ်ပေါင်းတို့ရှိသောအခါ ထီးကို ရုပ်ရ၏၊ ရေ ရှိ,ညွှန် စသည်တို့ ရှိသောအခါ ဖိနပ်ကို ချုတ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဂစ္ဆ ၊ပေ၊ ဌာနံ"ဟု ဆိုသည်။

၂။ ယာနသိက္ခာပုဒ် ဒုတိယေ- ၌၊ ယာနေနာတိ- ကား၊ ဝယ္ဘာဒိနာ- လှည်း ပေါင်းချုပ် အစရှိသောယာဉ်ဖြင့်၊ (ယာယေယျ၌စပ်၊) ဧတ္ထာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ သြရောဟိတ္တာ-သက်ဆင်းပြီး၍၊ ပုနပ္ပုနံ-ကား၊ အဘိရုဟန္တိယာ-တက်စီးသောရဟန်းမ၏၊ ပယောဂဏာနာယ-အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ၊ အနာပတ္တိယံ-အနာပတ်၌၊ အာရာမေ အာရာမူပစာရေတိ-ဟူသော ခွင့်ပြုချက်သည်၊ နတ္ထိ၊ သေသံ-ကို၊ ပဌမေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၃။ သယံဘာဏိသိက္ခာပုဒ် တတိယေ-၌၊ သယံဘာဏိန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ကဏ္ဍု ပဋ-ခါးသို့ ကပ်ရောက်သော တန်ဆာကို၊ ဝါ-ခါးကြိုး တန်ဆာကို၊ ဓာရေယျာတိ-ကား၊ ကဋ္ဌိယံ-ခါး၌၊ ပဋ္ဌိမုဋ္ဌေယျ-စွပ်အုံ့၊ ဧတ္ထာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ သြမုဋ္ဌိတ္တာ-ချွတ်၍၊ ဓာရေန္တိယာ-ဆောင်သောရဟန်းမ၏၊ ပယောဂဏာနာယ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊သယံဘာဏီ-ခါးကြိုးတန်ဆာကို၊ ဓာရဏဝတ္ထုသို့-ဆောင်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ အာဘောဓပွစ္ဆယာ-အနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကဋ္ဌိသုတ္တံ-ခါးစည်းချည်ကို၊ ဓာရေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (ဓာရေန္တိနံ) စ၊ အနာပတ္တိ၊ သေသံ-ကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာလျှင်၊ (ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်)၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။တတိယသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၄။ ဣတ္ထာလင်္ကာရ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထေ-၌၊ ဣတ္ထာလင်္ကာရန္တိ-ကား၊ သီသူပဂါဒီသု-ဦးခေါင်းသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော တန်ဆာအစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရံ-အမျိုးအမည်အားဖြင့် မမှတ်သားအပ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပိဠန္ဓနံ-တန်ဆာကို၊ (ဓာရေယျ၌စပ်၊) ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ တဿ တဿ-ထိုထိုတန်ဆာ၏၊ ဝဿေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝတ္ထုဂဏာနာယ-ဝတ္ထုအရေအတွက်အားဖြင့်၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ဣတ္ထာလင်္ကာရံ-မိန်းမတို့၏ တန်ဆာကို၊ ဓာရဏဝတ္ထုသို့ ပညတ္တံ၊ အာဘောဓပွစ္ဆယာ-ကြောင့်၊ ကိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော တန်ဆာကို၊ ဓာရေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ (ဓာရေန္တိနံ) စ၊ အနာပတ္တိ၊ သေသံ-ကြွင်းသောအစိအရင်သည်၊ ဝုတ္တသဒိသမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၅။ ဂန္ဓဝဏ္ဏသိက္ခာပုဒ် ပဉ္စမေ-၌၊ ဂန္ဓဝဏ္ဏကေနာတိ-ကား၊ ယေန ကေနစိ-သော၊ [ယေန ကေနစိဟု ဆိုထားသောကြောင့် အပျစ်, အကျဲ,အမှုန့်,အရည်အားလုံးကိုယူ။] ဂန္ဓေန စ-နံ့သာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏကေန စ-အဆင်းကို ပြုတတ်သော အလှရည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (နှာယေယျ၌ စပ်၊) ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဂန္ဓာဒိယောဇနတော-ဂန္ဓအစရှိသည်ကို ရောစပ်ရာအခါမှ၊

ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပုဗ္ဗပ္ပယောဂေ-ရှေးပယောဂ၌၊ [ရေချိုးခြင်းကိစ္စ မဆုံးမီ ရှေးပယောဂ၌-ဟူလို၊] ဒုက္ကဋံ၊ နှာနပရိယောသာနေ-ရေချိုးခြင်း၏အဆုံး၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ အာဘာဓပ္ပစ္စယာ-ကြောင့်၊ (ဂန္ဓဝဏ္ဏကေန-ဖြင့်၊ နှာယန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှင့်၍၊ (ဂန္ဓဝဏ္ဏကေန-ဖြင့်၊ နှာယန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၆။ ဝါသိတကသိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌေ-၌၊ ဝါသိတကေနာတိ-ကား၊ ဂန္ဓဝါသိတကေန-နံ့သာဖြင့်ထုံအပ်သော၊ ဝိညာကေနာတိ-ကား၊ တိလပိဋ္ဌေန-နှမ်းမှုန့်ညက်ဖြင့်၊ [နှမ်းကို ကြိတ်ချေထားသော အမှုန့်ဖြင့်၊] (နှာယေယျ၌ စပ်၊) ပေါ ဣတိ-တည်း။ ။ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၇။ ဘိက္ခုနီဥမ္မဒ္ဒါပန သိက္ခာပုဒ် သတ္တမေ- ၌၊ ဥမ္မဒ္ဒါပေယျာတိ- ကား၊ ဥဗ္ဗဋ္ဋာပေယျ-ပွတ်တိုက်စေအံ့၊ [ဥ+ဝဋ္ဋာပေယျ=အထက်၌ လည်စေအံ့၊ - သဒ္ဒတ္ထ၊ ဝါ- ပွတ်တိုက်စေအံ့၊ - အဓိပ္ပာယတ္ထ၊] ပရိမဒ္ဒါပေယျာတိ-ကား၊ သမ္မာဟာပေယျ-နှိပ်နယ်စေအံ့၊ စ-ဆက်၊ ဇတ္တု-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ အမုဉ္စိတ္တာ-မလွှတ်မူ၍၊ ဥဗ္ဗဋ္ဋနေ-ပွတ်တိုက်ခြင်း၌၊ ဧကာဝ-တစ်ချက်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ မောစေတ္တာ မောစေတ္တာ-လွှတ်စေ၍ လွှတ်စေ၍၊ ဥဗ္ဗဋ္ဋနေ-၌၊ ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)၊ သမ္မာဟနေပိ-နှိပ်နယ်စေခြင်း၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ-ကို၊ ဥမ္မဒ္ဒါပနပရိမဒ္ဒါပနဝတ္ထုသို့-ပွတ်တိုက်စေခြင်း, နှိပ်နယ်စေခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ ဂိလာနာယ-၍၊ (ပရိမဒ္ဒါပေန္တိယာ-နှိပ်နယ်စေသော ရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊) အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (ပရိမဒ္ဒါပေန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ဥမ္မဒ္ဒါပေန္တိနံ-ပွတ်တိုက်စေကုန်သော ရဟန်းမတို့၏လည်းကောင်း၊ ပရိမဒ္ဒါပေန္တိနံ) စ-နှိပ်နယ်စေကုန်သော ရဟန်းမတို့၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ မဂ္ဂဂမနပရိသမောပိ-ခရီးသွားခြင်းကြောင့် ပင်ပန်းညောင်းညာခြင်းသည်လည်း၊ ဂေလည်-ဂေလညတည်း၊ စောရဘယာဒီဟိ-ခိုးသူဘေး အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ သရီရကမ္မနာဒယောပိ-ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ အာပဒါ-အာပဒါတို့တည်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။သတ္တမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

မဂ္ဂပရိသမောပိ- ၊"ဂိလာနာယာတိ အန္ဓမသော မဂ္ဂဂမနပရိသမေနာပိ အာဘဓိကာယ၊ အာပဒါသူတိ စောရဘယာဒိနာ သရီရကမ္မနာဒီသု"ဟူသော ဋီကာစကားနှင့် "ဣဓ မဂ္ဂဂမနပရိသမောပိ၊ ပေ၊ အာပဒါ" ဟူသော စကားသည် အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် ထပ်တူကျလျက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာဆရာတို့လက်ထက်က "ဣဓ ၊ပေ၊ အာပဒါ"ဟူသော ဝါကျ ရှိဟန်မတူ။

စ-ဌ-၁၀။ ဥမ္မဂ္ဂါပနာဒိ သိက္ခာပုဒ် အဌမနဝမဒသမေသုပိ-တိုဋ္ဌလည်း၊ သိက္ခမာနာယ, သာမဏေရိယာ, ဂိဟိနိယာတိ ဗဟုတ္တကမေဝ-ဟူသော ဤစကားသည်သာ၊ နာနံ-ထူး၏။ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ သတ္တမသဒိသမေဝ-သာ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၁။ အနာပုစ္ဆာ သိက္ခာပုဒ် ဧကာဒသမေ-၌၊ ဘိက္ခုသဃ ပုရတောတိ (ပဒဿ)-ဟူသော ပုဒ်၏။ အဘိမုခမေဝါတိ အတ္ထော-ရှေးရှု၌ဟူသော အနက်ကို သာ၊ နု (ဝေဒိတတ္ထော-ထိုက်၊) ပန-အနွယကား၊ ဣဒံ-ဤ ဘိက္ခုသဃ ပုရတောဟူသော စကားကို၊ ဥပစာရံ-၁၂ တောင်ဥပစာကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ကထိတံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘိက္ခုသဃ-၏၊ ဥပစာရေ-၌၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဆမာယပိ-မြေ၌သော်မှလည်း၊ (နိသီဒန္တိယာ၌စပ်၊) အယျ-အရှင်ဘုရား၊ နိသီဒါမိ-ထိုင်ပါရစေ၊ ဣတိ-သို့၊ အနာပုစ္ဆိတ္တာ-၍၊ နိသီဒန္တိယာ-ထိုင်သောရဟန်းမ၏၊ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောဘဲ၊ နိသီဒနဝတ္ထုသို့-ထိုင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အာပုစ္ဆိတေ-ပန်ပြောအပ်ပြီးသော ရဟန်း၌၊ ဒ္ဝိကဒုက္ကဋံ၊ တသ္မိံ-ထိုပန်ပြောအပ်ပြီးသောရဟန်း၌၊ အာပုစ္ဆိတသညာယ-ပန်ပြောအပ်ပြီးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (နိသီဒန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဂိလာနာယ-ဖြစ်၍၊ (အနာပုစ္ဆာ-ဘဲ၊ နိသီဒန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) အာပဒါသု-တို့ကြောင့်၊ (အနာပုစ္ဆာ-ဘဲ၊ နိသီဒန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-နှ၍၊ (အနာပုစ္ဆာ-ဘဲ၊ နိသီဒန္တိနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဘိက္ခုသဃ-ကို၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥပစာရေ-၁၂ တောင် ဥပစာအတွင်း၌၊ နိသဇ္ဇာ-ထိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ဧကာဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၂။ ပဌမပုစ္ဆကသိက္ခာပုဒ် ဒ္ဝါဒသမေ-၌၊ အနောကာသကတန္တိ-ကား၊ အသုကသို့ နာမ ဌာနေ-ထိုမည်သော ပါဠိရပ်၌၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးလို ပါ၏။ ဝါ-မေးပါရစေ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အကတသြကာသ-မပြုအပ်သော မေးခွင့် ရှိသော၊(ဘိက္ခု ပဋ္ဌ ပုစ္ဆေယျ၌စပ်၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ သုတ္တန္တေ-သုတ္တန်၌၊ သြကာသ-မေးခွင့်ကို၊ ကာရာပေတ္တာ-ပြုစေ၍၊ (တစ်နည်း)၊ သြကာသ ကာရာပေတ္တာ-မေးခွင့် တောင်းပြီး၍၊ ဝိနယ် ဝါ-ဝိနည်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုစ္ဆန္တိယာ-မေးသော ရဟန်းမ၏၊ ပါစိတ္တိယံ၊ သေသေသုပိ-ကြွင်းသော ဝိနယေ သြကာသ် ကာရာပေတ္တာ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ပန-ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ရာ ဂရဟာကား၊ သဗ္ဗသော-အားဖြင့်၊ အကာရိတေ-ခွင့်မပြုစေအပ်သော်၊ (ခွင့်မတောင်းအပ်သော်)၊ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ-ပါစိတ် အာပတ်ဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊ အနောကာသကတံ-

ပြုအပ်သော မေးခွင့်မရှိသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ပဋ္ဌိ-ကို၊ ပုစ္ဆနဝတ္ထုသို့-မေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တဲ့၊ ဂတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုပါဠိ၌၊ သြကာသ-ကို၊ ကာရာပေတွာ-၍၊ ပုစ္ဆန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ အနောဒိဿ-မည်သည့် ပါဠိရပ်၌ မေးလိုပါ၏ဟု မည္ဇွန်ပြမူ၍၊ (မသတ်မှတ်မူ၍)၊ သြကာသ-ကို၊ ကာရာပေတွာ-၍၊ [အနောဒိဿာတိ အမုကသို့ နာမ ဌာနေ ပုစ္ဆာမိတိ ဧဝံ အနိယမေတွာ ကေဝလံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ ပုစ္ဆာမိ အယျာတိ ဧဝံ ဝတ္တာ-မည်သည့် ပါဠိရပ်၌ မေးလိုပါ၏ဟု မသတ်မှတ်မူ၍ "မေးစရာရှိသည်, မေးလိုပါ၏အရှင်ဘုရား"ဟု သာမညအားဖြင့် လျှောက်၍၊] ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ပါဠိရပ်၌၊ ပုစ္ဆန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ-ကုန်၍၊ (ပုစ္ဆန္တိနံ) စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဘိက္ခုဿ-ကို၊ သြကာသ-မေးခွင့်ကို၊ နဿ ကာရာပနံ-မပြုစေခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌိ-ကို၊ ပုစ္ဆနံ-မေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။

ဒွါဒသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၁၃။ အသံကစ္စိက သိက္ခာပုဒ် တေရသမေ-၌၊ အသံကစ္စိကာတိ-ကား၊ အဓက္ခကဥ္ဇနာဘိ မဏ္ဍလသခ်ါတဿ-ညှပ်ရိုး ၂ ဖက်၏အောက်, ခြုက်ဝန်း၏ အထက်ဟုဆိုအပ်သော၊ သရီရဿ-ကိုယ်ကို၊ ပဋ္ဌိဌာဒနတ္ထံ-ဖုံးလွှမ်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ အနုညာတသံကစ္စိကဝိရဟိတိတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော ရင်စည်းတဘက်မှ ကင်းသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဂါမံ ပဝိသေယျာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပရိက္ခိတ္တဿ-ကာရံအပ်သော၊ ဂါမဿ-၏၊ ပရိက္ခေပံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အပရိက္ခတ္တဿ-သော၊ (ဂါမဿ-၏၊) ဥပစာရံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အတိက္ကမန္တိယာ-လွန်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊(ပရိက္ခေကိုလွန်သည်-ဟူလို၊) သြက္ကမန္တိယာ ဝါ-သက်ရောက်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ (ဥပစာသို့ သက်ရောက်သည်-ဟူလို၊) (ဘိက္ခုနိယာ-၏၊) ပဌမပါဒေ-၌၊ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယံ၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)၊ပေ၊အသံကစ္စိကာယ-ရင်စည်းတစ်ဖက် မပါဘဲ၊ ဂါမံ, ပဝိသနဝတ္ထုသို့-ဝင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တဲ့၊ ပန-ကား၊ ယသာ-အကြင်ရဟန်းမ၏၊ သံကစ္စိကစီဝရံ-ရင်စည်းသင်္ကန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ အစ္ဆိန္နံဝါ-ဓားပြစသူတို့ လုယူအပ်ပြီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ နဋ္ဌဝါ-ပျောက်ပြီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-၏၊) တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဂိလာနာယ-၍၊ (အသံကစ္စိကာယ-ဘဲ၊ ပဝိသန္တိယာ-၏လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တိကာဒီနံ (အသံကစ္စိကာနံ ပဝိသန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ၊ အသံကစ္စိကတာ-ရင်စည်းတဘက် မပါသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒါတိက္ကမော-လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။တေရသမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

နဝမော-သော၊ ဆတ္တဝဂ္ဂေါ-တည်း။

မုသာဝါဒါဒိ သိက္ခာပုဒ် ဣတော-ဤဆတ္တာဝင်မှ၊ ပရေသု-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂါဒီသု-အစရှိကုန်သော၊ သတ္တသု-ကုန်သော၊ ဝဂ္ဂေသု-တို့၌၊ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

သောဠသမဝဂ္ဂေါ-၁၆ ခုမြောက်ဝဂ်သည်၊ (သမတ္တာ-ပြီးပြီ။)

ဤ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ၊ပေ၊ ဓမ္မာတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အာရब्ब-၍၊ ပညတ္တာ-ကုန်သော၊ သာမာရဏာ-ဘိက္ခုနီတို့နှင့် ဆက်ဆံကုန်သော၊ သတ္တတိ-၇၀ သော၊ (ဓမ္မာ-အာပတ်တို့လည်းကောင်း။) အသာမာရဏာ-ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံကုန်သော၊ ဆန္နဝုတိ-၉၆ ပါးသော၊ (ဓမ္မာ-တို့လည်းကောင်း။) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဆသဋ္ဌိသတာ-၁၆၆ ပါး အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ (ဓမ္မာ-အာပတ်တို့ကို၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ-သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြအပ်ပါကုန်ပြီ၊) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကမ်ဘိဝိတရဏိယာ–မည်သော၊ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ–၌၊ ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခေ–၌၊ သုဒ္ဓပါစိတ္တိယဝဏ္ဏနာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီးပြီ။

တတြ-ထိုသုဒ္ဓပါစိတ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သခ်ေပတော-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ အသာမာရဏသိက္ခာပဒေသု-အသာမာရဏသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ သမုဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယော-သမုဋ္ဌာန်အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇာ-ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇာသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ စိတ္တာဝါရသိက္ခာပဒံ-စိတ္တာဂါရသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ သယ်ဟာ-သယ်ဟာသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထာလင်္ကာရော-ဣတ္ထာလင်္ကာရသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓဝဏ္ဏကော-ဂန္ဓဝဏ္ဏကသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဝါသိတပိညာကော-ဝါသိတပိညာကသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီအာဒီဟိ-ဘိက္ခုနီအစရှိသူတို့ကို၊ ဝါ-ဘိက္ခုနီ, သိက္ခမာန်, သာမဏေရ, လူဝတ်ကြောင်မတို့ကို၊ ဥမ္မဒ္ဒါပနုပရိမဒ္ဒါပနာ-ချေးပွတ်စေခြင်း, ဆုပ်နယ်စေခြင်းဟူသော သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒသ-နှင်သော၊ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ အစိတ္တကာနိ-အစိတ္တကသိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊ လောကဝဇ္ဇာနိ-လောကဌ အပြစ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊

အစိတ္တကာနိ။ ။ဝတ္ထုကို သိသော စိတ်, မပြု မလုပ်ရဟု ပညတ်တော်ကို သိသောစိတ်ဟု စိတ် ၂ မျိုး ရှိ၏။ ထိုတွင် ကခြင်း (ဂ-နေတာ)ဟု ဝတ္ထုကို သိသောစိတ် မရှိသော်လည်း သင့်ရောက်အပ်သောကြောင့် ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်သည် အစိတ္တကသိက္ခာပုဒ်တည်း၊ နောက်သိက္ခာပုဒ်များ၌လည်း နည်းတူ။ [နစ္ဆန္ဒိအာဒိနာ အဇာနိတွာ ဒဿနာဒီ ကရောန္တိယာ အာပတ္တိ သမ္ဘဝတော ဝတ္ထုအဇာနနစိတ္တေန အစိတ္တကာနိ၊] "နတ္ထိ စိတ္တံ (ဝတ္ထုကို သိသောစိတ်သည်) ယဿာတိ အစိတ္တက"ဟု ပြု။

အကုသလစိတ္တာနိ-အကုသိုလ်စိတ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့.ကား၊ ဧတ္ထ-ဤအစိတ္တက အစရှိသည်တို့၌၊ အဓိပ္ပာယော-အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ အလိုတည်း၊ စိတ္တေန-ဝတ္ထုကို သိသော စိတ်နှင့်၊ ဝိနာပိ-ကင်း၍လည်း၊ (ပိုဖြင့် "မကင်းဘဲလည်း"ဟု ဆည်း၊) အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ-သင့်ရောက်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အစိတ္တ ကာနိ-အစိတ္တကတို့တည်း၊ ပန-ကား၊ စိတ္တေ-ဝတ္ထုကို သိသော စိတ်သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ အကုသလေနေဝ-အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်သာ၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ-ကြောင့်၊ လောကဝဇ္ဇာနိစေဝ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ အကုသလစိတ္တာနိစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ (အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (အဓိပ္ပာယော-တည်း၊) အဝသေသာနိ-ကြွင်းသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သစိတ္တကာနိ (ဧဝ)-သစိတ္တကတို့ချည်းသာတည်း၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနေဝ-ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတို့ချည်းသာတည်း၊ စောရိဝုဋ္ဌာပန်-စောရိဝုဋ္ဌာပနသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဂါမန္တရံ-ဂါမန္တရသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ အာရာမသိက္ခာပဒံ-အာရာမသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဂဠိနိဝဂ္ဂေ-၌၊ အာဒိတော-အစမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ သတ္တ-၇ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂေ-၌၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ပဉ္စ-၅ ပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ပုရိသာဒိသံသဋ္ဌ-ပုရိသာဒိသံသဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ပါရိဝါသိယစ္ဆန္ဒဒါနံ-ပါရိဝါသိယစ္ဆန္ဒဒါနသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ အနုဝဿံ ဝုဋ္ဌာပနံ-အနုဝဿံ ဝုဋ္ဌာပနသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဧကန္တရိကဝုဋ္ဌာပနံ-ဧကန္တရိကဝုဋ္ဌာပနသိက္ခာပုဒ်လည်း ကောင်း၊ ဣကုနဝီသတိ-တစ်ခုယုတ် နှစ်ဆယ်သော၊ ဣမာနိ သိက္ခာ ပဒါနိ-တို့သည်၊ အစိတ္တကာနိ-တို့တည်း၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနိ-တို့တည်း၊ အဝသေသာနိ-တို့သည်၊ သစိတ္တကာနိ (ဧဝ)-တို့ချည်းသာတည်း၊ လောကဝဇ္ဇာနေဝ-တို့ချည်းသာတည်း၊ £ w et Ny Bw n f/ [ဤစကားအရ-အစိတ္တကလောကဝဇ္ဇတစ်မျိုး, သစိတ္တကပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ, အစိတ္တကပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ, သစိတ္တကလောကဝဇ္ဇ-ဟု သိက္ခာပုဒ် ၄ မျိုးကွဲပြားကြောင်း သိပါ။]

၁။ သဗ္ဗိဝိညာပနသိက္ခာပုဒ် ပါဠိဒေသနီယေသု-ပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ပဌမေ-၌၊ သပ္ပိန္တိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ [ဘိက္ခုပါတိမောက် ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌-ဟူလို၊] ဝုတ္တာဝိနိစ္ဆယ်-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ် ရှိသော၊ ပါဠိအာဂတံ-ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော၊ ဂေါသပ္ပိ အာဒိမေဝ-နွားမမှ ဖြစ်သော ထောပတ် အစရှိသည်ကိုပင်၊ [အာဒိဖြင့် "အဇိကာသပ္ပိ" အစရှိသော အပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါမတို့မှ ဖြစ်သော ထောပတ်ကို-ယူပါ။] ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဝိညတ္တိယာ-တောင်းခြင်းကြောင့်၊ ပဋိလဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီးသောထောပတ်ကို၊ ဘုဉ္ဇိသာမိ-စားဘုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဟဏေ-ခံယူခြင်း၌၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဂဟိတသ-

ခံယူအပ်ပြီးသော ထောပတ်ကို၊ အဗ္ဗောဟာရေ အဗ္ဗောဟာရေ-စာမျိုးတိုင်း စာမျိုးတိုင်း၌၊ ပါဠိဒေသနီယံ (ဟောတိ)။

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ)။ပေ၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ အဂိလာနာယာတိ-အဂိလာနာယဟူသော၊ အယံ-ဤပညတ်သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုပညတ္တိ-အနုပညတ်တည်း၊ တိကပါဠိဒေသနီယံ-တည်း၊ ဂိလာနာယ-မကျန်းမာသော ရဟန်းမ၌၊ ဒ္ဝိကဒုက္ကဋံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ ယာ-အကြင်ရဟန်းမသည်၊ ဂိလာနာ-မကျန်းမာသည်၊ ဂိလာနသညာ-မကျန်းမာဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ ဘုဉ္ဇတိ-၏။) ဂိလာနကာလေ ဝါ-မကျန်းမာရာအခါ၌မူလည်း၊ ဝိညာပေတ္တာ-တောင်းပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ [ရောဂါပျောက်မှ၊] အဂိလာနာ-ဂိလာနမဟုတ်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဘုဉ္ဇတိ-၏၊ ဂိလာနာယဝါ-မကျန်းမာသော ရဟန်းမ၏လည်း၊ သေသကံ-အကြွင်းအကျန် ဖြစ်သော ထောပတ်ကို၊ (ဘုဉ္ဇတိ)၊ ဥတ်ကပ္ပဝါရိတဌာနတောဝါ-ဆွေမျိုးတော်သူ, ဖိတ်မန်သူတို့အထံမှမူလည်း၊ ဝိညတ္တံ-တောင်းအပ်ပြီးသော ထောပတ်ကို၊ (ဘုဉ္ဇတိ-၏။) အညဿ-အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အတ္ထာယဝါ-အကျိုးငှာမူလည်း၊ (ဝိညတ္တံ-တောင်းအပ်ပြီးသော ထောပတ်ကို၊ ဘုဉ္ဇတိ-၏။) အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဓနေနဝါ-အပ်သောဥစ္စာဖြင့်မူလည်း၊ ဂဟိတံ-လဲယူအပ်ပြီးသော ထောပတ်ကို၊ ဘုဉ္ဇတိ-၏၊ တဿာ-ထိုရဟန်းမ၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တိကာဒိနံ-ကုန်၍၊ (ဝိညာပေတ္တာ-၍၊ ဘုဉ္ဇန္တိနံ)စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဝုတ္တလက္ခဏသပ္ပိတာ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော ထောပတ်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ [ဂေါသပ္ပိ အစရှိသော အပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါမတို့မှဖြစ်သော ထောပတ်ကို ဆိုသည်။] အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသောအကြောင်း၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တိ-တောင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ အဗ္ဗောဟာရော-စားမျိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဒ္ဓါနသဒိသာနိ-အဒ္ဓါနသိက္ခာပုဒ်၏ သမုဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့နှင့် တူကုန်၏၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပဌမသိက္ခာပဒံ (သမတ္တံ)။

၂။ တေလဝိညာပနာဒိ သိက္ခာပုဒ် ဒုတိယာဒိသုပိ-ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ တေလာဒိနိ - ဆီ အစရှိသည်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ - ရှေး၌၊ [ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌] ဝုတ္တဝိနိစ္ဆယာနိ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်ရှိကုန်သော၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတာနေဝ-တိုက်ရိုက်လာသော ဆီ အစရှိသည်တို့ပင်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ပါဠိယံ-၌၊ အနာဂတေသု-တိုက်ရိုက် မလာကုန်သော၊ အဌသုပိ-ထောပတ် အစရှိသော ရှစ်ပါးသောဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ ဒဏ္ဍမေဝ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ချည်းသာတည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ပဌမေ-ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တသဒိသမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်နှင့် တူသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခေ-၌၊ ပါဠိဒေသနီယဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

ဣတောဝ-ဤပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်တို့မှ၊ ပရံပန-နောက်၌ကား၊ သေခိယာနိ စေဝ-သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိကရဏသမထာစ-အဓိကရဏသမထတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာကာရတော-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ-ဘိက္ခုပါတိမောက်အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကခ်ါဝိတရဏီယာ-မည်သော၊ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏာယ-၌၊
ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

အဋ္ဌကထာနိဂုံး

စ-စာကိုယ်ပြီးဆုံး, ကမ္မတ်ဖုံးဖို့, နိဂုံးကိုဆက်ဦးအံ့၊[စသဒ္ဒါဝါကျာရမ္ဘဧတကနိပါတ်ပုဒ်၊] ဧတ္ထာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ [နိဋ္ဌိတာ ၌စပ်၊] သောဏတ္ထေရေန-သောဏထေရ်သည်၊ ယာစိတော-တောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊) ဝိနယေ-ဝိနည်း၌၊ ဧတဒဂ္ဂဋ္ဌာနံ-ဖြစ်သောယုံမှားခြင်းရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ကခ်ါဝိတရဏတ္ထိကော-ယုံမှားခြင်း၏လွန်မြောက်ခြင်းကိုအလိုရှိသော၊ အဟံ-ငါသည်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ သီဟဠဋ္ဌကထာနယံ-သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာနည်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ [ဤအဋ္ဌကထာမပေါ်မီ ရှေးက ဒွေမာတိကာ၏ အဋ္ဌကထာကို သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ရေးပြီး ရှိ၏၊ ထိုအဋ္ဌကထာ၏ နည်းကို မှီ၍-ဟူလို၊] မဟာဝိဟာရဝါသိနံ-မဟာဝိဟာရ၌ နေလေ့ရှိကုန်သော ထေရ်တို့၏၊ ဝါစနာမဂ္ဂနိဿတံ-ပို့ချအပ်သော အစဉ်ကို မှီသော၊ ပါတိမောက္ခဿ-ပါတိမောက်ခေါ်, ဒွေမာတိကာပါဠိတော်၏၊ ယံဝဏ္ဏနံ-အကြင်ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာအဋ္ဌကထာကို၊ အာရဘိ-အားထုတ်ခဲ့ပြီ၊ သာ အယံ (ဝဏ္ဏနာ)-ထိုသို့သော ဤအဋ္ဌကထာသည်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ အဋ္ဌကထာသာရံ-အဋ္ဌကထာတို့၏ အနှစ်ကိုလည်းကောင်း၊ [မဟာအဋ္ဌကထာ, မဟာပစ္စရီ စသော အဋ္ဌကထာတို့၏ အနှစ်သာရ ဖြစ်သော

ဧတ္ထာဝတာ။ ။ကခ်ါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာတစ်ကျမ်းလုံး၏ နိဂုံးကို ဆက်၍ ပြလိုသောကြောင့် "ဧတ္ထာဝတာ စ"ဟု မိန့်၊ ဧတ္ထာဝတာပုဒ်သည် ပရိစ္ဆေဒတ္ထနိပါတ်ပုဒ်တည်း။ ဧတ္ထာဝတာ တတ္ထ ပါတိမောက္ခံ အစ ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ တိုင်အောင် ဤအပိုင်းအခြားဖြင့်" ဟု ပေးပါ၊ တစ်နည်း --ဧတ္ထာဝတာသည် အာဝန္တု ပစ္စယန္တ ပရိမာဏတဒ္ဓိတ်ပုဒ်၊ နိဿယတ္ထ ဤနည်းအတိုင်း ပေးထားသည်။

အဖွင့်ကို၊] ကေဝလံ-အလုံးစုံသော၊ ပါဋိယတ္ထဗ္ဗ-ပါဋိတော်၏အနက်ကိုလည်း ကောင်း။ အာဒါယ-ယူ၍၊ သဗ္ဗသော-ကြွင်းမဲ့ညီသုံ့ အလုံးစုံကုန်သော၊ နိဋ္ဌ-ပြီးဆုံး ခြင်းသို့၊ ဂတာ-ရောက်ပေပြီ။

ယံ ပဒံ-အကြင်ပုဒ်သည်၊ မဟာဝိဟာရဝါသိနံ-မဟာဝိဟာရ၌ နေလေ့ရှိကုန် သော ထေရ်တို့၏၊ ပါဋိယာ-ပါဋိတော်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ [သုံးစွဲရိုးဖြစ်သော ပါဋိတော်- ဟူလို၊] ပေါရာဏဋ္ဌကထာဟိ ဝါ-ရှေး အဋ္ဌကထာတို့နှင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဝိရုဇ္ဈေယျ- ဆန့်ကျင်ရာ၏၊ ဇတ္ထ- ဤအဋ္ဌကထာ၌၊ တံ ပဒံ- ထို ဆန့်ကျင်ဘက်ပုဒ်သည်၊ ယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊ နု ဟိ အတ္ထိ-မရှိသည်သာ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ ပါဋိ အဋ္ဌကထာတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပုဒ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇတ္ထ-ဤအဋ္ဌကထာ၌၊ ကခီ-ယုံမှားခြင်းကို၊ အကတ္တာဝ-မပြုမူ၍ သာလျှင်၊ ဟိတေသိနာ-မိမိ စီးပွားကို ရှာလေ့ရှိသော အမျိုးကောင်းသား သည်၊ အယံ ကခီါဝိတရဏီ-ဤ ကခီါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာကို၊ သက္ကစ္စံ-ကောင်းစွာပြု၍၊ ဝါ-လေးလေးစားစား၊ သိက္ခိတဗ္ဗာဝ-သင်ယူအပ် သင်ယူထိုက်သည်သာ။

စ- ဆက်ဦးအံ့၊ အယံ ကခီါဝိတရဏီ- ဤ ကခီါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာသည်၊ ဒွါဝီသတိဘာဏဝါရပရိမာဏာယ - ၂၂ ဘာဏဝါရ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပါဋိယာ - ပါဋိစကားလုံးဖြင့်၊ နိဋ္ဌ - ပြီးစီးခြင်းသို့၊ သမ္ပတ္တာ ယထာ - ကောင်းစွာ ရောက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ-အလုံးစုံကုန်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏၊ ကလျာဏနိဿိတာ-ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မှီကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ မနောရထာ-စိတ်အလိုတို့သည်၊ အနန္တရာယေန-အန္တရာယ် မရှိသဖြင့်၊ အစိရံ-မကြာမတင် ဆောလျင်စွာ၊ နိဋ္ဌ-ပြီးစီးခြင်းသို့၊ ယန္တု-ရောက်ပါ စေကုန်သတည်း၊ ဣတိ-ဤကား ကျမ်းဆရာ၏ တောင်တချက်တည်း။

[ဤနေရာ၌ ကခီါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ ပြီးပြီ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ စကားရပ်ကား နောက်ပညာရှိတို့ စကားသာတည်း။]

ပါဋိယတ္ထဗ္ဗ။ ။"သိက္ခာပုဒ်ပါဋိတော်ကို ဖွင့်သောဥဘတောဝိဘင်း"ဟု ခေါ်သောအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို "ပါဋိယတ္ထ"ဟု ဆိုသည်၊ တိကပါစိတ္တိယ်, တိကဒုက္ကဋ် စသည်နှင့် အနာပတ္တိဝါရ စကားများသည် ထိုဥဘတောဝိဘင်းပါဋိမှ ယူအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်များချည်းတည်း။

ယထာ ● ၊လေ၊ ပါဋိယာ။ ။ယခုအခါ နတ်နှင့် တကွသော သတ္တလောက၏ စင်စစ် သုခရဖို့ အရေးဌ မိမိပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုကို ညွှတ်စေလိုသောကြောင့် ယထာ စ-စသော ဂါထာနှစ်ရပ်ကို မိန့်အပ်သတည်း၊ ဤကခီါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌ ပါဋိစာလုံးပေါင်း ၂၂ ဘာဏ ဝါရ ရှိ၏-ဟု ဆိုရာ၌ တစ်ဂါထာလျှင် အက္ခရာ ၃၂ လုံးရှိရာ ထိုကဲ့သို့ ဂါထာပေါင်း ၂၅၀ ကို "တစ်ဘာဏဝါရ"ဟု ဆိုသော စကားဖြင့် ရေတွက်ကြည့်ပါလေ။ [ယခုခေတ်၌လည်း "မည်သည့် အရာရှိကြီး၏ မိန့်ခွန်း၌ စကားလုံးပေါင်း မည်မျှပါရှိ၏"ဟု ရေတွက် ပြလေ့ ရှိကြသည်။]

၁ ဘာဏဝါရ - ၂၅၀ ဂါထာ × ၂၂ ဘာဏဝါရ - ၅၅၀၀ ဂါထာ။
၁ ဂါထာ - ၃၂ စာလုံး × ၅၅၀၀ ဂါထာ - ၁၇၆၀၀၀ စာလုံး။

ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝိရိယပဋ္ဌိမဏ္ဍိတေန-အလွန် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ထသော၊ သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏာသမုဒယ သမုဒိတေန-ဝါရိတ္တသီလ, စာရိတ္တသီလဟူသော အာစာရ, ဖြောင့်မတ်သူ၏အဖြစ်, နှုးညံ့သူ၏အဖြစ် အစရှိသော ဂုဏ်အပေါင်း၏ ပေါင်းစုရာလည်း ဖြစ်ထသော၊ (တစ်နည်း) ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝိရိယပဋ္ဌိမဏ္ဍိတသီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏာ သမုဒယသမုဒိတေန-အလွန် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဝါရိတ္တသီလ, စာရိတ္တသီလဟူသော အာစာရ, ဖြောင့်မတ်သူ၏အဖြစ်, နှုးညံ့သူ၏အဖြစ် အစရှိသော ဂုဏ်အပေါင်း၏ ပေါင်းစုရာလည်း ဖြစ်ထသော၊ သကသမယသမယန္တရဂဟနဿောဂါဟနသဒ္ဒေါမတ္ထေန-မိမိ အယူတည်းဟူသော အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာတောအုပ်, တစ်ပါးသောအယူတည်းဟူသော အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာတောအုပ်သို့ ဉာဏ်ဖြင့် ချင်းနင်း ဝင်ရောက်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ထသော၊

ပရမ၊ပေ၊သမုဒိတေန။ ။စာအုပ်များ၌ "ပဋ္ဌိမဏ္ဍိတေန"ဟု ဝိဘတ္တန္တတစ်ပုဒ် တွေ့ရ၏။ ဤအလို သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယတို့သည် **အရှင်ဗုဒ္ဓယောသ**၏ တန်ဆာဖြစ်သော ဂုဏ်ပုဒ်များဟု မှတ်ပါ။ သို့သော် သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ တန်ဆာ မဖြစ်နိုင်၊ သီလစသော ဂုဏ်တို့၏ တန်ဆာသာ ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌိမဏ္ဍိတကို သီလ၊ပေ၊ဂုဏာ၌ စပ်၍ ပဋ္ဌိမဏ္ဍိတနှင့် ဂုဏာသမုဒယကို ဝိသေသန+ဝိသေသျအဖြစ်ဖြင့် စပ်ဖို့ရန် "သမုဒိတေန"ကျမှ ဝိဘတ္တန္တတစ်ပုဒ်ဟု အဋ္ဌသာလိနီ (ပြည်ဆရာတော်)နိ သယဉ္စ မိန့်၏။ ဤ၌ ၂ နည်း ပေးထားသည်၊ ဤ သမုဒိတေန စသော ဝိဘတ္တန္တပုဒ်များကို ထေရေနဉ္စ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။

ဝစနတ္ထ။ ။သဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝိရိယေဟိ+ပဋ္ဌိမဏ္ဍိတာ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ပဋ္ဌိမဏ္ဍိတာ၊ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ပဋ္ဌိမဏ္ဍိတာ စ+ တေ+ သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏာ စာတိ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ဂုဏာ၊ သေသံ+ သမုဒယော သဒ္ဓါ၊ပေ၊ သမုဒယော၊ သမုဒေတိ ဧတ္ထာတိ သမုဒိတော၊ သဒ္ဓါ၊ပေ၊သမုဒယသ+သမုဒိတော (ပေါင်းစုရာတည်း)၊ သဒ္ဓါ၊ပေ၊သမုဒိတော၊ ဤကား ပြည်ဆရာတော်၏ အလိုကျ ဝစနတ္ထတည်း။ [သီလာစာရ၌ ဝါရိတ္တသီလကို သီလ, စာရိတ္တသီလကို အာစာရ-ဟု ဆရာတို့ ခွဲကြသည်။]

သက ၊ပေ၊ သမယ္ဟေန။ ။ဤနေရာ၌ သမယသဒ္ဒါသည် ပုတိဝေ(ဉာဏ်)ဟူသော အနက်ကို ဟောဘ၏၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့် ယူထားသည့်အတိုင်း ဖွင့်အပ်သော အဋ္ဌကထာကို "သမယ"ဟု ခေါ်ပါ။ **အရှင်ဗုဒ္ဓယောသ**သည် မဟာဝိဟာရဝါသီဂိုဏ်းသား ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် မဟာဝိဟာရဝါသီဂိုဏ်းသားတို့ အသိဉာဏ် အယူဝါဒဖြင့် ဖွင့်အပ်သော အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာကို "သကသမယ"ဟု ဆိုလိုသည်၊ "သကော+သမယော သကသမယော"ဟု ပြု၊ **သမယန္တရ**၌ အန္တရသဒ္ဒါသည် အညအနက်ဟောတည်း၊ မဟာဝိဟာရဝါသီတို့၏ သမယမှတစ်ပါးသော (အဘယဂိရိဝါသီ, ဇေတဝနဝါသီ ဂိုဏ်းသားတို့၏) အသိဉာဏ်အယူဝါဒဖြင့် ဖွင့်အပ်သော အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာကို "သမယန္တရ"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုသမယ ၂ မျိုးလုံးသည်ပင် တောအုပ်ကြီးကဲ့သို့ ခက်ခဲ ရှုတ်ထွေးလှသောကြောင့် ဂဟန မည်၏၊ ဂါဟ ဓာတ် (ဝိလောဌန) အနက်ဟော၊ အာကို (ဝိသောဒရာဒိဂိုဏ်း ဖြစ်၍) ရသပြု၊ အဿောဂါဟနဿ၌လည်း ဂါဟာဓာတ်ပင်၊ အဓိ+ ဩကြောင့် အတွင်းဝင်ခြင်း အနက်ကို ဟောနိုင်၏၊ သကသမယသမယန္တရဂဟနေ+

ပညာဝေယျတ္ထိယသမန္နာဂတေန-ပညာ၏ ထက်မြက်သည်၏အဖြစ်နှင့် ပြည့်စုံထ သော၊ တိပိဋကပရိယတ္တိပွဘေဒေ-ပိဋကတ်သုံးပုံဟူသော ပရိယတ်အပြားရှိသော၊ သာဋ္ဌကထေ-အဋ္ဌကထာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သတ္ထုသာသနေ-မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဖြစ်သော တရားတော်၌၊ အပ္ပဋိဟတဉာဏပ္ပဘာဝေန-မပိတ်ပင် မဆီးတားအပ်သော ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွား စွမ်းပကားသတ္တိလည်း ရှိထသော၊ မဟာဝေယျာကရဏေန-သဒ္ဒါ ဗျာကရဏ်းကျမ်း အားလုံးတတ် ဆရာမြတ်လည်း ဖြစ်ထသော၊ ကရဏသမ္ဘတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရဝစနလာဝဏ္ဏယုတ္တေန-ဌာန်ကရိုဏ်းတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော သက်သက်သာသာ ထွက်ပေါ်လာသော ချိုသာသော စကားလုံး, မြင့်မြတ်သော စကားလုံး၏ တင့်တယ်

အလ္လောဂါဟနဋ္ဌလည်း ဂါဟဓာတ်ပင်၊ အမိ+ဩကြောင့် အတွင်းဝင်ခြင်း အနက်ကို ဟောနိုင်၏၊ သကသမယမသယန္တရဂဟနေ+အလ္လောဂါဟနသမတ္ထော (ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်ခြင်းဌာ စွမ်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း) သက၊ပေ၊သမတ္ထော၊ (မိမိ ဂိုဏ်းသား၏ အယူဝါဒသာမက ဂိုဏ်း တစ်ပါး၏ အယူဝါဒကိုလည်း နားလည်သည်-ဟူလို။)

အပ္ပဋိဟတ ၊ပေ၊ ကရဏေန။ ။အပ္ပဋိဟတော-မပိတ်ပင်အပ် မပိတ်ပင်နိုင်သော + ဉာဏပ္ပဘာဝေါ - ဉာဏ်၏ အစွမ်းသတ္တိသည်၊ ယသာတိ အပ္ပဋိဟတဉာဏပ္ပဘာဝေါ၊ ဗျာကရဏ် အမီတေ ဇနာတိ ဝါတိ ဝေယျာကရဏော၊ မဟန္တော + ဝေယျာကရဏော မဟာဝေယျာကရဏော။

ကရဏ၊ပေ၊ ယုတ္တေန။ ။ဌာန်ကရိုဏ်းကို "ကရီယတိ ဥစ္စာရီယတိ အနေနာတိ ကရဏံ" အရ အက္ခရာတို့ကို ရွတ်ဆိုကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် "ကရဏ"ဟု ခေါ်၏၊ ကရဏာနံ + သမ္ဘတ္တိ ကရဏသမ္ဘတ္တိ၊ ကဏ္ဌ စသော အက္ခရာဖြစ်ရာ ဌာန်တို့သည်လည်းကောင်း, လျှာလယ် စသော အရပ်တို့သည်လည်းကောင်း ရှေးက်ကြောင့် အကောင်း-မကောင်း ကွဲပြားကြ၏၊ ထိုဌာန် ကရိုဏ်းတို့၏ ရှေးက်အစွမ်းကြောင့် ကောင်းမွန်ခြင်းကို "သမ္ဘတ္တိ"ဟု ဆိုသည်၊ တာယ+ ဇနိတံ ကရဏသမ္ဘတ္တိဇနိတံ၊ သုခေန+ဝိနိဂ္ဂတံ သုခဝိနိဂ္ဂတံ-ဖျစ်ညှစ်ထုတ်ရသော စကားသံ မဟုတ်, လွယ်လွယ်ကူကူ သက်သက်သာသာ ထွက်လာသော စကားသံ၊ ထိုသို့ သုခဝိနိဂ္ဂတ ဖြစ်ခြင်းမှာလည်း ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ကရဏသမ္ဘတ္တိဇနိတံ + သုခဝိနိဂ္ဂတံ ကရဏ ၊ပေ၊ ဝိနိဂ္ဂတံ။

မဓုရဿ + ဥဒါရဿ မဓုရောဒါရံ၊ စကားသံ၏ ချိုသာခြင်းသည် မဓုရဂုဏ်တည်း၊ စကား အသုံးအနှုန်း၏ အထက်တန်းကျသဖြင့် မြင့်မြတ်ခြင်းသည် ဥဒါဟရဂုဏ်တည်း၊ ဥဒါရသဒ္ဒါ သည် မြင့်မြတ်ခြင်း အနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ မဓုရောဒါရဿ+တံ+ဝစနဿ+ဘာတိ မဓုရောဒါရ ဝစနံ၊ လာဝဏ္ဏပုဗ္ဗင်္ဂကို ထောမနီဝိဒ္ဓ "သောနှ"ဟု အနက်ဖော်၏၊ "စာရုတာ-တင့်တယ်သည်၏ အပြစ်"ဟု ဖွင့်၏၊ လဝဏဿ + ဘာဝေါ လာဝဏ္ဏံ၊ ကရဏ၊ပေ၊ဝစနဿ + လာဝဏ္ဏံ ကရဏ၊ပေ၊ လာဝဏ္ဏံ၊ တေန + ယုတ္တော ကရဏ၊ပေ၊ ယုတ္တော။

သည်၏အဖြစ်နှင့်လည်းယှဉ်ထသော၊ ယုတ္တမုတ္တဝါဒိနာ-သင့်လျော်သောစကား, နှစ်သက်ဖွယ် စကားကိုလည်း ဆိုလေ့ရှိထသော၊ ဝါဒိဝရေန-ပြောဟော ပို့ချလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ထသော၊ မဟာကဝိနာ-အစီအကုံး အနှုန်းအဖွဲ့အကျော် မြတ်သော စာဆိုတော်လည်း ဖြစ်ထသော။

ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါပရိဝါရေ-အတ္ထ, ဓမ္မ, နိရုတ္တိ, ပဋိဘာနအားဖြင့် ကွဲပြားသော ပဋိသမ္ภิဒါဉာဏ် အခြေအရံရှိသော၊ ဆဋဘိညာဒိပဘေဒ ဂုဏ်ပွင့်မဏ္ဍိတေ-၆ ပါးသော အဘိညာဉ် အစရှိသော အပြားရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ-မြတ်သောစျာယီ, အရိယာလူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော စျာန် မဂ် ဖိုလ်တရား၌၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဗုဒ္ဓိနံ-ကောင်းစွာတည်သော ဉာဏ်ပညာ ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ-**အရှင်မဟာတဿပ** အစရှိသော ထေရ်တို့၏ အနွယ်၌ မီးရှူးတန်ဆောင်သဖွယ် ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ မဟာဝိဟာရဝါသိနံ-မဟာဝိဟာရ၌ သီတင်းသုံးတော်မူကြကုန်သော၊ ထေရာနံ-**တိပိဋကစူဠနာဂ** အစရှိသော ထေရ်တို့၏၊ ဝံသာလင်္ကာရဘူတေန-အဆက်အနွယ်၌ တန်ဆာသဖွယ် ဖြစ်၍ ဖြစ်ထသော၊ သုဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ-အလွန်ပြန့်ပြော စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ပညာရှိထသော၊ ဗုဒ္ဓယောသောတိ- **ဗုဒ္ဓယောသ** ဟူ၍၊ ဂရုဟိ-ကျေးဇူးတော်နှင့်,

---

ယုတ္တ ၊ပေ၊ ကဝိနာ။ ။ယုတ္တဆ-သင့်လျော်သော (ယုတ္တိရှိသော) စကားလည်း၊ မုတ္တဆ-နှစ်သက်ဖွယ်စကားလည်း၊ ယုတ္တမုတ္တံ-စကား၊ [မုတ္တသဒ္ဒါသည် စာဂ (လွတ်ခြင်း), ပတ္ထမောက္ခ (ရောက်နေသောအရာမှ လွတ်ခြင်း), အာနန္ဒိတ (နှစ်သက်အပ်)ဟု အနက် ၃ မျိုးကို ဟော၏၊ ထိုအနက်တို့တွင် "အာနန္ဒိတ-နှစ်သက်အပ်" အနက်နှင့် လျော်၏။] ယုတ္တမုတ္တံ + ဝဒတိ သီလေနာတိ ယုတ္တမုတ္တဝါဒီ၊ ဝါဒီနံ-တို့တွင် + ဝရော ဝါဒီဝရော၊ မဟန္တော+ကဝိ မဟာကဝိ။ [အရေးအသား အစီအကုံး အဖွဲ့အနွဲ့ ကောင်းသောသူကို "စာဆိုတော်"ဟု ခေါ်ကြသည်။]

ပဘိန္န ၊ပေ၊ ထေရာနံ။ ။ဤဂုဏ်တို့ကား **အရှင်ဗုဒ္ဓယောသ**၏ အထက်ထက်က ဖြစ်ခဲ့ကြသော တိပိဋကစူဠနာဂ စသော ထေရ်များ၏ ဂုဏ်တည်း၊ အတ္ထ, ဓမ္မ, နိရုတ္တိ, ပဋိဘာန်အားဖြင့် ကွဲပြားသည်ကို "ပဘိန္န"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ပဋိသမ္ภิဒါပုဒ်သည်ပင် "ဉာဏ်"ဟူသော အနက်ကို ဟောနိုင်ရကား တချို့စာ၌ ဉာဏမပါဘဲ "ပဋိသမ္ภิဒါပရိဝါရေ"ဟု ရှိ၏၊ တချို့စာ၌ "ဆဋဘိညပဋိသမ္ภิဒါ ပဘေဒ"ဟု ပဋိသမ္ภิဒါပုဒ် ထပ်၍ ပါနေသည်မှာ ပို၏။

ဝံသာ၊ပေ၊ ထေရေန။ ။**အရှင်ဗုဒ္ဓယောသ**သည် ထိုမဟာဝိဟာရဝါသီထေရ်တို့၏ အဆက်အနွယ်လည်းဖြစ်, ထိုအဆက်အနွယ်၌ တန်ဆာသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ **အရှင်ဗုဒ္ဓယောသ**ကြောင့် မဟာဝိဟာရဝါသီဂိုဏ်းကြီး သာ၍ တင့်တယ် ထင်ရှားနေသည်ကို "ဝံသာလင်္ကာရ-**အနွယ်၏တန်ဆာ**"ဟု ဆိုသည်။ [ယခုခေတ် ဆရာတော်များလည်း **မိမိ၏ တပည့်အများ**ဝယ် တန်ဆာသဖွယ် ဖြစ်နိုင်သည့် တပည့်များကို လိုလားတော်မူကြသည်။]

အလေးပြုအပ်သော ဆရာမြတ်တို့သည်၊ ဂဟိတနာမဓေယျေန-ယူအပ်သော အမည်ရှိသော၊ (မှည့်ခေါ်အပ်သော အမည်ရှိသော)၊ ထေရေန-ထေရ်သည်၊ ကထာ-ပြုစီရင်အပ်သော၊ ကခ်ီဝိတရဏီ နာမ-ကခ်ီ ဝိတရဏီမည်သော၊ အယံ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာ-ဤပါတိမောက်ခေါ်, ဒွေမာတိကာ ပါဠိတော်၏ အဖွင့်သည်၊ [တိဋ္ဌတု ၌ စပ်။]

သုဒ္ဓစိတ္တသ-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သောစိတ်ရှိတော်မူသော၊ တာဒိနော-လောကဓံ ၈ ပါးကြောင့် ဖောက်ပြားမတုန်, တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ လောက ဇေဋ္ဌသ-သတ္တလောက၏ အကြီးဆုံး ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟေသိနော-မြတ်စွာ ဘုရား၏၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဝုဒ္ဓေါတိ နာမမ်ပိ-ဝုဒ္ဓေါ ဝုဒ္ဓေါ ဟူသော အမည်တော်သည်လည်း၊ လောကမ်ိ-လောကဌ၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်တည်သေး၏၊ တာဝ-ထို ဝုဒ္ဓေါ ဝုဒ္ဓေါ ဟူသော အမည်တော် တည်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ လောကနိတ္ထရဏောသိနံ-လောကမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း နည်းလမ်းကို ရှာမှီးကြ ကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ-အမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ-သီလစင်ကြယ် ခြင်း၏၊ နယ်-နည်းကောင်း နည်းမှန်ကို၊ ဒသေန္တီ-ပြလျက်၊ လောကသ္မိံ-ကမ္ဘာ လောကဌ၊ တိဋ္ဌတု-တည်ရစ်ပါစေသတည်း။

ကခ်ါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ–ကခ်ါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာသည်၊
နိဋ္ဌိတာ–ပြီးပြီ။

မှတ်ချက်။ ၊**အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ**၏ စာသားများသည် "မနောရထာတိ"တွင် ပြီးဆုံးခဲ့ပြီ၊ "ပရမဝိသုဒ္ဓပေါမဟေသိနော"တိုင်အောင်သော စကားရပ်ကား **အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ**၏ စကားမဟုတ်၊ **အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ**ကို ကြည်ညြိသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ် တစ်ပါးပါးဖြစ်စေ, တပည့် တစ်ပါးပါးဖြစ်စေ နောက်မှ ထည့်အပ်သော စကားတည်း၊ ထို့ကြောင့် **အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ**၏ ဂုဏ်များကို ကြီးကျယ် ခမ်းနားစွာ ထည့်သွင်းပြထားခြင်း ဖြစ်၏၊ ကိုယ်တိုင်ရေးသားသော စကားဖြစ်လျှင် ထိုမျှလောက် ကြီးကျယ်သော မိမိဂုဏ်များကို မဖော်ပြသင့်၊ "မိမိ ဂုဏ်ကို (အခွင့်အခါမဟုတ်ဘဲ) ဖော်ပြလျှင် အလက်ာကျမ်းအလို အားဖြင့် ညြစ်တှေ့ဟီနဒေါသ ရောက်သည်"ဟု မှတ်ပါ။ [အဋ္ဌသာလိနီ စသော အထက် **အဋ္ဌကထာကြီးများ**၏ နောက်ဆုံး၌လည်း ဤစကားရပ်များ ပါရှိသည်။]

ကခ်ါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာအဖွင့်
ပြီးပြီ။

ဘာသာဦးကာနိုဂုံး

ကျမ်းပြီးပုံ ဤကျမ်းစာကို ပို့ချရင်း မှန်မှန်ရေးသားခဲ့သည်မှာ လပေါင်း ၂၀ ခန့် ရှိခဲ့ပါပြီ၊ အချိန်မှာ တပေါင်းလ ဖြစ်၏၊ တန်ခူး-ကဆုန်ဆိုသည်မှာလည်း မြန်မာနိုင်ငံ အထက်ပိုင်း၌ အလွန်ပူပြင်းရကား အလုပ်-လုပ်ဖို့ကို မဆိုထားဘိ အလုပ်လက်မဲ့ နေရင်းပင် ဆင်းရဲလှ၏၊ သို့ရာဝယ် တကယ်မကြိုးစားလျှင် ဤကျမ်းစာသည် ဝါတွင်းတိုင်အောင် အချိန်ကြာရှည်ဖွယ်ရှိရကား အခြားစာဝါများကို ရပ်နား၍ ဤကျမ်းစာချည်း သက်သက် တစ်နေ့လျှင် ၃ ကြိမ်ကျ ဆိုသူများကို ၃ ဆိုင်းခွဲကာ ပူပြင်းလှစွာသော နွေအခါဝယ် ဆရာ တပည့် အားလုံး အပူတပြင်း ကြိုးစားရပါတော့သည်၊ ထိုသို့ အပူတပြင်း ကြိုးစားမှုကြောင့်ပင် ရည်ရွယ်အပ်သော အချိန်ထက် စော၍ တန်ခူးလ မကုန်မီ ဆုံးခန်းတိုင်ရောက်ပြီးမြောက်သဖြင့် ဥာဏ်နှင့် ဝိရိယ၏ လက်တွေ့ အကျိုးကို ရရှိကာ ပီတိသောမနဿ ဝေဝေဆာဆာဖြင့် နိဂုံးအုပ်နိုင်ပါသည်။

သိမ္ဘိတ္ထ ဘော ဘာသာဦးကာ, ဒေသဘာသာယသမ်တာ၊
ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ, ဗျာရှာ ကခ်ါဝိတရဏီယာ။

ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ - ပါတိမောက္ခာ, မာတိကာ၏, သေချာကျစ်လစ်, ဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ကခ်ါဝိတရဏီယာ-မကျဉ်းမကျယ်, ပို့ချလွယ်၍, မှတ်ဖွယ်စုံညီ, ကခ်ါဝိတရဏီ၏၊ ဗျာချာ-နိဿယည်းအဓိပ္ပာယ်, အသွယ်သွယ်ဖြင့်, အကျယ်ဖွင့်ကြောင်း, ခေတ်မှီကောင်းသော၊ ဒေသဘာသာယ-ကိုယ့်နယ်ဒေသ, ပြောနေကျဟု, မြန်မာ့ဆိုင်ရာ, အမိဘာသာဖြင့်၊ သခ်တာ-တစ်သန့်တစ်သန့်, အကန့်ကန့်လျက်, ခုံခုံစီရရီ, တည်ကြည်စွာ စီရင်အပ်သော၊ ဘာသာဦးကာ-ဘာသာဦးကာ, အမည်သာသည့်, မှီရာသိပ်သည်း, နိဿယည်းသည်လည်း၊ သိမ္ဘိတ္ထဘော-ထောင့်သုံးရာကယ်, နှစ်ဆယ်နှင့်တစ်, သက္ကရာဇ်၏၊ နှစ်သက်ကူးစ, တန်ခူးလ၌၊ မှန်းဆသလောက်, ပြီးမြောက်ပြန်ပြီတကား။

မိမိ၏အာသီသ ဤကျမ်းသည် ရတနာ့ဂုဏ်ရည်စသော ရှေးရှေးကျမ်းများကို ထောက်၍ ၁၇ ကျမ်းမြောက် ကျမ်းစာ ဖြစ်၏၊ ဤကဲ့သို့ ကျမ်းစာ အရပ်ရပ်ကို စီစဉ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ရင်းကား "ဆိုင်ရာကျမ်းကို ကြည့်ရှုသူတို့ အလွယ်တကူ သိရှိကာ ဉာဏ်ပညာ တိုးပွားကြပါစေ, မိမိကို အားကိုးသူများလည်း ဘာသာဦးကာကျမ်းစာများကို အမှီပြု၍ လွယ်ကူစွာ ပို့ချနိုင်ကြပါစေ, နောင်လာ နောက်သား ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း မိမိကို အားကျ၍ ဉာဏ် ဝိရိယ ထူထောင်ကာ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းရွက်ကြပါစေ, မိမိမှာလည်း ပညာပါရမီ အဆီအနှစ် နိဗ္ဗာန်အထိ အမတေ ဖြစ်ပါစေ"ဟုပင် ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ခေတ်အား

လျော်စွာ ဤကျမ်းထက် သိလွယ်သောကျမ်းစာ ပေါ်လာလျှင် ကခ်ီဘာသာဋ္ဌကာ ဤကျမ်းစာလည်း တိမ်ဖုံးသော လကဲ့သို့ ကွယ်ပရစ်ရန် အမှန်ပင် ရည်စူးပါသည်။

ယဒိ အညာ ဥပ္ပဇ္ဇေထ, ဣတောပိ သုခသမ္ဘဝါ၊
တသ္မောကာသံ ပဒါနာယ, အယံ အန္ဓရဓာယတံ။

ဣတော-အမျှားမှီးလောက်, ခရီးရောက်၍, ပြီးမြောက်ခဲ့ရာ, ဤ ဘာသာဋ္ဌကာ ထက်လည်း၊ သုခသမ္ဘဝါ-ကြည့်ရှုပို့ချ, လွယ်ကူလှသဖြင့်, အားရဖွယ်တောင်း, အကောင်းဟု သမုတ်အပ်သော၊ အညာ-ဝိတရဏီကခ်ီ, ဌကထာ၏, မှီရာ ကျစ်လစ်, ဋီကာသစ်တစ်မျိုးသည်၊ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေထ-ပညာလိုလား, နောက်နောက် သားတို့, ကြိုးစားရစ်သော်, အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာအုံ့၊ တသ္မာ-ထိုသို့ ဖြစ်ရစ်, ဋီကာသစ်၏၊ သြကာသံ ပဒါနာယ-ထွန်းတောက်တင့်ရေး, အခွင့်ပေးခြင်းငှာ၊ အယံ-လပေါင်းများမြောက်, လွန်အားဆောက်မှ, ထွန်းတောက်ထွက်လာ, ဤ ဋီကာသည်၊ အန္ဓရဓာယတံ-ရိုးရာမတဲ့, တိုးကာင့်၍, ကပ်ဖဲ့မနေ, ကွယ်ပျောက်ရစ် ပါစေသတည်း။

ဝိနည်းနိုရ် ဆရာတော်များ သင်ကြိုဟ်ဘာသာဋ္ဌကာနိဂုံး၌ ညွှန်ပြခဲ့သော မိမိ၏ဆရာတော်များသည် ပရိယတ် အရာတွင်သာ ထင်ရှားတော်မူကြသည် မဟုတ်သေး၊ ဝိနည်း အရာ၌လည်း ခေတ်အား လျော်စွာ ဝိနယမရ, ဝိနယဂရုက ဆရာတော်များဟု ထင်ရှားတော်မူကြပါပေသည်၊ ထို ဝိနယဂရုက ဆရာတော်များ၏ သဘာဝအတိုင်း လေးစားတော်မူအပ်သော "နိသဂ္ဂိပစ္စည်းကို မသုံးစွဲမှု, သဟသေယျအာပတ်မှ စောင့်ထိန်းမှု, သွား-လာ နေထိုင်ရာ၌ ကျစ်ကျစ်လစ်လစ်ရှိမှု, ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့နှင့် ဆက်ဆံရာဝယ် ကုလဒူသန အနေ့သနမဖြစ်အောင် စောင့်စည်းမှုနှင့်ကံကြိုးကံဝယ် ရွက်ဆောင်မှု" တို့ကား မိမိအတွက် အတု မယူလျှင် မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် အမြဲ တွေ့မြင်နေရသော ကျင့်ဝတ်များ ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုကျင့်ဝတ်များကြောင့်ပင် ဤအဌကထာ ဘာသာဋ္ဌကာကို ရေးသားရာဝယ် ဝိနည်းမှတ်ချက်များကို ညွှန်ပြနိုင်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဝိနယဂရုက ဖြစ်တော်မူကြသော မိမိ၏ ဆရာတော်များအား ဤ ဝိနည်းအဖွင့် ဘာသာဋ္ဌကာဖြင့် တုံ့ပြန်၍ ပူဇော်ပါသည်။

သမ္ဘူဓယာမိ ထေရာနံ, ယေသာဟံ သမ္ဘဋ္ဌိတော၊
သုဝိနိစ္ဆော ဝိနယေပိ, ပတ္ထောမိ ပကတညုတံ။

ယေသံ ထေရာနံ-အထက်ဝေဟင်, နေအသွင်သို့, မြေပြင်ထင်ရှား, အကြင် ဆရာတော်ဘုရားတို့သည်၊ သမ္ဘဋ္ဌိတော-အထူးစောင့်ရှောက်, ခိုးမြောက်အပ်သော၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဝိနယေပိ-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ, သာသနာ၏, တည်ရာကြောင်းမှန်,

ဝိနည်းကံ၌လည်း၊ သုဝိနီတော-ဆရာမြတ်တို့, ကျင့်အပ်သိပ်သည်း, နိဿယည်းကို, မှီးဖို့မပြတ်, ဆုံးမတော်မူအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ပကတညုတ်-သဘောသကန်, ရှေးထုံးစံကို, အမှန်သိမြင်, ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တော+အမှီ-ခေတ်အလျောက်, လေးစားလောက်အောင်, မဖောက်မသွေ, ရောက်ရပေ၏။ တေသံ ထေရာနံ-ကျေးဇူးတော်ရင်, ဂုဏ်အင်ကြီးမား, ထိုဝိနည်းဝိုရ် ဆရာတော်ဘုရားတို့အား၊ သမ္ဘူဇယာမိ-ကျမ်းစာရေးသား, ကောင်းမှုများဖြင့်, လေးစားကော်ရော်,ပူဇော်ပါ၏။

မိမိဆရာတော်များသာမက ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်မြတ်ကြီးကို မကွယ်မပျောက်အောင် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြ-ယခုလည်း ဆောင်ရွက်တော်မူနေကြပေသော ဆရာတော်များလည်း ရှိကြပေသေး၏။ ထိုဆရာတော်များ၏ ကိုယ်ပန်းစိတ်ပန်းနှင့် ချမ်းသာခွင့် မရကြပုံကို အလုံးစုံလောက်ပင် မြော်မြင်မိပါသည်၊ ထို့ကြောင့် .....

ရဇောဟာရောမိ ထေရာနံ, သာသနံ ယေသမာဘတံ၊
ပါဒဋ္ဌိနိ စ သဗ္ဗာနိ, သမ္ဘဋ္ဌာမိ မတ္ထကေ။

ယေသံ ထေရာနံ-သာသနာ့ဝန်, အားသွန်ကြိုးပမ်း, ထမ်းကြပျော်ပျော်, အကြင်ဆရာတော်တို့သည်၊ သာသနံ-ဘခင်ဘုရား, တည်ထောင်ထားသည့်, အများတွက်တာ, သာသနာတော်ကြီးကို၊ အာဘတံ-ပင်ပန်းသမှု, လစ်လျူရှု၍, အမှုပါအောင်, ထမ်းဆောင်တော်မူအပ်လေပြီ၊ တေသံ ထေရာနံ-သားကောင်းပီပီ, ဇာနည်စစ်စစ်, ရှေးခေတ်ခုပေါ်, ထိုဆရာတော်ဘုရားတို့၏။ ရဇောဟာရော-ခြေ၌ကပ်တွယ်, မြူမှုန့်ပယ်ဖို့, အလွယ်ခိုတ်ထား, ခြေသုတ်အလားသည်၊ အမှီ-အမှန်စိတ်ထား, နှိမ့်သောအားဖြင့်, လေးစားလျက်သာ, ဖြစ်ရိုးပါတည်း၊ သဗ္ဗာနိ-ကြင်းမဲ့ဥဿုံ, အလုံးစုံကုန်သော၊ ပါဒဋ္ဌိနိ စ-သာသနာ့ဝန်ဆောင်, အခေါင်ထွတ်မြတ်, ခြေရိုးမာတ်တို့ကိုလည်း၊ မတ္ထကေ-ဆရာ့တံဆိပ်, ခြေစုံနှိပ်သည့်, ဦးထိပ်ရတနာ, မြတ်အင်္ဂါဖြင့်၊ သမ္ဘဋ္ဌာမိ-သရဖူအလား, စိတ်ဝယ်ထား၍, လေးစားတမူ, ခံယူပါသတည်း။

ဥဏ် ဝိရိယ မိမိ၏ သမ္ဘတ္တိစက် ၄ ပါး လည်နေပုံကို ကစ္စည်းဘာသာဋ္ဌိကာနိဂုံး၌ ပြခဲ့ပါပြီ၊ ထိုသမ္ဘတ္တိစက်၄ပါးတွင် ပယောဂသမ္ဘတ္တိဟူသည် ဥဏ် ဝိရိယကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော ကာယပယောဂ, ဝစီပယောဂပင်တည်း၊ ယခု တစ်ဘဝ၌ ကောင်းမှု ပါရမီဘက်က အချက်ကျအောင် ဥဏ် ဝိရိယ ထူထောင်လိုက်လျှင် အစဉ်တစိုက် လိုက်ကာ လိုက်ကာ နိဗ္ဗာန်အထိ ထိုသမ္ဘတ္တိစက်တို့ လည်နေကြမည့် အရေးကိုလည်း တွေးမိတိုင်း အားရလှပါသောကြောင့် **"ဝိရိယဝတော ကိ နာမ ကမ္မံ နာ သိဇ္ဈတိ-ဝိရိယအား ကြီးမား ပြင်းပြသူမှာ မပြီးနိုင်သောအရာ မရှိ, အားလုံးပင် ပြီးစီးရမည်သာ"**ဟူသော အမိန့်တော်ကို ဦးထိပ်

ထားလျက် ရှိပါသည်၊ ထို့ပြင်-"**ဣဒ္ဓတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတော ပဏိဓိ-ဘိက္ခုတို့.... သီလရှိသူ၏ စိတ်တောင့်တမှုသည် တောင့်တသည့်အတိုင်း ပြီးစီးနိုင်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း.... ဝိသုဒ္ဓတ္တာ-တောင့်တမှုက လောကီစည်းစိမ် ခံစားရေးမဟုတ်, အများချမ်းသာရေး, သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေး ဖြစ်သည့်အတွက် စင်ကြယ် သန့်ရှင်း ညစ်ကြေး ကင်းသောကြောင့်တည်း**"ဟူသော အမိန့်တော်ကို သတိပြုကာ မိမိ၏ သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယ သတိ သမာဓိဟူသော ဗိုလ်ချုပ်တရား ၅ ပါးတို့သည် သမ္မတ္တိစက်ခေါင်း ၄ ခု တပ်ထားသော ခန္ဓာအစဉ် မဂ္ဂင်ယာဉ်ကို လူ နတ်စည်းစိမ် ရိပ်ငြိမ်ချမ်းသာထဲ၌ တဝဲလည်လည် ရစ်သိ၍ မနေစေဘဲ နိဗ္ဗာနဓာတ် တစ်ဖက်ကမ်း ကပ်အောင် မပြတ်အုပ်စီးလျက် အပြီးတိုင် လည်စေနိုင်ဖို့ရာ ဉာဏ်နှင့်တကွ ဝီရိယကို အဆင့်ဆင့် ထူထောင်ပါအံ့သတည်း။

စတုစက္ကံ ဝတ္တိယာန, ယာနံ ဗလပရိဂ္ဂဟံ၊
ယာနာယ အမတံ ပါရံ, ကသံ ပုရိသကာရိယံ။

စတုစက္ကံ-သမ္မတ္တိစက်, ၄ ချက် စုပေါင်း, စက်ခေါင်း ၄ ခု ရှိထသော၊ **ဗလပရိဂ္ဂဟံ**-ရန်ပေါင်းခွင်းဖြို, ၅ ဦး ဗိုလ်တို့, ကိုယ်စီစောင့်ကြပ်, အုပ်ချုပ်အပ်ထသော၊ **ယာနံ**-အသွား လျင်လျင်, အများတင်လည်း, အားအင် ခိုင်ဖြိုး, မဂ္ဂင်တည်းဟူသော ယာဉ်ပျံတော်ကြီးကို၊ **ဝတ္တိယာန**-မတိမ်း မစောင်း, လည်စေကြောင်းဖြင့်, ကောင်းစွာ အစဉ်, မောင်းကာနှင်၍၊ **အမတံ ပါရံ**-ဤဘက်မှာနေ, အားလုံးသေလျက်, ဟိုပြေရောက်မှ, ဘေးကင်းရမည့်, အမတခေါ, နေပြည်တော်သို့၊ **ယာနာယ**-ကိလေသာဟူ, ရန်သူပစ်ဖောက်, ဗုံး အမြောက်တို့, မကြောက်မနား, **အရောက်သွားခြင်းငှာ**၊ **ပုရိသကာရိယံ**-ယောက်ျားမှုန်က, ပြုရဲရမည့်, ကမ္မဋ္ဌာန်းလက်ရိုး, လုံ့လမျိုးကို၊ **ကသံ**-၅ ဦးဗိုလ်ချုပ်, အဖော်လုပ်၍, မဆုတ်ရစေ, ပြုလုပ်ပေအံ့သတည်း။

တောင့်တချက် – **မိမိတစ်ယောက်, ချမ်းသာရောက်ဖို့, ခုလောက် ကြိုးကုတ်, အားမထုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ, သာသနာ၏, ရှေးခါ ဘိုးဘ, လက်ထက်ကလျှင်, ရသည့်တန်ခိုး, ထပ်မည့်ဖို့, အားကြိုးမာန်တက်, ငါဆောင်ရွက်သည်, ဆက်လက် တည်တံ့ပါစေသောဝ်။**

ကမ်ဘီဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၏
ဘာသာဋ္ဌိကာ ပြီးပြီ။